

Lagrådsremiss

Förvaltare av alternativa investeringsfonder

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 11 april 2013

Peter Norman

Katarina Back
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås en ny lag om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Den nya lagen innehåller bl.a. bestämmelser som behövs för att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010 (AIFM-direktivet).

Direktivet innebär att det införs en harmoniserad reglering inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) av förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-förvaltare). Direktivet innehåller bestämmelser om tillståndsplikt, verksamhetskrav och tillsyn när det gäller AIF-förvaltare. Förvaltarna får rätt att med stöd av tillståndet i hemlandet förvalta alternativa investeringsfonder och marknadsföra andelar även i andra länder inom EES. Vidare finns bestämmelser som ger AIF-förvaltare och alternativa investeringsfonder som är etablerade utanför EES vissa möjligheter att driva verksamhet inom EES.

I den föreslagna nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder regleras även förvaltning av specialfonder. I enlighet med detta föreslås att lagen om investeringsfonder enbart ska reglera förvaltning av fonder som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG (UCITS-direktivet).

I lagrådsremissen föreslås också vissa andra ändringar än de som är direkt motiverade av AIFM-direktivet. Dessa förslag syftar främst till att reglera marknadsföring av alternativa investeringsfonder till icke-professionella investerare.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 22 juli 2013.

Innehållsförteckning

1	Beslut	11
2	Lagtext	12
2.1	Förslag till lag om förvaltare av alternativa investeringsfonder	12
2.2	Förslag till lag om ändring i föräldrabalken	69
2.3	Förslag till lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)	73
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	79
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.	81
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande	83
2.7	Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)	85
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd	86
2.9	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	94
2.10	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag	101
2.11	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder)	102
2.12	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål	104
2.13	Förslag till lag om ändring i lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter	105
2.14	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder	106
2.15	Förslag till lag om ändring i lagen (2005:405) om försäkringsförmedling	131
2.16	Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)	132
2.17	Förslag till lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat	134
2.18	Förslag till lag om ändring i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar	136
2.19	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	137
2.20	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism	146
2.21	Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken	148
2.22	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster	150
2.23	Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)	152

2.24	Förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar	155
2.25	Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	156
2.26	Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1268) om investeringssparkonto	164
3	Ärendet och dess beredning	166
4	Bakgrund	167
4.1	Direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder	167
4.2	Kommissionens genomförandeåtgärder	167
4.3	Skäl för reglering av fonder och fondsparande	168
4.4	Övrig harmoniserad lagstiftning med relevans för fondområdet	171
4.5	Fondsparandets organisation och kategorier	172
4.5.1	Inledning	172
4.5.2	Investeringsfonder	172
4.5.3	Andra icke-harmoniserade fonder som inte är specialfonder	175
4.6	Den svenska fondmarknaden	177
4.6.1	Inledning	177
4.6.2	Fondförvaltare	178
4.6.3	Utländska aktörer på den svenska fondmarknaden	179
4.7	Den svenska riskkapitalmarknaden	180
4.7.1	Inledning	180
4.7.2	Statliga institutioner och företag	180
4.7.3	Koncernägda riskkapitalföretag	180
4.7.4	Privatägda riskkapitalföretag och riskkapitalfonder	181
5	Allmänna utgångspunkter	183
5.1	Förhållandet mellan AIFM-direktivet och den nationella regleringen	183
5.2	Fondernas och förvaltarens juridiska form	184
5.3	Terminologi	185
5.4	En ny lag	186
5.5	Behörig myndighet	188
6	Tillämpningsområde	190
6.1	Definitionen av alternativa investeringsfonder	190
6.2	Definitionen av AIF-förvaltare	195
6.2.1	Begreppet förvaltare	195
6.2.2	En enda AIF-förvaltare – intern och extern förvaltning	196
6.3	Generella undantag	197
6.4	Partiellt undantag för förvaltning av alternativa investeringsfonder som inte överstiger vissa tröskelvärden	200
7	Tillstånd och kapitalkrav	203

7.1	Förutsättningar för tillstånd	203
7.1.1	Regler om tillståndsplikt och kärnverksamheten.....	203
7.1.2	Förvaltning av investeringsportföljer och sidotjänster.....	205
7.1.3	Särskilda bestämmelser för värdepappersinstitut.....	207
7.2	Ansökan om tillstånd och anmälan om ändringar i verksamheten m.m.....	211
7.2.1	Ansökan om tillstånd	211
7.2.2	Förutsättningar för tillstånd	214
7.2.3	Begränsningar i omfattningen av tillståndet	216
7.2.4	Tidsfrister för tillståndsprövning	217
7.2.5	Ändringar i verksamheten	218
7.3	Ägarprövning.....	220
7.4	Kapitalkrav	222
7.4.1	Startkapital.....	222
7.4.2	Kapital beräknat på den förvaltade fondförmögenheten.....	224
7.4.3	Kapital beräknat efter AIF-förvaltarens fasta omkostnader.....	225
7.4.4	Kapitalkrav för att täcka potentiella risker i fråga om yrkesansvar.....	225
7.4.5	Ytterligare regler om kapitalbasen och undantag för förvaltare av UCITS-fonder	226
8	Marknadsföring.....	228
8.1	Marknadsföring av andelar eller aktier i AIF:er.....	228
8.2	Begreppet marknadsföring m.m.	228
8.3	Förhindrande av marknadsföring till icke-professionella investerare	232
8.4	Underrättelse om marknadsföring	234
9	Olika regler för olika kategorier av investerare.....	238
9.1	Inledning.....	238
9.2	Professionella och icke-professionella investerare	238
9.3	Specialfonder.....	240
9.4	Marknadsföring till icke-professionella investerare av AIF:er som inte är specialfonder	242
9.5	AIF:er som inte överstiger vissa tröskelvärden	249
10	Verksamhetsregler	251
10.1	Allmänna principer.....	251
10.2	Intressekonflikter.....	253
10.2.1	Identifiering och hantering av intressekonflikter	253
10.2.2	Information om intressekonflikter till investerare	255
10.2.3	Tjänster som utförs av en primärmäklare (prime broker).....	256
10.3	Ersättningssystem.....	258

10.4	Riskhanteringsfunktion och riskhanteringssystem	260
10.4.1	Finansiell hävstång	262
10.5	Likviditetshantering	264
10.6	Värdepapperiseringstransaktioner	266
10.7	Särskilda verksamhetskrav för AIF-förvaltare som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer	268
10.7.1	Investeringar i egenförvaltade fonder	268
10.7.2	Investerarskydd	268
11	Organisation, värdering och delegering	270
11.1	Allmänna principer för AIF-förvaltarens organisation	270
11.2	Värdering.....	272
11.2.1	Värderingsförfaranden och värderingsintervall.....	272
11.2.2	Oberoende värdering	276
11.3	Delegering	280
11.3.1	Allmänt om delegering	280
11.3.2	Förutsättningar för delegering	281
11.3.3	Förbud mot delegering i vissa fall m.m.	286
11.3.4	Förbud mot ”brevlådeföretag”	287
11.3.5	Vidaredelegering	288
11.4	Skadeståndsansvar.....	289
12	Förvaringsinstitut	293
12.1	Krav på att ha ett förvaringsinstitut och vem som kan vara förvaringsinstitut.....	293
12.2	Begränsningar på grund av intressekonflikter	297
12.3	Särskilda krav på förvaringsinstitut utanför EES	298
12.4	Förvaringsinstitutets uppgifter beträffande AIF:ens penningflöden.....	300
12.5	Förvaring av AIF:ens tillgångar	301
12.6	Förvaringsinstitutets kontrollerande funktion	304
12.7	Skyldigheten att agera i AIF:ens och investerarnas intresse.....	305
12.8	Delegering av förvaringsinstitutsfunktioner	307
12.9	Förvaringsinstitutets ansvar.....	311
12.10	Förvaringsinstitutets skyldighet att lämna information till tillsynsmyndigheten	316
13	Informationskrav och rapportering till behörig myndighet.....	318
13.1	Allmänt om informationskraven.....	319
13.2	Information till investerare	319
13.2.1	Informationsbroschyr	319
13.2.2	Faktablad	323
13.2.3	Årsberättelse.....	327
13.2.4	Revision.....	332
13.2.5	Övrig information som ska lämnas regelbundet	334
13.2.6	Information om förvaringsinstitutets ansvar	336

13.3	Rapportering till behöriga myndigheter.....	337
13.3.1	Rapporteringskrav för AIF-förvaltare.....	337
13.3.2	Rapporteringskrav beträffande specialfonder.....	339
13.4	Rapporteringskrav för förvaltare av AIF:er som inte överstiger tröskelvärdena.....	340
14	AIF:er med kontroll över onoterade företag eller emittenter	342
14.1	Inledning.....	342
14.2	Tillämpningsområde.....	342
14.3	Anmälan om förvärv	345
14.4	Ytterligare informationskrav vid förvärv av kontroll	347
14.5	Särskilda krav på innehållet i årsberättelse eller årsredovisning när AIF:er har kontroll över onoterade företag	350
14.6	Skydd mot att företag töms på tillgångar.....	353
15	Verksamhet över gränserna.....	355
15.1	Inledning.....	355
15.2	AIF-förvaltare och AIF:er inom EES	355
15.2.1	Marknadsföring av AIF:er över gränserna....	355
15.2.2	Förvaltning av AIF:er över gränserna.....	360
15.3	AIF-förvaltare och AIF:er från tredjeland	362
15.3.1	AIF-förvaltares förvaltning av AIF:er från tredjeland	362
15.3.2	Marknadsföring i Sverige av icke EES-baserade AIF:er som förvaltas av en EES-baserad AIF-förvaltare.....	363
15.3.3	Marknadsföring i Sverige av AIF:er som förvaltas av en icke EES-baserad AIF-förvaltare	366
16	Tillsyn och sanktioner m.m.....	370
16.1	De behöriga myndigheternas ansvarsområden	370
16.2	Kontroll och ingripandemöjligheter	371
16.2.1	Inledning.....	371
16.2.2	Verktyg för tillsynen.....	372
16.2.3	Ingripanden mot svenska AIF-förvaltare och mot en förvaltare som saknar tillstånd ...	372
16.2.4	Ingripanden mot utländska AIF-förvaltare ...	377
16.2.5	Ingripanden mot AIF-förvaltare som förvaltar AIF:er vars samlade tillgångar inte överstiger tröskelvärdena.....	378
16.3	Överklagande.....	381
16.4	Myndighetssamarbete.....	383
17	Förslagets inverkan på skattekontrollen	385
17.1	Inledning.....	385
17.2	Ny terminologi i skattelagstiftningen	386
17.3	Inkomstskattelagen	387
17.4	Kupongskatt	390
17.5	Mervärdesskatt	392
17.6	Skatteförfarandet och skattekontrollen.....	393

18	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	396
18.1	Ikraftträdande	396
18.2	Övergångsbestämmelser.....	397
18.2.1	AIF-förvaltare som redan driver verksamhet	397
18.2.2	AIF:er för vilka ett prospekt har upprättats före den 22 juli 2013	399
18.2.3	Slutna AIF:er	400
18.2.4	Förvaringsinstitut i andra länder inom EES	401
18.2.5	AIF-förvaltare som har tillstånd för förvaltning av specialfonder	402
18.2.6	Förvaltningsbolag som driver verksamhet från filial i Sverige.....	405
18.2.7	Fondföretag som marknadsför andelar i företaget i Sverige	405
19	Förslaget konsekvenser	407
19.1	Inledning	407
19.2	Problembeskrivning	408
19.3	Ikraftträdande m.m.	408
19.4	Berörda företag och andra aktörer	409
19.5	Konsekvenser för AIF-förvaltare	409
19.5.1	Konsekvenser i allmänhet.....	409
19.5.2	Konsekvenser för små företag	415
19.5.3	Påverkan på konkurrensförhållanden	415
19.6	Företagens kostnader och tidsåtgång	416
19.6.1	Inledning.....	416
19.6.2	Materiella kostnader	416
19.6.3	Finansiella kostnader	417
19.6.4	Administrativa kostnader.....	418
19.7	Konsekvenser för förvaringsinstitut	420
19.8	Konsekvenser för investerare	421
19.9	Konsekvenser för det allmänna	422
19.10	Konsekvenser för Finansinspektionen.....	423
20	Författningskommentar	425
20.1	Förslaget till lag om förvaltare av alternativa investeringsfonder	425
20.2	Övriga författningsförslag	515
20.2.1	Inledning.....	515
20.2.2	Förslaget till lag om ändring i föräldrabalken.....	516
20.2.3	Förslaget till lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)	516
20.2.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.....	519
20.2.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.	520

20.2.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande.....	521
20.2.7	Förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).....	521
20.2.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd	521
20.2.9	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	522
20.2.10	Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag	523
20.2.11	Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder)	523
20.2.12	Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter	523
20.2.13	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder.....	523
20.2.14	Förslaget till lag om ändring i lagen (2005:405) om försäkringsförmedling.....	528
20.2.15	Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551).....	529
20.2.16	Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar	529
20.2.17	Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	529
20.2.18	Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.....	533
20.2.19	Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken	533
20.2.20	Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster.....	534
20.2.21	Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043).....	534
20.2.22	Förslaget till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar	534
20.2.23	Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	535
20.2.24	Förslaget till lag om ändring i lagen (2011:1268) om investeringsparkonto	537

Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010	538
----------	--	-----

Bilaga 2	Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 231/2013 av den 19.12.2012 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU vad gäller undantag, allmänna verksamhetsvillkor, förvaringsinstitut, finansiell hävstång, öppenhet och tillsyn	613
Bilaga 3	Utredningens sammanfattning av förslag i betänkandet (Förvaltare av alternativa investeringsfonder, SOU 2012:67).....	709
Bilaga 4	Utredningens lagförslag	718
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanserna.....	866

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om förvaltare av alternativa investeringsfonder,
2. lag om ändring i föräldrabalken,
3. lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624),
4. lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
5. lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.,
6. lag om ändring i lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande,
7. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
8. lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd,
9. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
10. lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag,
11. lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder),
12. lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål,
13. lag om ändring i lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter,
14. lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder,
15. lag om ändring i lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
16. lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551),
17. lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,
18. lag om ändring i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,
19. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
20. lag om ändring i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism,
21. lag om ändring i socialförsäkringsbalken,
22. lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster,
23. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043),
24. lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
25. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244),
26. lag om ändring i lagen (2011:1268) om investeringssparkonto.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Lagens innehåll, definitioner, tillämpningsområde och allmänna bestämmelser om förvaltning av alternativa investeringsfonder

Lagens innehåll

1 § I denna lag finns bestämmelser om tillstånd för, registrering av och tillsyn över förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-förvaltare) samt hur deras verksamhet ska drivas.

I lagen finns även bestämmelser om förvaringsinstitut och externa värderares skadeståndsansvar.

Lagen är indelad i sexton kapitel. Dessa är

- lagens innehåll, definitioner, tillämpningsområde och allmänna bestämmelser om förvaltning av alternativa investeringsfonder (1 kap.),
- registrering vid förvaltning av alternativa investeringsfonder som inte överstiger vissa tröskelvärden (2 kap.),
- tillstånd för svenska AIF-förvaltare (3 kap.),
- svenska AIF-förvaltares marknadsföring i Sverige (4 kap.),
- utländska AIF-förvaltares verksamhet i Sverige (5 kap.),
- svenska AIF-förvaltares verksamhet utomlands (6 kap.),
- startkapital och kapitalbas (7 kap.),
- skydd för investerare och andra rörelse regler (8 kap.),
- förvaringsinstitut (9 kap.),
- informationskrav (10 kap.),
- särskilt om förvärv av onoterade företag och emittenter (11 kap.),
- särskilt om specialfonder (12 kap.),
- tillsyn och myndighetssamarbete (13 kap.),
- ingripanden (14 kap.),
- bemyndiganden (15 kap.), och
- överklagande (16 kap.)

Definitioner

2 § Med *alternativ investeringsfond* avses ett företag som har bildats för kollektiva investeringar och som

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010 (EUT L 174, 1.7.2011, s. 1, Celex 32011L0061).

1. tar emot kapital från ett antal investerare för att investera det i enlighet med en fastställd investeringspolicy till förmån för dessa investerare, och

2. inte kräver auktorisation enligt artikel 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)², senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU³.

Med *EES-baserad alternativ investeringsfond* avses en alternativ investeringsfond som

1. har tillstånd eller är registrerad i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) enligt tillämplig nationell lagstiftning,

2. har sitt stadgeenliga säte eller huvudkontor i ett land inom EES, eller,

3. om fonden varken har tillstånd eller är registrerad i något land eller har något säte eller huvudkontor, har starkast anknytning till ett land inom EES.

En alternativ investeringsfond som inte uppfyller villkoren i andra stycket är en *icke EES-baserad alternativ investeringsfond*.

3 § Med *AIF-förvaltare* avses juridiska personer, vars normala verksamhet består i förvaltning av en eller flera alternativa investeringsfonder.

En *intern AIF-förvaltare* är en internt förvaltd alternativ investeringsfond, som har tillstånd som AIF-förvaltare.

En *extern AIF-förvaltare* är en från den alternativa investeringsfonden fristående juridisk person, som förvaltar fonden och som har tillstånd som AIF-förvaltare.

Med *EES-baserad AIF-förvaltare* avses en AIF-förvaltare som har sitt stadgeenliga säte i ett land inom EES. Andra AIF-förvaltare utgör *icke EES-baserade AIF-förvaltare*.

4 § Med *förvaltning av en alternativ investeringsfond* avses att, i förhållande till fonden, utföra åtminstone portföljförvaltning eller riskhantering.

5 § Med en *alternativ investeringsfonds hemland* avses

1. det land inom EES i vilket fonden, i enlighet med det landets lagstiftning, först fick sitt tillstånd eller blev registrerad,

2. om fonden varken har tillstånd eller är registrerad, det land inom EES där fonden har sitt stadgeenliga säte eller sitt huvudkontor, eller

3. i andra fall än de som anges i 1 och 2, det land inom EES till vilket fonden har starkast anknytning.

6 § Med en *AIF-förvaltares hemland* avses det land inom EES där förvaltaren har sitt stadgeenliga säte.

² EUT L 302, 17.11.2009, s. 32 (Celex 32009L0065).

³ EUT L 174, 1.7.2011, s. 1 (Celex 32011L0061).

7 § Med en *EES-baserad AIF-förvaltares värdland* avses det land, annat än hemlandet, i vilket förvaltaren

1. förvaltar en alternativ investeringsfond som har det landet som sitt hemland, eller

2. marknadsför andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond, oberoende av vilket land som utgör fondens hemland.

8 § Med en *icke EES-baserad AIF-förvaltares värdland* avses det land i vilket förvaltaren

1. förvaltar en alternativ investeringsfond som har det landet som sitt hemland, eller

2. marknadsför andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond, oberoende av vilket land som utgör fondens hemland.

9 § Med *behörig myndighet* avses i Sverige Finansinspektionen och i övrigt en utländsk myndighet i ett land inom EES som har behörighet att utöva tillsyn över AIF-förvaltare eller alternativa investeringsfonder.

Med *tillsynsmyndighet* avses en utländsk myndighet i ett land utanför EES som har behörighet att utöva tillsyn över AIF-förvaltare eller alternativ investeringsfonder.

10 § Med ett *förvaringsinstituts behöriga myndigheter* avses följande. Om förvaringsinstitutet

1. är ett kreditinstitut med tillstånd som avses enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning)⁴, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/89/EU⁵: de myndigheter som anges i 1 kap. 3 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,

2. är ett värdepappersföretag med tillstånd som avses enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG⁶, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU⁷: de myndigheter som anges i 1 kap. 5 § 2 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

3. är ett sådant institut som avses i 9 kap. 4 § första stycket 3: de myndigheter i institutets hemland som enligt nationell lag eller annan författning har behörighet att utöva tillsyn över sådana institut,

4. är en sådan enhet som avses i 9 kap. 7 §: de myndigheter i det land inom EES där denna enhet är etablerad och vilka, enligt nationell lag eller annan författning, har behörighet att utöva tillsyn över en sådan enhet, alternativt det officiella organ som har behörighet att registrera eller utöva tillsyn över en sådan enhet i enlighet med yrkesetiska regler, eller

⁴ EUT L 177, 30.6.2006, s. 1 (Celex 32006L0048).

⁵ EUT L 326, 8.12.2011, s. 113 (Celex 32011L0089).

⁶ EUT L 145, 30.4.2004, s. 1 (Celex 32004L0039).

⁷ EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex 32010L0078).

5. är utsett som förvaringsinstitut för en icke EES baserad alternativ investeringsfond enligt 9 kap. 5 § och inte omfattas av 1–4: de berörda nationella myndigheterna i det land där förvaringsinstitutet har sitt stadgeenliga säte.

11 § I denna lag betyder

1. *arbetstagarrepresentanter*: detsamma som i artikel 2 e i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/14/EG av den 11 mars 2002 om inrättande av en allmän ram för information till och samråd med arbetstagare i Europeiska gemenskapen⁸,

2. *direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010⁹,

3. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. *emittent*: ett företag som har sitt stadgeenliga säte i ett land inom EES och vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad,

5. *etablerad*:

a) för en alternativ investeringsfond: där fonden har tillstånd eller är registrerad eller, om fonden varken har tillstånd eller är registrerad, där dess stadgeenliga säte finns, eller, om fonden inte har något stadgeenligt säte, det land till vilket fonden har starkast anknytning,

b) för en AIF-förvaltare: där dess stadgeenliga säte finns,

c) för ett förvaringsinstitut: där dess stadgeenliga säte eller en filial finns,

6. *filial*: avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även en AIF-förvaltares etablering av flera driftställen i ett annat land inom EES än hemlandet eller i ett land utanför EES ska anses som en enda filial,

7. *finansiell hävstång*: en metod genom vilken en AIF-förvaltare ökar exponeringen för en förvaltd alternativ investeringsfond genom lån av kontanter eller värdepapper, eller med användning av derivatinstrument eller på något annat sätt,

8. *finansiellt instrument*: detsamma som i 1 kap. 4 § första stycket 1 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

9. *fondföretag*: detsamma som i 1 kap. 1 § första stycket 9 lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

10. *holdingbolag*: ett bolag med aktieinnehav i ett eller flera andra företag, vars affärsidé är att fullfölja en eller flera affärsstrategier genom sina dotterföretag, närstående företag eller ägarintressen för att bidra till deras värde på lång sikt, och som är ett bolag som antingen

a) handlar för egen räkning och vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad, eller

b) har etablerats inte huvudsakligen för att generera avkastning åt sina investerare genom avyttring av sina dotterföretag eller närstående företag, vilket framgår av bolagets årsredovisning eller andra offentliga handlingar,

⁸ EGT L 80, 23.3.2002, s. 29 (Celex 32002L0014).

⁹ EUT L 174, 1.7.2011, s. 1 (Celex 32011L0061).

11. *kapitalbas*: detsamma som i 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,

12. *kommissionens delegerade förordning*: kommissionens delegerade förordning (EU) nr 231/2013 av den 19 december 2012 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU vad gäller undantag, allmänna verksamhetsvillkor, förvaringsinstitut, finansiell hävstång, öppenhet och tillsyn¹⁰,

13. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i en AIF-förvaltare, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 1 a § lagen om värdepappersfonder representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av förvaltaren,

14. *marknadsföring*: direkt eller indirekt erbjudande eller placering, på AIF-förvaltarens initiativ eller för AIF-förvaltarens räkning, av andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond som denne förvaltar och som riktar sig till investerare med hemvist eller stadseenligt säte inom EES,

15. *matarfond till en alternativ investeringsfond*: en alternativ investeringsfond som

a) placerar minst 85 procent av sina tillgångar i andelar eller aktier i en annan alternativ investeringsfond (mottagarfond till en alternativ investeringsfond), eller

b) placerar minst 85 procent av sina tillgångar i fler än en mottagarfond till alternativ investeringsfond förutsatt att dessa fonder har identiska investeringsstrategier, eller

c) på annat sätt har en exponering på minst 85 procent av sina tillgångar mot en sådan mottagarfond till en alternativ investeringsfond,

16. *moderföretag och dotterföretag*: detsamma som i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554),

17. *mottagarfond till en alternativ investeringsfond*: en alternativ investeringsfond i vilken en annan alternativ investeringsfond investerar eller mot vilken denna fond har en exponering i enlighet med 15,

18. *nära förbindelser*: detsamma som i 1 kap. 2 § lagen om värdepappersfonder, med den skillnaden att det som anges om fondbolag i stället ska tillämpas på AIF-förvaltare,

19. *onoterat företag*: ett företag som har sitt stadseenliga säte i ett land inom EES och vars aktier inte är upptagna till handel på en reglerad marknad,

20. *primärmäklare*: kreditinstitut, värdepappersbolag, värdepappersföretag eller annan lagreglerad enhet som står under fortlöpande tillsyn, vilka erbjuder professionella investerare tjänster för att främst finansiera eller utföra transaktioner med finansiella instrument som motpart, och som även kan tillhandahålla andra tjänster, såsom clearing, avveckling, depåtjänster, värdepapperslån, skräddarsydda tekniska lösningar och stödtjänster,

21. *professionell investerare*: en investerare som avses i 8 kap. 16 eller 17 § lagen om värdepappersmarknaden,

22. *reglerad marknad*: detsamma som i 1 kap. 5 § 20 lagen om värdepappersmarknaden,

¹⁰ EUT L 83, 22.3.2013, s. 1 (Celex 32013R0231).

23. *specialfond*: en alternativ investeringsfond som förvaltas enligt denna lag och uppfyller de särskilda villkoren i 12 kap.,

24. *specialföretag för värdepapperisering*: ett företag vars enda syfte är att genomföra en eller flera värdepapperiseringstransaktioner i den mening som avses i artikel 1.2 i Europeiska centralbankens förordning (EG) nr 24/2009 av den 19 december 2008 om statistik över tillgångar och skulder hos finansiella företag som deltar i värdepapperiserings-transaktioner¹¹ och annan lämplig verksamhet för att uppnå detta mål,

25. *startkapital*: detsamma som i 1 kap. 5 § 17 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

26. *särskild vinstandel*: en andel av en alternativ investeringsfonds vinst som tillfaller AIF-förvaltaren som ersättning för förvaltningen, exklusive eventuell andel av fondens vinst som tillfaller förvaltaren som avkastning på en investering som gjorts i fonden av förvaltaren, och

27. *värdepappersfond*: detsamma som i 1 kap. 1 § första stycket 25 lagen om värdepappersfonder.

Lagens tillämpningsområde

12 § Denna lag gäller för AIF-förvaltare som är etablerade i Sverige och som förvaltar en eller flera alternativa investeringsfonder, oberoende av om dessa fonder är EES-baserade eller icke EES-baserade.

För utländska AIF-förvaltare gäller bestämmelserna i denna lag i den utsträckning som framgår av 5 kap. och 14 kap. 19–22 §§. För filialer till utländska AIF-förvaltare gäller i övrigt lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

I 2 kap. finns särskilda bestämmelser för AIF-förvaltare som förvaltar portföljer av fonder vars sammanlagda tillgångar inte överstiger vissa tröskelvärden.

Undantag

13 § Denna lag ska inte tillämpas på AIF-förvaltare i den utsträckning de förvaltar en eller flera alternativa investeringsfonder vars enda investerare är AIF-förvaltaren, dess moderföretag eller dotterföretag eller andra dotterföretag till dessa moderföretag, under förutsättning att inget av dem är en alternativ investeringsfond.

Lagen ska inte heller tillämpas på

1. holdingbolag,
2. tjänstepensionsinstitut, som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut¹², senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU, i den utsträckning de inte förvaltar alternativa investeringsfonder,

3. överstatliga institutioner och internationella organisationer, i de fall då dessa förvaltar alternativa investeringsfonder och i den utsträckning sådana fonder agerar i allmänhetens intresse,

4. nationella centralbanker

¹¹ EUT L 15, 20.1.2009, s. 1 (32009R0024).

¹² EUT L 235, 23.9.2003, s. 10 (Celex 32003L0041).

5. nationella, regionala eller lokala myndigheter och organ eller andra institut som förvaltar fonder som är anknutna till system för social trygghet och pensionssystem,

6. program för anställdas andelsägande eller sparande, eller

7. specialföretag för värdepapperisering.

Allmänna bestämmelser om förvaltning av alternativa investeringsfonder

14 § En alternativ investeringsfond ska ha endast en AIF-förvaltare.

AIF-förvaltaren ska vara antingen en intern AIF-förvaltare eller en extern AIF-förvaltare.

AIF-förvaltaren ansvarar för att kraven i denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten uppfylls.

2 kap. Registrering vid förvaltning av alternativa investeringsfonder som inte överstiger vissa tröskelvärden

1 § För svenska AIF-förvaltare som förvaltar portföljer av alternativa investeringsfonder vars sammanlagda tillgångar inte överstiger de tröskelvärden som anges i 2 § tillämpas endast bestämmelserna i detta kapitel samt 4 kap. 5 § och 6 § andra stycket, om förvaltaren inte har tillstånd som AIF-förvaltare enligt denna lag. Alternativa investeringsfonder som AIF-förvaltaren förvaltar får marknadsföras till professionella investerare i Sverige.

En AIF-förvaltare som är registrerad enligt 3 § får inte förvalta specialfonder eller andra alternativa investeringsfonder som riktar sig till icke-professionella investerare i andra fall än de som anges i tredje stycket.

En registrerad AIF-förvaltare får förvalta alternativa investeringsfonder som riktar sig till sådana investerare som anges i 4 kap. 5 § andra stycket, om fonderna

1. saknar rätt till inlösen under minst fem år från den första investeringen, och

2. enligt investeringspolicyn

a) generellt inte investerar i finansiella instrument som kräver depåförvaring, eller

b) generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll enligt 11 kap.

Tröskelvärden

2 § Bestämmelserna i 3–5 §§ gäller för AIF-förvaltare med portföljer av alternativa investeringsfonder

1. vars tillgångar, inklusive sådana som förvärvats genom finansiell hävstång, inte överstiger motsvarande 100 miljoner euro, eller

2. vars tillgångar inte överstiger motsvarande 500 miljoner euro, om portföljerna består av alternativa investeringsfonder utan finansiell hävstång och utan rätt till inlösen under en period på fem år från dagen för den första placeringen i fonden.

Registrering

3 § En svensk AIF-förvaltare som avses i 2 § ska, om den inte ansöker om tillstånd enligt 3 kap. 1 §, anmäla sig för registrering hos Finansinspektionen.

En anmälan om registrering ska innehålla uppgifter om

1. AIF-förvaltaren, och
2. de alternativa investeringsfonder som förvaltaren avser att förvalta samt investeringsstrategierna för dessa.

Underrättelseskyldighet

4 § En registrerad AIF-förvaltare ska regelbundet informera Finansinspektionen om de huvudsakliga instrument som de förvaltade alternativa investeringsfonderna handlar med samt om fondernas huvudsakliga exponeringar och viktigaste koncentrationer.

En AIF-förvaltare ska underrätta Finansinspektionen om den inte längre uppfyller villkoren i 2 §.

Tillståndsplikt

5 § En registrerad AIF-förvaltare som inte längre uppfyller villkoren i 2 § ska ansöka om tillstånd enligt 3 kap. 1 §. En sådan ansökan ska göras inom 30 kalenderdagar från den dag då det tillämpliga tröskelvärdet överskrids, om inte överskridandet är tillfälligt.

Tillsyn

6 § Av bestämmelserna om tillsyn i 13 kap. ska bara 1 § första och andra styckena, 3, 7, 9, 10 och 15 §§ tillämpas på AIF-förvaltare som avses i 2 § men som inte har tillstånd som AIF-förvaltare enligt denna lag.

Ingripanden

7 § Av bestämmelserna om ingripanden i 14 kap. ska bara 9–18, 23 och 24 §§ tillämpas på AIF-förvaltare som avses i 2 § men som inte har tillstånd som AIF-förvaltare enligt denna lag.

3 kap. Tillstånd för svenska AIF-förvaltare

Tillståndsplikt och tillståndets innebörd

1 § För att förvalta en alternativ investeringsfond krävs tillstånd av Finansinspektionen, om inte något annat framgår av denna lag. En AIF-förvaltare med ett sådant tillstånd ska vid varje tidpunkt uppfylla villkoren för tillstånd enligt denna lag.

Tillstånd att förvalta en alternativ investeringsfond ska omfatta portföljförvaltning och riskhantering. En AIF-förvaltare får inte tillhandahålla portföljförvaltning utan att samtidigt tillhandahålla riskhantering, eller tvärtom.

En AIF-förvaltare får inte ägna sig åt någon annan verksamhet än den som anges i andra stycket. En extern AIF-förvaltare får dock

1. utföra tjänster enligt 2 §, och

2. förvalta en värdepappersfond eller ett fondföretag efter tillstånd av Finansinspektionen enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder.

Diskretionär förvaltning av investeringsportföljer och sidotjänster

2 § En extern AIF-förvaltare med tillstånd enligt 1 §, får av Finansinspektionen ges tillstånd att utföra diskretionär förvaltning av investeringsportföljer.

En AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer får efter tillstånd av Finansinspektionen

1. förvara och administrera andelar eller aktier i företag för kollektiva investeringar,
2. ta emot medel med redovisningsskyldighet,
3. ta emot och vidarebefordra order i fråga om finansiella instrument, och
4. lämna investeringsråd.

Vid erbjudande och tillhandahållande av tjänster enligt första och andra styckena ska 8 kap. 1, 9–12, 14, 21–23, 26, 27 och 34 §§ samt 35 § första stycket lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden tillämpas. Medel som tas emot med redovisningsskyldighet enligt andra stycket 2 ska omedelbart avskiljas från AIF-förvaltarens egna tillgångar.

Förutsättningar för tillstånd

3 § Finansinspektionen ska ge en AIF-förvaltare med stadgeenligt säte i Sverige tillstånd enligt 1 §, om

1. förvaltaren har sitt huvudkontor i Sverige,
2. förvaltaren har tillräckligt startkapital och tillräcklig kapitalbas enligt 7 kap.,
3. förvaltarens aktieägare eller medlemmar, som har eller kan förväntas få kvalificerade innehav, bedöms lämpliga att utöva ett väsentligt inflytande över AIF-förvaltarens ledning,
4. de personer som ingår i ledningen för förvaltarens verksamhet har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av en AIF-förvaltare samt även i övrigt är lämpliga för en sådan uppgift, och
5. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar förvaltarens verksamhet.

Om en AIF-förvaltare avser att förvalta en specialfond, får tillstånd ges bara om förvaltaren är ett aktiebolag.

4 § En AIF-förvaltare som är ett aktiebolag ska ha en styrelse med minst tre ledamöter samt en verkställande direktör. Andra AIF-förvaltare ska ha en ledning som består av minst tre personer.

Ansökan om tillstånd och tillståndsprövning

5 § En ansökan om tillstånd enligt 1 § ska innehålla

1. uppgifter om vilka som ingår i ledningen för AIF-förvaltaren,
2. en ägarförteckning, där kvalificerade innehav och storleken av dessa framgår,
3. en verksamhetsplan med AIF-förvaltarens organisationsstruktur,

4. information om AIF-förvaltarens
 - a) rutiner för att delegera eller vidaredelegera funktioner enligt 8 kap. 14–18 §§ och
 - b) ersättningssystem enligt 8 kap. 22 §,
5. information om vilken eller vilka investeringsstrategier som ska användas,
6. uppgift om var mottagarfonden är etablerad, i de fall den förvaltade fonden är en matarfond till en alternativ investeringsfond,
7. fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande handlingar,
8. rutiner för hur förvaringsinstitut ska utses, samt
9. ett utkast till informationsbroschyr enligt 10 kap. 1 §.

Om verksamheten avser förvaltning av specialfonder, ska ansökan också innehålla ett utkast till faktablad enligt 10 kap. 2 §.

Om AIF-förvaltaren har tillstånd att driva fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder, behöver en ansökan enligt första stycket inte innehålla sådan information som har lämnats in till Finansinspektionen med anledning av ansökan om det tillståndet, om dessa uppgifter fortfarande är aktuella. I sådant fall ska ansökan innehålla en tydlig hänvisning till den informationen och uppgift om vid vilken tidpunkt informationen har lämnats. Motsvarande gäller vid ansökan om tillstånd enligt 2 §.

6 § Finansinspektionen ska innan den beslutar om tillstånd samråda med behörig myndighet i ett annat land inom EES, om AIF-förvaltaren

1. är eller kan förväntas bli dotterföretag till en AIF-förvaltare, ett förvaltningsbolag för fondföretag, ett värdepappersföretag, ett kreditinstitut eller ett försäkringsföretag med tillstånd i det landet,

2. är eller kan förväntas bli dotterföretag till moderföretaget till en AIF-förvaltare, ett förvaltningsbolag för fondföretag, ett värdepappersföretag, ett kreditinstitut eller ett försäkringsföretag med tillstånd i det landet, eller

3. kontrolleras eller kan förväntas komma att kontrolleras av samma fysiska eller juridiska personer som har kontroll över en annan AIF-förvaltare, ett förvaltningsbolag för fondföretag, ett värdepappersföretag, ett kreditinstitut eller ett försäkringsföretag med tillstånd i det landet.

7 § Tillstånd får inte ges om en effektiv tillsyn av AIF-förvaltarens verksamhet förhindras av

1. nära förbindelser mellan förvaltaren och någon annan,
2. lagar eller andra författningar i ett land utanför EES som gäller för den person med vilken förvaltaren har en nära förbindelse, eller
3. svårigheter vid tillämpningen av dessa lagar och andra författningar.

8 § Finansinspektionen ska inom tre månader från det att en fullständig ansökan har lämnats in skriftligen underrätta AIF-förvaltaren om sitt beslut i tillståndsfrågan. Om det finns särskilda skäl får tiden för tillståndsprövningen förlängas med högst tre månader. AIF-förvaltaren ska underrättas om förlängningen.

Vid tillämpningen av första stycket ska ansökan anses fullständig när AIF-förvaltaren har lämnat in det som anges i 5 § första stycket 1–3, 4 b, 5 och 6.

En AIF-förvaltare får inleda sin verksamhet så snart tillstånd enligt 1 § har getts. Om ansökan behöver kompletteras med det som anges i 5 § första stycket 4 a eller 7–9, får verksamheten inledas tidigast en månad efter det att de saknade uppgifterna har lämnats in.

Tillståndets omfattning

9 § Av tillståndet ska omfattningen av AIF-förvaltarens rätt att förvalta alternativa investeringsfonder framgå. Tillståndet får ges en begränsad omfattning i fråga om investeringsstrategier.

Av tillståndet ska det framgå om AIF-förvaltaren har tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer eller sidotjänster enligt 2 §.

Väsentliga ändringar

10 § En AIF-förvaltare som avser att genomföra en väsentlig ändring avseende sin verksamhet eller organisation, ska skriftligen anmäla detta till Finansinspektionen.

Finansinspektionen ska inom en månad från det att anmälan togs emot lämna besked till AIF-förvaltaren om ändringen inte godtas eller föranleder en begränsning av tillståndets omfattning. Om det finns särskilda skäl får tiden förlängas med en månad. Förvaltaren ska underrättas om förlängningen.

Ändringen får genomföras om Finansinspektionen inte motsätter sig den inom den tid som anges i andra stycket.

4 kap. Svenska AIF-förvaltares marknadsföring i Sverige

Marknadsföring av alternativa investeringsfonder till icke-professionella investerare

Specialfonder

1 § En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 § får marknadsföra andelar i en av förvaltaren förvaltat specialfond till icke-professionella investerare i Sverige.

Utländska motsvarigheter till specialfonder etablerade inom EES

2 § En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 § får, efter tillstånd av Finansinspektionen, marknadsföra andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltat alternativ investeringsfond som är etablerad i ett annat land inom EES till icke-professionella investerare i Sverige. Tillstånd får ges bara om

1. fondens enda syfte är att göra kollektiva investeringar i sådana tillgångar som avses i 12 kap. 13 § med kapital från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare,

2. fonden tillämpar principen om riskspridning,

3. fondens andelar eller aktier på begäran av andels- eller aktieägarna återköps eller inlöses med medel ur fondens tillgångar, och

4. AIF-förvaltaren vidtar nödvändiga åtgärder för att här i landet kunna – göra utbetalningar till andels- eller aktieägarna,

- lösa in andelar eller aktier, och
 - lämna den information som förvaltaren är skyldig att tillhandahålla.
5. det finns ett faktablad för fonden som uppfyller kraven i 10 kap. 2 §.
- Om marknadsföringen avser andelar eller aktier i en matarfond till en alternativ investeringsfond vars mottagarfond, eller dess förvaltare, inte är EES-baserad, gäller dessutom 3 § första stycket 1, 3 och 4 samt andra stycket.

Utländska motsvarigheter till specialfonder etablerade i ett land utanför EES

3 § En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 § får, efter tillstånd av Finansinspektionen, marknadsföra andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltd icke EES-baserad alternativ investeringsfond till icke-professionella investerare i Sverige. Tillstånd får ges bara om

1. det finns skäl att anta att AIF-förvaltaren kommer att uppfylla samtliga krav enligt denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten,

2. kraven i 2 § är uppfyllda,

3. det mellan Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i det land där fonden eller mottagarfonden eller dess förvaltare är etablerad, finns lämpliga samarbetsarrangemang avseende övervakningen av systemrisk, och

4. det land, där fonden eller mottagarfonden, eller dess förvaltare, är etablerad, har vidtagit nödvändiga åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Tillstånd får ges även om kraven i 9 kap. inte är uppfyllda, om AIF-förvaltaren har sett till att en eller flera enheter har utsetts för att utföra uppgifterna enligt 9 kap. 9, 10 och 12 §§. Förvaltaren ska informera Finansinspektionen om vem som ansvarar för dessa uppgifter.

Alternativa investeringsfonder upptagna till handel på en reglerad marknad eller motsvarande marknad utanför EES

4 § En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 § får, efter tillstånd av Finansinspektionen, marknadsföra andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltd alternativ investeringsfond till icke-professionella investerare i Sverige i andra fall än som avses i 1–3 §§, om

1. andelarna eller aktierna i fonden är upptagna till handel på en reglerad marknad eller motsvarande marknad utanför EES, och

2. det finns ett faktablad för fonden som uppfyller kraven i 10 kap. 2 §.

Om marknadsföringen avser andelar eller aktier i en icke EES-baserad alternativ investeringsfond eller i en matarfond till en alternativ investeringsfond vars mottagarfond, eller dess förvaltare, inte är EES-baserad, gäller dessutom 3 § första stycket 1, 3 och 4 samt andra stycket.

Alternativa investeringsfonder som får marknadsföras till vissa icke-professionella investerare

5 § En AIF-förvaltare som är registrerad enligt 2 kap. 3 § eller har tillstånd enligt 3 kap. 1 § får, efter tillstånd av Finansinspektionen, marknadsföra andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltd EES-baserad

alternativ investeringsfond till sådana icke-professionella investerare som anges i andra stycket, om fonden

1. saknar rätt till inlösen under minst fem år från den första investeringen, och

2. enligt sin investeringspolicy

a) generellt inte investerar i finansiella instrument som kräver depåförvaring, eller

b) generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll enligt 11 kap.

Andelar eller aktier i en sådan alternativ investeringsfond som anges i första stycket får, under de förutsättningar som anges där, marknadsföras till sådana icke-professionella investerare i Sverige som

1. utfäster sig att investera ett belopp som motsvarar minst 100 000 euro, och

2. skriftligen, i en annan handling än avtalet som ingås för investeringsåtagandet, uppger att de är medvetna om riskerna med det avsedda åtagandet eller investeringen.

En sådan AIF-förvaltare får även, efter tillstånd av Finansinspektionen, marknadsföra en av förvaltaren förvaltd icke EES-baserad alternativ investeringsfond som uppfyller kraven i första stycket 1 och 2 till investerare som avses i första stycket, om kraven i 3 § första stycket 3 och 4 är uppfyllda. För en AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 § gäller även 3 § första stycket 1 och andra stycket.

Marknadsföring av EES-baserade alternativa investeringsfonder till professionella investerare

6 § En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 § får utöver sådana andelar eller aktier i alternativa investeringsfonder som får marknadsföras enligt 1, 2, 4 eller 5 §, efter underrättelse till Finansinspektionen, marknadsföra andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltd EES-baserad alternativ investeringsfond till professionella investerare i Sverige.

En AIF-förvaltare ska fastställa och vidta åtgärder som förhindrar att andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond marknadsförs till icke-professionella investerare i Sverige. Det gäller dock inte sådana fonder som förvaltaren får marknadsföra till icke-professionella investerare enligt 1, 2 eller 4 §. Det gäller inte heller för marknadsföring av sådana fonder som anges i 5 § första stycket i förhållande till sådana investerare som anges i 5 § andra stycket.

Ytterligare bestämmelser om marknadsföring av matarfonder till alternativa investeringsfonder finns i 7 och 8 §§.

7 § Marknadsföring av en matarfond till en alternativ investeringsfond får påbörjas enligt 6 §, om mottagarfonden är etablerad inom EES och förvaltas av en EES-baserad AIF-förvaltare.

Marknadsföring av icke EES-baserade alternativa investeringsfonder samt vissa matarfonder till professionella investerare

8 § En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 § får, utöver sådana andelar eller aktier i alternativa investeringsfonder som får marknadsföras enligt 3 eller 4 §, efter tillstånd av Finansinspektionen, till professionella investerare i Sverige marknadsföra andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltd

1. icke EES-baserad alternativ investeringsfond, eller
2. matarfond till en alternativ investeringsfond vars mottagarfond, eller dess förvaltare, inte är EES-baserad.

Tillstånd får ges om kraven i 3 § första stycket 1, 3 och 4 samt andra stycket är uppfyllda.

Vid marknadsföring enligt första stycket gäller även i 6 § andra stycket.

Underrättelse om marknadsföring

9 § En underrättelse om marknadsföring enligt 6 § ska innehålla

1. en verksamhetsplan med uppgifter om vilken alternativ investeringsfond som ska marknadsföras och var den är etablerad,
2. fondens fondbestämmelser eller bolagsordning eller motsvarande handlingar,
3. uppgift om fondens förvaringsinstitut,
4. uppgift om var mottagarfonden är etablerad, om marknadsföringen avser en matarfond till en alternativ investeringsfond,
5. en informationsbroschyr enligt 10 kap. 1 §, och
6. uppgifter om vilka åtgärder som har fastställts för att förhindra att marknadsföring sker till icke-professionella investerare.

10 § Finansinspektionen ska senast 20 arbetsdagar efter det att en fullständig underrättelse som avses i 6 § togs emot meddela AIF-förvaltaren om marknadsföringen får påbörjas eller inte. Bara om förvaltaren eller dess förvaltning av den alternativa investeringsfonden inte uppfyller eller kan antas komma att uppfylla kraven i denna lag eller andra författningar som reglerar verksamheten får inspektionen besluta att marknadsföringen inte får påbörjas.

Marknadsföringen får påbörjas tidigast när Finansinspektionen meddelat AIF-förvaltaren om detta.

Om den alternativa investeringsfondens hemland är ett annat land inom EES, ska Finansinspektionen lämna information till behörig myndighet i det landet om att marknadsföring av andelarna eller aktierna i fonden får påbörjas här i landet.

Väsentliga ändringar

11 § En AIF-förvaltare som avser att göra en väsentlig ändring av något som har angetts i en underrättelse eller i en ansökan om tillstånd för marknadsföring efter det att marknadsföringen har påbörjats, ska skriftligen anmäla detta till Finansinspektionen senast en månad innan änd-

ringen genomförs. Om det är fråga om en oplanerad ändring, ska dock en anmälan göras omedelbart efter det att ändringen har genomförts.

Om en planerad ändring skulle innebära att AIF-förvaltaren eller dess förvaltning av en alternativ investeringsfond inte längre uppfyller kraven i denna lag eller andra författningar som reglerar verksamheten, ska Finansinspektionen utan onödigt dröjsmål meddela förvaltaren att ändringen inte får genomföras.

I 14 kap. finns bestämmelser om ingripanden mot en AIF-förvaltare som har genomfört en väsentlig ändring i strid med denna bestämmelse.

5 kap. Utländska AIF-förvaltares verksamhet i Sverige

EES-baserade AIF-förvaltare

Förvaltning av en alternativ investeringsfond som är etablerad i Sverige

1 § En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare får, utan tillstånd enligt denna lag, förvalta en alternativ investeringsfond som är etablerad i Sverige och inte är en specialfond, om förvaltaren i sitt hemland har tillstånd som avses i direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder och som omfattar förvaltning av en alternativ investeringsfond av motsvarande slag som den som ska förvaltas här i landet.

Verksamheten får inledas den dag då behörig myndighet i förvaltarens hemland har meddelat förvaltaren att en underrättelse om verksamheten och ett intyg om att förvaltaren har tillstånd som avses i direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder har lämnats till Finansinspektionen.

Särskilt om förvaltning av en specialfond

2 § En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare som i sitt hemland har tillstånd som avses i direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder får, efter tillstånd av Finansinspektionen, förvalta en specialfond.

Tillstånd ges i form av godkännande av specialfondens fondbestämmelser. Tillstånd får ges bara om

1. Finansinspektionen från behörig myndighet i förvaltarens hemland har tagit emot en underrättelse om den planerade verksamheten samt ett intyg om att förvaltaren har tillstånd som avses i direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

2. förvaltarens verksamhetstillstånd omfattar förvaltning av en alternativ investeringsfond av motsvarande slag som den specialfond som ska förvaltas här i landet,

3. förvaltaren har en rättslig struktur som motsvarar ett aktiebolag, och

4. AIF-förvaltaren vidtar nödvändiga åtgärder för att här i landet kunna

– göra utbetalningar till andelsägarna,

– lösa in andelar, och

– lämna den information som förvaltaren är skyldig att tillhandahålla.

Vid prövningen enligt andra stycket ska 4 kap. 9 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder tillämpas. Det som anges där om fondbolag ska i stället avse AIF-förvaltare.

En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare med tillstånd enligt andra stycket får marknadsföra andelar i specialfonden till professionella och icke-professionella investerare i Sverige.

Marknadsföring av EES-baserade alternativa investeringsfonder till professionella investerare i Sverige

3 § En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare som i sitt hemland har tillstånd som avses i direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder får, utan tillstånd enligt denna lag, till professionella investerare i Sverige marknadsföra andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltd EES-baserad alternativ investeringsfond.

Marknadsföring av andelar eller aktier i andra alternativa investeringsfonder än specialfonder får inledas när behörig myndighet i förvaltarens hemland har meddelat förvaltaren att en underrättelse om verksamheten och ett intyg om att förvaltaren har tillstånd som avses i direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder och där tillståndets omfattning och eventuella begränsningar avseende investeringsstrategier framgår har lämnats till Finansinspektionen.

4 § Marknadsföring av en matarfond till en alternativ investeringsfond får påbörjas enligt 3 §, om mottagarfonden är etablerad inom EES och förvaltas av en EES-baserad AIF-förvaltare.

Marknadsföring av icke EES-baserade alternativa investeringsfonder och vissa matarfonder till professionella investerare i Sverige

5 § En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare som i sitt hemland har tillstånd som avses i direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder får, efter tillstånd av Finansinspektionen, till professionella investerare i Sverige marknadsföra andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltd

1. icke EES-baserad alternativ investeringsfond, eller
2. matarfond till en alternativ investeringsfond vars mottagarfond, eller dess förvaltare, inte är EES-baserad.

Tillstånd får ges bara om

1. det finns skäl att anta att AIF-förvaltaren kommer att uppfylla samtliga krav enligt denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten,
2. det mellan Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i det land där fonden eller mottagarfonden eller dess förvaltare är etablerad finns lämpliga samarbetsarrangemang avseende övervakningen av systemrisker, och
3. det land där fonden eller mottagarfonden eller dess förvaltare är etablerad har vidtagit nödvändiga åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Tillstånd får ges även om kraven enligt i 9 kap. inte är uppfyllda, om förvaltaren har sett till att en eller flera enheter har utsetts för att utföra uppgifterna enligt 9 kap. 9, 10 och 12 §§. Förvaltaren ska informera Finansinspektionen om vem som ansvarar för dessa uppgifter.

Marknadsföring av andra alternativa investeringsfonder än specialfonder till icke-professionella investerare i Sverige

6 § En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare som i sitt hemland har tillstånd som avses i direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder får, efter tillstånd av Finansinspektionen, marknadsföra andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltd alternativ investeringsfond till icke-professionella investerare i Sverige. Tillstånd får ges bara om

1. fonden uppfyller kraven i 4 kap. 2 § första stycket, eller
2. andelarna eller aktierna i fonden är upptagna till handel på en reglerad marknad eller motsvarande marknad utanför EES och det finns ett faktablad för fonden som uppfyller kraven i 10 kap. 2 §.

Om marknadsföringen avser andelar eller aktier i en icke EES-baserad alternativ investeringsfond eller en matarfond till en alternativ investeringsfond vars mottagarfond, eller dess förvaltare inte är EES-baserad, gäller dessutom 5 § andra och tredje styckena.

7 § En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare som i sitt hemland har tillstånd eller är registrerad i enlighet med nationell lagstiftning som genomför direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder får, efter tillstånd av Finansinspektionen, marknadsföra andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltd EES-baserad alternativ investeringsfond som uppfyller kraven i 4 kap. 5 § första stycket till professionella investerare samt sådana icke-professionella investerare i Sverige som anges i 4 kap. 5 § andra stycket.

En sådan AIF-förvaltare får även, efter tillstånd av Finansinspektionen, marknadsföra en av förvaltaren förvaltd icke EES-baserad alternativ investeringsfond som uppfyller kraven i första stycket till investerare som avses i första stycket, om kraven i 5 § andra stycket 2 och 3 är uppfyllda.

EES-baserade AIF-förvaltares filialverksamhet eller gränsöverskridande verksamhet i Sverige

8 § Verksamhet enligt 1–3 och 5–7 §§ får drivas genom att AIF-förvaltaren inrättar en filial i Sverige eller erbjuder och utför tjänster i Sverige från sitt hemland.

För AIF-förvaltarens verksamhet i Sverige tillämpas 4 kap. 6 § andra stycket vid marknadsföring av andra alternativa investeringsfonder än

1. specialfonder,
2. sådana fonder som får marknadsföras till icke-professionella investerare efter tillstånd enligt 6 §, och
3. sådana fonder som får marknadsföras efter tillstånd enligt 7 §, såvitt gäller sådana icke-professionella investerare som anges i 4 kap. 5 § andra stycket.

Vid förvaltning av en specialfond tillämpas 12 kap. I fråga om verksamhet som drivs genom filial här i landet ska även 8 kap. 1, 19–21 och 23 §§ tillämpas. Vid förvaltning enligt 1 och 2 §§ tillämpas även 8 kap. 28 §. För förvaringsinstitut till alternativa investeringsfonder som förvaltas enligt denna paragraf tillämpas 9 kap.

Väsentliga ändringar

9 § En AIF-förvaltare som avser att göra en väsentlig ändring av något som har angetts i en ansökan om tillstånd efter det att verksamheten har inletts, ska skriftligen anmäla detta till Finansinspektionen senast en månad innan ändringen genomförs. Om det är fråga om en redan genomförd, oplanerad ändring, ska dock en anmälan göras omedelbart efter en sådan ändring.

Om Finansinspektionen finner att en ändring är godtagbar, ska inspektionen utan dröjsmål informera behörig myndighet i AIF-förvaltarens hemland om ändringen.

Om en planerad ändring innebär att AIF-förvaltaren eller dess förvaltning av en alternativ investeringsfond inte längre uppfyller kraven enligt denna lag eller andra författningar som reglerar verksamheten, ska Finansinspektionen utan dröjsmål meddela förvaltaren att ändringen inte får genomföras.

I 14 kap. finns bestämmelser om åtgärder som ska vidtas mot en AIF-förvaltare som har genomfört en väsentlig ändring i strid med denna paragraf.

Icke EES-baserade AIF-förvaltare

Marknadsföring av alternativa investeringsfonder i Sverige till professionella investerare

10 § En icke EES-baserad AIF-förvaltare får, efter tillstånd av Finansinspektionen, marknadsföra andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltd alternativ investeringsfond till professionella investerare i Sverige. Tillstånd får ges bara om

1. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas på ett sätt som är förenligt med 10 kap. 1 och 4–10 §§, 11 kap. samt 13 kap. 2–5 §§,

2. det finns lämpliga samarbetsarrangemang avseende övervakningen av systemriskerna mellan å ena sidan Finansinspektionen och å andra sidan tillsynsmyndigheten för den icke EES-baserade AIF-förvaltaren, den behöriga myndigheten för en EES-baserad alternativ investeringsfond eller tillsynsmyndigheten för en icke EES-baserad alternativ investeringsfond, och

3. det land där den icke EES-baserade AIF-förvaltaren eller den icke EES-baserade fonden är etablerad har vidtagit nödvändiga åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Marknadsföring av alternativa investeringsfonder i Sverige till icke-professionella investerare

11 § En icke EES-baserad AIF-förvaltare får, efter tillstånd av Finansinspektionen, marknadsföra andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltd alternativ investeringsfond till icke-professionella investerare i Sverige. För tillstånd krävs, utöver det som anges i 10 §, att

1. fonden uppfyller kraven i 4 kap. 2 § första stycket och AIF-förvaltaren driver motsvarande verksamhet och står under betryggande tillsyn av en tillsynsmyndighet i det land där förvaltaren är etablerad, eller

2. andelarna eller aktier i fonden är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES och det finns ett faktablad för fonden som uppfyller kraven i 10 kap. 2 §.

12 § En icke EES-baserad AIF-förvaltare får, efter tillstånd av Finansinspektionen, marknadsföra andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond som uppfyller kraven i 4 kap. 5 § första stycket till professionella och sådana icke-professionella investerare i Sverige som anges i 4 kap. 5 § andra stycket. Tillstånd får ges bara om kraven i 10 § är uppfyllda.

Icke EES-baserade AIF-förvaltares filialverksamhet eller gränsöverskridande verksamhet i Sverige

13 § Verksamheten i Sverige får drivas genom att en icke EES-baserad AIF-förvaltare inrättar en filial i här i landet eller erbjuder och utför tjänster i Sverige från det land där förvaltaren är etablerad. För AIF-förvaltarens verksamhet i Sverige tillämpas 4 kap. 6 § andra stycket vid marknadsföring av andra alternativa investeringsfonder än

1. sådana fonder som får marknadsföras till icke-professionella investerare efter tillstånd enligt 11 §, och

3. sådana fonder som får marknadsföras efter tillstånd enligt 12 §, såvitt gäller sådana icke-professionella investerare som anges i 4 kap. 5 § andra stycket.

I fråga om verksamhet som drivs genom filial här i landet ska även 8 kap. 1, 19–21 och 23 §§ tillämpas. Verksamheten får inledas när Finansinspektionen har meddelat beslut om tillstånd.

Vid en planerad eller en redan genomförd, oplanerad väsentlig ändring av något som har angetts i en ansökan om tillstånd ska 9 § tillämpas.

6 kap. Svenska AIF-förvaltares verksamhet utomlands

Förvaltning av en alternativ investeringsfond i ett land inom EES

1 § En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 § som avser att förvalta en alternativ investeringsfond som är etablerad i ett annat land inom EES, ska underrätta Finansinspektionen innan sådan verksamhet inleds första gången. Vid förvaltning av en sådan fond krävs att AIF-förvaltaren enligt sitt tillstånd enligt 3 kap. 1 § har rätt att förvalta fonder av motsvarande slag som den som ska förvaltas i värdlandet.

Om förvaltaren avser att förvalta fonden från Sverige (gränsöverskridande verksamhet), ska underrättelsen innehålla

1 uppgift om i vilket land förvaltaren avser att förvalta fonden, samt

2. en verksamhetsplan med uppgifter om vilka tjänster som förvaltaren avser att utföra och vilken fond som förvaltaren avser att förvalta.

Om förvaltaren avser att erbjuda och utföra sina tjänster genom en filial i värdlandet (filialverksamhet), ska underrättelsen, utöver det som anges i andra stycket, innehålla uppgifter om

1. filialens organisation,

2. på vilken adress i fondens hemland handlingar kan erhållas, samt

3. namn och kontaktuppgifter för filialens ansvariga ledning.

2 § Om Finansinspektionen bedömer att det inte finns skäl att ifrågasätta att AIF-förvaltaren och dess verksamhet kommer att uppfylla villkoren i denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten, ska inspektionen lämna över underrättelsen med tillhörande handlingar till behörig myndighet i AIF-förvaltarens värdland

1. inom en månad från det att en underrättelse om gränsöverskridande verksamhet enligt 1 § andra stycket togs emot, eller

2. inom två månader från det att en underrättelse om filialverksamhet enligt 1 § tredje stycket togs emot.

Finansinspektionen ska även lämna över ett skriftligt intyg om att AIF-förvaltaren har tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Finansinspektionen ska utan dröjsmål underrätta AIF-förvaltaren när inspektionen lämnar över underrättelsen.

Om Finansinspektionen finner att det inte finns förutsättningar för att lämna över en underrättelse, ska inspektionen meddela beslut om det

1. inom en månad från det att en underrättelse som avses i första stycket 1 togs emot, eller

2. inom två månader från det att en underrättelse som avses i första stycket 2 togs emot.

Marknadsföring av en alternativ investeringsfond i ett annat land inom EES

3 § En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 § som avser att marknadsföra andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltrad alternativ investeringsfond i ett annat land inom EES, ska underrätta Finansinspektionen innan verksamheten inleds. Underrättelsen ska innehålla

1. en verksamhetsplan med uppgifter om vilken fond som ska marknadsföras, var den är etablerad och i vilka länder marknadsföringen ska ske,

2. fondens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande handlingar,

3. uppgift om fondens förvaringsinstitut,

4. uppgift om var mottagarfonden är etablerad, om den marknadsförda fonden är en matarfond,

5. en informationsbroschyr enligt 10 kap. 1 §, och

6. information om de arrangemang som har fastställts för marknadsföringen och, i tillämpliga fall, vilka åtgärder som har fastställts för att förhindra att andelar eller aktier i en fond marknadsförs till icke-professionella investerare.

4 § Marknadsföring av en EES-baserad matarfond till en alternativ investeringsfond får ske enligt 3 § bara om mottagarfonden, och dess förvaltare, är EES-baserade.

5 § Om Finansinspektionen bedömer att det inte finns skäl att ifrågasätta att AIF-förvaltaren och dess verksamhet kommer att uppfylla villkoren enligt denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten, ska inspektionen lämna över underrättelsen med tillhörande handlingar till

behörig myndighet i AIF-förvaltarens värdland inom 20 arbetsdagar från det att en fullständig underrättelse enligt 3 § togs emot.

Finansinspektionen ska även lämna över ett skriftligt intyg om att AIF-förvaltaren har tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder. I intyget ska omfattningen av förvaltarens tillstånd anges och uppgift lämnas om huruvida det finns några begränsningar av vilka investeringsstrategier som får användas.

Finansinspektionen ska utan dröjsmål underrätta AIF-förvaltaren när inspektionen lämnar över underrättelsen.

Om den alternativa investeringsfond som ska marknadsföras är etablerad i ett annat land inom EES än Sverige eller AIF-förvaltarens värdland, ska Finansinspektionen även underrätta behörig myndighet i fondens hemland om den avsedda marknadsföringen.

Om Finansinspektionen finner att det inte finns förutsättningar för att lämna över en underrättelse som avses i första stycket, ska inspektionen meddela beslut om det inom 20 arbetsdagar från det att underrättelsen togs emot.

Väsentliga ändringar

6 § En AIF-förvaltare som avser att göra en väsentlig ändring av något som har angetts i en underrättelse enligt 1 eller 3 § efter det att verksamheten har inletts, ska skriftligen anmäla detta till Finansinspektionen senast en månad innan ändringen genomförs. Om det är fråga om en redan genomförd, oplanerad ändring, ska dock en anmälan göras omedelbart efter en sådan ändring.

Om Finansinspektionen finner att en ändring är godtagbar, ska inspektionen utan dröjsmål informera behörig myndighet i AIF-förvaltarens värdland om ändringen.

Om Finansinspektionen finner att ändringen inte får göras, ska inspektionen utan dröjsmål underrätta förvaltaren om detta.

I 14 kap. finns bestämmelser om åtgärder som ska vidtas mot en AIF-förvaltare som har genomfört en väsentlig ändring i strid med denna paragraf.

Verksamhet i ett land utanför EES

7 § En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 § får, efter tillstånd av Finansinspektionen, förvalta en alternativ investeringsfond som är etablerad i ett land utanför EES men som inte marknadsförs inom EES, om

1. det finns skäl att anta att förvaltaren kommer att uppfylla samtliga krav enligt denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten, och

2. det finns lämpliga arrangemang för samarbete mellan Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i det land där fonden är etablerad.

Om förvaltaren avser att göra en väsentlig ändring av något som angetts i ansökan om tillstånd, ska förvaltaren skriftligen anmäla detta till Finansinspektionen innan ändringen genomförs. Om det är fråga om en redan genomförd, oplanerad ändring, ska dock en anmälan göras omedelbart efter en sådan ändring.

Tillstånd enligt första stycket får ges även om kraven i 9 kap. och 10 kap. 4–7 §§ inte är uppfyllda.

7 kap. Startkapital och kapitalbas

Startkapital

1 § En intern AIF-förvaltare ska ha ett startkapital som vid tidpunkten för beslut om tillstånd motsvarar minst 300 000 euro.

En extern AIF-förvaltare ska ha ett startkapital som vid tidpunkten för beslut om tillstånd motsvarar minst 125 000 euro.

Kapitalkrav under pågående verksamhet

2 § En AIF-förvaltares kapitalbas får under pågående verksamhet inte understiga det minsta startkapital som förvaltaren ska ha enligt 1 §.

3 § En AIF-förvaltare som förvaltar en fondförmögenhet som överstiger ett belopp motsvarande 250 miljoner euro, ska utöver det startkapital som anges i 1 § ha ytterligare medel i kapitalbasen.

Dessa ytterligare medel ska motsvara minst 0,02 procent av det belopp med vilket fondförmögenheten överstiger ett belopp motsvarande 250 miljoner euro. I fondförmögenheten inräknas tillgångar som AIF-förvaltaren har uppdragit åt någon annan att förvalta men inte tillgångar som AIF-förvaltaren förvaltar på uppdrag av någon annan. AIF-förvaltarens kapitalbas, startkapitalet inräknat, behöver dock inte vara högre än motsvarande 10 miljoner euro.

En AIF-förvaltare får ersätta hälften av de ytterligare medel som avses i första stycket med en garanti för motsvarande belopp, om garantin lämnats av

1. ett kreditinstitut eller försäkringsföretag med säte i ett land inom EES, eller

2. ett sådant kreditinstitut eller försäkringsföretag med säte i ett land utanför EES som står under tillsyn som är likvärdig med den som gäller inom EES.

4 § En AIF-förvaltares kapitalbas får, trots det som anges i 2 och 3 §§, inte understiga ett belopp som motsvarar 25 procent av dess fasta omkostnader för det föregående året eller, om AIF-förvaltarens verksamhet har pågått kortare tid än ett år, 25 procent av de fasta omkostnader som angetts i AIF-förvaltarens verksamhetsplan.

Om omfattningen av AIF-förvaltarens verksamhet har ändrats väsentligt sedan det föregående året eller om Finansinspektionen anser att verksamhetsplanen behöver korrigeras, får inspektionen besluta om ändring av kapitalkravet enligt första stycket.

Ett belopp motsvarande kapitalbasen ska investeras i likvida tillgångar och får inte innehålla spekulativa positioner.

5 § För att täcka risker för skadeståndsansvar på grund av fel eller försumlighet i den verksamhet som en AIF-förvaltar utför med stöd av tillstånd enligt 3 kap. 1 §, ska förvaltaren ha antingen tillräckligt med

extra medel i kapitalbasen, eller en ansvarsförsäkring mot skadeståndsansvar som är lämplig i förhållande till de risker som ska täckas.

6 § En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 2 § ska för denna förvaltning och de tjänster som bolaget utför ha det eventuella ytterligare kapital för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker som enligt lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar krävs av ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

För en AIF-förvaltare som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer enligt 3 kap. 2 § första stycket tillämpas även övriga bestämmelser i lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar som gäller för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

Undantag för fondbolag

7 § Med undantag för 4 § tredje stycket samt 5 och 6 §§ gäller detta kapitel inte för AIF-förvaltare som är fondbolag med tillstånd enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder.

8 kap. Skydd för investerare och andra rörelserregler

Allmänna krav och principer

1 § När en AIF-förvaltare driver sin verksamhet ska förvaltaren, i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten,

1. handla hederligt, rättvist, professionellt och på ett sätt som bäst gagnar den alternativa investeringsfonden eller dess investerares intressen och upprätthåller allmänhetens förtroende för marknaden, samt

2. förfoga över och effektivt använda de resurser och rutiner som är nödvändiga för att verksamheten ska fungera väl.

Organisatoriska krav

2 § En AIF-förvaltare ska ha sunda rutiner för

1. förvaltning av verksamheten och redovisning,
2. drift och förvaltning av sina informationssystem, och
3. intern kontroll.

AIF-förvaltaren ska särskilt

1. upprätta och tillämpa regler för anställdas personliga transaktioner,

2. upprätta och tillämpa regler för investeringar som görs för förvaltarens egen räkning,

3. ha rutiner för att kunna säkerställa att varje transaktion som genomförs för en alternativ investeringsfonds räkning är möjlig att rekonstruera i efterhand med avseende på dess ursprung, art, parter, tidpunkt och plats, samt

4. ha rutiner för att säkerställa att tillgångarna i de alternativa investeringsfonder som förvaltaren förvaltar investeras i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten eller lagstiftningen i det land där fonden är etablerad samt fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk.

Likviditetshantering

3 § En AIF-förvaltare ska ha lämpliga system för likviditetshantering och förfaranden för övervakning av likviditetsrisk som gör det möjligt att säkerställa att den alternativa investeringsfondens likviditetsprofil stämmer överens med dess underliggande skyldigheter. En AIF-förvaltare ska göra regelbundna stresstester som gör det möjligt att bedöma varje fonds likviditetsrisk under extraordinära omständigheter.

Första stycket gäller inte slutna alternativa investeringsfondfonder utan finansiell hävstång.

En alternativ investeringsfonds likviditetsprofil, inlösenpolicy och investeringsstrategi ska stämma överens inbördes.

Riskhanteringsfunktion och riskhanteringssystem

4 § En AIF-förvaltare ska ha en riskhanteringsfunktion som är åtskild från förvaltarens operativa enheter.

En AIF-förvaltare ska ha lämpliga riskhanteringssystem som kan identifiera, mäta, hantera och övervaka de risker som är relevanta för den alternativa investeringsfonden. Riskhanteringssystemen ska ses över regelbundet och minst en gång per år.

En AIF-förvaltares riskhanteringsfunktion ska särskilt

1. se till att det införs ett lämpligt och dokumenterat förfarande att tillämpas vid investeringar för den alternativa investeringsfondens räkning i syfte att säkerställa att sådana investeringar överensstämmer med fondens investeringsstrategi, mål och riskprofil,

2. säkerställa att riskerna i varje enskild placering och deras samlade effekt på fonden fortlöpande kan identifieras, mätas, hanteras och övervakas korrekt, samt

3. säkerställa att fondens riskprofil motsvarar dess investeringsstrategi och mål som de kommer till uttryck i fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk.

Fastställande av en högsta tillåten nivå för finansiell hävstång

5 § En AIF-förvaltare som använder sig av finansiell hävstång ska för varje förvaltat alternativt investeringsfond fastställa

1. en högsta tillåtna nivå för sådan hävstång, och

2. i vilken utsträckning förfoganderätt över säkerheter får medges eller garantier får lämnas enligt arrangemanget för finansiell hävstång.

De gränser som AIF-förvaltaren har fastställt enligt första stycket ska vara rimliga och förvaltaren ska följa dem vid varje tidpunkt.

6 § Om det behövs för att minska systemriskerna i det finansiella systemet och för att minska riskerna för störningar på marknaden, får Finansinspektionen besluta om

1. begränsningar i den nivå av finansiell hävstång som en AIF-förvaltare får använda vid förvaltning av alternativa investeringsfonder, och

2. andra begränsningar för förvaltningen av fonderna.

Finansinspektionen ska, innan beslutet meddelas, utbyta information med Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, Europeiska

systemrisknämnden och berörda behöriga myndigheter, i enlighet med artikel 25 i direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Värdering

Värderingsförfaranden

7 § En AIF-förvaltare ska för varje förvalttad alternativ investeringsfond säkerställa att det finns lämpliga och konsekventa förfaranden för en korrekt och oberoende värdering av fondens tillgångar.

Värdering av tillgångarna i en alternativ investeringsfond och beräkningen av nettotillgångsvärdet (NAV) per andel eller aktie ska göras i enlighet med lagstiftningen i det land där fonden är etablerad och enligt fondens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk.

Värderingsintervall

8 § En AIF-förvaltare ska värdera tillgångarna i en alternativ investeringsfond och beräkna nettotillgångsvärdet (NAV) per andel eller aktie. Värderingen ska ske med den regelbundenhet som framgår av andra och tredje styckena och minst en gång per år.

För en öppen fond ska en värdering och beräkning enligt första stycket genomföras fortlöpande utifrån det som är lämpligt med beaktande av fondens tillgångar och dess emissions- och inlösenintervaller.

För en sluten fond ska en värdering och beräkning enligt första stycket genomföras i samband med en ökning eller minskning av kapitalet i fonden.

Den alternativa investeringsfondens investerare ska informeras om resultaten av varje värdering och beräkning i enlighet med lagstiftningen i det land där AIF:en är etablerad och enligt det som följer av fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk.

9 § För förvaltning av specialfonder gäller, i stället för 8 §, det som följer av 12 kap. 5 §.

Värderingsfunktion

10 § En AIF-förvaltare ska se till att det finns en värderingsfunktion för varje alternativ investeringsfond som förvaltaren förvaltar. Värderingsfunktionen får vara internt eller externt organiserad i enlighet med det som anges i 11 och 12 §§.

Värderingen ska utföras opartiskt och professionellt.

Krav vid intern värdering

11 § Vid intern värdering ska AIF-förvaltarens ersättningssystem och andra åtgärder säkerställa att intressekonflikter motverkas och att otillbörlig påverkan på de anställda undviks. Den interna värderingen ska organiseras så att den är funktionellt oberoende av portföljförvaltningen.

Krav vid extern värdering

12 § Extern värdering får utföras av en fysisk eller juridisk person som är oberoende av den alternativa investeringsfonden, AIF-förvaltaren och andra personer med nära anknytning till fonden eller förvaltaren.

AIF-förvaltaren ska kunna visa att den externa värderaren

1. omfattas av tillståndsplikt eller registreringskyldighet enligt lag eller andra författningar eller av yrkesetiska regler,

2. kan lämna tillräckliga yrkesmässiga garantier för att värderingen kan utföras effektivt, och

3. har utsetts i enlighet med 14 §.

En alternativ investeringsfonds förvaringsinstitut får vara extern värderare om utförandet av dess funktion som förvaringsinstitut hålls åtskild från uppgifterna som värderare och att intressekonflikter kan identifieras, hanteras, övervakas och redovisas för fondens investerare.

En extern värderare får inte uppdra åt någon annan att utföra värderingen.

13 § Bestämmelser om myndighetskontroll av värderingsfunktionen finns i 13 kap. 8 §.

Uppdragsavtal

Allmänna krav på uppdragsavtal

14 § En AIF-förvaltare får genom delegering uppdra åt någon annan att utföra en uppgift eller en funktion (uppdragsavtal), om

1. uppdragsavtalet och AIF-förvaltarens delegeringsstruktur i övrigt kan motiveras på objektiva grunder,

2. uppdragstagaren är kvalificerad för uppgiften eller funktionen och förfogar över tillräckliga resurser för att utföra den,

3. uppdragsavtalet inte hindrar

a) förvaltaren från att handla i investerarnas intresse, eller

b) Finansinspektionens tillsyn över förvaltaren, och

4. AIF-förvaltaren kan övervaka den delegerade uppgiften eller funktionen och ge de anvisningar som behövs för en sund förvaltning samt med omedelbar verkan säga upp uppdragsavtalet, om det är i investerarnas gemensamma intresse.

Delegering får inte ske i sådan omfattning att AIF-förvaltaren i praktiken inte längre kan anses fungera som förvaltare av den alternativa investeringsfonden.

AIF-förvaltaren ska underrätta Finansinspektionen om uppdragsavtalet innan uppdragstagaren börjar utföra de uppgifter eller funktioner som avtalet avser.

15 § Vid uppdragsavtal enligt 14 § ska AIF-förvaltaren fortlöpande övervaka de uppgifter eller funktioner som utförs av uppdragstagaren.

Uppdragsavtal avseende portföljförvaltning eller riskhantering

16 § Uppdragsavtal som omfattar portföljförvaltning eller riskhantering får endast ingås under de förutsättningar som anges i 14 § och endast med uppdragstagare som har tillstånd för diskretionär portföljförvaltning

avseende finansiella instrument eller är registrerade som förvaltare av tillgångar och är föremål för tillsyn.

Trots första stycket får uppdragsavtal som avses där ingås med någon annan förutsatt att villkoren i det stycket inte kan uppfyllas, att uppdragstagaren har förutsättningar för att utföra uppgifterna eller funktionerna på ett tillfredsställande sätt och det även i övrigt är lämpligt att delegering sker. I sådana fall krävs att Finansinspektionen har godkänt uppdragsavtalet innan uppdragstagaren börjar utföra de uppgifter eller funktioner som avtalet avser.

Om uppdragstagaren inte är etablerad i ett land inom EES krävs, utöver villkoren i första stycket, att det finns ett samarbete mellan Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i det land där uppdragstagaren är etablerad.

17 § Ett sådant uppdrag som avses i 16 § får inte ges till den alternativa investeringsfondens förvaringsinstitut eller till den som genom vidaredelegering utför någon av förvaringsinstitutets uppgifter.

Om ett sådant uppdrag som avses i 16 § ges till någon vars intressen kan komma i konflikt med AIF-förvaltarens intressen eller med fondens investerares gemensamma intresse, ska uppdragstagaren

1. hålla portföljförvaltnings- eller riskhanteringsuppgifterna funktionellt och hierarkiskt åtskilda från de oförenliga uppgifterna, och
2. identifiera, hantera och övervaka intressekonflikterna samt redovisa dem för fondens investerare.

Vidaredelegering

18 § En uppdragstagare får vidaredelegera vissa uppgifter och funktioner till någon annan under förutsättning att

1. AIF-förvaltaren på förhand har godkänt en sådan delegering,
2. AIF-förvaltaren har underrättat Finansinspektionen innan de uppgifter eller funktioner som ska vidaredelegeras börjar utföras, och
3. uppdragstagaren fortlöpande övervakar utförandet av de vidaredelegerade uppgifterna eller funktionerna.

Vid vidaredelegering tillämpas även 14–17 §§ i fråga om dem till vilka uppgifter eller funktioner har delegerats respektive vidaredelegerats.

Om den till vilken vissa uppgifter eller vissa funktioner har vidaredelegerats i sin tur uppdrar åt någon annan att utföra sådana uppgifter, gäller villkoren i första och andra styckena i förhållande till den som ska utföra uppgifterna eller funktionerna.

Uppföranderegler m.m.

Intressekonflikter

19 § En AIF-förvaltare ska vidta alla rimliga åtgärder för att undvika intressekonflikter och för att identifiera, hantera och redovisa dem som trots detta uppkommer.

En AIF-förvaltare ska ha organisatoriska och administrativa system som förhindrar att den alternativa investeringsfondens intressen eller dess investerares gemensamma intressen påverkas negativt av intressekonflikter.

En investerare i en alternativ investeringsfond får inte ges förmånligare villkor än övriga investerare, om det inte framgår av fondens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk.

20 § Om de åtgärder som en AIF-förvaltare har vidtagit enligt 19 § inte är tillräckliga för att förhindra att investerarnas intressen kan komma att skadas, ska förvaltaren tydligt informera investerarna om arten av eller orsaken till intressekonflikterna innan förvaltaren utför några tjänster för deras räkning.

En AIF-förvaltare ska vidta åtgärder för att förebygga de problem som orsakar att investerares intressen kan komma att skadas.

Primärmäklare

21 § Om en AIF-förvaltare använder sig av en primärmäklares tjänster, ska villkoren för samarbetet anges i ett skriftligt avtal. I avtalet ska det särskilt anges om det finns möjligheter till överföring av och förfoganderätt över den alternativa investeringsfondens tillgångar. Avtalet får inte stå i strid med fondens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk och ska innehålla en bestämmelse om att fondens förvaringsinstitut ska få del av innehållet i avtalet.

Ersättningssystem

22 § En AIF-förvaltare ska ha ett ersättningssystem som främjar en sund och effektiv riskhantering.

Särskilda krav för AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer

23 § En AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer får inte placera en sådan investerares tillgångar i en alternativ investeringsfond som förvaltaren direkt eller på någon annans uppdrag förvaltar, om inte investeraren har godkänt detta på förhand.

Tystnadsplikt

24 § Enskildas förhållanden till en alternativ investeringsfond, en AIF-förvaltare eller ett förvaringsinstitut får inte obehörigen röjas.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Uppgiftsskyldighet

25 § En AIF-förvaltare och ett förvaringsinstitut är skyldiga att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till förvaltaren och institutet, om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledare eller om det i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol begärs av åklagare.

Bestämmelser om skyldighet för AIF-förvaltare och förvaringsinstitut att lämna uppgifter till överförmyndaren finns i 16 kap. 10 a § föräldrabalken.

Meddelandeförbud

26 § Den undersökningsledare eller åklagare som begär uppgifter enligt 25 § får besluta att AIF-förvaltaren eller förvaringsinstitutet samt förvaltarens eller institutets styrelseledamöter och anställda inte får röja för kunden eller för någon utomstående att uppgifter har lämnats enligt 25 § eller att det pågår en förundersökning eller ett ärende om rättslig hjälp i brottmål.

Ett sådant förbud får meddelas om det krävs för att en utredning om brott inte ska äventyras eller för att uppfylla en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige.

Förbudet ska vara tidsbegränsat, med möjlighet till förlängning, och får inte avse längre tid än vad som är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet. I ett ärende om rättslig hjälp i brottmål får dock förbudet tidsbegränsas endast om den stat eller mellanfolkliga domstol som ansökt om rättslig hjälp samtycker till detta.

Om ett förbud inte längre är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet, ska undersökningsledaren eller åklagaren besluta att förbudet ska upphöra.

Ansvarsbestämmelse

27 § Till böter döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot ett meddelandeförbud enligt 26 §.

Skadeståndsansvar

Skadeståndsansvar i allmänhet

28 § En sådan AIF-förvaltare som avses i 3 kap. eller 5 kap. 1 eller 2 § ska ersätta en skada som förvaltaren har tillfogat den alternativa investeringsfonden eller dess investerare genom att överträda

1. denna lag och andra författningar som reglerar AIF-förvaltarens verksamhet eller nationella bestämmelser i förvaltarens hemland som genomför direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

2. fondens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk, eller

3. bolagsordningen eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar förvaltarens verksamhet.

Avtal som inskränker en icke-professionell investerares rätt enligt första stycket är utan verkan. Det gäller dock inte sådana icke-professionella investerare som anges i 4 kap. 5 § andra stycket.

Skadestånd vid finansiell rådgivning

29 § I lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter finns särskilda bestämmelser om skadestånd vid finansiell rådgivning som en näringsidkare tillhandahåller en konsument och som omfattar placering av konsumentens tillgångar i finansiella instrument.

Skadestånd vid uppdragsavtal

30 § Ett uppdragsavtal enligt 14–18 §§ inskränker inte AIF-förvaltarens ansvar för skada enligt 28 §.

En extern värderare är enligt 31 § andra stycket i vissa fall ansvarig gentemot AIF-förvaltaren för förluster som förvaltaren har åsamkats.

Skadestånd vid värdering

31 § En AIF-förvaltare ansvarar enligt 28 § gentemot den alternativa investeringsfonden och dess investerare för att fondens tillgångar värderas korrekt, för att beräkna fondens nettotillgångsvärde samt för att offentliggöra detta värde.

En extern värderare ansvarar gentemot AIF-förvaltaren för förluster som förvaltaren har åsamkats till följd av att värderaren uppsåtligen eller av oaktsamhet brustit i utförandet av sina uppgifter.

Avtal som inskränker fondens icke-professionella investerares rätt enligt första stycket eller AIF-förvaltarens rätt enligt andra stycket är utan verkan. Det gäller dock inte sådana icke-professionella investerare som anges i 4 kap. 5 § andra stycket.

9 kap. Förvaringsinstitut

Allmänna bestämmelser om förvaringsinstitut

1 § En AIF-förvaltare ska för varje alternativ investeringsfond som förvaltaren förvaltar se till att det utses ett förvaringsinstitut.

2 § Ett förvaringsinstitut ska handla hederligt, rättvist, oberoende och professionellt samt uteslutande i den alternativa investeringsfondens och investerarnas intresse.

Förvaringsinstitutet ska hålla verksamheten som förvaringsinstitut åtskild från verksamheter som kan komma i konflikt med AIF-förvaltarens, fondens eller investerarnas intressen.

Förvaringsinstitutet ska identifiera, hantera och övervaka eventuella intressekonflikter. Sådana konflikter ska redovisas för fondens investerare.

Skriftligt avtal

3 § AIF-förvaltaren eller den alternativa investeringsfonden och förvaringsinstitutet ska ingå ett skriftligt avtal som reglerar förhållandet mellan parterna. Avtalet ska bland annat reglera det informationsutbyte och den samordning som krävs för att institutet ska kunna utföra sina uppgifter för fondens räkning i enlighet med kraven i denna lag och andra författningar.

EES-baserade alternativa investeringsfonders förvaringsinstitut

4 § Ett förvaringsinstitut för en EES-baserad alternativ investeringsfond ska vara

1. ett kreditinstitut som
 - a) har stadgeenligt säte inom EES, och
 - b) har tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG,
2. ett värdepappersföretag som

a) har stadgeenligt säte inom EES,

b) omfattas av kapitalkraven i enlighet med artikel 20.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG av den 14 juni 2006 om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut (omarbetning)¹³, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU¹⁴, och

c) har tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG, inbegripet för att tillhandahålla sidotjänster avseende förvaring och handhavande av finansiella instrument för kunders räkning som avses i punkten 1 i avsnitt B i bilaga I till direktivet, och som har egna medel motsvarande det startkapital som anges i artikel 9 i direktiv 2006/49/EG, eller

3. ett annat institut som står under fortlöpande tillsyn och som den 21 juli 2011 hör till de kategorier som har godtagits såsom förvaringsinstitut enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG.

Förvaringsinstitutet ska vara etablerat i den alternativa investeringsfondens hemland.

Icke EES-baserade alternativa investeringsfonders förvaringsinstitut

5 § Ett förvaringsinstitut för en icke EES-baserad alternativ investeringsfond ska vara

1. ett kreditinstitut som anges i 4 § första stycket 1,
2. ett värdepappersföretag som anges i 4 § första stycket 2,
3. ett kreditinstitut som är etablerat utanför EES, eller
4. ett värdepappersföretag som är etablerat utanför EES.

Om förvaringsinstitutet är ett sådant institut eller företag som anges i första stycket 3 eller 4, ska kraven i 6 § vara uppfyllda.

Förvaringsinstitut ska vara etablerat i det land utanför EES där den alternativa investeringsfonden är etablerad eller i hemlandet för den AIF-förvaltare som förvaltar fonden.

Särskilda krav på förvaringsinstitut utanför EES

6 § Ett förvaringsinstitut som är etablerat utanför EES ska vid varje tidpunkt

1. omfattas av effektiv reglering, inbegripet minimikapitalkrav, och effektiv tillsyn av verksamheten med samma verkan som EU-rätten, och
2. enligt avtal vara ansvarigt gentemot den alternativa investeringsfonden eller dess investerare i enlighet med 17–20 §§ samt uttryckligen utfästa sig att uppfylla villkoren i 13–16 §§.

Det ska finnas en skriftlig överenskommelse om samarbete och informationsutbyte mellan förvaringsinstitutets behöriga myndigheter och de behöriga myndigheterna i de länder inom EES där andelar eller aktier i en icke EES-baserad alternativ investeringsfond avses att marknadsföras samt, om den inte är en av dessa myndigheter, den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland.

Det ska finnas en skriftlig överenskommelse som uppfyller kraven i artikel 26 i OECD:s modellavtal för skatter på inkomst och förmögenhet

¹³ EUT L 177, 30.6.2006, s. 201 (Celex 32006L0049).

¹⁴ EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex 32010L0078).

och som säkerställer ett effektivt informationsutbyte i skatteärenden mellan det land där förvaringsinstitutet är etablerat och de länder inom EES där andelar eller aktier i en icke EES-baserad alternativ investeringsfond avses att marknadsföras samt, om det inte är ett av dessa länder, AIF-förvaltarens hemland.

Landet där förvaringsinstitutet är etablerat ska också ha vidtagit nödvändiga åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Förvaringsinstitut för vissa typer av slutna alternativa investeringsfonder

7 § Även andra än sådana som avses i 4 och 5 §§ får utses till förvaringsinstitut för en alternativ investeringsfond, om

1. investerarna i fonden saknar rätt till inlösen under fem år från den första investeringen, och

2. fonden enligt sin investeringspolicy

a) generellt inte investerar i finansiella instrument som kräver depåförvaring, eller

b) generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll enligt 11 kap.

En fysisk eller juridisk person får utses till förvaringsinstitut för en sådan alternativ investeringsfond som avses i första stycket, om

1. funktionen som förvaringsinstitut utgör en del av den fysiska eller juridiska personens yrkes- eller affärsverksamhet för vilken gäller registreringsskyldighet enligt lag, andra författningar eller yrkesetiska regler, och

2. det finns finansiella och yrkesmässiga garantier för att relevanta förvaringsinstitutsuppgifter och därmed förenade åtaganden kan utföras på ett effektivt sätt.

Begränsningar på grund av intressekonflikter

8 § En AIF-förvaltare får inte utses som förvaringsinstitut.

En primärmäklare som agerar som motpart till en alternativ investeringsfond får inte utses som förvaringsinstitut för fonden, om inte verksamheten som förvaringsinstitut hålls åtskild från tillhandahållandet av tjänster i egenskap av primärmäklare. En sådan primärmäklare ska dessutom ha rutiner för att kunna identifiera, hantera, övervaka och redovisa eventuella intressekonflikter för fondens investerare.

Förvaringsinstitutets uppgifter

Övervakning av penningflöden

9 § Förvaringsinstitutet har till uppgift att övervaka den alternativa investeringsfondens penningflöden.

Förvaringsinstitutet ska särskilt se till att alla betalningar från investerare har tagits emot och att alla likvida medel i den alternativa investeringsfonden har bokförts på likvidkonton som har öppnats i fondens namn eller i AIF-förvaltarens eller förvaringsinstitutets namn för fondens räkning.

Likvidkonton enligt andra stycket ska öppnas hos en sådan enhet som avses i artikel 18.1 a, b eller c i kommissionens direktiv 2006/73/EG av den 10 augusti 2006 om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG vad gäller organisatoriska krav och villkor för verksamheten i värdepappersföretag, och definitioner för tillämpning av det direktivet¹⁵. Likvidkonton får även öppnas hos någon annan enhet av samma slag på marknader där sådana konton krävs, om enheten är föremål för effektiv reglering av och tillsyn över verksamheten, som har samma verkan som EU-rätten och som upprätthålls i enlighet med principerna i artikel 16 i nämnda direktiv.

Om likvidkontot har öppnats i förvaringsinstitutets namn för fondens räkning, får medel som tillhör förvaringsinstitutet eller sådana enheter som avses i tredje stycket inte finnas på samma konto.

Förvaring av den alternativa investeringsfondens tillgångar

10 § Förvaringsinstitutet ska

1. depåförvara

a) alla finansiella instrument som kan registreras på ett konto för finansiella instrument som har öppnats hos förvaringsinstitutet, och

b) alla finansiella instrument som fysiskt kan levereras till förvaringsinstitutet, samt

2. kontrollera AIF-förvaltaren, för den alternativa investeringsfondens räkning, eller fondens äganderätt till övriga tillgångar samt föra och hålla ett uppdaterat register över dem.

Förvaringsinstitutet får inte utan förhandsgodkännande av AIF-förvaltaren eller fonden förfoga över de tillgångar som avses i första stycket för egen räkning.

11 § För att fullgöra sina uppgifter enligt 10 § första stycket 1 ska förvaringsinstitutet se till att alla finansiella instrument registreras på ett separat konto hos institutet i den alternativa investeringsfondens namn, eller i AIF-förvaltarens namn för fondens räkning, och i enlighet med principerna i artikel 16 i kommissionens direktiv 2006/73/EG.

För att fullgöra sina uppgifter enligt 10 § första stycket 2 ska förvaringsinstitutet lägga uppgifter eller handlingar från AIF-förvaltaren eller fonden samt andra tillgängliga handlingar till grund för sin bedömning av äganderätten till tillgångarna.

Förvaringsinstitutets övriga uppgifter

12 § Förvaringsinstitutet ska, utöver det som anges i 9 och 10 §§, verkställa AIF-förvaltarens instruktioner, om de inte strider mot bestämmelserna i denna lag eller annan författning, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk, samt se till att

1. försäljning, emission, återköp, inlösen och makulering av andelar eller aktier i den alternativa investeringsfonden genomförs enligt bestämmelserna i denna lag eller fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk,

¹⁵ EUT L 241, 2.9.2006, s. 26 (Celex 32006L0073).

2. värdet av andelarna eller aktierna i fonden beräknas enligt denna lag eller fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk,
3. ersättningar för transaktioner som berör en alternativ investeringsfonds tillgångar betalas in till fonden utan dröjsmål, och
4. fondens intäkter används enligt bestämmelserna i denna lag eller fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk.

Delegering

Uppdragsavtal

13 § Förvaringsinstitutet får inte uppdra åt någon annan att utföra andra uppgifter än förvaring av tillgångar och kontroll av äganderätten enligt 10 §.

Delegering enligt första stycket förutsätter att förvaringsinstitutet

1. kan visa att det finns ett objektiva skäl för delegering av uppgifterna och att avsikten inte är att kringgå kraven i denna lag eller annan författning,
2. har handlat med vederbörlig skicklighet, aktsamhet och omsorg vid valet av uppdragstagare, och
3. regelbundet övervakar uppdragstagaren och dennes rutiner avseende delegerade uppgifter.

Övriga villkor för uppdragsavtal

14 § Förvaringsinstitutet ska, utöver det som anges i 13 § och om inget annat följer av 15 §, förvissa sig om att uppdragstagaren

1. har den struktur och den sakkunskap som krävs i förhållande till uppdraget,
2. om uppdraget avser depåförvaringsuppgifter, omfattas av en effektiv reglering, inbegripet minimikapitalkrav, effektiv tillsyn över verksamheten i den berörda jurisdiktionen och regelbunden extern granskning för att säkerställa att de finansiella instrumenten finns i uppdragstagarens besittning,
3. håller de anförtrodda tillgångarna åtskilda från egna och andras tillgångar så att de alltid går att identifiera,
4. använder den alternativa investeringsfondens tillgångar endast om AIF-förvaltaren eller fonden har gett sitt godkännande och efter anmälan till förvaringsinstitutet, samt
5. uppfyller de allmänna skyldigheter och respekterar de förbud som anges i 1, 2, 10 och 11 §§.

Särskilda bestämmelser vid uppdragsavtal avseende depåförvaringsuppgifter utanför EES

15 § Om lagstiftningen i ett land utanför EES kräver att vissa finansiella instrument depåförvaras av en lokal enhet och det inte finns någon sådan enhet som uppfyller kraven i 14 § 2, får förvaringsinstitutet trots det uppdra depåförvaringsfunktioner åt enheten. Detta får dock ske endast i den omfattning som är nödvändig enligt det landets lagstiftning och endast så länge det inte finns lokala enheter som uppfyller dessa krav.

För delegering enligt första stycket krävs dessutom att

1. den alternativa investeringsfondens investerare, innan de gjorde sin investering, har blivit korrekt informerade om att delegeringen är nödvändig enligt det landets lagstiftning och om de omständigheter som motiverar delegeringen, och

2. AIF-förvaltaren eller fonden har gett instruktioner till förvaringsinstitutet att delegera depåförvaringen av de finansiella instrumenten till en lokal enhet.

Uppdragstagares delegering

16 § En uppdragstagare får i sin tur uppdra åt någon annan att utföra uppgifter enligt 13 §, om samtliga villkor som ställs upp för förvaringsinstitutets delegering är uppfyllda. I sådant fall ska även det som anges i 17–20 §§ gälla i förhållande till dem åt vilka uppgifter har vidaredelegerats.

Förvaringsinstitutets skadeståndsansvar

Skadeståndsansvar vid förlust av finansiella instrument som depåförvaras

17 § Om förvaringsinstitutet eller dess uppdragstagare har förlorat finansiella instrument som depåförvaras enligt 10 § första stycket 1, ska institutet utan onödigt dröjsmål återlämna finansiella instrument av samma slag eller ett belopp motsvarande värdet till den alternativa investeringsfonden eller AIF-förvaltaren för fondens räkning.

Förvaringsinstitutet är inte ansvarigt enligt första stycket om institutet kan visa att förlusten är orsakad av en yttre händelse utanför institutets rimliga kontroll, och vars konsekvenser var omöjliga att undvika trots att alla rimliga ansträngningar gjorts. Förvaringsinstitutet är inte heller skadeståndsansvarigt om förutsättningarna enligt 20 eller 21 § är uppfyllda.

Skadeståndsansvar för övriga skador

18 § Om den alternativa investeringsfonden eller dess investerare tillfogats annan skada än sådan som avses i 17 § genom att förvaringsinstitutet uppsåtligen eller av oaktsamhet har överträtt denna lag eller andra författningar som reglerar verksamheten, ska institutet ersätta skadan.

19 § Ett uppdrag åt någon annan att utföra förvaring av tillgångar och kontroll av äganderätten enligt 10 § fråntar inte förvaringsinstitutet dess skadeståndsansvar enligt denna lag. Detta gäller även om uppdragstagaren har vidaredelegerat uppgiften enligt 16 §.

Befrielse från skadeståndsansvar

20 § Trots det som anges i 19 § får förvaringsinstitutet befrias från ansvar för förlust av finansiella instrument som depåförvarats av en uppdragstagare, om institutet kan visa att

1. samtliga krav för delegering i 13 och 14 §§ är uppfyllda,
2. det finns ett skriftligt avtal mellan institutet och uppdragstagaren som uttryckligen överför ansvaret till uppdragstagaren och gör det

möjligt för AIF-förvaltaren eller den alternativa investeringsfonden, eller institutet för deras räkning, att framställa krav mot uppdragstagaren, och

3. det finns ett skriftligt avtal mellan institutet och AIF-förvaltaren eller fonden som uttryckligen tillåter, och fastställer ett objektivet skäl för, ansvarsbefrielse för institutet.

21 § Om förvaringsinstitutet har delegerat depåförvaringsuppgifter enligt 15 §, får institutet befrias från ansvar för förlust av finansiella instrument, om

1. den alternativa investeringsfondens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk uttryckligen tillåter en sådan ansvarsbefrielse,

2. fondens investerare, innan de gjorde sin investering, har blivit korrekt informerade om möjligheten till och förutsättningarna för en sådan ansvarsbefrielse,

3. AIF-förvaltaren eller fonden har gett instruktioner till förvaringsinstitutet om att delegera depåförvaringen av de finansiella instrumenten till en lokal enhet i det landet,

4. det finns ett skriftligt avtal mellan förvaringsinstitutet och AIF-förvaltaren eller fonden som uttryckligen tillåter en sådan befrielse, och

5. det finns ett skriftligt avtal mellan förvaringsinstitutet och uppdragstagaren som uttryckligen överför ansvaret till uppdragstagaren och gör det möjligt för AIF-förvaltaren eller fonden, eller institutet för deras räkning, att framställa krav mot uppdragstagaren för förlust av finansiella instrument.

Skadeståndsansvar för förvaringsinstitut för specialfonder

22 § För förvaringsinstitut för specialfonder gäller, i stället för det som anges i 17–21 §§, att institutet ska ersätta en skada som tillfogats en fondandelsägare eller en AIF-förvaltare genom att förvaringsinstitutet överträtt denna lag eller fondbestämmelserna.

Talerätt

23 § Talan om förvaringsinstitutets ansvar får väckas av den alternativa investeringsfonden eller av AIF-förvaltaren, beroende på hur rättsförhållandet mellan förvaringsinstitutet, AIF-förvaltaren och investerarna är utformat.

Förvaringsinstitutets informationsskyldighet

24 § Ett förvaringsinstitut ska på begäran av den behöriga myndigheten lämna all information som institutet har fått vid utförandet av förvaringsuppgifter och som den alternativa investeringsfondens och AIF-förvaltarens behöriga myndigheter kan behöva. Förvaringsinstitutets behöriga myndigheter ska utan dröjsmål lämna den mottagna informationen till fondens och AIF-förvaltarens behöriga myndigheter.

10 kap. Informationskrav

Informationsbroschyr

1 § För varje EES-baserad alternativ investeringsfond som AIF-förvaltaren förvaltar och för varje alternativ investeringsfond som förvaltaren marknadsför inom EES ska det finnas en aktuell informationsbroschyr. Informationsbroschyren ska innehålla uppgifter om

1. fondens investeringsstrategi och mål samt de omständigheter under vilka dessa eller investeringspolicyn kan ändras,
2. var mottagarfonden är etablerad om fonden är en matarfond samt information om var de underliggande fonderna är etablerade om fonden är en fond-i-fond,
3. de tillgångsslag som fonden får placera i och fondens riskprofil, inklusive information om användande av finansiell hävstång,
4. de viktigaste rättsliga följderna av en investering i fonden,
5. AIF-förvaltare, förvaringsinstitut, revisorer och andra tjänsteleverantörer,
6. ansvarsförsäkring eller tillgängliga medel i enlighet med 7 kap. 5 § för att täcka eventuella skadeståndsanspråk,
7. delegering av förvaltnings- och förvaringsfunktioner,
8. principer och rutiner för värdering av tillgångarna i fonden,
9. hantering av likviditetsrisker och rätt till inlösen samt förfarande och villkor för emission och försäljning av andelar eller aktier,
10. avgifter och alla andra kostnader samt maximibelopp för direkta och indirekta avgifter och kostnader som belastar fondens investerare,
11. förvaltarens principer för likabehandling av investerare och rätt till förmånligare villkor för någon investerare i fonden,
12. fondens primärmäklare samt relevanta arrangemang mellan sådan mäklare och fonden,
13. hur och när regelbunden information om fonden enligt 9 och 10 §§ lämnas,
14. den senaste årsberättelsen enligt 4 § och det senaste beräknade nettotillgångsvärdet eller marknadsvärdet för fondens andelar eller aktier, och
15. historisk avkastning.

För en alternativ investeringsfond som omfattas av ett krav på att offentliggöra prospekt behöver AIF-förvaltaren endast lämna information enligt första stycket som inte redan framgår av prospektet.

Faktablad

2 § För alternativa investeringsfonder som en AIF-förvaltare marknadsför till icke-professionella investerare i Sverige ska det finnas ett aktuellt faktablad.

Faktabladet ska på ett lättbegripligt sätt och i sammanfattning innehålla den grundläggande information som behövs för att investerare ska kunna bedöma fonden och den risk som är förenad med att investera i den.

Innehållet i faktabladet ska vara rättvisande och tydligt och får inte vara vilseledande. Det ska stämma överens med relevanta delar i informationsbroschyren.

Av faktabladet ska fondens rättsliga ställning framgå.

Tillhandahållande av information om alternativa investeringsfonder som marknadsförs till icke-professionella investerare i Sverige

3 § Informationsbroschyren och faktabladet ska på begäran kostnadsfritt tillhandahållas den som avser att köpa andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond som marknadsförs i Sverige till icke-professionella investerare. Köparen ska, med undantag för de fall som avses i 8 kap. 22 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, även utan begäran tillhandahållas faktabladet i god tid innan avtal ingås.

Om AIF-förvaltaren genom marknadsföring erbjuder allmänheten att köpa andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond som avses i första stycket, ska det av erbjudandet framgå att det finns ett faktablad och en informationsbroschyr och var dessa finns att tillgå.

Om information inte tillhandahålls i enlighet med 2 § samt första och andra styckena denna paragraf, ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket den lagen.

Årsberättelse

4 § En AIF-förvaltare ska inom sex månader från utgången av varje räkenskapsår tillhandahålla en årsberättelse för varje

1. EES-baserad alternativ investeringsfond som förvaltaren förvaltar, och

2. alternativ investeringsfond som förvaltaren marknadsför inom EES.

Årsberättelsen ska på begäran lämnas till fondens investerare. Årsberättelsen ska göras tillgänglig för Finansinspektionen och, om fondens hemland inte är Sverige, den behöriga myndigheten i fondens hemland.

En AIF-förvaltare som förvaltar en alternativ investeringsfond som omfattas av ett krav på att offentliggöra en årsredovisning i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv 2001/34/EG¹⁶, senast ändrat genom direktiv 2010/78/EU¹⁷, ska på begäran av fondens investerare lämna den kompletterande information som anges i 5 §, om den inte redan framgår av årsredovisningen.

5 § Årsberättelsen ska innehålla

1. en balansräkning eller annan redovisning av tillgångar och skulder,

2. en resultaträkning,

3. en verksamhetsberättelse,

4. information om väsentliga förändringar i den information som ska lämnas enligt 1, 9 och 10 §§, och

5. information om ersättningar.

Uppgifterna om räkenskaperna i årsberättelsen ska sammanställas i enlighet med

¹⁶ EUT L 390, 31.12.2004 s. 38 (Celex 32004L0109).

¹⁷ EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex 32010L0078).

1. bestämmelserna om redovisning i den alternativa investeringsfondens hemland eller, om det är fråga om en icke EES-baserad alternativ investeringsfond, i det land där fonden är etablerad, och
2. fondens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk.

6 § Information om ersättningar i enlighet med 5 § första stycket 5 ska innehålla

1. det sammanlagda ersättningsbeloppet till AIF-förvaltarens anställda under året fördelat på fasta och rörliga ersättningar med uppgift om antal ersättningsmottagare, och
2. totalt ersättningsbelopp till AIF-förvaltarens verkställande ledning och anställda som väsentligt påverkar den alternativa investeringsfondens riskprofil.

Om fonden har betalat ut särskilda vinstandelar till AIF-förvaltaren, ska information och beloppsuppgifter avseende vinstandelarna lämnas.

7 § AIF-förvaltaren eller den alternativa investeringsfondens revisorer ska granska de räkenskaper som ligger till grund för årsberättelsen. Granskningen ska utföras av auktoriserad eller godkänd revisor eller av någon med behörighet att utföra lagstadgad revision i en annan stat inom EES. Revisionsberättelsen, med eventuella anmärkningar, ska i sin helhet återges i årsberättelsen.

Revisionen av räkenskaperna i årsberättelsen för en icke EES-baserad alternativ investeringsfond får utföras i enlighet med internationella revisionsstandarder som är tillämpliga i det land där fonden är etablerad.

Information om förvaringsinstitutets ansvar

8 § En AIF-förvaltare ska informera investerare innan de investerar i en alternativ investeringsfond, om det finns avtal genom vilket förvaringsinstitutet har friskrivit sig från ansvar för förlust av finansiella instrument som depåförvaras av tredje part.

En AIF-förvaltare ska utan dröjsmål informera investerare om ändringar som rör förvaringsinstitutets ansvar.

Information om risk och likviditetshantering

9 § En AIF-förvaltare ska för varje EES-baserad alternativ investeringsfond som förvaltaren förvaltar och för varje alternativ investeringsfond som förvaltaren marknadsför inom EES regelbundet lämna information till investerarna om

1. andelen icke likvida tillgångar i fonden,
2. ändringar i fondens likviditetshantering, och
3. fondens aktuella riskprofil och de riskhanteringssystem som tillämpas.

Information om finansiell hävstång

10 § En AIF-förvaltare som förvaltar EES-baserade alternativa investeringsfonder som använder finansiell hävstång eller som inom EES marknadsför alternativa investeringsfonder som använder finansiell hävstång,

ska för varje sådan fond regelbundet lämna information till investerarna om

1. det totala beloppet för den finansiella hävstång som fonden använt,
2. förändringar i den högsta nivå av finansiell hävstång som förvaltaren får använda för fondens räkning, och
3. rätt att förfoga över säkerheter eller andra garantier som har lämnats enligt ordningen för finansiell hävstång.

11 kap. Särskilt om förvärv av onoterade företag och emittenter

Kontroll över onoterade företag

1 § En alternativ investeringsfond har kontroll över ett onoterat företag, om fonden innehar mer än fem tiondelar av röstetalet för samtliga aktier i företaget.

Vid beräkningen av en alternativ investeringsfonds innehav ska följande aktier i det onoterade företaget likställas med fondens egna, nämligen aktier som innehas av

1. andra alternativa investeringsfonder som förvaltas av samma AIF-förvaltare som förvaltar fonden, om det finns en överenskommelse mellan dem avseende kontroll över företaget,
2. alternativa investeringsfonder som förvaltas av andra AIF-förvaltare, om det finns en överenskommelse mellan dem avseende kontroll över företaget,
3. företag som kontrolleras av fonden, och
4. andra, fysiska eller juridiska personer, som innehar aktierna i företaget i eget namn men som agerar för fondens räkning eller för ett företag som kontrolleras av fonden.

Beräkningen av andelen av röstetalet ska göras med utgångspunkt i samtliga aktier som det onoterade företaget har gett ut, även om röst-rätten för vissa aktier inte kan utövas.

Det som avses med kontroll enligt denna paragraf gäller enbart bestämmelserna i detta kapitel.

Kontroll över emittenter

2 § En alternativ investeringsfond har kontroll över en emittent med säte i Sverige om fonden innehar aktier som representerar minst tre tiondelar av röstetalet för samtliga aktier i emittenten. Vid beräkningen av innehavet ska 1 § andra och tredje styckena tillämpas.

För emittenter med säte i ett annat land inom EES ska kontroll bestämmas enligt de i det landet tillämpliga reglerna.

Det som avses med kontroll enligt denna paragraf gäller enbart bestämmelserna i detta kapitel.

Undantag för vissa företag

3 § Bestämmelserna i detta kapitel om kontroll över onoterade företag ska inte tillämpas på innehav i

1. små eller medelstora företag i den mening som avses i artikel 2.1 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 avseende definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag¹⁸, eller

2. specialföretag vars syfte är att förvärva, inneha eller administrera fastigheter.

Underrättelser och information

4 § En AIF-förvaltare ska underrätta Finansinspektionen när förvärv och avyttringar av aktier i ett onoterat företag som medför att innehavet hos en alternativ investeringsfond som förvaltaren förvaltar uppgår till, överstiger eller faller under 10, 20, 30, 50 eller 75 procent av röstetalet för samtliga aktier i företaget.

5 § När en alternativ investeringsfond har uppnått kontroll över ett onoterat företag ska AIF-förvaltaren underrätta Finansinspektionen, det onoterade företaget och företagets kända aktieägare.

Underrättelsen ska innehålla uppgifter om

1. det röstetal som kontrolleras,
2. hur de förvärv som medfört att kontroll uppnåtts har skett, inbegripet vilka som är de berörda aktieägarna och varje fysisk eller juridisk person som har rätt att utöva rösträtten för deras räkning samt eventuella kedjor av företag genom vilka rösträtten faktiskt innehas, och
3. vilket datum som kontrollen uppnåddes.

AIF-förvaltaren ska i en underrättelse till ett onoterat företag begära att styrelsen i företaget utan onödigt dröjsmål lämnar den information som avses i andra stycket till arbetstagarrepresentanterna eller, om det inte finns några sådana, de anställda.

6 § En AIF-förvaltare ska skicka en underrättelse enligt 4 eller 5 § så snart som möjligt och senast tio arbetsdagar efter det att innehavet har uppnått, överstigit eller fallit under ett tröskelvärde respektive kontrollen har uppnåtts.

7 § När en alternativ investeringsfond har uppnått kontroll över ett onoterat företag eller en emittent, ska AIF-förvaltaren underrätta Finansinspektionen, företaget och företagets kända aktieägare.

Underrättelsen ska innehålla uppgifter om

1. vilka AIF-förvaltare som antingen enskilt eller genom en överenskommelse mellan dem förvaltar den eller de alternativa investeringsfonder som har uppnått kontroll över företaget,
2. den policy som tillämpas för att förebygga och hantera intressekonflikter, särskilt mellan AIF-förvaltaren, fonden och företaget, inbegripet uppgifter om de särskilda skyddsmekanismer som inrättats för att se till att alla avtal mellan förvaltaren eller fonden och företaget ingås enligt normala marknadsmässiga villkor, och

¹⁸ EUT L 124, 20.5.2003, s. 36 (Celex 32003H0361).

3. den policy som tillämpas för extern och intern kommunikation som rör företaget, särskilt när det gäller de anställda.

AIF-förvaltaren ska i underrättelsen till företaget begära att styrelsen utan onödigt dröjsmål lämnar den information som avses i första stycket till arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda.

8 § När en alternativ investeringsfond har uppnått kontroll över ett onoterat företag, ska AIF-förvaltaren informera

1. företaget och företagets kända aktieägare om sina avsikter i fråga om företagets framtida verksamhet och förväntade effekter på sysselsättningen, inbegripet väsentliga ändringar i anställningsvillkoren samt begära att styrelsen i företaget informerar arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda om detta, och

2. Finansinspektionen och investerarna i fonden om hur förvärvet har finansierats.

Årsberättelse och årsredovisning

9 § Årsberättelsen för en alternativ investeringsfond som har kontroll över ett onoterat företag, ska innehålla en översikt över utvecklingen av det onoterade företagets verksamhet. Översikten ska vara rättvisande och återspegla situationen i slutet av den period som årsberättelsen avser. Årsberättelsen ska även innehålla upplysningar om

1. viktiga händelser som har inträffat efter räkenskapsårets utgång,

2. den förväntade framtida utvecklingen för det onoterade företaget, och

3. innehav, förvärv och överlåtelse av egna aktier i enlighet med kraven i 6 kap. 1 § andra stycket 6–9 årsredovisningslagen (1995:1554) eller motsvarande lagstiftning i ett annat land inom EES.

AIF-förvaltaren ska begära att styrelsen i det onoterade företaget lämnar den information som avses i första stycket till arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda, inom den tid som årsberättelsen för den alternativa investeringsfonden ska upprättas

Kraven i första och andra styckena behöver inte uppfyllas, om kraven i 10 § uppfylls.

10 § Årsberättelsen för en alternativ investeringsfond behöver inte innehålla den information som avses i 9 § första stycket, om informationen ingår i det onoterade företagets årsredovisning och AIF-förvaltaren

1. begär att styrelsen i det onoterade företaget gör företagets årsredovisning tillgänglig för arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda, inom den tid som årsredovisningen ska upprättas enligt tillämplig lag, och

2. tillhandahåller investerarna i fonden det onoterade företagets årsredovisning inom den tid som årsberättelsen för fonden ska upprättas, om företagets årsredovisning finns att tillgå då eller, om det inte gör det, senast det datum när årsredovisningen för företaget ska vara upprättad enligt tillämplig lag.

Utdelning och förvärv av egna aktier m.m.

11 § En AIF-förvaltare som förvaltar en alternativ investeringsfond som får kontroll över ett onoterat företag eller en emittent, får under 24 månader efter förvärvet inte underlätta, stödja, rösta för eller ge instruktioner om följande:

1. Utdelningar eller andra värdeöverföringar till aktieägarna när nettotillgångarna enligt företagets årsredovisning på bokslutsdagen för det senaste räkenskapsåret understiger, eller till följd av en sådan utdelning eller annan värdeöverföring skulle understiga, det tecknade kapitalet inklusive de reserver som inte får utdelas enligt lag eller bolagsordning. Om den icke inbetalda delen av det tecknade kapitalet inte ingår i tillgångarna enligt balansräkningen, ska detta belopp dras av från det tecknade kapitalet.

2. Utdelningar eller andra värdeöverföringar till aktieägarna som skulle överstiga vinsten för det senast avslutade räkenskapsåret inklusive balanserad vinst och belopp från reserver som får användas för detta och med avdrag för balanserad förlust och belopp som enligt lag eller bolagsordning har avsatts till reserver.

3. Förvärv av egna aktier som företaget gör, inbegripet aktier som tidigare förvärvats av företaget och innehas av det samt aktier som förvärvats av personer som agerar i eget namn men för företagets räkning, om förvärven skulle leda till att nettotillgångarna understiger det belopp som anges i 1.

För förvärv av egna aktier ska, utöver det som anges i första stycket 3, även förutsättningarna i något av leden b–h artikel 22.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/30/EU av den 25 oktober 2012 om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 54 andra stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen när det gäller att bilda ett aktiebolag samt att bevara och ändra dettas kapital, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga (omarbetning)¹⁹ vara uppfyllda.

AIF-förvaltaren ska göra sitt yttersta för att förhindra sådana åtgärder som avses i första stycket.

Första stycket gäller inte nedsättning av aktiekapitalet som görs för att täcka förlust eller nedsättning som görs för överföring av medel till reserv som inte får utdelas enligt lag eller bolagsordning, om reserven efter åtgärden inte överstiger tio procent av det tecknade kapitalet efter nedsättningen.

12 kap. Särskilt om specialfonder

Specialfondens rättsliga ställning

1 § En specialfond kan inte förvärva rättigheter eller ta på sig skyldigheter. Fonden kan inte heller föra talan inför domstol eller någon annan myndighet.

¹⁹ EUT L 315, 14.11.2012, s. 74 (Celex 32012L0030).

Egendom som ingår i en specialfond får inte utmätas.
Fondandelsägarna svarar inte för förpliktelser som avser fonden.
Lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt ska inte tillämpas på delägar-
skap i en specialfond.

Förvaltningen av en specialfond

2 § AIF-förvaltaren företräder andelsägarna i alla frågor som rör en specialfond. AIF-förvaltaren handlar vid förvaltningen av fonden i eget namn och ska därvid ange fondens beteckning.

AIF-förvaltaren får använda tillgångarna i en specialfond för att fullgöra förpliktelser som ingått som ett led i förvaltningen av fonden och för att ställa säkerhet för fullgörandet av sådana förpliktelser.

Vid förvaltningen av en specialfond ska AIF-förvaltaren handla uteslutande i fondandelsägarnas gemensamma intresse.

AIF-förvaltaren ska handla oberoende av förvaringsinstitutet.

Fondbestämmelser

3 § För varje specialfond ska det finnas fondbestämmelser som upprättas av AIF-förvaltaren. För fondbestämmelserna ska 4 kap. 8–9 b §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder tillämpas. Det som anges där om värdepappersfond ska avse specialfond och det som anges om fondbolag ska avse AIF-förvaltare.

4 § I fondbestämmelserna ska det anges om specialfonden riktar sig till allmänheten eller till en avgränsad krets investerare. I det senare fallet ska kretsen anges. Fondbestämmelserna ska även innehålla upplysning om

1. i vilka avseenden specialfonden avviker från det som gäller för värdepappersfonder,
2. vilken risknivå som eftersträvas, och
3. vilket riskmått som används.

Fondandelar och inlösen av fondandelar

5 § För andelar i en specialfond och inlösen av sådana andelar ska 4 kap. 10–14 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder tillämpas. Det som anges där om

- värdepappersfond ska avse specialfond,
- fondbolag ska avse AIF-förvaltare,
- informationsbroschyr ska avse informationsbroschyr enligt 12 kap.

7 § denna lag,

- faktablad ska avse faktablad enligt 12 kap. 8 § denna lag, samt
- årsberättelsen och halvårsredogörelsen ska avse årsberättelsen och halvårsredogörelsen enligt 12 kap. 10 § denna lag.

6 § Fondbestämmelserna för en specialfond får, under förutsättning av Finansinspektionens godkännande, innehålla begränsningar av möjligheten att förvärva fondandelar. Specialfonder måste vara öppna för inlösen av andelar minst en gång om året.

Information om specialfonder

7 § Informationsbroschyren för en specialfond ska, utöver det som anges i 10 kap. 1 §, innehålla fondbestämmelserna för fonden. Därutöver ska det på en framträdande plats i informationsbroschyren och allt övrigt marknadsföringsmaterial avseende fonden anges

1. om fondens värde kan variera kraftigt på grund av fondens sammansättning och de förvaltningsmetoder AIF-förvaltaren använder sig av, och

2. att fonden är en specialfond.

8 § För specialfonder ska, utöver 10 kap. 2 §, även 4 kap. 16 a § fjärde stycket lagen (2004:46) om värdepappersfonder tillämpas. Det som anges där om värdepappersfond ska avse specialfond.

9 § För specialfonder ska 4 kap. 17 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder tillämpas. Det som anges där om värdepappersfond ska avse specialfond och det som anges om fondbolag ska avse AIF-förvaltare.

Årsberättelse och halvårsredogörelse

10 § En AIF-förvaltare som förvaltar en specialfond ska för sådana fonder tillhandahålla

1. en halvårsredogörelse för räkenskapsårets första sex månader inom två månader från halvårets utgång, och

2. i stället för det som anges i 10 kap. 4 § första meningen, en årsberättelse inom fyra månader från räkenskapsårets utgång.

Årsberättelser och halvårsredogörelser ska, utöver det som anges i 10 kap. 5 § innehålla den information som behövs för att man ska kunna bedöma varje specialfonds utveckling och ställning.

11 § För specialfonder ska den senaste årsberättelsen och, i förekommande fall, halvårsredogörelse som publicerats därefter på begäran kostnadsfritt tillhandahållas den som avser att köpa andelar i fonden. AIF-förvaltaren ska i samband med att förvaltaren lämnar den information som avses i 12 § tillfråga investerarna om de vill ha årsberättelsen och halvårsredogörelsen.

Informationsbroschyr, faktablad, årsberättelse och halvårsredogörelse för en specialfond ska ges in till Finansinspektionen så snart de färdigställts.

Information om kostnader

12 § För specialfonder ska bestämmelserna om information om kostnader i 4 kap. 22 och 23 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder tillämpas. Det som anges där om värdepappersfond ska avse specialfond och det som anges om fondbolag ska avse AIF-förvaltare.

Placeringsbestämmelser

13 § Finansinspektionen ska vid godkännandet av fondbestämmelserna för en specialfond pröva om fonden har en lämplig fördelning av placeringar med hänsyn till de krav som bör ställas på riskspridning.

För förvaltningen av medlen i en specialfond gäller 5 kap. lagen (2004:46) om värdepappersfonder, om inte Finansinspektionen har tillåtit undantag. Derivatinstrument får dock ha andra underliggande tillgångar än de som anges i 5 kap. 12 § samma lag, om instrumenten är föremål för handel på någon finansiell marknad och inte medför en skyldighet att leverera den underliggande tillgången.

14 § Om medel i en specialfond till minst 85 procent av fondens värde ska placeras i andelar i en värdepappersfond eller i en specialfond tillämpas 5 a kap. 5 § första stycket och andra stycket 1–6, 6 § första stycket, 8 §, 9 §, 11–16 §§, 18–20 §§, 22–25 §§, 27 § första och andra styckena, 29 §, 30 § 2, 31 §, 33–37 §§, 38 § första stycket 2 och andra stycket, 39 §, 41–46 §§, 49 § första stycket, 50 och 51 §§, 52 § 1, 53 § samt 54 § 1 och 2 lagen (2004:46) om värdepappersfonder. Det som anges om en värdepappersfond eller en matarfond ska avse specialfonden och det som anges om en mottagarfond ska avse den fond som specialfondens medel placeras i. Hänvisningar till placering enligt 5 a kap. 1 § lagen om värdepappersfonder ska avse en specialfonds placering enligt denna paragraf.

15 § En AIF-förvaltare ska för varje specialfond beräkna och till Finansinspektionen redovisa fondens risknivå.

Fusion av specialfonder

16 § En AIF-förvaltare får, efter tillstånd av Finansinspektionen, lägga samman specialfonder. Tillstånd får ges till en fusion mellan en eller flera överlåtande specialfonder och en övertagande värdepappersfond.

Bestämmelserna om fusion av värdepappersfonder i 8 kap. 1–16 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder gäller på motsvarande sätt för en fusion som avses i första stycket. Det som anges där om värdepappersfond ska avse specialfond och det som anges om fondbolag ska avse AIF-förvaltare.

Delning av specialfonder

17 § En AIF-förvaltare får, efter tillstånd av Finansinspektionen, dela en specialfond. Tillstånd till delning ska lämnas om åtgärden kan anses förenlig med investerarnas intressen.

En AIF-förvaltare som har fått tillstånd till en delning ska genast underrätta investerarna om den planerade åtgärden och Finansinspektionens beslut. Denna information ska också finnas tillgänglig hos AIF-förvaltaren och förvaringsinstitutet. En delning får genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut.

Upphörande och överlåtelse av förvaltningen av en specialfond

18 § För upphörande och överlåtelse av förvaltningen av en specialfond ska 9 kap. lagen (2004:46) om värdepappersfonder tillämpas. Det som anges där om värdepappersfond ska avse specialfond och det som anges om fondbolag ska avse AIF-förvaltare.

Organisation och uppföranderegler för förvaltare av specialfonder

19 § AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder ska, utöver det som anges i 8 kap., ha interna regler och rutiner för att hantera klagomål från fondens investerare och för att hantera etiska frågor som uppkommer i verksamheten. Reglerna ska fastställas av AIF-förvaltarens styrelse.

13 kap. Tillsyn och myndighetssamarbete

Tillsynen och dess omfattning

1 § Finansinspektionen har tillsyn över AIF-förvaltare som har tillstånd enligt 3 eller 5 kap. eller är registrerade enligt 2 kap. och förvaringsinstitut.

För svenska AIF-förvaltare och svenska förvaringsinstitut omfattar tillsynen att verksamheten drivs enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk för en alternativ investeringsfond, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente och interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet.

För AIF-förvaltare och förvaringsinstitut som driver verksamhet från filial i Sverige eller marknadsför eller förvaltar alternativa investeringsfonder i Sverige omfattar tillsynen att företaget följer de lagar och andra författningar som gäller för företagets verksamhet i Sverige samt, när en specialfond förvaltas enligt 5 kap. 2 §, även det som anges i fondbestämmelserna.

Information till Finansinspektionen

2 § En AIF-förvaltare ska regelbundet informera Finansinspektionen om

1. de marknader där förvaltaren är medlem eller bedriver aktiv handel,
2. de instrument som förvaltaren huvudsakligen handlar med, och
3. varje alternativ investeringsfonds huvudsakliga exponeringar och riskkoncentrationer.

AIF-förvaltaren ska för varje EES-baserad alternativ investeringsfond som förvaltas och för varje alternativ investeringsfond som marknadsförs inom EES informera Finansinspektionen om

1. andelen icke likvida tillgångar i fonden,
2. förändringar i fondens likviditetshantering,
3. fondens riskprofil och riskhanteringssystem,
4. de huvudsakliga kategorier av tillgångar som fonden har investeringar i, och
5. resultatet av genomförda stresstester.

3 § På begäran av Finansinspektionen ska en AIF-förvaltare till inspektionen lämna

1. en förteckning, som ska uppdateras vid utgången av varje kvartal, över de alternativa investeringsfonder som förvaltaren förvaltar, och

2. årsberättelser för dels de EES-baserade alternativa investeringsfonder som förvaltaren förvaltar, dels de alternativa investeringsfonder som förvaltaren marknadsför inom EES.

4 § En AIF-förvaltare som förvaltar alternativa investeringsfonder som i betydande grad använder finansiell hävstång ska för varje sådan fond regelbundet informera Finansinspektionen om den samlade nivån på finansiell hävstång och den finansiella hävstångens sammansättning. Informationen ska innehålla uppgift om fondens fem mest betydande långgivare och om de belopp som lånats från dessa.

Första stycket ska även tillämpas av icke EES-baserade AIF-förvaltare med tillstånd enligt 5 kap. 9 § att i Sverige marknadsföra alternativa investeringsfonder som i betydande grad använder finansiell hävstång.

5 § Om det behövs för att övervaka risker i det finansiella systemet, får Finansinspektionen begära att en AIF-förvaltare lämnar ytterligare information till inspektionen. Finansinspektionen ska i så fall informera Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten.

6 § AIF-förvaltare ska lämna Finansinspektionen upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter enligt föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag.

AIF-förvaltare och förvaringsinstitut ska, utöver det som anges i första stycket, lämna Finansinspektionen de upplysningar som inspektionen begär.

7 § För övervakningen av att bestämmelserna i denna lag, kommissionens delegerade förordning och föreskrifter meddelade med stöd av lagen följs, får Finansinspektionen begära att

1. en fysisk eller juridisk person tillhandahåller uppgifter, handlingar eller annat, och

2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken kommer till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Finansinspektionen får förelägga den som inte följer en begäran enligt första stycket att fullgöra sin skyldighet.

Myndighetskontroll av värderingsfunktionen

8 § Om förutsättningarna för extern värdering enligt 8 kap. 12 § andra stycket inte är uppfyllda, får Finansinspektionen kräva att AIF-förvaltaren utser en annan värderare.

Utförs värderingsfunktionen av AIF-förvaltaren internt, får Finansinspektionen besluta att förvaltarens värderingar ska kontrolleras av en utomstående värderare eller, om det är lämpligt, en revisor.

Platsundersökning

9 § Finansinspektionen får, när det är nödvändigt, genomföra en undersökning hos

1. en AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige, samt
2. ett förvaringsinstitut.

Finansinspektionen får även genomföra en undersökning hos ett företag som har fått i uppdrag av en AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige att utföra visst arbete eller vissa funktioner, om det behövs för tillsynen av AIF-förvaltaren.

Samarbete mellan behöriga myndigheter m.m.

10 § Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med andra behöriga myndigheter, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten samt Europeiska systemrisknämnden, i den utsträckning som följer av direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

11 § Finansinspektionen ska inom ramen för sin befogenhet, efter begäran från en behörig myndighet i ett annat land inom EES, lämna eller kontrollera information som behövs för att den utländska myndigheten ska kunna utöva sin tillsyn enligt direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Den utländska myndigheten får närvara vid kontroll som utförs av inspektionen.

12 § Finansinspektionen ska inom ramen för sin befogenhet, efter begäran från en tillsynsmyndighet i ett land utanför EES, lämna eller kontrollera information som behövs för att den utländska myndigheten ska kunna utöva sin tillsyn. Detta gäller dock bara i den utsträckning det följer av ett avtal om samarbete som Finansinspektionen, med stöd av regeringens bemyndigande, har ingått med den utländska myndigheten.

Om en begäran avser rättslig hjälp i brottmål, gäller i stället lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål.

13 § Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten för tvistlösning i de fall som framgår av artiklarna 21.6, 42.1, 45.10, 50.4 och 55 i direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Sammanställande av styrelse eller stämma

14 § Finansinspektionen får sammankalla styrelsen i en svensk AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder. Inspektionen får även begära att styrelsen kallar till extra stämma. Om styrelsen inte rättar sig efter en sådan begäran, får inspektionen utfärda kallelsen.

Finansinspektionen får närvara vid en stämma och vid ett sådant styrelsesammanträde som inspektionen har sammankallat samt delta i överläggningarna.

Avgifter till Finansinspektionen

15 § Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar enligt denna lag.

För Finansinspektionens tillsyn enligt denna lag ska AIF-förvaltare som anges i 1 § betala en årlig avgift.

14 kap. Ingripanden

Ingripanden mot svenska AIF-förvaltare

1 § Om en AIF-förvaltare har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk för en alternativ investeringsfond, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente och interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet, ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då förelägga förvaltaren att inom viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, meddela ett förbud att verkställa beslut eller utfärda en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, ska förvaltarens tillstånd återkallas. Om det är tillräckligt får varning meddelas.

2 § Finansinspektionen får avstå från ingripande enligt 1 § om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om AIF-förvaltaren gör rättelse eller om något annat organ har vidtagit åtgärder mot förvaltaren som bedöms tillräckliga.

3 § Om någon som ingår i ledningen eller styrelsen eller är verkställande direktör eller motsvarande i en AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 §, inte uppfyller de krav som anges i 3 kap. 3 § 4, ska Finansinspektionen återkalla förvaltarens tillstånd. Detta får dock ske bara om inspektionen först har beslutat att påtala för förvaltaren att personen inte uppfyller kraven och han eller hon ändå finns kvar i ledningen, styrelsen eller som verkställande direktör efter det att en av inspektionen bestämd tid på högst tre månader har gått ut.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen besluta att en ledningsperson, styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får ha den ställningen. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess förvaltaren har utsett en ny styrelseledamot, verkställande direktör eller ledningsperson.

Det som sägs i första och andra styckena om verkställande direktör ska tillämpas även på en ersättare för verkställande direktör.

4 § Finansinspektionen ska återkalla en AIF-förvaltares tillstånd om förvaltaren

1. har fått tillståndet genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,
2. inte inom ett år från det att tillstånd beviljades har börjat driva sådan verksamhet som tillståndet avser,
3. har förklarat sig avstå från tillståndet, eller

4. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan verksamhet som tillståndet avser.

I de fall som avses i första stycket 1, 2 och 4 får i stället varning meddelas om det är tillräckligt.

5 § Om en AIF-förvaltares tillstånd återkallas får Finansinspektionen besluta om hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Ett beslut om återkallelse får förenas med förbud att fortsätta verksamheten.

6 § Innan Finansinspektionen återkallar tillståndet för en AIF-förvaltare som förvaltar alternativa investeringsfonder i ett annat land inom EES, ska inspektionen samråda med den behöriga myndigheten i fondens hemland.

7 § Finansinspektionen ska omedelbart underrätta behöriga myndigheter i de andra länder inom EES där en AIF-förvaltare marknadsför andelar i en alternativ investeringsfond som förvaltaren förvaltar, när någon åtgärd enligt 1, 3 eller 4 § har vidtagits mot förvaltaren.

8 § Om en behörig myndighet har underrättat Finansinspektionen om att en AIF-förvaltare överträtt föreskrifter som gäller i det landet för förvaltaren, får inspektionen vidta de åtgärder som anges i 1–4 §§ mot förvaltaren, om det råder någon omständighet som avses där. Inspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Ingripanden mot AIF-förvaltare som förvaltar alternativa investeringsfonder som inte överstiger vissa tröskelvärden

9 § Om en AIF-förvaltare som är registrerad enligt 2 kap. har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk för en alternativ investeringsfond, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente och interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet, ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då förelägga förvaltaren att inom viss tid vidta åtgärder för att komma till rätta med situationen, meddela ett förbud att verkställa beslut eller utfärda en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, ska förvaltaren avregistreras eller, om det är tillräckligt, varning meddelas. Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om förvaltaren gör rättelse.

10 § En AIF-förvaltare som är registrerad enligt 2 kap. ska avregistreras av Finansinspektionen, om förvaltaren

1. har registrerats genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,

2. inte inom ett år från registreringen har börjat driva sådan verksamhet som registreringen avser,

3. har förklarat sig avstå från registreringen, eller

4. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan verksamhet som registreringen avser.

I de fall som avses i första stycket 1, 2 och 4 får i stället varning meddelas om det är tillräckligt.

Straffavgift

11 § Om en AIF-förvaltare har fått anmärkning eller varning, får Finansinspektionen besluta att förvaltaren ska betala en straffavgift. Detta gäller dock inte om varningen bara omfattar fall som avses i 4 § första stycket 2 eller 4.

Avgiften tillfaller staten.

12 § Straffavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av förvaltarens omsättning under närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under förvaltarens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

13 § När straffavgiftens storlek beslutas, ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som har föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

Förseningsavgift

14 § Om en AIF-förvaltare inte i tid lämnar de upplysningar som förvaltaren är skyldig att lämna, får Finansinspektionen besluta att förvaltaren ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Verkställighet av beslut om straffavgift och förseningsavgift

15 § En straffavgift eller förseningsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom 30 dagar efter det att beslutet om att ta ut avgiften har vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

16 § Finansinspektionens beslut om straffavgift eller förseningsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 13 §.

17 § Om straffavgiften eller förseningsavgiften inte har betalats inom den tid som anges i 13 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

18 § En straffavgift eller förseningsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet att ta ut avgiften vann laga kraft.

Ingripanden mot utländska AIF-förvaltare

19 § Om en EES-baserad AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige efter tillstånd eller underrättelse enligt 5 kap. åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar förvaltarens verksamhet i Sverige eller fondbestämmelserna för en specialfond som förvaltas enligt 5 kap. 2 §, får Finansinspektionen förelägga förvaltaren att göra rättelse.

Om AIF-förvaltaren inte följer föreläggandet, ska Finansinspektionen underrätta behörig myndighet i förvaltarens hemland.

Om rättelse inte sker och detta innebär att investerarens intressen i Sverige skadas eller att den finansiella stabiliteten hotas, får Finansinspektionen

1. förelägga förvaltaren att inom viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen,

2. meddela ett förbud att verkställa beslut,

3. utfärda en anmärkning,

4. förbjuda förvaltaren att påbörja nya transaktioner i Sverige, eller

5. besluta att förvaltaren inte längre får förvalta en alternativ investeringsfond.

Innan en åtgärd enligt tredje stycket vidtas, ska Finansinspektionen underrätta behörig myndighet i AIF-förvaltarens hemland.

20 § Om en EES-baserad AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige med stöd av 5 kap. har fått sitt verksamhetstillstånd återkallat i hemlandet, får Finansinspektionen genast förbjuda förvaltaren att driva verksamhet i Sverige.

21 § Om Finansinspektionen har skäl att anta att en EES-baserad AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige åsidosätter sina skyldigheter enligt direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder i annat fall än som avses i 19 §, ska inspektionen underrätta behörig myndighet i förvaltarens hemland.

Om rättelse inte sker och detta innebär att den berörda alternativa investeringsfondens investerarens intressen skadas eller att den finansiella stabiliteten eller allmänhetens förtroende för marknaden hotas, får Finansinspektionen

1. förelägga förvaltaren att inom viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen,

2. meddela ett förbud att verkställa beslut,

3. utfärda en anmärkning,

4. förbjuda förvaltaren att påbörja nya transaktioner i Sverige, eller

5. besluta att förvaltaren inte längre får förvalta en alternativ investeringsfond.

Innan en åtgärd enligt andra stycket vidtas, ska Finansinspektionen underrätta behörig myndighet i AIF-förvaltarens hemland.

22 § Om en icke EES-baserad AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige med stöd av tillstånd enligt 5 kap. 10 § åsidosätter sina skyldig-

heter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar förvaltarens verksamhet i Sverige, gäller 1 och 2 §§.

Finansinspektionen ska underrätta behörig tillsynsmyndighet i det land där förvaltaren är etablerad om de åtgärder som enligt 1 § har vidtagits med stöd av denna paragraf.

Ingripande mot den som saknar tillstånd m.m.

23 § Om någon driver sådan verksamhet som omfattas av denna lag utan att vara berättigad till det, ska Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att upphöra med den.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, får inspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Ett föreläggande enligt denna paragraf som avser ett utländskt företag får riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning.

Vite

24 § Ett föreläggande eller förbud enligt denna lag får förenas med vite.

15 kap. Bemyndiganden

1 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka uppgifter eller handlingar som ska ingå i

1. en anmälan för registrering enligt 2 kap. 3 §,
2. en underrättelse enligt 2 kap. 4 §,
3. en ansökan om tillstånd enligt 3 kap. 2 §,
4. en ansökan om tillstånd att förvalta en alternativ investeringsfond enligt 3 kap. 1 §, 5 kap. 2 § och 6 kap. 7 §,
5. en ansökan om tillstånd till marknadsföring enligt 4 kap. 2–5 och 8 §§ samt 5 kap. 5–7 och 10–12 §§,
6. en anmälan om väsentlig ändring enligt i 3 kap. 10 §, 4 kap. 11 §, 5 kap. 9 § och 6 kap. 6 och 7 §§, samt
7. en verksamhetsplan enligt 3 kap. 5 §, 4 kap. 9 § samt 6 kap. 1 och 3 §§.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka åtgärder en AIF-förvaltare ska vidta för att uppfylla de krav som följer av 3 kap. 2 § tredje stycket,
2. vad en AIF-förvaltare ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 4 kap. 2 § första stycket 4 och 3 § andra stycket och 5 kap. 5 § tredje stycket,
3. vilka poster som får räknas in i startkapitalet och kapitalbasen enligt 7 kap. 1–4 §§,
4. vilka uppgifter som ska ingå i en underrättelse enligt 8 kap. 14 § och i en ansökan om godkännande enligt 8 kap. 16 §, samt vilken information och vilka handlingar som samtidigt ska lämnas till Finansinspektionen,

5. en AIF-förvaltarens ersättningssystem och vad förvaltaren ska iaktta för att uppfylla villkoren enligt 8 kap. 22 §,
6. vilka uppgifter som ska ingå i en informationsbroschyr enligt 10 kap. 1 och 12 kap. 7 §,
7. vilka uppgifter som ska ingå i ett faktablad enligt 10 kap. 2 § och 12 kap. 8 §,
8. tillhandahållande av informationsbroschyr och faktablad enligt 10 kap. 3 §,
9. vilka uppgifter som ska ingå i underrättelser enligt 11 kap. 4, 5 och 8 §§ samt vilken information och vilka handlingar som samtidigt ska lämnas till Finansinspektionen,
10. vad AIF-förvaltaren ska iaktta för att uppfylla bestämmelserna i 12 kap. 3 §,
11. innehåll i årsberättelser och halvårsredogörelser enligt 12 kap. 10 §,
12. kriterier för de finansiella tillgångar som medel i en specialfond får placeras i, vilka tekniker och instrument en AIF-förvaltare får använda samt villkor och gränser för sådan användning, det system för riskhantering som en AIF-förvaltare som förvaltar av specialfonder ska ha och beräkning av exponeringar enligt 12 kap. 13 §,
13. hur beräkning och redovisning av en specialfonds risknivå ska utföras enligt 12 kap. 15 §,
14. vad som vid förvaltning av specialfonder ska iakttas för att uppfylla skyldigheterna i 12 kap. 19 §,
15. vilka upplysningar som AIF-förvaltare ska lämna till Finansinspektionen enligt 13 kap. 6 §,
16. avgifter enligt 13 kap. 15 §, samt
17. på vilket språk handlingar som avses i denna paragraf och 1 § ska upprättas.

16 kap. Överklagande

1 § Finansinspektionens beslut enligt 13 kap. 14 § och 14 kap. 23 § andra stycket får inte överklagas.

Andra beslut av Finansinspektionen enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Detta gäller dock inte ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223).

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

2 § Om Finansinspektionen i ett ärende om tillstånd enligt 3 kap. 1 § första stycket inte meddelar beslut inom sex månader från det att ansökan gavs in, ska inspektionen underrätta sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

Om Finansinspektionen inte lämnar över en underrättelse som avses i 6 kap. 2 § första stycket 2 till behörig myndighet i utlandet inom den tid som anges i paragrafen från det att underrättelsen togs emot och inte heller inom samma tid meddelar beslut enligt fjärde stycket 2 samma paragraf, ska inspektionen underrätta sökanden om skälen för detta.

Sökanden får därefter begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

En begäran om en förklaring som avses i första eller andra stycket ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Om Finansinspektionen inte har meddelat ett beslut som avses i första stycket inom sex månader från det att en förklaring har lämnats, ska ansökan anses ha avslagits. Om en underrättelse som avses i andra stycket inte har lämnats över inom två månader från det att en förklaring har lämnats, ska beslut enligt 6 kap. 2 § fjärde stycket 2 anses ha meddelats.

1. Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

2. En AIF-förvaltare som vid ikraftträdandet av denna lag driver verksamhet som är tillståndspliktig enligt denna lag ska senast den 22 juli 2014 ansöka om tillstånd hos Finansinspektionen. AIF-förvaltaren får, om en ansökan om tillstånd har getts in till inspektionen senast nämnda dag, fortsätta att driva denna verksamhet till dess att ansökan har prövats slutligt. Om tillstånd vägras, ska AIF-förvaltaren upphöra med verksamheten.

3. En AIF-förvaltare som förvaltar portföljer av alternativa investeringsfonder vars sammanlagda tillgångar inte överstiger de tröskelvärden som anges i 2 kap. 2 § ska senast den 22 juli 2014 anmäla sig för registrering eller ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare hos Finansinspektionen. AIF-förvaltaren får, om en anmälan om registrering eller en ansökan om tillstånd har getts in till inspektionen senast nämnda dag, fortsätta att driva denna verksamhet till dess att anmälan eller ansökan har prövats slutligt. Om registrering vägras, ska AIF-förvaltaren upphöra med verksamheten.

4. Om andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond omfattas av ett prospekt som har godkänts av Finansinspektionen eller en behörig myndighet i ett annat land inom EES, och inspektionen har fått ett intyg om detta, och offentliggjorts före den 22 juli 2013, ska 4 kap. 2 och 6–11 §§ inte tillämpas vid marknadsföring av andelarna eller aktierna under prospektets giltighetstid.

5. Om andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond omfattas av ett prospekt som har utarbetats och offentliggjorts i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG av den 4 november 2003 om de prospekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG före den 22 juli 2013²⁰, ska 6 kap. 1–6 §§ inte tillämpas vid marknadsföring av andelarna eller aktierna under prospektets giltighetstid.

²⁰ EUT L 345, 31.12.2003, s. 64 (Celex 32003L0071), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU av den 24 november 2010 om ändring av direktiven 98/26/EG, 2002/87/EG, 2003/6/EG, 2003/41/EG, 2003/71/EG, 2004/39/EG, 2004/109/EG, 2005/60/EG, 2006/48/EG, 2006/49/EG och 2009/65/EG, vad gäller befogenheterna för Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten), Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten) och Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten), EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex 32010L0078).

6. En AIF-förvaltare som vid ikraftträdandet av denna lag förvaltar slutna alternativa investeringsfonder, får fortsätta att förvalta fonderna utan tillstånd som AIF-förvaltare enligt denna lag, om fonderna inte gör några ytterligare investeringar efter det datumet.

7. En AIF-förvaltare som vid ikraftträdandet av denna lag förvaltar slutna alternativa investeringsfonder där teckningstiden för investerarna löpte ut före den 22 juli 2013 och som har upprättats för en tidsperiod som löper ut senast tre år efter den 22 juli 2013, får fortsätta att förvalta fonderna utan tillstånd som AIF-förvaltare enligt denna lag. AIF-förvaltaren ska dock tillämpa 10 kap. 4–7 §§ och, i förekommande fall, 11 kap.

8. För en svensk alternativ investeringsfond som inte är en specialfond eller en alternativ investeringsfond som inte är reglerad och förvaltas av en svensk AIF-förvaltare får Finansinspektionen, fram till den 22 juli 2017, tillåta att ett kreditinstitut med säte i ett land inom EES utses som förvaringsinstitut även om fonden är etablerad i ett annat land inom EES än det land där förvaringsinstitutet har sitt säte.

2.2 Förslag till lag om ändring i föräldrabalken

Härigenom föreskrivs att 13 kap. 5 och 19 §§, 14 kap. 5 och 21 §§ samt 16 kap. 10 a § föräldrabalken¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

5 §²

Den omyndiges tillgångar får utan samtycke av överförmyndaren placeras i

1. skuldförbindelser som har utfärdats eller garanterats av stat eller kommun,

2. skuldförbindelser som har utfärdats av Svenska skeppshypotekskassan eller av en bank eller av ett kreditmarknadsföretag enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller av ett utländskt bankföretag eller ett annat utländskt kreditinstitut som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för banker eller andra kreditinstitut här i landet, med undantag för förlagsbevis eller andra skuldförbindelser som medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare, eller

3. andelar i en värdepappersfond som avses i lagen (2004:46) om *investeringsfonder* eller i ett utländskt fondföretag som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för värdepappersfonder här i landet.

3. andelar i en värdepappersfond som avses i lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* eller i ett utländskt fondföretag som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för värdepappersfonder här i landet.

Den omyndiges tillgångar får vidare utan överförmyndarens samtycke lånas ut mot säkerhet av panträtt på grundval av in-teckning i fast egendom inom sextio procent av det senast fastställda taxeringsvärdet.

19 §³

Om det av någon särskild anledning behövs för att trygga förvaltningen, får överförmyndaren

1. besluta att 3–7 §§ ska tillämpas även i andra fall än som följer av 2 §,

2. begränsa möjligheten att ta ut pengar som har satts in hos bank, kreditmarknadsföretag eller värdepappersbolag, utöver vad som följer av 8 §,

3. besluta att värdehandlingar ska förvaras och förvaltas av ett värdepappersinstitut enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden eller ett motsvarande utländskt institut som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för värdepappersinstitut i Sverige,

¹ Balken omtryckt 1995:974.

² Senaste lydelse 2011:454.

³ Senaste lydelse 2008:910.

4. genom meddelande till en central värdepappersförvarare, den som för ett register enligt 4 kap. 11 § lagen (2004:46) om *investeringsfonder* eller den som har registrerats som förvaltare av finansiella instrument eller andelar i *investeringsfonder*, begränsa föräldrars möjlighet att förfoga över rättigheter som registreras enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument eller som avses i lagen om *investeringsfonder*, och

4. genom meddelande till en central värdepappersförvarare, den som för ett register enligt 4 kap. 11 § lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* eller enligt 12 kap. 5 § lagen (2013:000) om *förvaltare av alternativa investeringsfonder* eller den som har registrerats som förvaltare av finansiella instrument eller andelar i *värdepappersfonder* eller i *specialfonder*, begränsa föräldrars möjlighet att förfoga över rättigheter som registreras enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument eller som avses i lagen om *värdepappersfonder* eller i *lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder*, och

5. genom meddelande till den som ska betala pengar till den omyndige besluta att pengarna ska sättas in hos bank eller kreditmarknadsföretag.

Meddelas beslut enligt första stycket 3, ska föräldrarna träffa avtal med ett värdepappersinstitut på villkor som överförmyndaren har godkänt.

Ett värdepappersinstitut är skyldigt att träffa ett sådant avtal om förvaring och förvaltning som avses i andra stycket. Avtalet får inte träffas på sämre villkor än de som värdepappersinstitutet erbjuder andra enskilda personer vid samma typ av avtal.

14 kap.

5 §⁴

Den enskildes tillgångar får utan samtycke av överförmyndaren placeras i

1. skuldförbindelser som har utfärdats eller garanterats av stat eller kommun,

2. skuldförbindelser som har utfärdats av Svenska Skeppshypotekskassan eller av en bank eller av ett kreditmarknadsföretag enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller av ett utländskt bankföretag eller ett annat utländskt kreditinstitut som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för banker eller andra kreditinstitut här i landet, med undantag för förlagsbevis eller andra skuldförbindelser som medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare, eller

3. andelar i en värdepappersfond som avses i lagen (2004:46) om *investeringsfonder* eller i ett utländskt fondföretag som är underkastat en offentlig reglering

3. andelar i en värdepappersfond som avses i lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* eller i ett utländskt fondföretag som är underkastat en offentlig reglering

⁴ Senaste lydelse 2011:454.

som väsentligen stämmer överens med den som gäller för värdepappersfonder här i landet.

Den enskildes tillgångar får vidare utan överförmyndarens samtycke lånas ut mot säkerhet av panträtt på grundval av inteckning i fast egendom inom sextio procent av det senast fastställda taxeringsvärdet.

21 §⁵

Om det behövs för att trygga förvaltningen, får överförmyndaren

1. begränsa möjligheten att ta ut pengar som har satts in hos bank, kreditmarknadsföretag eller värdepappersbolag, utöver vad som följer av 8 §,

2. besluta att värdehandlingar ska förvaras och förvaltas av ett värdepappersinstitut enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden eller ett motsvarande utländskt institut som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för värdepappersinstitut i Sverige,

3. genom meddelande till den som ska betala pengar till den enskilde besluta att pengarna ska sättas in hos bank eller kreditmarknadsföretag, och

4. genom meddelande till en central värdepappersförvarare, den som för ett register enligt 4 kap. 11 § lagen (2004:46) om *investeringsfonder* eller den som har registrerats som förvaltare av finansiella instrument eller andelar i *investeringsfonder*, begränsa ställföreträdarens möjlighet att förfoga över rättigheter som registreras enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument eller som avses i lagen om *investeringsfonder*.

4. genom meddelande till en central värdepappersförvarare, den som för ett register enligt 4 kap. 11 § lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* eller enligt 12 kap. 5 § lagen (2013:000) om *förvaltare av alternativa investeringsfonder* eller den som har registrerats som förvaltare av finansiella instrument eller andelar i *värdepappersfonder* eller i *specialfonder*, begränsa ställföreträdarens möjlighet att förfoga över rättigheter som registreras enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument eller som avses i lagen om *värdepappersfonder* eller i *lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder*.

Meddelas beslut enligt första stycket 2, ska ställföreträdaren träffa avtal med ett värdepappersinstitut på villkor som överförmyndaren har godkänt.

Ett värdepappersinstitut är skyldigt att träffa ett sådant avtal om förvaring och förvaltning som avses i andra stycket. Avtalet får inte träffas på sämre villkor än de som värdepappersinstitutet erbjuder andra enskilda personer vid samma typ av avtal.

⁵ Senaste lydelse 2008:910.

16 kap.

10 a §⁶

En bank är skyldig att på begäran lämna överförmyndaren de uppgifter som behövs för överförmyndarens tillsynsverksamhet.

Första stycket gäller också kreditmarknadsföretag, värdepappersbolag, centrala värdepappersförvarare, kontoförande institut, fondbolag, förvaringsinstitut, företag som driver inlåningsverksamhet enligt lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet och utländska företag som driver motsvarande verksamhet från en filial i Sverige.

Första stycket gäller också kreditmarknadsföretag, värdepappersbolag, centrala värdepappersförvarare, kontoförande institut, fondbolag, *AIF-förvaltare*, förvaringsinstitut, företag som driver inlåningsverksamhet enligt lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet och utländska företag som driver motsvarande verksamhet från en filial i Sverige.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

⁶ Senaste lydelse 2008:910.

2.3 Förslag till lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)

Härigenom föreskrivs att 1, 2, 4 och 11 b–12 §§ kupongskattelagen (1970:624) ska ha följande lydelse.

1 §¹

Kupongskatt ska betalas enligt denna lag till staten för utdelning av annat slag än som avses i 42 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229) på aktie i svenskt aktiebolag.

Vad i denna lag sägs om aktie i svenskt aktiebolag gäller även aktie i europabolag med säte i Sverige och andel i svensk investeringsfond. Vad *som* i denna lag sägs om aktie i svenskt aktiebolag gäller även aktie i europabolag med säte i Sverige samt andel i svensk värdepappersfond och svensk specialfond.

I ärenden och mål om kupongskatt gäller bestämmelserna i skatteförfarandelagen (2011:1244) om

1. ersättning för kostnader för ombud, biträde eller utredning i 43 kap., 68 kap. 2 § och 71 kap. 4 §,
2. bevissäkring och betalningssäkring i 45 kap., 46 kap., 68 kap. 1 och 3 §§, 69 kap. och 71 kap. 1 §, samt
3. uppgifter och handlingar som ska undantas från kontroll i 47 kap. och 68 kap. 1 och 3 §§.

2 §²

I denna lag förstås med

AIF-förvaltare: juridisk person som är AIF-förvaltare enligt 1 kap. 3 § lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

avstämningsbolag: aktiebolag som är avstämningsbolag enligt 1 kap. 10 § aktiebolagslagen (2005:551),

central värdepappersförvarare: företag som har auktorisation som central värdepappersförvarare enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,

egen aktie: aktie som innehas av bolaget självt,

fondbolag: aktiebolag som driver fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om *investeringsfonder*, fondbolag: aktiebolag som driver fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om *värdepappersfonder*,

förvaltningsbolag: ett utländskt företag som förvaltar en *investeringsfond* i Sverige, förvaltningsbolag: ett utländskt företag som förvaltar en *värdepappersfond* i Sverige,

förvaringsinstitut: *en bank eller ett annat kreditinstitut som enligt* förvaringsinstitut: *ett företag som är förvaringsinstitut enligt*

¹ Senaste lydelse 2011:1246.

² Senaste lydelse 2011:935.

lagen om investeringsfonder förvarar tillgångarna i en investeringsfond och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

1 kap. 1 § första stycket 15 lagen om värdepappersfonder eller 9 kap. 4, 5 eller 7 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

utdelningstillfälle: för avstämningsbolag den i 4 kap. 39 § aktiebolagslagen avsedda dagen för avstämmning och för andra aktiebolag liksom i fråga om investeringsfond den dag då utdelningen blir tillgänglig för lyftning,

utdelningstillfälle: för avstämningsbolag den i 4 kap. 39 § aktiebolagslagen avsedda dagen för avstämmning och för andra aktiebolag liksom i fråga om värdepappersfond eller specialfond den dag då utdelningen blir tillgänglig för lyftning,

utdelningsberättigad: den som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället.

Med utdelning avses även

1. återbetalning till aktieägarna vid minskning av aktiekapitalet eller reservfonden enligt 20 kap. 1 § första stycket 3 eller 35 § 3 aktiebolagslagen,

2. utskiftning vid bolagets likvidation enligt 25 kap. 38 § aktiebolagslagen,

3. utbetalning till aktieägare vid bolagets förvärv av egna aktier genom ett förvärvserbjudande som har riktats till samtliga aktieägare eller samtliga ägare till aktier av ett visst slag,

4. utbetalning av fusionsvederlag till aktieägare enligt 23 kap. 26 § aktiebolagslagen till den del vederlaget utgörs av annat än aktier i det övertagande bolaget,

5. utbetalning av fusionsvederlag till andelsägare enligt 8 kap. 14 § lagen om investeringsfonder till den del vederlaget utgörs av annat än andelar i den övertagande fonden, och

5. utbetalning av fusionsvederlag till andelsägare enligt 8 kap. 14 § lagen om värdepappersfonder eller 12 kap. 16 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder till den del vederlaget utgörs av annat än andelar i den övertagande fonden, och

6. utbetalning av delningsvederlag till aktieägare enligt 24 kap. 28 § aktiebolagslagen som avser

a) delning enligt 24 kap. 1 § andra stycket 1 samma lag till den del vederlaget utgörs av annat än aktier i de övertagande bolagen, eller

b) delning enligt 24 kap. 1 § andra stycket 2 samma lag till den del vederlaget utgörs av annat än ersättning som enligt 42 kap. 16 b § inkomstskattelagen (1999:1229) inte ska tas upp.

4 §³

Skattskyldighet föreligger för utdelningsberättigad om denne är fysisk person, som är begränsat skattskyldig, dödsbo efter sådan person eller utländsk juridisk person, och utdelningen ej är hänförlig till inkomst av

³ Senaste lydelse 2012:272.

näringsverksamhet som bedrivits från fast driftställe här i riket. Skattskyldighet föreligger dock inte för utdelningsberättigad utländsk juridisk person för sådan del av utdelningen som motsvarar det belopp som ska beskattas hos delägaren enligt 5 kap. 2 a § eller 39 a kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229).

För handelsbolag, europeisk ekonomisk intressegruppering, kommanditbolag och rederi föreligger skattskyldighet för den del av utdelningen som ej är hänförlig till inkomst av näringsverksamhet som bedrivits från fast driftställe här i riket och som belöper på delägare eller medlem som är begränsat skattskyldig.

Skattskyldighet föreligger slutligen för utdelningsberättigad, som innehar aktie under sådana förhållanden, att annan därigenom obehörigen beredes förmån vid beslut om inkomstskatt eller vinner befrielse från kupongskatt.

Skattskyldighet föreligger inte för person som avses i 3 kap. 17 § 2–4 inkomstskattelagen.

Skattskyldighet föreligger inte heller för en juridisk person i en främmande stat som är medlem i Europeiska unionen, om den innehar 10 procent eller mer av andelskapitalet i det utdelande bolaget och uppfyller villkoren i artikel 2 i rådets direktiv 2011/96/EU av den 30 november 2011 om ett gemensamt beskattningssystem för moderbolag och dotterbolag hemmahörande i olika medlemsstater.

Skattskyldighet föreligger inte heller för utländskt bolag som avses i 2 kap. 5 a § inkomstskattelagen och som motsvarar ett sådant svenskt företag som avses i 24 kap. 13 § 1–4 den lagen, för utdelning på aktie om aktien är en sådan näringsbetingad andel som avses i 24 kap. 14 § första stycket 1 eller 2 samma lag.

Som förutsättning för skattefrihet enligt sjätte stycket gäller att utdelningen skulle ha omfattats av bestämmelserna om skattefrihet i 24 kap. 17–22 §§ eller 25 a kap. 5, 6 och 8 §§ inkomstskattelagen, om det utländska bolaget varit ett svenskt företag. I fråga om innehavs tid enligt 24 kap. 20 § samma lag gäller dock att andelen alltid ska ha innehafts minst ett år vid utdelningstillfället.

Skattskyldighet för utdelning föreligger inte heller för handelsbolag, europeisk ekonomisk intressegruppering, kommanditbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer om motsvarande utdelning hade varit skattefri enligt femte eller sjätte stycket om delägaren själv hade varit utdelningsberättigad. Vid bedömningen av om utdelningen hade varit skattefri ska aktieinnehavet bestämmas utifrån storleken på delägarrens indirekta innehav.

Skattskyldighet föreligger inte heller för fondföretag enligt 1 kap. 1 § första stycket 8 lagen (2004:46) om *investeringsfonder* som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i en stat med vilken Sverige har ingått ett skatteavtal som innehåller en artikel om informationsutbyte eller ett avtal om informationsutbyte i

Skattskyldighet föreligger inte heller för fondföretag enligt 1 kap. 1 § första stycket 9 lagen (2004:46) om *värdepappersfonder eller utländska specialfonder* som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i en stat med vilken Sverige har ingått ett skatteavtal som innehåller en artikel om informationsutbyte eller ett avtal om

skatteärenden.

informationsutbyte i skatteärenden.

11 b §⁴

Vid utdelning på andel i en *investeringsfond* som förvaltas av ett fondbolag ska bolaget ansvara för de uppgifter som den centrala värdepappersförvararen har enligt 7 §, 8 § första och andra styckena, 9–11, 20 och 22 §§.

Uppgift enligt 7 § första stycket ska lämnas av den som registreringen avser enligt lagen (2004:46) om *investeringsfonder*. Uppgiften ska lämnas på det sätt som föreskrivs i 7 § andra stycket i samband med registreringen av andelsinnehavet samt i övrigt när fondbolaget eller förvaltaren begär det. Om utdelning på andel i en *investeringsfond* inte har betalats ut på grund av att andelsägaren inte registrerats, ska skatt inte innehållas före utbetalning av utdelningen.

Det som sägs om fondbolaget i denna paragraf gäller även värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som har tillstånd för fondverksamhet enligt 1 kap. 5 § lagen om investeringsfonder.

Av 1 kap. 1 § första stycket 14 lagen om investeringsfonder framgår att ett förvaringsinstitut sköter in- och utbetalningar avseende en investeringsfond.

Vid utdelning på andel i en *värdepappersfond* som förvaltas av ett fondbolag eller en *specialfond som förvaltas av en svensk AIF-förvaltare* ska bolaget eller förvaltaren ansvara för de uppgifter som den centrala värdepappersförvararen har enligt 7 §, 8 § första och andra styckena, 9–11, 20 och 22 §§.

Uppgift enligt 7 § första stycket ska lämnas av den som registreringen avser enligt lagen (2004:46) om *värdepappersfonder eller lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder*. Uppgiften ska lämnas på det sätt som föreskrivs i 7 § andra stycket i samband med registreringen av andelsinnehavet samt i övrigt när fondbolaget, *AIF-förvaltaren* eller förvaltaren begär det. Om utdelning på andel i en *värdepappersfond* eller i en *specialfond* inte har betalats ut på grund av att andelsägaren inte registrerats, ska skatt inte innehållas före utbetalning av utdelningen.

11 c §⁵

Vid utdelning på andel i en *investeringsfond* som förvaltas av

Vid utdelning på andel i en *värdepappersfond* som förvaltas

⁴ Senaste lydelse 2011:935. Ändringen innebär att tredje och fjärde styckena upphävs.

⁵ Senaste lydelse 2011:935.

ett förvaltningsbolag ska förvaringsinstitutet ansvara för de uppgifter som den centrala värdepappersförvararen har enligt 7 §, 8 § första och andra styckena, 9–11, 20 och 22 §§.

Uppgift enligt 7 § första stycket ska lämnas av den som registreringen avser enligt lagen (2004:46) om *investeringsfonder*. Uppgiften ska lämnas på det sätt som föreskrivs i 7 § andra stycket i samband med registreringen av andelsinnehavet samt i övrigt när förvaringsinstitutet begär det. Om utdelning på andel i en *investeringsfond* inte har betalats ut på grund av att andelsägaren inte registrerats, ska skatt inte innehållas före utbetalning av utdelningen.

Förvaltningsbolaget ska omedelbart lämna förvaringsinstitutet upplysning om förhållande som är av betydelse för frågan om innehållande av kupongskatt.

av ett förvaltningsbolag *eller en specialfond som förvaltas av en utländsk AIF-förvaltare* ska förvaringsinstitutet ansvara för de uppgifter som den centrala värdepappersförvararen har enligt 7 §, 8 § första och andra styckena, 9–11, 20 och 22 §§.

Uppgift enligt 7 § första stycket ska lämnas av den som registreringen avser enligt lagen (2004:46) om *värdepappersfonder eller lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder*. Uppgiften ska lämnas på det sätt som föreskrivs i 7 § andra stycket i samband med registreringen av andelsinnehavet samt i övrigt när förvaringsinstitutet begär det. Om utdelning på andel i en *värdepappersfond eller i en specialfond* inte har betalats ut på grund av att andelsägaren inte registrerats, ska skatt inte innehållas före utbetalning av utdelningen.

Förvaltningsbolaget *eller den utländska AIF-förvaltaren* ska omedelbart lämna förvaringsinstitutet upplysning om förhållande som är av betydelse för frågan om innehållande av kupongskatt.

12 §⁶

Bestämmelserna om central värdepappersförvarare i 7 §, 8 § första och andra styckena, 9–11, 20 och 22 §§ denna lag gäller i stället förvaltaren vid förvaltarregistrering enligt

1. 5 kap. 14 § aktieförvaltningslagen (2005:551),
2. 4 kap. 12 § lagen (2004:46) om *investeringsfonder*, eller
2. 4 kap. 12 § lagen (2004:46) om *värdepappersfonder eller 12 kap. 5 § lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder*, eller

3. 3 kap. 7 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument.

En central värdepappersförvarare eller den som annars ansvarar för innehållande av kupongskatt enligt 11 a eller 11 b § ska vid redovisning

⁶ Senaste lydelse 2011:69.

enligt 8 § lämna uppgift till Skatteverket om förvaltning enligt första stycket denna paragraf.

1. Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013 och tillämpas på utdelning som lämnas efter den 21 juli 2013.

2. Äldre bestämmelser gäller för utdelning på andel i en specialfond som förvaltas av ett fondbolag, ett värdepappersbolag eller ett svenskt kreditinstitut som enligt punkt 2 av övergångsbestämmelserna till lagen (2013:000) om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder får fortsätta med sådan verksamhet efter den 21 juli 2013.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument¹

dels att rubriken närmast efter 6 kap. 1 a § ska utgå,
dels att 2 kap. 2 § och 4 kap. 16 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §²

Bestämmelserna om prospekt i denna lag tillämpas inte, om de överlåtbara värdepapperen utgörs av

1. andelar i en *investeringsfond* eller i ett sådant fondföretag som avses i 1 kap. 7 eller 9 § lagen (2004:46) om *investeringsfonder*, eller

1. andelar
a) i en *värdepappersfond* eller i ett sådant fondföretag som avses i 1 kap. 7 § lagen (2004:46) om *värdepappersfonder*, eller
b) i en *specialfond* eller i en sådan *alternativ investeringsfond* som avses i 4 kap. 2 eller 3 § lagen (2013:000) om *förvaltare av alternativa investeringsfonder*, eller

2. penningmarknadsinstrument med kortare löptid än ett år.

4 kap.

16 §³

Ett moderföretag till ett fondbolag behöver inte lägga samman sitt innehav av aktier med aktier som ingår i en *investeringsfond* som förvaltas av bolaget enligt lagen (2004:46) om *investeringsfonder*, om bolaget utnyttjar rösträtten för aktierna oberoende av moderföretaget.

Ett moderföretag till ett fondbolag eller till en *svensk AIF-förvaltare* behöver inte lägga samman sitt innehav av aktier med aktier som ingår i en *värdepappersfond* eller ett fondföretag som förvaltas av bolaget enligt lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* eller en *specialfond* som förvaltas av *AIF-förvaltaren* enligt lagen (2013:000) om *förvaltare av alternativa investeringsfonder* eller en *motsvarande utländsk EES-baserad fond* som *AIF-förvaltaren* förvaltar, om bolaget eller *AIF-förvaltaren* utnyttjar rösträtten för aktierna oberoende av moderföretaget.

¹ Lagen omtryckt 1992:558.

² Senaste lydelse 2007:535.

³ Senaste lydelse 2011:880.

Första stycket ska också tillämpas på moderföretag till ett sådant förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 § första stycket lagen om *investeringsfonder*, i fråga om aktier som bolaget förvaltar i enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag). *Detsamma gäller* aktier som förvaltas av ett *motsvarande* förvaltningsbolag som inte har säte i en stat inom EES.

Första stycket ska också tillämpas på moderföretag till

1. ett sådant förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 § första stycket lagen om *värdepappersfonder*, i fråga om aktier som bolaget förvaltar i enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)⁴, eller

2. en sådan *EES-baserad AIF-förvaltare* som avses i 5 kap. 1 eller 2 § lagen om förvaltare av *alternativa investeringsfonder*, i fråga om aktier som ingår i en *specialfond* som förvaltaren förvaltar enligt den lagen eller en *motsvarande utländsk EES-baserad fond*.

Första stycket ska också tillämpas på aktier som förvaltas av ett förvaltningsbolag eller en AIF-förvaltare som inte har säte i en stat inom EES som motsvarar ett sådant bolag eller en sådan förvaltare som avses i andra stycket.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

⁴ EUT L 302, 17.11.2009, s. 32 (Celex 32009L0065).

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 och 12 §§ lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Om rätt för vissa utländska företag att driva verksamhet i Sverige finns särskilda bestämmelser, nämligen

1. för kreditinstitut 4 kap. 1, 2 och 4–6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. för värdepappersföretag 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

3. för finansiella institut 4 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,

4. för utländska försäkringsgivare lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,

5. för börser och clearingorganisationer 12 kap. 9 § och 19 kap. 12 § lagen om värdepappersmarknaden,

6. för centrala värdepappersförvarare 2 kap. 6 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,

7. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–11 §§ lagen (2004:46) om *investeringsfonder*,

7. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–7, 10 och 11 §§ lagen (2004:46) om *värdepappersfonder*,

8. för utgivare av elektroniska pengar 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

9. för företag som driver inlåningsverksamhet 2 § lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,

10. för utländska försäkringsförmedlare 3 kap. lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, *och*

11. för företag som tillhandahåller betaltjänster 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster.

12. för utländska AIF-förvaltare 5 kap. lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

12 §²

Den verkställande direktörens förvaltning och filialens räkenskaper ska granskas av minst en auktoriserad revisor eller godkänd revisor, om

¹ Senaste lydelse 2011:763.

² Senaste lydelse 2011:763.

verksamheten i Sverige uppfyller mer än ett av de villkor som anges i 2 § andra stycket revisionslagen (1999:1079).

Förvaltningen och räkenskaperna ska, även om villkoren i första stycket inte är uppfyllda, granskas av minst en revisor, om verksamheten omfattas av

- lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,
- lagen (2004:46) om *investeringsfonder*,
- lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
- lagen (2010:751) om betal-
tjänster, *eller*
- lagen (2011:755) om elektro-
niska pengar, *eller*
– *lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.*
- lagen (2004:46) om *värdepappersfonder*,
- lagen (2010:751) om betal-
tjänster,
- lagen (2011:755) om elektro-
niska pengar, *eller*

I fall som avses i andra stycket ska revisorn ha den kompetens som enligt lag gäller för revisorn i ett svenskt företag av motsvarande slag som driver angiven verksamhet.

Till revisor får även utses ett registrerat revisionsbolag. Dessutom får en eller flera revisorssuppleanter utses.

Verkställande direktören ska se till att en revisor utses och att denne inom tre månader efter räkenskapsårets slut för granskning får redovisningshandlingarna i original eller bestyrkt kopia.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1, 3 och 4 §§ samt 3 kap. 11 § lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §¹

Individuellt pensionssparande får ske i en eller flera av sparformerna

1. inlåning,

2. andelar i *investeringsfond* och

2. andelar i *värdepappersfond*
och i *specialfond* och

3. andra fondpapper.

3 §²

Vid sparande i en *investeringsfond* skall pensionssparmedlen för spararens räkning placeras i en sådan *investeringsfond* som avses i lagen (2004:46) om *investeringsfonder*. Pensionssparmedlen får även placeras i ett utländskt fondföretag som är underkastat lagstiftning eller annan offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för *investeringsfonder* här i landet.

Vid sparande i en *värdepappersfond* eller *specialfond* ska pensionssparmedlen för spararens räkning placeras i en sådan *värdepappersfond* som avses i lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* eller i en sådan *specialfond* som avses i lagen (2013:000) om *förvaltare av alternativa investeringsfonder*. Pensionssparmedlen får även placeras i ett utländskt fondföretag som är underkastat lagstiftning eller annan offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för *värdepappersfonder* eller *specialfonder* här i landet.

4 §³

Vid sparande i andra fondpapper än andelar i en *investeringsfond* skall pensionssparmedlen för spararens räkning placeras i fondpapper som är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Vid sparande i andra fondpapper än andelar i en *värdepappersfond* eller i en *specialfond* ska pensionssparmedlen för spararens räkning placeras i fondpapper som är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

¹ Senaste lydelse 2004:60.

² Senaste lydelse 2004:60.

³ Senaste lydelse 2007:539.

3 kap.

11 §⁴

Pensionssparinstitutet *skall* årligen ge kontoinnehavaren en skriftlig redovisning av förvaltningen av tillgångarna på pensionssparkontot. I redovisningen *skall* anges

Pensionssparinstitutet *ska* årligen ge kontoinnehavaren en skriftlig redovisning av förvaltningen av tillgångarna på pensionssparkontot. I redovisningen *ska* anges

1. tillgångarnas ingående och utgående värde,
2. tillgångarnas placering,
3. köp, försäljningar och andra omplaceringar som skett,
4. belopp som har betalats eller utbetalats,
5. räntor och utdelningar, och
6. skatter och avgifter som dragits från kontot.

Om tillgångarna under året varit placerade i andelar i en sådan *investeringsfond* som avses i lagen (2004:46) om *investeringsfonder*, *skall* det i redovisningen dessutom anges hur stort belopp av de totala kostnader som belastat fonden under det närmast föregående kalenderåret som hänför sig till andelsinnehavet. Det *skall* framgå hur stor del av beloppet som avser förvaltningskostnader, inklusive kostnader för förvaring av fondtillgångarna.

Om tillgångarna under året varit placerade i andelar i en sådan *värdepappersfond* som avses i lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* eller i en sådan *specialfond* som avses i lagen (2013:000) om *förvaltare av alternativa investeringsfonder*, *ska* det i redovisningen dessutom anges hur stort belopp av de totala kostnader som belastat fonden under det närmast föregående kalenderåret som hänför sig till andelsinnehavet. Det *ska* framgå hur stor del av beloppet som avser förvaltningskostnader, inklusive kostnader för förvaring av fondtillgångarna.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

⁴ Senaste lydelse 2004:60.

2.7 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 9 § mervärdesskattelagen (1994:200) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

9 §¹

Från skatteplikt undantas omsättning av bank- och finansieringstjänster samt sådan omsättning som utgör värdepappershandel eller därmed jämförlig verksamhet.

Med *bank- och finansieringstjänster* avses inte notariatverksamhet, inkassotjänster, administrativa tjänster avseende factoring eller uthyrning av förvaringsutrymmen.

Med *värdepappershandel* förstås

1. omsättning och förmedling av aktier, andra andelar och fordringar, oavsett om de representeras av värdepapper eller inte, och

2. förvaltning av investeringsfonder enligt lagen (2004:46) om *investeringsfonder*.

2. förvaltning av *värdepappersfonder* enligt lagen (2004:46) om *värdepappersfonder och specialfonder enligt lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder*.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

¹ Senaste lydelse 2004:61.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd

Härigenom föreskrivs att 1–4, 7, 9, 10, 12, 13, 16, 20–23, 27–30 och 32 §§ lagen (1999:158) om investerarskydd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag innehåller bestämmelser om ersättning för förlust av investerares finansiella instrument och medel hos ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller* ett förvaltningsbolag (investerarskydd).

Frågor om investerarskyddet handläggs av den myndighet som regeringen bestämmer.

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag innehåller bestämmelser om ersättning för förlust av investerares finansiella instrument och medel hos ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag *eller en AIF-förvaltare* (investerarskydd).

2 §²

I denna lag betyder

1. värdepappersinstitut: detsamma som anges i 1 kap. 5 § 27 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

2. fondbolag: ett sådant bolag som anges i 1 kap. 1 § första stycket 7 lagen (2004:46) om *investeringsfonder*,

3. förvaltningsbolag: ett sådant utländskt företag som anges i 1 kap. 1 § första stycket 12 lagen om *investeringsfonder*, som driver verksamhet från filial i Sverige med stöd av 1 kap. 6 § samma lag,

4. investerare: den som anlitat ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller* ett förvaltningsbolag för utförande av en investeringstjänst eller den för vars räkning tjänsten utförs,

5. investeringstjänst: en sådan tjänst som avses i 2 kap. 1 § och 2 § första stycket 1 lagen om värdepappersmarknaden, 7 kap. 1 § andra stycket 9 lagen (2004:297) om bank- och

2. fondbolag: ett sådant bolag som anges i 1 kap. 1 § första stycket 8 lagen (2004:46) om *värdepappersfonder*,

3. förvaltningsbolag: ett sådant utländskt företag som anges i 1 kap. 1 § första stycket 13 lagen om *värdepappersfonder*, som driver verksamhet från filial i Sverige med stöd av 1 kap. 6 § samma lag,

4. investerare: den som anlitat ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag *eller en svensk AIF-förvaltare* för utförande av en investeringstjänst eller den för vars räkning tjänsten utförs,

5. investeringstjänst: en sådan tjänst som avses i

a) 2 kap. 1 § och 2 § första stycket 1 lagen om värdepappersmarknaden,

b) 7 kap. 1 § andra stycket 9

¹ Senaste lydelse 2007:1434.

² Senaste lydelse 2008:278.

finansieringsrörelse *samt* 1 kap. 4 § såvitt avser diskretionär portföljförvaltning, 3 kap. 1 § och 7 kap. 1 § första stycket 1 och 2 lagen om *investeringsfonder*,

6. finansiella instrument: det-samma som anges i 1 kap. 4 § första stycket 1 lagen om värdepappersmarknaden, *och*

7. garantimyndigheten: den myndighet som handlägger frågor om investerarskyddet.

lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

c) 1 kap. 4 § såvitt avser diskretionär portföljförvaltning, 3 kap. 1 § och 7 kap. 1 § första stycket 1 och 2 lagen om *värdepappersfonder samt*

d) 3 kap. 2 § första stycket och andra stycket 1–3 och 9 kap. 10 § första stycket 1 lagen (2013:000) om förvaltare av *alternativa investeringsfonder*,

6. finansiella instrument: det-samma som anges i 1 kap. 4 § första stycket 1 lagen om värdepappersmarknaden,

7. garantimyndigheten: den myndighet som handlägger frågor om investerarskyddet, *och*

8. *AIF-förvaltare*: ett sådant företag som har tillstånd som avses i 3 kap. 2 § första stycket lagen om förvaltare av *alternativa investeringsfonder*.

3 §³

Investerarskyddet omfattar

1. finansiella instrument som tillhör en investerare och som ett svenskt värdepappersinstitut, en filial i Sverige till ett utländskt värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller* en filial till ett förvaltningsbolag förfogar över i samband med att en investeringstjänst utförs, och

2. medel som ett svenskt värdepappersinstitut, en filial i Sverige till ett utländskt värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller* en filial till ett förvaltningsbolag har tagit emot med redovisningsskyldighet i samband med att en investeringstjänst utförs.

Rätt till ersättning enligt denna lag föreligger inte om medlen kan ersättas enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.

1. finansiella instrument som tillhör en investerare och som ett svenskt värdepappersinstitut, en filial i Sverige till ett utländskt värdepappersinstitut, ett fondbolag, en filial till ett förvaltningsbolag, *en AIF-förvaltare* förfogar över i samband med att en investeringstjänst utförs, och

2. medel som ett svenskt värdepappersinstitut, en filial i Sverige till ett utländskt värdepappersinstitut, ett fondbolag, en filial till ett förvaltningsbolag, *en AIF-förvaltare* har tagit emot med redovisningsskyldighet i samband med att en investeringstjänst utförs.

³ Senaste lydelse 2004:65.

4 §⁴

Ett svenskt värdepappersinstitut och ett fondbolag som har fått tillstånd att tillhandahålla investeringstjänster tillhör investerarskyddet enligt denna lag.

Ett svenskt värdepappersinstitut, ett fondbolag eller en AIF-förvaltare som har fått tillstånd att tillhandahålla investeringstjänster tillhör investerarskyddet enligt denna lag.

Investerarskyddet omfattar även tillgångar enligt 3 § hos ett svenskt värdepappersinstituts eller fondbolags filial i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Garantimyndigheten får på ansökan av ett svenskt värdepappersinstitut eller ett fondbolag besluta om att skyddet enligt denna lag skall omfatta även tillgångar enligt 3 § som finns hos en filial till institutet eller fondbolaget i ett land utanför EES.

Garantimyndigheten får på ansökan av ett svenskt värdepappersinstitut eller ett fondbolag besluta om att skyddet enligt denna lag ska omfatta även tillgångar enligt 3 § som finns hos en filial till institutet eller fondbolaget i ett land utanför EES.

7 §⁵

En investerare har rätt till ersättning från investerarskyddet om ett värdepappersinstitut, ett fondbolag eller ett förvaltningsbolag som tillhör skyddet försätts i konkurs och investeraren inte från institutet eller bolaget kan få ut finansiella instrument eller medel som avses i 3 §.

En investerare har rätt till ersättning från investerarskyddet om ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag eller en AIF-förvaltare som tillhör skyddet försätts i konkurs och investeraren inte från institutet, bolaget eller AIF-förvaltaren kan få ut finansiella instrument eller medel som avses i 3 §.

Om en filial till ett utländskt värdepappersinstitut eller en filial till ett förvaltningsbolag tillhör investerarskyddet, har investerare som anlitat filialen även rätt till ersättning om en behörig myndighet i institutets eller bolagets hemland förklarat att finansiella instrument och medel hos institutet eller bolaget inte är tillgängliga. Vad som sägs i denna lag om konkursbeslut skall i sådana fall tillämpas på motsvarande sätt.

Om en filial till ett utländskt värdepappersinstitut eller en filial till ett förvaltningsbolag tillhör investerarskyddet, har investerare som anlitat filialen även rätt till ersättning om en behörig myndighet i institutets eller bolagets hemland förklarat att finansiella instrument och medel hos institutet eller bolaget inte är tillgängliga. Vad som sägs i denna lag om konkursbeslut ska i sådana fall tillämpas på motsvarande sätt.

⁴ Senaste lydelse 2007:1434.

⁵ Senaste lydelse 2004:65.

9 §⁶

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i värdepappersinstitutets, fondbolagets *eller* förvaltningsbolagets konkurs, ersättning genom institutets, fondbolagets *eller* förvaltningsbolagets ansvarsförsäkring och skadestånd enligt 7 kap. 2 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får uppgå till sammanlagt högst 250 000 kronor för varje institut eller bolag.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i värdepappersinstitutets, fondbolagets, förvaltningsbolagets *eller AIF-förvaltarens* konkurs, ersättning genom institutets, fondbolagets, förvaltningsbolagets *eller AIF-förvaltarens* ansvarsförsäkring och skadestånd enligt 7 kap. 2 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får uppgå till sammanlagt högst 250 000 kronor för varje institut eller bolag.

10 §⁷

Om en person har anlitat ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller* ett förvaltningsbolag helt eller delvis för någon annans räkning, *skall* denne ha rätten till ersättning. Rätten till ersättning *skall* i sådant fall prövas som om den personen själv har anlitat institutet *eller* bolaget.

Om en person har anlitat ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag *eller en AIF-förvaltare* helt eller delvis för någon annans räkning, *ska* denne ha rätten till ersättning. Rätten till ersättning *ska* i sådant fall prövas som om den personen själv har anlitat institutet, bolaget *eller AIF-förvaltaren*.

12 §⁸

Andelsägare i en *investeringsfond* enligt lagen (2004:46) om *investeringsfonder* har inte rätt till ersättning för tillgångar som ingår i fonden.

Andelsägare i en *värdepappersfond* enligt lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* *eller en specialfond* enligt lagen (2013:000) om *förvaltare av alternativa investeringsfonder* har inte rätt till ersättning för tillgångar som ingår i fonden.

Investerar skyddet gäller inte heller för tillgångar som omfattas av lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande.

13 §⁹

Ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller* ett förvaltningsbolag som tillhör investerar-

Ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag *eller en AIF-förvaltare* som till-

⁶ Senaste lydelse 2004:65.

⁷ Senaste lydelse 2004:65.

⁸ Senaste lydelse 2004:65.

⁹ Senaste lydelse 2004:65.

skyddet kan inte få ersättning från detta.

hör investerarskyddet kan inte få ersättning från detta.

16 §¹⁰

Om förvaltaren i ett värdepappersinstitut *eller* ett fondbolags konkurs finner att en investerare kan ha rätt till ersättning från investerarskyddet, *skall* förvaltaren genast informera investeraren om detta. Förvaltaren *skall* också lämna de uppgifter till garantimyndigheten som myndigheten behöver för att kunna ta ställning till en investerares ersättningskrav.

Om förvaltaren i ett värdepappersinstitut, ett fondbolags *eller en AIF-förvaltares* konkurs finner att en investerare kan ha rätt till ersättning från investerarskyddet, *ska* förvaltaren genast informera investeraren om detta. Förvaltaren *ska* också lämna de uppgifter till garantimyndigheten som myndigheten behöver för att kunna ta ställning till en investerares ersättningskrav.

20 §¹¹

Ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *och* ett förvaltningsbolag ska informera sina kunder om

1. det skydd som gäller hos institutet *eller* bolaget för tillgångar som avses i 3 §,

2. den ersättningsnivå som gäller för skyddet, och

3. formerna för utbetalning av ersättning från skyddet.

Informationen ska hållas tillgänglig på svenska språket.

Om information som anges i första eller andra stycket inte lämnas ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag *och en AIF-förvaltare* ska informera sina kunder om

1. det skydd som gäller hos institutet, bolaget *eller AIF-förvaltaren* för tillgångar som avses i 3 §,

21 §¹²

I fråga om ersättningar som har betalats ut från investerarskyddet träder staten in i investerarens rätt mot värdepappersinstitutet, fondbolaget *eller* förvaltningsbolaget med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

I fråga om ersättningar som har betalats ut från investerarskyddet träder staten in i investerarens rätt mot värdepappersinstitutet, fondbolaget, förvaltningsbolaget *eller AIF-förvaltaren* med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

När ett utländskt skyddssystem har betalat ut ersättning med anledning av att ett svenskt värdepappersinstitut eller ett fondbolag försatts i konkurs, träder det utländska skyddssystemet in i investerarens rätt mot

¹⁰ Senaste lydelse 2007:1434.

¹¹ Senaste lydelse 2008:502.

¹² Senaste lydelse 2004:65.

värdepappersinstitutet eller fondbolaget med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

22 §¹³

Om en investerare har rätt till ersättning enligt en ansvarsförsäkring som har tecknats av ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller* ett förvaltningsbolag och om ersättning har betalats ut enligt denna lag för de tillgångar som försäkringsersättningen avser, träder staten in i investerarens rätt till ersättning enligt ansvarsförsäkringen med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

Om en investerare har rätt till ersättning enligt en ansvarsförsäkring som har tecknats av ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag *eller en AIF-förvaltare* och om ersättning har betalats ut enligt denna lag för de tillgångar som försäkringsersättningen avser, träder staten in i investerarens rätt till ersättning enligt ansvarsförsäkringen med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

Om en investerare har rätt till skadestånd enligt 7 kap. 2 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument och ersättning har betalats ut från investerarskyddet för de tillgångar som skadeståndet avser, träder staten in i investerarens rätt till ersättning enligt den lagen med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

23 §¹⁴

Garantimyndigheten *skall* underrätta Finansinspektionen, om ett värdepappersinstitut *eller* ett fondbolag som tillhör investerarskyddet inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag.

Garantimyndigheten *ska* underrätta Finansinspektionen, om ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller en AIF-förvaltare* som tillhör investerarskyddet inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag.

27 §¹⁵

När garantimyndigheten har beslutat att investerarskyddet inte längre *skall* gälla för tillgångar hos ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller* ett förvaltningsbolag, *skall* institutet *eller* bolaget informera berörda investerare om beslutet.

När garantimyndigheten har beslutat att investerarskyddet inte längre *ska* gälla för tillgångar hos ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag *eller en AIF-förvaltare*, *ska* institutet, bolaget *eller AIF-förvaltaren* informera berörda investerare om beslutet.

28 §¹⁶

Ett beslut om att skyddet inte längre *skall* gälla hos ett värdepap-

Ett beslut om att skyddet inte längre *ska* gälla hos ett värdepap-

¹³ Senaste lydelse 2004:65.

¹⁴ Senaste lydelse 2007:1434.

¹⁵ Senaste lydelse 2007:1434.

¹⁶ Senaste lydelse 2006:539.

persinstitut, ett fondbolag *eller* ett förvaltningsbolag inverkar inte på skyddet av de tillgångar som omfattades av skyddet när beslutet meddelades. Motsvarande gäller när Finansinspektionen återkallat ett tillstånd att driva bankrörelse, finansieringsrörelse eller värdepappersrörelse eller ett tillstånd för ett fondbolag att förvalta någon annans finansiella instrument.

persinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag *eller en AIF-förvaltare* inverkar inte på skyddet av de tillgångar som omfattades av skyddet när beslutet meddelades. Motsvarande gäller när Finansinspektionen återkallat ett tillstånd att driva bankrörelse, finansieringsrörelse eller värdepappersrörelse eller ett tillstånd för ett fondbolag att förvalta någon annans finansiella instrument *eller ett tillstånd för en AIF-förvaltare till diskretionär förvaltning av investeringsportföljer.*

29 §¹⁷

De värdepappersinstitut, fondbolag *och* förvaltningsbolag som tillhör investerarskyddet ska betala avgifter till garantimyndigheten.

Institutens *och* bolagens sammanlagda avgifter ska motsvara vad som är nödvändigt för en långsiktig finansiering av skyddet och för att täcka garantimyndighetens administrationskostnader. Vid beräkningen av avgiften ska beaktas hur stor andel skyddade tillgångar som finns hos institutet *eller* bolaget jämfört med samtliga skyddade tillgångar. Avgift som avser myndighetens administrationskostnader får emellertid fördelas lika mellan samtliga institut *och* bolag som tillhör investerarskyddet.

De värdepappersinstitut, fondbolag, förvaltningsbolag *och AIF-förvaltare* som tillhör investerarskyddet ska betala avgifter till garantimyndigheten.

Institutens, bolagens *och AIF-förvaltarens* sammanlagda avgifter ska motsvara vad som är nödvändigt för en långsiktig finansiering av skyddet och för att täcka garantimyndighetens administrationskostnader. Vid beräkningen av avgiften ska beaktas hur stor andel skyddade tillgångar som finns hos institutet, bolaget *eller AIF-förvaltaren* jämfört med samtliga skyddade tillgångar. Avgift som avser myndighetens administrationskostnader får emellertid fördelas lika mellan samtliga institut, bolag *och AIF-förvaltare* som tillhör investerarskyddet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur avgiften ska beräknas.

30 §¹⁸

Om skyddet för ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller* ett förvaltningsbolag börjar eller upphör att gälla under ett löpande

Om skyddet för ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag *eller en AIF-förvaltare* börjar eller upphör att gälla

¹⁷ Senaste lydelse 2007:1434.

¹⁸ Senaste lydelse 2007:1434.

kalenderår får garantimyndigheten ta hänsyn till detta när avgiften för skyddet fastställs.

under ett löpande kalenderår får garantimyndigheten ta hänsyn till detta när avgiften för skyddet fastställs.

32 §¹⁹

Ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *och* ett förvaltningsbolag som omfattas av investerarskyddet *skall* lämna de uppgifter till garantimyndigheten som myndigheten behöver för att fastställa institutets *eller* bolagets avgift och i övrigt för sin verksamhet enligt denna lag.

Ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag *och en AIF-förvaltare* som omfattas av investerarskyddet *ska* lämna de uppgifter till garantimyndigheten som myndigheten behöver för att fastställa institutets, bolagets *eller AIF-förvaltarens* avgift och i övrigt för sin verksamhet enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

¹⁹ Senaste lydelse 2007:1434.

2.9 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 §, 3 kap. 19 §, 6 kap. 5, 10 a och 13 §§, 15 kap. 1 §, 17 kap. 15 §, 42 kap. 8, 43 och 44 §§, 44 kap. 6 §, 48 kap. 2, 7, 18 och 21 §§ samt rubrikerna närmast före 6 kap. 5 och 13 §§, 17 kap. 15 §, 42 kap. 43 §, 44 kap. 6 § och 48 kap. 18 § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

2 kap.

3 §

Bestämmelserna om juridiska personer ska inte tillämpas på

- dödsbon,
- svenska handelsbolag, eller
- juridiska personer som förvaltar samfälligheter och som avses i 6 kap. 6 § andra stycket.

Bestämmelserna om juridiska personer ska tillämpas också på *investeringsfonder*. Bestämmelserna om juridiska personer ska tillämpas också på *värdepappersfonder och specialfonder*.

Särskilda bestämmelser om dödsbon efter dem som var begränsat skattskyldiga vid dödsfallet finns i 4 kap. 3 §.

Att bestämmelserna om svenska handelsbolag gäller också för europeiska ekonomiska intressegrupperingar framgår av 5 kap. 2 §.

I vilka fall utländska associationer anses som eller behandlas som juridiska personer framgår av 6 kap. 8 §.

3 kap.

19 §²

Den som är begränsat skattskyldig är skattskyldig för kapitalvinst på sådana tillgångar och förpliktelser som avses i andra stycket, om han vid något tillfälle under det kalenderår då avyttringen sker eller under de föregående tio kalenderåren har varit bosatt i Sverige eller stadigvarande vistats här. Skattskyldigheten gäller oavsett i vilket inkomstslag kapitalvinsten ska tas upp. Skattskyldigheten gäller också belopp som motsvarar en kapitalvinst och som enligt 51 kap. 3 och 4 §§ ska tas upp i inkomstslaget näringsverksamhet.

Skattskyldigheten enligt första stycket omfattar delägarätter enligt 48 kap. 2 §, andelar i svenska handelsbolag och i utlandet delägarbeskattade juridiska personer. Skattskyldigheten omfattar dock inte

1. andelar i *investeringsfonder*, eller 1. andelar i *värdepappersfonder och specialfonder*, eller

2. delägarätter som förvaras på ett investeringssparkonto, förutom tillgångar som avses i 42 kap. 38 §.

Undantaget från skattskyldighet i andra stycket 2 gäller inte kapitalvinster på andra delägarätter än Undantaget från skattskyldighet i andra stycket 2 gäller inte kapitalvinster på andra delägarätter än

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2011:1271.

andelar i *investeringsfonder* som anses ha avyttrats enligt 44 kap. 8 a §. andelar i *värdepappersfonder eller specialfonder* som anses ha avyttrats enligt 44 kap. 8 a §.

Vid tillämpningen av denna paragraf gäller att

1. delägarrätter som getts ut av ett utländskt företag eller andelar i en i utlandet delägarbeskattad juridisk person bara omfattas om de förvärvats under tiden som den skattskyldige har varit obegränsat skattskyldig i Sverige, och

2. delägarrätter och andelar som har ersatt delägarrätter eller andelar som avses i 1 ska anses förvärvade vid samma tidpunkt som det ursprungliga förvärvet.

Vad som sägs i fjärde stycket tillämpas inte i fråga om delägarrätter som getts ut av ett utländskt företag eller andelar i en i utlandet delägarbeskattad juridisk person som har ersatt svenska delägarrätter och andelar i svenska handelsbolag.

6 kap.

Svenska investeringsfonder

Svenska värdepappersfonder och specialfonder

5 §³

Svenska *investeringsfonder* är inte skattskyldiga för inkomst av tillgångar som ingår i fonden.

Svenska *värdepappersfonder och specialfonder* är inte skattskyldiga för inkomst av tillgångar som ingår i fonden.

10 a §

Utländska investeringsfonder är begränsat skattskyldiga.

Utländska värdepappersfonder och specialfonder är begränsat skattskyldiga.

Utländska investeringsfonder⁴

Utländska värdepappersfonder och specialfonder

13 §⁵

Utländska investeringsfonder är inte skattskyldiga för inkomst av tillgångar som ingår i fonden.

Utländska värdepappersfonder och specialfonder är inte skattskyldiga för inkomst av tillgångar som ingår i fonden.

15 kap.

1 §⁶

Ersättningar för varor, tjänster och inventarier, avkastning av tillgångar, kapitalvinster samt alla andra inkomster i näringsverksamheten ska tas upp som intäkt.

³ Senaste lydelse 2011:1271.

⁴ Senaste lydelse 2011:1271.

⁵ Senaste lydelse 2011:1271.

⁶ Senaste lydelse 2011:1271.

Utöver bestämmelserna i detta kapitel finns bestämmelser om inkomster i 8, 17–39, 44–48, 49–52, 55 och 60 kap. I 42 kap. 43 och 44 §§ finns även bestämmelser om schablonintäkt vid innehav av andelar i *investeringsfond*.

Bestämmelser om värdering av inkomster i annat än pengar finns i 61 kap.

Utöver bestämmelserna i detta kapitel finns bestämmelser om inkomster i 8, 17–39, 44–48, 49–52, 55 och 60 kap. I 42 kap. 43 och 44 §§ finns även bestämmelser om schablonintäkt vid innehav av andelar i *en värdepappersfond eller en specialfond*.

17 kap.

Fusion, delning eller annan ombildning av investeringsfonder⁷

Fusion eller delning av *investeringsfonder* enligt 8 kap. 1, 24 och 25 §§ lagen (2004:46) om *investeringsfonder* ska inte leda till att delägarna ska ta upp en intäkt. Detsamma gäller när en specialfond ombildas till en värdepappersfond. Ersättning i pengar ska dock tas upp som intäkt det beskattningsår fusionen eller delningen sker.

Efter en fusion eller delning anses som anskaffningsvärde för de nya andelarna det anskaffningsvärde som sammanlagt gällde för de äldre andelarna. Om en fond delas och den skattskyldige får andelar i mer än en nybildad fond, ska det anskaffningsvärde som gällde för de äldre andelarna fördelas på de nya andelarna i förhållande till dessa nybildade fonders värde vid delningen.

Det som sägs om fusion i första och andra styckena gäller även vid en gränsöverskridande fusion enligt 8 kap. 17 § lagen om *investeringsfonder*.

Första–tredje styckena gäller även *sådana utländska investeringsfonder som har bildats i enlighet med Europaparlamentets*

Fusion, delning eller annan ombildning av värdepappersfonder och specialfonder

15 §⁸

Fusion eller delning av *värdepappersfonder* enligt 8 kap. 1 och 25 §§ lagen (2004:46) om *värdepappersfonder och av specialfonder enligt 12 kap. 16 och 17 §§ lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder* ska inte leda till att delägarna ska ta upp en intäkt. Detsamma gäller när en specialfond ombildas till en värdepappersfond. Ersättning i pengar ska dock tas upp som intäkt det beskattningsår fusionen eller delningen sker.

Det som sägs om fusion i första och andra styckena gäller även vid en gränsöverskridande fusion enligt 8 kap. 17 § lagen om *värdepappersfonder*.

Första–tredje styckena gäller även utländska *värdepappersfonder*, när respektive fond hör hemma i en stat inom Europeiska

⁷ Senaste lydelse 2011:937.

⁸ Senaste lydelse 2011:1271.

och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)⁹, när respektive fond hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om fusionen, den gränsöverskridande fusionen eller delningen har skett i enlighet med lagstiftningen i den berörda staten eller de berörda staterna.

ekonomiska samarbetsområdet om fusionen, den gränsöverskridande fusionen eller delningen har skett i enlighet med lagstiftningen i den berörda staten eller de berörda staterna.

42 kap.

8 §

Räntekompensation som förvärvaren av ett skuldebrev betalar till överlåtare för upplupen men inte förfallen ränta behandlas som ränta.

Första stycket tillämpas också vid förvärv av marknadsnoterade andelar i en *investeringsfond* som bara innehåller svenska fordringsrätter.

Första stycket tillämpas också vid förvärv av marknadsnoterade andelar i en *värdepappersfond* eller en *specialfond* som bara innehåller svenska fordringsrätter.

Schablonintäkt vid innehav av andelar i en *investeringsfond*¹⁰

Schablonintäkt vid innehav av andelar i en *värdepappersfond* eller en *specialfond*

43 §¹¹

Den som vid ingången av ett kalenderår har ägt andelar i en *investeringsfond* ska ta upp en schablonintäkt. Intäkten ska beräknas till 0,4 procent av kapitalunderlaget enligt 44 §.

Den som vid ingången av ett kalenderår har ägt andelar i en *värdepappersfond* eller en *specialfond* ska ta upp en schablonintäkt. Intäkten ska beräknas till 0,4 procent av kapitalunderlaget enligt 44 §.

Första stycket gäller inte andelar i en *investeringsfond* som vid kalenderårets ingång förvaras på ett investeringssparkonto.

Första stycket gäller inte andelar i en *värdepappersfond* eller en *specialfond* som vid kalenderårets ingång förvaras på ett investeringssparkonto.

44 §¹²

Kapitalunderlaget utgörs av värdet vid ingången av kalenderåret på de andelar i en *investe-*

Kapitalunderlaget utgörs av värdet vid ingången av kalenderåret på de andelar i en *värde-*

⁹ EUT L 302, 17.11.2009, s. 32, (Celex 32009L0065).

¹⁰ Senaste lydelse 2011:1271.

¹¹ Senaste lydelse 2011:1271.

¹² Senaste lydelse 2011:1271.

ringsfond som vid denna tidpunkt ägs av den skattskyldige.

Vid beräkningen av kapitalunderlaget ska andelar i en *investeringsfond* som utgör lagertillgångar och som enligt 17 kap. 20 § tas upp till det verkliga värdet inte ingå.

pappersfond eller en specialfond som vid denna tidpunkt ägs av den skattskyldige.

Vid beräkningen av kapitalunderlaget ska andelar i en *värdepappersfond eller en specialfond* som utgör lagertillgångar och som enligt 17 kap. 20 § tas upp till det verkliga värdet, inte ingå.

44 kap.

Upplösning av investeringsfond

Om en *investeringsfond* upplöses, anses varje andelsägare ha avyttrat sin andel.

Upplösning av en värdepappersfond eller en specialfond

6 §

Om en *värdepappersfond eller en specialfond* upplöses, anses varje andelsägare ha avyttrat sin andel.

48 kap.

2 §

Med delägarrätt avses

- aktie,
- rätt på grund av teckning av aktier,
- teckningsrätt,
- fondaktierätt,
- andel i en *investeringsfond*,

– andel i en *värdepappersfond och en specialfond*,

- andel i en ekonomisk förening, och
- annan tillgång med liknande konstruktion eller verkningssätt.

Bestämmelserna om delägarrätter ska tillämpas också på

- vinstandelsbevis och kapitalandelsbevis som avser lån i svenska kronor,
 - konvertibel i svenska kronor,
 - inlösenrätt och säljrätt som avser aktier,
 - termin och option vars underliggande tillgångar består av aktier eller termin och option som avser aktieindex, och
 - annan tillgång med liknande konstruktion eller verkningssätt.
- Andel i privatbostadsföretag anses inte som delägarrätt.

7 §¹³

Vid beräkningen av omkostnadsbeloppet ska det genomsnittliga omkostnadsbeloppet för samtliga delägarrätter eller fordringsrätter av samma slag och sort som den avyttrade användas. Det genomsnittliga omkostnadsbeloppet ska beräknas med hänsyn till inträffade förändringar i innehavet.

Om en andel i en *invest-*

Om en andel i en *värdepap-*

¹³ Senaste lydelse 2011:1271.

eringsfond är förvaltarregistrerad enligt 4 kap. 12 § lagen (2004:46) om *investeringsfonder*, ska vid tillämpning av genomsnittsmetoden enligt första stycket bortses från andra andelar i samma fond som är registrerade i annan förvaltares eller andelsinnehavarens eget namn.

persfond är förvaltarregistrerad enligt 4 kap. 12 § lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* eller *en andel i en specialfond* är förvaltarregistrerad enligt 12 kap. 5 § lagen (2013:000) om *förvaltare av alternativa investeringsfonder*, ska vid tillämpning av genomsnittsmetoden enligt första stycket bortses från andra andelar i samma fond som är registrerade i annan förvaltares eller andelsinnehavarens eget namn.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i första stycket ska näringsbetingade andelar och näringsbetingade aktiebaserade delägarätter som uppfyller villkoren om innehavstid i 25 a kap. 6 eller 7 § om de avyttras eller hade avyttrats vid den tidpunkt som bedömningen avser, inte anses vara av samma slag och sort som andra näringsbetingade andelar och näringsbetingade aktiebaserade delägarätter i det aktuella företaget.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i första stycket ska bortses från delägarätter eller fordringsrätter av samma slag och sort som förvaras på ett investeringssparkonto. Detta gäller dock inte tillgångar som avses i 42 kap. 38 §.

I 18 c §, 48 a kap. 16 § och 49 kap. 29 § finns ytterligare undantag från bestämmelsen i första stycket som gäller partiella fissioner, andelsbyten med framskjuten beskattning och uppskovsgrundande andelsbyten.

Fusion, delning eller annan ombildning av investeringsfonder¹⁴

Fusion eller delning av *investeringsfonder* enligt 8 kap. 1, 24 och 25 §§ lagen (2004:46) om *investeringsfonder* ska inte leda till att kapitalvinster tas upp hos delägarna. Detsamma gäller när en specialfond ombildas till en värdepappersfond. Ersättning i pengar ska dock tas upp som kapitalvinst det beskattningsår fusionen eller delningen sker.

Fusion, delning eller annan ombildning av värdepappersfonder och specialfonder

18 §¹⁵

Fusion eller delning av *värdepappersfonder* enligt 8 kap. 1 och 25 §§ lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* eller *av specialfonder* enligt 12 kap. 16 och 17 §§ lagen (2013:000) om *förvaltare av alternativa investeringsfonder* ska inte leda till att kapitalvinster tas upp hos delägarna. Detsamma gäller när en specialfond ombildas till en värdepappersfond. Ersättning i pengar ska dock tas upp som kapitalvinst det beskattningsår fusionen eller delningen sker.

¹⁴ Senaste lydelse 2011:937.

¹⁵ Senaste lydelse 2011:937.

Efter en fusion eller delning anses som anskaffningsutgift för de nya andelarna det sammanlagda omkostnadsbelopp som skulle ha använts om de äldre andelarna hade avyttrats. Om en fond delas och den skattskyldige får andelar i mer än en nybildad fond, ska det sammanlagda omkostnadsbeloppet fördelas på de nya andelarna i förhållande till dessa nybildade fonders värde vid delningen.

Det som sägs om fusion i första och andra styckena gäller även vid en gränsöverskridande fusion enligt 8 kap. 17 § lagen om *investeringsfonder*.

Första–tredje styckena gäller även *sådana* utländska *investeringsfonder som har bildats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)*¹⁶, när respektive fond hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om fusionen, den gränsöverskridande fusionen eller delningen har skett i enlighet med lagstiftningen i den berörda staten eller de berörda staterna.

Det som sägs om fusion i första och andra styckena gäller även vid en gränsöverskridande fusion enligt 8 kap. 17 § lagen om *värdepappersfonder*.

Första–tredje styckena gäller även utländska *värdepappersfonder*, när respektive fond hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om fusionen, den gränsöverskridande fusionen eller delningen har skett i enlighet med lagstiftningen i den berörda staten eller de berörda staterna.

21 §

Kapitalförluster på marknadsnoterade andelar i *investeringsfonder* som innehåller bara svenska fordringsrätter ska dras av i sin helhet.

Kapitalförluster på marknadsnoterade andelar i *värdepappersfonder eller specialfonder* som innehåller bara svenska fordringsrätter ska dras av i sin helhet.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

¹⁶ EUT L 302, 17.11.2009, s. 32 (Celex 32009L0065).

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

I denna lag avses med

1. *försäkringsföretag*: försäkringsaktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag och försäkringsförening som omfattas av försäkringsrörelselagen (2010:2043),

2. *kreditinstitut*: bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank samt kreditmarknadsföretag enligt 1 kap. 5 § 11 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

3. *finansiellt företag*: de företag som anges i 1 och 2 samt

a) värdepappersbolag enligt 1 kap. 5 § 26 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

b) fondbolag enligt 1 kap. 1 § första stycket 7 lagen (2004:46) om *investeringsfonder*,

c) börs enligt 1 kap. 5 § 3 lagen om värdepappersmarknaden,

d) svensk clearingorganisation enligt 1 kap. 5 § 5 lagen om värdepappersmarknaden, *och*

e) central värdepappersförvarare enligt 1 kap. 3 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, *och*

f) *AIF-förvaltare som har tillstånd enligt 3 kap. 1 § lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder*,

4. *finansiell företagsgrupp*: grupp av företag som avses i 9 kap. 1 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar eller annan grupp av företag på vilka, enligt föreskrift meddelad med stöd av 13 kap. 1 § 33 samma lag, bestämmelserna om finansiell företagsgrupp ska tillämpas och

5. *koncern*: detsamma som i 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen (2005:551), varvid vad som sägs om moderbolag tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

¹ Senaste lydelse 2011:765.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder)

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 2, 7 och 8 §§ samt rubriken närmast före 5 kap. 2 § lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

Samarbetsavtal med
Premiepensionsmyndigheten m.m.

Samarbetsavtal med
Pensionsmyndigheten m.m.

2 §¹

Sjunde AP-fonden ska ingå samarbetsavtal enligt 64 kap. 19 § 2 socialförsäkringsbalken med Pensionsmyndigheten samt göra de åtaganden som anges i samma paragraf.

Fondbestämmelserna för de fonder som förvaltas av Sjunde AP-fonden får inte tillåta att medel delas ut till någon annan än Pensionsmyndigheten. Sjunde AP-fonden får inte heller genom fonderna utöva sådan fondverksamhet som avser förvaltning av specialfonder enligt 6 kap. lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Fondbestämmelserna för de fonder som förvaltas av Sjunde AP-fonden får inte tillåta att medel delas ut till någon annan än Pensionsmyndigheten. Sjunde AP-fonden får inte heller genom fonderna utöva sådan fondverksamhet som avser förvaltning av specialfonder enligt 12 kap. lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

7 §²

Följande bestämmelser i lagen (2004:46) om *investeringsfonder* ska gälla för förvaltningen av fonderna:

– 2 kap. 18 § om förbud för vissa personer med insynsställning att handla med en *investeringsfond*,

– 2 kap. 21 § första stycket om skadestånd,

– 4 kap. 2 § om företrädare för andelsägarna i en *investeringsfond m.m.*,

– 4 kap. 8 och 9 §§ om upprättande och godkännande av fondbestämmelser,

– 4 kap. 13 § första stycket om inlösen av fondandelar,

– 4 kap. 15–23 §§ om infor-

Följande bestämmelser i lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* ska gälla för förvaltningen av fonderna:

– 2 kap. 18 § om förbud för vissa personer med insynsställning att handla med en *värdepappersfond*,

– 4 kap. 2 § om företrädare för andelsägarna i en *värdepappersfond m.m.*,

– 4 kap. 15–23 §§ om infor-

¹ Senaste lydelse 2010:1281.

² Senaste lydelse 2009:1460.

mation om en *investeringsfond*, mation om en *värdepappersfond*,
– 5 kap. 1, 3–19 och 21–25 §§ om placering av medel i en värdepappersfond m.m., samt
– 10 kap. 8 § om skyldighet för revisor att anmäla vissa förhållanden till Finansinspektionen.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket ska fonderna anses som värdepappersfonder och Pensionsmyndigheten som fondandelsägare. Det som föreskrivs om fondbolag ska avse Sjunde AP-fonden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, utom såvitt avser 2 kap. 18 § om förbud för vissa personer med insynsställning att handla med en *investeringsfond* och 2 kap. 21 § första stycket om skadestånd, meddela föreskrifter om avvikelser från de bestämmelser som anges i första stycket och i ett enskilt fall besluta om undantag från dessa bestämmelser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, utom såvitt avser 2 kap. 18 § om förbud för vissa personer med insynsställning att handla med en *värdepappersfond* och 2 kap. 21 § första stycket om skadestånd, meddela föreskrifter om avvikelser från de bestämmelser som anges i första stycket och i ett enskilt fall besluta om undantag från dessa bestämmelser.

8 §³

Sjunde AP-fonden ska stå under tillsyn av Finansinspektionen. För tillsynen gäller bestämmelserna i 10 kap. 1 § första och andra styckena, 2, 4, 7, 10 och 11 §§ samt 14 kap. 1 § lagen (2004:46) om *investeringsfonder*.

Sjunde AP-fonden ska stå under tillsyn av Finansinspektionen. För tillsynen gäller bestämmelserna i 10 kap. 1 § första och andra styckena, 2, 4, 7, 10 och 11 §§ samt 14 kap. 1 § lagen (2004:46) om *värdepappersfonder*.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket ska det som sägs om fondbolag avse Sjunde AP-fonden.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

³ Senaste lydelse 2008:280.

2.12 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 10 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

10 §¹

Bestämmelser om uppgiftsskyldighet finns i 9 kap. 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043), 8 kap. 2 a § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, 2 kap. 20 § lagen (2004:46) om *investeringsfonder*, 1 kap. 11 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, 6 kap. 8 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, 10 kap. 18 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, 1 kap. 12 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, 3 kap. 14 § lagen (2010:751) om betaltjänster och 3 kap. 14 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar.

Bestämmelser om uppgiftsskyldighet finns i 9 kap. 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043), 8 kap. 2 a § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, 2 kap. 20 § lagen (2004:46) om *värdepappersfonder*, 1 kap. 11 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, 6 kap. 8 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, 10 kap. 18 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, 1 kap. 12 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, 3 kap. 14 § lagen (2010:751) om betaltjänster, 3 kap. 14 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar och 8 kap. 25 § lagen (2013:000) om *förvaltare av alternativa investeringsfonder*.

I de lagar som anges i första stycket finns även bestämmelser om meddelandeförbud och ansvarsbestämmelser för den som bryter mot ett sådant förbud.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

¹ Senaste lydelse 2011:766.

2.13 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter

Härigenom föreskrivs att 3 a § lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §¹

Bestämmelserna i 4 och 5 §§ gäller inte finansiell rådgivning som tillhandahålls av

1. fondbolag enligt 7 kap. 1 § första stycket 3 lagen (2004:46) om *investeringsfonder*,

2. försäkringsförmedlare enligt 5 kap. 1 § första stycket lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, *eller*

3. värdepappersinstitut och utländska värdepappersföretag enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

1. fondbolag enligt 7 kap. 1 § första stycket 3 lagen (2004:46) om *värdepappersfonder*,

2. försäkringsförmedlare enligt 5 kap. 1 § första stycket lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,

3. värdepappersinstitut och utländska värdepappersföretag enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, *eller*

4. *AIF-förvaltare enligt 3 kap. 2 § andra stycket 4 lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.*

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

¹ Senaste lydelse 2007:560.

2.14 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:46) om investeringsfonder

dels att 1 kap. 8 och 9 §§, 6 kap., 8 kap. 24 § samt 12 kap. 18 §¹ ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 8 kap. 24 § ska utgå,

dels att rubriken till lagen, 1 kap. 1 och 5 §§, 2 kap. 1–3 och 17–19 §§, 3 kap. 1–4 §§, 4 kap. 1–5, 7, 8, 10–11, 13, 15–20 och 22 §§, 5 kap. 15 och 20 §§, 7 kap. 1 och 2 §§, 8 kap. 25 och 26 §§, 9 kap. 1, 2 och 4–6 §§, 10 kap. 1 §, 13 kap. 1 § samt rubrikerna till 4, 8 och 9 kap., närmast före 4 kap. 1 och 2 §§, närmast efter 4 kap. 14 § och närmast före 8 kap. 25 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om investeringsfonder

Lag om värdepappersfonder

1 kap.

1 §²

I denna lag betyder

1. behörig myndighet: utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över fondföretag eller förvaltningsbolag,

2. derivatinstrument: optioner, terminer och swappar samt andra likartade finansiella instrument,

3. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. egna medel: detsamma som i artikel 2.1 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värde-

1. *alternativ investeringsfond: detsamma som i 1 kap. 2 § lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,*

2. behörig myndighet: utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över fondföretag eller förvaltningsbolag,

3. derivatinstrument: optioner, terminer och swappar samt andra likartade finansiella instrument,

4. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

5. egna medel: detsamma som i artikel 2.1 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värde-

¹ Senaste lydelse av

1 kap. 8 § 2011:882

1 kap. 9 § 2011:882

6 kap. 3 § 2011:882

6 kap. 4 § 2011:882

8 kap. 24 § 2011:882

12 kap. 18 § 2008:282.

² Senaste lydelse 2012:191.

papper (fondföretag)³, ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU⁴,

5. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett fondbolags, ett förvaltningsbolags eller ett fondföretags etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

6. finansiellt instrument: överlåtbara värdepapper, fondandelar, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument samt annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,

7. fondbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd enligt 4 § att driva fondverksamhet,

8. fondföretag: ett utländskt företag

a) som i sitt hemland har tillstånd för verksamhet där det enda syftet är att göra kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i 5 kap. 1 § andra stycket eller 6 kap. 2 § andra stycket, med kapital från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare,

b) som tillämpar principen om riskspridning, och

c) vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses med medel ur företagets tillgångar,

9. fondföretags hemland: det land där fondföretaget har fått sådant tillstånd som avses i 8 a,

10. fondverksamhet: förvaltning av en *investeringsfond*, försäljning och inlösen av andelar i fonden samt därmed sammanhängande administrativa åtgärder,

11. företagsgrupp: grupp för sammanställd redovisning enligt rådets sjunde direktiv 83/349/EEG

papper (fondföretag)⁵, ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU⁶,

6. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett fondbolags, ett förvaltningsbolags eller ett fondföretags etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

7. finansiellt instrument: överlåtbara värdepapper, fondandelar, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument samt annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,

8. fondbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd enligt 4 § att driva fondverksamhet,

9. fondföretag: ett utländskt företag

a) som i sitt hemland har tillstånd för verksamhet där det enda syftet är att göra kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i 5 kap. 1 § andra stycket, med kapital från allmänheten,

b) som tillämpar principen om riskspridning, och

c) vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses med medel ur företagets tillgångar,

10. fondföretags hemland: det land där fondföretaget har fått sådant tillstånd som avses i 8 a,

11. fondverksamhet: förvaltning av en *värdepappersfond*, försäljning och inlösen av andelar i fonden samt därmed sammanhängande administrativa åtgärder,

12. företagsgrupp: grupp för sammanställd redovisning enligt rådets sjunde direktiv 83/349/EEG

³ EUT L 302, 17.11.2009, s. 32 (Celex 32009L0065).

⁴ EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex 32010L0078).

⁵ EUT L 302, 17.11.2009, s. 32 (Celex 32009L0065).

⁶ EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex 32010L0078).

av den 13 juni 1983 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om sammanställd redovisning⁷, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/49/EG⁸, eller grupp som enligt erkända internationella redovisningsregler ska lämna motsvarande redovisning,

12. förvaltningsbolag: ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag,

13. förvaltningsbolags hemland: det land där bolaget har sitt säte,

14. förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en *investeringsfond* och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

15. *investeringsfond: värdepappersfond eller specialfond,*

16. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 1 a § representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

17. matarfond: en värdepappersfond vars medel placeras i enlighet med tillstånd enligt 5 a kap. 6 §,

18. matarfondföretag: ett fondföretag som i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i artikel 58 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

19. mottagarfond: en värdepappersfond som

a) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,

b) inte är en matarfond, och

c) vars medel inte placeras i en matarfond eller ett matarfondföretag,

20. mottagarfondföretag: ett fondföretag som

a) i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

b) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,

c) inte är ett matarfondföretag, och

d) inte placerar medel i en matarfond eller ett matarfondföretag,

21. reglerad marknad: detsamma som i 1 kap. 5 § 20 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

av den 13 juni 1983 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om sammanställd redovisning⁹, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/49/EG¹⁰, eller grupp som enligt erkända internationella redovisningsregler ska lämna motsvarande redovisning,

13. förvaltningsbolag: ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag,

14. förvaltningsbolags hemland: det land där bolaget har sitt säte,

15. förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en *värdepappersfond* och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

⁷ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1 (Celex 31983L0349).

⁸ EUT L 164, 26.6.2009, s. 42 (Celex 32009L0049).

⁹ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1 (Celex 31983L0349).

¹⁰ EUT L 164, 26.6.2009, s. 42 (Celex 32009L0049).

22. penningmarknadsinstrument: statsskuldväxlar, bankcertifikat samt sådana andra finansiella instrument som normalt omsätts på penningmarknaden, är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas,

23. specialfond: *en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 6 kap.,*

23. specialfond: *detsamma som i 1 kap. 11 § 23 lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder,*

24. startkapital: detsamma som i artikel 2.1 k i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

25. värdepappersfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap. eller 5 a kap., och

26. överlåtbart värdepapper:

a) aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier samt depåbevis för aktier,

b) obligationer och andra skuldförbindelser, med undantag av penningmarknadsinstrument, samt depåbevis för skuldförbindelser, och

c) värdepapper av annat slag som ger rätt att förvärva sådana överlåtbara värdepapper som anges i a och b genom teckning eller utbyte.

Överlåtbart värdepapper omfattar inte tekniker och instrument som avses i 5 kap. 1 § tredje stycket.

Med återköp eller inlösen av andelar enligt första stycket 8, 23 och 25 jämföras att andelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad, om det är säkerställt att andelarnas noterade värde inte i väsentlig mån avviker från det värde som avses i 4 kap. 10 § tredje stycket.

Med återköp eller inlösen av andelar enligt första stycket 9 och 25 jämföras att andelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad, om det är säkerställt att andelarnas noterade värde inte i väsentlig mån avviker från det värde som avses i 4 kap. 10 § tredje stycket.

5 §¹¹

Tillstånd för fondverksamhet som avser specialfonder får ges av Finansinspektionen även till värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som har tillstånd för portföljförvaltning avseende finansiella instrument enligt 2 kap. 1 § 4 lagen (2007:528) om värde-

Ett fondbolag får efter tillstånd av Finansinspektionen enligt 3 kap. 1 § lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder förvalta en alternativ investeringsfond.

¹¹ Senaste lydelse 2011:882.

pappersmarknaden.

För sådan *fondverksamhet* som avses i första stycket ska följande bestämmelser tillämpas:

- 2 kap. 1 § 2, 5 och 6, 2 § tredje stycket, 7 § första stycket, 9 §, samt 17 och 17 b–21 §§,
- 3 kap.,
- 4 kap.,
- 6 kap.,
- 8 kap. 24 och 25 §§,
- 9 kap.,
- 10 kap. 1 § första och andra styckena samt 2 §, och
- 12 kap. 1–4 samt 7–14 §§.

Ett värdepappersbolag eller ett svenskt kreditinstitut får inleda sin fondverksamhet så snart tillstånd enligt första stycket har getts.

För sådan *verksamhet* som avses i första stycket gäller lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

2 kap.

1 §¹²

Tillstånd för ett svenskt aktiebolag att driva fondverksamhet får ges bara om

1. bolaget har sitt huvudkontor i Sverige,
2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet,
3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i bolaget bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett fondbolag,
4. den som ska ingå i styrelsen för bolaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett fondbolag och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift,
5. fondbestämmelserna godkänts för den eller de *investeringsfonder* som bolaget avser att förvalta, och
5. fondbestämmelserna godkänts för den eller de *värdepappersfonder* som bolaget avser att förvalta, och
6. bolaget uppfyller de villkor som i övrigt anges i denna lag.

2 §¹³

Vid bedömningen enligt 1 § 3 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

¹² Senaste lydelse 2011:882.

¹³ Senaste lydelse 2011:882.

1. innehavaren kommer att motverka att fondbolagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, eller

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Om den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i bolaget är ett blandat finansiellt holdingföretag ska det vid bedömningen av innehavarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om bolaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av bolaget.

Om förvaringsinstitutet är en i Sverige etablerad filial till ett kreditinstitut med säte i ett annat land inom EES, får Finansinspektionen som ett villkor för tillståndet föreskriva att de tillgångar som ingår i en *investeringsfond* ska förvaras här i landet. Detta gäller dock inte om tillgångarna ska förvaras hos ett utländskt förvaringsinstitut enligt 3 kap. 2 § tredje stycket.

Om förvaringsinstitutet är en i Sverige etablerad filial till ett kreditinstitut med säte i ett annat land inom EES, får Finansinspektionen som ett villkor för tillståndet föreskriva att de tillgångar som ingår i en *värdepappersfond* ska förvaras här i landet. Detta gäller dock inte om tillgångarna ska förvaras hos ett utländskt förvaringsinstitut enligt 3 kap. 2 § tredje stycket.

3 §¹⁴

För fondbolag gäller det som är föreskrivet om aktiebolag i allmänhet om inte annat följer av denna lag.

Ett fondbolag ska ha en styrelse med minst tre ledamöter samt en verkställande direktör.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag ska vad som sägs om styrelsen eller dess ledamöter i följande bestämmelser tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

2 kap. 1 § 4 om ledningsprövning,

2 kap. 18 § första stycket 1 om förbud mot att handla med en *investeringsfond*,

2 kap. 18 § första stycket 1 om förbud mot att handla med en *värdepappersfond*,

2 kap. 20 a § om meddelandeförbud, och

10 kap. 10 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen samt närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna.

¹⁴ Senaste lydelse 2010:842.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag framgår att de i tredje stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter ska tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

Ett fondbolag ska ha minst en revisor.

17 §¹⁵

Ett fondbolag ska ha sunda rutiner för

1. förvaltning av verksamheten och redovisning,
2. intern kontroll, och
3. drift och förvaltning av sina informationssystem.

Fondbolaget ska särskilt

- upprätta och tillämpa regler för styrelseledamöters och anställdas egna affärer med finansiella instrument,
- dokumentera samtliga transaktioner som bolaget har genomfört för en *investeringsfonds* räkning eller för ett sådant fondföretags räkning som avses i 12 § andra stycket eller 15 § andra stycket, och
- dokumentera samtliga transaktioner som bolaget har genomfört för en *värdepappersfonds* räkning eller för ett sådant fondföretags räkning som avses i 12 § andra stycket eller 15 § andra stycket, och
- ha en organisation som minskar risken för intressekonflikter som kan påverka fondandelsägares eller andra kunders intressen negativt.

18 §

Den som har insyn i ett fondbolags dagliga handel får inte för egen räkning förvärva finansiella instrument från en *investeringsfond* som bolaget förvaltar eller sälja finansiella instrument till fonden eller i övrigt handla med fonden om han eller hon samtidigt är

1. styrelseledamot eller suppleant,
2. revisor eller revisorssuppleant, eller
3. innehavare av en ledande befattning.

Förbudet gäller också för den som i övrigt genom ett förvaltningsuppdrag eller liknande har insyn i fondbolagets dagliga handel.

Förbudet omfattar inte köp och försäljning av andelar i fonden för egen räkning.

Styrelsen *skall* skriftligen underätta den som har en sådan ledande befattning i fondbolaget som nämns i första stycket 3 och den

Den som har insyn i ett fondbolags dagliga handel får inte för egen räkning förvärva finansiella instrument från en *värdepappersfond* som bolaget förvaltar eller sälja finansiella instrument till fonden eller i övrigt handla med fonden om han eller hon samtidigt är

1. styrelseledamot eller suppleant,
2. revisor eller revisorssuppleant, eller
3. innehavare av en ledande befattning.

Styrelsen *ska* skriftligen underätta den som har en sådan ledande befattning i fondbolaget som nämns i första stycket 3 och den

¹⁵ Senaste lydelse 2011:882.

som har insyn i fondbolagets dagliga handel enligt andra stycket om förbudet.

som har insyn i fondbolagets dagliga handel enligt andra stycket om förbudet.

19 §¹⁶

Enskildas förhållanden till en *investeringsfond*, ett fondbolag eller ett förvaringsinstitut får inte obehörigen röjas.

Enskildas förhållanden till en *värdepappersfond*, ett fondbolag eller ett förvaringsinstitut får inte obehörigen röjas.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

3 kap.

1 §

För varje *investeringsfond* skall det finnas ett förvaringsinstitut. Förvaringsinstitutet skall ha sitt säte i Sverige eller, om det är en i Sverige etablerad filial, i ett annat land inom EES.

För varje *värdepappersfond* ska det finnas ett förvaringsinstitut. Förvaringsinstitutet ska ha sitt säte i Sverige eller, om det är en i Sverige etablerad filial, i ett annat land inom EES.

Förvaringsinstitutet skall handla oberoende av fondbolaget och utslutande i andelsägarnas gemensamma intresse.

Förvaringsinstitutet ska handla oberoende av fondbolaget och utslutande i andelsägarnas gemensamma intresse.

2 §

Förvaringsinstitutet skall verkställa de beslut av fondbolaget som avser *investeringsfonden* om de inte strider mot bestämmelserna i denna lag eller fondbestämmelserna.

Förvaringsinstitutet ska verkställa de beslut av fondbolaget som avser *värdepappersfonden* om de inte strider mot bestämmelserna i denna lag eller fondbestämmelserna.

Förvaringsinstitutet skall vidare ta emot och förvara den egendom som ingår i fonden samt se till att

Förvaringsinstitutet ska vidare ta emot och förvara den egendom som ingår i fonden samt se till att

1. försäljning och inlösen av fondandelar sker i enlighet med bestämmelserna i denna lag och fondbestämmelserna,

2. fondandelarnas värde beräknas enligt bestämmelserna i denna lag och fondbestämmelserna,

3. tillgångarna i fonden utan dröjsmål kommer institutet till handa, och

4. medlen i fonden används enligt bestämmelserna i denna lag och fondbestämmelserna.

Om utländska finansiella instrument ingår i fonden, får förvaringsinstitutet låta ett lämpligt utländskt förvaringsinstitut förvara dem. Ett sådant uppdrag fräntar inte förvaringsinstitutet dess ansvar enligt denna lag.

3 §

Förvaringsinstitutet får inte för

Förvaringsinstitutet får inte för

¹⁶ Senaste lydelse 2009:499.

en *investeringsfond* ta upp eller bevilja lån eller gå i borgen.

en *värdepappersfond* ta upp eller bevilja lån eller gå i borgen.

4 §¹⁷

Förvaringsinstitutet ska med fondbolaget ingå ett skriftligt avtal som reglerar förhållandet mellan parterna, exempelvis det informationsutbyte och den samordning som krävs för att institutet och bolaget ska kunna uppfylla kraven i denna lag och andra författningar. Avtalet ska innehålla åtminstone sådana uppgifter som anges i artiklarna 30–33, 35 och 37 i kommissionens direktiv 2010/43/EU av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG när det gäller organisatoriska krav, intressekonflikter, uppföranderegler, riskhantering och innehållet i avtalet mellan ett förvaringsinstitut och ett förvaltningsbolag¹⁸.

Avtalet får omfatta flera *investeringsfonder*. I avtalet ska anges vilka *investeringsfonder* som omfattas.

Avtalet får omfatta flera *värdepappersfonder*. I avtalet ska anges vilka *värdepappersfonder* som omfattas.

I ett avtal som ingås mellan ett förvaringsinstitut och ett förvaltningsbolag som förvaltar en värdepappersfond efter tillstånd enligt 1 kap. 6 b § ska det föreskrivas att svensk lag är tillämplig på avtalet.

4 kap. Allmänna bestämmelser för investeringsfonder

Investeringsfondens rättsliga ställning

En *investeringsfond* kan inte förvärva rättigheter eller ta på sig skyldigheter. Fonden kan inte heller föra talan inför domstol eller någon annan myndighet.

Egendom som ingår i en *investeringsfond* får inte utmätas.

Fondandelsägarna svarar inte för förpliktelser som avser fonden.

Lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt *skall* inte tillämpas på delägarskap i en *investeringsfond*.

4 kap. Allmänna bestämmelser för värdepappersfonder

Värdepappersfondens rättsliga ställning

1 §

En *värdepappersfond* kan inte förvärva rättigheter eller ta på sig skyldigheter. Fonden kan inte heller föra talan inför domstol eller någon annan myndighet.

Egendom som ingår i en *värdepappersfond* får inte utmätas.

Fondandelsägarna svarar inte för förpliktelser som avser fonden.

Lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt *ska* inte tillämpas på delägarskap i en *värdepappersfond*.

¹⁷ Senaste lydelse 2011:882.

¹⁸ EUT L 176, 10.7.2010, s. 42 (Celex 32010L0043).

Förvaltningen av en investeringsfond

Fondbolaget företräder andelsägarna i alla frågor som rör en *investeringsfond*. Fondbolaget handlar vid förvaltningen av fonden i eget namn och *skall* därvid ange fondens beteckning.

Fondbolaget får använda tillgångarna i en *investeringsfond* för att fullgöra förpliktelser som ingåtts som ett led i förvaltningen av fonden och för att ställa säkerhet för fullgörandet av sådana förpliktelser.

Vid förvaltningen av en *investeringsfond* *skall* fondbolaget handla uteslutande i fondandelsägarnas gemensamma intresse.

Fondbolaget *skall* handla oberoende av förvaringsinstitutet.

Fondbolaget får inte ha hand om egendom som ingår i en *investeringsfond* som bolaget förvaltar.

Förvaltningen av en värdepappersfond

2 §

Fondbolaget företräder andelsägarna i alla frågor som rör en *värdepappersfond*. Fondbolaget handlar vid förvaltningen av fonden i eget namn och *ska* därvid ange fondens beteckning.

Fondbolaget får använda tillgångarna i en *värdepappersfond* för att fullgöra förpliktelser som ingåtts som ett led i förvaltningen av fonden och för att ställa säkerhet för fullgörandet av sådana förpliktelser.

Vid förvaltningen av en *värdepappersfond* *ska* fondbolaget handla uteslutande i fondandelsägarnas gemensamma intresse.

Fondbolaget *ska* handla oberoende av förvaringsinstitutet.

3 §

Fondbolaget får inte ha hand om egendom som ingår i en *värdepappersfond* som bolaget förvaltar.

4 §¹⁹

I syfte att effektivisera ett fondbolags verksamhet får bolaget uppdra åt någon annan att utföra visst arbete eller vissa funktioner som ingår i fondverksamheten eller motsvarande verksamhet som avser fondföretag som har sådant tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG. Ett sådant uppdrag får inte vara av sådan omfattning eller karaktär att fondbolaget lämnar ifrån sig all verksamhet eller så stor del av verksamheten att fondbolaget inte längre har möjlighet att ta till vara andelsägarnas gemensamma intressen eller i övrigt inte kan uppfylla de skyldigheter som följer av denna lag. Ett lämnat uppdrag frångår aldrig fondbolaget dess ansvar enligt denna lag.

Uppdragstagaren måste ha tillfredsställande sakkunskap och kompetens med hänsyn till uppdragets innehåll.

Fondbolaget ska i ett avtal med uppdragstagaren som avser förvaltningen av en *investeringsfond* eller av ett fondföretag som har sådant tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets

Fondbolaget ska i ett avtal med uppdragstagaren som avser förvaltningen av en *värdepappersfond* eller av ett fondföretag som har sådant tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets

¹⁹ Senaste lydelse 2011:882.

direktiv 2009/65/EG eller därmed sammanhängande administration förbehålla sig rätten att övervaka den anförtrodda verksamheten, att ge de anvisningar som behövs för en sund förvaltning samt att med omedelbar verkan säga upp avtalet, om en sådan uppsägning är i andelsägarnas gemensamma intresse.

direktiv 2009/65/EG eller därmed sammanhängande administration förbehålla sig rätten att övervaka den anförtrodda verksamheten, att ge de anvisningar som behövs för en sund förvaltning samt att med omedelbar verkan säga upp avtalet, om en sådan uppsägning är i andelsägarnas gemensamma intresse.

5 §²⁰

Omfattar ett uppdrag enligt 4 § att någon för fondbolagets räkning ska förvalta tillgångarna i en *investeringsfond* eller i ett fondföretag som har sådant tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG, ska avtalet innehålla riktlinjer för placering av fondmedlen.

Fondbolaget ska tillförsäkra sig en rätt att regelbundet se över och vid behov ändra dessa riktlinjer.

Ett förvaltningsuppdrag får ges till

1. företag som står under Finansinspektionens tillsyn och som har fått inspektionens tillstånd att förvalta *investeringsfonder* eller att utföra diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument,

2. företag med säte i ett annat land inom EES, om företaget står under tillsyn av behörig myndighet i hemlandet och har tillstånd att driva verksamhet motsvarande den som avses i 1,

3. annat utländskt företag under förutsättning att

a) företaget står under tillsyn av behörig myndighet i hemlandet,

b) företaget har tillstånd att driva verksamhet motsvarande den som avses i 1, och

c) ett samarbete kan ske mellan Finansinspektionen och behörig myndighet i hemlandet.

7 §²¹

Avser ett fondbolag att uppdra åt någon annan att för bolagets räkning förvalta en *investeringsfond* eller ett fondföretag som har sådant tillstånd som avses i

Avser ett fondbolag att uppdra åt någon annan att för bolagets räkning förvalta en *värdepappersfond* eller ett fondföretag som har sådant tillstånd som avses i

²⁰ Senaste lydelse 2011:882.

²¹ Senaste lydelse 2011:882.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG eller sköta därmed sammanhängande administration ska bolaget anmäla detta och ge in uppdragsavtalet till Finansinspektionen.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG eller sköta därmed sammanhängande administration ska bolaget anmäla detta och ge in uppdragsavtalet till Finansinspektionen.

Om Finansinspektionen finner att ett uppdragsavtal strider mot denna lag, eller att avtalet hindrar en effektiv tillsyn av fondbolaget, ska inspektionen förelägga fondbolaget att hos motparten begära de ändringar som behövs för att avtalet ska uppfylla lagens krav.

8 §²²

För varje *investeringsfond* ska det finnas fondbestämmelser som upprättas av fondbolaget.

För varje *värdepappersfond* ska det finnas fondbestämmelser som upprättas av fondbolaget.

Fondbestämmelserna ska ange

1. namnet på fonden, fondbolaget och förvaringsinstitutet,
2. grunderna för fondens placeringsinriktning och för placeringen av fondmedlen, med särskild upplysning om huruvida medel ska placeras i sådana derivatinstrument som anges i 5 kap. 12 §,
3. vilka andelsklasser som ska finnas och vilka villkor som är förenade med dem,
4. om utdelning ska ske och, i så fall, grunderna och sättet för utdelning,
5. grunderna för beräkning av fondens och fondandelarnas värde, inklusive de värderingsprinciper som används vid värderingen av onoterade tillgångar och sådana derivatinstrument som anges i 5 kap. 12 § andra stycket,
6. grunderna för beräkning av försäljnings- och inlösenpris för fondandelarna,
7. var och hur försäljning och inlösen av fondandelar ska ske,
8. grunderna för beräkning av fondbolagets och förvaringsinstitutets ersättning från fonden,
9. fondbolagets avgifter för försäljning, förvaltning och inlösen av andelar,
10. hur pantsättning av fondandelar ska gå till,
11. fondens räkenskapsår,
12. när och var försäljnings- och inlösenpriset för fondandelarna samt fondens halvårsredogörelse och årsberättelse ska offentliggöras, samt
13. var ändringar av fondbestämmelserna ska tillkännages.

För fonder där fondmedlen placeras enligt bestämmelserna i 5 kap. 8 §, ska det dessutom anges de emittenter eller garanter som gett ut eller garanterat sådana skuldförbindelser som fondmedlen till mer än 35 procent av fondens värde avses att placeras i.

För specialfonder ska det anges om fonden riktar sig till allmänheten eller till en avgränsad krets investerare. I det senare fallet ska

²² Senaste lydelse 2011:882.

kretsen anges. Fondbestämmelserna ska även innehålla upplysning om

1. i vilka avseenden fonden avviker från vad som gäller för värdepappersfonder,

2. vilken risknivå som eftersträvas, och

3. vilket riskmått som används.

10 §²³

Andelarna i en *investeringsfond* ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden, om inte annat följer av andra stycket.

I en *investeringsfond* får det finnas andelar av olika slag (andelsklasser). Andelsklasser i en och samma fond får vara förenade med olika villkor för utdelning, avgifter, lägsta teckningsbelopp samt i vilken valuta andelarna tecknas och inlöses. Andelarna i en andelsklass ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden.

Värdet av en fondandel är fondens värde delat med antalet fondandelar. Om det finns andelsklasser ska värdet av en fondandel dock bestämmas med beaktande av de villkor som är förenade med andelsklassen.

Fondens värde beräknas enligt de grunder som anges i fondbestämmelserna. Den egendom som ingår i fonden ska värderas med ledning av gällande marknadsvärde.

Fondbolaget ska fortlöpande och minst en gång varje vecka beräkna och på lämpligt sätt offentliggöra fondandelsvärdet.

Andelarna i en *värdepappersfond* ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden, om inte annat följer av andra stycket.

I en *värdepappersfond* får det finnas andelar av olika slag (andelsklasser). Andelsklasser i en och samma fond får vara förenade med olika villkor för utdelning, avgifter, lägsta teckningsbelopp samt i vilken valuta andelarna tecknas och inlöses. Andelarna i en andelsklass ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden.

10 a §²⁴

Fondbolaget får utfärda en fondandel bara om det är säkerställt att betalning tillförs *investeringsfonden* inom rimlig tid.

Fondbolaget får utfärda en fondandel bara om det är säkerställt att betalning tillförs *värdepappersfonden* inom rimlig tid.

11 §²⁵

Fondbolaget ska föra eller låta föra ett register över samtliga innehavare av andelar i fonden. I fråga om automatiserad och viss manuell

²³ Senaste lydelse 2011:882.

²⁴ Senaste lydelse 2011:882.

²⁵ Senaste lydelse 2012:645.

behandling av personuppgifter finns bestämmelser i personuppgiftslagen (1998:204).

Är lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument tillämplig på andelarna i fonden, förs registret av en central värdepappersförvarare. Fondbolaget har rätt till insyn i registret.

Om lagen om kontoföring av finansiella instrument inte är tillämplig på andelarna i fonden, ska den som för registret anteckna inskränkningar enligt 13 kap. 19 § första stycket 4 eller 14 kap. 21 § första stycket 4 föräldrabalken där.

Fondbolaget ska till varje fondandelsägare skriftligen bekräfta att dennes fondandelsinnehav har registrerats. Av bekräftelsen ska det framgå *investeringsfondens* och, i förekommande fall, andelsklassens beteckning samt namnen på fondbolaget och förvaringsinstitutet. Vidare ska det framgå var informationsbroschyren enligt 15 §, faktabladet enligt 16 a § samt årsberättelsen och halvårsredogörelsen enligt 18 § finns att tillgå.

Fondbolaget ska till varje fondandelsägare skriftligen bekräfta att dennes fondandelsinnehav har registrerats. Av bekräftelsen ska det framgå *värdepappersfondens* och, i förekommande fall, andelsklassens beteckning samt namnen på fondbolaget och förvaringsinstitutet. Vidare ska det framgå var informationsbroschyren enligt 15 §, faktabladet enligt 16 a § samt årsberättelsen och halvårsredogörelsen enligt 18 § finns att tillgå.

13 §²⁶

En fondandel ska, på begäran av dess ägare, omedelbart lösas in om det finns medel tillgängliga i *investeringsfonden*. Om medel för inlösen behöver anskaffas genom försäljning av egendom som ingår i fonden, ska försäljning ske och inlösen verkställas så snart som möjligt.

Första stycket gäller dock inte om fondandelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad och det är säkerställt att andelarnas noterade värde inte i väsentlig mån avviker från det värde som avses i 10 § tredje stycket.

Under den tid som ett förvaringsinstitut förvaltar en *investeringsfond* enligt 9 kap. 1 § första eller andra stycket eller 5 a kap. 34 eller 42 § får fondandelar inte säljas eller lösas in.

En fondandel ska, på begäran av dess ägare, omedelbart lösas in om det finns medel tillgängliga i *värdepappersfonden*. Om medel för inlösen behöver anskaffas genom försäljning av egendom som ingår i fonden, ska försäljning ske och inlösen verkställas så snart som möjligt.

Första stycket gäller dock inte om fondandelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad och det är säkerställt att andelarnas noterade värde inte i väsentlig mån avviker från det värde som avses i 10 § tredje stycket.

Under den tid som ett förvaringsinstitut förvaltar en *värdepappersfond* enligt 9 kap. 1 § första eller andra stycket eller 5 a kap. 34 eller 42 § får fondandelar inte säljas eller lösas in.

²⁶ Senaste lydelse 2011:882.

**Information om
investeringsfonder**

**Information om
värdepappersfonder**

15 §²⁷

För varje *investeringsfond* ska det finnas en aktuell informationsbroschyr.

Informationsbroschyren ska innehålla

1. fondbestämmelserna,
2. de ytterligare uppgifter som behövs för att man ska kunna bedöma fonden och den risk som är förenad med att investera i den,
3. en tydlig och lättbegriplig förklaring av fondens riskprofil,
4. uppgifter om det arbete eller de funktioner som fondbolaget får uppdra åt någon annan att utföra enligt 4 och 5 §§,
5. uppgifter om vilka tillgångsslag fondmedlen får placeras i, och
6. för det fall fondmedlen får placeras i derivatinstrument, uppgifter om i vilket syfte och hur det möjliga resultatet av användningen av derivatinstrument kan påverka fondens riskprofil.

16 §²⁸

I informationsbroschyren och i allt övrigt marknadsföringsmaterial avseende fonden ska följande uppgifter anges på en framträdande plats:

1. fondens placeringsinriktning, för det fall medel i fonden placeras i andra tillgångar än överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument eller om fonden är en indexfond enligt 5 kap. 7 §,

2. om fondens värde kan variera kraftigt på grund av fondens sammansättning och de förvaltningsmetoder fondbolaget använder sig av, och

3. om fonden har tillstånd enligt 5 kap. 8 §, de emittenter eller garantier som gett ut eller garanterat sådana skuldförbindelser som fondmedlen till mer än 35 procent av fondens värde placerats i eller avses att placeras i.

Om fonden är en specialfond, ska detta framgå av informationsbroschyren och allt övrigt marknadsföringsmaterial avseende fonden.

16 a §²⁹

För varje *investeringsfond* ska det finnas ett aktuellt faktablad.

Faktabladet ska på ett lättbegripligt sätt och i sammanfattning innehålla den grundläggande information som behövs för att investerare ska kunna bedöma fonden och den risk som är förenad med att investera i den.

För varje *värdepappersfond* ska det finnas ett aktuellt faktablad.

²⁷ Senaste lydelse 2011:882.

²⁸ Senaste lydelse 2011:882.

²⁹ Senaste lydelse 2011:882.

Innehållet i faktabladet ska vara rättvisande och tydligt och får inte vara vilseledande. Det ska stämma överens med relevanta delar i informationsbroschyren.

Bestämmelser om hur faktabladet för en värdepappersfond ska vara utformat och om dess innehåll finns i kommissionens förordning (EU) nr 583/2010 av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG rörande basfakta för investerare och villkor som ska uppfyllas när faktablad med basfakta för investerare eller prospekt tillhandahålls på annat varaktigt medium än papper eller på en webbplats³⁰. *Det som anges i förordningen ska i tillämpliga delar gälla också för faktablad för en specialfond. Om fonden är en specialfond ska detta framgå av faktabladet.*

Bestämmelser om hur faktabladet för en värdepappersfond ska vara utformat och om dess innehåll finns i kommissionens förordning (EU) nr 583/2010 av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG rörande basfakta för investerare och villkor som ska uppfyllas när faktablad med basfakta för investerare eller prospekt tillhandahålls på annat varaktigt medium än papper eller på en webbplats.

17 §

Fondbolaget *skall*, på begäran av en andelsägare eller den som avser att köpa andelar i en *investeringsfond*, lämna kompletterande information om riskhanteringen för fonden, innehållande de kvantitativa gränser som gäller för placeringen av fondmedlen, de metoder som valts för förvaltningen samt den senaste utvecklingen av risknivåer och avkastning från de viktigaste kategorierna av tillgångar som fondmedlen placeras i.

Fondbolaget *ska*, på begäran av en andelsägare eller den som avser att köpa andelar i en *värdepappersfond*, lämna kompletterande information om riskhanteringen för fonden, innehållande de kvantitativa gränser som gäller för placeringen av fondmedlen, de metoder som valts för förvaltningen samt den senaste utvecklingen av risknivåer och avkastning från de viktigaste kategorierna av tillgångar som fondmedlen placeras i.

18 §

Fondbolaget *skall* för varje *investeringsfond* som det förvaltar lämna

1. en årsberättelse inom fyra månader från räkenskapsårets utgång, och
2. en halvårsredogörelse för räkenskapsårets första sex månader inom två månader från halvårets utgång.

Årsberättelser och halvårsredogörelser *skall* innehålla den infor-

Fondbolaget *ska* för varje *värdepappersfond* som det förvaltar lämna

Årsberättelser och halvårsredogörelser *ska* innehålla den infor-

³⁰ EUT L 176, 10.7.2010, s. 1 (Celex 32010R0583).

mation som behövs för att man *skall* kunna bedöma varje *investeringsfonds* utveckling och ställning. Handlingarna *skall* på begäran kostnadsfritt skickas till andelsägarna och finnas att tillgå hos fondbolaget och förvaringsinstitutet. Fondbolaget *skall* i samband med att bolaget lämnar sådan information som avses i 22 § tillfråga andelsägarna om de vill ha årsberättelsen och halvårsredogörelsen.

mation som behövs för att man *ska* kunna bedöma varje *värdepappersfonds* utveckling och ställning. Handlingarna *ska* på begäran kostnadsfritt skickas till andelsägarna och finnas att tillgå hos fondbolaget och förvaringsinstitutet. Fondbolaget *ska* i samband med att bolaget lämnar sådan information som avses i 22 § tillfråga andelsägarna om de vill ha årsberättelsen och halvårsredogörelsen.

19 §³¹

Fondbolagets revisorer ska granska de räkenskaper som ligger till grund för årsberättelsen för en *investeringsfond*. Revisionsberättelsen, med eventuella anmärkningar, ska i sin helhet återges i årsberättelsen.

Fondbolagets revisorer ska granska de räkenskaper som ligger till grund för årsberättelsen för en *värdepappersfond*. Revisionsberättelsen, med eventuella anmärkningar, ska i sin helhet återges i årsberättelsen.

Om Finansinspektionen förordnat en revisor enligt 10 kap. 7 § ska revisorn delta i granskningen.

20 §³²

Informationsbroschyren, faktabladet, den senaste årsberättelsen och, i förekommande fall, den halvårsredogörelse som publicerats därefter ska på begäran kostnadsfritt tillhandahållas den som avser att köpa andelar i en *investeringsfond*. Denne ska, med undantag för de fall som avses i 8 kap. 22 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, även utan begäran tillhandahållas faktabladet i god tid innan avtal ingås.

Informationsbroschyren, faktabladet, den senaste årsberättelsen och, i förekommande fall, den halvårsredogörelse som publicerats därefter ska på begäran kostnadsfritt tillhandahållas den som avser att köpa andelar i en *värdepappersfond*. Denne ska, med undantag för de fall som avses i 8 kap. 22 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, även utan begäran tillhandahållas faktabladet i god tid innan avtal ingås.

Om fondbolaget genom marknadsföring erbjuder allmänheten att köpa andelar i en *investeringsfond*, ska det av erbjudandet framgå att det finns ett faktablad och en informationsbroschyr och var dessa finns att tillgå.

Om fondbolaget genom marknadsföring erbjuder allmänheten att köpa andelar i en *värdepappersfond*, ska det av erbjudandet framgå att det finns ett faktablad och en informationsbroschyr och var dessa finns att tillgå.

³¹ Senaste lydelse 2010:842.

³² Senaste lydelse 2011:882.

Om information som anges i 16 och 16 a §§, 5 a kap. 24 § samt andra stycket denna paragraf inte lämnas, ska även marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörensavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket den lagen.

22 §

Fondbolaget *skall* varje år skriftligen informera varje andelsägare i en *investeringsfond* om hur stort belopp av de totala kostnaderna för fonden under det närmast föregående året som hänför sig till andelsinnehavet. I informationen *skall* det anges hur stor del av beloppet som avser förvaltningskostnader, inklusive kostnader för förvaring av fondtillgångarna.

I fråga om fondandelar som enligt 12 § lämnats till någon annan för förvaltning *skall* informationen ges till förvaltaren. Fondbolaget får ange ett sammanlagt belopp för alla andelar i en *investeringsfond* som lämnats för förvaltning till samma förvaltare.

Fondbolaget *ska* varje år skriftligen informera varje andelsägare i en *värdepappersfond* om hur stort belopp av de totala kostnaderna för fonden under det närmast föregående året som hänför sig till andelsinnehavet. I informationen *ska* det anges hur stor del av beloppet som avser förvaltningskostnader, inklusive kostnader för förvaring av fondtillgångarna.

I fråga om fondandelar som enligt 12 § lämnats till någon annan för förvaltning *ska* informationen ges till förvaltaren. Fondbolaget får ange ett sammanlagt belopp för alla andelar i en *värdepappersfond* som lämnats för förvaltning till samma förvaltare.

5 kap.

15 §

Medel i en värdepappersfond får placeras i andelar i

1. andra värdepappersfonder,
2. fondföretag som uppfyller förutsättningarna i 1 kap. 7 § och
3. specialfonder och *fondföretag* som uppfyller förutsättningarna i 1 kap. 9 §, såvida fonderna och *fondföretagen*
3. specialfonder och *utländska alternativa investeringsfonder* som uppfyller förutsättningarna i 4 kap. 2 eller 3 § eller 5 kap. 6 § första stycket 1 eller andra stycket eller 11 § första stycket 1 lagen (2013:000) om förvaltare av *alternativa investeringsfonder*, såvida fonderna

a) gör kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i detta kapitel med kapital från allmänheten,

b) tillämpar principen om riskspridning,

c) är öppna för utträde och ger andelsägarna ett skydd som är likvärdigt det som ges andelsägare i en värdepappersfond, och

d) för varje räkenskapsår lämnar årsberättelse och halvårsredogörelse som innehåller sådan information som är nödvändig för att man *skall* kunna bedöma till-

d) för varje räkenskapsår lämnar årsberättelse och halvårsredogörelse som innehåller sådan information som är nödvändig för att man *ska* kunna bedöma till-

gångarna, ansvarsfrågor, avkastning och händelser som inträffat under den aktuella rapporteringsperioden.

Medel i en värdepappersfond får placeras i andra fonder eller fondföretag enligt första stycket bara om dessa, enligt sina fondbestämmelser eller sin bolagsordning, får placera högst 10 procent av sina medel i andelar i andra fonder eller fondföretag.

20 §³³

Ett fondbolag får inte till en värdepappersfond förvärva aktier med sådan rösträtt som gör det möjligt för fondbolaget att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett företag.

Om ett fondbolag förvaltar flera värdepappersfonder, *fondföretag* eller specialfonder, gäller bestämmelsen i första stycket det sammanlagda aktieinnehavet i fonderna och fondföretagen.

Om ett fondbolag förvaltar flera värdepappersfonder, fondföretag, specialfonder eller andra alternativa investeringsfonder, gäller bestämmelsen i första stycket det sammanlagda aktieinnehavet i fonderna och fondföretagen.

7 kap.

1 §³⁴

Ett fondbolag som enligt 1 kap. 4 § har tillstånd för portföljförvaltning avseende finansiella instrument får, efter tillstånd av Finansinspektionen, som ett led i verksamheten

1. ta emot fondandelar för förvaring, dock inte sådana fondandelar som ingår i en *investeringsfond* som förvaltas av fondbolaget,

1. ta emot fondandelar för förvaring, dock inte sådana fondandelar som ingår i en *värdepappersfond*, *ett fondföretag* eller en *alternativ investeringsfond* som förvaltas av fondbolaget,

2. ta emot medel med redovisningsskyldighet, och

3. lämna investeringsråd avseende sådana finansiella instrument som avses i 5 kap.

Medel som tas emot med redovisningsskyldighet enligt första stycket 2 *skall* omedelbart avskiljas från bolagets egna tillgångar.

Medel som tas emot med redovisningsskyldighet enligt första stycket 2 *ska* omedelbart avskiljas från bolagets egna tillgångar.

2 §

Ett fondbolag får inte placera en investerares tillgångar i andelar i en *investeringsfond* eller ett fondföretag som fondbolaget förvaltar, direkt eller på uppdrag av någon annan fondförvaltare, om

Ett fondbolag får inte placera en investerares tillgångar i andelar i en *värdepappersfond*, en *alternativ investeringsfond* eller ett fondföretag som fondbolaget förvaltar, direkt eller på uppdrag

³³ Senaste lydelse 2011:882.

³⁴ Senaste lydelse 2007:562.

inte investeraren har godkänt detta på förhand.

av någon annan fondförvaltare, om inte investeraren har godkänt detta på förhand.

8 kap. Fusion och delning av investeringsfonder m.m.³⁵

8 kap. Fusion och delning av värdepappersfonder m.m.

Delning av investeringsfonder³⁶

Delning av värdepappersfonder

25 §³⁷

Ett fondbolag får, efter tillstånd av Finansinspektionen, dela en *investeringsfond*. Tillstånd till en delning ska lämnas om åtgärden kan anses förenlig med fondandelsägarnas intressen.

Ett fondbolag får, efter tillstånd av Finansinspektionen, dela en *värdepappersfond*. Tillstånd till en delning ska lämnas om åtgärden kan anses förenlig med fondandelsägarnas intressen.

Ett fondbolag som har fått tillstånd till en delning ska genast underrätta andelsägarna om den planerade åtgärden och Finansinspektionens beslut. Denna information ska också finnas att tillgå hos fondbolaget och förvaringsinstitutet. En delning får genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut.

26 §³⁸

En värdepappersfond får inte ombildas till en *specialfond*.

En värdepappersfond får inte ombildas till en *specialfond eller någon annan typ av alternativ investeringsfond*.

9 kap. Upphörande och överlåtelse av förvaltningen av en investeringsfond

9 kap. Upphörande och överlåtelse av förvaltningen av en värdepappersfond

1 §³⁹

Ett fondbolags förvaltning av en *investeringsfond* ska omedelbart tas över av fondens förvaringsinstitut om

Ett fondbolags förvaltning av en *värdepappersfond* ska omedelbart tas över av fondens förvaringsinstitut om

1. Finansinspektionen har återkallat fondbolagets tillstånd att driva fondverksamhet,
2. beslut har fattats om att fondbolaget ska gå i tvångslikvidation, eller
3. fondbolaget har försatts i konkurs.

Om ett fondbolag vill upphöra

Om ett fondbolag vill upphöra

³⁵ Senaste lydelse 2011:882.

³⁶ Senaste lydelse 2011:882.

³⁷ Senaste lydelse 2011:882.

³⁸ Senaste lydelse 2011:882.

³⁹ Senaste lydelse 2011:882.

med förvaltningen av en *investeringsfond*, ska förvaltningen övertas av förvaringsinstitutet vid den tidpunkt då verksamheten upphör.

Har en *investeringsfond* varken andelsägare eller fondförmögenhet får fondbolaget, i stället för det som anges i andra stycket, efter tillstånd av Finansinspektionen avveckla fonden. Fondbolaget ska tillsammans med en ansökan om sådant tillstånd lämna ett intyg från bolagets revisor om att fonden saknar andelsägare och inte har några tillgångar eller skulder.

Ett fondbolag får efter tillstånd av Finansinspektionen överlåta förvaltningen av en *investeringsfond* till ett annat fondbolag.

Ett övertagande enligt andra eller fjärde stycket får ske tidigast tre månader från det att de ändrade förhållandena kungjorts enligt 4 §, om inte Finansinspektionen beslutar att övertagandet får ske tidigare.

med förvaltningen av en *värdepappersfond*, ska förvaltningen övertas av förvaringsinstitutet vid den tidpunkt då verksamheten upphör.

Har en *värdepappersfond* varken andelsägare eller fondförmögenhet får fondbolaget, i stället för det som anges i andra stycket, efter tillstånd av Finansinspektionen avveckla fonden. Fondbolaget ska tillsammans med en ansökan om sådant tillstånd lämna ett intyg från bolagets revisor om att fonden saknar andelsägare och inte har några tillgångar eller skulder.

Ett fondbolag får efter tillstånd av Finansinspektionen överlåta förvaltningen av en *värdepappersfond* till ett annat fondbolag.

2 §

Ett förvaringsinstitut som har övertagit förvaltningen av en *investeringsfond* från ett fondbolag skall snarast överlåta förvaltningen av fonden till ett annat fondbolag om Finansinspektionen tillåter det. I annat fall skall *investeringsfonden* upplösas genom att tillgångarna i fonden säljs och nettobehållningen i fonden skiftas ut till fondandelsägarna.

Ett förvaringsinstitut som har övertagit förvaltningen av en *värdepappersfond* från ett fondbolag ska snarast överlåta förvaltningen av fonden till ett annat fondbolag om Finansinspektionen tillåter det. I annat fall ska *värdepappersfonden* upplösas genom att tillgångarna i fonden säljs och nettobehållningen i fonden skiftas ut till fondandelsägarna.

4 §

Information om följande förändringar i fråga om en *investeringsfond* skall kungöras i Post- och Inrikes Tidningar samt finnas att tillgå hos fondbolaget och förvaringsinstitutet, nämligen att

1. förvaltningen av fonden skall överlåtas till en annan fondförvaltare,

2. förvaltningen av fonden skall övertas av förvaringsinstitutet, och

3. förvaringsinstitutet har beslutat att överlåta förvaltningen av fonden till en fondförvaltare eller att upplösa fonden.

Information om följande förändringar i fråga om en *värdepappersfond* ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar samt finnas att tillgå hos fondbolaget och förvaringsinstitutet, nämligen att

1. förvaltningen av fonden ska överlåtas till en annan fondförvaltare,

2. förvaltningen av fonden ska övertas av förvaringsinstitutet, och

Kungörandet *skall* i fall som avses i första stycket 1 göras av det överlåtande fondbolaget och i övriga fall av förvaringsinstitutet.

Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta om undantag från kravet på kungörande, om det finns särskilda skäl för det.

Kungörandet *ska* i fall som avses i första stycket 1 göras av det överlåtande fondbolaget och i övriga fall av förvaringsinstitutet.

5 §

Om förvaltningen av en *investeringsfond* har övertagits av en ny förvaltare, *skall* denne fullgöra de förpliktelser avseende fonden som tidigare förvaltare har på grund av denna lag.

Ett förvaringsinstitut får inte utöva rösträtt för aktier som ingår i en *investeringsfond* som institutet förvaltar.

Om förvaltningen av en *värdepappersfond* har övertagits av en ny förvaltare, *ska* denne fullgöra de förpliktelser avseende fonden som tidigare förvaltare har på grund av denna lag.

Ett förvaringsinstitut får inte utöva rösträtt för aktier som ingår i en *värdepappersfond* som institutet förvaltar.

6 §

För sin förvaltning med anledning av upphörande eller överlåtelse av en *investeringsfond* har ett förvaringsinstitut rätt till skälig ersättning ur fonden. Ersättningens storlek *skall* bestämmas av Finansinspektionen.

För sin förvaltning med anledning av upphörande eller överlåtelse av en *värdepappersfond* har ett förvaringsinstitut rätt till skälig ersättning ur fonden. Ersättningens storlek *ska* bestämmas av Finansinspektionen.

10 kap.

1 §⁴⁰

Finansinspektionen har tillsyn över fondbolag, förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 och 8 §§, fondföretag som avses i 1 kap. 7 och 9 §§ samt förvaringsinstitut.

För fondbolag och svenska förvaringsinstitut omfattar tillsynen att verksamheten drivs enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, fondbestämmelserna, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente och interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet.

För förvaltningsbolag och fondföretag samt förvaringsinstitut som driver verksamhet från filial i Sverige omfattar tillsynen att företaget följer de lagar och andra författningar som gäller för företagets verksamhet i Sverige samt, när en värdepappersfond förvaltas enligt 1 kap. 6 b §, det som anges i fondbestämmelserna.

Finansinspektionen har tillsyn över fondbolag, förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 §, fondföretag som avses i 1 kap. 7 § samt förvaringsinstitut.

⁴⁰ Senaste lydelse 2011:882.

13 kap.

1 §⁴¹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 2 kap. 4 §,
2. vilka poster som får räknas in i egna medel enligt 2 kap. 8, 9 och 11 §§,

3. på vilket språk underrättelsen enligt 2 kap. 15 c § första stycket ska skrivas,

4. hur fondbolaget ska offentliggöra handlingarna enligt 2 kap. 15 c § tredje stycket,

5. vad ett fondbolag ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 2 kap. 17 och 17 b §§,

6. vilken information som ska lämnas i underrättelsen till andelsägare enligt 4 kap. 9 a § och på vilket sätt underrättelsen ska lämnas,

7. tillhandahållande av informationsbroschyr och faktablad enligt 4 kap. 20 §,

8. på vilket språk informationen enligt 4 kap. 20 § ska tillhandahållas,

9. kriterier för de finansiella tillgångar som medel i en värdepappersfond får placeras i enligt 5 kap. 1 § andra stycket första meningen,

9. kriterier för de finansiella tillgångar, *inbegripet sådana som avses i artikel 50a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG*, som medel i en värdepappersfond får placeras i enligt 5 kap. 1 § andra stycket första meningen,

10. vilka tekniker och instrument ett fondbolag får använda enligt 5 kap. 1 § tredje stycket samt villkor och gränser för sådan användning,

11. det system för riskhantering som ett fondbolag ska ha enligt 5 kap. 2 § första och andra styckena,

12. kriterier för indexfonder enligt 5 kap. 7 §,

13. beräkning av exponeringar enligt 5 kap. 13 och 14 §§,

14. på vilket sätt underrättelsen till andelsägarna enligt 5 a kap. 7 § ska lämnas,

15. vilka fel och försummelser som ska rapporteras enligt 5 a kap. 18 §,

16. förutsättningar för överföring av finansiella instrument och förvaltning enligt 5 a kap. 37 och 46 §§,

17. hur beräkning och redovisning av en specialfonds risknivå ska utföras enligt 6 kap. 4 §,

18. vilka åtgärder som ett fondbolag ska vidta om det tar emot medel med redovisnings-skyldighet enligt 7 kap. 1 §,

17. vilka åtgärder som ett fondbolag ska vidta om det tar emot medel med redovisnings-skyldighet enligt 7 kap. 1 §,

19. vilka åtgärder som ett fondbolag ska vidta för att uppfylla de krav som följer av

18. vilka åtgärder som ett fondbolag ska vidta för att uppfylla de krav som följer av

⁴¹ Senaste lydelse 2011:882.

bestämmelserna i 7 kap. 3 §,

20. vad informationen enligt 8 kap. 8 § ska innehålla, hur den ska utformas, på vilket sätt den ska tillhandahållas och vad som ska bifogas informationen,

21. på vilket språk de handlingar som ska lämnas tillsammans med ansökan enligt 8 kap. 19 § ska upprättas,

22. vilka upplysningar som fondbolag, förvaltningsbolag, fondföretag samt förvaringsinstitut ska lämna till Finansinspektionen enligt 10 kap. 2 § första stycket och när upplysningarna ska lämnas, och

23. sådana avgifter för tillsyn som avses i 10 kap. 11 §.

bestämmelserna i 7 kap. 3 §,

19. vad informationen enligt 8 kap. 8 § ska innehålla, hur den ska utformas, på vilket sätt den ska tillhandahållas och vad som ska bifogas informationen,

20. på vilket språk de handlingar som ska lämnas tillsammans med ansökan enligt 8 kap. 19 § ska upprättas,

21. vilka upplysningar som fondbolag, förvaltningsbolag, fondföretag samt förvaringsinstitut ska lämna till Finansinspektionen enligt 10 kap. 2 § första stycket och när upplysningarna ska lämnas, och

22. sådana avgifter för tillsyn som avses i 10 kap. 11 §.

1. Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

2. Fondbolag, värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som vid ikraftträdandet av denna lag har tillstånd att driva verksamhet avseende specialfonder får, om en ansökan om tillstånd som AIF-förvaltare enligt lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder har getts in till Finansinspektionen senast den 22 juli 2014, fortsätta att driva denna verksamhet enligt äldre bestämmelser till dess att ansökan har prövats slutligt. Om tillstånd vägras, ska bolaget eller institutet upphöra med verksamheten.

3. Ett värdepappersbolag eller svenskt kreditinstitut som vid ikraftträdandet av denna lag förvaltar en specialfond får, efter Finansinspektionens tillstånd, överlåta förvaltningen av fonden till en AIF-förvaltare om överlåtelsen sker och AIF-förvaltaren har tillstånd enligt lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder senast den 22 juli 2014 eller, om AIF-förvaltaren är etablerad i ett annat land inom EES, överlåtelsen sker och AIF-förvaltaren har tillstånd enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU senast den 22 juli 2014. För sådana överlåtelser gäller äldre bestämmelser i 9 kap. 4 och 5 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder.

4. Ett förvaltningsbolag som vid ikraftträdandet av denna lag har tillstånd att driva verksamhet från filial i Sverige enligt 1 kap. 8 § lagen (2004:46) om investeringsfonder får, om en ansökan om tillstånd enligt lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder har getts in till Finansinspektionen senast den 22 juli 2014, fortsätta att driva denna verksamhet enligt äldre bestämmelser till dess att ansökan har prövats slutligt. Om tillstånd vägras, ska förvaltningsbolaget upphöra med verksamheten.

5. Ett fondföretag som vid ikraftträdandet av denna lag har tillstånd att marknadsföra andelar i företaget i Sverige enligt 1 kap. 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder får, om en ansökan om tillstånd enligt lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder har

getts in till Finansinspektionen senast den 22 juli 2014, fortsätta att driva denna verksamhet enligt äldre bestämmelser till dess att ansökan har prövats slutligt. Om tillstånd vägras, ska fondföretaget upphöra med verksamheten.

2.15 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:405) om försäkringsförmedling

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 7 § lagen (2005:405) om försäkringsförmedling ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

7 §

Om försäkringsförmedlaren uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter sina skyldigheter enligt 4 §, *skall* förmedlaren ersätta ren förmögenhetsskada som på grund av detta drabbar en kund, en försäkringsgivare, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag, ett fondföretag *eller* någon som härleder sin rätt från kunden.

Om försäkringsförmedlaren uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter sina skyldigheter enligt 4 §, *ska* förmedlaren ersätta ren förmögenhetsskada som på grund av detta drabbar en kund, en försäkringsgivare, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag, ett fondföretag, *en förvaltare av alternativa investeringsfonder* *eller* någon som härleder sin rätt från kunden.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

2.16 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 6 §, 6 kap. 2 §, 21 kap. 4 och 7 §§ samt rubrikerna närmast före 21 kap. 4 och 7 §§ aktiebolagslagen (2005:551) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

6 §

I de fall som avses i 4 kap. 43 § *skall* såväl aktieägaren som rättighetsinnehavaren föras in i aktieboken med uppgift om namn och personnummer, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress. Dessutom *skall* i aktieboken antecknas vad som gäller om rättigheten. När det styrks att rättigheten har förändrats eller upphört, *skall* detta antecknas.

Om en god man på grund av ett förordnande enligt 11 kap. 3 § första stycket 5 föräldrabalken förvaltar aktier för en blivande aktieägars räkning, *skall* den blivande ägaren på anmälan av den gode mannen föras in i aktieboken som aktieägare med anteckning om förordnandet och grunden för detta.

Ingår aktier i en *investeringsfond* enligt lagen (2004:46) om *investeringsfonder*, *skall det fondbolag som förvaltar fonden* föras in i aktieboken som aktieägare i stället för fondandelsägarna. Därvid *skall* även fondens beteckning antecknas.

I de fall som avses i 4 kap. 43 § *ska* såväl aktieägaren som rättighetsinnehavaren föras in i aktieboken med uppgift om namn och personnummer, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress. Dessutom *ska* i aktieboken antecknas vad som gäller om rättigheten. När det styrks att rättigheten har förändrats eller upphört, *ska* detta antecknas.

Om en god man på grund av ett förordnande enligt 11 kap. 3 § första stycket 5 föräldrabalken förvaltar aktier för en blivande aktieägars räkning, *ska* den blivande ägaren på anmälan av den gode mannen föras in i aktieboken som aktieägare med anteckning om förordnandet och grunden för detta.

Ingår aktier i en *värdepappersfond* enligt lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* eller i en *specialfond* enligt lagen (2013:000) om *förvaltare av alternativa investeringsfonder*, *ska fondens förvaltare* föras in i aktieboken som aktieägare i stället för fondandelsägarna. Därvid *ska* även fondens beteckning antecknas.

6 kap.

2 §

Ett aktiebrev *skall* ange

1. bolagets firma, organisationsnummer och bolagskategori,
2. aktieägarens namn och personnummer, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer,

Ett aktiebrev *ska* ange

3. nummer på de aktier som avses med brevet,
4. aktiernas slag, om det enligt bolagsordningen kan finnas aktier av olika slag,
5. förbehåll enligt 4 kap. 6, 8, 18 eller 27 § eller 20 kap. 31 §, om aktierna omfattas av ett sådant förbehåll, och
6. vilken dag aktiebrevet lämnades ut.

I det fall som avses i 5 kap. 6 § tredje stycket *skall* aktiebrevet i stället för fondandelsägarna ange *det fondbolag som förvaltar fonden* liksom fondens beteckning. I det fall som avses i 5 kap. 6 § tredje stycket *ska* aktiebrevet i stället för fondandelsägarna ange *fondens förvaltare* liksom fondens beteckning.

En uppgift som avses i första stycket 5 kan anges i förkortad form. Förkortningsformer fastställs av regeringen.

21 kap.

Innehav i investeringsfond

Innehav i värdepappersfond eller specialfond

4 §

Den som innehar en andel i en *investeringsfond* anses vid tillämpningen av 1 och 2 §§ inte som aktieägare.

Den som innehar en andel i en *värdepappersfond eller specialfond* anses vid tillämpningen av 1 och 2 §§ inte som aktieägare.

Innehav i investeringsfond

Innehav i värdepappersfond eller specialfond

7 §

Den som förvärvar eller innehar en andel i en *investeringsfond* anses vid tillämpningen av 5 § inte som förvärvare av aktier.

Den som förvärvar eller innehar en andel i en *värdepappersfond eller specialfond* anses vid tillämpningen av 5 § inte som förvärvare av aktier.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

2.17 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 3 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §¹

I denna lag betyder

1. *anknutet företag*: ett svenskt eller utländskt företag vars huvudsakliga verksamhet är att äga eller förvalta fast egendom, tillhandahålla datatjänster eller driva annan liknande verksamhet som har samband med den huvudsakliga verksamheten i ett eller flera kreditinstitut, värdepappersbolag eller motsvarande utländska företag,

2. *behörig myndighet*: Finansinspektionen eller någon annan myndighet inom EES som utövar tillsyn, individuellt eller på gruppnivå, över ett reglerat företag med huvudkontor inom EES,

3. *blandat finansiellt holdingföretag*: ett moderföretag som inte är ett reglerat företag och som tillsammans med sina dotterföretag, varav minst ett är ett reglerat företag med huvudkontor inom EES, och andra företag utgör ett finansiellt konglomerat,

4. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

5. *finansiellt institut*: ett företag som inte är ett kreditinstitut, värdepappersbolag eller fondbolag eller motsvarande utländskt företag och vars huvudsakliga verksamhet är att

a) förvärva aktier eller andelar,

b) driva en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2–10, 12 och 15 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 § samma lag, eller

c) driva värdepappersrörelse utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

6. *finansiell sektor*: ett eller flera av följande företag

a) kreditinstitut, värdepappersbolag, fondbolag eller motsvarande utländska företag samt finansiella institut och anknutna företag (bank- och värdepapperssektorn),

b) försäkringsföretag, utländska direktförsäkringsföretag, utländska återförsäkringsföretag och försäkringsholdingföretag (försäkringssektorn), och

c) blandade finansiella holdingföretag,

7. *fondbolag*: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd att driva fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om *investeringsfonder*,

7. *fondbolag*: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd att driva fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om *värdepappersfonder*,

¹ Senaste lydelse 2012:195.

8. *försäkringsföretag*: ett försäkringsaktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag eller en försäkringsförening enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043),

9. *försäkringsholdingföretag*: ett moderföretag som inte är ett försäkringsföretag, ett utländskt direktförsäkringsföretag, ett utländskt återförsäkringsföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och vars huvudsakliga verksamhet är att förvärva och förvalta andelar i dotterföretag som uteslutande eller huvudsakligen är försäkringsbolag, utländska direktförsäkringsföretag eller utländska återförsäkringsföretag,

10. *institut*: kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag,

11. *konglomeratdirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG av den 16 december 2002 om extra tillsyn över kreditinstitut, försäkringsföretag och värdepappersföretag i ett finansiellt konglomerat och om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG, 79/267/EEG, 92/49/EEG, 92/96/EEG, 93/6/EEG och 93/22/EEG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/78/EG och 2000/12/EG², senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU³,

12. *kreditinstitut*: en bank eller ett kreditmarknadsföretag enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse,

13. *reglerat företag*:

- a) ett institut eller ett motsvarande utländskt företag, eller
- b) ett försäkringsföretag eller ett utländskt direktförsäkringsföretag,

14. *relevant behörig myndighet*:

a) en behörig myndighet som ansvarar för tillsynen över en finansiell företagsgrupp, försäkringsgrupp eller en motsvarande utländsk grupp som ingår i ett finansiellt konglomerat,

b) någon annan behörig myndighet än som avses i a som utsetts till samordnare för ett finansiellt konglomerat, eller

c) någon annan behörig myndighet som de myndigheter som avses i a och b kommer överens om är relevant,

15. *samordnare*: den behöriga myndighet som enligt 4 kap. ansvarar för tillsynen över ett finansiellt konglomerat,

16. *sektorsbestämmelser*: de bestämmelser i lag och andra författningar som gäller för den rörelse som drivs av institut och försäkringsföretag,

17. *utländskt återförsäkringsföretag*: ett företag som inte är ett försäkringsföretag eller ett utländskt direktförsäkringsföretag och vars huvudsakliga verksamhet är att försäkra risker som överläts av försäkringsföretag, utländska direktförsäkringsföretag eller utländska återförsäkringsföretag, och

18. *värdepappersbolag*: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt lagen om värdepappersmarknaden.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

² EUT L 35, 11.2.2003, s. 1 (Celex 32002L0087).

³ EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex 32010L0078).

2.18 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 § och 9 kap. 6 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §¹

Denna lag innehåller bestämmelser om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.

Av 2 kap. 10 och 10 a §§ lagen (2004:46) om *investeringsfonder* framgår att vissa bestämmelser i denna lag gäller även för fondbolag.

Av 3 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster framgår att vissa bestämmelser i denna lag gäller även för betalningsinstitut.

Av 7 kap. 6 § lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder framgår att vissa bestämmelser i denna lag gäller även för AIF-förvaltare.

9 kap.

6 §

Bestämmelserna i 5 § *skall* tillämpas även på den del av en finansiell företagsgrupp som består av

1. ett institut och de utländska institut, finansiella institut eller förvaltningsbolag i ett land utanför EES som är dotterföretag till institutet eller som institutet har ägarintresse i, eller

2. ett institut vars moderföretag är ett finansiellt holdingföretag och de utländska institut, finansiella institut eller förvaltningsbolag i ett land utanför EES som är dotterföretag till holdingföretaget eller som holdingföretaget har ägarintresse i.

Med *förvaltningsbolag* avses ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta *investeringsfonder*.

Med förvaltningsbolag avses ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta värdepappersfonder.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

¹ Senaste lydelse 2010:763.

2.19 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

dels att 1 kap. 4 §, 2 kap. 4 och 5 §§, 6 kap. 6 §, 8 kap. 2, 19, 22 a, 22 b och 25 §§, 13 kap. 4 § och 16 kap. 3 och 11 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 8 kap. 21 a §, samt närmast före 8 kap. 21 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §

I denna lag betyder

1. *finansiella instrument*: överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, fondandelar och finansiella derivatinstrument,

2. *överlåtbara värdepapper*: sådana värdepapper utom betalningsmedel som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, till exempel:

a) aktier i aktiebolag och motsvarande andelsrätter i andra typer av företag samt depåbevis för aktier,

b) obligationer och andra skuldförbindelser inklusive depåbevis för sådana värdepapper, och

c) andra värdepapper som ger rätt att överlåta eller förvärva sådana överlåtbara värdepapper som anges i a och b, eller som resulterar i en kontantavveckling som beräknas utifrån kurser på överlåtbara värdepapper, valutor, räntor eller avkastningar, råvaror eller andra index eller mått,

3. *penningmarknadsinstrument*: statsskuldväxlar, inlåningsbevis, företagscertifikat och andra instrument som normalt omsätts på penningmarknaden, dock inte betalningsmedel,

4. *fondandelar*: andelar i *fondföretag* i *fondföretag* *pappersfonder*, *fondföretag*, *alter- och andra företag för kollektiva investeringar* *nativa investeringsfonder* och *andra företag för kollektiva investeringar*,

5. *finansiella derivatinstrument*: sådana derivatinstrument som kan hänföras till någon av följande kategorier:

a) optioner, terminskontrakt, swappar, räntesäkringsavtal och varje annat derivatkontrakt som avser värdepapper, valutor, räntor eller avkastningar, eller andra derivatinstrument, finansiella index eller finansiella mått som kan avvecklas fysiskt eller kontant,

b) optioner, terminskontrakt, swappar, räntesäkringsavtal och varje annat derivatkontrakt som avser råvaror, som måste avvecklas kontant eller kan avvecklas kontant på en av parternas begäran, på grund av ett annat skäl än utebliven betalning eller någon annan händelse som leder till att kontraktet upphör,

c) optioner, terminskontrakt, swappar och varje annat derivatkontrakt som avser råvaror som kan avvecklas fysiskt förutsatt att de handlas på en reglerad marknad eller en handelsplattform,

d) optioner, terminskontrakt, swappar, terminskontrakt som inte är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES (forwards) och varje annat derivatkontrakt som

- avser råvaror,
- kan avvecklas fysiskt,
- inte omnämns i c och som inte är för kommersiella ändamål, och
- som anses ha egenskaper som andra derivat avseende finansiella instrument, med utgångspunkt från bland annat om clearing och avveckling sker via erkända system för clearing eller om de är föremål för regelmässiga marginalsäkerhetskrav,

e) derivatinstrument för överföring av kreditrisk,

f) finansiella kontrakt avseende prisdifferenser,

g) optioner, terminskontrakt, swappar, räntesäkringsavtal och varje annat derivatkontrakt som avser klimatvariationer, fraktavgifter, utsläppsrätter eller inflationstakten eller någon annan officiell ekonomisk statistik, som måste avvecklas kontant eller kan avvecklas kontant på en av parternas begäran, på grund av ett annat skäl än utebliven betalning eller någon annan händelse som leder till att kontraktet upphör, samt varje annat derivatkontrakt som

– avser tillgångar, rättigheter, skyldigheter, index och åtgärder som inte tidigare omnämnts i denna punkt, och

– anses ha egenskaper som andra derivat avseende finansiella instrument, med utgångspunkt från bland annat om det handlas på en reglerad marknad eller en handelsplattform, om clearing och avveckling sker via erkända system för clearing eller om de är föremål för regelmässiga marginalsäkerhetskrav.

Ytterligare bestämmelser om vilka derivatinstrument som omfattas av första stycket 5 d och g finns i artiklarna 38 och 39 i genomförandeförordningen.

2 kap.

4 §¹

I lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande finns bestämmelser om rätt för värdepappersinstitut att driva pensionssparörelse.

I lagen (2004:46) om investeringsfonder finns bestämmelser om rätt för värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som har tillstånd för portföljförvaltning enligt 2 kap. 1 § 4 denna lag att driva fondverksamhet som avser specialfonder.

5 §²

Tillstånd enligt 1 § behövs inte för

1. Sveriges riksbank, Riksgäldskontoret och Kammarkollegiet,
2. anknutna ombud för de verksamheter som anges i 1 kap. 5 § 1,

¹ Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

² Senaste lydelse 2010:2075.

3. börs som driver verksamhet med stöd av sitt tillstånd,
4. försäkringsföretag med tillstånd enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043),
5. företag inom en koncern som tillhandahåller investeringstjänster uteslutande till andra företag i koncernen,
6. fysiska och juridiska personer som tillhandahåller investeringstjänster, om tjänsten tillhandahålls tillfälligt i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av
 - a) bestämmelser i lag eller annan författning, eller
 - b) etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga och som inte utesluter att tjänsten tillhandahålls,
7. fysiska och juridiska personer som inte tillhandahåller investeringstjänster eller utför investeringsverksamhet utom handel för egen räkning, såvida de inte
 - a) är marknadsgaranter, eller
 - b) handlar för egen räkning utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform på ett organiserat, frekvent och systematiskt sätt genom att tillhandahålla ett system som är tillgängligt för någon utomstående i syfte att handla med denne,
8. företag som tillhandahåller investeringstjänster som uteslutande består i förvaltning av ett program som syftar till delägarskap för de anställda i företaget,
9. företag som tillhandahåller både
 - a) investeringstjänster som uteslutande består i förvaltning av program som syftar till delägarskap för de anställda i företaget, och
 - b) andra investeringstjänster än sådana som anges i a uteslutande till andra företag i koncernen,
10. fondbolag, förvaltningsbolag och fondföretag som får driva verksamhet enligt lagen (2004:46) om *investeringsfonder*,
10. fondbolag, förvaltningsbolag och fondföretag som får driva verksamhet enligt lagen (2004:46) om *värdepappersfonder samt AIF-förvaltare som får driva verksamhet enligt lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder i andra fall än efter registrering enligt 2 kap. den lagen*,
11. företag som handlar med finansiella instrument för egen räkning eller tillhandahåller investeringstjänster i fråga om derivatinstrument med råvaror som underliggande tillgång eller sådana derivatkontrakt som avses i 1 kap. 4 § första stycket 5 g till kunderna i sin huvudsakliga verksamhet, om
 - a) detta utgör en kompletterande verksamhet eller, om företaget ingår i en koncern, detta utgör en kompletterande verksamhet sett till koncernen i dess helhet, och
 - b) den huvudsakliga verksamheten inte utgörs av tillhandahållande av investeringstjänster eller sådana tjänster som avses i 7 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
12. fysiska och juridiska personer som tillhandahåller investeringsrådgivning till kund inom ramen för annan yrkesmässig verksamhet än

sådan som omfattas av bestämmelserna i denna lag, om det inte lämnas någon specifik ersättning för rådgivningen,

13. företag vars huvudsakliga verksamhet utgörs av handel för egen räkning med råvaror eller derivatinstrument med råvaror som underliggande tillgång, om företaget inte ingår i en koncern vars huvudsakliga verksamhet utgörs av tillhandahållande av investeringstjänster eller sådana tjänster som avses i 7 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,

14. företag som tillhandahåller investeringstjänster eller utför investeringsverksamhet

a) som uteslutande består i handel för egen räkning på marknader för finansiella terminer, optioner eller andra derivatinstrument och på avistamarknader bara i syfte att skydda derivatpositioner, eller

b) som dels handlar på uppdrag av andra medlemmar på marknaderna som anges i a eller ställer priser för dem, dels garanteras av clearingdeltagare på dessa marknader, om ansvaret för att avtal som ingås av företagen fullgörs bärs av clearingdeltagarna, och

15. verksamhet enligt 1 § 1 och 5 som drivs av den som är registrerad för förmedling av alla slag av försäkringar eller bara livförsäkringar enligt 2 kap. 3 § lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, om

a) verksamheten bara är en sidosverksamhet till försäkringsförmedlingen och bara avser mottagande och vidarebefordran av order avseende andelar i *investeringsfonder* eller sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 och 9 §§ lagen om *investeringsfonder* samt investeringsrådgivning till kund avseende sådana andelar,

a) verksamheten bara är en sidosverksamhet till försäkringsförmedlingen och bara avser mottagande och vidarebefordran av order avseende andelar i *värdepappersfonder* eller sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 § lagen om *värdepappersfonder eller andelar i specialfonder eller sådana utländska fonder som avses i 4 kap. 2 eller 3 § eller 5 kap. 6 § första stycket 1 eller andra stycket eller 11 § första stycket 1 lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder* samt investeringsrådgivning till kund avseende sådana andelar,

b) kunders order vidarebefordras bara direkt till fondbolag, förvaltningsbolag *samt* fondföretag som avses i a, och

b) kunders order vidarebefordras bara direkt till fondbolag, förvaltningsbolag *samt AIF-förvaltare* som avses i a, och

c) försäkringsförmedlaren i denna verksamhet inte tar emot kunders medel eller fondandelar.

c) försäkringsförmedlaren i denna verksamhet inte tar emot kunders medel eller fondandelar.

Tillstånd krävs inte heller för sådan förvaltning av finansiella instrument som är reglerad i någon annan lag.

6 kap.

6 §

Ett svenskt värdepappersinstitut eller ett utländskt värdepappersföretag som hör hemma inom EES *skall* fortlöpande se till att anknutna ombud som det har anmält för registrering enligt 1 eller 2 § uppfyller

1. kraven på kunskaper, kvalifikationer och lämplighet enligt 1 § första stycket, och

2. det som enligt 8 kap. 1 och 22–27 §§ gäller för värdepappersinstitut.

Ett svenskt värdepappersinstitut eller ett utländskt värdepappersföretag som hör hemma inom EES *ska* fortlöpande se till att anknutna ombud som det har anmält för registrering enligt 1 eller 2 § uppfyller

2. det som enligt 8 kap. 1 och 21 a–27 §§ gäller för värdepappersinstitut.

8 kap.

2 §

Av bestämmelserna om värdepappersinstitut i detta kapitel *skall* bara det som anges i 1, 12 och 22–33 §§ tillämpas på utländska företag som driver värdepappersrörelse i Sverige enligt 4 kap. 1 § första stycket 1.

Av bestämmelserna om värdepappersinstitut i detta kapitel *ska* bara det som anges i 1, 12 och 21 a–33 §§ tillämpas på utländska företag som driver värdepappersrörelse i Sverige enligt 4 kap. 1 § första stycket 1.

19 §³

Ett värdepappersinstitut får behandla en enhet som ingår i någon av följande grupper som en jämbördig motpart:

1. värdepappersbolag och utländska värdepappersföretag,
2. kreditinstitut,
3. försäkringsföretag,
4. värdepappersfonder som avses i 1 kap. 1 § första stycket 25 lagen (2004:46) om *investeringsfonder* och fondföretag som avses i 1 kap. 7 § första stycket första meningen samma lag samt fondbolag eller förvaltningsbolag som förvaltar dem,
5. pensionsfonder och förvaltningsbolag som förvaltar dem,
6. andra finansiella företag än sådana som avses i 1–5 som har tillstånd att driva verksamhet enligt lagstiftningen i det land där de hör hemma eller som regleras i lagstiftning i det landet,
7. företag som är undantagna från tillståndsplikt enligt 2 kap. 5 § första stycket 13 och 14,

³ Senaste lydelse 2011:885.

8. nationella regeringar och därmed sammanhängande organ, inklusive offentliga organ som har hand om statsskuld, centralbanker och överstatliga organisationer, samt

9. andra företag än sådana som avses i 1–8, om de ska betraktas som professionella kunder enligt 16§ första stycket 1–3.

Ett värdepappersinstitut får behandla ett företag som inte ingår i någon av grupperna i första stycket som en jämbördig motpart, om företaget

1. begär att bli behandlat som en jämbördig motpart, och

2. får behandlas som en professionell kund enligt 17 § första stycket.

Ett värdepappersinstitut får behandla ett företag som en jämbördig motpart enligt andra stycket bara om företaget får behandlas som en professionell kund enligt 17 § för sådana tjänster och transaktioner.

Andelar och aktier i alternativa investeringsfonder

21 a §

Ett värdepappersinstitut får, direkt eller indirekt, erbjuda andelar eller aktier i alternativa investeringsfonder till eller placera andelar eller aktier i alternativa investeringsfonder hos kunder inom EES enbart om andelarna eller aktierna får marknadsföras till den aktuella kategorin investerare enligt lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller andra tillämpliga nationella bestämmelser i förvaltarens hemland som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010⁴.

22 a §⁵

Ett värdepappersinstitut som förmedlar *fondandelar* enligt 2 kap. 1 § 1 och 2 eller ger råd enligt 2 kap. 1 § 5 till en kund ska, utan att kunden begär det, tillhanda-

Ett värdepappersinstitut som förmedlar *andelar i värdepappersfonder eller i sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder*

⁴ EUT L 174, 1.7.2011, s. 1 (Celex 32011L0061).

⁵ Senaste lydelse 2011:885.

hålla kunden faktablad i god tid innan avtal ingås.

eller i specialfonder eller i andra alternativa investeringsfonder som marknadsförs till icke-professionella investerare enligt lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder enligt 2 kap. 1 § 1 och 2 eller ger råd enligt 2 kap. 1 § 5 till en kund ska, utan att kunden begär det, tillhandahålla kunden faktablad i god tid innan avtal ingås.

22 b §⁶

Ett värdepappersinstitut ska till varje kund skyndsamt lämna sådan information som anges i 4 kap. 12 § första stycket fjärde meningen lagen (2004:46) om *investeringsfonder* och som institutet får från ett fondbolag, förvaltningsbolag eller annat värdepappersinstitut.

Ett värdepappersinstitut ska till varje kund skyndsamt lämna sådan information som anges i 4 kap. 12 § första stycket fjärde meningen lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* och som institutet får från ett fondbolag, förvaltningsbolag, *en AIF-förvaltare* eller annat värdepappersinstitut.

25 §⁷

Ett värdepappersinstitut får tillhandahålla investeringstjänsterna mottagande och vidarebefordran av order i fråga om ett eller flera finansiella instrument och utförande av order avseende finansiella instrument på kundens uppdrag utan att uppfylla kraven i 24 §, om

1. tjänsten avser

a) aktier som tagits upp till handel på en reglerad marknad eller på en motsvarande marknad utanför EES,

b) penningmarknadsinstrument,

c) obligationer eller andra former av skuldförbindelser utan derivatinslag,

d) andelar i en värdepappersfond som avses i 1 kap. 1 § första stycket 25 lagen (2004:46) om *investeringsfonder* eller i ett fondföretag som avses i 1 kap. 7 § första stycket första meningen samma lag, eller

d) andelar i en värdepappersfond som avses i 1 kap. 1 § första stycket 25 lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* eller i ett fondföretag som avses i 1 kap. 7 § första stycket första meningen samma lag, eller

e) andra okomplicerade finansiella instrument,

2. tjänsten tillhandahålls på kundens initiativ, samt

3. kunden klart och tydligt har informerats om att institutet inte kommer att bedöma om instrumentet eller tjänsten passar kunden.

Information enligt första stycket 3 får lämnas i standardiserad form.

⁶ Senaste lydelse 2011:885.

⁷ Senaste lydelse 2011:885.

13 kap.

4 §

Överlåtbara värdepapper som har getts ut eller utfärdats av någon som enligt öppenhetsdirektivet har möjlighet att välja hemmedlemsstat får inte tas upp till handel på en reglerad marknad förrän emittenten har valt en stat inom EES som hemmedlemsstat.

Första stycket gäller inte i fråga om

1. andelar i en *investeringsfond* eller i ett sådant fondföretag som avses i 1 kap. 7 eller 9 §§ lagen (2004:46) om *investeringsfonder*, eller

2. penningmarknadsinstrument med kortare löptid än ett år.

Första stycket gäller inte i fråga om

1. andelar i
a) en *värdepappersfond* eller i ett sådant fondföretag som avses i 1 kap. 7 § lagen (2004:46) om *värdepappersfonder*, eller
b) en *specialfond* eller i en sådan *alternativ investeringsfond* som avses i 4 kap. 2 eller 3 § lagen (2013:000) om *förvaltare av alternativa investeringsfonder*, eller

2. penningmarknadsinstrument med kortare löptid än ett år.

16 kap.

3 §⁸

Bestämmelserna i detta kapitel ska inte tillämpas i fråga om

1. andelar i en *investeringsfond* eller i ett sådant fondföretag som avses i 1 kap. 7 eller 9 §§ lagen (2004:46) om *investeringsfonder*,

2. penningmarknadsinstrument med en kortare löptid än ett år, eller
3. obligationer eller andra överlåtbara skuldförbindelser som var och en har ett nominellt värde motsvarande minst 100 000 euro och som inte är av sådant slag som anges i 18 kap. 2 § första stycket 1.

1. andelar
a) i en *värdepappersfond* eller i ett sådant fondföretag som avses i 1 kap. 7 § lagen (2004:46) om *värdepappersfonder*, eller
b) i en *specialfond* eller i en sådan *alternativ investeringsfond* som avses i 4 kap. 2 eller 3 § lagen (2013:000) om *förvaltare av alternativa investeringsfonder*,

11 §

En emittent som inte har säte i en stat inom EES får tillämpa sådana bestämmelser om års- och koncernredovisning samt halvårsrapport som finns i en offentlig reglering i en stat utanför EES, om dessa bestämmelser motsvarar de krav som ställs på sådan regelbunden finansiell information i öppenhetsdirektivet. Emittenten får även tillämpa ett tredjelands bestämmelser om kvartalsrapport, om dessa bestämmelser motsvarar de krav på sådan rapport som ställs i de bestämmelser om

⁸ Senaste lydelse 2012:382.

delårsrapport som anges i 8 § och som skulle ha varit tillämpliga om emittenten hade haft sitt säte i Sverige.

En emittent som inte har säte i en stat inom EES får även tillämpa sådana bestämmelser om koncernredovisning och halvårsrapport för koncernen som finns i en offentlig reglering i en stat utanför EES, om villkoren i artikel 1 i kommissionens beslut nr 891/2006/EG av den 4 december 2006 om tillämpningen av internationella redovisningsstandarder för tredjelands-emittenter av värdepapper⁹ är uppfyllda.

Om ett tredjelands bestämmelser enligt första stycket inte anses likvärdiga eller om villkoren enligt andra stycket inte är uppfyllda, skall emittenten upprätta års- och koncernredovisning, halvårsrapport respektive kvartalsrapport i enlighet med de bestämmelser som anges i 8 § och som gäller för en emittent av motsvarande slag.

En emittent som inte har säte i en stat inom EES får även tillämpa sådana bestämmelser om koncernredovisning och halvårsrapport för koncernen som finns i en offentlig reglering i en stat utanför EES, om villkoren i artikel 1 i kommissionens beslut nr 961/2008/EG av den 12 december 2008 om tredjelandsemittenters användning av vissa tredjeländers redovisningsstandarder och internationella redovisningsstandarder vid upprättandet av sina koncernredovisningar¹⁰ är uppfyllda.

Om ett tredjelands bestämmelser enligt första stycket inte anses likvärdiga eller om villkoren enligt andra stycket inte är uppfyllda, ska emittenten upprätta års- och koncernredovisning, halvårsrapport respektive kvartalsrapport i enlighet med de bestämmelser som anges i 8 § och som gäller för en emittent av motsvarande slag.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

⁹ EUT L 343, 8.12.2006, s. 96 (Celex 32006D0891).

¹⁰ EUT L 340, 19.12.2008, s. 112 (Celex 32008D0961).

2.20 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §¹

Denna lag gäller för fysiska och juridiska personer som driver

1. bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
2. livförsäkringsrörelse,
3. verksamhet av det slag som beskrivs i 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
4. verksamhet som kräver anmälan till eller ansökan hos Finansinspektionen enligt lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet eller lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
5. försäkringsförmedling enligt lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, i fråga om sådan verksamhet rörande livförsäkring, bedriven av andra än anknutna försäkringsförmedlare,
6. verksamhet för utgivning av elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
7. fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om *investeringsfonder*,
7. fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om *värdepappersfonder*,
8. verksamhet som fastighetsmäklare med fullständig registrering enligt fastighetsmäklarlagen (2011:666),
9. verksamhet för kasinospel enligt kasinolagen (1999:355),
10. verksamhet som godkänd eller auktoriserad revisor eller registrerat revisionsbolag,
11. yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster eller revisionstjänster men som inte omfattas av 10,
12. yrkesmässig verksamhet som består i att lämna råd i avsikt att påverka storleken på en skatt eller avgift (skatterådgivare),
13. yrkesmässig verksamhet som advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § första stycket,
14. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än som avses i 13, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § första stycket,
15. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 10–14,

¹ Senaste lydelse 2011:1051.

16. yrkesmässig handel med varor, till den del verksamheten avser försäljning mot kontant betalning som uppgår till minst ett belopp som motsvarar 15 000 euro,

17. verksamhet med att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster, *eller*

18. verksamhet med att tillhandahålla betaltjänster enligt lagen om betaltjänster utan att vara betalningsinstitut.

17. verksamhet med att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster,

18. verksamhet med att tillhandahålla betaltjänster enligt lagen om betaltjänster utan att vara betalningsinstitut, *eller*

19. förvaltning av alternativa investeringsfonder enligt lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

2.21 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 64 kap. 19–21 §§ socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

64 kap.

19 §¹

Överföring enligt 18 § första stycket 1 får göras till fonder som har anmälts för registrering hos Pensionsmyndigheten och som förvaltas av fondförvaltare som

1. har rätt att driva fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om *investeringsfonder*,

2. har slutit samarbetsavtal med myndigheten,

3. har åtagit sig att på begäran lämna sådana informationshandlingar som avses i 4 kap. 15, 16 a och 18 §§ lagen om *investeringsfonder* till pensionssparare som har valt eller överväger att välja någon av förvaltarens fonder i premiepensionssystemet,

4. har åtagit sig att inte ta ut några avgifter för inlösen av fondandelar,

5. har åtagit sig att, med eller utan särskild prisnedsättning, inte ta ut avgifter i övrigt utöver vad som godtagits av myndigheten, och

6. har åtagit sig att för varje år till myndigheten rapportera dels alla kostnader som har tagits ut ur fonden, uppdelade på olika kostnadslag, dels de kostnadsbelopp som dagligen belastat fonden redovisade per fondandel, med angivande av hur stor del som avser förvaltningskostnader, inklusive kostnader för förvaring av fondtillgångarna.

1. har rätt att driva fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om *värdepappersfonder*,

3. har åtagit sig att på begäran lämna sådana informationshandlingar som avses i 4 kap. 15, 16 a och 18 §§ lagen om *värdepappersfonder* till pensionssparare som har valt eller överväger att välja någon av förvaltarens fonder i premiepensionssystemet,

20 §

Medlen får inte placeras i

– fonder som, enligt de för fonden gällande bestämmelserna, kan dela ut medel till andra än andelsägarna, eller

– andra fondföretag än som avses i 1 kap. 7 § lagen (2004:46) om *investeringsfonder* utom i de fall som avses i 21 §.

– andra fondföretag än som avses i 1 kap. 7 § lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* utom i de fall som avses i 21 §.

21 §²

Pensionsmyndigheten får, efter att ha inhämtat yttrande från Finansinspektionen, medge att

Pensionsmyndigheten får, efter att ha inhämtat yttrande från Finansinspektionen, medge att

¹ Senaste lydelse 2011:886.

² Senaste lydelse 2011:886.

medlen placeras i *fondföretag som avses i 1 kap. 9 § lagen (2004:46)* om investeringsfonder om *fondföretaget* uppfyller krav motsvarande dem som ställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)³.

medlen placeras i *icke EES-baserade alternativa investeringsfonder som får marknadsföras till icke-professionella investerare i Sverige enligt 4 kap. 3 § eller 5 kap. 6 § andra stycket eller 11 § första stycket 1 lagen (2013:000)* om *förvaltare av alternativa investeringsfonder om fonden* uppfyller krav motsvarande dem som ställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)⁴.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

³ EUT L 302, 17.11.2009, s. 32 (Celex 32009L0065).

⁴ EUT L 302, 17.11.2009, s. 32 (Celex 32009L0065).

2.22 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 7 § och 3 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

7 §

Denna lag gäller inte betalningstransaktioner som

1. sker med pappersbaserade instrument som checkar, växlar, kuponger, resecheckar, postanvisningar eller utbetalningsavier,

2. består av icke yrkesmässig insamling och leverans av kontanter inom ramen för ideell verksamhet eller välgörenhet,

3. genomförs mellan deltagare i ett system för avveckling av betalningar eller värdepapper,

4. genomförs mellan betaltjänstleverantörer, deras ombud eller filialer för egen räkning,

5. uteslutande sker i kontanter direkt från betalaren till betalningsmottagaren, utan medverkan av någon mellanhand,

6. sker från betalaren till betalningsmottagaren genom en handelskommissionär, eller

7. avser förvaltning, inlösen eller försäljning av finansiella instrument, vilka genomförs av de personer som deltar i ett system för avveckling enligt 3 samt av värdepappersföretag, fondbolag, förvaltningsbolag som tillhandahåller investerings-tjänster samt andra företag som har tillstånd att förvara finansiella instrument.

7. avser förvaltning, inlösen eller försäljning av finansiella instrument, vilka genomförs av de personer som deltar i ett system för avveckling enligt 3 samt av värdepappersföretag, kreditinstitut, fondbolag, förvaltningsbolag, *AIF-förvaltare, i fråga om specialfonder,* som tillhandahåller investeringstjänster samt andra företag som har tillstånd att förvara finansiella instrument.

Denna lag gäller inte heller transaktioner som genomförs mellan ett moderföretag och dess dotterföretag eller mellan dotterföretag till ett och samma moderföretag, utom när en annan betaltjänstleverantör än ett företag i samma grupp medverkar som mellanhand.

3 kap.

2 §¹

Ett betalningsinstitut ska vid varje tidpunkt ha en kapitalbas som motsvarar minst startkapitalet enligt 1 § eller ett kapitalkrav beräknat enligt 3 eller 4 §. Betalningsinstitutets kapitalbas får inte underskrida det högsta av dessa två belopp.

¹ Senaste lydelse 2011:775.

Vid beräkningen av kapitalbasen och dess sammansättning gäller 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar och föreskrifter meddelade med stöd av 13 kap. 1 § 6 samma lag.

Ett betalningsinstitut som tillhör samma grupp som ett annat betalningsinstitut, eller ett kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag, försäkringsföretag eller institut för elektroniska pengar får inte vid beräkning av kapitalbasen ta med sådana poster som ingår i beräkningen av något av dessa företags kapitalbas.

Ett betalningsinstitut som tillhör samma grupp som ett annat betalningsinstitut, eller ett kreditinstitut, ett värdepappersföretag, ett fondbolag, ett försäkringsföretag, en AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder eller ett institut för elektroniska pengar får inte vid beräkning av kapitalbasen ta med sådana poster som ingår i beräkningen av något av dessa företags kapitalbas.

Ett betalningsinstitut som driver annan verksamhet i enlighet med 5 § får inte vid beräkningen av kapitalbasen ta med sådana poster som ingår i beräkningen av kapitalbasen i sådan annan verksamhet.

För ett betalningsinstitut som har bytt redovisningsvaluta gäller att kapitalbasen inte får understiga det högsta av de belopp som följer av 6 och 7 §§ lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

2.23 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 12 § samt 6 kap. 3 och 12 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

12 §

Tillstånd för direkt livförsäkringsrörelse ska avse en eller flera av följande försäkringsklasser eller risk som hänför sig till en sådan klass:

– I. a) försäkring där utbetalning av försäkringsbelopp (engångsbelopp eller periodiska utbetalningar) är beroende av en persons eller flera personers liv, dock inte försäkringar enligt klass III,

– I. b) försäkring som meddelas som tillägg till försäkring enligt klass I a,

– II. a) försäkring som utfaller vid giftermål,

– II. b) försäkring som utfaller vid födelse,

– III. försäkring som avses i klasserna I a, II a och II b som är anknuten till fonder vilka förvaltas av den som har rätt att driva fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om *investeringsfonder* (fondförsäkring), och

– III. försäkring som avses i klasserna I a, II a och II b som är anknuten till fonder vilka förvaltas av den som har rätt att driva fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om *värdepappersfonder eller till specialfonder vilka förvaltas av den som har rätt att förvalta specialfonder enligt lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder* (fondförsäkring), och

– IV. sjukförsäkring och olycksfallsförsäkring som gäller för längre tid än fem år, under obestämd tid eller till dess den försäkrade uppnått en viss ålder och som inte får sägas upp av försäkringsföretaget eller får sägas upp bara under särskilda förhållanden som anges i försäkringsavtalet.

6 kap.

3 §¹

För skuldtäckning som avses i 1 § får, med de begränsningar som anges i 4–9 och 12–18 §§, följande tillgångar användas:

1. Obligationer eller andra skuldförbindelser som svenska staten, en svensk kommun eller därmed jämförlig samfällighet svarar för.

2. Obligationer eller andra skuldförbindelser som Europeiska unionen eller utländska stater eller centralbanker svarar för.

3. Obligationer eller andra skuldförbindelser som utländsk kommun eller därmed jämförlig utländsk samfällighet med befogenhet att kräva in offentlig uppbörd svarar för.

¹ Senaste lydelse 2011:461.

4. Obligationer eller andra skuldförbindelser som internationella organisationer svarar för.

5. Fordringar på premie eller andra fordringar på försäkringstagare som har samband med försäkringsavtal, om rättssubjekt som anges i 1–4 svarar för fordran. Ett försäkringsföretag som ingår i en koncern och vars verksamhet uteslutande består i att försäkra risker inom koncernen, får för skuldtäckning även använda fordringar som företag inom koncernen svarar för. Om en fordran enligt denna punkt skulle ha betalats för mer än tre månader sedan, får den dock inte användas för skuldtäckning.

6. Fordringar på premier för skadeförsäkring får, när flera premieperioder har avtalats och fordringarna avser premier som ännu inte ska betalas för andra perioder än den första, användas för skuldtäckning upp till det belopp som svarar mot avsättningen för försäkringsåtagandet, om avsikten är att åtagandet ska sägas upp vid dröjsmål med betalningen.

7. Skuldförbindelser med säkerhet i företagets livförsäkringsbrev, inom återköpsvärdet.

8. Medel på konto i bank, kreditmarknadsföretag eller utländskt kreditinstitut.

9. Obligationer och andra skuldförbindelser som ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden svarar för. Med kreditinstitut avses bank, kreditmarknadsföretag *och* Svenska skeppshypotekskassan.

9. Obligationer och andra skuldförbindelser som ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden svarar för. Med kreditinstitut avses bank, kreditmarknadsföretag *och* Svenska skeppshypotekskassan.

10. Obligationer och andra skuldförbindelser som ett utländskt kreditinstitut svarar för.

11. Obligationer och andra skuldförbindelser som ett publikt aktiebolag eller ett motsvarande utländskt bolag svarar för.

12. Aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier, som har getts ut av ett publikt aktiebolag eller ett motsvarande utländskt bolag, med undantag av bolag som avses i 13.

13. Aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier, som har getts ut av ett publikt aktiebolag eller ett motsvarande utländskt bolag, under förutsättning att bolaget har till uppgift att äga sådana tillgångar som anges i 15.

14. Obligationer eller andra skuldförbindelser och aktier eller andra värdepapper utgivna av ett specialföretag.

15. Fastigheter, tomträtter och byggnader samt andelar i sådan egendom.

16. Skuldförbindelser som fysiska personer och andra subjekt än de som anges i 1–4 och 9–11 svarar för och för vilka panträtt i fastighet eller tomträtt har lämnats som säkerhet. Panträtten ska ligga inom en viss andel av fastighetens eller tomträttens värde.

17. Skuldförbindelser som fysiska personer och andra subjekt än de som anges i 1–4 och 9–11 svarar för och för vilka annan betryggande säkerhet än panträtt i fastighet eller tomträtt har lämnats som säkerhet.

18. Kassa.

19. Andelar i *investerings-*

19. Andelar i *värdepappers-*

fonder och i sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 § lagen (2004:46) om *investeringsfonder*, om de förvaltade tillgångarna huvudsakligen består av tillgångar som får användas för skuldtäckning. Vid tillämpningen av denna punkt krävs inte en sådan anmälan från fondförvaltaren som avses i den nämnda paragrafen.

fonder och i sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 § lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* samt i *specialfonder* som avses i 1 kap. 11 § 23 lagen (2013:000) om *förvaltare av alternativa investeringsfonder*, om de förvaltade tillgångarna huvudsakligen består av tillgångar som får användas för skuldtäckning. Vid tillämpningen av denna punkt krävs inte en sådan anmälan från fondförvaltaren som avses i den nämnda paragrafen.

20. Beslutad överskjutande skatt.

21. Återförsäkringsgivares fordran hos det avgivande försäkringsföretaget (återförsäkringstagaren) som grundas på att återförsäkringstagaren har hållit kvar tillgångar som motsvarar en avgiven återförsäkring.

12 §

Av det belopp som ska skuldtäckas får en andel om högst

1. 75 procent motsvaras av tillgångar som anges i 3 § 8–11, varav högst 50 procentenheter får motsvaras av tillgångar som anges i 3 § 11,
2. 25 procent motsvaras av tillgångar som anges i 3 § 12,
3. 25 procent motsvaras av tillgångar som anges i 3 § 13, 15 och 16,
4. 10 procent motsvaras av tillgångar som anges i 3 § 17, och
5. 3 procent motsvaras av tillgångar som anges i 3 § 18.

Andra överlåtbara värdepapper än sådana som avses i 3 § 19 och 4 § första stycket 1, och som inte omsätts på någon reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES, får uppgå till högst 10 procent av de tillgångar som används för skuldtäckning.

Vid tillämpningen av första stycket ska även beaktas ett försäkringsföretags indirekta ägande av tillgångar genom dess innehav av andelar i *investeringsfonder* eller placeringar i fondföretag som används för skuldtäckning.

Vid tillämpningen av första stycket ska även beaktas ett försäkringsföretags indirekta ägande av tillgångar genom dess innehav av andelar i *värdepappersfonder*, *specialfonder* eller placeringar i fondföretag som används för skuldtäckning.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

2.24 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 §

Ett institut för elektroniska pengar ska vid varje tidpunkt ha en kapitalbas som lägst motsvarar startkapitalet enligt 1 § eller ett kapitalkrav beräknat enligt 3 §. Institutets kapitalbas får inte underskrida det högsta av dessa belopp.

Vid beräkningen av kapitalbasen och dess sammansättning ska 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar och de föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 6 den lagen tillämpas. Därutöver gäller följande vid beräkningen:

1. Ett institut för elektroniska pengar som tillhör samma grupp som ett annat institut för elektroniska pengar, eller ett betalningsinstitut, kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag eller försäkringsföretag får vid beräkning av kapitalbasen inte ta med sådana poster som ingår i beräkningen av något av dessa företags kapitalbas.

1. Ett institut för elektroniska pengar som tillhör samma grupp som ett annat institut för elektroniska pengar, eller ett betalningsinstitut, *ett* kreditinstitut, *ett* värdepappersföretag, *ett* fondbolag, *en AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder* eller *ett* försäkringsföretag får vid beräkning av kapitalbasen inte ta med sådana poster som ingår i beräkningen av något av dessa företags kapitalbas.

2. Ett institut för elektroniska pengar som bedriver annan verksamhet i enlighet med 5 § får vid beräkningen av kapitalbasen inte ta med sådana poster som ingår i beräkningen av kapitalbasen i den andra verksamheten.

3. För ett institut för elektroniska pengar som har bytt redovisningsvaluta får kapitalbasen inte understiga det högsta av de belopp som följer av 6 och 7 §§ lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

2.25 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs i fråga om skatteförfarandelagen (2011:1244) dels att 1 kap. 1 §, 20 kap. 1, 3 och 4 §§, 22 kap. 1, 17 och 19 §§, 23 kap. 5 § och 34 kap. 9 §, rubriken till 20 kap. samt rubrikerna närmast före 22 kap. 17 § och 34 kap. 9 § ska ha följande lydelse, dels att rubriken till 21 kap. ska lyda ”Kontrolluppgift om avyttring av fordringsrätter och vissa andra delägarrätter”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

I denna lag finns bestämmelser om förfarandet vid uttag av skatter och avgifter.

Innehållet i lagen är uppdelat enligt följande.

AVDELNING I. INNEHÅLL, TILLÄMPNING OCH DEFINITIONER

1 kap. – Lagens innehåll

2 kap. – Lagens tillämpning

3 kap. – Definitioner och förklaringar

AVDELNING II. FÖRETRÄDARE

4 kap. – Uppgifter som har lämnats för någon annans räkning

5 kap. – Uppgifts- och betalningsskyldiga företrädare

6 kap. – Ombud

AVDELNING III. REGISTRERING

7 kap. – Registrering

AVDELNING IV. PRELIMINÄR SKATT

8 kap. – Preliminärskattesystemets grunder

9 kap. – Godkännande för F-skatt

10 kap. – Skatteavdrag för preliminär skatt

11 kap. – Beräkning av skatteavdrag för preliminär skatt

12 kap. – Skattetabeller

AVDELNING V. SÄRSKILD INKOMSTSKATT

13 kap. – Redovisning och betalning av särskild inkomstskatt

AVDELNING VI. KONTROLLUPPGIFTER, DEKLARATIONER OCH ÖVRIGA UPPGIFTER

14 kap. – Syftet med kontrolluppgifter

15 kap. – Kontrolluppgift om intäkt i inkomstslaget tjänst

16 kap. – Kontrolluppgift om intäkt och avdrag i inkomstslaget näringsverksamhet

17 kap. – Kontrolluppgift om ränteinkomster och annan avkastning på fordringsrätter

18 kap. – Kontrolluppgift om ränteutgifter

- 19 kap. – Kontrolluppgift om avkastning på delägarätter
 20 kap. – Kontrolluppgift om avyttring av andelar i *investeringsfonder* och fondföretag
 21 kap. – Kontrolluppgift om avyttring av fordringsrätter och andra delägarätter *än andelar i investeringsfonder och fondföretag*
 20 kap. – Kontrolluppgift om avyttring av andelar i *vissa fonder* och fondföretag
 21 kap. – Kontrolluppgift om avyttring av fordringsrätter och andra delägarätter *vissa andra delägarätter*
 22 kap. – Kontrolluppgift om vissa andra förhållanden
 23 kap. – Kontrolluppgift om utländska förhållanden
 24 kap. – Övriga bestämmelser om kontrolluppgifter
 25 kap. – Undantag från kontrolluppgiftsskyldighet
 26 kap. – Skattedeklaration
 27 kap. – Skalbolagsdeklaration
 28 kap. – Preliminär inkomstdeklaration
 29 kap. – Syftet med inkomstdeklaration
 30 kap. – Vem ska lämna en inkomstdeklaration?
 31 kap. – Vad ska en inkomstdeklaration innehålla?
 32 kap. – När och var ska en inkomstdeklaration lämnas?
 33 kap. – Särskilda uppgifter
 34 kap. – Informationsuppgifter
 35 kap. – Periodiska sammanställningar
 36 kap. – Anstånd med att lämna deklaration och särskilda uppgifter
 37 kap. – Föreläggande
 38 kap. – Formkrav

AVDELNING VII. DOKUMENTATION

- 39 kap. – Dokumentationskyldighet

AVDELNING VIII. UTREDNING OCH KONTROLL

- 40 kap. – Skatteverkets skyldighet att utreda och kommunicera
 41 kap. – Revision
 42 kap. – Tillsyn över kassaregister och kontrollbesök

AVDELNING IX. ERSÄTTNING FÖR KOSTNADER FÖR OMBUD, BITRÄDE ELLER UTREDNING

- 43 kap. – Ersättning för kostnader för ombud, biträde eller utredning

AVDELNING X. TVÅNGSÅTGÄRDER

- 44 kap. – Vitesföreläggande
 45 kap. – Bevissäkring
 46 kap. – Betalningssäkring

AVDELNING XI. UNDANTAG FRÅN KONTROLL

- 47 kap. – Uppgifter och handlingar som ska undantas från kontroll

AVDELNING XII. SÄRSKILDA AVGIFTER

- 48 kap. – Förseningsavgift
 49 kap. – Skattetillägg
 50 kap. – Kontrollavgift
 51 kap. – Befrielse från särskilda avgifter

52 kap. – Beslut om särskilda avgifter

AVDELNING XIII. BESLUT OM SKATTER OCH AVGIFTER

53 kap. – Beslut om skatteavdrag, arbetsgivaravgifter, mervärdesskatt och punktskatt

54 kap. – Beslut om särskild inkomstskatt

55 kap. – Beslut om preliminär skatt

56 kap. – Beslut och besked om slutlig skatt

57 kap. – Skönmässiga beslut om skatter och avgifter

58 kap. – Beslut om säkerhet för slutlig skatt för skalbolag

59 kap. – Ansvar för skatter och avgifter

60 kap. – Beslut om befrielse från skatteavdrag, arbetsgivaravgifter, mervärdesskatt och punktskatt

AVDELNING XIV. BETALNING OCH ÅTERBETALNING AV SKATTER OCH AVGIFTER

61 kap. – Skattekonton

62 kap. – Betalning av skatter och avgifter

63 kap. – Anstånd med betalning av skatter och avgifter

64 kap. – Återbetalning av skatter och avgifter

65 kap. – Ränta

AVDELNING XV. OMRÖVNING SAMT ÖVERKLAGANDE OCH ÄNDRING I BESLUT PÅ GRUND AV SKATTEAVTAL

66 kap. – Omprövning

67 kap. – Överklagande och ändring i beslut på grund av skatteavtal

AVDELNING XVI. VERKSTÄLLIGHET

68 kap. – Besluts verkställbarhet

69 kap. – Verkställighet av beslut om bevissäkring och betalnings-säkring

70 kap. – Indrivning

71 kap. – Övriga bestämmelser om verkställighet.

20 kap. Kontrolluppgift om avyttring av andelar i investeringsfonder och fondföretag

Kontrolluppgift ska lämnas om avyttring av andelar i en *investeringsfond* eller i ett sådant fondföretag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 7 eller 9 § lagen (2004:46) om *investeringsfonder*.

20 kap. Kontrolluppgift om avyttring av andelar i vissa fonder och fondföretag

1 §

Kontrolluppgift ska lämnas om avyttring av andelar i

1. en *värdepappersfond*,

2. ett sådant fondföretag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 7 § lagen (2004:46) om *värdepappersfonder*,

3. en *specialfond*, eller

4. en *utländsk specialfond* som marknadsförs i Sverige enligt

3 §¹

Kontrolluppgift om avyttring genom inlösen eller avyttring som avses i 44 kap. 8 a § inkomstskattelagen (1999:1229) ska lämnas av

1. sådana fondbolag som avses i 1 kap. 1 § första stycket 7 lagen (2004:46) om *investeringsfonder* eller av ett förvaringsinstitut, om förvaltningen av *investeringsfonden* eller fondföretaget har övergått till institutet,

2. *värdepappersbolag och kreditinstitut som förvaltar specialfonder enligt 1 kap. 5 § lagen om investeringsfonder*,

3. förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 6 eller 8 § lagen om *investeringsfonder*, och

4. fondföretag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 7 eller 9 § lagen om *investeringsfonder*.

Om ett förvaltningsbolag eller ett fondföretag har slutit avtal med ett värdepappersinstitut om att ombesörja försäljning och inlösen av andelar, ska kontrolluppgiften i stället lämnas av värdepappersinstitutet.

Om en andel är förvaltarregistrerad ska i stället förvaltaren lämna kontrolluppgiften.

1. sådana fondbolag som avses i 1 kap. 1 § första stycket 8 lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* eller av ett förvaringsinstitut, om förvaltningen av *värdepappersfonden* eller fondföretaget har övergått till institutet,

2. *AIF-förvaltare som förvaltar sådana fonder som avses i 1 § 3 och 4 i Sverige eller av ett förvaringsinstitut, om förvaltningen av fonden har övergått till institutet*,

3. förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 6 § lagen om *värdepappersfonder*, och

4. fondföretag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 7 § lagen om *värdepappersfonder*.

Om ett förvaltningsbolag, ett fondföretag eller en utländsk AIF-förvaltare har slutit avtal med ett värdepappersinstitut om att ombesörja försäljning och inlösen av andelar, ska kontrolluppgiften i stället lämnas av värdepappersinstitutet.

4 §

Kontrolluppgift om annan avyttring än inlösen av andelar i *en investeringsfond eller i ett sådant fondföretag* som avses i 1 kap. 7 eller 9 § lagen (2004:46) om *investeringsfonder* ska lämnas av förvaltare, om andelarna är förvaltarregistrerade.

Om en andel i ett fondföretag

Kontrolluppgift om annan avyttring än inlösen av andelar i *sådana fonder och fondföretag* som avses i 1 § ska lämnas av förvaltare, om andelarna är förvaltarregistrerade.

Om en andel i ett fondföretag

¹ Senaste lydelse 2011:1289.

inte är förvaltarregistrerad, ska kontrolluppgift lämnas av ett värdepappersinstitut i det fall detta medverkar vid avyttringen.

eller i en utländsk specialfond inte är förvaltarregistrerad, ska kontrolluppgift lämnas av ett värdepappersinstitut i det fall detta medverkar vid avyttringen.

22 kap.

1 §²

I detta kapitel finns bestämmelser om skyldighet att lämna kontrolluppgift om

– överlåtelse av privatbostadsrätt och andelar i vissa bostadsföretag (2 och 3 §§),

– upplåtelse av privatbostad eller bostad som innehas med hyresrätt (4 §),

– samfällighet (5 och 6 §§),

– räntebidrag (7 §),

– pensionsförsäkringar och pensionssparkonton (8 och 9 §§),

– avskattning av pensionsförsäkring (10 §),

– tjänstepensionsavtal (11 §),

– underlag för avkastningsskatt på livförsäkringar (12 §),

– skattereduktion för förmån av hushållsarbete (13 §),

– elcertifikat (14 §),

– utsläppsrätter, utsläppsminskningseenheter och certifierade utsläppsminskningar (15 §),

– schablonintäkt vid innehav av ett investeringssparkonto (16 §),

– schablonintäkt vid innehav av andelar i *investeringsfonder och fondföretag* (17–21 §§), och

– schablonintäkt vid innehav av andelar i *värdepappersfonder, fondföretag, specialfonder och utländska specialfonder* (17–21 §§), och

– gåva (22 §).

Schablonintäkt vid innehav av andelar i *investeringsfonder* och *fondföretag*³

Schablonintäkt vid innehav av andelar i *vissa fonder* och *fondföretag*

17 §⁴

Kontrolluppgift ska lämnas om schablonintäkt vid innehav av andelar i *en investeringsfond eller i ett sådant fondföretag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 7 eller 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder*.

Kontrolluppgift ska lämnas om schablonintäkt vid innehav av andelar i *sådana fonder och fondföretag som avses i 20 kap. 1 §*.

² Senaste lydelse 2011:1289.

³ Senaste lydelse 2011:1289.

⁴ Senaste lydelse 2011:1289.

Kontrolluppgift ska lämnas av

1. sådana fondbolag som avses i 1 kap. 1 § första stycket 7 lagen (2004:46) om *investeringsfonder* eller av ett förvaringsinstitut, om förvaltningen av *investeringsfonden* eller fondföretaget har övergått till institutet,

2. *värdepappersbolag* och *kreditinstitut* som förvaltar *specialfonder* enligt 1 kap. 5 § lagen om *investeringsfonder*,

3. förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 6 eller 8 § lagen om *investeringsfonder*, och

4. fondföretag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 7 eller 9 § lagen om *investeringsfonder*.

Om ett förvaltningsbolag eller ett fondföretag har slutit avtal med ett värdepappersinstitut om att ombesörja försäljning och inlösen av andelar, ska kontrolluppgiften i stället lämnas av värdepappersinstitutet.

Om en andel är förvaltarregistrerad ska i stället förvaltaren lämna kontrolluppgiften.

1. sådana fondbolag som avses i 1 kap. 1 § första stycket 8 lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* eller av ett förvaringsinstitut, om förvaltningen av *värdepappersfonden* eller fondföretaget har övergått till institutet,

2. *AIF-förvaltare* i de fall som avses i 20 kap. 1 § 3 och 4, eller av ett förvaringsinstitut om förvaltningen av *fonden* har övergått till institutet,

3. förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 6 § lagen om *värdepappersfonder*, och

4. fondföretag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 7 § lagen om *värdepappersfonder*.

Om ett förvaltningsbolag, ett fondföretag eller en utländsk *AIF-förvaltare* har slutit avtal med ett värdepappersinstitut om att ombesörja försäljning och inlösen av andelar, ska kontrolluppgiften i stället lämnas av värdepappersinstitutet.

23 kap.

5 §

Utländska företag som driver bankverksamhet, värdepappersrörelse, fondverksamhet, finansieringsverksamhet eller försäkringsverksamhet i Sverige utan att inrätta en filial eller motsvarande etablering i landet, ska innan verksamheten inleds ge in en skriftlig förbindelse till Finansinspektionen om att lämna kontrolluppgifter i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

Utländska företag som driver bankverksamhet, värdepappersrörelse, fondverksamhet, finansieringsverksamhet eller försäkringsverksamhet i Sverige utan att inrätta en filial eller motsvarande etablering i landet, ska innan verksamheten inleds ge in en skriftlig förbindelse till Finansinspektionen om att lämna kontrolluppgifter i enlighet med bestämmelserna i denna lag. *Detsamma gäller en utländsk AIF-*

⁵ Senaste lydelse 2011:1289.

förvaltare som förvaltar en specialfond eller som marknadsför en utländsk specialfond i Sverige enligt lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Skyldigheten att lämna en sådan förbindelse gäller inte ett utländskt företag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som på grund av bestämmelser i den staten är förhindrat att lämna kontrolluppgifter. Skyldigheten gäller inte heller försäkringsgivare inom EES som bara meddelar pensionsförsäkring enligt 58 kap. inkomstskattelagen (1999:1229).

34 kap.

Uppgifter om anskaffningsutgift för andelar i investeringsfonder

Uppgifter om anskaffningsutgift för andelar i värdepappersfonder och specialfonder

Fondbolag och förvaltningsbolag som ska föra eller låta föra ett register över andelsinnehavare i en *investeringsfond* ska, då en förvaltare ska föras in i registret enligt 4 kap. 12 § lagen (2004:46) om *investeringsfonder*, lämna förvaltaren uppgifter om den genomsnittliga anskaffningsutgiften för de andelar i en investeringsfond som tillhör en andelsägare och som har registrerats på förvaltaren i stället för andelsägaren.

Vid byte av en förvaltare eller om förvaltaren inte längre ska vara införd i ett register, ska den förvaltare som andelarna i *investeringsfonden* flyttas från lämna den nya förvaltaren, fondbolaget eller förvaltningsbolaget uppgifter om den genomsnittliga anskaffnings-

9 §⁶

Fondbolag, förvaltningsbolag och *AIF-förvaltare* som ska föra eller låta föra ett register över andelsinnehavare i en *värdepappersfond* eller en *specialfond* ska, då en förvaltare ska föras in i registret enligt 4 kap. 12 § lagen (2004:46) om *värdepappersfonder* eller 12 kap. 5 § lagen (2013:000) om *förvaltare av alternativa investeringsfonder*, lämna förvaltaren uppgifter om den genomsnittliga anskaffningsutgiften för de andelar i en *värdepappersfond* eller en *specialfond* som tillhör en andelsägare och som har registrerats på förvaltaren i stället för andelsägaren.

Vid byte av en förvaltare eller om förvaltaren inte längre ska vara införd i ett register, ska den förvaltare som andelarna i *värdepappersfonden* eller *specialfonden* flyttas från lämna den nya förvaltaren, fondbolaget, förvaltningsbolaget eller *AIF-förvaltaren* upp-

⁶ Senaste lydelse 2011:1289.

utgiften för de andelar som flyttas.

Första och andra styckena gäller inte andelar i en *investeringsfond* efter det att andelarna har förtecknats på ett investeringssparkonto.

gifter om den genomsnittliga anskaffningsutgiften för de andelar som flyttas.

Första och andra styckena gäller inte andelar i en *värdepappersfond* eller i en *specialfond* efter det att andelarna har förtecknats på ett investeringssparkonto.

1. Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

2. Äldre bestämmelser om skyldighet att lämna kontrolluppgift beträffande andelar i specialfonder gäller för värdepappersbolag och kreditinstitut som förvaltar specialfonder och som enligt punkt 2 av övergångsbestämmelserna till lagen (2013:000) om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder får fortsätta med sådan verksamhet efter den 21 juli 2013.

2.26 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1268) om investeringssparkonto

Härigenom föreskrivs att 6, 13 och 22 §§ lagen (2011:1268) om investeringssparkonto ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Med investeringstillgångar avses

1. finansiella instrument som är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
2. finansiella instrument som handlas på en handelsplattform, eller
3. andelar i en investeringsfond. 3. andelar i en *värdepappersfond eller en specialfond.*

13 §

Investeringstillgångar får överföras till ett investeringssparkonto från någon annan än kontoinnehavaren bara om tillgångarna överförs till kontot i samband med kontoinnehavarens förvärv av tillgångarna och om förvärvet har skett

1. på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en handelsplattform,
2. på så sätt att nya fondandelar 2. på så sätt att nya fondandelar utfärdats om förvärvet avser utfärdats om förvärvet avser andelar i en *investeringsfond,* andelar i en *värdepappersfond eller en specialfond,*
3. från den som har emitterat tillgångarna om förvärvet grundades på tillgångar som vid förvärvet förvarades på kontot,
4. från investeringsföretaget som vid förvärvet förde investeringsparkontot,
5. från övertagande bolag om tillgångarna avsåg ersättning till aktieägarna vid en fusion eller delning av aktiebolag och om tillgångarna förvärvades på grund av aktier som vid förvärvet förvarades på kontot,
6. från köpande företag om förvärvet var ett led i ett förfarande om andelsbyte och om tillgångarna förvärvades på grund av andelar som vid förvärvet förvarades på kontot,
7. från en annan kontoinnehavare om tillgångarna vid förvärvet förvarades på dennes investeringssparkonto, eller
8. genom utdelning på tillgångar som vid förvärvet förvarades på investeringssparkontot.

Investeringstillgångar som har förvärvats på grund av kontofrämmande tillgångar som avses i 7 § eller kontofrämmande tillgångar som förvaras på ett investeringssparkonto med stöd av 18 § får inte överföras till kontot.

22 §

Finansiella instrument får överföras till någon annan än kontoinnehavaren om kontoinnehavaren har överlåtit tillgångarna genom försäljning, byte eller liknande överlåtelse av tillgångarna

1. på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en handelsplattform,

2. på så sätt att fondandelarna löses in i fonden, om överföringen avser andelar i en *investeringsfond*,
2. på så sätt att fondandelarna löses in i fonden, om överföringen avser andelar i en *värdepappersfond eller en specialfond*,

3. till den som har emitterat tillgångarna,

4. till investeringsföretaget som vid överlåtelsen förde investeringssparkontot,

5. till budgivaren om överlåtelsen var ett led i ett offentligt uppköps-erbjudande,

6. till köpande företag om överlåtelsen var ett led i ett förfarande om andelsbyte,

7. till majoritetsaktieägaren i ett bolag om överlåtelsen var ett led i ett förfarande om inlösen av minoritetsaktier i samma bolag, eller

8. till en annan kontoinnehavare om tillgångarna förs över till förvärvarens investeringssparkonto.

Kontofrämmande tillgångar får inte överföras från ett investeringsparkonto med tillämpning av första stycket 8.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

3 Ärendet och dess beredning

Europaparlamentet och rådet har antagit direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010¹ (i det följande benämnt *AIFM-direktivet*) se *bilaga 1*. Därefter har Europeiska kommissionen (i det följande benämnd *kommissionen*) i enlighet med ett i direktivet föreskrivet kommittéförfarande antagit en rättsakt som kompletterar direktivet, se *bilaga 2*. Denna rättsakt är kommissionens delegerade förordning (EU) nr 231/2013 av den 19 december 2012 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU vad gäller undantag, allmänna verksamhetsvillkor, förvaringsinstitut, finansiell hävstång, öppenhet och tillsyn² (i de följande benämnd *kommissionens delegerade förordning*).

Under förhandlingarna om AIFM-direktivet har en faktapromemoria upprättats och överlämnats till riksdagen (2008/09:FPM130).

Regeringen beslutade den 8 september 2011 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag bl.a. att lämna förslag till hur direktivet ska genomföras i svensk rätt. Utredningen antog namnet AIF-förvaltarutredningen.

Utredningen har avgett betänkandet Förvaltare av alternativa investeringsfonder (SOU 2012:67). Sammanfattningen i betänkandet och utredningens lagförslag finns i *bilagorna 3* och *4*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Finansdepartementet (dnr Fi2012/3710).

¹ EUT L 174, 01.07.2011, s.1 (Celex 32011L0061).

² EUT L 83, 22.3.2013, s. 1 (Celex 32013R0231).

4 Bakgrund

4.1 Direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU om förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIFM-direktivet) reglerar juridiska personer vars normala verksamhet består i förvaltning av en eller flera alternativa investeringsfonder. I den svenska översättningen av direktivet benämns förvaltarna AIF-förvaltare och fonderna AIF-fonder (fortsättningsvis benämnt AIF:er, se avsnitt 5.3). Genom AIFM-direktivet införs en harmoniserad EU-rättslig reglering av AIF-förvaltare. AIF:er definieras i direktivet som företag för kollektiva investeringar, inbegripet dess delfonder, som tar emot kapital från ett antal investerare för att investera det i enlighet med en fastställd investeringspolicy till förmån för dessa investerare, och som inte omfattas av direktiv 2009/65/EG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (UCITS-direktivet).

AIFM-direktivet är tillämpligt på alla AIF-förvaltare oavsett de förvaltade AIF:ernas struktur och rättsliga form. Direktivet reglerar förvaltarna men endast i begränsad utsträckning fonderna, vilka kan vara bildade på kontraktsrättslig eller associationsrättslig grund, genom trustlagstiftning, eller på annat sätt. Av de företag för kollektiva investeringar som förekommer på den svenska marknaden träffas vissa nationellt reglerade investeringsfonder (specialfonder) av definitionen av AIF. Andra fonder som förekommer i Sverige och som omfattas av direktivets definition är dock inte föremål för någon särskild reglering. Det rör sig främst om olika typer av slutna fonder¹⁵¹, såsom riskkapitalfonder, fastighetsfonder och infrastrukturfonder. För närvarande finns således inte något svenskt regelverk som omfattar alla de former av förvaltare som regleras i AIFM-direktivet.

4.2 Kommissionens genomförandeåtgärder

I AIFM-direktivet finns ett antal bestämmelser som ger kommissionen i uppdrag att anta s.k. genomförandeåtgärder med närmare detaljer kring direktivets ramregler (delegerade akter ska antas enligt artiklarna 3, 4, 9, 12, 14–25, 34–37, 40, 42, 53, 67 och 68 i AIFM-direktivet).

Genomförandeåtgärderna till AIFM-direktivet antas på nivå två i enlighet med den s.k. Lamfalussy-modellen (se bl.a. prop. 2006/07:115 s. 242 f.) som syftar till att effektivisera lagstiftningsförfarandet inom EU och tillämpas för lagstiftningen på det finansiella området. Lamfalussy-modellen delar in lagstiftningsförfarandet i fyra nivåer där nivå ett utgörs av ramregler som antas enligt den normala ordningen för lagstiftningen inom EU, med direktiv eller förordningar som föreslås av kommissionen

¹⁵¹ Begreppet sluten fond används här för att beteckna en fond med en begränsad mängd kapital och som generellt sett inte är öppen för inlösen under fondens livstid.

och antas av rådet och Europaparlamentet. På nivå två antar kommissionen genomförandeåtgärder som preciserar och närmare anger detaljerna för lagstiftningen på nivå ett. Kommissionen kan anta genomförandeåtgärder som direktiv eller som förordning. Förfarandet på nivå två har nyligen förändrats i samband med antagandet av Lissabonfördraget och beskrivs närmare nedan. Nivå tre utgörs av gemensamma riktlinjer och rekommendationer. Slutligen ansvarar kommissionen på nivå fyra för att säkerställa att medlemsstaterna genomför lagstiftningen på ett likartat sätt.

Genom antagandet av Lissabonfördraget har som nyss nämnts förfarandet för kommissionens genomförandeåtgärder på nivå två ändrats. Den nya ordningen gör skillnad på delegerade akter och genomförandeakter (delegerade akter och genomförandeakter regleras i artikel 290 respektive 291 i Lissabonfördraget). Enligt AIFM-direktivet har Europaparlamentet eller rådet rätt att när som helst återkalla kommissionens bemyndigande att anta delegerade akter (artikel 57). Europaparlamentet och rådet har också rätt att invända mot de delegerade akter som antagits av kommissionen under en period på tre månader efter antagandet (artikel 58). Denna period kan på Europaparlamentets eller rådets initiativ förlängas med tre månader. För genomförandeakter gäller att de ska beredas i den Europeiska värdepapperskommittén (European Securities Committee, ESC), som är en kommitté under kommissionen med representanter från medlemsstaterna (artikel 59 i AIFM-direktivet).

Genomförandeakter och delegerade akter kallas i vissa fall tekniska standarder. I de fallen har Esma (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten)¹⁵² getts i uppdrag att ta fram förslag till genomförandeåtgärder i enlighet med den s.k. Esma-förordningen (artiklarna 10–14)¹⁵³. Esma har ersatt den tidigare s.k. nivå tre-kommittén CESR (Committee of European Securities Regulators). Esmas förslag till tekniska standarder antas av kommissionen, antingen som delegerade akter eller genomförandeakter i enlighet med det förfarande som beskrivits ovan. Esma-förordningen ger även Esma rätt att utfärda riktlinjer och rekommendationer till dels behöriga myndigheter, dels finansiella företag, dvs. sådana åtgärder på nivå tre som beskrivits ovan. Även detta är en uppgift som Esma övertagit från CESR.

4.3 Skäl för reglering av fonder och fondsparande

Huvudskälet bakom reglering på finansmarknadsområdet är normalt sett samhällets behov av att hantera systemriskerna i syfte att upprätthålla stabiliteten i det finansiella systemet och att sörja för ett gott investerar-skydd.

Konsumentskyddet har utpekats som det avgörande motivet bakom den svenska regleringen av fondsparandet (se exempelvis prop. 2002/03:150

¹⁵² En: European Securities and Markets Authority.

¹⁵³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG om upphävande av kommissionens beslut 2009/77/EG.

s. 125 f.). Fondsparandet kan ha stor privatekonomisk betydelse för den enskilde spararen. Samtidigt är fondprodukterna ofta komplexa och resultatet av fondförvaltningen svårt att utvärdera. Den kollektiva sparformen gör dessutom att det finns ett behov av reglering av fondandelsägarnas och fondbolagets inbördes rättigheter så att vissa investerare inte gynnas på bekostnad av andra och så att fondbolaget handlar i fondandelsägarnas bästa intresse.

Frågan om i vilken utsträckning fonder och fondsparande kan ge upphov till systemrisk, och därför bör regleras även från en sådan utgångspunkt, har behandlats i tidigare lagstiftningsärenden (se SOU 2002:56 s. 240 f. samt prop. 2002/03:150 s. 126 f.). Då konstaterades bl.a. att fondsparandet har liten påverkan på betalningssystemet och kreditgivningen och att fondsparandet därigenom inte påverkar de systemrisk som är motiv till reglering av den finansiella sektorns funktion att hantera betalningar och leverera krediter. Fondbolagen bedömdes inte heller ha självförstärkande kopplingar till vare sig varandra eller till andra aktörer i det finansiella systemet. Med hänsyn till att tillgångarna i den förvaltade fonden hålls separerade från fondbolagets tillgångar så får finansiella svårigheter i ett fondbolag dessutom inte några konsekvenser för investerarnas möjlighet att få ut sina tillgångar. Vidare konstaterades att tidigare exempel på fonder som påverkat det finansiella systemets funktion främst berodde på brister i portföljförvaltning och kreditgivning, faktorer som bättre regleras i andra sammanhang än i fondbolagstiftningen. Fondsparandet i sig bedömdes slutligen inte heller kunna förstärka ett förlopp med snabbt fallande tillgångspriser på de finansiella marknaderna. Slutsatsen var därför att konsumentskyddet är det avgörande motivet för att reglera fondsparandet.

Skälen bakom AIFM-direktivet

Efter finanskrisen konstaterade Europeiska rådet och kommissionen att alla relevanta aktörer på finansmarknadsområdet bör omfattas av lämplig reglering och tillsyn. Detta överensstämde även med de slutsatser som deltagarna på det globala G20-möte som hölls i november 2008 kom fram till. I kommissionens konsekvensanalys till förslaget till AIFM-direktiv utpekade AIF-förvaltarna visserligen inte som någon orsak till finanskrisen¹⁵⁴. Kommissionen menade dock att krisen tydliggjort den roll som AIF-förvaltarna spelar på finansmarknaden. Kommissionen pekade även på en rad risker som AIF-förvaltares verksamhet innebär för placerare och motparter samt för stabiliteten och effektiviteten på finansmarknaderna. Dessa risker kan sammanfattas i nedanstående tabell.

¹⁵⁴ Commission Staff Working Document Accompanying the proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on Alternative Investment Fund Managers and amending Directives 2004/39/EC and 2009/.../EC- Impact Assessment, COM(2009) 207, SEC (2009) 576.

Tabell 1 Översikt över de centrala riskområdena¹⁵⁵

Makroprudentiella (system-) risker, framför allt i samband med hävstångseffekter	<ul style="list-style-type: none"> • Direktexponering av systemrelevanta banker (som tillhandahåller hävstångseffekter) till AIF-sektorn
	<ul style="list-style-type: none"> • Konjunkturförstärkande effekt av flockbeteende, riskkoncentrationer inom vissa marknadssegment och forcerad neddragning av belåningsgraden som överförs till motparterna genom tillgångspriser och marknadslikviditet
Mikroprudentiella risker	<ul style="list-style-type: none"> • Eventuella svagheter i interna riskhanteringssystem vad avser likviditetsrisker, marknadsrisker, motpartsrisker (kreditrisker och avvecklingsrisker) och operativa risker
Investerarskydd	<ul style="list-style-type: none"> • Luckor i informationen till placerare om investeringspolicy, riskhantering, interna rutiner och processer osv. som utgör hinder för effektiv genomlysning
	<ul style="list-style-type: none"> • Intressekonflikter och bristfällig fondförvaltning, framför allt i samband med ersättningar, värdering och förvaltning
Marknadseffektivitet och integritet	<ul style="list-style-type: none"> • Effekter av dynamisk handel och blankningstekniker på marketens funktion
	<ul style="list-style-type: none"> • Risk för marknadsmissbruk i samband med vissa tekniker, till exempel blankning
Påverkan på marknaden för företagskontroll	<ul style="list-style-type: none"> • Bristande insyn vid företagsaffärer avseende noterade företag (t.ex. genom aktielån, CFD-kontrakt) eller vid samagerande genom aktiviststrategier
AIF-förvaltares kontroll över företag	<ul style="list-style-type: none"> • Risk för felaktiga incitament vid förvaltning av portföljföretag, framför allt i samband med skuldfinansiering
	<ul style="list-style-type: none"> • Bristande insyn och bristande offentlig granskning av s.k. buy-outs

I konsekvensanalysen konstaterades att det befintliga europeiska regelverk som omfattar AIF-förvaltare är fragmenterat och till stora delar bygger på nationell rätt. Samtidigt är AIF-förvaltarens verksamhet i många fall internationell och gränsöverskridande. Det fragmenterade regelverket ansågs därför vara ett hinder för effektiv reglering, tillsyn och övervakning på makronivå. Det ansågs också begränsa marknadsintegrationen och utvecklingen av den inre marknaden för de finansiella produkter som marknadsförs av AIF-förvaltare.

De mål som kommissionen ställde upp för det nya direktivet var följande¹⁵⁶:

¹⁵⁵ Kommissionens konsekvensanalys, s. 7.

¹⁵⁶ Kommissionens konsekvensanalys, s. 26 f.

- Säkerställa att AIF-förvaltare uppfyller lämpliga krav på auktorisation och registrering.
- Skapa en ram för övervakning av makroprudentiella risker.
- Tillgodose en fullgod tillsyn och begränsning av mikroprudentiella risker.
- Ge en samstämd syn på skyddet för professionella investerare i AIF:er.
- Ökat ansvar för AIF-förvaltare som har kontroll över och förvaltar företag.
- Utveckling av den inre marknaden för AIF:er.
- Säkerställa att de vidtagna åtgärderna står i proportion till riskerna och tar tillräcklig hänsyn till AIF-förvaltarens olika affärsmodeller.

Motiven bakom AIFM-direktivet kan således för det första summeras som ett behov av ett harmoniserat regelverk för att bättra på förutsättningarna för övervakning av fondförvaltare vars verksamhet på olika sätt befaras kunna påverka risker i det finansiella systemet. Det rör sig främst om förvaltare av fonder som tillämpar finansiell hävstång (se bl.a. skäl 49 i AIFM-direktivet). I konsekvensanalysen omnämns även råvarufonder i denna kategori. Direktivet innehåller därför bestämmelser som möjliggör för medlemsstaternas tillsynsmyndigheter att påvisa, övervaka och vid behov bemöta systemrisker. Genom direktivets bestämmelser kan behöriga myndigheter samla in information om användandet av finansiell hävstång och vidarebefordra den informationen till andra behöriga myndigheter, till Esmå och till den s.k. Europeiska systemrisknämnden, ESRB (European Systemic Risk Board)¹⁵⁷.

För det andra finns en vilja att öka den offentliga insynen i och inflytandet över fonder som agerar på marknaden för företagskontroll, eller s.k. riskkapitalfonder (se bl.a. skäl 53 i AIFM-direktivet). Direktivet innehåller därför bestämmelser om hur AIF-förvaltare som förvaltar AIF:er som förvärvar kontroll över företag ska agera, exempelvis bestämmelser om information till anställda i sådana företag.

Ett tredje motiv till regleringen är att skapa en inre marknad för AIF-förvaltare. På samma sätt som förvaltare av UCITS-fonder ska AIF-förvaltare kunna erhålla ett s.k. marknadsföringspass som innebär att de genom ett enkelt registreringsförfarande ska kunna marknadsföra andelar i AIF:er i hela unionen (se bl.a. skäl 4 i AIFM-direktivet).

4.4 Övrig harmoniserad lagstiftning med relevans för fondområdet

I december 2011 presenterade kommissionen ett förslag till harmoniserat europeiskt regelverk för investeringar i riskkapitalfonder. Regelverket ska omfatta de förvaltare av venture capital-fonder som med hänsyn till

¹⁵⁷ Den Europeiska systemrisknämnden ESRB är inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1092/2010 av den 24 november 2010 om makrotillsyn av det finansiella systemet på EU-nivå och om inrättande av en europeisk systemrisknämnd (EUT L 331, 15.12.2010, s. 1, Celex 32010R1092).

förvaltad kapital faller under AIFM-direktivets tröskelvärde och som frivilligt väljer att omfattas. Sådana fonder ska enligt förslaget fritt få marknadsföras till bl.a. vissa professionella investerare i Europa med hjälp av ett marknadsföringspass liknande det som gäller för förvaltare av UCITS-fonder enligt UCITS-direktivet och för AIF-förvaltare enligt AIFM-direktivet¹⁵⁸. Parallellt med det föreslagna regelverket för riskkapitalfonder har även ett förslag till harmoniserat regelverk för marknadsföring av fonder för s.k. socialt företagande tagits fram¹⁵⁹.

Ytterligare ett förslag till förordning på finansmarknadsområdet presenterades i juli 2012¹⁶⁰, där kommissionen föreslår ett harmoniserat regelverk om standardiserad information som ska lämnas vid erbjudande av investeringar i vissa finansiella produkter till konsumenter, s.k. Packaged Retail Investment Products, PRIPs. Enligt förslaget ska bl.a. fonder (såväl UCITS-fonder som AIF:er), s.k. strukturerade produkter innehållande derivatkomponenter, samt vissa typer av försäkringskontrakt av investeringskaraktär omfattas av informationskraven i förordningen.

Samtidigt med PRIPs presenterades ett förslag till ändringar i UCITS-direktivet, det s.k. UCITS V¹⁶¹. Förslaget innehåller främst förtydliganden angående förvaringsinstitutens uppgifter och ansvar, bestämmelser om ersättningssystem för fondförvaltare samt harmoniserade sanktionsbestämmelser.

För en närmare genomgång av övrig harmoniserad lagstiftning på finansmarknadsområdet hänvisas till kapitel 2 i utredningens betänkande (SOU 2012:67).

4.5 Fondsparandets organisation och kategorier

4.5.1 Inledning

I avsnitt 4.5 beskrivs kortfattat fondsparandets organisation och kategorier, för en mer detaljerad redogörelse hänvisas till avsnitt 2.5 i utredningens betänkande (SOU 2012:67).

4.5.2 Investeringsfonder

Sedan början på 1990-talet är den svenska lagstiftningen på fondområdet harmoniserad med EU:s UCITS-direktiv. Regleringen finns sedan 2004 i lagen (2004:46) om investeringsfonder (LIF). Investeringsfonder delas i lagstiftningen upp i dels värdepappersfonder, dels special-

¹⁵⁸ Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council on European Venture Capital Funds, COM(2011) 860, 2011/0417 (COD).

¹⁵⁹ Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council on European Social Entrepreneurship Funds, COM(2011) 862, 2011/0418 (COD).

¹⁶⁰ Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council on key information documents for investment products, COM(2012) 352/3, 2012/0169 (COD).

¹⁶¹ Proposal for a directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2009/65/EC on the coordination of laws, regulations and administrative provisions relating to undertakings for collective investment in transferable securities (UCITS) as regards depositary functions, remuneration policies and sanctions, COM(2012) 350/2, 2012/0168 (COD).

fonder. Tillsyn och tillståndsprövning enligt LIF handhas av Finansinspektionen.

Värdepappersfonder och specialfonder har det gemensamt att de är kontraktsrättsliga fonder som inte utgör självständiga rättssubjekt (4 kap. 1 § LIF). De kan inte förvärva rättigheter eller ådra sig skyldigheter. De kan inte heller bli föremål för konkursförfarande. Fondandelsägarnas rätt till fonden är beskuren och begränsar sig till rätten att få sin andel i fonden inlöst och att i vissa fall erhålla utdelning. För värdepappers- och specialfonder gäller även vissa gemensamma regler i LIF om förvaltning, fondbestämmelser, information till fondandelsägarna m.m.

Värdepappersfonder är harmoniserade fonder som uppfyller UCITS-direktivets krav och som efter notifiering får marknadsföras fritt inom EU. Värdepappersfonder kallas även *UCITS-fonder*. En UCITS-fond måste vända sig till allmänheten. Det är således inte möjligt att begränsa kretsen av investerare i en UCITS-fond. Eftersom UCITS-fonder vänder sig till allmänheten gäller särskilda placeringsbestämmelser som syftar till att tillvarata investerarnas behov av riskspridning. Placeringsbestämmelserna innebär begränsningar av vilka tillgångsslag fondens medel får placeras i och begränsningar av vilka riskkoncentrationer som en UCITS-fond får ha. Utöver placeringsbestämmelserna gäller särskilda skyddsregler för UCITS-fonder, t.ex. att andelar i fonden måste kunna lösas in eller återköpas på fondandelsägarens begäran, att fondandelsägarna ska få tillgång till viss information om fonden och att tillgångarna i fonden ska förvaras hos ett förvaringsinstitut.

Ett viktigt syfte med den gemensamma regleringen för UCITS-fonder är att skapa en gemensam fondmarknad inom EU. Därför innehåller UCITS-direktivet regler om vad som gäller för UCITS-fonder vars andelar marknadsförs i andra medlemsstater än hemmedlemsstaten.

Specialfonder är nationellt reglerade och behöver därför inte följa UCITS-direktivets regler. De kallas ibland för *icke-harmoniserade fonder* och får endast marknadsföras i en medlemsstat i den mån det är förenligt med nationell lagstiftning i den medlemsstaten.

Till skillnad mot vad som gäller för värdepappersfonder får en specialfond vända sig till en begränsad krets investerare. En specialfond behöver inte erbjuda samma likviditet som en värdepappersfond men måste vara öppen för inlösen minst en gång per år. Placeringar av fondmedel i en specialfond behöver inte heller följa de placeringsregler som gäller för värdepappersfonder. Undantag från placeringsreglerna prövas av Finansinspektionen och grundar sig på förhållandena i det enskilda fallet. Inspektionen prövar också, vid godkännande av fondbestämmelserna för en specialfond, om fondens placeringsstrategi är förenlig med de krav som ställs på riskspridning.

Utländska fonder som uppfyller UCITS-direktivets krav får, efter att det anmälts till Finansinspektionen, fritt marknadsföras i Sverige. LIF tillåter även, efter Finansinspektionens godkännande, marknadsföring i Sverige av andra utländska fonder än UCITS-fonder, under förutsättning att dessa fonder uppfyller krav motsvarande dem som ställs på specialfonder. Den rättsliga formen och strukturen på utländska fonder skiljer sig i många fall från den svenska. Utländska fonder som marknadsförs i Sverige kan således vara bildade på kontraktsrättslig eller associations-

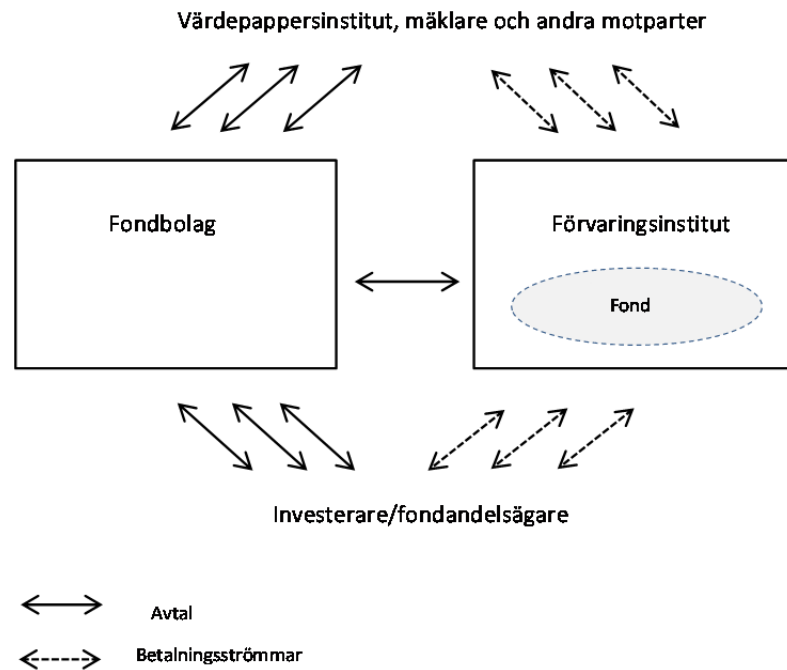
rättslig grund eller på annat sätt. Termen fondföretag används i LIF för att beteckna utländska fonder, både UCITS-fonder och andra fonder.

Svenska aktiebolag som har tillstånd att driva fondverksamhet, dvs. förvalta en investeringsfond och handha försäljning och inlösen av andelar, benämns fondbolag. Tillstånd för fondverksamhet avseende specialfonder får även beviljas svenska kreditinstitut och värdepappersbolag, som har tillstånd för portföljförvaltning avseende finansiella instrument. Termen förvaltningsbolag används i LIF för att beteckna utländska fondförvaltare som förvaltar UCITS-fonder och andra fonder.

Tillgångarna i en investeringsfond ska förvaras av ett förvaringsinstitut som även på fondbolagets instruktion utför in- och utbetalningar i fonden. Förvaringsinstitut kan vara banker eller andra kreditinstitut. Syftet med att hålla förvaltningen och förvaringen av fondens tillgångar åtskilda på detta sätt är bl.a. att förvaringsinstitutet ska vara en extra kontrollfunktion som ser till att fondbolaget använder fondens medel i enlighet med fondbestämmelserna.

Ansvarsfördelningen, förvaltningen och administrationen av investeringsfonder kan beskrivas med följande skiss:

Figur 1 Ansvarsfördelning mellan fondbolag och förvaringsinstitut

Investeringsfonden som juridisk struktur är särskilt lämplig för att ordna den typ av kollektiva investeringar som riktar sig till konsumenter. Genom investeringsfonden kan enkelt och rimligt kostnadseffektivt en önskvärd kombination av avkastning och risk uppnås, som enskilda sparare annars skulle ha begränsad möjlighet att åstadkomma. Konsumentskyddet har också tidigare angetts som det främsta motivet bakom

reglering av fondsparande (prop. 2002/03:150 s. 125). Investeringsfonden som placeringsform utnyttjas dock även av andra investerare än konsumenter. Det finns exempelvis specialfonder som främst riktar sig till professionella investerare.

4.5.3 Andra icke-harmoniserade fonder som inte är specialfonder

Definitionen av AIF i AIFM-direktivet omfattar – utöver specialfonder – även andra fonder som inte omfattas av den svenska fondlagstiftningen. Det gäller sådana fonder som investerar i andra typer av tillgångar än vad LIF medger att medlen i en investeringsfond investeras i, exempelvis riskkapitalfonder, fastighetsfonder eller råvarufonder.

Riskkapitalfonder

Termen riskkapital är ett samlingsnamn för alla investeringar i företags ägarkapital, dvs. investeringar i sådana andelar som ger innehavaren äganderätt i ett företag. Riskkapitalfonder används emellertid ofta som beteckning på bolag med en begränsad livstid som specialiserat sig på investeringar i onoterade företag eller noterade företag som avnoteras efter att de förvärvats av bolaget. En sådan riskkapitalfond bildas ofta av ett s.k. riskkapitalbolag som sköter administrationen av fonden och kontakten med investerarna. Kännetecknande för riskkapitalfonder är att de är slutna till formen på så sätt att andelarna är begränsade till antalet och inte kan lösas in på begäran. Kapitalet investeras i stället utifrån en i förväg bestämd tidshorisont och fonden likvideras när denna period har löpt ut. Det kapital som investeras i fonden är dessutom i regel avtalat på förhand.

Till skillnad från andra fonder som placerar i aktier tar riskkapitalfonder ofta ägarkontrollen över portföljbolagen. Det innebär att fondförvaltaren eller riskkapitalbolagets s.k. management team tar ett aktivt ansvar för förvaltningen av bolagen och deltar i den långsiktiga styrningen av bolagens verksamhet genom att de direkt utser styrelse och därmed även indirekt påverkar ledningsgruppens sammansättning. De portföljbolag som fondkapitalet sedan investeras i kan antingen vara onoterade mindre företag med tillväxt- och utvecklingspotential (venture capital) eller etablerade företag med behov av ny ledning eller annan organisationsförändring (buy-out).

Trots att riskkapitalfonder till vissa delar kan sägas likna investeringsfonder föreligger vissa väsentliga skillnader. Riskkapitalfonder är till skillnad från investeringsfonder slutna till formen i den meningen att de baseras på ett i förväg begränsat kapital och det saknas rätt till inlösen under fondens livslängd, som normalt är ca 10 år. Livslängden beror bl.a. på mognadsfasen i de bolag fondens investeringsstrategi är inriktad mot. Riskkapitalfonder riktar sig inte heller till allmänheten utan vanligtvis endast till en begränsad krets institutionella investerare eller personer vars professionella verksamhet inbegriper investeringar i riskkapital. Det är även vanligt att förvaltaren eller till förvaltaren närstående personer parallellt med fondens övriga investerare själva investerar i en viss andel av fondens totala kapital. Utöver avkastningen på sådana investeringar

tar förvaltaren arvode i form av en i förväg avtalad andel av eventuell vinst vid avveckling av fonden. Den del som tillfaller förvaltaren brukar kallas *carried interest* (särskild vinstandel) och är i regel förvaltarens huvudsakliga källa till avkastning.

Risikkapitalfonder som är baserade i Sverige är bildade på associationsrättslig grund, som kommanditbolag eller som aktiebolag. I andra jurisdiktioner förekommer dock att risikkapitalfonder har en annan rättslig struktur. Exempelvis är det vanligt förekommande att risikkapitalfonder bildas på kontraktsrättslig grund som s.k. *limited partnerships* på Jersey.

Fastighetsfonder

Fastighetsfonder som begrepp kan användas för att beteckna fonder som direktinvesterar i fastigheter, själva investerar i andra fastighetsfonder som i sin tur direktinvesterar i fastigheter (s.k. *fond-i-fond*) eller ger investerarna exponering mot fastighetsmarknaden genom att investera i aktier i noterade fastighetsbolag.

Många länder har tillskapat skatteregler för s.k. REITS (Real Estate Investment Trusts) efter en amerikansk förebild. En REIT kan beskrivas som en sluten fond vars främsta syfte är investeringar i fastigheter. En REIT kan vara bildad som aktiebolag eller som stiftelse och är befriad från inkomstskatt under vissa förutsättningar. Skattskyldigheten har i stället överförs till fondens investerare. Möjligheten att införa en svensk motsvarighet till REITS har varit föremål för diskussion i ett flertal tidigare reformförslag och motioner utan att ha lett till någon lagstiftningsåtgärd¹⁶².

Fastighetsfonder som direktinvesterar i fastigheter och är etablerade i Sverige är i regel bildade på associationsrättslig grund som aktiebolag eller kommanditbolag. Svenska fastighetsfonder liknar risikkapitalfonder på så sätt att de är slutna till formen och främst riktar sig till en begränsad grupp professionella och institutionella investerare.

Infrastrukturfonder

Infrastrukturfonder är fonder som placerar i infrastruktur såsom broar, vägar, kollektivtrafik och energiförsörjning. Att stater helt eller delvis väljer att finansiera investeringar i kollektiva nyttigheter genom försäljning till privata investerare har blivit allt vanligare. Med hänsyn till att investeringar i infrastruktur kräver en ansenlig mängd kapital, organiseras privat finansiering av infrastruktur ofta så att ett flertal investerare går in med var sin andel. Infrastrukturfonder placerar i sådana infrastrukturandelar alternativt arrenderar infrastruktur under en viss avtalad period.

Infrastrukturfonder är vanligen organiserade på ett liknande sätt som risikkapitalfonder, och förvaltningen sköts ofta av bolag vars verksamhet även omfattar förvaltning av risikkapitalfonder. Precis som med risikkapitalfonder är infrastrukturfonder även ett sätt att organisera offentliga och privata saminvesteringar i infrastruktur.

¹⁶² Se bl.a. 2000/01:SkU19, 2001/02:SkU15 och 2008/09:SkU285.

Råvarufonder

Råvarufonder används som beteckning på fonder som på olika sätt är exponerade mot marknaden för olika råvaror. Sådan exponering skapas som regel inte genom direktinvesteringar i råvaror utan genom investeringar i råvaruderivat (vanligen s.k. futures) eller aktier i bolag vars värde i sin tur är starkt beroende av priset på en eller flera råvaror, exempelvis gruvindustri, oljebolag, skogs- och massaindustri.

Hedgefonder

Hedgefonder kallas ofta sådana fonder vars investeringsstrategier är utformade i syfte att skapa positiv avkastning oavsett utvecklingen på aktiemarknaden. Investeringsstrategin i en hedgefond kan dock även vara konstruerad för att förstärka eller neutralisera marknadsrörelser. För att uppnå sådana effekter utnyttjar hedgefonder i regel någon form av s.k. finansiell hävstång. Finansiell hävstång skapas med hjälp av belåning, derivatinstrument, blankningsaffärer eller på annat sätt och innebär att korrelationen mellan värdeförändringen på en viss investering och fondens avkastning påverkas så att exempelvis små rörelser i marknaden för en viss tillgång eller en viss tillgångsportfölj ger stora effekter i fondens avkastning och tvärtom. Hedgefonder kan konstrueras med olika riskprofil. Många hedgefonder vänder sig till professionella investerare och kräver att ett visst minimikapital investeras, vilket kan uppgå till ett väsentligt belopp. Det finns dock hedgefonder som vänder sig till konsumenter och tillåter mindre investeringar. Förvaltare av hedgefonder tar vid sidan av förvaltningsavgiften i regel ut en prestationsbaserad avgift som en andel av avkastningen över en viss nivå.

Med hänsyn till att placeringsreglerna för värdepappersfonder i LIF endast medger exponeringar som hänför sig till derivatinstrument och belåning i begränsad utsträckning, är sådana hedgefonder som är etablerade i Sverige specialfonder enligt definitionen i LIF. Sådana specialfonder måste uppfylla det generella kravet på riskspridning i 6 kap. 2 § LIF. Andra hedgefonder som förvaltas av svenska förvaltare är etablerade utomlands och vänder sig till professionella investerare. Marknadsföring i Sverige av hedgefonder som är etablerade utomlands, är endast möjligt efter tillstånd från Finansinspektionens (1 kap. 9 § LIF).

4.6 Den svenska fondmarknaden

4.6.1 Inledning

I avsnitt 4.6 beskrivs kortfattat den svenska fondmarknaden, för en mer detaljerad redogörelse hänvisas till avsnitt 2.6 i utredningens betänkande (SOU 2012:67).

Det privata fondsparandet är i dag en väl etablerad sparform på den svenska marknaden. Sparandet i fonder sker både direkt och indirekt genom fondförsäkring, inklusive fall då tjänstepension tryggas genom sådan försäkring, samt genom s.k. individuellt pensionssparande (IPS). Ytterligare en stor andel av fondsparandet sker genom det statliga

premiepensionssystemet. Inräknat både direkt och indirekt sparande är fondsparandet en dominerande sparform bland svenska hushåll.

Vid utgången av 2012 uppgick fondförmögenheten i svenska investeringsfonder till 1605 miljarder kronor.

Den största ägarkategorin på den svenska fondmarknaden är svenska finansiella företag, som äger fondandelar genom bl.a. fondförsäkringsavtal och premiepensionssystemet. Denna andel har successivt ökat under de senaste tio åren och var vid utgången av 2011 större än den andel som ägdes direkt av hushållen.

Vid utgången av 2012 fanns 538 svenska värdepappersfonder registrerade hos Finansinspektionen. Den allra största andelen av dessa förvaltas av de svenska storbankernas fondbolag. Den förvaltade förmögenheten i dessa värdepappersfonder uppgick vid samma tidpunkt till 1282 miljarder kronor.¹⁶³

Vid utgången av 2012 var antalet specialfonder med tillstånd från Finansinspektionen 355. Den förvaltade förmögenheten i de specialfonder som fått tillstånd från Finansinspektionen uppgick vid samma tidpunkt till totalt 324 miljarder kronor. Intresset för icke-UCITS-fonder har generellt sett ökat under de senaste 15 åren. Som andel av den totala fondförmögenheten stod specialfonder för 3 procent vid utgången av 1998. Vid utgången av 2012 var motsvarande andel 20 procent¹⁶⁴.

4.6.2 Fondförvaltare

I Sverige hade 75 fondbolag beviljats tillstånd för att driva fondverksamhet vid utgången av 2012. Svenska fondbolag varierar i storlek och förvaltar allt från en enstaka fond till 100 fonder eller fler. De största aktörerna på den svenska marknaden är storbankernas fondbolag som genom tillgången till bankkontor har ett etablerat distributionsnät och tillgång till ett befintligt kundunderlag. Detta har gynnat skapandet av en massmarknad för fondsparande. De fondbolag som etablerats av livförsäkringsbolag står för ytterligare en stor andel av den svenska fondmarknaden.

Den svenska fondlagstiftningen tillåter att Finansinspektionen beviljar kreditinstitut och värdepappersbolag med tillstånd för portföljförvaltning avseende finansiella instrument tillstånd för fondverksamhet som avser specialfonder. Vid utgången av 2012 hade 23 värdepappersbolag beviljats tillstånd för att driva fondverksamhet avseende specialfonder. Något kreditinstitut med motsvarande tillstånd fanns inte. Den vanligaste distributionskanalen för fondandelar är bankernas och värdepappersbolagens internetjänster, varifrån kunderna i regel ges möjlighet att köpa andelar i både sådana fonder som förvaltas av ett fondbolag inom samma koncern som banken eller värdepappersbolaget och fonder som förvaltas av andra aktörer. Försäljning av fonder som förvaltas av andra aktörer sker vanligen mot provision.

¹⁶³ Uppgifter från Finansinspektionen.

¹⁶⁴ Fondförmögenhet i specialfonder i relation till total fondförmögenhet, uppgifter från Finansinspektionen.

Fondandelar som ägs indirekt via fondförsäkring kan distribueras av försäkringsbolag eller förmedlare. Även sådan försäljning sker ofta mot provision. Fondförsäkring kan också väljas inom ramen för premiebestämda tjänstepensionsavtal. För kollektivavtalade tjänstepensioner sker dessa val via valcentraler.

4.6.3 Utländska aktörer på den svenska fondmarknaden

UCITS-direktivet tillåter gränsöverskridande marknadsföring av UCITS-fonder i unionen. Utländska förvaltare kan därför med stöd av LIF marknadsföra UCITS-fonder etablerade utomlands till svenska investerare efter ett visst underrättelseförfarande (1 kap. 7 §). Vid utgången av 2012 fanns 709 sådana utländska UCITS-fonder registrerade hos inspektionen. Dessa fonder ska följa de regler som gäller i fondens hemland. Regelverket är dock i stora delar harmoniserat genom UCITS-direktivets minimiregler. UCITS-direktivet medger inte att det i nationell rätt ställs högre krav på gränsöverskridande aktörer vad avser sådant som faller inom direktivets tillämpningsområde. Regleringen av bl.a. fondens rättsliga struktur varierar dock mellan olika länder.

Enligt LIF får även andra fonder än UCITS-fonder marknadsföras i Sverige (1 kap. 9 §)¹⁶⁵. Sådana fonder måste dock först ha tillstånd från Finansinspektionen. För dessa fonder saknas harmoniserade verksamhetsregler, regler om investerarskydd och tillsyn varför Finansinspektionen från fall till fall avgör om fonden uppfyller de krav som ställs i LIF och därmed ska beviljas tillstånd för marknadsföring i Sverige. Vid utgången av 2012 hade 36 utländska fonder erhållit ett sådant godkännande från Finansinspektionen.

Någon tillförlitlig uppgift om hur stor fondförmögenheten är i de utländska fonder som marknadsförs i Sverige med stöd av LIF finns inte att tillgå.

Den svenska fondmarknaden kännetecknas sammanfattningsvis av att ett stort antal utländska fonder marknadsförs i Sverige. En andel av dessa fonder förvaltas av bolag som ingår i en svensk koncern, men som av olika skäl lagt verksamheten utanför Sverige (se SOU 2010:78 s. 602). De utländska fonder som marknadsförs i Sverige är till största delen sådana fonder som omfattas av UCITS-direktivet och kan därmed utnyttja rätten till gränsöverskridande marknadsföring. Endast ett fåtal utländska fonder som inte omfattas av UCITS-direktivet har fått Finansinspektionens godkännande för marknadsföring i Sverige i enlighet med LIF.

¹⁶⁵ Möjligheten att marknadsföra andra utländska fonder än UCITS-fonder i 1 kap. 9 § LIF omfattar fondföretag enligt 1 kap.1 § 8 samma lag. Utländska fonder som inte träffas av definitionen av fondföretag (exempelvis slutna fonder vars andelar inte kan återköpas eller lösas in på begäran) omfattas inte av LIF. Utländska slutna fonder kan därför marknadsföras i Sverige utan Finansinspektionens godkännande. Sådana slutna fonder kan dock omfattas av prospektkrav.

4.7 Den svenska riskkapitalmarknaden

4.7.1 Inledning

I avsnitt 4.7 beskrivs kortfattat den svenska riskkapitalmarknaden, för en mer detaljerad redogörelse hänvisas till avsnitt 2.7 i utredningens betänkande (SOU 2012:67).

I Sverige har aktörerna på riskkapitalmarknaden traditionellt utgjorts av statliga aktörer och större riskkapitalbolag. Många av de större aktörerna driver gränsöverskridande verksamhet och förvaltar riskkapitalfonder som är etablerade utanför Sverige eller fungerar som rådgivare åt förvaltare av riskkapitalfonder som är etablerade utanför Sverige. En stor andel av kapitalet i sådana fonder kommer från utländska investerare. Det finns även mindre svenska aktörer som främst verkar nationellt och förvaltar fonder som huvudsakligen vänder sig till svenska investerare.

Grovt indelat förekommer huvudsakligen tre kategorier av riskkapitalaktörer i Sverige; privata riskkapitalbolag, koncernägda riskkapitalföretag (captives) och statliga institutioner och företag. Utöver dessa kategorier verkar även enskilda privata aktörer, s.k. affärsänglar, som hjälper nystartade företag med rådgivning och finansiering.

4.7.2 Statliga institutioner och företag

Som namnet antyder ägs statliga riskkapitalföretag till huvuddelen av statligt ägda stiftelser och företag. Alltsedan Företagskapital startade i mitten av 1970-talet har svenska staten varit en aktiv aktör på riskkapitalmarknaden. Två stora statliga aktörer är Industrifonden och ALMI Företagspartner, vars verksamhet består i att stimulera det svenska näringslivet genom investeringar och aktivt ägande i onoterade bolag. Härtill kommer bl.a. Sjätte AP-fonden, som förvaltar allmänna pensionsmedel med uppdraget att nå långsiktigt hög avkastning genom placeringar på riskkapitalmarknaden (se 3 kap. 1 § lagen [2000:193] om Sjätte AP-fonden).

Under senare år har statliga venture capital-insatser allt oftare utgjorts av saminvesteringsprojekt där staten investerar i privata venture capital-fonder. Exempel på sådana statliga venture capital-bolag är Fouriertransform, som agerar på fordonsmarknaden, samt Inlandsinnovation, som investerar i tillväxtbolag baserade i Norrlands inland. Även på europeisk och nordisk nivå förekommer riskkapitalaktörer med statlig anknytning, t.ex. European Investment Fund och Nordiska Investeringsbanken.

4.7.3 Koncernägda riskkapitalföretag

Koncernägda riskkapitalföretag ingår i regel i en koncern vars huvudsakliga verksamhet inte är riskkapitalverksamhet. Att ett riskkapitalföretag är koncernägt innebär att ägarbolaget har mer än 50 procent av aktierna eller på annat sätt innehar ett bestämmande inflytande över företaget. Ett sådant riskkapitalföretag får normalt sett sina

investeringsmedel från moderbolaget. Det kan vara fråga om dotterbolag till banker, försäkringsbolag eller investmentbolag. Inom industrin är det vanligt att stora koncerner har ett dotterbolag som investerar i företag inom koncernens verksamhetsområde, ofta mindre, innovativa företag som befinner sig i ett tidigt utvecklingsstadium. Svenska exempel på koncernägda riskkapitalföretag är Volvo Technology Transfer och SEB Venture Capital.

4.7.4 Privatägda riskkapitalföretag och riskkapitalfonder

Privatägda riskkapitalbolag med gränsöverskridande verksamhet är de dominerande aktörerna på den svenska riskkapitalmarknaden. Sett till antalet fonder/antal investeringar verkar de flesta privata aktörer inom venture capital-området. Sett till fondförmögenheten och investerade belopp dominerar dock de aktörer som är verksamma inom buy-out. Fondernas kapital kommer huvudsakligen från internationella investerare och investeras till stor del utanför Sverige. Inom venture capital är det som ovan nämnts vanligt med saminvesteringar där svenska staten av näringspolitiska skäl går in som delfinansiär i privata fonder. Detta och det förhållandet att det förvaltade kapitalet ofta är mindre omfattande gör marknaden för venture capital mer nationellt förankrad.

Tidigare var det vanligt att riskkapitalfonder etablerades i Sverige genom svenska kommanditbolag på grund av att vinsterna i fonden därigenom som huvudregel beskattas hos investerarna. Kommanditbolagskonstruktionen innebär också att kommanditdelägarnas ekonomiska ansvar för fondens åtaganden är begränsat, på ett liknande sätt som aktieägarnas i ett aktiebolag. För internationella fonder med en stor andel utländskt kapital är det emellertid numera vanligast att fonderna etableras utanför EES på exempelvis kanalöarna och struktureras som den engelska motsvarigheten till kommanditbolag, Limited Partnerships. Valet av jurisdiktion och associationsform styrs främst av juridiska hänsynstaganden, effektivitets- och skatteskal och investerarnas hemvist.

Vid sidan av riskkapitalbolag som förvaltar riskkapitalfonder finns oberoende riskkapitalföretag som i regel drivs i form av aktiebolag. Liksom för andra typer av riskkapitalföretag är affärsidén att investera i onoterade bolag och utveckla verksamheten för att sedan avyttra bolagen. I motsats till vad som gäller för riskkapitalfonder finansieras dock förvärven i oberoende riskkapitalföretag direkt med medel från den egna verksamheten, dvs. genom ägarkapital och banklån. Ägarna till oberoende riskkapitalföretag är vanligtvis privatpersoner eller andra investerare utan någon närmare anknytning till företaget, och deras mål med aktieägandet är normalt endast att få god avkastning på sin investering. Många svenska oberoende riskkapitalföretag är upptagna till handel på en reglerad marknad, exempelvis Ratos och Bure som är

upptagna till handel på en reglerad marknad som drivs av Nasdaq OMX Stockholm AB¹⁶⁶.

Risikkapitalverksamhet eller förvaltning av risikkapitalfonder är i dag inte förenat med tillståndsplikt i Sverige. Några enhetliga definitioner på risikkapitalområdet finns därför inte. Förvaltda förmögenheter i risikkapitalfonder som investerar i onoterade företag är dessutom betydligt svårare att mäta än i fonder som investerar i noterade värdepapper. Den statistik som finns att tillgå om branschen är därför begränsad.

Antalet investerande medlemmar, dvs. företag som direkt eller indirekt investerar i onoterade bolag, i svenska risikkapitalbolagens branschorganisation, Svenska risikkapitalföreningen (SVCA) var 118 vid utgången av 2012¹⁶⁷. De investerande medlemmarna i SVCA är av olika inriktning och storlek och omfattar såväl AP-fonder som noterade investeringsbolag.

SVCA publicerar sedan ett antal år tillbaka regelbundet statistik över aktiviteten på den svenska risikkapitalmarknaden. Statistiken omfattar bl.a. information om investeringar i svenska portföljbolag, antalet investeringar och avyttringar inom buy-out respektive venture capital samt anskaffat kapital inom buy-out och venture capital.

Trenden på risikkapitalmarknaden på senare år har präglats av den internationella finansorn som lett till minskad aktivitet och kapitalanskaffning. I synnerhet har marknaden för venture capital, dvs. investeringar i mindre tillväxtbolag, avtagit kraftigt. Av det kapital som totalt investeras i venture capital-företag har de statliga och offentliga medlen ökat stadigt under de senare åren.

Vid sidan av offentlig sektor är pensionsfonder, banker, försäkringsbolag och andra fonder som genom fond-i-fond lösningar investerar i risikkapital de dominerande investerarna på risikkapitalmarknaden. Som tidigare nämnts görs investeringar i risikkapital typiskt sett inte av privatpersoner. Av de investeringar som gjordes 2011 på den svenska risikkapitalmarknaden stod privata placerare endast för två procent¹⁶⁸.

¹⁶⁶ Andra oberoende risikkapitalföretag som är upptagna till handel på en reglerad marknad som drivs av Nasdaq OMX Stockholm AB är CapMan, East Capital Explorer, Naxs och Novestra.

¹⁶⁷ Uppgifter från SVCA. SVCA har även andra medlemskategorier; individuella medlemmar (privatpersoner som investerar i onoterade företag med ett aktivt ägarengagemang), associerade medlemmar (medlemmar som är tjänsteleverantörer till risikkapitalbolag och entreprenörer) samt affärsängelnätverk (förmedlare mellan affärsänglar och företag/projekt med finansieringsbehov).

¹⁶⁸ Källa SVCA.

5 Allmänna utgångspunkter

5.1 Förhållandet mellan AIFM-direktivet och den nationella regleringen

Regeringens bedömning: De nya bestämmelserna bör inte utan starka skäl gå längre än AIFM-direktivets regler.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Tredje AP-fonden* framför att det är av vikt att svenska AIF-förvaltare kan driva verksamhet och svenska AIF:er organiseras på villkor likvärdiga med de som gäller i andra länder och att det därför är av central vikt att den svenska regleringen, särskilt när det gäller fonder som vänder sig till professionella investerare, inte utan starka skäl går utöver de minimikrav som anges i direktivet. *Andra och Fjärde AP-fonden* anser att inga av de svenska reglerna bör vara mera långtgående eller strängare än miniminivån i direktivet när det gäller avser verksamhet riktad mot professionella investerare. Övriga remissinstanser har inget att erinra mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Ett viktigt syfte bakom AIFM-direktivet är att uppnå harmoniserade krav för tillståndsgivning och tillsyn över AIF-förvaltare och att skapa ett gemensamt regelverk för att hantera de risker som investerare i AIF:er utsätts för (skälen 2 och 3 i direktivet). Direktivet syftar också till att skapa en gemensam marknad för förvaltare av AIF:er. En förutsättning för den eftersträvade harmoniseringen är att de nationella regelverken i länderna inom EES inte ställer upp ytterligare eller annorlunda krav än dem som följer av det gemensamma regelverket. En utgångspunkt vid genomförandet av direktivet bör därför vara att de svenska lagbestämmelserna ska ansluta sig till den nivå på krav som AIFM-direktivet ställer. Avvikelser bör endast förekomma i de fall som det finns starka skäl för det, och direktivet ger utrymme för nationella särregler (se t.ex. artikel 43).

För specialfonder finns i dag investerarskyddsregler i LIF. Det finns inte några skäl att avskaffa dessa regler, utan de bör behållas och endast AIF:er som uppfyller vissa krav bör få marknadsföras till icke-professionella investerare. På detta område bör det därför uppställas nationella krav som går utöver direktivet, se avsnitt 9. Detta bör inte betraktas som s.k. *goldplating*, eftersom reglerna i direktivet gäller för marknadsföring till professionella investerare och varje land inom EES får reglera det som ska gälla för marknadsföring till icke-professionella investerare på det egna territoriet.

I likhet med *Tredje* och *Fjärde AP-fonderna*, anser regeringen att för AIF:er som marknadsförs endast till professionella investerare finns inga skäl att ställa krav som går utöver dem i AIFM-direktivet. En sådan reglering skulle dessutom riskera att bli verkningslös, eftersom direktivets regler om rätten att bedriva verksamhet över gränserna förhindrar att det i Sverige ställs några andra krav än de krav som följer av direktivet (artiklarna 31–33) på utländska EES-baserade AIF-förvaltare som avser att vara verksamma här i landet. Reglerna ger AIF-förvaltare som

har tillstånd i sitt hemland en ovillkorlig rätt att marknadsföra de fonder som de förvaltar till professionella investerare i Sverige efter ett särskilt anmälningsförfarande (se om verksamhet över gränserna i avsnitt 15).

5.2 Fondernas och förvaltarnas juridiska form

Regeringens bedömning: Med undantag för specialfonder bör AIF:ers och AIF-förvaltares juridiska form inte regleras i det nya svenska regelverket.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* menar att då AIFM-direktivet innebär helt nya förutsättningar för den svenska fondmarknaden bör en översyn av svensk fondreglering nu göras. Föreningarna framför att avsaknaden av ett svenskt ramverk för andra fondtyper än specialfonder kommer att medföra nackdelar för svenska AIF-förvaltare och att det därför finns behov att införa reglering av sådana fonder som är vanligt förekommande i andra länder, särskilt fastighetsfonder, associationsrättsliga fonder och fonder som får ha andra placeringstillgångar än specialfonderna. Föreningarna förordar därför att regeringen låter utreda frågan om nya reglerade former för fonder i Sverige. Övriga remissinstanser har inget att erinra mot bedömningen.

Skälen för regeringens förslag: AIFM-direktivet reglerar inte AIF:ernas eller AIF-förvaltarnas rättsliga ställning, med det undantaget att en AIF-förvaltare enligt definitionen i artikel 4.1 b förutsätts vara en juridisk person. Tvärtom ska reglerna i direktivet tillämpas oavsett fondens eller förvaltarens legala form/struktur, se artikel 2.2 i direktivet¹.

Detsamma bör vara utgångspunkten vid genomförandet i svensk rätt, dvs. ett aktiebolags, ett kommanditbolags eller en utländsk fonds rättsliga ställning ska inte påverkas av de bestämmelser som införs för att genomföra AIFM-direktivet. Ett aktiebolags rättshandlingsförmåga, behandling i skatterettsligt hänseende m.m. ska vara densamma oavsett om bolaget faller in under definitionen av AIF eller AIF-förvaltare i AIFM-direktivet. Den rättsliga ställningen ska inte heller påverka tillämpningen av reglerna, dvs. en förvaltare måste leva upp till samtliga krav oavsett i vilken rättslig form denne har valt att organisera sig själv eller fonden.

Denna grundprincip bör gälla även för specialfonder. Specialfondernas rättsliga ställning är i dag reglerad i LIF. Regleringen hänger samman med dagens investerarskyddsregler och bör därför behållas i sak oförändrad (se avsnitt 9.3).

Den nya svenska reglering som föreslås kommer att omfatta såväl AIF:er som är bildade på kontraktsrättslig grund som de som är bildade på associationsrättslig grund. Däremot kommer specialfonder och liknande fonder med regelbunden möjlighet för andelsägare att köpa och

¹ I den svenska versionen av AIFM-direktivet ser både artikel 2.2 b och 2.2 c ut att handla om fondernas legala form/struktur, men detta är antagligen en miss i översättningen. I den engelskspråkiga versionen behandlar artikel 2.2 b fondens legala form och artikel 2.2 c förvaltarens legala struktur.

lösa in andelar (öppna fonder), av praktiska skäl troligtvis att vara begränsade till den kontraktsrättsliga formen, även om något förbud mot den associationsrättsliga formen inte finns. Av de associationsrättsliga formerna är troligtvis aktiebolaget den i utlandet mest förekommande och fonden blir då ett rättssubjekt. Problemet med en sådan konstruktion är att ett aktiebolag har ett fixerat aktiekapital, vars storlek visserligen kan ändras, men bara efter särskilt beslut i den ordning som föreskrivs i 11 kap. aktiebolagslagen (2005:551). Den konstruktionen lämpar sig därför inte för regelbundna köp och inlösen av andelar. Frågan har berörts i tidigare lagstiftningsärenden och då gjordes bedömningen att tillskapandet av en aktiebolagsform med rörligt aktiekapital skulle innebära alltför genomgripande förändringar i den bolagsrättsliga lagstiftningen (se t.ex. prop. 1974:128 s. 95 ff. samt prop. 2002/03:150 s. 115, 249 och 255 ff.).

Regeringen är medveten om att avsaknaden av möjlighet att etablera associationsrättsliga, öppna fonder i Sverige, som *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* påpekar, eventuellt utgör en konkurrensnackdel för den svenska fondbranschen i förhållande till andra europeiska aktörer. Den associationsrättsliga formen är vanlig i branschen, bl.a. är många fonder, inklusive sådana som huvudsakligen marknadsförs i Sverige, etablerade i Luxemburg som s.k. SICAV:er (*Société d'Investissement à Capital Variable*). Avsaknaden av ett svenskt ramverk för andra typer av fonder, såsom fastighetsfonder och fonder med andra investeringstillgångar än specialfonder kan också utgöra en konkurrensnackdel. Det saknas emellertid utrymme att inom ramen för detta lagstiftningsärende utreda frågan om associationsrättsliga öppna fonder eller fastighetsfonder och fonder med andra investeringstillgångar än finansiella instrument.

5.3 Terminologi

Regeringens bedömning: De nya begrepp och termer som införs i samband med genomförandet av AIFM-direktivet bör så nära som möjligt ansluta sig till de begrepp och termer som används i direktivet.

Utredningens bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen har dock föreslagit att begreppet AIF-fond, som används i den svenska versionen av AIFM-direktivet, även bör användas i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Remissinstanserna yttrar sig inte i frågan.

Skälen för regeringens bedömning: I AIFM-direktivet införs och används en rad facktermer och begrepp, t.ex. alternativa investeringsfonder, professionella investerare, finansiell hävstång och prime broker. Vissa av begreppen finns även i andra EU-direktiv på värdepappersmarknadsområdet och vissa är nya i och med AIFM-direktivet. Vid genomförandet kan man antingen anpassa begrepp och termer så långt det är möjligt till ett språkbruk som ligger närmare svensk lagstiftningstradition

eller gå i motsatt riktning och sträva efter att följa den terminologi som används i AIFM-direktivet.²

Eftersom AIFM-direktivet kommer att kompletteras av delegerade akter och genomförandeakter som är direkt tillämpliga i medlemsstaterna och som kan förmodas innehålla hänvisningar till många av begreppen i direktivet, skulle det kunna medföra problem om man i svensk lagstiftning skulle avvika alltför mycket från dessa begrepp. Detta i sig är ett skäl att följa terminologin i AIFM-direktivet. Både förvaltare av fonder och behöriga myndigheter agerar i hög utsträckning över gränserna och behöver därför tillämpa lagstiftningen i flera länder inom EES i sin verksamhet. En enhetlig terminologi skulle underlätta detta. Övervägande skäl talar således för att terminologin i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder så långt det är möjligt bör stämma överens med terminologin i AIFM-direktivet.

Begreppet AIF-fond används i den svenska versionen av AIFM-direktivet (se artikel 4.1 a) och är en förkortning av "alternativ investeringsfond". Begreppet är en tautologi "alternativ investeringsfond-fond" och det bör därför undvikas av rent språkliga skäl. Då begreppet och förkortningen AIF även överensstämmer med det engelska begreppet torde det heller inte föreligga någon risk för att begreppet ska missuppfattas trots att det avviker från det som används i den svenska versionen av AIFM-direktivet. Det begreppet används därför i brödtexten i denna lagrådsremiss. Till skillnad från utredningen anser regeringen emellertid att begreppet alternativ investeringsfond bör användas i den svenska lagstiftningen, trots att det begrepp som används i direktivet är AIF-fond.

En närliggande fråga är användningen av begreppen EES och EU. AIFM-direktivet är enligt EES-avtalet tillämpligt även i de länder inom EES som inte är medlemmar i EU. Rätten att driva verksamhet över gränserna m.m. gäller således även AIF-förvaltare i länder som inte är medlemsstater. Det är dock EU som är utgångspunkten i texten i AIFM-direktivet. Detta får till följd att benämningar och definitioner i direktivet innehåller begreppet EU i stället för EES. En AIF-förvaltare med hemvist i en medlemsstat kallas t.ex. EU-baserad AIF-förvaltare, inte EES-baserad. För att inte skapa onödig förvirring avseende de förslag som diskuteras i betänkandet och de föreslagna lagreglerna kommer därför begreppen EES och EES-baserad att användas genomgående i de kommande avsnitten.

5.4 En ny lag

<p>Regeringens förslag: De nya bestämmelser som följer av AIFM-direktivet genomförs huvudsakligen i en ny lag om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Regleringen av specialfonder överförs till den nya lagen.</p>

² Motsvarande bedömning gjordes vid genomförandet av MiFID i svensk rätt, se prop. 2006/07:115 s. 276.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att då något samlingsbegrepp för värdepappersfonder och specialfonder inte längre behövs, bör begreppet värdepappersfond ersättas med investeringsfond och begreppet värdepappersfond utmönstras.

Remissinstanserna: *Konsumentverket* anser att reglering rörande fonder, så långt det är möjligt bör ske i en och samma lag för att främja rättsäkerheten för konsumenter. *Skatteverket* anser att man bör behålla namnet värdepappersfonder för UCITS-fonder och samlingsbeteckningen investeringsfonder för hela gruppen värdepappersfonder och specialfonder. *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* menar att en begreppsförändring kan bli förvirrande för konsumenter och att det finns ett värde i att behålla begreppet värdepappersfond för att i högre grad särskilja dessa konsumentfonder från andra investeringsfonder. Övriga remissinstanser yttrar sig inte i frågan.

Skälen till regeringens förslag: Det är mot bakgrund av strävan att både i sak och terminologiskt utforma den svenska lagstiftningen så direktivnära som möjligt man bör ta ställning till hur genomförandet av AIFM-direktivet ska ske rent lagtekniskt. Valet står mellan att skapa en helt ny lag eller att göra justeringar i LIF. Ytterligare en faktor som påverkar bedömningen är det arbete som inom EU pågår med att ändra UCITS-direktivet vilket kommer att påverka LIF. Det är i och för sig möjligt att genomföra AIFM-direktivets regler genom justeringar av de befintliga bestämmelserna i LIF, såsom *Konsumentverket* föreslår. En fördel med en sådan lösning skulle vara att all reglering av fonder skulle vara samlad i en och samma lag. Samtidigt skulle det leda till sämre överensstämmelse med AIFM-direktivet, åtminstone när det gäller terminologin. LIF gäller till största delen förvaltare och fonder som omfattas av UCITS-direktivet, och dessa delar av lagen kan inte anpassas till AIFM-direktivet. Regleringen skulle också bli sämre anpassad till de AIF:er som i dag inte omfattas av fondlagstiftningen. Ett begrepp som "fondbolag" t.ex. passar inte särskilt bra för ett riskkapitalbolag. Ett bättre alternativ är därför att införa en helt ny lag.

Nästa fråga är hur den nya lagen ska förhålla sig till LIF när det gäller specialfonderna. Utredningen har övervägt främst två alternativ. Ett av dem är att låta regleringen avseende fonderna i sig vara kvar i LIF, varvid den nya lagen endast skulle innehålla bestämmelser avseende AIF-förvaltarna. Problemet med den lösningen är att den inte går att genomföra konsekvent. Det finns ingen klar skiljelinje varken i AIFM-direktivet eller i LIF mellan regler som rör fonderna och regler som rör den som förvaltar fonderna. I många fall är det visserligen tydligt att en regel rör förvaltarna, t.ex. reglerna om tillståndsplikt och kapitalkrav, men det är mindre tydligt i andra fall, t.ex. reglerna om förvaringsinstitut och användningen av finansiell hävstång. Samma problem finns i LIF. Bestämmelserna om fondbestämmelser i 4 kap. 8 § LIF kan sägas röra fonderna men i samma paragraf åläggs fondbolaget att upprätta fondbestämmelserna. Bestämmelserna om fondandelar och inlösen av fondandelar i 4 kap. 10–14 §§ LIF kan också sägas röra fonderna. Men i dessa paragrafer åläggs fondbolaget att värdera andelarna och föra register över andelsägarna m.m. Det finns fler exempel på regler i både AIFM-direktivet och LIF som kan sägas röra både fonderna och den som

förvaltar fonderna. Att under dessa förutsättningar reglera specialfonderna delvis i LIF och delvis i en ny lag riskerar att leda till en ologisk lagstiftning som är svår att tillämpa. Regeringen har därför i likhet med utredningen valt alternativet att lagstiftningen bör renodlas så att specialfonderna helt och hållet regleras i den nya lagen och LIF ändras så att den lagen enbart reglerar värdepappersfonder (UCITS-fonder). På så sätt samlas all lagstiftning avseende AIF:er – både sådana regler som följer av AIFM-direktivet och nationella regler – i en enda lag. Flera av dagens regler, t.ex. om fondernas rättsliga ställning och information om fonderna, bör dock vara identiska för både värdepappersfonder och specialfonder. I många fall bör det därför rent lagtekniskt finnas hänvisningar i den nya lagen till bestämmelser i LIF. Hänvisningarna bör dock utformas så att det anges vilka regler som också ska tillämpas på specialfonder.

Utredningen har föreslagit att då samlingsbegreppet investeringsfond i LIF inte längre behövs, bör det i stället användas som beteckning för dagens värdepappersfonder och att begreppet värdepappersfond i stället utmönstras ur lagstiftningen. Utredningen menar att det skulle vara logiskt att begreppet investeringsfonder används för de fonder som omfattas av UCITS-direktivet och att AIF:er ska avse de fonder som ryms under definitionen i AIFM-direktivet. I förkortningen AIF:er ligger att fonderna är ”alternativa”, och av definitionen av AIF:er framgår att de är alternativa i förhållande till just de fonder som omfattas av UCITS-direktivet (artikel 4.1 a i AIFM-direktivet). Regeringen anser, i likhet med *Skatteverket*, *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen*, att resonemanget om investeringsfond respektive alternativa investeringsfond visserligen är logiskt i förhållande till AIFM-direktivet men att begreppet värdepappersfond ger en tydlig bild av vilka tillgångar som medlen i fonden placeras i. Begreppet värdepappersfond är också väl inarbetat på den svenska fondmarknaden och det utgör ett skäl mot att göra någon ändring i detta avseende. Regeringen anser därför att begreppet värdepappersfond ska kvarstå, samtidigt som samlingsbegreppet investeringsfonder bör utmönstras ur lagstiftningen då detta blir överflödigt. Detta innebär också att LIF bör byta beteckning till lagen om värdepappersfonder.

5.5 Behörig myndighet

Regeringens förslag: Finansinspektionen utses till behörig myndighet enligt AIFM-direktivet.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna yttrar sig inte frågan.

Skälen för regeringens förslag: Varje land inom EES ska utse en behörig myndighet som ska fullgöra de skyldigheter som anges i AIFM-direktivet (artikel 44). Den behöriga myndigheten (eller myndigheterna om ett land vill utse flera) ska vara en offentlig myndighet.

Finansinspektionen är den myndighet i Sverige som i dag är behörig myndighet enligt andra EU-direktiv (bl.a. UCITS-direktivet) och ger

tillstånd till och har tillsyn över företag på värdepappersmarknaden. Inspektionen har också ett internationellt kontaktnät med andra tillsynsmyndigheter, vilket är av stor betydelse för att kunna samarbeta på det sätt som krävs enligt direktivet (artikel 50). Finansinspektionen bör därför vara den behöriga myndigheten i Sverige enligt AIFM-direktivet.

6 Tillämpningsområde

6.1 Definitionen av alternativa investeringsfonder

Regeringens förslag: En AIF är ett företag för kollektiva investeringar som

1. tar emot kapital från ett antal investerare för att investera det i enlighet med en fastställd investeringspolicy till förmån för dessa investerare, och
2. inte kräver auktorisation enligt UCITS-direktivet.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* efterlyser ett tydligare resonemang om vilka kriterier som bör spela stor roll vid bedömningen av om ett företag faller inom eller utom tillämpningsområdet för den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Inspektionen anser att den vida definitionen av vilka företag som omfattas i kombination med de undantag som föreslås i vissa fall innebär stora svårigheter att avgränsa vilka företag som träffas av regelverket. Detta riskerar att leda till betydande rättsosäkerhet. Vidare anser *Finansinspektionen* att ett bolags syfte bör bedömas med utgångspunkt i den faktiska verksamheten, inte utifrån bolagsordningen samt att begreppen ”investeringsstrategi” och ”till förmån för investerarna” bör utvecklas i förarbetena. *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* anser att det bör klargöras vad som avses med ”ett antal investerare” och huruvida två investerare räcker för att uppfylla detta kriterium. Föreningarna anser att en genomlysning bör ske för att inkludera innehav som är förvaltarregistrerade. *Svenska Riskkapitalföreningen* och *Sveriges advokatsamfund* ifrågasätter slutsatsen att verksamhetsdrivande aktiebolag normalt inte ska betraktas som AIF:er då alla aktiebolag enligt sin bolagsordning bedriver någon form verksamhet och att den verksamhet som åsyftas och som innebär att ett bolag inte omfattas av direktivet måste närmare bestämmas. *Riskkapitalföreningen* och *Advokatsamfundet* påpekar också att vid en bedömning av bolagets syfte är det osannolikt att bolagsordningen kan ge en tydlig bild av bolagets verksamhet. De båda organisationerna påpekar också att det saknas en diskussion om hur andra associationsformer än aktiebolag förhåller sig till avgränsningen av tillämpningsområdet. *Fastighetsägarna Sverige* anser att det är viktigt att det i propositionen förs ett resonemang om vilka företag som inte ska omfattas av regelverket. Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: AIFM-direktivets regler är tillämpliga på förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF). Både begreppet AIF-förvaltare och begreppet AIF definieras i direktivet. AIF-förvaltare definieras som den som förvaltar en AIF. För att förstå tillämpningsområdet är det därför enklast att börja med definitionen av vad en AIF är.

Enligt direktivet ska, enkelt beskrivet, följande rekvisit vara uppfyllda för att det ska vara fråga om en AIF (artikel 4.1 a):

- Ett företag för kollektiva investeringar, som

- tar emot kapital från ett antal investerare för att investera det i enlighet med en fastställd investeringspolicy till förmån för dessa investerare, och
- som inte kräver tillstånd enligt UCITS-direktivet.

Definitionen täcker ett flertal olika företeelser, dels sådana som enligt gällande lagstiftning betraktas som fonder, t.ex. specialfonder enligt LIF, dels sådana som i dag betraktas som bolag, t.ex. riskkapitalfonder i form av kommanditbolag. Ett aktiebolag som omfattas av definitionen är dock fortfarande ett aktiebolag även efter genomförandet av AIFM-direktivet. Användningen av begreppet AIF för aktiebolaget är enbart ett sätt att betrakta bolaget för tillämpningen av de regler som följer av AIFM-direktivet och ändrar inte vad som i övrigt gäller för bolaget. På samma sätt förhåller sig begreppet AIF till t.ex. specialfonder. En specialfond är en AIF. Det är dock av de nationella bestämmelserna i LIF som specialfondens rättsliga ställning och placeringsbegränsningar framgår, och inte av bestämmelserna som genomför AIFM-direktivet. I direktivet regleras i huvudsak AIF-förvaltarens skyldigheter och detta påverkar inte specialfondens egenskaper.

Definitionen av en AIF är vid och det är i dagsläget svårt att överblicka alla de företeelser som kan komma att omfattas av begreppet. Syftet med AIFM-direktivet – att inte bara skydda investerare, utan även att skydda marknads stabilitet och andra marknadsaktörer – talar för en extensiv snarare än en restriktiv tolkning av begreppet AIF (se t.ex. skälen 3 och 8). Oavsett detta kan gränsdragningen bli problematisk. För att uppnå den eftersträlvade harmoniseringen kan det inte finnas utrymme för egna nationella tolkningar. AIFM-direktivet är ett av de direktiv där Esma har ett uppdrag att verka för en gemensam tolkning och tillämpning. I den mån Esma utfärdar rekommendationer på detta område är det i första hand i dessa som vägledning bör hämtas (se artikel 16 i Esma-förordningen 1095/2010/EG).

En definition av AIF motsvarande den i AIFM-direktivet bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Definitionen i lagen bör då inbegripa eventuella delfonder utan att detta behöver anges uttryckligt som i direktivet.

Flera remissinstanser har efterfrågat förtydliganden beträffande tillämpningsområdet. Huruvida ett företag omfattas av regelverket eller inte, får avgöras med utgångspunkt i de definitioner som anges i lagen, den vägledning som ges här samt med stöd av eventuell ytterligare vägledning på EU-nivå. En sådan bedömning måste ske från fall till fall. I det följande ges en beskrivning av de rekvisit som ska vara uppfyllda för att en konstruktion ska klassificeras som en AIF.

Företag för kollektiva investeringar

En första förutsättning för att det ska röra sig om en AIF är att syftet med konstruktionen i fråga är att göra kollektiva investeringar i avsikt att skapa avkastning till förmån för investerarkollektivet. Det bör dock inte krävas att investerarna får avkastning på sin investering på lika villkor. Det bör inte heller vara relevant på vilket sätt avkastningen skapas, om det är genom att köpa och sälja tillgångarna eller genom att förvalta dem. Däremot bör investerarna inte ha någon löpande kontroll avseende

investeringarna. Med det menas att de generellt inte bör ha någon daglig kontroll över verksamheten, även om det inte hindrar att investerare godkänner eventuella ändringar av eller påverkar den allmänna inriktningen av verksamheten.

Ta emot kapital från ett antal investerare

För att betraktas som en AIF ska konstruktionen ta emot kapital från ett antal investerare. *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* anser att det bör klargöras vad som avses med ”ett antal investerare” och om två investerare räcker för att uppfylla detta kriterium. Någon uttrycklig gräns för hur många investerare det åtminstone ska vara finns inte angett i direktivet. Antagligen är antalet investerare i sig inte särskilt relevant. I så fall borde något annat uttryck, t.ex. ”allmänheten”, ha valts i direktivet (se t.ex. om användningen av begreppet ”allmänheten” i prop. 2004/05:158 s. 63–65). Däremot står det klart, ur ett rent språkligt perspektiv, att det ska vara minst två investerare för att det ska vara en AIF. Regeringen anser i likhet med *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* att en genomlysning bör ske för att beakta eventuellt bakomliggande investerare (som t.ex. genom förvaltarregistrering, matar- och mottagarfonder samt fond-i-fond strukturer får exponering mot konstruktionen). Detta för att undvika att regelverket kringgås.

Ytterligare en fråga blir om bedömningen av antalet investerare ska grunda sig på det faktiska antalet investerare eller det tilltänkta antalet investerare. Om man väljer att grunda bedömningen på det faktiska antalet investerare kan man hamna i en situation där en förvaltare som har etablerat och ansökt tillstånd för en konstruktion avsedd att fungera som en AIF faktiskt inte blir en AIF förrän det finns två investerare. En sådan situation skulle inte vara önskvärd. I stället bör bedömningen grunda sig på om huruvida konstruktionen enligt lag, bolagsordning, fondbestämmelser eller motsvarande regelverk är förhindrad att ta emot kapital från fler än en investerare. Föreligger inget sådant hinder bör konstruktionen anses ta emot kapital från fler än en investerare.

Ytterligare ett krav för att en AIF ska föreligga är att det kapital som tas emot är externt (se skäl 7 i AIFM-direktivet). Där anges att s.k. family office-konstruktioner, som investerar privatpersoners förmögenhet utan att hämta in externt kapital, inte ska anses vara AIF:er. Av detta kan man dra slutsatsen att en företeelse som endast rör en begränsad krets personer, som också har någon annan relation till varandra än den aktuella investeringen, t.ex. arbetskamrater som bildar en aktiesparklubb och har en samägd värdepappersdepå, inte är en AIF.

Det bör även noteras att trots att det svenska begreppet ”ta emot kapital” ur ett rent språkligt perspektiv indikerar att det skulle handla om ett passivt mottagande av kapital, så ger den engelska motsvarigheten, ”raising capital”, snarare det motsatta intrycket – att ett aktivt uppsökande av medel skulle krävas. Det fordras alltså någon typ av aktivitet av AIF:en eller den som företräder AIF:en för att på så vis frammana en investering. Det kan t.ex. vara att AIF-förvaltaren eller AIF:en söker kapital i syfte att investera det.

Investera enligt en fastställd investeringspolicy till förmån för investerarna

Avsikten med konstruktionen ska vara att kapitalet ska investeras i enlighet med en fastställd investeringspolicy till förmån för investerarna. *Finansinspektionen* har framfört att begreppen ”investeringsstrategi” och ”till förmån för investerarna” bör utvecklas i förarbetena.

En grundläggande plan eller målsättning som är beslutad och dokumenterad och som binder förvaltarens handlingsförmåga i förhållande till det förvaltade kapitalet bör anses utgöra en fastställd investeringspolicy. Men en fastställd investeringspolicy kan föreligga även i andra situationer.

Syftet med investeringen måste vara att ge avkastning till dem som investerar. En samlingsstiftelse som samlar in pengar för andra syften än att gynna dem som skjutit till kapitalet omfattas därför inte. Även andra typer av stiftelser faller utanför definitionen av AIF av detta skäl, t.ex. en pensionsstiftelse som bildats genom kapitaltillskott och avsättningar från ett eller flera företag som en form av säkerhet för företagets pensionsåtagande. För det första har stiftelsen bildats för att trygga pensionsutfästelser, se 9 § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelser. För det andra sker utbetalningar visserligen till den ursprungliga investeraren – företaget – men bara under vissa i lagen angivna förutsättningar, t.ex. om företaget gjort en pensionsutbetalning. Man kan därför inte säga att kapitalet i så fall har investerats till förmån för investerarna (i den mån en stiftelse också är ett tjänstepensionsinstitut är den dessutom uttryckligen undantagen enligt artikel 2.3 b, se avsnitt 6.3).

Likaså innebär denna del av definitionen att verksamhetsdrivande aktiebolag normalt inte bör betraktas som AIF:er när verksamheten utgörs av något annat än att investera bolagets kapital. *Risikkapitalföreningen* och *Advokatsamfundet* ifrågasätter slutsatsen att verksamhetsdrivande aktiebolag normalt inte ska betraktas som AIF:er då alla aktiebolag per definition faktiskt bedriver någon form verksamhet och att den verksamhet som åsyftas och innebär att ett bolag inte omfattas av AIFM-direktivet måste närmare bestämmas. Begreppet ”verksamhetsdrivande aktiebolag” bör i detta sammanhang förstås som ett aktiebolag som bedriver någon annan verksamhet än att investera investerarens kapital enligt en fastställd investeringspolicy till förmån för dessa investerare. Sådana bolag har inte som huvudsyfte att investera kapitalet i tillgångar i enlighet med någon investeringspolicy, utan syftet är normalt att använda kapitalet för att bedriva en viss verksamhet och därigenom ge aktieägarna avkastning. Kapitalet används även i sådana fall ofta för att införskaffa tillgångar men då i syfte att använda dessa för att exempelvis producera varor eller tjänster eller för att sälja vidare så snart som möjligt i en rörelse som består i att sälja sådana tillgångar. Ett verksamhetsdrivande aktiebolag tar in kapital från investerare och drivs i vinstsyfte, dvs. typiskt sett för att utveckla verksamheten och ge avkastning till aktieägarna. Men bolagsstämman i ett sådant bolag kan i viss mån välja hur vinsten ska hanteras och fördelas – om den ska användas för att expandera verksamheten eller delas ut till aktieägarna. Vinst i ett verksamhetsdrivande aktiebolag innebär därför inte per automatik

avkastning för aktieägarna. Detta torde utgöra en väsentlig skillnad i förhållande till en AIF.

Regeringen anser i likhet med Finansinspektionen att bedömningen av om ett bolag omfattas av definitionen främst bör avgöras utifrån bolagets faktiska agerande, som framgår av t.ex. årsredovisningen. Vägledning bör dock också kunna fås av bolagsordningen och hur syftet är angett där.

Ingen UCITS-fond

Det sista rekvisitet är att företaget inte kräver auktorisation enligt UCITS-direktivet. Enligt det direktivet krävs tillstånd för kollektiva investeringskonstruktioner som investerar i vissa finansiella instrument och andra likvida tillgångar samt tillämpar principen om riskspridning. Nyckelbegreppet i sammanhanget är ”principen om riskspridning”. Med detta avses de placeringsrestriktioner som följer av UCITS-direktivet. Det finns t.ex. begränsningar i hur stor andel av tillgångarna i en UCITS-fond som får vara utgivna av en och samma emittent och i vilken omfattning derivatinstrument får finnas i fonden. En fond där tillgångarna inte placeras i enlighet med dessa begränsningar får inte ha tillstånd enligt UCITS-direktivet. Placeringsreglerna i UCITS-direktivet innebär också att medlen i en värdepappersfond (det svenska namnet på UCITS-fonder, se 1 kap. 1 § 25 LIF) endast får placeras i finansiella instrument och i ett begränsat urval av andra likvida tillgångar (t.ex. medel på konto hos ett kreditinstitut). Detta innebär att fonder där medlen placeras i helt andra tillgångar, t.ex. fastigheter och råvaror, inte får vara värdepappersfonder. Sådana fonder kan i stället omfattas av AIFM-direktivet.

Befintliga fonder och företag som omfattas av AIFM-direktivet

En svensk specialfond är en sådan företeelse som träffas av AIFM-direktivets definition av en AIF. En specialfond tar emot kapital från allmänheten eller en begränsad krets investerare, kapitalet placeras enligt vissa riktlinjer för andelsägarnas bästa och fonden har inte tillstånd enligt UCITS-direktivet. Definitionen av specialfond i LIF är utformad så att en specialfond visserligen ska följa principerna om riskspridning, men Finansinspektionen får medge undantag från placeringsbestämmelserna i 5 kap. LIF (dessa genomför UCITS-direktivets placeringsregler i svensk rätt).

Även olika bolagsformer (t.ex. aktiebolag, handelsbolag och kommanditbolag) kan träffas av AIFM-direktivets definition av AIF. Som nämnts ovan blir frågan om sådana bolag ska anses vara AIF:er till stor del avhängigt bolagets syfte. De allra flesta bolag har som syfte att bedriva någon annan typ av verksamhet än att investera kapitalet i enlighet med en definierad investeringspolicy. Det innebär därför att de faller utanför direktivets definition. Företag som har som syfte att investera kapitalet i enlighet med en definierad investeringspolicy för att gynna aktie- eller andelsägarna träffas dock av definitionen. Det kan vara fråga om riskkapitalbolag som har till syfte att investera i andra företag för att vid en senare tidpunkt, t.ex. genom en börsintroduktion, sälja företagen. Även om ett sådant riskkapitalbolag under sitt ägande utvecklar verksamheten och genomför omstruktureringar i de företag bolaget äger bör risk-

kapitalbolaget ändå betraktas som en AIF. Denna del av verksamheten, rådgivning till företag om kapital- och företagsstruktur, om affärsstrategi m.m., är enligt AIFM-direktivet sådan verksamhet som ingår i det som en AIF-förvaltare normalt kan ägna sig åt (punkten 2 c i bilaga I).

AIFM-direktivet reglerar AIF-förvaltare och inte fonderna i sig. Det innebär att tillstånd i Sverige krävs för de förvaltare som har sitt säte i Sverige (artikel 4.1 q). De AIF:er som förvaltaren förvaltar kan vara svenska bolagskonstruktioner (t.ex. aktiebolag och kommanditbolag) eller utländska motsvarigheter eller specialfonder (eller fonder enligt utländsk nationell rätt).

6.2 Definitionen av AIF-förvaltare

6.2.1 Begreppet förvaltare

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare är en juridisk person vars normala verksamhet består i förvaltning av en eller flera AIF:er. Med förvaltning avses portföljförvaltning eller riskhantering.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningens förslag innebär att med förvaltning avses portföljförvaltning och riskhantering.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* efterlyser ett tydligare resonemang om vilka kriterier som bör spela stor roll för bedömningen av om ett företag faller inom eller utom tillämpningsområdet för den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Inspektionen efterlyser även ett förtydligande avseende vilket bolag inom en riskkapitalstruktur som bör anses som AIF-förvaltare. *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* anser att begreppen i lagen borde ansluta närmare till dem i direktivet och att förvaltning därför borde definieras som portföljförvaltning eller riskhantering. Föreningarna menar att definitionen främst handlar om att ringa in de möjliga förvaltarna i en AIF-struktur. *FAR* efterlyser ett förtydligande avseende skillnaden mellan direktivet och utredningens förslag när det gäller om förvaltning bör definieras som portföljförvaltning och riskhantering eller som portföljförvaltning eller riskhantering.

Skälen för regeringens förslag: En AIF-förvaltare är enligt AIFM-direktivet en juridisk person vars normala verksamhet är att förvalta en eller flera AIF:er (artikel 4.1 b). Förvaltning av AIF:er är i sin tur definierat som att utföra portföljförvaltning eller riskhantering för en eller flera AIF:er (artikel 4.1 w samt punkterna 1 a och 1 b i bilaga I till AIFM-direktivet). Enligt artikel 6.5 d är det dock en förutsättning för tillstånd att en förvaltare ägnar sig åt både portföljförvaltning och riskhantering. Att förvaltning av AIF:er är definierat som åtminstone riskhantering eller portföljförvaltning är, som *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* påpekar, troligtvis främst ett sätt att identifiera vilka bolag inom en struktur som kan vara AIF-förvaltaren. Detta blir särskilt relevant när både portföljförvaltning och riskhantering har delegerats. I sådana fall ska, om inte AIF:en anses vara självförvaltande (se artikel 5.1 b), antingen det bolag som ansvarar för portfölj-

förvaltningen eller det bolag som ansvarar för riskhanteringen, utses till AIF-förvaltare. Det bolag som är AIF-förvaltare ansvarar för att AIFM-direktivet efterlevs, även i fråga om de uppgifter som delegerats, se avsnitt 6.2.2.

I vissa fall kan det vara svårt att bedöma vilket av bolagen inom en struktur som bör anses vara AIF-förvaltare, särskilt i de fall då omfattande delegering av funktioner förekommer. *Finansinspektionen* har efterlyst vägledning särskilt beträffande riskkapitalstrukturer. Enligt regeringens uppfattning är frågan om vilket bolag som bör anses vara AIF-förvaltare generell och kriterierna bör kunna appliceras på alla typer av fondstrukturer. AIF-förvaltaren är ansvarig i förhållande till tillsynsmyndigheter och investerare för att samtliga krav i regelverket är uppfyllda. En utgångspunkt för identifieringen av AIF-förvaltaren bör därför vara vem som bär det juridiska ansvaret mot investerare och myndigheter. Man bör även beakta vem som är ansvarig för eventuell delegering av uppgifter. Reglerna om delegering i AIFM-direktivet och kommissionens delegerade förordning säkerställer att AIF-förvaltare inte delegerar funktioner i sådan utsträckning att de är att betraktas som brevlådeföretag (skäl 9 och artikel 20.3 i direktivet, skälen 91–93 och artikel 82 i förordningen samt avsnitt 11.3).

Det finns inga uttryckliga definitioner av begreppen portföljförvaltning och riskhantering i AIFM-direktivet. Portföljförvaltning bör anses innebära att fatta och genomföra investeringsbeslut för fondens räkning och riskhantering att hantera de risker som uppstår i förvaltningen. När det gäller riskhantering finns det dessutom angett vad en AIF-förvaltare ska göra inom ramen för sin riskhantering och hur funktionen för riskhantering ska organiseras (artikel 15).

Definitioner av begreppen AIF-förvaltare och förvaltning motsvarande dem i direktivet bör tas in i den nya lagen. I lagen bör därför definitionen av förvaltning utformas så att det framgår att med förvaltning avses antingen portföljförvaltning eller riskhantering.

6.2.2 En enda AIF-förvaltare – intern och extern förvaltning

Regeringens förslag: En AIF ska ha en enda AIF-förvaltare som ansvarar för förvaltarens skyldigheter.

En intern AIF-förvaltare är en internt förvaltd AIF, som har tillstånd som AIF-förvaltare.

En extern AIF-förvaltare är en från AIF:en fristående juridisk person, som förvaltar fonden och som har tillstånd som AIF-förvaltare.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: En AIF ska ha en enda förvaltare som ansvarar för efterlevnaden av reglerna i direktivet (artikel 5.1), dvs. för en AIF ska det finnas en AIF-förvaltare med tillstånd som ansvarar för förvaltningen, kontakten med den behöriga myndigheten m.m. Ansvaret

får alltså inte delas upp så att en AIF-förvaltare ansvarar för portföljförvaltningen och en annan för riskhanteringen. Detta hindrar inte att en AIF-förvaltare anlitar uppdragstagare för att utföra vissa arbetsuppgifter (artikel 20). Det är dock fortfarande en enda AIF-förvaltare som har tillstånd och som ansvarar fullt ut för att direktivet efterlevs.

Reglerna i AIFM-direktivet ska tillämpas oavsett AIF:ens eller AIF-förvaltarens legala form eller struktur (se artikel 2.2)¹. En AIF-förvaltare kan vara antingen en extern eller en intern förvaltare. Med extern förvaltare avses en juridisk person som är en annan än AIF:en själv och som har utsetts till förvaltare av AIF:en eller för AIF:ens räkning och därigenom är ansvarig för AIF:ens förvaltning, t.ex. som den svenska konstruktionen med fondbolag och specialfond (artikel 5.1 a). Med intern förvaltare avses en AIF vars legala struktur är sådan att den själv kan sköta förvaltningen och som väljer att inte utse en extern AIF-förvaltare utan själv ansöker om tillstånd som AIF-förvaltare, t.ex. ett aktiebolag som är en AIF (artikel 5.1 b).

I den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör det tas in en bestämmelse motsvarande artikel 5.1 i AIFM-direktivet som innebär att en AIF ska ha en förvaltare som ensam ansvarar för förvaltarens skyldigheter enligt lagen. Även bestämmelser som definierar begreppen intern och extern förvaltning på motsvarande sätt som i artikel 5.1 i direktivet bör tas in i den nya lagen.

6.3 Generella undantag

Regeringens förslag: Den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska inte tillämpas på

1. holdingbolag,
2. tjänstepensionsinstitut som omfattas av direktiv 2003/41/EG, i förekommande fall inklusive de auktoriserade enheter som ansvarar för förvaltningen av dessa institut och agerar för deras räkning enligt vad som avses i artikel 2.1 i det direktivet eller kapitalförvaltare som utsetts enligt artikel 19.1 i det direktivet, i den mån de inte förvaltar AIF:er,
3. överstatliga institutioner såsom Europeiska centralbanken, Europeiska investeringsbanken, Europeiska investeringsfonden, europeiska finansiella institut för utveckling (European Development Finance Institutions) och bilaterala utvecklingsbanker, Världsbanken, Internationella valutafonden, och andra överstatliga institutioner och liknande internationella organisationer, i de fall då dessa institutioner eller organisationer förvaltar AIF:er och i den mån dessa fonder agerar i allmänhetens intresse,
4. nationella centralbanker,

¹ I den svenska versionen av AIFM-direktivet ser både artikel 2.2 b och 2.2 c ut att handla om fondernas legala form eller struktur, men detta är antagligen en miss i översättningen. I den engelskspråkiga versionen behandlar artikel 2.2 b fondens legala form och artikel 2.2 c förvaltarens legala struktur.

5. nationella, regionala eller lokala myndigheter och organ eller andra institut som förvaltar fonder som är kopplade till system för social trygghet och pensionssystem, program för anställdas andelsägande och program för anställdas sparande,
6. specialföretag för värdepapperisering, och
7. AIF-förvaltare som förvaltar en eller fler AIF:er vars enda investerare är den som förvaltar fonden, eller moder-, dotter- eller systerbolag till förvaltaren, förutsatt att investeraren själv inte är en AIF.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* menar att det mot bakgrund av otydligheten i skäl 8 i AIFM-direktivet och svenska omständigheter vore önskvärt med ett förtydligande i förarbetena att försäkringsbolag inte omfattas av direktivet.

Skälen för regeringens förslag: Undantag motsvarande dem i AIFM-direktivet bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (artiklarna 2.3 a–2.3 g och 3.1). Utgångspunkten bör vara att bestämmelserna i den nya lagen så långt som det är möjligt ges en utformning i nära anslutning till den i direktivet.

Holdingbolag

AIFM-direktivet ska inte tillämpas på holdingbolag (artikel 2.3 a). Ett holdingbolag är ett företag som äger andelar i andra företag och vars syfte är att genomföra en affärsstrategi genom dessa företag för att bidra till deras värde på lång sikt (artikel 4.1 o). Vidare ska ett holdingbolag för att omfattas av undantaget antingen handla för egen räkning och ha sina aktier upptagna till handel på en reglerad marknad inom EU eller så ska bolaget ha ett annat huvudsakligt syfte än att generera avkastning genom att sälja de företag bolaget äger.

Pensionsfonder

Enligt AIFM-direktivet är tjänstepensionsinstitut, inklusive de som förvaltar dem som omfattas av tjänstepensionsdirektivet (2003/41/EG) undantagna (artikel 2.3 b)². Det är i Sverige fråga om tjänstepensionskassor och pensionsstiftelser (se prop. 2004/05:165). Försäkringsbolag, som också kan erbjuda tjänstepensionsförsäkring, undantas inte uttryckligen i artikel 2.3 b i AIFM-direktivet. *Svensk Försäkring* har framfört att skäl 8 är otydligt formulerat och att det därför bör klargöras att försäkringsbolag inte omfattas av AIFM-direktivet. Enligt regeringens uppfattning innebär skäl 8 att AIFM-direktivet inte heller ska tillämpas på försäkringsföretagens försäkringsverksamhet.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (EGT L 235, 23.09.2003, s. 10, Celex 32003L0041).

Överstatliga institutioner, centralbanker m.fl.

I AIFM-direktivet undantas även överstatliga institutioner, såsom Europeiska Centralbanken, Europeiska Investeringsbanken m.fl. undantagna (artikel 2.3 c). Enligt den svenska versionen av AIFM-direktivet är europeiska finansiella institut för utveckling undantagna. I den engelska versionen däremot står det klart att det som åsyftas är European Development Finance Institutions (EDFI). EDFI är en sammanslutning med för närvarande 15 medlemmar vars syfte är att stödja hållbar utveckling och motverka fattigdom. Swedfund International AB ingår i EDFI och ska därför undantas från direktivet.

Enligt direktivet är också nationella centralbanker, t.ex. Riksbanken, undantagna (artikel 2.3 d).

I direktivet undantas även nationella, regionala och lokala myndigheter och organ samt andra institutioner som förvaltar fonder för socialförsäkrings- och pensionssystem (artikel 2.3 e). Genom detta undantag framgår att direktivet inte tillämpas på t.ex. AP-fonderna, som är statliga myndigheter.

Sparprogram för anställda och specialföretag för värdepapperisering

I AIFM-direktivet är sparprogram för anställda undantagna (artikel 2.3 f). Företags aktiesparprogram för anställda är ofta konstruerade så att de anställda köper eller får aktier i företaget med villkor att den anställde får ytterligare aktier efter en viss tid (i de flesta fall ställs även krav på att den anställde fortfarande är anställd, att ett visst resultat har uppnåtts m.m.). Programmen är många gånger utformade så att den enskilde anställde har äganderätten till aktierna. I sådana fall blir AIFM-direktivet över huvud taget inte tillämpligt. Men i de fall programmet utformats så att anställda samäger aktier eller har del i en fondliknande konstruktion faller sådana företeelser utanför tillämpningsområdet med stöd av detta undantag. Någon närmare definition av vilka sparprogram för anställda som avses finns inte i direktivet. Oavsett om sparprogrammet tillhandahålls direkt av arbetsgivaren eller genom en tredje part bör det omfattas av undantaget. Huvudsaken bör vara att det riktar sig till anställda i ett visst företag, en viss myndighet eller liknande.

Enligt artikel 2.3 g är specialföretag för värdepapperisering undantagna. Definitionen av sådana företag i artikel 4.1 an hänvisar till definitionen i artikel 1.2 i Europeiska centralbankens förordning (EG) nr 24/2009 av den 19 december 2008 om statistik över tillgångar och skulder hos finansiella företag som deltar i värdepapperiseringstransaktioner³. Med den definitionen avses att en viss tillgångsmassa, t.ex. en del av en banks låneporfölj, överförs till ett separat bolag. Detta bolag emitterar sedan värdepapper, t.ex. obligationer. Den som investerar i värdepapperen tar då risk på just den värdepapperiserade tillgången och inte på den ursprungliga innehavaren av tillgången (banken i exemplet). AIFM-direktivet ska enligt undantaget i artikel 2.3 g inte tillämpas på sådana företag.

³ EUT L 15. 20.1.2009, s.1 (Celex 32009R0024).

Koncerninterna fonder

En AIF-förvaltare som förvaltar en AIF vars enda investerare är AIF-förvaltaren, eller moder-, dotter- eller systerbolag till förvaltaren, är undantagen från tillämpningsområdet enligt artikel 3.1. En ytterligare förutsättning är att förvaltaren (eller koncernbolag som investerat i fonden) inte själv är en alternativ investeringsfond. Ett företag som investerar i fonden får alltså inte självt ha hämtat in kapital från investerare utanför koncernen för att investera i enlighet med en viss investeringsstrategi. Undantaget innebär att en koncern kan samla investeringar i t.ex. värdepapper, och fastigheter i ett dotterbolag vars enda verksamhet är att äga dessa tillgångar utan att arrangemanget är att betrakta som tillståndspliktig förvaltning av en AIF.

6.4 Partiellt undantag för förvaltning av alternativa investeringsfonder som inte överstiger vissa tröskelvärden

Regeringens förslag: Endast bestämmelserna om registrering och rapportering i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska tillämpas på AIF-förvaltare som

1. direkt eller indirekt, genom ett företag till vilket AIF-förvaltaren har anknytning genom gemensam ledning eller ägarkontroll, eller genom ett väsentligt direkt eller indirekt innehav, förvaltar portföljer av AIF:er vars förvaltade tillgångar, inklusive tillgångar som förvärvats med användning av finansiell hävstång, sammanlagt inte överstiger ett tröskelvärde på motsvarande 100 miljoner euro, eller

2. direkt eller indirekt, genom ett företag till vilket AIF-förvaltaren har anknytning genom gemensam ledning eller ägarkontroll, eller genom ett väsentligt direkt eller indirekt innehav, förvaltar portföljer av AIF:er vars förvaltade tillgångar sammanlagt inte överstiger ett tröskelvärde på motsvarande 500 miljoner euro, om fondportföljerna består av AIF:er utan finansiell hävstång och utan rätt till inlösen under en period på fem år från dagen för den första placeringen i respektive AIF:er.

En sådan AIF-förvaltare får dock ansöka om tillstånd enligt den nya lagen. Om förvaltaren får tillstånd gäller den nya lagen i dess helhet för förvaltarens verksamhet.

En AIF-förvaltare som omfattas av undantaget får inte förvalta eller marknadsföra specialfonder eller andra AIF:er som riktar sig till icke-professionella investerare, i andra fall än vad som är tillåtet.

En AIF-förvaltare som omfattas av undantaget får marknadsföra AIF:er till professionella investerare. En sådan AIF-förvaltare får marknadsföra AIF:er även till sådana investerare som avses i artikel 6 i förordningen om europeiska riskkapitalfonder, om AIF:erna

1. saknar rätt till inlösen under minst fem år från den första investeringen, och

2. enligt investeringspolicyn inte investerar i finansiella instrument som kräver depåförvaring eller i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll över dem.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att en AIF-förvaltare som omfattas av undantaget inte får marknadsföra AIF:er till icke-professionella investerare.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det. *FAR* efterlyser dock ett förtydligande av begreppet ”utan rätt till inlösen”.

Skälen för regeringens förslag: För fonder som i och för sig träffas av definitionen av AIF finns en lättnadsregel som innebär att bara delar av reglerna i AIFM-direktivet ska tillämpas om fondernas värde inte överstiger vissa tröskelvärden (se artikel 3.2). För att undantaget ska vara tillämpligt krävs att värdet av samtliga AIF:er som förvaltaren, direkt eller indirekt, genom ett företag till vilket AIF-förvaltaren är kopplad genom gemensam ledning eller ägarkontroll, eller genom ett väsentligt direkt eller indirekt innehav, förvaltar inte överstiger

– 100 miljoner euro, eller

– 500 miljoner euro och AIF:en eller AIF:erna saknar finansiell hävstång och saknar rätt till inlösen under en period på fem år från dagen för den första placeringen i respektive AIF.

Undantagsregeln innebär en valmöjlighet för medlemsstaterna som ska se till att sådana AIF-förvaltare åtminstone uppfyller skyldigheterna i artikel 3.3, dvs. förvaltarna ska registreras hos den behöriga myndigheten. Förvaltarna ska vid registreringen lämna uppgifter om sin identitet och de AIF:er de förvaltar. De ska vidare informera den behöriga myndigheten om de investeringsstrategier som används för AIF:erna samt regelbundet förse den behöriga myndigheten med information om de instrument de huvudsakligen handlar med och AIF:ernas huvudsakliga exponeringar och positioner. AIF-förvaltarna är också skyldiga att underrätta den behöriga myndigheten, om förutsättningarna för denna begränsade tillämpning av AIFM-direktivet inte längre är uppfyllda, t.ex. om värdet av AIF:erna har kommit att överstiga tröskelvärdena.

FAR efterlyser ett förtydligande av begreppet ”utan rätt till inlösen”. Regeringen anser att det tar sikte på huruvida inlösen direkt ur fondförmögenheten är möjligt enligt det avtal som reglerar investerarnas rättigheter i förhållande till AIF:en. Är sådan inlösen inte möjlig så föreligger en situation som innebär ”utan rätt till inlösen”.

Om en AIF-förvaltares fonder skulle komma att överstiga tröskelvärdena ska förvaltaren inom 30 kalenderdagar ansöka om tillstånd enligt huvudregeln för AIF-förvaltare.

Förvaltare av fonder som inte överstiger tröskelvärdena får, enligt artikel 3.4, inte utnyttja rätten att driva gränsöverskridande verksamhet enligt direktivet. En sådan AIF-förvaltare får dock, enligt samma artikel, frivilligt låta sig omfattas av direktivet i dess helhet, och får då också utnyttja möjligheten i direktivet att driva gränsöverskridande verksamhet. AIF-förvaltare som inte överstiger tröskelvärdena kan dock få tillstånd att marknadsföra utländska AIF:er till både professionella och icke-professionella investerare i enlighet med de nationella regler om gräns-

överskridande marknadsföring som regeringen föreslår, se avsnitten 15.2.1, 15.3.2 och 15.3.3.

Hur beräkningen av det totala tillgångsvärdet och hävstången ska ske preciseras i kommissionens delegerade förordning (artikel 2). I förordningen finns också regler om tillfälliga överträdelser och information som ska lämnas till behöriga myndigheter vid registrering (artikel 4).

För att undvika att i onödan införa administrativa bördor och då det inte är motiverat av systemriskskäl bör några andra eller strängare krav inte införas för förvaltare av fondförmögenheter som inte överstiger tröskelvärdena. Bestämmelserna i den nya lagen bör utformas så att en AIF-förvaltare kan välja att inte utnyttja undantaget, dvs. en förvaltare vars fonder i och för sig inte överstiger tröskelvärdena kan i stället söka tillstånd som AIF-förvaltare. Bestämmelser motsvarande artikel 3.3 a–3.3 e i direktivet bör tas in i den nya lagen (för att tillämpas på AIF-förvaltare som omfattas av undantaget). I syfte att upprätthålla ett starkt investerarskydd bör undantaget dock inte gälla för AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder eller andra fonder som riktar sig till icke-professionella investerare. Förvaltare av riskkapitalfonder får dock marknadsföra AIF:er till en snäv krets av icke-professionella investerare som definieras i förslaget till förordning om europeiska riskkapitalfonder⁴ (se avsnitt 9.4). Tillämpningsområdet i den föreslagna förordningen begränsas till fonder som frivilligt uppfyller förordningens krav i syfte att underlätta kapitalanskaffning utanför den egna hemmedlemsstaten. Godtagbara investerare i fonderna inkluderar professionella investerare och privatpersoner som uppfyller vissa krav avseende bl.a. lämplighet och kapacitet att investera motsvarande minst 100 000 euro i en och samma fond.

⁴ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska riskkapitalfonder, KOM(2011)0860 slutlig (Celex 52011PC0860).

7 Tillstånd och kapitalkrav

7.1 Förutsättningar för tillstånd

7.1.1 Regler om tillståndsplikt och kärnverksamheten

Regeringens förslag: För förvaltning av AIF:er krävs tillstånd enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. En AIF-förvaltare ska vid varje tidpunkt uppfylla kraven för tillstånd.

En AIF-förvaltare får inte ägna sig åt någon annan verksamhet än förvaltning av AIF:er. En extern AIF-förvaltare får dock förvalta en värdepappersfond eller ett fondföretag, om förvaltaren har tillstånd för sådan förvaltning enligt lagen om värdepappersfonder. En extern AIF-förvaltare får, efter tillstånd, även förvalta investeringsportföljer och tillhandahålla sidotjänster.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* efterfrågar ett klagörande i frågan om när tillståndsplikt uppstår och vilka handlingar som då ska ges in. Inspektionen påpekar att frågan blir särskilt komplicerad avseende förvaltare av riskkapitalfonder som ofta kontaktar investerare innan de kan sammanställa samtliga dokument som behövs för att ansöka om tillstånd. Inspektionen anser att, för att kunna frångå de krav som i normalfallet gäller för tillståndsansökan, krävs att det finns ett uttryckligt undantag i lag. Även *Svenska Riskkapitalföreningen* erinrar om svårigheten för förvaltare av riskkapitalfonder att ge in de dokument som ska ingå i en tillståndsansökan, innan man börjat förhandla med investerarna, dvs. innan marknadsföringen har påbörjats. Övriga remissinstanser yttrar sig inte i frågan.

Skälen för regeringens förslag: Enligt AIFM-direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att endast AIF-förvaltare med tillstånd enligt direktivet får förvalta AIF:er och att förvaltare som har tillstånd alltid uppfyller kraven för tillstånd (artikel 6.1).

En AIF-förvaltare får enligt direktivet inte ägna sig åt någon annan verksamhet än den som avses i bilaga 1 till direktivet (artikel 6.2 och 6.3). En extern AIF-förvaltare, alltså en förvaltare som är en från AIF:en fristående juridisk person, får dock förvalta UCITS-fonder, om förvaltaren har tillstånd för det och tillhandahålla vissa sidotjänster (se avsnitt 7.1.2). Bilaga I till AIFM-direktivet innehåller en uppräkningslista av olika verksamheter. I punkten 1 i bilagan anges två verksamheter som en AIF-förvaltare måste ägna sig åt: portföljförvaltning och riskhantering. Att en förvaltare måste ägna sig åt båda dessa verksamheter följer av artikel 6.5 d. I punkten 2 i bilagan räknas verksamheter upp som förvaltaren därutöver får ägna sig åt. I uppräkningslistan ingår administrativa åtgärder och marknadsföring avseende de AIF:er som förvaltas samt funktioner eller tjänster relaterade till de tillgångar som AIF:erna har investerat i. Sådana övriga funktioner eller tjänster är begränsade till vad som behövs för att iaktta AIF:ens och investerarnas intressen. En AIF-förvaltare som förvaltar en fastighetsfond får t.ex. ägna sig åt administration av fastigheterna och en förvaltare av en AIF som investerat i företag

får t.ex. ägna sig åt rådgivning avseende företagets kapitalstruktur och strategier.

I den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör det tas in en bestämmelse som, liksom artikel 6.1 i AIFM-direktivet, anger att verksamhet som förvaltare av AIF:er endast får drivas efter tillstånd från Finansinspektionen. Bestämmelsen bör kompletteras av regler om sanktioner mot den som driver verksamhet utan tillstånd (se avsnitt 16.2).

Frågan om tillståndsplikt är relativt okomplicerad för AIF-förvaltare som redan i dag står under tillsyn av Finansinspektionen, t.ex. den som förvaltar en specialfond enligt LIF. I dessa fall bildas AIF:en på förvaltarens initiativ, fondbestämmelser m.m. färdigställs, och först efter det att relevanta tillstånd har getts och underrättelser m.m. är färdigbehandlade inleds verksamheten.

Såsom *Finansinspektionen* och *Svenska Riskkapitalföreningen* tar upp, kan dock processen för andra fondkonstruktioner, t.ex. riskkapitalfonder, se annorlunda ut. AIF-förvaltaren tar när det gäller riskkapitalfonder normalt sett fram ett förslag till avtal som presenteras för några institutionella investerare. I avtalet regleras bl.a. hur mycket kapital investerarna åtar sig att investera och fondens inriktning, dvs. vilka investeringar som ska göras. Avtalet är föremål för förhandlingar mellan förvaltaren och investerarna och i ett senare skede när parterna är överens sker en s.k. ”first closing” då fonden de facto startas, dvs. ett kommanditbolag eller någon utländsk motsvarighet bildas, och investeringar kan genomföras. I sådana situationer är det mer tveksamt att fastslå när i processen det är fråga om tillståndspliktig verksamhet, dvs. när AIF-förvaltaren måste ansöka om tillstånd. I ett första skede är det knappast fråga om förvaltning eller marknadsföring av en AIF eftersom det varken finns något som kan klassificeras som en AIF eller några tillgångar att förvalta. Det handlar snarare om att söka utvärdera om något intresse finns för en eventuell framtida investering i en AIF. Det är först efter det att kontakt tagits med ett antal potentiella investerare som det är möjligt att avgöra om tillräcklig finansiering kommer att finnas och således också om det är meningsfullt att bilda en AIF. Det som avses med marknadsföring i AIFM-direktivet och således även enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, torde inte vara möjligt förrän en AIF faktiskt existerar. Detta får avgöras från fall till fall.

Innan marknadsföringen påbörjas måste även AIF-förvaltaren underätta Finansinspektionen (se avsnitt 8.4). Ansökningsprocessen beskrivs närmare i avsnitt 7.2.

När det gäller begränsningarna av vilka övriga verksamheter en AIF-förvaltare får ägna sig åt har de stora likheter med det som i dag gäller för fondbolag enligt 1 kap. 4 § LIF. I den bestämmelsen i LIF genomförs reglerna i artikel 6.2 i UCITS-direktivet. Reglerna i artikel 6 i AIFM-direktivet är utformade efter förebild av artikel 6 i UCITS-direktivet. Enligt artikel 6.2 i sistnämnda direktiv får ett fondbolag inte ägna sig åt annan verksamhet än förvaltning av UCITS-fonder och andra fonder samt de verksamheter av administrativ natur som framgår av bilaga II till det direktivet. Vid det svenska genomförandet gjordes bedömningen att det inte var nödvändigt att räkna upp de administrativa verksamheterna som ansågs vara ett förtydligande av vad som ingår i ett fondbolags verksamhet (prop. 2002/03:150 s. 143). Regeringen gör samma bedömning i

fråga om genomförandet av motsvarande regler för AIF-förvaltare. Uppräkningen i punkt 2 i bilaga I till AIFM-direktivet bör, i stället för att tas in i den nya lagen, utgöra tolkningsunderlag för vad som får anses ingå i förvaltningen av en AIF. Uppräkningen i AIFM-direktivet är dock, till skillnad från motsvarande uppräknings i UCITS-direktivet¹, uttömmande (se artikel 6.2 och 6.3 i AIFM-direktivet). En AIF-förvaltare får alltså inte, med undantag av externa AIF-förvaltare som har tillstånd att förvalta en värdepappersfond eller ett fondföretag enligt LIF, ägna sig åt någon annan verksamhet än den som avses i bilaga I till AIFM-direktivet. När det gäller punkt 1 i bilagan bör det dock anges i lagen att en förvaltare måste ägna sig åt både portföljförvaltning och riskhantering.

En bestämmelse motsvarande artikel 6.2 och 6.3 i AIFM-direktivet bör således tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Bestämmelsen bör utformas så att den täcker in kraven i artikel 6.5 d att en AIF-förvaltare måste ägna sig åt både portföljförvaltning och riskhantering.

7.1.2 Förvaltning av investeringsportföljer och sidotjänster

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare med tillstånd enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska kunna få tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer.

En AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer ska kunna få tillstånd för att

1. förvara och administrera andelar eller aktier i företag för kollektiva investeringar,
2. ta emot medel med redovisningsskyldighet,
3. ta emot och vidarebefordra order i fråga om finansiella instrument, och
4. lämna investeringsråd.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* anser att det av lagtexten bör framgå att sidoverksamheterna endast får utföras som ett led i verksamheten, på samma sätt som 7 kap. 1 § LIF, eftersom det annars öppnar för möjligheten att utföra sidotjänsterna utan att de har något samband med den diskretionära förvaltningen av investeringsportföljerna. *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* efterfrågar ett klagande att det inom ramen för de sidotillstånd en AIF-förvaltare kan ha är möjligt för förvaltaren att utföra valutatjänster som har samband med de tjänster som i övrigt utförs, t.ex. när AIF-förvaltaren ska vidarebefordra en order avseende en fondandel som är noterad i annan valuta än SEK. Föreningen efterlyser även ett klagande att sidotillståndet att vidarebefordra order omfattar möjlighet för AIF-förvaltaren att placera

¹ I artikel 5 i UCITS-direktivet anges uttryckligen att det inte var fråga om en uttömmande uppräknings.

order hos ett fondbolag eller en annan AIF-förvaltare för kunders räkning utan att behöva anlita ett värdepappersbolag för detta.

Skälen för regeringens förslag: Enligt AIFM-direktivet får tillstånd ges till en extern AIF-förvaltare för förvaltning av investeringsportföljer och vissa sidotjänster (artikel 6.4). De sidotjänster som avses är investeringsrådgivning, förvaring och administration av fondandelar samt mottagande och vidarebefordran av order avseende finansiella instrument. När dessa tjänster utförs ska artiklarna 2.2, 12, 13 och 19 i MiFID tillämpas (artikel 6.6 i AIFM-direktivet). AIF-förvaltare kan dock inte få tillstånd för att enbart erbjuda dessa tjänster (artikel 6.5 a i AIFM-direktivet). Vidare är det en förutsättning för tillstånd för sidotjänster att förvaltaren har tillstånd för förvaltning av investeringsportföljer (artikel 6.5 b). En förvaltare måste alltså ha tillstånd för förvaltning av investeringsportföljer för att få tillstånd för någon av tjänsterna investeringsrådgivning, förvaring eller mottagande och vidarebefordran av order. Slutligen får tillstånd enligt AIFM-direktivet inte ges enbart för de administrativa verksamheterna som avses i punkt 2 i bilaga I till direktivet (artikel 6.5 c).

Bestämmelser som reglerar möjligheterna för en AIF-förvaltare att få tillstånd för sidotjänsterna i enlighet med artikel 6.4–6.6 bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Det faktum att vissa artiklar i MiFID ska tillämpas på sidoverksamheterna innebär för svensk del att hänvisning ska ske till de bestämmelser i lagen om värdepappersmarknaden som genomför de aktuella artiklarna i MiFID (se prop. 2006/07:115 s. 674 beträffande motsvarande regler i artikel 6.3 och 6.4 i UCITS-direktivet).

För förvaltning av investeringsportföljer finns motsvarande möjlighet till tillstånd för fondbolag enligt UCITS-direktivet, dock med den skillnaden att förvaltningen enligt AIFM-direktivet inte måste avse endast finansiella instrument (artikel 6.3 a respektive 6.4 a). Verksamheten motsvarar också investeringstjänsten diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument som värdepappersinstitut kan tillhandahålla, men även här med den skillnaden att förvaltningen enligt AIFM-direktivet inte måste avse endast finansiella instrument (2 kap. 1 § 4 lagen om värdepappersmarknaden, som genomför punkt 4 i avsnitt A i bilaga I till MiFID). En AIF-förvaltare kan förvalta AIF:er som investerar i helt andra tillgångar än finansiella instrument. Det är därför logiskt att en AIF-förvaltare med tillstånd att förvalta AIF:er som investerar i en viss typ av tillgångar också får ägna sig åt individuell portföljförvaltning avseende samma typ av tillgångar.

Finansinspektionen anser att det av lagtexten bör framgå att sidotjänsterna endast får utföras som ett led i verksamheten, eftersom det annars öppnar för möjligheten att utföra sidotjänsterna utan att de har något samband med den diskretionära förvaltningen av investeringsportföljerna. Enligt regeringens uppfattning finns det dock inte något krav i AIFM-direktivet på att de tjänster som avses i sidotillstånden får utföras endast i samband med förvaltningen av investeringsportföljer. Däremot finns det ett krav i AIFM-direktivet på att en AIF-förvaltare måste ha tillstånd för förvaltning av investeringsportföljer för att kunna få tillstånd att utföra sidotjänsterna (artikel 6.5 b). Ytterligare stöd för att sidotillstånden inte behöver ha samband med den diskretionära portfölj-

förvaltningen är att vissa sidotillstånd anses ingå i tillståndet för diskretionär portföljförvaltning (se t.ex. fråga 55 i kommissionens sammanställning av MiFID-frågor²). Till exempel kräver inte utförande av order eller mottagande och vidarebefordran av order inom ramen för ett diskretionärt uppdrag något särskilt tillstånd utan det får anses ingå i tillståndet till diskretionär portföljförvaltning.

Fondbolagens förening och *Svenska Bankföreningen* efterfrågar ett klargörande att det inom ramen för de sidotillstånd en AIF-förvaltare kan få är möjligt för förvaltaren att utföra valutatjänster som har samband med de tjänster som i övrigt utförs, t.ex. när AIF-förvaltaren ska vidarebefordra en order avseende en andel i en fond som är noterad i annan valuta än svenska kronor. Enligt regeringens uppfattning bör valutatjänster inte anses ingå i sidotjänsterna. Valutatjänster är en separat sidotjänst enligt MiFID (se punkt 4 i avsnitt B i bilaga I och 2 kap. 2 § första stycket 4 lagen om värdepappersmarknaden). Om även AIF-förvaltare skulle ha möjlighet att utföra valutatjänster borde det därför ha angetts i AIFM-direktivet.

Fondbolagens förening och *Svenska Bankföreningen* efterlyser vidare ett klargörande avseende om möjligheten för en AIF-förvaltare att vidarebefordra order omfattar att placera order direkt hos ett fondbolag eller en annan AIF-förvaltare för kundens räkning utan att behöva anlita ett värdepappersinstitut för detta. Enligt regeringens uppfattning bör en AIF-förvaltare med stöd av tillståndet mottagande och vidarebefordran av order för kunds räkning inte få placera en order direkt hos ett fondbolag eller en annan AIF-förvaltare. Order avseende fondandelar genomförs med stöd av tillståndet utförande av order avseende finansiella instrument på kunders uppdrag enligt 2 kap. 1 § 2 lagen om värdepappersmarknaden (se punkt 2 i avsnitt A i bilaga I till MiFID och prop. 2006/07:115 s. 303 ff.). Ett sådant tillstånd är det inte möjligt för en AIF-förvaltare att få och detta innebär att en AIF-förvaltare måste gå via ett värdepappersinstitut med tillstånd att utföra order avseende finansiella instrument på kunders uppdrag för att kunna köpa fondandelar för en kunds räkning. Däremot bör det vara möjligt för en AIF-förvaltare att inom ramen för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer, utföra order genom att köpa fondandelar direkt hos en annan AIF-förvaltare eller ett fondbolag eftersom tillståndet att utföra order får anses ingå i tillståndet för diskretionär portföljförvaltning, se ovan.

7.1.3 Särskilda bestämmelser för värdepappersinstitut

Regeringens förslag: Ett värdepappersinstitut ska inte kunna få tillstånd att förvalta AIF:er. Ett värdepappersinstitut får dock utan tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder tillhandahålla investeringstjänster beträffande AIF:er eller andelar eller aktier i AIF:er.

² http://ec.europa.eu/yqol/index.cfm?fuseaction=legislation.show&lexId=1&maxRows=*

Ett värdepappersinstitut får, direkt eller indirekt, erbjuda andelar eller aktier i AIF:er till eller placera andelar eller aktier i AIF hos investerare inom EES bara om det enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller andra tillämpliga nationella bestämmelser i förvaltarens hemland som genomför AIFM-direktivet är tillåtet att marknadsföra dem.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller yttrar sig inte över det. *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* anser att det bör klargöras att värdepappersinstitut är oförhindrade att medverka till försäljning av andelar eller aktier i AIF:er som sker på kundens initiativ, på motsvarande sätt som gäller för AIF-förvaltare enligt definitionen av marknadsföring i AIFM-direktivet. Enligt föreningarna gäller det som anges i artikel 6.8 andra meningen i AIFM-direktivet endast när det är fråga om marknadsföring i direktivets mening. När det inte är frågan om sådan marknadsföring, t.ex. vid diskretionär portföljförvaltning, torde det inte krävas någon inämning av AIF:en i fråga. Föreningarna påtalar även att det är viktigt att det klargörs att ett värdepappersinstitut ansvarar för marknadsföring av en AIF som det utför eftersom AIF-förvaltaren t.ex. i vissa fall kan vara helt ovetande om att institutet marknadsför AIF:en.

Skälen för regeringens förslag: Reglerna i artikel 6.2 och 6.3 i AIFM-direktivet om att en AIF-förvaltare inte får ägna sig åt något annat än de i direktivet angivna verksamheterna innebär att andra tillståndspliktiga företag, med undantag av fondbolag och utländska förvaltningsbolag som förvaltar UCITS-fonder, inte får vara AIF-förvaltare. Exempelvis ett värdepappersinstitut, dvs. i Sverige ett värdepappersbolag eller ett kreditinstitut med tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt lagen om värdepappersmarknaden, ägnar sig åt en rad verksamheter som faller utanför dem som räknas upp i AIFM-direktivet. Ett sådant företag kan därför inte få tillstånd som AIF-förvaltare. Däremot får ett värdepappersinstitut utföra investeringstjänster på uppdrag av en AIF-förvaltare (artikel 6.8).

I AIFM-direktivet anges att ett värdepappersinstitut inte ska "behöva auktoriseras enligt detta direktiv för att erbjuda investeringstjänster såsom individuell portföljförvaltning" avseende AIF:er. De investeringstjänster som avses är de som anges i avsnitt A i bilaga I till MiFID, vilka motsvarar investeringstjänsterna i 2 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden (se prop. 2006/07:115 s. 300 ff.). Att ett värdepappersinstitut kan erbjuda diskretionär portföljförvaltning avseende en AIF, innebär inte att värdepappersinstitutet kan få tillstånd som AIF-förvaltare. Diskretionär portföljförvaltningen är i MiFID definierad som "förvaltning av värdepapper på skönsmässig grund enligt uppdrag från enskilda kunder", (artikel 4.1.9). Förvaltningen av en AIF sker inte på uppdrag av enskilda kunder, utan för ett investerarkollektiv. För att ett värdepappersinstitut ska få ett uppdrag från en enskild kund måste investerarkollektivet företrädas av någon; i detta fall en AIF-förvaltare, antingen en extern förvaltare enligt artikel 5.1 a i AIFM-direktivet, eller, i de fall förvaltaren och AIF:en är samma juridiska person, AIF:en själv, artikel 5.1 b i

direktivet. Observera dock att även i de fall förvaltare och AIF är samma juridiska person krävs det enligt artikel 5.1 b tillstånd som AIF-förvaltare. Ett värdepappersinstitut får därför inte med stöd av sitt tillstånd för diskretionär portföljförvaltning direkt förvalta en AIF. Artikel 6.8 i AIFM-direktivet bör tolkas så att ett värdepappersinstitut får förvalta en AIF på uppdrag av en AIF-förvaltare, dvs. på uppdrag av någon som har tillstånd enligt AIFM-direktivet. En AIF-förvaltare får enligt artikel 20.1 c delegera förvaltningen till någon som har erforderliga tillstånd för förvaltning. Mottagaren av ett sådant uppdrag torde vanligtvis vara ett värdepappersinstitut med tillstånd för portföljförvaltning. Artikel 6.8 i AIFM-direktivet innebär i det fallet således bara ett klargörande av att ett värdepappersinstitut som åtar sig ett sådant förvaltningsuppdrag inte behöver något särskilt tillstånd enligt AIFM-direktivet.

Enligt andra meningen i artikel 6.8 i AIFM-direktivet får värdepappersinstitut enbart erbjuda eller placera, direkt eller indirekt, andelar eller aktier i AIF:er till eller hos investerare i den mån andelarna eller aktierna får marknadsföras i enlighet med det direktivet. Detta innebär en begränsning av i vilken utsträckning ett värdepappersinstitut får utföra investeringstjänster enligt 2 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden avseende andelar eller aktier i AIF:er eller i övrigt utföra tjänster som innebär att andelarna eller aktierna marknadsförs i den mening som avses i AIFM-direktivet. På så sätt förhindras att reglerna om marknadsföring i AIFM-direktivet kringgås, eftersom kraven i direktivet måste vara uppfyllda oavsett om det är AIF-förvaltaren själv eller ett värdepappersinstitut som marknadsför andelarna eller aktierna i en AIF.

Begreppet ”placera” torde i allt väsentligt ha samma innebörd som i definitionen av begreppet marknadsföring (se avsnitt 8.2). Det bör således avse sådana icke offentliga erbjudanden om köp eller teckning av finansiella instrument som ibland benämns privata placeringar (på engelska private placement). Beträffande ett värdepappersinstitut torde det även kunna avse att institutet gentemot AIF-förvaltaren åtar sig att verka för att få till stånd placeringar av andelar eller aktier i en AIF hos investerare på sätt som avses i 2 kap. 1 § 6 och 7 lagen om värdepappersmarknaden (se prop. 2006/07:115 s. 310 f.).

När det gäller begreppet ”erbjuda” torde även det i allt väsentligt ha samma innebörd som i definitionen av begreppet marknadsföring (se avsnitt 8.2).

Att erbjuda eller placera andelar eller aktier i en AIF bör således anses vara för handen när någon försäljningsfrämjande åtgärd vidtas från värdepappersinstitutets sida, t.ex. genom marknadsföring per telefon, post eller institutets webbplats eller direkt till kund vid ett personligt möte. Med det avses i fråga om investeringstjänster enligt lagen om värdepappersmarknaden att värdepappersinstitutet åtminstone i något avseende har tagit initiativ till att investeringstjänsten utförs; i annat fall krävs inte att marknadsföring av andelarna eller aktierna i AIF:en är tillåten. Värdepappersinstitutet bör, oavsett om AIF-förvaltaren får marknadsföra andelar eller aktier i AIF:en, vara oförhindrat att medverka genom mottagande och vidarebefordran av order (2 kap. 1 § 1 lagen om värdepappersmarknaden) eller utförande av order avseende finansiella instrument på kundens uppdrag (2 kap. 1 § 2 samma lag) om transaktionen kommer till stånd helt på investerarens eget initiativ utan

föregående marknadsföring från institutets sida. Om t.ex. en order utförs efter att värdepappersinstitutet initierat transaktionen genom marknadsföring till kunden i fråga förutsätts däremot att marknadsföring är tillåten avseende andelar eller aktier i den aktuella AIF:en enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och AIFM-direktivet. I fråga om dispositioner inom ramen för diskretionär portföljförvaltning (2 kap. 1 § 4 lagen om värdepappersmarknaden) finns det anledning att anknyta till det som gäller för AIF-förvaltare i det avseendet (se avsnitt 8.3). Om värdepappersinstitutet har avtalat med AIF-förvaltaren om placering av andelar eller aktier i en AIF som förvaltas av denne, och således agerar för dennes räkning, bör det krävas att marknadsföring av andelarna eller aktierna är tillåten i förhållande till den aktuella kategorin investerare för att en investering inom ramen för att diskretionär portföljförvaltning ska vara tillåten för institutet (jfr i fråga om UCITS IV-direktivet prop. 2010/11:135 s. 135 f.). I sådana fall är det inte investeraren som är initiativtagare till transaktionen. En tolkning i enlighet med det som nu har sagts bedöms vara förenlig med direktivet.

I likhet med det som gäller för AIF-förvaltares marknadsföring förutsätter även investeringsrådgivning (2 kap. 1 § 5 lagen om värdepappersmarknaden) som innebär en köprekommendation eller ett erbjudande i övrigt att marknadsföring avseende andelar eller aktier i AIF:en är tillåten. På så sätt överensstämmer de tjänster som värdepappersinstitutet får respektive inte får utföra beträffande andelar eller aktier i en AIF med AIF-förvaltarens möjligheter att marknadsföra dem (se avsnitten 8.2 och 8.3). Om ett värdepappersinstitut direkt eller indirekt avser att erbjuda eller placera andelar eller aktier i en AIF måste institutet således kontrollera att fonden får marknadsföras till den aktuella kategorin investerare (se avsnitt 8.4). Beträffande erbjudanden och placeringar i förhållande till icke-professionella investerare krävs att AIF:en antingen är en specialfond eller en annan AIF som AIF-förvaltaren har rätt att marknadsföra till sådana investerare. Det kan här nämnas att marknadsföring till icke-professionella investerare i allmänhet inte är tillåten avseende andelar eller aktier i AIF:er som förvaltas av en AIF-förvaltare som är registrerad på grund av att de sammanlagda förvaltade tillgångarna inte överstiger vissa tröskelvärden. Om en sådan AIF-förvaltare har valt att ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare samt fått ett sådant tillstånd och eventuella erforderliga tillstånd för marknadsföring av en AIF till icke-professionella investerare får även ett värdepappersinstitut erbjuda eller placera andelarna eller aktierna i AIF:en i förhållande till icke-professionella investerare.

Om ett värdepappersinstitut erbjuder eller placerar andelar eller aktier i en AIF, är det således institutet som ansvarar för att det uppfyller sina skyldigheter enligt framför allt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och lagen om värdepappersmarknaden. Som *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* har anfört kan det förekomma att AIF-förvaltaren är ovetande om att ett värdepappersinstitut marknadsför en AIF som denne förvaltar. AIF-förvaltaren ansvarar således inte för marknadsföringsåtgärder som ett värdepappersinstitut vidtar beträffande en AIF i ett sådant fall. Härvid bör det emellertid erinras om att AIF-förvaltaren är skyldig att fastställa och vidta åtgärder som förhindrar att andelar eller aktier i en AIF marknadsförs till icke-

professionella investerare när sådan marknadsföring inte är tillåten (se avsnitt 8.3). AIF-förvaltaren får inte heller uppdra åt ett värdepappersinstitut att marknadsföra andelar eller aktier i en AIF till professionella investerare i vidare mån än som får ske av AIF-förvaltaren själv.

Den andra meningen i artikel 6.8 i AIFM-direktivet, som begränsar värdepappersinstitutens tillhandahållande av tjänster beträffande AIF:er, bör genomföras i en ny bestämmelse i avsnittet med uppföranderegler i 8 kap. lagen om värdepappersmarknaden. Där finns redan bestämmelser om institutens skyldigheter när det utför tjänster beträffande fondandelar (8 kap. 22 a och 22 b §§). Bestämmelsen bör i allt väsentligt ha samma lydelse som i AIFM-direktivet, med justeringen att förutsättningen för värdepappersinstitutets agerande bör vara att de aktuella andelarna eller aktierna får marknadsföras i enlighet den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller andra tillämpliga nationella bestämmelser i förvaltarens hemland som genomför AIFM-direktivet. Beträffande den nya lagen avses i första hand bestämmelserna i 4–6 kap. I fråga om de motsvarande nationella bestämmelserna i andra länder inom EES avses bl.a. bestämmelser om begränsningar av marknadsföring av andelar eller aktier till icke-professionella investerare med stöd av artikel 43 i AIFM-direktivet. I bestämmelsen bör vidare begreppet värdepappersinstitut användas i stället för det i AIFM-direktivet använda begreppet värdepappersföretag.

7.2 Ansökan om tillstånd och anmälan om ändringar i verksamheten m.m.

7.2.1 Ansökan om tillstånd

Regeringens förslag: Av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska framgå vilka uppgifter som en ansökan om tillstånd att förvalta en AIF ska innehålla.

Om en AIF-förvaltare har tillstånd att förvalta en värdepappersfond eller en specialfond enligt lagen om investeringsfonder, behöver en ansökan om tillstånd som AIF-förvaltare inte innehålla sådan information som har lämnats in i det tidigare ansökningsärendet, om dessa uppgifter fortfarande är aktuella. Tillståndsansökan ska i sådana fall innehålla en tydlig hänvisning till denna information och uppgift om när informationen lämnats in. Motsvarande ska gälla vid tillståndsansökan avseende diskretionär portföljförvaltning och sidotjänster.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om ansökans innehåll.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* anser att bestämmelser om innehåll i ansökningar generellt bör anges i myndighetsföreskrifter. Föreningarna anser också att kravet på att faktablad ska lämnas vid ansökan om tillstånd som AIF-förvaltare bör utgå och att det i stället bör gälla, såsom enligt 4 kap. 21 § LIF, att faktablad ska ges in till Finansinspektionen så snart de färdigställts.

Föreningarna efterlyser ett förtydligande att möjligheten till förenklat ansökningsförfarande även bör gälla när ett värdepappersbolag med tillstånd att förvalta specialfonder ansöker om att bli AIF-förvaltare. Övriga remissinstanser yttrar sig inte i frågan.

Skälen för regeringens förslag: För att få tillstånd att förvalta AIF:er krävs en ansökan till den behöriga myndigheten i hemlandet (artikel 7.1 i AIFM-direktivet). Förvaltaren ska vid ansökan lämna uppgifter om ledande befattningshavare, ägare som har kvalificerade innehav, verksamhetsplan, ersättningspolicy och ersättningspraxis samt arrangemangen för att delegera och vidaredelegera funktioner (artikel 7.2). Förvaltaren ska också lämna uppgifter om de AIF:er som denne avser att förvalta. Dessa uppgifter avser investeringsstrategier, var mottagar-AIF:en är etablerad om AIF:en är en matar-AIF, fondbestämmelser eller bolagsordning, arrangemangen för att utse förvaringsinstitut och eventuell ytterligare information som ska lämnas till investerare (artikel 7.3). Reglerna i AIFM-direktivet om vilken information som ska lämnas vid ansökan om tillstånd är relativt detaljerade. Därutöver kommer informationskraven avseende både innehåll och form att preciseras ytterligare i tekniska standarder som ska antas av kommissionen (artikel 7.6 och 7.7 i AIFM-direktivet). Enligt AIFM-direktivet ska en förvaltare som redan har tillstånd som förvaltningsbolag enligt UCITS-direktivet inte avkrävas information och dokument som denne redan har lämnat vid ansökan om tillstånd enligt det direktivet, förutsatt att informationen fortfarande är aktuell (artikel 7.4). Den behöriga myndigheten ska kvartalsvis underrätta Esma om lämnade eller återkallade tillstånd (artikel 7.5 första stycket). Esma i sin tur ska föra ett offentligt register över alla AIF-förvaltare, AIF:er och vilken behörig myndighet som utövar tillsyn över respektive förvaltare (artikel 7.5 andra stycket).

I svensk rätt finns i dag bestämmelser om tillståndsplikt för att förvalta AIF:er endast för förvaltning av en specialfond enligt LIF. Enligt LIF kan ett svenskt aktiebolag få tillstånd av Finansinspektionen att driva fondverksamhet (1 kap. 4 §). Begreppet fondverksamhet är definierat som förvaltning av investeringsfonder, dvs. både värdepappersfonder och specialfonder (1 kap. 1 § första stycket 10). Bestämmelser om ansökan om tillstånd finns i LIF (2 kap. 6 §). Ytterligare bestämmelser om ansökans innehåll finns i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:11) om investeringsfonder (2 och 2 a kap.).

Fondbolagens förening och *Svenska Bankföreningen* framför att bestämmelserna om innehållet i en tillståndsansökan borde anges i myndighetsföreskrifter, i stället för i lag. I svensk rätt har bestämmelser om ansökningar om tillstånd på finansmarknadsområdet ofta utformats så att kravet på att en ansökan ska ges in anges i lagen, medan bestämmelser om vad en ansökan ska innehålla anges i myndighetsföreskrifter (se t.ex. 2 kap. 6 § LIF och 3 kap. 8 § lagen om värdepappersmarknaden). Det finns även ofta ett krav på att en ansökan ska innehålla verksamhetsplan (2 kap. 6 § LIF och 3 kap. 11 § lagen om värdepappersmarknaden). Enligt regeringens uppfattning bör emellertid kraven på innehållet i en ansökan om tillstånd som AIF-förvaltare enligt AIFM-direktivet och de uppgifter som ska lämnas i samband med ansökan anges i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (artikel 7.2 och 7.3). Skälen till detta är dels att tidpunkten när förvaltaren får inleda sin verk-

samhet är kopplad till vilken information som har getts in till den behöriga myndigheten (se avsnitt 7.2.4), dels att ytterligare regler om innehållet i en ansökan om tillstånd kommer att anges i tekniska standarder. Med hänsyn till att det i dagsläget framstår som oklart om de tekniska standarder som avser innehållet i en ansökan om tillstånd kommer att vara antagna vid den tidpunkt då lagen föreslås träda ikraft bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela kompletterande föreskrifter om ansökans innehåll.

Reglerna om vilken information som en AIF-förvaltare ska lämna om de AIF:er som den avser att förvalta är tämligen konkret utformade när det gäller information om underliggande fonder i en fond-i-fond, policy för användning av finansiell hävstång och riskprofil (artikel 7.3 a). I den svenska versionen anges också att informationen ska inkludera ”andra uppgifter” om fonderna. I den engelska versionen anges ”other characteristics”, vilket är något mindre vagt. I den mån det inte kommer att anges något annat i tekniska standarder bör detta anses innebära information om specifika egenskaper hos fonden, t.ex. om placeringarna följer ett visst index, eller sker i viss valuta eller vissa tillgångar.

Fondbolagens förening och Svenska Bankföreningen påpekar även att kravet i utredningens förslag på att faktablad ska lämnas vid ansökan om tillstånd som AIF-förvaltare bör utgå. Faktablad bör enligt föreningarna i stället ges in till Finansinspektionen så snart de färdigställts på motsvarande sätt som enligt LIF. Regeringen finner i likhet att föreningarna att den ordning som gäller för faktablad enligt LIF bör gälla även för faktablad för AIF:er. Enligt regeringens uppfattning bör även informationsbroschyren få ges in i form av ett utkast när ansökan om tillstånd ges in. Både slutlig informationsbroschyr och faktablad för AIF:er bör, i likhet med det som gäller enligt LIF för värdepappersfonder, ges in till Finansinspektionen så snart de färdigställts (4 kap. 21 §).

Fondbolagens förening och Svenska Bankföreningen efterlyser också ett förtydligande avseende vem som kan omfattas av det förenklade ansökningsförfarandet för bolag som i samband med tidigare tillståndsansökningar redan lämnat in den efterfrågade informationen. En bestämmelse bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder som motsvarar reglerna i AIFM-direktivet om det förenklade ansökningsförfarandet (artikel 7.4). I bestämmelsen bör det anges att den som redan har tillstånd som förvaltare av värdepappersfonder eller specialfonder inte behöver tillhandahålla sådan information som redan har getts in till Finansinspektionen. Detta innebär att bestämmelsen ska gälla både fondbolag och värdepappersbolag som har tillstånd att förvalta specialfonder. För att inte i onödan fördröja handläggningen av tillståndsärendet hos Finansinspektionen bör AIF-förvaltaren i tillståndsansökan ange i vilket ärende och vid vilken tidpunkt sådan information har getts in.

Genomförandet av reglerna om att den behöriga myndigheten ska informera Esma om tillstånd som getts eller återkallats behandlas i avsnittet om tillsynsmyndighetens uppgifter (artikel 7.5), se avsnitt 16.4.

7.2.2 Förutsättningar för tillstånd

Regeringens förslag: Tillstånd för en svensk AIF-förvaltare får ges om

1. förvaltaren har sitt huvudkontor i Sverige,
2. förvaltaren har tillräckligt startkapital och tillräcklig kapitalbas,
3. förvaltarens aktieägare eller medlemmar, som har eller kan förväntas få kvalificerade innehav, bedöms lämpliga att utöva ett väsentligt inflytande över AIF-förvaltarens ledning,
4. de personer som ingår i ledningen för förvaltaren har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av en AIF-förvaltare samt även i övrigt är lämpliga för en sådan uppgift, och
5. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas enligt bestämmelserna i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och andra författningar som reglerar förvaltarens verksamhet.

Tillstånd för en AIF-förvaltare som avser att förvalta specialfonder får endast ges till ett aktiebolag.

En AIF-förvaltare som är ett aktiebolag ska ha en styrelse med minst tre ledamöter samt en verkställande direktör. Andra AIF-förvaltare ska ha en ledning som består av minst tre personer.

Finansinspektionen ska innan den beslutar om tillstånd samråda med behörig myndighet i ett annat land inom EES, om AIF-förvaltaren

1. är eller kan förväntas bli dotterföretag till en AIF-förvaltare, ett förvaltningsbolag för fondföretag, ett värdepappersföretag, ett kreditinstitut eller till ett försäkringsföretag med tillstånd i det landet,
2. är eller kan förväntas bli dotterföretag till moderföretaget till en AIF-förvaltare, ett förvaltningsbolag för fondföretag, ett värdepappersföretag, ett kreditinstitut eller ett försäkringsföretag med tillstånd i det landet, eller
3. kontrolleras eller kan förväntas kontrolleras av samma fysiska eller juridiska personer som de som har kontroll över en annan AIF-förvaltare, ett förvaltningsbolag för fondföretag, ett värdepappersföretag, ett kreditinstitut eller ett försäkringsföretag med tillstånd i det landet.

Tillstånd får inte ges om en effektiv tillsyn av förvaltarens verksamhet förhindras av

1. nära förbindelser mellan AIF-förvaltaren och någon annan,
2. lagar eller andra författningar i ett land utanför EES som gäller för den person med vilken AIF-förvaltaren har en nära förbindelse, eller, eller
3. svårigheter vid tillämpningen av dessa lagar och andra författningar.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 8.1 i AIFM-direktivet ska den behöriga myndigheten i hemlandet ge ett företag tillstånd som AIF-förvaltare enbart om

- myndigheten har förväntat sig om att AIF-förvaltaren kommer att uppfylla kraven i direktivet,
- AIF-förvaltaren har tillräckligt startkapital och tillräcklig kapitalbas,
- de personer som i praktiken leder AIF-förvaltarens verksamhet har erforderligt gott anseende och tillräcklig erfarenhet samt är minst två till antalet,
- de ägare i förvaltaren som har kvalificerade innehav är lämpliga med tanke på behovet av att säkerställa en sund och ansvarsfull ledning av förvaltaren, och
- förvaltaren har både sitt huvudkontor och sitt stadgeenliga säte i samma land inom EES.

Enligt artikel 8.2 ska de behöriga myndigheterna i andra länder inom EES konsulteras om den förvaltare som ansöker om tillstånd är

- ett dotterföretag till en AIF-förvaltare, till ett förvaltningsbolag för fondföretag, till ett värdepappersföretag, till ett kreditinstitut eller till ett försäkringsföretag med auktorisation i ett annat land inom EES,
- ett dotterföretag till moderföretaget, till en annan AIF-förvaltare, till ett förvaltningsbolag för fondföretag, till ett värdepappersföretag, till ett kreditinstitut eller till ett försäkringsföretag med auktorisation i ett annat land inom EES, eller
- ett företag som kontrolleras av samma fysiska eller juridiska personer som de som har kontroll över en annan AIF-förvaltare, ett förvaltningsbolag för fondföretag, ett värdepappersföretag, ett kreditinstitut eller ett försäkringsföretag med auktorisation i ett annat land inom EES.

Den behöriga myndigheten ska, enligt artikel 8.3, inte ge tillstånd om myndigheten är förhindrad att på ett effektivt sätt utöva sina tillsynsfunktioner på grund av

- nära förbindelser mellan AIF-förvaltaren och andra fysiska eller juridiska personer,
- lagar eller andra författningar i ett tredjeland som gäller för fysiska eller juridiska personer med vilka AIF-förvaltaren har nära förbindelser, eller
- svårigheter vid tillämpningen av dessa lagar och andra författningar.

Några krav på att en AIF-förvaltare ska vara en viss typ av företag ställs inte i AIFM-direktivet, dock framgår av definitionen i artikel 4.1 b att förvaltaren måste vara en juridisk person.

Reglerna i artikel 8.1 motsvarar i stort sett 2 kap. 1 § LIF, artikel 8.2 motsvarar 2 kap. 5 § LIF och artikel 8.3 har sin motsvarighet i 2 kap. 2 § tredje stycket samma lag. Reglerna i artikel 8.1–8.3 i AIFM-direktivet bör tas in i bestämmelser i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Bestämmelserna bör utformas efter förebild av nämnda bestämmelser i LIF.

Ägarprövning och kapitalkrav behandlas nedan i avsnitten 7.3 och 7.4. När det gäller kravet på att de personer som i praktiken leder AIF-förvaltarens verksamhet har erforderligt gott anseende och tillräcklig erfarenhet, ska en sådan bedömning ta i beaktande de investeringsstrategier som tillämpas av de AIF:er som förvaltas (artikel 8.1 c). I likhet med det som gäller för ett fondbolag enligt 2 kap. 3 § andra stycket

LIF bör det krävas att en AIF-förvaltare har en styrelse med minst tre ledamöter samt en verkställande direktör.

AIFM-direktivet reglerar inte vilka typer av juridiska personer som kan få tillstånd som AIF-förvaltare. Enligt LIF kan endast aktiebolag få tillstånd för fondverksamhet (1 kap. 4 §). Detta krav bör kvarstå när det gäller AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder. För förvaltare av andra AIF:er än specialfonder finns det ingen anledning att införa någon begränsning.

7.2.3 Begränsningar i omfattningen av tillståndet

Regeringens förslag: Av tillståndet för en AIF-förvaltare ska omfattningen av förvaltarens rätt att förvalta AIF:er framgå. Tillståndet får ges en begränsad omfattning i fråga om investeringsstrategier. Av tillståndet ska även framgå om AIF-förvaltaren har tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer eller sidotjänster.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* anser att AIF-förvaltares tillstånd inte regelmässigt bör begränsas, om det inte finns särskilda skäl som motiverar detta. Föreningen menar att om ett tillstånd formuleras på ett snävt sätt riskerar det att behöva uppdateras varje gång AIF-förvaltaren börjar förvalta en ny AIF. Övriga remissinstanser yttrar sig inte i frågan.

Skälen för regeringens förslag: Enligt AIFM-direktivet får den behöriga myndigheten i hemlandet begränsa räckvidden av en AIF-förvaltares tillstånd, särskilt i fråga om investeringsstrategierna i de AIF:er som förvaltaren har rätt att förvalta (artikel 8.4). Som behandlats i avsnitt 7.2.1 ska det i en ansökan om tillstånd som AIF-förvaltare ingå uppgifter om bl.a. investeringsstrategierna för de AIF:er som förvaltaren avser att förvalta (enligt artikel 7.3 a). Förvaltaren ska vidare lämna information i en rad olika avseenden om var och en av de AIF:er som denne avser att förvalta, bl.a. information om var en eventuell mottagar-AIF är etablerad, information om fondbestämmelser eller bolagsordning för fonden, information om AIF:ens förvaringsinstitut (artikel 7.3 b–e).

Fondbolagens förening och *Svenska Bankföreningen* anser att om AIF-förvaltares tillstånd regelmässigt begränsas innebär detta att tillståndet kan komma att behöva uppdateras varje gång AIF-förvaltaren börjar förvalta en ny AIF. Regeringen instämmer med föreningarna, att tillstånd för en AIF-förvaltare inte regelmässigt bör begränsas alltför snävt. Syftet med AIFM-direktivet är att reglera förvaltarna men inte fonderna, se skäl 10 i AIFM-direktivet. Trots detta ska detaljerad information om fonderna inkluderas i en ansökan om tillstånd som AIF-förvaltare. Enligt regeringens uppfattning bör denna information om fonderna huvudsakligen användas av Finansinspektionen för att bedöma om AIF-förvaltaren är lämplig och har tillräcklig kompetens att förvalta den typ av AIF:er som AIF-förvaltaren planerar att förvalta. Man bör alltså skilja på tillstånd som AIF-förvaltare och tillstånd för att förvalta en specialfond eller tillstånd för marknadsföring av vissa AIF:er till icke-professionella

investerare. Tillstånd för att förvalta en specialfond ges genom godkännande av fondbestämmelserna.

Av ett tillstånd enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder för en AIF-förvaltare bör omfattningen av förvaltarens rätt att förvalta AIF:er framgå. Tillståndet får ges en begränsad omfattning i fråga om investeringsstrategier. Begränsningar bör vara aktuella om AIF-förvaltaren bedöms sakna resurser eller kompetens för att hantera en viss typ av investeringsstrategier, t.ex. investeringar i vissa tillgångar såsom fastigheter och derivatinstrument. Av tillståndet bör det även framgå om AIF-förvaltaren har tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer eller sidotjänster.

7.2.4 Tidsfrister för tillståndsprövning

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska inom tre månader från det att en fullständig ansökan har lämnats in skriftligen underrätta AIF-förvaltaren om sitt beslut i tillståndsfrågan. Om det finns särskilda skäl får tiden för tillståndsprövningen förlängas med högst tre månader. AIF-förvaltaren ska underrättas om förlängningen.

En AIF-förvaltare får inleda sin verksamhet så snart tillstånd har getts, dock tidigast en månad efter det att en ansökan som inte har innehållit information om arrangemang för delegering och vidaredelegering av funktioner och viss information avseende AIF:en, inklusive information om arrangemang för att utse förvaringsinstitut har kompletterats med den informationen.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* efterfrågar ett förtydligande avseende när särskilda skäl ska anses föreligga och tidsfristen därmed får förlängas. Inspektionen anser att sådana fall där en ansökan är fullständig i formellt hänseende men där innehållet ändå har vissa brister som kräver en komplettering av det materiella innehållet i en ansökan bör kunna utgöra särskilda skäl. Inspektionen ställer sig även frågande till om utredningens förslag till 3 kap. 8 § sista stycket innebär att det är möjligt för Finansinspektionen att föreskriva att längre tid ska förflyta innan verksamheten får inledas och i så fall under vilka förutsättningar det ska kunna ske. Övriga remissinstanser yttrar sig inte i frågan.

Skälen för regeringens förslag: Enligt AIFM-direktivet ska den behöriga myndigheten i hemlandet skriftligen informera sökanden inom tre månader från det att en fullständig ansökan om tillstånd som AIF-förvaltare har kommit in om sökanden har fått tillstånd eller inte (artikel 8.5 första stycket). Myndigheten får förlänga tiden med högst tre månader, om det föreligger särskilda omständigheter i ärendet. Sökanden ska i så fall underrättas om förlängningen.

Enligt AIFM-direktivet (artikel 8.5 andra stycket) ska en fullständig ansökan anses ha kommit in när sökanden har lämnat

– uppgifter om förvaltarens ledande befattningshavare, ägare som har kvalificerade innehav, verksamhetsplan, ersättningspolicy och ersättningspraxis (artikel 7.2 a–d), samt

– uppgifter om investeringsstrategier för de AIF:er som denne avser att förvalta och var mottagar-AIF:en är etablerad om AIF:en är en matar-AIF (artikel 7.3 a och 7.3 b).

En ansökan ska således anses fullständig även om förvaltaren varken har lämnat information om eventuell delegation av förvaltarens uppgifter (artikel 7.2 e) eller information om AIF:ernas fondbestämmelser eller bolagsordningar, arrangemangen för att utse förvaringsinstitut och eventuell ytterligare information som ska lämnas till investerare (artikel 7.3 c–e). Detta innebär dock inte att förvaltaren får inleda verksamheten utan att lämna denna information. Förvaltaren får inleda verksamheten så snart tillstånd har getts men inte tidigare än en månad efter det att även den information som eventuellt saknades har lämnats in (artikel 8.5 tredje stycket i AIFM-direktivet).

Ett annat sätt att uttrycka det är att en förvaltare som har lämnat all information som krävs för att ansökan ska anses vara fullständig, ska få tillstånd – om kraven för tillstånd är uppfyllda – inom tre månader från det att ansökan kom in. Tillståndet är dock villkorat av att den information som eventuellt saknas också kommer in. Förvaltaren får inte påbörja verksamheten förrän en månad efter det att all information har kommit in till den behöriga myndigheten.

Reglerna om tidsfrister för prövning av ansökningar om tillstånd för AIF-förvaltare i artikel 8.5 i AIFM-direktivet bör tas in i bestämmelser i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Finansinspektionen har efterfrågat ett förtydligande avseende när särskilda skäl ska anses föreligga och tidsfristen därmed får förlängas. Enligt inspektionen bör sådana fall där en ansökan är fullständig i formellt hänseende men där innehållet ändå har vissa brister som kräver en komplettering av det materiella innehållet kunna utgöra särskilda skäl. Regeringen instämmer med Finansinspektionen att det bör kunna föreligga särskilda skäl för förlängning av tidsfristen i ett sådant fall. Skillnaderna mellan olika AIF-förvaltare och de AIF:er som de förvaltar kommer att kunna vara stora. Detta innebär att tillståndsärenden kommer att kunna skilja sig åt när det gäller omfattning och komplexitet. Om det ska anses föreligga särskilda skäl bör bedömas med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

Inspektionen har även efterfrågat förtydligande avseende utredningens förslag till 3 kap. 8 § sista stycket. Enligt regeringens bedömning innebär bestämmelsen i artikel 8.5 tredje stycket i AIFM-direktivet inte en möjlighet för Finansinspektionen att föreskriva att längre tid ska förflyta innan verksamheten får inledas. Finansinspektionen har däremot rätt att enligt 3 kap. 8 § första stycket i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder förlänga ansökningstiden med höst tre månader om särskilda skäl föreligger.

7.2.5 Ändringar i verksamheten

<p>Regeringens förslag: En AIF-förvaltare som avser att genomföra väsentliga ändringar avseende sin verksamhet eller organisation ska anmäla detta till Finansinspektionen.</p>
--

Finansinspektionen ska inom en månad från mottagandet av anmälan lämna besked till AIF-förvaltaren om ändringarna inte godtas eller föranleder en begränsning av tillståndets omfattning. Om det finns särskilda skäl får tiden förlängas med en månad. Förvaltaren ska underrättas om förlängningen.

Ändringarna får genomföras om Finansinspektionen inte motsätter sig dessa inom en månad eller, om tiden förlängts, två månader från det att underrättelsen kom in till inspektionen.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen anser att en ändring av fondbestämmelserna för specialfonder bör kunna utgöra sådana särskilda omständigheter som enligt AIFM-direktivet innebär att tidsfristen för Finansinspektionen att granska ändringen får förlängas till två månader.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* efterfrågar ett förtydligande avseende vad som bör avses som särskilda skäl för förlängning. *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* påpekar att enligt AIFM-direktivet ska de ändringar som ska anmälas till Finansinspektionen vara av väsentlig art. Föreningarna anser också att det inte är lämpligt med en ordning som innebär att AIF-förvaltaren ska anmäla ändringar i ägarkretsen (kvalificerade innehav) enligt en allmän bestämmelse om ändringar i verksamheten med hänsyn till de särskilda ägarprövningsregler som utredningen har föreslagit beträffande AIF-förvaltare som marknadsför AIF:er till icke-professionella investerare. Övriga remissinstanser yttrar sig inte i frågan.

Skälen för regeringens förslag: Enligt AIFM-direktivet ska en AIF-förvaltare innan den genomför en ändring underrätta den behöriga myndigheten i hemlandet om alla väsentliga ändringar av villkoren för tillståndet, och då i synnerhet väsentliga ändringar av den information som förvaltaren lämnat i samband med sin ansökan om tillstånd (artikel 10.1 i AIFM-direktivet). Den behöriga myndigheten ska inom en månad från det att AIF-förvaltaren anmälde mot meddela AIF-förvaltaren om myndigheten beslutar att införa begränsningar eller att inte godta ändringar (artikel 10.2). Myndigheten får, om den anser att det föreligger särskilda omständigheter, förlänga tidsfristen med upp till en månad och ska i så fall underrätta AIF-förvaltaren. Om den behöriga myndigheten inte har motsatt sig ändringen inom den utsatta tiden får förvaltaren genomföra den.

Enligt LIF ska ändringar av fondbestämmelser godkännas av Finansinspektionen (4 kap. 9 §). Inspektionen ska inom två månader från det att en fullständig ansökan lämnats in underrätta fondbolaget om sitt beslut. Därutöver finns det i LIF inte några uttryckliga bestämmelser som avser skyldighet för fondbolag att anmäla ändrade förhållanden. Det finns en allmän bestämmelse i LIF om att den som förvaltar en specialfond ska lämna Finansinspektionen upplysningar om sin verksamhet enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen (10 kap. 2 § LIF). I Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:11) om investeringsfonder finns bestämmelser om vilka uppgifter som ska lämnas (20 kap.). En förvaltare av investeringsfonder ska informera inspektionen om

ändringar i verksamhetsplanen som är av större betydelse och om väsentliga ändringar i sitt system för riskhantering (20 kap. 3 och 4 §§).

Reglerna om skyldigheten att anmäla ändringar och om den behöriga myndighetens bedömning av sådana anmälningar i artikel 10 i AIFM-direktivet bör tas in i bestämmelser i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Som *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* har påpekat avser skyldigheten enligt AIFM-direktivet för en AIF-förvaltare att anmäla ändringar till Finansinspektionen sådana ändringar som är väsentliga för lämnandet av det ursprungliga tillståndet för förvaltaren. Denna synpunkt hänger delvis samman med föreningens synpunkt under avsnitt 7.2.3 att eventuella begränsningar i tillståndet inte bör formuleras alltför snävt. Regeringen instämmer med föreningen, att de ändringar som ska anmälas till inspektionen är sådana av väsentlig karaktär i förhållande till villkoren för tillstånd. Samtidigt är det viktigt att tillstånd inte formuleras alltför snävt för att undvika att AIF-förvaltarna alltför ofta blir tvungna att anmäla väsentliga ändringar till inspektionen.

Finansinspektionen har efterfrågat ett förtydligande avseende vad som bör avses som särskilda skäl för förlängning av tidsfristen för bedömning av anmälda ändringar. Regeringen hänvisar härvid till den bedömning som görs beträffande motsvarande fråga om särskilda skäl för förlängning av tidsfrist vid prövning av ansökan om tillstånd som AIF-förvaltare, se avsnitt 7.2.4. Om det ska anses föreligga särskilda skäl för förlängning av tidsfristen avseende ändringar i verksamheten bör även det bedömas med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

AIFM-direktivet reglerar inte AIF:er och hindrar inte länderna inom EES att anta eller fortsätta att tillämpa nationella krav för AIF:er som är etablerade på det egna territoriet (skäl 10). Regeringen anser därför att godkännande av ändrade fondbestämmelser bör vara en separat prövning, åtskild från den process i artikel 10 som reglerar ändringar av tillståndets räckvidd. Regeringen föreslår inte någon förändring av det som gäller för godkännande av eller godkännande av ändring av fondbestämmelser.

Beträffande *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningens* synpunkt avseende utredningens förslag om skyldigheten för en AIF-förvaltare att anmäla ändringar i ägarkretsen, se avsnitt 7.3.

7.3 Ägarprövning

Regeringens förslag: En prövning av de aktieägare eller medlemmar i AIF-förvaltare som har kvalificerade innehav bör i samband med tillståndsansökan ske för att se till att de är lämpliga med tanke på behovet av att säkerställa en sund och ansvarsfull ledning av AIF-förvaltaren.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen föreslår att bestämmelser om ägarprövning motsvarande dem i 11 kap. LIF tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och att de ska gälla enbart för de AIF-förvaltare som marknadsför AIF:er till icke-professionella investerare.

Remissinstanserna: *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* anser att samtliga AIF-förvaltare bör omfattas av kravet på ägarprövning då den prövning som ska göras i samband med tillståndsprövning och ändringsanmälan inte torde skilja sig från den av utredningen föreslagna ägarprövningen enligt 13 kap. lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. *Tjänstemännens centralorganisation* stödjer utredningens förslag att bestämmelser om ägarprövning, motsvarande dem som gäller i dag för t.ex. fondbolag, ska gälla för AIF-förvaltare som förvaltar fonder som ska marknadsföras till icke-professionella investerare. Övriga remissinstanser yttrar sig inte i frågan.

Skälen för regeringens förslag: En förutsättning för att en AIF-förvaltare ska få tillstånd enligt AIFM-direktivet är att de aktieägare eller medlemmar i förvaltaren som har kvalificerade innehav är lämpliga med tanke på behovet av att säkerställa en sund och ansvarsfull ledning av AIF-förvaltaren (artikel 8.1 d). Av detta följer att en ägarprövning måste göras för att en AIF-förvaltare ska kunna få tillstånd enligt direktivet. Med kvalificerat innehav avses ett direkt eller indirekt ägande i en AIF-förvaltare om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av förvaltaren (artikel 4.1 ah). AIFM-direktivet ställer också upp krav på att en AIF-förvaltare som har tillstånd vid varje tidpunkt måste uppfylla villkoren för tillståndet (artikel 6.1 andra stycket). Till detta kommer att AIF-förvaltare är skyldiga att, innan de genomför någon förändring, underrätta den behöriga myndigheten i hemlandet om alla väsentlig ändringar av villkoren för lämnandet av det ursprungliga tillståndet (artikel 10 i AIFM-direktivet). Detta bör innebära en skyldighet för en AIF-förvaltare att underrätta Finansinspektionen om en ny aktieägare eller medlem tillkommer som har ett kvalificerat innehav i förvaltaren.

AIFM-direktivet avviker i detta avseende från t.ex. UCITS-direktivet och MiFID som båda innehåller detaljerade krav på ägarprövning när någon förvärvar aktier eller motsvarande i ett värdepappersbolag eller fondbolag som medför att denne får ett kvalificerat innehav i bolaget (se artikel 11 i UCITS-direktivet samt artiklarna 10, 10 a och 10 b i MiFID). För ett fondbolag eller ett värdepappersbolag som förvaltar specialfonder i dag gäller bestämmelserna om ägarprövning i 11 kap. LIF respektive 24 kap. lagen om värdepappersmarknaden.

Ägarprövning syftar till att upprätthålla allmänhetens förtroende för de tillståndspliktiga bolagens stabilitet (se prop. 1994/95:50 s. 140). Det kan anföras som skäl för att bestämmelser om ägarprövning borde gälla för samtliga AIF-förvaltare. Utredningen har dock ansett sig förhindrad att införa bestämmelser om ägarprövning för samtliga AIF-förvaltare då det på EU-nivå saknas detaljerade regler motsvarande dem i UCITS-direktivet och MiFID. Av den anledningen har utredningen föreslagit att tillämpningsområdet för bestämmelserna bör begränsas till AIF-förvaltare som förvaltar AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare. Till skillnad från utredningen, och i likhet med *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen*, gör regeringen bedömningen att det i och för sig finns tillräckligt stöd i AIFM-direktivet för att i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ta in bestämmelser om ägarprövning som motsvarar dem i LIF och lagen om värdepappers-

marknaden. Enligt regeringens uppfattning bör det trots detta inte tas in några sådana bestämmelser i den nya lagen med hänsyn till att kommissionen har befogenhet att anta tekniska standarder för tillsyn i syfte att specificera de krav som ska gälla för ägarprövning beträffande AIF-förvaltare (artikel 8.6 första stycket b). En nationell lösning på detta område riskerar således att komma i konflikt med regler som kan komma att antas på EU-nivå.

För samtliga AIF-förvaltare som har tillstånd enligt AIFM-direktivet måste kravet på att deras aktieägare eller medlemmar som har kvalificerade innehav är lämpliga med tanke på behovet av att säkerställa en sund och ansvarsfull ledning av AIF-förvaltaren vara uppfyllt. Reglerna i artikel 8.1 b i AIFM-direktivet bör därför tas in i en bestämmelse i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Samtidigt finns möjlighet för Finansinspektionen att ingripa i fall där inspektionen bedömer att AIF-förvaltaren inte längre uppfyller kraven för tillstånd. Detta borgar för att kravet på en sund och ansvarfull ledning av en AIF-förvaltare kan tillgodoses i väntan på harmoniserade regler på EU-nivå. Regeringen föreslår således inte några sådana särskilda bestämmelser om ägarprövning i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder som utredningen föreslagit. Det finns därför inte skäl att göra någon ändring i 30 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) på det sätt utredningen föreslagit. När det gäller sekretessen hos Finansinspektionen konstaterar regeringen att sekretessbestämmelsen i 30 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen är tillämplig i Finansinspektionens verksamhet som består i tillståndsgivning och tillsyn med avseende bl.a. på värdepappersmarknaden. Ordet tillsyn i offentlighets- och sekretesslagen ska inte ges en alltför snäv tolkning utan får anses omfatta alla de fall där en myndighet har en övervakande eller styrande funktion.

7.4 Kapitalkrav

7.4.1 Startkapital

Regeringens förslag: En intern AIF-förvaltare ska ha ett startkapital som vid tidpunkten för beslut om tillstånd motsvarar minst 300 000 euro. En extern AIF-förvaltare ska ha ett startkapital som vid tiden för beslut om tillstånd motsvarar minst 125 000 euro.

En AIF-förvaltares kapitalbas får under pågående verksamhet inte understiga det minsta startkapital som förvaltaren ska ha.

En AIF-förvaltare som förvaltar investeringsportföljer ska för denna förvaltning och de sidotjänster som bolaget utför ha det eventuella ytterligare kapital för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker som krävs enligt lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka poster som får räknas in i startkapitalet.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår dock inte någon bestämmelse i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder som innebär att AIF-förvaltare som

utför investeringstjänster eventuellt ska ha det ytterligare kapital som krävs enligt lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen, Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* konstaterar att det i utredningens förslag om kapitalkrav för AIF-förvaltare som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer saknas en hänvisning till lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar, motsvarande 2 kap. 10 och 10 a §§ LIF. Fondbolagens förening och Svenska Bankföreningen påtalar också att det är oklart vad som gäller i kapitalbushänseende för AIF-förvaltare som driver sin verksamhet i annan form än aktiebolag, exempelvis det som motsvarar ett aktiebolags bundna egna kapital i en stiftelse eller ett handelsbolag.

Skälen för regeringens förslag: I AIFM-direktivet finns krav på det minsta startkapital och den minsta kapitalbas som en AIF-förvaltare måste ha (artikel 9.1 och 9.2). En intern AIF-förvaltare, dvs. förvaltaren och fonden är en och samma juridiska person (artikel 5.1 b), ska ha ett startkapital om minst 300 000 euro (artikel 9.1). En extern AIF-förvaltare ska ha ett startkapital om minst 125 000 euro (artikel 9.2). Definitionen av startkapital i AIFM-direktivet är densamma som i UCITS-direktivet (artikel 4.1 s respektive artikel 2.1 k). Med startkapital menas det kapital som avses i artikel 57 första stycket a och b i direktiv 2006/48/EG om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (kreditinstitutsdirektivet). I nämnda artikel hänvisas vidare till artiklarna 22 och 23 i direktivet om årsboksut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut (86/635/EEG).

Reglerna om startkapital i AIFM-direktivet bör genomföras i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder på motsvarande sätt som reglerna UCITS-direktivet har genomförts i LIF (se prop. 2002/03:150 s. 151 f.). Bestämmelserna bör ange det startkapital som krävs för de olika typerna av AIF-förvaltare. Definitioner av startkapital och kapitalbas bör tas in i den nya lagen.

Kravet på startkapital i AIFM-direktivet är detsamma som det i LIF och något särskilt krav på startkapital för AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder behövs därför inte.

Finansinspektionen, Fondbolagens förening och *Svenska Bankföreningen* har påpekat att det i utredningens förslag om kapitalkrav för AIF-förvaltare som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer saknas en hänvisning till lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar motsvarande de som finns i LIF. Enligt AIFM-direktivet ska artiklarna 2.2, 12, 13 och 19 i MiFID tillämpas när en AIF-förvaltare ges tillstånd att förvalta investeringsportföljer och utföra sidotjänster (artikel 6.6 i AIFM-direktivet). Artikel 12 i MiFID hänvisar i sin tur till kapitalkraven i rådets direktiv om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut (93/6/EEG), som numera har upphävts genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut. En hänvisning till artikel 12 i MiFID finns även i artikel 6.4 UCITS-direktivet. Enligt regeringens uppfattning bör en hänvisning till lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar, motsvarande den i LIF, därför även tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Fondbolagens förening och Svenska Bankföreningen har också påtalat att det är oklart vad som gäller i kapitalbänsende för AIF-förvaltare som driver sin verksamhet i annan form än aktieföretag. Några regler om detta finns inte i AIFM-direktivet. Enligt regeringens mening bör vägledning sökas i tillämpliga redovisningsregler om en AIF-förvaltare är exempelvis en ekonomisk förening eller ett kommanditbolag. Frågan bör således överlämnas till rättstillämpningen.

7.4.2 Kapital beräknat på den förvaltrade fondförmögenheten

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare som förvaltar en fondförmögenhet som överstiger ett belopp motsvarande 250 miljoner euro ska utöver startkapitalet ha ytterligare medel i kapitalbasen. Dessa ytterligare medel ska motsvara minst 0,02 procent av det belopp med vilket fondförmögenheten överstiger ett belopp motsvarande 250 miljoner euro. Kapitalbasen, startkapitalet inberäknat, behöver dock inte vara högre än motsvarande 10 miljoner euro.

En AIF-förvaltare får ersätta hälften av de ytterligare medlen med en garanti för motsvarande belopp, om garantin lämnats av

1. ett kreditinstitut eller försäkringsföretag med säte i ett land inom EES, eller
2. ett kreditinstitut eller försäkringsföretag med säte i ett tredjeland, som står under tillsyn som är likvärdig med den som fastställs i EU-rätten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka poster som får räknas in i kapitalbasen.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: En AIF-förvaltare som förvaltar en fondförmögenhet som överstiger ett belopp motsvarande 250 miljoner euro ska ha kapital utöver startkapitalet (artikel 9.3 och 9.4). Även detta krav på ytterligare kapital motsvarar kraven i UCITS-direktivet (artikel 7.1 första stycket a). Detta ytterligare kapital ska motsvara 0,02 procent av det belopp med vilket den förvaltrade fondförmögenheten överstiger motsvarande 250 miljoner euro.

Med förvaltrad fondförmögenhet avses de AIF:er som förvaltas av AIF-förvaltaren. Kapitalkravet ska räknas även på sådana AIF-portföljer som någon annan enligt uppdrag förvaltar för AIF-förvaltarens räkning. De AIF-portföljer som AIF-förvaltaren förvaltar enligt uppdrag för någon annans räkning ska inte tas med i beräkningen.

Startkapitalet tillsammans med det ytterligare kapital som krävs med hänsyn till den förvaltrade fondförmögenheten behöver dock inte vara högre än motsvarande 10 miljoner euro. En AIF-förvaltares kapitalkrav kan dock i vissa fall bli högre än detta belopp, se avsnitt 7.4.3.

Länderna inom EES får enligt AIFM-direktivet tillåta att en del av kapitalkravet ersätts med en garanti (artikel 9.6). Den del av kapitalkravet som är beroende av den förvaltrade fondförmögenheten får således till

hälften ersättas med en garanti utställd antingen av ett kreditinstitut eller av ett försäkringsföretag. För kreditinstitut och försäkringsföretag som har sitt säte i ett land utanför EES gäller dock att de ska omfattas av tillsyn som den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland anser vara likvärdig med den som gäller enligt EU-rätten.

Även reglerna i AIFM-direktivet om kapitalkrav beräknat på den samlade fondförmögenheten bör genomföras i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder på motsvarande sätt som reglerna i UCITS-direktivet har genomförts i LIF (se prop. 2002/03:150 s. 153 f.). En bestämmelse som motsvarar 2 kap. 9 § LIF bör tas in i den nya lagen.

7.4.3 Kapital beräknat efter AIF-förvaltarens fasta omkostnader

Regeringens förslag: En AIF-förvaltares kapitalbas får inte understiga ett belopp som motsvarar 25 procent av förvaltarens fasta omkostnader för det föregående året eller, om förvaltarens verksamhet pågått i mindre än ett år, 25 procent av de fasta omkostnader som angetts i förvaltarens verksamhetsplan.

Om omfattningen av AIF-förvaltarens verksamhet ändrats väsentligt sedan det föregående året eller om Finansinspektionen anser att verksamhetsplanen behöver korrigeras, får inspektionen besluta om ändring av kapitalkravet.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 9.5 i AIFM-direktivet får en AIF-förvaltares kapitalbas aldrig understiga det belopp som anges i artikel 21 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG. Det innebär att en AIF-förvaltares kapitalbas som huvudregel inte får understiga 25 procent av förvaltarens fasta kostnader. Detta motsvarar det som gäller enligt artikel 7.1 första stycket a iii i UCITS-direktivet.

Också reglerna i AIFM-direktivet om kapitalkrav beräknat utifrån förvaltarens fasta omkostnader bör genomföras i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder på motsvarande sätt som reglerna i UCITS-direktivet har genomförts i LIF (se prop. 2002/03:150 s. 155 f.). En bestämmelse som motsvarar 2 kap. 11 § LIF bör tas in i den nya lagen.

7.4.4 Kapitalkrav för att täcka potentiella risker i fråga om yrkesansvar

Regeringens förslag: För att täcka risker för skadeståndsansvar på grund av fel eller försumlighet i den verksamheten som en AIF-förvaltare utför enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska förvaltaren ha antingen tillräckligt med extra medel i kapitalbasen, eller en ansvarsförsäkring mot skadeståndsansvar som är lämplig i förhållande till de risker som ska täckas.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det. *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* önskar dock att det klargörs att kravet på ytterligare kapital eller försäkring för att täcka risker för skadeståndsansvar endast ska avse den verksamhet som AIF-förvaltaren driver med stöd av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och inte verksamhet som förvaltaren driver med stöd av LIF. *Svensk Försäkring* påpekar att det med tanke på den komplexa verksamhet som förvaltning av en AIF kan innebära framstår som mycket oklart om huruvida svenska försäkringsföretag kommer att kunna göra tillräckligt adekvata riskbedömningar av verksamheten för att kunna erbjuda denna typ av ansvarsförsäkringar.

Skälen för regeringens förslag: Utöver de kapitalkrav som har behandlats i avsnitten 7.4.1–7.4.3 ska en AIF-förvaltare också uppfylla vissa kapitalkrav för att täcka eventuella skadeståndskrav på grund av vårdslöshet i den verksamheten som drivs med stöd av AIFM-direktivet (artikel 9.7). En AIF-förvaltare kan uppfylla detta krav genom att antingen ha ytterligare medel i kapitalbasen (artikel 9.7 a) eller en ansvarsförsäkring (artikel 9.7 b).

Reglerna om att en AIF-förvaltare ska ha extra medel i kapitalbasen eller en ansvarsförsäkring mot skadeståndsansvar i artikel 9.7 i AIFM-direktivet bör tas in i en bestämmelse i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. I kommissionens delegerade förordning finns detaljerade regler om extra kapitalbasmedel och ansvarsförsäkring (artiklarna 12, 14 och 15).

Regeringen anser i likhet med *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* att kravet på ytterligare medel i kapitalbasen eller ansvarsförsäkring ska avse endast den verksamhet som AIF-förvaltaren driver enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. För AIF-förvaltare som är fondbolag gäller i och för sig artikel 9.7 och 9.8 i AIFM-direktivet till skillnad från artikel 9 i övrigt (artikel 9.10), se avsnitt 7.4.5. Det framgår dock uttryckligen av artikel 9.7 i AIFM-direktivet att det är fråga om verksamhet som en AIF-förvaltare driver enligt det direktivet. Verksamhet som en AIF-förvaltare driver med stöd av tillstånd enligt LIF bör således inte omfattas.

Beträffande påpekandet från *Svensk Försäkring* konstaterar regeringen att de aktuella bestämmelserna i AIFM-direktivet måste genomföras i svensk rätt. Om försäkringsföretagen inte kommer att erbjuda sådana ansvarsförsäkringar som avses innebär det att AIF-förvaltarna kommer behöva uppfylla kapitalkravet genom att ha ytterligare medel i kapitalbasen.

7.4.5 Ytterligare regler om kapitalbasen och undantag för förvaltare av UCITS-fonder

Regeringens förslag: Kapitalbasen, inklusive alla extra kapitalbasmedel, ska investeras i likvida tillgångar eller tillgångar som enkelt kan omvandlas till likvida medel på kort sikt, och får inte innehålla spekulativa positioner.

Kraven avseende startkapital och kapitalbas ska inte gälla fondbolag som förvaltar AIF:er.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt AIFM-direktivet ska kapitalbasen, inklusive alla extra kapitalbasmedel för att täcka eventuella skadeståndskrav, investeras i likvida tillgångar, eller tillgångar som enkelt kan omvandlas till likvida medel på kort sikt, och den får inte innehålla spekulativa positioner (artikel 9.8).

En AIF-förvaltare som har tillstånd enligt UCITS-direktivet för att förvalta UCITS-fonder – exempelvis ett fondbolag som förvaltar värdepappersfonder – behöver varken uppfylla AIFM-direktivets krav på startkapital (artikel 9.1 och 9.2) eller kapitalkraven som baseras på förvaltd fondförmögenhet eller fasta kostnader (artikel 9.3–9.6). Detta följer av artikel 9.10 i AIFM-direktivet. För en sådan förvaltare gäller redan motsvarande kapitalkrav i UCITS-direktivet (artikel 7.1 första stycket a och andra stycket). Kravet på ytterligare medel i kapitalbasen eller försäkring för skadeståndsansvar samt kravet på att kapitalbasen ska vara investerad i likvida tillgångar (artikel 9.7 och 9.8) gäller dock även en sådan förvaltare.

Reglerna om hur en AIF-förvaltare ska investera medlen i kapitalbasen i artikel 9.8 i AIFM-direktivet bör tas in i en bestämmelse i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Detsamma gäller reglerna i artikel 9.10 i AIFM-direktivet som undantar fondbolag som förvaltar värdepappersfonder från kraven avseende startkapital och kapitalbas i artikel 9.1–9.6.

8 Marknadsföring

8.1 Marknadsföring av andelar eller aktier i AIF:er

AIFM-direktivet innehåller en rad regler om AIF-förvaltares rätt att under vissa förutsättningar marknadsföra andelar eller aktier i AIF:er. Det gäller såväl i AIF-förvaltarens hemland som i andra länder inom EES. Efter ett enkelt anmälningförfarande ska en AIF-förvaltare kunna få ett s.k. marknadsföringspass som möjliggör marknadsföring av andelar eller aktier i AIF:er inom hela EES. I fråga om icke-professionella investerare ger AIFM-direktivet utrymme för medlemsstaterna att antingen tillåta eller inte tillåta marknadsföring av andelar eller aktier i AIF:er. Särskilda regler finns både beträffande marknadsföring av andelar eller aktier i AIF:er som är etablerade i tredjeland och marknadsföring som utförs av AIF-förvaltare som är etablerade i tredjeland. I AIFM-direktivet finns även en definition av begreppet marknadsföring.

8.2 Begreppet marknadsföring m.m.

Regeringens förslag: Marknadsföring definieras i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder som direkt eller indirekt erbjudande eller placering, på AIF-förvaltarens initiativ eller för AIF-förvaltarens räkning, av andelar eller aktier i en AIF som denne förvaltar och som riktar sig till investerare med hemvist eller stadiggenligt säte inom EES.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* anser att det är viktigt att klargöra att det inte är att betrakta som marknadsföring om placeringar i andelar eller aktier i en AIF sker inom ramen för ett diskretionärt portföljförvaltningsuppdrag eller om en kund kontaktar ett värdepappersinstitut för att få en order utförd eller förmedlad som avser andelar eller aktier i en AIF som inte ingår i något erbjudande från institutets sida. Föreningarna framhåller vidare att det bör förtydligas att det är fråga om ett marknadsföringsförbud snarare än ett försäljningsförbud. *Svenska Riskkapitalföreningen* och *Sveriges advokatsamfund* anser att utredningen inte har analyserat begreppet marknadsföring i tillräcklig grad, att utredningens överväganden inte överensstämmer med den föreslagna lagtexten samt att den föreslagna lösningen går utöver det som AIFM-direktivet kräver och har kritiserats i samband med genomförandet av UCITS IV-direktivet. Svenska Riskkapitalföreningen anför i det sammanhanget att begreppet marknadsföring ofta används i betydelsen ”säljfrämjande åtgärder” men att begreppet i såväl UCITS IV-direktivet som i AIFM-direktivet har en väsentligt annan betydelse. Enligt Riskkapitalföreningens och Advokatsamfundets mening har utredningen, genom att i allmänmotiveringen hänvisa till genomförandet av UCITS IV-direktivet, avvikit från den av utredningen föreslagna lagtexten. Riskkapitalföreningen anser att

rättssäkerhetsskäl talar för att eventuella avvikelser från AIFM-direktivets krav bör återspeglas direkt i lagtexten och att motiven för dem bör utvecklas. Advokatsamfundet gör även gällande att såväl rådet som Europaparlamentet avsett att innebörden av begreppet marknadsföring i UCITS IV-direktivet närmast skulle motsvara "utbjuda" på svenska. *Konsumentverket* anför att definitionen av marknadsföring i AIFM-direktivet är vag och att den snarare beskriver en köpsituation än marknadsföring. Verket anser det olämpligt att definitionen i direktivet inte stämmer överens med motsvarande definition i direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden. Den senare definitionen omfattar enligt verket i princip alla slags kontakter mellan en näringsidkare och en konsument vid marknadsföring och försäljning av produkter.

Skälen för regeringens förslag: Med marknadsföring avses enligt artikel 4.1 x i AIFM-direktivet direkt eller indirekt erbjudande eller placering, på AIF-förvaltarens initiativ eller för AIF-förvaltarens räkning, av andelar eller aktier i en AIF som denne förvaltar och som riktar sig till investerare med hemvist eller stadgeenligt säte i unionen.

Definitionen i AIFM-direktivet är relativt allmänt hållen men av ordalydelsen "indirekt eller direkt erbjudande" framgår att begreppet omfattar åtgärder i tiden före det att andelar eller aktier säljs till kunden. För såväl "erbjudande" som för "placering" krävs att åtgärden sker på AIF-förvaltarens initiativ eller för AIF-förvaltarens räkning. Att åtgärden sker för AIF-förvaltarens räkning torde avse att åtgärden vidtas på initiativ av någon som agerar för AIF-förvaltarens räkning, snarare än på initiativ av investeraren (se vidare nedan). Definitionen tar sikte på en AIF som förvaltas av AIF-förvaltaren i fråga. Det innebär bl.a. att marknadsföring enligt AIFM-direktivet inte avser åtgärder som sker före det att en planerad AIF uppfyller direktivets definition av AIF (artikel 4.1 a). Det får dock överlämnas till rättstillämpningen att ytterst avgöra när i tiden en viss åtgärd är att betrakta som marknadsföring. Frågan har även betydelse för när tillståndsplikt uppkommer respektive när en ansökan om tillstånd för förvaltning av en AIF kan göras (se avsnitt 7.1.1).

För bedömningen av vilka åtgärder det kan vara fråga om uppkommer frågan om vägledning kan hämtas på närliggande områden. Vid genomförandet av de ändringar i UCITS-direktivet som gjordes 2009 (UCITS IV) behandlades begreppet marknadsföring utförligt i förarbetena (prop. 2010/11:135 s. 126–136). Någon definition av det begreppet finns inte i UCITS-direktivet. Vid genomförandet av UCITS IV-direktivet föreföll det enligt regeringen uppenbart att marknadsföring inte är för handen först när försäljning ska äga rum, bl.a. med tanke på att marknadsföringskommunikation enligt direktivet ska kunna kontrolleras av tillsynsmyndigheten innan den får användas (a. prop. s. 132). Begreppet marknadsföring gavs i det sammanhanget en vid innebörd som omfattar även säljfrämjande åtgärder före köp eller som inte leder till köp.

Enligt regeringens uppfattning råder det ingen tvekan om att begreppet marknadsföring i AIFM-direktivet har en vid mening och inbegriper fler åtgärder än de som är direkt hänförliga till att saluföra eller introducera andelar eller aktier i en AIF på marknaden. Detta framgår redan av

begreppet ”erbjudande” i definitionen i direktivet. Därtill kommer att skyldigheten enligt direktivet att tillse att AIF:er inte marknadsförs till icke-professionella investerare skulle sakna större betydelse om den inte omfattade t.ex. spridning av reklambroschyrer. Restriktionerna avseende marknadsföring skulle således ha mindre betydelse om reklam och liknande marknadsföringskommunikation inte omfattades av begreppet. Detta med hänsyn till att reglerna om marknadsföring i AIFM-direktivet inte innebär något förbud mot att sälja andelar eller aktier i AIF:er och att köp som sker på en kunds eget initiativ är tillåtna (jfr skäl 70). Av det anförda följer enligt regeringens mening att det torde överensstämma med direktivets avsikt att ge begreppet marknadsföring en relativt vidsträckt innebörd. Närmare ledning för tolkningen av begreppets innebörd bör i viss mån kunna hämtas från genomförandet av UCITS IV-direktivet. Regeringen delar således inte *Svenska Riskkapitalföreningens* och *Sveriges advokatsamfund*s uppfattning att utredningens förslag inte skulle innebära ett direktivnära genomförande av artikel 4.1 x i AIFM-direktivet. Här kan det även konstateras att ordalydelsen i utredningens förslag är identisk med definitionen i AIFM-direktivet.

Liksom i LIF bör marknadsföring av andelar och aktier i AIF:er således omfatta alla former av främjande av försäljning, t.ex. reklam i massmedia, marknadsföring per telefon, post och internet samt särskilda evenemang för investerare (a. prop. s. 135).

Med begreppet ”placering” i definitionen i AIFM-direktivet bör förstås sådana icke offentliga erbjudanden om köp eller teckning av finansiella instrument som ibland benämns privata placeringar (på engelska private placement), jfr även 2 kap. 1 § 6 och 7 lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2006/07:115 s. 310 f.).

På samma sätt som begreppet marknadsföring har tolkats i LIF bör det dock inte anses som marknadsföring enligt AIFM-direktivet om försäljning av andelar eller aktier i en AIF sker helt på investerarens eget initiativ, t.ex. om en investerare kontaktar ett värdepappersinstitut för att få en order avseende andelar eller aktier i en AIF som inte ingår i något erbjudande från institutets sida utförd eller vidarebefordrad (prop. 2010/11:135 s. 135.). Detta följer av formuleringen ”på AIF-förvaltarens initiativ” i definitionen (jfr skäl 70). Om t.ex. andelar eller aktier i en AIF är föremål för handel på en handelsplats och ett värdepappersinstitut utför en kunds order avseende sådana andelar är inte utförandet av ordern i sig att betrakta som marknadsföring, förutsatt att ordern inte har föregåtts av ett erbjudande från AIF-förvaltarens sida eller från någon som agerar för dennes räkning (angående värdepappersinstitut, se avsnitt 7.1.3). Att andelarna eller aktierna saluförs på handelsplatsen är dock att anse som ett erbjudande enligt definitionen i direktivet. Av AIFM-direktivet framgår att andelar eller aktier endast får noteras på en reglerad marknad om den AIF-förvaltare som förvaltar AIF:en har rätt att marknadsföra dem i det aktuella EES-landet (skäl 60).

Fondbolagens förening och *Svenska Bankföreningen* har berört frågan om dispositioner som en AIF-förvaltare gör för en kunds räkning inom ramen för sidoverksamheten diskretionär portföljförvaltning enligt artikel 6.4 a i AIFM-direktivet. I ett sådant fall är det AIF-förvaltaren som tar initiativ till transaktionen och fattar ett investeringsbeslut för kundens räkning. AIF-förvaltaren bör i sådana fall inte kunna köpa andelar eller

aktier i AIF:en för kundens räkning i större utsträckning än vad som hade varit möjligt om förvaltaren hade riktat sig till kunden med ett erbjudande (för värdepappersinstitut kan motsvarande situation i vissa fall bedömas annorlunda, se avsnitt 7.1.3). Härvid finns det även anledning att erinra om artikel 12.2 a i AIFM-direktivet, enligt vilken en AIF-förvaltare med sidotillstånd för diskretionär portföljförvaltning inte får investera hela eller delar av kundens portfölj i andelar eller aktier i de AIF:er som förvaltaren förvaltar, om inte kunden har godkänt det på förhand.

Om AIF-förvaltaren – som sidotjänst enligt artikel 6.4 b i AIFM-direktivet – lämnar investeringsråd om en placering i en viss AIF är det också fråga om en sådan säljfrämjande åtgärd som utgör marknadsföring i nu aktuellt hänseende. En annan sak är att det i andra sammanhang kan vara angeläget att skilja mellan finansiell rådgivning och försäljning eller marknadsföring av finansiella produkter och tjänster utan inslag av rådgivning.

Sammantaget anser regeringen att en definition motsvarande artikel 4.1 x i AIFM-direktivet bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

AIFM-direktivets regler om marknadsföring avser i huvudsak när marknadsföring över huvud taget får ske och, i så fall, till vilka kategorier av investerare marknadsföringen får riktas. De närmare formerna för hur marknadsföringen får utformas faller i allt väsentligt utanför direktivets tillämpningsområde. Bestämmelser på det området finns i stället i marknadsföringslagen (2008:486), som gäller beträffande marknadsföring i allmänhet. I den lagen genomförs i huvudsak direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenterna på den inre marknaden¹ i svensk rätt.

Marknadsföringslagen innehåller bl.a. förbud mot vilseledande och aggressiv marknadsföring. Med begreppet marknadsföring avses i lagen reklam och andra åtgärder i näringsverksamhet som är ägnade att främja avsättningen av och tillgången till produkter, inbegripet en näringsidkares handlande, underlåtenhet eller någon annan åtgärd eller beteende i övrigt före, under eller efter försäljning eller leverans av produkter till konsumenter eller näringsidkare (3 §). Begreppet marknadsföring har således en något vidare innebörd jämfört med AIFM-direktivet, i huvudsak genom att marknadsföringslagen omfattar även åtgärder som äger rum efter försäljningen av produkten i fråga. Det innebär att även marknadsföring enligt AIFM-direktivet faller inom marknadsföringslagens tillämpningsområde. För marknadsföringen i sig av andelar och aktier i AIF:er gäller således, utöver det som följer av AIFM-direktivet, även bestämmelserna i marknadsföringslagen (jfr skäl 60 i direktivet). På motsvarande sätt som i LIF bör det i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder tas i en bestämmelse om att marknadsföringslagen ska tillämpas om en AIF-förvaltare inte tillhandahåller föreskriven information då förvaltaren genom marknadsföring erbjuder allmänheten att köpa andelar eller aktier i en AIF (se 4 kap. 20 § tredje stycket LIF och avsnitt 13.2.2).

¹ EUT L 149, 11.6.2005, s. 22 (Celex 32005L0029).

8.3 Förhindrande av marknadsföring till icke-professionella investerare

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare ska fastställa och vidta åtgärder som förhindrar att andelar eller aktier i AIF:er marknadsförs till icke-professionella investerare i Sverige när sådan marknadsföring inte får ske.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningens förslag innebär att AIF-förvaltaren även ska se till att marknadsföring inte sker till icke-professionella investerare.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen*, *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* anser att det måste klargöras vad som förväntas av en AIF-förvaltare när det gäller att förhindra marknadsföring till icke-professionella investerare. *Konsumentverket* anser att det bör vara omöjligt för en icke-professionell investerare att köpa andelar eller aktier i en AIF i de fall då marknadsföring till icke-professionella investerare inte är tillåten.

Skälen för regeringens förslag: Det finns en avgörande skillnad mellan marknadsföring av värdepappersfonder och marknadsföring av AIF:er. All marknadsföring av värdepappersfonder omfattas av samma regler oavsett om marknadsföringen sker till professionella eller icke-professionella investerare. Beträffande AIF:er följer däremot av AIFM-direktivet att marknadsföring av andelar eller aktier till icke-professionella investerare som huvudregel inte är tillåten. Medlemsstaterna får dock tillåta marknadsföring till sådana investerare (artikel 43.2 i AIFM-direktivet). Som framgår av avsnitt 9.4 föreslås att sådan marknadsföring ska vara tillåten avseende specialfonder och – efter särskilt tillstånd – även för vissa andra AIF:er.

En AIF måste kunna marknadsföras till professionella investerare utan att detta samtidigt betraktas som otillåten marknadsföring till icke-professionella investerare. AIF-förvaltaren måste t.ex. på sin webbplats och även genom andra kanaler, kunna informera om och marknadsföra sin verksamhet. En AIF-förvaltare måste dock vidta åtgärder för att förhindra att andelar eller aktier i AIF:en marknadsförs till icke-professionella investerare. Såsom *Finansinspektionen*, *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* har påpekat uppkommer frågan om vilka närmare åtgärder som en AIF-förvaltare bör vara skyldig att vidta i syfte att förhindra sådan marknadsföring när den är inte är tillåten. Vad som krävs av AIF-förvaltaren bör i första hand bero på vilka marknadsföringsåtgärder som vidtas gentemot professionella investerare. Det bör således vanligtvis krävas mer omfattande och mer ingripande åtgärder i de fall en AIF marknadsförs i stor omfattning till professionella investerare jämfört med om några marknadsföringsåtgärder knappt vidtas. Vilka åtgärder den enskilde AIF-förvaltaren har fastställt ska också anges när förvaltaren anmäler att en AIF ska marknadsföras (se punkten g i bilaga III till AIFM-direktivet och punkten h i bilaga IV samt avsnitt 8.4 angående den underrättelse som då ska ske).

Definitionen av marknadsföring i AIFM-direktivet begränsar sig till vissa åtgärder som vidtas på initiativ av en AIF-förvaltare eller någon

som agerar för dennes räkning (se avsnitt 8.2). För att det ska vara fråga om marknadsföring till icke-professionella professionella investerare är det dessutom en förutsättning att åtgärden riktar sig till sådana investerare. Detta innebär att förbudet mot marknadsföring inte bör vara liktydigt med en absolut skyldighet att säkerställa att information om en AIF inte når även icke-professionella investerare. Det innebär inte heller ett förbud mot att sälja andelar eller aktier i en AIF till icke-professionella investerare. Den omständigheten att en icke-professionell investerare trots allt köper andelar eller aktier i en AIF medför således inte i sig att AIF-förvaltaren inte i tillräcklig grad har vidtagit åtgärder för att förhindra marknadsföring till icke-professionella investerare.

Enligt regeringens mening skulle det föra för långt att såsom *Konsumtverket* förordat omöjliggöra försäljning av andelar och aktier i AIF:er till sådana investerare i de fall då marknadsföring inte är tillåten. Ett gott konsumentskydd bör kunna säkerställas dels genom att endast sådan försäljning som sker på investerarens initiativ är tillåten, dels genom de krav på AIF-förvaltares verksamhet som i övrigt kommer att gälla enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Det kan här nämnas att det bland icke-professionella investerare, vilket inte är detsamma som konsumenter i svensk rätt, även förekommer investerare med betydande erfarenhet av och kunskap om investeringar i andelar eller aktier i AIF:er (jfr den särskilda kategori av sådana investerare som nämns i avsnitt 9.4 i fråga om riskkapitalfonder).

Kraven på vilka åtgärder som AIF-förvaltaren bör vidta bör ställas lägre om AIF:en enligt fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk över huvud taget inte tar emot investeringar från icke-professionella investerare. I de fallen kommer icke-professionella investerare som nås av marknadsföringen ändå inte att kunna investera i AIF:en. Det bör i så fall kunna vara tillräckligt att AIF-förvaltaren på ett tydligt sätt markerar att marknadsföringen inte vänder sig till icke-professionella investerare, t.ex. genom att ange det i marknadsföringen.

För en AIF som i och för sig tar emot investeringar från icke-professionella investerare bör kraven ställas högre. AIF-förvaltaren bör i sådana fall givetvis inte ingå överenskommelser med värdepappersinstitut, försäkringsförmedlare eller andra som innefattar marknadsföring till icke-professionella investerare. Vidare bör marknadsföring över huvud taget inte ske genom kanaler som vanligtvis främst används av icke-professionella investerare, t.ex. värdepappersinstituts webbplatser eller försäkringsförmedlare som vänder sig till konsumenter. Marknadsföring via t.ex. massmediakanaler som i stor utsträckning når fram till icke-professionella investerare bör också undvikas. Detsamma gäller givetvis skriftligt marknadsföringsmaterial, telemarketing, nyhetsbrev, personligt anpassad rådgivning, särskilda evenemang för investerare och muntlig information i övrigt m.m. i den utsträckning sådana åtgärder till någon del riktar sig mot konsumenter och andra icke-professionella investerare.

För det fall att det rör sig om en marknadsföringskanal som i första hand riktar sig till professionella investerare men som även når icke-professionella investerare bör AIF-förvaltaren tydligt markera att marknadsföringen inte vänder sig till icke-professionella investerare. Exempelvis på en AIF-förvaltares webbplats bör informationen i fråga

dessutom inte vara omedelbart tillgänglig för allmänheten. Den bör i stället vara tillgänglig först för den som genom att klicka på en särskild flik eller på annat sätt aktivt väljer att ta del av information som enbart riktar sig till professionella investerare. Ett annat tillräckligt, men inte alltid nödvändigt, tillvägagångssätt i sådana fall bör vara att använda en lösenordsskyddad webbplats. Det skulle föra för långt att genomgående kräva användandet av en lösenordsskyddad webbplats, eftersom det väsentligen skulle försvåra marknadsföring till nya professionella investerare. Sammanfattningsvis bör omfattningen av AIF-förvaltarens åligganden i nu aktuellt avseende bero bl.a. på omfattningen av förvaltarens marknadsföring som är riktad till allmänheten. Ytterst får den närmare innebörden av AIF-förvaltarens åligganden avgöras i rättstillämpningen.

AIF-förvaltarens åligganden omfattar även en skyldighet att se till att den eller de som agerar på förvaltarens uppdrag eller annars för dennes räkning inte vidtar sådana marknadsföringsåtgärder som förvaltaren själv inte får vidta. Det gäller även om en AIF-förvaltare marknadsför en AIF som förvaltas av en annan AIF-förvaltare. Denna skyldighet torde vanligtvis kunna fullgöras genom bestämmelser i ett avtal mellan AIF-förvaltaren och exempelvis ett värdepappersinstitut. För att AIF-förvaltaren ska kunna redovisa vilka åtgärder som har vidtagits bör ett sådant avtal ha skriftlig form.

Enligt utredningens förslag ska AIF-förvaltaren se till att marknadsföring till icke-professionella investerare inte sker. Det bör dock förtydligas att AIF-förvaltaren av naturliga skäl inte kan svara för åtgärder som vidtas av någon annan utan dess kännedom. Den bestämmelse i den nya lagen om förvaltning av alternativa investeringsfonder som begränsar marknadsföring i nu aktuellt avseende bör därför innebära att AIF-förvaltaren ska fastställa och vidta åtgärder som förhindrar sådan marknadsföring. Den formuleringen torde även bättre överensstämma med AIFM-direktivet.

8.4 Underrättelse om marknadsföring

Regeringens förslag: En svensk AIF-förvaltare som avser att marknadsföra andelar eller aktier i en AIF, som inte är en specialfond, till professionella investerare i Sverige ska skriftligen underrätta Finansinspektionen. Underrättelsen ska innehålla

1. en verksamhetsplan med uppgifter om vilken AIF som ska marknadsföras och var den är etablerad,
2. AIF:ens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande handlingar,
3. uppgift om vilket som är AIF:ens förvaringsinstitut,
4. uppgift om var mottagar-AIF är etablerad, om AIF:en är en matar-AIF,
5. en informationsbroschyr, samt
6. uppgifter om vilka åtgärder som har fastställts för att förhindra att marknadsföring sker till icke-professionella investerare.

Finansinspektionen ska senast inom 20 arbetsdagar efter det att en fullständig underrättelse togs emot meddela AIF-förvaltaren om marknadsföringen får påbörjas eller inte. Endast om kraven i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller andra författningar som reglerar verksamheten inte är uppfyllda får Finansinspektionen besluta att inte tillåta marknadsföringen.

AIF-förvaltaren ska skriftligen anmäla väsentliga ändringar i en underrättelse om eller en ansökan om tillstånd till marknadsföring till Finansinspektionen.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: En AIF-förvaltare med tillstånd får marknadsföra andelar eller aktier i AIF:er till professionella investerare i förvaltarens hemland, om villkoren i artikel 31 i AIFM-direktivet är uppfyllda. Om AIF:en är en matar-AIF krävs det dessutom att även mottagar-AIF:en har ett land inom EES som hemland och att den fonden förvaltas av en EES-baserad AIF-förvaltare med tillstånd enligt AIFM-direktivet (artikel 31.1).

En AIF-förvaltare ska, för varje AIF som förvaltaren avser att marknadsföra, skriftligen underrätta sin behöriga myndighet. Underrättelsen ska innehålla den dokumentation och information som avses i bilaga III till AIFM-direktivet. Det som avses är bl.a. information om AIF:ens namn, fondbestämmelser etableringsland och förvaringsinstitut (artikel 31.2). Kommissionen får, efter råd från Esma specificera formkraven för sådana underrättelser i tekniska standarder (artikel 31.5 a).

Inom 20 arbetsdagar från det att en komplett underrättelse har kommit in ska den behöriga myndigheten underrätta AIF-förvaltaren om huruvida denne får börja marknadsföra AIF:en. Myndigheten får neka AIF-förvaltaren att marknadsföra en AIF endast om förvaltningen skulle strida mot AIFM-direktivet. AIF-förvaltaren kan börja marknadsföra en AIF så snart den behöriga myndigheten har fattat ett positivt beslut, dvs. tillåtit marknadsföring. I den mån den behöriga myndigheten för AIF:en är en annan än den behöriga myndigheten för AIF-förvaltaren ska den behöriga myndigheten för fonden underrättas (artikel 31.3).

Om AIF-förvaltaren planerar väsentliga ändringar i förhållande till den information om AIF:en som har lämnats i en underrättelse ska förvaltaren skriftligen underrätta den behöriga myndigheten om detta senast en månad innan ändringen genomförs. Om ändringen skulle innebära att verksamheten strider mot AIFM-direktivet ska den behöriga myndigheten utan onödigt dröjsmål underrätta AIF-förvaltaren om att ändringen inte får genomföras. Oplanerade ändringar ska meddelas omedelbart efter att de har skett. Om en ändring (planerad eller oplanerad) trots allt leder till att reglerna i AIFM-direktivet inte efterlevs, ska den behöriga myndigheten vidta de åtgärder som krävs, inklusive att förbjuda marknadsföring av AIF:en, för att en korrigerings ska ske (artikel 31.4). Esma får i tekniska standarder specificera formkraven för AIF-förvaltares skriftliga underrättelser om ändringar (artikel 31.5 b).

Kraven i artikel 31, som alltså rör marknadsföring till professionella investerare, innebär att en AIF-förvaltare, även om denne redan har tillstånd som AIF-förvaltare, måste underrätta Finansinspektionen om en rad detaljer avseende var och en av de AIF:er som förvaltaren avser att marknadsföra i Sverige. Reglerna påminner om nuvarande bestämmelser för investeringsfonder, vilka innebär att fondbestämmelserna för varje investeringsfond ska godkännas av Finansinspektionen (4 kap. 9 § LIF). Enligt LIF krävs ett godkännande av varje investeringsfond. Artikel 31 i AIFM-direktivet innebär däremot inget krav på ett formellt godkännande av AIF:en eller fondbestämmelserna. Om verksamheten skulle strida mot AIFM-direktivet får dock Finansinspektionen förhindra marknadsföring av fonden. Bestämmelser motsvarande artikel 31 bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

För specialfonder bör liksom i dag gälla att fondbestämmelserna för varje fond ska godkännas. För att en ansökan om tillstånd att förvalta en AIF ska kunna beviljas krävs att ett utkast till informationsbroschyr för fonden ges in till Finansinspektionen (se avsnitt 7.2.1). Informationsbroschyren och de uppgifter som AIF-förvaltaren ska ge in till inspektionen för att fondbestämmelserna för en specialfond ska kunna godkännas innehåller sammantagna den information som en underrättelse om marknadsföring ska innehålla enligt AIFM-direktivet (artikel 31.2 och bilaga III). När fondbestämmelserna för en specialfond har godkänts bör AIF-förvaltaren därför få marknadsföra fonden till professionella investerare i Sverige, förutsatt att AIF-förvaltaren har tillstånd att förvalta AIF:en. För specialfonder bör det således inte krävas att AIF-förvaltaren därutöver underrättar Finansinspektionen om att marknadsföring till professionella investerare ska påbörjas. Med tanke på att bestämmelserna om specialfonder innebär ett betydande konsumentskydd jämfört med övriga AIF:er, bör det inte heller krävas något särskilt tillstånd för att marknadsföring av specialfonder ska få ske till icke-professionella investerare (se avsnitt 9.3).

En AIF-förvaltare måste således dels ha tillstånd för själva verksamheten som AIF-förvaltare, dels för andra AIF:er än specialfonder underrätta Finansinspektionen om vilka AIF:er förvaltaren avser att marknadsföra i Sverige. Den information om AIF:erna som ska tillhandahållas vid tillståndsansökan är till viss del densamma som ska tillhandas vid en underrättelse om marknadsföring: information om fonderna, fondbestämmelser m.m. En skillnad är dock att underrättelsen om att en AIF ska marknadsföras ska innehålla information om vilka åtgärder som AIF-förvaltaren har fastställt för att förhindra marknadsföring till icke-professionella investerare. En AIF-förvaltare som startar sin verksamhet bör i ett sammanhang kunna ansöka om tillstånd och underrätta Finansinspektionen om vilka AIF:er som ska marknadsföras i Sverige.

När en AIF-förvaltare ger in en underrättelse om att en AIF ska marknadsföras är det formellt sett inte fråga om ett tillståndsförfarande. Finansinspektionen ska dock förbjuda marknadsföring av en AIF om verksamheten strider mot eller kommer att strida mot det som gäller enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller andra författningar som reglerar AIF-förvaltares verksamhet. Med andra författningar avses b.l.a. kommissionens delegerade förordning. I enlighet med AIFM-direktivet ska prövningen omfatta både situationen vid tiden

för prövningen och en bedömning av hur verksamheten kommer att drivas (artikel 31.3). Om Finansinspektionen t.ex. bedömer att de åtgärder som AIF-förvaltaren har vidtagit för att förhindra marknadsföring till icke-professionella investerare inte är tillräckliga, får inspektionen således på denna grund förbjuda att AIF:en marknadsförs i Sverige.

Marknadsföring av andelar eller aktier i AIF:er till icke-professionella investerare i Sverige förutsätter tillstånd (se närmare i avsnitt 9.4).

Reglerna om marknadsföring vid verksamhet över gränserna behandlas i avsnitt 15.

9 Olika regler för olika kategorier av investerare

9.1 Inledning

Enligt AIFM-direktivet får medlemsstaterna införa striktare krav på AIF-förvaltare och AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare (artikel 43.1 andra stycket). De striktare kraven måste dock gälla både inhemska fonder och fonder från andra medlemsstater.

Redan i dag finns svenska konsumentskyddsregler avseende specialfonder som avviker från reglerna i AIFM-direktivet. Det har i tidigare lagstiftningsärenden konstaterats att hushållens del av det totala fondsparandet är stort och att sparandet har stor privatekonomisk betydelse för den enskilde. Man konstaterade då också att fondspararen är i ett informationsunderläge i förhållande till fondbolaget, vilket gör att fondsparande som sparform knappast skulle uppstå utan regler som tillvaratar fondspararens intresse (prop. 2002/03:150 s. 128). Även om specialfonderna utgör en mindre del av det totala fondsparandet, finns det inga skäl att frångå tidigare bedömningar att skyddsreglerna, för i första hand konsumenter, även bör gälla i fråga om specialfonder. Utbudet av specialfonder verkar också vara stadigt ökande (se avsnitt 4.6). Regleringen av specialfonderna behandlas i avsnitt 9.3.

Det finns dock även andra företeelser som i och med genomförandet av AIFM-direktivet kommer att definieras som AIF:er och AIF-förvaltare, t.ex. vissa aktiebolag (se avsnitt 6.1.2). Även om den befintliga regleringen avseende specialfonder i stor utsträckning bör behållas kvarstår frågan hur t.ex. aktiebolag och andra företeelser ska hanteras. Den frågan behandlas i avsnitt 9.4.

I avsnitt 9.5 behandlas tillämpningen av de särskilda bestämmelserna för förvaltare vars förvaltade AIF:ers sammanlagda tillgångsvärde inte överstiger vissa tröskelvärden såvitt gäller förvaltning av AIF:er som riktar sig till icke-professionella investerare.

9.2 Professionella och icke-professionella investerare

<p>Regeringens förslag: En professionell investerare definieras i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder som en sådan kund som avses i 8 kap. 16 eller 17 § lagen om värdepappersmarknaden. Andra investerare är icke-professionella investerare.</p>

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det. *Konsumentverket* påpekar dock att indelningen i professionella och icke-professionella investerare i näringsrättslig lagstiftning inte överensstämmer med den klassificeringen som konsument som görs i konsumenträttslig lagstiftning. Detta kan bl.a. innebära att marknadsföring som

riktas till professionella investerare även måste leva upp till de konsumenträttsliga kraven.

Skälen för regeringens förslag: För att kunna tillämpa olika regler för AIF:er som marknadsförs till professionella investerare respektive AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare bör definitioner motsvarande artikel 4.1 ag och artikel 4.1 aj i AIFM-direktivet tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Utgångspunkten i AIFM-direktivets regler är att marknadsföring av AIF:erna sker till professionella investerare. Det är endast i dessa fall som de gemensamma reglerna ska gälla. Om AIF:erna ska marknadsföras till icke-professionella investerare kan medlemsstaterna ställa upp egna nationella krav som går utöver kraven i AIFM-direktivet. Begreppen professionell och icke-professionell investerare definieras i artikel 4.1 ag respektive artikel 4.1 aj. I artikel 4.1 ag definieras, med hjälp av en hänvisning till bilaga II till MiFID, professionella kunder som huvudsakligen vissa tillståndspliktiga företag och företag över en viss storlek. Icke-professionella investerare är enligt artikel 4.1 aj alla som inte är professionella investerare.

I svensk rätt har bilaga II till MiFID, som artikel 4.1 ag i AIFM-direktivet hänvisar till, genomförts genom 8 kap. 16 och 17 §§ lagen om värdepappersmarknaden. Definitionen av professionella investerare i den nya lagen bör därför hänvisa till de paragraferna. De investerare som därigenom ska betraktas som professionella investerare är t.ex. företag med tillstånd att verka på finansmarknaderna. Det rör sig också om företag som når upp till vissa storlekskrav när det gäller balansomslutning, omsättning och eget kapital samt om stater, statliga myndigheter, centralbanker m.fl. Också företag vars huvudverksamhet är att investera i finansiella instrument betraktas som professionella investerare, även om de inte når upp till de nyss nämnda storlekskraven (se 8 kap. 16 § lagen om värdepappersmarknaden). Därutöver kan andra investerare, också privatpersoner, behandlas som professionella investerare förutsatt att de själva har begärt det och uppfyller vissa krav på erfarenhet m.m. (se 8 kap. 17 § lagen om värdepappersmarknaden).

I lagen om värdepappersmarknaden finns ingen uttrycklig definition av icke-professionella investerare. Av begreppet ”icke-professionell” framgår i sig att det rör sig om en investerare som inte ska betraktas som professionell och någon definition i lagtexten har inte ansetts nödvändig. Den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör utformas på motsvarande sätt.

Såsom *Konsumentverket* påpekar kan en investerare komma att behandlas som professionell investerare i vissa sammanhang och som konsument i andra sammanhang, vilket kan uppfattas som inkonsekvent. Denna indelning förekommer dock redan i andra sammanhang, t.ex. i lagen om värdepappersmarknaden där en indelning i professionella och icke-professionella kunder förekommer. Detta kan resultera i att en professionell investerare i vissa fall omfattas av konsumentskyddsregler som i viss mån ger ett skydd utöver vad en professionell investerare bedöms behöva enligt AIFM-direktivet. Regeringen anser dock inte att det finns skäl för att inom ramen för förevarande lagstiftningsärende överväga klassificeringen av investerare i konsumenträttslig lagstiftning.

9.3 Specialfonder

Regeringens förslag: Befintliga regler för specialfonder i lagen om investeringsfonder förs över i sak oförändrade till den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Specialfonder får marknadsföras till icke-professionella investerare utan något särskilt tillstånd.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår även att för specialfonder som riktar sig enbart till professionella investerare bör undantag från vissa krav på information och öppethållande för inlösen minst en gång per år få medges, att kravet på riskspridning bör ställas lägre och att mer omfattande undantag från placeringsbestämmelserna i 5 kap. LIF bör tillåtas.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det. *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* välkomnar även förslaget att införa vissa undantag från konsumentskyddsreglerna för specialfonder som bara marknadsförs till professionella investerare. *Skatteverket* avstyrker däremot att kravet på riskspridning ska kunna vara olika för olika typer av specialfonder, eftersom detta försvårar bedömningen av om huruvida fonden omfattas av skattefrihet från kupongskatt.

Skälen för regeringens förslag: Svenska specialfonder är en kategori fonder som omfattas av AIFM-direktivets definition av AIF:er (se närmare om definitionen i avsnitt 6.1.2). Sådana fonder är i dag utförligt reglerade i LIF. Specialfondernas rättsliga ställning regleras i LIF och innebär att en fond inte kan förvärva rättigheter eller ta på sig skyldigheter, den kan inte föra talan inför domstol eller andra myndigheter, den egendom som ingår i fonden kan inte utmätas och fonden kan inte försättas i konkurs (4 kap. 1 §). Konstruktionen innebär att fonden enbart är en förmögenhetsmassa och äganderätten till förmögenheten tillkommer andelsägarna (prop. 2002/03:150 s. 225). Enligt LIF förvaltas fonden av ett fondbolag som företräder andelsägarna i alla frågor som rör fonden (4 kap. 2 §).

Den största skillnaden mellan regleringen i AIFM-direktivet och i LIF är att direktivet i huvudsak reglerar förvaltaren av fonden, och inte fonden i sig. Detta innebär att AIFM-direktivet, till skillnad från den svenska regleringen av investeringsfonder, saknar regler om riskspridning och om i vilka tillgångar medlen i AIF:er får placeras (jfr 6 kap. LIF). Utgångspunkten i AIFM-direktivet har också varit att i första hand täcka förvaltningen av AIF:er som vänder sig till professionella investerare medan den svenska regleringen av specialfonder i många delar syftar till att stärka skyddet för konsumenter, även om reglerna inte uttryckligen tar sikte på konsumenter, utan tar sikte på samtliga investerare (se t.ex. prop. 2010/11:135 s. 96 f. samt prop. 2002/03:150 s. 120 och 128). I konsekvens med detta finns i den svenska regleringen av specialfonder, förutom bestämmelser om riskspridning, ett flertal regler om information till investerare, se t.ex. bestämmelserna om informationsbroschyr (4 kap. 15 och 16 §§ LIF), faktablad (4 kap. 16 a § LIF) och information om kostnader (4 kap. 22 § LIF). Informationsreglerna utgör en grundläggande beståndsdel i skyddet för investerare i allmänhet och för konsu-

menter i synnerhet (se prop. 2002/03:150 s. 311). Informationsreglerna i AIFM-direktivet är mer begränsade än i LIF både vad avser form- och innehållskrav (artiklarna 22 och 23).

Konsumentskyddsskäl och utveckling mot allt fler specialfonder på fondmarknaden talar för att de befintliga skyddsreglerna bör behållas. Reglerna bör utformas så att nuvarande reglering i LIF, som bestämmer fondernas rättsliga ställning behålls i sak (4 kap. 1 och 2 §§), och att även reglerna om riskspridning och information m.m. behålls. En sådan reglering, som går utöver AIFM-direktivet för fonder som riktar sig till icke-professionella investerare, är förenlig med direktivet (se skäl 10 och artikel 43).

Kraven kan även upprätthållas i förhållande till marknadsföring i Sverige av AIF:er eller förvaltare från andra länder inom EES (artikel 43). Med tanke på att bestämmelserna om specialfonder innebär ett betydande konsumentskydd jämfört med övriga AIF:er, bör det inte krävas något särskilt tillstånd för att marknadsföring av specialfonder ska få ske till icke-professionella investerare. Det är således tillräckligt att AIF-förvaltaren har tillstånd för förvaltningen av specialfonden och att fondbestämmelserna har godkänts.

Utländska fonder som motsvarar svenska specialfonder, oavsett om dessa är baserade inom EES eller inte, får i dag marknadsföras i Sverige med stöd av 1 kap. 9 § LIF. En liknande ordning bör även fortsättningsvis vara möjlig, dock med de ytterligare krav som AIFM-direktivet uppställer avseende fonder baserade i tredjeländ (se avsnitt 15.2.1).

För att kunna behålla reglerna om specialfonder i huvudsak oförändrade och samtidigt samla alla regler om AIF:er i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör den lagen innehålla ett särskilt kapitel om specialfonder. Där bör bestämmelser om specialfondernas rättsliga ställning (motsvarande 4 kap. 1 och 2 §§ LIF) och förvaltningen av fonderna (6 kap. LIF) tas in. När det sedan gäller fondbestämmelser, fondandelar och inlösen av andelar, placeringsbestämmelser, fusion och delning samt upphörande och överlåtelse av förvaltningen bör det tas in hänvisningar till de bestämmelser i LIF som ska tillämpas på specialfonder. Kraven på information (t.ex. informationsbroschyr och faktablad) kommer i många delar att vara desamma för specialfonder och för andra AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare. De bestämmelser som reglerar dessa krav bör därför samlas i kapitlet om informationskrav i den nya lagen och gälla för alla AIF:er.

Utredningen har även föreslagit att för specialfonder som riktar sig enbart till professionella investerare bör undantag från vissa krav på information och öppethållande för inlösen minst en gång per år få medges samt att för sådana fonder bör kravet på riskspridning ställas lägre och mer omfattande undantag från placeringsbestämmelserna i 5 kap. LIF tillåtas. Förslaget välkomnas av *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen*, främst av konkurrensskäl, men avstyrks av *Skatteverket* som anser att en sådan ordning skulle försvåra bedömningen av huruvida en AIF omfattas av skattefrihet från kupongskatt. Enligt regeringens uppfattning skulle införandet av en särskild kategori av specialfonder som riktar sig enbart till professionella investerare innebära en principiell ändring av det nuvarande ramverket för investe-

ringsfonder. Inom ramen för förevarande lagstiftningsärende finns det inte utrymme för de övervägande som en sådan ändring skulle kräva.

9.4 Marknadsföring till icke-professionella investerare av AIF:er som inte är specialfonder

Regeringens förslag: För andra AIF:er än specialfonder får marknadsföring till icke-professionella investerare ske bara efter tillstånd från Finansinspektionen. Sådant tillstånd får bara ges för AIF:er vars andelar eller aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller motsvarande marknad utanför EES och för vilka det finns ett faktablad.

AIF:er där andels- eller aktieägaren saknar rätt till inlösen under minst fem år från den första investeringen och som enligt sin investeringspolicy generellt inte investerar i finansiella instrument som kräver depåförvaring eller generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll över dem, får dock marknadsföras till sådana icke-professionella investerare som utfäster sig att investera ett belopp som motsvarar minst 100 000 euro och skriftligen uppger att de är medvetna om riskerna med det avsedda åtagandet eller investeringen.

Dessa krav beträffande marknadsföringen ska gälla för både svenska och utländska AIF-förvaltare avseende både svenska och utländska AIF:er.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i en ansökan om tillstånd till marknadsföring.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen föreslår att AIF:er som inte är av slutna typ ska undantas från bestämmelserna om prospekt i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. Utredningen föreslår även att vissa slutna fonder (riskkapitalfonder) bör få marknadsföras till icke-professionella investerare utan att kraven på faktablad och upptagande till handel på en reglerad marknad är uppfyllda.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* har inget att erinra mot förslaget att AIF:er som inte är specialfonder får marknadsföras till icke-professionella investerare, under förutsättning att det i samband med att dessa AIF:ers aktier tas upp till handel på en reglerad marknad eller erbjuds till allmänheten även ställs krav på upprättande av prospekt samt att motsvarande krav som på en reglerad marknad ska gälla för de handelsplatser utanför EES som AIF:ens aktier handlas på. Vidare anser Finansinspektionen att det är motiverat med andra regler för marknadsföring av riskkapitalfonder till icke-professionella investerare under förutsättning att detta anges i lag. Inspektionen menar att marknadsföring av riskkapitalfonder till icke-professionella investerare bör begränsas till sådana investerare som nämns i artikel 6 i förslaget till förordning om Europeiska riskkapitalfonder. *Konsumentverket* är positivt till utredningens förslag att andra AIF:er än specialfonder får marknadsföras till

icke-professionella investerare, om dessa AIF:ers aktier eller andelar är upptagna till handel på en reglerad marknad och det finns ett faktablad för fonden. Konsumentverket påpekar att det också är viktigt att information enligt konsumentskyddande lagstiftning, såsom distans- och hemförsäljningslagen (2005:5) samt prisinformationslagen (2004:347), lämnas. Verket efterlyser även en redogörelse för hur den föreslagna förordningen om faktablad för investeringsprodukter (KOM[2012] 352 slutlig) förhåller sig till AIFM-direktivet. *Sveriges riksbank* anser att kravet på att vissa AIF:ers andelar som marknadsförs till icke-professionella investerare ska vara upptagna till handel på en reglerad marknad, öppnar upp för en ny och mindre reglerad typ av ETF:er och att potentiella risker, inklusive systemrisk, förknippade med detta bör analyseras. *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* menar att en särreglering av riskkapitalfonder bör undvikas och föreslår därför att alla AIF:er bör få marknadsföras till vissa typer av icke-professionella investerare enligt definitionen i den föreslagna förordningen om Europeiska riskkapitalfonder. Föreningarna anser att marknadsföring till konsumenter bör vara möjlig, om vissa grundläggande krav på konsumentskydd såsom tillhandahållandet av faktablad är uppfyllda. *Svenska Riskkapitalföreningen* tillstyrker förslaget att tillåta att riskkapitalfonder marknadsförs till icke-professionella investerare. Som ett alternativ föreslår Riskkapitalföreningen att marknadsföring tillåts till en ny kategori semi-professionella investerare. *Sveriges advokatsamfund* invänder mot förslaget att begränsa icke-professionella investerares valfrihet när det gäller att investera i AIF:er. Advokatsamfundet anser att kravet på att vissa AIF:ers andelar eller aktier ska vara upptagna till handel på en reglerad marknad är problematiskt på grund av definitionen av fondandelar och ifrågasätter icke-professionella investerares behov av likviditet i sina investeringar. Advokatsamfundet anser också att kravet på faktablad är onödigt då ett prospekt ändå måste upprättas.

Skälen för regeringens förslag

Behov av investerarskydd vid marknadsföring till icke-professionella investerare

Som konstaterades i avsnitt 9.3 är specialfonder en typ av AIF:er med relativt gott investerarskydd där det ställs upp krav på bl.a.:

- skydd för kundernas tillgångar (kapitalkrav och förvaringsinstitut m.m.),
- fungerande värdering och prissättning,
- likviditet,
- information om produkten i sig (fondbestämmelser och faktablad m.m.),
- löpande information om värdeutveckling, avgifter och kostnader.

Begreppet AIF i AIFM-direktivet omfattar dock andra rättsliga konstruktioner än just specialfonder. En AIF kan t.ex. vara bildad i form av ett aktiebolag (se t.ex. om fastighetsfonder i avsnitt 4.5.2). Bolagets aktier kan ”marknadsföras” till icke-professionella investerare med stöd av prospektreglerna i lagen om handel med finansiella instrument. Det är

också möjligt att marknadsföra sådana aktier helt utan prospekt med stöd av undantagsreglerna i den lagen. Ett prospekt behöver t.ex. inte upprättas om erbjudandet riktar sig till färre än 150 icke-professionella investerare¹, vart och ett av de överlåtbara värdepapperen har ett nominellt värde som motsvarar minst 100 000 euro samt det belopp som sammanlagt ska betalas av investerarna motsvarar högst 2,5 miljoner euro (2 kap. 4 § lagen om handel med finansiella instrument). I de fall det inte har upprättats något prospekt innebär det att investerarnas rätt till information om vad de investerar i är helt oreglerad. Bolagets aktier kan vara upptagna till handel på en reglerad marknad. Det innebär att det finns vissa krav på likviditet och löpande informationsgivning. Men att aktierna är upptagna till handel är ingen förutsättning för att de ska få marknadsföras till konsumenter och andra icke-professionella investerare. Om aktierna inte är upptagna till handel finns inga krav på viss likviditet eller löpande informationsgivning.

Genomförandet av AIFM-direktivet innebär att vissa företag, AIF-förvaltare, kommer att omfattas av tillståndsplikt och stå under Finansinspektionens tillsyn. Att ett företag står under tillsyn innebär ur investerarnas synvinkel en sorts "kvalitetsstämpel". AIF:er kommer således att bli en ny kategori av fonder och i högre grad än i dag att framstå som ett jämförbart alternativ till värdepappersfonder och specialfonder. AIFM-direktivets regler om gränsöverskridande verksamhet kan också komma att innebära ett ökat utbud av utländska AIF:er. En alltför stor skillnad i nivå på investerarskyddet mellan olika typer av AIF:er skulle kunna leda dels till en snedvridning av konkurrensen, dels till att investerare kan få olika skydd, trots att de kanske med visst fog förväntat sig samma skyddsnivå.

En lösning skulle i och för sig kunna vara att inte tillåta marknadsföring till icke-professionella investerare av andra AIF:er än specialfonder. Det skulle dock få den negativa effekten att en rad investeringsalternativ som i dag är tillgängliga för alla investerare inte längre skulle få marknadsföras till icke-professionella investerare. I stället bör särskilda krav ställas för att AIF:er, som inte är specialfonder, ska få marknadsföras till icke-professionella investerare.

Vissa investerarskyddsregler som i dag gäller avseende specialfonder, som t.ex. krav beträffande förvaringsinstitut och värdering, finns även i AIFM-direktivet. Reglerna i direktivet är visserligen ändamålsenliga men ytterligare krav bör ställas för att ett tillräckligt gott investerarskydd ska anses föreligga och AIF:erna därmed bör få marknadsföras till icke-professionella investerare. Sådana ytterligare krav bör ställas på alla AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare, oavsett om AIF:en är etablerad i Sverige, ett annat land inom EES eller tredjeland.

Marknadsföring av AIF:er till icke-professionella investerare bör som huvudregel enbart få ske av AIF-förvaltare som har tillstånd, alltså inte av sådana förvaltare som är registrerade. Undantag bör endast göras avseende marknadsföring av riskkapitalfonder till vissa icke-professio-

¹ Begreppet "kvalificerade investerare" som används i 2 kap. lagen om handel med finansiella instrument är numera identiskt med begreppet "professionella investerare" enligt AIFM-direktivet, se prop. 2011/12:129 s. 46.

nella investerare (se avsnitt nedan om undantag för förvaltare av riskkapitalfonder). När det gäller förvaltare från tredjeland kan en bedömning av om förvaltaren har tillstånd eller är registrerad vara komplicerad men bör utgå från om huruvida förvaltaren är underkastad kapitalkrav och uppföranderegler och om den står under tillsyn. För att en icke-professionell investerare inom rimlig tid ska kunna omvandla sina andelar eller aktier till redan pengar bör krav på adekvat likviditet uppställas. Dessutom bör det finnas enkel och lättförståelig information om AIF:en. Kraven på likviditet och information beskrivs mer utförligt nedan. Marknadsföring till icke-professionella bör endast få ske efter tillstånd från Finansinspektionen, som då kan kontrollera att ovan nämnda krav är uppfyllda.

Likviditet

Likviditetskraven för investeringsfonder innebär att en fondandel enligt huvudregeln omedelbart ska lösas in på andelsägarens begäran (4 kap. 13§ LIF). Detta innebär att ägaren av en fondandel inom rimlig tid kan omvandla sina andelar till reda pengar. För specialfonder finns dock möjligheter till undantag från reglerna om inlösen, som innebär att en sådan fond kan vara öppen för inlösen så sällan som en gång per år (6 kap. 1 § LIF).

Några uttryckliga krav på rätt till inlösen med någon viss frekvens finns inte i AIFM-direktivet, och det finns därför inget som hindrar att en AIF är öppen för inlösen mer sällan än en gång per år. Som redogjorts för i avsnitt 9.3 ger AIFM-direktivet utrymme för att i nationell reglering ställa upp krav på likviditet avseende AIF:er som ska marknadsföras till icke-professionella investerare.

Ett sådant krav på likviditet skulle kunna uppfyllas genom ett krav på att andelarna eller aktierna i en AIF är upptagna till handel på en reglerad marknad eller motsvarande marknad utanför EES. På finansiella instrument som är upptagna till handel ställs det nämligen vissa krav på likviditet i lagen om värdepappersmarknaden.

För att ett finansiellt instrument ska få tas upp till handel på en reglerad marknad ska det föreligga förutsättningar för en välordnad och effektiv handel (se 15 kap. 2 § lagen om värdepappersmarknaden). Detta allmänt formulerade krav kompletteras av regler i kommissionens genomförandeförordning till MiFID². I artikel 36 i genomförandeförordningen till MiFID finns särskilda regler för att en andel i ett fondföretag ska få tas upp till handel på en reglerad marknad. Med andelar i fondföretag avses enligt artikel 36.1 i genomförandeförordningen både andelar i UCITS-fonder och andelar i andra fonder, t.ex. AIF:er. När en fondandel tas upp till handel på en reglerad marknad ska marknadsplatsoperatören beakta

² Kommissionens förordning (EG) nr 1287/2006 av den 10 augusti 2006 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG vad gäller dokumenteringsskyldigheter för värdepappersföretag, transaktionsrapportering, överblickbarhet på marknaden, upptagande av finansiella instrument till handel samt definitioner för tillämpning av det direktivet (EUT L 241, 2.9.2006, s. 1, Celex 32006R1287).

andelarnas spridning bland allmänheten³ och att det finns lämpliga arrangemang med marknadsgaranter eller förfaranden för att lösa in andelarna⁴. Ägandet måste alltså ha en viss spridning och en marknadsgarant eller förvaltaren ska se till att det finns möjligheter att köpa och sälja (eller lösa in) andelarna för att det ska kunna bli fråga om en välordnad och effektiv handel. Dessa regler innebär i sak ett krav på viss likviditet, dvs. det ska gå att sälja och köpa andelarna regelbundet. Detta innebär i sin tur att ägaren av en sådan andel inom rimlig tid kan omvandla sina andelar till reda pengar.

Likviditetskraven på fondandelar och aktier som är upptagna till handel på en reglerad marknad är inte identiska med de krav som gäller för värdepappersfonder och specialfonder. De olika bestämmelserna leder dock till samma resultat: att andels- eller aktieägaren relativt enkelt kan omvandla sitt innehav till pengar. Enligt regeringens mening ger likviditetskraven som följer av att en fondandel eller aktie är upptagen till handel ett investerarskydd på samma nivå som dagens likviditetskrav för specialfonder.

Sveriges riksbank anser att kravet på upptagande till handel på en reglerad marknad, riskerar att skapa en ny typ av i stort sett oreglerade ETF:er, vilket i sin tur riskerar att skapa systemrisk. Regeringen är medveten om den diskussion om oreglerade ETF:er och eventuella systemriskar förenade med sådana som pågår på EU-nivå inom Esma och internationellt genom Financial Stability Board (FSB). Enligt regeringens uppfattning bör resultatet av de pågående diskussionerna avvaktas. Det saknas utrymme att inom ramen för detta lagstiftningsärende utreda frågan om hur eventuella risker med ETF:er bör hanteras.

Krav på adekvat likviditet bör gälla såväl svenska som utländska AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare i Sverige.

Information om produkten i sig

Den som erbjuder överlåtbara värdepapper till allmänheten ska som huvudregel upprätta ett prospekt. Prospektet ska innehålla den information en investerare behöver för att bilda sig en uppfattning om emittenten och värdepapperet.⁵ Syftet med dessa krav är detsamma som syftet med informationskraven i LIF och kraven AIFM-direktivet (se avsnitt 13). Både prospektet och fondernas informationsbroschyr⁶ syftar till att investeraren ska kunna bilda sig en uppfattning om vad det är han eller hon investerar i. Kraven på prospekt enligt lagen om handel med finansiella instrument omfattar redan i dag många av de aktier och andelar i företag som efter genomförandet av AIFM-direktivet kommer att anses som andelar eller aktier i en AIF.

Sveriges advokatsamfund har invänt mot att både prospekt och faktablad i vissa fall måste upprättas. *Finansinspektionen* anser däremot att

³ Artikel 36.3 a i kommissionens genomförandeförordning till MiFID.

⁴ Artikel 36.3 b i kommissionens genomförandeförordning till MiFID.

⁵ 2 kap. 1 och 11 §§ lagen om handel med finansiella instrument. I 2 kap. 2 § 1 lagen om handel med finansiella instrument finns ett undantag från prospektskyldigheten om de överlåtbara värdepapperna utgörs av andelar i investeringsfonder eller motsvarande utländska fondföretag.

⁶ 4 kap. 15 och 16 §§ LIF och artikel 23 i AIFM-direktivet.

något undantag från prospektkraven i samband med att andelar eller aktier i en AIF tas upp till handel på en reglerad marknad eller erbjuds till allmänheten inte bör göras.

Genom bestämmelserna om prospektskyldighet i lagen om handel med finansiella instrument har prospektdirektivet genomförts i svensk rätt. Enligt 2 kap. 2 § 1 den lagen ska de bestämmelserna inte tillämpas om andelar i en investeringsfond eller i ett sådant utländskt fondföretag som avses i 1 kap. 7 eller 9 § LIF erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel på en reglerad marknad (se prop. 2004/05:158 s. 71 ff. och 169 f.). Detta undantag motsvarar ett undantag i prospektdirektivet beträffande andelar som emitteras av företag för kollektiva investeringar som inte är av sluten typ (artikel 1.2 a). Med andelar i ett företag för kollektiva investeringar avses i prospektdirektivet värdepapper som emitterats av ett företag för kollektiva investeringar och som utgör bevis för andelsrätt i ett sådant företags tillgångar (artikel 2.1 p). I prospekt-direktivet definieras företag för kollektiva investeringar som inte är av sluten typ som värdepappersfonder och investeringsbolag som har till syfte att företa kollektiva investeringar med kapital från allmänheten och som tillämpar principen om riskspridning, och vilkas andelar på innehavarens begäran återköps eller inlöses, direkt eller indirekt, med medel ur företagets tillgångar (artikel 2.1 o). Enligt regeringens uppfattning innebär detta att det med hänsyn till prospektdirektivet inte är möjligt att undanta AIF:er generellt från prospektkraven. Ytterligare stöd för denna uppfattning finns i skäl 60 till AIFM-direktivet där det anges att prospektdirektivet kan innehålla bestämmelser om distribution av AIF:er till investerare. Endast AIF:er som inte är av sluten typ och som uppfyller de specifika kriterierna i prospektdirektivet beträffande riskspridning och inlösen kan därför undantas från prospektskyldighet.

Bestämmelserna om prospekt i lagen om handel med finansiella instrument och informationskraven i AIFM-direktivet innebär dock att prospektet och informationsbroschyren för AIF:er kommer att vara relativt omfattande. Innehållet i ett prospekt eller en informationsbroschyr är inte heller anpassat efter informationsbehovet hos icke-professionella investerare. Regeringen anser att det är viktigt att icke-professionella investerare får tillgång till lättförståelig information om AIF:en innan de gör en investering i den. För investeringsfonder krävs att det ska finnas en utförlig informationsbroschyr för varje fond (4 kap. 15 § LIF) och även ett faktablad som på ett lättbegripligt sätt ska sammanfatta den grundläggande information som behövs för att en investerare ska kunna bedöma fonden och den risk som är förenad med att investera i den (4 kap. 16 a § LIF). Bestämmelser om faktabladets utformning och innehåll finns i kommissionens genomförandeförordning 583/2010⁷. Enligt förordningen ska faktabladet bl.a. innehålla information om de huvudkategorier av finansiella instrument som fondmedlen får placeras i och investerarnas möjlighet att begära inlösen av fondandelar samt uppgift om frekvensen för handeln med andelar. Vidare

⁷ Kommissionens förordning (EU) nr 583/2010 av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG rörande basfakta för investerare och villkor som ska uppfyllas när faktablad med basfakta för investerare eller prospekt tillhandahålls på annat varaktigt medium än papper eller på en webbplats.

ska fondens risk/avkastningsprofil beskrivas i en sjugradig skala och det ska finnas en redogörelse för fondens avgifter m.m. Förordningens bestämmelser är dock anpassade till just värdepappersfonder och de skulle därför inte kunna tillämpas direkt på alla typer av AIF:er.

Som *Konsumentverket* har påpekat pågår också ett arbete på EU-nivå om paketerade investeringsprodukter för icke-professionella investerare som syftar till att det ska krävas ett harmoniserat faktablad för alla investeringsprodukter som marknadsförs till icke-professionella investerare. Utformningen av faktabladet i kommissionens förslag till förordning är mycket likt det faktablad som i dag är obligatoriskt på UCITS-området. På sikt är det tänkt att det nya faktabladet ska användas även för UCITS-fonder men i det förslag till förordning som för närvarande diskuteras i rådet finns det dock övergångsbestämmelser för UCITS-fonder som innebär att det UCITS-specifika faktabladet får användas under en övergångsperiod. Eftersom det kan dröja innan det nya regelverket om faktablad för alla investeringsprodukter är på plats, föreslår regeringen att den införs ett mer allmänt hållet krav på faktablad som på ett lättbegripligt sätt sammanfattar den grundläggande information som en icke-professionell investerare behöver. Ett sådant krav skulle i någon mån kunna överbrygga gapet mellan de informationskrav som gäller för specialfonder jämfört med informationskraven för andra AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare. Regeringen förslår därför att ett krav på faktablad införs för sådana AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare. Faktabladets innehåll behandlas i avsnitt 13.2.2. Såsom *Konsumentverket* har påpekat kan AIF-förvaltaren bli skyldig att även tillhandahålla information enligt annan konsumentskyddslagstiftning såsom distans- och hemförsäljningslagen och prisinformationslagen till investerare, både professionella och icke-professionella.

Särskilt undantag för riskkapitalfonder

Det förekommer att riskkapitalfonder vänder sig till investerare som inte är professionella investerare enligt definitionen i lagen om värdepappersmarknaden (8 kap. 16 och 17 §§). Ofta är det institutionella investerare men det kan t.ex. vara fråga om fysiska personer som i och för sig har ett stort placeringsbart kapital (8 kap. 17 § första stycket 2) och erfarenhet av denna typ av investeringar men som inte har genomfört det antal transaktioner eller har den erfarenhet från finanssektorn som krävs för att få betraktas som professionella investerare (8 kap. 17 § första stycket 1 och 3). Även de som i dag vanligtvis investerar i riskkapitalfonder kan vara att betrakta som konsument. Med konsument avses i konsumentlagstiftningen en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet (se t.ex. 1 kap. 2 § distans- och hemförsäljningslagen [2005:59]). Inom kategorierna konsumenter respektive icke-professionella investerare finns således personer med olika starkt behov av skydd.

Sådana AIF:er är ofta slutna. Vanligtvis har de bildats för att existera under en begränsad tid – kanske 7–10 år – och investerarna kan under denna tid inte lösa in sina andelar (se avsnitt 4.5.2). Andelsägarna kan också vara förhindrade att under denna tid avyttra sina andelar eller så får

avyttring ske enbart om samtliga andelsägare ger sitt godkännande. Detta innebär att andelarna i sådana fonder inte uppfyller de krav på likviditet som bör gälla för AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare. De kan således inte anses vara en lämplig konsumentprodukt. För att inte utestänga investerare och ytterligare försvåra en i dag fungerande verksamhet bör det emellertid finnas en möjlighet att marknadsföra dessa AIF:er till vissa typer av icke-professionella investerare. Undantaget bör gälla sådana slutna AIF:er för vilka andra förvaringsinstitut än banker m.fl. ska vara tillåtna och som enligt sin investeringspolicy generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll över dem. Undantaget bör gälla oavsett om AIF-förvaltaren har tillstånd eller endast är registrerad förvaltare (se avsnitt 6.4). Såsom *Finansinspektionen*, *Svenska Riskkapitalföreningen* och *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* har föreslagit bör dessa AIF:er få marknadsföras till en särskild kategori av icke-professionella investerare. Denna kategori bör inkludera, förutom de som enligt lagen om värdepappersmarknaden (8 kap. 17 §) får begära att bli behandlade som professionella investerare, även sådana investerare som åtar sig att investera motsvarande minst 100 000 euro och som i ett dokument separat från åtagandet att investera, bekräftar att de är medvetna om riskerna förknippade med åtagandet eller investeringen. Detta är den kategori investerare som förvaltare av vissa typer av riskkapitalfonder som faller under tröskelvärdet i AIFM-direktivet får marknadsföra andelar eller aktier i riskkapitalfonder till i enlighet med den lydelse som artikel 6 i EU-förordningen om europeiska riskkapitalfonder⁸ väntas få. Däremot anser regeringen inte, att det som Fondbolagens förening och Svenska Bankföreningen föreslagit, vore lämpligt att låta alla AIF:er marknadsföras till vissa typer av icke-professionella investerare i syfte att undvika en särreglering av riskkapitalfonder. En sådan avvikelse från AIFM-direktivet skulle kräva överväganden som inte ryms inom detta lagstiftningsärendet. I stället bör den indelning i professionella och icke-professionella investerare som görs i AIFM-direktivet gälla för övriga AIF:er.

9.5 AIF:er som inte överstiger vissa tröskelvärden

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare som är registrerad för att den förvaltar AIF:er vars sammanlagda tillgångar inte överstiger tröskelvärdena för tillståndsplikt får inte förvalta specialfonder eller andra AIF:er som riktas till icke-professionella investerare.

En AIF-förvaltare som är registrerad får förvalta AIF:er som riktar sig till sådana icke-professionella investerare som utfäster sig att investera ett belopp som motsvarar minst 100 000 euro och skriftligen uppger att de är medvetna om riskerna med det avsedda åtagandet eller investeringen, om AIF:erna

⁸ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska riskkapitalfonder, KOM(2011)0860 slutlig (Celex 52011PC0860). Se även avsnitt 4.4.

1. saknar rätt till inlösen under minst fem år från den första investeringen, och
 2. enligt investeringspolicyn
 - a) generellt inte investerar i finansiella instrument som kräver depåförvaring, eller
 - b) generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll.
- Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i en ansökan om registrering.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens.

Remissinstanserna yttrar sig inte i frågan.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 3.2 i AIFM-direktivet ska endast begränsade delar av direktivet tillämpas på förvaltare av AIF:er vars samlade tillgångsvärde inte överstiger vissa tröskelvärden (se avsnitt 6.4). En sådan förvaltare kan dock välja att ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare. I så fall blir direktivet i dess helhet tillämpligt (se artikel 3.4).

För förvaltare av specialfonder och AIF:er som riktas till icke-professionella investerare bör dock, oavsett fondernas storlek, den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder vara tillämplig i dess helhet. En sådan lösning är förenlig med AIFM-direktivet eftersom artikel 43.1 andra stycket ger medlemsstaterna rätt att ställa högre krav när AIF:er marknadsförs till icke-professionella investerare.

En AIF-förvaltare som är registrerad bör dock få förvalta sådana riskkapitalfonder som föreslås få marknadsföras även till sådana investerare enligt den lydelse som artikel 6 i EU-förordningen om europeiska riskkapitalfonder väntas få (se avsnitt 9.4).

10 Verksamhetsregler

10.1 Allmänna principer

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare ska i sin verksamhet handla hederligt, rättvist, professionellt och på ett sätt som bäst gagnar AIF:en eller dess investerares intressen och upprätthåller allmänhetens förtroende för marknaden.

En AIF-förvaltare ska förfoga över och effektivt använda de resurser och rutiner som är nödvändiga för att verksamheten ska fungera väl.

Enskildas förhållanden till en AIF, en AIF-förvaltare eller ett förvaringsinstitut får inte obehörigen röjas.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Ekobrottsmyndigheten* anser att det i den nya lagen bör införas bestämmelser om meddelandeförbud och om ansvar för brott mot ett sådant förbud som motsvarar 2 kap. 20 a och 20 b §§ LIF respektive 1 kap. 13 och 14 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 12 i AIFM-direktivet innehåller allmänna principer för hur en AIF-förvaltare ska bedriva sin verksamhet. Enligt artikel 12.1 ska förvaltaren handla hederligt, rättvist samt med vederbörlig skicklighet, aktsamhet och omsorg. Förvaltaren ska vidare följa de regler som finns för verksamheten och i övrigt handla på ett sådant sätt att det bäst gagnar förvaltade fonder, investerare samt marknads integritet. En förvaltare ska också ha och effektivt utnyttja de resurser som är nödvändiga för att den egna verksamheten ska fungera väl. Artikel 12.1 innehåller även en bestämmelse om att verksamheten ska bedrivas så att intressekonflikter undviks. Särskilda regler om intressekonflikter finns i artikel 14. Förvaltaren ska slutligen behandla alla investerare i AIF:erna rättvist (artikel 12.1). Ingen investerare får behandlas mer förmånligt än någon annan, om detta inte följer av fondbestämmelserna eller bolagsordningen. Detaljerade regler för tillämpningen av artikel 12.1 i AIFM-direktivet finns i kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 16–29).

I gällande rätt finns en allmän uppföranderegler i 2 kap. 17 b § LIF som anger att ett fondbolag ska driva sin verksamhet på ett hederligt, rättvist och professionellt sätt och även i övrigt så att allmänhetens förtroende för fondmarknaden upprätthålls. För värdepappersinstitut finns en liknande bestämmelse i 8 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden. På motsvarande sätt bör det i den nya lagen införas en generell uppföranderegler för AIF-förvaltare som motsvarar de allmänna principerna i artikel 12.1 i AIFM-direktivet. När motsvarande uppföranderegler för fondbolag genomfördes i svensk rätt konstaterades att bestämmelserna bör utformas i nära anslutning till direktivets regler då detta underlättar den praktiska tillämpningen av bestämmelserna, exempelvis i kommunikationer med förvaltningsbolag som gränsöverskrider och tillsynsmyndigheter i andra medlemsstater (se prop. 2010/11:135 s. 123). Samtidigt bör bestämmelsen överensstämma med gällande uppföranderegler för fondbolag och

värdepappersinstitut så långt det är möjligt i syfte att uppnå konsekvens mellan regelverken. Uppföranderegeln bör därför utformas som ett generellt krav på att en AIF-förvaltare när den driver sin verksamhet ska handla hederligt, rättvist, professionellt och på ett sätt som bäst gagnar AIF:en eller dess investerares intressen och upprätthåller allmänhetens förtroende för marknaden. Därigenom genomförs artikel 12.1 a, b, e och f i AIFM-direktivet. Bestämmelsen bör även innehålla ett krav på att en AIF-förvaltare ska förfoga över och effektivt använda de resurser och rutiner som är nödvändiga för att verksamheten ska fungera väl, som genomför artikel 12.1 c. Reglerna om intressekonflikter i artikel 12.1 d och i artikel 12.1 andra stycket om att ingen investerare får ges förmånligare villkor än andra investerare om detta inte framgår av de bestämmelser som styr verksamheten bör genomföras i en särskild bestämmelse om intressekonflikter i den nya lagen. Direktivets bestämmelser om intressekonflikter behandlas i det följande avsnittet.

Detaljerade regler för tillämpningen av artikel 12.1 i AIFM-direktivet finns i kommissionens delegerade förordning. Något bemyndigande att meddela föreskrifter om en AIF-förvaltares verksamhet föreslås därför inte för andra AIF-förvaltare än sådana som förvaltar specialfonder. För de senares verksamhet har i lagförslaget tagits in organisations- och uppföranderegler i de särskilda bestämmelser som gäller vid förvaltning av specialfonder gäller utöver det som följer av de allmänna bestämmelserna. Bestämmelserna motsvarar vad som gäller vid sådan förvaltning av specialfonder enligt lagen om investeringsfonder. Således bör regeringen eller dem myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter om vad en AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder ska iaktta för att uppfylla kraven på interna regler och rutiner för hantering av etiska frågor som uppkommer i verksamheten samt hantering av klagomål från investerare.

I 2 kap. 19 § LIF finns bestämmelser om tystnadsplikt enligt vilka enskildas förhållanden till en investeringsfond, ett fondbolag eller ett förvaringsinstitut inte får röjas obehörigen. Liknande bestämmelser finns i 1 kap. 11 § lagen om värdepappersmarknaden samt 1 kap. 10 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Tystnadsplikten kan ses som ett moment i kraven på att iaktta investerarnas intressen och bedriva verksamheten på ett hederligt och professionellt sätt. En bestämmelse motsvarande 2 kap. 19 § LIF bör tas in i den nya lagen. I 2 kap. 20 § LIF regleras bl.a. fondbolags och förvaringsinstituts uppgiftsskyldighet till undersökningsledare eller åklagare (se prop. 2002/03:150 s. 306). En bestämmelse motsvarande 2 kap. 20 § LIF bör också tas in i den nya lagen. Såsom *Ekobrottsmyndigheten* har påpekat bör det i den nya lagen även införas bestämmelser om meddelandeförbud och om ansvar för brott mot ett sådant förbud som motsvarar 2 kap. 20 a och 20 b §§ LIF respektive 1 kap. 13 och 14 §§ lagen om värdepappersmarknaden.

10.2 Intressekonflikter

10.2.1 Identifiering och hantering av intressekonflikter

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare ska vidta alla rimliga åtgärder för att undvika intressekonflikter och för att identifiera, hantera och redovisa de intressekonflikter som trots detta uppkommer.

En AIF-förvaltare ska ha organisatoriska och administrativa system som förhindrar att AIF:ens intressen eller dess investerares gemensamma intressen påverkas negativt av intressekonflikter.

En investerare i en AIF får inte ges förmånligare villkor än övriga investerare, om det inte framgår av AIF:ens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Artiklarna 12.1 d och 14.1 i AIFM-direktivet innehåller regler om identifiering och hantering av intressekonflikter. En AIF-förvaltares verksamhet kan ge upphov till intressekonflikter bl.a. mellan AIF-förvaltaren själv (eller en förvaltaren närstående person) och den AIF som denne förvaltar (eller andelsägare i den AIF:en) eller mellan två AIF:er som AIF-förvaltaren förvaltar (eller andelsägare i de AIF:erna). Intressekonflikter kan också uppstå om AIF-förvaltarens verksamhet omfattar diskretionär portföljförvaltning. Artikel 12.1 d i AIFM-direktivet innehåller en övergripande regel om hantering av intressekonflikter som kompletteras av mer detaljerade regler i artikel 14.1. Enligt artikel 14.1 i AIFM-direktivet ska AIF-förvaltaren vidta alla rimliga åtgärder för att identifiera intressekonflikter som kan uppstå mellan bl.a. förvaltaren och den AIF som denne förvaltar eller mellan två olika AIF:er. AIF-förvaltaren ska ha organisatoriska och administrativa system för att identifiera, förhindra, hantera och övervaka intressekonflikter i syfte att förhindra att AIF:ens intressen och dess investerares intressen påverkas negativt av intressekonflikter. Artikel 14.1 innehåller också ett krav på att det i AIF-förvaltarens driftsmiljö ska finnas skiljelinjer mellan ansvarsområden och uppgifter som kan uppfattas som inbördes oförenliga eller som kan ge upphov till systematiska intressekonflikter. Detaljerade regler för tillämpningen av artikel 14.1 finns i kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 30–37).

För fondbolag infördes nyligen bestämmelser om hantering av intressekonflikter i 2 kap. 17 och 17 b §§ LIF (se prop. 2010/11:135 s. 121 ff.). Där anges bl.a. att fondbolag dels ska ha en organisation som minskar risken för intressekonflikter, dels ska vidta alla rimliga åtgärder för att förhindra att fondandelsägares intressen påverkas negativt av intressekonflikter. Bestämmelserna genomför artikel 14.1 i UCITS-direktivet. Detaljerade regler om hantering av intressekonflikter finns i kommissionens direktiv 2010/43/EU¹. Dessa regler har genomförts i

¹ Kommissionens direktiv 2010/43/EU av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG när det gäller organisatoriska krav,

föreskrifter från Finansinspektionen (Finansinspektionens föreskrifter [FFFS 2008:11] om investeringsfonder).

Reglerna om intressekonflikter i artiklarna 12.1 d och 14.1 i AIFM-direktivet är förhållandevis omfattande och överlappar varandra i viss mån. I den nya lagen bör en mer övergripande bestämmelse införas som anger att en AIF-förvaltare ska vidta alla rimliga åtgärder för att undvika intressekonflikter och för att identifiera, hantera och redovisa de intressekonflikter som trots detta uppkommer. De åtgärder som AIF-förvaltaren ska vidta för att förhindra intressekonflikter innefattar krav på upprättande av organisatoriska och administrativa system och rutiner för att kunna identifiera, förhindra, hantera och övervaka intressekonflikter. AIF-förvaltaren ska exempelvis i sin verksamhet fördela ansvar och uppgifter på ett sådant sätt att intressekonflikter undviks och så att tydliga skiljelinjer mellan ansvarsområden och uppgifter upprätthålls. I den nya lagen bör det även införas en bestämmelse som anger att en investerare i en AIF inte får ges förmånligare villkor än övriga investerare, om det inte framgår av de bestämmelser som reglerar fondens verksamhet. Därigenom genomförs artikel 12.1 andra stycket i AIFM-direktivet.

I artikel 14.1 i AIFM-direktivet anges de parter mellan vilka intressekonflikter ska identifieras. Vid genomförandet av direktivet i svensk rätt är det enligt regeringens bedömning inte nödvändigt att ange dessa parter i lag. Kravet på att undvika intressekonflikter bör inte tolkas som att det endast gäller intressekonflikter mellan de parter som omnämns i direktivet, utan kravet omfattar samtliga intressekonflikter som kan komma att påverka en AIF:s intressen, eller dess investerares gemensamma intressen, negativt (jfr artikel 12.1 d).

Intressekonflikter kan inte identifieras och övervakas på individuell investerarnivå när det är fråga om en AIF. Investerarnas intresse ska därför anses vara liktydigt med investerarna i en AIF:s gemensamma intresse eller, i fråga om AIF:er där fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk ger olika investerargrupper olika rätt till exempelvis avkastning, det gemensamma intresset för en grupp av investerare vars rättigheter är identiska.

Regeringen instämmer i utredningens bedömning att bestämmelserna om intressekonflikter i AIFM-direktivet inte innebär någon lättnad i jämförelse med gällande regler om intressekonflikter för fondbolag. Någon reglering i övrigt avseende intressekonflikter för förvaltare av AIF:er som vänder sig till icke-professionella investerare, utöver den reglering som föreslås gälla för andra AIF-förvaltare, bedöms inte vara motiverad.

Detaljerade regler för tillämpningen av artikel 14.1 i AIFM-direktivet finns i kommissionens delegerade förordning. Något bemyndigande att meddela föreskrifter om en AIF-förvaltares övervakning och hantering av intressekonflikter föreslås därför inte.

intressekonflikter, uppföranderegler, riskhantering och innehållet i avtalet mellan ett förvaringsinstitut och ett förvaltningsbolag (EUT L 176, 10.7.2010, s. 42, Celex 32010L0043).

10.2.2 Information om intressekonflikter till investerare

Regeringens förslag: Om de åtgärder som en AIF-förvaltare har vidtagit för att identifiera och förhindra intressekonflikter inte är tillräckliga för att förhindra att investerarnas intressen kan komma att skadas, ska AIF-förvaltaren tydligt informera investerarna om arten av eller orsaken till intressekonflikterna innan förvaltaren utför några tjänster för deras räkning.

En AIF-förvaltare ska vidta åtgärder för att förebygga de problem som orsakar att investerares intressen kan komma att skadas.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Om de organisatoriska och administrativa system som en AIF-förvaltare har för att identifiera, förhindra, hantera och övervaka intressekonflikter inte är tillräckliga för att med rimlig säkerhet förhindra att investerarnas intressen skadas, ska förvaltaren enligt AIFM-direktivet tydligt informera investerarna om arten av och orsaken till intressekonflikterna innan förvaltaren utför några tjänster för deras räkning (artikel 14.2). Förvaltaren ska också enligt samma bestämmelse utarbeta lämpliga program och rutiner för att förebygga de problem som orsakar att verksamheten med tillräcklig säkerhet inte förmår förhindra att investerarnas intressen skadas. Detaljerade regler för tillämpningen av artikel 14.2 finns i kommissionens delegerade förordning (artikel 36).

I gällande fondlagstiftning finns inte någon bestämmelse med krav på att ett fondbolag ska informera investerarna, om de åtgärder som bolaget har vidtagit för att identifiera och hantera intressekonflikter inte bedöms vara tillräckliga. Enligt Finansinspektionens föreskrifter om investeringsfonder ska investerarna dock informeras, om inte bolagets organisation eller administrativa åtgärder och rutiner förhindrar att fondandelsägares intressen påverkas negativt av en intressekonflikt (se 12 kap. 7 § i FFFS 2008:11). Enligt samma bestämmelse ska även styrelsen och den verkställande direktören informeras och fatta nödvändiga beslut för att komma till rätta med situationen.

Krav på att ett värdepappersinstitut ska informera en kund, om de åtgärder som har vidtagits för att förebygga intressekonflikter inte är tillräckliga, finns i artikel 18.2 i direktivet om marknader för finansiella instrument (MiFID)². De reglerna, som liknar dem i artikel 14.2 i AIFM-direktivet, har genomförts i svensk rätt i 8 kap. 21 § lagen om värdepappersmarknaden.

För att genomföra artikel 14.2 i AIFM-direktivet i svensk rätt bör det i den nya lagen införas en bestämmelse som anger att en AIF-förvaltare,

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG (EUT L 145, 30.4.2004, s. 1, Celex 32004L0039), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU (EUT L 331, 15.12.2010, s. 120, Celex 32010L0078).

innan denne utför några tjänster för investerarnas räkning, ska informera investerarna, om de åtgärder förvaltaren har vidtagit för att identifiera och hantera intressekonflikter inte bedöms vara tillräckliga för att förhindra att investerarnas intressen kan komma att skadas. Informationen ska omfatta arten av och orsaken till intressekonflikter. Det bör också införas en bestämmelse som säkerställer att en AIF-förvaltare vidtar åtgärder i det fall förvaltaren bedömer att de organisatoriska och administrativa system som denne har för att identifiera, förhindra och hantera intressekonflikter inte med tillräcklig grad av säkerhet kan förhindra att investerarens intressen påverkas negativt. Bestämmelsen innebär att en AIF-förvaltare genom att lämna information till berörda investerare inte kan friskriva sig från ansvaret att vidta åtgärder för att komma till rätta med bristfälligheter i de organisatoriska och administrativa system som denne har för att hantera intressekonflikter.

10.2.3 Tjänster som utförs av en primärmäklare (prime broker)

Regeringens förslag: Om en AIF-förvaltare använder sig av en primärmäklares tjänster ska villkoren för samarbetet anges i ett skriftligt avtal. I avtalet ska särskilt anges om det finns möjligheter till överföring av och förfoganderätt över AIF:ens tillgångar. Avtalet får inte stå i strid med AIF:ens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk och ska innehålla en bestämmelse om att AIF:ens förvaringsinstitut ska få del av innehållet i avtalet.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt AIFM-direktivet ska, om en AIF-förvaltare för en AIF:s räkning använder sig av en s.k. prime broker, villkoren för samarbetet anges i ett skriftligt avtal. I avtalet ska möjligheterna till överföring av och förfoganderätt över AIF:ens tillgångar särskilt specificeras (artikel 14.3). Villkoren ska överensstämma med AIF:ens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk. Avtalet ska också innehålla en bestämmelse om att förvaringsinstitutet ska informeras om avtalet. En AIF-förvaltare ska dessutom visa vederbörlig skicklighet, aktsamhet och omsorg när den väljer och utser en prime broker med vilken avtal ska ingås.

Begreppet prime broker definieras i AIFM-direktivet som ett kreditinstitut, reglerat värdepappersföretag eller annan enhet som är föremål för reglering och fortlöpande tillsyn, som, såsom motpart, erbjuder professionella investerare tjänster för att primärt finansiera eller utföra transaktioner med finansiella instrument, och som även kan tillhandahålla andra tjänster, t.ex. clearing och avveckling, depåttjänster, värdepapperslån, skräddarsydda tekniska lösningar och stödtjänster (artikel 4.1 af).

Enligt AIFM-direktivet får en prime broker som agerar som motpart till en AIF inte vara förvaringsinstitut för den AIF:en, om den inte håller utförandet av sina funktioner som förvaringsinstitut funktionellt och

hierarkiskt åtskilda från sina uppgifter som prime broker, och eventuella intressekonflikter korrekt identifieras, hanteras, övervakas och redovisas för AIF:ens investerare (artikel 21.4). Den bestämmelsen behandlas i avsnitt 12.2.

Prime broker-tjänster är ett samlingsnamn på en kombination av tjänster som tillhandahålls av många banker och värdepappersföretag, och som nyttjas av bl.a. hedgefonder och andra professionella investerare vars verksamhet ger upphov till ett behov av specialiserade investerings- och finansieringstjänster. De tjänster som en prime broker tillhandahåller omfattar i regel handel, clearing, avveckling, värdepappersförvaring, finansiering, värdepapperslån, återköpsavtal och derivatransaktioner. Genom att affärerna tillhandahålls av en motpart kan förvaltningen effektiviseras, exempelvis genom att beräkningen av värdet på de säkerheter som investeraren behöver ställa till förfogande kan ske på nettobasis. Med hänsyn till de tjänster som tillhandahålls blir en prime broker i regel en viktig motpart till den investerare som använder sig av tjänsterna.

De transaktionsavtal som ligger till grund för de tjänster som tillhandahålls av en prime broker är ofta internationellt standardiserade och en investerare eller förvaltare kan ha ingått sådana avtal med fler än en motpart.³ De avtalsreglerade rättigheterna vad avser exempelvis överföring av och förfoganderätt över de förvaltade tillgångarna mellan en prime broker och en investerare kan dock skilja sig åt mellan olika länder. I Sverige ger avtalen inte en prime broker fri förfoganderätt över en fonds samtliga tillgångar. Sådana prime broker-avtal förekommer dock i andra jurisdiktioner.

Det saknas bestämmelser i gällande rätt om fondbolags och värdepappersinstituts förhållanden till leverantörer av prime broker-tjänster. I det fall ett förvaringsinstitut för en investeringsfond även fungerar som prime broker för den fonden gäller dock bestämmelserna om oberoende, intressekonflikter samt begränsningarna av möjligheten för ett förvaringsinstitut att ta upp eller bevilja lån för en investeringsfonds räkning i 3 kap. LIF.

I den nya lagen bör det införas en bestämmelse som anger att om en AIF-förvaltare använder sig av en prime broker ska villkoren för samarbetet finnas med i ett skriftligt avtal. I avtalet ska särskilt anges om det finns möjligheter till överföring av och förfoganderätt över AIF:ens tillgångar. Vidare får avtalet inte stå i strid med AIF:ens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk och det ska innehålla en bestämmelse om att förvaringsinstitutet ska få del av innehållet i avtalet.

Engelska termer som prime broker bör undvikas i svensk lagtext. Regeringen instämmer därför med utredningens förslag att den svenska översättningen primärmäklare i stället bör användas i den nya lagen. Med hänsyn till att begreppet prime broker används i den svenska översättningen av AIFM-direktivet och dessutom har en etablerad betydelse på

³ Exempel på globala standardavtal som ligger till grund för de tjänster som en prime broker tillhandahåller är avtal som är framtagna av ISDA, International Swaps and Derivatives Association, som reglerar handel med OTC-derivat, samt GMSLA-avtal (Global Master Securities Lending Agreement) framtagna av ISLA, International Securities Lending Association, som reglerar värdepapperslån.

den svenska marknaden, bör dock den engelska termen anges i parentes i den definition som införs i den nya lagen (se 1 kap. 11 § 21).

Enligt AIFM-direktivet ska en AIF-förvaltare visa vederbörlig skicklighet, aktsamhet och omsorg när den väljer och utser en primärmäklare (artikel 14.3 andra stycket). Det behöver inte införas en särskild bestämmelse i den nya lagen som reglerar valet av primärmäklare eftersom kravet på att en AIF-förvaltare i sin verksamhet ska handla med skicklighet, aktsamhet och omsorg redan följer av den generella uppföranderegeln som har behandlats ovan i avsnitt 10.1.

Enligt AIFM-direktivet ska tillgångarna i en AIF anförtros ett förvaringsinstitut (artikel 21.8). Finansiella instrument som kan depåförvaras ska depåförvaras genom registrering på ett konto hos förvaringsinstitutet. Ett förvaringsinstitut får agera primärmäklare under förutsättning att det håller sina funktioner som förvaringsinstitut funktionellt och hierarkiskt åtskilda från sina uppgifter som primärmäklare, samt att eventuella intressekonflikter korrekt identifieras, hanteras, övervakas och redovisas för AIF:ens investerare (artikel 21.4). Om en AIF-förvaltare ingår avtal med en primärmäklare som även innefattar depåtjänster, måste den uppgiften ha delegerats av förvaringsinstitutet (artikel 21.8). Delegering av depåtjänster får ske under de förutsättningar som anges i artikel 20.1 i AIFM-direktivet, se vidare avsnitt 11.3. De övriga tjänster som en primärmäklare tillhandahåller behöver inte utgöra del av ett arrangemang för delegering (se skäl 43 i AIFM-direktivet).

10.3 Ersättningssystem

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare ska ha ett ersättningssystem som främjar en sund och effektiv riskhantering.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur en AIF-förvaltares ersättningssystem ska utformas för att främja en sund och effektiv riskhantering.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Tjänstemännens centralorganisation (TCO)* och *Finansförbundet* anser att det är mycket viktigt att en reglering om ersättningssystem inte kommer i konflikt med arbetsmarknadens parter rätt till kollektivavtalsförhandlingar.

Skälen för regeringens förslag: Enligt AIFM-direktivet ska en AIF-förvaltare ha en ersättningspolicy och en ersättningspraxis som är förenlig med och främjar en sund och effektiv riskhantering och som inte uppmuntrar till risktagande i strid med den förvaltade AIF:ens riskprofil, fondbestämmelser eller bolagsordning (artikel 13.1). Policyn ska omfatta alla anställda som i tjänsten utövar ett väsentligt inflytande på AIF-förvaltarens eller AIF:ernas riskprofil. Detta inbegriper enligt direktivet den verkställande ledningen, risktagare, kontrollfunktioner och alla anställda vars totala ersättning gör att de hamnar i samma ersättningsklass som den verkställande ledningen och risktagare. I bilaga II till AIFM-direktivet anges vissa generella principer som ska beaktas av en AIF-förvaltare vid utformningen av ersättningspolicyn. Ersättnings-

policyn ska bl.a. överensstämma med AIF-förvaltarens, AIF:ens och investerarnas intressen och innehålla åtgärder för att undvika intressekonflikter. Det uppställs krav på regelbunden översyn och intern granskning av ersättningspolicyn. Detaljerade bestämmelser finns om ersättningsstrukturen och kriterier för hur ersättningen ska beräknas. Det uppställs bl.a. krav på att rörliga ersättningar ska skjutas upp och baseras på en långsiktig resultatutvärdering och krav på att den rörliga ersättningen i vissa fall delvis ska utgöras av andelar i den förvaltade AIF:en. Principerna ska beaktas i den omfattning som är lämpligt med hänsyn till AIF-förvaltarens storlek, organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitetsgrad. Esmå ska utforma riktlinjer om en sund ersättningspolicy som är förenliga med bilaga II till AIFM-direktivet samt kommissionens rekommendation 2009/384/EG av den 30 april 2009 om ersättningspolicy inom finanstjänstesektorn⁴ (artikel 13.2).

Reglerna om ersättningspolicy och ersättningspraxis i AIFM-direktivet saknar motsvarighet i UCITS-direktivet. I kommissionens förslag till ändring av UCITS-direktivet (UCITS 5)⁵ föreslås dock att fondbolag (förvaltare av UCITS-fonder) ska ha ett ersättningssystem och en ersättningspraxis som främjar en sund och effektiv riskhantering. Kommissionens rekommendation 2009/384/EG har genomförts i svensk rätt genom föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen. För fondbolag utan tillstånd för diskretionär portföljförvaltning gäller Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2011:2) om ersättningspolicy i försäkringsföretag, fondbolag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar.

Kraven på ersättningssystem i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning har varit föremål för överväganden i samband med genomförandet av ändringar i kreditinstitutsdirektivet⁶ (se prop. 2010/11:110 s. 100 f.). Regeringen gjorde den bedömningen att bestämmelserna avseende riskhantering i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar samt lagen om värdepappersmarknaden även omfattar de risker som kan ligga i system för rörlig ersättning. Med hänsyn till att reglerna om rörlig ersättning löpande kan behöva anpassas till nya eller ändrade europeiska riktlinjer samtidigt som de kan behöva anpassas till förhållandena på den svenska marknaden ansåg regeringen att de åtgärder som ska vidtas för att uppfylla kraven på riskhantering vad avser rörlig ersättning bör regleras i myndighetsföreskrifter. I Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2011:1) finns bestämmelser om ersättningssystem i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag med tillstånd för diskretionär förvaltning.

⁴ EUT L 120, 15.5.2009, s. 22 (Celex 32009H0384).

⁵ Commission proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2009/65/EC on the coordination of laws, regulations and administrative provisions relating to undertakings for collective investments in transferable securities (UCITS) as regards depositary functions, remuneration policies and sanctions [KOM (2012) 350 final].

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning) (EUT L 177, 30.6.2006, s. 1, Celex 32006L0048).

Med hänsyn till bedömningen vid genomförandet av motsvarande regler i kreditinstitutsdirektivet skulle det kunna hävdas att det följer av reglerna om riskhantering i artikel 15 i AIFM-direktivet att en AIF-förvaltare ska ha en ersättningspolicy och en ersättningspraxis som överensstämmer med kravet på en sund och effektiv riskhantering. Det finns dock strukturella skillnader mellan bestämmelsen om ersättningspolicy och ersättningspraxis i kreditinstitutsdirektivet och dem i AIFM-direktivet. Artikel 22.1 i kreditinstitutsdirektivet är utformad som en precisering av det allmänna kravet på riskhantering och intern kontroll, medan artikel 13.1 i AIFM-direktivet är en fristående artikel med krav på ersättningspolicy och ersättningspraxis. Regeringen anser därför att ett generellt krav på att en AIF-förvaltare ska ha en ersättningspolicy som främjar en sund och effektiv riskhantering bör införas i den nya lagen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om utformningen av en AIF-förvaltares ersättnings-system. *Tjänstemännens centralorganisation* (TCO) och *Finansförbundet* har påpekat vikten av att en reglering om ersättningssystem inte kommer i konflikt med arbetsmarknadens parter rätt till kollektivavtalsförhandlingar. Regeringen konstaterar att det av AIFM-direktivet framgår att reglerna om ersättning inte bör påverka bl.a. den rättighet som tillerkänts parter på arbetsmarknaden att ingå och tillämpa kollektivavtal i enlighet med nationella lagar och traditioner (skäl 28). Mot bakgrund av detta gör regeringen bedömningen att arbetsmarknadens parter möjlighet att ingå kollektivavtal om bl.a. lön inte påverkas.

10.4 Riskhanteringsfunktion och riskhanteringssystem

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare ska ha en riskhanteringsfunktion som är åtskild från förvaltarens operativa enheter.

En AIF-förvaltare ska ha lämpliga riskhanteringssystem som kan identifiera, mäta, hantera och övervaka de risker som är relevanta för AIF:en. Riskhanteringssystemen ska ses över regelbundet och minst en gång per år.

En AIF-förvaltares riskhanteringsfunktion ska särskilt

- se till att det införs ett lämpligt och dokumenterat förfarande att tillämpas vid investeringar för AIF:ens räkning i syfte att säkerställa att sådana investeringar överensstämmer med AIF:ens investeringsstrategi, mål och riskprofil,
- säkerställa att riskerna i varje enskild placering och deras samlade effekt på AIF:en fortlöpande kan identifieras, mätas, hanteras och övervakas korrekt, samt
- säkerställa att AIF:ens riskprofil motsvarar dess investeringsstrategi och mål så som de kommer till uttryck i fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Att en AIF-förvaltare som ett led i sin verksamhet måste ägna sig åt riskhantering följer av artikel 6.5 d i AIFM-direktivet (se avsnitt 7.1.1). AIFM-direktivet innehåller regler om hur en AIF-förvaltares riskhanteringsfunktion ska organiseras och hur riskhanteringssystemen ska vara utformade (se artikel 15.1–15.3). Riskhanteringsfunktionen ska hållas åtskild från operativa enheter, inbegripet portföljförvaltningsfunktionerna (artikel 15.1). Det uppställs krav på att den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemmedlemsstat ska se över hur riskhanteringsfunktionen är organiserad (artikel 15.1). En AIF-förvaltare ska ha lämpliga riskhanteringssystem som är relevanta för de förvaltade AIF:ernas investeringsstrategier och för de risker som AIF:erna är exponerade för eller kan komma att exponeras för (artikel 15.2). Systemen ska regelbundet ses över och vid behov anpassas. Artikel 15.3 innehåller regler som kopplar riskhanteringen till förvaltningen av AIF:en. Det ställs krav på att investeringar för en AIF:s räkning ska vara i linje med AIF:ens investeringsstrategi, mål och riskprofil, att riskerna i varje enskild placering ska kunna identifieras, mätas, övervakas och hanteras korrekt samt att AIF:ens riskprofil ska motsvara den storlek och portföljstruktur samt de strategier och mål som har fastställts för AIF:en. Kommissionens delegerade förordning innehåller detaljerade regler om AIF-förvaltares riskhanteringssystem och riskhanteringsfunktion (se artiklarna 38–45).

Enligt gällande rätt ska ett fondbolag ha sunda rutiner för bl.a. förvaltning av verksamheten, redovisning och intern kontroll (2 kap. 17 § LIF). Verksamhetskraven i LIF genomför artikel 12 i UCITS-direktivet. Mer specifika krav på ett förvaltningsbolags riskhanteringsförfarande finns i artikel 51.1 i UCITS-direktivet. Den artikeln har genomförts i svensk rätt i 5 kap. 2 § LIF. Enligt den bestämmelsen ska ett fondbolag ha ett system för riskhantering som gör det möjligt för fondbolaget att vid varje tidpunkt kontrollera och bedöma den risk som är knuten till de positioner som tas i en värdepappersfond och hur positionerna påverkar fondens riskprofil. Bestämmelsen är tillämplig även vid förvaltning av specialfonder (5 kap. 2 § andra stycket LIF). Fondbolaget ska regelbundet informera Finansinspektionen om riskhanteringen. För specialfonder ska dessutom risknivån beräknas och redovisas till Finansinspektionen (6 kap. 4 § LIF). I 6 kap. 11 och 12 §§ Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:11) om investeringsfonder finns detaljerade bestämmelser om riskhantering i bolag som bedriver fondverksamhet. Enligt dessa bestämmelser ska bl.a. riskhanteringsfunktionen vara organisatoriskt och funktionellt oberoende av de operativa enheterna i bolaget. Bestämmelser om riskhanteringssystem finns i 6 a kap. samma föreskrifter.

Kravet på riskhanteringssystem i artikel 15.2 i AIFM-direktivet skiljer sig något från motsvarande krav i 5 kap. 2 § LIF på så sätt att ett fondbolags riskhanteringssystem ska kunna mäta risk vid varje tidpunkt. Vissa AIF:er som kan komma att omfattas av den nya lagen investerar i illikvida tillgångar för vilka en tillförlitlig värdering vid varje tidpunkt inte finns att tillgå. För förvaltningen av sådana AIF:er är det därför inte lämpligt att ställa ett likadant krav. För AIF:er som enbart placerar i likvida tillgångar och som kan förväntas värderas tillförlitligt vid varje tidpunkt är det dock rimligt att en AIF-förvaltares riskhanteringssystem

ska kunna mäta risk vid varje tidpunkt. Av kravet på att riskhanterings-systemet ska vara lämpligt följer dock att systemet ska vara anpassat till AIF:ens investerings- och riskprofil och att risk ska kunna mätas och övervakas med den regelbundenhet som följer av dessa förutsättningar.

Som framgår av avsnitt 7.1 måste en AIF-förvaltare ägna sig åt både riskhantering och portföljförvaltning för att kunna få tillstånd enligt AIFM-direktivet. Utöver det krav på riskhantering som ingår som ett led i definitionen av en AIF-förvaltares verksamhet är det enligt regeringens bedömning inte nödvändigt att införa något ytterligare lagkrav på att en AIF-förvaltare ska ha en riskhanteringsfunktion. En bestämmelse om att en AIF-förvaltares riskhanteringsfunktion ska vara funktionellt och hierarkiskt åtskild från förvaltarens operativa enheter i enlighet med artikel 15.1 första stycket i AIFM-direktivet bör införas i den nya lagen. Att riskhanteringsfunktionen ska övervakas av den behöriga myndigheten i enlighet med artikel 15.1 andra stycket får anses ingå som ett led i Finansinspektionens uppdrag som behörig myndighet. I den nya lagen bör det också införas ett krav på att en AIF-förvaltare ska ha lämpliga riskhanteringssystem. Därigenom genomförs artikel 15.2. Det bör även framgå att riskhanteringssystemen ska ses över regelbundet och minst en gång per år. De minimikrav avseende ansvar och uppgifter som en AIF-förvaltares riskhanteringsfunktion ska ha enligt artikel 15.3 a–c bör också framgå av den nya lagen.

Enligt regeringens bedömning bör inte några ytterligare krav ställas på förvaltare av AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare i fråga om riskhanteringsfunktion och riskhanteringssystem än dem som föreslås gälla generellt för AIF-förvaltare. Beträffande förvaltare av specialfonder bör dock kraven på riskhanteringsfunktion och riskhanteringssystem motsvara vad som följer av 5 kap. 2 § lagen om investeringsfonder.

Detaljerade regler för tillämpningen av artikel 15.1–15.3 i AIFM-direktivet finns i kommissionens delegerade förordning. Något bemyndigande att meddela generella föreskrifter om en AIF-förvaltares riskhanteringsfunktion och riskhanteringssystem föreslås därför inte. Emellertid föreslås ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter avseende riskhanteringssystemet för AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder.

10.4.1 Finansiell hävstång

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare som använder sig av finansiell hävstång ska för varje AIF som förvaltaren förvaltar fastställa

1. en högsta tillåtna nivå för sådan hävstång, och
2. i vilken utsträckning förfoganderätt över säkerheter får medges eller garantier får lämnas enligt arrangemanget för finansiell hävstång.

De gränser som AIF-förvaltaren har fastställt ska vara rimliga och förvaltaren ska följa dem vid varje tidpunkt.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Till skillnad från regleringen av investeringsfonder innehåller AIFM-direktivet inte placeringsregler eller andra kvalitativa begränsningar av riskerna i en AIF. Ett undantag är kravet på att en AIF-förvaltare ska fastställa den högsta nivå av finansiell hävstång som får användas för varje förvaltd AIF (artikel 15.4). Att AIF-förvaltare som använder sig av finansiell hävstång har en potentiell förmåga att genom sin verksamhet sprida och förstärka risker i det finansiella systemet framhålls i skälen i direktivet (se skälen 49–51). Syftet med reglerna i artikel 15.4 är således främst att begränsa riskerna i det finansiella systemet.

En AIF-förvaltare ska vidare enligt artikel 15.4 ange i vilken utsträckning förfoganderätt över säkerheter får medges eller garantier får lämnas enligt arrangemanget för finansiell hävstång. Det kan exempelvis röra sig om säkerheter som har lämnats inom ramen för clearingsystem för derivathandel, för värdepapperslån eller för annan finansiering. Positionerna i en AIF kan också skyddas av garantier som har lämnats av antingen AIF-förvaltaren eller någon extern part. Förfoganderätten över lämnade säkerheter och villkoren för garantier får framför allt betydelse vid ett eventuellt fallissemang hos AIF:ens motpart.

Av artikel 25.3 följer att AIF-förvaltaren ska visa att de gränser för finansiell hävstång som har fastställts för varje AIF är rimliga och att förvaltaren vid varje tidpunkt ska respektera dessa gränser. I kommissionens delegerade förordning finns detaljerade regler om finansiell hävstång (se artiklarna 6–11).

Begreppet finansiell hävstång definieras i AIFM-direktivet som en metod genom vilken en AIF-förvaltare ökar exponeringen för en förvaltd AIF genom lån av kontanter eller värdepapper, eller med användning av derivatinstrument eller på något annat sätt (artikel 4.1 v). Finansiell hävstång innebär att känsligheten för värdeförändringar i en specifik underliggande marknadsvariabel ökas. Genom investeringar i derivatinstrument kan exempelvis exponeringen för förändringar i priset på aktier, valutor eller räntor ökas i en investeringsportfölj utan att positionen i de underliggande tillgångarna har ändrats. Små förändringar i underliggande marknadsvariabler kan på detta sätt skapa stora förändringar i investeringsportföljens marknadsvärde. Inbördes hävstångseffekter som skapas med derivatinstrument kan dock motverkas av andra positioner i en portfölj. Den totala risken i en portfölj kan därför vara lägre än de individuella riskerna i portföljens enskilda positioner. Finansiell hävstång kan också skapas genom belåning av det investerade kapitalet i en investeringsportfölj. Överstiger den totala avkastningen på portföljen låneräntan ökar avkastningen på det investerade kapitalet. Om avkastningen sjunker blir effekten den motsatta. På så sätt ökar känsligheten vid förändringar i ränta och andra marknadsvariabler. Om tillgångarna i portföljen har lämnats som säkerheter för lånet kan investeraren bli tvungen att snabbt realisera säkerheter om marknadsvärdet skulle sjunka under en viss nivå. Försäljningen kan försvåras av bristande likviditet i tillgångarna. Belåningen ökar på så sätt känsligheten för både marknadsrisk och likviditetsrisk.

Finansiell hävstång kan mätas på olika sätt. Vid företagsfinansiering uttrycks ofta hävstången som förhållandet mellan eget och lånat kapital. Hävstången kan också uttryckas som den procentuella värdeförändringen i det investerade kapitalet för varje procents förändring i en underliggande marknadsvariabel. I kommissionens delegerade förordning finns detaljerade regler om beräkningsmetoder för finansiell hävstång.

För att genomföra artikel 15.4 i svensk rätt bör det i den nya lagen införas ett generellt krav på att en AIF-förvaltare ska fastställa en högsta tillåtna nivå för finansiell hävstång för varje AIF som förvaltaren förvaltar. Det bör också införas ett krav på att det för varje AIF ska fastställas i vilken utsträckning förfoganderätt över säkerheter får medges eller garantier får lämnas enligt arrangemanget för finansiell hävstång. Den högsta tillåtna nivån för finansiell hävstång bör fastställas med hänsyn till bl.a. AIF:ens karaktär och investeringsstrategi, AIF:ens motparter, de säkerheter som finns, omfattningen av AIF-förvaltarens verksamhet och omständigheterna i övrigt (artikel 15.4 i AIFM-direktivet). En hedgefond kan exempelvis ha en investeringsstrategi som kräver att nivån för finansiell hävstång fastställs med hänsyn till en rad olika derivat-, säkerhets- och clearingarrangemang. För en fastighetsfond är i stället fastigheternas belåningsgrad en central faktor för beräkningen av finansiell hävstång. För riskkapitalfonder som investerar i onoterade företag uppstår frågan om belåningsgraden i portföljföretagen ska tas i beaktande vid fastställandet av den högsta nivån för finansiell hävstång. Av skäl 78 i AIFM-direktivet framgår emellertid att belåning på portföljbolagsnivå inte ska inkluderas som en sådan indirekt belåning som ska ingå vid beräkning av finansiell hävstång för en AIF.

Den högsta tillåtna nivån för finansiell hävstång bör framgå av fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk. Information om begränsningar för användande av finansiell hävstång ska även framgå av den information som en AIF-förvaltare ska tillhandahålla till investerare (artikel 23.1 a i AIFM-direktivet, se vidare avsnitt 13.3). I den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör det även anges att de gränser för finansiell hävstång som AIF-förvaltaren har fastställt ska vara rimliga och att förvaltaren ska följa dem vid varje tidpunkt.

Med hänsyn till att detaljerade regler om finansiell hävstång finns i kommissionens delegerade förordning föreslås inte något bemyndigande att meddela föreskrifter om finansiell hävstång.

10.5 Likviditetshantering

<p>Regeringens förslag: En AIF-förvaltare ska ha lämpliga system för likviditetshantering och förfaranden för övervakning av likviditetsrisk som gör det möjligt att säkerställa att AIF:ens likviditetsprofil överensstämmer med dess underliggande skyldigheter. En AIF-förvaltare ska göra regelbundna stresstester som gör det möjligt att bedöma AIF:ens likviditetsrisk under extraordinära omständigheter. Dessa krav ska inte gälla i fråga om slutna AIF:er utan finansiell hävstång.</p>

En AIF:s likviditetsprofil, inlösenpolicy och investeringsstrategi ska vara inbördes överensstämmande.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 16 i AIFM-direktivet innehåller regler om likviditetshantering. En AIF-förvaltare ska för varje AIF som den förvaltar använda sig av ett lämpligt system för likviditetshantering och inrätta förfaranden som gör det möjligt att övervaka AIF:ens likviditetsrisker och säkerställa att likviditetsprofilen hos investeringarna överensstämmer med AIF:ens underliggande skyldigheter (artikel 16.1 första stycket). Dessa krav gäller inte i fråga om slutna AIF:er (dvs. AIF:er med begränsat kapital och vars andelar inte kan lösas in på begäran) utan finansiell hävstång. För att bedöma och övervaka likviditetsrisker i de förvaltade AIF:erna ska en AIF-förvaltare regelbundet genomföra stresstester under normala och exceptionella likviditetsförhållanden (artikel 16.1 andra stycket). AIF-förvaltaren ska även för varje förvaltd AIF se till att investeringsstrategin, likviditetsprofilen och inlösenpolicyn är konsekventa (artikel 16.2).

Detaljerade regler om hur en AIF-förvaltare ska övervaka, hantera och testa likviditeten i en AIF finns i kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 46–49). Reglerna i förordningen är anpassade till de varierande investeringsstrategier som kännetecknar den grupp fonder som omfattas av AIFM-direktivet. Likviditetsprofilen i en AIF ska således inte bara övervakas med avseende på den relativa likviditeten i AIF:ens tillgångar och villkor för inlösen, utan även med avseende på vilken typ av investerare som innehar andelar i AIF:en och storleken på deras innehav. Det innebär att likviditetsprofilen i en specifik AIF även kan anpassas till placeringshorisonten hos AIF:ens investerare.

Det finns inget som tyder på att det generella kravet i artikel 15.2 att en AIF-förvaltare ska ha lämpliga riskhanteringssystem för att kunna identifiera, mäta, hantera och övervaka alla relevanta risker inte även omfattar likviditetsrisk. Det kan med hänsyn till detta förefalla överflödigt att reglera likviditetshandlingen i en särskild artikel i AIFM-direktivet. Reglerna i artikel 16.1 och 16.2 kopplar dock kravet på system för likviditetshantering till förhållandena i varje enskild AIF som en AIF-förvaltare förvaltar. Systemet för likviditetshantering ska för varje AIF anpassas till de specifika krav som AIF:ens placeringsstrategi och inlösenpolicy ställer. Kraven gäller dessutom inte i fråga om slutna AIF:er utan finansiell hävstång med hänsyn till att behovet av likviditet får anses vara mindre för dessa AIF:er, bl.a. eftersom investerarna inte har någon rätt att lösa in sina andelar. Likviditetshandlingen och de förfaranden som har inrättats inom ramen för denna kan därmed i direktivets mening betraktas som en från den övriga riskhanteringen fristående verksamhet. Med hänsyn till att AIF:er (med undantag för specialfonder) inte omfattas av några placeringsregler eller generella likviditetskrav kan det vidare anses befogat med en generell regel som säkerställer att likviditeten i AIF:en motsvarar AIF:ens åtaganden gentemot dess investerare. Detta talar för att införa en särskild bestäm-

melse om likviditetshantering i den nya lagen för att genomföra artikel 16.1 och 16.2 i AIFM-direktivet.

Enligt gällande rätt innebär placeringsreglerna i 5 kap. LIF att möjligheterna att placera medel som ingår i en värdepappersfond i illikvida tillgångar, exempelvis onoterade värdepapper, är kraftigt beskurna. Placeringsreglerna utgör därmed inte bara en begränsning av de risker som följer av att placera medel som ingår i en värdepappersfond utan säkerställer även att fonden har en likviditetsprofil som möjliggör att fondandelsägarna kan få sina andelar inlösta på begäran (4 kap. 13 § LIF). Placeringsreglerna omfattar även specialfonder om inte Finansinspektionen har medgett undantag. För en specialfond är det tillräckligt att, om inspektionen har medgett undantag, inlösen av fondandelar kan ske minst en gång per år (6 kap. 1 § LIF). Utöver placeringsreglerna och det generella kravet på riskhantering i 5 kap. 2 § LIF finns det inte några särskilda regler om likviditetshantering i LIF.

Finansinspektionen har emellertid i enlighet med genomförandebestämmelser till UCITS-direktivet (se artikel 40.3 och 40.4 i kommissionens direktiv 2010/43/EU) i sina föreskrifter preciserat vad som gäller för de processer för riskhantering som ett bolag som driver fondverksamhet ska ha. Det ska enligt 6 a kap. 8 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:11) om investeringsfonder bl.a. finnas en lämplig process för hantering av likviditetsrisker som säkerställer att kravet på att fondandelsägarna ska kunna få sina andelar inlösta vid varje tidpunkt kan uppfyllas. Enligt samma bestämmelse ska bolaget i lämplig utsträckning genomföra stresstester som gör det möjligt att bedöma varje fonds likviditetsrisk under extraordinära omständigheter. Bolaget ska också säkerställa att likviditetsprofilen för tillgångarna i en investeringsfond är förenlig med de villkor för inlösen av fondandelar som gäller för fonden.

För att genomföra artikel 16.1 och 16.2 i AIFM-direktivet i svensk rätt bör det i den nya lagen införas ett krav på att en AIF-förvaltare ska ha lämpliga system för likviditetshantering och förfaranden för övervakning av likviditetsrisk som gör det möjligt att säkerställa att AIF:ens likviditetsprofil överensstämmer med dess underliggande skyldigheter. Det bör också införas ett krav på att en AIF-förvaltare ska göra regelbundna stresstester som gör det möjligt att bedöma AIF:ens likviditetsrisk under extraordinära omständigheter. I likhet med i AIFM-direktivet bör det i lagen anges att dessa krav inte gäller i fråga om slutna fonder utan finansiell hävstång. Det bör även framgå av den nya lagen att en AIF:s likviditetsprofil, inlösenpolicy och investeringsstrategi ska vara inbördes överensstämmande.

Detaljerade regler om en AIF-förvaltares likviditetshantering finns i kommissionens delegerade förordning. Något bemyndigande att meddela föreskrifter om en AIF-förvaltares likviditetshantering föreslås därför inte i den nya lagen.

10.6 Värdepapperiseringstransaktioner

Regeringens bedömning: Genomförandet av reglerna i AIFM-direktivet och UCITS-direktivet om de krav som ska vara uppfyllda
--

för att medel i en AIF respektive en värdepappersfond ska få investeras i värdepapperiserade tillgångar som har emitterats efter den 1 januari 2011 kräver inte någon lagändring.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna instämmer i bedömningen eller har inget att erinra mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Kommissionen ska enligt artikel 17 i AIFM-direktivet genom delegerade akter ange detaljerade regler om AIF-förvaltares investeringar i värdepapperiseringstransaktioner för en AIF:s räkning. En AIF-förvaltare ska bl.a. kunna investera i värdepapperiserade tillgångar emitterade efter den 1 januari 2011 endast om originatorn, det medverkande kreditinstitutet eller den ursprungliga långivaren har behållit ett ekonomiskt nettointresse på minst fem procent. Genom artikel 63 i AIFM-direktivet införs motsvarande regler för UCITS-fonder genom en ny artikel 50a i UCITS-direktivet. I kommissionens delegerade förordning finns detaljerade regler för tillämpningen av artikel 17 i AIFM-direktivet (artiklarna 50–56).

Värdepapperisering innebär förenklat att ett företag (originatorn) skiljer av en grupp av tillgångar och de intäkter som flyter in från dessa från företagets övriga tillgångar, exempelvis en låneportfölj med tillhörande ränteintäkter. Tillgångarna överläts till ett specialföretag som i sin tur emitterar obligationer för att finansiera förvärvet. De betalningsflöden som tillgångarna genererar förmedlas sedan helt eller delvis vidare till obligationsinnehavarna, som samtidigt tar på sig en risk för variationer i dessa betalningsflöden.

Regler liknande dem i artikel 17 i AIFM-direktivet infördes nyligen i kreditinstitutsdirektivet och de har genomförts i svensk rätt genom ändringar i bl.a. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (se prop. 2010/11:110 s. 69 f.). Syftet med bestämmelsen i artikel 17 i AIFM-direktivet är att åstadkomma en enhetlig behandling av investeringar i värdepapperiserade tillgångar. Genom att ha likformiga regler säkerställs exempelvis att ett kreditinstitut, via en AIF som förvaltas av en till kreditinstitutet närstående AIF-förvaltare, inte gör indirekta investeringar i sådana tillgångar som institutet inte tillåts att investera i direkt.

Genomförandet av artikel 17 i AIFM-direktivet föranleder enligt regeringens bedömning inte någon särskild bestämmelse i den nya lagen. I kommissionens delegerade förordning finns detaljerade regler för tillämpningen av artikel 17 i AIFM-direktivet. Något bemyndigande att meddela föreskrifter om de krav som ska vara uppfyllda för att en AIF-förvaltare för en AIF:s räkning ska få investera i värdepapperiserade tillgångar emitterade efter den 1 januari 2011 föreslås därför inte. Regeringen gör samma bedömning i fråga om den nya artikel 50 a i UCITS-direktivet som har införts genom artikel 63 i AIFM-direktivet.

10.7 Särskilda verksamhetskrav för AIF-förvaltare som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer

10.7.1 Investeringar i egenförvaltade fonder

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer får inte placera en sådan investerarens tillgångar i en AIF som förvaltaren direkt eller på någon annans uppdrag förvaltar, om inte investeraren har godkänt detta på förhand.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: För AIF-förvaltare som har tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer innehåller artikel 12.2 a i AIFM-direktivet särskilda krav på verksamheten utöver de allmänna principerna i artikel 12.1 som har redogjorts för i avsnitt 10.1. En sådan förvaltare får inte placera kunders kapital i de AIF:er som den förvaltar, om inte kunden har godkänt detta på förhand.

Enligt 7 kap. 2 § LIF får ett fondbolag som har tillstånd för portföljförvaltning avseende finansiella instrument inte placera en investerarens tillgångar i andelar i en investeringsfond eller ett fondbolag som fondbolaget förvaltar, direkt eller på uppdrag av någon annan fondförvaltare, om inte investeraren har godkänt detta på förhand. Bestämmelsen bygger på artikel 12.2 i UCITS-direktivet. I gällande rätt finns således såvitt avser fondbolags placeringar i fonder som de själva förvaltar ett förbud som motsvarar det i artikel 12.2 a i AIFM-direktivet. Något motsvarande krav på att ett värdepappersinstitut som har tillstånd för diskretionär portföljförvaltning inte får investera kunders kapital i en specialfond som institutet förvaltar utan kundens medgivande finns dock inte i svensk rätt.

Artikel 12.2 a i AIFM-direktivet reglerar en sådan situation där AIF-förvaltaren har flera uppdrag och där intressekonflikter kan uppstå. För att genomföra artikeln i svensk rätt bör, på motsvarande sätt som gäller för fondbolag, den nya lagen innehålla en särskild bestämmelse som anger att en AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer inte får placera en sådan investerarens tillgångar i en AIF som förvaltaren förvaltar, om inte investeraren har godkänt detta på förhand. Bestämmelsen bör omfatta såväl sådana AIF:er som AIF-förvaltaren är registrerad som förvaltare för, som sådana AIF:er som förvaltas på uppdrag av någon annan AIF-förvaltare.

10.7.2 Investerarskydd

Regeringens förslag: För en AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer ska lagen om investerarskydd gälla i fråga om den verksamheten.

Investerar skyddet ska endast omfatta de tjänster som AIF-förvaltaren utför inom ramen för sin verksamhet som diskretionär förvaltare av investeringsportföljer.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer ska enligt AIFM-direktivet omfattas av investerarskyddsdirektivet⁷ såvitt avser portföljförvaltningsverksamheten (artikel 12.2 b).

Investerar skyddsdirektivet har genomförts i svensk rätt genom lagen (1999:158) om investerarskydd. Investerarskyddet träder in om ett värdepappersinstitut, fondbolag eller förvaltningsbolag med filial i Sverige försätts i konkurs och investeraren inte kan få tillbaka sina tillgångar. Skyddet omfattar finansiella instrument och medel till ett värde upp till 250 000 kronor som ett värdepappersinstitut eller fondbolag förfogar över i samband med att en investeringstjänst utförs. Skyddet omfattar emellertid inte andelsägare i en investeringsfond såvitt avser rätt till ersättning för tillgångar som ingår i fonden.

För att uppfylla AIFM-direktivets krav i artikel 12.2 b bör lagen om investerarskydd ändras på så sätt att den även omfattar AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer. Investerarskyddet bör endast omfatta de tjänster som AIF-förvaltaren utför inom ramen för sin verksamhet som diskretionär förvaltare av investeringsportföljer.

Investerar skyddet administreras av Riksgäldskontoret, som är garanti-myndighet, och finansieras genom avgifter från de värdepappersinstitut och fondbolag som tillhör skyddet. Förslaget innebär att AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer kommer att omfattas av sådana avgifter.

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 97/9/EG av den 3 mars 1997 om system för ersättning till investerare (EGT L 84, 26.3.1997, s. 22, Celex 397L0009).

11 Organisation, värdering och delegering

11.1 Allmänna principer för AIF-förvaltarens organisation

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare ska förfoga över och effektivt använda de resurser och rutiner som är nödvändiga för att verksamheten ska fungera väl. AIF-förvaltaren ska

- ha sunda rutiner för förvaltning av verksamheten, redovisning, drift och förvaltning av sina informationssystem samt för intern kontroll,
- upprätta och tillämpa regler för anställdas personliga transaktioner och för investeringar som görs för förvaltarens egen räkning,
- säkerställa att varje transaktion som genomförs för en AIF:s räkning är möjlig att rekonstruera i efterhand med avseende på dess ursprung, art, parter, tidpunkt och plats, samt
- säkerställa att tillgångarna i de AIF:er som förvaltaren förvaltar investeras i enlighet med den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och andra författningar som reglerar verksamheten eller lagstiftningen i det land där AIF:en är etablerad samt fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det. FAR anser att det bör förtydligas dels vad som menas med investeringar som görs för AIF-förvaltarens egen räkning, dels i vilken utsträckning en AIF-förvaltare kan investera för egen räkning utan tillstånd för investeringstjänsten handel med finansiella instrument för egen räkning enligt 2 kap. 1 § 3 lagen om värdepappersmarknaden.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 18.1 första stycket i AIFM-direktivet ska en AIF-förvaltare använda de tillfredsställande och lämpliga mänskliga och tekniska resurser som krävs för att kunna förvalta AIF:erna på ett korrekt sätt. I andra stycket i artikeln ställs en rad krav på förvaltaren på vissa specificerade områden. Dessa avser

- sunda administrativa förfaranden och redovisningsrutiner,
- kontroll- och säkerhetsarrangemang för elektronisk databehandling,
- tillfredsställande interna kontrollmekanismer (särskilt regler för de anställdas personliga transaktioner eller för innehav eller förvaltning av investeringar i syfte att investera för egen räkning) för att säkerställa att varje transaktion i vilken AIF-förvaltaren medverkar avseende AIF:en är möjlig att rekonstruera med avseende på dess ursprung, de deltagande parterna, dess art samt tiden och platsen då den ägde rum, och
- kontrollmekanismer för att säkerställa att tillgångarna i de AIF:er som förvaltas investeras i enlighet med fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk samt gällande lagstiftning.

Enligt artikel 18.1 andra stycket ska även de AIF:er som förvaltaren förvaltar beaktas i fråga om de ovan specificerade kraven. Kraven kan således i praktiken ha olika innebörd för olika AIF:er.

I artiklarna 57–66 i kommissionens delegerade förordning preciseras dessa allmänt hållna krav. I förordningen finns krav avseende beslutsförfarande och organisationsstruktur m.m. (artikel 57), elektronisk data-behandling (artikel 58), redovisningsförfaranden (artikel 59), styrelse och ledning m.m. (artikel 60), funktion för regelefterlevnad (artikel 61), internrevision (artikel 62), privata transaktioner (artikel 63) och registerfrågor (artiklarna 64–66).

Regler som motsvarar dem i artikel 18 i AIFM-direktivet finns t.ex. i artikel 12 i UCITS-direktivet och artikel 13 i MiFID. Tidigare har det i svensk rätt funnits mer allmänt hållna ”sundhetsparagrafer”¹ som gällt både finansiella företags organisation och uppförande mot kunder. I EU-direktiven på finansmarknadsområdet görs numera en tydlig uppdelning mellan organisatoriska krav och uppföranderegler. Motsvarande uppdelning har gjorts i svensk rätt, se t.ex. 2 kap. 17 och 17 b §§ LIF samt 8 kap. 11–14 och 21–27 §§ lagen om värdepappersmarknaden. Uppdelningen har främst betydelse vid gränsöverskridande verksamhet. Den behöriga myndigheten i hemlandet utövar tillsyn över att vissa krav i de berörda direktiven är uppfyllda, oftast dem som gäller organisationen, och myndigheten i värdlandet utövar tillsyn över andra krav, oftast uppförandereglerna (se t.ex. artikel 19.1 i UCITS-direktivet och artikel 32.7 i MiFID). På detta sätt förhåller det sig i AIFM-direktivet; om en AIF-förvaltare driver verksamhet genom en filial utövar den behöriga myndigheten i värdlandet tillsyn i förhållande till kraven i artiklarna 12 och 14 i direktivet (allmänna principer för uppförande och intressekonflikter), medan den behöriga myndigheten i hemlandet utövar tillsyn i förhållande till andra krav (artikel 45.1 och 45.2). På motsvarande sätt som vid genomförandet av UCITS-direktivet och MiFID bör reglerna om de grundläggande kraven på en AIF-förvaltares organisation i artikel 18 i AIFM-direktivet genomföras i svensk rätt på så sätt att en bestämmelse som motsvarar artikeln tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Bestämmelserna om organisation och uppförande bör gälla för svenska AIF-förvaltare samt i begränsad utsträckning för utländska AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige genom en filial.

Tillgångarna i en AIF bör förvaltas i enlighet med de författningar som reglerar verksamheten samt fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk. Ett exempel på sådana motsvarande regelverk är avtal mellan bolagsmän enligt lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag. Om AIF:en är etablerad i ett annat land än Sverige, kan det röra sig om andra motsvarigheter till fondbestämmelser eller bolagsordning. Även vilka författningar som reglerar verksamheten varierar beroende på om det rör sig om en AIF som är etablerad i Sverige eller i ett annat land.

Enligt regeringens mening behöver det i motsats till AIFM-direktivet inte särskilt anges i den nya lagen att de resurser som AIF-förvaltaren ska använda ska vara tillfredsställande och lämpliga. Ett sådant krav följer indirekt av skyldigheten att förfoga över och effektivt använda de

¹ Se t.ex. 1 kap. 7 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse och 2 kap. 17 § LIF i dess lydelse före den 1 augusti 2011.

resurser och rutiner som är nödvändiga för att verksamheten ska fungera väl (se verksamhetsreglerna i avsnitt 10.1). Det kan röra sig om såväl personella som materiella resurser.

FAR berör frågan om vad som avses med investeringar som görs för förvaltarens egen räkning och om sådana investeringar kan kräva tillstånd för investeringstjänsten handel med finansiella instrument för egen räkning enligt 2 kap. 1 § 3 lagen om värdepappersmarknaden. Investeringstjänsten motsvarar handel för egen räkning enligt förteckningen över investeringstjänster och investeringsverksamhet i avsnitt A i bilaga I till MiFID (se prop. 2006/07:115 s. 308), vilken i sin tur i MiFID definieras som handel i finansiella instrument med utnyttjande av eget kapital (artikel 4.1 6). Den investeringstjänsten hör inte till någon av de verksamheter som en AIF-förvaltare får ägna sig åt (se artikel 6 i AIFM-direktivet). Med investeringar som görs för AIF-förvaltarens egen räkning i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör i stället avses investeringar i andelar eller aktier i en AIF som förvaltas av denne samt sådana investeringar av medel som ingår i kapitalbasen som avses i artikel 9.8 i AIFM-direktivet.

11.2 Värdering

11.2.1 Värderingsförfaranden och värderingsintervall

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare ska säkerställa att det för varje AIF som denne förvaltar finns lämpliga och konsekventa förfaranden för en korrekt och oberoende värdering av AIF:ens tillgångar.

Värderingen av tillgångarna och beräkningen av nettotillgångsvärdet (NAV) per andel eller aktie ska göras i enlighet med lagstiftningen i det land där AIF:en är etablerad och enligt AIF:ens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk.

De värderingsförfaranden som används ska säkerställa att tillgångarna värderas och att NAV per andel eller aktie beräknas minst en gång om året.

Om AIF:en är öppen, ska värderingar och beräkningar av NAV även genomföras fortlöpande och utifrån vad som är lämpligt med beaktande av fondens tillgångar och dess emissions- och inlösenintervaller.

Om AIF:en är sluten, ska en värdering och beräkning genomföras i samband med en ökning eller minskning av kapitalet i AIF:en.

Investeringarna ska informeras om resultatet av värderingarna och beräkningarna i enlighet med lagstiftningen i det land där AIF:en är etablerad och enligt fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk.

Värdering av tillgångarna och beräkning av NAV i specialfonder ska ske fortlöpande och minst en gång varje vecka om inte Finansinspektionen har beviljat undantag. Grunderna för värdering av tillgångarna och beräkning av NAV ska framgå av specialfondens fondbestämmelser.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det. *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* efterfrågar några klargöranden. Enligt utredningens förslag ska värderingen av tillgångarna i en AIF göras i enlighet med lagstiftningen m.m. i det land där fonden är etablerad. För oreglerade kontraktsrättsliga fonder saknas redovisningsregler. Det kan då behöva klargöras hur bestämmelsen ska tolkas. Det är en brist att begreppet ”sluten fond” inte definieras i utredningens förslag. Det bör även klargöras om specialfonder i vissa fall kan betraktas som slutna fonder. Av intresse är också hur regleringen om NAV-beräkning ska ses i förhållande till AIF:er som är aktiebolag och vars aktier handlas på en reglerad marknad.

Skälen för regeringens förslag: En AIF-förvaltare ska enligt artikel 19.1 i AIFM-direktivet se till att det för varje AIF som förvaltas fastställs lämpliga och konsekventa förfaranden så att en korrekt och oberoende värdering av AIF:ens tillgångar kan genomföras i enlighet med artikeln, tillämplig nationell lagstiftning och fondbestämmelserna eller bolagsordningen. För varje AIF gäller enligt artikel 19.2 i AIFM-direktivet de regler om värdering av fondens tillgångar och beräkningen av nettotillgångsvärdet (NAV) per andel eller aktie som följer av lagstiftningen i det land där AIF:en har sitt stadgeenliga säte och/eller av fondbestämmelserna eller bolagsordningen. Förvaltaren ska enligt artikel 19.3 se till att AIF:ens NAV per andel eller aktie värde beräknas och offentliggörs för investerarna i enlighet med artikeln, tillämplig nationell lagstiftning och fondbestämmelserna eller bolagsordningen. Värdering och beräkning ska ske minst en gång per år. Om det är fråga om en öppen fond ska värderingen ske i överensstämmelse med fondens emissions- och inlösenintervall. Om det i stället är fråga om en sluten fond, ska värderingen även ske vid en ökning eller minskning av AIF:ens kapital. Slutligen ska investerarna informeras om värderingen och beräkningen i enlighet med tillämplig nationell lagstiftning och/eller fondbestämmelserna eller bolagsordningen. I den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör även andra regelverk som motsvarar fondbestämmelser och bolagsordning (se avsnitt 11.1) anges.

Fondbolagens förening och *Svenska Bankföreningen* anför att det är en brist att begreppet öppen fond inte definieras i utredningens lagförslag. Någon definition av begreppen öppen respektive sluten AIF finns emellertid inte heller i AIFM-direktivet. I den engelska språkversionen av AIFM-direktivet används begreppen ”open-ended type” respektive ”closed-ended type”. I fondsammanhang innebär begreppen vanligtvis en distinktion mellan fonder vars andelar kan lösas in ofta – dagligen om det är en värdepappersfond eller annan UCITS-fond – (öppna fonder) – respektive fonder med ett visst fastställt kapital eller begränsade inlösenmöjligheter (slutna fonder). En öppen fond har vanligtvis inga begränsningar i kapital, vilket medför att varje köp av andelar ökar den totala förmögenhetsmassan och varje inlösen minskar den. Fondandelarna i en öppen AIF kan därför lösas in på begäran, kontinuerligt eller i bestämda inlösenintervall i enlighet med det som anges i fondbestämmelser eller bolagsordning. För en sluten fond kan det krävas en formell ändring av kapitalet från en viss fastställd nivå, t.ex. ett beslut om nyemission, för att nya andelar eller aktier ska ges ut. Begreppen

”öppen” respektive ”sluten” handlar således inte om till vilken krets av investerare AIF:en riktar sig.

Vid tillämpningen av AIFM-direktivet bör begreppen öppen fond respektive sluten fond tolkas utifrån de riktlinjer från Esma som kommer att antas. Dessa riktlinjer innebär att en eventuell definition i den nya lagen skulle riskera att få en innebörd som inte överensstämmer med vad som följer av EU-rätten. Det kan här konstateras att begreppet öppen AIF förekommer i kommissionens delegerade förordning, som är direkt tillämplig. Enligt regeringens mening talar därför övervägande skäl mot att definiera de förevarande begreppen i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Fondbolagens förening och Svenska Bankföreningen berör även frågan om specialfonder kan vara att betrakta som slutna fonder. I det sammanhanget finns det anledning att erinra om att Finansinspektionen enligt 6 kap. 1 § LIF får godkänna begränsningar i möjligheten att förvärva andelar i en specialfond. En sådan begränsning har betydelse för fondens inlösenintervall (se prop. 2002/03:150 s. 255 f. och 323). I avsnitt 9.3 föreslås att en bestämmelse motsvarande 6 kap. 1 § LIF införs i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Enligt den bestämmelsen måste en specialfond vara öppen för inlösen av andelar minst en gång om året. Enligt regeringens uppfattning bör specialfonder därför betraktas som öppna fonder. Om rättsakter eller riktlinjer som antas för tillämpningen av AIFM-direktivet innebär att AIF:er som har sådana egenskaper som en specialfond som inte är öppen för inlösen annat än några eller någon gång per år ska betraktas på annat sätt bör dock en specialfond bedömas i enlighet därmed. Frågan får emellertid ytterst avgöras i rättstillämpningen.

Reglerna i artikel 19.1–19.3 i AIFM-direktivet är relativt allmänt hållna. De innebär att det ska finnas värderingsrutiner och att värdering ska ske minst en gång per år samt i övrigt beroende på fondens inlösen- och emissionsintervall eller kapitalförändringar. Bestämmelser som motsvarar artikel 19.1–19.3 bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Av skäl 29 i AIFM-direktivet framgår att olika värderingsmetoder och värderingssystem kan användas, beroende på vilka tillgångar och marknader som är aktuella. Detaljerade regler om värderingsförfarande och värderingsintervall finns i artiklarna 67–72 och 74 i kommissionens delegerade förordning.

I den svenska språkversionen av AIFM-direktivet används begreppet ”säte” i artikel 19.2 i stället för det i övrigt förekommande begreppet ”etablerad”. Av den engelska respektive den franska språkversionen framgår att det är begreppet etablerad som avses (”established” respektive ”établi”). Således bör utgångspunkten i första hand vara i vilket land AIF:en har beviljats tillstånd eller registrerats, och först därefter i vilket land fonden har sitt stadgeenliga säte. Specialfonder har genom att fondbestämmelserna godkänts beviljats tillstånd från Finansinspektionen och ska således följa de regler om värdering som gäller i Sverige (se vidare nedan). För de kontraktsrättsliga AIF:er som inte är specialfonder får det från fall till fall avgöras till vilket land fonden har starkast anknytning. Bland de AIF:er som inte är specialfonder finns fonder som har bildats på associationsrättslig grund. Aktiebolag som enligt 27 kap. aktiebolagslagen (2005:551) har registrerats i aktiebolags-

registret får i nu aktuellt hänseende anses ha säte i Sverige. Detsamma gäller handelsbolag, inklusive kommanditbolag, och enkla bolag vars bolagsmän har registrerats enligt handelsregisterlagen (1974:157). De ska således följa svenska regler om värderingen.

I Sverige saknas lagstiftning om redovisningen för fonder som har bildats på kontraktsrättslig grund (se prop. 2002/03:150 s. 283 f. och prop. 2010/11:135 s. 114 f.). Regeringen har i tidigare lagstiftningsärenden avseende värdepappersfonder och specialfonder uttalat att det även utan uttryckligt lagstöd får anses åligga fondbolagen att iaktta god redovisningssed också vad gäller fondens tillgångar. I fråga om fonder som har bildats på associationsrättslig grund finns en omfattande reglering av redovisningsfrågor.

Kommissionens delegerade förordning innehåller som ovan nämnts detaljerade regler om värderingsförfarande och värderingsintervall avseende AIF:ers tillgångar (artiklarna 67–72 och 74). Reglerna gäller dock i första hand värderingsförfarandet, snarare än det närmare innehållet i de värderingsmetoder som kan komma på fråga.

Fondbolagens förening och *Svenska Bankföreningen* berör frågan om hur regleringen om NAV-beräkning ska ses i förhållande till aktiebolag vars aktier handlas på en reglerad marknad. Beräkningen av NAV tar emellertid sikte på AIF:ens tillgångar respektive skulder snarare än kursen på bolagets aktier (för det fall att det rör sig om ett aktiebolag vars aktier handlas på en reglerad marknad). Enligt regeringens mening saknas det anledning att föreslå några särskilda regler för värderingen av tillgångarna i sådana AIF:er.

För förvaltare av specialfonder finns det i dag regler om värdering m.m. i LIF. Enligt 4 kap. 10 § femte stycket LIF gäller som huvudregel att fondandelsvärdet ska beräknas och offentliggöras fortlöpande, men minst en gång per vecka. Undantag kan emellertid gälla i detta avseende för de specialfonder för vilka Finansinspektionen tillåtit att möjligheten att förvärva andelar i fonden begränsas enligt 6 kap. 1 § LIF (prop. 2002/03:150 s. 311). Begreppet fondandelsvärde i svensk rätt är i sak detsamma som NAV per andel eller aktie, dvs. fondens nettovärde (tillgångar minus skulder) dividerat med antalet andelar eller aktier. För specialfonder gäller vidare att grunderna för beräkningen av fondens och fondandelarnas värde ska anges i fondbestämmelserna (4 kap. 8 § första stycket 5 LIF). AIFM-direktivet utgör inte hinder mot att behålla de nu nämnda bestämmelserna avseende specialfonder i svensk rätt (se skäl 10 i AIFM-direktivet). Därigenom blir värderingsintervallet för specialfonder som huvudregel en gång per vecka i stället för en gång per år. För att upprätthålla det investerarskydd som bestämmelserna om specialfonder i LIF innebär i dag bör de således gälla för specialfonder även enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. För det fall att en begränsning av möjligheten att förvärva andelar godkänns, måste emellertid intervallet för offentliggörande av fondandelsvärdet anpassas till vad som är lämpligt med hänsyn till AIF:ens inlösenintervaller, i linje med vad som föreslås för andra AIF:er än specialfonder. Därigenom beaktas de krav som ställs i AIFM-direktivet även i fråga om specialfonder.

11.2.2 Oberoende värdering

Regeringens förslag: En AIF-förvaltares värderingsfunktion ska vara antingen internt eller externt organiserad. Värderingen ska utföras opartiskt och professionellt. En intern värderingsfunktion ska vara funktionellt oberoende i förhållande till portföljförvaltningen och förutsätter att AIF-förvaltaren motverkar intressekonflikter och undviker otillbörlig påverkan på de anställda.

Extern värdering kräver att förutsättningarna för uppdragsavtal är uppfyllda och får bara utföras av någon som följer krav på oberoende, yrkesmässiga garantier och tillståndsplikt eller registreringskyldighet enligt lag eller andra författningar eller av yrkesetiska regler. En extern värderare får inte uppdras åt någon annan att utföra värderingen. Särskilda restriktioner ska gälla för att förvaringsinstitut ska få utföra extern värdering.

Finansinspektionen ska efter underrättelse från AIF-förvaltaren pröva om förutsättningarna för extern värdering är uppfyllda. Om så inte är fallet får inspektionen ålägga förvaltaren att utse en annan värderare. Vid intern värdering får Finansinspektionen besluta om kontroll av värderingen.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det. *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* anser att det bör tydliggöras att kraven för delegering ska vara uppfyllda när en extern värderare utses. I betänkandet anges att revisionsbyråer, försäkringsbolag och fondbolag kan komma i fråga som externa värderare. Enligt föreningarna bör det tydliggöras att detsamma gäller AIF-förvaltare eftersom möjligheten att utföra dessa uppgifter följer av tillståndet som AIF-förvaltare. *Svenska Riskkapitalföreningen* och *Sveriges advokatsamfund* konstaterar att enligt utredningens förslag kommer en extern företagsvärderare att omfattas av ett krav på registreringsskyldighet enligt lag eller andra författningar eller av yrkesetiska regler. Det är oklart vilka yrkesgrupper som i dag tillhandahåller professionella värderingstjänster som kan accepteras. I Sverige finns ingen reglering av detta slag av värderingsmän i allmänhet. Utredningen anger som exempel bolag under Finansinspektionens tillsyn och revisionsbyråer. I praktiken torde vederhäftiga värderingar i Sverige till mycket stor del utföras av andra aktörer, särskilt vad gäller andra tillgångar än sådana som har ett värde som lätt kan utläsas av prisnoteringar på reglerade marknader e.d., såsom fastigheter. Den föreslagna regleringen kan enligt *Riskkapitalföreningen* och *Advokatsamfundet* potentiellt kraftigt begränsa marknaden för vedertagna företagsvärderingar. Utredningen har dock inte berört vilka konsekvenser detta kan få, exempelvis på den tillgängliga kvaliteten eller kostnaden för företagsvärderingar i Sverige. *Riskkapitalföreningen* anför vidare att företag som direkt eller indirekt investerar i onoterade bolag är undantagna från kravet på extern företagsvärdering, dels för att värderingen saknar praktisk betydelse (eftersom den inte påverkar arvoden eller ersättning och det inte sker någon regelmässig handel i "fondandelarna"), dels för att det inte finns någon bättre skickad än just förvaltaren att genomföra dessa värde-

ringar av de onoterade bolag som man äger och har insyn i via bl.a. styrelserepresentation. För övrigt följer riskkapitalbranschen de riktlinjer om värdering som finns (International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines).

Skälen för regeringens förslag: Värderingen av tillgångarna och andelarna i en AIF-fond ska enligt AIFM-direktivet utföras av någon som är oberoende i förhållande till AIF-förvaltarens portföljförvaltning. Det kan åstadkommas genom att värderingen sköts av en extern värderare, dvs. en juridisk eller fysisk person som är oberoende i förhållande till AIF:en, AIF-förvaltaren och personer med nära koppling till dem (artikel 19.4 första stycket a). Det kan också ske genom att värderingen sköts av AIF-förvaltaren själv (intern värdering) under förutsättning att värderingsfunktionen är funktionellt oberoende i förhållande till portföljförvaltningen samt att ersättningspolicy och andra åtgärder säkerställer att intressekonflikter motverkas och att otillbörlig påverkan av de anställda undviks (artikel 19.4 första stycket b). Även om förvaltaren anlitar en extern värderare kan det dock bara bli fråga om ett ”oberoende” till viss del. Värderaren kommer i många fall att anlitas och få betalt av AIF-förvaltaren och det är alltid förvaltaren som ansvarar för värderingen gentemot investerarna. Begreppet ”oberoende” måste alltså förstås i ljuset av detta.

När en extern värderare utför värderingen ställs en rad ytterligare krav (artikel 19.5). Den externa värderaren ska

- omfattas av registreringsskyldighet enligt lag eller av lagar eller andra författningar eller av yrkesetiska regler,
- kunna lämna tillräckliga yrkesmässiga garantier för att effektivt kunna utföra värderingsfunktionen, och
- ha utsetts i överensstämmelse med bestämmelserna om delegation (artikel 20.1 och 20.2 samt kommissionens delegerade förordning).

Det förhållandet att vissa av förutsättningarna för delegering ska vara uppfyllda vid extern värdering innebär bl.a. att AIF-förvaltaren ska vara oförhindrad att när som helst ge ytterligare instruktioner till den externa värderaren (artikel 20.1 f). Sådana instruktioner får emellertid inte ta sikte på resultatet av värderingen, t.ex. genom att AIF-förvaltaren kräver att en viss tillgång ska värderas till ett högre belopp, eftersom en sådan instruktion skulle strida mot bl.a. kravet att värderingen ska utföras opartiskt (artikel 19.8). En annan sak är att AIF-förvaltaren, i syfte att fullgöra sina egna åligganden, kan behöva avsluta den externa värderarens uppdrag om denne objektivt sett inte lever upp till de krav som gäller för värderingen, t.ex. genom att använda icke vedertagna värderingsmetoder.

En extern värderare får inte i sin tur delegera värderingen till någon annan (artikel 19.6 i AIFM-direktivet). Värderaren ska utföra sitt uppdrag opartiskt och med vederbörlig skicklighet, aktsamhet och omsorg (artikel 19.8). För att fondens förvaringsinstitut ska få utses till extern värderare måste värderingsfunktionen vara funktionellt och hierarkiskt åtskild från den enhet som fullgör förvaringsinstitutets uppgifter (artikel 19.4 andra stycket). Potentiella intressekonflikter måste i så fall också identifieras, hanteras, övervakas och redovisas korrekt för investerarna. AIF-förvaltaren ska underrätta den behöriga myndigheten

om vem som har utsetts till extern värderare, och om denne inte uppfyller kraven får myndigheten kräva att en annan värderare utses (artikel 19.7).

Vid intern värdering ska AIF-förvaltaren se till att hantera de intressekonflikter som kan uppstå mellan värderingsfunktionen och andra delar av verksamheten (artikel 19.4 första stycket b). Förvaltarens ersättningspolicy ska vara utformad så att otillbörlig påverkan på de anställda i värderingsfunktionen undviks. Otillbörlig påverkan i detta avseende skulle t.ex. kunna vara att AIF-förvaltaren skapar ekonomiska incitament för ett visst värderingsresultat. Även andra åtgärder som förvaltaren vidtar för att hantera intressekonflikter, t.ex. åtskillnad mellan olika funktioner, ska utformas så att de anställda i värderingsfunktionen inte påverkas otillbörligt. Den behöriga myndigheten får också kräva att en extern värderare eller en revisor ska verifiera de metoder som används och/eller resultatet, dvs. den faktiska värderingen (artikel 19.9).

Oavsett om AIF-förvaltaren har anlitat en extern värderare eller sköter värderingen internt är det alltid förvaltaren som i förhållande till AIF:en och dess investerare ansvarar för att värderingen, beräkningen av NAV och redovisningen av det värdet är korrekt (artikel 19.10 första stycket i AIFM-direktivet). En extern värderare ansvarar dock i förhållande till förvaltaren för förluster på grund av försumligt eller uppsåtligt agerande (artikel 19.10 andra stycket i AIFM-direktivet). Det gäller oavsett hur avtalet mellan förvaltaren och värderaren har utformats. Enligt regeringens uppfattning bör det med ansvar i artikel 19.10 förstås skadeståndsansvar, även om det vidare begreppet ”ansvar” anges i första stycket i den svenska språkversionen. I den engelska språkversionen används nämligen begreppet ”liability”, vilket även förekommer i artikel 9.7 som också avser AIF-förvaltarens skadeståndsansvar. I fråga om genomförandet av artikel 19.10, se avsnitt 11.4.

Bestämmelser motsvarande artikel 19.4–19.9 i AIFM-direktivet bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Vid sidan av begreppet registreringsskyldighet bör begreppet tillståndsplikt användas i linje med övrig näringsrättslig reglering av finansiella företag. Beträffande *Svenska Riskkapitalföreningens* påpekande när det gäller värdering av tillgångar i onoterade bolag konstaterar regeringen att direktivet inte innebär något krav på extern värdering; en intern värderingsfunktion är enligt vad som framgår ovan också möjlig.

När det gäller direktivets krav på en extern värderare är det inte helt tydligt vad som avses med att någon omfattas av registreringsskyldighet eller yrkesetiska regler. Reglerna bör tolkas relativt extensivt, med beaktande av att det i kommissionens delegerade förordning preciseras vad som avses med tillräckliga yrkesmässiga garantier (artikel 73). Det torde stå klart att en auktoriserad revisor eller ett revisionsbolag kan komma i fråga som extern värderare.

Beträffande revisorer och revisionsbolag torde kravet på oberoende i AIFM-direktivet innebära att revisorn eller revisionsbolaget i fråga inte bör få åta sig uppdraget som extern värderare om personen eller bolaget har anlitats för att utföra revision som kan komma att omfatta de aktuella tillgångarna och skulderna. Det kan gälla revision av såväl AIF:en som av AIF-förvaltaren. Om AIF:en i fråga t.ex. är ett aktiebolag, bör således inte bolagets revisor samtidigt utföra en extern värdering. För att säkerställa revisorns oberoende och bl.a. förhindra ett s.k. självgransk-

ningsshot, finns dels grundläggande regler om jäv i lag, dels yrkesetiska regler. Jävsreglerna finns bl.a. i 9 kap. 17 § aktiebolagslagen. De yrkesetiska regler som gäller för revisorer i Sverige bygger på ett ramverk med relativt få detaljerade bestämmelser i revisorslagen (2001:883) vilka fylls ut av god revisorssed, med vilket åsyftas främst utvecklade normer för revisorers yrkesmässiga uppträdande. Frågan om självgranskningsshot berörs även bl.a. i två förslag till EU-rättsakter².

Under vissa förutsättningar får AIF:ens förvaringsinstitut utses till extern värderare (artikel 19.4 andra stycket). Ett förvaringsinstitut kan vara t.ex. ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag (se artikel 21.3). Kreditinstitut och värdepappersbolag torde även då de inte utför uppgifter som förvaringsinstitut kunna komma i fråga som extern värderare; i sådana fall behöver de inte heller uppfylla de särskilda kraven som gäller när förvaringsinstitut utses till externa värderare. Sådana företag är vanligtvis inte registrerade som "värderingsinstitut" eller dylikt. De har dock beviljats tillstånd för sin verksamhet och står under tillsyn. Vidare ägnar de sig åt verksamhet som bör kunna göra att de kan anses lämpliga att värdera tillgångarna i en AIF. Med motsvarande resonemang bör t.ex. även försäkringsföretag och fondbolag kunna komma i fråga som externa värderare. Huvudsaken är att de står under någon form av tillståndsprövning och tillsyn eller omfattas av yrkesetiska regler samt att den verksamhet som de driver gör att de har förutsättningar att kunna utföra sina uppgifter som värderare, t.ex. genom att de i stor utsträckning förvaltar tillgångar av relevant slag.

I fråga om t.ex. fastighetsfonder är det tänkbart att en fastighetsmäklare som har registrerats hos Fastighetsmäklarinspektionen enligt 5 § fastighetsmäklarlagen (2011:666) kan uppfylla kraven för externa värderare vad gäller att värdera fast egendom som tillhör AIF:en i fråga.

Såsom *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* påpekar får en AIF-förvaltare agera extern värderare för en AIF som förvaltas av en annan AIF-förvaltare, då värdering är en funktion som förvaltaren får utföra enligt punkten 2 a iii i bilaga I till AIFM-direktivet. Det förutsätter emellertid att det rör sig om en extern AIF-förvaltare (se artikel 6.3 i AIFM-direktivet, jfr det som anges om delegering av portföljförvaltning och riskhantering i artikel 78 i kommissionens delegerade förordning). I det enskilda fallet är det alltid Finansinspektionen som avgör om en viss värderare uppfyller kraven, vilket möjliggörs av att inspektionen ska informeras om att en extern värderare används och har möjlighet att överpröva AIF-förvaltarens beslut.

Vidare framför *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* att det finns anledning att överväga sambandet mellan reglerna om värdering respektive delegation i AIFM-direktivet. Extern värdering torde vara en form av delegering (eller uppdragsavtal enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, se vidare avsnitt 11.3). Sambandet mellan artikel 19 och 20 har uttryckligen reglerats i artikel

² Se förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2006/43/EG om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning (KOM (2011) 778) samt förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse (KOM (2011) 779).

19.5 c. Den senare regeln innebär att även vissa förutsättningar för delegering ska vara uppfyllda vid extern värdering. Den hänvisning som finns i artikel 19.5 c till artikel 20.2 innebär enligt regeringens mening begränsningar i möjligheten att delegera portföljförvaltnings- eller riskhanteringsuppgifter till extern värderare som antingen genom delegering utför uppgifter för förvaringsinstitutets räkning (punkten a) eller någon annan vars intressen kan komma i konflikt med AIF-förvaltarens m.m. I övrigt framgår det av direktivet att kraven för delegering i artikel 20.1 samt de delegerade akter som har antagits med stöd av artikel 20.7, dvs. kommissionens delegerade förordning, ska gälla även vid extern värdering. Enligt regeringens mening behöver det inte särskilt anges i den nya lagen att även kraven i den delegerade förordningen ska vara uppfyllda.

Några särskilda regler om hur värderingsfunktionen ska organiseras för specialfonder finns inte i LIF. De regler som föreslås för AIF:er i allmänhet på detta område bör därför också gälla för specialfonder.

11.3 Delegering

11.3.1 Allmänt om delegering

I artikel 20 i AIFM-direktivet finns regler om AIF-förvaltares delegering av uppgifter till en tredje part. Regler om delegering finns i både UCITS-direktivet (artikel 13) och MiFID (artikel 13.5). När dessa direktiv genomfördes i svensk rätt användes begreppet uppdragsavtal (4 kap. 4 § LIF och 8 kap. 14 § lagen om värdepappersmarknaden). Det rör sig dock om samma sak; att det tillståndspliktiga företaget uppdrar åt någon annan att utföra vissa delar av den tillståndspliktiga verksamheten. I dessa fall ställs krav på förutsättningarna för att sådana uppdrag ska få lämnas, vem det får lämnas till, vad avtalet som reglerar uppdraget ska innehålla och att den behöriga myndigheten ska underrättas m.m. Genom att begreppet tredje part används i AIFM-direktivet står det klart att det inte rör sig om delegation i bemärkelsen intern ansvarsfördelning inom AIF-förvaltarens organisation. Den frågan behandlas ovan i avsnitt 11.1 och delvis i avsnitt 11.2.

Liksom vid delegering enligt MiFID är det inte all delegering eller alla uppdragsavtal som omfattas av AIFM-direktivets regler. Enligt skäl 31 i MiFID ska delegering av supportuppgifter, såsom administrativa och tekniska funktioner, inte omfattas av kraven. I kommissionens delegerade förordning klargörs att det är delegering av de förvaltningsfunktioner som anges i bilaga I till AIFM-direktivet som omfattas av direktivets krav (skäl 82).

Att en viss uppgift har delegerats inskränker inte AIF-förvaltarens skyldigheter enligt AIFM-direktivet. Detsamma bör gälla i förhållande till den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Någon särskild bestämmelse av den innebörden krävs dock inte, annat än i fråga om skadestånd (se avsnitt 11.4).

11.3.2 Förutsättningar för delegering

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare som avser att till en tredje part delegera vissa uppgifter eller funktioner ska underrätta Finansinspektionen innan uppdragstagaren påbörjar uppdraget.

För delegering krävs

- att AIF-förvaltaren på objektiva grunder kan motivera hela sin delegeringsstruktur,
- att uppdragstagaren är kvalificerad för uppgiften och har tillräckliga resurser för att utföra den samt
- att uppdragsavtalet varken hindrar tillsynen eller AIF-förvaltaren från att handla i investerarnas intressen.

Dessutom krävs att AIF-förvaltaren kan övervaka uppgiften, ge de anvisningar som krävs och vid behov omedelbart säga upp uppdragsavtalet.

Om delegeringen avser portföljförvaltning eller riskhantering, får delegeringen ske endast till företag som har tillstånd för diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument eller är registrerade som förvaltare av tillgångar och är föremål för tillsyn. I annat fall krävs att Finansinspektionen i förväg har godkänt delegeringen.

Om delegeringen avser portföljförvaltning eller riskhantering och sker till ett företag som inte är etablerat i ett land inom EES, krävs även att det finns ett samarbete mellan Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i det land där företaget är etablerat.

AIF-förvaltaren ska fortlöpande övervaka den verksamhet som utförs av uppdragstagaren.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i en underrättelse till Finansinspektionen om delegering och i en ansökan om godkännande av delegering av portföljförvaltning eller riskhantering.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen har dock inte föreslagit någon bestämmelse enligt vilken AIF-förvaltaren uttryckligen åläggs att övervaka den verksamhet som har anförtrots uppdragstagaren.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det. *Finansinspektionen* anser att det i linje med vad som gäller enligt LIF bör införas en uttrycklig rätt för inspektionen att, inom ramen för ärenden som rör delegering av verksamhet, förelägga AIF-förvaltaren att vidta åtgärder utan att inspektionen behöver inleda ett ingripandeärende enligt 15 kap. i utredningens förslag till ny lag om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Enligt utredningens förslag är det möjligt för andra än tillståndspliktiga företag att ta emot uppdrag som avser riskhantering. Betänkandet innehåller däremot inte någon närmare vägledning om vad som avses med de övriga krav som ska vara uppfyllda eller vad Finansinspektionen ska lägga till grund för sin bedömning. Eftersom en sådan vägledning är nödvändigt för att ta ställning till uppdragsavtal om riskhantering, bör det enligt inspektionen tas in en hänvisning till bestämmelserna om delegering samt ett krav på rutiner för hantering av intressekonflikter hos uppdragstagaren. *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* anser att det är

oklart vad som avses med att Finansinspektionen ska underrättas om uppdragsavtal innan de träder i kraft. Oklarheten gäller dels vad Finansinspektionen förväntas göra med underrättelsen, dels om besked från inspektionen behöver avvaktas innan avtalet träder i kraft. I linje med vad som gäller för värdepappersfonder bör en AIF-förvaltare kunna ingå distributionsavtal utan att samtliga krav som gäller delegering av annan fondverksamhet behöver vara uppfyllda. Någon anmälan av distributionsavtal till Finansinspektionen bör inte krävas och det bör inte ställas några krav på avtalsinnehållet. Föreningarna anser att det är av stor vikt för AIF-förvaltarens verksamhet att det klargörs vilka företag som får utföra portföljförvaltning på uppdrag av en AIF-förvaltare. Värdepappersinstitut med tillstånd till diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument får självfallet på uppdrag förvalta finansiella instrument som ingår i en AIF. Eftersom en AIF kan ha investeringstillgångar som inte är finansiella instrument, t.ex. fastigheter, uppkommer dock fråga om ett värdepappersinstitut får förvalta även sådana tillgångar.

Skälen för regeringens förslag: En AIF-förvaltare som avser att uppdra åt någon annan att utföra uppgifter för förvaltarens räkning måste enligt AIFM-direktivet underrätta den behöriga myndigheten innan delegeringen "träder i kraft" (artikel 20.1). För att delegeringen ska vara tillåten ska en rad villkor vara uppfyllda (se nedan).

Möjligheterna till delegation enligt AIFM-direktivet är avsedda att tillämpas restriktivt (se skäl 30). Allmänna principer om delegering finns också i kommissionens delegerade förordning (artikel 75). I förordningen finns även detaljerade regler om underrättelse om delegering till den behöriga myndigheten och befogenhet för myndigheten att kräva vissa kompletteringar från AIF-förvaltaren (artikel 76).

Restriktionerna för delegering omfattar inte enklare tjänster som en AIF-förvaltare anlitar någon annan för att utföra. Exempelvis omfattas inte delegering av supportuppgifter, såsom administrativa och tekniska funktioner, av de begränsningar och restriktioner som följer av direktivet (skäl 31). *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* tar upp frågan om huruvida avtal avseende distribution (försäljning) av fondandelar omfattas av AIFM-direktivets regler för delegering. Vid genomförandet i svensk rätt av UCITS IV-direktivet uppkom en motsvarande fråga, vilken behandlades utförlig i förarbetena. Regeringen ansåg då att det inte fanns anledning att kräva att uppdragsavtal avseende distribution skulle ges in till Finansinspektionen enligt de regler som gäller för delegering av uppgifter från fondbolaget till någon annan (prop. 2010/11:135 s. 263 f.). I fråga om AIFM-direktivet bör de "funktioner" enligt artikel 20.1 som omfattas av reglerna om delegering anses motsvara de investeringsförvaltningsfunktioner som anges i bilaga I till direktivet (se skäl 31 i AIFM-direktivet och skäl 82 i den delegerade förordningen, särskilt vad gäller begreppet förvaltningsfunktioner). Vid sidan av investeringsförvaltningsfunktionerna, som förvaltaren måste utföra, omnämns i punkten 2 i bilaga I vissa andra funktioner som en förvaltare kan utföra. Däribland omnämns marknadsföring särskilt. Begreppet marknadsföring har behandlats i avsnitt 8.2. De flesta distributionsavtal torde enligt regeringens bedömning innefatta marknadsföring i direktivets mening. Eftersom marknadsföring inte hör till AIF-

förvaltarens obligatoriska uppgifter, torde det vara möjligt för en AIF som är en juridisk person är själv utföra distributionen även om AIF:en förvaltas externt. AIFM-direktivet reglerar inte frågan om delegation av uppgifter från en AIF till en tredje part. Vidare kan distribution ske utan avtal med AIF-förvaltaren. I sådana fall har AIF-förvaltaren givetvis inte några förpliktelser i nu aktuellt avseende. Sammantaget gör regeringen bedömningen att distributionsavtal inte omfattas av reglerna om delegering i AIFM-direktivet. Det finns inte heller från regeringens sida någon anledning att kräva att Finansinspektionen ska underrättas om ett distributionsavtal enligt reglerna för uppdragsavtal. En annan sak är att inspektionen ska ha rätt att vid behov t.ex. kräva att AIF-förvaltaren lämnar vissa upplysningar.

De frivilliga uppgifterna i bilaga I till AIFM-direktivet innefattar inlösen av andelar. Det kan i fråga om distribution nämnas att ett värdepappersinstitut som mottar en kundorder avseende fondandelar och vänder sig till fondförvaltaren för att denne ska lösa in andelarna anses ägna sig åt investeringstjänsten utförande av order avseende finansiella instrument på kundens uppdrag enligt 2 kap. 1 § 2 lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2006/07:115 s. 303 ff.).

AIF-förvaltaren måste på objektiva grunder kunna motivera hela sin delegeringsstruktur och således inte endast delegeringen av en enskild uppgift (artikel 20.1 första stycket a). Ett skäl för att lägga ut viss uppgift eller verksamhet på någon annan är att det innebär en effektivisering (se skäl 30 i AIFM-direktivet). I kommissionens delegerade förordning preciseras vad som krävs för att AIF-förvaltaren ska kunna motivera delegeringen och vilken information som ska lämnas till den behöriga myndigheten (artikel 76).

Uppdragstagaren måste förfoga över tillräckliga resurser för att utföra uppgifterna, och de personer som i praktiken driver verksamheten ska ha erforderligt gott anseende och tillräcklig erfarenhet (artikel 20.1 första stycket b). I kommissionens delegerade förordning utvecklas kraven på uppdragstagaren (artikel 77). Där framgår bl.a. att lämplig yrkesutbildning och tidigare yrkeserfarenhet av verksamheten krävs. Kravet på uppdragstagaren i AIFM-direktivet innebär att AIF-förvaltaren på goda grunder måste ha gjort bedömningen att uppdragstagaren kan hantera det som denne åtar sig och även har förvissat sig om att de som faktiskt utför uppgifterna är lämpliga och har tillräcklig kunskap och erfarenhet. De flesta AIF-förvaltare kommer i praktiken inte att kunna vara så involverade i en uppdragstagares verksamhet att de kan bedöma enskilda anställda. AIF-förvaltaren bör därför rimligen genom avtal kunna ålägga uppdragstagaren att se till att tillräckligt lämpliga och kunniga personer utför uppgifterna. Det får däremot anses åligga förvaltaren att kontrollera, om det inte redan är känt, att uppdragstagaren i och för sig har personal och andra relevanta resurser som uppfyller kraven.

Om delegeringen avser portföljförvaltning eller riskhantering, får den ske endast till företag som har tillstånd eller är registrerade som förvaltare av tillgångar och är föremål för tillsyn (artikel 20.1 första stycket c i AIFM-direktivet). Av kommissionens delegerade förordning framgår vilka företag som avses (artikel 78). Det gäller externa AIF-förvaltare och vissa företag från tredjeland samt värdepappersinstitut och fondbolag samt vissa utländska motsvarigheter till dessa. Begreppet

portföljförvaltning i AIFM-direktivet motsvarar investeringstjänsten diskretionär portföljförvaltning av finansiella instrument i 2 kap. 1 § 4 lagen om värdepappersmarknaden och motsvarande reglering för andra företag. Vad gäller specialfonder är redan i dag erforderliga tillstånd hos uppdragstagaren en förutsättning för att delegering av förvaltning av tillgångarna i fonden ska få ske (se 4 kap. 5 § andra stycket LIF).

Även om riskhantering i sig inte är någon tillståndspliktig verksamhet, ställs i kommissionens delegerade förordning samma krav på företag som ska åta sig sådana uppdrag som vad gäller portföljförvaltning. Från kravet på tillstånd får undantag tillåtas om den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland i förväg har godkänt delegeringen.

Om delegeringen avser portföljförvaltning eller riskhantering och sker till ett företag som inte är etablerat i ett land inom EES ska det även finnas ett säkerställt samarbete mellan den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland och tillsynsmyndigheten i det andra landet (artikel 20.1 första stycket d).

Delegeringen får inte hindra en effektiv tillsyn över AIF-förvaltaren och i synnerhet inte hindra AIF-förvaltaren från att handla, eller AIF:en från att förvaltas, i investerarnas bästa intresse (artikel 20.1 första stycket e). Detta krav innebär att AIF-förvaltaren avtalsvägen måste säkerställa att den behöriga myndigheten bl.a. kan få tillträde till uppdragstagarens lokaler, om det krävs för att utöva tillsyn (se vidare artikel 79 i kommissionens delegerade förordning). I kravet på att delegationen inte får hindra förvaltaren att handla i investerarnas intresse får anses ligga ett krav på att avtalet innehåller dels rimliga uppsägnings-tider, dels rutiner vid uppdragstagarens konkurs och dylikt.

AIF-förvaltaren ska kunna visa att den som delegerats uppgifter är kvalificerad och i stånd att utföra uppgifterna i fråga, att den valts med all tillbörlig omsorg, att AIF-förvaltaren själv alltid effektivt kan övervaka de delegerade funktionerna i fråga samt när som helst ge ytterligare instruktioner till den som delegerats uppgifter och med omedelbar verkan återkalla delegeringen, om investerarnas intressen så kräver (artikel 20.1 första stycket f). Utöver kravet på att förvaltaren ska säkerställa att denne kan övervaka de delegerade funktionerna ska förvaltaren regelbundet också faktiskt övervaka uppdragets utförande (artikel 20.1 andra stycket). För det fall delegeringen avser extern värdering bör värderarens oberoende ställning beaktas då eventuella instruktioner ges (se avsnitt 11.2.2).

En bestämmelse motsvarande artikel 20.1 i AIFM-direktivet med krav på underrättelse till Finansinspektionen och förutsättningarna för delegation av uppgifter och funktioner bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Det bör även anges en uttrycklig skyldighet för AIF-förvaltaren att övervaka den delegerade verksamheten.

Syftet med AIF-förvaltarens underrättelseskyldighet i fråga om uppdragsavtal är att den behöriga myndigheten ska kunna kontrollera att förutsättningarna för delegation är uppfyllda. Finansinspektionen förutsätts således kontrollera den saken efter det att AIF-förvaltaren har en underrättat inspektionen. I anslutning till vad *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* anför finns det anledning att konstatera att AIFM-direktivet inte föreskriver att AIF-förvaltaren behöver avvakta

något ställningstagande från Finansinspektionen innan de delegerade arbetsuppgifterna enligt uppdragsavtalet kan börja utföras. Någon sådan bestämmelse bör inte heller införas i den nya lagen. Det är således tillräckligt att AIF-förvaltaren har underrättat Finansinspektionen om uppdragsavtalet och att inspektionen har möjligheter att vidta åtgärder före det att uppdragstagaren börjar utföra uppdraget.

Vid behov kan Finansinspektionen enligt kommissionens delegerade förordning begära ytterligare förtydliganden och dokument som visar att hela delegeringsstrukturen baseras på objektiva grunder (artikel 76.2). Eftersom den frågan regleras i förordningen saknas det anledning att införa en bestämmelse i den nya lagen av liknande innebörd. Om Finansinspektionens kontroll och en eventuell begäran om kompletterande information skulle utmynna i bedömningen att uppdragsavtalet inte uppfyller de uppställda kraven, får inspektionen ingripa enligt 14 kap. den nya lagen (15 kap. i utredningens förslag). Ingripande kan t.ex. ske genom ett föreläggande att vidta en viss åtgärd eller genom ett förbud mot att verkställa ett visst beslut. Ett sådant ingripande förutsätter att AIF-förvaltaren har åsidosatt sina skyldigheter enligt bl.a. den nya lagen. Kraven för uppdragsavtal ska vara uppfyllda gäller redan då ett uppdragsavtal ingås, vilket medför att Finansinspektionen kommer att kunna ingripa mot AIF-förvaltaren med anledning av ett felaktigt uppdragsavtal redan före det att uppgifterna eller funktionerna enligt uppdragsavtalet har börjat utföras.

Även i LIF finns bestämmelser om Finansinspektionens befogenheter att ingripa avseende uppdragsavtal. Enligt 4 kap. 7 § andra stycket LIF ska Finansinspektionen förelägga fondbolaget i fråga att vidta vissa åtgärder för det fall att ett uppdragsavtal strider mot bestämmelserna i LIF eller hindrar en effektiv tillsyn av fondbolaget. Ingripandefrågan har i LIF reglerats i anslutning till den materiella bestämmelse som gäller uppdragsavtal, snarare än i det kapitel som gäller ingripanden i allmänhet. I sak överensstämmer dock bestämmelsen i LIF med det som föreslås gälla enligt den nya lagen. Enligt regeringens mening saknas det därför anledning att i den nya lagen ta in en särskild bestämmelse om ingripande av det slag som *Finansinspektionen* föreslår.

AIF:er kan inneha tillgångar av annat slag än finansiella instrument. Exempelvis kan en fastighetsfond äga fastigheter direkt i stället för aktier i olika fastighetsbolag. Beträffade AIF:er som innehar andra tillgångar än finansiella instrument kan delegering av portföljförvaltningen således avse förvaltning av sådana tillgångar. Enligt kommissionens delegerade förordning anses bl.a. värdepappersbolag och kreditinstitut uppfylla kravet på att vara "auktoriserade eller registrerade som förvaltare av tillgångar" enligt artikel 20.1 första stycket c i AIFM-direktivet (artikel 78 i den delegerade förordningen). Det bör således inte krävas att företaget i fråga har tillstånd för förvaltningen av den särskilda tillgången, t.ex. vad gäller möjligheten för värdepappersbolag att beviljas tillstånd för sidoverksamhet enligt 2 kap. 3 § första stycket lagen om värdepappersmarknaden. En annan sak är att värdepappersbolag, kreditinstitut m.fl. naturligtvis är skyldiga att iaktta de regler som gäller för deras verksamhet.

För specialfonder finns bestämmelser om delegering av uppgifter eller funktioner i 4 kap. 4–7 §§ LIF, som delvis har berörts ovan. I dessa

bestämmelser har UCITS-direktivets regler om delegering genomförts i svensk rätt. Bestämmelserna i LIF hänvisar också uttryckligen till regler i UCITS-direktivet. Bestämmelserna i LIF överensstämmer i sak till stora delar med kraven i AIFM-direktivet. Några särskilda krav i fråga om delegering vid förvaltning av specialfonder bör inte ställas upp i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Reglerna i kommissionens delegerade förordning gäller även vid förvaltning av specialfonder.

11.3.3 Förbud mot delegering i vissa fall m.m.

Regeringens förslag: Delegering av portföljförvaltningen eller riskhanteringen får inte göras till förvaringsinstitutet eller någon som förvaringsinstitutet har delegerat uppgifter till. Om sådana uppgifter eller funktioner delegeras till någon vars intressen kan komma i konflikt med AIF-förvaltarens intressen eller med AIF:ens investerares gemensamma intresse måste uppdragstagaren

- hålla portföljförvaltnings- eller riskhanteringsuppgifterna åtskilda från de oförenliga uppgifterna och
- identifiera, hantera och övervaka intressekonflikterna samt redovisa dem för AIF:ens investerare.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna, med undantag av *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen*, tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det. Föreningarna anser att artikel 20.2 i AIFM-direktivet inte motsvarar den nu gällande bestämmelsen för specialfonder i 4 kap. 6 § LIF, vilket kan få betydande konsekvenser.

Skälen för regeringens förslag: Verksamheterna portföljförvaltning eller riskhantering får enligt AIFM-direktivet inte delegeras till AIF:ens förvaringsinstitut eller till någon som förvaringsinstitutet har delegerat uppgifter till (artikel 20.2 a). Dessa verksamheter får som huvudregel inte heller delegeras till någon annan vars intressen kan komma i konflikt med AIF-förvaltarens eller investerarnas intressen. En sådan uppdragstagare kan dock komma i fråga om denne funktionellt och hierarkiskt har separerat sina portföljförvaltnings- eller riskhanteringsuppgifter från de verksamheter där intressekonflikter gentemot AIF-förvaltaren eller investerarna kan förekomma. Det krävs också att de potentiella konflikterna identifieras, hanteras och övervakas samt redovisas för investerarna på ett korrekt sätt (artikel 20.2 b). I kommissionens delegerade förordning finns kriterier till ledning för bedömningen av om en viss delegering strider mot AIF-förvaltarens respektive investerares intressen (artikel 80). En bestämmelse motsvarande artikel 20.2 i AIFM-direktivet bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Reglerna i artikel 20.2 liknar den gällande bestämmelsen för specialfonder i 4 kap. 6 § LIF. De skiljer sig emellertid åt genom att delegeringsförbudet utsträcks till att omfatta även den som förvaringsinstitutet har delegerat uppgifter till. Eftersom reglerna i direktivet således är mer långtgående än dem som i dag gäller enligt svensk rätt beträffande specialfonder finns det inte någon möjlighet att fortsätta att

tillämpa bestämmelsen i LIF i fråga om specialfonder. Som *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* konstaterar innebär genomförandet av AIFM-direktivet en ändring i förhållande till gällande rätt i detta avseende.

11.3.4 Förbud mot ”brevlådeföretag”

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare får inte delegera uppgifter eller funktioner i en sådan omfattning att förvaltaren i praktiken inte längre kan anses fungera som förvaltare av en AIF.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 20.3 första ledet i AIFM-direktivet ska AIF-förvaltarens ansvar gentemot AIF:en och investerarna inte påverkas av att delegering har skett. Med ansvar bör avses förvaltarens skadeståndsansvar (se avsnitt 11.4).

Enligt artikel 20.3 andra ledet i AIFM-direktivet får en AIF-förvaltare inte delegera ”i en sådan omfattning” att AIF-förvaltaren i praktiken inte längre kan anses fungera som förvaltare för en AIF och i så stor utsträckning att förvaltaren blir att anse som ett ”brevlådeföretag”. Det finns ingen självklar gräns för när en förvaltare ska anses ha lämnat ifrån sig alltför mycket av sin verksamhet till uppdragstagare. En motsvarande regel finns i artikel 13.2 i UCITS-direktivet. I båda fallen torde syftet vara att betona att det ska vara fråga om uppdragsavtal för att effektivisera verksamheten (jfr skäl 30 i AIFM-direktivet), snarare än att begränsa ansvaret för AIF-förvaltaren respektive fondbolaget. För värdepappersfonder har det i förarbetena uttalats att det får överlämnas till rättstillämpningen att avgöra var gränsen går för hur omfattande delegation som kan accepteras, men att det inte ska uppstå fondbolag som finns på papperet men som i själva verket inte har någon reell verksamhet (prop. 2002/03:150 s. 170). Uttalandet bör i viss mån gälla även för AIF-förvaltare. I första hand bör emellertid reglerna i kommissionens delegerade förordning tillämpas (artikel 82). I förordningen anges i vilka situationer en AIF-förvaltare under alla förhållanden ska anses vara ett brevlådeföretag och inte längre anses förvalta en AIF. Vid sidan av dessa särskilt angivna fall kan delegeringen ha gått för långt även i andra fall. Det får överlämnas till rättstillämpningen att i sådana fall göra en bedömning av omständigheterna i det enskilda fallet.

En bestämmelse motsvarande artikel 20.3 andra ledet i AIFM-direktivet bör tas in i den nya lagen. Den regeln motsvarar i sak bestämmelsen för specialfonder i 4 kap. 4 § LIF. Några särskilda bestämmelser för förvaltare av specialfonder bör därför inte införas.

11.3.5 Vidaredelegering

Regeringens förslag: En uppdragstagare till vilken en AIF-förvaltare har delegerat uppgifter eller funktioner får vidaredelegera dem under förutsättning

- att AIF-förvaltaren på förhand har godkänt vidaredelegeringen,
- att AIF-förvaltaren har underrättat Finansinspektionen innan de uppgifter eller funktioner som vidaredelegeringen avser börjar utföras,
- att uppdragstagaren övervakar verksamheten och
- att förutsättningarna för delegering är uppfyllda.

Beträffande vidaredelegering av portföljförvaltning och riskhantering gäller samma förutsättningar som vid delegering.

Om den som vidaredelegerats funktioner i sin tur delegerar någon av dessa funktioner, gäller villkoren för vidaredelegation i förhållande till den som ska utföra uppgifterna eller funktionerna.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Om en AIF-förvaltare har delegerat vissa funktioner till en tredje part får denne enligt AIFM-direktivet vidaredelegera funktionerna endast under vissa förutsättningar (artikel 20.4). AIF-förvaltaren måste ha godkänt en sådan vidaredelegering i förväg. Den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland ska ha underrättats och samtliga villkor för delegering enligt artikel 20.1 ska vara uppfyllda även beträffande vidaredelegationen. Detaljerade regler om godkännande av och underrättelse om vidaredelegering finns i kommissionens delegerade förordning (artikel 81). Uppdragstagaren ska också regelbundet övervaka hur dennes uppdragstagare utför tjänsterna (artikel 20.5 andra stycket i AIFM-direktivet). Samma krav gäller om en uppdragstagares uppdragstagare i sin tur delegerar uppgifterna vidare (artikel 20.6).

När det gäller vidaredelegering av portföljförvaltning och riskhantering får detta inte ske på sådant sätt att reglerna i artikel 20.2 kringgås (artikel 20.5 första stycket i AIFM-direktivet). En tredje part som hanterar portföljförvaltning eller riskhantering på uppdrag av en AIF-förvaltare får alltså inte vidaredelegera dessa uppgifter till AIF:ens förvaringsinstitut eller till någon annan vars intressen kan komma i konflikt med förvaltarens eller investerarnas. I det senare fallet kan delegation få förekomma under samma förutsättningar som i artikel 20.2 b, dvs. att de verksamheter där intressekonflikter kan förekomma hålls separerade från portföljförvaltningen respektive riskhanteringen, se avsnitt 11.3.2.

En särskild bestämmelse avseende vidaredelegering av extern värdering behandlas i avsnitt 11.2.2.

Bestämmelser motsvarande artikel 20.4–20.6 i AIFM-direktivet bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

11.4 Skadeståndsansvar

Regeringens förslag: En svensk AIF-förvaltare eller en utländsk AIF-förvaltare som förvaltar en AIF som är etablerad i Sverige ska ersätta skada som denne har tillfogat AIF:en eller dess investerare genom att överträda

– den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller nationella bestämmelser i förvaltarens hemland som genomför AIFM-direktivet,

– andra författningar som reglerar AIF-förvaltarens verksamhet,

– fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk för AIF:en, eller

– bolagsordningen eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar förvaltarens verksamhet.

En AIF-förvaltares ansvar för skada som har tillfogats AIF:en eller dess investerare ska inte inskränkas av ett uppdragsavtal.

AIF-förvaltaren ska vara skadeståndsskyldig gentemot AIF:en och dess investerare vad gäller värdering. En extern värderare ska dock gentemot AIF-förvaltaren ansvara för förlust som uppkommit till följd av att denne uppsåtligen eller av oaktsamhet brutit i utförandet av sina uppgifter.

Utredningens förslag: Utredningen har för AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder föreslagit en bestämmelse om skadeståndsansvar i allmänhet av i huvudsak samma innebörd som regeringens förslag. Vidare har utredningen föreslagit bestämmelser om ansvar vid uppdragsavtal respektive extern värdering som i huvudsak överensstämmer med regeringens förslag. Utredningen har dock inte föreslagit någon allmän bestämmelse om skadeståndsansvar för förvaltning av andra AIF:er än specialfonder.

Remissinstanserna, med undantag av *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen*, tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det. Föreningarna anser att bestämmelsen i utredningens förslag om att en extern värderare är ansvarig i förhållande till AIF-förvaltaren är ett avsteg från principen att förvaltaren ansvarar för delegerad verksamhet.

Skälen för regeringens förslag: I AIFM-direktivet finns regler om AIF-förvaltares skadeståndsansvar i vissa särskilda avseenden. Det gäller AIF-förvaltarens respektive en extern värderares ansvar vid värdering (artikel 19.10, se avsnitt 11.2.2) och vid delegering (uppdragsavtal, artikel 20.3 första ledet, se avsnitt 11.3.3). Avseende uppdragsavtal anges det i AIFM-direktivet att AIF-förvaltarens ansvar inte ska påverkas av att de har delegerat funktioner till tredje part. Formuleringen synes förutsätta att AIF-förvaltaren har ett allmänt skadeståndsansvar i förhållande till AIF:en och dess investerare.

AIFM-direktivet innehåller även krav på startkapital och kapitalbas (artikel 9). För att täcka risker i fråga om yrkesansvar som uppstår på grund av verksamhet som AIF-förvaltare får driva enligt AIFM-direktivet ska förvaltaren antingen ha extra kapitalbasmedel eller en ansvarsförsäkring. Kapitalbasmedlen ska vara tillräckliga för att täcka eventuella risker för skadeståndsansvar som har sin grund i fel eller

försumlighet i verksamheten. Ansvarsförsäkringen ska gälla för skadeståndsansvar som har sin grund i fel eller försumlighet i verksamheten. I kommissionens delegerade förordning preciseras vilka yrkesansvarsrisker som avses (artikel 12). Det gäller bl.a. handlingar, fel eller försummelser som leder till åsidosättanden av skyldigheter enligt lagar och andra författningar, AIF-fondens regler eller bolagsordning, AIF-fondens villkor för kontraktering av AIF-förvaltaren, felaktigt utförda värderingar samt förluster till följd av verksamhetsavbrott. Även reglerna om startkapital, kapitalbas, ansvarsförsäkring och yrkesrisker förutsätter således att AIF-förvaltaren har ett långtgående skadeståndsansvar för fel eller försumlighet i verksamheten.

AIFM-direktivet innehåller inte någon regel om skadeståndsansvar i allmänhet för AIF-förvaltare. Det innebär enligt regeringens uppfattning att direktivet överlämnar till medlemsstaterna att reglera vad som ska gälla i det avseendet. I LIF finns en allmän bestämmelse om fondbolags skadeståndsskyldighet gentemot fondandelsägarna (2 kap. 21 § första meningen). I bestämmelsen anges att fondbolaget ska ersätta skada som en fondandelsägare tillfogats genom att fondbolaget överträtt LIF eller fondbestämmelserna. Skadeståndsskyldigheten gäller oberoende av fel eller försummelser och kompletteras av bestämmelserna i skadeståndslagen (prop. 1989/90:153 s. 76 och prop. 2002/03:150 s. 279 f.). Ansvaret gäller dock inte oberoende av fondbolagets agerande, eftersom det är en förutsättning att antingen LIF eller fondbestämmelserna har överträtts för att ersättningsskyldighet ska uppkomma. Utredningens förslag innebär att en bestämmelse av samma innebörd tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, med ändringen att den ska gälla AIF-förvaltaren i stället för fondbolaget och för förvaltning av specialfonder.

Enligt skadeståndslagen (1972:207) gäller som huvudregel att skadeståndsskyldighet för s.k. ren förmögenhetsskada utanför kontraktsförhållanden endast kan uppkomma i vissa särskilt angivna fall, t.ex. genom brott. Inom ramen för ett kontraktsförhållande finns utrymme för avtalsparterna att bestämma vad som ska gälla i skadeståndshänseende. Skadeståndslagens bestämmelser tillämpas inte heller i de fall då annat är särskilt föreskrivet (1 kap. 1 §).

Enligt regeringens uppfattning medför behovet av investerarskydd att en bestämmelse av liknande innebörd som 2 kap. 21 § LIF bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder även beträffande förvaltning av andra AIF:er än specialfonder. Bestämmelsen bör gälla för svenska AIF-förvaltare som omfattas av tillståndsplikt enligt den nya samt utländska AIF-förvaltare som förvaltar AIF:er som är etablerade i Sverige, däribland specialfonder.

AIFM-direktivet och den delegerade förordningen förutsätter att AIF-förvaltarens skadeståndsansvar gäller gentemot såväl AIF:en som dess investerare (se t.ex. artikel 19.10 första stycket). Även i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör skadeståndsansvaret vara utformat på så sätt. I vilken mån det i praktiken blir fråga om ett ansvar gentemot AIF:en eller gentemot dess investerare beror bl.a. på om det rör sig om en fond som har bildats på kontraktsrättslig eller associationsrättslig grund. En fond som har bildats på kontraktsrättslig grund, såsom en specialfond, är inte är en juridisk person och saknar

därför rättskapacitet (jfr 4 kap. 1 § första stycket LIF). Det innebär att en AIF av sådant slag inte kan rikta några anspråk gentemot AIF-förvaltaren. Däremot finns ett kontraktsrättsligt förhållande mellan förvaltaren och investeraren i sådana fall. I fråga om associationsrättsliga AIF:er, t.ex. aktiebolag, finns det en kontraktsrättslig relation mellan fonden och en extern AIF-förvaltare. Eftersom det i fråga om aktiebolag och andra bolag rör sig om en AIF som är en juridisk person kan fonden självt enligt bestämmelsen rikta anspråk på ersättning gentemot förvaltaren. I de situationer då AIF:en är ett aktiebolag är investeraren följaktligen aktieägare och har inte samma förhållande till AIF-förvaltaren som i fallet kontraktsrättsliga AIF:er. Till följd av direktivets krav och fondmarknadens struktur bör ett skadeståndsansvar föreskrivas gentemot såväl AIF:en som investerarna och oberoende av om något kontraktsrättsligt förhållande föreligger, dvs. även i utomobligatoriska fall. Det innebär t.ex. för associationsrättsliga AIF:er att en investerare kan rikta ett anspråk direkt mot AIF-förvaltaren med anledning av att en felaktig värdering har påverkat värdet på investerarens aktier och därigenom orsakat en skada. Regeringen har tidigare berört frågan om grupptalan för fondandelsägare (prop. 2002/03:150 s. 278). I fråga om skadeståndsansvar vid internt förvaltade AIF:er som är aktiebolag finns bestämmelser i aktiebolagslagen. Detsamma gäller ett aktiebolags skadeståndsanspråk.

Även en bestämmelse motsvarande artikel 20.3 första ledet i AIFM-direktivet bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Att delegering genom uppdragsavtal har skett ska således inte påverka AIF-förvaltarens skadeståndsansvar gentemot AIF:en eller dess investerare. Bestämmelsen bör utformas så att det tydligt framgår att den gäller i skadeståndshänseende mellan å ena sidan AIF-förvaltaren och å andra sidan AIF:en eller en investerare. Det behöver inte uttryckligen anges att den även omfattar vidaredelegering (se närmare avsnitt 11.3.4), eftersom vidaredelegering förutsätter att ett uppdragsavtal först har träffats.

Vid genomförandet i svensk rätt av reglerna i artikel 19.10 i AIFM-direktivet bör dess innebörd i skadeståndshänseende tydliggöras (se avsnitt 11.2.2). Dess första stycke liknar bestämmelsen om skadestånd i LIF på så sätt att ansvaret inträder oberoende av uppsåt eller vårdslöshet (2 kap. 21 §). Det är således tillräckligt att värderingen är felaktig i objektiv mening. Även om det inte framgår uttryckligen i AIFM-direktivet, bör det av naturliga skäl krävas att en skada har uppkommit till följd av den felaktiga värderingen för att ersättning ska kunna utgå. I förhållande till utredningens förslag bör det i bestämmelsen förtydligas att AIF-förvaltaren ansvarar för skada till tillfogas AIF:en eller en investerare till följd av att förvaltaren har åsidosatt sitt ansvar i nu aktuellt hänseende. Med skada avses här, liksom i övrigt, ren förmögenhetsskada.

Det andra stycket i artikel 19.10 i AIFM-direktivet reglerar ansvaret mellan förvaltaren och en extern värderare. Reglerna i det stycket begränsar avtalsfriheten mellan dessa parter och innebär att, oavsett vad parterna har avtalat, ansvarar värderaren alltid för fel i värderingen på grund av värderarens försumlighet eller uppsåt. Med försumlighet bör avses detsamma som vårdslöshet eller oaktsamhet i skadeståndsrättsliga

sammanhang. För att genomföra reglerna i andra stycket i artikel 19.10 i AIFM-direktivet beträffande både specialfonder och andra AIF-fonder, bör en bestämmelse som motsvarar den artikeln tas in i den nya lagen. Med anledning av att den föreslagna lagen på så sätt kommer att reglera även externa värderares skadeståndsansvar, bör detta förhållande framgå av den bestämmelse som gäller lagens tillämpningsområde.

Det förhållandet att en extern värderare i vissa fall är ansvarig i förhållande till AIF-förvaltaren inskränker inte AIF-förvaltarens ansvar, eftersom bestämmelsen snarast medför att förvaltaren t.ex. regressvis kan återkräva ett belopp som motsvarar vad denne har ålagts i skadeståndsskyldighet med anledning av en bristfällig värdering. Med anledning av påpekandet från *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* om förhållandet mellan AIF-förvaltarens ansvar vid uppdragsavtal respektive externa värderares ansvar i relation till förvaltaren anser regeringen dock att ett förtydligande om vad AIF-förvaltarens ansvar innebär bör göras i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Bestämmelserna i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder har företräde framför skadeståndslagen. För skadeståndsansvaret i övrigt gäller dock skadeståndslagens bestämmelser. För att uppnå ett direktivkonformt genomförande bör de bestämmelser som genomför reglerna om skadeståndsansvar vid värdering respektive uppdragsavtal i AIFM-direktivet (artiklarna 19.10 och 20.3) vara indispositiva. AIF-förvaltarens skadeståndsansvar i allmänhet bör av investerarskyddsskäl vara indispositivt i förhållande till icke-professionella investerare (jfr det som gäller enligt 3 § lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter). Det bör dock inte gälla sådana icke-professionella investerare som avses i artikel 6 i den lydelse som EU-förordningen om europeiska riskkapitalfonder väntas få (se avsnitt 9.4).

12 Förvaringsinstitut

12.1 Krav på att ha ett förvaringsinstitut och vem som kan vara förvaringsinstitut

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare ska för varje AIF som förvaltaren förvaltar se till att ett förvaringsinstitut utses.

AIF-förvaltaren eller AIF:en och förvaringsinstitutet ska ingå ett skriftligt avtal som reglerar förhållandet mellan parterna. Avtalet ska bland annat reglera det informationsutbyte och den samordning som krävs för att institutet ska kunna utföra sina uppgifter för AIF:ens räkning i enlighet med kraven i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och andra författningar.

Ett förvaringsinstitut för en EES-baserad AIF ska vara etablerat i AIF:ens hemland och vara ett kreditinstitut, ett värdepappersföretag som har tillstånd för förvaring av finansiella instrument eller ett institut som får vara förvaringsinstitut för värdepappersfonder.

Ett förvaringsinstitut för en icke EES-baserad AIF ska vara ett kreditinstitut eller ett värdepappersföretag under förutsättning att förvaringsinstitutet uppfyller vissa särskilda krav. Ett förvaringsinstitut för en icke EES-baserad AIF ska vara etablerat i det land utanför EES där AIF:en är etablerad eller i hemlandet för den AIF-förvaltare som förvaltar AIF:en.

För vissa typer av slutna AIF:er får en fysisk eller juridisk person utses till förvaringsinstitut om funktionen som förvaringsinstitutet utgör en del av den personens yrkes- eller affärsverksamhet för vilken gäller registreringsskyldighet enligt lag, andra författningar eller yrkesetiska regler, och det finns finansiella och yrkesmässiga garantier för att relevanta förvaringsinstitutsuppgifter och därmed förenade åtaganden kan utföras på ett effektivt sätt.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* anser att det saknas en analys av om kapitalkravet som uppställs för förvaringsinstitut enligt AIFM-direktivet är en skärpning eller tvärtom en mildring av gällande krav, t.ex. kapitalkrav för värdepappersbolag som har tillstånd för inlåning och därmed anses som kreditinstitut. *Svenska Bankföreningen* anför att det inte är helt klart vad kapitalkraven kan innebära för andra företag än kreditinstitut samt att det saknas en analys av vilka konsekvenser de ändrade reglerna om kapitalkrav för förvaringsinstitut kommer att få för investerarna. Enligt Bankföreningen är det angeläget att kapitalkraven ligger på en jämförbar och hög nivå för att skapa trygghet för investerarna och en konkurrens på lika villkor mellan förvaringsinstitutet. *Svenska Riskkapitalföreningen* och *Sveriges advokatsamfund* ifrågasätter om det i dag finns aktörer på den svenska marknaden med erfarenhet av riskkapitalverksamhet som är beredda att på ett kostnadseffektivt sätt agera som förvaringsinstitut för AIF:er. Om det inte finns förvaringsinstitut för AIF:er i Sverige kan sådana fonder inte upprättas. Riskkapitalföreningen och Advokatsamfundet efterlyser

en belysning av denna fråga och förslag till åtgärder för det fall inte några förvaringsinstitut för AIF:er kommer att finnas i Sverige.

Skälen för regeringens förslag: Enligt AIFM-direktivet ska en AIF-förvaltare för varje AIF som förvaltaren förvaltar se till att ett enda förvaringsinstitut utses (artikel 21.1). När ett förvaringsinstitut utses ska detta dokumenteras i ett skriftligt avtal. Avtalet ska bl.a. reglera det informationsutbyte som anses vara nödvändigt för att förvaringsinstitutet ska kunna utföra sina uppgifter i enlighet med AIFM-direktivet samt lagar och andra författningar (artikel 21.2). Detaljerade regler om vad avtalet ska innehålla finns i kommissionens delegerade förordning (se artikel 83).

Av artikel 21.3 första stycket a–c och 21.5 a i AIFM-direktivet framgår att ett förvaringsinstitut för en EES-baserad AIF ska vara etablerat i AIF:ens hemland och vara:

- ett kreditinstitut som har stadseenligt säte inom EES och har tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG¹,

- ett värdepappersföretag som har stadseenligt säte inom EES, som omfattas av kapitalkrav i enlighet med artikel 20.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG², inklusive kapitalkrav för operativa risker, och som har tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG³ (direktivet om marknader för finansiella instrument, MiFID), inbegripet för att tillhandahålla sidotjänster avseende förvaring och handhavande av finansiella instrument för kunders räkning som avses i punkten 1 i avsnitt B i bilaga I till direktivet, och som har egna medel motsvarande minst det startkapital som anges i artikel 9 i direktiv 2006/49/EG, eller

- ett annat institut som står under fortlöpande tillsyn och som den 21 juli 2011 hör till de kategorier av institut som har godtagits såsom förvaringsinstitut enligt artikel 23.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG (UCITS-direktivet).⁴

Som förvaringsinstitut för icke EES-baserade AIF:er får utses motsvarigheten till ett kreditinstitut eller ett värdepappersföretag, utan att villkoren i artikel 21.3 första stycket a respektive b i AIFM-direktivet är uppfyllda, under förutsättning att det är etablerat i det land utanför EES där AIF:en är etablerad eller i hemlandet för den AIF-förvaltare som

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning), EUT L 177, 30.6.2006, s. 1 (Celex 32006L0048), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/89/EU (EUT L 326, 8.12.2011, s. 113, Celex 32011L0089).

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG av den 14 juni 2006 om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut (omarbetning), EUT L 177, 30.6.2006, s. 201 (Celex 32006L0049), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU (EUT L 331, 15.12.2010, s. 120, Celex 32010L0078).

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG (EUT L 145, 30.4.2004, s. 1, Celex 32004L0039), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU (EUT L 331, 15.12.2010, s. 120, Celex 32010L0078).

⁴ Enligt artikel 23 i UCITS-direktivet kan medlemsstaterna tillåta andra förvaringsinstitut än de nämnda om förvaringsinstitutet står under tillsyn och har sitt säte i samma medlemsstat som fonden.

förvaltar AIF:en (artikel 21.3 andra stycket och 21.5 b). Vidare krävs att förvaringsinstitutet uppfyller de i artikel 21.6 i AIFM-direktivet angivna kraven. Artikel 21.6 behandlas i avsnitt 12.3.

Som förvaringsinstitut för vissa typer av slutna AIF:er får utses även en enhet som utför förvaringsinstitutsuppgifter som en del av sin yrkes- eller affärsverksamhet för vilken gäller registreringsskyldighet enligt lag, annan författning eller yrkesetiska regler under förutsättning att det finns finansiella och yrkesmässiga garantier för att relevanta förvaringsinstitutsuppgifter och därmed förenade åtaganden kan utföras på ett effektivt sätt (artikel 21.3 tredje stycket i AIFM-direktivet). I AIFM-direktivet anges som exempel notarier, jurister och registerförvaltare (skäl 34). I sak bör advokater vara en mer ändamålsenlig benämning än någon som enbart har en jur. kand. examen. Revisorer nämns inte uttryckligen i AIFM-direktivet men borde kunna ingå i denna kategori. Denna typ av förvaringsinstitut får utses endast för AIF:er där investerarna saknar rätt att lösa in sina andelar under fem år från den första investeringen och AIF:en enligt sin investeringspolicy generellt inte investerar i finansiella instrument som kräver depåförvaring eller generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll över sådana företag (artikel 21.3 tredje stycket i AIFM-direktivet).

Banker och andra kreditinstitut får i dag vara förvaringsinstitut för investeringsfonder (1 kap. 1 § 14 LIF). Värdepappersbolag som uppfyller kraven i artikel 21.3 första stycket b i AIFM-direktivet får dock inte vara förvaringsinstitut enligt LIF om de inte också är kreditinstitut.⁵ Det innebär att kretsen företag som kan vara förvaringsinstitut för specialfonder i dag är något snävare än enligt AIFM-direktivet. För att avgöra om ett företag ska kunna vara förvaringsinstitut bör inte frågan om företaget är ett kreditinstitut eller inte vara ensamt avgörande. Det är viktigt att företaget är finansiellt stabilt, dvs. omfattas av tillräckliga kapitalkrav. Sådana krav uppställs i artikel 21.3 första stycket b i AIFM-direktivet. *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* har anfört att det saknas en analys av om kapitalkravet som uppställs för förvaringsinstitut enligt AIFM-direktivet är en skärpning eller tvärtom en mildring av gällande krav, t.ex. kapitalkrav för värdepappersbolag som har tillstånd för inlåning och därmed anses som kreditinstitut. *Svenska Bankföreningen* har framhållit att det inte är helt klart vad kapitalkraven kan innebära för andra företag än kreditinstitut samt att det saknas en analys av vilka konsekvenser de ändrade reglerna om kapitalkrav för förvaringsinstitut kommer att få för investerarna. Regeringen konstaterar att de kapitalkrav som uppställs för värdepappersföretag i AIFM-direktivet motsvarar gällande kapitalkrav för värdepappersföretag enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG (kreditinstitutsdirektivet) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG (kapitaltäckningsdirektivet). Det är således inte fråga om någon skärpning eller mildring av gällande kapitalkrav för värdepappersbolag

⁵ Ett värdepappersbolag med tillstånd att ta emot medel på konto (inlåning) enligt 2 kap. 2 § första stycket 8 lagen om värdepappersmarknaden är EU-rättsligt att betrakta som kreditinstitut, se prop. 2006/07:115 s. 326 och prop. 1994/95:50 s. 97 ff.

som har tillstånd för inlåning och därmed anses som kreditinstitut. Dock för sådana värdepappersföretag som avses i artikel 21.3 första stycket 6 i AIFM-direktivet är kapitalkravet lägre än för kreditinstitut. Det innebär att det är lägre kapitalkrav för sådana förvaringsinstitut än vad som i dag krävs enligt LIF för förvaringsinstitut för specialfonder. Regeringen anser att de kategorier av kreditinstitut och värdepappersbolag som får vara förvaringsinstitut för AIF:er även bör få vara förvaringsinstitut för specialfonder.

Bestämmelser som motsvarar reglerna i artikel 21.1, 21.3 och 21.5 i AIFM-direktivet bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. I bestämmelserna bör det hänvisas till de aktuella EU-direktiven i stället för de lagar i vilka dessa har genomförts eftersom en svensk AIF-förvaltare kan förvalta AIF:er etablerade i andra länder inom EES. De regler i UCITS-direktivet som anges i artikel 21.3 första stycket c i AIFM-direktivet har genomförts i svensk rätt på så sätt att enbart banker och andra kreditinstitut får vara förvaringsinstitut för värdepappersfonder (UCITS-fonder). Det innebär att det inte är möjligt att genomföra artikel 21.3 första stycket c i AIFM-direktivet i fråga om svenska förvaringsinstitut. En svensk AIF-förvaltare kan dock förvalta en utländsk AIF där det i AIF:ens hemland kan finnas regler om att andra enheter får vara förvaringsinstitut för UCITS-fonder. Därför bör en bestämmelse som motsvarar artikel 21.3 första stycket c i AIFM-direktivet tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Enligt AIFM-direktivet får som förvaringsinstitut för vissa typer av slutna AIF:er utses även en enhet som utför förvaringsinstitutsuppgifter som en del av sin yrkes- eller affärsverksamhet för vilken gäller registreringsskyldighet enligt lag, annan författning eller yrkesetiska regler under förutsättning att det finns finansiella och yrkesmässiga garantier för att relevanta förvaringsinstitutsuppgifter och därmed förenade åtaganden kan utföras på ett effektivt sätt (artikel 21.3 tredje stycket). Den aktuella regeln är fakultativ, dvs. länderna inom EES kan välja om de ska tillåta sådana förvaringsinstitut. Denna typ av förvaringsinstitut får utses enbart för AIF:er där investerarna saknar rätt att lösa in sina andelar under fem år från den första investeringen och AIF:en enligt sin investeringspolicy generellt inte investerar i finansiella instrument som kräver depåförvaring eller generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll över sådana företag. Huvudregeln i artikel 21.3 första stycket i AIFM-direktivet om att förvaringsinstitutet ska vara ett finansiellt institut av visst slag är utformad för att passa AIF:er som investerar i finansiella tillgångar, t.ex. finansiella instrument som kan depåförvaras. I de fallen utgör förvaringen av de finansiella instrumenten förvaringsinstitutets huvuduppgift. Det är då relevant att ställa krav på specifika tillstånd och eget kapital. För AIF:er som investerar i andra tillgångar, t.ex. fastigheter eller ägarandelar som inte är finansiella instrument eller aktier i onoterade företag, är dock förvaringsinstitutets kontroll av äganderätten oftast viktigare än själva förvaringen av tillgångarna. AIF:er som investerar i sådana tillgångar har tidigare vanligtvis inte behövt utse ett förvaringsinstitut enligt de nationella regler som har gällt för deras verksamhet. Någon utbredd marknad för förvaringsinstitutstjänster för denna typ av tillgångar existerar knappast i

dag, och för att underlätta utvecklingen av en sådan marknad bör olika typer av aktörer tillåtas. Regeringen anser att möjligheten att tillåta fler kategorier av förvaringsinstitut för denna typ av AIF:er därför bör utnyttjas. *Svenska Riskkapitalföreningen* och *Sveriges advokatsamfund* har ifrågasatt om det i dag finns aktörer på den svenska marknaden med erfarenhet av riskkapitalverksamhet som är beredda att på ett kostnads-effektivt sätt agera som förvaringsinstitut för AIF:er och har efterlyst en belysning av denna fråga och förslag till åtgärder för det fall inte några förvaringsinstitut för AIF:er kommer att finnas i Sverige. Regeringen konstaterar att Sverige är skyldigt att genomföra AIFM-direktivets regler om förvaringsinstitut. AIFM-direktivet uppställer krav på att förvaringsinstitutet ska vara etablerat i samma land som AIF:en. Med hänsyn till det kravet kan tillgången på förvaringsinstitut i praktiken bli avgörande för var riskkapitalfonder kan etableras när reglerna i AIFM-direktivet har börjat tillämpas. Som ovan anförts finns det i dag inte någon utbredd marknad i Sverige för förvaringsinstitutstjänster för AIF:er som investerar i andra tillgångar än finansiella instrument. För att underlätta utvecklingen av en sådan marknad anser regeringen att möjligheten att tillåta fler kategorier av förvaringsinstitut bör utnyttjas. Förslagets konsekvenser på riskkapitalområdet behandlas även i avsnitt 19.3.

12.2 Begränsningar på grund av intressekonflikter

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare får inte utses som förvaringsinstitut.

En primärmäklare som agerar som motpart till en AIF får inte utses som förvaringsinstitut för AIF:en, om inte verksamheten som förvaringsinstitut hålls åtskild från tillhandahållandet av tjänster i egenskap av primärmäklare. En sådan primärmäklare ska dessutom ha rutiner för att kunna identifiera, hantera, övervaka och redovisa eventuella intressekonflikter för AIF:ens investerare.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 21.4 i AIFM-direktivet innehåller regler som syftar till att undvika intressekonflikter mellan förvaringsinstitutet, AIF-förvaltaren och AIF:en och dess investerare. Av artikel 21.4 a i AIFM-direktivet framgår att en AIF-förvaltare inte får utses som förvaringsinstitut. Inte heller en primärmäklare⁶ som verkar som motpart till en AIF får utses som förvaringsinstitut för AIF:en, om inte utförandet av förvaringsinstitutsfunktionerna hålls funktionellt och hierarkiskt åtskild från uppgifterna som primärmäklare. Det uppställs även krav på att eventuella intressekonflikter korrekt identifieras,

⁶ En primärmäklare (prime broker) är ett kredit- eller värdepappersinstitut som går in som motpart i de värdepapperstransaktioner som AIF:en genomför. Se vidare avsnitt 10.2.3 och definitionen i artikel 4.1 a f.

hanteras, övervakas och redovisas för AIF:ens investerare (artikel 21.4 b).

För att genomföra artikel 21.4 i AIFM-direktivet bör det i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder införas en bestämmelse som anger att en AIF-förvaltare inte får utses som förvaringsinstitut. Det har ingen betydelse hur AIF-förvaltaren har organiserat sin verksamhet eller hur väl olika verksamheter hålls åtskilda; samma juridiska person kan inte vara både AIF-förvaltare och förvaringsinstitut för en AIF. Detta följer även av kravet på att en AIF-förvaltare inte får ägna sig åt någon annan verksamhet än förvaltning av AIF:er (artikel 6.2 och 6.3 i AIFM-direktivet). Det bör även framgå av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder att en primärmäklare som agerar som motpart till en AIF inte får utses som förvaringsinstitut för AIF:en, om inte verksamheten som förvaringsinstitut hålls åtskild från tillhandahållandet av tjänster i egenskap av primärmäklare. En sådan primärmäklare ska dessutom ha rutiner för att kunna identifiera, hantera, övervaka och redovisa eventuella intressekonflikter för AIF:ens investerare.

12.3 Särskilda krav på förvaringsinstitut utanför EES

Regeringens förslag: Ett förvaringsinstitut som är etablerat utanför EES ska vid varje tidpunkt:

1. omfattas av effektiv reglering, inbegripet minimikapitalkrav, och effektiv tillsyn av verksamheten med samma verkan som EU-rätten, och

2. enligt avtal vara ansvarigt gentemot AIF:en eller dess investerare för skador till följd av att finansiella instrument som det förvarar bl.a. har gått förlorade.

Det ska finnas en skriftlig överenskommelse om samarbete och informationsutbyte mellan förvaringsinstitutets behöriga myndigheter och de behöriga myndigheterna i de länder inom EES där andelar eller aktier i en icke EES-baserad AIF avses att marknadsföras samt, om den inte är en av dessa myndigheter, den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland.

Det ska finnas en skriftlig överenskommelse som uppfyller kraven i artikel 26 i OECD:s modellavtal för skatter på inkomst och förmögenhet och som säkerställer ett effektivt informationsutbyte i skatteärenden mellan det land där förvaringsinstitutet är etablerat och de länder inom EES där andelar eller aktier i en icke EES-baserade AIF avses att marknadsföras samt, om det inte är ett av dessa länder, AIF-förvaltarens hemland.

Landet där förvaringsinstitutet är etablerat ska också ha vidtagit nödvändiga åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: I de fall det krävs ett förvaringsinstitut i ett land utanför EES, dvs. när det är fråga om en icke EES-baserad AIF (artikel 21.3 andra stycket i AIFM-direktivet), ställs det i artikel 21.6 första stycket i AIFM-direktivet ytterligare villkor för att ett sådant förvaringsinstitut ska få utses. De behöriga myndigheterna i de länder inom EES där andelarna eller aktierna i den icke EES-baserade AIF:en är avsedda att marknadsföras och de behöriga myndigheterna i AIF-förvaltarens hemland ska ha undertecknat ett arrangemang för samarbete och informationsutbyte med förvaringsinstitutets behöriga myndigheter (artikel 21.6 första stycket a). Vidare ska de länder inom EES där andelarna eller aktierna i den icke EES-baserade AIF:en är avsedda att marknadsföras och AIF-förvaltarens hemland ha undertecknat en överenskommelse med det land utanför EES där förvaringsinstitutet är etablerat som uppfyller normerna i artikel 26 i OECD:s modellavtal för skatter på inkomst och förmögenhet och säkerställer ett effektivt informationsutbyte i skatteärenden, inklusive eventuella multilaterala skatteavtal (artikel 21.6 första stycket d). Det ställs även upp krav på att förvaringsinstitutet ska omfattas av effektiv reglering, inklusive minimikapitalkrav, och tillsyn av verksamheten som har samma verkan som EU-rätten och som tillämpas effektivt (artikel 21.6 första stycket b). Detaljerade regler om kraven i artikel 21.6 första stycket b i AIFM-direktivet finns i kommissionens delegerade förordning (se artikel 84). Enligt AIFM-direktivet ska kommissionen i genomförandeakter ange vilka regleringar m.m. som ska anses motsvara EU-rättens (artikel 21.6 tredje stycket). Vidare får det land där förvaringsinstitutet är etablerat inte vara uppfört på förteckningen över icke samarbetsvilliga länder och territorier som upprättas av den internationella arbetsgruppen för finansiella åtgärder mot penningtvätt, Financial Action Task Force (FATF) (artikel 21.6 första stycket c). Slutligen ska förvaringsinstitutet enligt avtal vara ansvarigt gentemot AIF:en eller AIF:ens investerare i enlighet med artikel 21.12 och 21.13 i AIFM-direktivet samt uttryckligen utfästa sig att följa artikel 21.11 i AIFM-direktivet (artikel 21.6 första stycket e).

Av AIFM-direktivet framgår vidare att om en behörig myndighet i ett annat land inom EES har en avvikande åsikt om den bedömning som de behöriga myndigheterna i AIF-förvaltarens hemland har gjort beträffande tillämpningen av artikel 21.6 första stycket a, c eller e får de berörda behöriga myndigheterna hänskjuta frågan till Esma (artikel 21.6 andra stycket). Esma kan då, efter att ha försökt få myndigheterna att komma överens, fatta beslut i frågan som är bindande för myndigheterna och marknadsaktörerna (se artikel 19 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet).

Bestämmelser som motsvarar reglerna i artikel 21.6 första stycket i AIFM-direktivet bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. När det gäller kravet på att förvaringsinstitutet enligt avtal ska vara ansvarigt gentemot AIF:en eller dess investerare i enlighet med artikel 21.12 och 21.13 i AIFM-direktivet kan ett sådant avtal, beroende på AIF:ens juridiska konstruktion, slutas direkt mellan AIF:en

och förvaringsinstitutet eller mellan AIF-förvaltaren och förvaringsinstitutet till förmån för investerarna. I båda fallen är det dock en förutsättning att de rättsregler som ska tillämpas på avtalet innebär att avtalet faktiskt innefattar en rätt till ersättning för AIF:en eller investerarna enligt de villkor som anges i artikel 21.12 och 21.13 i AIFM-direktivet. En svensk AIF-förvaltare som avser att förvalta en AIF i land utanför EES bör därför till sin tillståndsansökan enligt 6 kap. i den nya lagen foga ett rättsutlåtande eller motsvarande som klargör detta.

12.4 Förvaringsinstitutets uppgifter beträffande AIF:ens penningflöden

Regeringens förslag: Förvaringsinstitutet ska övervaka AIF:ens penningflöden.

Förvaringsinstitutet ska särskilt se till att alla betalningar från investerare har mottagits och att alla likvida medel i AIF:en har bokförts på likvidkonton som har öppnats i AIF:ens namn eller i AIF-förvaltarens eller förvaringsinstitutets namn för AIF:ens räkning.

Likvidkonton ska öppnas hos en centralbank, ett kreditinstitut i ett land inom EES eller en bank i ett land utanför EES. Likvidkonton får även öppnas hos någon annan enhet av samma slag, på marknader där sådana konton krävs, om enheten är föremål för effektiv reglering av och tillsyn över verksamheten som har samma verkan som EU-rätten.

Om likvidkontot har öppnats i förvaringsinstitutets namn för AIF:ens räkning får medel som tillhör förvaringsinstitutet eller nämnda enheter inte finnas på samma konto.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 21.7 i AIFM-direktivet reglerar förvaringsinstitutets uppgifter avseende AIF:ens penningflöden. Förvaringsinstitutet ska i allmänhet se till att AIF:ens penningflöden övervakas korrekt. Förvaringsinstitutet ska särskilt se till att alla betalningar som har mottagits från investerare och alla likvida medel i AIF:en har bokförts på likvidkonton som har öppnats i AIF:ens namn eller i AIF-förvaltarens eller förvaringsinstitutets namn för AIF:ens räkning. Likvidkonton ska öppnas hos sådana enheter som avses i artikel 18.1 a–c i kommissionens direktiv 2006/73/EG⁷. Likvidkonton får även öppnas hos någon annan enhet av samma slag, på relevanta marknader där sådana konton krävs, förutsatt att enheten är föremål för effektiv reglering av och tillsyn över verksamheten som har samma verkan som EU-rätten och som genomdrivs effektivt och i enlighet med principerna i artikel 16 i det direktivet. Reglerna i artikel 18.1 a–c i nämnda direktiv har genomförts i

⁷ Kommissionens direktiv 2006/73/EG av den 10 augusti 2006 om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG vad gäller organisatoriska krav och villkor för verksamheten i värdepappersföretag, och definitioner för tillämpning av det direktivet (EUT L 241, 2.9.2006, s. 26, Celex 32006L0073).

svensk rätt i 10 kap. 6 § första stycket 1–3 Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:16) om värdepappersrörelse och artikel 16 har genomförts i 10 kap. 2 § samma föreskrifter. Om likvidkontot har öppnats i förvaringsinstitutets namn för AIF:ens räkning får medel som tillhör förvaringsinstitutet eller sådana enheter inte finnas på samma konto (artikel 21.7 andra stycket). Detaljerade regler om förvaringsinstitutets uppgifter avseende AIF:ens penningflöden finns i kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 85–87).

Bestämmelser som motsvarar reglerna i artikel 21.7 i AIFM-direktivet bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Reglerna i artikel 21.7 i AIFM-direktivet innebär att konton för AIF:er bara får öppnas hos en centralbank, ett europeiskt kreditinstitut som har tillstånd i enlighet med direktiv 2006/48/EG, en bank som har tillstånd i ett land utanför EES eller en annan enhet av samma slag i det land där kontot krävs, förutsatt att den enheten är föremål för effektiv reglering och tillsyn som motsvarar den europeiska och som upprätthålls i enlighet med principerna i artikel 16 i kommissionens direktiv 2006/73/EG. Artikel 16 i det direktivet uppställer krav på värdepappersföretag som syftar till att skydda kunders finansiella instrument och medel, bl.a. att en kunds tillgångar ska hållas åtskilda från andra kunders tillgångar och från värdepappersföretagets egna tillgångar.

Förvaringsinstitutets uppgifter avseende AIF:ernas penningflöden är en del av institutets skyldigheter att förvara eller säkerställa äganderätten till AIF:ernas tillgångar och övervaka verksamheten i AIF:erna (se artikel 21.8 och 21.9 i AIFM-direktivet). Om AIF:ens likvidkonto öppnas hos förvaringsinstitutet kan institutet själv övervaka AIF:ens penningflöden. Om AIF:ens likvidkonto öppnas hos någon annan måste förvaringsinstitutet säkerställa att det har tillgång till regelbunden information om kontorörelser på likvidkontot, t.ex. insättningar och uttag. För svenska AIF:er kan det förekomma att det krävs konton i ett land utanför EES för handel med finansiella instrument i det landet. Det kan t.ex. behövas ett konto för att ställa marginalsäkerheter vid handel med derivatinstrument. Ett sådant konto kan öppnas direkt i AIF:ens namn.

12.5 Förvaring av AIF:ens tillgångar

Regeringens förslag: Förvaringsinstitutet ska

1. depåförvara
 - a) alla finansiella instrument som kan registreras på ett konto för finansiella instrument som har öppnats hos förvaringsinstitutet, och
 - b) alla finansiella instrument som fysiskt kan levereras till förvaringsinstitutet, samt
2. kontrollera AIF-förvaltarens, för AIF:ens räkning, eller AIF:ens äganderätt till övriga tillgångar samt föra och hålla ett uppdaterat register över dem.

För att fullgöra sina uppgifter vid depåförvaring ska förvaringsinstitutet se till att alla finansiella instrument registreras på ett separat konto hos institutet i AIF:ens namn, eller i AIF-förvaltarens namn för AIF:ens räkning.

För att fullgöra sina uppgifter att kontrollera äganderätten ska förvaringsinstitutet lägga uppgifter eller handlingar från AIF-förvaltaren eller AIF:en samt andra tillgängliga handlingar till grund för sin bedömning av äganderätten till tillgångarna.

Förvaringsinstitutet får inte utan förhandsgodkännande av AIF-förvaltaren eller AIF:en förfoga över tillgångarna för egen räkning.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* anför att när det gäller förvaringsinstitutets skyldighet att kontrollera att AIF:en innehar äganderätten till övriga tillgångar ska denna bedömning grundas på uppgifter från AIF:en eller AIF-förvaltaren och externa bevis. Föreningen anser att det bör förtydligas att med ”externa bevis” avses dokument som styrker äganderätten, t.ex. lagfartshandlingar och liknande, och inte fråga om t.ex. rättsutlåtanden. Det bör även förtydligas att denna kontroll får göras ex post, dvs. efter det att en transaktion har genomförts. *Fondbolagens förening* anför att innebörden av kravet att förvaringsinstitutet inte utan förhandsgodkännande av AIF-förvaltaren eller AIF:en får förfoga över AIF:ens tillgångar bör belysas. Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt AIFM-direktivet ska AIF:ens tillgångar, eller tillgångarna hos den AIF-förvaltare som agerar för AIF:ens räkning, anförtros förvaringsinstitutet för förvaring (artikel 21.8).

När det gäller finansiella instrument som kan depåförvaras ska förvaringsinstitutet depåförvara alla finansiella instrument som kan registreras på ett konto för finansiella instrument som har öppnats hos förvaringsinstitutet och alla finansiella instrument som kan levereras fysiskt till förvaringsinstitutet (artikel 21.8 a i). Sådana finansiella instrument ska registreras på separata konton hos institutet i AIF:ens namn, eller i AIF-förvaltarens namn för AIF:ens räkning, och i enlighet med principerna i artikel 16 i kommissionens direktiv 2006/73/EG, så att de vid varje tidpunkt tydligt kan identifieras som tillhörande AIF:en i enlighet med tillämplig lagstiftning (artikel 21.8 a ii). Det rör sig främst om sådana finansiella instrument som kan registreras på ett konto för finansiella instrument, t.ex. värdepapper som kontoförs i avstämningsregister hos en central värdepappersförvarare enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument. Det kan också vara fråga om sådana instrument som fysiskt kan levereras till förvaringsinstitutet.

När det gäller övriga tillgångar ska förvaringsinstitutet kontrollera att AIF:en, eller den AIF-förvaltare som agerar för AIF:ens räkning, äger dessa tillgångar (artikel 21.8 b i). Förvaringsinstitutet ska även föra ett register över tillgångarna och hålla registret uppdaterat (artikel 21.8 b i och iii). Bedömningen av om AIF:en eller den AIF-förvaltare som agerar för AIF:ens räkning äger dessa tillgångar ska bygga på uppgifter eller handlingar från AIF:en eller AIF-förvaltaren eller externa bevis, om sådana finns (artikel 21.8 b ii).

Detaljerade regler för tillämpningen av artikel 21.8 i AIFM-direktivet finns i kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 88–90). När det gäller de AIF:er som investerar i andra tillgångar än finansiella

instrument blir det således i första hand förvaringsinstitutets uppgift att kontrollera äganderätten (jfr skäl 33 i AIFM-direktivet).

Av AIFM-direktivet framgår vidare att förvaringsinstitutet inte utan förhandsgodkännande av AIF:en eller den AIF-förvaltare som agerar för AIF:ens räkning får förfoga över de tillgångar som avses i artikel 21.8 i AIFM-direktivet (artikel 21.10 tredje stycket).

Bestämmelser som motsvarar reglerna i artikel 21.8 och 21.10 tredje stycket i AIFM-direktivet bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. I lagen bör de yttre ramarna för förvaringsinstitutets uppgifter att förvara tillgångar eller kontrollera äganderätten anges. Detaljerade regler om förvaringsinstitutets uppgifter i dessa delar finns kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 88–90).

Förvaringsinstitutets registrering av finansiella instrument i depå har sakrättslig verkan. Det följer av 3 kap. 10 § lagen om kontoföring av finansiella instrument. Det register som förvaringsinstitutet ska föra över övriga tillgångar har emellertid inte någon sakrättslig verkan. När det gäller förvaringsinstitutets skyldighet att kontrollera att AIF:en har äganderätten till övriga tillgångar ska denna bedömning grundas på uppgifter från AIF:en eller AIF-förvaltaren och externa bevis. Såsom *Svenska Bankföreningen* har påpekat avses med detta dokument som styrker äganderätten, t.ex. lagfartshandlingar och liknande, och inte t.ex. rättsutlåtanden. Granskning av t.ex. överlåtelseavtal med internationella inslag kan ta viss tid och bör inte i sig hindra en investering. Förvaringsinstitutet får kontrollera att AIF:en har äganderätten till den ifrågakvarande tillgången efter det att en transaktion har genomförts. Innan en tillgång införs i registret måste dock förvaringsinstitutet ha kontrollerat att AIF:en har äganderätten till tillgången.

För specialfonder gäller i dag att förvaringsinstitutet ska ta emot och förvara fondens tillgångar (3 kap. 2 § andra stycket LIF). Till skillnad från i AIFM-direktivet saknas reglering av förvaringsinstitutets uppgifter i de fall tillgångarna i fonden rent faktiskt inte kan förvaras av förvaringsinstitutet. En specialfond som med stöd av 5 kap. 12 § andra stycket LIF placerar i OTC-derivat kan inte förvara den tillgången hos förvaringsinstitutet eftersom OTC-kontraktet är ett avtal mellan två parter som ger parterna vissa rättigheter och skyldigheter. Det är mer relevant att förvaringsinstitutet i dessa fall kontrollerar att rättigheterna och skyldigheterna tillkommer fonden, dvs. det som följer av artikel 21.8 b i AIFM-direktivet. Regleringen i direktivet är således bättre anpassad till de verkliga förhållandena och även specialfonder bör omfattas av dessa regler. Någon särreglering i förhållande till specialfonderna behövs därför inte.

Fondbolagens förening har anfört att innebörden av kravet att förvaringsinstitutet inte utan förhandsgodkännande av AIF-förvaltaren eller AIF:en får förfoga över AIF:ens tillgångar bör beläggas (se artikel 21.10 tredje stycket i AIFM-direktivet). De förfoganden som avses i artikeln är förvaringsinstitutets förfoganden över AIF:ens tillgångar för egen räkning (jfr 3 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument). För att tydliggöra detta bör det av bestämmelsen i den nya lagen, som genomför artikel 21.10 tredje stycket i AIFM-direktivet, framgå att förvaringsinstitutet inte utan förhandsgodkännande av AIF-förvaltaren eller AIF:en får förfoga över AIF:ens tillgångar för egen räkning.

12.6 Förvaringsinstitutets kontrollerande funktion

Regeringens förslag: Förvaringsinstitutet ska verkställa AIF-förvaltarens instruktioner, om de inte strider mot bestämmelserna i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller annan författning eller AIF:ens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk. Förvaringsinstitutet ska se till att

1. försäljning, emission, återköp, inlösen och makulering av andelar eller aktier i AIF:en genomförs enligt bestämmelserna i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, kommissionens delegerade förordning och fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk,

2. värdet av andelarna eller aktierna i AIF:en beräknas enligt nämnda lag, kommissionens delegerade förordning och fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk,

3. ersättningar för transaktioner som berör en AIF:s tillgångar betalas in till AIF:en utan dröjsmål, och

4. AIF:ens intäkter används enligt nämnda lag, kommissionens delegerade förordning och fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt AIFM-direktivet har förvaringsinstitutet, utöver uppgifterna att övervaka AIF:ens penningflöden, förvara AIF:ens tillgångar eller kontrollera äganderätten till AIF:ens tillgångar, även en kontrollerande funktion (artikel 21.9). Enligt AIFM-direktivet ska förvaringsinstitutet verkställa AIF-förvaltarens instruktioner, om inte dessa strider mot tillämplig nationell lagstiftning eller AIF:ens fondbestämmelser eller bolagsordning. Förvaringsinstitutet ska vidare se till att försäljning, emission, återköp, inlösen och makulering av andelar eller aktier i AIF:en genomförs i enlighet med tillämplig nationell lagstiftning och AIF:ens fondbestämmelser eller bolagsordning. Förvaringsinstitutet ska även se till att värdet av andelarna eller aktierna i AIF:en beräknas i enlighet med tillämplig nationell lagstiftning och AIF:ens fondbestämmelser eller bolagsordning och de förfaranden som fastställs i artikel 19 i AIFM-direktivet. Vidare ska förvaringsinstitutet se till att ersättningar för transaktioner som berör en AIF:s tillgångar betalas in till AIF:en inom sedvanliga tidsfrister och även se till att en AIF:s intäkter används i enlighet med tillämplig nationell lagstiftning och AIF:ens fondbestämmelser eller bolagsordning. Detaljerade regler för tillämpningen av artikel 21.9 i AIFM-direktivet finns i kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 92–97).

Förvaringsinstitutets uppgifter enligt artikel 21.9 i AIFM-direktivet motsvarar i stor utsträckning de uppgifter som ett förvaringsinstitut för investeringsfonder har enligt 3 kap. 2 § LIF. Bestämmelser som motsvarar reglerna i artikel 21.9 i AIFM-direktivet bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. När det gäller kravet att förvaringsinstitutet ska se till att bl.a. återköp och inlösen av andelar eller

aktier i AIF:en genomförs i enlighet med tillämplig nationell lagstiftning och AIF:ens fondbestämmelser eller bolagsordning innebär det att förvaringsinstitutet ska kontrollera att det finns fungerande processer och rutiner för hanteringen av återköp och inlösen av fondandelar hos AIF:en eller AIF-förvaltaren och inte att förvaringsinstitutet självt ska hantera återköp och inlösen av andelar eller aktier i AIF:en. Såvitt avser kravet att förvaringsinstitutet ska se till att värdet av andelarna eller aktierna i AIF:en beräknas i enlighet med tillämplig nationell lagstiftning och AIF:ens fondbestämmelser eller bolagsordning och de förfaranden som fastställts i artikel 19 i AIFM-direktivet innebär det även här att det i första hand är fråga om att kontrollera att de arrangemang och rutiner som finns hos AIF-förvaltaren är tillräckliga och inte att förvaringsinstitutet självt ska värdera andelarna eller aktierna i AIF:en eller ska ha parallella arrangemang och rutiner. I kommissionens delegerade förordning framgår bl.a. att vissa kontroller ska utföras ex-post, dvs. efter det att transaktioner m.m. har genomförts medan andra, t.ex. kontroll av processer och rutiner hos AIF-förvaltaren, ska ske på ett övergripande plan utan anknytning till enskilda transaktioner. Någon skyldighet för förvaringsinstitutet att kontrollera att en viss investering inte strider mot AIF:ens placeringsbegränsningar eller att en försäljning av fondandelar genomförs korrekt innan transaktionen genomförs eller betalning sker föreligger alltså inte.

Såvitt avser specialfonder finns bestämmelser i LIF om förvaringsinstitutets kontrollerande uppgifter som i stort sett motsvarar reglerna i artikel 21.9 i AIFM-direktivet (se 3 kap. 2 § andra stycket LIF). Några särskilda regler för specialfonder behöver därför inte införas i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

12.7 Skyldigheten att agera i AIF:ens och investerarnas intresse

Regeringens förslag: Ett förvaringsinstitut ska handla hederligt, rättvist, oberoende och professionellt samt uteslutande i AIF:ens och investerarnas intresse.

Förvaringsinstitutet ska hålla verksamheten som förvaringsinstitut åtskild från verksamheter som kan komma i konflikt med AIF-förvaltarens, AIF:ens eller investerarnas intressen.

Förvaringsinstitutet ska identifiera, hantera och övervaka eventuella intressekonflikter. Sådana konflikter ska redovisas för AIF:ens investerare.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt AIFM-direktivet ska AIF-förvaltaren och förvaringsinstitutet utföra sina respektive uppgifter hederligt, rättvist, professionellt, oberoende och i AIF:ens och AIF:ens investerares intresse (artikel 21.10 första stycket). Ett förvaringsinstitut får inte utföra verksamhet avseende AIF:en, eller den AIF-förvaltare som

agerar för AIF:ens räkning, som kan innebära intressekonflikter mellan AIF:en, AIF:ens investerare, AIF-förvaltaren å ena sidan och förvaringsinstitutet å andra sidan, om inte förvaringsinstitutet håller utförandet av sina förvaringsinstitutsuppgifter funktionellt och hierarkiskt åtskilda från övriga eventuellt oförenliga uppgifter, samtidigt som eventuella intressekonflikter korrekt identifieras, hanteras, övervakas och redovisas för AIF:ens investerare (artikel 21.10 andra stycket).

I gällande rätt finns en allmän uppföranderegler för förvaringsinstitut i 3 kap. 1 § andra stycket LIF som anger att förvaringsinstitutet ska handla oberoende av fondbolaget och uteslutande i andelsägarnas gemensamma intresse. Även för fondbolag finns en allmän uppföranderegler i 2 kap. 17 b § LIF som anger att ett fondbolag ska driva sin verksamhet på ett hederligt, rättvist och professionellt sätt och även i övrigt så att allmänhetens förtroende för fondmarknaden upprätthålls. Vidare ska fondbolaget, vid förvaltningen av en investeringsfond, handla uteslutande i fondandelsägarnas gemensamma intresse (4 kap. 2 § tredje stycket LIF). Fondbolaget ska också handla oberoende av förvaringsinstitutet (4 kap. 2 § fjärde stycket LIF). För värdepappersinstitut finns liknande bestämmelser i 8 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden.

I avsnitt 10.1 föreslås en allmän uppföranderegler för AIF-förvaltare. På motsvarande sätt bör det i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder införas en allmän uppföranderegler för förvaringsinstitut som motsvarar reglerna i artikel 21.10 första stycket i AIFM-direktivet.

För att genomföra artikel 21.10 andra stycket i AIFM-direktivet bör det i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder införas en bestämmelse som anger att förvaringsinstitutet ska hålla verksamheten som förvaringsinstitut åtskild från verksamheter som kan komma i konflikt med AIF-förvaltarens, AIF:ens eller investerarnas intressen. Vidare bör det av den nya lagen framgå att förvaringsinstitutet ska identifiera, hantera och övervaka eventuella intressekonflikter samt att sådana konflikter ska redovisas för AIF:ens investerare. Bestämmelserna innebär att förvaringsinstitutet måste identifiera de verksamheter där andra kunder eller förvaringsinstitutet självt kan ha intressen som kan komma i konflikt med verksamheten som förvaringsinstitut och hålla dessa verksamheter funktionellt och hierarkiskt åtskilda. Det gäller t.ex. verksamheter som handel med finansiella instrument för egen och kunders räkning, investeringsrådgivning och kapitalförvaltning. I dessa verksamheter skulle information om AIF:ernas innehav och affärer kunna användas för att otillbörligt gynna andra kunder eller institutet självt. Även i förvaringsinstitutets kontrollerande funktion, t.ex. avseende värdering och rutiner för inlösen av fondandelar som ska utföras för att värna fondandelsägarnas intressen, är det inte säkert att institutets intressen alltid sammanfaller med AIF-förvaltarens intressen. Det gäller i synnerhet om förvaringsinstitutet upptäcker fel och brister som kräver kostsamma åtgärder från AIF-förvaltarens sida. Förvaringsinstitutet måste därför organisera sin verksamhet så att den kontrollerande funktionen inte påverkas av kundrelationen till AIF-förvaltaren.

När det gäller skyldigheten för förvaringsinstitutet att redovisa uppkomna intressekonflikter för AIF:ens investerare innebär det inte ett krav att redovisningen ska komma direkt från förvaringsinstitutet. Redovis-

ningen kan lämnas t.ex. i AIF:ens informationsbroschyr. Om redovisningen ska lämnas i informationsbroschyren bör detta regleras i avtalet mellan AIF-förvaltaren, eller AIF:en, och förvaringsinstitutet (jfr artikel 21.2 i AIFM-direktivet).

Reglerna i AIFM-direktivet på detta område motsvarar, och går längre, än dagens regler för specialfonder. Någon särskild reglering för specialfonder behövs därför inte.

12.8 Delegering av förvaringsinstitutsfunktioner

Regeringens förslag: Ett förvaringsinstitut får inte uppdra åt annan att utföra andra förvaringsinstitutsfunktioner än förvaring av tillgångar eller kontroll av äganderätten.

Delegering förutsätter att förvaringsinstitutet

1. kan visa att det finns ett objektiva skäl för delegering av uppgifterna och att avsikten inte är att kringgå kraven i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller annan författning,

2. har handlat professionellt vid valet av uppdragstagare, och

3. regelbundet övervakar uppdragstagaren och dennes rutiner avseende delegerade uppgifter.

Förvaringsinstitutet ska även förvissa sig om att uppdragstagaren

1. har den struktur och den sakkunskap som krävs i förhållande till uppdraget,

2. om uppdraget avser depåförvaringsuppgifter, omfattas av en effektiv reglering, inbegripet minimikapitalkrav, effektiv tillsyn över verksamheten i den berörda jurisdiktionen och regelbunden extern granskning för att säkerställa att de finansiella instrumenten finns i uppdragstagarens besittning,

3. håller de anförtrodda tillgångarna åtskilda från egna och andras tillgångar så att de alltid går att identifiera,

4. använder AIF:ens tillgångar endast om AIF-förvaltaren eller AIF:en har gett sitt godkännande och efter anmälan till förvaringsinstitutet, samt

5. uppfyller de allmänna skyldigheter och respekterar de förbud som gäller vid förvaring av tillgångar i en AIF.

Om lagstiftningen i ett land utanför EES kräver att vissa finansiella instrument depåförvaras av en lokal enhet och det inte finns någon sådan enhet som uppfyller kravet att hålla de anförtrodda tillgångarna åtskilda, får förvaringsinstitutet trots det uppdra depåförvaringsfunktioner åt enheten. Detta får dock ske endast i den omfattning som är nödvändig enligt det landets lagstiftning och endast så länge det inte finns lokala enheter som uppfyller dessa krav. För delegering i sådana fall krävs dessutom att

1. AIF:ens investerare, innan de gjorde sin investering, har blivit korrekt informerade om att delegeringen är nödvändig enligt det landets lagstiftning och om de omständigheter som motiverar delegeringen, samt

2. AIF-förvaltaren eller AIF:en har gett instruktioner till förvaringsinstitutet att delegera depåförvaringen av de finansiella instrumenten till en lokal enhet.

En uppdragstagare får vidaredelegera uppgifterna om samtliga villkor som uppställs för förvaringsinstitutets delegering är uppfyllda.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt AIFM-direktivet får förvaringsinstitutet delegera uppgifterna att förvara AIF:ens tillgångar eller kontrollera äganderätten till dem, dvs. uppgifterna enligt artikel 21.8, till tredje part under vissa villkor (artikel 21.11 andra stycket). Förvaringsinstitutets övriga uppgifter enligt artikel 21 får inte delegeras till tredje part (artikel 21.11 första stycket). Delegering av supportuppgifter som är kopplade till dess förvaringsinstitutsuppgifter, såsom administrativa och tekniska funktioner som förvaringsinstitutet utför som en del av sina förvaringsinstitutsuppgifter, omfattas dock inte av de begränsningar och krav som anges i AIFM-direktivet (skäl 42). Av AIFM-direktivet framgår vidare att tillhandahållande av tjänster i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv (98/26/EG) av den 19 maj 1998 om slutlig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper⁸ genom värdepappersavvecklingssystem enligt det direktivet, eller tillhandahållande av liknande tjänster från värdepappersavvecklingssystem i ett land utanför EES, inte ska anses vara en delegering av depåförvaringsuppgifter (artikel 21.11 femte stycket). Det innebär att utnyttjandet av clearing- och avvecklingstjänster inte innebär delegering i den mening som avses i artikel 21.11 i AIFM-direktivet.

I AIFM-direktivet anges de villkor som måste vara uppfyllda för att förvaringsinstitutet ska få delegera uppgifterna att förvara AIF:ens tillgångar eller kontrollera äganderätten till dem till tredje part (artikel 21.11 andra stycket). Delegering får inte ske i syfte att kringgå kraven i AIFM-direktivet. Förvaringsinstitutet ska också kunna visa att det finns ett objektivt skäl för delegeringen. Vidare krävs att förvaringsinstitutet har handlat med vederbörlig skicklighet, aktsamhet och omsorg både när den väljer och utser en tredje part till vilken förvaringsinstitutet önskar delegera en del av sina uppgifter och i den regelbundna översynen och fortlöpande kontrollen av den tredje parten. Detaljerade regler om vad som krävs för att förvaringsinstitutet ska uppfylla det sistnämnda kravet finns i kommissionens delegerade förordning (se artikel 98).

Förvaringsinstitutet måste också förvissa sig om att den tredje parten vid varje tidpunkt uppfyller vissa i AIFM-direktivet angivna villkor (artikel 21.11 andra stycket d). Den tredje parten ska ha de strukturer och den sakkunskap som krävs och som står i proportion till arten av och komplexiteten hos de tillgångar som innehas av AIF:en eller av AIF-förvaltaren för AIF:ens räkning och som har anförtrots den tredje parten. Om uppdraget avser depåförvaringsuppgifter enligt artikel 21.8 a i AIFM-direktivet ska den tredje parten omfattas av en effektiv reglering, inklusive minimikapitalkrav, tillsyn över verksamheten i den berörda jurisdiktionen och regelbunden extern granskning för att säkerställa att de finansiella instrumenten finns i den tredje partens besittning. Vidare ska

⁸ EGT L 166, 11.6.98, s. 45 (Celex 31998L0026).

den tredje parten hålla de tillgångar som innehas av förvaringsinstitutets kunder åtskilda från sina egna tillgångar och från förvaringsinstitutets tillgångar så att de vid varje tidpunkt tydligt kan identifieras som tillgångar som tillhör ett visst förvaringsinstituts kunder. Detta krav hindrar dock inte att uppdragstagaren förvarar tillgångar från flera AIF:er på ett gemensamt konto med separat redovisning, ett s.k. omnibuskonto (skäl 40 i AIFM-direktivet). Omnibuskontot måste dock hållas åtskilt från andra konton och det måste fortfarande gå att identifiera vilka tillgångar som hör till vilken AIF. Detaljerade regler om kravet på separation i artikel 21.11 andra stycket d iii finns i kommissionens delegerade förordning (se artikel 99). Det ställs även krav på att den tredje parten endast får använda tillgångarna om AIF:en eller AIF-förvaltaren har gett sitt förhandsgodkännande och efter anmälan till förvaringsinstitutet. Den tredje parten ska också uppfylla de allmänna skyldigheter och respektera de förbud som anges i artikel 21.8 och 21.10 i AIFM-direktivet. Det innebär att den tredje parten bl.a. är skyldig att agera hederligt, rättvist, oberoende och professionellt samt uteslutande i AIF:ens och investerarnas intresse.

Av AIFM-direktivet framgår vidare att om lagstiftningen i ett land utanför EES kräver att vissa finansiella instrument depåförvaras av en lokal enhet och det inte finns några enheter som uppfyller kraven i artikel 21.11 andra stycket d ii, dvs. att den tredje parten ska omfattas av bl.a. effektiv reglering och tillsyn, får förvaringsinstitutet delegera sina funktioner till en sådan lokal enhet endast i den omfattning som är nödvändig enligt det landets lagstiftning och endast så länge det inte finns lokala enheter som uppfyller dessa krav (artikel 21.11 tredje stycket). Det krävs dessutom att AIF:ens investerare dessförinnan har informerats om att delegeringen är nödvändig enligt det landets lagstiftning och om de omständigheter som motiverar delegeringen samt att AIF:en eller AIF-förvaltaren har gett instruktioner till förvaringsinstitutet att delegera depåförvaringen av de finansiella instrumenten till en lokal enhet (artikel 21.11 tredje stycket).

En tredje part får i sin tur vidaredelegera uppgifter enligt artikel 21.11 i AIFM-direktivet om samma krav som uppställs för förvaringsinstitutets delegering är uppfyllda (artikel 21.11 fjärde stycket i AIFM-direktivet).

I gällande rätt finns en begränsad reglering av ett förvaringsinstituts möjligheter att uppdra åt annan att utföra förvaringsinstitutsfunktioner. Enligt LIF får ett förvaringsinstitut, om utländska finansiella instrument ingår i fonden, låta ett lämpligt utländskt förvaringsinstitut förvara dem (3 kap. 2 § tredje stycket). Bestämmelser som motsvarar reglerna i artikel 21.11 i AIFM-direktivet bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Det bör i den nya lagen anges att förvaringsinstitutet inte får uppdra åt annan att utföra andra förvaringsinstitutsfunktioner än förvaring av tillgångar och kontroll av äganderätten enligt artikel 21.8 i AIFM-direktivet. Det innebär att förvaringsinstitutet inte får uppdra åt annan att utföra förvaringsinstitutsuppgifterna enligt artikel 21.7 och 21.9 i AIFM-direktivet, dvs. övervakningen av AIF:ens penningflöden och andra kontrollerande uppgifter. Varje uppdrag som ett förvaringsinstitut lämnar åt annan att utföra innebär dock inte delegering i den nya lagens mening. Delegering av supportuppgifter som är kopplade till förvaringsinstitutets kontrollerande uppgifter, såsom

administrativa och tekniska funktioner, omfattas inte av den nya lagen (skäl 42 i AIFM-direktivet). Uppgifterna måste således nå upp till en viss grad av väsentlighet för att det ska vara fråga om delegering. Inte heller utnyttjandet av clearing- och avvecklingstjänster innebär delegering i den nya lagens mening (artikel 21.11 femte stycket i AIFM-direktivet).

Det bör i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder även anges under vilka förutsättningar förvaringsinstitutet får uppdra åt annan att utföra förvaringsinstitutsuppgifter. Därigenom genomförs artikel 21.11 andra stycket i AIFM-direktivet. När det gäller kravet att förvaringsinstitutet ska ha handlat med vederbörlig skicklighet, aktsamhet och omsorg vid valet av uppdragstagare och regelbundet övervakar uppdragstagaren och dennes rutiner avseende delegerade uppgifter (artikel 21.11 andra stycket c i AIFM-direktivet) finns detaljerade regler om vad som krävs för att förvaringsinstitutet ska uppfylla detta krav i kommissionens delegerade förordning (se artikel 98). Såvitt avser kravet att förvaringsinstitutet ska förvissa sig om att uppdragstagaren håller AIF:ens tillgångar åtskilda från uppdragstagarens egna och andras tillgångar så att de alltid går att identifiera (artikel 21.11 andra stycket d iii) hindrar det inte att uppdragstagaren förvarar tillgångar från flera AIF:er på ett gemensamt konto med separat redovisning, ett s.k. omnibuskonto (skäl 40 i AIFM-direktivet). Omnibuskontot måste dock hållas åtskilt från andra konton och det måste fortfarande gå att identifiera vilka tillgångar som hör till vilken AIF. Detaljerade regler om kravet på separation enligt artikel 21.11 andra stycket d iii finns i kommissionens delegerade förordning (se artikel 99).

Vidare bör det i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder anges att, om lagstiftningen i ett land utanför EES kräver att vissa finansiella instrument depåförvaras av en lokal enhet och det inte finns någon sådan enhet som uppfyller kraven på effektiv reglering och tillsyn, förvaringsinstitutet trots det får uppdra depåförvaringsfunktioner åt en sådan enhet. Detta får dock ske endast i den omfattning som är nödvändig enligt det landets lagstiftning och endast så länge det inte finns lokala enheter som uppfyller dessa krav. För delegering krävs dessutom att AIF:ens investerare, innan de gjorde sin investering, har blivit korrekt informerade om att delegeringen är nödvändig enligt det landets lagstiftning och om de omständigheter som motiverar delegeringen, och AIF-förvaltaren eller AIF:en har gett instruktioner till förvaringsinstitutet att delegera depåförvaringen av de finansiella instrumenten till en lokal enhet. Därigenom genomförs artikel 21.11 tredje stycket i AIFM-direktivet.

I den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör det även införas en bestämmelse som anger att en uppdragstagare får vidaredelegera uppgifter enligt artikel 21.8 i AIFM-direktivet, dvs. förvaring av tillgångar och kontroll av äganderätten, om samtliga villkor som uppställs för förvaringsinstitutets delegering är uppfyllda. I sådant fall ska även övriga villkor för uppdragsavtal såvitt avser förvaringsinstitut i den nya lagen gälla i förhållande till dem som har delegerats respektive vidaredelegerats uppgifter. Därigenom genomförs artikel 21.11 fjärde stycket i AIFM-direktivet.

I AIFM-direktivet saknas regler om att förvaringsinstitutets delegering i vissa fall ska anmälas till den behöriga myndigheten. Sådana regler

finns dock för värdepappersinstitut i lagen om värdepappersmarknaden (8 kap. 14 §) och för kreditinstitut i lagen om bank- och finansieringsrörelse (6 kap. 7 §). Svenska förvaringsinstitut kan därför på grund av dessa regler vara skyldiga att anmäla sina uppdragsavtal till Finansinspektionen.

12.9 Förvaringsinstitutets ansvar

Regeringens förslag: Om förvaringsinstitutet eller dess uppdragstagare har förlorat finansiella instrument som depåförvaras, ska institutet utan onödigt dröjsmål återlämna finansiella instrument av identisk typ eller ett belopp motsvarande värdet till AIF:en eller AIF-förvaltaren för AIF:ens räkning.

Förvaringsinstitutet är inte ansvarigt om institutet kan visa att förlusten är orsakad av en yttre händelse utanför institutets rimliga kontroll, och vars konsekvenser var omöjliga att undvika trots vidtagande av alla rimliga ansträngningar.

Om AIF:en eller dess investerare tillfogats annan skada genom att förvaringsinstitutet uppsåtligen eller av oaktsamhet har överträtt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller andra författningar som reglerar verksamheten, ska institutet ersätta skadan.

Ett uppdrag åt annan att utföra förvaring av tillgångar eller kontroll av äganderätten fråntar inte förvaringsinstitutet dess ansvar enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Detta gäller även om uppdragstagaren har vidaredelegerat uppgiften.

Förvaringsinstitutet får befrias från ansvar för förlust av finansiella instrument som depåförvarats av en uppdragstagare, om förvaringsinstitutet kan visa att

1. samtliga krav för delegering enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och delegerade akter är uppfyllda,

2. det finns ett skriftligt avtal mellan institutet och uppdragstagaren som uttryckligen överför ansvaret till uppdragstagaren och gör det möjligt för AIF-förvaltaren eller AIF:en, eller institutet för deras räkning, att framställa krav mot uppdragstagaren, och

3. det finns ett skriftligt avtal mellan institutet och AIF-förvaltaren eller AIF:en som uttryckligen tillåter, och fastställer ett objektiva skäl för, ansvarsbefrielse för institutet.

Om förvaringsinstitutet har delegerat depåförvaringsuppgifter till en lokal enhet i ett land utanför EES får institutet befrias från ansvar för förlust av finansiella instrument, om

1. AIF:ens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk uttryckligen tillåter en sådan ansvarsbefrielse,

2. AIF:ens investerare, innan de gjorde sin investering, har blivit korrekt informerade om möjligheten till och förutsättningarna för en sådan ansvarsbefrielse,

3. AIF-förvaltaren eller AIF:en har gett instruktioner till förvaringsinstitutet om att delegera depåförvaringen av de finansiella instrumenten till en lokal enhet i landet,

4. det finns ett skriftligt avtal mellan förvaringsinstitutet och AIF-förvaltaren eller AIF:en som uttryckligen tillåter en sådan befrielse, och

5. det finns ett skriftligt avtal mellan förvaringsinstitutet och den lokala enheten som uttryckligen överför ansvaret till den lokala enheten och gör det möjligt för AIF-förvaltaren eller AIF:en, eller institutet för deras räkning, att framställa krav mot den lokala enheten för förlust av finansiella instrument.

Talan om förvaringsinstitutets ansvar får väckas av AIF:en eller av AIF-förvaltaren, beroende på hur rättsförhållandet mellan förvaringsinstitutet, AIF-förvaltaren och investerarna är utformat.

För förvaringsinstitut för specialfonder ska gällande regler om skadeståndsansvar behållas oförändrade.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det. *Svenska Bankföreningen* anser att det uttryckligen bör framgå av lag att förvaringsinstitutet i vissa fall har ett solidariskt ansvar med fondbolaget när det gäller förvaltningsåtgärder och att, om detta ansvar behöver infrias, förvaringsinstitutet har regressrätt mot fondbolaget. *Fondbolagens förening* framhåller att det är av vikt att fonder som riktar sig till konsumenter omgärdas av ett gott konsumentskydd och att det därför är rimligt att de regler som gäller för förvaringsinstitut som omfattas av UCITS-direktivet också bör gälla för förvaringsinstitut för specialfonder som marknadsförs till icke-professionella investerare. Föreningen anser att det i förarbetena bör belysas att majoriteten av AIF:er som kommer att finnas på den svenska marknaden och som får marknadsföras till icke-professionella investerare här i landet kommer att omfattas av förvaringsinstitutsreglerna i AIFM-direktivet.

Skälen för regeringens förslag: Av AIFM-direktivet framgår att om förvaringsinstitutet eller någon som institutet har delegerat förvaringen av finansiella instrument till har förlorat instrument som depåförvarats, ska institutet utan onödigt dröjsmål återlämna finansiella instrument av identisk typ eller ett belopp motsvarande värdet till AIF:en eller den AIF-förvaltare som agerar för AIF:ens räkning (artikel 21.12 första och andra styckena). Detaljerade regler som anger under vilka villkor och omständigheter finansiella instrument som depåförvarats ska anses ha gått förlorade finns i kommissionens delegerade förordning (se artikel 100). Förvaringsinstitutet är inte ansvarigt om det kan visa att förlusten är orsakad av en yttre händelse utanför institutets rimliga kontroll, och vars konsekvenser var omöjliga att undvika trots vidtagande av alla rimliga ansträngningar (artikel 21.12 andra stycket). Detaljerade regler som anger vad som avses med en yttre händelse utanför förvaringsinstitutets rimliga kontroll, och vars konsekvenser var omöjliga att undvika trots vidtagande av alla rimliga ansträngningar finns i kommissionens delegerade förordning (se artikel 101). Om AIF:en eller dess investerare tillfogats andra skador än förluster av finansiella instrument genom att förvaringsinstitutet uppsåtligen eller av oaktsamhet inte har uppfyllt sina skyldigheter enligt AIFM-direktivet ska förvaringsinstitutet ersätta skadan (artikel 21.12 tredje stycket).

Av AIFM-direktivet framgår vidare att förvaringsinstitutets ansvar inte påverkas av att förvaringsinstitutet har delegerat uppgifterna att förvara tillgångar eller kontrollera äganderätten till en tredje part (artikel 21.13 första stycket). Detta gäller även om den tredje parten har vidaredelegerat uppgifterna. Förvaringsinstitutet kan dock enligt artikel 21.13 andra stycket i AIFM-direktivet befrias från ansvar för förlust av finansiella instrument som depåförvarats av en tredje part, om förvaringsinstitutet kan visa:

- att samtliga krav för delegering i artikel 21.11 andra stycket i AIFM-direktivet är uppfyllda,

- att det finns ett skriftligt avtal mellan förvaringsinstitutet och den tredje parten som uttryckligen överför ansvaret till den tredje parten och gör det möjligt för AIF-förvaltaren eller AIF:en, eller förvaringsinstitutet för deras räkning, att framställa krav mot den tredje parten och

- att det finns ett skriftligt avtal mellan förvaringsinstitutet och AIF-förvaltaren eller AIF:en som uttryckligen tillåter ansvarsbefrielse för förvaringsinstitutet och fastställer ett objektiva skäl för en sådan ansvarsbefrielse.

Beträffande den sista punkten preciseras i kommissionens delegerade förordning vad som avses med ett objektiva skäl för ansvarsbefrielse (se artikel 102).

Om lagstiftningen i ett land utanför EES kräver att vissa finansiella instrument depåförvaras av en lokal enhet och det inte finns någon sådan enhet som uppfyller kraven i artikel 21.11 d ii får förvaringsinstitutet enligt artikel 21.14 i AIFM-direktivet befrias från ansvar om

- AIF:ens fondbestämmelser eller bolagsordning uttryckligen tillåter en sådan ansvarsbefrielse,

- AIF:ens investerare, innan de investerade i AIF:en, i vederbörlig ordning har informerats om ansvarsbefrielsen och skälen för den,

- AIF-förvaltaren eller AIF:en har gett instruktioner till förvaringsinstitutet att delegera depåförvaringen av de finansiella instrumenten till en lokal enhet i det landet,

- det finns ett skriftligt avtal mellan förvaringsinstitutet och AIF-förvaltaren eller AIF:en som uttryckligen tillåter en sådan ansvarsbefrielse, och

- det finns ett skriftligt avtal mellan förvaringsinstitutet och den tredje parten som uttryckligen överför förvaringsinstitutets ansvar till den tredje parten och gör det möjligt för AIF-förvaltaren eller AIF:en, eller förvaringsinstitutet för deras räkning, att framställa krav mot den tredje parten.

Av AIFM-direktivet framgår vidare att talan om förvaringsinstitutets ansvar får väckas av AIF:en eller av AIF-förvaltaren beroende på hur rättsförhållandet mellan förvaringsinstitutet, AIF-förvaltaren och investerarna är utformat (artikel 21.15).

Såvitt avser förvaringsinstitut för investeringsfonder finns i LIF en bestämmelse om förvaringsinstitutets skadeståndsansvar (2 kap. 21 §). Där framgår att om en fondandelsägare eller ett fondbolag tillfogats skada genom att förvaringsinstitutet överträtt LIF eller fondbestämmelserna, ska institutet ersätta skadan. Enligt förarbetena till bestämmelsen är förvaringsinstitutet skadeståndsskyldigt oberoende av fel eller försummelse om det överträder lagen eller fondbestämmelser (se prop.

1989/90:153 s. 76). Ansvarsbestämmelsen i LIF är således mer långtgående än ansvarsreglerna i AIFM-direktivet.

Bestämmelser som motsvarar reglerna i artikel 21.12–21.15 i AIFM-direktivet bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Det bör av den nya lagen framgå att om förvaringsinstitutet eller dess uppdragstagare har förlorat finansiella instrument som depåförvarats, ska institutet utan onödigt dröjsmål återlämna finansiella instrument av identisk typ eller ett belopp motsvarande värdet till AIF:en eller dess förvaltare för AIF:ens räkning (artikel 21.12 första och andra styckena i AIFM-direktivet). Detaljerade regler som anger under vilka villkor och omständigheter finansiella instrument som depåförvarats ska anses ha gått förlorade finns i kommissionens delegerade förordning (se artikel 100). Det bör även framgå av den nya lagen att förvaringsinstitutet inte är ansvarigt om institutet kan visa att förlusten är orsakad av en yttre händelse utanför institutets rimliga kontroll, och vars konsekvenser var omöjliga att undvika trots vidtagande av alla rimliga ansträngningar (artikel 21.12 andra stycket i AIFM-direktivet). Detaljerade regler som anger vad som avses med en yttre händelse utanför förvaringsinstitutets rimliga kontroll, och vars konsekvenser var omöjliga att undvika trots vidtagande av alla rimliga ansträngningar finns i kommissionens delegerade förordning (se artikel 101).

I den nya lagen bör det även införas en bestämmelse som anger att om AIF:en eller dess investerare tillfogats annan skada än förluster av finansiella instrument som depåförvarats genom att förvaringsinstitutet uppsåtligt eller av oaktsamhet har överträtt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller andra författningar som reglerar verksamheten, ska institutet ersätta skadan (artikel 21.12 tredje stycket i AIFM-direktivet). Bestämmelsen innebär att det i sådana situationer föreligger ett culpaansvar. Med andra författningar som reglerar verksamheten och som förvaringsinstitutet kan överträda avses t.ex. kommissionens delegerade förordning.

Det bör vidare framgå av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder att ett uppdrag åt annan att utföra förvaring av tillgångar och kontroll av äganderätten inte frångår förvaringsinstitutet dess ansvar enligt lagen samt att detta även gäller om uppdragstagaren har vidaredelegerat uppgiften (artikel 21.13 första stycket i AIFM-direktivet).

Det bör även i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder anges att förvaringsinstitutet i vissa fall får befrias från ansvar för förlust av finansiella instrument som depåförvarats av en uppdragstagare (artikel 21.13 andra stycket i AIFM-direktivet). Det förutsätter att förvaringsinstitutet, för det första, kan visa att samtliga krav för delegering i artikel 21.11 andra stycket i AIFM-direktivet är uppfyllda. Det innebär att regeln inte är tillämplig när delegering har skett med stöd av undantagsregeln i 21.11 tredje stycket i AIFM-direktivet. I dessa fall kan i stället regeln i artikel 21.14 i AIFM-direktivet om ansvarsbefrielse vid depåförvaring av en lokal enhet i ett land utanför EES vara tillämplig. Förvaringsinstitutet ska även kunna visa att det finns ett skriftligt avtal mellan förvaringsinstitutet och uppdragstagaren som uttryckligen överför ansvaret till uppdragstagaren och gör det möjligt för AIF-förvaltaren eller AIF:en, eller förvaringsinstitutet för deras räkning, att framställa krav

mot uppdragstagaren. Det ska således vara fråga om ett tredjemansavtal som ger AIF:en eller AIF-förvaltaren en självständig rätt gentemot uppdragstagaren. Detta förutsätter i sin tur att den rättsordning som ska tillämpas på avtalet möjliggör ett sådant anspråk. Förvaringsinstitutet ska slutligen kunna visa att det finns ett skriftligt avtal mellan förvaringsinstitutet och AIF-förvaltaren eller AIF:en som uttryckligen tillåter, och fastställer ett objektivi skäl för, ansvarsbefrielse för förvaringsinstitutet. Detaljerade regler om vad som avses med ett objektivi skäl för ansvarsbefrielse finns i kommissionens delegerade förordning (se artikel 102).

Vidare bör det i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder anges under vilka förutsättningar förvaringsinstitutet får befrias från ansvar för förlust av finansiella instrument när institutet har delegerat depåförvaringsuppgifter till en lokal enhet i ett land utanför EES (artikel 21.14 i AIFM-direktivet). Slutligen bör det av den nya lagen framgå att talan om förvaringsinstitutets ansvar får väckas av AIF:en eller av AIF-förvaltaren, beroende på hur rättsförhållandet mellan förvaringsinstitutet, AIF-förvaltaren och investerarna är utformat (artikel 21.15 i AIFM-direktivet).

Att införa ansvarsreglerna i artikel 21.12–21.14 i AIFM-direktivet för förvaringsinstitut för specialfonder skulle innebära en viss försämring av konsumentskyddet eftersom ansvarsregeln i LIF är mer långtgående än ansvarsreglerna i AIFM-direktivet. Som ovan anförts framgår det av LIF att om en fondandelsägare eller ett fondbolag tillfogats skada genom att förvaringsinstitutet överträtt LIF eller fondbestämmelserna, ska institutet ersätta skadan (jfr 2 kap. 21 § LIF). Enligt förarbetena till bestämmelsen är förvaringsinstitutet skadeståndsskyldigt oberoende av fel eller försumelse om det överträtt LIF eller fondbestämmelserna (se prop. 1989/90:153 s. 76). Enligt AIFM-direktivet föreligger ett culpaansvar såvitt avser andra skador än förluster av finansiella instrument som depåförvarats, dvs. det krävs att förvaringsinstitutet uppsåtligen eller av oaktsamhet har överträtt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller andra författningar som reglerar verksamheten för att förvaringsinstitutet ska ersätta skadan (artikel 21.12 tredje stycket i AIFM-direktivet). Dessutom får förvaringsinstitutet enligt AIFM-direktivet, till skillnad från vad som gäller enligt LIF, under vissa förutsättningar befrias från ansvar för förlust av finansiella instrument som depåförvarats av en uppdragstagare (artikel 21.13 andra stycket) samt när förvaringsinstitutet har delegerat depåförvaringsuppgifter till en lokal enhet i ett land utanför EES (artikel 21.14). En fondandelsägare i en specialfond som i dag kan rikta sina skadeståndsanspråk mot ett svenskt förvaringsinstitut skulle med en sådan lösning bli tvungen att rikta sitt anspråk mot ett utländskt förvaringsinstitut. Jämfört med gällande regler skulle det innebära en försämring ur konsumentskyddssynpunkt.

Regeringen anser att det är av stor vikt att fonder som riktar sig till konsumenterna omgärdas av ett gott konsumentskydd. Det därför är rimligt att de regler som gäller för förvaringsinstitut som omfattas av UCITS-direktivet också bör gälla för förvaringsinstitut för specialfonder som kan marknadsföras till icke-professionella investerare. Regeringen instämmer sålunda med utredningen att förvaringsinstitut för specialfonder bör omfattas av gällande ansvarsregler i LIF.

Svenska Bankföreningen har framfört att det uttryckligen bör framgå av lag att förvaringsinstitutet i vissa fall har ett solidariskt ansvar med fondbolaget när det gäller förvaltningsåtgärder och att, om detta ansvar behöver infrias, förvaringsinstitutet har regressrätt mot fondbolaget. Regeringen anser att det inte finns skäl eller utrymme för att inom ramen för detta lagstiftningsförfarande överväga den frågan.

12.10 Förvaringsinstitutets skyldighet att lämna information till tillsynsmyndigheten

Regeringens förslag: Ett förvaringsinstitut ska på begäran av den behöriga myndigheten lämna all information som institutet har fått vid utförandet av förvaringsuppgifter och som AIF:ens och AIF-förvaltarens behöriga myndigheter kan behöva. Förvaringsinstitutets behöriga myndigheter ska utan dröjsmål lämna den mottagna informationen till AIF:ens och AIF-förvaltarens behöriga myndigheter.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 21.16 i AIFM-direktivet ska förvaringsinstitutet på begäran till sina behöriga myndigheter lämna all information som förvaringsinstitutet har fått vid utförandet av sina uppgifter och som AIF:ens och AIF-förvaltarens behöriga myndigheter kan behöva. Om AIF:ens eller AIF-förvaltarens behöriga myndigheter inte är förvaringsinstitutets myndigheter ska förvaringsinstitutets behöriga myndigheter utan dröjsmål lämna den mottagna informationen till AIF:ens och AIF-förvaltarens behöriga myndigheter.

Enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder kommer ett svenskt förvaringsinstitut i de flesta fall att vara ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag. Det kan dock i vissa fall förekomma helt andra typer av förvaringsinstitut (se avsnitt 12.1). Kreditinstitut och värdepappersbolag står under Finansinspektionens tillsyn och är skyldiga att lämna inspektionen de upplysningar som inspektionen begär (13 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 23 kap. 2 § andra stycket lagen om värdepappersmarknaden). Enligt 13 kap. 6 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse ska Finansinspektionen i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med utländska behöriga myndigheter i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. För förvaringsinstitut som är kreditinstitut innebär det att gällande rätt redan uppfyller reglerna i artikel 21.16 i AIFM-direktivet. För förvaringsinstitut som är värdepappersbolag men inte kreditinstitut gäller bestämmelserna i 23 kap. 5 och 6 §§ lagen om värdepappersmarknaden. Dessa bestämmelser om informationsutbyte och samarbete med andra behöriga myndigheter är, till skillnad från motsvarande bestämmelse i lagen om bank- och finansieringsrörelse, begränsade till vissa EU-direktiv. Finansinspektionen ska enligt 23 kap. 5 § lagen om värdepappersmarknaden bl.a. utbyta information i den utsträckning som följer av direktivet om marknader för finansiella instru-

ment och öppenhetsdirektivet. Regeringen instämmer med utredningen att reglerna i artikel 21.16 i AIFM-direktivet bör genomföras i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Det bör av den nya lagen framgå att förvaringsinstitutet, på begäran av sin behöriga myndighet, ska lämna all information som institutet har fått vid utförandet av förvaringsuppgifter och som AIF:ens och AIF-förvaltarens behöriga myndigheter kan behöva. Vidare bör det framgå att förvaringsinstitutets behöriga myndigheter utan dröjsmål ska lämna den mottagna informationen till AIF:ens och AIF-förvaltarens behöriga myndigheter.

För vissa typer av slutna AIF:er får det utses förvaringsinstitut som inte står under Finansinspektionens tillsyn. Detta gäller AIF:er där investerarna saknar rätt att lösa in sina andelar under fem år från den första investeringen och AIF:en enligt sin investeringspolicy generellt inte investerar i finansiella tillgångar som kräver depåförvaring eller generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll över sådana företag (artikel 21.3 tredje stycket i AIFM-direktivet). Som förvaringsinstitut för sådana AIF:er får utses även en enhet som utför förvaringsinstitutsuppgifter som en del av sin yrkes- eller affärsverksamhet för vilken gäller registreringsskyldighet enligt lag, annan författning eller yrkesetiska regler under förutsättning att det finns finansiella och yrkesmässiga garantier för att relevanta förvaringsinstitutsuppgifter och därmed förenade åtaganden kan utföras på ett effektivt sätt. I AIFM-direktivet anges som exempel notarier, jurister och registerförvaltare (skäl 34). I sak bör advokater vara en mer ändamålsenlig benämning än någon som enbart har en jur.kand.-examen. Revisorer nämns inte uttryckligen i AIFM-direktivet men borde kunna ingå i denna kategori (se avsnitt 12.1). Även denna typ av förvaringsinstitut ska, på begäran av sina behöriga myndigheter, lämna all information som institutet har fått vid utförandet av förvaringsuppgifter och som AIF:en eller AIF-förvaltarens behöriga myndigheter kan behöva i enlighet med artikel 21.16 i AIFM-direktivet. Enligt definitionen i AIFM-direktivet är den behöriga myndigheten för dessa enheter de nationella myndigheter i det land inom EES där denna enhet har sitt stadgeenliga säte och vilka enligt lag eller annan författning har behörighet att utöva tillsyn över en sådan enhet, eller det officiella organ som har behörighet att registrera eller utöva tillsyn över en sådan enhet i enlighet med tillämplig uppförandekod (artikel 4.1 g iv). Det innebär t.ex. att Sveriges advokatsamfund är den behöriga myndigheten om en advokat utses till förvaringsinstitut (se 8 kap. 6 § rättegångsbalken) samt att revisorsnämnden är den behöriga myndigheten om en revisor utses till förvaringsinstitut (se 3 § revisorslagen [2001:883]).

Finansinspektionens rätt till information från sådana förvaringsinstitut som inte står under inspektionens tillsyn får anses följa av den allmänna regeln i artikel 46.2 b i AIFM-direktivet som anger att den behöriga myndigheten har rätt att begära upplysningar från vilken person som helst med anknytning till AIF-förvaltarens verksamhet eller AIF:en (se avsnitt 16.2).

En annan fråga är om informationsutbytet kan hindras av sekretessregler och regler om tystnadsplikt enligt andra regelverk. Av avsnitt 2.2.1 i Vägledande regler om god advokatsed framgår att en advokat har tystnadsplikt avseende det som anförtrotts advokaten inom ramen för

advokatverksamheten eller som advokaten i samband därmed har fått kännedom om. Undantag från tystnadsplikten gäller om klienten samtyckt därtill eller laglig skyldighet att lämna upplysning föreligger. Av revisorslagen framgår att en revisor inte får obehörigen röja uppgifter som revisorn har fått i sin yrkesutövning (26 §). När det gäller revisorer och andra som har ett obehörighetsrekvisit i sekretessreglerna är det relativt oproblematiskt. Det kan inte anses obehörigt att lämna uppgifter, direkt eller indirekt, till en myndighet som myndigheten har rätt till enligt bestämmelser i lag (beträffande obehörighetsrekvisitet i bestämmelsen om banksekretess, se t.ex. Per-Ola Jansson, Banksekretess och annan finansiell sekretess, 2010, s. 110 f.). När det gäller advokater kan uppdraget att vara förvaringsinstitut inte anses vara ett förhållande mellan advokaten och en klient inom ramen för advokatverksamheten. Skyldigheten att agera i AIF:ens och investerarnas intressen enligt artikel 21.10 i AIFM-direktivet gäller även förvaringsinstitut som är advokater. Tystnadsplikten enligt Advokatsamfundets regler torde därför inte hindra att advokaten lämnar uppgifter om AIF:en och AIF-förvaltaren till Advokatsamfundet som sedan lämnar den mottagna informationen till Finansinspektionen.

13 Informationskrav och rapportering till behörig myndighet

13.1 Allmänt om informationskraven

Ett syfte med AIFM-direktivet är att öka transparensen för investerare och behöriga myndigheter genom att ställa upp enhetliga krav på årsredovisning och annan information om AIF:er. Artiklarna 22 och 23 i AIFM-direktivet innehåller därför regler om att AIF-förvaltare ska tillhandahålla årsredovisning och annan information till investerare för de AIF:er som de förvaltar. Artikel 24 reglerar den information som en AIF-förvaltare ska rapportera till den behöriga myndigheten i hemlandet.

Kraven i AIFM-direktivet är utformade för att kunna tillämpas på den heterogena grupp fonder som omfattas av direktivets definition av AIF. De skiljer sig på ett flertal punkter från krav i gällande rätt på rapportering och informationsgivning beträffande investeringsfonder. Informationskraven i lagen (2004:46) om investeringsfonder (LIF) och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:11) om investeringsfonder tar sin utgångspunkt i UCITS-direktivet och det direktivets placeringsregler konsumentskydd. Investerarskydd är som nämnts ett viktigt skäl även till informationskraven i AIFM-direktivet. Reglerna i AIFM-direktivet är dock utformade med särskilt fokus på behovet av information om risk- och likviditetshantering samt, vad avser rapporteringskraven till behöriga myndigheter, behovet av att övervaka risker i det finansiella systemet.

I avsnitt 9 har övergripande förslag lämnats beträffande det som bör gälla ifråga om AIF:er som marknadsförs till olika typer av investerare. Enligt de förslagen bör AIF:er som vänder sig till icke-professionella investerare omfattas av särskilda informationskrav. När det gäller specialfonder föreslås att större delen av de gällande informationskraven i LIF behålls.

13.2 Information till investerare

13.2.1 Informationsbroschyr

Regeringens förslag: För varje EES-baserad AIF som AIF-förvaltaren förvaltar och för varje AIF som förvaltaren marknadsför inom EES ska det finnas en aktuell informationsbroschyr. Informationsbroschyren ska innehålla uppgifter om

1. fondens investeringsstrategi och mål samt de omständigheter under vilka dessa kan ändras,
2. var mottagar-AIF:en är etablerad om AIF:en är en matar-AIF, samt information om var de underliggande fonderna är etablerade om AIF:en är en fond-i-fond,
3. de tillgångsslag vilka fonden får placera i och fondens riskprofil, inklusive information om användande av finansiell hävstång och eventuella arrangemang avseende rätt att förfoga över säkerheter eller tillgångar,

4. de viktigaste rättsliga följderna av en investering i fonden,
5. AIF-förvaltare, förvaringsinstitut, revisorer och andra tjänsteleverantörer,
6. ansvarsförsäkring eller tillgängliga medel för att täcka vissa skadeståndsanspråk,
7. delegering av förvaltnings- och förvaringsfunktioner,
8. principer och rutiner för värdering av tillgångarna i fonden.
9. hantering av likviditetsrisker och rätt till inlösen samt förfarande och villkor för emission och försäljning av andelar eller aktier,
10. avgifter och andra kostnader samt maximibelopp för direkta och indirekta avgifter och kostnader som belastar fondens investerare,
11. förvaltarens principer för likabehandling av investerare och rätt till förmånsbehandling för någon investerare i fonden,
12. fondens primärmäklare samt relevanta arrangemang mellan sådan mäklare och fonden,
13. hur och när viss regelbunden information om fonden lämnas,
14. den senaste årsberättelsen och det senast beräknade nettotillgångsvärdet eller marknadsvärdet för fondens andelar eller aktier, samt
15. historisk avkastning.

För en AIF som omfattas av en skyldighet att offentliggöra ett prospekt behöver en AIF-förvaltare endast lämna sådan information som inte redan framgår av prospektet.

Informationsbroschyren för en specialfond ska innehålla fondbestämmelserna för fonden. För en specialfond ska information lämnas på särskilt framträdande plats i informationsbroschyren om fondens värde kan variera kraftigt på grund av fondens sammansättning och de förvaltningsmetoder AIF-förvaltaren använder sig av.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om informationsbroschyrens innehåll och om hur den ska tillhandahållas.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringen. Enligt utredningens förslag måste information om att fondandelsvärdet kan variera kraftigt lämnas enbart beträffande specialfonder riktade till icke-professionella investerare.

Remissinstanserna: *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* anser att en bestämmelse om att informationen ska samlas i ett dokument går utöver AIFM-direktivets krav och att till exempel aktuell uppgift om senaste nettotillgångsvärdet svårligen kan lämnas i en informationsbroschyr. Vidare påpekar föreningarna att begreppet fond-i-fond inte är definierat i förslaget och föreslår att det klargörs vad som avses. *Göta hovrätt* föreslår att begreppet fond-i-fond definieras. Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 23 i AIFM-direktivet innehåller regler om den information som en AIF-förvaltare ska göra tillgänglig om EES-baserade AIF:er som förvaltaren förvaltar samt om AIF:er som förvaltaren marknadsför inom EES. Artikel 23.1 innehåller krav på sådan information som ska göras tillgänglig för en investerare innan denne investerar i en AIF. Det rör sig bl.a. om information om

fondens investeringsstrategi, riskprofil, förvaringsinstitut, primärmäklare eventuell delegering, värderingsprinciper, rätt till inlösen och senaste nettotillgångsvärde. Dessutom ska en beskrivning om hur sådan regelbunden information som AIF-förvaltaren är skyldig att lämna, om AIF:ens användning av finansiell hävstång, likviditetshandling och AIF:ens riskprofil och riskhanteringssystem, kommer att lämnas till investerarna (artikel 23.1p).

En bestämmelse som motsvarar artikel 23.1 i AIFM-direktivet bör införas i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. AIFM-direktivet anger inte något samlingsbegrepp för det dokument där informationen ska ingå. Utredningen har föreslagit att den i fondlagstiftningen redan etablerade termen informationsbroschyr används även i fråga om det dokument där information om AIF:er ska lämnas.

Fondbolagens förening och *Svenska Bankföreningen* anser att ett krav på ett sådant dokument går utöver kraven i AIFM-direktivet och att all information som ska lämnas svårligen kan lämnas i en informationsbroschyr. Regeringen anser i likhet med utredningen att det framstår som lämpligt att den information som en AIF-förvaltare ska lämna enligt artikel 23 i AIFM-direktivet sammanställs i ett enda dokument benämnt informationsbroschyr. Något uttryckligt krav på att det ska finnas ett sådant dokument anges inte i direktivet. Enligt regeringens uppfattning talar dock både investerarskyddsskäl och praktiska skäl för att informationen ska tillhandahållas av AIF-förvaltaren i samlad form. Kommissionen har inte någon befogenhet att anta delegerade akter eller genomförandebestämmelser med detaljerade regler om den information AIF-förvaltaren ska tillhandahålla för en investerare. Regeringen anser mot den bakgrunden att ett krav på en informationsbroschyr är förenligt med reglerna i AIFM-direktivet och inom ramen för den valmöjlighet medlemsstater har när de avgör hur regler i ett EU-direktiv bör genomföras.

Kraven på den information som en AIF-förvaltare ska tillhandahålla är relativt detaljerade. Kommissionen har inte någon befogenhet att anta delegerade akter eller genomförandebestämmelser om innehåll eller formen för hur den ska göras tillgänglig (artikel 23.1). Regeringen instämmer med utredningen att alla dessa detaljerade krav inte lämpar sig för ett genomförande som lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om informationsbroschyrens innehåll.

Vissa uppgifter som en AIF-förvaltare ska göra tillgängliga behöver, som nyss konstaterats, uppdateras mer regelbundet än andra. Det gäller i synnerhet information om det senast beräknade nettotillgångsvärdet eller marknadsvärdet på fondens andelar eller aktier men, beroende på hur förvaltningen av AIF:ens tillgångar ser ut, även information om underliggande fonder (i fråga om fond-i-fond). Sådant information som uppdateras ofta bör inte behöva ingå i informationsbroschyren utan bör få göras tillgänglig genom en hänvisning till en bilaga till informationsbroschyren eller genom hänvisning till webbplats.

Sådana AIF-förvaltare som offentliggör prospekt för en AIF i enlighet med prospektdirektivet¹ behöver enbart tillhandahålla sådan information som inte framgår av prospektet (artikel 23.3). Informationen ska antingen lämnas separat i en informationsbroschyr eller som kompletterande information i prospektet.

Göta hovrätt, Fondbolagens förening och Svenska Bankföreningen har påpekat att begreppet fond-i-fond inte är definierat och att betydelsen behöver klargöras. Begreppet fond-i-fond används avseende investeringsfonder synonymt med begreppet fondandelsfond, som benämning på en investeringsfond som placerar en betydande del av fondförmögenheten i fondandelar i andra investeringsfonder eller fondföretag (artikel 28 i kommissionens förordning 583/2010)². I den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör begreppet fond-i-fond ha motsvarande betydelse, det vill säga avse AIF:er som placerar en betydande del av fondförmögenheten i andelar eller aktier i andra AIF:er eller i andelar i UCITS-fonder.

Informationsbroschyr för specialfonder och andra AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare

I enlighet med vad som föreslagits i kapitel 9 bör specialfonder omfattas av informationsbestämmelserna i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Enligt den gällande bestämmelsen om informationsbroschyrens innehåll i 4 kap. 15 § LIF ska broschyren innehålla fondbestämmelserna för fonden, de uppgifter som behövs för att man ska kunna göra en bedömning av fonden och fondens riskprofil, information om uppdragsavtal, tillåtna tillgångsslag samt, för det fall fondmedel får placeras i derivatinstrument, en beskrivning av användningen av derivatinstrument och hur det påverkar fondens riskprofil. Detaljerade bestämmelser om informationsbroschyrens innehåll finns i Finansinspektionens föreskrifter (se 18 kap. Finansinspektionens föreskrifter [FFFS 2008:11]). Bestämmelserna bygger på artiklarna 69.1, 69.2, 70.1, 71 och 72 samt modul A i bilaga I till UCITS-direktivet (se prop. 2002/03:150 s. 177ff.). Utredningen har gjort bedömningen att de gällande kraven på informationsbroschyrens innehåll i 4 kap. 15 § LIF motsvarar de i den föreslagna bestämmelsen om informationsbroschyr för en AIF i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Regeringen gör samma bedömning som utredningen. Det bör dock uttryckligen framgå av den nya lagen att informationsbroschyren för en specialfond ska innehålla fondbestämmelserna för fonden.

Av 4 kap. 16 § LIF framgår att viss information om en investeringsfond ska anges på en framträdande plats i informationsbroschyren

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG av den 4 november 2003 om de prospekt som skall offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG (EUT L 345, 31.12.2003, s. 64, Celex 32003L0071).

² Kommissionens förordning (EU) nr 583/2010 av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG rörande basfakta för investerare och villkor som ska uppfyllas när faktablad med basfakta för investerare eller prospekt tillhandahålls på annat varaktigt medium än papper eller på en webbplats av den första juli 2010.

och i allt övrigt marknadsföringsmaterial avseende fonden. Sådan framträdande information ska bl.a. lämnas om fonden kan variera kraftigt i värde på grund av fondens sammansättning eller de förvaltningsmetoder fondbolaget använder. I samma paragraf finns även krav på särskilt framträdande information i vissa andra fall som inte är tillämpliga i fråga om specialfonder. Det gäller information om fondens placeringsinriktning i det fall medel i fonden placeras i andra tillgångar än överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument eller om fonden är en indexfond samt om fonden är en sådan fond som har tillstånd enligt 5 kap. 8 § LIF att frångå reglerna om riskspridning avseende placeringar i bl.a. statsskuldförbindelser. Bestämmelsen i 4 kap. 16 § sistnämnda lag bygger på artikel 70.2 och 70.3 i UCITS-direktivet och infördes i svensk rätt i samband med genomförandet av ändringarna i 1985 års UCITS-direktiv då möjligheterna för investeringar i olika finansiella tillgångar utökades genom direktiv 2001/108/EG (se prop. 2002/03:150 s. 218f.).

Regeringen anser i likhet med utredningen att det av konsumentskyddsskäl är motiverat att tydliggöra viss riskinformation i fråga om specialfonder. För sådana fonder bör därför bestämmelsen i 4 kap. 16 § första stycket 2 LIF gälla även fortsättningsvis. Regeringen anser att det i övrigt saknas skäl att ställa högre krav på innehållet i en informationsbroschyr för en specialfond än vad som föreslås gälla beträffande övriga AIF:er. Emellertid bör som angetts ovan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter om informationsbroschyrens innehåll för såväl AIF:er som marknadsförs till professionella investerare som AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare samt specialfonder. Såsom konstaterats ovan anser regeringen i likhet med utredningen att kraven på informationsbroschyrens innehåll i 4 kap. 15 § LIF motsvarar de krav som föreslås i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Därmed bör föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigandet i den nya lagen i stor utsträckning kunna motsvara dem som gäller i dag för investeringsfonder (18 kap. Finansinspektionens föreskrifter [FFFS 2008:11]), åtminstone beträffande specialfonder.

För specialfonder och andra AIF:er som marknadsförs i Sverige till icke-professionella investerare föreslås också att det även enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska krävas faktablad (se avsnitt 13.2.2).

13.2.2 Faktablad

Regeringens förslag: För specialfonder och AIF:er som en AIF-förvaltare marknadsför i Sverige till icke-professionella investerare ska det finnas ett aktuellt faktablad.

Faktabladet ska på ett lättbegripligt sätt och i sammanfattning innehålla den grundläggande information som behövs för att investerare ska kunna bedöma AIF:en och den risk som är förenad med att investera i den.

Innehållet i faktabladet ska vara rättvisande och tydligt och får inte vara vilseledande. Det ska stämma överens med relevanta delar i informationsbroschyren.

Av faktabladet ska AIF:ens rättsliga ställning framgå. Det ska också framgå om AIF-fonden är en specialfond.

För specialfonder och AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare ska informationsbroschyren och faktabladet på begäran tillhandahållas kostnadsfritt till investerare, och investerare ska alltid i god tid innan avtal ingås, tillhandahållas faktablad även utan begäran. I vissa fall blir annan än AIF-förvaltaren ansvarig för att faktablad tillhandahålls.

Om AIF-förvaltaren genom marknadsföring erbjuder allmänheten att köpa andelar eller aktier i en AIF som avses i första stycket ska det av erbjudandet även framgå att det finns en informationsbroschyr och ett faktablad och var dessa finns att tillgå.

Om informationen som enligt bestämmelserna ska framgå av faktablad och marknadsföringsmaterial inte tillhandahålls på det sätt och i den form som följer av bestämmelserna om faktablad ska marknadsföringslagen tillämpas, med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket den lagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om faktabladets innehåll och hur det ska tillhandahållas.

Utredningens förslag: överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: *Konsumentverket* anser att bestämmelserna i LIF om tillgång till information innebär ett väsentligt starkare konsumentskydd än de bestämmelser som föreslås i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, eftersom det i LIF finns en hänvisning till marknadsföringslagen (2008:486). Hänvisningen innebär att marknadsföringslagen blir tillämplig om föreskriven information inte lämnas i marknadsföringen. *Skatteverket* anser att när en utländsk AIF marknadsförs till icke-professionella investerare i Sverige ska faktabladet innehålla uppgift om AIF:en är jämförbar med en svensk investeringsfond eller inte och om fondens associationsrättsliga konstruktion. Vidare bör det framgå även övriga uppgifter som behövs för att investeraren ska kunna bedöma skattekonsekvenserna av sin investering. Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt LIF ska det för varje investeringsfond finnas ett aktuellt faktablad med övergripande information om fonden. Bestämmelsen om faktablad bygger på UCITS-direktivet (se artiklarna 78–82). Informationens innehåll framgår av en genomförandeförordning från kommissionen (förordning 583/2010). Kravet på faktablad omfattar enligt gällande rätt således även specialfonder. Ett syfte med faktabladet är att på ett tydligt och enkelt sätt sammanfatta den mest väsentliga informationen om en investeringsfond. Genom harmoniserade regler skapas möjlighet till jämförelse mellan olika investeringsalternativ.

Kommissionen lade i juli 2012 fram ett förslag till förordning om faktablad för investeringsprodukter (kommissionens förslag till förordning om faktablad för investeringsprodukter, KOM(2012) 352 slutlig.) (i det följande benämnt PRIPs). Att förslaget har formen av en EU-

förordning innebär att reglerna blir direkt tillämpliga i medlemsstaterna och medför skyldigheter respektive rättigheter för enskilda parter. Förslaget i dess nuvarande form omfattar AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare. Vidare innehåller förslaget övergångsregler för fonder som omfattas av UCITS-direktivet men också för AIF:er såsom specialfonder. Övergångsreglerna innebär således att för specialfonder kommer förordning 583/2010 att fortsätta att tillämpas under en övergångsperiod. Emellertid kommer PRIPs, oavsett förordningens slutliga utformning, sannolikt inte kunna träda i kraft samtidigt som den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Därmed kommer det under en period att saknas bestämmelser om faktabladets innehåll och utformning för sådana AIF:er som inte är specialfonder men som marknadsförs till icke-professionella investerare i Sverige.

I enlighet med vad som föreslagits i avsnitt 9.4 bör AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare i Sverige omfattas av ett krav på att det ska finnas ett faktablad om fonden. Liksom för investeringsfonder bör faktabladet på ett lättbegripligt sätt sammanfatta den grundläggande information som behövs för att en investerare ska kunna bedöma fonden och den risk som är förenad med att investera i den. För specialfonder bör i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder införas bestämmelser om faktablad som motsvarar nu gällande bestämmelser i LIF. Bestämmelserna om faktablad i den nya lagen bör även gälla AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare i Sverige. Vad faktablad ska innehålla i detalj bör anges i myndighetsföreskrifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter innehålllet i faktabladet och hur det ska tillhandahållas. I flera avseenden bör de krav som följer av förordning 583/2010 kunna ställas upp även beträffande faktablad för AIF:er som inte är specialfonder, t.ex. beskrivningen av mål och placeringsinriktning och kraven på hur fondens risk/avkastningsprofil ska presenteras (artiklarna 7 och 8). I andra delar kan reglerna i förordningen i stället användas som utgångspunkt men behöva anpassas i olika avseenden. Det gäller t.ex. beskrivningen av avgifter (artiklarna 11 och 12). Därutöver bör det av faktabladet uttryckligen framgå att fonden inte är någon värdepappersfond och inte omfattas av de krav på riskspridning som gäller för sådana fonder. Om fonden är en specialfond ska det framgå av faktabladet. En AIF kan som nämnts vara konstruerad på många olika sätt, t.ex. som ett aktiebolag, som ett kommanditbolag eller någon utländsk motsvarighet till dessa. I faktabladet bör den juridiska konstruktionen beskrivas på ett lättbegripligt sätt. Beskrivningen bör också innefatta vilka risker som är förknippade med konstruktionen, t.ex. om investeraren kan förlora mer än det investerade kapitalet och vad som sker vid en eventuell konkurs.

Den som avser att investera i en AIF bör, liksom fallet är för den som avser att investera i en värdepappersfond, utan begäran tillhandahållas faktabladet i god tid innan avtal ingås (jfr 4 kap. 20 § LIF). Skyldigheten att tillhandahålla faktabladet bör åvila AIF-förvaltaren utom i de fall investerarens order hanteras av ett värdepappersinstitut (jfr 8 kap. 22 a §

lagen om värdepappersmarknaden). Då bör skyldigheten åvila värdepappersinstitutet.³ *Konsumentverket* har anfört att i utredningens förslag till ny lag om förvaltare av alternativa investeringsfonder anges att viss information ska lämnas i marknadsföringsmaterial (10 kap. 3 § samt 12 kap. 9 §). Bestämmelserna i LIF innebär dock ett väsentligt starkare konsumentskydd än de som föreslås i den nya lagen. I 4 kap. 15 och 16 §§ respektive 4 kap. 20 § LIF finns det nämligen en hänvisning till marknadsföringslagen (2008:486). Hänvisningen innebär att marknadsföringslagen blir tillämplig om föreskriven information inte lämnas i marknadsföringen (se prop. 2007/08:115 s. 174). Genom hänvisningen till marknadsföringslagen kopplas sanktionsmöjligheterna till Konsumentombudsmannen och genom dennes initiativ kan saken komma under Marknadsdomstolens prövning. En sådan hänvisning skapar enligt Konsumentverket större tydlighet för näringsidkarna och medför att situationer där två myndigheter samtidigt utövar tillsyn över samma marknadsföring kan undvikas. Konsumentverket anser att det är angeläget att en motsvarande hänvisning införs i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Regeringen delar Konsumentverkets uppfattning att marknadsföringslagens bestämmelser (med undantag för bestämmelserna om marknadsstörningsavgift) bör bli tillämpliga vid marknadsföring av AIF:er till icke-professionella investerare och att en hänvisning till den lagen motsvarande den i LIF bör införas i den nya lagen. *Skatteverket* anser att när en utländsk AIF marknadsförs till icke-professionella investerare i Sverige ska faktabladet innehålla uppgift om AIF:en är jämförbar med en svensk investeringsfond eller inte. Om en AIF har ett annat land inom EES som hemland är förutsättningen för tillstånd till marknadsföring till icke-professionella investerare i Sverige att den omfattas av en reglering som motsvarar vad som gäller för specialfonder eller, om sådan reglering saknas, ändå motsvarar en specialfond, eller åtminstone är upptagen till handel på en reglerad marknad samt har upprättat faktablad (se avsnitt 15.2.1). En sådan AIF som inte är upptagen till handel på en reglerad marknad kommer alltså vid tillståndsprövningen att vara föremål för en bedömning av Finansinspektionen av huruvida den omfattas av reglering som motsvarar den som gäller för en specialfond eller om den ändå kan anses motsvara en specialfond. Förutsättningarna för att få marknadsföra en sådana AIF:er som inte är upptagna till handel på en reglerad marknad till icke-professionella investerare motsvarar de i 1 kap. 9 § LIF. För sådana AIF:er ska således finnas faktablad vars innehåll motsvarar det som gäller enligt 4 kap. 16 a § LIF. Enligt nämnda bestämmelse ska det anges i faktabladet om AIF:en är en specialfond och syftet med detta är att investerare ska uppmärksammas på att fonden i något avseende avviker från de regler som gäller för en värdepappersfond. Sådana utländska fonder för vilka Finansinspektionen meddelat tillstånd till marknadsföring i Sverige enligt 1 kap. 9 § LIF anses motsvara sådana krav som enligt den lagen ställs på en specialfond, bl.a. avseende riskspridning och organisation. Att vid marknadsföring till icke-

³ I 4 kap. 20 § LIF och 8 kap. 22 a § lagen om värdepappersmarknaden finns motsvarande fördelning av ansvaret för att tillhandahålla faktablad avseende investeringsfonder.

professionella investerare införa ett krav i lagen om förvaltare om alternativa investeringsfonder på att det ska framgå av faktabladet om en AIF motsvarar en specialfond innebär således att Finansinspektionens bedömning vid tillståndsprövningen anges i faktabladet. Emellertid är det som ovan nämnts fråga om en bedömning som Finansinspektionen har att göra i förhållande till vad som kan vara godtagbart i förhållande till LIF, och någon bedömning av korrelationen med skattelagstiftningen görs inte. Det är mot den bakgrunden tveksamt vilket värde en uppgift i faktabladet om att en AIF som ska marknadsföras i Sverige till icke-professionella investerare är jämförbar med en specialfond har, då Finansinspektionen har ett visst utrymme att medge avvikelser från vad som gäller en specialfond. Således bör det inte tas in någon bestämmelse om att det ska anges i faktabladet för en AIF som ska marknadsföras till icke-professionella investerare om den är jämförbar med en specialfond. För en sådan AIF som ska marknadsföras till icke-professionella investerare i Sverige och vars andelar eller aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad, kommer Finansinspektionen inte vid tillståndsprövningen att göra någon bedömning med avseende på om AIF:en ifråga anses motsvara en specialfond. Av denna anledning bör det inte heller för sådana för AIF:er tas in ett krav på att det i faktabladet ska framgå om AIF:en är jämförbar med en specialfond.

Vad gäller synpunkten om att fondens associationsrättsliga konstruktion ska anges i faktabladet, hänvisar regeringen till att det av förslaget framgår att den juridiska konstruktionen bör beskrivas på ett kortfattat sätt. Vidare gäller enligt LIF att om andelarna i en specialfond är upptagna till handel på en reglerad marknad ska detta framgå av faktabladet och någon ändring av det förhållandet är inte avsedd. Detsamma bör således gälla för en AIF som ska marknadsföras till icke-professionella investerare i Sverige.

Beträffande synpunkten att det av faktabladet bör framgå även övriga uppgifter som behövs för att investeraren ska kunna bedöma skattekonsekvenserna av sin investering hänvisar regeringen till att faktabladet för att fylla sitt syfte bör hållas kort. Enligt förordning 583/2010 ska ett faktablad omfatta max två A4-sidor, och regeringen bedömer att ytterligare information om de skattemässiga konsekvenserna svårigen kan införas i ett faktablad. Ytterligare information får investerare istället ta del av genom informationsbroschyr eller kontakt med AIF-förvaltaren.

13.2.3 Årsberättelse

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare ska inom sex månader från utgången av varje räkenskapsår tillhandahålla en årsberättelse för varje EES-baserad AIF som förvaltaren förvaltar och för varje AIF som förvaltaren marknadsför inom EES.

Årsberättelsen ska på begäran lämnas till fondens investerare. Årsberättelsen ska göras tillgänglig för Finansinspektionen och även för den behöriga myndigheten i AIF:ens hemland då detta inte är Sverige.

Årsberättelsen ska innehålla

1. en balansräkning eller annan redovisning av tillgångar och skulder,
2. en resultaträkning,
3. en verksamhetsberättelse,
4. information om väsentliga ändringar i den information som ska lämnas i informationsbroschyr samt om risk- och likviditetshantering och om användande av finansiell hävstång, samt
5. information om ersättningar.

Räkenskaperna i årsberättelsen ska vara upprättade i enlighet med bestämmelserna om redovisning i det land där AIF:en är etablerad samt gällande fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk.

AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder ska i fråga om sådana fonder tillhandahålla

1. årsberättelsen inom fyra månader från räkenskapsårets utgång, och
2. en halvårsredogörelse inom två månader från halvårets utgång.

Årsberättelser och halvårsredogörelser för specialfonder ska innehålla den information som behövs för att man ska kunna bedöma varje specialfonds utveckling och ställning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om årsberättelse för en specialfond.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* anser att begreppet ”verksamhetsberättelse” bör bytas ut mot ”förvaltningsberättelse”. Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: AIFM-direktivet innehåller krav på att AIF-förvaltare ska tillhandahålla en årsredovisning för varje EES-baserad AIF som den förvaltar och för varje AIF som den marknadsför inom EES (se artikel 22.1). AIF:er som är baserade i tredjeland och som inte marknadsförs inom EES omfattas därmed inte av kravet. Årsredovisningen ska på begäran tillhandahållas investerarna senast sex månader efter räkenskapsårets utgång och göras tillgänglig för de behöriga myndigheterna i AIF-förvaltarens och AIF:ens hemland om det är ett annat land än AIF-förvaltarens hemland.

Årsredovisningen ska innehålla minst resultat- och balansräkningar, verksamhetsberättelse, information om ersättningar till AIF-förvaltarens personal, fördelat dels på fasta och rörliga ersättningar, dels på olika personalkategorier, samt information om den särskilda vinstandel (carried interest) som fonden betalar ut (se artikel 22.2). Årsredovisningen ska även innehålla information om väsentliga ändringar i sådana förhållanden som är av betydelse för fonden och dess investerare, (och som förvaltaren är skyldig att informera om i enlighet med artikel 23 i AIFM-direktivet, se vidare avsnitt 11.3), däribland fondens investeringsstrategi, fondbestämmelser eller bolagsordning och avtal som är centrala för fonden.

Om andelarna eller aktierna i AIF:en är upptagna till handel på en reglerad marknad och fonden därför omfattas av kravet på att offentlig-

göra en årsredovisning i enlighet med direktiv 2004/109/EG⁴ (öppenhetsdirektivet), följer det av AIFM-direktivet att endast viss kompletterande information om fonden behöver tillhandahållas separat till investerarna senast sex månader efter räkenskapsårets utgång. Om denna information i stället offentliggörs som en del av årsredovisningen ska den kompletterande informationen offentliggöras senast fyra månader efter räkenskapsårets utgång (se artikel 22.1).

Årsredovisningen ska upprättas i enlighet med de redovisningsstandarder som är tillämpliga för fonden i fondens hemland eller i det tredjeland där fonden är etablerad och i enlighet med de redovisningsprinciper som följer av fondbestämmelserna eller bolagsordningen (se artikel 22.3).

Kommissionen ska i delegerade akter ange detaljerade regler om årsredovisningens innehåll och format. I kommissionens delegerade förordning finns regler om årsredovisningens innehåll och form samt övergripande principer för hur årsredovisningen ska vara upprättad, minimikrav avseende balans- och resultaträkningarnas innehåll, regler om verksamhetsberättelsen, samt definitioner av centrala begrepp (se artiklarna 103–107).

Kraven på information till investerare är en betydelsefull del av investerarskyddet i allmänhet och konsumentskyddet i synnerhet. Transparens och tillgång till information är dessutom i praktiken en förutsättning för att upprätthålla investerarnas förtroende. Detta innebär att de fonder som ryms inom AIFM-direktivets definition av AIF redan i dag som regel omfattas av krav på att någon form av årlig redovisning ska upprättas.

AIF:er som omfattas av 6 kap. 1 § bokföringslagen (1999:1078), bl.a. aktiebolag och handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare, ska upprätta och offentliggöra årsredovisning i enlighet med årsredovisningslagen (1995:1554). Aktiebolag som upprättar årsredovisning ska i enlighet med 7 kap. 25 § aktiebolagslagen (2005:551) tillhandahålla redovisningshandlingar och revisionsberättelse under minst två veckor närmast före den ordinarie bolagsstämma där årsredovisningen ska behandlas. Bolagsstämman ska hållas inom sex månader från utgången av varje räkenskapsår (7 kap. 10 § samma lag). Handelsbolag där någon av delägarna är en juridisk person ska offentliggöra årsredovisningen och revisionsberättelsen genom att ge in handlingarna till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång (8 kap. 3 § årsredovisningslagen). Bestämmelserna i årsredovisningslagen bygger bl.a. på det fjärde bolagsrättsliga direktivet (78/660/EEG)⁵ som är tillämpligt på aktiebolag och motsvarande bolag med säte inom EES.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskräven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv 2001/34/EG (EUT L 390, 31.12.2004, s. 38, Celex 32004L0109).

⁵ Rådets fjärde direktiv 78/660/EEG av den 25 juli 1978 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om årsbokslut i vissa typer av bolag (EGT L 222, 14.8.1978, s. 1, Celex 31978L0660).

AIF:er som är emittenter av värdepapper som är upptagna till handel på en reglerad marknad inom EES ska offentliggöra en årsredovisning senast fyra månader efter räkenskapsårets utgång i enlighet med kraven i artiklarna 4.1 och 23.1 i öppenhetsdirektivet. Sådana AIF:er omfattas även av kravet på att offentliggöra en halvårsrapport för räkenskapsårets första sex månader senast två månader efter den berörda periodens utgång (artikel 5.1 i öppenhetsdirektivet). Dessa regler har i svensk rätt genomförts i lagen om värdepappersmarknaden (16 kap. 4 och 5 §§).

En bestämmelse som motsvarar reglerna artikel 22.1 i AIFM-direktivet bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Informationen i den årliga redovisning som en AIF-förvaltare ska tillhandahålla kommer i en del fall vara upprättad i enlighet med årsredovisningslagen. För att undvika sammanblandning av begreppen bör därför den i fondlagstiftningen sedan tidigare etablerade termen årsberättelse användas i den nya lagen för den rapport som ska tillhandahållas årligen avseende AIF:er (jfr 4 kap. 18 § LIF). Kravet på årsredovisning i AIFM-direktivet bör således genomföras genom en allmän bestämmelse i den nya lagen om att en AIF-förvaltare, för varje EES-baserad AIF som förvaltaren förvaltar och för varje AIF som förvaltaren marknadsför inom EES, ska tillhandahålla en årsberättelse inom sex månader från räkenskapsårets utgång. Årsberättelsen ska tillhandahållas av AIF-förvaltaren men behöver inte upprättas av förvaltaren, i den mån AIF:en själv gör detta. Årsberättelsen ska lämnas till investerarna i AIF:en på begäran och göras tillgänglig för Finansinspektionen och den behöriga myndigheten i AIF:ens hemland (om det är ett annat land än Sverige). Direktivet föreskriver inte hur informationen ska lämnas till investerare eller göras tillgänglig för behöriga myndigheter. Detta är inte heller föremål för reglering i delegerade akter eller genomförandebestämmelser. Regeringens bedömning är att detta bör tolkas som att det är möjligt för en AIF-förvaltare att lämna informationen till investerare på elektronisk väg och att göra den tillgänglig för behöriga myndigheter på förvaltarens webbplats. Informationen behöver inte ges in till den behöriga myndigheten, såvida den behöriga myndigheten inte särskilt begär det (se avsnitt 13.4.1). Bestämmelser om att bl.a. årsberättelsen för en specialfond ska ges in till Finansinspektionen motsvarande den i LIF föreslås dock även i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, se vidare avsnitt 13.4.2.

Även om de fonder som träffas av AIFM-direktivets definition av AIF omfattas av ett befintligt krav på årlig rapportering, varierar kraven på rapportens innehåll beroende på bl.a. fondens rättsliga ställning, var fonden har sitt säte och huruvida andelarna eller aktierna i fonden är upptagna till handel på en reglerad marknad. För att möjliggöra flexibilitet i fråga om den information som ska tillhandahållas för en AIF är reglerna i AIFM-direktivet allmänt utformade med avseende på årsredovisningens innehåll (se artikel 22.2). En allmän bestämmelse som motsvarar reglerna i direktivet bör införas i den nya lagen och Detaljerade regler om årsredovisningens innehåll och format finns i kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 103–107). Av bestämmelsen i den nya lagen bör även tydligt framgå att det är de redovisningsregler som är tillämpliga i det land där fonden har sitt säte

samt gällande fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk som reglerar fondens verksamhet som ska tillämpas vid upprättandet av årsberättelsen för en AIF (se artikel 22.3 första stycket). *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* anser med hänvisning till terminologin i årsredovisningslagen och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:11) om investeringsfonder att begreppet verksamhetsberättelse bör bytas ut mot förvaltningsberättelse. Som anförts ovan finns det olika typer av juridiska personer som kan omfattas av definitionen av AIF, vilka inte alltid kommer att upprätta sin årsberättelse enligt årsredovisningslagen. I den svenska versionen kommissionens delegerade förordning används även begreppet verksamhetsberättelse (se artikel 105). Regeringen anser därför i likhet med utredningen att begreppet verksamhetsberättelse bör användas i den nya lagen.

Årsberättelse och halvårsredogörelse för specialfonder och AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare

Fondbolag och värdepappersbolag, med tillstånd för fondverksamhet avseende specialfonder, ska för varje fond som de förvaltar upprätta en årsberättelse inom fyra månader från utgången av varje räkenskapsår samt en halvårsredogörelse för räkenskapsårets första sex månader inom två månader från halvårets utgång (4 kap. 18 § LIF). Årsberättelse och halvårsredogörelse ska innehålla den information som behövs för en bedömning av fondens utveckling och ställning. Handlingarna ska på begäran skickas till andelsägarna i fonden. Bestämmelserna i LIF bygger på regler i UCITS-direktivet (artiklarna 68.1, 68.2, 75.1 och 75.3).

I UCITS-direktivet finns regler om den information som ska ingå i de periodiska rapporterna beträffande en värdepappersfond (artikel 69.3 och 69.4 samt bilaga B). Reglerna har genomförts i svensk rätt genom föreskrifter från Finansinspektionen. Av 19 kap. Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:11) om investeringsfonder framgår bl.a. att en årsberättelse ska bestå av resultat- och balansräkning, uppgifter om investeringsfondens innehav och positioner i finansiella instrument, tilläggsupplysningar samt förvaltningsberättelse. Föreskrifterna innehåller även grundläggande redovisningsprinciper och definitioner av centrala begrepp, krav på resultat- och balansräkningens form och innehåll, värderingsregler, m.m. I halvårsredogörelsen ska en mer översiktlig redogörelse för investeringsfondens ställning och utveckling under perioden lämnas.

De föreslagna bestämmelserna om årsberättelse i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör i enlighet med förslagen i avsnitt 13.2.1 även omfatta specialfonder. Kravet i 4 kap. 18 § LIF på att en förvaltare av specialfonder för varje specialfond ska upprätta årsberättelse senast fyra månader från räkenskapsårets utgång bör av konsumentskyddsskäl kvarstå i svensk rätt. Av samma skäl bör även kravet på att en halvårsredogörelse för räkenskapsårets första sex månader ska lämnas inom två månader från halvårets utgång i enlighet med samma paragraf kvarstå för specialfonder.

Årsberättelser och halvårsredogörelser för investeringsfonder ska enligt 4 kap. 18 § LIF innehålla den information som behövs för en bedömning av fondens utveckling och ställning. Som nämnts ovan

regleras innehållet i årsberättelsen för investeringsfonder enligt gällande rätt även i föreskrifter från Finansinspektionen. Utöver dessa bestämmelser saknas gällande redovisningsregler eller redovisningslagstiftning som är tillämplig för specialfonder. Enligt regeringens uppfattning bör redovisningsreglerna för värdepappersfonder och specialfonder även i fortsättningen i så stor utsträckning som möjligt överensstämja. Beträffande specialfonder bör därför bestämmelserna i lag om årsberättelsens form och innehåll även fortsättningen kompletteras med ytterligare bestämmelser i föreskrifter. Ett bemyndigande att meddela föreskrifter om upprättande av årsberättelse och halvårsredogörelse för specialfonder föreslås därför i den nya lagen. Eftersom reglerna om innehållet i årsberättelsen i AIFM-direktivet kompletteras av regler i kommissionens delegerade förordning finns det inte något utrymme för att i nationell rätt införa ytterligare bestämmelser om årsredovisningen i en AIF som inte är specialfond och därmed omfattas av nuvarande fondlagstiftning. Även bestämmelserna om årsredovisning i en sådan nationell reglering måste vara förenliga med reglerna i AIFM-direktivet och kommissionens delegerade förordning.

I avsnitt 9 föreslås att AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare och som inte är specialfonder, ska omfattas av ett krav på att andelarna ska vara upptagna till handel på en reglerad marknad. Sådana AIF:er kommer att omfattas av öppenhetsdirektivets krav på att en emittent ska offentliggöra årsredovisning och halvårsrapport. Några kompletterande bestämmelser avseende årsredovisning och halvårsrapport utöver detta för sådana AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare bedöms inte vara motiverade.

13.2.4 Revision

Regeringens förslag: Räkenskaperna i årsberättelsen ska vara granskade av AIF-förvaltarens eller, om annan än AIF-förvaltarens, AIF:ens revisor. Granskningen ska utföras av auktoriserad eller godkänd revisor eller av någon med behörighet att utföra lagstadgad revision i en annan stat inom EES. Revisionsberättelsen, med eventuella anmärkningar, ska i sin helhet återges i årsberättelsen.

Revisionen av räkenskaperna i årsberättelsen för en icke EES-baserad AIF får utföras i enlighet med internationella revisionsstandarder som är tillämpliga i det land där AIF:en är etablerad.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Årsberättelsen ska enligt AIFM-direktivet granskas av revisor med behörighet enligt revisorsdirektivet (artikel 22.3 andra och tredje styckena). Revisionsberättelsen ska återges i årsberättelsen i sin helhet. Medlemsstaterna får enligt reglerna i AIFM-direktivet tillåta att AIF-förvaltare som marknadsför icke EES-baserade AIF-fonder låter räkenskaperna i en sådan fond granskas av revisor i

enlighet med de internationella revisionsstandarder⁶ som är tillämpliga i det land där AIF-fonden har sitt säte.

Bestämmelsen i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bygger på AIFM-direktivet (se artikel 22.3 andra och tredje styckena) och liksom enligt motsvarande bestämmelse i UCITS-direktivet ska revisionen av räkenskaperna i årsberättelsen utföras av en person som bemyndigats i enlighet med revisorsdirektivet (2006/43/EG)⁷ att granska redovisningar.

Revisorerna i ett fondbolag ska enligt LIF granska de räkenskaper som ligger till grund för årsberättelsen för de investeringsfonder som fondbolaget förvaltar (4 kap. 19 §). Revisionsberättelsen ska återges i sin helhet i årsberättelsen för fonden. Någon närmare precisering av vem som är behörig att utföra revision i ett fondbolag framgår emellertid inte av LIF utan det följer av bestämmelserna om revision i 9 kap. aktiebolagslagen.

Av 9 kap. 12 § aktiebolagslagen framgår att endast den som är auktoriserad eller godkänd revisor i enlighet med bestämmelserna i revisorslagen (2001:883) kan vara revisor i ett aktiebolag. Revisorslagen genomför revisorsdirektivets behörighetsregler i svensk rätt. Någon ytterligare precisering av vem som är behörig att utföra revision i ett fondbolag är därmed inte nödvändig i LIF.

En AIF-förvaltare och en AIF som denna förvaltar behöver dock inte per automatik granskas av samma revisor. En uttrycklig bestämmelse om vem som är behörig att granska räkenskaperna i en AIF bör därför införas i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Kravet i AIFM-direktivet på att en AIF-förvaltare ska tillhandahålla en revisorsgranskad årsberättelse omfattar dessutom även utländska AIF:er och som granskas av revisor i enlighet med lagstiftningen i det land där fonden är etablerad. Bestämmelsen i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör därför preciseras på så sätt att det framgår att revisionen av räkenskaperna i årsberättelsen för en AIF som har sitt säte inom EES och som förvaltas av en svensk AIF-förvaltare ska vara utförd av en auktoriserad eller godkänd revisor eller av någon med behörighet att utföra lagstadgad revision i en annan stat inom EES. Regeringen anser i likhet med utredningen att den möjlighet för medlemsstaterna att tillåta undantag från kravet på att revisionen ska vara utförd av en revisor med behörighet i enlighet med revisorsdirektivet för sådana AIF:er som är etablerade utanför EES, bör utnyttjas. Den nya lagen bör därför innehålla en bestämmelse om att revisionen av räkenskaperna i årsberättelsen för en AIF som har sitt säte utanför EES ska vara utförd i enlighet med internationella revisionsstandarder som är tillämpliga i det land där AIF:en har sitt säte. De internationella revisionsstandarder som åsyftas är de som antagits av International Federation of Accountants (IFAC:s) organ IAASB (International Auditing and Assurance Standards Board).

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG (EUT L 157, 9.6.2006, s. 87 Celex 32006L0043).

Standarderna gäller även för revision inom EU i enlighet med ett i revisorsdirektivet reglerat särskilt antagningsförfarande.

13.2.5 Övrig information som ska lämnas regelbundet

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare ska för varje EES-baserad AIF som förvaltaren förvaltar och för varje AIF som förvaltaren marknadsför inom EES regelbundet tillhandahålla information om:

1. andelen illikvida tillgångar,
2. ändringar i AIF:ens likviditetshantering,
3. AIF:ens aktuella riskprofil och de riskhanteringssystem som tillämpas, samt
4. för AIF:er som använder finansiell hävstång, det totala beloppet för finansiell hävstång, eventuella ändringar av den högsta nivån av finansiell hävstång som förvaltaren får använda samt ändringar ifråga om rätten att förfoga över säkerheter eller andra garantier enligt ordningen för finansiell hävstång.

För specialfonder ska AIF-förvaltaren, på begäran av en investerare eller den som avser att köpa andelar eller aktier i en fond, lämna kompletterande information om riskhanteringen för fonden, innehållande de kvantitativa gränser som gäller för placeringen av fondmedlen, de metoder som valts för förvaltningen samt den senaste utvecklingen av risknivåer och avkastning från de viktigaste kategorierna av tillgångar som fondmedlen placeras i.

En AIF-förvaltare ska varje år skriftligen informera varje investerare i en i specialfond som denne förvaltar om hur stort belopp av de totala kostnaderna för fonden under det närmast föregående året som hänför sig till andelsinnehavet. I informationen ska det anges hur stor del av beloppet som avser förvaltningskostnader, inklusive kostnader för förvaring av fondtillgångarna. AIF-förvaltaren får i de fall andelarna lämnats till tredje man för förvaltning istället till sådan tredje man lämna ett sammanlagt belopp för de andelar i samma specialfond, eller de andelar eller aktier i samma AIF som riktar sig till icke-professionella investerare, som lämnats för förvaltning hos denne. I fråga om andelsinnehav som är placerade enligt lagen individuellt pensionssparande ska kostnadsinformationen lämnas till det pensions-sparinstitut som administrerar sparandet.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Konsumentverket* anser att det bör införas en bestämmelse som innebär att icke-professionella investerare löpande ska få information om de kostnader som belastar en AIF på motsvarande sätt som gäller för specialfonder enligt 4 kap. 22 och 23 §§ LIF. Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: AIFM-direktivet innehåller regler om regelbunden information som en AIF-förvaltare ska lämna avseende EES-baserade AIF:er som förvaltaren förvaltar och AIF:er som förvaltaren marknadsför inom EES. AIF-förvaltaren ska lämna information om den procentuella andelen illikvida tillgångar i fonden för vilka särskilda ordningar gäller samt eventuella nya ordningar för fondens

likviditetshantering (se artikel 23.4). Förvaltaren ska också informera om en AIF:s aktuella riskprofil och de riskhanteringssystem som tillämpas.

AIFM-direktivet innehåller också regler om regelbunden information avseende AIF:er som använder finansiell hävstång (se artikel 23.5). För sådana fonder ska AIF-förvaltaren informera om ändringar i den högsta nivån av finansiell hävstång samt eventuell rätt att förfoga över säkerheter eller andra garantier som lämnas enligt ordningen för finansiell hävstång.

Detaljerade regler om den regelbundna information som AIF-förvaltaren ska lämna finns i kommissionens delegerade förordning (artiklarna 108–109)

Bestämmelser som motsvarar reglerna i AIFM-direktivet om sådan regelbunden information som, utöver informationen i årsberättelsen, ska tillhandahållas av en AIF-förvaltare bör införas i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (artikel 23.4 och 23.5). Med hänsyn till de detaljerade regler som finns i kommissionens delegerade förordning kommer det att bli en heltäckande reglering. Det finns därför inte något behov av ytterligare bestämmelser i myndighetsföreskrifter.

Regelbunden information om specialfonder och andra AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare

Några bestämmelser om regelbunden information motsvarande ovan nämnda regler i AIFM-direktivet finns inte i den svenska fondlagstiftningen. I LIF finns det emellertid ett krav på att fondbolag på begäran från andelsägare eller någon som avser att köpa andelar i en investeringsfond ska lämna kompletterande information om risker och riskhantering för fonden (4 kap. 17 §). Den regelbundna information om risker m.m. som ovan föreslås att AIF-förvaltare ska lämna överlappar i viss mån den information som ett fondbolag är skyldigt att lämna enligt LIF. Kravet i LIF skiljer sig dock i vissa avseenden från de bestämmelser som här föreslås införas i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Bestämmelsen i LIF innebär bl.a. att information ska lämnas på begäran, vilket kan anses vara ett striktare krav på att den informationen ska vara aktuell vid den tidpunkt den lämnas. Av konsumentskyddsskäl bör bestämmelsen i LIF även i fortsättningen gälla för specialfonder.

Som beskrivits i avsnitt 9.3 ska ett fondbolag varje år lämna skriftlig information till andelsägarna i en investeringsfond om de kostnader för bl.a. förvaltning som hänförs till andelsinnehavet (se 4 kap. 22 och 23 §§ LIF). Bestämmelsen i LIF saknar motsvarighet i UCITS-direktivet. Syftet med bestämmelsen är att underlätta för fondsparare att göra jämförelser av kostnader, bedöma värdet av förvaltningstjänsten, öka kostnadseffektiviteten m.m. (prop. 1997/98:160 s. 153 ff.). Kravet på att lämna regelbunden information om kostnader bör även det gälla fortsättningsvis vad avser specialfonder. *Konsumentverket* har framhållit svårigheten för konsumenter att bedöma hur mycket som betalas för en investeringsprodukt och anser att motsvarande kostnadsinformation som för specialfonder bör lämnas även avseende andra AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare.

Såsom utredningen har konstaterat är bestämmelserna om information om kostnader utformade för investeringsfonder och den särskilda ställning en investeringsfond har i förhållande till fondbolaget. Bestämmelserna är inte anpassade för fonder med en annan rättslig ställning än en investeringsfond. Ett krav på kostnadsinformation liknande det som gäller enligt LIF för andra AIF:er, än specialfonder som marknadsförs till icke-professionella investerare, skulle enligt utredningens bedömning vara svårt att utforma så att informationen blir jämförbar mellan olika fonder. Regeringen anser i likhet med utredningen att något särskilt krav på att lämna information om kostnader inte bör ställas beträffande övriga AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare i Sverige. Dessa AIF:er föreslås dock omfattas av ett krav på att andelarna eller aktierna ska vara upptagna till handel på en reglerad marknad. Som en följd av detta kommer dessa fonder att omfattas av de betydande informationskrav och redovisningsregler som gäller för noterade företag, inklusive detaljerade bestämmelser om redovisning av AIF:ens intäkter, kostnader och resultat.

13.2.6 Information om förvaringsinstitutets ansvar

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare ska informera investerare innan de investerar i en AIF om de arrangemang som förvaringsinstitutet gjort för att avtalsrättsligt friskriva sig från ansvar för förlust av finansiella instrument som depåförvaras av tredje part.

En AIF-förvaltare ska utan dröjsmål informera investerare om ändringar som rör förvaringsinstitutets ansvar.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Ett förvaringsinstitut får enligt AIFM-direktivet i vissa fall friskriva sig från ansvar för förlust av sådana finansiella instrument som depåförvaras av tredje part (se artikel 21.13 och 21.14). Detta har behandlats i avsnitt 12.9. Om ett förvaringsinstitut har friskrivit sig från sådant ansvar ska AIF-förvaltaren informera investerare om detta innan de investerar i AIF:en (se artikel 23.2). AIF-förvaltaren ska också utan dröjsmål informera investerare i en AIF om alla ändringar som rör förvaringsinstitutets ansvar.

En bestämmelse motsvarande reglerna i AIFM-direktivet bör införas i den nya lagen. Skyldigheten för AIF-förvaltaren att informera om friskrivning av ansvar gäller beträffande alla AIF:er som denne förvaltar och således oavsett var de är etablerade och var de marknadsförs. Inför en investering i en AIF får information om förvaringsinstitutets ansvar lämnas i den informationsbroschyr som avser fonden, under förutsättning att investeraren får del av informationsbroschyren. I det fall AIF-förvaltaren offentliggör ett prospekt i enlighet med lagen om handel med finansiella instrument får informationen lämnas där.

Det framgår varken av AIFM-direktivet eller av kommissionens delegerade förordning hur AIF-förvaltaren ska informera investerare om ändringar i förvaringsinstitutets ansvar. Kravet bör dock inte tolkas som

att en AIF-förvaltare måste skicka information eller på annat sätt söka upp investerare för att informera om en ändring. Enligt regeringens uppfattning bör det vara tillräckligt att informationen görs tillgänglig elektroniskt och på begäran överlämnas till investerarna.

13.3 Rapportering till behöriga myndigheter

13.3.1 Rapporteringskrav för AIF-förvaltare

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare ska regelbundet lämna information till Finansinspektionen om

1. de marknader där förvaltaren är medlem eller deltagare eller bedriver aktiv handel för AIF:ens räkning,
2. de instrument som förvaltaren huvudsakligen handlar med, samt
3. varje AIF:s huvudsakliga exponeringar och riskkoncentrationer.

En AIF-förvaltare ska avseende de EES-baserade AIF:er som förvaltaren förvaltar samt de AIF:er som förvaltaren marknadsför inom EES lämna information till Finansinspektionen om

1. andelen illikvida tillgångar i AIF:en,
2. ändringar i AIF:ens likviditetshandling,
3. AIF:ens riskprofil och riskhanteringssystem,
4. de huvudsakliga kategorier av tillgångar som AIF:en har investeringar i, samt
5. resultatet av genomförda stresstester.

En AIF-förvaltare ska på begäran av Finansinspektionen överlämna årsberättelsen för de EES-baserade AIF:er som förvaltaren förvaltar och de AIF:er som förvaltaren marknadsför inom EES, samt en vid utgången av varje kvartal uppdaterad förteckning över de AIF:er som förvaltaren förvaltar.

AIF-förvaltare som förvaltar AIF:er som i betydande grad använder finansiell hävstång ska regelbundet informera Finansinspektionen om den finansiella hävstångens nivå och sammansättning samt uppgifter om de för AIF:en fem mest betydande exponeringarna.

Icke EES-baserade AIF-förvaltare som i Sverige marknadsför AIF:er som i betydande grad använder finansiell hävstång, ska regelbundet informera Finansinspektionen om den finansiella hävstångens nivå och sammansättning samt om de för AIF:en fem mest betydande exponeringarna.

Om det behövs för att övervaka risker i det finansiella systemet får Finansinspektionen begära att en AIF-förvaltare lämnar ytterligare information till Finansinspektionen. Inspektionen ska i så fall informera Esmå.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skålen för regeringens förslag: AIFM-direktivet innehåller regler om en AIF-förvaltares skyldighet att rapportera till den behöriga myndigheten i hemlandet. AIF-förvaltaren ska bl.a. rapportera om på vilka marknader och i vilka tillgångar förvaltaren huvudsakligen bedriver

handel för AIF:ens räkning, samt huvudsakliga exponeringar och riskkoncentrationer i AIF:erna (se artikel 24.1). Kravet på att regelbundet lämna information om de tillgångar i AIF:erna som AIF-förvaltaren huvudsakligen bedriver handel med samt exponeringar och riskkoncentrationer omfattar även AIF-förvaltare som inte överskrider de tröskelvärden som anges i artikel 3.2 (se artikel 3.3 d).

Den behöriga myndigheten ska för varje AIF få information från AIF-förvaltaren om bl.a. andelen illikvida tillgångar, ändringar i likviditetshanteringen, aktuell riskprofil och riskhanteringssystem, tillgångar som fonden har investerat i och resultatet av stresstester (se artikel 24.2), AIF-förvaltaren ska dessutom på begäran av den behöriga myndigheten överlämna en förteckning över samt årsredovisningar för de AIF:er som förvaltaren förvaltar (se artikel 24.3).

AIF-förvaltare som förvaltar AIF:er som i betydande grad använder finansiell hävstång ska göra viss information om den finansiella hävstången och betydelsefulla motparter tillgänglig för den behöriga myndigheten i hemlandet (se artikel 24.4). När en finansiell hävstång ska anses användas i betydande grad framgår av kommissionens delegerade förordning (artikel 111)

Den behöriga myndigheten ska ha befogenhet att begära in ytterligare information regelbundet och på ad hoc-basis om det behövs för en effektiv övervakning av riskerna i det finansiella systemet (artikel 24.5). Även Esma får under exceptionella omständigheter begära att de behöriga myndigheterna inför ytterligare rapporteringskrav när det krävs av stabilitetsskäl, för att främja det ekonomiska systemets integritet eller långsiktig ekonomisk tillväxt (artikel 24.5 andra stycket).

I kommissionens delegerade förordning finns detaljerade regler om den information som regelbundet ska rapporteras till behöriga myndigheter (artikel 110). Där regleras även hur ofta rapportering ska ske, vilket bl.a. styrs av det sammanlagda värdet på tillgångarna i de AIF:er som en AIF-förvaltare förvaltar.

Bestämmelser som motsvarar reglerna om rapportering till den behöriga myndigheten i AIFM-direktivet bör införas i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. I bestämmelserna bör det anges den information som en AIF-förvaltare är skyldig att rapportera till och hålla tillgänglig för Finansinspektionen samt vilka AIF:er som rapporteringsskyldigheten omfattar. De detaljerade rapporteringskraven framgår av kommissionens delegerade förordning (artikel 110).

Kraven i AIFM-direktivet på att årsberättelse, listan på förvaltade fonder samt information om finansiell hävstång är utformade så att informationen på begäran ska överlämnas alternativt göras tillgänglig för den behöriga myndigheten (artikel 24.3 och 24.4). Det kan hävdas att sådan information som en AIF-förvaltare är skyldig att på begäran tillhandahålla inte behöver preciseras i lagtext med hänsyn till att Finansinspektionen inom ramen för sin befogenhet som tillsynsmyndighet bör ges möjlighet att begära in den information och de handlingar som behövs för att utöva tillsynen. Mot detta kan invändas att reglerna i direktivet kan förstås som en maximireglering vars syfte är att skydda AIF-förvaltare från alltför betungande administrativa krav. Begränsningen till kvartalsvis inrapportering i artikel 24.3 b bör förstås på detta sätt. Reglerna i AIFM-direktivet som ger de behöriga myndigheterna

möjlighet att begära in ytterligare information, i den mån det behövs för att övervaka risker i det finansiella systemet, tyder också på en restriktiv hållning i fråga om den information som en AIF-förvaltare ska vara skyldig att tillhandahålla (se artikel 24.5). I fråga om den information som ska tillhandahållas om finansiell hävstång kan dessutom ett specifikt krav i lag tydliggöra skyldigheten för en AIF-förvaltare att upprätthålla rutiner och processer som möjliggör att informationen kan göras tillgänglig utan dröjsmål. Regeringen anser därför i likhet med utredningen att kraven i artikel 24.3 och 24.4 inte bör inbegripas i en allmän skyldighet för AIF-förvaltare att lämna in den information och de handlingar som Finansinspektionen begär. Dessa krav bör således anges uttryckligen i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Finansinspektionen bör dock få införa ytterligare krav på regelbunden rapportering i den mån det är nödvändigt för att övervaka riskerna i det finansiella systemet. Finansinspektionen ska i så fall informera Esmå om att sådana krav införts.

Ifråga om AIF-förvaltare etablerade utanför EES omfattar rapporteringsskyldigheten i artikel 24.4 EES-baserade AIF:er samt icke EES-baserade AIF:er som marknadsförs inom EES. Som framgår av förslagen i avsnitt 15.3 föreslår regeringen att AIF-förvaltare som är etablerade utanför EES ska tillåtas att marknadsföra AIF:er i Sverige. Av förslagen i samma avsnitt följer dock att en svensk AIF inte får förvaltas av en AIF-förvaltare som är etablerad utanför EES. I enlighet med detta bör AIF-förvaltare som marknadsför icke EES-baserade AIF:er i Sverige och som i betydande grad använder sig av finansiell hävstång vara skyldiga att regelbundet rapportera den finansiella hävstångens nivå och sammansättning till Finansinspektionen samt lämna uppgifter om de för fonden fem mest betydande exponeringarna.

13.3.2 Rapporteringskrav beträffande specialfonder

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den ytterligare information som AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder ska lämna till Finansinspektionen.

AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder ska ge in informationsbroschyr, årsberättelse, halvårsredogörelse och faktablad till Finansinspektionen så snart de färdigställts.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Rapporteringskraven i LIF för specialfonder innebär att fondbolag, förvaltningsbolag, fondföretag vars andelar marknadsförs i Sverige samt förvaringsinstitut är skyldiga att lämna Finansinspektionen upplysningar om sin verksamhet (10 kap. 2 §). Vilken information som ska rapporteras till Finansinspektionen och hur ofta rapportering ska ske framgår av 20 kap. Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:11) om investeringsfonder. Föreskrifterna innehåller bl.a. bestämmelser om kvartalsvis rapportering för fondbolag och

investeringsfonder, rapportering av en investeringsfonds innehav, om användningen av derivatinstrument, samt om månadsvis riskrapportering för specialfonder.

I enlighet med vad som föreslagits ovan ska bestämmelserna om rapportering i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder tillämpas för specialfonder. Av investerarskyddsskäl kan det finnas anledning att behålla delar av nuvarande rapporteringskrav för specialfonder som finns i Finansinspektionens föreskrifter. Det nuvarande regelverket kommer dock att behöva anpassas till regler som följer av delegerade akter enligt AIFM-direktivet. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om rapporteringskrav för AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder.

För specialfonder gäller enligt LIF att informationsbroschyrer, faktablad, årsberättelser och halvårsredogörelser ska ges in till Finansinspektionen så snart de färdigställts (4 kap. 21 §). Bestämmelserna bygger på UCITS-direktivet (artiklarna 74 och 82.1). Några motsvarande regler finns inte i AIFM-direktivet, bortsett från att en AIF-förvaltare på begäran ska ge in årsberättelsen till den behöriga myndigheten (artikel 24.3). Kravet i LIF bör gälla även fortsättningsvis för specialfonder. I den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör det därför också ställas upp ett krav på att AIF-förvaltare i fråga om specialfonder ska ge in informationsbroschyr, årsberättelse, halvårsredogörelse och faktablad till Finansinspektionen så snart de färdigställts.

13.4 Rapporteringskrav för förvaltare av AIF:er som inte överstiger tröskelvärdena

Regeringens förslag: Förvaltare av AIF:er som inte överstiger tröskelvärdena ska regelbundet rapportera information om de huvudsakliga instrument som förvaltaren handlar med, viktiga exponeringar samt större riskkoncentrationer för de AIF:er som de förvaltar till Finansinspektionen.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt AIFM-direktivet ska sådana AIF-förvaltare som inte överskrider direktivets tröskelvärden regelbundet rapportera viss information till den behöriga myndigheten. Informationen ska omfatta de huvudsakliga instrument som förvaltaren bedriver handel med, viktiga exponeringar samt större koncentrationer i syfte att möjliggöra för den behöriga myndigheten att övervaka systemrisk (artikel 3.3 d). I kommissionens delegerade förordning finns detaljerade regler om vad informationen ska innehålla och hur ofta rapportering ska ske (artikel 110). För AIF:er som inte överskrider tröskelvärdena ska rapporteringen ske årligen.

En bestämmelse som motsvarar reglerna om rapportering i AIFM-direktivet bör införas i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Bestämmelsen bör enbart omfatta sådana förvaltare

som inte har tillstånd som AIF-förvaltare enligt AIFM-direktivet. Förvaltare av specialfonder och AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare samt AIF-förvaltare som frivilligt väljer att ansöka om tillstånd ska följa de rapporteringskrav som föreslås i avsnitten 13.3.1 och 13.3.2.

14 AIF:er med kontroll över onoterade företag eller emittenter

14.1 Inledning

I AIFM-direktivet finns särskilda regler som är tillämpliga på AIF-förvaltare som förvaltar AIF:er som kontrollerar onoterade företag eller emittenter (artiklarna 26–30). Dessa regler avser dels AIF-förvaltarens skyldighet att informera om förvärv och överlåtelser som uppnår vissa tröskelvärden (artiklarna 26–29), dels förvaltarens skyldighet att under en viss period avstå från vissa åtgärder som innebär att företag som förvärvats av AIF:er töms på tillgångar (artikel 30).

Syftet med dessa regler är den behöriga myndigheten i en AIF-förvaltares hemmedlemsstat, de företag som kontrolleras av en AIF och de anställda i sådana företag ska få den information som krävs för att företagen ska kunna göra en bedömning av hur den kontrollen kommer att påverka deras situation (skäl 52). När en AIF-förvaltare förvaltar en AIF som utövar kontroll över en emittent gäller de allmänna informationskrav som finns i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/25/EG av den 21 april 2004 om uppköpserbjudanden¹ utöver de särskilda krav som anges i AIFM-direktivet (skäl 53).

En medlemsstat får enligt AIFM-direktivet ställa upp krav som går längre än dem i direktivet i fråga om innehav i onoterade företag och emittenter på medlemsstatens eget territorium (artikel 26.7).

14.2 Tillämpningsområde

Regeringens förslag: En AIF har kontroll över ett onoterat företag enligt den nya lagen om förvaltare av investeringsfonder, om AIF:en innehar mer än fem tiondelar av röstetalet för samtliga aktier i företaget.

Vid beräkningen av en AIF:s innehav ska följande aktier i det onoterade företaget likställas med AIF:ens egna, nämligen aktier som innehas av

1. andra AIF:er som förvaltas av samma AIF-förvaltare som förvaltar AIF:en, om det finns en överenskommelse mellan dem avseende kontroll över företaget,
2. AIF:er som förvaltas av andra AIF-förvaltare, om det finns en överenskommelse mellan dem avseende kontroll över företaget,
3. företag som kontrolleras av AIF:en, och
4. andra, fysiska eller juridiska personer, som innehar aktierna i företaget i eget namn men som agerar för AIF:ens eller ett företags som kontrolleras av AIF:en räkning.

Beräkningen av rösträttsandelen ska göras med utgångspunkt i alla aktier som företaget har gett ut, även om rösträtten för vissa aktier inte kan utövas.

¹ EUT L 142, 30.4.2004, s. 12 (Celex 32004L0025).

Bestämmelserna om kontroll över onoterade företag ska inte tillämpas på innehav i

1. små eller medelstora företag i den mening som avses i artikel 2.1 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 avseende definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag², eller

2. specialföretag vars syfte är att förvärva, inneha eller administrera fastigheter.

En AIF har kontroll över en emittent med säte i Sverige och vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad om AIF:en innehar aktier som representerar minst tre tiondelar av röstetalet för samtliga aktier i emittenten. För emittenter med säte i ett annat land inom EES och vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad ska kontroll bestämmas enligt de i det landet tillämpliga reglerna.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: I AIFM-direktivet finns regler som ställer upp särskilda krav som huvudsakligen gäller för AIF-förvaltares förvaltning av AIF:er som kontrollerar onoterade företag eller emittenter (artiklarna 26–30). Vid tillämpningen av reglerna avses med onoterat företag ett företag som har sitt säte inom EES och vars aktier inte är upptagna till handel på en reglerad marknad (se definitionen i artikel 4.1 ac). Med emittent avses juridisk person som har sitt säte inom EES och som har gett ut värdepapper som är upptagna till handel på en reglerad marknad (artikel 4.1 t). I avsnitt 14.3 behandlas det utvidgade tillämpningsområde som gäller för reglerna om den information som en AIF-förvaltare ska lämna när en AIF som denne förvaltar förvärvar större ägarandelar i ett onoterat företag oavsett om ett sådant förvärv innebär att en AIF uppnår kontroll över företaget (artikel 26.3).

I fråga om onoterade företag gäller reglerna när en AIF-förvaltare förvaltar en eller flera AIF:er som förvärvar kontroll över ett sådant företag, antingen enskilt eller tillsammans på grundval av ett avtal som syftar till att AIF:erna ska förvärva kontroll över företaget (artikel 26.1 a). Reglerna gäller även när AIF-förvaltare samarbetar med en eller flera andra AIF-förvaltare på grundval av ett avtal enligt vilket AIF:er som de förvaltar ska förvärva kontroll över ett onoterat företag (artikel 26.1 b). En AIF som har mer än 50 procent av rösträtterna i ett onoterat företag anses vid tillämpningen av dessa regler ha kontroll över företaget (artikel 26.5). Vid beräkningen av den procentandelen ska även andra AIF:ers innehav i det onoterade företaget tas med i sådana situationer som har beskrivits ovan. Också rösträtter som innehas av företag som kontrolleras av AIF:en ska tas med i beräkningen, dvs. om en AIF innehar mer än 50 procent av rösträtterna i ett företag ska det företagets aktieinnehav i det onoterade företaget likställas med AIF:ens eget innehav vid beräkningen (artikel 26.5 andra stycket a). Detsamma gäller

² EUT L 124, 20.5.2003, s. 36 (Celex 32003H0361).

för innehav som andra, både fysiska och juridiska personer, har i det onoterade företaget i eget namn, om dessa personer agerar för AIF:ens räkning eller för ett företag som AIF:en kontrollerar (artikel 26.5 andra stycket b).

Beräkningen av den procentuella andelen av rösträtterna ska ske med utgångspunkt i alla aktier som det onoterade företaget har gett ut, även om rösträtten för vissa aktier inte kan utövas (artikel 26.5 tredje stycket, jfr 4 kap. 45 § aktiebolagslagen [2005:551]).

De förevarande reglerna i AIFM-direktivet ska dock inte tillämpas på innehav av två kategorier av onoterade företag (artikel 26.2):

- små och medelstora företag i den mening som avses i artikel 2.1 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 avseende definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag, dvs. företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år, eller

- specialföretag vars syfte är att förvärva, inneha eller administrera fastigheter.

I fråga om emittenter gäller de särskilda reglerna i AIFM-direktivet när en AIF-förvaltare förvaltar en eller flera AIF:er som förvärvar kontroll bara kraven på den information som ska lämnas i samband med förvärvet (artikel 28.1–28.3) samt kraven som syftar till att förhindra att ett förvärvat företag töms på tillgångar (artikel 30, se artikel 26.5 fjärde stycket). Reglerna om vilka aktier som ska räknas som gäller beträffande onoterade företag ska tillämpas också beträffande emittenter (artikel 26.4). Begreppet ”kontroll” ska dock när det gäller emittenter bestämmas i enlighet med artikel 5.3 i direktivet om uppköpserbjudanden³ (artikel 26.5 tredje stycket). I den artikeln anges att ”den andel av röstetalet som ger kontroll över bolaget ... samt sättet att beräkna denna andel skall bestämmas i enlighet med reglerna i den medlemsstat där bolaget har sitt säte”. För svenska bolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad innebär det att med ”kontroll” avses tre tiondelar av röstetalet för samtliga aktier i bolaget (se 3 kap. 1 § lagen [2006:451] om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden och prop. 2005/06:140 s. 55 ff.). För bolag med säte i andra medlemsstater gäller på motsvarande sätt att ”kontroll” avser den andel av röstetalet som har fastställts när artikel 5.3 i direktivet om uppköpserbjudanden genomfördes i den medlemsstat där bolaget har sitt säte.

De nu behandlade reglerna i AIFM-direktivet som ställer upp särskilda krav för AIF-förvaltares förvaltning av AIF:er som kontrollerar onoterade företag eller emittenter gäller enligt direktivet med förbehåll för de villkor och begränsningar som anges i artikel 6 i direktiv 2002/14/EG⁴ (se skäl 58 och artikel 26.6 i AIFM-direktivet). I artikel 6 i direktiv 2002/14/EG finns regler om tystnadsplikt för arbetstagarrepresentanter som har fått konfidentiell information vid ett samråd med

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/25/EG av den 21 april 2004 om uppköps-erbjudanden (EUT L 142, 30.4.2004, s. 12, Celex 32004L0025).

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/14/EG av den 11 mars 2002 om inrättande av en allmän ram för information till och samråd med arbetstagarrepresentanter i Europeiska gemenskapen (EGT L 80, 23.3.2002, s. 29, Celex 32002L0014).

arbetsgivaren (företaget). Det direktivet har genomförts i svensk rätt genom ändringar i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL) (se prop. 2004/05:148 s. 10 ff.). Bestämmelser om tystnadsplikt m.m. finns i 21 och 22 §§ MBL. De bestämmelserna gäller således om arbetsgivaren är ett sådant onoterat företag eller en sådan emittent som kontrolleras av en AIF. Bestämmelserna i MBL är generella och därmed tillämpliga även för AIF-förvaltare och företag som förvärvas eller ägs av AIF:er. Någon uttrycklig bestämmelse i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder för att klargöra detta behövs därför inte (artikel 26.6).

Reglerna i AIFM-direktivet som anger tillämpningsområdet för de särskilda krav som gäller för AIF-förvaltares förvaltning av AIF:er som kontrollerar onoterade företag eller emittenter bör tas in i bestämmelser i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (artikel 26).

14.3 Anmälan om förvärv

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare ska underrätta Finansinspektionen om förvärv eller avyttring av aktier i ett onoterat företag som medför att innehavet hos en AIF som förvaltaren förvaltar uppgår till, överstiger eller faller under 10, 20, 30, 50 eller 75 procent av röstetalet för samtliga aktier i företaget.

När en AIF har uppnått kontroll över ett onoterat företag ska AIF-förvaltaren underrätta Finansinspektionen, det onoterade företaget och företagets kända aktieägare.

Underrättelsen ska innehålla uppgifter om

1. det röstetal som kontrolleras,
2. hur de förvärv som medfört att kontroll uppnåtts har skett, inbegripet vilka som är de berörda aktieägarna och varje fysisk eller juridisk person som har rätt att utöva rösträtten för deras räkning samt eventuella kedjor av företag genom vilka rösträtten faktiskt innehas, samt

- 3 vilket datum som kontrollen uppnåddes.

AIF-förvaltaren ska i en underrättelse till ett onoterat företag begära att styrelsen utan onödigt dröjsmål lämnar den information som avses i andra stycket till arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda.

En AIF-förvaltare ska skicka en underrättelse så snart som möjligt och senast tio arbetsdagar efter det att innehavet har uppnått, överstigit eller fallit under ett tröskelvärde respektive kontrollen har uppnåtts.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Enligt utredningens förslag ska en underrättelsen om att en AIF har uppnått kontroll över ett onoterat företag innehålla uppgift om vilka tidigare aktieägare i företaget som har varit involverade i den transaktion som innebär att AIF:en förvärvade kontroll.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Tillämpningsområdet för de regler i AIFM-direktivet som ställer upp särskilda krav huvudsakligen för AIF-förvaltares förvaltning av AIF:er som kontrollerar onoterade företag har behandlats i avsnitt 14.2. Som konstaterades där gäller reglerna om den information som en AIF-förvaltare ska lämna när en AIF som denne förvaltar förvärvar större ägarandelar i ett onoterat företag oavsett om ett förvärv innebär att kontroll över företaget uppnås (artikel 26.3). En AIF-förvaltare ska nämligen underrätta den behöriga myndigheten om en AIF som förvaltaren förvaltar förvärvar eller avyttrar aktier i ett onoterat företag i sådan omfattning att innehavet uppgår, överstiger eller understiger 10, 20, 30, 50 eller 75 procent av röstetalet för samtliga aktier i företaget (artikel 27.1).

När en AIF, ensam eller tillsammans med andra på ett sådant sätt som har beskrivits i avsnitt 14.2, förvärvar aktier i den omfattning att den uppnår kontroll över ett onoterat företag ska den AIF-förvaltare som förvaltar AIF:en underrätta företaget, de aktieägare i företaget som förvaltaren har eller kan få tillgång till uppgift om identitet och adress till från företaget eller ett register som förvaltaren har eller kan få tillgång till samt den behöriga myndigheten (artikel 27.2). En sådan underrättelse ska innehålla kompletterande upplysningar om fördelningen rösterna i det onoterade företaget som kontrolleras och hur kontrollen uppnåddes, vilka som är de övriga aktieägare som är berörda och varje fysisk eller juridisk person som har rätt att utöva rösträtten för deras räkning samt eventuella överlåtelsekedjor av företag genom vilka rösträtten faktiskt innehas och datum för när kontrollen uppnåddes (artikel 27.3). I underrättelsen till det onoterade företaget ska AIF-förvaltaren begära att företagets styrelse utan onödigt dröjsmål informerar arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda om förvärvet och då även lämnar nämnda kompletterande upplysningar (artikel 27.4). En AIF-förvaltare ska göra sitt yttersta för att sörja för att arbetstagarrepresentanterna eller, om det inte finns några sådana, de anställda i vederbörlig ordning informeras av styrelsen i det onoterade företaget. Underrättelserna ska skickas så snart som möjligt, dock senast tio arbetsdagar efter det att en AIF har uppnått, överstigit eller fallit under ett tröskelvärde eller har uppnått kontroll (artikel 27.5).

Reglerna i AIFM-direktivet om underrättelser till den behöriga myndigheten, de onoterade företaget och kända aktieägare bör tas in i bestämmelser i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (artikel 27).

Enligt utredningens förslag ska AIF-förvaltaren i en underrättelse till Finansinspektionen, det onoterade företaget och företagets kända aktieägare lämna information bl.a. om vilka tidigare aktieägare som varit involverade i den transaktion som innebar att AIF:en uppnådde kontroll över det onoterade företaget. I den svenska versionen av AIFM-direktivet anges att underrättelsen ska innehålla upplysningar bl.a. om ”de förhållanden under vilka kontroll förvärvades, inbegripet uppgifter om vilka som är de olika berörda aktieägarna, varje fysisk eller juridisk person som har rätt att utöva rösträtten för deras räkning och i tillämpliga fall den kedja av företag genom vilken rösträtten i praktiken innehas” (artikel 27.3 b). I den engelska versionen av direktivet anges ”the conditions subject to which control was acquired, including information

about the identity of the different shareholders involved, any natural person or legal entity entitled to exercise voting rights on their behalf and, if applicable, the chain of undertakings through which voting rights are effectively held". Enligt regeringens uppfattning bör det med berörda aktieägare i detta sammanhang avses dem som innehar de aktier som medför att AIF:en har kontroll över företaget, inte de tidigare ägarna till dessa aktier. Eftersom både aktier som innehas av AIF:en själv och aktier som innehas av vissa andra aktieägare ska beaktas vid bedömningen av om huruvida kontroll har uppnåtts över företaget framstår det som rimligt att en underrättelse ska innehålla uppgift om vilka de aktieägarna är (jfr artiklarna 26.1 och 27.1, se avsnitt 14.2).

Regeringen anser i likhet med utredningen att det i den nya lagen inte bör tas in något uttryckligt krav på att en AIF-förvaltare ska göra sitt yttersta för att söra för att arbetstagarrepresentanterna eller, om det inte finns några sådana, de anställda i vederbörlig ordning informeras av styrelsen i det onoterade företaget (artikel 27.4). Ett sådant krav får anses ingå i skyldigheten för en AIF-förvaltar att begära att styrelsen i företaget ska lämna informationen till de berörda.

14.4 Ytterligare informationskrav vid förvärv av kontroll

Regeringens förslag: När en AIF har uppnått kontroll över ett onoterat företag eller en emittent, ska AIF-förvaltaren underrätta Finansinspektionen, företaget och företagets kända aktieägare. Underrättelsen ska innehålla uppgifter om

1. vilka AIF-förvaltare som antingen enskilt eller genom en överenskommelse mellan dem förvaltar den eller de AIF:er som har uppnått kontroll över företaget,

2. den policy som tillämpas för att förebygga och hantera intressekonflikter, särskilt mellan AIF-förvaltaren, AIF:en och företaget, inbegripet uppgifter om de särskilda skyddsmekanismer som inrättats för att se till att alla avtal mellan förvaltaren eller fonden och företaget ingår enligt normala marknadsmässiga villkor, samt

3. den policy som tillämpas för extern och intern kommunikation som rör företaget, särskilt när det gäller de anställda.

AIF-förvaltaren ska i underrättelsen till företaget begära att styrelsen utan onödigt dröjsmål lämnar den informationen till arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda.

När en AIF har uppnått kontroll över ett onoterat företag, ska AIF-förvaltaren även informera

1. företaget och företagets kända aktieägare om sina avsikter i fråga om företagets framtida verksamhet och förväntade effekter på sysselsättningen, inbegripet väsentliga ändringar i anställningsvillkoren samt begära att styrelsen i företaget informerar arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda, om detta, och

2. Finansinspektionen och investerarna i AIF:en om hur förvärvet har finansierats.

Regeringens bedömning: Den möjlighet som AIFM-direktivet ger medlemsstaterna att utse en behörig myndighet för onoterade företag bör inte utnyttjas.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det. *Tjänstemännens centralorganisation* (TCO) och *Finansförbundet* betonar vikten av att den förvärvande AIF-förvaltaren inte fattar några beslut å det förvärvade företags vägnar avseende det företags framtida verksamhet, inbegripet väsentliga ändringar i anställningsvillkoren, utan att ha gett det förvärvade företaget möjlighet att först förhandla med sina anställda i enlighet med lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL).

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Utöver den information som en AIF-förvaltare ska lämna enligt AIFM-direktivet på sätt som har beskrivits i avsnitt 14.3, ska en AIF-förvaltare tillhandahålla ytterligare information när en AIF har uppnått kontroll över ett onoterat företag (artikel 28). Huvuddelen av denna ytterligare information ska lämnas även när en AIF har uppnått kontroll över en emittent (artikel 26.4).

Artiklarna 27 och 28 har stora likheter men i några avseenden finns det skillnader när det gäller formuleringarna. I artikel 27 anges det att en AIF-förvaltare ska underrätta bl.a. den behöriga myndigheten ("notify" i den engelska versionen). I artikel 28.1 anges att AIF-förvaltaren ska göra informationen tillgänglig för bl.a. den behöriga myndigheten ("make available" i den engelska versionen). I artikel 28.3 finns det dock en hänvisning till den "underrättelse" som avses i artikel 28.1 a ("notification" i den engelska versionen). Även artikel 28.1 b framstår som märklig om det som avses skulle vara en skyldighet att göra informationen tillgänglig. Den omständigheten att skyldigheten gäller i fråga om företagets kända aktieägare talar för att det som avses snarare borde vara en skyldighet att underrätta dessa. Om informationen enbart skulle göras tillgänglig borde den skyldigheten även gälla i fråga om eventuella okända aktieägare som vänder sig till en AIF-förvaltare för att få del av informationen. Regeringen finner mot bakgrund av det anförda – och i likhet med utredningen – att det är rimligt att tolka artiklarna 27 och 28 på ett enhetligt sätt och att det därmed i båda fallen bör vara fråga om att en AIF-förvaltare ska underrätta de berörda.

När en AIF, ensam eller tillsammans med andra på ett sådant sätt som har beskrivits i avsnitt 14.2, förvärvar aktier i den omfattning att den uppnår kontroll över ett onoterat företag eller en emittent ska den AIF-förvaltare som förvaltar AIF:en underrätta det berörda företaget, de aktieägare i företaget som förvaltaren har eller kan få tillgång till uppgift om identitet och adress till från det företaget eller ett register som förvaltaren har eller kan få tillgång till samt den behöriga myndigheten (artikel 28.1). Underrättelse ska innehålla uppgifter om

– den eller de AIF-förvaltare som antingen enskilt eller genom en överenskommelse mellan den förvaltar den eller de AIF:er som har uppnått kontroll över företaget,

– den policy som tillämpas för att förebygga och hantera intressekonflikter, särskilt mellan AIF-förvaltaren, AIF:en och företaget, inbegripet uppgifter om de särskilda skyddsmekanismer som inrättats för att se till att alla avtal mellan AIF-förvaltaren eller AIF:en och företaget ingås enligt normala marknadsmässiga villkor (armlängdsprincipen), och

– den policy som tillämpas för företagets externa och interna kommunikation, särskilt till de anställda (artikel 28.2).

I underrättelsen till företaget ska AIF-förvaltaren begära att företagets styrelse utan onödigt dröjsmål informerar arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda om de uppgifter som AIF-förvaltaren har lämnat i underrättelsen (artikel 28.3). En AIF-förvaltare ska göra sitt yttersta för att sörja för att arbetstagarrepresentanterna eller, om det inte finns några sådana, de anställda i vederbörlig ordning informeras av styrelsen i företaget.

Medlemsstaterna får också kräva att den information som ska lämnas till bl.a. den behöriga myndigheten ska göras tillgänglig även för en behörig myndighet för det onoterade företaget som medlemsstaterna får utse för detta ändamål (artikel 28.1 andra stycket).

När en AIF, ensam eller tillsammans med andra på ett sådant sätt som har beskrivits i avsnitt 14.2, förvärvar aktier i den omfattning att den uppnår kontroll över ett onoterat företag, ska AIF-förvaltaren som förvaltar AIF:en se till så att AIF:en, eller förvaltaren själv för AIF:ens räkning, underrättar det onoterade företaget och de aktieägare i företaget som förvaltaren har eller kan få tillgång till uppgift om identitet och adress till från företaget eller ett register som förvaltaren har eller kan få tillgång (artikel 28.4 första stycket). Underrättelse ska innehålla uppgifter om AIF:ens avsikter i fråga om det onoterade företagets framtida verksamhet och förväntade effekter på sysselsättningen, inbegripet väsentliga ändringar i anställningsvillkoren. AIF-förvaltaren ska dessutom begära och göra sitt yttersta för att styrelsen i det onoterade företaget informerar arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda och då lämnar de uppgifter som förvaltaren har lämnat till styrelsen (artikel 28.4 andra stycket).

Slutligen ska en AIF-förvaltare, när en AIF som AIF-förvaltaren förvaltar förvärvar kontroll över ett onoterat företag, informera den behöriga myndigheten och investerarna i AIF:en om hur förvärvet har finansierats (artikel 28.5).

Reglerna i AIFM-direktivet om skyldigheten för AIF-förvaltare att lämna information till den behöriga myndigheten, de berörda företaget och kända aktieägare bör tas in i bestämmelser i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (artikel 28). Något uttryckligt krav på att en AIF-förvaltare ska göra sitt yttersta för att sörja för att arbetstagarrepresentanterna eller, om det inte finns några sådana, de anställda i vederbörlig ordning informeras av styrelsen i företaget bör dock inte tas in i lagen (artikel 28.3). Ett sådant krav får anses ingå i skyldigheten för en AIF-förvaltare att begära att styrelsen i företaget ska lämna informationen till de berörda.

Tjänstemännens centralorganisation (TCO) och Finansförbundet har påpekat vikten av att en AIF-förvaltare ger ett onoterat företag som en av denne förvaltar AIF förvärvar kontroll över möjlighet att först förhandla med sina anställda i enlighet med MBL innan beslut fattas om bl.a.

väsentliga ändringar i anställningsvillkoren. Regeringen konstaterar att de nu aktuella reglerna i AIFM-direktivet inte innebär några inskränkningar av de skyldigheter som arbetsgivaren har enligt MBL när det gäller information och förhandling (jfr avsnitt 14.2). Dessa regler i AIFM-direktivet innebär enbart en på EU-nivå harmoniserad minimiregler av bl.a. informationskrav vid AIF:ers förvärv av onoterade företag eller emittenter (artikel 26.7).

Medlemsstaterna får enligt AIFM-direktivet kräva att den information som ska lämnas till bl.a. den behöriga myndigheten ska göras tillgänglig även för en behörig myndighet för det onoterade företaget som medlemsstaterna får utse för detta ändamål (artikel 28.1 andra stycket). Någon särskild myndighet med uppgift att utöva tillsyn över onoterade företag finns inte i Sverige i dag. Regeringen anser i likhet med utredningen att det inte har framkommit några skäl för att utnyttja den möjlighet som AIFM-direktivet ger medlemsstaterna att utse en sådan myndighet.

14.5 Särskilda krav på innehållet i årsberättelse eller årsredovisning när AIF:er har kontroll över onoterade företag

Regeringens förslag: Årsberättelsen för en AIF som har kontroll över ett onoterat företag ska således innehålla en översikt över utvecklingen av det onoterade företags verksamhet. Översikten ska vara rättvisande och återspegla situationen i slutet av den period som årsberättelsen avser. Årsberättelsen ska även innehålla upplysningar om

1. viktiga händelser som har inträffat efter räkenskapsårets utgång,
2. den förväntade framtida utvecklingen för det onoterade företaget, och
3. förvärv av egna aktier i enlighet med kraven i årsredovisningslagen.

AIF-förvaltaren ska begära att styrelsen i det onoterade företaget lämnar den informationen till arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda, inom den tid som årsberättelsen för AIF:en ska upprättas.

Årsberättelsen för en AIF behöver dock inte innehålla nämnda information, om informationen ingår i det onoterade företags årsredovisning och AIF-förvaltaren

1. begär att styrelsen i det onoterade företaget gör företags årsredovisning tillgänglig för arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda, inom den tid som årsredovisningen ska upprättas enligt tillämplig lag, och
2. tillhandahåller investerarna i AIF:en det onoterade företags årsredovisning inom den tid som årsberättelsen för AIF:en ska upprättas, om företags årsredovisning finns att tillgå då, eller, om den inte gör det, senast det datum när årsredovisningen för företaget ska vara upprättad enligt tillämplig lag.

Enligt utredningens förslag ska antingen årsredovisningen för ett onoterat företag som kontrolleras av en AIF eller AIF:ens årsberättelse innehålla den nu aktuella informationen.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Reglerna i AIFM-direktivet om årsberättelse för AIF:er har behandlats i avsnitt 13.2.3 (artikel 22). AIFM-direktivet ställer emellertid upp krav på att årsberättelsen för en AIF ska innehålla ytterligare information när en AIF har kontroll över ett onoterat företag (artikel 29). Om den informationen ingår i årsredovisningen för det onoterade företaget behöver den dock inte ingå i AIF:ens årsberättelsen.

Enligt AIFM-direktivet ska årsredovisningen för ett onoterat företag som en AIF har kontroll över eller årsberättelsen för en sådan AIF innehålla en rättvisande översikt över utvecklingen av det onoterade företags verksamhet som återspeglar situationen i slutet av den period som omfattas av årsredovisningen eller årsberättelsen (artikel 29.2). En sådan årsredovisning eller årsberättelse ska även innehålla uppgifter om

- viktiga händelser som har inträffat efter räkenskapsårets slut,
- det onoterade företags förväntade framtida utveckling, och
- den information om förvärv av egna aktier som föreskrivs i artikel 22.2 i rådets direktiv 77/91/EEG⁵.

En AIF-förvaltare ska antingen

- begära och göra sitt yttersta för att se till att styrelsen i det onoterade företaget gör en årsredovisning för företaget som innehåller de ytterligare uppgifter som ska lämnas beträffande företaget enligt AIFM-direktivet tillgänglig för arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda inom den tid som årsredovisning för företaget ska upprättas enligt tillämplig lag (artikel 29.1 a), eller

- i den årsberättelse som upprättas för en AIF enligt de allmänna reglerna om årsberättelse i AIFM-direktivet tar med de ytterligare uppgifter som ska lämnas beträffande ett onoterat företag som AIF:en har kontroll över (artikel 29.1 b).

AIF-förvaltaren ska vidare antingen

- begära och göra sitt yttersta för att se till att styrelsen i det onoterade företaget gör de uppgifter om företaget som i enlighet med AIFM-direktivet ingår i årsberättelsen för en AIF som har kontroll över företaget tillgänglig för arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda, inom den tid som årsberättelsen för AIF:en ska upprättas (artikel 29.3 a), eller

- tillhandahålla investerarna i AIF:en den informationen inom den tid som årsberättelsen för AIF:en ska upprättas, om informationen finns att tillgå då, eller i annat fall senast det datum när årsredovisningen för det onoterade företaget ska vara upprättad enligt tillämplig lag (artikel 29.3 b).

⁵ Rådets andra direktiv 77/91/EEG av den 13 december 1976 om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen när det gäller att bilda ett aktiebolag samt att bevara och ändra dettas kapital, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga (EGT L 26, 31.1.1977, s. 1, Celex31977L0091).

På motsvarande sätt som i AIFM-direktivet bör reglerna med krav på ytterligare information i årsberättelsen för AIF:er som har kontroll över onoterade företag tas in i bestämmelser i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (artikel 29).

Reglerna i AIFM-direktivet är emellertid tillämpliga för AIF-förvaltare men inte för onoterade företag (jfr artiklarna 1 och 2). Detta innebär att det är AIF-förvaltaren som ansvarar för att informationen lämnas och att det sker på ett sådant sätt att kraven i AIFM-direktivet uppfylls. Om ett onoterat företag inte har tagit in den information som krävs enligt AIFM-direktivet i sin årsredovisning måste AIF-förvaltaren således säkerställa att AIF:ens årsberättelse innehåller informationen. Regeringen anser att AIF-förvaltarens ansvar bör framgå tydligt av bestämmelserna i den nya lagen. Det bör anges att årsberättelsen för en AIF ska innehålla den nu aktuella informationen om den inte ingår i det onoterade företags årsredovisning. Även med den utformningen av bestämmelserna kommer det – i enlighet med reglerna i AIFM-direktivet – att bli upp till AIF-förvaltaren och det onoterade företaget att avgöra om informationen ska ingå i AIF:ens årsberättelse eller företags årsredovisning (artikel 29.1). I sak innebär det således inte någon skillnad i förhållande till utredningens förslag.

Några uttryckliga krav på att en AIF-förvaltare ska göra sitt yttersta för att säkerställa att styrelsen i ett onoterat företag i vederbörlig ordning gör företags årsredovisning eller information som finns i årsberättelsen för en AIF som har kontroll över företaget tillgänglig för arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, anställda bör dock inte tas in i lagen (artikel 29.1 a och 29.3 a). Sådana krav får anses ingå i skyldigheten för en AIF-förvaltare att begära att styrelsen i företaget gör information tillgänglig för de berörda.

En av de upplysningar som ska ingå i årsberättelsen för en AIF som har kontroll över ett onoterat företag eller ett sådant företags årsredovisning avser information om förvärv av egna aktier som ska lämnas i en förvaltningsberättelse enligt artikel 22.2 i direktiv 77/91/EEG (artikel 29.2 c i AIFM-direktivet). Direktiv 77/91/EEG har numera upphävts genom direktiv 2012/30/EU⁶. Artikel 24.2 i det nya direktivet stämmer överens med artikel 22.2 i det upphävda direktivet. Den information som avses där är bl.a. skälen för de förvärv av egna aktier som har gjorts under räkenskapsåret. Bestämmelser i svensk rätt där det ställs upp krav på sådan information ska lämnas finns i 6 kap. 1 § andra stycket 6–9 årsredovisningslagen (1995:1554). Om informationen ingår i årsberättelsen för en svensk AIF eller i årsredovisningen för ett svenskt företag ska den lämnas i enlighet med det som anges i årsredovisningslagen, se avsnitt 13.2.3. En svensk AIF-förvaltare kan emellertid förvalta AIF:er i andra länder inom EES eller AIF:er som innehar aktier i företag som hör hemma i andra länder inom EES. En AIF eller ett företag i ett annat land

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/30/EU av den 25 oktober 2012 om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 54 andra stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen när det gäller att bilda ett aktiebolag samt att bevara och ändra dettas kapital, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga (EUT L 315, 14.11.2012, s. 74, Celex 32012L0030).

inom EES omfattas inte av kraven i årsredovisningslagen utan av kraven i motsvarande lagstiftning i det landet. Om informationen ingår i en sådan AIF:s årsberättelse eller i ett sådant företags årsredovisning ska den därför lämnas i enlighet med det som anges i lagstiftningen i det landet.

14.6 Skydd mot att företag töms på tillgångar

Regeringens förslag: En AIF-förvaltare som förvaltar en AIF som får kontroll över ett noterat företag eller en emittent, får under 24 månader efter förvärvet inte underlätta, stödja, rösta för eller ge instruktioner om utdelningar, kapitalminskningar, aktieinlösen eller förvärv av egna aktier från företagets sida som innebär att företaget töms på tillgångar. AIF-förvaltaren ska även göra sitt yttersta för att förhindra sådana åtgärder.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: I AIFM-direktivet finns regler som syftar till att förhindra att noterade företag eller emittenter som en AIF har kontroll över töms på tillgångar (artikel 30). En AIF-förvaltare som förvaltar en AIF som får kontroll över ett noterat företag eller en emittent får under 24 månader efter förvärvet inte vidta vissa åtgärder som innebär att det kontrollerade företagets kapital minskas (artikel 30). Dessa åtgärder avser följande (artikel 30.2).

– Utdelningar och ränta på aktier till aktieägarna som görs när nettotillgångarna enligt företagets årsredovisning på bokslutsdagen för det senaste räkenskapsåret understiger eller till följd av en sådan utdelning skulle understiga det tecknade kapitalet plus de reserver som inte får utdelas enligt lag eller bolagsordning, varvid ska gälla att när den icke inbetalade delen av det tecknade kapitalet inte ingår i tillgångarna enligt balansräkningen ska detta belopp dras av från det tecknade kapitalet.

– Utdelningar och ränta på aktier till aktieägarna som skulle överstiga vinsten för det senast avslutade räkenskapsåret jämte balanserad vinst och belopp från reserver som får användas för detta med avdrag för balanserad förlust och belopp som enligt lag eller bolagsordning har avsatts till reserver.

– I den mån förvärv av egna aktier är tillåtna, de förvärv som företaget gör, inbegripet aktier som tidigare förvärvats av företaget och innehas av det och aktier som förvärvats av personer som agerar i eget namn men för företagets räkning, och som skulle leda till att nettotillgångarna understiger det belopp som beskrivits ovan.

Vid tillämpningen av dessa regler inbegriper utdelning både betalning av utdelning och ränta som avser aktier (artikel 30.3 a). Vidare gäller förbuden mot kapitalminskning inte en minskning av det tecknade kapitalet där syftet är att uppväga gjorda förluster eller att inkludera penningssummor i en icke utdelningsbar reserv, under förutsättning att

beloppet i en sådan reserv efter denna åtgärd inte överstiger tio procent av det minskade tecknade kapitalet (artikel 30.3 b). Begränsningen av förvärv av egna aktier omfattas även av artikel 20.1 b–20.1 h i direktiv 77/91/EEG (artikel 30.3 c). De situationer som avses i den artikeln är bl.a. förvärv av egna aktier på grund av en lagstadgad skyldighet eller till följd av ett rättsligt avgörande till skydd för en aktieägarminoritet, särskilt vid fusion, ändring av föremålet för bolagets verksamhet eller av bolagets form eller förvärv av egna aktier vid en exekutiv aktion som äger rum för att infria en fordran som bolaget har mot en aktieägare. Direktiv 77/91/EEG har numera upphävts genom direktiv 2012/30/EU. Artikel 22.1 b–22.1 h i det direktivet stämmer överens med artikel 20.1 b–20.1 h i det upphävda direktivet.

Reglerna innebär att AIF-förvaltaren

- inte får underlätta, stödja eller ge instruktioner om utdelningar, kapitalminskningar, aktieinlösen eller förvärv av egna aktier från företags sida,

- inte får, i den mån AIF-förvaltaren har rätt att rösta för AIF:ens räkning vid möten i företags ledningsorgan, rösta för en utdelning, kapitalminskning, aktieinlösen eller förvärv av egna aktier från företags sida, och

- under alla omständigheter ska göra sitt yttersta för att förhindra utdelningar, kapitalminskningar, aktieinlösen eller förvärv av egna aktier från företags sida (artikel 30.1).

I svensk rätt finns bestämmelser om vinstutdelning och användning av aktiebolags medel (t.ex. i 17 och 18 kap. aktiebolagslagen). De träffar dock inte AIF-förvaltare i alla situationer, t.ex. inte en svensk AIF-förvaltare som förvaltar AIF:er som har kontroll över onoterade företag eller emittenter som hör hemma i andra länder inom EES. De bestämmelser som finns i gällande rätt är således inte tillräckliga för att genomföra AIFM-direktivet. På motsvarande sätt som i AIFM-direktivet bör reglerna som syftar till att förhindra att onoterade företag eller emittenter som en AIF har kontroll över töms på tillgångar därför tas in i bestämmelser i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (artikel 30).

15 Verksamhet över gränserna

15.1 Inledning

Reglerna i AIFM-direktivet om verksamhet över gränserna är i stora drag utformade som motsvarande regler i andra direktiv på värdepappersmarknadsområdet (t.ex. UCITS-direktivet och MiFID). Den som vill driva verksamhet över gränserna ska underrätta den behöriga myndigheten i sitt hemland vilken, i sin tur, ska överlämna underrättelsen till den behöriga myndigheten i det land inom EES där verksamheten ska drivas.

I likhet med UCITS-direktivet kompliceras reglerna i AIFM-direktivet av att förvaltaren och fonden kan ha olika hemland. AIFM-direktivet tillåter dessutom att länderna inom EES inför eller behåller striktare krav avseende marknadsföring av AIF:er till icke-professionella investerare på det egna territoriet (artikel 43). Reglerna beträffande AIF:er och AIF-förvaltare som är hemmahörande utanför EES (tredjeland) komplicerar saken ytterligare (artiklarna 36 och 42).

Artiklarna 32 och 33 i AIFM-direktivet, som möjliggör marknadsföring och förvaltning över gränserna när både AIF-förvaltaren och AIF:en är EES-baserad, behandlas i avsnitt 15.2.

Artiklarna 34–42 i direktivet rör situationer när varken AIF-förvaltaren eller AIF:en eller bara någon av dem har sitt hemland inom EES.

Artiklarna 36 och 42 innehåller minimiregler som ska tillämpas om medlemsstaterna väljer att i sin nationella lagstiftning tillåta viss marknadsföring enligt reglerna i dessa artiklar. Artiklarna 34, 36 och 42 som, i likhet med merparten av AIFM-direktivet, ska genomföras senast den 22 juli 2013, behandlas i avsnitt 15.3.

Artiklarna 35 och 37–41 innehåller regler för tredjelandssituationer, bl.a. avseende förvaltnings- och marknadsföringspassen för icke EES-baserade AIF-förvaltare. Denna reglering har ett fördröjt och villkorat genomförande. Enligt artikel 67 ska Esma senast den 22 juli 2015 avge ett yttrande om hur reglerna om verksamhet över gränserna har fungerat. Kommissionen ska inom tre månader från det att Esma har lämnat ett positivt råd och yttrande anta en delegerad akt som närmare anger när reglerna om förvaltnings- och marknadsföringspassen (EU-pass) ska börja tillämpas för icke EES-baserade AIF-förvaltare och icke EES-baserade AIF:er. Det innebär enligt artikel 66.3 att svenska bestämmelser på detta område ska börja gälla först om och när kommissionen under 2015, enligt artikel 67.6 har bestämt ett datum för när reglerna i artiklarna 35 och 37–41 ska börja tillämpas. Några svenska bestämmelser för att genomföra dessa regler i AIFM-direktivet föreslås därför inte i detta lagstiftningsärende.

15.2 AIF-förvaltare och AIF:er inom EES

15.2.1 Marknadsföring av AIF:er över gränserna

Regeringens förslag: En svensk AIF-förvaltare som förvaltar EES-baserade AIF:er och som avser att marknadsföra andelar eller aktier i
--

en sådan AIF till professionella investerare i ett annat land inom EES, ska underrätta Finansinspektionen innan verksamheten inleds. Underrättelsen ska innehålla de uppgifter och handlingar som anges i bilaga IV till AIFM-direktivet. Finansinspektionen ska senast 20 arbetsdagar efter det att underrättelsen mottagits överlämna den till den behöriga myndigheten i det land där verksamheten ska drivas samt ett intyg där tillståndets omfattning ska framgå. Inspektionen ska också meddela förvaltaren när underrättelsen har överlämnats och förvaltaren får då påbörja verksamheten i värdlandet.

En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare som i sitt hemland har tillstånd som AIF-förvaltare får till professionella investerare i Sverige, utan tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, marknadsföra andelar eller aktier i EES-baserade AIF:er som förvaltaren förvaltar.

En svensk eller utländsk EES-baserad AIF-förvaltare får, efter tillstånd av Finansinspektionen, marknadsföra andelar eller aktier i en EES-baserad AIF till icke-professionella investerare i Sverige. Tillstånd ska ges om förvaltaren uppfyller kraven i AIFM-direktivet och andelarna eller aktierna i AIF:en är upptagna till handel på en reglerad marknad eller AIF:en är en specialfond eller motsvarar en specialfond. För AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare ska det finnas ett faktablad.

För AIF:er där andels- eller aktieägaren saknar rätt till inlösen under minst fem år från den första investeringen och som enligt sin investeringspolicy generellt inte investerar i finansiella instrument som kräver depåförvaring eller generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll över dem får tillstånd ges för marknadsföring till sådana icke-professionella investerare som utfäster sig att investera ett belopp som motsvarar minst 100 000 euro och skriftligen uppger att de är medvetna om riskerna med det avsedda åtagandet eller investeringen. Sådant tillstånd får även ges till en utländsk AIF-förvaltare som faller under tröskelvärdet och därför enbart är registrerad enligt artikel 3.2 AIFM-direktivet.

Väsentliga ändringar av något som angetts i en underrättelse om marknadsföring över gränserna ska anmälas av svenska AIF-förvaltare och, såvitt avser utländska AIF-förvaltares tillstånd för marknadsföring till icke-professionella investerare här i landet, till Finansinspektionen.

Vid marknadsföring av specialfonder ska även utländska EES-baserade AIF-förvaltare tillämpa de bestämmelser som gäller för specialfonder.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i en ansökan eller underrättelse om marknadsföring samt om innehållet i en anmälan om väsentliga ändringar.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen har föreslagit att riskkapitalfonder ska få marknadsföras till alla icke-professionella investerare, inte enbart till sådana icke-professionella investerare som utfäster sig att investera ett belopp som

motsvarar minst 100 000 euro och skriftligen uppger att de är medvetna om riskerna med det avsedda åtagandet eller investeringen.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: En AIF-förvaltare med tillstånd i ett land inom EES ska få marknadsföra andelar eller aktier i AIF:er även i andra länder inom EES än hemlandet, om villkoren i artikel 32 är uppfyllda. Om AIF:en är en matar-AIF krävs det dessutom att även mottagar-AIF:en och dess förvaltare är EES-baserade (artikel 32.1 andra stycket).

En AIF-förvaltare ska, för varje AIF som förvaltaren avser att marknadsföra i värdlandet, skriftligen underrätta den behöriga myndigheten i sitt hemland. Underrättelsen ska innehålla den information som anges i bilaga IV till AIFM-direktivet, dvs. information om bl.a. AIF:ens namn, i vilket land den är etablerad, vilket som är dess förvaringsinstitut samt fondbestämmelserna eller bolagsordningen (artikel 32.2). Underrättelsen ska också innehålla information om vilka åtgärder AIF-förvaltaren har vidtagit för att förhindra att marknadsföring sker till icke-professionella investerare, när detta inte är tillåtet, och hur sådan marknadsföring förhindras i fall då AIF-förvaltaren förlitar sig på oberoende företag som tillhandahåller investeringstjänster avseende AIF:er, t.ex. värdepappersinstitut som genomför order avseende andelar i AIF:en. För de åtgärder som AIF-förvaltaren vidtar för att förhindra sådan marknadsföring gäller lagstiftningen i värdlandet, dvs. där andelarna eller aktierna marknadsförs, och även tillsynen i detta hänseende faller på den behöriga myndigheten i värdlandet (artikel 32.5). Form och innehåll för sådana underrättelser får specificeras i tekniska standarder för genomförande (artikel 32.8 a).

Den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland ska inom 20 arbetsdagar från mottagandet av en komplett underrättelse vidarebefordra den i dess helhet till den behöriga myndigheten i det land inom EES där förvaltaren avser att marknadsföra en AIF. Underrättelsen ska vidarebefordras om AIF-förvaltarens förvaltning är och kommer att vara förenlig med reglerna i AIFM-direktivet. Den behöriga myndigheten i hemlandet ska också bifoga ett intyg om att AIF-förvaltaren har tillstånd att förvalta AIF:er med en viss investeringsstrategi (artikel 32.3). Formkraven för vidarebefordran av underrättelser och intyg om tillstånd får specificeras i tekniska standarder för genomförande (artikel 32.8 b och 32.8 c).

Den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland ska utan dröjsmål meddela förvaltaren om att underrättelsen har vidarebefordrats. AIF-förvaltaren får då börja marknadsföra AIF:en i värdlandet. AIF:ens behöriga myndighet ska också underrättas, om AIF:en har ett annat hemland än AIF-förvaltaren eller förvaltarens värdland (artikel 32.4).

AIF-förvaltarens underrättelse och den behöriga myndighetens intyg om tillståndet ska vara tillgängliga på "ett språk som är brukligt i internationella finanskretsar", t.ex. engelska. Underrättelser mellan de behöriga myndigheterna ska kunna överföras elektroniskt (artikel 32.6).

Om AIF-förvaltaren planerar eller har genomfört en väsentlig ändring av någon av de uppgifter som har lämnats i underrättelsen, ska förvaltaren skriftligen anmäla detta till den behöriga myndigheten i hemlandet

senast en månad innan en planerad ändring genomförs eller omedelbart efter det att en oplanerad ändring har gjorts. Om ändringen skulle innebära att verksamheten inte längre är förenlig med AIFM-direktivet ska den behöriga myndigheten, utan onödigt dröjsmål, underrätta AIF-förvaltaren om att ändringen inte får genomföras. Om en ändring (planerad eller oplanerad) leder till att reglerna i AIFM-direktivet inte efterlevs ska den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland vidta de åtgärder som krävs, inklusive förbjuda marknadsföring av AIF:en. Om ändringen är godtagbar ska den behöriga myndigheten utan dröjsmål informera den behöriga myndigheten i värdlandet (artikel 32.7). Formkraven för AIF-förvaltarens anmälan om ändringar får specificeras i tekniska standarder för genomförande (artikel 32.8 d).

Reglerna om gränsöverskridande marknadsföring omfattar dels svenska AIF-förvaltares marknadsföring till professionella investerare av EES-baserade AIF:er som de förvaltar i andra länder inom EES, dels utländska EES-baserade AIF-förvaltares marknadsföring av EES-baserade AIF:er som de förvaltar till professionella investerare i Sverige.

Principen i AIFM-direktivet är densamma som i UCITS-direktivet, dvs. ett företag med tillstånd i ett land inom EES får marknadsföra sina fonder i ett annat land inom EES efter ett relativt enkelt underrättelseförfarande (se artiklarna 91–94 i UCITS-direktivet). I både AIFM-direktivet och UCITS-direktivet är det den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland som ska underrättas och som ska överlämna underrättelsen till den behöriga myndigheten i förvaltarens värdland, dvs. där marknadsföringen ska ske. Enligt artikel 32 i AIFM-direktivet ska en underrättelse överlämnas endast om AIF-förvaltarens förvaltning av AIF:en är och kommer att vara förenlig med direktivet och förvaltaren i övrigt efterlever det. Det är emellertid inte fråga om någon ny tillståndsprövning. Det får snarare anses föreligga en presumtion för att marknadsföringen får påbörjas så snart AIF-förvaltaren har underrättat Finansinspektionen och inspektionen har vidarebefordrat uppgifterna till tillsynsmyndigheten i värdlandet.

Reglerna om gränsöverskridande marknadsföring i AIFM-direktivet och UCITS-direktivet har stora likheter, även om det finns några skillnader beträffande bl.a. vilken information som ska finnas i en underrättelse och till vilken behörig myndighet väsentliga ändringar ska anmälas. Reglerna i artikel 32 i AIFM-direktivet bör genomföras på samma sätt som motsvarande regler i UCITS-direktivet (1 kap. 6–7 §§ och 2 kap. 12–16 §§ LIF). I lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör det därför tas in bestämmelser utformade efter förebild av bestämmelserna i LIF. Dessa bestämmelser gäller AIF-förvaltare som är etablerade i Sverige eller i ett annat land inom EES och som avser att marknadsföra AIF:er till professionella investerare.

Det bör även vara möjligt för en AIF-förvaltare att marknadsföra utländska fonder till icke-professionella investerare i Sverige. Som påpekats får länderna inom EES behålla eller införa striktare krav på AIF-förvaltare i de fall där AIF:erna marknadsförs till icke-professionella investerare än de krav som gäller för sådana AIF:er som marknadsförs till professionella investerare. Det är dock inte tillåtet att uppställa striktare eller ytterligare krav på EES-baserade AIF:er som hör hemma i ett annat land inom EES än Sverige, än på de AIF:er som hör hemma och

marknadsförs här i landet (se artikel 43.1 i AIFM-direktivet och även avsnitt 9.1).

För att AIF-förvaltare som är etablerade inom EES ska få tillstånd för marknadsföring av en EES-baserad AIF till icke-professionella investerare i Sverige bör som huvudregel gälla att förvaltaren uppfyller samtliga krav i AIFM-direktivet. Detta innebär att en svensk AIF-förvaltare eller en annan EES-baserad förvaltare som inte har tillstånd som AIF-förvaltare utan är registrerad, inte uppfyller villkoren för att få tillstånd för sådan marknadsföring. Förvaltaren måste i så fall därför först ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare och få ett sådant tillstånd, se avsnitt 6.4.

Enligt LIF får vissa utländska fonder som inte omfattas av UCITS-direktivet marknadsföras i Sverige (1 kap. 9 §). För dessa fonder gäller bl.a. att fonden eller förvaltaren bedriver motsvarande verksamhet i sitt hemland, står under betryggande tillsyn och att det finnas skäl att anta att verksamheten är förenlig med det svenska regelverket (1 kap. 9 § LIF). Enligt förarbetena är det fonder som ska anses vara likvärdiga med motsvarande svenska specialfonder som kan komma i fråga (se prop. 2002/03:150 s. 270 f.). Det krävs också att förvaltaren – oavsett vilket land inom EES som är AIF:ens hemland eller i vilket land inom EES som förvaltaren är etablerad – har vidtagit nödvändiga åtgärder för att kunna lösa in andelar eller aktier i AIF:en samt att göra utbetalningar till investerarna i Sverige, om inte andelarna eller aktierna i AIF:en är upptagna till handel på en reglerad marknad, se avsnitt 9.4. Detta bör gälla även fortsättningsvis och komma till uttryck i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

För att andra AIF:er än specialfonder och utländska motsvarigheter till specialfonder ska få marknadsföras till icke-professionella investerare i Sverige krävs dels att andelarna eller aktierna i AIF:en är upptagna till handel på en reglerad marknad, dels att det finns ett faktablad.

Även AIF:er där andels- eller aktieägaren saknar rätt till inlösen under minst fem år från den första investeringen och som enligt sin investeringspolicy generellt inte investerar i finansiella instrument som kräver depåförvaring eller och generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll över dem ska få marknadsföras till vissa icke-professionella investerare. De investerare som avses är investerare enligt den lydelse som artikel 6 i EU-förordningen om europeiska riskkapitalfonder väntas få. Sådana investerare ska utfästa sig att investera ett belopp som motsvarar minst 100 000 euro och skriftligen uppge att de är medvetna om riskerna med det avsedda åtagandet eller investeringen (se avsnitt 9.4). Som undantag till huvudregeln att enbart AIF-förvaltare med tillstånd får marknadsföra AIF:er till icke-professionella investerare, bör gälla att även sådana AIF-förvaltare som är registrerade enligt artikel 3.2 får marknadsföra denna typ av AIF:er. Detta motsvarar det som gäller för svenska AIF-förvaltare, se avsnitt 9.5.

Med den föreslagna ordningen blir kraven desamma för marknadsföring av AIF:er till icke-professionella investerare oavsett om AIF:en hör hemma i Sverige eller i ett annat land inom EES och oavsett var en EES-baserad AIF-förvaltare hör hemma, vilket är förenligt med AIFM-direktivet (artikel 43.1 andra stycket).

15.2.2 Förvaltning av AIF:er över gränserna

Regeringens förslag: En svensk AIF-förvaltare som avser att förvalta en EES-baserad AIF hemmahörande i ett annat land inom EES, ska skriftligen underrätta Finansinspektionen om den avsedda verksamheten.

En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare som i sitt hemland har tillstånd som AIF-förvaltare får, utan tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, förvalta en AIF som hör hemma i Sverige och inte är en specialfond. Efter tillstånd av Finansinspektionen får en sådan förvaltare förvalta en specialfond.

Förvaltning av en AIF som inte är en specialfond över gränserna får påbörjas först när den behöriga myndigheten i förvaltarens hemland har bekräftat till AIF-förvaltaren att underrättelsen om gränsöverskridande verksamhet har vidarebefordrats till den behöriga myndigheten i värdlandet.

Väsentliga ändringar av något som angetts i en underrättelse om förvaltning över gränserna ska anmälas av svenska AIF-förvaltare och, i en ansökan om tillstånd för förvaltning av en specialfond, till Finansinspektionen.

En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare som förvaltar AIF:er från en filial i Sverige ska tillämpa bestämmelserna om uppföranderegler och intressekonflikter i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och i förekommande fall, de särskilda bestämmelserna om specialfonder. För förvaringsinstitut för sådana AIF:er gäller bestämmelserna i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i en ansökan eller underrättelse om förvaltning samt om innehållet i en anmälan om väsentliga ändringar.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* anser att möjligheten till gränsöverskridande förvaltning av AIF:er bör finnas även beträffande redan etablerade fonder, dvs. det bör vara möjligt för en AIF-förvaltare att överta förvaltningen av en sådan AIF. Övriga remissinstanser kommenterar inte förslaget.

Skälen för regeringens förslag: AIFM-direktivet reglerar förvaltning av AIF:er över gränserna (artikel 33). En EES-baserad AIF-förvaltare får förvalta en AIF som hör hemma i ett annat land inom EES antingen genom att AIF-förvaltaren förvaltar AIF:en genom en filial i värdlandet (filialverksamhet) eller direkt från förvaltarens hemland (gränsöverskridande verksamhet).

Innan förvaltningen av en AIF över gränserna får påbörjas ska AIF-förvaltaren underrätta den behöriga myndigheten i sitt hemland om i vilket land AIF:en ska förvaltas och om förvaltningen ska ske genom filialverksamhet eller gränsöverskridande verksamhet. Förvaltaren ska också presentera en verksamhetsplan där det framgår vilken verksamhet som ska drivas i värdlandet och vilka AIF:er som ska förvaltas där (artikel 33.2). Om AIF-förvaltaren avser att etablera en filial ska förvaltaren därutöver informera om filialens organisatoriska struktur och adress samt namn och kontaktuppgifter för de personer som ansvarar för

ledningen av filialen. Vilken information som ska lämnas i en underrättelse och utformningen av formulär för underrättelser får specificeras i tekniska standarder för tillsyn respektive genomförande (artikel 33.7 och 33.8 i AIFM-direktivet).

Den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland ska därefter – inom en eller två månader, beroende på om det är fråga om gränsöverskridande verksamhet eller filialverksamhet, från det att myndigheten har fått en komplett underrättelse – överlämna underrättelsen till den behöriga myndigheten i förvaltarens värdland tillsammans med ett intyg om att förvaltarens tillstånd som avses i AIFM-direktivet. En förutsättning för att överlämna underrättelsen är att den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland anser att förvaltningen är och kommer att vara förenlig med reglerna i AIFM-direktivet. Därutöver krävs att förvaltarens verksamhetstillstånd omfattar förvaltning av en AIF av motsvarande slag som ska förvaltas i värdlandet. När den behöriga myndigheten har överlämnat underrättelsen ska myndigheten informera AIF-förvaltarens om detta. AIF-förvaltarens får då inleda verksamheten i värdlandet (artikel 33.4).

Liksom vid verksamhet över gränserna enligt andra EU-direktiv på värdepappersmarknadsområdet får värdlandet inte ställa några ytterligare krav på verksamheten inom de områden som täcks av AIFM-direktivet (artikel 33.5).

Även vid förvaltning över gränserna ska AIF-förvaltarens anmäla till den behöriga myndigheten i hemlandet om någon av de uppgifter som ingår i den information som har lämnats i underrättelsen har ändrats. Reglerna om skyldighet att anmäla ändringar vid förvaltning över gränserna motsvarar i huvudsak dem vid marknadsföring över gränserna (artiklarna 32.7 och 33.6).

Reglerna om gränsöverskridande förvaltning i AIFM-direktivet omfattar dels svenska AIF-förvaltarens förvaltning av AIF:er i andra länder inom EES, dels utländska EES-baserade AIF-förvaltarens förvaltning av AIF:er i Sverige. Principen för sådan förvaltning är densamma som för gränsöverskridande marknadsföring, dvs. en AIF-förvaltare med tillstånd i ett land inom EES får förvalta AIF:er i ett annat land än förvaltarens hemland efter ett relativt enkelt underrättelseförfarande (artiklarna 32 och 33). Det är den behöriga myndigheten i förvaltarens hemland som ska underrättas om verksamheten och överlämna underrättelsen till den behöriga myndigheten i förvaltarens värdland. Det är alltså inte fråga om något nytt tillståndsförfarande.

Bestämmelser motsvarande reglerna i artikel 33 i AIFM-direktivet bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. De bör utformas efter förebild av motsvarande bestämmelser i LIF om förvaltning över gränserna (2 kap. 15–15 c §§ LIF). Bestämmelserna bör gälla för såväl svenska AIF-förvaltare som övriga EES-baserade AIF-förvaltare.

Som *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* har påpekat bör möjligheten för en AIF-förvaltare att förvalta en AIF i ett annat land inom EES även omfatta redan etablerade AIF:er. Avseende specialfonder blir bestämmelsen om överlåtelse i 12 kap. 19 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder tillämplig.

Såvitt avser förvaltning av en specialfond bör dock särskilda regler gälla. Som påpekats i avsnitt 9.3 omfattas specialfonder av AIFM-direktivets definition av en AIF. De detaljerade bestämmelser om specialfonder som finns i LIF tar dock främst sikte på fonden och gäller bl.a. riskspridning och tillåtna tillgångar. AIFM-direktivet, som i huvudsak innehåller reglering av AIF-förvaltare, tillåter att länderna inom EES behåller eller inför nationella bestämmelser för AIF:er som sådana (se skäl 10). Regeringen anser att framför allt konsumentskyddsskäl talar för att behålla nuvarande regelverk för specialfonder i princip oförändrat i sak. Detta innebär att en svensk AIF-förvaltare behöver ha tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder för att förvalta en specialfond. Liksom för svenska AIF-förvaltare bör det krävas tillstånd också för utländska EES-baserade AIF-förvaltare som avser att förvalta en specialfond. Tillstånd ges genom att specialfondens fondbestämmelser godkänns av Finansinspektionen.

När förvaltning av en AIF sker genom en filial är det enligt AIFM-direktivet de behöriga myndigheterna i AIF-förvaltarens värdland som ska övervaka efterlevnaden av artikel 12 och 14 (enligt artikel 45.2). Det bör av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder framgå att för en AIF-förvaltare som är etablerad i ett annat land inom EES än Sverige och driver filialverksamhet här i landet ska 8 kap. 1, 19–21 och 24 §§ lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt 3 § lagen (1999:158) om investerarskydd gälla. Regeln i artikel 21.5 a om att förvaringsinstitutet ska vara etablerat i samma land som AIF:en innebär att också de svenska bestämmelserna om förvaringsinstitut blir tillämpliga. Ett förvaringsinstitut för en svensk AIF ska således tillämpa lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, oavsett i vilket land AIF-förvaltaren är etablerad.

En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare som förvaltar en specialfond eller en annan AIF som hör hemma i Sverige får marknadsföra andelar eller aktier i dessa AIF:er i Sverige. Då gäller de bestämmelser för marknadsföring som föreslås i avsnitt 15.2.1, se även avsnitt 9.4. Marknadsföring i strid mot dessa bestämmelser får förbjudas av Finansinspektionen, se avsnitt 16.2.

15.3 AIF-förvaltare och AIF:er från tredjeland

15.3.1 AIF-förvaltares förvaltning av AIF:er från tredjeland

Regeringens förslag: En svensk AIF-förvaltare får, efter tillstånd av Finansinspektionen, förvalta en icke EES-baserad AIF som inte marknadsförs inom EES.

Tillstånd för sådan förvaltning ska ges om

– AIF-förvaltaren uppfyller samtliga villkor som gäller enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder med undantag av kraven avseende förvaringsinstitut, kraven att tillhandahålla årsredovisning samt behörighetsvillkoren för AIF:ens revisorer, och

– det finns lämpliga samarbetsarrangemang mellan Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i AIF:ens hemland.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i en ansökan om tillstånd till förvaltning.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 34 i AIFM-direktivet får en AIF-förvaltare förvalta en icke EES-baserad AIF om förvaltaren uppfyller samtliga krav i direktivet, utom kraven avseende förvaringsinstitut (artikel 21) och årsredovisning (artikel 22). Det ska också finnas lämpliga arrangemang för samarbete mellan den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland och tillsynsmyndigheten i det land där den icke EES-baserade AIF:en har sitt hemland, för att säkerställa ett effektivt informationsutbyte som gör det möjligt för de den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland att utföra sina uppgifter (artikel 34.1). Kommissionen ska i delegerade akter specificera en gemensam ram för att underlätta inrättandet av sådana samarbetsarrangemang med tredjeländer och Esma ska utarbeta riktlinjer på samma tema (artikel 34.2 och 34.3).

En bestämmelse som motsvarar artikel 34.1 i AIFM-direktivet bör tas in i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Det framgår inte uttryckligen av artikel 34 i AIFM-direktivet att det ska vara fråga om ett tillståndsförfarande. För att kunna avgöra om förutsättningarna i artikel 34.1 är uppfyllda krävs dock att AIF-förvaltaren lämnar information om AIF:en och i vilket land den hör hemma, och att Finansinspektionen på grundval av dessa uppgifter gör en bedömning av om förvaltningen ska tillåtas eller inte. Fondbolag har motsvarande möjlighet enligt LIF, där det uppställs krav på tillstånd (2 kap. 16 §).

En svensk AIF-förvaltare med tillstånd att förvalta en icke EES-baserad AIF får, som framgår av avsnitt 15.3.2, ges tillstånd av Finansinspektionen att också marknadsföra andelar eller aktier i dessa AIF:er, om vissa ytterligare villkor är uppfyllda.

15.3.2 Marknadsföring i Sverige av icke EES-baserade AIF:er som förvaltas av en EES-baserad AIF-förvaltare

Regeringens förslag: En svensk eller annan EES-baserad AIF-förvaltare får, efter tillstånd av Finansinspektionen, marknadsföra en icke EES-baserad AIF som förvaltas av förvaltaren till professionella investerare i Sverige. Tillstånd ska ges om AIF-förvaltaren uppfyller samtliga krav i AIFM-direktivet med undantag för vissa krav avseende förvaringsinstitut, om det finns lämpliga arrangemang för samarbete mellan berörda tillsynsmyndigheter avseende övervakningen av systemriskerna och under förutsättning att det land där AIF är etablerad inte är upptagen i FATF:s förteckning över icke-samarbetsvilliga länder.

Tillstånd för sådan marknadsföring till icke-professionella investerare i Sverige förutsätter dessutom

1. att AIF:en omfattas av en reglering som motsvarar den som gäller för specialfonder eller, om sådan reglering saknas, ändå motsvarar en specialfond, och att AIF-förvaltaren har vidtagit nödvändiga åtgärder för att här i landet kunna göra utbetalningar till andelsägarna och lösa in andelar eller aktier, eller

2. att andelarna eller aktierna i AIF:en är upptagna till handel på en reglerad marknad eller motsvarande marknad i tredjeland och att ett faktablad upprättats.

Om det är fråga om AIF:er där andels- eller aktieägaren saknar rätt till inlösen under minst fem år från den första investeringen och som enligt sin investeringspolicy generellt inte investerar i finansiella instrument som kräver depåförvaring eller generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll över dem får tillstånd ges för marknadsföring till professionella och vissa icke-professionella investerare även fonden inte motsvarar en specialfond eller andelarna eller aktierna i den är upptagna till handel. Dessa investerare ska utfästa sig att investera ett belopp som motsvarar minst 100 000 euro och skriftligen uppge att de är medvetna om riskerna med det avsedda åtagandet eller investeringen. Sådant tillstånd får även ges till en utländsk AIF-förvaltare som faller under tröskelvärdet och därför enbart är registrerad enligt artikel 3.2 i AIFM-direktivet.

Väsentliga ändringar av något som angetts i en tillståndsansökan ska anmälas till Finansinspektionen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i en ansökan om tillstånd till marknadsföring samt om innehållet i en anmälan om väsentlig ändring.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen har föreslagit att fonder ska få marknadsföras till alla icke-professionella investerare, inte enbart till sådana icke-professionella investerare som utfäster sig att investera ett belopp som motsvarar minst 100 000 euro och skriftligen uppger att de är medvetna om riskerna med det avsedda åtagandet eller investeringen.

Remissinstanserna: *Sjätte AP-fonden* anser att något tillstånd inte bör krävas vid marknadsföring av AIF:er till professionella investerare eftersom det skulle kunna innebära att internationella aktörer väljer att helt avstå från att marknadsföra och erbjuda svenska investerare möjligheten att investera i deras fonder.

Skälen för regeringens förslag: I AIFM-direktivet finns regler som ger länderna inom EES möjlighet att, på det egna territoriet och under förutsättning att vissa minimikrav i direktivet är uppfyllda, tillåta marknadsföring av icke EES-baserade AIF:er som förvaltas av EES-baserade AIF-förvaltare (artikel 36). Att ett land använder sig av denna möjlighet innebär emellertid inte att AIF-förvaltaren får marknadsföra den förvaltade AIF:en i andra länder inom EES. Tillståndet innebär alltså inte något marknadsföringspass.

De minimikrav som ställs upp är, för det första, att AIF-förvaltaren ska uppfylla samtliga krav enligt AIFM-direktivet med undantag av dem som avser förvaringsinstitut (artikel 21), om det finns en motsvarighet till förvaringsinstitut som kan utföra de övervaknings-, förvarings och kontrolluppgifter som förvaringsinstitutet ska utföra (artikel 21.7–21.9). Det får dock inte vara AIF-förvaltaren som utför dessa uppgifter. Det ska, för det andra, finnas lämpliga arrangemang för samarbete mellan den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland och tillsynsmyndigheten i den icke EES-baserade AIF:ens hemland, för att säkerställa ett effektivt informationsutbyte som gör det möjligt för förvaltarens hemlandsmyndighet att utföra sina uppgifter (artikel 36.1 b). För det tredje får den icke EES-baserade AIF:ens hemland inte vara uppförd på förteckningen över icke samarbetsvilliga länder och territorier, vilken upprättas av den internationella arbetsgruppen för finansiella åtgärder mot penningtvätt, Financial Action Task Force, FATF (artikel 36.1 c).

Enligt regeringens uppfattning bör det vara möjligt för EES-baserade AIF-förvaltare att få tillstånd för marknadsföring av icke EES-baserade AIF:er i Sverige. Konkurrensvillkoren för förvaltare och fonder bör så långt det är möjligt vara desamma oavsett om de hör hemma inom EES eller i tredjeland. Sverige bör därför använda sig av möjligheten i AIFM-direktivet att tillåta marknadsföring av icke EES-baserade AIF:er i Sverige, om förutsättningarna i AIFM-direktivet för sådan marknadsföring är uppfyllda. Det innebär att AIF-förvaltaren ska uppfylla samtliga krav som ställs upp i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller den nationella lagstiftning i AIF-förvaltarens hemland som genomför AIFM-direktivet. Bestämmelserna om förvaringsinstitut (artikel 21 i AIFM-direktivet) behöver dock inte tillämpas under förutsättning att förvaltaren ser till att en eller flera enheter utses för att utföra ett sådant instituts uppgifter avseende övervakning av penningflöden i AIF:en, förvaring av AIF:ens tillgångar samt vissa övriga uppgifter, såsom att se till att bl.a. försäljning och inlösen av andelar eller aktier går rätt till. Förvaltaren får inte sköta dessa uppgifter. Det ska dessutom finnas samarbetsarrangemang mellan Finansinspektionen och berörda tillsynsmyndigheter och behöriga myndigheter. Slutligen ska förvaltarens hemland ha vidtagit nödvändiga åtgärder för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, vilket i praktiken innebär att landet inte får vara uppförd på FATF:s förteckning över icke samarbetsvilliga länder och territorier.

Sjätte AP-fonden har framfört att marknadsföring till professionella investerare inte borde kräva tillstånd eftersom det skulle riskera att begränsa svenska investerares möjlighet att investera i icke EES-baserade AIF:er. För att Finansinspektionen ska kunna kontrollera att kraven för att icke EES-baserade AIF:er ska få marknadsföras är uppfyllda bör det enligt regeringens uppfattning krävas tillstånd för sådan marknadsföring. Enbart EES-baserade AIF-förvaltare som i sitt hemland har tillstånd som AIF-förvaltare bör kunna få tillstånd för marknadsföring. Tillståndsprövning bör därför begränsas till en kontroll av att tillstånd som AIF-förvaltare finns och att kraven för marknadsföring av icke EES-baserade AIF:er är uppfyllda (artikel 36 i AIFM-direktivet). Marknadsföringsbegreppet i AIFM-direktivet omfattar erbjudande eller placering på AIF-förvaltarens initiativ eller för AIF-förvaltarens räkning men inte

investeringar som sker på en investerares eget initiativ, se avsnitt 8.2. Detta tillsammans med att tillståndsprövningen bör vara av begränsad karaktär, innebär enligt regeringens uppfattning att det inte torde föreligga någon överhängande risk för att professionella investerares möjlighet att investera i icke EES-baserade AIF:er begränsas i någon påtaglig omfattning.

Reglerna i AIFM-direktivet om EES-baserade AIF-förvaltares marknadsföring av icke EES-baserade AIF:er avser enbart marknadsföring till professionella investerare. För marknadsföring till icke-professionella investerare får länderna inom EES avgöra om det över huvud taget ska tillåtas på det egna territoriet eller om det ska gälla striktare krav. Bestämmelser om marknadsföring av bl.a. fonder från tredjeland som motsvarar specialfonder finns i dag i LIF (1 kap. 9 §). Marknadsföringen får tillåtas under vissa förutsättningar, bl.a. om det finns skäl att anta att verksamheten kommer att drivas på ett sätt som är förenligt med bestämmelserna i LIF och andra författningar som reglerar verksamheten. Som framgår i avsnitt 15.2.1 föreslås att motsvarande ska gälla vid marknadsföring till icke-professionella investerare i Sverige också när AIFM-direktivet har genomförts. Även andra AIF:er än de som motsvarar specialfonder bör få marknadsföras till icke-professionella investerare under förutsättning att andelarna eller aktierna i sådana AIF:er är upptagna till handel på en reglerad marknad eller motsvarande marknad i tredjeland och att ett faktablad har upprättats. Villkoren för tillstånd bör anges i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

I avsnitt 15.2.1 föreslås att vissa slutna, EES-baserade AIF:er (riskkapitalfonder), efter tillstånd av Finansinspektionen, ska få marknadsföras i Sverige till sådana icke-professionella investerare som utfäster sig att investera ett belopp som motsvarar minst 100 000 euro och skriftligen uppger att de är medvetna om riskerna med det avsedda åtagandet eller investeringen. De investerare som avses är investerare enligt den lydelse som artikel 6 i EU-förordningen om europeiska riskkapitalfonder väntas få (se avsnitten 9.4 och 15.2.1). På samma sätt som avseende EES-baserade förvaltares förvaltning av EES-baserade AIF:er bör även gälla att sådana AIF-förvaltare som är registrerade enligt artikel 3.2 får marknadsföra denna typ av AIF:er, se avsnitt 9.5.

Bestämmelser om när en AIF-förvaltare får inleda verksamheten, hur den ska drivas och anmälningsskyldighet vid väsentliga ändringar av något som angetts i en tillståndsansökan bör också införas i den nya lagen. De bör i sak motsvara dem som föreslås beträffande marknadsföring av EES-baserade AIF:er.

15.3.3 Marknadsföring i Sverige av AIF:er som förvaltas av en icke EES-baserad AIF-förvaltare

Regeringens förslag: En icke EES-baserad AIF-förvaltare får, efter tillstånd av Finansinspektionen, marknadsföra AIF:er till professionella investerare i Sverige. Tillstånd ska ges om AIF-förvaltaren uppfyller AIFM-direktivets krav avseende årsredovisning, information till investerarna, myndighetsrapportering samt reglerna om kontroll över onoterade företag och emittenter. Dessutom ska det finnas

lämpliga arrangemang för samarbete mellan berörda tillsynsmyndigheter för övervakning av systemriskerna och landet där AIF-förvaltaren och AIF:en är etablerad får inte vara upptagen i FATF:s förteckning av icke-samarbetsvilliga länder.

Tillstånd för sådan marknadsföring till icke-professionella investerare i Sverige förutsätter dessutom

1. att AIF:en omfattas av en reglering som motsvarar den som gäller för specialfonder eller, om sådan reglering saknas, ändå motsvarar en specialfond, och att AIF-förvaltaren har vidtagit nödvändiga åtgärder för att här i landet kunna göra utbetalningar till andelsägarna och lösa in andelar eller aktier, eller

2. att andelarna eller aktierna i AIF:en är upptagna till handel på en reglerad marknad eller motsvarande marknad i tredjeland och att ett faktablad upprättats.

Om det är fråga om AIF:er där andels- eller aktieägaren saknar rätt till inlösen under minst fem år från den första investeringen och som enligt sin investeringspolicy generellt inte investerar i finansiella instrument som kräver depåförvaring eller generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll över dem får tillstånd ges för marknadsföring till professionella och vissa icke-professionella investerare även om villkoren ovan inte är uppfyllda. Dessa investerare ska utfästa sig att investera ett belopp som motsvarar minst 100 000 euro och skriftligen uppge att de är medvetna om riskerna med det avsedda åtagandet eller investeringen.

Väsentliga ändringar av något som angetts i en tillståndsansökan ska anmälas till Finansinspektionen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i en ansökan om tillstånd till marknadsföring samt om innehållet i en anmälan om väsentlig ändring.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen har föreslagit att riskkapitalfonder ska få marknadsföras till alla icke-professionella investerare, inte enbart till sådana icke-professionella investerare som utfäster sig att investera ett belopp som motsvarar minst 100 000 euro och skriftligen uppger att de är medvetna om riskerna med det avsedda åtagandet eller investeringen.

Remissinstanserna: *Andra, Fjärde och Sjätte AP-fonden* anser att något tillstånd inte bör krävas vid marknadsföring av AIF:er till professionella investerare eftersom det skulle kunna innebära att internationella aktörer väljer att helt avstå från att marknadsföra och erbjuda svenska investerare möjligheten att investera i deras fonder.

Skälen för regeringens förslag: I AIFM-direktivet finns även regler som ger länderna inom EES möjlighet att, på det egna territoriet och under förutsättning att vissa minimikrav i direktivet är uppfyllda, tillåta marknadsföring av AIF:er som förvaltas av icke EES-baserade AIF-förvaltare (artikel 42). Dessa minimikrav avser årsredovisning, information till investerare och rapportering till behöriga myndigheter samt skyldigheten att bl.a. lämna information vid förvärf av kontroll över onoterade företag och emittenter (artiklarna 22–24 och 26–30). En icke

EES-baserad AIF-förvaltare kan alltså få marknadsföra såväl EES-baserade som icke EES-baserade AIF:er men inte få något marknadsföringspass för marknadsföring även i andra länder inom EES än det land där tillståndet för marknadsföring har beviljats. Förutsättningarna i övrigt för att tillåta sådan marknadsföring motsvarar i stora delar dem som gäller för EES-baserade AIF-förvaltares marknadsföring av icke EES-baserade AIF:er, se avsnitt 15.3.2. Det innebär att AIF:ens och AIF-förvaltarens hemland inte ska vara upptaget på FATF:s förteckning över icke samarbetsvilliga länder och territorier samt att det ska finnas tillsynssamarbete mellan den behöriga myndigheten i värdlandet och tillsynsmyndigheten i AIF-förvaltarens hemland samt behöriga myndigheter eller tillsynsmyndigheter i berörda AIF:ers hemland.

Regeringen gör samma bedömning när det gäller möjligheten för icke EES-baserade AIF-förvaltare att marknadsföra AIF:er i Sverige som i fråga om möjligheten för EES-baserade AIF-förvaltare att marknadsföra icke EES-baserade AIF:er här i landet (se avsnitt 15.3.2). Konkurrensvillkoren för förvaltare och fonder bör så långt det är möjligt vara desamma oavsett om de hör hemma inom EES eller i tredjeland. Sverige bör därför använda sig av möjligheten i AIFM-direktivet att tillåta att icke EES-baserade AIF-förvaltare marknadsför AIF:er i Sverige, om förutsättningarna i AIFM-direktivet för sådan marknadsföring är uppfyllda.

Andra, Fjärde och Sjätte AP-fonden har framfört att sådan marknadsföring av AIF:er till professionella investerare inte borde kräva tillstånd eftersom det skulle riskera att begränsa svenska investerares möjlighet att investera i dessa AIF:er. Enligt regeringens uppfattning bör tillstånd krävas för icke EES-baserade AIF-förvaltares marknadsföring av AIF:er i Sverige av samma skäl som tillstånd bör krävas för EES-baserade AIF-förvaltares marknadsföring av icke EES-baserade AIF:er här i landet (se avsnitt 15.3.2).

Tillstånd för marknadsföring till professionella investerare i Sverige förutsätter att minimikraven i AIFM-direktivet är uppfyllda (artikel 42). AIF-förvaltaren måste alltså uppfylla krav på bl.a. att förse investerarna med viss information och att regelbundet rapportera vissa uppgifter till den behöriga myndigheten (artiklarna 22–24 i AIFM-direktivet). AIF-förvaltaren ska också, i förekommande fall, uppfylla de krav som gäller vid förvärv av onoterade företag och emittenter (artiklarna 26–30 i AIFM-direktivet). Dessutom ska det finnas samarbetsarrangemang mellan å ena sidan Finansinspektionen och å andra sidan berörda tillsynsmyndigheter och behöriga myndigheter i de länder där förvaltaren och de icke EES-baserade AIF:erna är etablerade och de länder inom EES där EES-baserade AIF:er hör hemma eller ska marknadsföras. Slutligen ska AIF-förvaltarens hemland ha vidtagit nödvändiga åtgärder för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, vilket i praktiken innebär att landet inte får vara uppfört på FATF:s förteckning över icke samarbetsvilliga länder och territorier. Villkoren för tillstånd bör anges i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

För marknadsföring till icke-professionella investerare i Sverige är det en förutsättning att kraven för marknadsföring till professionella investerare är uppfyllda. För tillstånd bör det dessutom krävas att de villkor som uppställs för EES-baserade AIF-förvaltares marknadsföring

av EES- respektive icke EES-baserade AIF:er till icke-professionella investerare ska vara uppfyllda (se avsnitt 15.2.1).

Svenska AIF-förvaltare och andra EES-baserade AIF-förvaltare föreslås få marknadsföra vissa slutna AIF:er (riskkapitalfonder) även till sådana icke-professionella investerare som utfäster sig att investera ett belopp som motsvarar minst 100 000 euro och skriftligen uppger att de är medvetna om riskerna med det avsedda åtagandet eller investeringen. De investerare som avses är investerare enligt den lydelse som artikel 6 i EU-förordningen om europeiska riskkapitalfonder väntas få (se avsnitten 9.4 och 15.2.1). En icke EES-baserad AIF-förvaltare bör få möjlighet att marknadsföra motsvarande icke EES-baserade AIF:er.

Bestämmelser om när en AIF-förvaltare får inleda verksamheten, hur verksamheten ska drivas och anmälningskyldighet vid väsentliga ändringar av något som angetts i en tillståndsansökan bör också införas i den nya lagen. De bör i sak motsvara dem som föreslås beträffande EES-baserade AIF-förvaltares marknadsföring.

16 Tillsyn och sanktioner m.m.

16.1 De behöriga myndigheternas ansvarsområden

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska ha tillsyn över AIF-förvaltare och förvaringsinstitut.

För svenska AIF-förvaltare och svenska förvaringsinstitut som står under inspektionens tillsyn ska tillsynen omfatta att verksamheten drivs enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk om AIF:en är ett aktiebolag, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente och interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet.

För EES-baserade AIF-förvaltare som är etablerade i andra länder som driver verksamhet från filial i Sverige eller förvaltar eller marknadsför AIF:er i Sverige ska tillsynen omfatta att företaget följer de lagar och andra författningar som gäller för företagets verksamhet i Sverige.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Huvudregeln i AIFM-direktivet är att en AIF-förvaltare står under tillsyn av den behöriga myndigheten i sitt hemland (artikel 45.1). Om en AIF-förvaltare förvaltar eller marknadsför AIF:er genom en filial i ett annat land inom EES är det dock den behöriga myndigheten i värdlandet som utövar tillsyn över förvaltarens efterlevnad av artiklarna 12 (de allmänna principerna för verksamheten) och 14 (reglerna om intressekonflikter) (artikel 45.2). Om en AIF-förvaltare förvaltar eller marknadsför AIF:er i ett annat land inom EES får den behöriga myndigheten i det landet begära att förvaltaren tillhandahåller den information som behövs för tillsynen över att förvaltaren följer tillämpliga bestämmelser. Om en den behöriga myndigheten den i AIF-förvaltarens värdland anser att en sådan förvaltare överträder regler inom myndighetens ansvarsområde ska myndigheten begära att förvaltaren upphör med överträdelsen och underrätta den behöriga myndigheten i förvaltarens hemland (artikel 45.4). Om en AIF-förvaltare inte tillhandahåller information (artikel 45.3) eller fortsätter med regelöverträdelser (artikel 45.4) ska den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland vidta de åtgärder som krävs för att AIF-förvaltaren ska tillhandahålla begärd information eller upphöra med överträdelsen. Den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland ska underrätta den behöriga myndigheten i värdlandet om vilka åtgärder som vidtas (artikel 45.5). Om AIF-förvaltaren inte tillhandahåller information eller fortsätter att överträda regler trots att den behöriga myndigheten i hemlandet har vidtagit åtgärder får den behöriga myndigheten i värdlandet själv vidta de åtgärder som krävs för att förhindra och bestraffa ytterligare regelöverträdelser. Den behöriga myndigheten i värdlandet får även, efter att underrättat den behöriga myndigheten i

AIF-förvaltarens hemland, hindra AIF-förvaltaren att inleda transaktioner i det landet och kräva att förvaltaren upphör med att förvalta AIF:er i det landet (artikel 45.6). Om en AIF-förvaltares agerande tydligt skadar den berörda AIF:ens investerares intressen eller marknadens finansiella stabilitet eller integritet i värdlandet får myndigheten, efter att ha under rättat den behöriga myndigheten i förvaltarens hemland, vidta de åtgärder som krävs för att skydda AIF:ens investerare samt marknadens finansiella stabilitet och integritet (artikel 45.8). Den behöriga myndigheten i värdlandet ska i vissa fall också agera på områden som ligger utanför dess tillsyn. Enligt artikel 45.7 ska en behörig myndighet i ett värdland som har ”klara och verifierbara skäl att anta” att AIF-förvaltaren inte fullgör sina skyldigheter, underrätta den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland. Vid oenighet mellan behöriga myndigheter i olika länder inom EES om tillämpningen av artikel 45.4–45.9 får frågan hänskjutas till Esma för bindande medling (artikel 45.10).

Regeringen har i avsnitt 5.5 föreslagit att Finansinspektionen ska vara den myndighet som är behörig att utöva tillsyn över AIF-förvaltare. Reglerna i artikel 45 innebär att Finansinspektionen, utöver tillsynsansvar för svenska AIF-förvaltare ska ha ett visst tillsynsansvar även över utländska AIF-förvaltare som driver verksamhet från filial, förvaltar eller marknadsför AIF:er i Sverige. Reglerna bör genomföras på samma sätt som motsvarande regler i UCITS-direktivet har genomförts, det vill säga genom en bestämmelse som ger Finansinspektionen denna tillsynsbefogenhet (se artikel 108 i UCITS-direktivet och 10 kap. 1 § andra och tredje styckena lagen om investeringsfonder). Vad gäller reglerna i artikel 45 i AIFM-direktivet om kontakter med behöriga myndigheter i andra länder inom EES och med Esma genomförs dessa genom den generella bestämmelse om informationsutbyte som föreslås i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, se avsnitt 16.4.

16.2 Kontroll och ingripandemöjligheter

16.2.1 Inledning

I AIFM-direktivet anges en rad befogenheter som de behöriga myndigheterna ska ha för att kunna utföra sina uppgifter (artikel 46). Befogenheterna innefattar rätten att få tillgång till handlingar, begära upplysningar och utföra kontroller på plats. Den behöriga myndigheten ska även ha rätt att återkalla en AIF-förvaltares eller ett förvaringsinstituts tillstånd, begära tillfälligt förbud mot yrkesverksamhet samt överlämna ärenden för lagföring. Den behöriga myndigheten ska utöva dessa befogenheter direkt, i samarbete med andra myndigheter, på eget ansvar genom delegering till andra organ eller efter ansökan hos de behöriga rättsliga myndigheterna.

Enligt AIFM-direktivet ska medlemsstaterna fastställa tillämpliga åtgärder och sanktioner för överträdelse av de nationella bestämmelser som antagits enligt direktivet och vidta alla åtgärder som krävs för att se till att bestämmelserna efterlevs (artikel 48). Medlemsstaterna ska sörja för att lämpliga administrativa åtgärder kan vidtas mot, eller administrativa sanktioner beslutas för, ansvariga personer när bestämmelser som

antagits vid genomförandet av direktivet inte har följts. Medlemsstaterna ska se till att åtgärderna är effektiva, proportionerliga och avskräckande.

16.2.2 Verktyg för tillsynen

Regeringens förslag: För övervakningen av att bestämmelserna i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, kommissionens delegerade förordning och föreskrifter meddelade med stöd av lagen följs, får Finansinspektionen begära att

1. en fysisk eller juridisk person tillhandahåller uppgifter, handlingar eller annat, och
2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken kommer till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Finansinspektionen får, när det är nödvändigt, genomföra en undersökning hos en AIF-förvaltare och hos ett förvaringsinstitut. Finansinspektionen får även genomföra en undersökning hos ett företag som har fått i uppdrag av en AIF-förvaltare att utföra visst arbete eller vissa funktioner, om det behövs för tillsynen av förvaltaren.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Reglerna om kontroll- och ingripandemöjligheter i AIFM-direktivet är i det närmaste identiska med motsvarande regler i UCITS-direktivet (artiklarna 98 och 99) och MiFID (artiklarna 50 och 51). När det gäller tillsynsverktygen har reglerna för fondbolagens del genomförts främst i 10 kap. 2, 3 och 4 §§ lagen om investeringsfonder och för värdepappersinstitutens del genom bestämmelserna i 23 kap. 2, 3 och 4 §§ lagen om värdepappersmarknaden. En katalog över de verktyg för tillsyn som Finansinspektionen i egenskap av behörig myndighet får använda sig av, motsvarande 10 kap. 2, 3 och 4 §§ lagen om investeringsfonder, bör därför tas in i den nya lagen.

16.2.3 Ingripanden mot svenska AIF-förvaltare och mot en förvaltare som saknar tillstånd

Regeringens förslag: Om en AIF-förvaltare har åsidosatt sina skyldigheter enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, andra författningar som reglerar förvaltarens verksamhet, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk för en AIF, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente och interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet, ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då förelägga förvaltaren att inom viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, meddela ett förbud att verkställa beslut eller utfärda en anmärkning.

Om överträdelsen är allvarlig, ska förvaltarens tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om förvaltaren gör rättelse eller om något annat organ har vidtagit åtgärder mot förvaltaren som bedöms tillräckliga.

Finansinspektionen får ingripa också om den som ingår i AIF-förvaltarens styrelse, ledning eller som är verkställande direktör eller motsvarande inte uppfyller kraven på erforderligt gott anseende och tillräcklig erfarenhet av de förvaltade AIF:ernas verksamhet. Inspektionen ska återkalla förvaltarens tillstånd eller besluta att en sådan person inte längre får ha kvar sin ställning i AIF-förvaltaren.

Finansinspektionen ska omedelbart underrätta behöriga myndigheter i de andra länder inom EES där en AIF-förvaltare marknadsför andelar eller aktier i en AIF som förvaltas, när någon åtgärd har vidtagits mot förvaltaren. Innan Finansinspektionen återkallar tillståndet för en AIF-förvaltare som förvaltar AIF:er i ett annat land inom EES, ska inspektionen samråda med behörig myndighet i AIF:ens hemland.

Efter underrättelse från en behörig myndighet i en svensk AIF-förvaltarens värdland om överträdelse av föreskrifter som gäller i det landet för förvaltaren, får Finansinspektionen vidta de åtgärder som anges ovan, om det föreligger någon omständighet som avses där. Inspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Om en AIF-förvaltare har fått anmärkning eller varning får Finansinspektionen besluta att förvaltaren ska betala en straffavgift om lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor.

Om en AIF-förvaltare inte i tid lämnar de upplysningar som förvaltaren är skyldig att lämna, får Finansinspektionen besluta att förvaltaren ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.

Om någon driver sådan verksamhet som omfattas av lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder utan att vara berättigad till det, ska Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att upphöra med den.

Om det är osäkert om lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder är tillämplig på en viss verksamhet, får inspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet. Ett sådant föreläggande som avser en utländsk AIF-förvaltare får riktas mot såväl förvaltaren som den som i Sverige är verksam för förvaltarens räkning.

Om det behövs med hänsyn till den finansiella stabiliteten och allmänhetens förtroende för det finansiella systemet, får Finansinspektionen för att minska systemriskerna och för att minska riskerna för störningar på marknaden besluta om

1. begränsningar i den nivå för en AIF-förvaltarens användning av finansiell hävstång och i vilken utsträckning förfoganderätt över säkerheter får medges eller garantier får lämnas enligt arrangemanget för finansiell hävstång, samt

2. andra begränsningar för AIF:ernas förvaltning.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankförbundet* anser att följderna av ett återkallande av tillståndet för en AIF-förvaltare bör belysas och att ett ordnat förfarande bör finnas för förvaringsinstitutets övertagande av en AIF och, för att upprätthålla konsumentskyddet för de AIF:er vars andelar eller aktier säljs till icke-professionella investerare, för avvecklingen av t.ex. en AIF i form av ett aktiebolag. *Ekobrottsmyndigheten* anser dels att den nya lagen om förvaltare av investeringsfonders tillämpningsområde bör klargöras i förhållande till bestämmelsen om ingripande mot den som driver verksamhet som omfattas av lagen utan tillstånd, dels att det bör förtydligas vilka möjligheter till ingripanden som finns avseende AIF-förvaltare som enbart är registrerade. *Kronofogdemyndigheten* påpekar vikten av att det framgår av den nya lagen att det beslut som överlämnas till myndigheten är en exekutionsurkund och att om syftet med 15 kap. 16 § den nya lagen är att ange vilken preskriptionstid som gäller vid beslut om särskild avgift bör detta förtydligas. Vidare påpekar myndigheten att om dröjsmålsränta ska tas ut ska det framgå av lag.

Skälen för regeringens förslag: Det finns sedan många år funnits en strävan efter enhetliga ingripandemöjligheter på det finansmarknadsområdet. Utgångspunkten har varit systematiken på bankområdet, där Finansinspektionen genom lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse fick fler sanktionsmöjligheter än tidigare för att öka flexibiliteten genom ett system där inspektionen beroende på allvarligheten i överträdelsen, konsekvenserna för marknaden och kunder m.m. kan välja mellan olika former av ingripanden och där sanktionerna varning och anmärkning kan förenas med straffavgifter. Motsvarande system har redan införts i t.ex. lagen om investeringsfonder och lagen om värdepappersmarknaden. Sanktionssystemet bör vara detsamma beträffande för AIF-förvaltare. Bestämmelserna om sanktioner i lagen om investeringsfonder har relativt nyligen bedömts uppfylla kraven i artikel 99 i UCITS-direktivet (se prop. 2010/11:135 s. 229), som i sak motsvarar artikel 48 i AIFM-direktivet. Bestämmelserna i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör därför utformas med 12 kap. lagen om investeringsfonder som förebild.

När en överträdelse har skett bör Finansinspektionen således ha möjlighet att på ett nyanserat sätt välja vilken åtgärd som är lämplig i det enskilda fallet. Den allvarligaste formen av ingripande är återkallelse av tillståndet. Eftersom ett sådant ingripande får stora konsekvenser bör det inte ske utan starka skäl. Vid sidan av återkallelse på grund av allvarliga överträdelser av lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, annan författning, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk för en AIF, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente och interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet bör återkallelse av ett tillstånd också få ske om AIF-förvaltaren

- har fått tillståndet genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,
- inte inom ett år från det att tillstånd beviljades har börjat driva sådan verksamhet som tillståndet avser, eller

- under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan verksamhet som tillståndet avser.

Återkallelse av tillstånd bör också bli aktuellt om någon som ingår i AIF-förvaltarens styrelse, ledning eller som är verkställande direktör eller motsvarande ledningsperson inte uppfyller kraven på erforderligt gott anseende och tillräcklig erfarenhet (artikel 8.1 c i AIFM-direktivet). Detta bör dock få ske bara om Finansinspektionen först har beslutat att påtala för AIF-förvaltaren att personen inte uppfyller kraven och han eller hon trots det finns kvar i styrelsen eller som verkställande direktör efter det att en av inspektionen bestämd tid på högst tre månader har gått ut.

I stället för att återkalla tillståndet bör Finansinspektionen få besluta att en styrelseledamot, ledningsperson eller verkställande direktör eller motsvarande inte längre vara det. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess AIF-förvaltaren har utsett en ny styrelseledamot, ledningsperson eller verkställande direktör. I 12 kap. 3 § lagen om investeringsfonder används enbart begreppen styrelseledamot och verkställande direktör, eftersom att i Sverige endast aktiebolag kan få tillstånd att driva fondverksamhet enligt den lagen. Andra juridiska personer än aktiebolag kan dock få tillstånd som AIF-förvaltare. För att bestämmelserna ska vara tillämpliga på motsvarigheterna till styrelseledamöter och verkställande direktör i t.ex. ett handelsbolag används begreppen ledning och verkställande direktör eller motsvarande i bestämmelsen.

Som *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* har uppmärksammat finns det i förslaget till ny lag om förvaltare av alternativa investeringsfonder särskilda bestämmelser om avveckling av specialfonder (se 12 kap. 18 §). Några motsvarande bestämmelser beträffande övriga AIF:er finns dock inte. Ett beslut om återkallelse av tillstånd för AIF-förvaltare bör beträffande AIF:er som inte är specialfonder som yttersta konsekvens innebära att avveckling eventuellt får ske enligt den associationsrättsliga lagstiftning som är tillämplig för AIF:en ifråga (t ex. ABL ifråga om en AIF som är ett aktiebolag). Regeringen instämmer med föreningens synpunkt att det av konsumentskyddsskäl är önskvärt med ett klart förfarande som styr avveckling och förvaringsinstituts övertagande av AIF:er som inte är specialfonder. Även om avveckling AIF-förvaltarens verksamhet blir konsekvensen av ett beslut om återkallelse av tillstånd, finns det varken i AIFM-direktivet eller den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder något krav på avveckling av den eller de AIF:er som förvaltats av en AIF-förvaltare som har fått sitt tillstånd återkallat. En ny AIF-förvaltare kan i så fall utses av en externt förvaltd AIF som är en juridisk person. Det bör även kunna bli aktuellt för en sådan AIF att själv ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare och bli en internt förvaltd AIF. Det torde också kunna bli möjligt för internt förvaltd AIF:er att i en situation där tillståndet återkallats utse en extern AIF-förvaltare. Såsom också framgår nedan har Finansinspektionen möjlighet att underlåta att förelägga den som bedriver verksamhet enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder utan att vara berättigad till det att upphöra med verksamheten. Finansinspektionen skulle således i det enskilda fallet kunna ta hänsyn till att vissa förvaltningsåtgärder av investerarskyddsskäl måste

vidtas även av en AIF under en övergångsperiod under vilken AIF:en står utan AIF-förvaltare.

Varning bör vara ett alternativ till återkallelse som Finansinspektionen får tillgripa när förutsättningarna för återkallelse i och för sig föreligger men varning i det enskilda fallet framstår som en tillräcklig åtgärd. Vid mindre allvarliga överträdelse bör Finansinspektionen få utfärda en anmärkning, förbjuda verkställighet av beslut eller förelägga AIF-förvaltaren att inom viss tid vidta vissa åtgärder.

En, i samband med anmärkning eller varning, ålagd straffavgift får inte överstiga tio procent av AIF-förvaltarens omsättning under närmast föregående räkenskapsår.

Om överträdelsen har skett under förvaltarens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas. När straffavgiftens storlek beslutas, ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som har föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

I likhet med vad som i övrigt gäller på finansmarknadsområdet bör Finansinspektionen ha en uttrycklig rätt att underlåta att ingripa i vissa situationer, och att, i förekommande fall, ingripa mot företag som är verksamma utan erforderligt tillstånd. Finansinspektionen bör få förelägga den som förvaltar en AIF utan att ha tillstånd eller vara registrerad som AIF-förvaltare att upphöra med verksamheten, eller om det är oklart vilken verksamhet någon driver, förelägga denne att inkomma med upplysningar så att inspektionen kan utreda vilken typ av verksamhet som drivs. Sådana förelägganden bör få förenas med vite. Regeringen anser i likhet med *Ekobrottsmyndigheten* att det bör klargöras om möjligheten att ingripa omfattar även fallet när någon som utan att vara berättigad till det driver sådan verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Vad avser begreppet AIF-förvaltare omfattar det såväl förvaltare med tillstånd som förvaltare som endast är registrerade. Utredningens förslag måste förstås som att bestämmelserna om ingripande i tillämpliga delar gäller även beträffande AIF-förvaltare som endast är registrerade. För att det tydligt ska framgå vilka bestämmelser som är tillämpliga på sådana AIF-förvaltare som är registrerade enligt 2 kap. lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör det tas in en uttrycklig hänvisning till dem. När begreppet AIF-förvaltare används i bestämmelserna om ingripande omfattar det således både AIF-förvaltare med tillstånd och AIF-förvaltare som endast är registrerade.

Enligt AIFM-direktivet ska den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland använda den information om användande av finansiell hävstång som samlas in för att fastställa i vilken mån detta bidrar till att bygga upp risker i det finansiella systemets funktion, för störningar på marknaderna eller för ekonomins långsiktiga tillväxt (artikel 25.1). Dessutom ska de behöriga myndigheterna göra informationen tillgänglig för berörda behöriga myndigheter i andra länder än hemlandet samt för Esma och ESRB (artikel 25.2). De behöriga myndigheterna i en AIF-förvaltares hemland ska bedöma de risker en AIF-förvaltares användning av finansiell hävstång kan medföra och, om det är nödvändigt för att sörja för stabilitet och integritet i det finansiella systemet och efter att ha underrättat Esma, ESRB samt AIF:ens behöriga

myndighet i hemlandet införa begränsningar av den nivå av finansiell hävstång som AIF-förvaltaren använder. Andra begränsningar beträffande förvaltningen av de AIF-fonder som AIF-förvaltaren förvaltar får också införas (artikel 25.3). Om Finansinspektionen således bedömer att en AIF-förvaltares nivå för användande av finansiell hävstång eller den utsträckning i vilken förvaltaren får medge förfoganderätt över säkerheter eller lämna garantier enligt AIF-förvaltarens arrangemang för finansiell hävstång bidrar till ökade systemrisker eller risker för störningar på marknaderna, bör inspektionen om det är nödvändigt för att motverka sådana risker få besluta om dels begränsningar i den nivå för en AIF-förvaltares användning av finansiell hävstång som AIF-förvaltarens har fastställt, samt dels andra begränsningar för AIF:ernas förvaltning.

När det gäller verkställighet av särskilda avgifter bör motsvarande regler gälla som för verkställighet av särskilda avgifter enligt lagen om investeringsfonder. Enligt regeringens uppfattning bör verkställighet av särskild avgift enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder även i det avseendet regleras på samma sätt som i övriga lagar på finansmarknadsområdet. Mot bakgrund av *Kronofogdemyndighetens* påpekande om vikten av att det i bestämmelserna framgår att det beslut som överlämnas till Kronofogdemyndigheten är en exekutionsurkund samt vilken preskriptionstid som gäller vid beslut om särskild avgift, hänvisar regeringen till att bestämmelserna ska förstås som att avgiftsbeslutet utgör en exekutionsurkund och att preskriptionstiden klargörs genom 14 kap. 16 § (i utredningens förslag 15 kap. 16 §). Kronofogdemyndigheten har tagit upp uttagande av dröjsmålsränta, vilket inte har beretts inom ramen för detta lagstiftningsarbete och eftersom bestämmelserna avseende verkställighet är utformade på motsvarande sätt i lagen om investeringsfonder bör någon annan formulering av lagtexten inte användas här.

16.2.4 Ingripanden mot utländska AIF-förvaltare

Regeringens förslag: Om en AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige med stöd av förvaltar- eller marknadsföringspass eller efter tillstånd av Finansinspektionen åsidosätter sina skyldigheter enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller andra författningar som reglerar bolagets verksamhet i Sverige, eller fondbestämmelserna för en specialfond, får Finansinspektionen förelägga förvaltaren att göra rättelse. Om AIF-förvaltaren inte följer föreläggandet, ska Finansinspektionen underrätta behörig myndighet i förvaltarens hemland.

Om en AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige efter anmälan enligt artikel 32 eller 33 i AIFM-direktivet har fått sitt verksamhetstillstånd återkallat i hemlandet, ska Finansinspektionen genast förbjuda förvaltaren att påbörja nya transaktioner i Sverige.

Om Finansinspektionen har skäl att anta att en AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige åsidosätter sina skyldigheter enligt AIFM-direktivet på något annat område än de som omfattas av inspektionens tillsyn, ska Finansinspektionen underrätta behörig myndighet i förvaltarens hemland.

Om rättelse inte sker och detta innebär att investerarens intressen i Sverige skadas eller att den finansiella stabiliteten hotas, får Finansinspektionen förelägga förvaltaren att inom viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, meddela ett förbud att verkställa beslut eller utfärda en anmärkning, eller förbjuda förvaltaren att påbörja nya transaktioner i Sverige. Inspektionen får också besluta att förvaltaren inte längre får förvalta en AIF. Innan någon åtgärd vidtas ska inspektionen underrätta behörig myndighet i förvaltarens hemland.

Om en utländsk AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige med stöd av tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder åsidosätter sina skyldigheter enligt den lagen eller andra författningar, som reglerar bolagets eller företagets verksamhet i Sverige, får Finansinspektionen vidta samma åtgärder som mot en svensk AIF-förvaltare.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Som nämnts i avsnitt 14.1 är det enligt huvudregeln i AIFM-direktivet den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens hemland som ska utöva tillsyn över förvaltaren. Om AIF-förvaltaren förvaltar eller marknadsför AIF:er genom filial är det den behöriga myndigheten i AIF-förvaltarens värdland som utövar tillsyn över AIF-förvaltarens efterlevnad av de regler i AIFM-direktivet som anger de allmänna principerna för förvaltarens verksamhet (artikel 12) samt regler för identifiering och hantering av intressekonflikter i förvaltningen (artikel 14), vad gäller förvaltarens förvaltning och marknadsföring i värdlandet.

Den behöriga myndigheten i värdlandet ska enligt artikel 45.3–45.8 ha möjlighet att begära sådan information som behövs för tillsynen, vidta sanktioner och underrätta den behöriga myndigheten i förvaltarens hemland om regelbrott. Bestämmelser motsvarande reglerna i artikel 45.3–45.8 bör tas in i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och utformas efter förebild av 12 kap. 15–18 §§ lagen om investeringsfonder.

16.2.5 Ingripanden mot AIF-förvaltare som förvaltar AIF:er vars samlade tillgångar inte överstiger tröskelvärdena

Regeringens förslag: Om en AIF-förvaltare, som är registrerad med stöd av bestämmelserna om registreringsförfarandet, har åsidosatt sina skyldigheter enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller andra författningar, som reglerar bolagets verksamhet ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då förelägga förvaltaren att inom viss tid vidta åtgärder för att komma till rätta med situationen, meddela ett

förbud att verkställa beslut eller utfärda en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, ska förvaltaren avregistreras eller, om det är tillräckligt, varning meddelas. Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om förvaltaren gör rättelse.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det. *Ekobrottsmyndigheten* anser att det bör förtydligas vilka möjligheter till ingripanden som finns avseende AIF-förvaltare som endast är registrerade.

Skälen för regeringens förslag: En AIF-förvaltare som förvaltar AIF:er där det sammanlagda tillgångarnas värde inte överstiger tillämpligt tröskelvärde behöver inget tillstånd enligt AIFM-direktivet men ska registreras hos den behöriga myndigheten och regelbundet lämna viss information. En sådan förvaltare är också skyldig att söka tillstånd om värdet av tillgångarna kommit att överstiga tröskelvärdena. Den sanktion som i första hand kommer i fråga för denna typ av förvaltare är förseningsavgifter, se avsnitt 16.2.3. Om förvaltaren trots förseningsavgifter inte lämnar informationen eller inte ansöker om tillstånd när tröskelvärdena har passerats måste ytterligare ingripandemöjligheter vara tillgängliga. Någon sådan regel finns inte i AIFM-direktivet, men i syfte att samma principer för ingripande ska gälla som beträffande AIF-förvaltare med tillstånd, bör avregistrering vara möjlig som yttersta påföljd. Efter avregistrering uppfyller förvaltaren inte längre villkoren för undantaget, dvs. förvaltaren bedriver verksamhet som omfattas av lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder utan att vara berättigad till det, och Finansinspektionen får då förelägga förvaltaren att upphöra med verksamheten, se avsnitt 16.2.3. Såsom *Ekobrottsmyndigheten* har påpekat omfattar begreppet AIF-förvaltare såväl förvaltare med tillstånd som förvaltare som är registrerade enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Om begreppet AIF-förvaltare används i bestämmelserna om ingripande skulle det således kunna uppfattas som att bestämmelserna gäller både AIF-förvaltare med tillstånd och AIF-förvaltare som är registrerade. Utredningens förslag måste förstås som att bestämmelserna om ingripande i tillämpliga delar även ska gälla för AIF-förvaltare som är registrerade. För att det tydligt ska framgå vilka bestämmelser om ingripande som är tillämpliga beträffande sådana AIF-förvaltare som enbart är registrerade bör det uttryckligen framgå av lagen. Detta kan lämpligen ske genom en hänvisning i anslutning till bestämmelserna om registrering (2 kap.).

Kommissionen har lagt fram ett förslag till förordning om Europeiska riskkapitalfonder (Europaparlamentets och rådets förordning om europeiska riskkapitalfonder, KOM(2011) 860 slutlig). En EU-förordning är direkt tillämplig i varje medlemsstat. En sådan rättsakt varken ska eller får inkorporeras i eller transformeras till nationell rätt. Några särskilda åtgärder för att införliva förordningen om europeiska riskkapitalfonder i svensk rätt får Sverige därför inte vidta. Förordningen förutsätter dock att vissa nationella regler införs. Det krävs att varje medlemsstat ska utse en behörig myndighet som ska svara för att

registrering och rapportering enligt förordningen utförs. Vidare fordras att denna myndighet ges de befogenheter som den enligt förordningen ska ha, samt att medlemsstaterna inför sanktioner mot överträdelser av reglerna i förordningen. Förordningen om europeiska riskkapitalfonder, vars tillämpning bygger på frivillig registrering, kan bli tillämplig på AIF-förvaltare som ska registreras av de behöriga myndigheterna i sitt hemland enligt artikel 3.3 i AIFM-direktivet och som förvaltar godkända riskkapitalfonders portföljer (se artikel 2). Av förslaget till lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder framgår att Finansinspektionen är behörig myndighet och utövar tillsyn över AIF-förvaltare, och det är alltså endast registrerade AIF-förvaltare som kan omfattas av förordningen om europeiska riskkapitalfonder. Beträffande sådana AIF-förvaltare som endast är registrerade enligt 2 kap. lagen om alternativa investeringsfonder föreslås att Finansinspektionen ska ingripa om AIF-förvaltare har åsidosatt sina skyldigheter enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller andra författningar som reglerar bolagets verksamhet i Sverige. Mot bakgrund av vad som ovan anförts om förordningen om europeiska riskkapitalfonders status är den således att jämställa med en författning som styr bolagets verksamhet i Sverige. Eftersom förordningen om europeiska riskkapitalfonder är tillämplig på AIF-förvaltare är Finansinspektionen behörig myndighet också enligt förordningen om europeiska riskkapitalfonder och ska övervaka efterlevnaden av densamma. Den behöriga myndigheten i förvaltarens hemland ska övervaka att kraven i förordningen efterlevs (artikel 17). Om den behöriga myndigheten i värdlandet har tydliga och påvisbara skäl att tro att förvaltaren av en godkänd riskkapitalfond handlar i strid mot förordningen inom dess territorium, ska den informera den behöriga myndigheten i hemlandet. Den behöriga myndigheten i hemlandet ska då vidta lämpliga åtgärder. Om förvaltaren fortsätter att handla på ett sätt som tydligt strider mot förordningen trots åtgärder som den behöriga myndigheten i hemlandet har vidtagit, eller därför att den behöriga myndigheten i hemlandet underlåtit att agera inom rimlig tid, får den behöriga myndigheten i värdlandet, efter att ha informerat den behöriga myndigheten i hemlandet, vidta alla lämpliga åtgärder som är nödvändiga för att skydda investerare, inklusive att förbjuda förvaltaren att fortsätta att marknadsföra sina godkända riskkapitalfonder i värdlandet. Vidare ska behöriga myndigheter i enlighet med nationell rätt ha alla tillsyns- och utredningsbefogenheter som krävs för att fullgöra sina uppdrag. De ska särskilt ha befogenhet att begära tillgång till handlingar, upplysningar från förvaltaren eller från varje person med anknytning till förvaltaren av en godkänd riskkapitalfonds verksamhet eller till den godkända riskkapitalfonden, få genomföra inspektioner, vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att en förvaltare fortsätter att följa denna förordning och utfärda ett föreläggande för att säkerställa att en förvaltare av en godkänd riskkapitalfond följer denna förordning och avhåller sig från att upprepa ett eventuellt beteende som kan utgöra en överträdelse av denna förordning (artikel 18). De befogenheter avseende tillsynsåtgärder som det är fråga om inryms redan i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Medlemsstaterna ska fastställa regler om administrativa sanktioner och andra åtgärder som ska gälla vid överträdelser av bestämmelserna i

förordningen om europeiska riskkapitalfonder och ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. De administrativa sanktioner och andra åtgärder som föreskrivs ska vara effektiva, proportionella och avskräckande (artikel 19). De administrativa sanktioner och åtgärder som torde bli aktuella är desamma som ovan i detta avsnitt föreslås gälla för AIF-förvaltare som är registrerade enligt 2 kap. lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, det vill säga möjlighet för Finansinspektionen att förelägga förvaltaren att inom viss tid vidta åtgärder för att komma till rätta med situationen, meddela förbud att verkställa beslut eller utfärda en anmärkning, eller om överträdelsen är allvarlig meddela varning eller avregistrera AIF-förvaltaren. Enligt förordningen om europeiska riskkapitalfonder ska den behöriga myndigheten i hemlandet, med beaktande av proportionalitetsprincipen vidta de lämpliga åtgärder som behövs för att säkerställa att en förvaltare av en godkänd riskkapitalfond uppfyller kraven i förordningen och inte t ex underlåter att uppfylla kraven på portföljsammansättning, marknadsför andelar och aktier i en godkänd riskkapitalfond till icke-tillåtna investerare eller använder beteckningen EuVECA utan att vara registrerad. Som yttersta sanktion kan den behöriga myndigheten förbjuda användning av beteckningen EuVECA och avföra den berörda förvaltaren av en godkänd riskkapitalfond från registret (artikel 20). Vad avser de sistnämnda sanktionsåtgärderna, förbud mot användande av beteckningen EuVECA och avförande från registret över godkända riskkapitalfonder, saknar dessa åtgärder motsvarighet i AIFM-direktivet och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

16.3 Överklagande

Regeringens förslag: Beslut av Finansinspektionen enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Om Finansinspektionen i ett ärende om tillstånd inte meddelar beslut inom sex månader från det att ansökan gavs in, ska inspektionen underrätta sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls. Har inspektionen inte meddelat beslut inom sex månader från det att en sådan förklaring har lämnats, ska det anses som att ansökan har avslagits.

Om Finansinspektionen inte lämnar över en underrättelse som avses artikel 33.4 i AIFM-direktivet till behörig myndighet i utlandet inom två månader från det att underrättelsen togs emot och inte heller inom samma tid meddelar beslut om att något överlämnande inte ska ske, ska inspektionen underrätta sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

Om underrättelsen inte har lämnats över inom två månader från det att en sådan förklaring har meddelats av domstol, ska det anses som att beslut har fattats om att något överlämnande inte ska ske.

En begäran om en förklaring att ärendet onödigt uppehålls ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Enligt utredningens förslag ska begäran om förklaring att ärende onödigt uppehålls ska göras hos kammarrätten.

Remissinstanserna: *Domstolsverket* anser att samma forumregler som föreslagits i prop. 2012/13:45 ska gälla enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 49 i AIFM-direktivet ska en behörig myndighet skriftligen motivera beslut att återkalla tillstånd och beslut att inte bevilja tillstånd. Detsamma gäller andra beslut enligt AIFM-direktivet, t.ex. beslut om sanktioner. Den behöriga myndighetens beslut ska enligt samma artikel också kunna överklagas. Även det faktum att en behörig myndighet inte har fattat något beslut avseende en tillståndsansökan inom sex månader från ansökan ska kunna överklagas.

Bestämmelser om att myndigheter ska motivera sina beslut finns i 20 § förvaltningslagen (1986:223). På finansmarknadsområdet får Finansinspektionens beslut som regel överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Så är fallet t.ex. avseende beslut enligt lagen om investeringsfonder (14 kap. 1 §) och beslut enligt lagen om värdepappersmarknaden (26 kap. 1 §). Detsamma bör gälla för beslut enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Liksom i lagen om investeringsfonder bör dock beslut om att kalla till styrelsesammanträde och att förelägga någon som utan tillstånd driver verksamhet att lämna de upplysningar som krävs för att bedöma om lagen är tillämplig på verksamheten, inte få överklagas (se prop. 2002/03:150 s. 281). Likaså bör inte Finansinspektionens beslut i ärenden om meddelande av föreskrifter få överklagas hos domstol. I stället får, i den mån regeringen föreskriver det, sådana beslut överklagas hos regeringen.

Även uteblivna beslut om tillstånd ska enligt artikel 49.2 andra stycket i AIFM-direktivet kunna överklagas, vilket innefattar tillstånd som AIF-förvaltare. Finansinspektionens beslut att inte överlämna underrättelser till andra behöriga myndigheter vid gränsöverskridande verksamhet genom filialetablering får även karaktären av tillståndsbeslut. Det är t.ex. först sedan den behöriga myndigheten i värdlandet har tagit emot den av Finansinspektionen vidarebefordrade filialanmälan som en svensk AIF-förvaltare får börja bedriva verksamhet genom en filial. Även uteblivna beslut i sådana fall bör kunna prövas i domstol. Enligt utredningens förslag skulle talan om att ärende onödigt uppehålls väckas i kammarrätten, vilket skulle motsvara de bestämmelser om rätten till domstolsprövning i motsvarande situationer som redan finns i 14 kap. 2 § lagen om investeringsfonder (se prop. 2002/03:150 s.183 ff.) och 26 kap. 2 § lagen om värdepappersmarknaden. Såsom *Domstolsverket* har påpekat innebär ett genomförande av förslagen i prop. 2012/13:45 att dessa båda bestämmelser kommer att få en ny lydelse som ska tillämpas fr.o.m. den 1 juli 2013. Bestämmelserna i lagen om förvaltare av alternativa investe-

ringsfonder bör därför utformas på motsvarande sätt. Begäran om förklaring om att ett ärende onödigt uppehålls ska göras hos allmän förvaltningsdomstol och prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

16.4 Myndighetssamarbete

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med andra behöriga myndigheter, Esma och ESRB, i den utsträckning som följer av AIFM-direktivet.

Finansinspektionen ska inom ramen för sin befogenhet, efter begäran från en behörig myndighet i ett annat land inom EES, lämna eller kontrollera information som behövs för att den utländska myndigheten ska kunna utöva sin tillsyn enligt AIFM-direktivet. Den utländska myndigheten får närvara vid kontroll som utförs av inspektionen.

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Esma för tvistlösning i de fall som framgår av artiklarna 21.6, 42.1, 45.10, 50.4 och 55 i AIFM-direktivet.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: I AIFM-direktivet finns regler om informationsutbyte dels mellan behöriga myndigheter i olika länder inom EES, dels mellan behöriga myndigheter, Esma och ESRB. Dessa regler rör huvudsakligen situationer när en AIF-förvaltare ägnar sig åt gränsöverskridande verksamhet, t.ex. när AIF:er marknadsförs i en annan medlemsstat eller när en AIF-förvaltare förvaltar fonder i ett annat land. Beträffande gränsöverskridande verksamhet är den behöriga myndigheten enligt artikel 32.6 skyldig att ta emot vissa handlingar från behöriga myndigheter i hemlandet (anmälan och intyg enligt 6 kap. 3 § i förslaget till lag om alternativa investeringsfonder) i elektronisk form och godta att också arkivering sker elektroniskt. Kommissionen får anta tekniska standarder enligt artikel 32.8c för att fastställa formen för överlämnandet av sådana handlingar.

Regler om informationsutbyte mellan en behörig myndighet å den ena sidan och Esma och/eller ESRB å den andra sidan finns också avseende t.ex. bedömningar och åtgärder beträffande limiter för finansiell hävstång och information om nationella regler för marknadsföring av AIF:er till icke-professionella investerare. Dessutom finns regler om de behöriga myndigheternas skyldighet att kvartalsvis rapportera till Esma om beviljade eller återkallade auktorisationer (artikel 7.5). Utöver detta ställs i artiklarna 50–55 i AIFM-direktivet generella krav på informationsutbyte och samarbete för att de olika myndigheterna ska kunna utöva sina befogenheter. I flera artiklar finns också regler om att en behörig myndighet kan hänskjuta en fråga till Esma, t.ex. när en behörig myndighet

ifrågasätter en annan behörig myndighets beslut, agerande eller brist på agerande (artiklarna 21.6, 42.1, 45.10, 50.4 och 55).

Bestämmelser motsvarande reglerna i AIFM-direktivet om informationsutbyte och samarbete mellan myndigheter finns bl.a. i UCITS-direktivet (se t.ex. artiklarna 101, 102, 108 och 109) och i MiFID (se t.ex. artiklarna 56–58). De reglerna har genomförts genom generella bestämmelser om samarbete och informationsutbyte, se t.ex. 10 kap. 5–6 §§ lagen om investeringsfonder (se prop. 2010/11:135 s. 230 ff.) och 23 kap. 5–6 §§ lagen om värdepappersmarknaden (se prop. 2006/07:115 s. 515 ff.). Reglerna i AIFM-direktivet bör genomföras på motsvarande sätt i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

I lagstiftning på finansmarknadsområdet har nyligen lagbestämmelser införts om när Finansinspektionen får hänskjuta frågor till Esma, se t.ex. 23 kap. 5 a § lagen om värdepappersmarknaden (se prop. 2011/12:70 s. 59). Frågan om hänskjutande av frågor till Esma bör regleras på motsvarande sätt i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

17 Förslagets inverkan på skattekontrollen

17.1 Inledning

Som framgår av avsnitt 5.2 finns det inte några enhetliga bestämmelser i gällande rätt avseende beskattning av enheter som definieras som AIF:er i AIFM-direktivet eller andelar eller aktier i AIF:er. Det har bl.a. att göra med att AIF:er inte är någon enhetlig kategori och att de kan vara bildade på antingen kontraktsrättslig eller associationsrättslig grund. Delägarskapet i en AIF kan således ske genom t.ex. andelar i en specialfond eller aktier i ett aktiebolag. Det medför också att AIF:en kan, men inte nödvändigtvis behöver, vara en juridisk person. Beskattningen av AIF:er och deras andels- eller aktieägare bestäms av de skatteregler som gäller för den ifrågavarande fondens rättsliga ställning. Det innebär exempelvis att beskattningen av AIF:er och av andelar eller aktier i AIF:er som är bildade som kommanditbolag eller aktiebolag beskattas i enlighet med gällande skatteregler för dessa associationsformer. Specialfonder och andelar i specialfonder beskattas i enlighet med de skatterättsliga reglerna för investeringsfonder. I fråga om inkomstskatt likställs investeringsfonder med juridiska personer.

Regeringens förslag innebär inte att de fonder som omfattas av definitionen av AIF i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder får någon annan skatterättslig ställning än de har i dag. Värdepappersfonder och de utländska fondföretag som omfattas av UCITS-direktivet ska enligt regeringens förslag i näringsrättsligt hänseende regleras av i sak oförändrade bestämmelser i LIF. Rubriken till den lagen föreslås emellertid ändras till lagen om värdepappersfonder (se avsnitt 5.4). Övriga fonder som i dag omfattas av LIF – specialfonder och utländska fondföretag som inte omfattas av UCITS-direktivet – kommer i stället att regleras i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Regeringens förslag innebär att uttrycket investeringsfond genomgående i skattelagstiftningen, i likhet med i övrig lagstiftning, ersätts med uttrycken värdepappersfond och specialfond (se avsnitt 17.2). Förslagen innebär dock inte någon genomgripande förändring av gällande näringsrättsliga bestämmelser för dessa fonder. Det innebär att regleringen av specialfonder vad avser fondens rättsliga ställning, krav på riskspridning, tillåtna tillgångar m.m. behålls oförändrad. Regeringen har därför gjort den övergripande bedömningen att förslagen inte bör innebära någon ändring i sak avseende de bestämmelser som gäller för beskattningen av värdepappersfonder, specialfonder och övriga AIF:er.

Vad avser skatteförfarandet är regeringens bedömning att förslagen inte bör få några mer omfattande konsekvenser för skattekontrollen. Omfattningen av kontrolluppgiftsskyldigheten utvidgas dock i viss mån. Förslagen innebär ändringar av fondlagstiftningens bestämmelser om marknadsföring i Sverige av fonder som är etablerade i utlandet och som inte omfattas av UCITS-direktivet. Regeringen föreslår därför vissa ändringar i skatteförfarandelagen (2011:1244).

17.2 Ny terminologi i skattelagstiftningen

Regeringens förslag: Uttrycket investeringsfond i skattelagstiftningen ska ersättas med uttrycken värdepappersfond och specialfond. I de fall då endast utländska motsvarigheter till investeringsfonder avses ska uttrycken utländsk värdepappersfond respektive utländsk specialfond användas.

Utredningens förslag: Utredningen har föreslagit att uttrycket investeringsfond ska behållas i skattelagstiftningen och att det ska ges en mer inskränkt innebörd som motsvarar uttrycket värdepappersfond enligt gällande rätt. Till följd av att uttrycket ges en mer inskränkt innebörd har utredningen föreslagit att uttrycket specialfond ska tas in i de bestämmelser i skattelagstiftningen där även specialfonder avses. Utredningens förslag syftar till att tillämpningsområdet för dessa lagar ska vara oförändrat.

Remissinstanserna: *Skatteverket* avstyrker att den nuvarande terminologin med uttrycket investeringsfond som samlingsnamn för värdepappersfond och specialfond ändras. Enligt verket är det olyckligt att ändra terminologin så ofta som sker på fondområdet. Uttrycket investeringsfond bör inte få en ny innebörd. Vidare underlättar det enligt verkets uppfattning om det finns ett samlingsuttryck för de två olika slagen av svenska fonder. Övriga remissinstanser tillstyrker utredningens förslag eller har inte något att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: De uttryck som används i skattelagstiftningen bör i möjligaste mån överensstämma med terminologin i lagen om värdepappersfonder och den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Med hänsyn till att uttrycket investeringsfonder föreslås bli utmönstrat ur fondlagstiftningen bör så även ske i skattelagstiftningen. Uttrycket bör ersättas med uttrycken värdepappersfonder och specialfonder. *Skatteverket* har anfört att vedertagna uttryck bör förändras i så liten utsträckning som möjligt. Genom regeringens förslag kommer innebörden av värdepappersfond respektive specialfond att vara oförändrad. Samlingsuttrycket investeringsfond torde inte i någon större utsträckning vara inarbetat bland de skattskyldiga. Att inom skattelagstiftningen behålla det uttrycket som ett samlingsnamn skulle medföra en avvikelse i förhållande till fondlagstiftningen. Vidare vore det motsägelsefullt om specialfonder skulle omfattas av både samlingsuttrycket investeringsfond och samlingsuttrycket alternativ investeringsfond (AIF). Något särskilt samlingsuttryck för värdepappersfonder och specialfonder bör enligt regeringens uppfattning därför inte användas i skattelagstiftningen. I de fall då endast utländska motsvarigheter till investeringsfonder avses bör uttrycken utländsk värdepappersfond respektive utländsk specialfond användas.

Med hänsyn till att såväl specialfonder som marknadsföring av utländska motsvarigheter till specialfonder föreslås regleras i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder krävs följdändringar i kupongskattelagen (1970:624), mervärdesskattelagen (1994:200), inkomstskattelagen (1999:1229), skatteförfarandelagen och lagen (2011:1268) om investeringssparkonto. Ändringarna bör syfta till att

tillämpningsområdet för dessa lagar ska vara i huvudsak oförändrat. Omfattningen av kontrolluppgiftsskyldigheten utvidgas dock i viss mån.

17.3 Inkomstskattelagen

Regeringens bedömning: Tillämpningsområdet för bestämmelserna om beskattning av värdepappersfonder, specialfonder och utländska motsvarigheter till dem samt andelar i sådana fonder i inkomstskattelagen påverkas inte av regeringens förslag.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte något att erinra mot bedömningen. *Skatteverket* konstaterar dock att det i dagsläget ofta uppstår problem med att avgöra vad som avses med en utländsk investeringsfond i bl.a. inkomstskattelagen. Det beror främst på den vaga definitionen av investeringsfond i LIF. Utredningens förslag innebär sannolikt att utländska fonder kommer att marknadsföras i Sverige i större utsträckning än tidigare. Problemen med tillämpningen av skattelagstiftningen kommer därför att öka. Enligt Skatteverkets uppfattning bör Finansinspektionen utfärda riktlinjer för bedömningen av vad som krävs för att en utländsk fond ska anses motsvara en svensk specialfond. Utländska kontraktsrättsliga fonder som inte är jämförbara med svenska specialfonder beskattas på samma sätt som ett enkelt bolag. Det innebär att andelsägaren beskattas för sin andel av varje affär som fonden har gjort under inkomståret. Det kan i vissa fall innebära att det blir omöjligt för andelsägaren att deklarerat sin andel på ett korrekt sätt. Samma problem kan uppstå för AIF:er som är kommanditbolag. Enligt Skatteverket kan andelsägare i sådana AIF:er som saknar svenska motsvarigheter eventuellt åberopa EU-fördragets regler om fria kapitalrörelser och hävda att verksamheten ska vara skattefri. Skatteverket anser att det bör utredas hur man ska få till stånd en genomförbar beskattning av andra AIF:er än sådana som är jämförbara med svenska specialfonder. *FAR* anser att det kommer att leda till tillämpningsproblem för många utländska fonder när uttrycken utländsk investeringsfond och utländsk specialfond i inkomstskattelagen inte är definierade i utredningens förslag. En klar definition är av betydelse i flera fall, även vad gäller uttag av kupongskatt, beskattning av schablonintäkt för svenska andelsägare och annan beskattning på andelsägarnivå. Om ett kollektivt investeringsföretag inte anses motsvara en värdepappersfond eller specialfond torde det enligt *FAR*:s uppfattning, om företaget inte är en associationsrättslig fond som kvalificerar som utländsk juridisk person enligt 6 kap. 8 § inkomstskattelagen, ses som ett enkelt bolag, vilket leder till närmast oöverstigliga komplikationer vid beräkningen av skattepliktig inkomst för andelsägaren. Enligt *FAR* är problemet i viss mån detsamma för juridiska personer som delägarbeskattas i utlandet.

Skälen för regeringens bedömning: I inkomstskattelagen finns i dag särskilda skatteregler för investeringsfonder och utländska investeringsfonder. Investeringsfonder är inte juridiska personer men behandlas som sådana i skattelagstiftningen (2 kap. 3 § andra stycket inkomstskatte-

lagen). En investeringsfond är således ett eget skattesubjekt. Genom en nyligen genomförd lagändring är dock varken svenska eller utländska investeringsfonder skattskyldiga för inkomst av de tillgångar som ingår i fonden (se 6 kap. 5 och 13 §§ inkomstskattelagen och prop. 2011/12:1, Förslag till statens budget för 2012, finansplan och skattefrågor, avsnitt 6.14). Detsamma gäller utländska investeringsfonder (6 kap. 13 § samma lag). I stället har skattskyldigheten överförs till fondandelsägarna genom att dessa vid inkomstbeskattningen påförs en schablonintäkt på 0,4 procent av ett på visst sätt beräknat kapitalunderlag (42 kap. 43 och 44 §§ inkomstskattelagen). Schablonbeskattningen är densamma för andelar i såväl svenska som utländska investeringsfonder.

Utöver schablonbeskattningen är obegränsat skattskyldiga svenska fysiska och juridiska personer skattskyldiga för utdelning från en investeringsfond och för kapitalvinster som uppstår när fondandelar avyttras. För kapitalförluster ges skatteavdrag. Detta gäller oavsett om investeringsfonden är svensk eller utländsk. Fysiska personer ska ta upp utdelningar och kapitalvinster i investeringsfonder som inkomst av kapital. Juridiska personer beskattas för utdelningar och kapitalvinster från innehav i investeringsfonder som inkomst av näringsverksamhet. Om fondandelen ingår i ett lager av finansiella instrument gäller särskilda skatteregler (17 kap. 20 § inkomstskattelagen).

Som en konsekvens av den nya schablonbeskattningen av andelar i investeringsfonder upphör de tidigare skattemässiga skälen för investeringsfonder att lämna utdelning. För sådan utdelning som ändå lämnas av svenska investeringsfonder ska kupongskatt betalas av andelsägare som är begränsat skattskyldiga i Sverige (1 § kupongskattelagen). Begränsat skattskyldiga beskattas dock inte för kapitalvinster som uppstår vid avyttring av andelar i svenska investeringsfonder.

Uttrycket investeringsfond definieras inte i inkomstskattelagen. Av förarbetena framgår att någon definition inte ansetts nödvändig eftersom uttrycket inte har någon annan innebörd än den som framgår av LIF (se prop. 1999/2000:2, Del 2, s. 442 och prop. 2002/03:150 s. 261). Inkomstskattelagens termer och uttryck omfattar även motsvarande utländska företeelser, om inte annat anges eller framgår av sammanhanget (2 kap. 2 §). Frågan om vilka utländska företeelser som i inkomstskattelagen motsvarar svenska investeringsfonder har överlämnats till rättstillämpningen (se bl.a. prop. 2011/12:1, Förslag till statens budget för 2012, finansplan och skattefrågor, avsnitt 6.14.3.2). Skatteverket har den 23 maj 2012 i ställningstagandet Vad avses med utländska investeringsfonder vid tillämpning av inkomstskattelagen, lagen om investeringssparkonto och kupongskattelagen? (dnr 131 128777–12/111) utvecklat sin syn på vad som ska ligga till grund för bedömningen av vad som är en utländsk motsvarighet till en svensk investeringsfond.

Enligt regeringens förslag utmönstras samlingsuttrycket investeringsfond ur LIF. Någon ändring föreslås emellertid inte av den rättsliga ställningen för värdepappersfonder eller specialfonder och inte heller avseende de tillgångar som medel i sådana fonder får placeras i. Enligt regeringens bedömning påverkas därför inte tillämpningsområdet för inkomstskattelagen av ändringarna i fondlagstiftningen. För att behålla överensstämmelsen mellan fond- respektive skattelagstiftningen bör dock

bestämmelserna om investeringsfonder i inkomstskattelagen anpassas till den föreslagna nya terminologin i fondlagstiftningen (se avsnitt 17.2).

Att även utländska motsvarigheter till värdepappersfonder och specialfonder som huvudregel omfattas av inkomstskattelagens bestämmelser följer av den allmänna bestämmelsen om utländska företeelser i 2 kap. 2 §. I de fall då endast utländska motsvarigheter till svenska värdepappersfonder och specialfonder avses bör uttrycken utländsk värdepappersfond respektive utländsk specialfond användas (se avsnitt 17.2). De utländska fondföretag som har bildats i enlighet med UCITS-direktivets regler omfattas av samma harmoniserade regelverk som värdepappersfonderna. Andelar i dessa fondföretag och fonder får efter ett under rättelseförfarande marknadsföras utan tillstånd inom EES. Fondföretag som har bildats i enlighet med UCITS-direktivets regler bör därför anses vara utländska motsvarigheter till värdepappersfonder (jfr RÅ 2006 ref. 38).

Enligt regeringens mening finns det inte förutsättningar för att i linje med vad *FAR* har anfört i lag definiera vilka utländska AIF:er som ska anses motsvara svenska specialfonder i inkomstskattelagens mening. Frågan om vilka utländska fonder som motsvarar en specialfond bör således även i fortsättningen avgöras i rättstillämpningen. I de fall då Finansinspektionen har beslutat att tillåta marknadsföring till icke-professionella investerare av andelar eller aktier i en sådan utländsk AIF som enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder motsvarar en svensk specialfond, kan dock inspektionens beslut innebära en viss vägledning även i skatterättsligt hänseende (se avsnitten 9.3 och 9.4).

Som *Skatteverket* har anfört kan den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder medföra en ökning av antalet bedömningar som behöver göras avseende vilka utländska fonder som skatterättsligt sett bör motsvara specialfonder. Såväl *Skatteverket* som *FAR* har redogjort för att det redan i dag kan förekomma vissa tillämpningsproblem. I motsats till utredningen föreslår dock inte regeringen att kraven på bl.a. riskspridning och placeringar ska få vara olika för olika specialfonder beroende på om de riktar sig till enbart professionella investerare eller även till icke-professionella investerare. Därigenom bör tillämpningsproblemen begränsas i viss mån.

Bland de övriga AIF:er som varken är eller motsvarar specialfonder finns t.ex. slutna fonder, fonder som inte med tillräcklig regelbundenhet är öppna för inlösen av andelar, fonder som inte tillämpar principen om riskspridning och fonder som investerar i annat än finansiella tillgångar. Beskattningen av sådana AIF:er beror bl.a. på fondens rättsliga ställning. *Skatteverket* har anfört att investerare i sådana övriga AIF:er skulle kunna undgå beskattning till följd av EU-rättens regler om fri rörlighet av kapital. Regeringen gör emellertid bedömningen att inkomstskattelagens bestämmelser i nu aktuellt avseende är förenliga med EU-rätten.

Vad gäller de övriga AIF:er som inte är juridiska personer har *Skatteverket* anfört att beskattning i enlighet med vad som gäller för enkla bolag skulle göra det omöjligt för andelsägaren att deklarerat sin andel på ett korrekt sätt. Det bör, enligt *Skatteverket*, utredas hur de AIF:er som varken är eller motsvarar specialfonder ska beskattas. Även *FAR* har berört svårigheterna med att beskatta sådana AIF:er. Enligt

regeringens mening saknas det emellertid förutsättningar för att ta ställning till den frågan inom ramen för förevarande lagstiftningsärende.

17.4 Kupongskatt

Regeringens förslag: Definitionen av förvaringsinstitut i kupongskattelagen anpassas så att den omfattar förvaringsinstitut enligt såväl lagen om värdepappersfonder som den nya lagen om alternativa investeringsfonder. Vid utdelning på en andel i en specialfond som förvaltas av en svensk AIF-förvaltare ska denne ansvara för de uppgifter som den centrala värdepappersförvararen annars har. Om det rör sig om en utländsk AIF-förvaltare ska detta ansvar i stället åläggas förvaringsinstitutet.

Regeringens bedömning: Skattskyldigheten avseende kupongskatt påverkas inte av regeringens förslag.

Utredningens förslag och bedömning: Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inte något att erinra mot det. *Skatteverket* anför dock att det råder osäkerhet om vilka fonder som i dag omfattas av skattefrihet till kupongskatt. *FAR* påtalar vidare att uttrycken utländsk investeringsfond respektive utländsk specialfond också finns i utredningens förslag till lag om ändring i kupongskattelagen och att uttrycken kan medföra tillämpningsproblem då de inte är definierade.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Fysiska personer som är begränsat skattskyldiga och utländska juridiska personer som saknar fast driftställe i Sverige är skyldiga att betala kupongskatt på utdelning från svenskt aktiebolag och andel i en svensk investeringsfond enligt bestämmelserna i kupongskattelagen. Om bolaget är ett avstämningsbolag enligt aktiebolagslagen (2005:551) ska kupongskatten innehållas av den centrala värdepappersförvararen, om bolaget har uppdragit åt denne att betala ut utdelningen. För investeringsfonder som förvaltas av fondbolag ska kupongskatt dock innehållas av fondbolaget (11 b § kupongskattelagen). För investeringsfonder som förvaltas av förvaltningsbolag ansvarar förvaringsinstitutet för innehållande av kupongskatt (11 c §). Vid förvaltarregistrering enligt bl.a. LIF ansvarar i stället förvaltare för de uppgifter som den centrala värdepappersförvararen annars har (12 §).

Regeringens förslag bedöms inte få några konsekvenser för skyldigheten att innehålla, redovisa och betala kupongskatt på utdelning från svenska värdepappersfonder, specialfonder eller aktiebolag. Med hänsyn till att uttrycket investeringsfond utmönstras ur den svenska fondlagstiftningen bör dock, på motsvarande sätt som i inkomstskattelagen, uttrycket investeringsfond i kupongskattelagen ersättas med uttrycken värdepappersfond och specialfond. Till skillnad från i inkomstskattelagen finns det inte någon bestämmelse i kupongskattelagen av innebörden att de

termer som används i lagen också omfattar motsvarande utländska företeelser.

Med hänsyn till att specialfonder föreslås bli reglerade i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder i stället för som i dag i LIF bör definitionen av förvaringsinstitut i 2 § kupongskattelagen anpassas så att den även fortsättningsvis omfattar förvaringsinstitut som förvarar tillgångarna i en specialfond. Vid utdelning på en andel i en specialfond bör AIF-förvaltaren på motsvarande sätt som fondbolaget i fråga om en värdepappersfond ansvara för de uppgifter som den centrala värdepappersförvararen annars har. Med utdelning avses i kupongskattelagen även utbetalning av fusionsvederlag. En hänvisning till de bestämmelser om sådan utbetalning som gäller enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör införas i kupongskattelagen.

Enligt 4 § nionde stycket kupongskattelagen är fondföretag som hör hemma inom EES eller i en stat med vilken Sverige ingått ett skatteavtal som innehåller en artikel om informationsutbyte, eller ett avtal om informationsutbyte i skatteärenden, undantagna från skattskyldighet för kupongskatt. Undantaget infördes i lagen med hänvisning till principen om den fria rörligheten för kapital i samband med att schablonbeskattningen av andelar i investeringsfonder infördes (prop. 2011/12:1, Förslag till statens budget för 2012, finansplan och skattefrågor, avsnitt 6.14.4). Uttrycket fondföretag har i kupongskattelagen getts samma innebörd som i 1 kap. 1 § 8 LIF och omfattar därmed både utländska UCITS-fonder och andra utländska fonder. Regeringens förslag innebär dock att uttrycket fondföretag i LIF begränsas till att omfatta enbart utländska fonder som får ha samma placeringsinriktning som svenska värdepappersfonder, dvs. UCITS-fonder. Marknadsföring i Sverige av övriga utländska fonder som inbegrips i den nuvarande definitionen i 1 kap. 1 § 8 LIF föreslås i stället regleras i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. För att inte ändra tillämpningsområdet för bestämmelsen om undantag för kupongskatt i kupongskattelagen bör därför den nuvarande hänvisningen till 1 kap. 1 § 8 LIF ändras. Undantaget från skattskyldighet bör omfatta både de fondföretag som avses i 1 kap. 1 § 9 LIF i dess nya lydelse – dvs. UCITS-fonder – och de utländska fonder som enligt vad som föreslås inte längre ska omfattas av LIF. Det är dock inte lämpligt att i kupongskattelagen använda uttrycket AIF för den sistnämnda kategorin eftersom den förutom utländska fonder som motsvarar specialfonder även omfattar exempelvis slutna fonder, fonder som investerar i andra typer av tillgångar än finansiella instrument och fonder som inte tillämpar principen om riskspridning. Att hänvisa till utländska AIF:er skulle därför utvidga tillämpningsområdet för undantaget för kupongskatt. I stället bör hänvisningen avse utländska specialfonder, dvs. utländska AIF:er som motsvarar svenska specialfonder (jfr avsnitten 17.2 och 17.3).

17.5 Mervärdesskatt

Regeringens bedömning: Tillämpningsområdet för bestämmelserna om mervärdesskatt i mervärdesskattelagen påverkas inte av regeringens förslag.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker utredningens förslag eller har inget att erinra mot det. *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* efterlyser en analys av om det genom den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder utvidgade uttrycket fondförvaltning bör påverka skattelagstiftningen. Inte minst måste det enligt föreningarna beläggas hur undantaget från mervärdesskatt för fondförvaltning ska tillämpas när det gäller sådan fondförvaltning som omfattas av den nya lagen.

Skälen för regeringens bedömning: Värdepappershandel är enligt 3 kap. 9 § mervärdesskattelagen undantaget från den generella skatteplikten för omsättning av varor och tjänster. Förvaltning av investeringsfonder enligt LIF innefattas i uttrycket värdepappershandel (se 3 kap. 9 § tredje stycket 2 mervärdesskattelagen). Undantaget grundas på att medlemsstaterna enligt artikel 135.1 g i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt¹ ska undanta ”förvaltning av särskilda investeringsfonder såsom dessa definieras av medlemsstaterna” från skatteplikt avseende mervärdesskatt. Till skillnad från inkomstskattelagen (se avsnitt 17.3) finns det inte någon bestämmelse i mervärdesskattelagen av innebörden att lagens termer och uttryck som huvudregel också omfattar utländska företeelser. Däremot följer det av 3 kap. 9 § tredje stycket mervärdesskattelagen att undantaget från skatteplikt för mervärdesskatt även gäller omsättning och förmedling av aktier, andra andelar och fordringar, oavsett om de representeras av värdepapper eller inte.

Med anledning av att förvaltning av specialfonder enligt regeringens förslag inte längre ska regleras i LIF, bör även förvaltning av specialfonder enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder omfattas av undantaget från mervärdesskatt. Med tanke på att uttrycket investeringsfonder utmönstras ur lagstiftningen (se avsnitt 17.2) bör definitionen av värdepappershandel i 3 kap. 9 § tredje stycket 2 avse värdepappersfonder och specialfonder.

I anslutning till vad *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* har anfört uppkommer frågan om undantaget från skatteplikt avseende mervärdesskatt kommer att variera beroende på om det rör sig om förvaltning av värdepappersfonder eller specialfonder. Det kan i detta sammanhang konstateras att uttrycket förvaltning när det gäller undantaget från mervärdesskatt är ett självständigt unionsrättsligt uttryck vars innehåll medlemsstaterna inte själva kan ändra. Att definitionen av fondverksamhet avseende värdepappersfonder i lagen om värdepappersfonder skiljer sig från definitionen av förvaltning av en AIF i den nya lagen påverkar således inte omfattningen av undantaget från mervärdesskatt.

¹ EUT L 347, 11.12.2006, s. 1 (Celex 32006L0112).

17.6 Skatteförfarandet och skattekontrollen

Regeringens förslag: Kontrolluppgift ska lämnas om avyttring av andelar i en specialfond och en utländsk specialfond.

AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder eller utländska specialfonder ska vara skyldiga att lämna kontrolluppgift om schablonintäkt och avyttring av andelar i specialfonder genom inlösen eller avyttring som avses i inkomstskattelagen.

Utländska AIF-förvaltare som förvaltar en specialfond eller marknadsför en utländsk specialfond i Sverige ska vara skyldiga att ge in en skriftlig förbindelse till Finansinspektionen om att lämna kontrolluppgift.

Om andelar i en specialfond har förvaltarregistrerats, ska AIF-förvaltaren lämna förvaltaren uppgifter om den genomsnittliga anskaffningsutgiften för andelarna.

Regeringens bedömning: Skattekontrollen påverkas inte på annat sätt än att AIF-förvaltare ska ansvara för att lämna kontrolluppgift och att skyldigheten att lämna kontrolluppgift utsträcks till att gälla även sådana utländska specialfonder som för närvarande inte omfattas av lagen om investeringsfonder.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna, med undantag av *Skatteverket*, tillstyrker utredningens förslag eller har inget att erinra mot det. Skatteverket anser att den stora osäkerhet som råder i fråga om beskattning av inkomst avseende utländska fonder och om vilka fonder som kan omfattas av skattefrihet till kupongskatt innebär att systemet med kontrolluppgifter för kapitalinkomster och definitivt källskatteavdrag på utdelningar till utlandet inte fungerar som de ska. Eftersom försäljningen av andelar i utländska företag sannolikt kommer att öka framöver kommer även problemen med klassificeringen att öka i antal enligt Skatteverket.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Förfarandet vid uttag av skatter, bl.a. vad gäller skyldighet att lämna deklaration respektive kontrolluppgifter, regleras i skatteförfarandelagen. I samband med att de nya reglerna om schablonbeskattning av andelar i investeringsfonder infördes avskaffades deklarationsskyldighet avseende investeringsfonder för fondbolag, förvaltningsbolag och förvaringsinstitut (se 30 kap. skatteförfarandelagen och prop. 2011/12:1, Förslag till statens budget för 2012, finansplan och skattefrågor, avsnitt 6.14.5.1.1).

Enligt 20 kap. 1 § och 22 kap. 17 § skatteförfarandelagen ska kontrolluppgift lämnas till Skatteverket om schablonintäkt samt om avyttring av andelar i investeringsfonder eller fondföretag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 7 eller 9 § LIF. Kontrolluppgift ska lämnas för fysiska personer och dödsbon. Vem som ska lämna dessa kontrolluppgifter regleras i 20 kap. 3 § respektive 22 kap. 19 § skatteförfarandelagen. Enligt huvudregeln ska uppgiften lämnas av det fondbolag, förvaltningsbolag, kreditinstitut eller värdepappersbolag som förvaltar investeringsfonden eller, då det rör sig om ett fondföretag, av företaget självt. Om förvaltningen av investeringsfonden eller fondföretaget har

övergått till ett förvaringsinstitut ska kontrolluppgiften i stället lämnas av förvaringsinstitutet. Om ett förvaltningsbolag eller ett fondföretag har slutit avtal med ett värdepappersinstitut om att ombesörja försäljning och inlösen av andelar, ska dock kontrolluppgiften lämnas av värdepappersinstitutet. För förvaltarregistrerade andelar i investeringsfonder ska förvaltaren lämna kontrolluppgift.

För bl.a. avyttring av fordringsrätter och andra delägarätter än andelar i investeringsfonder gäller att kontrolluppgift ska lämnas för fysiska personer och dödsbon (21 kap. 1 och 2 §§). Värdepappersinstitut som medverkar vid en sådan avyttring ska lämna kontrolluppgift.

Kontrolluppgift om ränta och utdelning på delägarätter (däribland utdelning på andelar i investeringsfonder) ska lämnas för fysiska personer och dödsbon av den som tillgodoräknat eller betalt ut ränta, utdelning eller annan avkastning (19 kap. 1–3 §§ skatteförfarandelagen).

Kontrolluppgiftsskyldigheten omfattar även situationen när förvaltaren och investeringsfonden alternativt fondföretaget finns i olika länder. För bl.a. utländska företag som driver fondverksamhet i Sverige utan att inrätta en filial eller motsvarande etablering här i landet finns en särskild skyldighet att till Finansinspektionen ge in en skriftlig förbindelse om att lämna kontrolluppgifter i enlighet med bestämmelserna i skatteförfarandelagen (23 kap. 5 §). Skyldigheten omfattar dock inte utländska företag hemmahörande inom EES som på grund av nationella bestämmelser är förhindrade att lämna kontrolluppgifter.

Det nuvarande tillämpningsområdet för de ovannämnda bestämmelserna om kontrolluppgift omfattar fondföretag som marknadsför andelar i Sverige med stöd av 1 kap. 7 eller 9 § LIF. Någon skyldighet att lämna kontrolluppgift avseende innehav i andra utländska fonder än de som marknadsförs i Sverige i enlighet med 1 kap. 7 eller 9 § LIF finns inte. Skattekontrollen avseende innehav i dessa andra utländska fonder bygger på deklarationsskyldigheten samt på informationsutbyte enligt bilaterala skatteavtal eller avtal om informationsutbyte i skatteärenden som ingåtts mellan Sverige och det land där fonden är etablerad.

Med anledning av de föreslagna ändringarna i fondlagstiftningen bör bestämmelserna i skatteförfarandelagen anpassas genom att uttrycket investeringsfond ersättas med uttrycken värdepappersfond och specialfond (se avsnitt 17.2). Till skillnad från i inkomstskattelagen finns det inte någon bestämmelse i skatteförfarandelagen av innebörden att även motsvarande utländska företeelser avses med de termer som används. För att uppnå största möjliga tydlighet bör det särskilt anges i vilka fall utländska motsvarigheter avses.

Den som förvaltar specialfonder bör även fortsättningsvis omfattas av skyldigheten att lämna kontrolluppgift om schablonintäkt samt avyttring och inlösen av fondandelar. Ansvaret bör, till följd av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, åvila den AIF-förvaltare som förvaltar specialfonden. Förslaget innebär således att skattekontrollen påverkas såvitt gäller vem som ansvarar för att lämna kontrolluppgift. Utländska AIF-förvaltare som förvaltar en specialfond eller marknadsför en utländsk specialfond i Sverige bör även omfattas av skyldigheten att ge in en skriftlig förbindelse till Finansinspektionen om att lämna kontrolluppgift i enlighet med 23 kap. 5 § skatteförfarandelagen.

Med hänsyn till att någon direkt motsvarighet till 1 kap. 9 § LIF inte föreslås i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder behöver skyldigheten att lämna kontrolluppgift vid avyttring samt om schablonintäkt avseende andelar i investeringsfonder och fondföretag i 20 kap. 3 och 4 §§ samt 22 kap. 19 § skatteförfarandelagen bestämmas på ett annat sätt än vad som är fallet i dag. I stället för hänvisningen till 1 kap. 9 § LIF bör uttrycket utländsk specialfond användas i lagen. Med uttrycket utländsk specialfond avses en utländsk AIF som motsvarar en svensk specialfond (se avsnitten 17.2 och 17.3). Genom att det uttrycket används överensstämmer terminologin i skatteförfarandelagen med den som används i inkomstskattelagen. På så sätt överensstämmer t.ex. kontrolluppgiftsskyldigheten avseende schablonintäkt med tillämpningsområdet för bestämmelserna om beskattning av schablonintäkt i inkomstskattelagen. Genom det nya uttrycket utvidgas tillämpningsområdet för skyldigheten att lämna kontrolluppgift till att avse även sådana utländska specialfonder som i dag inte omfattas av 1 kap. 9 § LIF. Såsom anges i avsnitt 17.3 överlämnas bedömningen av vilka fonder som omfattas av uttrycket till rättstillämpningen.

18 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

18.1 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska träda i kraft den 22 juli 2013.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt AIFM-direktivet ska medlemsstaterna senast den 22 juli 2013 anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa AIFM-direktivet (artikel 66.1). Dessa lagar och andra författningar ska tillämpas från och med den 22 juli 2013 (artikel 66.2). Detta gäller dock inte beträffande artiklarna 35 och 37–41 som reglerar gränsöverskridande verksamhet avseende icke EES-baserade AIF-förvaltare och icke EES-baserade AIF:er (artikel 66.3 i AIFM-direktivet). De artiklarna ska börja tillämpas först om kommissionen antar en delegerad akt som närmare anger när förvaltnings- och marknadsföringspasset ska börja tillämpas för icke EES-baserade AIF-förvaltare och icke EES-baserade AIF:er (se artikel 67). Dessförinnan ska Esma senast den 22 juli 2015 ha gjort en utvärdering av hur reglerna om gränsöverskridande verksamhet avseende både EES-baserade AIF-förvaltare och AIF:er och icke EES-baserade AIF-förvaltare och AIF:er har fungerat (artikel 67.1–67.4). När det gäller icke EES-baserade AIF-förvaltare och AIF:er är det fråga om en utvärdering av medlemsstaternas nationella regler. Om Esma tre år efter ikraftträdandet av nämnda delegerade akt kommer fram till att det inte finns några väsentliga hinder mot att medlemsstaternas nationella regler för icke EES-baserade AIF-förvaltare och icke EES-baserade AIF:er upphör och reglerna i artiklarna 35 och 37–41 i AIFM-direktivet behålls som den enda möjligheten för sådan verksamhet inom EU, ska Esma avge ett positivt yttrande (artikel 68.4). Kommissionen ska i så fall därefter besluta om och när de nationella bestämmelserna som genomför artiklarna 36 och 42 i AIFM-direktivet ska upphöra att gälla (artikel 68.6).

Som ovan anförts ska de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa AIFM-direktivet tillämpas från och med den 22 juli 2013. Lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör därmed träda i kraft den 22 juli 2013. Kommissionens delegerade förordning ska också tillämpas från och med den 22 juli 2013 (artikel 117 i förordningen).

18.2 Övergångsbestämmelser

18.2.1 AIF-förvaltare som redan driver verksamhet

Regeringens förslag: AIF-förvaltare som vid ikraftträdandet av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder driver verksamhet som är tillståndspliktig enligt den lagen ska senast den 22 juli 2014 ansöka om tillstånd hos Finansinspektionen. AIF-förvaltaren får, om en ansökan om tillstånd har getts in till inspektionen senast den 22 juli 2014, fortsätta att driva denna verksamhet till dess att ansökan har prövats slutligt. Om tillstånd vägras, ska AIF-förvaltaren upphöra med verksamheten.

AIF-förvaltare som förvaltar portföljer av AIF:er vars sammanlagda tillgångar inte överstiger tillämpligt tröskelvärde ska senast den 22 juli 2014 anmäla sig för registrering eller ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare hos Finansinspektionen. AIF-förvaltaren får, om en anmälan om registrering eller en ansökan om tillstånd har getts in till inspektionen senast den 22 juli 2014, fortsätta att driva denna verksamhet till dess att anmälan eller ansökan har prövats slutligt. Om registrering vägras, ska AIF-förvaltaren upphöra med verksamheten.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningens förslag innehöll även en bestämmelse om att svenska AIF-förvaltare som driver gränsöverskridande verksamhet ska underrätta Finansinspektionen om detta senast den 22 juli 2014.

Remissinstanserna, med undantag av *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen*, tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det. *Fondbolagens förening* anför att kravet på att AIF-förvaltare som vid ikraftträdandet av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder driver verksamhet som är tillståndspliktig enligt den lagen ska ”anpassa sin verksamhet så att den uppfyller kraven i lagen”, såsom utredningen har föreslagit, inte har någon rättsföljd och därför inte bör anges i en övergångsbestämmelse. Enligt föreningen kan det inte finnas någon skyldighet att innan tillstånd ges följa lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Ett fondbolag som förvaltar specialfonder måste tvärtom anses skyldigt att följa lagen (2004:46) om investeringsfonder (LIF) fram till dess att bolaget har fått tillstånd enligt den nya lagen. Föreningen anför att övergångsregeln inte kan ses på annat sätt än att den ger en möjlighet för befintliga förvaltare att anpassa sin verksamhet fram till dess att tillstånd enligt den nya lagen lämnas. *Svenska Bankföreningen* ansluter sig till det som *Fondbolagens förening* anför.

Skälen för regeringens förslag: Enligt övergångsreglerna i AIFM-direktivet ska AIF-förvaltare som före den 22 juli 2013 driver verksamhet som omfattas av direktivet vidta alla åtgärder som krävs för att följa den nationella lagstiftning som följer av direktivet, och ansöka om tillstånd inom ett år från det datumet (artikel 61.1). Utredningen har föreslagit en övergångsbestämmelse i vilken det anges att AIF-förvaltare som vid ikraftträdandet av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder driver verksamhet som är tillståndspliktig enligt den lagen ska anpassa verksamheten så att den uppfyller kraven i lagen samt senast den 22 juli 2014 ansöka om tillstånd hos Finansinspektionen.

Fondbolagens förening har anfört att det inte kan finnas någon skyldighet för sådana AIF-förvaltare att vidta alla åtgärder som krävs för att följa den nya lagen innan tillstånd har getts av Finansinspektionen. Ett fondbolag som förvaltar specialfonder måste tvärtom anses skyldigt att följa LIF fram till dess bolaget har fått tillstånd enligt den nya lagen. Vidare har föreningen anfört att övergångsregeln inte kan ses på annat sätt än att den ger en möjlighet för befintliga förvaltare att anpassa sin verksamhet fram till dess att tillstånd enligt den nya lagen har getts.

Övergångsregeln i AIFM-direktivet innebär att AIF-förvaltare som vid ikraftträdandet av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder driver verksamhet som är tillståndspliktig enligt den lagen senast den 22 juli 2014 ska ansöka om tillstånd hos Finansinspektionen. Enligt regeringens uppfattning bör sådana förvaltare påbörja processen med att anpassa sig till den nya lagstiftningen så att de uppfyller de krav som uppställs för att få tillstånd. Fram till dess att tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder har getts gäller LIF för förvaltare som har tillstånd för förvaltning av specialfonder. Under den tiden kommer Finansinspektionen att kunna ingripa mot dessa förvaltare om de inte uppfyller kraven i LIF. Finansinspektionen kommer emellertid inte att kunna ingripa mot någon förvaltare med stöd av den nya lagen innan förvaltaren är skyldig att ansöka om tillstånd eller har fått tillstånd enligt den lagen. För att genomföra övergångsregeln i artikel 61.1 i AIFM-direktivet är det enligt regeringens bedömning därför lämpligt med en övergångsbestämmelse som innebär att AIF-förvaltare som vid ikraftträdandet av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder driver verksamhet som är tillståndspliktig enligt den lagen senast den 22 juli 2014 ska ansöka om tillstånd hos Finansinspektionen. Det bör även anges att sådana AIF-förvaltare får, om en ansökan om tillstånd har getts in till Finansinspektionen senast den 22 juli 2014, fortsätta att driva denna verksamhet till dess att ansökan har prövats slutligt. Enligt den nya lagen ska Finansinspektionen inom tre månader från det att en fullständig ansökan har lämnats in skriftligen underrätta AIF-förvaltaren om sitt beslut i tillståndsfrågan (3 kap. 8 §, se avsnitt 7.2.4). Om det finns särskilda skäl får tiden för tillståndsprövningen förlängas med högst tre månader. AIF-förvaltaren får inleda sin verksamhet så snart tillstånd har getts. Om tillstånd vägras, ska AIF-förvaltaren upphöra med verksamheten. Om tillstånd för en AIF-förvaltare återkallas får Finansinspektionen besluta om hur avvecklingen av verksamheten ska ske (14 kap. 5 §, se avsnitt 16.2.3). På motsvarande sätt bör Finansinspektionen besluta om hur verksamheten ska avvecklas om tillstånd som AIF-förvaltare vägras.

Övergångsbestämmelsen blir tillämplig dels för AIF-förvaltare som driver verksamhet som i dag inte är tillståndspliktig (t.ex. förvaltare av riskkapitalfonder), dels för AIF-förvaltare som driver verksamhet som i dag är tillståndspliktig enligt LIF (förvaltare av specialfonder). För AIF-förvaltare som driver verksamhet som i dag inte är tillståndspliktig innebär det att dessa ska ansöka om tillstånd senast den 22 juli 2014 hos Finansinspektionen. De ska vidare påbörja processen med att anpassa sig till den nya lagstiftningen så att de uppfyller de krav som uppställs för att få tillstånd. Detsamma gäller för AIF-förvaltare som i dag driver fondverksamhet som avser förvaltning av specialfonder som är tillstånds-

pliktig enligt LIF. Frågan om ytterligare övergångsbestämmelser för sådan verksamhet behandlas i avsnitt 18.2.5.

I avsnitt 15.3 föreslås att möjligheten i AIFM-direktivet att tillåta att icke EES-baserade AIF-förvaltare förvaltar AIF:er i Sverige och att utländska AIF-förvaltare (EES-baserade såväl som icke EES-baserade) här i landet marknadsför icke EES-baserade AIF:er utnyttjas (artiklarna 36 och 42). För sådana verksamheter gäller inte något förvaltar- eller marknadsföringspass enligt AIFM-direktivet. Det innebär att sådana AIF-förvaltares verksamhet kommer att kräva tillstånd enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Även dessa AIF-förvaltare omfattas därigenom av övergångsbestämmelserna och ska ansöka om tillstånd hos Finansinspektionen senast den 22 juli 2014.

I övergångsreglerna i AIFM-direktivet finns det inte uttryckligt angett vad som gäller beträffande AIF-förvaltare som förvaltar portföljer av AIF:er vars sammanlagda tillgångar inte överstiger tröskelvärdena i direktivet (se avsnitt 6.4). Det skulle kunna tolkas på så sätt att sådana förvaltare ska anmäla sig för registrering omedelbart den 22 juli 2013. Enligt utredningen är det dock en rimligare tolkning att de, liksom andra AIF-förvaltare som driver verksamhet som omfattas av AIFM-direktivet, ska anmäla sig för registrering hos Finansinspektionen senast den 22 juli 2014. Regeringen gör samma bedömning som utredningen. Det bör i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder sålunda tas in en övergångsbestämmelse enligt vilken AIF-förvaltare som förvaltar portföljer av AIF:er vars sammanlagda tillgångar inte överstiger tillämpligt tröskelvärde ska senast den 22 juli 2014 anmäla sig för registrering eller ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare hos Finansinspektionen. AIF-förvaltaren får, om en anmälan om registrering eller en ansökan om tillstånd har getts in till inspektionen senast den 22 juli 2014, fortsätta att driva denna verksamhet till dess att anmälan eller ansökan har prövats slutligt. Om registrering vägras, ska AIF-förvaltaren upphöra med verksamheten.

Utredningens förslag innehöll en övergångsbestämmelse om att svenska AIF-förvaltare som driver gränsöverskridande verksamhet ska underrätta Finansinspektionen om detta senast den 22 juli 2014. Regeringen bedömer att en sådan övergångsbestämmelse inte är nödvändig.

18.2.2 AIF:er för vilka ett prospekt har upprättats före den 22 juli 2013

Regeringens förslag: Om andelar eller aktier i en AIF omfattas av ett prospekt som har godkänts av Finansinspektionen eller en behörig myndighet i ett annat land inom EES och offentliggjorts före den 22 juli 2013, ska bestämmelserna om underrättelseförfarande vid marknadsföring av EES-baserade AIF:er till professionella investerare i Sverige inte tillämpas vid marknadsföring av andelarna eller aktierna under prospektets giltighetstid.

Om andelar eller aktier i en AIF omfattas av ett prospekt som har utarbetats och offentliggjorts i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG om de prospekt som ska offentliggöras när

värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel före den 22 juli 2013, ska bestämmelserna om förvaltning och marknadsföring av en AIF i ett annat land inom EES inte tillämpas vid marknadsföring av andelarna eller aktierna under prospektets giltighetstid.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 61.2 i AIFM-direktivet ska artiklarna 31, 32 och 33 i direktivet, dvs. reglerna om gränsöverskridande marknadsföring, inte tillämpas vid marknadsföring av andelar eller aktier i AIF:er som omfattas av ett prospekt om det har utarbetats och offentliggjorts före den 22 juli 2013 i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG av den 4 november 2003 om de prospekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG¹ (prospektdirektivet). Undantaget gäller under prospektets giltighetstid.

Det innebär att om andelar eller aktier i en AIF omfattas av ett prospekt som har godkänts av Finansinspektionen i enlighet med 2 kap. 26 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument eller en behörig myndighet i ett annat land inom EES, och inspektionen har fått ett intyg om detta i enlighet med 2 kap. 36 § samma lag, och offentliggjorts före den 22 juli 2013, ska bestämmelserna om underrättelseförfarande vid marknadsföring av EES-baserad AIF:er till professionella investerare i Sverige inte tillämpas vid marknadsföring av andelarna eller aktierna under prospektets giltighetstid. Vidare innebär det att om andelar eller aktier i en AIF omfattas av ett prospekt som har utarbetats och offentliggjorts i enlighet med prospektdirektivet före den 22 juli 2013, ska bestämmelserna om förvaltning och marknadsföring av en AIF i ett annat land inom EES inte tillämpas vid marknadsföring av andelarna eller aktierna under prospektets giltighetstid.

18.2.3 Slutna AIF:er

Regeringens förslag: AIF-förvaltare som vid ikraftträdandet av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder förvaltar slutna AIF:er får fortsätta att förvalta AIF:erna utan tillstånd som AIF-förvaltare enligt den nya lagen, om AIF:erna inte gör några ytterligare investeringar efter det datumet.

AIF-förvaltare som förvaltar slutna AIF:er där teckningstiden för investerarna löpte ut före den 22 juli 2013 och som har upprättats för en tidsperiod som löper ut senast tre år efter den 22 juli 2013, får

¹ EUT L 345, 31.12.2003, s. 64 (Celex 32003L0071), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU av den 24 november 2010 om ändring av direktiven 98/26/EG, 2002/87/EG, 2003/6/EG, 2003/41/EG, 2003/71/EG, 2004/39/EG, 2004/109/EG, 2005/60/EG, 2006/48/EG, 2006/49/EG och 2009/65/EG, vad gäller befogenheterna för Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten), Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten) och Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten), EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex 32010L0078).

fortsätta att förvalta AIF:erna utan tillstånd som AIF-förvaltare enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. AIF-förvaltaren ska dock tillämpa bestämmelserna om årsberättelse i den nya lagen och, i förekommande fall, bestämmelserna om kontroll över onoterade företag och emittenter.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: AIF-förvaltare som före den 22 juli 2013 förvaltar slutna AIF:er får fortsätta att förvalta AIF:erna utan tillstånd som AIF-förvaltare enligt AIFM-direktivet, om AIF:erna inte gör några ytterligare investeringar efter det datumet (artikel 61.3). AIF-förvaltare som förvaltar slutna AIF:er där teckningstiden för investerarna löpte ut före den 22 juli 2013 och som har upprättats för en tidsperiod som löper ut senast tre år efter den 22 juli 2013 får fortsätta att förvalta sådana AIF:er utan att följa AIFM-direktivet, med undantag för artikel 22 och, i tillämpliga fall, artiklarna 26–30 (artikel 61.4).

En övergångsbestämmelse motsvarande artikel 61.3 i AIFM-direktivet bör tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Det innebär att AIF-förvaltare som vid ikraftträdandet av den nya lagen förvaltar slutna AIF:er får fortsätta att förvalta AIF:erna utan tillstånd som AIF-förvaltare enligt den nya lagen, om AIF:erna inte gör några ytterligare investeringar efter det datumet. Om tillgångar i AIF:en säljs efter den 22 juli 2013 och medlen sätts in på ett konto i AIF:ens namn, ska insättningen inte betraktas som en investering.

Vidare bör en övergångsbestämmelse motsvarande artikel 61.4 i AIFM-direktivet tas in i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Det innebär att AIF-förvaltare som förvaltar slutna AIF:er där teckningstiden för investerarna löpte ut före den 22 juli 2013 och som har upprättats för en tidsperiod som löper ut senast tre år efter den 22 juli 2013 inte behöver ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare enligt den nya lagen. AIF-förvaltaren ska dock tillämpa bestämmelserna om årsberättelse i den nya lagen och, i förekommande fall, bestämmelserna om kontroll över onoterade företag och emittenter. Det innebär bl.a. att årsberättelsen ska göras tillgänglig för Finansinspektionen och, om AIF:ens hemland inte är Sverige, den behöriga myndigheten i AIF:ens hemland. Det innebär vidare, i den mån AIF:en investerar i onoterade bolag, att AIF-förvaltaren, som inte har tillstånd som AIF-förvaltare enligt den nya lagen, ska underrätta Finansinspektionen i vissa avseenden och i dessa avseenden står under inspektionens tillsyn.

18.2.4 Förvaringsinstitut i andra länder inom EES

Regeringens förslag: För en svensk AIF som inte är en specialfond eller en AIF som inte är reglerad och förvaltas av en svensk AIF-förvaltare får Finansinspektionen, fram till den 22 juli 2017, tillåta att ett kreditinstitut med säte i ett land inom EES utses som förvaringsinstitut även om AIF:en är etablerad i ett annat land inom EES än det land där förvaringsinstitutet har sitt säte.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt AIFM-direktivet får medlemsstaterna tillåta att ett kreditinstitut som är etablerat i en annan medlemsstat än en AIF utses till förvaringsinstitut för den AIF:en fram till den 22 juli 2017 (artikel 61.5).

För specialfonder gäller i dag att förvaringsinstitutet antingen ska ha sitt säte i Sverige eller vara en filial till ett institut med säte inom EES. Någon övergångsregel för specialfondernas del behövs därför inte. För andra AIF:er än specialfonder är det däremot inte uteslutet att det i dag finns konstruktioner där AIF:en anses etablerad i ett land inom EES och förvaringsinstitutet i ett annat land inom EES. Regeringen anser i likhet med utredningen att möjligheten att under en övergångsperiod tillåta att en AIF och dess förvaringsinstitut är etablerade i olika länder inom EES bör utnyttjas. Det innebär att för en svensk AIF som inte är en specialfond eller en AIF som inte är reglerad och förvaltas av en svensk AIF-förvaltare får Finansinspektionen, fram till den 22 juli 2017, tillåta att ett kreditinstitut med säte i ett land inom EES utses som förvaringsinstitut även om AIF:en är etablerad i ett annat land inom EES än det land där förvaringsinstitutet har sitt säte.

18.2.5 AIF-förvaltare som har tillstånd för förvaltning av specialfonder

Regeringens förslag: Fondbolag, värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som vid ikraftträdandet av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder har tillstånd att driva verksamhet avseende specialfonder får, om en ansökan om tillstånd som AIF-förvaltare enligt den nya lagen har getts in till Finansinspektionen senast den 22 juli 2014, fortsätta att driva denna verksamhet enligt äldre bestämmelser till dess att ansökan har prövats slutligt. Om tillstånd vägras, ska bolaget eller institutet upphöra med verksamheten.

Ett värdepappersbolag eller svenskt kreditinstitut som vid ikraftträdandet av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder förvaltar en specialfond får, efter Finansinspektionens tillstånd, överlåta förvaltningen av fonden till en AIF-förvaltare om överlåtelsen sker och AIF-förvaltaren har ansökt om tillstånd enligt den nya lagen senast den 22 juli 2014. För sådana överlåtelser gäller äldre bestämmelser i lagen om investeringsfonder om informationskrav och om förvaltarens skyldigheter vid överlåtelse.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Stockholm* konstaterar att utredningens förslag innehåller vissa begreppsändringar. Bl.a. ändras det nuvarande begreppet "fondverksamhet" så att det enbart avser sådana fonder som i dag benämns värdepappersfonder. I och med lagändringen ändras också innebörden av vad ett befintligt fondbolag har tillstånd för. *Kammarrätten* konstaterar att begreppet "värdepappersfond" under en

övergångstid kan ha olika betydelser (s. 517 ff. i betänkandet). Enligt kammarrätten bör frågor rörande begreppsändringar samt övergångsbestämmelser och gränsdragningar utvecklas närmare i det fortsatta lagstiftningsarbetet. *Svenska Bankföreningen* anför att det bör förtydligas när förvaringsinstitutets nya rutiner och processer ska finnas på plats, särskilt avseende fondbolag och förvaltare som bedriver verksamhet före den 22 juli 2013. För det fall ett fondbolag inte har anpassat sin verksamhet enligt de nya reglerna kommer det enligt föreningen att vara svårt för förvaringsinstitutet att uppfylla de krav som ställs på institutet. Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Fondbolag som förvaltar specialfonder kommer från och med ikraftträdandet av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder att vara AIF-förvaltare när det gäller deras förvaltning av specialfonder. Fondbolagen kommer till stor del redan att uppfylla kraven i AIFM-direktivet genom att de uppfyller kraven i LIF. I några avseenden kommer det dock att krävas viss anpassning av verksamheten. Det gäller t.ex. kravet på oberoende värdering (artikel 19) och hanteringen av exponeringar med finansiell hävstång (artiklarna 15.4 och 25). Fondbolag som förvaltar specialfonder ska senast den 22 juli 2014 ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare hos Finansinspektionen (se avsnitt 18.2.1). Dessa fondbolag bör påbörja processen med att anpassa sig till den nya lagstiftningen så att de uppfyller de krav som uppställs för att få tillstånd. De kommer dock att omfattas av lättnadsregeln i AIFM-direktivet som innebär att de inte behöver informera Finansinspektionen om sådant som redan framgår av fondbolagets tidigare ansökan om tillstånd och ändringar i verksamheten (artikel 7.4). Fondbolag som vid ikraftträdandet av den nya lagen har tillstånd enligt LIF att driva verksamhet avseende specialfonder bör få, om en ansökan om tillstånd enligt den nya lagen har getts in till Finansinspektionen senast den 22 juli 2014, fortsätta att driva denna verksamhet enligt äldre bestämmelser till dess att ansökan har prövats slutligt. Om tillstånd vägras, ska fondbolaget upphöra med verksamheten.

Värdepappersinstitut, dvs. värdepappersbolag eller svenska kreditinstitut, som har tillstånd enligt 1 kap. 5 § LIF för fondverksamhet avseende specialfonder kan inte få tillstånd som AIF-förvaltare (se avsnitt 7.1.3). Värdepappersinstitut som förvaltar specialfonder måste därmed ansöka om omvandling av sitt tillstånd hos Finansinspektionen senast den 22 juli 2014 om det avser att fortsätta att förvalta specialfonder. Värdepappersinstitut som har tillstånd att förvalta specialfonder har i sin ursprungliga tillståndsansökan lämnat information om bolaget och dess ägare (3 och 24 kap. lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden samt 3 och 5 kap. Finansinspektionens föreskrifter [FFFS 2007:16] om värdepappersrörelse) samt om fonderna (4 kap. 9 § LIF). I den mån den informationen fortfarande är aktuell behöver den inte lämnas på nytt i ansökan om omvandling av tillståndet. En ansökan om omvandling av tillståndet innebär att värdepappersinstitutet förklarar sig avstå från tillståndet enligt lagen om värdepappersmarknaden (25 kap. 5 § första stycket 3) och samtidigt ansöker om tillstånd som AIF-förvaltare enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som vid ikraftträdandet av den nya lagen om förvaltare av alternativa

investeringsfonder har tillstånd enligt LIF att driva verksamhet avseende specialfonder bör få, om en ansökan om tillstånd enligt den nya lagen har getts in till Finansinspektionen senast den 22 juli 2014, fortsätta att driva denna verksamhet enligt äldre bestämmelser till dess att ansökan har prövats slutligt. Om tillstånd vägras, ska bolaget eller institutet upphöra med verksamheten.

Om värdepappersinstitutet driver någon annan verksamhet än den som får drivas av en AIF-förvaltare som sidoverksamhet till fondförvaltningen måste institutet antingen upphöra med denna verksamhet eller överlåta förvaltningen av specialfonder till en annan förvaltare. Bestämmelserna om överlåtelse av förvaltningen av en investeringsfond i 9 kap. 1 § LIF kommer i och med ikraftträdandet av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder att gälla endast överlåtelser till fondbolag. En övergångsbestämmelse enligt vilken värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som vid ikraftträdandet av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder förvaltar en specialfond får överlåta förvaltningen av fonden till en AIF-förvaltare om överlåtelserna sker och AIF-förvaltaren har tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder senast den 22 juli 2014 eller, om AIF-förvaltaren är etablerad i ett annat land inom EES, överlåtelserna sker och AIF-förvaltaren har tillstånd enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU senast den 22 juli 2014 bör därför tas in i den nya lagen. En sådan överlåtelse bör kräva tillstånd från Finansinspektionen. För sådana överlåtelser bör bestämmelserna om informationskrav i 9 kap. 4 § LIF och om förvaltarens skyldigheter i 9 kap. 5 § LIF gälla. Det innebär att ett värdepappersbolag eller ett svenskt kreditinstitut som vid ikraftträdandet av den nya lagen förvaltar en specialfond, under övergångsperioden från och med den 22 juli 2013 till den 22 juli 2014, antingen får ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare – och då samtidigt förklara att det avstår från tillståndet för värdepappersrörelse eller bank- eller finansieringsrörelse – eller överlåta förvaltningen av specialfonden till ett fondbolag enligt LIF eller överlåta förvaltningen av specialfonden till en AIF-förvaltare som har tillstånd enligt den nya lagen.

Fondbolag som har tillstånd enligt 1 kap. 4 § LIF att driva fondverksamhet får förvalta värdepappersfonder och specialfonder. Genom införandet av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ändras dock begreppet fondverksamhet i LIF på så sätt att det enbart ska avse värdepappersfonder. I och med lagändringen ändras också omfattningen av ett fondbolags tillstånd för fondverksamhet enligt LIF. Någon särskild övergångsbestämmelse behövs inte för detta.

Kammarrätten i Stockholm har anfört att enligt utredningens förslag kommer begreppet ”värdepappersfond” under en övergångstid att kunna ha olika betydelser samt att frågor rörande begreppsändringar, övergångsbestämmelser och gränsdragningar utvecklas närmare i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Begreppet värdepappersfond har behandlats i avsnitt 5.4. Som framgår där anser regeringen att begreppet värdepappersfond ska kvarstå. Frågor rörande övergångsbestämmelser m.m. har utvecklats närmare i bl.a. avsnitt 18.

Svenska Bankföreningen har anfört att det bör förtydligas när förvaringsinstitutets nya rutiner och processer ska finnas på plats, särskilt avseende fondbolag och förvaltare som bedriver verksamhet före den 22

juli 2013. För det fall ett fondbolag inte har anpassat sin verksamhet enligt de nya reglerna kommer det enligt föreningen att vara svårt för förvaringsinstitutet att uppfylla de krav som ställs på institutet.

Så länge ett fondbolag som förvaltar specialfonder följer bestämmelserna i LIF gäller bestämmelserna om förvaringsinstitut i LIF för det förvaringsinstitut som har utsetts till fondbolagets förvaringsinstitut. När ett fondbolag har fått tillstånd som AIF-förvaltare enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder gäller däremot bestämmelserna om förvaringsinstitut i den nya lagen för det förvaringsinstitut som AIF-förvaltaren har utsett till AIF:ens förvaringsinstitut.

18.2.6 Förvaltningsbolag som driver verksamhet från filial i Sverige

Regeringens förslag: Förvaltningsbolag som vid ikraftträdandet av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder har tillstånd att marknadsföra andelar i företaget i Sverige enligt lagen om investeringsfonder får, om en ansökan om tillstånd enligt den nya lagen har getts in till Finansinspektionen senast den 22 juli 2014, fortsätta att driva denna verksamhet enligt äldre bestämmelser till dess att ansökan har prövats slutligt. Om tillstånd vägras, ska förvaltningsbolaget upphöra med verksamheten.

Utredningen föreslår ingen övergångsbestämmelse.

Remissinstanserna: *Fondbolagens förening* framhåller att det behövs en övergångsbestämmelse för de förvaltningsbolag som för närvarande driver verksamhet från filial i Sverige och som kommer att omfattas av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Skälen för regeringens förslag: Förvaltningsbolag som driver verksamhet från filial i Sverige enligt 1 kap. 8 § LIF kommer att behöva ansöka om tillstånd enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Ett förvaltningsbolag som vid ikraftträdandet av den nya lagen har tillstånd enligt LIF att driva verksamhet från filial bör få, om en ansökan om tillstånd enligt den nya lagen har getts in till Finansinspektionen senast den 22 juli 2014, fortsätta att driva denna verksamhet enligt äldre bestämmelser till dess att ansökan har prövats slutligt. Om tillstånd vägras, ska förvaltningsbolaget dock upphöra med verksamheten.

18.2.7 Fondföretag som marknadsför andelar i företaget i Sverige

Regeringens förslag: Fondföretag som vid ikraftträdandet av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder har tillstånd att marknadsföra andelar i företaget i Sverige enligt lagen om investeringsfonder får, om en ansökan om tillstånd har getts in till Finansinspektionen senast den 22 juli 2014, fortsätta att driva denna verksamhet enligt äldre bestämmelser till dess att ansökan har prövats

slutligt. Om tillstånd vägras, ska fondföretaget upphöra med verksamheten.

Utredningen föreslår ingen övergångsbestämmelse.

Remissinstanserna: *Fondbolagens förening* framhåller att det behövs en övergångsbestämmelse för de fondföretag som har tillstånd enligt 1 kap. 9 § LIF och som för närvarande marknadsför sina andelar i Sverige och som kommer att omfattas av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Skälen för regeringens förslag: Fondföretag som har tillstånd enligt 1 kap. 9 § LIF att marknadsföra andelar i företaget i Sverige kommer att behöva ansöka om tillstånd enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Ett fondföretag som vid ikraftträdandet av den nya lagen har tillstånd enligt LIF att marknadsföra andelar bör få, om en ansökan om tillstånd enligt den nya lagen har getts in till Finansinspektionen senast den 22 juli 2014, fortsätta att driva denna verksamhet enligt äldre bestämmelser till dess att ansökan har prövats slutligt. Om tillstånd vägras, ska fondföretaget upphöra med verksamheten.

19 Förslagets konsekvenser

19.1 Inledning

AIFM-direktivet reglerar juridiska personer vars normala verksamhet består i förvaltning av en eller flera AIF:er. Genom AIFM-direktivet införs en harmoniserad EU-rättslig reglering av AIF-förvaltare. I direktivet definieras AIF:er som företag för kollektiva investeringar, inbegripet dess delfonder, som tar emot kapital från ett antal investerare för att investera det i enlighet med en fastställd investeringspolicy till förmån för dessa investerare, och som inte omfattas av krav på auktorisation enligt direktiv 2009/65/EG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (UCITS-direktivet). Med förvaltning avses åtminstone portföljförvaltning eller riskhantering. I syfte att säkerställa att alla AIF-förvaltare omfattas av effektiv tillsyn och kontroll införs genom AIFM-direktivet en rättsligt bindande ordning för auktorisation och tillsyn som gäller för alla förvaltare av AIF:er. Ordningen ska tillämpas oavsett var den förvaltade fonden har sin rättsliga hemvist. Av hänsyn till proportionalitet ska direktivet inte tillämpas på AIF-förvaltare som förvaltar portföljer av AIF:er där värdet av de sammanlagda tillgångarna inte överstiger tröskelvärdena i direktivet. Enligt direktivet krävs dock att sådana AIF-förvaltare åtminstone ska vara registrerade hos den behöriga myndigheten i hemlandet och regelbundet lämna information till myndigheten. AIFM-direktivet ska genomföras i svensk rätt och något alternativ till att genomföra direktivet står inte till buds.

En central utgångspunkt för utformningen av regeringens förslag är att det inte bör ställas högre krav på AIF-förvaltare än de som ställs upp i AIFM-direktivet, om det inte är motiverat av investerare skyddsskäl. Genomförandet av direktivet lämnar endast ett begränsat utrymme för nationella särregler. Regeringen föreslår att det inte ställs upp några krav utöver minimikraven i AIFM-direktivet när det gäller AIF-förvaltare som förvaltar portföljer av AIF:er där värdet av de sammanlagda tillgångarna inte överstiger tröskelvärdena. Enbart AIF-förvaltare som har tillstånd enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder föreslås emellertid få förvalta specialfonder. Medlemsstaterna får enligt AIFM-direktivet införa eller fortsätta att tillämpa nationell fondreglering för AIF:er som är etablerade på det egna territoriet. Enligt direktivet får medlemsstaterna även avgöra vad som ska gälla för marknadsföring av andelar eller aktier i AIF:er till icke-professionella investerare på det egna territoriet. Regeringen föreslår att befintliga regler för specialfonder i lagen (2004:46) om investeringsfonder (LIF) förs över i sak oförändrade till den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Med undantag för specialfonder innebär regeringens förslag inte någon reglering av AIF:er.

AIFM-direktivet genomförs huvudsakligen i en ny lag om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

19.2 Problembeskrivning

Med anledning av finanskrisen konstaterade Europeiska rådet och kommissionen att alla relevanta aktörer på finansmarknadsområdet bör omfattas av lämplig reglering och tillsyn. Detta överensstämmer även med de slutsatser som G20 kom överens om i november 2008. I kommissionens konsekvensanalys till förslaget till AIFM-direktiv utpekades AIF-förvaltarna visserligen inte som någon orsak till finanskrisen¹. Kommissionen menade dock att krisen tydliggjort den roll som AIF-förvaltarna spelar på finansmarknaden och pekade på en rad risker som AIF-förvaltares verksamhet innebar bl.a. för stabiliteten, se avsnitt 4.3. Enligt kommissionens konsekvensanalys uppgår den förvaltade portföljförmögenheten för AIF:er till cirka en tredjedel av den sammanlagda portföljförmögenheten för UCITS-fonder inom EU. År 2010 uppgick den sammanlagda portföljförmögenheten i AIF:er till cirka 18 procent av den sammanlagda bruttonationalprodukten inom EU. Kommissionen anser att det befintliga europeiska regelverk som omfattar AIF-förvaltare är fragmenterat och därför ett hinder för effektiv reglering, tillsyn och övervakning på makronivå. Regelverket anses också begränsa marknadsintegrationen och utvecklingen av den inre marknaden för de finansiella produkter som marknadsförs av AIF-förvaltare.

Ett viktigt syfte med AIFM-direktivet är således att skapa harmoniserade krav för tillståndsgivning och tillsyn över AIF-förvaltare och ett gemensamt regelverk för att hantera de risker som investerare i AIF:er utsätts för. Detta för att främja den finansiella stabiliteten, stärka investerarskyddet och skapa förutsättningar för en effektiv gränsöverskridande distribution av AIF:er för utvecklingen av en inre marknad.

19.3 Ikraftträdande m.m.

Lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder föreslås träda i kraft den 22 juli 2013. Reglerna i AIFM-direktivet för vissa tredjelands-situationer, bl.a. avseende förvaltnings- och marknadsföringspassen för icke EES-baserade AIF-förvaltare har dock ett fördröjt och villkorat genomförande, se avsnitt 18.1.

AIF-förvaltare som vid ikraftträdandet av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder driver verksamhet som är tillståndspliktig enligt den lagen ska senast den 22 juli 2014 ansöka om tillstånd hos Finansinspektionen. AIF-förvaltare som förvaltar portföljer av AIF:er där värdet av de sammanlagda tillgångarna inte överstiger tillämpligt tröskelvärde ska senast samma datum anmäla sig för registrering hos Finansinspektionen. De företag som berörs är dels AIF-förvaltare som driver verksamhet som i dag är tillståndspliktig enligt 1 kap. 9 § LIF (förvaltare av specialfonder), dels AIF-förvaltare som

¹ Commission Staff Working Document Accompanying the proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on Alternative Investment Fund Managers and amending Directives 2004/39/EC and 2009/.../EC – Impact Assessment, COM(2009) 207, SEC (2009) 576.

driver verksamhet som i dag inte är tillståndspliktig (t.ex. förvaltare av riskkapitalfonder). De berörda företagen har således ett år på sig att anpassa sig till den nya lagstiftningen så att de uppfyller de krav som ställs upp för att få tillstånd som AIF-förvaltare.

Särskilda informationsinsatser från Finansinspektionen behövs i syfte att nå ut till de berörda företagen, i synnerhet de företag som i dag driver verksamhet som inte är tillståndspliktig men som omfattas av AIFM-direktivet.

19.4 Berörda företag och andra aktörer

Förslaget berör alla förvaltare av AIF:er, dvs. fondbolag och värdepappersinstitut som förvaltar specialfonder samt förvaltare av andra typer av AIF:er såsom riskkapitalfonder och fastighetsfonder, se avsnitt 6.1. Förslaget berör också vissa myndigheter, framför allt Finansinspektionen, och även investerare i AIF:er.

19.5 Konsekvenser för AIF-förvaltare

19.5.1 Konsekvenser i allmänhet

AIFM-direktivet är tillämpligt på förvaltare av AIF:er. Förslaget till ny lag om förvaltare av alternativa investeringsfonder innebär att vissa AIF-förvaltare kommer att behöva ha tillstånd, medan övriga AIF-förvaltare kommer att behöva vara registrerade hos Finansinspektionen, se avsnitt 6.4. Det innebär att förvaltare av AIF:er som inte står under tillsyn i dag måste ansöka om tillstånd eller anmäla sig för registrering hos Finansinspektionen. Det gäller exempelvis riskkapitalbolag, eller motsvarande aktörer på riskkapitalmarknaden, samt förvaltare av fastighets- och infrastrukturfonder. Detta innebär att fler aktörer på den svenska fondmarknaden kommer att regleras i näringsrättslig lagstiftning. Tillstånd kommer enligt förslaget att krävas om de förvaltade AIF:ernas sammanlagda tillgångar överstiger tröskelvärdena i AIFM-direktivet, om förvaltaren förvaltar specialfonder eller om förvaltaren vill marknadsföra AIF:er till icke-professionella investerare. Tillstånd som AIF-förvaltare kommer också att krävas för att en AIF-förvaltare ska fritt kunna marknadsföra andelar eller aktier i de AIF:er som förvaltaren förvaltar till professionella investerare i andra länder inom EES. För övriga AIF-förvaltare kommer registrering att krävas. Vissa konsumentskyddsregler som i dag gäller avseende specialfonder, som t.ex. kapitalkrav hos förvaltaren, förvaringsinstitut och värdering finns även i AIFM-direktivet. Beträffande fonder som ska marknadsföras till icke-professionella investerare föreslår regeringen krav som går utöver minimikraven i direktivet, se närmare om detta i avsnitt 9.4. Dessa krav kommer att få vissa kostnadsmässiga konsekvenser för AIF-förvaltarna och kan leda till att färre aktörer kan komma att vara verksamma på marknaden. Detta riskerar att försämra konkurrensen men kan också betraktas som en slags marknadssanering, där eventuella oseriösa aktörer försvinner och bidrar samtidigt till konkurrens på lika villkor. De mer omfattande kraven

kommer även att öka insynen i AIF:erna och därmed ge ett högre konsumentskydd.

Regeringens förslag att behålla gällande reglering av specialfonder motiveras av konsumentskyddsskäl och utvecklingen av antalet specialfonder på fondmarknaden. Enligt regeringens uppfattning bör förslaget avseende specialfonder inte få några påtagliga konsekvenser i och med att det motsvarar det gällande regelverket för specialfonder. En sådan reglering, som går utöver minimikraven i AIFM-direktivet och som gäller för fonder som riktar sig till icke-professionella investerare, är förenlig med direktivet, se avsnitt 9.3.

Vid utgången av 2012 hade 65 fondbolag och 23 värdepappersbolag beviljats tillstånd för att driva fondverksamhet avseende specialfonder i Sverige. Då övriga AIF-förvaltare inte står under tillsyn eller är registrerade hos Finansinspektionen är dessa svårare att uppskatta till antalet. Några exakta uppgifter om hur många övriga svenska AIF-förvaltare som antingen kommer att behöva tillstånd eller som frivilligt kommer att ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare finns inte att tillgå. Hur många svenska företag som faller inom tillämpningsområdet för den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder avgörs av vilka företag som träffas av definitionen av AIF-förvaltare. Storleken på AIF-förvaltarna bedöms variera kraftigt. Som jämförelse kan nämnas att fondbolag kan förvalta allt från en enskilda fond till över 100 fonder. Vid utgången av 2012 uppgick fondförmögenheten i svenska investeringsfonder till cirka 1 605 miljarder kronor, se närmare avsnitt 4.6.

Som tidigare nämnts omfattas bl.a. förvaltare av riskkapitalfonder av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Enligt Svenska Riskkapitalföreningen (SVCA) förvaltar de riskkapitalbolag som är verksamma i Sverige i dag cirka 470 miljarder kronor. Ungefär 85 procent av investeringarna i svenska riskkapitalfonder kommer från utlandet.

Förvaltningen av riskkapitalfonder är emellertid ofta organiserad genom gränsöverskridande avtal, vilket gör att frågan om var förvaltaren ska anses vara etablerad måste avgöras med hänsyn till omständigheterna i varje enskilt fall. Antalet AIF-förvaltare som kommer att ansöka om tillstånd beror även på beräkningen av tröskelvärdena samt på hur många som väljer att frivilligt ansöka om tillstånd i stället för registrering.

För att få en uppfattning om konsekvenserna av genomförandet av AIFM-direktivet gjorde Finansinspektionen under våren 2011 en förstudie. I samband med denna gjordes en grov uppskattning av antalet AIF-förvaltare som kan komma att stå under Finansinspektionens tillsyn enligt det nya regelverket. Uppskattningen baserades på intervjuer med större institutionella investerare, information från branschorganisationer och aktörer på riskkapitalmarknaden och Finansinspektionens egna register m.m. Av tabell 2 framgår en uppskattning av antalet företag som kan komma att ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare hos Finansinspektionen till följd av det nya regelverket. Förvaltare av specialfonder återfinns inte i tabellen då de redan i dag står under tillsyn.

Tabell 2 Företag som kan komma att stå under Finansinspektionens tillsyn, ungefärligt antal

	AIF-förvaltare	Möjliga AIF-förvaltare	Självvalt tillstånd	Ej klassificerade	Totalt
Förvaltare av riskkapitalfonder	10	15	50	45	120
Förvaltare av fastighetsfonder	5	10	10	10	35
Förvaltare av övriga AIF:er	5	5	10	15	35
Totalt	20	30	70	70	190

I kolumnen "AIF-förvaltare" anges svenska förvaltare som förvaltar AIF:er vars sammanlagda portföljförmögenhet överstiger tröskelvärdena i AIFM-direktivet och som därför blir skyldiga att ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare. I kolumnen "Möjliga AIF-förvaltare" redovisas förvaltare som på grund av legal struktur eller gränsöverskridande avtal kan komma att bli tillståndspliktiga i ett annat land än Sverige. I kolumnen "Självvalt tillstånd" anges förvaltare som förvaltar fonder vars sammanlagda portföljförmögenhet understiger tröskelvärdena, men som ändå kan komma att välja att ansöka om tillstånd. I kolumnen "Ej klassificerade" anges övriga förvaltare som inte kunnat indelas i någon av de andra kategorierna. Uppgifterna ska betraktas med stor försiktighet. Det antal företag som faktiskt kommer att bli tillståndspliktiga i Sverige eller frivilligt ansöka om tillstånd kan skilja sig väsentligt från de uppgifter som redovisas här.

För förvaltning av sådana AIF:er som är specialfonder krävs redan i dag tillstånd för fondverksamhet enligt LIF. Fondbolag som förvaltar specialfonder kommer dock att behöva ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare. För fondbolag som förvaltar enbart värdepappersfonder bedöms konsekvenserna av förslaget att bli begränsade, då det nuvarande tillståndet kommer att omvandlas automatiskt i och med den nya innebörden av begreppet fondverksamhet i LIF. Sådana fondbolag kommer dock att behöva anpassa fondbestämmelser, informationsbroschyr och annat material avseende de förvaltade fonderna till den föreslagna nya terminologin i LIF. En sådan anpassning torde dock kunna ske successivt i takt med att andra ändringar och justeringar görs i dessa handlingar, och kostnaderna bedöms därför bli begränsade, se avsnitt 19.6.

Enligt gällande rätt kan värdepappersinstitut, dvs. värdepappersbolag och svenska kreditinstitut, få tillstånd från Finansinspektionen för fondverksamhet som avser specialfonder. AIFM-direktivet medger emellertid inte att en AIF-förvaltare ägnar sig åt någon annan verksamhet än förvaltning av AIF:er. En extern AIF-förvaltare får dock förvalta en värdepappersfond om förvaltaren har tillstånd för sådan förvaltning enligt LIF. En AIF-förvaltare får vidare tillhandahålla diskretionär portföljförvaltning och tillhandahålla vissa sidotjänster i enlighet med artikel 6.4 i AIFM-direktivet. Ett värdepappersinstitut kommer inte kunna få tillstånd att förvalta AIF:er enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Värdepappersbolag som har tillstånd för fondverksamhet avseende specialfonder, och vars verksamhet i övrigt uppfyller

villkoren för tillstånd som AIF-förvaltare, kommer därför att behöva ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare för att få fortsätta att förvalta specialfonder. Enligt uppgift från Finansinspektionen har dock samtliga 23 värdepappersbolag som i dagsläget har tillstånd för fondverksamhet avseende specialfonder även tillstånd för annan verksamhet som inte är förenlig med den verksamhet en AIF-förvaltare får driva.² Dessa värdepappersbolag måste därför omorganisera verksamheten t.ex. genom att överlåta fondförvaltningen till ett bolag som uppfyller villkoren för att få tillstånd som AIF-förvaltare alternativt upphöra med annan tillståndspliktig verksamhet och ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare. En omorganisation av verksamheten medför konsekvenser i form av bl.a. materiella och administrativa kostnader och kostnader till följd av kapitalkrav, se avsnitt 19.6.

Även fondbolag som förvaltar specialfonder kommer att behöva ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare. Fondbolag kan dock kombinera verksamhet som AIF-förvaltare med övrig fondverksamhet. För de 65 fondbolag som vid utgången av 2012 hade tillstånd för förvaltning av specialfonder förväntas förslaget medföra kostnader i samband med övergången till det nya regelverket och hanteringen av tillstånd. Kostnader för förvaltare av specialfonder uppstår även till följd av kravet på att en AIF-förvaltare ska ha antingen en ansvarsförsäkring eller extra medel i kapitalbasen för att täcka risker för skadeståndsansvar. Vad avser verksamhets- och informationskraven bedöms förslagen i allt väsentligt motsvara gällande regelverk. Reglerna i AIFM-direktivet om högsta nivå på finansiell hävstång kan ge konsekvenser i fråga om begränsningar för vilka investeringsstrategier som är möjliga att tillämpa för vissa typer av AIF:er.

Den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder innehåller krav på bl.a. tillstånd, kapital och organisation vilket alla AIF-förvaltare inte omfattas av i dag. Sådana krav medför högre inträdeskostnader för AIF-förvaltare och kan därmed utgöra etableringshinder. Sådana etableringshinder kan i viss mån hämma konkurrensen på fondmarknaden och leda till att antalet aktörer begränsas. Samtidigt blir en större del av fondmarknaden reglerad vilket bidrar till konkurrens på lika villkor. AIF-förvaltare vars förvaltade fonders sammanlagda tillgångsvärden inte överstiger tröskelvärdena i AIFM-direktivet kommer att behöva anmäla sig för registrering samt lämna regelbunden information till Finansinspektionen men de kommer inte att behöva uppfylla alla krav i det nya regelverket. Om en sådan AIF-förvaltare väljer att ansöka om tillstånd kommer det å ena sidan att innebära ökade kostnader och administrativ börda för att uppfylla alla krav i regelverket. Å andra sidan kommer det att innebära att förvaltaren kommer att kunna få ett marknadsföringspass och fritt kunna marknadsföra andelar eller aktier i de AIF:er som förvaltaren förvaltar till professionella investerare i andra länder inom EES.

² Bedömningen är gjord mot bakgrund av de tillstånd som beviljats. I vilken utsträckning de dessa bolag i praktiken utnyttjar samtliga tillstånd har inte undersökts. Inget kreditinstitut hade vid den nämnda tidpunkten haft tillstånd för förvaltning av specialfonder.

Konsekvenser för förvaltare av riskkapitalfonder

Förslaget innebär nya förutsättningar för investeringar på riskkapitalområdet. På detta område finns det i dag inte någon näringsrättslig reglering. Tillståndsplikt, administrativa krav och ökade kapitalkostnader för riskkapitalverksamhet kan indirekt komma att påverka möjligheterna till finansiering, tillväxt och utveckling för små och medelstora företag, vilket i sin tur kan få konsekvenser för samhällsekonomin i stort. Som tidigare beskrivits skiljer sig riskkapitalverksamhet på många sätt från den fondverksamhet som drivs enligt LIF, se avsnitt 4.5. Riskkapitalfonder vänder sig i huvudsak till institutionella investerare, såsom pensionsfonder och försäkringsbolag, fonderna är stängda och illikvida och investeringarna utgörs av tillgångar som inte är föremål för allmän handel och är därför svåra att värdera. Trots olikheterna skapas genom AIFM-direktivet ett gemensamt regelverk för förvaltare av riskkapitalfonder och andra AIF:er. Regeringen har tagit riskkapitalfondernas särskilda investeringsstruktur i beaktande och understrukit vikten av flexibilitet vid exempelvis bedömningar av när tillståndsplikten inträder för förvaltare av en sådan fond. Förvaltare av riskkapitalfonder föreslås få marknadsföra AIF:er till en snäv krets av icke-professionella investerare som avses i förordningen om europeiska riskkapitalfonder, utan att behöva tillstånd som AIF-förvaltare, se avsnitt 9.5. Dessa investerare tillhör inte den kategori av icke-professionella investerare som är i behov av den högsta nivån av konsumentskydd. Att ställa samma krav på marknadsföring till denna kategori av investerare som till icke-professionella investerare är enligt regeringens uppfattning inte motiverat av konsumentskyddsskäl och det skulle samtidigt riskera att försvåra funktionssättet på en fungerande marknad.

En ytterligare omständighet att beakta är tillgången till förvaringsinstitut för riskkapitalfonder. Med hänsyn till kravet på att ett förvaringsinstitut ska vara etablerat i samma land som AIF:en kan tillgången på förvaringsinstitut i få stor betydelse för var riskkapitalfonder etableras när det nya regelverket börjar tillämpas. Regeringens förslag innebär att möjligheten i AIFM-direktivet att tillåta fler kategorier av förvaringsinstitut utnyttjas, se avsnitt 12.1.

Gränsöverskridande verksamhet

Bestämmelserna i AIFM-direktivet om verksamhet över gränserna är i stora drag utformade som motsvarande regler i andra direktiv på värdepappersmarknadsområdet (t.ex. UCITS-direktivet och MiFID). De s.k. förvaltnings- och marknadsföringspassen genomförs genom bestämmelser om underrättelser om gränsöverskridande marknadsföring och förvaltning i de situationer när både AIF-förvaltaren och AIF:en är EES-baserade. Regleringen i AIFM-direktivet kompliceras dock av att särskilda regler är tillåtna om AIF:erna ska marknadsföras till icke-professionella investerare samt av reglerna om verksamhet över gränserna avseende fonder och förvaltare med hemvist utanför EES (tredjeland), se avsnitt 15.

En svensk AIF-förvaltare som förvaltar EES-baserade AIF:er och som avser att marknadsföra andelar eller aktier i en sådan AIF till professionella investerare i ett annat land inom EES, ska därmed

underrätta Finansinspektionen innan verksamheten inleds. En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare som i sitt hemland har tillstånd som AIF-förvaltare får till professionella investerare i Sverige, utan tillstånd enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, marknadsföra andelar eller aktier i EES-baserade AIF:er som förvaltas av förvaltaren efter det att underrättelse har getts in till den behöriga myndigheten i hemlandet.

En svensk eller en utländsk EES-baserad AIF-förvaltare föreslås få marknadsföra andelar eller aktier i en EES-baserad AIF till icke-professionella investerare i Sverige efter tillstånd av Finansinspektionen. Tillstånd får ges under förutsättning att förvaltaren har tillstånd som AIF-förvaltare enligt AIFM-direktivet och andelarna eller aktierna i AIF:en är upptagna till handel på en reglerad marknad, uppfyller kraven på ett faktablad eller att AIF:en är en specialfond eller en utländsk AIF som motsvarar en specialfond, se avsnitt 15.2.1.

För en svensk och en utländsk EES-baserad AIF-förvaltare som förvaltar en icke EES-baserad AIF som avser att marknadsföra AIF:en till icke-professionella investerare i Sverige ska samma regler gälla. Enligt gällande regelverk (LIF) får fonder marknadsföras i Sverige efter tillstånd från Finansinspektionen, vilket får ges om fonderna uppfyller motsvarande krav som ställs på en svensk specialfond (jfr 1 kap. 9 och 10 §§ LIF)³. Det innebär att villkoren för att marknadsföra svenska och utländska motsvarigheter till specialfonder på den svenska marknaden är i princip är likvärdiga även i dag. I slutet av 2012 fanns 36 fondföretag som hade beviljats tillstånd att marknadsföra andelar i företaget i Sverige enligt 1 kap. 9 § LIF. Någon tillförlitlig uppgift om hur stor fondförmögenheten är i de utländska fonder som marknadsförs i Sverige med stöd av LIF finns inte att tillgå.

Vidare finns ett stort antal utländska förvaltare som inte driver tillståndspliktig verksamhet i dag men som marknadsför⁴ AIF:er i Sverige. I Finansinspektionens förstudie från 2011 finns uppgifter om de utländska AIF-förvaltare som marknadsför AIF:er i Sverige, se tabell 3. När det gäller icke EES-baserade AIF-förvaltare kommer de inte att kunna få något förvaltnings- och marknadsföringspass förrän tidigast om några år, se avsnitt 18.1.

Tabell 3 Utländska förvaltare som marknadsför AIF:er i Sverige men som inte är tillståndspliktiga i dag, ungefärligt antal

Förvaltare av riskkapitalfonder	500
Förvaltare av fastighetsfonder	100
Förvaltare av hedgefonder	100
Totalt	700

³ Fonder som inte uppfyller kraven i LIF kan, som alternativ, marknadsföras under regelverket om prospekt, om förutsättningarna i det regelverket är uppfyllda.

⁴ Uppskattningen av utländska förvaltare som kan komma att bli tillståndspliktiga kan innehålla förvaltare som inte direkt marknadsför sig till svenska investerare utan där investeringarna kan ha skett genom uppsökande verksamhet eller liknande.

Gränsöverskridande förvaltning och marknadsföring av AIF:er underlättas av harmoniserade EU-regler. Förslaget innebär därför också positiva konsekvenser för EES-baserade förvaltare av EES-baserade AIF:er, som har tillstånd i sitt hemland, genom möjligheten att marknadsföra andelar eller aktier i AIF:er till professionella investerare inom EES genom ett underrättelseförfarande, se avsnitt 15.2.1. I dag är sådan marknadsföring avhängig nationell lagstiftning i respektive land inom EES. Förfarandet för svenska AIF-förvaltare som marknadsför andelar eller aktier i EES-baserade AIF:er till professionella investerare i andra länder inom EES kommer med de föreslagna reglerna därmed att bli enklare. På samma sätt kommer det att bli enklare för utländska EES-baserade AIF-förvaltare att marknadsföra andelar i EES-baserade AIF:er till professionella investerare i Sverige. Regeringen har vidare strävat efter att skapa så lika konkurrensvillkor som möjligt för förvaltare och fonder oavsett om de hör hemma inom EES eller i tredjeländ, se avsnitt 15.3.2.

19.5.2 Konsekvenser för små företag

De krav som i och med den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder kommer att ställas på AIF-förvaltare kan komma att bli särskilt betungande för små företag med begränsade resurser. I och med de tröskelvärden som finns i AIFM-direktivet har viss hänsyn till små företag redan tagits vid utformningen av direktivet. Vissa av kraven gäller också endast om företagen väljer att driva gränsöverskridande verksamhet eller delegera verksamhet. Små företag bedöms vara mer benägna att delegera verksamhet än stora företag och dessa krav kan därför komma att bli särskilt betungande. Små företag bedöms i dag även vara mindre benägna att driva gränsöverskridande verksamhet än större företag. Skulle små företag bli mer benägna att driva gränsöverskridande verksamhet, kan en del av kraven uppvägas av de möjligheter som ges i form av marknadsförings- och förvaltningspass som innebär att det kommer att bli enklare att driva gränsöverskridande verksamhet jämfört med i dag.

19.5.3 Påverkan på konkurrensförhållanden

Som tidigare nämnts är ett viktigt syfte bakom AIFM-direktivet att uppnå harmoniserade krav för tillståndsgivning och tillsyn över AIF-förvaltare. Förslaget innebär att många företag som i dag inte omfattas av någon näringsrättslig reglering kommer att bli antingen tillståndspliktiga eller föremål för registreringskrav. Utformningen av AIFM-direktivet utgår från proportionalitet och tar på så sätt hänsyn till storleken på respektive verksamhet, vilket regeringen anser bör, förutom att ta hänsyn till små företag, främja konkurrens på lika villkor. Att ställa samma krav på förvaltare av olika typer av AIF:er är enligt regeringens uppfattning bra ur konkurrenshänseende. *Konkurrensverket* anför i sitt remissvar att med harmoniserade regler kommer det att finnas bättre förutsättningar för

likvärdig behandling av finansinstitut i EU och gränsöverskridande konkurrens.

19.6 Företagens kostnader och tidsåtgång

19.6.1 Inledning

De kostnader som förslaget kommer att medföra för AIF-förvaltarna kan delas upp i materiella, finansiella och administrativa kostnader. Kostnaderna kan komma att variera beroende på stora skillnader i de verksamheter som olika AIF-förvaltare kommer att driva samt i vilken utsträckning verksamheten redan i dag motsvarar kraven i AIFM-direktivet eller redan har tillstånd enligt LIF. För de AIF-förvaltare som blir tillståndspliktiga, eller frivilligt väljer att ansöka om tillstånd, är det rimligt att anta att det nya regelverket kommer att medföra både initiala kostnader för tillståndsansökan och anpassning av verksamheten till de nya kraven samt löpande kostnader för att uppfylla de krav som ställs i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. AIF-förvaltarna kommer även att behöva betala avgift till Finansinspektionen för tillståndsprövning och löpande tillsyn. För AIF-förvaltare som enbart blir föremål för registrering hos Finansinspektionen bedöms kostnaderna för anpassning till de nya reglerna bli begränsade.

19.6.2 Materiella kostnader

Med materiella kostnader avses de kostnader som uppstår till följd av krav som medför att företagen behöver göra investeringar i anläggningar eller personal, anpassa produkter eller kostnader för att genomföra olika åtgärder. I avsnitt 19.5 nämns den påverkan som förslaget har på de värdepappersbolag som i dag har tillstånd för fondverksamhet avseende specialfonder tillsammans med tillstånd för annan verksamhet som inte är förenlig med den verksamhet en AIF-förvaltare får driva. Vid utgången av 2012 var de 23 stycken. Dessa företag kan välja att omorganisera sin verksamhet, dvs. dela upp sina olika verksamheter i olika bolag, alternativt avsäga sig tillstånd för verksamhet som inte är förenlig med AIFM-direktivet och ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare. De kostnadsmässiga konsekvenserna av en omorganisation kan grovt jämföras med kostnaderna för de företag som i dag inte är tillståndspliktiga och därför måste uppfylla de krav som ställs för att kunna ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare, däribland kapitalkrav. I nuläget är det svårt att exakt uppskatta hur många som kommer att omorganisera verksamheten respektive ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare. Enligt uppgifter från Finansinspektionen uppskattas att en övervägande majoritet av dessa bolag kommer att kunna ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare, men det råder givetvis stor osäkerhet om det verkliga utfallet.

I likhet med för andra finansiella företag finns det kapitalkrav för AIF-förvaltare. AIF-förvaltare som omfattas av tillståndsplikt gäller kapitalkrav och de ska ha ett startkapital som vid tidpunkten för beslut om tillstånd motsvarar minst 125 000 euro eller 300 000 euro för en extern

respektive en intern AIF-förvaltare. En AIF-förvaltare som förvaltar en fondförmögenhet som överstiger ett belopp motsvarande 250 miljoner euro ska vidare ha ytterligare egna medel i kapitalbasen. Dessa ytterligare medel ska motsvara minst 0,02 procent av det belopp med vilket fondförmögenheten överstiger ett belopp motsvarande 250 miljoner euro. Kapitalbasen, startkapitalet inberäknat, behöver dock inte vara högre än motsvarande 10 miljoner euro, se avsnitt 7.4. Reglerna om kapitalkrav överensstämmer till stor del med kapitalkraven i LIF som gäller för fondbolag. Kapitalkrav kommer givetvis att innebära ökade kostnader för de AIF-förvaltare som idag inte omfattas av någon näringsrättslig reglering, men bidrar samtidigt till ökat investerarskydd. Förvaltare av exempelvis riskkapital- och fastighetsfonder omfattas inte av LIF men kommer i och med den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder i många fall att bli tillståndspliktiga. För dessa företag kommer förslaget att medföra stora kostnader som hänför sig till verksamheten, såsom förändringar av IT-system samt etablerande av nya funktioner och rutiner. Beloppsmässigt är dessa konsekvenser mycket svåra att uppskatta.

19.6.3 Finansiella kostnader

Med finansiella kostnader avses de kostnader som uppstår till följd av krav på att betala skatter och avgifter. I detta fall utgörs de finansiella kostnaderna bl.a. av avgifter för Finansinspektionens prövning av ansökan om tillstånd som AIF-förvaltare samt årlig avgift för tillsyn. Finansinspektionen tar i dagsläget med stöd av förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen ut en avgift på 295 000 kronor av ett svenskt aktiebolag och 200 000 kronor av värdepappersbolag eller svenskt kreditinstitut som ansöker om tillstånd att driva fondverksamhet. Utöver detta tar Finansinspektionen ut en årlig tillsynsavgift enligt förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet. Av den förordningen framgår att för fondbolag är den lägsta årliga avgiften 30 000 kronor, vilket kan användas som jämförelse för AIF-förvaltare. Avgiften ska motsvara Finansinspektionens kostnader för tillsyn och regelgivning m.m. rörande fondbolagen, och de fördelas proportionellt på dessa efter storleken på den fondförmögenhet som de förvaltar. Ju större förmögenhet företagen förvaltar desto högre avgift får de betala. Ungefär 30 bolag har betalat den lägsta avgiften på 30 000 kronor och samtliga dessa fondbolag har förvaltat en fondförmögenhet på under 1,5 miljarder kronor. Som exempel kan även nämnas att en förvaltat fondförmögenhet på knappt 25 miljarder kronor har medfört en tillsynsavgift på cirka 450 000 kronor och en förvaltat förmögenhet på 125 miljarder kronor har medfört en tillsynsavgift på cirka 2 miljoner kronor. Sammanlagt har Finansinspektionen debiterat drygt 26 miljoner kronor i tillsynsavgifter för fondbolagen för år 2012.

19.6.4 Administrativa kostnader

Administrativa kostnader utgörs i första hand av företagens kostnader för att upprätta, lagra eller överföra information eller uppgifter som föranletts av krav i lagar, förordningar och myndigheters föreskrifter eller anvisningar i allmänna råd.

Nedan uppskattas de huvudsakliga administrativa kostnaderna som förslaget väntas medföra, tillsammans med kostnader till följd av informationskrav som följer av förslaget⁵. De faktiska kostnaderna kan komma att avvika mycket från de uppskattningar som görs här.

Anmälan om registrering: En AIF-förvaltare som enligt det nya regelverket är undantagen tillståndsplikt och endast behöver göra en anmälan om registrering till Finansinspektionen ska ge in uppgifter om AIF-förvaltaren och de AIF:er som förvaltaren avser att förvalta, investeringsstrategierna för dessa samt en redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förhindra att marknadsföring sker till icke-professionella investerare. Dessa kostnader beräknas bli begränsade.

- Kostnaderna för att uppfylla dessa krav beräknas uppgå till cirka 2 600 kronor (2 timmar * 1 300 kronor) och är av engångskaraktär.

Ansökan om tillstånd: En ansökan om tillstånd för verksamhet för en AIF-förvaltare ska bl.a. innehålla uppgifter om vilka som ingår i ledningen hos AIF-förvaltaren, ägarförteckning, verksamhetsplan, vilka investeringsstrategier som ska användas, ersättningssystem, rutiner för delegering och fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande handlingar. Kostnad och arbetstimmar för att sammanställa dessa handlingar kommer att variera mellan de olika berörda AIF-förvaltarna utifrån hur verksamheten ser ut i dag. De förvaltare som redan i dag driver tillståndspliktig verksamhet kommer sannolikt att hamna i det lägre intervallet.

- För en AIF-förvaltare att sammanställa en komplett ansökan om tillstånd för verksamhet beräknas engångskostnaderna uppgå till 100 000–300 000 kronor, beroende av den typ av verksamhet som förvaltaren avser att driva. För icke EES-baserade AIF-förvaltare beräknas kostnaderna att hamna inom intervallet om förvaltaren avser att marknadsföra AIF:er till icke-professionella investerare.
- Om väsentliga ändringar görs avseende AIF-förvaltarens verksamhet eller organisation är förvaltaren ålagd att skriftligen anmäla detta till Finansinspektionen. En sådan sammanställning beräknas uppgå till cirka 2 600 kronor (2 timmar * 1 300 kronor).

⁵ Se vidare Finansinspektionens remisspromemoria FI Dnr 12-3251, Förslag till föreskrifter om förvaltare av alternativa investeringsfonder och ändrade föreskrifter om investeringsfonder m.m. för fullständig redogörelse för administrativa kostnader.

Marknadsföring av AIF:er: Då marknadsföring av en AIF är tillståndspliktig, måste AIF-förvaltaren upprätta och bifoga vissa uppgifter tillsammans med ansökan om tillstånd för marknadsföring, bl.a. en verksamhetsplan, fondbestämmelser samt uppgifter om förvaringsinstitut.

- Engångskostnaderna för att upprätta handlingar samt sammanställa ansökan om marknadsföring beräknas uppgå till cirka 13 000 (10 timmar * 1 300 kronor)–26 000 kronor (20 timmar * 1 300 kronor), beroende av vilket dokumentation en AIF-förvaltare behöver upprätta i samband med ansökan.
- Om väsentliga ändringar görs beträffande de uppgifter som lämnats i en tillståndsansökan ska AIF-förvaltaren anmäla detta till Finansinspektionen. Kostnaden för en underrättelse beräknas uppgå till cirka 1 950 kronor (1,5 timmar * 1 300 kronor).

Ersättningssystem:

- Upprättande av ersättningssystem samt ersättningspolicy beräknas ligga i intervallet 20 000–100 000 kronor. Kostnaderna för detta kommer att bero på storleken på AIF-förvaltarens verksamhet och den interna organisationen.

Informationskrav: Alla AIF-förvaltare är ålagda vissa informationskrav, se avsnitt 13. För förvaltare av specialfonder och de AIF-förvaltare som marknadsför andelar eller aktier i AIF:er till icke-professionella investerare tillkommer informationskrav, förutom informationsbroschyr och årsberättelse, i form av ett faktablad, se avsnitt 13.2.2. För förvaltare av specialfonder kommer informationskraven att vara i stort sett desamma som i dag.

- Kostnaderna för att upprätta informationsbroschyr samt faktablad beräknas uppgå till cirka 4 000 kronor per fond. För AIF-förvaltare som endast marknadsför AIF:er till professionella investerare beräknas kostnaden för att upprätta en informationsbroschyr uppgå till cirka 1 000 kronor per fond.
- För de utländska förvaltare som i dag inte omfattas av kraven i LIF beräknas kostnaderna för initial översättning av informationsmaterial till svenska uppgå till cirka 2 000 kronor samt cirka 1 000 kronor för uppdatering.

Utöver detta ska en AIF-förvaltare för varje EES-baserad AIF som förvaltaren förvaltar och för varje AIF som förvaltaren marknadsför inom EES regelbundet tillhandahålla information om andelen illikvida tillgångar, ändringar i AIF:ens likviditetshantering, AIF:ens aktuella riskprofil och de riskhanteringssystem som tillämpas, samt för AIF:er som använder finansiell hävstång, bl.a. det totala beloppet för finansiell hävstång, se närmare avsnitt 13, vilket kan komma att få vissa kostnads-mässiga konsekvenser.

19.7 Konsekvenser för förvaringsinstitut

Ett förvaringsinstitut för en EES-baserad AIF ska vara etablerat i AIF:ens hemland och vara ett kreditinstitut, ett värdepappersbolag som har tillstånd för förvaring av finansiella instrument eller ett institut som får vara förvaringsinstitut för värdepappersfonder (UCITS-fonder). Förvaringsinstitut för specialfonder, som i dag regleras i LIF, föreslås i stället att omfattas av bestämmelserna om förvaringsinstitut i den nya lagen om AIF-förvaltare. Det innebär bl.a. att den krets företag som får vara förvaringsinstitut för en specialfond utvidgas, se avsnitt 12.1. Regeringen konstaterar att de kapitalkrav som uppställs för värdepappersföretag i AIFM-direktivet motsvarar gällande kapitalkrav för värdepappersföretag enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG (kreditinstitutsdirektivet) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG (kapitaltäckningsdirektivet). Det är således inte fråga om någon skärpning eller mildring av gällande kapitalkrav för värdepappersbolag som har tillstånd för inlåning och därmed anses som kreditinstitut. Dock för sådana värdepappersföretag som avses i artikel 21.3 första stycket b i AIFM-direktivet är kapitalkravet lägre än för kreditinstitut. Det innebär att det är lägre kapitalkrav för sådana förvaringsinstitut än vad som i dag krävs enligt LIF för förvaringsinstitut för specialfonder. Beträffande de uppgifter som ett förvaringsinstitut för en specialfond ska sköta, motsvarar förslaget i stort sett det som gäller enligt LIF. Förslaget innebär dock, som framgår av avsnitt 12.5, en reglering som är bättre anpassad till förvaringsinstitutens faktiska verksamhet, eftersom den bl.a. även beaktar den situation då en tillgång är av sådant slag att den i praktiken inte kan förvaras av förvaringsinstitutet.

De regler i AIFM-direktivet som rör intressekonflikter och som anger att förvaringsinstitut ska agera i fondens och investerarnas bästa intresse innebär ett visst förtydligande för svenska förvaringsinstitut.

Kraven i AIFM-direktivet innebär ett stort ansvar för förvaringsinstitutet om institutet eller en uppdragstagare till institutet har förlorat finansiella instrument som depåförvarats. Detta gäller i synnerhet situationen när ett förvaringsinstitut måste anlita en utländsk aktör för förvaringstjänster. Det är inte säkert att ett förvaringsinstitut kommer att vara beredd på att ta på sig ett sådant ansvar för investeringar på vissa marknader eller i vissa typer av tillgångar. Det skulle i så fall få konsekvenser i form av att vissa marknader och tillgångstyper i praktiken inte blir tillgängliga för AIF:er att investera i. Ett utökat ansvar innebär också en ökad ekonomisk risk vilket kan få effekter på prissättningen av förvaringsinstitutstjänster och därmed i förlängningen medföra ökade kostnader för AIF:er och dess investerare.

För de AIF:er för vilka det i gällande rätt inte finns något krav på att anlita ett förvaringsinstitut, bl.a. riskkapitalfonder och fastighetsfonder, ansvarar i praktiken AIF-förvaltaren för en stor del av de uppgifter som förvaringsinstitutet enligt AIFM-direktivet ska ansvara för. Enligt det nya regelverket kommer dessa AIF-förvaltare att behöva se över sin organisation och identifiera de verksamheter som ska handhas av ett förvaringsinstitut samt anlita ett förvaringsinstitut för dessa uppgifter. Med hänsyn till att tillgångarna i bl.a. riskkapitalfonder som regel inte kan depåförvaras, blir den främsta uppgiften för ett förvaringsinstitut till en

sådan AIF att kontrollera äganderätten till tillgångarna samt att föra ett register över dem. Enligt AIFM-direktivet ska förvaringsinstitutet vara etablerat i samma land som AIF:en. Det finns i dag inte någon utbredd marknad i Sverige för förvaringsinstitutstjänster för AIF:er som investerar i andra tillgångar än finansiella instrument, vilket kan komma att medföra etableringshinder för sådana fonder i Sverige. Av AIFM-direktivet framgår att bl.a. revisorer och advokater bör kunna tillhandahålla denna tjänst till riskkapitalfonder. För att underlätta utvecklingen av en sådan marknad och motverka etableringshinder anser regeringen att möjligheten i AIFM-direktivet att tillåta fler kategorier av förvaringsinstitut än kreditinstitut och värdepappersbolag bör utnyttjas. För vissa typer av slutna AIF:er får således en fysisk eller juridisk person utses till förvaringsinstitut, se avsnitt 12.1.

19.8 Konsekvenser för investerare

Som en följd av förslaget kommer tillståndspliktiga AIF-förvaltare att omfattas av krav på att agera i investerarnas bästa intresse samt att i övrigt övervaka, hantera och undvika intressekonflikter. För exempelvis förvaltare av riskkapitalfonder och fastighetsfonder finns det i dag inte någon näringsrättslig reglering med motsvarande krav. Förslagen innebär därför att investerarna ges ett stärkt skydd. Kapitalkrav och krav beträffande riskhantering ökar också investerarskyddet i fråga om sådana fonder som i dag inte förvaltas av förvaltare som omfattas av kraven i LIF. Informationskraven säkerställer dessutom en miniminivå för den information om en AIF som ska tillhandahållas och ökar på så sätt jämförbarheten mellan olika investeringsalternativ. Förslaget bidrar därmed till att investerarskyddet generellt sett stärks. Med hänsyn till att AIFM-direktivet tar sikte främst på sådana fonder som vänder sig till professionella investerare är emellertid inslaget av rena konsument-skyddsregler begränsat. Om icke-professionella investerare inte har tillgång till den information de behöver för att fatta välgrundade investeringsbeslut riskerar det att undergräva effektiviteten på marknaderna och leda till högre priser för investerarna. Enligt förslaget ska därför AIF:er som marknadsförs till icke-professionella investerare samt specialfonder omfattas av mer omfattande informationskrav än sådana AIF:er som marknadsförs enbart till professionella investerare. Vidare innebär förslaget vissa begränsningar av de investeringsstrategier som en AIF får tillämpa genom kravet att det ska anges en högsta nivå för finansiell hävstång. Vissa investeringsstrategier kan därmed i praktiken komma att bli svårare att tillämpa.

Ett ökat utbud och konkurrens på marknaden för AIF:er till följd av ökade möjligheter till gränsöverskridande marknadsföring och förvaltning av AIF:er bör öka förutsättningarna för fler och bättre investeringsalternativ. Att fler aktörer på fondmarknaden ställs under Finansinspektionens tillsyn bör gynna investerarnas, och framför allt konsumenternas, intressen. Kapitalkrav och ökade administrativa kostnader för AIF-förvaltare och AIF:er till följd av det nya regelverket riskerar å andra sidan att negativt påverka antalet investeringsalternativ och kan även leda

till höjda förvaltningsavgifter för investerarna. En uppskattning av storleken på en sådan eventuell höjning är dock mycket svår att göra.

19.9 Konsekvenser för det allmänna

Införandet av ett harmoniserat EU-rättsligt regelverk för alla AIF-förvaltare bedöms få positiva effekter för den finansiella stabiliteten, investerarskyddet samt utvecklandet av en inre marknad. Genomförandet av AIFM-direktivet skapar förutsättningar för en gemensam marknad för marknadsföring av andelar eller aktier i AIF:er till professionella investerare inom EES. Någon sådan marknad finns inte i dag utan möjligheten till marknadsföring är avhängig nationell rätt i berörda länder. En gemensam marknad borde rent allmänt ha en positiv effekt på den fria rörligheten för kapital och investeringar i Europa.

Förslaget innebär en ökad arbetsbelastning för framför allt Finansinspektionen. Förslaget innebär emellertid även att Finansinspektionens beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. *Kammarrätten i Stockholm* bedömer att lagändringarna kommer att medföra ett ökat antal mål och mer komplexa mål för domstolarna. *Domstolsverket*, *Sundsvalls tingsrätt* och *Förvaltningsrätten i Stockholm* tar också upp frågan om resurser till domstolarna i sina respektive remissvar. Den av Kammarrätten i Stockholm bedömda ökade måltillströmningen tillsammans med erfarenhet av komplexitet i regelverk för de mål som avser beslut av Finansinspektionen, uppskattas av Domstolsverket leda till ökade kostnader för Sveriges domstolar. Regeringen avser att följa frågan och kommer att återkomma med en samlad bedömning av förvaltningsrätternas resursbehov. *Kronofogdemyndigheten* anför i sitt remissvar att förslaget kan komma att medföra ökade IT-kostnader då datasystemen måste anpassas när ett s.k. nytt medelsslag ska införas. Utvecklingskostnaden uppskattas av myndigheten uppgå till närmare 500 000 kronor och utvecklingstiden är cirka sex månader. Denna eventuella kostnad bedöms rymmas inom befintliga anslag. Vad gäller redovisning av influtna medel är huvudregeln att Kronofogdemyndigheten beslutar hur utbetalning ska ske efter samråd med sökanden, 20 § indrivningsförfordningen (1993:1229). Regeringen utgår från att Kronofogdemyndigheten efter samråd med Finansinspektionen kommer fram till en lösning som är lämplig i fråga om den nu aktuella avgiften. Enligt *Skatteverket* är det svårt att dra gränsen mellan vad som bör betraktas som en utländsk motsvarighet till en specialfond samt vad som inte bör betraktas som en sådan och hur dessa ska beskattas. Genomförandet av AIFM-direktivet kommer enligt Skatteverkets bedömning att leda till att antalet utländska AIF:er som marknadsförs i Sverige kommer att öka, vilket bedöms leda till att gränsdragningsproblemen också ökar. Det medför enligt verket en ökad arbetsbelastning för banker och andra kontrolluppgiftslämnare.

19.10 Konsekvenser för Finansinspektionen

Förslaget innebär att Finansinspektionen får utökade uppgifter som tillsynsmyndighet för AIF-förvaltare. Finansinspektionen ska, utöver handläggning av ärenden om tillstånd för AIF-förvaltare, utöva tillsyn över AIF-förvaltare i enlighet med den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Det innebär bl.a. övervakning av rörelse regler samt att informations- och rapporteringskrav efterlevs. Det innebär även ansvar för övervakning av systemriskerna samt internationellt samarbete i tillsynsfrågor. De nya uppgifterna kan förväntas ge upphov till ett ökat resursbehov för Finansinspektionen.

Inför ikraftträdandet av den nya lagen och under en övergångsperiod därefter kommer Finansinspektionen att få en ökad arbetsbörda till följd av hantering av ärenden om ändring av tillstånd för fondbolag och värdepappersbolag samt om ansökningar om tillstånd eller anmälan om registrering av AIF-förvaltare som i dag driver verksamhet som inte är tillstånds- eller registreringspliktig. För att möjliggöra för berörda företag att på rätt sätt förbereda sig på det nya regelverket krävs vidare särskilda informationsinsatser från Finansinspektionens sida. Det gäller att nå ut till i synnerhet de aktörer som driver verksamhet men som i dag inte står under tillsyn.

När det gäller de tillståndsärenden som rör bolag som redan i dag har tillstånd för fondverksamhet har Finansinspektionen tillgång till väsentliga delar av den information och de handlingar som krävs för att ärendena ska kunna prövas. Förfarandet för fondbolag och värdepappersbolag som behöver nya eller omvandlade tillstånd torde därmed kunna förenklas och göras mindre resurskrävande i jämförelse med hanteringen av ärenden om tillstånd för sådana AIF-förvaltare som inte redan står under tillsyn. De sistnämnda förvaltarna bedöms dock vara färre till antalet än de tillståndspliktiga företag för vilka det krävs ändring av befintliga tillstånd.

Förslagen innebär även konsekvenser för Finansinspektionens löpande ärendehantering. Ett större antal tillståndspliktiga företag innebär en ökad arbetsbelastning eftersom den ordinarie ärendehantering blir mer omfattande. Ökning av ärendehantering till följd av AIFM-direktivet förväntas särskilt inom områdena gränsöverskridande verksamhet, uppdragsavtal samt med anledning av anmälningsförfarandet vid väsentliga ändringar av lämnade uppgifter.

Även inom området fondtillsyn får Finansinspektionen ett utökat ansvarsområde i jämförelse med i dag. Fondtillsynen har inte heller tidigare varit inriktad på övervakning av systemriskerna, vilket är ett uttalat syfte med AIFM-direktivet. Genom den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder kommer inspektionen även att få tillsyn över nya typer av företag, främst riskkapitalbolag och företag som förvaltar fastighetsfonder. Kompetens och resurser behöver anpassas till de nya uppgifterna. Vidare behöver Finansinspektionen systemstöd och analysresurser för att kunna hantera den rapportering från tillståndspliktiga AIF-förvaltare som krävs enligt förslaget. Finansinspektionen kommer därutöver att behöva delta i det internationella samarbete som AIFM-direktivet förutsätter. Detta samarbete gäller dels hantering av

gränsöverskridande tillståndsärenden, dels övervakning av systemriskerna på EU-nivå.

Enligt Finansinspektionens bedömning kommer de nya löpande tillsynsuppgifter som AIFM-direktivet medför, utöver befintliga resurser, att ta en del ytterligare resurser i anspråk. Därutöver kommer den ökade ärendehantering på rättsavdelningen enligt Finansinspektionens uppskattning att innebära att befintliga resurser behöver ökas. Finansinspektionens verksamhet finansieras via anslag på statsbudgeten och genom de avgifter som tas ut för prövning av ansökningar och anmälningar från berörda företag. Finansinspektionen tar ut årliga avgifter av de företag som står under inspektionens tillsyn. Avgifterna är i princip proportionella mot inspektionens kostnader. De årliga avgifter som tillståndspliktiga AIF-förvaltare kommer att betala till Finansinspektionen tillfaller dock inte inspektionen direkt utan redovisas mot inkomsttitel på statsbudgeten. En prövning av Finansinspektionens eventuella behov av ökade resurser för de merkostnader som kan uppstå till följd av förslaget kommer därmed att göras inom ramen för den normala budgetprocessen. De ökade kostnader som Finansinspektionen bedömer att inspektionen kommer att få för hantering av tillståndsärenden kommer att finansieras i enlighet med principen om full kostnadstäckning, vilket innebär att kostnaderna finansieras genom de avgifter som tas ut för prövning av ärenden. Avgifternas storlek bestäms i förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen. Finansinspektionen tar exempelvis i dag ut en avgift på 295 000 kronor för ett svenskt aktieföretag som ansöker om tillstånd för att driva fondverksamhet. Motsvarande avgift för värdepappersbolag och svenska kreditinstitut är 200 000 kronor.

20 Författningskommentar

20.1 Förslaget till lag om förvaltare av alternativa investeringsfonder

1 kap. Lagens innehåll, definitioner, tillämpningsområde och allmänna bestämmelser om förvaltning av alternativa investeringsfonder

1 §

Genom lagen genomförs AIFM-direktivet. Av paragrafen framgår lagens innehåll och disposition. Bakgrunden till och syftet med direktivet behandlas i avsnitt 4.1.

2 §

Paragrafen genomför artikel 4.1 a, 4.1 k och 4.1 aa i AIFM-direktivet.

I *första stycket* finns definitionen av en alternativ investeringsfond. Angående de överväganden som har föranlett att begreppet alternativ investeringsfond används i stället för begreppet AIF-fond, som förekommer i AIFM-direktivet, se avsnitt 5.3. Begreppet företag i definitionen har en vidare innebörd än i andra sammanhang. Eftersom en alternativ investeringsfond kan vara bildad på kontraktsrättslig grund krävs inte att det rör sig om en juridisk person. Rekvisiten i paragrafen behandlas i avsnitt 6.1. Med undantag för specialfonderna (se 12 kap. 1 §) regleras inte de alternativa investeringsfondernas rättsliga ställning i lagen (se avsnitten 5.2 och 9.3).

Av *andra och tredje styckena* framgår att en alternativ investeringsfond som huvudregel måste ha beviljats tillstånd eller registrerats, alternativt ha stadgeenligt säte eller huvudkontor i ett land inom EES för att anses vara EES-baserad. Om fonden varken omfattas av tillstånds- eller registreringskyldighet eller har något säte eller huvudkontor, gäller att den är EES-baserad om den har starkast anknytning till ett land inom EES. Ett sådant exempel är en kontraktsrättslig fond som inte omfattas av tillstånds- eller registreringsplikt. Det får överlämnas till rättstillämpningen att i sådana fall pröva till vilket land en alternativ investeringsfond har starkast anknytning. Andra stycket 3 är ett tillägg i förhållande till utredningens förslag som har tillkommit efter påpekande från *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen*. En alternativ investeringsfond som inte uppfyller något av kriterierna i andra stycket 1–3 utgör en icke EES-baserad alternativ investeringsfond. Distinktionen har betydelse för lagens tillämpning vid marknadsföring eller förvaltning av alternativa investeringsfonder i ett annat land än AIF-förvaltarens eller fondens hemland.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

3 §

Paragrafen genomför artikel 4.1 b, 4.1 l, och 4.1 ab samt delvis artikel 5.1 i AIFM-direktivet.

Av *första stycket* framgår att en AIF-förvaltare ska vara en juridisk person. Vilken typ av juridisk person det rör sig om är utan betydelse (jfr artikel 2.2 c i den engelska språkversionen av AIFM-direktivet, som i detta fall bör ges företräde framför den svenska språkversionen). Således omfattas exempelvis aktie-, handels- och kommanditbolag, förutsatt att deras verksamhet består i förvaltning av en alternativ investeringsfond. Vad som avses med förvaltning av en alternativ investeringsfond framgår av 4 §. I 13 § anges vissa undantag från lagens tillämpningsområde, se vidare kommentaren till den paragrafen.

Av definitionerna i *andra* och *tredje styckena* framgår distinktionen mellan en intern AIF-förvaltare, dvs. en alternativ investeringsfond som själv svarar för förvaltningen, respektive en extern AIF-förvaltare.

I *fjärde stycket* görs, i likhet med definitionen av alternativa investeringsfonder i 2 §, en distinktion mellan en EES-baserad och en icke EES-baserad AIF-förvaltare. En AIF-förvaltare som har sitt säte i ett land utanför EES är således en icke EES-baserad AIF-förvaltare (jfr 11 § 5 b).

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.1.

4 §

Paragrafen genomför artikel 4.1 w i och bilaga I första punkten till AIFM-direktivet.

Av paragrafen följer att förvaltning av en alternativ investeringsfond ska omfatta portföljförvaltning *eller* riskhantering. Av 3 kap. 1 § andra stycket följer att ett tillstånd för att förvalta en alternativ investeringsfond ska omfatta åtminstone portföljförvaltning *och* riskhantering samt att en AIF-förvaltare inte får tillhandahålla en av dessa funktioner utan att samtidigt tillhandahålla den andra funktionen. Utöver dessa obligatoriska funktioner *får* en AIF-förvaltare också utföra eller tillhandahålla sådana funktioner eller tjänster som anges i 3 kap. 1 § tredje stycket, dvs. bl.a. diskretionär förvaltning av investeringsportföljer och investeringsrådgivning. Den som har beviljats tillstånd som AIF-förvaltare får inte, med vissa i lagen angivna undantag, ägna sig åt annan verksamhet än just förvaltning av alternativa investeringsfonder (se 3 kap. 1 § tredje stycket).

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.1.

5 §

Paragrafen genomför artikel 4.1 p i AIFM-direktivet.

I paragrafen definieras en alternativ investeringsfonds hemland (jfr definitionen av EES-baserad alternativ investeringsfond i 2 § andra stycket och definitionen av var en alternativ investeringsfond är etablerad i 11 § 5 a).

Av *första punkten* följer att hemlandet för exempelvis en specialfond är Sverige, eftersom fondbestämmelserna har godkänts av en svensk myndighet och fonden därigenom har beviljats tillstånd enligt svensk lag.

Enligt *andra punkten* är hemlandet för en alternativ investeringsfond som varken har tillstånd eller är registrerad, det land inom EES där fonden har sitt stadgeenliga säte eller huvudkontor. Det innebär att exempelvis en alternativ investeringsfond som är ett svenskt aktiebolag har Sverige som sitt hemland.

Av *tredje punkten* framgår att hemlandet för sådana alternativa investeringsfonder som varken uppfyller rekvisiten i första eller andra punkten ska bestämmas med hänsyn till vilket EES-land fonden har starkast anknytning (jfr 2 § andra stycket 3).

6 §

Paragrafen genomför artikel 4.1 q i AIFM-direktivet.

I paragrafen definieras en AIF-förvaltares hemland (jfr 11 § 5 b och se även författningskommentaren till den bestämmelsen).

7 och 8 §§

Paragraferna genomför delvis artikel 4.1 r.

I paragraferna definieras vilket som är en AIF-förvaltares värdland beroende på om förvaltaren är EES-baserad eller inte.

9 §

Paragrafen genomför artikel 4.1 f, 4.1 h, 4.1 al och 4.1 am samt artikel 44 första och tredje styckena i AIFM-direktivet.

I *första stycket* finns definitionen av behörig myndighet när det gäller AIF-förvaltare och alternativa investeringsfonder. Enligt artikel 44 i AIFM-direktivet ska varje medlemsstat utse en eller flera behöriga myndigheter att utföra det som ankommer på dem enligt direktivet, dvs. bl.a. tillståndsgivning och tillsyn över AIF-förvaltare. I avsnitt 5.5 redovisas skälen för att utse Finansinspektionen till behörig myndighet i Sverige.

I *andra stycket* definieras tillsynsmyndighet, vilket är benämningen för icke EES-baserade AIF-förvaltares eller alternativa investeringsfonders motsvarighet till behörig myndighet.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

10 §

Paragrafen genomför artikel 4.1 g i AIFM-direktivet.

I paragrafen definieras ett förvaringsinstituts behöriga myndigheter.

För varje alternativ investeringsfond ska det utses ett förvaringsinstitut och i 9 kap. 4 och 5 §§ anges vilka som kan vara ett sådant institut för EES-baserade respektive icke EES-baserade alternativa investeringsfonder. Enligt huvudregeln ska en alternativ investeringsfond och dess utsedda förvaringsinstitut vara etablerade i samma land.

Beroende av vilket förvaringsinstitut som har utsetts framgår det alltså av förevarande paragraf vilken som är institutets behöriga myndighet, som har till uppgift att utöva tillsyn. Till skillnad från AIF-förvaltares och alternativa investeringsfonders behöriga myndighet, är det inte ett krav att de organ som enligt definitionen ska utgöra ett förvaringsinstituts behöriga myndighet också är en offentlig myndighet (artikel 44 första stycket e contrario).

För kreditinstitut som har utsetts till förvaringsinstitut är den behöriga myndigheten, enligt *punkten 1*, Finansinspektionen (i Sverige) eller en annan myndighet inom EES som utövar tillsyn över kreditinstitut och

värdepappersbolag, institut för elektroniska pengar eller motsvarande utländska företag. Om ett värdepappersbolag är utsett till förvaringsinstitut är dess behöriga myndighet, enligt *punkten 2*, Finansinspektionen (i Sverige), och i övrigt en utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över bland andra utländska värdepappersföretag. De förvaringsinstitut som avses i *punkten 3* kan i Sverige endast vara banker eller andra kreditinstitut, se avsnitt 12.1. Behörig myndighet för dessa är således Finansinspektionen. *Punkten 4* avser förvaringsinstitut för vissa typer av slutna alternativa investeringsfonder. För sådana fonder räcker det att förvaringsinstitutet utför sina uppgifter som en del av sin yrkes- eller affärsverksamhet för vilken det föreligger registreringsskyldighet enligt bestämmelser i lag eller annan författning eller enligt yrkesetiska regler. Det kan exempelvis vara fråga om revisorer och advokater (se skäl 34 i AIFM-direktivet). Advokatsamfundet, som utövar tillsyn över advokater, torde därmed kunna vara behörig myndighet i de fall en advokatbyrå är utsedd som förvaringsinstitut för en sådan fond som avses i *punkten 4*.

Övervägandena finns i avsnitt 12.1.

11 §

Paragrafen genomför delvis artikel 4 i AIFM-direktivet.

Paragrafen innehåller vissa definitioner som är av betydelse för bestämmelserna i lagen.

Enligt den artikel i direktiv 2002/14/EG som det hänvisas till i *punkten 1* avses med arbetstagarrepresentanter företrädare för arbetstagare enligt definitionen i nationell lagstiftning och praxis. Den modell som gäller i Sverige innebär att den kollektivavtalsbärande arbetstagarorganisationen är den huvudsakliga arbetstagarrepresentanten. I tidigare lagstiftningsärenden har regeringen uttalat att det är tillräckligt och lämpligt att den kollektivavtalsbärande organisationen representerar samtliga arbetstagare (se prop. 2004/05:148 s. 12).

I *punkten 5* definieras innebörden av uttrycket etablerad i förhållande till alternativa investeringsfonder, AIF-förvaltare och förvaringsinstitut. När det gäller AIF-förvaltare kan uttrycket etablerad användas synonymt med uttrycket AIF-förvaltares hemland. Definitionerna av etablerad i fråga om en alternativ investeringsfond stämmer dock inte till fullo överens med definitionen av en alternativ investeringsfonds hemland (jfr 5 §).

Definitionen av filial i *punkten 6* har utformats efter förebild av 1 kap. 1 § 6 lagen (2004:46) om värdepappersfonder. En filial utgör enligt definitionen ett avdelningskontor med självständig förvaltning, dvs. en självständig del av AIF-förvaltarens verksamhet. Filialen är dock inte något eget rättssubjekt. I likhet med vad som gäller enligt bestämmelsen i lagen om värdepappersfonder ska flera driftsställen inom ett och samma land anses som en enda filial. Av 12 § andra stycket följer att lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. ska tillämpas på AIF-förvaltares filialer.

I *punkten 7* definieras finansiell hävstång. Det är bl.a. i samband med beräkning av tröskelvärden enligt 2 kap. som denna term är av betydelse.

Definitionen av finansiellt instrument i *punkten 8* innehåller en hänvisning till 1 kap. 4 § 1 lagen om värdepappersmarknaden. I begreppet innefattas överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, fondandelar och finansiella derivatinstrument. Dessa termer är i sin tur definierade i punkterna 2–5 i det angivna lagrummet.

Definitionen av holdingbolag i *punkten 10* är av betydelse med tanke på att holdingbolag undantas från lagens tillämpningsområde, se 13 § andra stycket 1. Begreppet har behandlats i avsnitt 6.3.

I *punkten 11* finns definitionen av kapitalbas, som i AIFM-direktivet definieras genom en hänvisning till artiklarna 56–67 i direktiv 2006/48/EG (kreditinstitutsdirektivet). Vidare anges att vid tillämpningen av vad som avses med kapitalbasen, ska artiklarna 13–16 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG, gälla i tillämpliga delar (se artikel 4.2). Dessa direktiv är införlivade med svensk rätt i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, i förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar samt genom ett flertal myndighetsföreskrifter (se prop. 2006/07:5 och prop. 2010/11:110), och en hänvisning görs därför till nämnda lag. I 2 och 3 kap. lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar finns bestämmelser om hur kapitalbasen definieras och sammansätts samt vilka krav som ska täckas av kapitalbasen. Kapitalkraven behandlas närmare i avsnitt 7.4.

Definitionen i *punkten 13* av kvalificerat innehav innehåller en hänvisning till 1 kap. 1 a § lagen om värdepappersfonder. Bedömningen av om ett innehav är ett kvalificerat innehav ska enligt det lagrummet göras med tillämpning av vissa bestämmelser om s.k. flaggning i 4 kap. lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument och i föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen eller lagen om värdepappersmarknaden. För en närmare redogörelse för de aktuella bestämmelserna i lagen om handel med finansiella instrument (se prop. 2006/07:65 s. 157 ff.). Övervägandena finns i avsnitten 7.2 och 7.2.

I *punkten 14* finns definitionen av marknadsföring. En svensk AIF-förvaltare som avser att marknadsföra andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond kan antingen i samband med en ansökan om tillstånd som AIF-förvaltare eller, sedan tillstånd har beviljats, underrätta Finansinspektionen om att marknadsföring till professionella investerare av andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond som förvaltaren förvaltar ska påbörjas. AIF-förvaltaren får därefter påbörja marknadsföringen förutsatt att villkoren för marknadsföringen är uppfyllda i övrigt. För utländska AIF-förvaltares marknadsföring i Sverige gäller särskilda bestämmelser. Olika bestämmelser gäller således beroende på om det är fråga om marknadsföring i AIF-förvaltarens hemland eller i annat land inom EES. Särskilda villkor gäller vidare om det är fråga om marknadsföring till icke-professionella investerare, se avsnitten 9.2–9.4. Efter påpekande från *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* har begreppet ”unionen” i utredningens förslag justerats till ”EES”. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

I *punkterna 15* och *17* definieras *matarfond till en alternativ investeringsfond* respektive *mottagarfond till en alternativ investeringsfond*. Liksom vid förvaltning av värdepappersfonder, och fondföretag som avses i UCITS-direktivet, är det tillåtet för en alternativ investeringsfond

(*matarfond till en alternativ investeringsfond*) att placera sina tillgångar i andelar eller aktier i en annan alternativ investeringsfond (*mottagarfond till en alternativ investeringsfond*) under de förutsättningar som anges i definitionen. Se även 4 kap. 2 § andra stycket och 7 §, 5 kap. 4 § samt 6 kap. 3 § första stycket, där det framgår att marknadsföring av en matarfond med stöd av marknadsföringspasset förutsätter att även *mottagarfonden* och dess AIF-förvaltare är EES-baserad.

Av *punkten 16* följer att med moder- och dotterföretag avses detsamma som i koncerndefinitionen i årsredovisningslagen (1995:1554). Liknande definitioner finns bl.a. i 1 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:551) och 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. Definitionen genomför artiklarna 1.1 och 2.1 i direktiv 83/349/EEG. En koncern består av ett moderföretag och ett eller flera dotterföretag.

Av *punkten 18* följer att med begreppet nära förbindelser avses detsamma som i 1 kap. 2 § lagen om värdepappersfonder. Beskrivningen av nära förbindelser motsvarar den som finns i annan finansiell lagstiftning och avser situationer där två eller flera fysiska eller juridiska personer är förenade genom ägarintresse, ägarkontroll, koncerngemenskap m.m. (jfr definitionen av kontroll över onoterade bolag respektive emittenter i 11 kap. 1 och 2 §§) Begreppet nära förbindelser har främst betydelse för Finansinspektionens möjligheter att utöva en effektiv tillsyn.

I *punkten 19* definieras onoterat företag. Vad som avses med reglerad marknad framgår av *punkten 22*. I 11 kap. finns särskilda bestämmelser för AIF-förvaltare som förvaltar alternativa investeringsfonder som förvärvar kontroll över onoterade företag.

I *punkten 20* finns definitionen av en primärmäklare (prime broker). En primärmäklares tjänster får tas i anspråk av en alternativ investeringsfond. På grund av risk för intressekonflikter ställs det dock särskilda villkor för att en sådan mäklare ska få utses till förvaringsinstitut, se 9 kap. 8 § andra stycket. Se även 8 kap. 21 §.

I *punkten 21* definieras professionell investerare. Motsatsvis följer att den som inte omfattas av definitionen utgör en icke-professionell investerare, se avsnitt 9.2.

Definitionen av specialfond i *punkten 23* är i sak densamma som i den nuvarande bestämmelsen i 1 kap. 1 § 23 lagen (2004:46) om investeringsfonder, se avsnitten 9.3.

Specialföretag för värdepapperisering, som definieras i *punkten 24*, omfattas inte av lagens tillämpningsområde, se 13 § andra stycket 6. Värdepapperisering innebär i den enklaste formen att ett företag (originatorn) skiljer av en grupp av tillgångar och de intäkter som flyter in från dessa från företagets övriga tillgångar. Originatorn överlåter därefter tillgångarna till ett specialföretag som enbart äger dessa tillgångar och som emitterar obligationer för att finansiera förvärvet. Specialföretaget förmedlar också till investerarna de betalningsflöden som tillgångarna genererar. Motiv för att genomföra värdepapperisering och processen beskrivs närmare i prop. 2000/01:19 s. 9–13. Definitionen har utformats i enlighet med artikel 4.1 an i AIFM-direktivet.

I *punkten 25* finns definitionen av startkapital. I 7 kap. 1 § regleras startkapital för AIF-förvaltare. Begreppet har behandlats i avsnitt 7.4.1.

Punkten 26 innehåller definitionen av särskild vinstandel (carried interest). Benämningen förekommer i riskkapitalsammanhang. Den

syftar på en särskild form av fördelning av avkastningen mellan investerarna och fondens förvaltare (se även Finansdepartementets promemoria Beskattning av vissa delägare i riskkapitalfonder, mars 2012, s. 40).

Punkten 27 innehåller definitionen av värdepappersfond, som är den svenska benämningen av ett fondföretag, se punkten 9.

12 §

Paragrafen genomför artikel 2.1 i AIFM-direktivet.

Av paragrafen framgår lagens tillämpningsområde. Syftet med AIFM-direktivet framgår av avsnitt 4.3.

Enligt *första stycket* gäller lagen för AIF-förvaltare som är etablerade i Sverige och som förvaltar en eller flera alternativa investeringsfonder. Begreppet AIF-förvaltare definieras i 3 § och har behandlats i avsnitt 6.2.

Av *andra stycket* framgår att lagen, i tillämpliga delar, gäller även för utländska AIF-förvaltare. I 5 kap. finns närmare bestämmelser om utländska AIF-förvaltares verksamhet i Sverige. Av 5 kap. 8 och 13 §§ framgår vilka bestämmelser som är tillämpliga på utländska AIF-förvaltare.

I *tredje stycket* erinras om bestämmelserna i 2 kap., som ska tillämpas på AIF-förvaltare som förvaltar portföljer av alternativa investeringsfonder vars samlade tillgångsvärde inte överstiger vissa angivna tröskelvärden.

Övervägandena finns i avsnitt 6 (se även avsnitt 5.4).

13 §

Paragrafen genomför artiklarna 2.3 och 3.1 i AIFM-direktivet.

I paragrafen anges att vissa aktörer och investeringar ska undantas från lagens tillämpningsområde. Begreppen holdingbolag respektive specialföretag för värdepapperisering definieras i 11 § 11 respektive 28.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

14 §

Paragrafen genomför delvis artikel 5.1 i AIFM-direktivet.

Paragrafen innehåller allmänna bestämmelser om förvaltning av alternativa investeringsfonder.

Av *första stycket* framgår att en alternativ investeringsfond ska ha endast en AIF-förvaltare, vilket har betydelse för frågan om vem som ansvarar för att efterleva bestämmelserna i lagen (jfr tredje stycket). Begreppet AIF-förvaltare definieras i 3 § första stycket.

Enligt *andra stycket* ska AIF-förvaltaren vara antingen en intern eller en extern AIF-förvaltare. Dessa begrepp definieras i 3 § andra och tredje styckena. I de fall den alternativa investeringsfondens rättsliga form tillåter att förvaltningsfunktionerna utförs av fondens ledningsorgan eller någon annan intern resurs, och ingen extern AIF-förvaltare har utsetts, är fonden internt förvaltd. Fonden är då att anse som en AIF-förvaltare. I sådana fall ska den uppfylla alla krav som gäller för AIF-förvaltare, t.ex. avseende tillståndsplikt. En sådan internt förvaltd alternativ investeringsfond (intern AIF-förvaltare) kan t.ex. vara ett aktiebolag. En internt

förvaltnad alternativ investeringsfond får i sin tur inte ges tillstånd som extern AIF-förvaltare för andra alternativa investeringsfonder.

En alternativ investeringsfond som inte förvaltas internt ska ha en extern förvaltare. Vilket organ inom en associationsrättslig alternativ investeringsfond som utser AIF-förvaltare beror på vilken typ av association som det rör sig om. Kontraktsrättsliga alternativa investeringsfonder saknar däremot beslutsorgan av sådant slag. I sådana fall bör AIF-förvaltaren (en extern sådan) kunna utses genom att det av fondbestämmelserna eller motsvarande regelverk framgår vilken juridisk person som är ansvarig för fondens förvaltning.

Av *tredje stycket* framgår att det åligger AIF-förvaltaren att efterleva bestämmelserna i förevarande lag och andra författningar som relegerar verksamheten. Det utesluter dock inte att vissa bestämmelser i lagen även innebär åligganden för andra än AIF-förvaltaren, t.ex. för externa värderare (8 kap. 31 § andra stycket).

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.2.

2 kap. Registrering vid förvaltning av alternativa investeringsfonder som inte överstiger vissa tröskelvärden

1 §

Paragrafen genomför artikel 3.2 och 3.4 i AIFM-direktivet.

Paragrafen innebär att lagens bestämmelser, förutom 2 kap., inte ska tillämpas på förvaltare vars alternativ investeringsfonders sammanlagda tillgångar inte överstiger de tröskelvärden som anges i 2 §. Paragrafen tar sikte på förvaltare som kan söka tillstånd som AIF-förvaltare i Sverige.

En förvaltare, på vilken bestämmelserna i detta kapitel är tillämpliga, får, med stöd av sitt verksamhetstillstånd förvalta alternativa investeringsfonder med Sverige som hemland och marknadsföra andelar eller aktier i dessa till professionella investerare i Sverige. Vid övrig verksamhet som regleras i lagen krävs att förvaltaren har ett tillstånd som AIF-förvaltare. Att lagens övriga bestämmelser inte ska tillämpas innebär alltså att de rättigheter som följer av lagen och AIFM-direktivet, t.ex. rätten att driva verksamhet över gränserna, generellt inte gäller en AIF-förvaltare som väljer att enbart låta registrera sig.

I *andra stycket* anges uttryckligen att förvaltning av en specialfond och andra alternativa investeringsfonder som riktar sig till icke-professionella investerare, utöver vad som anges i tredje stycket, förutsätter att förvaltaren uppfyller samtliga villkor i lagen. En sådan förvaltare som avser att förvalta specialfonder eller andra alternativ investeringsfonder som riktar sig till icke-professionella investerare kan alltså inte utnyttja undantaget i första stycket.

Tredje stycket innebär att en AIF-förvaltare får förvalta alternativa investeringsfonder som riktar sig till en sådana icke-professionella investerare som anges i 4 kap. 5 § andra stycket. Det gäller sådana alternativ investeringsfonder som inte är öppna för inlösen de första fem åren från investering och som enligt investeringspolicyn generellt inte investerar i finansiella instrument som kräver depåförvaring eller generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll över dem, se avsnitt 9.5. Bestämmelsen i tredje stycket innebär

således ett undantag från huvudregeln i första stycket och avser riskkapitalfonder.

Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

2 §

Paragrafen genomför artikel 3.2 i AIFM-direktivet och anger de tröskelvärden som gäller för att registreringsförfarandet ska få tillämpas. Tröskelvärdena är tillämpliga på det sammanlagda värdet i de alternativa investeringsfonderna som AIF-förvaltaren förvaltar direkt eller indirekt, genom ett företag till vilket förvaltaren är kopplad genom gemensam ledning eller ägarkontroll, eller genom väsentligt direkt eller indirekt innehav. I kommissionens delegerade förordning finns regler om hur beräkningen ska ske (artiklarna 2–4).

3 §

Paragrafen genomför artikel 3.3 a–3.3 c i AIFM-direktivet.

Paragrafen reglerar skyldigheten att registrera sig samt vilken information AIF-förvaltaren ska lämna till Finansinspektionen vid registreringsförfarandet. Kommissionens delegerade förordning innehåller ytterligare regler om lämnande av information (artikel 5).

Övervägandena finns i avsnitt 13.4.

4 §

Paragrafen genomför artikel 3.3 d och 3.3 e i AIFM-direktivet.

Paragrafen reglerar AIF-förvaltarens skyldighet att regelbundet informera Finansinspektionen. Syftet med rapporteringen är att Finansinspektionen ska kunna övervaka systemriskerna. I kommissionens delegerade förordning finns regler om vad som ska rapporteras (artikel 110). Där anges även rapporteringsfrekvensen för denna typ av AIF-förvaltare.

5 §

Paragrafen, som genomför artikel 3.3 tredje stycket i AIFM-direktivet, erinrar om att undantagsreglerna i kapitlet endast gäller så länge de alternativa investeringsfonderna som AIF-förvaltaren förvaltar inte överstiger tröskelvärdena i 2 §. Enligt kommissionens delegerade förordning behöver en AIF-förvaltare dock inte ansöka om tillstånd om överskridandet är tillfälligt (artikel 4). Vid ett överskridande av tröskelvärdena som inte är tillfälligt ska AIF-förvaltaren ansöka om tillstånd inom 30 kalenderdagar.

6 och 7 §§

Paragraferna förtydligar vilka bestämmelser om tillsyn och ingripanden i 13 respektive 14 kap. som är tillämpliga för de AIF-förvaltare som är registrerade enligt bestämmelserna i detta kapitel.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.3.

3 kap. Tillstånd för svenska AIF-förvaltare

1 §

Paragrafen genomför artikel 6.1, 6.2, 6.3, 6.5 c, 6.5 d och artikel 7.1 samt bilaga I till AIFM-direktivet.

Av *första stycket* följer att förvaltning av en alternativ investeringsfond är tillståndspliktig verksamhet. Ansökan om tillstånd ska, enligt artikel 7.1 i AIFM-direktivet, göras hos den behöriga myndigheten i förvaltarens hemland, om inte förutsättningar registrering enligt 2 kap. föreligger. I Sverige är Finansinspektionen behörig myndighet (1 kap. 9 §) och prövar alltså tillståndsansökningar från AIF-förvaltare med stadseenligt säte här i landet (se 3 och 4 §§ beträffande övriga förutsättningar för tillstånd). När en AIF-förvaltare beviljats tillstånd måste förvaltaren vid varje tidpunkt uppfylla villkoren för tillstånd enligt denna lag.

Ett tillstånd enligt denna lag innebär alltså en rätt att *förvalta* en eller flera alternativa investeringsfonder. Enligt definitionen innebär förvaltning av alternativa investeringsfonder utförande av åtminstone portföljförvaltning eller riskhantering (1 kap. 4 §). En AIF-förvaltare får dock inte ges tillstånd att utföra portföljförvaltning utan att även utföra riskhantering och vice versa. Detta framgår av *andra stycket* i förevarande paragraf, och det anges också uttryckligen i artikel 6.5 d i AIFM-direktivet.

Det ligger i sakens natur att en AIF-förvaltare, i samband med den förvaltningen av en alternativ investeringsfond, har anledning att erbjuda och utföra vissa andra funktioner och tjänster som är relaterade till fondförvaltningen eller fondens tillgångar. De ytterligare funktioner det kan bli frågan om är främst administrativa funktioner såsom juridiska tjänster, redovisningstjänster avseende fondförvaltningen, hantering av förfrågningar från kunder, värderings- och prissättningsuppgifter, inklusive kontrolluppgifter avseende skatter, övervakning av regelefterlevnad, upprätthållande av andels- eller aktieägarregister, fördelning av intäkter, emission och inlösen av andelar eller aktier, affärsavveckling, inklusive utskick av certifikat och registerföring. Därutöver får en AIF-förvaltare ägna sig åt sådan verksamhet som har anknytning till en alternativ investeringsfonds tillgångar eller förvaltning. Härmed avses tjänster som är nödvändiga för att AIF-förvaltaren ska uppfylla sina skyldigheter som förvaltare, resursförvaltning, fastighetsförvaltning, rådgivning till företag om kapitalstruktur, industriell strategi och därtill hörande frågor, rådgivning och tjänster som rör fusioner och företagsförvärv samt andra tjänster med anknytning till förvaltningen av fonden och de företag eller andra tillgångar som den har investerat i. En förvaltare får alltså utföra all sådan verksamhet som behövs och är nödvändig för själva förvaltningen av fonden och dess tillgångar. I tillståndet ligger också en rätt att marknadsföra andelar eller aktier i de alternativa investeringsfonder som förvaltas till professionella investerare. Dessa funktioner och tjänster som är relaterade till fondförvaltningen eller fondens tillgångar framgår av bilaga 1 i AIFM-direktivet men har inte förts in i lagtexten.

Rätten att erbjuda och utföra dessa funktioner och tjänster samt att marknadsföra alternativa investeringsfonder förutsätter att AIF-förvaltaren har tillstånd att förvalta en alternativ investeringsfond. Det är alltså inte möjligt att få tillstånd som AIF-förvaltare enbart för att erbjuda eller

utföra de i fjärde stycket angivna funktionerna eller tjänsterna utan att samtidigt tillhandahålla portföljförvaltning och riskhantering. Tillståndets innebörd och omfattning beskrivs i avsnitten 7.1.1 och 7.1.2.

Enligt *tredje stycket* är en AIF-förvaltare förhindrad att ägna sig åt någon annan verksamhet än förvaltningen av den alternativa investeringsfonden och de funktioner och tjänster som anges i fjärde stycket. Härifrån görs endast undantag för sådana sidotjänster för vilka en extern förvaltare kan ges tillstånd enligt 2 §. Ett tillstånd som AIF-förvaltare utgör inte heller något hinder för en extern AIF-förvaltare att förvalta värdepappersfonder och fondföretag, förutsatt att förvaltaren har tillstånd till detta enligt lagen om värdepappersfonder. Detta framgår uttryckligen av tredje stycket.

Värdepappersbolag och svenska kreditinstitut får inte längre ges tillstånd att förvalta specialfonder. Sådana bolag och institut kan däremot på uppdrag av en AIF-förvaltare utföra uppgifter avseende förvaltningen av en alternativ investeringsfond utan något särskilt tillstånd enligt denna lag, se vidare om detta i avsnitt 7.1.3.

2 §

Paragrafen genomför artikel 6.4, 6.5 a och 6.5 b i AIFM-direktivet.

Av *första stycket* framgår att en extern AIF-förvaltare (se definition i 1 kap. 3 §) inte är förhindrad att, efter tillstånd av Finansinspektionen, utföra förvaltning av investeringsportföljer med fullmakt från enskilda investerare på diskretionär grund, inbegripet portföljer som ägs av pensionsfonder och tjänstepensionsinstitut som omfattas av direktiv 2003/41/EG (individuell portföljförvaltning). Beträffande innebörden av sådan verksamhet, se avsnitt 7.1.2.

I 1 kap. 4 § lagen om värdepappersfonder finns en motsvarande möjlighet för fondbolag att, efter tillstånd, utföra diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument. Bakgrunden till den bestämmelsen beskrivs närmare i prop. 2002/03:150 s. 145 ff.

Av *andra stycket* följer att en AIF-förvaltare som har ett tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer också får beviljas tillstånd att ta emot andelar eller aktier i företag för kollektiva investeringar för förvaring och administration, ta emot medel med redovisningsskyldighet, ta emot och utföra order avseende finansiella instrument, samt lämna investeringsråd. Bestämmelsen har utformats efter förebild av 7 kap. 1 § lagen om värdepappersfonder, och i likhet med den paragrafen får förvaltaren också ges tillstånd att ta emot medel med redovisningsskyldighet (jfr även 2 kap. 2 § lagen om värdepappersmarknaden). Att ta emot medel med redovisningsskyldighet har ansetts utgöra ett naturligt inslag i verksamhet avseende förvaltning av investeringsportföljer på diskretionär grund och underlättar denna verksamhet (se prop. 1990/91:142 s. 118).

Beträffande uppgiften förvaring och administration får sådan förvaring inte avse andelar eller aktier som ingår i en alternativ investeringsfond som förvaltaren förvaltar med stöd av sitt tillstånd enligt 1 §. Det är en följd av bestämmelsen i 9 kap. 8 § (motsvarar artikel 21.4.a), där det anges att en AIF-förvaltare inte får utses som förvaringsinstitut.

Ett tillstånd får alltså inte ges för sidotjänster om AIF-förvaltarens tillstånd omfattar enbart förvaltning av en alternativ investeringsfond (dvs. tillstånd enligt 1 §). Vidare gäller att diskretionär portföljförvaltning av investeringsportföljer och eventuella sidotjänster får tillhandahållas bara vid sidan av fondförvaltningen. Förutsättningar för tillstånd för diskretionär portföljförvaltning och sidotjänster redovisas i avsnitt 7.1.2.

I *tredje stycket* anges vilka bestämmelser i lagen om värdepappersmarknaden som ska tillämpas på diskretionär portföljförvaltning och sidotjänster enligt denna paragraf. Det är framför allt regler om skydd för investerare och andra rörelse regler i 8 kap. lagen om värdepappersmarknaden. Av detta stycke framgår också att om AIF-förvaltaren har tillstånd att ta emot medel med redovisningsskyldighet ska, på motsvarande sätt som enligt 7 kap. 1 § lagen om värdepappersfonder, sådana medel genast avskiljas och sättas in på bank för investerarens räkning.

3 §

Paragrafen genomför artikel 8.1 i AIFM-direktivet.

Paragrafen innehåller regler för tillståndsprövningen och anger vad som krävs för att en svensk AIF-förvaltare ska beviljas tillstånd enligt 1 §. För förvaltning av värdepappersfonder finns motsvarande bestämmelse i 2 kap. 1 § lagen om värdepappersfonder.

Efter påpekande från *Fondbolagens förening och Svenska Bankföreningen* har kravet på godkända fondbestämmelser för specialfonder som gäller för AIF-förvaltare som ska förvalta specialfonder utgått, eftersom det redan framgår av 12 kap. 5 § i förslaget till lag om förvaltare av alternativa investeringsfonder. AIFM-direktivet skiljer sig från UCITS-direktivet på så sätt att fonderna i sig inte regleras. Regeringen anser därför att tillståndsprövningen som AIF-förvaltare bör vara fristående i förhållande till den prövning som ska göras för en specialfond, d.v.s. godkännande av fondbestämmelser.

Av förevarande paragraf framgår att den sökande AIF-förvaltaren, utöver att ha sitt stadgeenliga säte i Sverige, måste ha sitt huvudkontor här. Därtill måste kraven på startkapital och kapitalbas enligt 7 kap. vara uppfyllda.

Vid sidan av dessa grundläggande förutsättningar för tillstånd ska Finansinspektionen också göra en lämplighetsprövning av både dem som faktiskt leder verksamheten och av dem som, genom ett kvalificerat innehav, utövar väsentligt inflytande över AIF-förvaltaren.

Lämplighetsprövningen av dem som innehar ett kvalificerat innehav i en AIF-förvaltare ska göras utifrån behovet av att säkerställa en sund och ansvarsfull ledning av förvaltaren. De ledningsansvariga ska ha erforderligt gott anseende och tillräcklig insikt och erfarenhet. Detta utgör kriterier också enligt t.ex. UCITS-direktivets regler om ägar- och ledningsprövning.

Vägledning för vad som avses med formuleringen ”gott anseende” kan hämtas i förarbetsuttalandena i samband med genomförandet av nya och ändrade bestämmelser i förvärvsdirektivet, där samma formulering används. Vid bedömningen ska bl.a. tidigare affärsbeteenden beaktas men även sådana omständigheter som är direkt diskvalificerande enligt befintliga regler på området. Som exempel på det sistnämnda anges

väsentligt åsidosättande av ålagda skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter, allvarlig (ekonomisk) brottslighet, eller att personen har varit föremål för konkursförfarande. Det påpekas dessutom att begreppet anseende bör kunna tolkas vidare än så, och t.ex. avse en bedömning av förvärvarens laglydighet, erfarenhet och omdöme i övrigt (se prop. 2008/09:155, s. 133 f.). Att en person som har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet eller på annat sätt åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet inte kan anses lämplig som ledningsansvarig och inte heller bör få inneha ett kvalificerat innehav kan motiveras av att tilltron till fondförvaltare och hela fondmarknaden riskerar att påverkas om personer som i sin tidigare verksamhet har försummat grundläggande skyldigheter eller begått andra överträdelser av väsentliga bestämmelser tillåts utöva väsentligt inflytande över verksamheten (jfr prop. 1995/96:173 s. 69 f.). Kravet på tillräcklig erfarenhet gäller även i fråga om de investeringsstrategier som avses tillämpas för de alternativa investeringsfonderna.

Finansinspektionen måste också göra en bedömning av om den sökande AIF-förvaltaren kommer att kunna uppfylla lagens övriga krav.

Av *andra stycket* följer att endast AIF-förvaltare som är bildade i form av aktiebolag får förvalta specialfonder.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.2.

4 §

Paragrafen genomför artikel 8.1 c i AIFM-direktivet, delvis.

Enligt AIFM-direktivet ska ledningen av AIF-förvaltares verksamhet bestå av minst två personer som uppfyller de villkor som anges i 3 §. Enligt annan svensk, finansiell lagstiftning fordras dock en styrelse med minst tre ledamöter. Exempel på detta finns i 2 kap. 3 § andra stycket lagen om värdepappersfonder och 3 kap. 5 § lagen om värdepappersmarknaden. Enligt dessa bestämmelser ska styrelsen i ett fondbolag respektive ett värdepappersbolag bestå av minst tre styrelseledamöter. Både i UCITS-direktivet och i MiFID föreskrivs emellertid att styrelsen i ett företag av det aktuella slaget, t.ex. ett fondbolag eller ett värdepappersbolag, ska bestå av minst två personer. Ändå har det i den svenska lagstiftningen föreskrivits krav på fler styrelseledamöter. Mot denna bakgrund uppställs även för en AIF-förvaltare ett krav på att styrelsen, i de fall förvaltaren är ett aktiebolag, ska bestå av minst tre styrelseledamöter och en verkställande direktör, och, i övriga fall, att ledningen ska bestå av minst tre (fysiska) personer (jfr prop. 2002/03:150 s. 158).

5 §

Paragrafen genomför artikel 7.2–7.4 i AIFM-direktivet.

Första stycket innehåller en uppräkningslista av vilken information som ska finnas med i en tillståndsansökan.

Genom uppgifterna i *punkterna 1* och *2* ska det, för det första, stå klart vilka personer som utgör den faktiska ledningen av AIF-förvaltarens verksamhet och, för det andra, vara möjligt att identifiera de fysiska eller juridiska personer som direkt eller indirekt är aktieägare eller medlemmar i förvaltaren och innehar kvalificerade innehav (kvalificerat

innehav definieras i 1 kap. 11 § 13) Även storleken av sådana innehav ska framgå. Förvaltarens ledning ska, enligt 4 §, bestå av minst tre personer. Enligt artikel 8.1 c ska namnen på de personer som ingår i ledningen samt namnen på var och en som efterträder dem, utan dröjsmål meddelas den behöriga myndigheten i förvaltarens hemland, jfr bestämmelsen om väsentliga ändringar i 10 §.

Punkten 3 innebär ett krav på att det till ansökan ska fogas en verksamhetsplan, av vilken den sökande AIF-förvaltarens organisationsstruktur ska framgå. Av planen ska vidare kunna utläsas hur förvaltaren avser att uppfylla kraven i lagen.

Punkterna 5–9 tar sikte på de alternativa investeringsfonder som AIF-förvaltaren avser att förvalta, och uppgiftskraven gäller för varje fond. Med uppgifter om investeringsstrategier avses bl.a. avsedd typ av underliggande fonder för en s.k. fond-i-fond, riktlinjer för användning av finansiell hävstång samt riskprofiler och andra uppgifter om de alternativa investeringsfonder som sökanden förvaltar eller avser att förvalta. Enligt *punkten 6* ska ansökan innehålla uppgifter om mottagarfondens hemland i de fall den förvaltade fonden är en matarfond för en alternativ investeringsfond. Förvaltaren ska enligt artikel 7.3 e i AIFM-direktivet överlämna eventuell ytterligare information enligt artikel 23.1 för varje alternativ investeringsfond. I sistnämnda artikel anges vilken information som en AIF-förvaltare ska tillhandahålla vid marknadsföring av förvaltade fonder innan investerare investerar i fonden. Denna artikel genomförs i 10 kap. 1 §. Villkoret i artikel 7.3 e får därmed anses innebära att en förvaltare till sin ansökan om tillstånd ska foga sådan information som ska ingå i den alternativa investeringsfondens informationsbroschyr. Detta följer av *punkten 9*.

Av *andra stycket* framgår att för specialfonder ska ansökan därutöver innehålla ett utkast till faktablad för den förvaltade fonden.

För att förenkla och effektivisera ansökningsförfarandet är det möjligt att utesluta viss information, om de angivna förutsättningarna i *tredje stycket* är uppfyllda. Sista meningen i tredje stycket innebär att både värdepappersbolag och fondbolag som har motsvarande tillstånd som anges i 2 § kan utnyttja det förenklade ansökningsförfarandet för bolag som redan har tillstånd.

Detaljerade bestämmelser om tillståndsansökans innehåll kan förväntas när kommissionen har antagit en delegerad akt enligt artikel 7.6 och i eventuella verkställighetsföreskrifter, se 15 kap. 1 §. Såvitt avser specialfonder finns redan föreskrifter meddelade med stöd av bemyndigande i den nuvarande lydelsen av lagen om investeringsfonder.

6 §

Paragrafen genomför artikel 8.2 i AIFM-direktivet.

I paragrafen anges de fall när Finansinspektionen är skyldig att samråda med behörig myndighet i ett annat land inom EES innan inspektionen beslutar om tillstånd för en AIF-förvaltare. Motsvarande samrådsskyldighet finns i 2 kap. 5 § lagen om värdepappersfonder, 3 kap. 9 § lagen om värdepappersmarknaden 3 kap. 8 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse samt 2 kap. 16 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

I 1 kap. 11 § 16 finns en definition av moder- och dotterföretag. Med kontroll avses detsamma som i artikel 4.1 i i AIFM-direktivet.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.2.

7 §

Paragrafen genomför artikel 8.3 i AIFM-direktivet.

Definitionen av nära förbindelser finns i 1 kap. 11 § 18. Sådana nära förbindelser mellan AIF-förvaltaren och någon annan som hindrar en effektiv tillsyn och som avses i denna bestämmelse omfattar också de situationer som regleras i artikel 8.3 b och 8.3 c i AIFM-direktivet. Där anges att tillstånd inte får beviljas om en effektiv tillsyn förhindras genom lagar och andra författningar i ett land utanför EES, som gäller för en eller flera fysiska eller juridiska personer med vilka förvaltaren har nära förbindelser, eller på grund av svårigheter vid tillämpningen av dessa lagar och andra författningar. Motsvarande bestämmelse finns i 2 kap. 2 § tredje stycket lagen om värdepappersfonder (se även prop. 2002/03:150 s. 160).

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.2.

8 §

Paragrafen genomför artikel 8.5 i AIFM-direktivet.

I *första stycket* anges tidsfristen för Finansinspektionens tillståndsprovning. Fristen är densamma för alla AIF-förvaltare.

Av *andra* och *tredje styckena* följer att en ansökan är fullständig även om vissa uppgifter ännu inte har lämnats in till inspektionen. Från den tidpunkt, då ansökan enligt *andra stycket* anses fullständig, har inspektionen enligt huvudregeln tre månader för sin tillståndsprovning. Som påpekas i avsnitt 7.2.4 innebär detta dock inte att AIF-förvaltaren kan inleda verksamheten utan att komplettera sin ansökan. Av *tredje stycket* framgår att förvaltaren i sådant fall får påbörja sin verksamhet tidigast en månad efter gjord komplettering.

9 §

Paragrafen genomför artikel 8.4 i AIFM-direktivet.

Första stycket innebär att omfattningen av tillståndet ska beskrivas och att det ska framgå om rätten att förvalta en alternativ investeringsfond är begränsad avseende vissa investeringsstrategier, såsom exempelvis användning av finansiell hävstång och investeringar i särskilda tillgångslag eller i noterade respektive icke noterade bolag. Vidare bör det av tillståndet framgå om det är fråga om förvaltning av öppna eller slutna alternativa investeringsfonder och om fonden är öppen för investeringar för icke-professionella investerare.

Det ska alltså av tillståndet framgå att förvaltaren är behörig att driva viss fondförvaltning och bedömningen ska göras i belysning av vad som vid tillståndsprovningen har framkommit om förvaltarens faktiska möjligheter, dvs. kompetens och resurser att hantera de investeringsstrategier eller tekniker som angivits i tillståndsansökan. Att begränsa tillståndet utifrån att vissa strategier inte skulle anses vara lämpliga eller godtagbara som sådana är inte möjligt. Att tillståndets omfattning är

tydligt beskrivet har betydelse inte minst vid verksamhet över gränserna. Med stöd av sitt tillstånd kan en svensk AIF-förvaltare, efter ett underrättelseförfarande, förvalta en alternativ investeringsfond som har ett annat land inom EES som sitt hemland samt marknadsföra den, liksom en alternativ investeringsfond som förvaltaren förvaltar som har Sverige som sitt hemland, till professionella investerare inom hela EES. Att ett tillstånd som AIF-förvaltare ska gälla i alla medlemsstater (samt i de länder inom EES som inte är medlemsstater) följer direkt av artikel 8.1 andra stycket i AIFM-direktivet.

Av *andra stycket* följer att det av tillståndet även ska framgå om AIF-förvaltaren har tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer och sidotjänster enligt 2 §.

10 §

Paragrafen genomför artiklarna 5.2 och 10 i AIFM-direktivet.

I första stycket fastslås en underrättelseplikt vid väsentliga ändringar av AIF-förvaltaren eller dess verksamhet. Det ska vara fråga om väsentliga ändringar av sådana förhållanden som utgör förutsättningar för tillstånd (3 och 4 §§) och, i synnerhet, ändringar i förhållande till de uppgifter som har lämnats i tillståndsansökan (5 §), se även kommentaren till 6 kap. 5 §. Ändringar av ägarkretsen eller i AIF-förvaltarens ledning måste alltså Finansinspektionen alltid underrättas om, liksom ändrade investeringsstrategier. Anmälningsskyldigheten omfattar också sådana omständigheter som anges i artikel 5.2 i AIFM-direktivet. Artikeln rör situationer då fondstrukturen är sådan att den alternativa investeringsfonden hanterar och ansvarar för vissa frågor, t.ex. en fond som är en juridisk person. Trots att det ligger hos en sådan fond att exempelvis utse förvaringsinstitut är det fondens förvaltare som, i förhållande till Finansinspektionen, är skyldig att se till att detta krav är uppfyllt och, om så inte är fallet, underrätta inspektionen.

Finansinspektionen ska inom en månad eller, om det finns särskilda skäl, två månader, underrätta förvaltaren om anmälda förändringar inte godtas eller föranleder begränsningar av tillståndet. Vägledning om vilka ändringar som inte kan godtas torde kunna hämtas i artiklarna 31.4, 32.7 och 33.6 i AIFM-direktivet, som också innehåller regler om anmälningsplikt vid väsentliga ändringar. I dessa artiklar anges att de behöriga myndigheterna inte ska godta ändringar som innebär att AIF-förvaltarens förvaltning av den alternativa investeringsfonden inte längre skulle vara förenlig med direktivet eller att förvaltaren i övrigt inte efterlever direktivets regler.

Av *tredje stycket* följer att om Finansinspektionen inte har lämnat besked inom tidsfristerna i andra stycket kan förvaltaren genomföra ändringarna.

Om det är fråga om ändringar i fondbestämmelser för specialfonder ska Finansinspektionen lämna besked inom två månader. Det följer av 4 kap. 9 § första stycket lagen om värdepappersfonder, som är tillämplig vid godkännande och ändring av fondbestämmelser för specialfonder, se hänvisningen i 12 kap. 5 §.

4 kap. Svenska AIF-förvaltares marknadsföring i Sverige

1 §

Paragrafen saknar motsvarighet i AIFM-direktivet och utredningens förslag. Den innebär dock inte någon skillnad i sak i förhållande till utredningens förslag (se SOU 2012:67 s. 326 f.).

Av paragrafen framgår att en AIF-förvaltare som har tillstånd enligt 3 kap. 1 § får marknadsföra andelar i en av förvaltaren förvaltd specialfond till icke-professionella investerare i Sverige. Av hänvisningen i 12 kap. 3 § till 4 kap. 9 § lagen om värdepappersfonder följer att fondbestämmelserna för en specialfond ska godkännas av Finansinspektionen. En AIF-förvaltare får således påbörja marknadsföring av andelar i en av denne förvaltd specialfond till professionella och icke-professionella investerare när fondbestämmelserna är godkända.

Detta innebär att för marknadsföring av andelar i specialfonder krävs det inte någon underrättelse enligt 6 §. Finansinspektionen har nämligen redan genom ansökan om godkännande av fondbestämmelserna och ansökan om tillstånd enligt 3 kap. 1 § underrättats om att AIF-förvaltaren avser att marknadsföra andelar i fonden. Den information som en AIF-förvaltare ska ge in i samband med dessa båda ansökningar motsvarar i sak den information som en underrättelse om marknadsföring av andelar eller aktier i andra alternativa investeringsfonder än specialfonder ska innehålla enligt 9 §.

Övervägandena finns i avsnitt 9.3.

2 §

Paragrafen saknar motsvarighet i AIFM-direktivet.

Enligt paragrafen får svenska AIF-förvaltare marknadsföra EES-baserade utländska motsvarigheter till specialfonder till icke-professionella investerare i Sverige. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak det som gäller enligt 1 kap. 9 § nuvarande lydelse av lagen om investeringsfonder avseende fonder som är etablerade i ett land inom EES.

Av *punkterna 1* och *2* framgår att tillstånd bara får ges avseende en sådan alternativ investeringsfond som investerar i sådana tillgångar som specialfonder är begränsade till att investera i och som tillämpar principen om riskspridning.

Av *punkten 3* framgår att tillstånd får ges bara avseende en öppen fond. Att fonden ska vara öppen, innebär, precis som för specialfonder, att investerare ska ha möjlighet att lösa in sina andelar minst en gång per år.

Av *punkten 4* framgår att förvaltaren ska se till att utbetalningar till investerarna kan ske i Sverige och att aktier och andelar i fonden kan lösas in här i landet, jfr 1 kap. 7 § lagen om värdepappersfonder. Även om förvaltaren är etablerad här i landet finns det skäl att tydliggöra att det är en förutsättning att förvaltaren tillhandahåller viss finansiell service vid marknadsföring till icke-professionella investerare.

Av *andra stycket* framgår att sådan marknadsföring inte kräver någon underrättelse enligt 6 § utan får påbörjas så snart förvaltaren har getts tillstånd att förvalta en utländsk motsvarighet till en specialfond, se författningskommentaren till 1 §.

Övervägandena finns i avsnitt 15.2.

3 §

Paragrafen saknar motsvarighet i AIFM-direktivet.

Enligt paragrafen får svenska AIF-förvaltare marknadsföra icke EES-baserade motsvarigheter till specialfonder till icke-professionella investerare i Sverige. Bestämmelsen motsvarar i sak det som gäller enligt nuvarande 1 kap. 9 § lagen om investeringsfonder för fonder som är etablerade i ett land utanför EES. Utöver det som anges i 2 § ska alltså även kraven i artikel 36 vara uppfyllda för att sådan marknadsföring ska vara tillåten.

Av *punkten 1* följer att verksamheten ska kunna antas vara förenlig med samtliga villkor som uppställs i denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten. Härifrån undantas dock bestämmelserna om förvaringsinstitut i 9 kap., se sista stycket.

Syftet med villkoret i *punkten 3* är att säkerställa ett effektivt informationsutbyte som gör det möjligt för Finansinspektionen att utföra sina uppgifter i enlighet med denna lag. Samarbetsarrangemangen ska därför vara i linje med internationella standarder, men bör inte användas som ett hinder mot marknadsföring av dessa fonder (se skäl 63 i AIFM-direktivet.)

Kravet i *punkten 4* innebär i praktiken att den alternativa investeringsfondens hemland inte får vara upptaget i förteckningen över icke samarbetsvilliga länder och territorier, vilken sammanställs av Financial Action Task Force (FATF). Detta framgår också direkt av artikel 36 i AIFM-direktivet. FATF bildades 1989 och är ett mellanstatligt organ som arbetar för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism. Förteckningen finns publicerad bl.a. på organisationens webbplats: www.fatf-gafi.org.

Genom *andra stycket* modifieras villkoret i punkten 1 på så sätt bestämmelserna om förvaringsinstitut i 9 kap. inte behöver följas. Förvaltaren måste dock säkerställa att en eller flera enheter utses för att utföra de uppgifter som ett förvaringsinstitut har, dvs. övervakning av penningflöden (9 §), förvaring av fondens tillgångar (10 §) och övriga uppgifter, såsom att se till att försäljning, emission, återköp och makulering av andelar eller aktier i fonden samt att beräkning av värdet av dessa sker på ett korrekt sätt (12 §). AIF-förvaltaren får alltså inte på egen hand utföra dessa uppgifter.

Övervägandena finns i avsnitt 15.2.

4 §

Paragrafen saknar motsvarighet i AIFM-direktivet.

En svensk AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 § får, efter tillstånd enligt denna paragraf även marknadsföra andra än de i 1–3 §§ angivna alternativa investeringsfonderna, till icke-professionella investerare i Sverige. En förutsättning för detta är, enligt *första stycket*, att andelarna eller aktierna i fonderna är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES och att det finns ett faktablad upprättat för fonden.

Enligt *andra stycket* ska även kraven i artikel 36 i AIFM-direktivet vara uppfyllda om den alternativa investeringsfonden är etablerad i ett land utanför EES. Det innebär att 3 § första stycket 1, 3 och 4 samt andra stycket blir tillämpliga.

Övervägandena finns i avsnitten 9.4, 15.2.1 och 15.3.2.

5 §

Paragrafen saknar motsvarighet i AIFM-direktivet.

I paragrafen anges vad som gäller vid marknadsföring av andelar eller aktier i alternativa investeringsfonder till en särskild kategori av icke-professionella investerare i Sverige enligt artikel 6 i den kommande EU-förordningen om europeiska riskkapitalfonder (enligt den lydelse som förordningen väntas få).

Enligt *första stycket* får en svensk AIF-förvaltare, med stöd av sitt tillstånd enligt 3 kap. 1 § eller sin registrering enligt 2 kap. 3 §, marknadsföra alternativa investeringsfonder som saknar rätt till inlösen under minst fem år från första investeringen och som enligt sin investeringspolicy generellt inte investerar i finansiella instrument som kräver depåförvaring eller generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll enligt 11 kap. De fonder som avses är riskkapitalfonder.

I *andra stycket* anges till vilka investerare marknadsföringen får riktas. Det rör sig om en särskild kategori av icke-professionella investerare, ibland benämnd semi-professionella investerare, som anges i artikel 6 i den kommande EU-förordningen om europeiska riskkapitalfonder (enligt den lydelse som förordningen väntas få).

Enligt *tredje stycket* framgår att om marknadsföringen avser icke EES-baserade alternativa investeringsfonder krävs att det finns samarbetsarrangemang mellan Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i landet där fonden är etablerad för att säkerställa ett effektivt informationsutbyte samt att fondens hemland inte får vara upptaget i förteckningen över icke-samarbetsvilliga länder och territorier, vilken sammanställs av Financial Action Task Force (FATF).

Övervägandena finns i avsnitten 9.4, 9.5, 15.2.1 och 15.3.2.

6 §

Paragrafen genomför artikel 31.1 första stycket och 31.2 första stycket i AIFM-direktivet.

En svensk AIF-förvaltare som har tillstånd att förvalta en alternativ investeringsfond får också marknadsföra andelar eller aktier i fonden. I bestämmelsen behandlas marknadsföring som riktas enbart till professionella investerare i Sverige av andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond som en svensk AIF-förvaltare förvaltar här i landet eller i ett annat land inom EES och som inte är en specialfond.

Enligt *första stycket* måste en AIF-förvaltare underrätta Finansinspektionen om sådan marknadsföring innan den får påbörjas. Vilka uppgifter som en underrättelse ska innehålla framgår av 9 §. Marknadsföringen får från den tidpunkt då Finansinspektionen enligt 10 § meddelat att den får påbörjas riktas till professionella investerare i Sverige. Om en alternativ

investeringsfond som inte är en specialfond ska marknadsföras till icke-professionella investerare krävs ett särskilt tillstånd enligt 2, 4 eller 5 §. Om det är fråga om en matarfond till en alternativ investeringsfond krävs enligt 7 § att också mottagarfonden och dess förvaltare är EES-baserade, annars får marknadsföring ske bara efter tillstånd enligt 8 §. Bestämmelser om utländska AIF-förvaltares marknadsföring i Sverige av andelar och aktier i alternativa investeringsfonder som de förvaltar finns i 5 kap.

Kravet på en underrättelse gäller däremot inte om marknadsföringen avser andelar i en specialfond. En AIF-förvaltare får påbörja marknadsföring av andelar i en specialfond som förvaltaren förvaltar till professionella investerare efter att Finansinspektionen har godkänt fondbestämmelserna enligt 4 kap. 9 § lagen om värdepappersfonder och beviljat tillstånd enligt 3 kap. 1 § (se författningskommentaren till 1 §). Kravet gäller inte heller om tillstånd till marknadsföring enligt 2, 4, och 5 §§ har getts för en alternativ investeringsfond som inte är en specialfond. Även vid marknadsföring av andra alternativa investeringsfonder än specialfonder kan det antas att en AIF-förvaltare redan i samband med ansökan om tillstånd som AIF-förvaltare lämnar information till Finansinspektionen om avsedd marknadsföring. I sådana fall ska en tillståndsansökan i sig inte anses innebära en sådan underrättelse som avses i förevarande paragraf. En underrättelse enligt förevarande paragraf får dock ges in i samband med en ansökan om tillstånd som AIF-förvaltare.

Kravet på underrättelse innebär inte att det ska göras någon ytterligare prövning av AIF-förvaltaren och dess verksamhet (se avsnitt 8.4). Utgångspunkten enligt AIFM-direktivet är att en AIF-förvaltare med ett tillstånd som avses i direktivet har rätt att marknadsföra förvaltade alternativa investeringsfonder. Enbart om AIF-förvaltaren eller fondverksamheten inte uppfyller vissa uppställda villkor får Finansinspektionen besluta att marknadsföringen inte får påbörjas, se 10 § första stycket.

Enligt *andra stycket* ska AIF-förvaltare fastställa och vidta åtgärder för att förhindra att marknadsföring som sker med stöd av första stycket riktas till icke-professionella investerare, se avsnitt 8.3. Detta gäller dock inte beträffande andelar i en specialfond (se 1 §) eller andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond som AIF-förvaltaren har tillstånd enligt 2 eller 4 § att marknadsföra till icke-professionella investerare. Det gäller inte heller i förhållande till de investerare som avses i 5 § andra stycket om AIF-förvaltaren har tillstånd till marknadsföring av en sådan fond (riskkapitalfond) som avses i 5 § första stycket. I sådana fall måste dock förvaltaren fastställa och vidta åtgärder som förhindrar att marknadsföring sker till andra icke-professionella investerare än de som avses i 5 § andra stycket.

Av 2 kap. 1 § första stycket följer att paragrafen gäller även för svenska AIF-förvaltare som förvaltar portföljer av alternativa investeringsfonder vars sammanlagda tillgångar inte överstiger de tröskelvärden som anges i 2 kap. 2 §. Hänvisningar till paragrafen finns även i 8 § samt 5 kap. 8 § och 13 §.

Av *tredje stycket* framgår att det utöver kraven i förevarande paragraf finns särskilda krav avseende marknadsföring av andelar eller aktier i matarfonder till alternativa investeringsfonder i 7 och 8 §§.

Övervägandena finns i avsnitten 8.3, 8.4 och 15.2.1.

7 §

Paragrafen genomför artikel 31.1 andra stycket i AIFM-direktivet.

Av paragrafen framgår att marknadsföring av andelar eller aktier i en matarfond till en alternativ investeringsfond enligt 6 § förutsätter att också mottagarfonden är etablerad inom EES samt förvaltas av en EES-baserad AIF-förvaltare. Om dessa villkor inte är uppfyllda, krävs tillstånd av Finansinspektionen innan marknadsföring av en sådan matarfond får påbörjas (se 8 §).

8 §

Paragrafen genomför artikel 36.1 i AIFM-direktivet.

Enligt *första stycket* får en AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 §, efter tillstånd av Finansinspektionen, marknadsföra en icke EES-baserad alternativ investeringsfond i Sverige till professionella investerare. Detsamma gäller en EES-baserad matarfond som inte uppfyller kraven i 7 §.

Enligt *andra stycket* får tillstånd bara ges om kraven i 3 § första stycket 1, 3 och 4 samt andra stycket är uppfyllda.

Av hänvisningen i *tredje stycket* följer att AIF-förvaltaren är skyldig att fastställa och vidta åtgärder som förhindra marknadsföring till icke-professionella investerare.

Övervägandena finns i avsnitt 15.3.2.

9 §

Paragrafen genomför artikel 31.2 andra stycket samt bilaga III till AIFM-direktivet.

I paragrafen anges vad som ska ingå i den underrättelse som en AIF-förvaltare enligt 6 § ska lämna till Finansinspektionen innan marknadsföring av en alternativ investeringsfond till professionella investerare i Sverige får påbörjas.

En AIF-förvaltare kan redan i samband med ansökan om tillstånd enligt 3 kap. 1 § ha lämnat uppgifter till Finansinspektionen om avsikten att marknadsföra de alternativa investeringsfonder som förvaltaren förvaltar. Gemensamt för tillståndsansökan (se 3 kap. 5 §) och underrättelsen är bl.a. att en verksamhetsplan och fondbestämmelser eller bolagsordning eller motsvarande handlingar ska lämnas till Finansinspektionen. Om en tillståndsansökan och en underrättelse om marknadsföring görs i ett sammanhang, är det tillräckligt att t.ex. verksamhetsplanen ges in en gång. Det är också möjligt att i en underrättelse om marknadsföring hänvisa till de uppgifter som har angetts i en tidigare ansökan om tillstånd. Genom kravet i *punkten 5* på att ge in en informationsbroschyr enligt 10 kap. 1 § ska Finansinspektionen även få del av den information som anges i artikel 23.1 i AIFM-direktivet (se hänvisningen i bilaga III, *punkten f*). Uppgifter och dokumentation ska lämnas för varje alternativ investeringsfond som ska marknadsföras. Krav på information enligt *punkten 6* är nödvändig eftersom det är fråga om alternativa investeringsfonder som ska marknadsföras enbart till professionella investerare,

och har sin grund i skyldigheten enligt 6 § andra stycket. Exempel på sådana åtgärder anges i avsnitt 8.3. Kravet i punkten 6 omfattar också de fall då förvaltaren använder sig av fristående aktörer för att tillhandahålla investeringstjänster avseende andelar eller aktier i fonden.

Övervägandena finns i avsnitt 8.4.

10 §

Paragrafen genomför artikel 31.3. i AIFM-direktivet.

En underrättelse till Finansinspektionen om att AIF-förvaltaren avser att påbörja marknadsföring av alternativa investeringsfonder som förvaltaren förvaltar innebär inte att någon tillståndsprövning ska göras. Marknadsföring av andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond utgör, enligt 3 kap. 1 § andra stycket 3, en sådan verksamhet som omfattas av AIF-förvaltarens tillstånd.

Första stycket innebär att Finansinspektionen får besluta att marknadsföringen inte får påbörjas om AIF-förvaltaren inte uppfyller kraven i eller dess förvaltning av fonden bedöms strida mot denna lag eller andra författningar som reglerar verksamheten. Detsamma gäller om det finns befogad anledning att anta att förvaltaren eller förvaltningen av fonden inte kommer att uppfylla dessa krav.

Finansinspektionen ska inom 20 arbetsdagar från det att underrättelse-skyldigheten har fullgjorts, dvs. att föreskriven information har kommit inspektionen till handa, meddela AIF-förvaltaren huruvida marknadsföringen får påbörjas.

Enligt *andra stycket* får marknadsföringen påbörjas från och med dagen för ett positivt besked från Finansinspektionen.

Om den alternativa investeringsfonden har ett annat hemland än Sverige, ska Finansinspektionen enligt *tredje stycket* informera behörig myndighet i det landet om marknadsföringen.

Övervägandena finns i avsnitt 8.4.

11 §

Paragrafen genomför artikel 31.4 i AIFM-direktivet.

Även i samband med marknadsföring föreligger en skyldighet för AIF-förvaltaren att skriftligen anmäla väsentliga ändringar i förhållande till de uppgifter som har lämnats i en underrättelse om marknadsföring eller en tillståndsansökan enligt detta kapitel eller innehållet i de handlingar som ska bifogas en sådan underrättelse eller ansökan, jfr 3 kap. 10 § och kommentaren till den paragrafen. Kommissionen får anta tekniska standarder enligt artikel 31.5 i AIFM-direktivet för att fastställa formen för en skriftlig anmälan om ändring.

Som följer av *första stycket* gäller skyldigheten både vid planerade och oplanerade ändringar. Med en oplanerad ändring avses sådana ändringar som inte kunnat förutses.

Enligt *andra och tredje styckena* ska ändringar som strider mot vissa författningar ska bli föremål för ingripanden av Finansinspektionen.

Övervägandena finns i avsnitt 8.4.

5 kap. Utländska AIF-förvaltares verksamhet i Sverige

1 §

Paragrafen genomför artikel 33.1 och artikel 33.4 fjärde stycket i AIFM-direktivet.

Av *första stycket* följer att en utländsk EES-baserad AIF-förvaltare får, med stöd av sitt tillstånd i hemlandet, förvalta en alternativ investeringsfond som hör hemma i Sverige (se definition av en alternativ investeringsfonds hemland, 1 kap. 5 §). Om förvaltningen avser en specialfond tillämpas dock 2 §.

En ytterligare förutsättning är att förvaltarens verksamhetstillstånd i hemlandet omfattar den kategori av alternativ investeringsfond som ska förvaltas här i landet. Det avgörande i detta avseende är vilken kapacitet och vilka resurser som AIF-förvaltaren har snarare än vilka fonder som förvaltaren faktiskt förvaltar (se även kommentaren till 6 kap. 2 §). Denna bedömning görs av behörig myndighet i AIF-förvaltarens hemland i samband med det underrättelseförfarande som ska föregå den planerade verksamheten. Underrättelseförfarandet innebär inte någon ny tillståndsprövning. Presumtionen är att verksamheten ska få inledas. Verksamheten får hindras bara om AIF-förvaltarens tillstånd i hemlandet inte omfattar den kategori av alternativ investeringsfond som ska förvaltas i Sverige eller om förvaltaren eller dess förvaltning inte kan antas uppfylla samtliga krav som uppställs i AIFM-direktivet. I sådana fall ska myndigheten i hemlandet inte överlämna förvaltarens underrättelse till Finansinspektionen och verksamheten här i landet får inte inledas. Det kan förutsättas att berörda myndigheter kommer att ha underhandskontakter vid underrättelseförfarandet i tveksamma fall. Om det däremot inte föreligger något hinder mot verksamheten ska myndigheten i hemlandet överlämna underrättelsen tillsammans med ett skriftligt intyg om att förvaltaren har ett tillstånd som avses i AIFM-direktivet. Underrättelseförfarandet för den utländska AIF-förvaltaren, liksom den information och dokumentation som ska ingå i den överlämnade underrättelsen, regleras i lagstiftningen i förvaltarens hemland; den ska dock motsvara innehållet i bilaga IV till AIFM-direktivet (genomförs för svenska AIF-förvaltares verksamhet genom 6 kap. 1 §).

Av *andra stycket* framgår tidpunkten då verksamheten i Sverige får inledas. Enligt AIFM-direktivet är hemlandsmyndigheten skyldig att meddela förvaltaren om att en underrättelse har överlämnats till värdlandsmyndigheten (artikel 33.4 tredje stycket, som genomförs för svenska AIF-förvaltares verksamhet genom 6 kap. 5 §).

Övervägandena finns i avsnitt 15.2.2.

2 §

Paragrafen saknar motsvarighet i AIFM-direktivet.

Specialfonder, som inte omfattas av UCITS-direktivets förvaltarpass eftersom de inte uppfyller samtliga krav som uppställs i det direktivet, har tidigare fått förvaltas bara av svenska fondbolag (samt värdepappersbolag och svenska kreditinstitut, se dock avsnitt 7.1.3). Genom paragrafen får nu en utländsk EES-baserad AIF-förvaltare, efter tillstånd av Finansinspektionen, förvalta en specialfond. Icke EES-baserade AIF-

förvaltare har dock inte någon möjlighet att förvalta alternativa investeringsfonder som hör hemma i Sverige. Däremot kan en sådan förvaltare ta emot uppdrag att förvalta en specialfond.

Specialfonder utgör ett sådant företag för kollektiva investeringar som omfattas av AIFM-direktivet. Det som skiljer dessa fonder från andra alternativa investeringsfonder är att specialfonderna omgärdas av en tämligen omfattande nationell reglering som tar sikte bl.a. på fondstrukturen men också på själva förvaltningen, såsom riskspridning, tillåtna tillgångar, inlösen och förvärv av andelar. Reglerna är motiverade av kundskyddsskäl och saknar motsvarighet i AIFM-direktivet, som i huvudsak reglerar *förvaltare* av alternativa investeringsfonder och inte *fonderna* som sådana. AIFM-direktivet tillåter dock att medlemsstaterna inför eller behåller bestämmelser som rör fonder (se skäl 10 i AIFM-direktivet). Eftersom specialfonder marknadsförs, och föreslås få fortsätta att marknadsföras, till icke-professionella investerare talar kundskyddsskäl för att regleringen av dessa fonder behålls oförändrade (se avsnitt 9.3). Det är alltså fråga om en nationellt reglerad fond med vissa särskilda villkor avseende fonden som sådan och informationskrav motiverade av konsumentskyddsskäl. För att förvalta en specialfond krävs att de villkor som gäller för denna specifika fondverksamhet är uppfyllda. Detta innebär inte att det ställs upp några sådana ytterligare krav på en AIF-förvaltare som enligt artikel 33.5 i AIFM-direktivet inte är tillåtna. Oavsett om det är fråga om en förvaltare som är etablerad i Sverige eller i något annat land inom EES är villkoren för tillstånd att förvalta en specialfond desamma.

En förutsättning för att Finansinspektionen ska ge tillstånd för förvaltning av en specialfond är, som följer av *första* och *andra styckena*, att AIF-förvaltaren har ett tillstånd som avses i AIFM-direktivet och att detta tillstånd omfattar förvaltning av en alternativ investeringsfond av motsvarande slag som den fond som ska förvaltas här i landet (se författningskommentaren till 1 §). Bestämmelserna om registreringsförfarande i denna lag är alltså inte tillämpliga vid förvaltning av specialfonder (2 kap. 1 § andra stycket). Därutöver ska förvaltning av en specialfond föregås av ett underrättelseförfarande som avses i AIFM-direktivet.

Tillstånd för förvaltning av en specialfond ges genom att Finansinspektionen godkänner fondbestämmelserna, dvs. på samma sätt som gäller för förvaltare etablerade här i landet. Denna prövning ska enligt hänvisningen i *tredje stycket* göras enligt 4 kap. 9 § lagen om värdepappersfonder. Något ytterligare beslut om godkännande av AIF-förvaltaren behöver därmed inte fattas enligt förevarande lag (jfr prop. 2010/11:135 s. 286). Ett tillstånd att förvalta specialfonder medför också enligt *fjärde stycket* en omedelbar rätt att marknadsföra andelar i fonden. Något särskilt underrättelseförfarande avseende marknadsföring krävs alltså inte (se författningskommentaren till 4 kap. 1 §).

Verksamhetstillståndet i hemlandet innebär att AIF-förvaltaren är skyldig att uppfylla samtliga krav som följer av AIFM-direktivet. Enligt 8 § andra stycket ska förvaltaren efterleva de i den paragrafen angivna bestämmelserna, bl.a. bestämmelserna i 12 kap.

Tillståndsansökans form och innehåll regleras i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Bemyndigande att meddela sådana föreskrifter finns i 15 kap. 1 §.

Övervägandena finns i avsnitt 15.2.2.

3 §

Paragrafen genomför artikel 32.1 första stycket och artikel 32.4 första stycket i AIFM-direktivet.

Av paragrafen följer att en utländsk EES-baserad AIF-förvaltare får marknadsföra andelar eller aktier i en EES-baserad alternativ investeringsfond som förvaltaren förvaltar till professionella investerare i Sverige utan tillstånd enligt denna lag, förutsatt att förvaltaren i sitt hemland har tillstånd som avses i AIFM-direktivet. I 4 § ställs det upp ett särskilt krav såvitt avser vissa matarfonder till alternativa investeringsfonder.

Paragrafen gäller marknadsföring av alternativa investeringsfonder som förvaltaren förvaltar i Sverige enligt 1 § och i övriga länder inom EES. För marknadsföring av icke EES-baserade alternativa investeringsfonder tillämpas i stället 5 §. När det gäller specialfonder får marknadsföring av andelar i sådana fonder ske så snart Finansinspektionen har meddelat tillstånd, se författningskommentaren till 2 §.

Till skillnad från marknadsföring till icke-professionella investerare (6 och 7 §§) krävs alltså inte något tillstånd enligt denna lag beträffande marknadsföring av andra EES-baserade alternativa investeringsfonder än specialfonder till professionella investerare i Sverige. Marknadsföringen får enligt *andra stycket* inledas fr.o.m. den dag då behörig myndighet i förvaltarens hemland har överlämnat en underrättelse om verksamheten till Finansinspektionen och meddelat förvaltaren om detta.

Övervägandena finns i avsnitt 15.2.1.

4 §

Paragrafen genomför artikel 32.1 andra stycket i AIFM-direktivet.

Av paragrafen framgår det särskilda villkor som ställs för marknadsföring av en matarfond till en alternativ investeringsfond, dvs. att inte bara matarfonden utan även mottagarfonden ska vara etablerad inom EES och förvaltas av en EES-baserad AIF-förvaltare. Om villkoret inte är uppfyllt får en sådan fond marknadsföras bara efter tillstånd enligt 5 §.

Övervägandena finns i avsnitt 15.2.1.

5 §

Paragrafen genomför artikel 36.1 i AIFM-direktivet.

Av *första stycket* framgår att det krävs tillstånd för att marknadsföra en icke EES-baserad alternativ investeringsfond eller en matarfond till en alternativ investeringsfond vars mottagarfond eller dess förvaltare inte hör hemma i ett land inom EES. I *andra stycket* anges förutsättningarna för tillstånd. *Punkten 1* tillsammans med *tredje stycket* innebär att förvaltaren är skyldig att följa samtliga krav i AIFM-direktivet med undantag för dem i artikel 21, dvs. reglerna om förvaringsinstitut (genomförs genom bestämmelserna i 9 kap.). Av tredje stycket framgår dock att förvaltaren ska utse en eller flera enheter att utföra uppgifterna enligt 9 kap. 9, 10 och 12 §§. Motsvarande villkor gäller även svenska AIF-förvaltare, se 4 kap. 3 § och kommentaren till den bestämmelsen.

Vad som ska ingå i tillståndsansökan regleras i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Bemyndigande att meddela sådana föreskrifter finns i 15 kap. 1 §.

Övervägandena finns i avsnitt 15.3.2.

6 §

Paragrafen saknar motsvarighet i AIFM-direktivet men är förenlig med artikel 43 i direktivet.

Andra alternativa investeringsfonder än specialfonder får marknadsföras till icke-professionella investerare bara efter tillstånd av Finansinspektionen. För AIF-förvaltare etablerade i Sverige regleras detta i 4 kap. 2–5 §§. Genom villkoren i *första stycket* gäller detsamma även för en utländsk EES-baserad AIF-förvaltare.

En grundläggande förutsättning är att samtliga krav som ställs på en AIF-förvaltare enligt AIFM-direktivet ska uppfyllas av förvaltaren. Det följer redan av första stycket genom att förvaltaren ska ha tillstånd som avses i det direktivet. I likhet med det som gäller för svenska AIF-förvaltare ska tillstånd inte ges om en utländsk EES-baserad AIF-förvaltare är registrerad i enlighet med reglerna i artikel 3.2 i AIFM-direktivet. Från detta krav kan dock förvaltare av vissa slutna alternativa investeringsfonder undantas, se det som anges i författningskommentaren till 7 §.

Av *punkten 1* följer att även utländska motsvarigheter till specialfonder som uppfyller kraven i 4 kap. 2 § får marknadsföras till icke-professionella investerare. Enligt *punkten 2* får marknadsföring av en alternativ investeringsfond ske till icke-professionella investerare om fondens andelar eller aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller motsvarande marknad i ett land utanför EES och det för fonden finns ett upprättat faktablad som uppfyller kraven i 10 kap. 2 §.

Av *andra stycket* framgår att för tillstånd till marknadsföring av en icke EES-baserad alternativ investeringsfond eller en matarfond till alternativ investeringsfonder vars mottagarfond eller förvaltare inte är EES-baserad gäller dessutom kraven i 5 § andra och tredje styckena. AIF-förvaltaren måste således uppfylla samtliga krav i AIFM-direktivet utom vissa som avser förvaringsinstitut. Vidare ska det finnas samarbetsarrangemang mellan Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i det land där fonden är etablerad. Det landet ska även ha vidtagit nödvändiga åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Tillståndsansökans form och innehåll i övrigt regleras i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Bemyndigande att meddela sådana föreskrifter finns i 15 kap. 1 §.

Övervägandena finns i avsnitten 9.4 och 15.2.1.

7 §

Paragrafen saknar motsvarighet i AIFM-direktivet men är förenlig med artikel 43 i direktivet.

En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare som har tillstånd i hemlandet eller är registrerad som AIF-förvaltare i enlighet med nationell lagstift-

ning i sitt hemland har enligt *första stycket* samma möjlighet som en motsvarande svensk AIF-förvaltare att få tillstånd av Finansinspektionen att marknadsföra andelar eller aktier i alternativa investeringsfonder till professionella investerare samt sådana icke-professionella investerare som avses i 4 kap. 5 § andra stycket i Sverige.

Av *andra stycket* följer att om marknadsföringen avser en icke EES-baserad alternativ investeringsfond krävs att det finns samarbetsarrangemang mellan Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i landet där fonden är etablerad för att säkerställa ett effektivt informationsutbyte samt att det landet inte får vara upptaget i förteckningen över icke-samarbetsvilliga länder och territorier, vilken sammanställs av Financial Action Task Force (FATF).

I 15 kap. 1 § finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen utser att meddela föreskrifter om bl.a. vad som ska ingå i en ansökan om tillstånd enligt den förevarande paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitten 15.2.1 och 15.3.2.

8 §

Paragrafen, som är förenlig med artikel 45, genomför artikel 33.1 i AIFM-direktivet.

Av paragrafen framgår att utländska EES-baserade AIF-förvaltare får driva verksamhet i Sverige, inbegripet förvaltning av alternativa investeringsfonder som har Sverige som hemland och marknadsföring av förvaltade alternativ investeringsfonder, genom att inrätta en filial här i landet eller genom att erbjuda och utföra sina tjänster från sitt hemland. AIFM-direktivet tar fasta på ”fortlöpande, egentlig verksamhet i respektive värdland”; enstaka eller tillfälliga engagemang i Sverige av en utländsk AIF-förvaltare ska inte självklart anses innebära att verksamheten drivs i Sverige (jfr prop. 1994/95:50 s. 105 och prop. 1992/93:89 s. 116).

Förutsättningarna för verksamheten i Sverige framgår av de angivna paragraferna, och i dessa anges också när verksamheten får inledas.

I *andra och tredje styckena* anges de bestämmelser i denna lag som ska tillämpas på verksamhet som AIF-förvaltaren driver i Sverige. För det första är en AIF-förvaltare med tillstånd att förvalta en specialfond skyldig att följa bestämmelserna i 12 kap., oavsett om förvaltningen utförs från en filial här i landet eller om det är fråga om gränsöverskridande verksamhet. För marknadsföring till professionella investerare med stöd av marknadsföringspass (3 §) är 4 kap. 6 § andra stycket tillämplig, och vid filialverksamhet i Sverige tillämpas därutöver bestämmelserna som genomför artiklarna 12 och 14 i AIFM-direktivet (dvs. 8 kap. 1, 19–21 och 23 §§ denna lag). Skyldigheten enligt 4 kap. 6 § andra stycket gäller dock inte sådan marknadsföring som får ske till icke-professionella investerare (se punkterna 1–3 i andra stycket). I dessa avseenden står förvaltaren alltså under Finansinspektionens tillsyn, se avsnitt 16.1. Vidare framgår att bestämmelser i 9 kap. ska tillämpas för de förvaringsinstitut som har utsetts för alternativa investeringsfonder som förvaltas enligt 1 eller 2 §.

Övervägandena finns i avsnitten 8.3 och 15.2.2.

9 §

Paragrafen, som saknar motsvarighet i AIFM-direktivet, har utformats efter förebild av artikel 31.4 i direktivet.

Av *första stycket* följer att AIF-förvaltaren är skyldig att till Finansinspektionen anmäla både planerade och oplanerade väsentliga ändringar av sådant som har angetts i en tillståndsansökan enligt detta kapitel.

Finansinspektionen ska enligt *andra stycket* informera behörig myndighet i AIF-förvaltarens hemland om godtagbara ändringar. Detta gäller bara om det för har ställts som villkor för tillståndet att underrättelseförfarandet ska vara fullföljt. När det gäller tidpunkten för att lämna sådan information skiljer sig ordalydelsen åt i artikel 32.7 fjärde stycket och artikel 33.6 fjärde stycket. Beträffande marknadsföring (artikel 32) ska myndigheten i värdlandet informeras *utan dröjsmål*, medan vid förvaltning (artikel 33) informationen ska lämnas *utan onödigt dröjsmål*. Det torde inte finnas sakliga skäl för att göra någon sådan åtskillnad och besked om överlämnande ska därför, i båda fallen, lämnas av Finansinspektionen utan dröjsmål. Av *tredje och fjärde styckena* följer att lagstridiga ändringar ska bli föremål för ingripanden av Finansinspektionen. Denna anmälningsplikt påverkar inte förvaltarens skyldighet att anmäla ändrade förhållanden till behörig myndighet i hemlandet i enlighet med lagstiftningen där.

Bestämmelser om anmälan av väsentliga ändringar finns även i 3 kap. 10 §, 4 kap. 11 §, och 6 kap. 6 §, se även kommentarer till dessa paragrafer.

Övervägandena finns i avsnitt 15.2.

10 §

Paragrafen genomför artikel 42 i AIFM-direktivet.

Av *första stycket* framgår att en icke EES-baserad AIF-förvaltare får ges tillstånd att till professionella investerare i Sverige marknadsföra en alternativ investeringsfond som förvaltaren förvaltar. Det kan vara fråga om fonder hemmahörande såväl inom som utanför EES. Till skillnad från EES-baserade AIF-förvaltare kan en icke EES-baserad AIF-förvaltare inte ges tillstånd att förvalta alternativa investeringsfonder som hör hemma i Sverige. AIFM-direktivet hindrar dock inte att länderna inom EES tillåter icke EES-baserade AIF-förvaltare att förvalta alternativa investeringsfonder som hör hemma på deras eget territorium (se artikel 2.1 b). Det kan därför finnas andra länder inom EES, i vilka icke EES-baserade AIF-förvaltare får förvalta alternativa investeringsfonder, vilka alltså får marknadsföras även i Sverige, om förutsättningarna för tillstånd i förevarande paragraf är uppfyllda.

Av första stycket framgår också förutsättningarna för tillstånd. Enligt artikel 42 i AIFM-direktivet ska åtminstone informationskraven som ställs i artiklarna 22–24 och, i tillämpliga fall, artiklarna 26–30, uppfyllas av den icke EES-baserade AIF-förvaltaren. En sådan förvaltare ska därmed, för varje alternativ investeringsfond som marknadsförs, lämna information om verksamheten till investerare och Finansinspektionen, motsvarande det som gäller enligt 10 kap. 1, 4–10 §§ samt 13 kap. 2, 3, 4 och 5 §§ (genom vilka artiklarna 22–24 genomförs). Om marknadsföringen avser vissa alternativa investeringsfonder som förvärvar kontroll

över onoterade företag och emittenter eller vars syfte är att förvärva sådan kontroll, ska förvaltaren, på ett sätt som är förenligt med bestämmelserna i 11 kap., informera om förvärv och överlåtelser över vissa tröskelvärden samt, under en viss tidsperiod, avstå från vissa åtgärder som innebär att företaget töms på tillgångar (artiklarna 26–30). *Punkterna 2 och 3 överensstämmer med kraven i 5 § andra stycket 2 och 3 samt 4 kap. 3 § första stycket 3 och 4 (se författningskommentaren till dessa bestämmelser). Om en behörig myndighet för en EES-baserad alternativ investeringsfond inte medverkar i föreskrivna samarbetsarrangemang får Finansinspektionen hänskjuta ärendet till Esmå för lösning av tvisten, se 13 kap. 13 §.*

Övervägandena finns i avsnitt 15.3.3.

11 §

Paragrafen saknar motsvarighet i AIFM-direktivet men är förenlig med artikel 43 i direktivet.

I paragrafen anges att en icke-EES baserad AIF-förvaltare kan få tillstånd att marknadsföra en alternativ investeringsfond till icke-professionella investerare. Genom hänvisningen till 10 § blir kraven i artikel 26 i AIFM-direktivet tillämpliga i sådana fall. De alternativa investeringsfonder som får marknadsföras till icke-professionella investerare är antingen utländska motsvarigheter till specialfonder eller fonder vars andelar eller aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller motsvarande marknad utanför EES, och för vilka det finns ett faktablad enligt 10 kap. 2 §, se författningskommentarerna till 4 kap. 3 och 4 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 15.3.3.

12 §

Paragrafen saknar motsvarighet i AIFM-direktivet men är förenlig med artikel 43 i direktivet.

I paragrafen anges att icke-EES baserade AIF-förvaltare även kan få tillstånd att marknadsföra vissa alternativa investeringsfonder till professionella och en särskild kategori icke-professionella investerare. De fonder som avses är sådana som saknar rätt till inlösen under minst fem år från första investeringen och som enligt sin investeringspolicy generellt inte investerar i finansiella instrument som kräver depåförvaring eller generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll enligt 11 kap. Genom hänvisningen till 10 § blir kraven i artikel 26 i AIFM-direktivet tillämpliga i sådana fall. Marknadsföringen får riktas till professionella och sådana icke-professionella investerare som avses i 4 kap. 5 § andra stycket. Bestämmelsen motsvarar det som gäller för EES-baserade AIF-förvaltare, se författningskommentaren till 4 kap. 5 §.

Övervägandena finns i avsnitt 15.3.3.

13 §

Paragrafen, som saknar motsvarighet i AIFM-direktivet, har utformats efter förebild av artiklarna 33.1 och 45 i direktivet.

En icke EES-baserad AIF-förvaltare får efter tillstånd enligt *första stycket* driva verksamhet i Sverige genom att inrätta en filial i här i landet eller genom att erbjuda och utföra sina tjänster från det land där förvaltaren är etablerad. Ett enstaka eller tillfälligt engagemang i Sverige av en sådan utländsk AIF-förvaltare bör dock inte innebära att verksamhet anses drivas i Sverige (se författningskommentaren till 8 §).

Av hänvisningen till 4 kap. 6 § följer att AIF-förvaltaren är skyldig att fastställa och vidta åtgärder som förhindrar att andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond marknadsförs till icke-professionella investerare. Skyldigheten gäller dock inte om marknadsföring till icke-professionella investerare är tillåten enligt det som anges i punkterna 1–3.

I *andra stycket* anges de bestämmelser i denna lag som ska tillämpas på verksamhet som AIF-förvaltaren driver i Sverige genom en filial. Det är de bestämmelser som genomför artiklarna 12 och 14 i AIFM-direktivet i svensk rätt. När det gäller efterlevnaden av dessa bestämmelser står AIF-förvaltaren under Finansinspektionens tillsyn, se avsnitt 16.1.

Av *tredje stycket* följer att AIF-förvaltaren är skyldig att anmäla en väsentlig ändring enligt 9 §.

Övervägandena finns i avsnitt 15.3.3.

6 kap. Svenska AIF-förvaltares verksamhet utomlands

1 §

Paragrafen genomför artikel 33.1–33.3 i AIFM-direktivet.

Enligt *första stycket* ska en svensk AIF-förvaltare som, med stöd av sitt tillstånd enligt 3 kap. 1 §, för första gången avser att förvalta en alternativ investeringsfond i ett annat land inom EES underrätta Finansinspektionen innan den verksamheten inleds. Om förvaltaren därefter avser att förvalta ytterligare en eller flera alternativa investeringsfonder i samma land ska förvaltaren anmäla det till Finansinspektionen som en väsentlig ändring enligt 5 §. Om AIF-förvaltaren för första gången avser att förvalta en alternativ investeringsfond i ett annat land ska förvaltaren underrätta Finansinspektionen innan verksamheten i det landet inleds. En förutsättning för att en AIF-förvaltare ska få förvalta en alternativ investeringsfond i ett annat land inom EES med stöd av förvaltningspasset är att förvaltaren verksamhetstillstånd omfattar den kategori av fond som förvaltaren avser att förvalta i värdlandet. Möjligheten för en AIF-förvaltare att med stöd av förvaltningspasset förvalta en fond i ett annat land inom EES omfattar enbart den situation när förvaltaren är AIF-förvaltare för fonden i fråga. Förvaltningspasset omfattar däremot inte sådan förvaltning av alternativa investeringsfonder som sker inom ramen för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer enligt 3 kap. 2 §. Förvaltningspasset omfattar inte heller diskretionär förvaltning av investeringsportföljer i andra fall eller utförande av sådana sidotjänster som avses i 3 kap. 2 §.

Av *andra och tredje styckena* följer att verksamheten kan drivas genom att förvaltaren erbjuder och utför sina tjänster från Sverige eller genom en filial i värdlandet (se definitionen i 1 kap. 7 §). I dessa stycken anges de uppgifter som förvaltaren underrättelse till Finansinspektionen ska innehålla. De uppgifter och den information som ska lämnas i under-

rättelsen är beroende av om förvaltaren avser att driva verksamheten gränsöverskridande från Sverige eller genom en filial i värdlandet.

Detaljerade regler om underrättelsens form och innehåll kommer att anges i de tekniska standarder som kommissionen ska anta i enlighet med artikel 33.7 och 33.8. Därutöver finns bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter i 15 kap. 1 §.

Övervägandena finns i avsnitt 15.2.2.

2 §

Paragrafen genomför artikel 33.4 i AIFM-direktivet.

I *första stycket* regleras Finansinspektionens handläggning av ett ärende med anledning av en underrättelse från en svensk AIF-förvaltare om att inleda verksamhet enligt 1 § i ett annat land inom EES. Finansinspektionen har en månad på sig att pröva ett ärende som avser gränsöverskridande verksamhet och två månader om det avser filialverksamhet. Tidsfristen börjar löpa när inspektionen har tagit emot en underrättelse som uppfyller kraven både när det gäller form och innehåll.

Av *andra stycket* framgår att Finansinspektionen ska utfärda ett intyg som ska överlämnas till behörig myndighet i det land i vilket AIF-förvaltare avser att inrätta en filial eller, om det är fråga om gränsöverskridande verksamhet, den alternativa investeringsfondens hemland. Det landet utgör AIF-förvaltarens värdland (se definitionen i 1 kap. 7 §).

Av *tredje stycket* följer att Finansinspektionen ska meddela AIF-förvaltaren om att underrättelsen med tillhörande handlingar har överlämnats till behörig myndighet i värdlandet. Finansinspektionen ska lämna över handlingarna utan dröjsmål. Av artikel 33.4 fjärde stycket i AIFM-direktivet följer att AIF-förvaltaren får inleda verksamheten i värdlandet när förvaltaren har tagit emot meddelandet från den behöriga myndigheten i hemlandet om att handlingarna har överlämnats till behörig myndighet i värdlandet.

Fjärde stycket saknar motsvarighet i AIFM-direktivet och har utformats efter förebild av 2 kap. 13 § fjärde stycket lagen om värdepappersfonder. Finansinspektionen ska inom tillämplig tidsfrist antingen lämna över underrättelsen och övriga handlingar enligt första stycket eller meddela beslut enligt fjärde stycket. Ett beslut att inte överlämna en underrättelse får överklagas enligt 16 kap. 1 § andra stycket. Om Finansinspektionen inte lämnar över en underrättelse om filialverksamhet till behörig myndighet i utlandet inom den tiden och inte heller inom samma tid meddelar beslut enligt fjärde stycket, ska inspektionen enligt 16 kap. 2 § andra stycket underrätta sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

Övervägandena finns i avsnitt 15.2.2.

3 §

Paragrafen genomför artikel 32.1 och 32.2 samt bilaga IV till AIFM-direktivet.

Enligt paragrafen ska en svensk AIF-förvaltare som, med stöd av sitt tillstånd enligt 3 kap. 1 §, avser att marknadsföra andelar eller aktier i en

av förvaltaren förvaltat alternativ investeringsfond i ett annat land inom EES underrätta Finansinspektionen innan den verksamheten inleds. I paragrafen anges de uppgifter och den dokumentation som AIF-förvaltaren ska lämna in till inspektionen. Uppgifterna och dokumentationen motsvarar i huvudsak det som en svensk AIF-förvaltare ska lämna till Finansinspektionen vid marknadsföring i Sverige (se 4 kap. 9 § och kommentaren till den paragrafen).

I likhet med förvaltning av en alternativ investeringsfond i ett annat land inom EES som sker med stöd av 1 § avser marknadsföring enligt förevarande paragraf bara EES-baserade alternativ fonder. En alternativ investeringsfond som AIF-förvaltaren förvaltar, och vars andelar eller aktier avses marknadsföras i andra länder inom EES, kan ha Sverige, det land där marknadsföringen planeras eller något annat land inom EES som sitt hemland. Rätten för en AIF-förvaltare att med stöd av marknadsföringspasset marknadsföra andelar eller aktier i sådana fonder i ett annat land inom EES än förvaltarens hemland omfattar enbart marknadsföring till professionella investerare. Enligt AIFM-direktivet är det dock möjligt för ett land inom EES att tillåta marknadsföring av även icke EES-baserade alternativa investeringsfonder (artikel 36) eller att marknadsföringen får riktas även till icke-professionella investerare på det landets territorium (artikel 43). Det är därför lagstiftningen i värdlandet som avgör till vilken kundkrets som marknadsföringen får riktas samt om också icke EES-baserade alternativa investeringsfonder som förvaltaren förvaltar får marknadsföras i det landet. Om ett land inte tillåter marknadsföring till icke-professionella investerare ska det enligt *punkten 6* finnas information i underrättelsen till Finansinspektionen om vilka åtgärder som AIF-förvaltaren har fastställt för att förhindra sådan marknadsföring.

Övervägandena finns i avsnitt 15.2.1.

4 §

Paragrafen genomför artikel 32.1 andra stycket i AIFM-direktivet.

I paragrafen anges det särskilda villkor som gäller om en alternativ investeringsfond är en matarfond. För att andelar eller aktier i sådan fond ska få marknadsföras med stöd av marknadsföringspasset krävs att även mottagarfonden är etablerad i ett land inom EES och förvaltas av en EES-baserad AIF-förvaltare.

Övervägandena finns i avsnitt 15.2.1.

5 §

Paragrafen genomför artikel 32.3 och 32.4 i AIFM-direktivet.

I *första stycket* regleras Finansinspektionens handläggning av ett ärende med anledning av en underrättelse från en svensk AIF-förvaltare om att inleda verksamhet enligt 3 § i ett annat land inom EES. Finansinspektionen har 20 arbetsdagar på sig att pröva ett sådant ärende. Tidsfristen börjar löpa när inspektionen har tagit emot en underrättelse som uppfyller kraven både när det gäller form och innehåll.

Av *andra stycket* framgår att Finansinspektionen ska utfärda ett intyg som ska överlämnas till behörig myndighet i det land där AIF-förvaltaren avser att marknadsföra andelarna eller aktierna i en alternativ investe-

ringsfond. Det landet utgör därmed AIF-förvaltarens värdland (se definitionen i 1 kap. 7 §).

Av *tredje stycket* följer att Finansinspektionen ska meddela AIF-förvaltaren om att underrättelsen med tillhörande handlingar har överlämnats till behörig myndighet i värdlandet. Finansinspektionen ska lämna över handlingarna utan dröjsmål. Av artikel 32.4 i AIFM-direktivet följer att AIF-förvaltaren får inleda verksamheten i värdlandet från och med den dagen som den behöriga myndigheten i hemlandet har meddelat att handlingarna har överlämnats till behörig myndighet i värdlandet.

Om det är fråga om marknadsföring av en alternativ investeringsfond som har ett annat hemland än Sverige eller AIF-förvaltarens värdland, ska Finansinspektionen, enligt *fjärde stycket*, även underrätta behörig myndighet i fondens hemland om att förvaltaren får börja marknadsföra andelarna eller aktierna i fonden i värdlandet (se definitionerna i 1 kap. 5–7 §§).

Femte stycket saknar motsvarighet i AIFM-direktivet och har utformats efter förebild av 2 kap. 13 § fjärde stycket lagen om värdepappersfonder. Finansinspektionen ska inom tidsfristen antingen lämna över underrättelsen och övriga handlingar enligt första stycket eller meddela beslut enligt fjärde stycket. Ett beslut att inte överlämna en underrättelse får överklagas enligt 16 kap. 1 § andra stycket.

Övervägandena finns i avsnitt 15.2.1.

6 §

Paragrafen genomför artiklarna 32.7 och 33.6 i AIFM-direktivet.

Enligt paragrafen är en AIF-förvaltare skyldig att göra en skriftlig anmälan till Finansinspektionen av varje väsentlig ändring av något som angetts i en underrättelse om verksamhet som förvaltaren avser att driva i ett annat land inom EES. Anmälningsplikten gäller dels planerade ändringar, dels genomförda ändringar som inte har kunnat förutses (oplanerade ändringar).

Skyldigheten är enligt *första stycket* begränsad till ändring av något förhållande eller någon omständighet som har angetts i en underrättelse om verksamhet i ett annat land inom EES. Ordalydelsen i reglerna i AIFM-direktivet skiljer sig något åt beroende på om det är fråga om förvaltning eller marknadsföring. Beträffande förvaltning anges att varje *ändring* ska anmälas, medan vid marknadsföring att varje *väsentlig ändring* ska anmälas (artikel 33.6 respektive 32.7). Anmälningsplikten är kopplad till de uppgifter som har angetts i en underrättelse om verksamhet som ska drivas med stöd av förvaltnings- eller marknadsföringspasset. Kraven på vad som ska ingå i sådana underrättelser skiljer sig åt genom att det krävs mer detaljerade uppgifter såvitt avser marknadsföring (jfr 1 och 3 §§), där alla uppgifter inte kan anses ha samma betydelse och tyngd. Av denna anledning bör det finnas skäl att göra viss åtskillnad beroende på vilken verksamhet som drivs. I paragrafen anges dock att ändringarna ska vara väsentliga för att tydliggöra att en AIF-förvaltare inte är skyldig att anmäla ändringar av mindre betydelse. Vid förvaltning bör dock gränsen för när en ändring ska anses vara väsentlig gå lägre än vid marknadsföring.

Finansinspektionen ska enligt *andra stycket* underrätta behörig myndighet i AIF-förvaltarens värdland om godtagbara ändringar. Underrättelse ska ske utan dröjsmål.

Finansinspektionen ska enligt *tredje stycket* underrätta förvaltaren om inspektionen finner att en ändring inte får göras. Underrättelse ska i så fall ske utan dröjsmål. Om en ändring skulle medföra att AIF-förvaltarens förvaltning av den alternativa investeringsfonden inte längre är förenlig med denna lag eller att förvaltaren i övrigt inte kan uppfylla de krav som ställs upp i lagen och andra författningar som reglerar verksamheten får den inte göras.

Av *fjärde stycket* följer att Finansinspektionen är skyldig att vidta åtgärder enligt 14 kap., inklusive förbud mot fortsatt marknadsföring om det bedöms nödvändigt, om en planerad ändring har genomförts trots att inspektionen inte godtagit den eller att en redan genomförd ändring medför att förvaltaren eller dess verksamhet inte längre uppfyller kraven enligt denna lag.

Liknande bestämmelser finns för fondbolag i 2 kap. 14 och 15 b §§ lagen om värdepappersfonder samt för värdepappersbolag i 5 kap. 3 och 5 §§ lagen om värdepappersmarknaden.

Övervägandena finns i avsnitten 15.2.1 och 15.2.2.

7 §

Paragrafen genomför artikel 34 i AIFM-direktivet.

I paragrafen regleras förutsättningarna för en svensk AIF-förvaltare att förvalta en alternativ investeringsfond som är etablerad utanför EES. I *första stycket* anges de krav som ställs upp för att tillstånd ska få ges. Kravet i *punkten 1* hänför sig till förvaltaren och kravet i *punkten 2* till tillsynen över förvaltarens verksamhet. För att ett arrangemang för samarbete mellan Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i det land där fonden är etablerad ska vara lämpligt måste det säkerställa ett effektivt informationsutbyte som gör det möjligt för inspektionen att utföra sina uppgifter enligt denna lag. I kommissionens delegerade förordning finns regler om sådana samarbetsarrangemang (artiklarna 113–115).

En väsentlig ändring av något som har angetts i ansökan om tillstånd ska enligt *andra stycket* att anmälas skriftligen till Finansinspektionen innan ändringen genomförs. Vad som bör anses som en väsentlig ändring bör bedömas på motsvarande sätt som vid verksamhet i ett annat land inom EES.

Enligt *tredje stycket* får tillstånd ges även om kraven på förvaringsinstitut i 9 kap. eller årsberättelse i 10 kap. 4–7 §§ inte är uppfyllda.

För att en AIF-förvaltare ska få marknadsföra en sådan fond i Sverige krävs tillstånd av Finansinspektionen (se 4 kap. 3, 4, 5 och 8 §§).

Form och innehåll i en tillståndsansökan regleras genom myndighetsföreskrifter. Bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter finns i 15 kap. 1 §.

Övervägandena finns i avsnitt 15.3.1.

7 kap. Startkapital och kapitalbas

1 §

Paragrafen genomför artikel 9.1 och 9.2 i AIFM-direktivet.

Paragrafen reglerar hur stort startkapital en intern respektive en extern AIF-förvaltare ska ha. Begreppen intern och extern AIF-förvaltare definieras i 1 kap. 3 §. Vad som avses med startkapital anges i 1 kap. 11 § 25.

En AIF-förvaltare som förvaltar en specialfond är en extern AIF-förvaltare och *andra stycket* är således tillämpligt.

Övervägandena finns i avsnitt 7.4.

2 §

Med kapitalbas avses i AIFM-direktivet detsamma som kapitalbas för kreditinstitut och värdepappersbolag, se definitionen i 1 kap. 11 § 11 jämförd med definitionerna i 1 kap. 5 § 9 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse samt 1 kap. 5 § 15 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Kapitalbasen består enligt 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar av summan av primärt kapital (i korthet eget kapital) och supplementärt kapital (efterställda skuldförbindelser med en ursprunglig löptid på minst fem år).

3 §

Paragrafen genomför artikel 9.3, 9.4 och 9.6.

Paragrafen innebär att AIF-förvaltare, utöver det som följer av 1 och 2 §§, ska ha ytterligare medel i kapitalbasen beräknat på förvaltat fondförmögenhet. Enligt *andra stycket* ska samtliga alternativa investeringsfonder som AIF-förvaltaren förvaltar tas med när fondförmögenheten beräknas, oavsett om förvaltaren själv förvaltar fonderna eller om förvaltningen har delegerats till någon annan. Värdet av tillgångar, t.ex. i fonder eller diskretionära portföljer, som förvaltaren förvaltar på uppdrag av andra ska dock inte räknas med.

Övervägandena finns i avsnitt 7.4.

4 §

Paragrafen genomför artikel 9.5 och 9.8.

Första och *andra styckena* sätter en nedre gräns för AIF-förvaltarens egna medel – 25 procent av de fasta omkostnaderna – oberoende av vad en beräkning enligt denna paragraf samt 2 och 3 §§ leder till. *Tredje stycket* reglerar hur kapitalbasen ska investeras, eller närmare bestämt hur ett belopp motsvarande kapitalbasen ska investeras. Det ska röra sig om likvida tillgångar och med detta avses även tillgångar som på kort sikt kan omvandlas till likvida medel, t.ex. noterade likvida värdepapper.

5 §

Paragrafen genomför artikel 9.7 i AIFM-direktivet.

Paragrafen innebär krav på ytterligare eget kapital, eller en ansvarsförsäkring, för att täcka operativa risker i form av skadeståndsansvar på

grund av fel eller försumlighet. En närmare beskrivning av vilka risker som ska täckas finns i kommissionens delegerade förordning (artiklarna 12–15). Det rör sig bl.a. om vilseledande information om den alternativa investeringsfonden, brott på grund av vårdslöshet mot legala skyldigheter, omsorgsplikt, tystnadsplikt, och felaktig värdering av fondens tillgångar. I förordningen finns också regler om hur tillägget i form av extra medel i kapitalbasen ska beräknas samt hur en ansvarsförsäkring ska vara utformad.

6 §

Paragrafen motsvarar 2 kap. 10 § och 10 a § första stycket lagen om värdepappersfonder och innehåller krav på ytterligare kapital som en AIF-förvaltare som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer och sidotjänster ska ha (se artikel 6.4 i UCITS-direktivet och artikel 6.6 i AIFMD-direktivet).

En AIF-förvaltare som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer och sidotjänster ska för den förvaltningen och de tjänsterna ha det eventuella ytterligare kapital för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker som krävs av ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet. Om AIF-förvaltaren utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer tillämpas för den verksamheten även övriga krav i lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar som gäller för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet. Av 7 § förevarande lag framgår att kapitalkraven i paragrafen gäller även för AIF-förvaltare som är fondbolag. Om portföljförvaltning utförs eller sidotjänster tillhandahålls av bolaget i egenskap av AIF-förvaltare med stöd av tillstånd enligt 3 kap. 2 § gäller de kraven på ytterligare kapital för den verksamheten. Om bolaget utför portföljförvaltning eller tillhandahåller sidotjänster i egenskap av fondbolag med stöd av tillstånd enligt 1 kap. 4 § andra meningen eller 7 kap. 1 § första stycket lagen om värdepappersfonder gäller kraven i 2 kap. 10 § och 10 a § första stycket den lagen på ytterligare kapital för den verksamheten. Kraven på ytterligare kapital för dessa verksamheter ska således uppfyllas enligt de tillämpliga bestämmelserna och någon dubbelräkning av kraven ska därför inte ske.

7 §

Paragrafen genomför artikel 9.10.

Genom paragrafen klargörs att bestämmelserna om kapitalkrav i detta kapitel, förutom 4 § tredje stycket och 5 §, inte gäller för AIF-förvaltare som har tillstånd som fondbolag enligt lagen om värdepappersfonder. För sådana bolag gäller i stället bestämmelserna om kapitalkrav i lagen om värdepappersfonder. Bestämmelserna om extra kapital, alternativt ansvarsförsäkring, i 5 § och kravet i 4 § tredje stycket på att investera kapitalbasen i likvida medel gäller dock även dessa bolag.

8 kap. Skydd för investerare och andra rörelseregler

1 §

Paragrafen genomför artikel 12.1 a–c, e och f samt artikel 18.1 första stycket i AIFM-direktivet.

Paragrafen innehåller grundläggande uppföranderegler för AIF-förvaltare och motsvarar 2 kap. 17 b § lagen om investeringsfonder.

Enligt *punkten 1* ska en AIF-förvaltare bl.a. handla på ett sätt som upprätthåller allmänhetens förtroende för marknaden. Den marknad som avses är den marknad eller de marknader på vilka den specifika AIF-förvaltaren agerar, exempelvis aktiemarknaden.

Detaljerade regler om hur en AIF-förvaltare ska agera för att uppfylla kraven i paragrafen finns i kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 16–29).

Övervägandena finns i avsnitten 10.1 och 11.1.

2 §

Paragrafen genomför artikel 18.1 andra stycket i AIFM-direktivet.

Paragrafen innehåller grundläggande organisatoriska krav för AIF-förvaltare.

En AIF-förvaltare måste upprätta interna rutiner och regler samt även tillämpa dem i verksamheten. Utredningen har föreslagit att det i paragrafen även skulle anges att en AIF-förvaltare ska ha tillräckliga resurser för att verksamheten ska fungera väl. Av 1 § följer dock att resurserna och rutinerna måste vara tillfredsställande och lämpliga med hänsyn till den verksamhet som AIF-förvaltaren driver.

Bestämmelsen har utformats efter förebild av 2 kap. 17 § lagen om värdepappersfonder. En liknande bestämmelse finns även i 8 kap. 11 § lagen om värdepappersmarknaden.

Detaljerade regler om organisatoriska krav för AIF-förvaltare finns i kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 57–66).

Övervägandena finns i avsnitt 11.1.

3 §

Paragrafen genomför artikel 16.1 och 16.2 i AIFM-direktivet.

Första stycket innehåller bestämmelser om likviditetshantering och övervakning av likviditeten i en alternativ investeringsfond. Detaljerade regler om hur en AIF-förvaltare ska övervaka, hantera och testa likviditeten i en fond finns i kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 46–49).

Andra stycket innebär att slutna alternativa investeringsfonder utan finansiell hävstång undantas från bestämmelserna i första stycket. En sluten fond är en fond där investerarna saknar möjlighet att lösa in sina fondandelar under fondens livslängd (se avsnitt 4.5.2). Begreppet finansiell hävstång definieras i 1 kap. 11 § 7.

Enligt *tredje stycket* ska en alternativ investeringsfonds likviditetsprofil stämma överens med fondens inlösenpolicy och investeringsstrategi.

Övervägandena finns i avsnitt 10.5.

4 §

Paragrafen genomför artikel 15.1–15.3 i AIFM-direktivet.

Enligt *första stycket* ska en AIF-förvaltare ha en riskhanteringsfunktion som ska vara åtskild från förvaltarens operativa enheter. Med AIF-förvaltarens operativa enheter avses förvaltningsfunktionen och de delar av organisationen som fattar beslut om investeringar och hanterar fondförvaltningen.

Av *andra stycket* framgår att en AIF-förvaltare ska ha lämpliga riskhanteringssystem som kan identifiera, mäta, hantera och övervaka de risker som är relevanta för den alternativa investeringsfonden. De risker som avses är de risker som är relevanta för fondens investeringsstrategi och för vilka fonden är exponerad eller kan komma att exponeras.

I *tredje stycket* anges de uppgifter som en AIF-förvaltarens riskhanteringsfunktion minst ska ansvara för. Med hänsyn till att riskhanteringsfunktionen ska vara anpassad till omfattningen av AIF-förvaltarens verksamhet och de förvaltade fondernas riskprofiler, kan även andra uppgifter vara lämpliga.

Detaljerade regler om en AIF-förvaltarens riskhanteringsfunktion och riskhanteringssystem finns i kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 38–45).

Övervägandena finns i avsnitt 10.4.

5 §

Paragrafen genomför artikel 15.4 och delvis artikel 25.3 i AIFM-direktivet.

Enligt *första stycket 1* ska en AIF-förvaltare fastställa en högsta tillåtna nivå för finansiell hävstång för varje alternativ investeringsfond som förvaltaren förvaltar. Begreppet finansiell hävstång definieras som en metod genom vilken en AIF-förvaltare ökar exponeringen för en förvaltd fond genom lån av kontanter eller värdepapper, eller med användning av derivatinstrument eller på något annat sätt (se 1 kap. 11 § 7). Enligt *första stycket 2* ska en AIF-förvaltare även fastställa i vilken utsträckning förfoganderätt över säkerheter får medges eller garantier får lämnas enligt arrangemanget för finansiell hävstång. Det kan exempelvis röra sig om säkerheter och garantier som har lämnats för lån eller för att trygga fondens eller dess motparts åtaganden till följd av derivatkontrakt eller avtal om värdepapperslån.

Andra stycket innebär att den högsta tillåtna nivå för finansiell hävstång som AIF-förvaltaren fastställer ska vara rimlig med hänsyn till bl.a. fondens karaktär och investeringsstrategi, fondens motparter, de säkerheter som finns, omfattningen av förvaltarens verksamhet och omständigheterna i övrigt.

Detaljerade regler om finansiell hävstång finns i kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 6–11).

Övervägandena finns i avsnitt 10.4.1.

6 §

Paragrafen genomför artikel 25.3, 25.4 och 25.7.

Att en AIF-förvaltare ska informera Finansinspektionen om sina positioner och exponeringar framgår av 13 kap. 2 §. Detaljerade regler om vad som ska rapporteras och hur ofta finns i kommissionens delegerade förordning (se artikel 110). Med utgångspunkt i den informationen och den kompletterande information, som Finansinspektionen kan begära enligt 13 kap. 5 §, ska inspektionen bedöma om den alternativa investeringsfondens positioner och exponeringar kan innebära risker för det finansiella systemets stabilitet eller risker för störningar på den marknad där AIF-förvaltaren förvaltar eller marknadsför fonder. Om så är fallet kan Finansinspektionen begränsa en AIF-förvaltares rätt att använda finansiell hävstång. Finansinspektionen kan även besluta om andra begränsningar för förvaltningen av fonderna.

Enligt *andra stycket* ska beslut av Finansinspektionen i dessa frågor föregås av ett informationsutbyte med Esmå och ESRB. Förfarandet har behandlats i avsnitt 16.4.

7 §

Paragrafen genomför artikel 19.1 och 19.2 i AIFM-direktivet.

I *första stycket* anges de grundläggande skyldigheterna för AIF-förvaltare beträffande värdering av tillgångarna i en alternativ investeringsfond. AIF-förvaltaren ska säkerställa att det finns lämpliga och konsekventa förfaranden för en korrekt och oberoende värdering av fondens tillgångar. Av 10–12 §§ framgår att värderingen ska utföras antingen av AIF-förvaltaren själv (intern värdering) eller av en fysisk eller juridisk person som är oberoende av förvaltaren (extern värdering). Detaljerade regler om AIF-förvaltares värderingsförfaranden finns i kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 67–71).

I *andra stycket* fastställs vilka regelverk som ska tillämpas vid värdering av tillgångarna i en alternativ investeringsfond. De värderingsregler som gäller för fonden kan framgå av lagstiftningen i det land där fonden är etablerad eller av fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk som gäller för den ifrågavarande fonden. Exempelvis kan de generella principerna för värdering följa av nationell rätt – t.ex. på redovisningsområdet – och detaljbestämmelser i fråga om de tillgångar som ingår i fonden följa av fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk som gäller för den specifika fonden. I sådana fall ska värderingen naturligtvis följa både de generella principerna och detaljbestämmelserna. Även beräkningen av nettotillgångsvärdet (NAV) per andel eller aktie ska följa de ovan nämnda regelverken. Begreppet NAV har samma innebörd som begreppet fondandelsvärde i 4 kap. 10 § femte stycket lagen om värdepappersfonder, se avsnitt 11.2.1.

Övervägandena finns i avsnitt 11.2.1.

8 §

Paragrafen genomför artikel 19.3 i AIFM-direktivet.

I paragrafen finns bestämmelser om värderingsintervall, dvs. hur ofta en AIF-förvaltare ska värdera tillgångarna i en alternativ investeringsfond, beräkna fondens NAV per andel eller aktie och informera fondens

investerare om resultatet av en sådan värdering och beräkning. Med NAV per andel eller aktie avses detsamma som begreppet fondandelsvärde i 4 kap. 10 § lagen om värdepappersfonder.

Enligt *första stycket* ska värdering och beräkning ske minst en gång per år oavsett om det rör sig om en öppen eller sluten fond.

I *andra* och *tredje styckena* preciseras kraven på värderingsintervall beträffande öppna respektive slutna alternativa investeringsfonder. En ökning av en öppen fonds kapital kräver vanligtvis inte något beslut utan det sker genom att någon förvärvar andelar eller aktier i fonden. En ökning av en sluten fonds kapital kan t.ex. ske genom ett beslut om nyemission. Vad som avses med begreppen öppen respektive sluten fond behandlas närmare i avsnitt 11.2.1.

Detaljerade regler om värderingsintervall finns i artiklarna 72 och 74 i kommissionens delegerade förordning.

I *fjärde stycket* anges att fondens investerare ska informeras om en värdering och beräkning av fondens nettotillgångsvärde i enlighet med vad som följer av lagstiftningen i det land där AIF:en är etablerad och fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk. Det innebär att fondens investerare inte behöver informeras om samtliga värderingar och beräkningar av nettotillgångsvärdet för fonden i den mån det inte i lagstiftningen, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk anges att så ska ske.

Övervägandena finns i avsnitt 11.2.1.

9 §

Paragrafen saknar motsvarighet i AIFM-direktivet och innebär ett undantag från 8 § för specialfonder.

För specialfonder finns, genom en hänvisning i 12 kap. 5 §, bestämmelser om värdering av tillgångar och beräkning av NAV per andel eller aktie i 4 kap. 10 § lagen om värdepappersfonder. Där används begreppet fondandelsvärde, vilket har samma innebörd som NAV. Enligt 4 kap. 10 § femte stycket lagen om värdepappersfonder gäller bl.a. att ett fondbolag som förvaltar en specialfond fortlöpande och minst en gång varje vecka ska beräkna och på lämpligt sätt offentliggöra fondandelsvärdet. Med stöd av 12 kap. 6 § förevarande lag får Finansinspektionen begränsa möjligheterna att förvärva fondandelar. Det kan innebära ett undantag från kravet på värderingsintervall i 4 kap. 10 § lagen om värdepappersfonder på så sätt att fondandelsvärdet exempelvis ska beräknas med samma regelbundenhet som fonden är öppen för inlösen.

Övervägandena finns i avsnitt 11.2.1.

10 §

Paragrafen genomför artikel 19.4, delvis, och artikel 19.8.

Av *första stycket* följer att en AIF-förvaltare är skyldig att se till att det finns en värderingsfunktion för en alternativ investeringsfond. AIF-förvaltaren, eller fonden om den är en juridisk person, har dock möjlighet att välja mellan en intern eller extern värderingsfunktion i enlighet med de krav som anges i 11 och 12 §§.

Av *andra stycket* framgår att ett allmänt krav på hur värderingen ska utföras opartiskt och professionellt, oavsett om värderingen görs internt eller externt. Kravet, som riktar sig mot AIF-förvaltaren, preciseras såväl i 11 och 12 §§ som i kommissionens delegerade förordning (artiklarna 67–74).

Övervägandena finns i avsnitt 11.2.2.

11 §

Paragrafen genomför artikel 19.4 i AIFM-direktivet delvis.

I paragrafen anges de krav som ska vara uppfyllda om AIF-förvaltarens värderingsfunktion är internt organiserad, för att säkerställa att bl.a. intressekonflikter mellan portföljförvaltningen och den oberoende värderingen undviks. Därigenom preciseras det grundläggande kravet i 7 § första stycket på oberoende värdering, som gäller även för en intern värderingsfunktion.

Övervägandena finns i avsnitt 11.2.2.

12 §

Paragrafen genomför artikel 19.4 delvis samt artikel 19.5 och 19.6 i AIFM-direktivet.

I paragrafen anges de krav som ska vara uppfyllda om en AIF-förvaltares värderingsfunktion är externt organiserad.

Av *första stycket* framgår att en extern värderingsfunktion ska vara oberoende av den alternativa investeringsfonden, AIF-förvaltaren och andra personer med nära anknytning till dessa.

I *andra stycket* uppställs de krav som AIF-förvaltaren måste kunna visa att en extern värderare uppfyller. Vad som avses med tillståndspflicht eller registreringsskyldighet enligt lag, andra författningar eller yrkesetiska regler i *punkten 1* har behandlats i avsnitt 11.2.2. Innebörden av begreppet tillräckliga yrkesmässiga garantier i *punkten 2* preciseras i kommissionens delegerade förordning (artikel 73). Hänvisningen i *punkten 3* till 14 § innebär att även förutsättningarna för att delegering (uppdragsavtal) ska få ske måste vara för handen, eftersom extern värdering är en form av uppdragsavtal. Hänvisningen, som har tillkommit efter påpekande av *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen*, innebär t.ex. att Finansinspektionen ska underrättas före det att den externa värderingen börjar utföras.

I *tredje stycket* anges under vilka förutsättningar fondens förvaringsinstitut får utses till extern värderare. Förvaringsinstitutet ska enligt 9 kap. 12 § 2 bl.a. kontrollera att värdet av andelarna eller aktierna i fonden beräknas i enlighet med tillämpliga regler. Om förvaringsinstitutet är extern värderare för fonden är det därför viktigt att dessa båda funktioner hålls åtskilda.

Enligt *fjärde stycket* får en extern värderare inte vidaredelegera värderingsuppdraget till en tredje part. Detta innebär en särreglering i förhållande till 18 §, som gäller vidaredelegering i allmänhet.

Övervägandena finns i avsnitt 11.2.2.

13 §

I paragrafen finns en erinran om den särskilda bestämmelse i 13 kap. 8 § som gäller för Finansinspektionens tillsyn över värderingsfunktionen.

Övervägandena finns i avsnitt 11.2.2.

14 §

Paragrafen genomför delvis artikel 20.1 och 20.3 i AIFM-direktivet.

I paragrafen anges förutsättningarna för att en AIF-förvaltare ska få delegera uppgifter och funktioner. Med delegering avses inte intern ansvarsfördelning inom AIF-förvaltarens egen verksamhet. I stället avses att en extern uppdragstagare anlitas. Bestämmelsen motsvarar närmast 4 kap. 4 § lagen om investeringsfonder. I likhet med i den lagen används begreppet uppdragsavtal. Av kommissionens delegerade förordning framgår att uppdragsavtalet mellan AIF-förvaltaren och uppdragstagaren ska ha skriftlig form (artikel 75 d). Även i övrigt finns detaljerade regler om delegering i den delegerade förordningen (se artiklarna 75–82).

Enligt *första stycket 1* får delegering ske endast om uppdragsavtalet i fråga och AIF-förvaltarens delegeringsstruktur i övrigt kan motiveras på objektiva grunder. Vid en prövning av om så är fallet bör samtliga uppdragsavtal som AIF-förvaltaren har ingått tas i beaktande. Regler om detta finns i den delegerade förordningen (artikel 76). Där anges bl.a. kostnadsbesparingar, optimering av organisatoriska funktioner och processer samt tillgång till global handel som exempel på motiv för delegering.

Enligt *första stycket 2* får delegering ske endast till kvalificerade uppdragstagare som förfogar över de resurser som krävs för att kunna utföra uppgiften eller funktionen. I den delegerade förordningen preciseras detta krav (artikel 77).

Enligt *första stycket 3* får delegeringen inte hindra vare sig att AIF-förvaltaren handlar i investerarnas intresse eller tillsynen över förvaltaren. Att delegeringen inte får hindra att förvaltaren handlar i investerarnas intresse innebär även att delegeringen inte får innebära ett hinder för att fonden förvaltas i enlighet med investerarnas bästa intresse. I den delegerade förordningen anges i vilka fall det ska anses att tillsynen över en AIF-förvaltare hindras (artikel 79).

Enligt *första stycket 4* ska AIF-förvaltaren kunna övervaka den delegerade uppgiften eller funktionen. Förvaltaren måste också kunna lämna instruktioner för hur arbetet ska utföras (beträffande instruktioner om värdering, se avsnitt 11.2.2). Dessutom ska avtalet kunna sägas upp av AIF-förvaltaren med omedelbar verkan, om förvaltaren bedömer att detta är i investerarnas intresse. AIF-förvaltarens möjlighet att säga upp uppdragsavtalet samt att övervaka hur uppdraget sköts och ge instruktioner till uppdragstagaren ska framgå av uppdragsavtalet.

Enligt *andra stycket* får delegering inte ske i sådan utsträckning att AIF-förvaltaren i praktiken inte längre kan anses fungera som fondens förvaltare. Bestämmelsen innebär således en borte gräns för möjligheten till delegering. I AIFM-direktivet har saken uttryckts som att AIF-förvaltaren i sådana fall är att anse som ett brevlådeföretag (artikel 20.3). Vad som avses med ett brevlådeföretag preciseras i den delegerade förordningen (artikel 82).

Enligt *tredje stycket* ska AIF-förvaltaren underrätta Finansinspektionen om de uppdragsavtal som ingåtts. Underrättelsen ska ske innan uppdragstagaren börjar utföra uppdraget.

Övervägandena finns i avsnitten 11.3.1 och 11.3.3.

15 §

Paragrafen genomför artikel 20.1 andra stycket i AIFM-direktivet.

Av bestämmelsen följer att AIF-förvaltaren är skyldig att fortlöpande övervaka den verksamhet, dvs. de uppgifter och funktioner, som förvaltaren har delegerat till en uppdragstagare. I samband med att en viss uppgift eller funktion delegeras måste även AIF-förvaltaren tillförsäkra sig om det är möjligt att övervaka den anförtrodda verksamheten och ge de anvisningar som behövs för en sund förvaltning m.m. (14 § första stycket 4). Närmare bestämmelser om övervakning av delegerad verksamhet finns i kommissionens delegerade förordning (artikel 75 e och f).

Paragrafen saknar motsvarighet i utredningens förslag. Övervägandena finns i avsnitt 11.3.1.

16 §

Paragrafen genomför artikel 20.1 c och 20.1 d i AIFM-direktivet.

I paragrafen anges de ytterligare krav som uppställs vid delegering som omfattar portföljförvaltning eller riskhantering, utöver de allmänna krav som anges i 14 §. En liknande bestämmelse finns i 4 kap. 5 § andra stycket lagen om investeringsfonder. Riskhantering utgör i sig inte tillståndspliktig verksamhet. Paragrafen gäller dock även om uppdragsavtalet endast avser riskhantering.

Enligt *första stycket* ska uppdragstagaren som huvudregel ha tillstånd för diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument, eller vara föremål för registrering och stå under tillsyn. I artikel 78 i kommissionens delegerade förordning preciseras att det som avses är bl.a. värdepappersinstitut och fondbolag. Om uppdragstagaren är en extern AIF-förvaltare, som också anges i förordningen, krävs inte något tillstånd för sidotjänsten diskretionär portföljförvaltning.

Finansinspektionen har berört frågan om vilka krav som ska vara uppfyllda vid delegering av portföljhantering eller riskhantering. Som berörs ovan regleras frågan genom detaljerade regler i kommissionens delegerade förordning. Där finns även generella krav på uppdragsavtal, bl.a. avseende intressekonflikter på uppdragstagarens sida. Regeringen anser därför att det inte behöver införas några särskilda bestämmelser om rutiner för hanteringen intressekonflikter i denna lag. Enligt regeringens mening bör dock utredningens förslag kompletteras med ett förtydligande av innebörden att även de allmänna kraven för uppdragsavtal ska vara uppfyllda vid delegering av portföljförvaltning eller riskhantering.

Av *andra stycket* framgår att även andra uppdragstagare än de som anges i första stycket kan komma på fråga för uppdragsavtal av nu aktuellt slag om kraven i första stycket inte kan uppfyllas. Det kan t.ex. bero på att fondens tillgångar är av sådant slag att ett finansiellt företag

inte lämpligen bör förvalta dem eller sköta riskhanteringen. I sådana fall gäller att Finansinspektionen ska ha godkänt att uppgiften eller funktionen delegeras till uppdragstagaren i förväg, dvs. före det att uppdraget börjar utföras.

Om uppdragstagaren inte är etablerad i ett land inom EES gäller dessutom enligt *tredje stycket* att det ska finnas ett samarbete mellan Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i det land där uppdragstagaren är etablerad för att delegering ska få ske. Ytterligare villkor som ska vara uppfyllda för att en uppgift eller funktion ska få delegeras till en uppdragstagare i ett land utanför EES framgår av artikel 78.3 i kommissionens delegerade förordning.

Övervägandena finns i avsnitt 11.3.1.

17 §

Paragrafen genomför artikel 20.2 i AIFM-direktivet.

I paragrafen finns ytterligare bestämmelser om delegering av portföljförvaltning och riskhantering.

Enligt *första stycket* får ett sådant uppdragsavtal inte ingås med den alternativa investeringsfondens förvaringsinstitut eller någon till vilket förvaringsinstitutet i sin tur har delegerat uppgifter.

I *andra stycket* anges vad som ska gälla om ett uppdragsavtal som avser portföljförvaltning eller riskhantering ingås med någon vars intressen kan komma i konflikt med AIF-förvaltarens eller fondens investerares gemensamma intressen. De kriterier som ska tas i beaktande vid bedömningen av om ett uppdragsavtal innebär sådana intressekonflikter anges i artikel 80.1 i kommissionens delegerade förordning. Exempelvis ska sannolikheten för att det företag till vilket uppgifter delegerats kan göra en finansiell vinst på fondens eller dess investerares bekostnad vägas in i bedömningen.

Enligt *andra stycket 1* ska portföljförvaltningsuppdraget eller uppdraget att utföra riskhantering hållas åtskilda från de oförenliga uppgifterna, dvs. där intressekonflikter annars kan uppstå. Åtskillnaden ska vara såväl funktionell som hierarkisk. Vad som avses med funktionell och hierarkisk åtskillnad framgår av artikel 80.2 i kommissionens delegerade förordning.

Enligt *andra stycket 2* ska uppdragstagaren kunna identifiera, hantera och övervaka intressekonflikterna och redovisa dessa för fondens investerare. Vad som avses med det utvecklas i artikel 80.3 i kommissionens delegerade förordning. De krav på identifiering, hantering och övervakning av intressekonflikter samt information till investerare som ställs i punkten 2 liknar de krav som ställs på en AIF-förvaltare enligt 19 och 20 §§.

Om villkoren i punkterna 1 och 2 inte kan uppfyllas får AIF-förvaltaren inte delegera uppgiften eller funktionen till uppdragstagaren.

Övervägandena finns i avsnitt 11.3.2.

18 §

Paragrafen genomför artikel 20.4–20.6 i AIFM-direktivet.

I paragrafen anges vad som ska gälla då en uppdragstagare i sin tur vidaredelegerar uppgifter eller funktioner till någon annan och de villkor som ska gälla för sådan vidaredelegering.

Enligt *första stycket* ska AIF-förvaltaren ha godkänt vidaredelegeringen på förhand och Finansinspektionen ska ha underrättats innan uppgifterna eller funktionerna i fråga börjar utföras. Detaljerade regler om formerna för AIF-förvaltarens godkännande finns i artikel 81 i kommissionens delegerade förordning. Där anges bl.a. att godkännandet ska vara i skriftlig form. På motsvarande sätt som AIF-förvaltaren enligt 15 § ska övervaka den verksamhet som har anförtrotts uppdragstagaren ska uppdragstagaren övervaka den verksamhet som har vidaredelegerats.

Enligt *andra stycket* ska 14–17 §§ gälla vid vidaredelegering. Det innebär att den uppdragstagare till vilken uppgifter vidaredelegerats ska uppfylla de krav som anges där

Tredje stycket innebär att första och andra styckena gäller även vid vidaredelegering i ytterligare led.

Övervägandena finns i avsnitt 11.3.4.

19 §

Paragrafen genomför delvis artikel 12.1 samt artikel 14.1 i AIFM-direktivet.

Enligt *första stycket* ska en AIF-förvaltare vidta alla rimliga åtgärder för att undvika intressekonflikter. Om intressekonflikter trots detta uppkommer, ska dessa intressekonflikter identifieras, hanteras och vid behov redovisas för berörda investerare.

Av *andra stycket* framgår att en AIF-förvaltare ska ha organisatoriska och administrativa system som förhindrar att den alternativa investeringsfondens intressen eller dess investerares gemensamma intressen påverkas negativt av intressekonflikter. Förvaltaren ska exempelvis i sin verksamhet fördela ansvar och uppgifter på ett sådant sätt att intressekonflikter undviks och så att tydliga skiljelinjer mellan ansvarsområden och uppgifter upprätthålls.

De intressekonflikter som omfattas av första och andra styckena är samtliga intressekonflikter som kan komma att påverka en fonds intressen, eller investerarnas i en fond gemensamma intressen, negativt.

Tredje stycket innebär att en investerare inte får ges förmånligare villkor än övriga investerare, om detta inte framgår av fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk som reglerar fondens verksamhet (beträffande det senare begreppet, se avsnitt 11.1). Bestämmelsen saknar motsvarighet i lagen om värdepappersfonder. Information om investerares rätt till förmånligare villkor ska enligt 10 kap. 1 § 11 ingå i informationsbroschyren för fonden.

Detaljerade regler om de krav som ställs upp i paragrafen finns i kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 30–37).

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.1.

20 §

Paragrafen genomför artikel 14.2 i AIFM-direktivet.

Om det trots de åtgärder som en AIF-förvaltar har vidtagit för att förhindra intressekonflikter är rimligt att anta att sådana ändå kan komma att uppstå, ska förvaltaren enligt *första stycket* informera investerarna om detta innan förvaltaren utför några tjänster för deras räkning. En bestämmelse som motsvarar första stycket finns i 8 kap. 21 § andra stycket lagen om värdepappersmarknaden. Detaljerade regler om hur informationen ska lämnas till investerarna finns i kommissionens delegerade förordning (se artikel 36).

Enligt *andra stycket* ska en AIF-förvaltare vidta åtgärder för att förebygga de problem som orsakar att investerarens intressen kan komma att skadas. En AIF-förvaltare kan således inte anses uppfylla kraven på hantering av intressekonflikter i 19 § endast genom att lämna information till investerare enligt första stycket, utan förvaltaren måste också vidta åtgärder för att förhindra de intressekonflikter som har identifierats.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.2.

21 §

Paragrafen genomför artikel 14.3 i AIFM-direktivet.

I paragrafen anges att om en AIF-förvaltare använder sig av en primärmäklares tjänster ska villkoren för samarbetet anges i ett skriftligt avtal. Begreppet primärmäklare (prime broker) definieras i 1 kap. 11 § 20. I avtalet ska särskilt anges om det finns möjlighet till överföring av och förfoganderätt över den alternativa investeringsfondens tillgångar. Förfoganderätt över tillgångar kan exempelvis avse avtal om lån och återköp av värdepapper eller då värdepapper på annat sätt lämnas i pant. Avtalet får inte stå i strid med fondens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk och ska innehålla en bestämmelse om att fondens förvaringsinstitut ska få del av innehållet i avtalet.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.3.

22 §

Paragrafen genomför artikel 13.1 i AIFM-direktivet.

Enligt paragrafen ska en AIF-förvaltare ha ett ersättningssystem som främjar en sund och effektiv riskhantering. Begreppet ersättningssystem omfattar AIF-förvaltarens dokumenterade ersättningspolicy och den praktiska tillämpningen av den. Detaljerade regler om en AIF-förvaltarens ersättningspolicy finns i bilaga II till AIFM-direktivet. De reglerna bör genomföras i myndighetsföreskrifter, se bemyndigandet i 15 kap. 2 § till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om en AIF-förvaltarens ersättningssystem och vad en AIF-förvaltare ska iaktta för att uppfylla villkoren i paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

23 §

Paragrafen genomför artikel 12.2 a i AIFM-direktivet.

I paragrafen ställs det ett krav på godkännande på förhand från en investerare för att en AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer ska få placera investerarens tillgångar i de alternativa investeringsfonder som förvaltaren förvaltar direkt eller på

någon annans uppdrag. En motsvarande bestämmelse för fondbolag finns i 7 kap. 2 § lagen om värdepappersfonder.

Övervägandena finns i avsnitt 10.7.1.

24 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om tystnadsplikt och motsvarar 2 kap. 19 § lagen om värdepappersfonder. Övervägandena finns i avsnitt 10.1.

25 §

I paragrafen regleras AIF-förvaltares och förvaringsinstitutets uppgiftsskyldighet till undersökningsledare eller åklagare. Paragrafen motsvarar 2 kap. 20 § lagen om värdepappersfonder. Övervägandena finns i avsnitt 10.1.

26 §

Paragrafen motsvarar 2 kap. 20 a § lagen om värdepappersfonder. Övervägandena finns i avsnitt 10.1.

27 §

Paragrafen motsvarar 2 kap. 20 b § lagen om värdepappersfonder. Övervägandena finns i avsnitt 10.1.

28 §

Paragrafen motsvarar i huvudsak 2 kap. 21 § lagen om värdepappersfonder. Den gäller svenska AIF-förvaltare samt utländska AIF-förvaltare som förvaltar en alternativ investeringsfond som är etablerad i Sverige.

Av *första stycket* framgår att skadeståndsansvaret gäller i förhållande till överträdelse av förevarande lag och andra författningar som reglerar AIF-förvaltarens verksamhet eller motsvarande bestämmelser i förvaltarens hemland, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk för fonden samt bolagsordningen eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar förvaltarens verksamhet. Med överträdelse av AIFM-direktivets regler avses de bestämmelser som genomför direktivet i en utländsk AIF-förvaltarens hemland. För svenska AIF-förvaltare gäller bestämmelserna i förevarande lag och andra författningar som reglerar förvaltarens verksamhet, däribland kommissionens delegerade förordning. Ansvaret är mer omfattande än det som följer av 2 kap. 21 § lagen om värdepappersfonder. Stycket har ett samband med bestämmelsen i 7 kap. 5 § förevarande lag om skyldighet för AIF-förvaltare att ha kapitalbasmedel eller en ansvarsförsäkring för att täcka risker för skadeståndsansvar i verksamheten. Det anknyter även till reglerna i kommissionens delegerade förordning (artikel 12).

Av *andra stycket* framgår att bestämmelsen i första stycket är indispositiv i förhållande till icke-professionella investerare.

Övervägandena finns i avsnitt 11.4.

29 §

Paragrafen innehåller en erinran om att särskilda skadeståndsbestämmelser finns när det gäller viss finansiell rådgivning. Den har betydelse då en AIF-förvaltare som en sidoverksamhet lämnar investeringsråd (3 kap. 2 § andra stycket 4). Att lämna investeringsråd motsvarar bl.a. investeringstjänsten investeringsrådgivning till kund avseende finansiella instrument (2 kap. 1 § 5 lagen om värdepappersmarknaden), men kan även avse rådgivning om investeringar i andra slags tillgångar (se avsnitt 7.1.2).

Övervägandena finns i avsnitt 11.4.

30 §

Första stycket genomför delvis artikel 20.3 i AIFM-direktivet. Paragrafen innebär att AIF-förvaltarens skadeståndsansvar enligt 28 § inte inskränks av att en uppgift eller en funktion har delegerats enligt bestämmelserna om uppdragsavtal.

I *andra stycket* finns en erinran om att en extern värderare i vissa fall kan vara skadeståndsskyldig gentemot AIF-förvaltaren, vilket enligt första stycket inte inverkar på AIF-förvaltarens ansvar gentemot fonden eller dess investerare. Extern värdering är nämligen ett slags uppdragsavtal (12 § andra stycket 3). Bestämmelser om skadeståndsansvar vid värdering finns i 31 §. Paragrafen har införts efter påpekande från *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen*.

Övervägandena finns i avsnitt 11.4.

31 §

Paragrafen genomför artikel 19.10 i AIFM-direktivet.

I *första stycket* förtydligas AIF-förvaltarens skadeståndsansvar för värderingen (jfr 1 kap. 14 § tredje stycket). Där finns en hänvisning till bestämmelsen om skadeståndsansvar i allmänhet i 28 §. *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* har framfört att med anledning av 8 § synes förevarande paragraf överflödig. Paragrafen har dock en skadeståndsrättslig innebörd som inte följer av 8 §.

Enligt *andra stycket* är en extern värderare i vissa fall ansvarig gentemot AIF-förvaltaren för skada som uppkommer genom en bristfällig värdering.

Av *tredje stycket* framgår i vilken utsträckning bestämmelserna i första och andra styckena är indispositiva. Bestämmelsen i första stycket är indispositiv i förhållande till icke-professionella investerare. Det gäller dock inte sådana icke-professionella investerare som avses i 4 kap. 5 § andra stycket – ibland benämnda semi-professionella investerare. Bestämmelsen i andra stycket är indispositiv i förhållande till AIF-förvaltare, vilket följer av artikel 19.10 andra stycket i AIFM-direktivet.

Övervägandena finns i avsnitt 11.4.

9 kap. Förvaringsinstitut

1 §

Paragrafen genomför artikel 21.1 i AIFM-direktivet.

Av paragrafen framgår att det åligger AIF-förvaltaren att se till att det för var och en av de alternativa investeringsfonder som förvaltaren förvaltar utses ett förvaringsinstitut som uppfyller kraven i kapitlet.

Övervägandena finns i avsnitt 12.1.

2 §

Paragrafen genomför artikel 21.10 första och andra styckena i AIFM-direktivet.

Första stycket innehåller grundläggande uppföranderegler för förvaringsinstitut.

Av *andra stycket* framgår att förvaringsinstitutet ska hålla verksamheten som förvaringsinstitut åtskild från verksamheter som kan komma i konflikt med AIF-förvaltaren, den alternativa investeringsfondens eller investerarnas intressen. Det innebär att förvaringsinstitutet måste identifiera de verksamheter där andra kunder eller institutet självt kan ha intressen som kan komma i konflikt med verksamheten som förvaringsinstitut och hålla dessa verksamheter funktionellt och hierarkiskt åtskilda. Det gäller t.ex. verksamheter som handel med finansiella instrument för egen och kunders räkning, investeringsrådgivning och kapitalförvaltning.

Av *trede stycket* framgår att förvaringsinstitutet ska identifiera, hantera och övervaka eventuella intressekonflikter samt att sådana konflikter ska redovisas för fondens investerare. Det är inte ett krav att redovisningen ska komma direkt från förvaringsinstitutet. Redovisningen kan lämnas t.ex. i fondens informationsbroschyr. Om redovisningen ska lämnas i informationsbroschyren bör detta regleras i avtalet mellan AIF-förvaltaren, eller fonden, och förvaringsinstitutet (se 3 §).

Övervägandena finns i avsnitt 12.7.

3 §

Paragrafen genomför artikel 21.2 i AIFM-direktivet.

Av paragrafen framgår att AIF-förvaltaren och förvaringsinstitutet ska ingå ett skriftligt avtal som reglerar förhållandet mellan parterna. Detaljerade regler om vad avtalet ska innehålla finns i kommissionens delegerade förordning (se artikel 83).

Övervägandena finns i avsnitt 12.1.

4 §

Paragrafen genomför artikel 21.3 första stycket och 21.5 a i AIFM-direktivet.

Paragrafen anger vilka företag som får vara förvaringsinstitut för EES-baserade alternativa investeringsfonder. Det rör sig enligt *första stycket 1* och 2 i första hand om kreditinstitut och värdepappersbolag med tillstånd att förvara finansiella instrument för kunders räkning, dvs. verksamhet enligt 2 kap. 2 § första stycket 1 lagen om värdepappersmarknaden. I

paragrafen hänvisas till de aktuella EU-direktiven i stället för de lagar i vilka dessa direktiv har genomförts eftersom en svensk AIF-förvaltare kan förvalta fonder som är etablerade i andra länder inom EES. Av *första stycket 3* följer att om ett land inom EES har tillåtit att även andra institut än de som anges i första stycket 1 eller 2 får vara förvaringsinstitut för UCITS-fonder får sådana enheter vara förvaringsinstitut även för alternativa investeringsfonder. Enligt svensk rätt får dock endast banker och andra kreditinstitut vara förvaringsinstitut för UCITS-fonder (1 kap. 1 § 14 lagen om värdepappersfonder). En svensk AIF-förvaltare kan dock förvalta en utländsk alternativ investeringsfond och om det i fondens hemland är möjligt för andra enheter att vara förvaringsinstitut för UCITS-fonder får en sådan enhet vara förvaringsinstitut även för alternativa investeringsfonder.

Enligt *andra stycket* ska förvaringsinstitutet vara etablerat i den alternativa investeringsfondens hemland. När det gäller förvaringsinstitut avses med begreppet "etablerat" även filialetablering (jfr artikel 4.1 j iii).

Övervägandena finns i avsnitt 12.1.

5 §

Paragrafen genomför artikel 21.3 andra stycket och 21.5 b i AIFM-direktivet.

Första stycket innebär att även andra företag än sådana som anges i 4 § får vara förvaringsinstitut för icke EES-baserade alternativa investeringsfonder. Det förutsätter dock att företaget uppfyller kraven i 6 §.

Enligt *andra stycket* ska förvaringsinstitutet vara etablerat i samma land som den alternativa investeringsfonden eller i hemlandet för den AIF-förvaltare som förvaltar fonden. Normalt torde förvaringsinstitutet och fonden finnas i samma land. Det kan dock inte uteslutas att det kan finnas konstruktioner där fonden och förvaringsinstitutet är etablerade i olika länder. För icke EES-baserade alternativa investeringsfonder, förvaltade av svenska AIF-förvaltare, innebär bestämmelsen att förvaringsinstitutet i sådana situationer ska vara etablerat i Sverige. Se dock övergångsbestämmelserna där möjligheten i artikel 61.5 i AIFM-direktivet att tillåta att förvaringsinstitut i andra länder än fondens eller AIF-förvaltarens hemland utnyttjas av förvaltare av vissa fonder.

Övervägandena finns i avsnitt 12.1.

6 §

Paragrafen genomför artikel 21.6 första stycket i AIFM-direktivet och anger de särskilda krav som gäller för förvaringsinstitut i utanför EES.

Enligt *första stycket 1* ska förvaringsinstitutet omfattas av effektiv reglering, inbegripet minimikapitalkrav, och effektiv tillsyn av verksamheten med samma verkan som unionsrätten. I kommissionens delegerade förordning finns detaljerade regler om kraven enligt första stycket (se artikel 84). Förvaringsinstitutet ska enligt punkten 2 även enligt avtal vara ansvarigt gentemot den alternativa investeringsfonden eller dess investerare för skador på samma sätt som ett svenskt förvaringsinstitut är enligt 17–19 §§ samt uttryckligen utfästa sig att uppfylla villkoren i 13–16 §§. Beroende på fondens juridiska konstruktion kan ett sådant avtal

slutas direkt mellan fonden och förvaringsinstitutet (vilket förutsätter att fonden har rättsförmåga att ingå ett sådant avtal) eller mellan AIF-förvaltaren och förvaringsinstitutet till förmån för investerarna. I båda fallen är det dock en förutsättning att de rättsregler som ska tillämpas på avtalet innebär att avtalet faktiskt innefattar en rätt till ersättning för fonden eller investerarna enligt de villkor som anges i 17 och 18 §§. En svensk AIF-förvaltare som avser att förvalta en fond i ett land utanför bör därför till sin tillståndsansökan enligt 6 kap. foga ett rättsutlåtande eller motsvarande som klargör detta.

I *andra* och *tredje styckena* ställs det upp krav på avtal om tillsyns-samarbete mellan de berörda länderna och skatteavtal.

Kravet i *fjärde stycket*, att landet där förvaringsinstitutet är etablerat ska ha vidtagit nödvändiga åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism, innebär att landet inte får vara uppfört på förteckningen över icke-samarbetsvilliga länder och territorier som har upprättats av internationella arbetsgruppen för finansiella åtgärder mot penningtvätt, Financial Action Task Force (FATF).

Om en behörig myndighet i ett land inom EES har en avvikande åsikt om de bedömningar som de behöriga myndigheterna i AIF-förvaltarens hemland har gjort beträffande första stycket 2, andra stycket och fjärde stycket, får de berörda myndigheterna hänskjuta frågan till Esma (se 13 kap. 13 §).

Övervägandena finns i avsnitt 12.3.

7 §

Paragrafen genomför artikel 21.3 tredje stycket i AIFM-direktivet.

Paragrafen är en specialreglering för sådana alternativa investeringsfonder som normalt investerar i andra tillgångar än finansiella instrument som kräver depåförvaring och där investerarna saknar rätt till inlösen under fem år från den första investeringen. För sådana fonder får en fysisk eller juridisk person utses som förvaringsinstitut under de i paragrafen angivna förutsättningarna. Som exempel anges i AIFM-direktivet notarier, jurister och registerförvaltare (se skäl 34). I sak bör advokater vara en mer ändamålsenlig benämning än någon som enbart har en jur.kand.-examen. Revisorer nämns inte uttryckligen i AIFM-direktivet men bör kunna ingå i denna kategori.

Övervägandena finns i avsnitt 12.1.

8 §

Paragrafen genomför artikel 21.4 i AIFM-direktivet.

Enligt *första stycket* får en AIF-förvaltare inte utses som förvaringsinstitut, varken för alternativa investeringsfonder som förvaltaren själv förvaltar eller alternativa investeringsfonder som förvaltas av en annan AIF-förvaltare. Det har ingen betydelse hur förvaltaren har organiserat sin verksamhet eller hur väl olika verksamheter hålls åtskilda; samma juridiska person får inte vara både AIF-förvaltare och förvaringsinstitut. Detta följer även av kravet på att en AIF-förvaltare inte får ägna sig åt någon annan verksamhet än förvaltning av alternativ investeringsfonder (se 3 kap. 1 § tredje stycket).

Detsamma gäller enligt *andra stycket* som huvudregel även i förhållande till primärmäklare som agerar som motpart till en alternativ investeringsfond för vilken den är primärmäklare. En primärmäklare kan dock utses som förvaringsinstitut om primärmäklaren ser till att hålla verksamheten som förvaringsinstitut åtskild från verksamheten som primärmäklare och dessutom har rutiner för att kunna identifiera, hantera, övervaka och redovisa intressekonflikter för fondens investerare (se författningss kommentaren till 8 kap. 19 §).

Första och andra stycket gäller för alla AIF-förvaltare som omfattas av definitionen i 1 kap. 3 §.

Övervägandena finns i avsnitt 12.2.

9 §

Paragrafen genomför artikel 21.7 i AIFM-direktivet.

Paragrafen reglerar förvaringsinstitutets uppgifter avseende den alternativa investeringsfondens penningflöden. Enligt *första* och *andra styckena* ska förvaringsinstitutet övervaka fondens penningflöden och särskilt se till att alla betalningar från investerare har mottagits och att alla likvida medel i fonden har bokförts på likvidkonton som har öppnats i fondens namn eller i AIF-förvaltarens eller förvaringsinstitutets namn för fondens räkning. De senare alternativen blir aktuella om fondens juridiska konstruktion är sådan att den inte själv kan stå som konto-innehavare.

I *tredje stycket* anges hos vilka enheter likvidkonton för en alternativ investeringsfond får öppnas. Likvidkonton får öppnas hos en centralbank, ett kreditinstitut i ett land inom EES eller en bank i ett land utanför EES. Likvidkonton får även öppnas hos någon annan enhet av samma slag, på marknader där sådana konton krävs, om enheten är föremål för effektiv reglering av och tillsyn över verksamheten som har samma verkan som unionsrätten. Om fondens likvidkonton öppnas hos förvaringsinstitutet kan institutet själv övervaka fondens penningflöden. Om fondens likvidkonton öppnas hos någon annan måste förvaringsinstitutet säkerställa att det har tillgång till regelbunden information om kontorörelser på likvidkontona.

Av *fjärde stycket* framgår att om likvidkontot har öppnats i förvaringsinstitutets namn får medel som tillhör förvaringsinstitutet eller sådana enheter som avses i tredje stycket inte finnas på samma konto.

Detaljerade regler om förvaringsinstitutets uppgifter i fråga om fondens penningflöden finns i kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 85–87).

Övervägandena finns i avsnitt 12.4.

10 §

Paragrafen genomför artikel 21.8 a i, 21.8 b i och iii samt 21.10 tredje stycket i AIFM-direktivet.

Av *första stycket* framgår att förvaringsinstitutet antingen ska förvara den alternativa investeringsfondens tillgångar eller kontrollera äganderätten till dem. Enligt *punkten 1* ska förvaringsinstitutet depåförvara finansiella instrument som kan registreras på ett konto för finansiella

instrument som har öppnats hos förvaringsinstitutet. För sådana finansiella instrument som kontoförs i avstämningsregister hos en central värdepappersförvarare enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument innebär det att instrumenten ska förvaras i depå hos förvaringsinstitutet. Innehavet i depån kontoförs i sin tur på ett förvaltarkonto hos en central värdepappersförvarare, öppnat av förvaringsinstitutet för kundens räkning. Förvaringsinstitutet ska även depåförvara finansiella instrument som fysiskt kan levereras till förvaringsinstitutet. För tillgångar som inte kan depåförvaras, varken elektroniskt eller fysiskt, ska förvaringsinstitutet enligt *punkten 2*, kontrollera att fonden har äganderätt till tillgångarna och föra ett register över dem. Registret i sig har inte någon sakrättslig verkan till skillnad från förvaringsinstitutets registrering av finansiella instrument i en depå. I det senare fallet följer den sakrättsliga verkan av 3 kap. 10 § lagen om kontoföring av finansiella instrument. Detaljerade regler för tillämpningen av första stycket finns i kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 88–90).

Av *andra stycket* följer att förvaringsinstitutet inte utan förhandsgodkännande av AIF-förvaltaren eller fonden får förfoga över de tillgångar som avses i första stycket för egen räkning.

Övervägandena finns i avsnitt 12.5.

11 §

Paragrafen genomför artikel 21.8 a ii och 21.8 b ii i AIFM-direktivet.

Första stycket innebär att den alternativa investeringsfondens finansiella instrument som ska depåförvaras ska hållas åtskilda från förvaringsinstitutets, AIF-förvaltarens och andras tillgångar. Om detta sker på ett eller flera konton har ingen betydelse, huvudsaken är att det konto eller de konton som används för fondens tillgångar är separata i förhållande till förvaringsinstitutets, AIF-förvaltarens och andras konton. Artikel 16 i kommissionens direktiv 2006/73/EG har genomförts i svensk rätt i 10 kap. 2 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:16) om värdepappersrörelse. Syftet med kraven är att fondens tillgångar alltid ska kunna identifieras som tillhörande fonden och skyddas om någon annan än fonden, t.ex. AIF-förvaltaren eller förvaringsinstitutet, försätts i konkurs.

Av *andra stycket* följer att förvaringsinstitutets kontroll av äganderätten enligt 10 § första stycket 2 ska grundas på uppgifter och handlingar från AIF-förvaltaren eller fonden men också andra externa bevis, om sådana finns. Med detta avses dokument som styrker äganderätten, t.ex. lagfartshandlingar eller liknande, och inte t.ex. rättsutlåtanden.

Detaljerade regler om förvaringsinstitutets uppgifter enligt denna paragraf finns i kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 89 och 90).

Övervägandena finns i avsnitt 12.5.

12 §

Paragrafen genomför artikel 21.9 i AIFM-direktivet.

Utöver de uppgifter som anges i 9 och 10 §§ har förvaringsinstitutet kontrollerande uppgifter som framgår av paragrafen. Uppgifterna motsvarar i stor utsträckning de uppgifter som ett förvaringsinstitut för värdepappersfonder har enligt 3 kap. 2 § lagen om värdepappersfonder. Detaljerade regler om förvaringsinstitutets uppgifter enligt paragrafen finns i kommissionens delegerade förordning (se artiklarna 92–97). Där framgår bl.a. att vissa kontroller ska utföras ex-post, dvs. efter det att transaktioner har genomförts medan andra, t.ex. kontroll av processer och rutiner hos AIF-förvaltaren, ska ske på ett övergripande plan utan anknytning till enskilda transaktioner. Någon skyldighet för förvaringsinstitutet att kontrollera att en viss investering inte strider mot fondens placeringsbegränsningar eller att en försäljning av fondandelar genomförs korrekt innan transaktionen genomförs eller betalning sker föreligger alltså inte.

Övervägandena finns i avsnitt 12.6.

13 §

Paragrafen genomför artikel 21.11 andra stycket a–c och femte stycket i AIFM-direktivet.

Av *första stycket* framgår att förvaringsinstitutet inte får uppdra åt annan att utföra uppgifterna enligt 9 och 12 §§, dvs. övervakningen av den alternativa investeringsfondens penningflöden och andra kontrollerande uppgifter. Förvaringsinstitutets uppgifter enligt 10 §, dvs. förvaring av tillgångar och kontroll av äganderätten, får dock uppdras åt annan att utföra om förutsättningarna i *andra stycket* samt 14 och 15 §§ är uppfyllda. Varje uppdrag som ett förvaringsinstitut lämnar åt annan att utföra innebär dock inte delegering i lagens mening. Delegering av support-uppgifter som är kopplade till förvaringsinstitutets kontrollerande uppgifter, såsom administrativa och tekniska funktioner, omfattas inte av lagen (skäl 42 i AIFM-direktivet). Uppgifterna måste således nå upp till en viss grad av väsentlighet för att det ska vara fråga om delegering. Inte heller utnyttjandet av clearing- och avvecklingstjänster innebär delegering i lagens mening (artikel 21.11 femte stycket i AIFM-direktivet).

Detaljerade regler om vad som krävs av förvaringsinstitutet för att uppfylla kraven enligt andra stycket 2 och 3 finns i kommissionens delegerade förordning (se artikel 98).

Övervägandena finns i avsnitt 12.8.

14 §

Paragrafen genomför artikel 21.11 andra stycket d i AIFM-direktivet.

Enligt *punkten 1* ska förvaringsinstitutet förvissa sig om att uppdragstagaren har den struktur och den sakkunskap som krävs i förhållande till uppdraget. Det innebär bl.a. att uppdragstagarens struktur och sakkunskap ska stå i proportion till arten av och komplexiteten hos de tillgångar som innehas av den alternativa investeringsfonden eller av AIF-förvaltaren för fondens räkning. Av *punkten 2* följer att, om uppdraget avser depåförvaringsuppgifter, uppdragstagaren ska omfattas av en effektiv reglering, inbegripet minimikapitalkrav, effektiv tillsyn över verksamheten i den berörda jurisdiktionen och regelbunden extern granskning för

att säkerställa att de finansiella instrumenten finns i uppdragstagarens besittning. Enligt *punkten 3* ska förvaringsinstitutet förvissa sig om att uppdragstagaren håller fondens tillgångar åtskilda från uppdragstagarens egna och andras tillgångar så att de alltid går att identifiera. Detta hindrar dock inte att uppdragstagaren förvarar tillgångar från flera fonder på ett gemensamt konto med separat redovisning, ett s.k. omnibuskonto (skäl 40 i AIFM-direktivet). Omnibuskontot måste dock hållas åtskilt från andra konton och det måste fortfarande gå att identifiera vilka tillgångar som hör till vilken fond. Detaljerade regler om kravet på separation enligt *punkten 3* finns i kommissionens delegerade förordning (se artikel 99). Av *punkten 4* framgår att det uppställs krav på att uppdragstagaren endast får använda tillgångarna om fonden eller AIF-förvaltare har gett sitt förhandsgodkännande och efter anmälan till förvaringsinstitutet. Enligt *punkten 5* ska uppdragstagaren också uppfylla de allmänna skyldigheter och respektera de förbud som anges i 1, 2, 10 och 11 §§. Det innebär att uppdragstagaren bl.a. är skyldig att agera hederligt, rättvist, oberoende och professionellt samt uteslutande i fondens och investerarnas intresse.

Övervägandena finns i avsnitt 12.8.

15 §

Paragrafen genomför artikel 21.11 tredje stycket i AIFM-direktivet.

Paragrafen reglerar situationen när det enligt lagstiftningen i ett land utanför EES kräver att vissa finansiella instrument depåförvaras i det landet och det inte finns någon lokal enhet som uppfyller kraven i 14 § 2. Det kan t.ex. vara fråga om att kontoföringen av finansiella instrument enligt lagstiftningen i landet endast tillåter att inhemska institut är kontoförande i förhållande till den centrala värdepappersförvararen. Delegering i ett sådant fall förutsätter dels att fondens investerare innan de gjorde sin investering har blivit korrekt informerade om att delegeringen är nödvändig enligt det landets lagstiftning och om de omständigheter som motiverar delegeringen, dels att AIF-förvaltare eller fonden har gett instruktioner till förvaringsinstitutet att delegera depåförvaringen av de finansiella instrumenten till en lokal enhet.

Övervägandena finns i avsnitt 12.8.

16 §

Paragrafen genomför artikel 21.11 fjärde stycket i AIFM-direktivet.

Av paragrafen framgår att en uppdragstagare för förvaringsinstitutet i sin tur får uppdra åt någon annan att utföra uppgifter endast om samma krav som för förvaringsinstitutets delegering är uppfyllda.

Övervägandena finns i avsnitt 12.8.

17 §

Paragrafen genomför artikel 21.12 första och andra styckena i AIFM-direktivet.

I paragrafen regleras förvaringsinstitutets ansvar om institutet eller dess uppdragstagare har förlorat finansiella instrument som depåförvaras. Detaljerade regler som anger under vilka villkor och omständigheter

finansiella instrument som depåförvaras ska anses ha gått förlorade finns i kommissionens delegerade förordning (se artikel 100).

Enligt *första stycket* ska förvaringsinstitutet utan onödigt dröjsmål återlämna finansiella instrument av samma slag eller ett belopp motsvarande värdet till fonden eller AIF-förvaltaren för fondens räkning.

Av *andra stycket* framgår att förvaringsinstitutet inte ansvarar för förluster enligt första stycket om institutet kan visa att förlusten är orsakad av en yttre händelse utanför institutets rimliga kontroll, och vars konsekvenser var omöjliga att undvika trots vidtagande av alla rimliga ansträngningar. Detaljerade regler för tillämpningen av andra stycket finns i kommissionens delegerade förordning (se artikel 101). Förvaringsinstitutet kan också under vissa förutsättningar befrias från ansvar när förvaringen har delegerats till en tredje part (se 20 och 21 §§).

Övervägandena finns i avsnitt 12.9.

18 §

Paragrafen genomför artikel 21.12 tredje stycket i AIFM-direktivet.

Paragrafen reglerar förvaringsinstitutets ansvar i andra situationer än vid förlust av finansiella instrument som depåförvaras, t.ex. när förvaringsinstitutet fullgör sina kontrollerande uppgifter enligt 12 §. I sådana situationer föreligger ett oaktsamhetsansvar. Med andra författningar som reglerar verksamheten och som förvaringsinstitutet kan överträda avses t.ex. kommissionens delegerade förordning.

Övervägandena finns i avsnitt 12.9.

19 §

Paragrafen genomför artikel 21.13 första stycket i AIFM-direktivet.

Av paragrafen framgår att delegering av förvaringsinstitutsuppgifter enligt 10 § till en tredje part inte fräntar förvaringsinstitutet dess skadeståndsansvar och att detta även gäller om den tredje parten har vidaredelegerat uppgiften.

Övervägandena finns i avsnitt 12.9.

20 §

Paragrafen genomför artikel 21.13 andra stycket i AIFM-direktivet.

Paragrafen innebär att förvaringsinstitutet i vissa fall kan befrias från ansvaret för förluster av finansiella instrument som depåförvaras av en uppdragstagare. Enligt *punkten 1* förutsätter detta att förvaringsinstitutet, för det första, kan visa att samtliga krav för delegering i 13 och 14 §§ är uppfyllda. Det innebär att paragrafen inte är tillämplig när delegering har skett med stöd av 15 §. I sådana fall kan i stället 21 § vara tillämplig. Av *punkten 2* följer att förvaringsinstitutet även ska kunna visa att det finns ett skriftligt avtal mellan förvaringsinstitutet och uppdragstagaren som uttryckligen överför ansvaret till uppdragstagaren och gör det möjligt för AIF-förvaltaren eller fonden, eller förvaringsinstitutet för deras räkning, att framställa krav mot uppdragstagaren. Det ska således vara fråga om ett tredjemansavtal som ger fonden eller AIF-förvaltaren en självständig rätt gentemot uppdragstagaren. Detta förutsätter i sin tur att den rättsordning som ska tillämpas på avtalet möjliggör ett sådant anspråk. Andra

typer av avtal där förvaringsinstitutet berättigas till skadestånd regressvis innebär inte någon befrielse från ansvar enligt denna paragraf. Enligt *punkten 3* ska förvaringsinstitutet slutligen kunna visa att det finns ett skriftligt avtal mellan förvaringsinstitutet och AIF-förvaltaren eller fonden som uttryckligen tillåter, och fastställer ett objektivet skäl för, ansvarsbefrielse för förvaringsinstitutet tillåts. Detaljerade regler om vad som avses med ett objektivet skäl för ansvarsbefrielse finns i kommissionens delegerade förordning (se artikel 102).

Övervägandena finns i avsnitt 12.9.

21 §

Paragrafen genomför artikel 21.14 i AIFM-direktivet.

Av paragrafen framgår att ett förvaringsinstitut som har delegerat depåförvaringsuppgifter till en tredje part i ett land utanför EES enligt 15 § får befrias från ansvar för förlust av finansiella instrument om förutsättningarna i paragrafen är uppfyllda. När det gäller *punkten 5*, se författningskommentaren till 20 § 2.

Övervägandena finns i avsnitt 12.9.

22 §

Av paragrafen framgår att ansvarsbestämmelserna i 17–21 §§ inte gäller för förvaringsinstitut för specialfonder. För dessa gäller samma ansvar som för förvaringsinstitut för värdepappersfonder. Om en andelsägare i en specialfond eller en AIF-förvaltare tillfogats skada genom att förvaringsinstitutet överträtt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller fondbestämmelserna ska institutet ersätta skadan (jfr 2 kap. 21 § lagen om värdepappersfonder). Enligt förarbetena till ansvarsbestämmelsen i lagen om investeringsfonder är förvaringsinstitutet skadeståndsskyldigt oberoende av fel eller försummelse om det överträder den lagen eller fondbestämmelserna (jfr prop. 1989/90:153 s. 76).

Övervägandena finns i avsnitt 12.9.

23 §

Paragrafen genomför artikel 21.15 i AIFM-direktivet.

Övervägandena finns i avsnitt 12.9.

24 §

Paragrafen genomför artikel 21.16 i AIFM-direktivet.

Av paragrafen framgår att ett förvaringsinstitut, på begäran av sin behöriga myndighet, ska lämna all information som institutet har fått vid utförandet av förvaringsuppgifter och som den alternativa investeringsfondens och AIF-förvaltarens behöriga myndigheter kan behöva. Finansinspektionen är behörig myndighet för svenska förvaringsinstitut som är kreditinstitut eller värdepappersbolag. Sådana förvaringsinstitut ska lämna efterfrågad information direkt till Finansinspektionen. Enligt 7 § kan det förekomma förvaringsinstitut som inte står under Finansinspektionens tillsyn. I AIFM-direktivet anges som exempel notarier, jurister och registerförvaltare (skäl 34). Det bör förstås som advokater snarare än

de som enbart har en jur.kand.-examen. Revisorer nämns inte uttryckligen i AIFM-direktivet men bör kunna ingå i denna kategori. Enligt definitionen i AIFM-direktivet är den behöriga myndigheten för dessa förvaringsinstitut de nationella myndigheter i det land inom EES där denna enhet har sitt stadgeenliga säte och vilka enligt lag eller annan författning har behörighet att utöva tillsyn över en sådan enhet, eller det officiella organ som har behörighet att registrera eller utöva tillsyn över en sådan enhet i enlighet med tillämplig uppförandekod (artikel 4.1 giv). Det innebär bl.a. att Advokatsamfundet är den behöriga myndigheten om en advokat utses till förvaringsinstitut (se 8 kap. 6 § rättegångsbalken) samt att Revisorsnämnden är den behöriga myndigheten om en revisor utses till förvaringsinstitut (se 3 § revisorslagen [2001:883]).

Av paragrafen framgår vidare att förvaringsinstitutets behöriga myndigheter utan dröjsmål ska lämna den mottagna informationen till fondens och AIF-förvaltarens behöriga myndigheter.

Övervägandena finns i avsnitt 12.10.

10 kap. Informationskrav

1 §

Paragrafen genomför artikel 23.1 och 23.3 i AIFM-direktivet.

Första stycket innehåller en uppräknig av den information som en informationsbroschyr för en alternativ investeringsfond ska innehålla.

Punkten 1, som motsvarar artikel 23.1 a delvis och artikel 23.1 b, avser fondens investeringsstrategi och mål. I uppgifterna ska det ingå en beskrivning av de omständigheter under vilka investeringsstrategi, mål eller investeringspolicy kan ändras. Uppgifterna om fondens investeringsstrategi inbegriper även en beskrivning av de tillgångar som fonden får placera i, liksom fondens riskprofil. Se även punkten 3.

Enligt *punkten 2*, som motsvarar artikel 23.1 a delvis, ska det av informationsbroschyren framgå var en eventuell mottagarfond till en alternativ investeringsfond respektive underliggande fonder i en fond som är en fond-i-fond är etablerade. Mottagarfond till en alternativ investeringsfond definieras i 1 kap. 11 § 17. Begreppet fond-i-fond behandlas i avsnitt 13.2.1.

Enligt *punkten 3*, som motsvarar artikel 23.1 a delvis, ska informationsbroschyren innehålla uppgifter om de tillgångar fonden får placera i och fondens riskprofil. Uppgifterna om riskprofilen bör inbegripa en beskrivning av de risker som är förenade med investeringen och de investeringstekniker som fonden tillämpar. Om fonden använder finansiell hävstång ska informationsbroschyren innehålla uppgifter om metoder, restriktioner och arrangemang kring användandet av finansiell hävstång. Finansiell hävstång definieras i 1 kap. 11 § 7. Uppgifterna bör inbegripa en beskrivning av källorna till och metoderna för att skapa finansiell hävstång liksom av de risker som är förenade med användandet av finansiell hävstång. De gränser för finansiell hävstång och för förfogande över säkerheter som fastställts enligt 8 kap. 5 § ska också anges.

Av *punkten 4*, som motsvarar artikel 23.1 c, framgår att uppgifter om de viktigaste rättsliga följderna av det avtalsförhållande som inleds vid en investering i fonden ska ingå i informationsbroschyren. Uppgifter bör

ingå om jurisdiktion och tillämplig lagstiftning samt förekomsten av eventuella rättsliga instrument som reglerar erkännande och verkställande av domar i det land där fonden är etablerad.

Punkten 5, som motsvarar artikel 23.1 d, avser uppgifter om vilken som är fondens AIF-förvaltare respektive förvaringsinstitut samt vilken eller vilka revisorer som granskar fondens räkenskaper enligt 7 §. Uppgifter ska även ingå om eventuella andra tjänsteleverantörer. Det bör avse exempelvis en extern värderare eller någon annan som utför tjänster som är av någon betydelse för fonden. Uppgifterna bör inbegripa en beskrivning av vad de olika funktionerna eller uppdragen omfattar och av investerarnas rättigheter.

Punkten 6, som motsvarar artikel 23.1 e, avser uppgifter om huruvida AIF-förvaltaren har tecknat ansvarsförsäkring mot skadeståndsansvar eller i stället har extra egna medel för att täcka risker för skadeståndsansvar enligt 7 kap. 5 §.

Uppgift om delegering av förvaltnings- och förvaringsfunktioner enligt *punkten 7*, som motsvarar artikel 23.1 f, avser fall när förvaltningsfunktioner har delegerats av AIF-förvaltaren respektive när förvaringsfunktioner har delegerats av förvaringsinstitutet. I uppgifterna ska ingå till vem som funktionerna eller uppgifterna har delegerats samt en beskrivning av eventuella intressekonflikter som kan uppstå till följd av delegeringen.

Enligt *punkten 8*, som motsvarar artikel 23.1 g, ska informationsbroschyren innehålla uppgifter om principer och rutiner för värdering av tillgångarna i fonden. Uppgifterna bör inbegripa en beskrivning av hur ofta tillgångarna värderas, de principer som tillämpas för värderingen och hur investerarna får information om fondens nettotillgångsvärde. Metoder och tekniker som används för värdering av tillgångar som är svåra att värdera, exempelvis tillgångar som saknar priser på aktiva marknader, ska också framgå av beskrivningen.

Av *punkten 9*, som motsvarar artikel 23.1 h och 23.1 i, framgår att informationsbroschyren ska innehålla uppgifter om hantering av likviditetsrisker och investerarnas rätt till inlösen. I uppgifterna ska det ingå en beskrivning av fondens likviditetshantering och rätten till inlösen av andelar eller aktier både under normala och exceptionella förhållanden. Informationsbroschyren ska också innehålla uppgifter om förfarande och villkor för utfärdande eller emission och försäljning av andelar eller aktier i fonden.

Uppgifter om avgifter och andra kostnader enligt *punkten 10*, som motsvarar artikel 23.1 i, ska omfatta dels alla direkta avgifter som tas ut av fonden, dels alla andra kostnader som direkt eller indirekt belastar fonden. Uppgifterna ska inbegripa en beskrivning av det maximibelopp av alla avgifter och kostnader som investerarna i fonden direkt eller indirekt står för.

Med uppgifter om principer för likabehandling av investerare avses i *punkten 11*, som motsvarar artikel 23.1 j, en beskrivning av hur AIF-förvaltaren säkerställer en rättvis behandling av investerare i fonden. Om någon investerare ges eller har rätt till förmånligare villkor än övriga investerare ska uppgifter om detta ingå. Uppgifterna bör inbegripa en beskrivning av de förmånligare villkor som erbjuds, vilka kategorier av

investerare som dessa villkor gäller för och den investerarkategoriens juridiska eller ekonomiska koppling till fonden eller AIF-förvaltaren.

Punkten 12, som motsvarar artikel 23.1 o, avser uppgifter om primärmäklare. I informationsbroschyren ska det finnas uppgift om huruvida fonden använder en primärmäklare. Om fonden gör det ska det anges vem det är. Det ska dessutom ges en beskrivning av de relevanta arrangemang som finns mellan primärmäklaren och fonden och av hur intressekonflikter med anledning av dessa arrangemang hanteras. Beskrivningen ska även omfatta bestämmelser i avtalet med förvaringsinstitutet om möjlighet för primärmäklaren att förfoga över fondens tillgångar och om huruvida något ansvar överförs till primärmäklaren.

Enligt *punkten 13* ska informationsbroschyren innehålla en beskrivning av om och när information om risk och likviditetshandling samt finansiell hävstång lämnas till investerare.

Av *punkten 14*, som motsvarar artikel 23.1 m och 23.1 k, framgår att informationsbroschyren ska innehålla uppgifter om den senaste årsberättelsen för fonden samt fondens senaste nettotillgångsvärde alternativt det senaste marknadspriset för fondens andelar eller aktier. Dessa uppgifter kan lämnas i form av en hänvisning till var årsberättelsen eller nettotillgångsvärdet eller marknadspriset finns tillgängliga för investerare, exempelvis på AIF-förvaltarens eller fondens webbplats. Årsberättelsen får även ingå som en del av informationsbroschyren eller som en bilaga till broschyren. Även uppgift om nettotillgångsvärdet eller marknadspriset får anges i en bilaga.

Enligt *punkten 15*, som motsvarar artikel 23.1 n, ska informationsbroschyren innehålla uppgifter om historisk avkastning. Det kravet gäller bara om sådana uppgifter finns tillgängliga. Om fonden är nystartad finns det av naturliga skäl inte några sådana uppgifter.

Enligt *andra stycket*, som motsvarar artikel 23.3, behöver en AIF-förvaltare som förvaltar en fond som omfattas av ett krav på att offentliggöra ett prospekt, enbart lämna sådan information i informationsbroschyren som inte redan framgår av prospektet. Sådan information får lämnas separat eller som en kompletterande del av prospektet. I den mån informationen lämnas som en del av prospektet får förvaltaren hänvisa helt till prospektet i fråga om den information som ska lämnas i informationsbroschyren. Bestämmelsen är tillämplig för alla som omfattas av ett lagstadgat krav på att offentliggöra ett prospekt. Kravet kan följa av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG av den 4 november 2003 om de prospekt som skall offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG¹ (prospektdirektivet), eller av nationell lagstiftning. Vilka som omfattas av krav på att offentliggöra prospekt i Sverige framgår av 2 kap. lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

Ytterligare bestämmelser om informationsbroschyrens innehåll för en specialfond finns i 12 kap. 9 §. Även andra uppgifter i informationsbroschyren som uppdateras regelbundet än nettotillgångsvärde enligt första stycket 14 får lämnas i en bilaga till broschyren.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.1.

¹ EUT L 345, 31.12.2003, s. 64 (Celex 32003L0071).

2 §

Paragrafen, som saknar motsvarighet i AIFM-direktivet, innehåller bestämmelser om faktablad.

Enligt *första stycket* ska AIF-förvaltare som marknadsför andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond till icke-professionella investerare i Sverige tillhandahålla ett aktuellt faktablad för fonden. Kravet gäller för alla alternativ investeringsfonder som marknadsförs i Sverige till icke-professionella investerare, både svenska fonder och fonder som är etablerade utomlands. Kravet gäller oavsett om AIF-förvaltaren marknadsför en fond direkt eller indirekt via ett värdepappersinstitut. Vem som är en professionell investerare respektive en icke-professionell investerare framgår av 1 kap. 11 § 21.

Andra och tredje styckena motsvarar 4 kap. 16 a § andra och tredje styckena lagen om värdepappersfonder.

I *fjärde stycket* anges att fondens rättsliga ställning ska framgå av faktabladet. Detta innebär att det bl. a ska anges huruvida fonden kan förvärva rättigheter eller ta på sig skyldigheter eller om andels- eller aktieägarna svarar för förpliktelser som avser fonden. I 12 kap. 1 § finns bestämmelser om specialfonders rättsliga ställning.

Övervägandena finns i avsnitten 8.4 och 13.2.2.

3 §

Paragrafen, som saknar motsvarighet i AIFM-direktivet, innehåller bestämmelser om hur information om alternativa investeringsfonder som marknadsförs i Sverige till icke-professionella investerare ska tillhandahållas.

Av *första stycket*, som motsvaras av 4 kap. 20 § första stycket lagen om värdepappersfonder framgår att informationsbroschyren och faktabladet på begäran kostnadsfritt ska tillhandahållas den som avser att köpa aktier eller andelar i en sådan alternativ investeringsfond. Informationen kan tillhandahållas elektroniskt eller på annat sätt. Den som avser att investera i en sådan fond ska dessutom utan begäran tillhandahållas faktabladet i god tid innan avtal ingås. För de fall där aktier eller andelar distribueras av mellanhänder, värdepappersinstitut eller försäkringsförmedlare, ansvarar dock mellanhanden för tillhandahållande av faktablad, på det sätt som framgår av 8 kap. 22 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Den bestämmelsen gäller även för försäkringsförmedlare på grund av hänvisningen i 5 kap. 4 § lagen (2005:405) om försäkringsförmedling.

Enligt *andra stycket*, som motsvarar 4 kap. 20 § andra stycket lagen om värdepappersfonder, ska det av marknadsföringsmaterial avseende fonden framgå att det finns ett faktablad och en informationsbroschyr och var dessa finns att tillgå.

Tredje stycket innebär att om information inte lämnas ska marknadsföringslagen tillämpas på motsvarande sätt som när information om en värdepappersfond inte har lämnats enligt 4 kap. 20 § tredje stycket lagen om värdepappersfonder.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.2.

4 §

Paragrafen genomför artikel 22.1 i AIFM-direktivet.

Av *första stycket* framgår att en AIF-förvaltare ska tillhandahålla en årsberättelse för EES-baserade alternativa investeringsfonder som förvaltaren förvaltar och för alternativ investeringsfonder som förvaltaren marknadsför inom EES. En årsberättelse ska således tillhandahållas för alla EES-baserade fonder som en AIF-förvaltare förvaltar, oavsett om fonderna marknadsförs inom EES eller inte. Om en fond marknadsförs inom EES ska AIF-förvaltaren alltid tillhandahålla en årsberättelse.

Att AIF-förvaltaren är skyldig att tillhandahålla en årsberättelse innebär att förvaltaren ska hålla årsberättelsen tillgänglig för den som önskar ta del av den. Årsberättelsen kan hållas tillgänglig elektroniskt eller på annat sätt. Att en årsberättelse ska tillhandahållas av AIF-förvaltaren innefattar även en skyldighet för denne att upprätta en årsberättelse, som uppfyller kraven i förevarande lag, om fonden inte har upprättat en årsberättelse eller en årsberättelse som inte uppfyller kraven i lagen.

Enligt *andra stycket* ska årsberättelsen lämnas till fondens investerare på begäran. Informationen kan lämnas elektroniskt eller på annat sätt. Årsberättelsen ska också göras tillgänglig för Finansinspektionen och den behöriga myndigheten i fondens hemland, om det inte är Sverige. Årsberättelsen kan göras tillgänglig för behöriga myndigheter på olika sätt, exempelvis genom publicering på AIF-förvaltarens webbplats eller genom att årsberättelsen på begäran ges in till myndigheten.

Av *tredje stycket* framgår att en förvaltare av en fond som är skyldig att offentliggöra en årsredovisning i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv 2001/34/EG² (öppenhetsdirektivet), bara behöver lämna sådan information som anges i 3 § som inte redan framgår av den offentliggjorda årsredovisningen. Informationen kan lämnas separat eller som en kompletterande del av årsredovisningen. Reglerna i öppenhetsdirektivet om offentliggörande av årsredovisning har genomförts i svensk rätt i 16 och 17 kap. lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Av 16 kap. 1–3 §§ nämnda lag framgår vilka emittenter som omfattas av skyldigheten att offentliggöra en årsredovisning enligt den lagen. Sådana emittenter ska enligt 16 kap. 4 § samma lag offentliggöra sin årsredovisning så snart som möjligt och senast fyra månader efter räkenskapsårets utgång. Bestämmelser om offentliggörande av årsredovisning finns även i 6 kap. 2 § bokföringslagen (1999:1078) samt 8 kap. 3 § årsredovisningslagen (1995:1554). De bestämmelserna avser dock inte offentliggörande i enlighet med öppenhetsdirektivet.

Ytterligare bestämmelser om årsberättelse och halvårsredogörelse för specialfonder finns i 12 kap. 10 och 11 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.3.

² EUT L 390, 31.12.2004 s. 38 (Celex 32004L0109).

5 §

Paragrafen genomför artikel 22.2 a–22.2 d och 22.3 första stycket i AIFM-direktivet.

I *första stycket* anges vilka delar som årsberättelsen ska innehålla. Enligt *punkterna 1–3* ska det för en alternativ investeringsfond upprättas en resultaträkning, en balansräkning eller annan redovisning av tillgångar och skulder och en verksamhetsberättelse. Detaljerade regler om principer för årsberättelsen, innehåll i resultat- och balansräkningar samt verksamhetsberättelse finns i kommissionens delegerade förordning (artiklarna 102–106). Fonder som omfattas av krav på att upprätta årsredovisning i enlighet med det fjärde bolagsrättsliga direktivet (78/660/EEG)³ ska även följa reglerna i det direktivet. Det direktivet har i svensk rätt genomförts i årsredovisningslagen (1995:1554). Enligt *punkten 4* ska årsberättelsen innehålla information om väsentliga förändringar i fråga om de uppgifter som ska lämnas i informationsbroschyren för fonden i enlighet med 1 §. Vad som utgör en väsentlig förändring framgår av kommissionens delegerade förordning (artikel 106). Enligt *punkten 5* ska årsberättelsen innehålla information om ersättningar. Innehållet i den information som ska lämnas om ersättningar regleras i 6 §.

Av *andra stycket* framgår vad som gäller för sammanställningen av uppgifter om räkenskaper i årsberättelsen. Enligt *punkten 1* ska bestämmelser om redovisning i fondens hemland tillämpas vid upprättandet av räkenskapsinformationen i årsberättelsen. För fonder som är etablerade i Sverige och tillämpar årsredovisningslagen gäller den bestämmelserna i den lagen. Specialfonder omfattas inte av kravet på att upprätta årsredovisning enligt årsredovisningslagen, Med stöd av bemyndigandet i 15 kap. 2 § förevarande lag får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om principerna för hur resultat- och balansräkning för en specialfond ska upprättas samt om den information som verksamhetsberättelsen ska innehålla. För fonder etablerade utanför Sverige gäller tillämpliga redovisningsregler i fondens hemland eller, om fonden är etablerad i ett land utanför EES, de redovisningsregler som är tillämpliga i det landet. Enligt *punkten 2* ska fondens bolagsordning, fondbestämmelser eller motsvarande regelverk tillämpas vid upprättande av räkenskapsinformationen i årsberättelsen.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.3.

6 §

Paragrafen genomför artikel 22.2 e och 22.2 f i AIFM-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om den information om ersättningar som ska lämnas i årsberättelsen i enlighet med 5 § första stycket 5.

Enligt *första stycket 1* ska det sammanlagda beloppet för ersättningar under året till AIF-förvaltarens anställda lämnas, uppdelat på fasta och rörliga ersättningar. Uppgifter om antalet ersättningsmottagare i dessa

³ Rådets fjärde direktiv 78/660/EEG av den 25 juli 1978 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om årsbokslut i vissa typer av bolag (EGT L 222, 14.8.1978, s. 1, Celex 31978L0660).

båda kategorier ska också lämnas. Enligt *punkten 2* ska det sammanlagda ersättningsbeloppet till AIF-förvaltarens verkställande ledning respektive anställda som väsentligt påverkar den alternativa investeringsfondens riskprofil lämnas. Liknande krav på information om ersättningar gäller även för andra finansiella företag. För kreditinstitut och värdepappersbolag gäller exempelvis bestämmelserna om information om ersättnings-system i 11 kap. Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:5) om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering.

Enligt *andra stycket* ska information lämnas om fonden betalat ut särskilda vinstandelar under året. Begreppet särskild vinstandel definieras i 1 kap. 11 § 26.

Detaljerade regler om information om ersättningar finns i kommissionens delegerade förordning (artikel 107).

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.3.

7 §

Paragrafen genomför artikel 22.3 andra och tredje styckena i AIFM-direktivet.

Enligt *första stycket* ska räkenskapsinformationen i årsberättelsen granskas av den alternativa investeringsfondens revisorer. Om någon revisor inte är utsedd för fonden, vilket exempelvis är fallet för specialfonder, ska AIF-förvaltarens revisorer granska räkenskaperna. Granskningen ska utföras av en revisor med behörighet i enlighet med direktiv 2006/43/EG⁴ (revisorsdirektivet). Revisorsdirektivet har genomförts i svensk rätt genom bestämmelser i revisorslagen (2001:883). Revisionsberättelsen ska återges i sin helhet i årsberättelsen.

I *andra stycket* finns ett undantag för fonder som är etablerade i utanför EES och som marknadsförs inom EES. Årsberättelsen i sådana fonder får granskas i enlighet med de internationella revisionsstandarder som är tillämpliga i det land där fonden är etablerad. Med internationella revisionsstandarder avses de som antagits av International Federation of Accountants (IFAC:s) organ IAASB (International Auditing and Assurance Standards Board). Dessa standarder är även tillämpliga för revision inom EU. Standarderna omfattar bl.a. en beskrivning av målet med den oberoende revisionen, dess omfattning, hur den ska utföras och de bedömningar som ska göras av revisorn.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.4.

8 §

Paragrafen genomför artikel 23.2 i AIFM-direktivet.

Ett förvaringsinstitut får under de omständigheter som anges i 9 kap. 20 § genom avtal friskriva sig från ansvar när det gäller förlust av en alternativ investeringsfonds finansiella instrument som depåförvaras av en tredje part till vilken den funktionen delegerats.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG (EUT L 157, 9.6.2006, s. 87, Celex 32006L0043).

Enligt *första stycket* är en AIF-förvaltare skyldig att informera investerare innan de investerar i en fond om fondens förvaringsinstitut genom avtal friskrivit sig från ansvar.

Andra stycket innebär att AIF-förvaltaren är skyldig att informera investerarna i fonden så snart det skett en förändring när det gäller förvaringsinstitutets ansvar avseende fonden. Informationen får lämnas till investerarna på elektronisk väg.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.6.

9 §

Paragrafen genomför artikel 23.4 i AIFM-direktivet.

En AIF-förvaltare av EES-baserade alternativa investeringsfonder eller alternativa investeringsfonder som marknadsförs inom EES är skyldig att regelbundet lämna den information som anges i paragrafen till investerarna i sådana fonder. Detaljerade regler om innehållet i informationen finns i kommissionens delegerade förordning (artikel 108).

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.5.

10 §

Paragrafen genomför artikel 23.5 i AIFM-direktivet.

För alternativ investeringsfonder som använder finansiell hävstång och som antingen är EES-baserade eller marknadsförs inom EES, ska AIF-förvaltaren regelbundet lämna den information som anges i paragrafen till investerarna. Finansiell hävstång definieras i 1 kap. 11 § 7. Detaljerade regler om innehållet i informationen finns i kommissionens delegerade förordning (artikel 109).

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.5.

11 kap. Särskilt om förvärv av onoterade företag och emittenter

1 §

Paragrafen genomför artikel 26.1 och 26.5 första–tredje styckena i AIFM-direktivet.

I *första stycket* anges vad som avses med kontroll över ett onoterat företag och vilka aktier som ska ingå i den beräkning som ska göras för att fastställa om en alternativ investeringsfond har kontroll över ett sådant företag. Onoterat företag definieras i 1 kap. 11 § 19. Bestämmelserna i förevarande kapitel är således tillämpliga i fråga om innehav i onoterade företag med säte i ett land inom EES och vars aktier inte är upptagna till handel på en reglerad marknad. Reglerad marknad definieras i 1 kap. 11 § 22.

Av *andra stycket* framgår vilka aktier som ska ingå i den beräkning som ska göras för att fastställa om en alternativ investeringsfond har kontroll över ett onoterat företag. Om flera fonder innehar aktier i företaget ska dessa räknas ihop om det finns en överenskommelse avseende kontrollen av företaget, dvs. ett avtal eller annan överenskommelse om utövandet av rösträtten. Enligt *punkten 1* gäller detta

alternativa investeringsfonder som förvaltas av samma AIF-förvaltare (artikel 26.1 a i AIFM-direktivet). Enligt *punkten 2* gäller detta även fonder som förvaltas av olika AIF-förvaltare (artikel 26.1 b i AIFM-direktivet). Om en fond har kontroll över ett annat företag ska också aktier som ägs av det företaget tas med i beräkningen enligt *punkten 3* (artikel 26.5 andra stycket a i AIFM-direktivet). Slutligen ska även aktier som innehas av någon annan i eget namn men som agerar för fondens räkning eller för ett företag som kontrolleras av fonden tas med i beräkningen enligt *punkten 4* (artikel 26.5 andra stycket b i AIFM-direktivet). Den sistnämnda situationen kan föreligga om aktier i någon jurisdiktion kontoförs så att t.ex. en depåhållare står som aktieägare i motsvarigheten till aktieägarregistret men enligt avtal gör det för fondens räkning eller för ett företag som kontrolleras av fonden.

Enligt *tredje stycket* ska beräkningen göras med utgångspunkt i alla aktier som företaget har gett ut. Detta innebär t.ex. att om ett aktiebolag innehar egna aktier – för vilka bolaget då inte kan utöva någon rösträtt på bolagsstämman enligt 7 kap. 7 § aktiebolagslagen (2005:551) – ska även dessa aktier tas med i beräkningen av det antal aktier som bolaget har gett ut (artikel 26.5 tredje stycket i AIFM-direktivet).

Av *fjärde stycket* framgår att innebörden av begreppet kontroll som det anges i paragrafen enbart gäller för tillämpningen av 11 kap. (artikel 26.5 första stycket i AIFM-direktivet).

Övervägandena finns i avsnitt 14.2.

2 §

Paragrafen genomför artikel 26.5 fjärde stycket i AIFM-direktivet.

I *första stycket* anges vad som avses med kontroll över en emittent. Emittent definieras i 1 kap. 11 § 4. Bestämmelserna i förevarande kapitel som avser innehav i emittenter är således tillämpliga i fråga om företag med säte i ett land inom EES och vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad. Reglerad marknad definieras i 1 kap. 11 § 22.

I fråga om en emittent som har sitt säte i Sverige avses med kontroll ett aktieinnehav som representerar minst tre tiondelar av röstetalet för samtliga aktier i emittenten. Det är det är samma andel av röstetalet som innebär att förvärvaren av aktier i en emittent måste göra ett offentligt erbjudande till övriga aktieägare i företaget om att förvärva deras aktier enligt 3 kap. 1 § lagen (2006:451) om offentliga erbjudanden på aktie marknaden. Det är genom den bestämmelsen som reglerna i artikel 5.3 i direktiv 2004/25/EG om uppköpserbjudanden⁵ har genomförts i svensk rätt. Enligt AIFM-direktivet ska de nationella bestämmelser som genomför de reglerna användas vid bestämningen av vad som avses med kontroll över en emittent med säte här i landet.

Enligt *andra stycket* ska vad som avses med kontroll över en emittent med säte i ett annat land bestämmas enligt de regler som gäller i det landet. Det regler som avses är dem som i det landet genomför artikel 5.3 i direktiv 2004/25/EG.

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/25/EG av den 21 april 2004 om uppköpserbjudanden (EUT L 142, 30.4.2004, s. 12, Celex 32004L0025).

Av *tredje stycket* framgår att innebörden av begreppet kontroll som det anges i paragrafen enbart gäller för tillämpningen av 11 kap.

Övervägandena finns i avsnitt 14.2.

3 §

Paragrafen genomför artikel 26.2 i AIFM-direktivet.

Innehav i vissa slags företag undantas från bestämmelserna om kontroll över onoterade företag i kapitlet. Undantaget i *punkten 1* avser små och medelstora företag som de definieras i kommissionens rekommendation 2003/361/EG. Enligt artikel 2.1 i bilagan till rekommendationen avses företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år. Undantaget i *punkten 2* avser specialföretag vars syfte är att förvärva, inneha eller administrera fastigheter. I AIFM-direktivet finns det inte någon definition av sådana företag. Vad som avses torde vara sådana företag som har bildats enbart med något eller några av dessa syften och som inte driver någon ytterligare verksamhet.

Övervägandena finns i avsnitt 14.2.

4 §

Paragrafen genomför artiklarna 26.3 och 27.1 i AIFM-direktivet.

En AIF-förvaltare är skyldig att underrätta Finansinspektionen om förvärv eller avyttringar som medför att innehavet hos en alternativ investeringsfond uppgår till, överstiger eller faller under något av de angivna tröskelvärdena. Underrättelseskyldigheten gäller vid både ökning och minskning av aktieinnehav som medför att ett tröskelvärde uppnås eller passeras.

Vid beräkning av om underrättelseskyldighet föreligger ska enbart innehavet hos en enskild fond beaktas. Underrättelseskyldigheten enligt bestämmelsen skiljer sig på så sätt åt från den underrättelseskyldighet som gäller när en fond uppnår kontroll över ett onoterat företag då även aktieinnehav hos andra fonder i vissa fall ska beaktas (jfr 1 och 3 §§).

Bestämmelser om inom vilken tid en underrättelse ska skickas finns i 6 §. Av dessa följer att AIF-förvaltaren skicka underrättelsen snarast och senast tio arbetsdagar från den dag då den händelse som har medfört underrättelseskyldighet inträffade.

Övervägandena finns i avsnitt 14.3.

5 §

Paragrafen genomför artikel 27.2–27.4 i AIFM-direktivet.

Enligt *första stycket* ska en AIF-förvaltare underrätta Finansinspektionen, det onoterade företaget och företagets kända aktieägare när en alternativ investeringsfond som förvaltas av förvaltaren har uppnått kontroll över ett sådant företag. Vad som avses med kontroll och vilka aktier som ska ingå i en beräkning för att fastställa om en fond har kontroll över ett onoterat företag framgår av 1 §. Med kända aktieägare avses aktieägare vars namn och adresser är tillgängliga för AIF-förvaltaren eller kan göras tillgängliga av det onoterade företaget eller

som förvaltaren kan få tillgång till genom ett register (artikel 27.2 b i AIFM-direktivet). Uppgifter om aktieägare i svenska aktiebolag kan vanligtvis fås genom aktieboken (5 kap. 10 och 19 §§ aktiebolagslagen [2005:551]). Samtliga aktieägare vars namn och adress framgår av aktieboken i ett onoterat företag bör anses som kända aktieägare. AIF-förvaltaren ska därmed underrätta dem när en alternativ investeringsfond har uppnått kontroll över företaget.

Av *andra stycket*, som motsvarar artikel 27.2 i AIFM-direktivet, framgår vad underrättelsen ska innehålla. Underrättelsen ska innehålla uppgifter om det röstetal som kontrolleras av en alternativ investeringsfond efter det att kontrollen över företaget har uppnåtts. Vidare ska underrättelsen innehålla uppgifter om hur de förvärv som medfört att kontroll uppnåtts har skett. Av dessa uppgifter ska det framgå vilka olika aktieägare de det är som innehar aktierna samt varje fysisk eller juridisk person som har rätt att utöva rösträtten för deras räkning och även eventuella kedjor av företag genom vilka rösträtten faktiskt innehas. De uppgifter som det är fråga om bör i stor utsträckning avse de förhållanden som ska beaktas vid en beräkning av om huruvida en fond ska anses ha kontroll över ett onoterat företag enligt bestämmelserna i 1 § andra stycket, se författningskommentaren till 1 §. Av underrättelsen ska det även framgå vilket datum som kontrollen uppnåddes.

I underrättelse till ett onoterat företag ska AIF-förvaltaren även begära att styrelsen, utan onödigt dröjsmål, informerar arbetstagarrepresentanter eller de anställda om att fonden har uppnått kontroll över företaget och även lämnar de uppgifter som avses i andra stycket. Arbetstagarrepresentanter definieras i 1 kap. 11 § 1. Enligt AIFM-direktivet ska AIF-förvaltaren också göra sitt yttersta för att sörgöra för att arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda, i vederbörlig ordning informeras av styrelsen (artikel 27.4). Det utvecklas inte i direktivet vilka åtgärder förvaltaren faktiskt ska vidta för att anses göra sitt yttersta i detta avseende. Förvaltaren bör åtminstone följa upp att styrelsen har fört informationen vidare och, om styrelsen inte har gjort det, verka för att styrelsen faktiskt för informationen vidare utan onödigt dröjsmål. Bestämmelserna om tystnadsplikt i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet är tillämpliga även i fråga om sådan information.

Bestämmelser om inom vilken tid en underrättelse ska skickas finns i 6 §. Av dessa följer att AIF-förvaltaren skicka underrättelsen snarast och senast tio arbetsdagar från den dag då kontroll har uppnåtts.

Ytterligare krav på underrättelser finns i 7–9 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 14.3.

6 §

Paragrafen genomför artikel 27.5 i AIFM-direktivet.

I paragrafen anges när en AIF-förvaltare ska skicka en underrättelse enligt 4 eller 5 §.

En underrättelse enligt 4 § ska skickas till Finansinspektionen om förvärv eller avyttring av aktier i ett onoterat företag som medfört att innehavet hos en alternativ investeringsfond som AIF-förvaltaren förvaltar uppgår till, överstiger eller faller under tröskelvärdena 10, 20, 30, 50 eller 75 procent av röstetalet för samtliga aktier i företaget. En

underrättelse enligt 5 § ska skickas till Finansinspektionen, det onoterade företaget och företagets kända aktieägare när en fond har uppnått kontroll över ett onoterat företag. Se författningskommentarerna till 4 och 5 §§. I båda situationerna ska AIF-förvaltaren skicka underrättelsen snarast och senast tio arbetsdagar från den dag då den händelse som har medfört underrättelseskyldighet inträffade.

Övervägandena finns i avsnitt 14.3.

7 §

Paragrafen genomför artiklarna 26.4 och 28.1–28.3 i AIFM-direktivet.

Underrättelseskyldigheten enligt paragrafen gäller när en alternativ investeringsfond har uppnått kontroll över ett onoterat företag eller en emittent. Vad som avses med kontroll och vilka aktier som ska ingå i en beräkning för att fastställa om en fond har kontroll över ett onoterat företag eller en emittent framgår av 1 respektive 2 §.

Beträffande onoterade företag kompletterar den information som en AIF-förvaltare ska lämna enligt *första stycket* den information som ska lämnas enligt 5 §. Den kompletterande informationen avser vilka AIF-förvaltare som förvaltar den eller de alternativa investeringsfonder som har uppnått kontroll över företaget samt de policyer som tillämpas för att förebygga och hantera intressekonflikter och för extern och intern kommunikation som rör företaget. Med policy för information som rör det onoterade företaget bör omfattas både sådan information som lämnas av förvaltaren och av fonden.

I AIFM-direktivet anges det inte någon tidsfrist inom vilken en AIF-förvaltare ska underrätta de berörda och lämna den information som avses i bestämmelsen. För underrättelser enligt 5 § finns det en tidsfrist i 6 § (artikel 27.5 i AIFM-direktivet). En AIF-förvaltare bör kunna lämna den information som avses i förevarande bestämmelse i en sådan underrättelse. Förvaltaren bör också kunna lämna informationen i en underrättelse som görs vid en senare tidpunkt. I så fall bör det ske utan onödigt dröjsmål.

Enligt *andra stycket* ska AIF-förvaltaren i underrättelsen till företaget begära att styrelsen utan onödigt dröjsmål lämnar information till arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda i företaget. Enligt AIFM-direktivet ska AIF-förvaltaren göra sitt yttersta för att sörja att det onoterade företags styrelse i vederbörlig ordning lämnar informationen (artikel 28.3). Det utvecklas inte i direktivet vilka åtgärder förvaltaren faktiskt ska vidta för att anses göra sitt yttersta i detta avseende. Förvaltaren bör åtminstone följa upp att styrelsen har fört informationen vidare och, om styrelsen inte har gjort det, verka för att styrelsen faktiskt för informationen vidare utan onödigt dröjsmål, se författningskommentaren till 5 §. Bestämmelserna om tystnadsplikt i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet är tillämpliga även i fråga om sådan information.

Övervägandena finns i avsnitt 14.4.

8 §

Paragrafen genomför artikel 28.4 och 28.5 i AIFM-direktivet.

Underrättelseskyldigheten enligt paragrafen gäller när en alternativ investeringsfond har uppnått kontroll över ett onoterat företag. Vad som avses med kontroll och vilka aktier som ska ingå i en beräkning för att fastställa om en fond har kontroll över ett onoterat företag framgår av 1 §.

Bestämmelsen kompletterar den information som en AIF-förvaltare ska lämna till det onoterade företaget och företagets kända aktieägare samt till Finansinspektionen enligt 5 och 7 §§. I paragrafen finns även ett krav på att AIF-förvaltaren ska informera investerarna i fonden.

AIF-förvaltaren ska enligt *punkten 1* informera företaget och företagets kända aktieägare om sina avsikter i fråga om företagets framtida verksamhet och förväntade effekter på sysselsättningen, inbegripet väsentliga ändringar i anställningsvillkoren. AIF-förvaltare ska även begära att styrelsen i företaget informerar arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda. Enligt AIFM-direktivet ska förvaltaren göra sitt yttersta för att se till att det onoterade företagets styrelse tillhandahåller arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda, den information som avses i punkten 1 (artikel 28.4 andra stycket). Det utvecklas inte i direktivet vilka åtgärder förvaltaren ska vidta för att anses göra sitt yttersta i detta avseende. Förvaltaren bör åtminstone följa upp att styrelsen har fört informationen vidare och, om styrelsen inte har gjort det, verka för att styrelsen faktiskt för informationen vidare utan onödigt dröjsmål, se författningskommentarerna till 5 och 7 §§. Bestämmelserna om tystnadsplikt i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet är tillämpliga även i fråga om sådan information.

AIF-förvaltaren ska enligt *punkten 2* informera Finansinspektionen och investerarna i fonden om hur förvärvet av det onoterade företaget har finansierats. Det är den enda information som AIF-förvaltaren är skyldig att lämna till investerarna i en fond när fonden har uppnått kontroll över ett onoterat företag. Detta hindrar emellertid inte att förvaltaren lämnar ytterligare information till investerarna i fonden. Information om det onoterade företaget ska även ingå i fondens årsberättelse eller det onoterade företagets årsredovisning enligt 9 eller 10 §.

I AIFM-direktivet anges det inte någon tidsfrist inom vilken en AIF-förvaltare ska underrätta de berörda och lämna den information som avses i bestämmelsen. För underrättelser enligt 5 § finns det en tidsfrist i 6 § på högst tio arbetsdagar (artikel 27.5 i AIFM-direktivet). En förvaltare bör kunna lämna även den information som avses i förevarande bestämmelse i en sådan underrättelse. Förvaltaren bör också kunna lämna informationen i en underrättelse som görs vid en senare tidpunkt. I så fall bör det ske utan onödigt dröjsmål. Detsamma bör gälla i fråga om en underrättelse till investerarna i fonden.

Övervägandena finns i avsnitt 14.4.

9 §

Paragrafen genomför artikel 29.1 b, 29.2 och 29.3 a i AIFM-direktivet.

I *första stycket* finns minimikrav för den information om ett onoterat företag som en årsberättelse för en alternativ investeringsfond som har

uppnått kontroll över företaget ska innehålla, se avsnitt 13.2.3 om årsberättelse.

Beträffande upplysningar som avses i *punkterna 1–3* om viktiga händelser som har inträffat efter räkenskapsårets utgång, den förväntade framtida utvecklingen för det onoterade företaget samt innehav, förvärv och överlåtelser av egna aktier bör de vara av samma slag som motsvarande upplysningar som lämnas i en förvaltningsberättelse enligt 6 kap. 1 § andra stycket 2, 3 och 6–9 årsredovisningslagen (1995:1554) eller, i förekommande fall, i en förvaltningsberättelse som upprättas enligt motsvarande lagstiftning i ett annat land inom EES.

Av *andra stycket* framgår att en AIF-förvaltare ska begära att styrelsen i det onoterade företaget lämnar den information som avses i första stycket till arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda i företaget inom den tid som årsberättelsen för fonden ska upprättas. Enligt AIFM-direktivet ska AIF-förvaltaren göra sitt yttersta för att se till att det onoterade företagens styrelse tillhandahåller informationen (artikel 29.3 a). Det utvecklas inte i direktivet vilka åtgärder Förvaltaren ska vidta för att anses göra sitt yttersta i detta avseende. Förvaltaren bör åtminstone följa upp att styrelsen lämnar informationen och att det sker inom föreskriven tid, se även författningskommentarerna till 5, 7 och 8 §§. Tiden inom vilken årsberättelse för en alternativ investeringsfond ska upprättas framgår av 10 kap. 4 §, se avsnitt 13.2.3.

Av *tredje stycket* följer att informationen inte behöver ingå i årsberättelsen för fonden om den ingår i det onoterade företagens årsredovisning, och AIF-förvaltaren uppfyller kraven i 10 §.

Övervägandena finns i avsnitt 14.5.

10 §

Paragrafen genomför artikel 29.1 a och 29.3 b i AIFM-direktivet.

I paragrafen anges förutsättningarna för att årsberättelsen för en alternativ investeringsfond inte behöver innehålla den information om ett onoterat företag som avses i 9 § första stycket. En grundläggande förutsättning är att informationen ingår i det onoterade företagens årsredovisning.

Av *punkten 1* framgår att AIF-förvaltaren dessutom ska begära att styrelsen i det onoterade företaget gör företagens årsredovisning tillgänglig för arbetstagarrepresentanter eller, om det inte finns några sådana, de anställda i företaget, inom den tid som årsredovisningen ska upprättas enligt tillämplig lag. Med tillämplig lag avses den lag som gäller i fråga om upprättande av årsredovisning för det onoterade företaget. Enligt AIFM-direktivet ska AIF-förvaltaren göra sitt yttersta för att se till att styrelsen gör årsredovisningen tillgänglig inom föreskriven tid (artikel 29.1 a). Det utvecklas inte i direktivet vilka åtgärder förvaltaren ska vidta för att anses göra sitt yttersta i detta avseende. Förvaltaren bör åtminstone följa upp att styrelsen gör årsredovisningen tillgänglig och att det sker inom föreskriven tid, se även författningskommentarerna till 5, 7 och 8 §§.

Enligt *punkten 2* ska AIF-förvaltaren även tillhandahålla investeringarna i fonden det onoterade företagens årsredovisning. Om årsredovisning finns att tillgå, ska den göras tillgänglig inom den tid som årsberättelsen för

fonden ska upprättas, Tiden inom vilken årsberättelse för en alternativ investeringsfond ska upprättas framgår av 10 kap. 4 §, se avsnitt 13.2.3. I annat fall ska AIF-förvaltaren tillhandahålla företagets årsredovisning senast det datum när den ska vara upprättad enligt tillämplig lag, Med tillämplig lag avses detsamma som i punkten 1.

Övervägandena finns i avsnitt 14.5.

11 §

Paragrafen genomför artiklarna 26.4 och 30 i AIFM-direktivet.

En AIF-förvaltare som förvaltar en alternativ investeringsfond som får kontroll över ett onoterat företag eller en emittent får under 24 månader efter förvärvet inte underlätta, stödja, rösta för eller ge instruktioner om åtgärder som innebär att företaget töms på tillgångar genom utdelningar eller andra värdeöverföringar till aktieägarna eller förvärv av egna aktier som avses i *första stycket*. I begreppet utdelningar till aktieägarna i punkterna 1 och 2 ingår betalning av både utdelning och ränta avseende aktier (artikel 30.3 a). Begreppet värdeöverföring bör ges en vid tolkning och även inbegripa ut- eller återbetalningar till aktieägarna som sker efter exempelvis nedsättning av aktiekapitalet. Bestämmelsen omfattar således alla sådana utdelningar, kapitalminskningar, inlösen och återköp av aktier som avses i artikel 30 i AIFM-direktivet.

I *andra stycket* finns en ytterligare begränsning i fråga om förvärv av egna aktier. Sådana får ske enbart i någon av de situationer som avses i artikel 22.1 b–22.1 h i direktiv 2012/30/EU⁶. Genom det direktivet har direktiv 77/91/EEG numera upphävts. Angivna artikel i det förstnämnda direktivet stämmer överens med artikel 20.1 b–20.1 h i det upphävda direktivet (jfr artikel 30.3 c i AIFM-direktivet). De situationer som avses är bl.a. förvärv av aktier på grund av en lagstadgad skyldighet eller till följd av ett rättsligt avgörande till skydd för en aktieägarminoritet, särskilt vid fusion, ändring av föremålet för bolagets verksamhet eller av bolagets form, eller förvärv av aktier vid en exekutiv aktion som äger rum för att infria en fordran som bolaget har mot en aktieägare. Medlemsstaterna har vid genomförandet av reglerna i artikel 20.1 b–20.1 h i direktiv 77/91/EEG haft möjlighet att välja om förvärv av egna aktier ska få ske i alla eller något av dessa undantag enligt nationell rätt. Förvärv av egna aktier i det onoterade företaget eller emittenten får således ske enbart i en situation när det är tillåtet enligt de regler som är tillämpliga i det land där företaget har sitt säte.

AIF-förvaltaren ska enligt *tredje stycket* även göra sitt yttersta för att förhindra sådana minskningar av företagets eget kapital som förvaltaren inte får främja enligt första stycket. Det utvecklas inte i AIFM-direktivet vilka åtgärder förvaltaren ska vidta för att anses göra sitt yttersta i detta avseende. Förvaltaren bör åtminstone agera aktivt i förhållande till företaget och använda sig av de medel som förvaltaren har genom fonden har kontroll över företaget.

Av *fjärde stycket* framgår att nedsättning av det tecknade kapitalet får göras om syfte är att täcka förluster. Nedsättning får även göras i syfte att

⁶

föra över medel till en reserv som inte får användas för utdelning, under förutsättning att reserven efter överföringen inte överstiger tio procent av det tecknade kapitalet efter nedsättningen (artikel 30.3 b).

Övervägandena finns i avsnitt 14.6.

12 kap. Särskilt om specialfonder

I kapitlet har de bestämmelser om specialfonder som har överförts från lagen om värdepappersfonder samlats. Några materiella ändringar har inte gjorts. I några fall, t.ex. avseende fondernas rättsliga ställning och förvaltningen, har bestämmelserna tagits in i sin helhet, medan det i andra fall, t.ex. avseende fondbestämmelser och placeringsregler hänvisas till vilka bestämmelser i lagen om värdepappersfonder som ska tillämpas på specialfonderna. Liksom tidigare kan en specialfond ombildas till en värdepappersfond efter Finansinspektionens godkännande av fondbestämmelserna, och under förutsättning av att AIF-förvaltaren har tillstånd att driva fondverksamhet enligt lagen om värdepappersfonder.

Övervägandena finns i avsnitten 5, 9 och 13.

1 §

Paragrafen motsvarar i sak 4 kap. 1 § lagen om värdepappersfonder men avser endast specialfonder.

2 §

Paragrafen motsvarar i sak 4 kap. 2 § lagen om värdepappersfonder men avser endast specialfonder. Innehållet i tredje stycket i den nämnda paragrafen, om att förvaltaren ska handla i andelsägarnas gemensamma intresse och oberoende av förvaringsinstitutet, motsvaras i sak av 8 kap. 1 § förevarande lag som gäller samtliga alternativa investeringsfonder.

3 §

Paragrafen innebär att reglerna om fondbestämmelser för specialfonder gäller oförändrade. De bestämmelser i lagen om värdepappersfonder som förevarande paragraf hänvisar till reglerar fondbestämmelsernas innehåll samt att dessa, och ändringar i dem, ska godkännas av Finansinspektionen.

4 §

Paragrafen motsvarar 4 kap. 8 § sista stycket lagen om värdepappersfonder.

5 §

Paragrafen innebär att 4 kap. 10–14 §§ lagen om värdepappersfonder, som avser fondandelar och inlösen av andelar, gäller oförändrade för specialfonder.

6 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 6 kap. 1 § lagen om investeringsfonder. En specialfond ska vara öppen för inlösen minst en gång om året.

Övervägandena finns i avsnitt 9.3.

7 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om informationsbroschyrens innehåll för en specialfond. Kraven motsvarar 4 kap. 15 § 1 samt för specialfonder relevanta bestämmelser i 4 kap. 16 § första stycket 2 och tredje stycket lagen om värdepappersfonder.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.1.

8 §

Paragrafen, som saknar motsvarighet i AIFM-direktivet, innebär att AIF-förvaltare vid upprättande och tillhandahållande av faktablad för specialfonder, ska tillämpa kommissionens förordning (EU) 583/2010, utöver det som anges i 10 kap. 2 §.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.2.

9 §

Paragrafen innebär att AIF-förvaltare på begäran av investerare ska lämna kompletterande information om riskhantering avseende specialfonder och motsvarar det som gäller i fråga om värdepappersfonder enligt 4 kap. 17 § lagen om värdepappersfonder.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.5.

10 §

Paragrafen innebär att kravet på att, utöver att tillhandahålla årsberättelse, också tillhandahålla en halvårsredogörelse fortsätter att gälla för specialfonder. Detsamma gäller kraven på att tillhandahålla årsberättelsen inom fyra månader från räkenskapsårets utgång samt att tillhandahållandet ska vara kostnadsfritt. Utöver det som anges i 10 kap. 5 § ska årsberättelse och halvårsredogörelse innehållsmässigt motsvaras av det som gäller enligt 4 kap. 18 § lagen om värdepappersfonder. Enligt bemyndigande i 15 kap. 2 § förevarande lag får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om innehåll och språk i årsberättelser och halvårsredogörelser för specialfonder.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.3.

11 §

Paragrafen innebär att bestämmelser motsvarande 4 kap. 20 § första stycket och 21 § lagen om värdepappersfonder gäller för specialfonder. Paragrafen saknar motsvarighet i AIFM-direktivet.

Övervägandena finns i avsnitten 13.2.2 och 13.3.2.

12 §

Paragrafen innebär att kraven på information om kostnader i 4 kap. 22 och 23 §§ lagen om värdepappersfonder gäller oförändrade för specialfonder.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.5.

13 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 6 kap. 2 § lagen om investeringsfonder. Det är inte ett generellt krav att en AIF-förvaltares riskhanteringssystem ska kunna mäta risk vid varje given tidpunkt. De allmänna kraven på systemet för riskhantering enligt 8 kap. 4 § är att systemet ska vara anpassat till den alternativa investeringsfondens investerings- och riskprofil samt att risk ska kunna mätas och övervakas med den regelbundenhet som följer av dessa förutsättningar. Paragrafen innebär ett förtydligande av att när det gäller specialfonder innebär det att 5 kap. 2 § lagen om värdepappersfonder ska tillämpas för att systemet ska anses rätt anpassat.

14 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 6 kap. 3 § lagen om investeringsfonder.

15 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 6 kap. 4 § lagen om investeringsfonder och innebär att en AIF-förvaltare för varje specialfond regelbundet ska beräkna och redovisa risknivån till Finansinspektionen. Enligt ett bemyndigande i 15 kap. 2 § 13 förevarande lag får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om hur beräkning och redovisning ska utföras.

16 §

Paragrafen motsvarar 8 kap. 24 § lagen om investeringsfonder.

17 §

Paragrafen motsvarar 8 kap. 25 § lagen om värdepappersfonder.

18 §

Paragrafen innebär att reglerna om upphörande och överlåtelse av förvaltningen av värdepappersfonder i 9 kap. lagen om värdepappersfonder gäller oförändrade för specialfonder. De bestämmelser som paragrafen hänvisar till gäller både AIF-förvaltaren och förvaringsinstitutet för fonden.

19 §

Enligt paragrafen ska AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder ha interna regler och rutiner för att hantera klagomål och etiska frågor. AIF-förvaltarens styrelse ansvarar för fastställandet av de interna reglerna.

Paragrafen innebär att utöver de allmänna kraven i 8 kap. och kommissionens delegerade förordning ställs det på AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder motsvarande krav på organisation- och uppförande som på fondbolag enligt 2 kap. 17 och 17 b §§ lagen om värdepappersfonder. Beträffande fondbolagen har Finansinspektionen meddelat föreskrifter med detaljerade bestämmelser om vad fondbolag ska iaktta för att uppfylla kraven i 2 kap. 17 och 17 b §§ sistnämnda lag, bl.a. avseende interna regler för hantering av etiska frågor och klagomål (8 och 9 kap. Finansinspektionens föreskrifter [FFFS 2008:1] om investeringsfonder). Såsom *Finansinspektionen* har påpekat bör motsvarande bestämmelser om hantering av etiska frågor och klagomål gälla vid förvaltning av specialfonder också denna lag. Genom ett bemyndigande i 15 kap. 2 § förevarande lag får på motsvarande sätt som enligt 13 kap. 1 § 5 lagen om värdepappersfonder regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om hantering av etiska frågor och klagomål för AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder.

13 kap. Tillsyn och myndighetssamarbete

1 §

Paragrafen genomför artiklarna 45.1, 45.2 och 44 fjärde stycket i AIFM-direktivet.

Finansinspektionen har enligt *första stycket* tillsyn över de företag som driver verksamhet efter av registrering hos- eller tillstånd från inspektionen. Det kan förekomma förvaringsinstitut vars verksamhet inte drivs under något sådant tillstånd, se 9 kap. 7 §. Tillsynen över dessa förvaringsinstitut – t.ex. advokater och revisorer – regleras inte i denna lag.

Av *andra stycket* framgår att för svenska AIF-förvaltare och svenska förvaringsinstitut omfattar tillsynen att verksamheten drivs enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande regelverk för en alternativ investeringsfond, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente och interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet.

Av *tredje stycket* framgår att Finansinspektionens tillsyn över utländska AIF-förvaltare och förvaringsinstitut som driver verksamhet från filial i Sverige är begränsad till att omfatta att de följer de lagar och andra författningar som gäller för företagets verksamhet här i landet, samt beträffande förvaltning av specialfonder även vad som gäller enligt fondbestämmelserna.

Övervägandena finns i avsnitt 16.1.

2 §

Paragrafen genomför artikel 24.1 och 24.2 i AIFM-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilken information som en AIF-förvaltare regelbundet ska rapportera till Finansinspektionen.

Första stycket omfattar en AIF-förvaltares hela verksamhet, oavsett var fonderna är etablerade och marknadsförs. I *punkterna 1 och 2* anges att generell information om de instrument som AIF-förvaltaren handlar med

och de marknader på vilka förvaltaren agerar ska rapporteras till Finansinspektionen. Enligt *punkten 3* ska dessutom uppgifter om exponeringar och riskkoncentrationer lämnas för varje fond.

Rapporteringskraven i *andra stycket* omfattar fonder som är etablerade eller marknadsförs inom EES. För varje sådan fond ska en AIF-förvaltare rapportera den information om risk och likviditet som anges *punkterna 1–5*.

Detaljerade regler om innehållet och frekvensen av rapporteringen finns i kommissionens delegerade förordning (artikel 110).

Övervägandena finns i avsnitt 13.3.1.

3 §

Paragrafen genomför artikel 24.3 i AIFM-direktivet.

I paragrafen anges vilken information som en AIF-förvaltare är skyldig att lämna till Finansinspektionen på begäran.

AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder, ska i stället för att ge in årsberättelser för specialfonder först på begäran från Finansinspektionen, i fråga om sådana fonder tillämpa bestämmelsen i 12 kap. 11 § som innebär att årsberättelser, halvårsberättelser, faktablad och informationsbroschyr ska ges in till Finansinspektionen så snart de färdigställts.

Övervägandena finns i avsnitt 13.3.1.

4 §

Paragrafen genomför artikel 24.4 i AIFM-direktivet.

I paragrafen anges vilken information som AIF-förvaltare regelbundet ska lämna till Finansinspektionen i fråga om alternativa investeringsfonder som i betydande grad använder finansiell hävstång. Finansiell hävstång definieras i 1 kap. 11 § 7 som en metod genom vilken en AIF-förvaltare ökar exponeringen för en förvaltd fond genom lån av kontanter eller värdepapper, eller med användning av derivatinstrument eller på något annat sätt. Detaljerade regler om vad det innebär att i betydande grad använda finansiell hävstång finns i kommissionens delegerade förordning (artikel 111).

Första stycket omfattar svenska AIF-förvaltare som förvaltar alternativa investeringsfonder som i betydande grad använder finansiell hävstång, oavsett om dessa fonder marknadsförs i Sverige eller inte. Enligt *andra stycket* omfattar bestämmelsen om regelbunden rapportering även icke EES-baserade AIF-förvaltare som med stöd av 5 kap. 9 § i Sverige marknadsför fonder som i betydande grad använder finansiell hävstång.

Enligt 8 kap. 5 § ska det för varje alternativ investeringsfond fastställas en högsta nivå för finansiell hävstång. I kommissionens delegerade förordning finns detaljerade regler om hur den finansiella hävstången ska mätas och beräknas (artiklarna 6–11), se vidare kommentaren till nämnda paragraf §. Information om den finansiella hävstångens sammansättning innebär att information ska lämnas om källorna till hävstångseffekten, som exempelvis kan vara innehav av finansiella derivat eller lån av kontanter och värdepapper.

I artikel 24.4 i AIFM-direktivet anges att informationen ska ”göras tillgänglig”. Av den delegerade förordningen framgår dock att informationen ska lämnas med samma frekvens som viss övrig information (informationen enligt 2 § ovan, se artikel 111 i den delegerade förordningen). Det är således snarare fråga om att ”regelbundet lämna” viss information än att hålla den tillgänglig.

Övervägandena finns i avsnitt 13.3.1.

5 §

Paragrafen genomför artikel 24.5 första stycket i AIFM-direktivet.

Paragrafen innebär att Finansinspektionen har rätt att begära in ytterligare information från en AIF-förvaltare, om det behövs för att övervaka risker i det finansiella systemet. Inspektionen ska i så fall informera Esma. Finansinspektionen kan begära in informationen regelbundet eller vid vissa situationer.

Övervägandena finns i avsnitt 13.3.1.

6 §

Paragrafen, som har utformats efter förebild av 10 kap. 2 § lagen om värdepappersfonder, saknar motsvarighet i AIFM-direktivet.

Merparten av den regelbundna rapportering som åvilar en AIF-förvaltare följer direkt av 2–5 §§. När det gäller specialfonder omfattas den som förvaltar sådana i dag av rapporteringskraven i 20 kap. Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:11) om investeringsfonder. De kraven skiljer sig i flera avseenden från rapporteringskraven i 2–5 §§. Genom *första stycket* kommer det att bli möjligt för Finansinspektionen att även i fortsättningen begära in samma uppgifter som i dag när det gäller specialfonder.

I *andra stycket* regleras informationslämnande av mer tillfällig natur.

Övervägandena finns i avsnitt 13.3.2.

7 §

Paragrafen genomför artikel 46.2 a, b, d och h i AIFM-direktivet och har utformats efter förebild av 10 kap. 3 § lagen om värdepappersfonder.

I *andra stycket* finns liksom enligt den nämnda lagen ett undantag för advokater, om uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten. Undantaget ska inte motsatsvis tolkas såsom uttömmande. Med uttrycket ”uppgiftslämnandet” avses samtliga de upplysningar som Finansinspektionen kan begära att någon lämnar, dvs. såväl uppgifter och handlingar som annat.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.2.

8 §

Paragrafen genomför artikel 19.9 och artikel 19.7 i AIFM-direktivet delvis.

Första stycket gäller för det fall att en AIF-förvaltare har anlitat en extern värderare enligt 8 kap. 10 § första stycket. AIF-förvaltaren ska i en sådan situation underrätta Finansinspektionen om saken före det att upp-

dragsavtalet träder i kraft, eftersom det rör sig om en form av delegering (se hänvisningen i 8 kap. 12 § andra stycket 3 till 8 kap. 14 §). Inspektionen ska då pröva om den externa värderaren och uppdragsavtalet uppfyller de krav som anges i 8 kap. 12 §. Om Finansinspektionen finner att så inte är fallet får inspektionen kräva att AIF-förvaltaren utser en annan värderare. Efter påpekande från *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* har första meningen i första stycket i utredningens förslag till 7 § utgått, eftersom det gällde AIF-förvaltarens skyldigheter avseende värdering, vilket regleras i 8 kap. 12 §. Någon särskild bestämmelse om underrättelse till Finansinspektionen behövs inte heller till följd av hänvisningen till 8 kap. 14 §.

Enligt *andra stycket* får Finansinspektionen besluta att en AIF-förvaltare ska låta de värderingar som gjorts internt granskas av annan utomstående värderare eller en revisor. Inspektionen får besluta att så ska ske tills vidare, under en särskilt angiven period eller vid ett enstaka tillfälle.

Övervägandena finns i avsnitt 11.2.2.

9 §

Paragrafen genomför artikel 46.2 c i AIFM-direktivet.

Bestämmelsen har utformats efter förebild av 10 kap. 4 § lagen om värdepappersfonder.

Finansinspektionens möjlighet att genomföra platsundersökning är begränsad såtillvida att en platsundersökning inte får göras om det skulle leda till röjandet av sådan information som omfattas av rättsligt skydd. Det kan t.ex. gälla platsundersökningar hos medieföretag för vilka det skydd för tryck- och yttrandefriheten som följer av tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen gäller, eller advokatbyråer vilka inte kan bli föremål för platsundersökning i den mån det skulle innebära röjande av sådan information som omfattas av advokaters tystnadsplikt.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.2

10 och 11 §§

Paragraferna genomför artiklarna 50, 53 och 54 i AIFM-direktivet och har utformats efter förebild av 10 kap. 5 och 6 §§ lagen om värdepappersfonder. I dessa artiklar beskrivs tämligen ingående hur samarbete och informationsutbyte ska ske mellan behöriga myndigheter, samt mellan en behörig myndighet och Esmå samt ESRB.

Övervägandena finns i avsnitt 16.4.

12 §

Paragrafen genomför artikel 52 i AIFM-direktivet.

Bestämmelsen har utformats efter förebild av 10 kap. 6 a § lagen om värdepappersfonder.

Övervägandena finns i avsnitt 16.4.

13 §

Paragrafen genomför artikel 55 i AIFM-direktivet och har utformats efter förebild av 10 kap. 5 a § lagen om värdepappersfonder.

Vid oenighet mellan behöriga myndigheter i olika länder inom EES i de fall som framgår av angivna artiklar har en myndighet möjlighet att hänskjuta frågan till Esma. Detta gäller t.ex. vid oenighet om huruvida ett förvaringsinstitut från ett land utanför EES uppfyller kraven i direktivet (artikel 21.6 andra stycket) och när en behörig myndighet i ett land anser att åtgärder vidtagna mot en AIF-förvaltare varit felaktiga eller otillräckliga (artikel 45.10). Om en sådan fråga hänskjuts till Esma ska hantera frågan enligt artikel 19 i Esma-förordningen⁷. Förfarandet enligt artikel 19 i Esma-förordningen innebär i korthet att Esma i första hand agerar som medlare och försöker få myndigheterna att enas om ett beslut inom en av Esma beslutad tidsfrist, artikel 19.2. Om myndigheterna inte kommer överens inom tidsfristen kan Esma fatta ett för de berörda myndigheterna bindande beslut i frågan, artikel 19.3. Om en behörig myndighet inte följer Esmas beslut kan Esma fatta beslut som är bindande även för berört företag, artikel 19.4. Ett sådant beslut gäller före en nationell behörig myndighets beslut i samma fråga, artikel 19.5.

Övervägandena finns i avsnitt 16.4.

14 §

Paragrafen, som saknar motsvarighet i AIFM-direktivet, har utformats efter förebild av 10 kap. 10 § lagen om värdepappersfonderfonder.

Finansinspektionens rätt att sammankalla styrelsen, begära att styrelsen kallar till extra stämma, utfärda kallelse till stämma om styrelsen inte rättar sig efter en sådan begäran samt närvara vid en stämma och vid ett sådant styrelsesammanträde som inspektionen har sammankallat och delta i överläggningarna gäller bara i fråga om svenska AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder.

15 §

Paragrafen, som saknar motsvarighet i AIFM-direktivet, har utformats efter förebild av 4 kap. 4 § första och andra stycken förslaget till lag om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister (se prop. 2012/13:72).

Första stycket avser avgifter för ansökningar och anmälningar enligt lagen. I *andra stycket* regleras skyldigheten att betala årliga avgifter till Finansinspektionen.

I 15 kap. 2 § 16 finns bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om avgifter enligt den förevarande paragrafen. Föreskrifter om uttag av sådana avgifter kommer att finnas i förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen samt i förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet.

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/77/EG.

14 kap. Ingripanden

1 §

Paragrafen genomför artikel 5.2 (delvis) och 5.3 (delvis), artikel 46.2 e, g, i, j och k samt artikel 11 c–f i AIFM-direktivet.

Bestämmelsen har utformats efter förebild av 12 kap. 1 § lagen om värdepappersfonder. Bland de åtgärder som Finansinspektionen kan förelägga en AIF-förvaltare att vidta ingår sådana som anges i artikel 5.2 och 5.3 i direktivet, exempelvis att AIF-förvaltaren ska frånträda uppdraget som förvaltare för en viss fond samt att fonden inte längre får marknadsföras. Till skillnad från det som gäller för fondbolag måste inte alla AIF-förvaltare ha tillstånd, utan AIF-förvaltare kan vara registrerade enligt bestämmelserna i 2 kap. Även sådana registrerade AIF-förvaltare omfattas av Finansinspektionens tillsyn och ingripandemöjligheter.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.3.

2 §

Paragrafen har utformats efter förebild av 12 kap. 2 § lagen om värdepappersfonder. Övervägandena finns i avsnitt 16.2.3.

3 §

Paragrafen genomför artikel 46.2 i och 46.2 k i AIFM-direktivet.

Paragrafen har utformats efter förebild av 12 kap. 3 § lagen om värdepappersfonder. Bestämmelsen i 12 kap. 3 § sistnämnda lag är tillämplig enbart beträffande styrelse och verkställande direktör, vilket hänger samman med att i Sverige endast aktiebolag kan få tillstånd enligt lagen om investeringsfonder. Andra juridiska personer än aktiebolag kan dock få tillstånd att vara AIF-förvaltare. För att bestämmelserna ska vara tillämpliga på motsvarigheterna till styrelseledamöter och verkställande direktör i t.ex. ett handelsbolag har begreppen ”ledning” och ”verkställande direktör eller motsvarande” tagits in i paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.3.

4 §

Paragrafen genomför artikel 11 a och b i AIFM-direktivet.

Bestämmelsen har utformats efter förebild av 12 kap. 4 § lagen om värdepappersfonder. Övervägandena finns i avsnitt 16.2.3.

5 §

Paragrafen saknar motsvarighet i AIFM-direktivet och har utformats efter förebild av 25 kap. 6 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Om en AIF-förvaltares tillstånd återkallas får Finansinspektionen besluta om hur avvecklingen av verksamheten ska ske eller förena beslutet om återkallelse med ett förbud mot att fortsätta verksamheten. Enligt förevarande lag finns inte några bestämmelser om avveckling av sådana alternativa investeringsfonder som inte är specialfonder. Ett beslut om återkallelse av en AIF-förvaltares tillstånd ska inte innebära att förvaltade fonder måste avvecklas eller ett åsidosättande av de berörda

fondernas eller deras investerares intressen. *Första stycket* ger utrymme för Finansinspektionen att styra hur en AIF-förvaltares verksamhet ska avvecklas i de fall återkallelse av dennes tillstånd har skett. Således har inspektionen möjlighet att vid beslut om återkallelse av en AIF-förvaltares tillstånd ta hänsyn till de fonder som förvaltats av förvaltaren och till investerarna i dessa fonder. Förvaltningsåtgärder kan fortsatt behöva vidtas av AIF-förvaltaren under en övergångsperiod innan en ny extern AIF-förvaltare har utsetts för berörda fonder, eller tills berörda fonder själva har fått tillstånd som AIF-förvaltare. Det torde inte möta något hinder att Finansinspektionen för att tillvarata alternativa investeringsfonders eller dessas investerares intressen, under ett avvecklingsförfarande förelägger en AIF-förvaltare att vidta vissa åtgärder eller på annat sätt styr verksamheten enligt de bestämmelser om ingripande som följer av 1 § detta kapitel.

Av *andra stycket* framgår att ett beslut om återkallelse får förenas med förbud att fortsätta verksamheten.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.3.

6 §

Paragrafen, som saknar direkt motsvarighet i AIFM-direktivet, har utformats efter förebild av 12 kap. 4 a § lagen om värdepappersfonder.

Skyldigheten att samråda med den berörda behöriga myndigheten i den alternativa investeringsfondens hemland följer av det allmänna kravet på samarbete mellan behöriga myndigheter i artikel 50.1 i direktivet.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.3.

7 §

Paragrafen, som saknar direkt motsvarighet i AIFM-direktivet, har utformats efter förebild av 12 kap. 5 § lagen om värdepappersfonder.

Skyldigheten för Finansinspektionen att underrätta behörig myndighet i det land där den alternativa investeringsfonden marknadsförs om t.ex. AIF-förvaltarens tillstånd återkallas följer av det allmänna kravet på samarbete mellan behöriga myndigheter i artikel 50.1.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.3.

8 §

Paragrafen genomför delvis artikel 45.4 i AIFM-direktivet och har utformats efter förebild av 12 kap. 6 § lagen om värdepappersfonder.

Finansinspektionen får vidta åtgärder mot en AIF-förvaltare som bryter mot de regler som behörig myndighet i ett värdland har tillsynen över. Inspektionen ska i så fall underrätta myndigheten i värdlandet om vidtagna åtgärder. I 19 § regleras det som gäller när Sverige som är värdland till en utländsk EES-baserad AIF-förvaltare.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.3.

9 §

Paragrafen genomför artikel 5.2 och 5.3 samt artikel 46.2 e, g, i, j, och k i AIFM-direktivet när det gäller AIF-förvaltare som är registrerade enligt 2 kap.

Paragrafen innebär att samma ingripandeåtgärder kan vidtas mot en AIF-förvaltare som är registrerad enligt 2 kap. som mot en AIF-förvaltare som har tillstånd, med den skillnaden att i stället för att tillstånd återkallas kan AIF-förvaltaren avregistreras. För registrerade AIF-förvaltare avser de åsidosättanden av skyldigheter som skulle kunna bli aktuella framför allt underlåten rapportering. För sådana brister bör det i första hand bli aktuellt med ingripande i form av förseningsavgift enligt 14 §. Ingripande ska också ske om en registrerad AIF-förvaltare marknadsför en fond till icke-professionella investerare i andra fall än i enlighet med 4 kap. 5 §.

Ingripande får ske även om en AIF-förvaltare åsidosätter andra författningar som reglerar förvaltarens verksamhet än förevarande lag. Det innebär att ingripande exempelvis kommer att kunna ske mot en AIF-förvaltare som är registrerad som förvaltare av godkända riskkapitalfonder enligt EU:s förordning om europeiska riskkapitalfonder – när den förordningen har trätt i kraft – om förvaltaren åsidosätter något som följer av den förordningen. Utöver de ingripandemöjligheter som anges i *andra stycket* kan Finansinspektionen enligt förordningen även avföra en godkänd förvaltare av riskkapitalfonder från det särskilda register som ska föras över dessa, samt förbjuda en sådan förvaltare att använda beteckningen EuVECA vid marknadsföring.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.5.

10 §

Paragrafen saknar motsvarighet i AIFM-direktivet och lagen om värdepappersfonder.

Enligt paragrafen ska avregistrering av en registrerad AIF-förvaltare ske på motsvarande grunder som återkallelse av tillståndet enligt 4 § när det gäller en AIF-förvaltare med tillstånd. I stället för att avregistrera en förvaltare får varning meddelas om det är tillräckligt.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.5.

11–13 §§

Paragraferna 11–13 §§ genomför tillsammans med 14 § artikel 48 i AIFM-direktivet och har utformats efter förebild av 12 kap. 7–9 §§ lagen om värdepappersfonder (prop. 2007/08:57 s. 99 f.).

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.3.

14 §

Paragrafen genomför tillsammans med 10–13 §§ artikel 48 i AIFM-direktivet och har utformats efter förebild av 12 kap. 10 § lagen om värdepappersfonder. De upplysningar det i första hand är fråga om är den regelbundna rapportering som AIF-förvaltare är skyldiga att lämna enligt 13 kap. 2–6 §§ förevarande lag.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.3.

15–18 §§

Paragraferna avser verkställighet av straffavgifter och förseningsavgifter som meddelats mot AIF-förvaltare och har utformats efter förbild av 12 kap. 11–14 §§ lagen om investeringsfonder.

Enligt 3 kap. 1 § första stycket 6 utsökningsbalken får en förvaltningsmyndighets beslut verkställas enligt den lagen, om det finns en särskild föreskrift om detta. Finansinspektionens beslut om straffavgift och förseningsavgift ska utgöra en exekutionstitel som kan verkställas utan domstolsförfarande, vilket framgår av 16 §. Den paragrafen innebär att Finansinspektionens beslut om straffavgift eller förseningsavgift får verkställas, om avgiften är obetald och förfallen till betalning. I 15 § anges att straffavgiften eller förseningsavgiften ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar från det att beslutet om den vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet. Om avgiften inte betalats till inspektionen inom denna tid är den således obetald och förfallen. I 17 § anges vidare att om straffavgiften eller förseningsavgiften inte betalas i rätt tid ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Den paragrafen klargör också att mål om uttagande av fordran handläggs som allmänt mål hos Kronofogdemyndigheten. Enligt 18 § faller straffavgift eller förseningsavgift som har beslutats bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet att ta ut avgiften vann laga kraft. Preskriptionstiden för en fordran på straffavgift eller förseningsavgift är således fem år från den dagen beslutet vunnit laga kraft.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.3.

19 §

Paragrafen genomför artikel 45.4–45.6 i AIFM-direktivet.

Bestämmelsen har utformats efter förebild av 12 kap. 15 § lagen om värdepappersfonder.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.4.

20 §

Paragrafen saknar direkt motsvarighet i AIFM-direktivet men bestämmelsen följer av direktivets regler om att verksamheten endast får drivas om AIF-förvaltaren har tillstånd. Paragrafen har utformats efter förebild av 12 kap. 16 § lagen om värdepappersfonder men skiljer sig i förhållande till den paragrafen genom att Finansinspektionen får, i stället för ska, förbjuda förvaltaren att driva verksamhet i Sverige. Det kan inte uteslutas att behörig myndighet i förvaltarens hemland, liksom Finansinspektionen enligt 5 §, i ett beslut om återkallelse av tillståndet för en AIF-förvaltare kan ge anvisningar om hur avvecklingen ska ske. Sådana anvisningar skulle t.ex. kunna innebära att olika delar av verksamheten ska avvecklas vid olika tidpunkter. Finansinspektionen bör uttryckligen ges utrymme för att kunna anpassa sitt beslut efter sådana anvisningar från en behörig myndighet i AIF-förvaltarens hemland.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.4.

21 §

Paragrafen genomför artikel 45.7 och 45.8 i AIFM-direktivet.

Bestämmelsen har utformats efter förebild av 12 kap. 17 a § lagen om värdepappersfonder.

Enligt *första stycket* ska Finansinspektionen underrätta behörig myndighet i AIF-förvaltarens hemland om en EES-baserad AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige åsidosätter sina skyldigheter enligt AIFM-direktivet i annat fall än som avses i 19 § förevarande lag. Finansinspektionens tillsyn över EES-baserade AIF-förvaltare som driver verksamhet genom filial i Sverige omfattar övervakning av förvaltarens efterlevnad av reglerna i artiklarna 12 och 14 i AIFM-direktivet (artikel 45.2). I 5 kap. 8 § anges vilka bestämmelser i förevarande lag som gäller för sådan verksamhet, däribland de bestämmelser som genomför artiklarna 12 och 14. Om en förvaltare åsidosätter de skyldigheter som följer av de sistnämnda artiklarna tillämpas 19 § förevarande lag. Enligt bestämmelserna i förevarande paragraf ska Finansinspektionen underrätta behörig myndighet i AIF-förvaltarens hemland om inspektionen har klara och verifierbara skäl att anta att AIF-förvaltaren åsidosätter sina skyldigheter enligt sådana regler i AIFM-direktivet som inspektionen inte utövar tillsyn över.

I enlighet med artikel 45.8 i direktivet får Finansinspektionen vidta ”lämpliga åtgärder” om en AIF-förvaltare agerar på ett sätt som skadar den berörda fondens investerares intressen eller marknads finansiella stabilitet eller integritet i Sverige. Uppräkningen av olika åtgärder i *andra stycket* är en precisering av vilka åtgärder det kan bli fråga om.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.4.

22 §

Paragrafen saknar direkt motsvarighet i AIFM-direktivet och har utformats efter förebild av 12 kap. 18 § lagen om värdepappersfonder.

Paragrafen innebär att samma åtgärder som kan vidtas mot en svensk AIF-förvaltare kan vidtas mot en förvaltare från ett land utanför EES som driver verksamhet med stöd av ett tillstånd enligt förevarande lag.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.4.

23 §

Paragrafen saknar direkt motsvarighet i AIFM-direktivet och har utformats efter förebild av 12 kap. 19 § lagen om värdepappersfonder.

Enligt artikel 6.1 i AIFM-direktivet får ingen AIF-förvaltare förvalta alternativa investeringsfonder utan tillstånd enligt det direktivet. I artikel 3 finns dock undantag från kravet på tillstånd. En AIF-förvaltare som förvaltar fonder vars sammanlagda tillgångar inte överstiger tröskelvärdena i 2 kap. 2 § får driva verksamhet utan tillstånd om förvaltaren är registrerad enligt 2 kap., se författningskommentarerna till bestämmelserna i det kapitlet. Skulle värdet av fonderna överstiga tröskelvärdena annat än tillfälligt och förvaltaren försitter tidsfristen att söka tillstånd enligt 2 kap. 5 § kan Finansinspektionen ingripa med ett föreläggande enligt paragrafen. Inspektionen får även förelägga ett företag som varken har ansökt om registrering eller tillstånd att inkomma med sådana

upplysningar inspektionen behöver för att bedöma om lagen är tillämplig på företaget och den verksamhet som det driver eller förelägga företaget att upphöra med verksamheten.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.3.

24 §

Enligt paragrafen har Finansinspektionen möjlighet att förena ett föreläggande eller förbud med vite. Finansinspektionen har dock inte rätt att besluta om utdömmande av vite, utan får enligt allmänna bestämmelser ansöka hos allmän förvaltningsdomstol om att vitet ska dömas ut. Allmänna bestämmelser om vite finns i lagen (1985:206) om viten. Bestämmelsen har utformats efter förebild av 12 kap. 20 § lagen om värdepappersfonder.

Övervägandena finns i avsnitt 16.2.3.

15 kap. Bemyndiganden

1 §

Genom paragrafen ges bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka uppgifter och handlingar som ska ingå i de olika ansökningar, underrättelser och anmälningar som förekommer i förevarande lag samt i den verksamhetsplan som i vissa fall ska utgöra del av en ansökan eller en underrättelse.

Punkten 1 avser vilka uppgifter och handlingar som ska ingå i anmälan om registrering som AIF-förvaltare enligt 2 kap. 3 §. Bestämmelser om vilken information som ska tillhandahållas den behöriga myndigheten finns i kommissionens delegerade förordning, men dessa får kompletteras ytterligare exempelvis med uppgift om vilka åtgärder som har fastställts och vidtagits för att förhindra att marknadsföring sker till icke-professionella investerare, eftersom registreringsförfarandet inte är tillämpligt om marknadsföringen ska riktas till sådana investerare (se 2 kap. 1 § andra stycket).

Om en AIF-förvaltare inte längre uppfyller villkoren för registrering som AIF-förvaltare enligt 2 kap., ska förvaltaren underrätta Finansinspektionen om detta enligt 2 kap. 4 §. Bemyndigandet i *punkten 2* avser vilka uppgifter som ska ingå i en sådan underrättelse.

När det gäller ansökningar om tillstånd, avses i *punkten 3* de uppgifter som ska ingå i en ansökan av svenska AIF-förvaltare om tillstånd att utföra diskretionär förvaltning av investeringsportföljer och *punkterna 4-5* ger möjlighet att föreskriva vilka uppgifter som ska ingå i en ansökan om att förvalta respektive marknadsföra en alternativ investeringsfond.

Punkten 6 avser de uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt de i punkten angivna bestämmelserna om anmälan om ändring av något förhållande som angetts vid en ansökan om tillstånd eller en underrättelse om förvaltning eller marknadsföring.

Genom paragrafen ges i *punkten 7* också möjlighet att närmare föreskriva om vilka uppgifter som ska ingå i den verksamhetsplan som ska utgöra del av en underrättelse eller en ansökan om förvaltning och marknadsföring.

2 §

I paragrafen ges möjlighet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter i frågor som inte omfattas av 1 §.

Punkten 1 avser de krav som svenska AIF-förvaltare enligt 3 kap. 2 § tredje stycket ska uppfylla vid erbjudande och tillhandahållande av diskretionär förvaltning av investeringsportföljer och sidotjänster. Ett fondbolag med tillstånd till diskretionär portföljförvaltning enligt lagen om värdepappersfonder har att iaktta samma krav i den verksamheten. Föreskrifter om vilka åtgärder som fondbolag ska vidta för att uppfylla de kraven har meddelats med stöd av bemyndigande i 13 kap. 1 § 19 lagen om värdepappersfonder. Genom bemyndigandet i punkten kan det på motsvarande sätt regleras i myndighetsföreskrifter vilka åtgärder en AIF-förvaltare ska vidta för att uppfylla kraven i 3 kap. 2 § tredje stycket förevarande lag.

Punkten 2 avser dels svenska och övriga EES-baserade AIF-förvaltares skyldighet att, i förekommande fall vid marknadsföring av icke EES-baserade alternativa investeringsfonder, se till att en eller flera enheter utses att utföra de uppgifter som ett förvaringsinstitut har, dels AIF-förvaltares skyldighet att, i förekommande fall vid marknadsföring som riktas till icke-professionella investerare, vidta nödvändiga åtgärder för att här i landet kunna göra utbetalningar och lösa in andelar eller aktier i fonden. Genom bemyndigandet i punkten kan innebörden av dessa skyldigheter och hur de ska uppfyllas regleras i myndighetsföreskrifter.

Punkten 3 motsvarar 13 kap. 1 § 1 och 2 lagen om värdepappersfonder. En förutsättning för ett verksamhetstillstånd är att kravet på startkapital är uppfyllt. Från den tidpunkt verksamheten har inletts får AIF-förvaltarens kapitalbas inte understiga startkapitalet. Det anges inte i förevarande lagen vilka poster som får räknas in i startkapital och kapitalbas. Genom bemyndigandet i punkten kan det regleras i myndighetsföreskrifter.

Punkten 4 innebär att innehållet i en underrättelse eller ansökan om godkännande av delegering kan regleras i myndighetsföreskrifter.

Av artikel 13.1 i AIFM-direktivet följer att en AIF-förvaltare, i enlighet med bilaga I till direktivet, ska fastställa riktlinjer och praxis för ett sunt ersättningssystem. Genom bemyndigandet i *punkten 5* kan reglerna i bilagan genomföras i myndighetsföreskrifter.

Punkterna 6–8 motsvarar 18 § 13, 16 och 17 förordningen om investeringsfonder och avser innehållet i faktablad och informationsbroschyr och tillhandahållandet av dessa till investerare.

De underrättelser som avses i *punkten 9* gäller vissa förvärv eller överlåtelser av aktier i ett onoterat företag. Form, innehåll och vilka handlingar som ska bifogas kan genom bemyndigandet regleras i myndighetsföreskrifter.

För specialfonder tillämpas enligt 12 kap. 3 § förevarande lag bestämmelserna om fondbestämmelsernas innehåll och ändring av dem i 4 kap. 8–9 b §§ lagen om värdepappersfonder. Genom *punkten 10* får Finansinspektionen möjlighet att meddela föreskrifter om vad som ska iakttas för att kraven i de bestämmelserna ska uppfyllas när det gäller special-

fonder. Föreskrifterna bör i sak motsvara nu gällande föreskrifter beträffande investeringsfonder.

Punkten 11 motsvarar 18 § 15 förordningen om investeringsfonder och avser innehållet i årsberättelser och halvårsredogörelser för specialfonder. Bestämmelser om årsberättelse och halvårsredogörelse för investeringsfonder (dvs. värdepappersfonder och specialfonder) finns i dag i myndighetsföreskrifter. Bemyndigandet i punkten behövs för att motsvarande föreskrifter ska kunna meddelas beträffande specialfonder när dessa regleras i förevarande lag.

Punkten 12 motsvarar 13 kap. 1 § 9, 10, 11 och 13 lagen om värdepappersfonder. Vid förvaltning av specialfonder gäller genom hänvisningen i 12 kap. 13 § förevarande lag placeringsbestämmelserna i 5 kap. lagen om värdepappersfonder. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de finansiella instrument som medel i en specialfond får placeras i, vilka tekniker och instrument en AIF-förvaltare får använda samt villkor och gränser för sådan användning, det system för riskhantering som en AIF-förvaltare ska ha enligt samt beräkning av exponeringar (enligt 5 kap. 1 § andra stycket första meningen, 1 § tredje stycket, 2 § första och andra styckena samt 13 och 14 §§ lagen om värdepappersfonder).

Punkten 13 motsvarar 13 kap. 1 § 17 lagen om värdepappersfonder och avser hur den beräkning och redovisning till Finansinspektionen av en specialfonds risknivå ska utföras.

De skyldigheter som avses i *punkten 14* är hantering av etiska frågor och klagomål. Avseende AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder gäller krav som motsvarar 2 kap. 17 och 17 b §§ lagen om värdepappersfonder. Beträffande fondbolagen har Finansinspektionen meddelat föreskrifter om vilka åtgärder som dessa måste vidta för att uppfylla kraven (se 8 och 9 kap. Finansinspektionens föreskrifter [FFFS 2008:11] om investeringsfonder). Med stöd av bemyndigandet kan föreskrifter om vilka åtgärder som en AIF-förvaltare måste vidta för att uppfylla kraven i 12 kap. 19 § förevarande lag vid förvaltning av specialfonder meddelas.

Punkten 15, som rör viss rapportering för AIF-förvaltare, motsvarar 13 kap. 1 § 22 lagen om värdepappersfonder, och innebär att föreskrifter får meddelas om bl.a. den information som AIF-förvaltare ska lämna avseende specialfonder.

Punkten 16 motsvarar 13 kap. 1 § 23 lagen om värdepappersfonder och avser avgifter för ansökningar och anmälningar samt för tillsyn.

Genom bemyndigandet i *punkten 17* kan föreskrifter meddelas om på vilket språk handlingar (t.ex. årsberättelse, halvårsredogörelse, informationsbroschyr, faktablad, underrättelser och ansökningar) med uppgifter enligt 1 § eller denna paragraf ska vara upprättade.

16 kap. Överklagande

1 §

Paragrafen genomför artikel 49 i AIFM-direktivet.

Paragrafen rör överklagande av Finansinspektionens beslut enligt denna lag och har utformats efter förebild av 14 kap. 1 § lagen om värdepappersfonder. Beslut av Finansinspektionen att sammankalla

styrelsen i en AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder eller att styrelsen ska kalla till stämma får enligt *första stycket* inte överklagas. Inte heller får beslut av Finansinspektionen att förelägga den som driver verksamhet som omfattas av denna lag att lämna de upplysningar som behövs för att bedöma om lagen är tillämplig överklagas. Annars skulle den som vill tredskas fördröja Finansinspektionens utredning i onödan. Beslut av Finansinspektionen i ärenden om meddelande av föreskrifter, dvs. sådana ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223), får inte heller överklagas hos domstol.

Andra beslut av Finansinspektionen enligt denna lag får enligt *andra stycket* överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, med förvaltningsrätten som första instans. Enligt *tredje stycket* krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten. Finansinspektionen får enligt *fjärde stycket* bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

Övervägandena finns i avsnitt 16.3.

2 §

Paragrafen är förenlig med artiklarna 8.5 och 33.4 i AIFM-direktivet samt genomför artikel 49 i det direktivet. Paragrafen har utformats efter förebild av 14 kap. 2 § lagen om värdepappersfonder.

Sökanden i ett ärende om tillstånd enligt 3 kap. 1 § första stycket får enligt *första stycket* begära förklaring av domstol om Finansinspektionen inte fattar beslut i ett ärende om tillstånd enligt 3 kap. 1 § första stycket. Denna konstruktion har införts i lagstiftningen för sådana fall där det i de EU-direktiv som reglerar verksamhet av det aktuella slaget ställs upp krav på att även uteblivet beslut i vissa fall ska kunna föranleda domstolsprövning (se vidare prop. 2002/03:150 s. 184). I fråga om möjligheten att begära förklaring i ett ärende om tillstånd att driva verksamhet är det till förvaltningsrätten som den sökande ska vända sig om Finansinspektionen inte meddelar beslut inom sex månader från det att en fullständig ansökan gavs in. Som följer av 3 kap. 8 § ska ett beslut med anledning av tillståndsprövningen meddelas inom tre månader. Denna tidsfrist får förlängas med ytterligare tre månader. Vid prövning av en ansökan om tillstånd avseende förvaltning av en specialfond torde det som regel finnas skäl för förlängning.

Enligt *andra stycket* finns det möjlighet att begära förklaring av förvaltningsrätten också i ärende om att driva verksamhet i ett annat land inom EES genom filial enligt 6 kap. 2 §. Tidsfristen inom vilken Finansinspektionen ska lämna över en underrättelse till behörig myndighet i utlandet eller meddela beslut i ärendet är beträffande filialverksamhet två månader från det att underrättelsen togs emot.

Av *tredje stycket* följer att om Finansinspektionen inte har meddelat beslut som avses i första stycket inom sex månader från det att en förklaring har lämnats av förvaltningsrätten ska det enligt anses som att ansökan har avslagits. Om inspektionen inte lämnar över en underrättelse som avses i andra stycket inom två månader från det att en förklaring har lämnats av förvaltningsrätten ska det anses som inspektionen har meddelat beslut att inte lämna över underrättelsen. Avslagsbesluten får i båda fallen överklagas till allmän förvaltningsdomstol enligt 1 § andra stycket.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna genomför artiklarna 61 samt 66.1 och 66.2 i AIFM-direktivet.

Punkten 1, som motsvarar artikel 66.1 och 66.2 i AIFM-direktivet, anger när lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder träder i kraft.

Punkten 2, som motsvarar artikel 61.1 i AIFM-direktivet, innebär att de AIF-förvaltare som den 22 juli 2013 driver verksamhet som är tillståndspliktig enligt denna lag senast den 22 juli 2014 måste ansöka om tillstånd hos Finansinspektionen för att få fortsätta att driva verksamheten. Om en ansökan om tillstånd har getts in till Finansinspektionen senast den 22 juli 2014, får AIF-förvaltaren fortsätta att driva denna verksamhet till dess att ansökan har prövats slutligt. Enligt 3 kap. 8 § ska inspektionen inom tre månader från det att en fullständig ansökan har lämnats in skriftligen underrätta AIF-förvaltaren om sitt beslut i tillståndsfrågan. Om det finns särskilda skäl får tiden för tillståndsprövningen förlängas med högst tre månader. AIF-förvaltaren får inleda sin verksamhet så snart tillstånd enligt 3 kap. 1 § har getts. Om tillstånd vägras, ska AIF-förvaltaren upphöra med verksamheten. Om tillstånd för en AIF-förvaltare återkallas får Finansinspektionen enligt 14 kap. 5 § besluta om hur avvecklingen av verksamheten ska ske. På motsvarande sätt bör Finansinspektionen besluta om hur verksamheten ska avvecklas om tillstånd som AIF-förvaltare vägras. De AIF-förvaltare som omfattas av punkten 2 är dels svenska AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige som är tillståndspliktig enligt denna lag, dels utländska AIF-förvaltare vars verksamhet i Sverige omfattas av AIFM-direktivet. Med tillståndspliktig verksamhet avses dels förvaltning av en alternativ investeringsfond (dvs. verksamhet som AIF-förvaltare), dels verksamhet för vilken det krävs särskilt tillstånd enligt denna lag såsom marknadsföring av icke EES-baserade alternativa investeringsfonder till professionella investerare och marknadsföring av alternativa investeringsfonder till icke-professionella investerare.

Punkten 3 innebär att de AIF-förvaltare som förvaltar portföljer av alternativa investeringsfonder vars sammanlagda tillgångar inte överstiger de tröskelvärden som anges i 2 kap. 2 § måste anmäla sig för registrering eller ansöka om tillstånd som AIF-förvaltare hos Finansinspektionen senast den 22 juli 2014. Om en anmälan om registrering eller en ansökan om tillstånd har getts in till Finansinspektionen inom denna tid får AIF-förvaltaren fortsätta att driva verksamheten till dess att anmälan eller ansökan har prövats slutligt. Om registrering vägras, ska AIF-förvaltaren upphöra med verksamheten.

Av *punkten 4*, som motsvarar artikel 61.2 i AIFM-direktivet, framgår att om andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond omfattas av ett prospekt som har godkänts av Finansinspektionen i enlighet med 2 kap. 26 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument eller en behörig myndighet i ett annat land inom EES, och inspektionen har fått ett intyg om detta i enlighet med 2 kap. 36 § samma lag, och offentlig-

gjorts före den 22 juli 2013, ska 4 kap. 2 och 6–11 §§ inte tillämpas vid marknadsföring av andelarna eller aktierna under prospektets giltighetstid.

Av *punkten 5*, som motsvarar artikel 61.2 i AIFM-direktivet, framgår att om andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond omfattas av ett prospekt som har utarbetats och offentliggjorts i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG av den 4 november 2003 om de prospekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG före den 22 juli 2013⁸, ska 6 kap. 1–6 §§ inte tillämpas vid marknadsföring av andelarna eller aktierna under prospektets giltighetstid.

Av *punkterna 6 och 7*, som motsvarar artikel 61.3 och 61.4 i AIFM-direktivet, framgår att AIF-förvaltare som förvaltar slutna alternativa investeringsfonder vid lagens ikraftträdande får fortsätta att förvalta fonderna utan tillstånd som AIF-förvaltare, om fonderna inte gör några ytterligare investeringar efter det datumet (när det gäller begreppet ”sluten fond”, se avsnitt 11.2). Även AIF-förvaltare som förvaltar slutna alternativa investeringsfonder där teckningstiden för investerarna löpte ut före den 22 juli 2013 och som har upprättats för en tidsperiod som löper ut senast tre år efter den 22 juli 2013 får fortsätta att förvalta fonderna utan tillstånd som AIF-förvaltare. Sådana AIF-förvaltare är dock skyldiga att tillämpa bestämmelserna om årsberättelse i 10 kap. 4–7 §§ och, i förekommande fall, bestämmelserna om kontroll över onoterade företag och emittenter i 11 kap.

Av *punkten 8*, som motsvarar artikel 61.5 i AIFM-direktivet, framgår att för en svensk alternativ investeringsfond som inte är specialfond eller en alternativ investeringsfond som inte är reglerad och förvaltas av en svensk AIF-förvaltare får Finansinspektionen, fram till den 22 juli 2017, tillåta att ett kreditinstitut med säte i ett land inom EES utses som förvaringsinstitut även om den alternativa investeringsfonden är etablerad i ett annat land inom EES än det land där förvaringsinstitutet har sitt säte.

Övervägandena finns i avsnitt 18.

20.2 Övriga författningsförslag

20.2.1 Inledning

Den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder medför behov av följdändringar i ett relativt stort antal författningar. Utgångspunkten är att inte ska göras några materiella ändringar i dessa

⁸ EUT L 345, 31.12.2003, s. 64 (Celex 32003L0071), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU av den 24 november 2010 om ändring av direktiven 98/26/EG, 2002/87/EG, 2003/6/EG, 2003/41/EG, 2003/71/EG, 2004/39/EG, 2004/109/EG, 2005/60/EG, 2006/48/EG, 2006/49/EG och 2009/65/EG, vad gäller befogenheterna för Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten), Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten) och Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten) (EUT L 331, 15.12.2010, s. 120, Celex 32010L0078).

författningar i förhållande till det som gäller i dag utan enbart rena följdändringar.

I de flesta fall är det fråga om konsekvensändringar med anledning av den nya terminologin som finns i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. I lagen introduceras begreppen alternativ investeringsfond och AIF-förvaltare.

Förslaget att begreppet värdepappersfond ska kvarstå samtidigt som samlingsbegreppet investeringsfond utmönstras ur lagstiftningen medför också behov av följdändringar. Exempelvis ändras rubriken till lagen (2004:46) om investeringsfonder till lagen om värdepappersfonder. Dessa okomplicerade ändringar kommenteras inte särskilt.

I andra fall finns det emellertid behov av kommentarer, t.ex. avseende förslaget att föra över nuvarande bestämmelser om specialfonder i lagen om investeringsfonder till lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Förslag till följdändringar i skattelagstiftningen behandlas i avsnitt 17.

20.2.2 Förslaget till lag om ändring i föräldrabalken

13 kap. 5 och 19 §§ samt 14 kap. 5 och 21 §§

I paragraferna har följdändringar gjorts med anledning av att rubriken till lagen (2004:46) om investeringsfonder har ändrats till lagen om värdepappersfonder. Ändringarna har även gjorts med anledning av att begreppet investeringsfonder har utmönstrats ur fondlagstiftningen och att bestämmelserna om specialfonder har överförts från nämnda lag till den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Genom införandet av hänvisningar till 12 kap. 5 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och tilläggen av begreppet specialfonder i 13 kap. 19 § första stycket 4 och 14 kap. 21 § första stycket 4 omfattas såväl värdepappersfonder som specialfonder av de bestämmelserna. Ändringarna innebär inte någon materiell ändring i förhållande till det som gäller i dag beträffande värdepappersfonder och specialfonder.

16 kap. 10 a §

Ändringen innebär att även AIF-förvaltare omfattas av skyldigheten att till överförmyndaren lämna de uppgifter som behövs för överförmyndarens tillsynsverksamhet.

20.2.3 Förslaget till lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)

1 §

Ändringarna i *första stycket* är en följd av att uttrycket investeringsfond utmönstrats ur fondlagstiftningen och ersätts av uttrycken värdepappersfond och specialfond. Såväl specialfonder som marknadsföring av utländska motsvarigheter till specialfonder regleras i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Rubriken till lagen (2004:46) om investeringsfonder ändras följaktligen till lagen (2004:46) om värde-

pappersfonder. Av paragrafen framgår att endast svensk värdepappersfond och svensk specialfond avses. Detta innebär inte någon ändring i sak och bestämmelsens tillämpningsområde är således oförändrat. Motsvarande ändringar görs även i mervärdesskattelagen (1994:200), inkomstskattelagen (1999:1229), skatteförfarandelagen (2011:1244) och lagen (2011:1268) om investeringssparkonto.

Övervägandena finns i avsnitten 17.2 och 17.4.

2 §

Ändringarna är en konsekvens av införandet av lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och ändringarna i lagen (2004:46) om investeringsfonder. Rubriken till den senare lagen ändras till lagen (2004:46) om värdepappersfonder.

En ny definition av termen AIF-förvaltare har lagts till i *första stycket*. En AIF-förvaltare är en juridisk person som avses i 1 kap. 3 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Definitionen omfattar förvaltare som registreras enligt 2 kap. 3 §, svenska AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 § och utländska AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige enligt bestämmelserna i 5 kap. samma lag.

Vad avser den ändrade definitionen av förvaringsinstitut kan även andra företag än banker och andra kreditinstitut vara förvaringsinstitut för en alternativ investeringsfond enligt 9 kap. 4, 5 eller 7 § lagen om förvaltare om alternativa investeringsfonder.

Definitionen av utdelningstillfälle har ändrats med anledning av att samlingsuttrycket investeringsfond ersätts med uttrycken värdepappersfond och specialfond. Se även författningskommentaren till 1 §.

Andra stycket 5 har ändrats med anledning av att ändringen av rubriken till lagen om investeringsfonder och att regleringen av specialfonder har överförs från den lagen till den nya lagen om förvaltare om alternativa investeringsfonder.

Övervägandena finns i avsnitten 17.2 och 17.4.

4 §

Som en följd av införandet av lagen om förvaltare om alternativa investeringsfonder begränsas innebörden av uttrycket fondföretag i lagen (2004:46) om investeringsfonder till att endast omfatta sådana fonder som uppfyller villkoren i UCITS-direktivet.

I *nionde stycket* har hänvisningen till definitionen av fondföretag ändrats som en konsekvens av ändringarna i lagen om investeringsfonder. Rubriken till den lagen ändras till lagen (2004:46) om värdepappersfonder. För att även utländska fonder som motsvarar svenska specialfonder ska omfattas av förevarande stycke har uttrycket utländska specialfonder lagts till vid sidan av uttrycket fondföretag. Ändringarna syftar inte till någon ändring i sak av undantaget från skattskyldighet.

Övervägandena finns i avsnitten 17.2 och 17.4.

11 b §

Beträffande ändringarna i *första* och *andra styckena*, se författningskommentaren till 1 §. Av 4 kap. 11 § lagen (2004:46) om värdepappers-

fonder framgår att fondbolaget ska föra ett register över samtliga innehavare av andelar i en värdepappersfond. Genom hänvisningen i 12 kap. 5 § i den nya lagen om förvaltare om alternativa investeringsfonder följer att en sådan skyldighet alltså ska gälla för förvaltare av specialfonder. Med tanke på att definitionen av fondverksamhet i 1 kap. 1 § första stycket 10 lagen om investeringsfonder ändras på så sätt att den inte längre omfattar förvaltning av specialfonder, kommer inte längre fondbolag kunna förvalta sådana fonder. Av övergångsbestämmelserna till ändringarna i den lagen framgår dock att fondbolag får fortsätta att driva verksamhet avseende specialfonder under en övergångsperiod. Därför anges det i övergångsbestämmelserna till förevarande lag att första stycket ska tillämpas även fortsättningsvis av fondbolag under övergångsperioden

Tredje stycket upphävs. Kreditinstitut och värdepappersbolag har inte längre möjlighet att få tillstånd för fondverksamhet som avser specialfonder enligt 1 kap. 5 § lagen om investeringsfonder. Av övergångsbestämmelserna till ändringarna i lagen om investeringsfonder framgår dock att dessa institut och bolag får fortsätta förvalta specialfonder under en övergångsperiod. Därför omfattar övergångsbestämmelserna till förevarande lag även värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som förvaltar specialfonder under övergångsperioden.

Även *fjärde stycket* upphävs. Enligt lagen om förvaltare om alternativa investeringsfonder behöver inte ett förvaringsinstitut ansvara för in- och utbetalningar avseende en alternativ investeringsfond. Ett förvaringsinstitut för en alternativ investeringsfond ska dock se till att en fonds penningflöden övervakas och som ett led i detta se till att betalningar till och från investerare hanteras korrekt. För värdepappersfonder är kravet på att förvaringsinstitutet ska sköta in- och utbetalningar avseende fonden oförändrat. Kravet framgår dock numera av 1 kap. 1 § första stycket 15 lagen om värdepappersfonder.

Övervägandena finns i avsnitten 17.2 och 17.4.

11 c §

Paragrafen avser fonder som förvaltas av utländska förvaltare. Den motsvarar 11 b § avseende svenska förvaltare (fondbolag och svenska AIF-förvaltare). De utländska förvaltare som i dag benämns förvaltningsbolag i lagen (2004:46) om investeringsfonder motsvaras när det gäller specialfonder av utländska AIF-förvaltare i lagen om förvaltare om alternativa investeringsfonder. För värdepappersfonder kvarstår uttrycket förvaltningsbolag. Av 5 kap. 2 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder framgår att en specialfond, efter tillstånd från Finansinspektionen, får förvaltas av en utländsk EES-baserad AIF-förvaltare.

Övervägandena finns i avsnitten 17.2 och 17.4.

12 §

Beträffande ändringarna i paragrafen, se författningskommentaren till 1 och 11 b §.

Övervägandena finns i avsnitten 17.2 och 17.4.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I *punkten 2* anges att äldre bestämmelser gäller för utdelning på andel i en specialfond som förvaltas av ett fondbolag, ett värdepappersbolag eller ett svenskt kreditinstitut efter det att ändringarna i lagen har trätt i kraft. Bestämmelsen har tillkommit eftersom dessa bolag och institut enligt *punkten 2* av övergångsbestämmelserna till lagen (2013:000) om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder under vissa förutsättningar får fortsätta att förvalta specialfonder efter den 21 juli 2013. Se även kommentaren till 11 b §.

20.2.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

2 kap. 2 §

Paragrafen innehåller undantag från kravet på prospekt.

I *punkten 1* har hänvisningen till investeringsfond ersatts med hänvisningar till värdepappersfond och specialfond. Vidare har hänvisningen till fondföretag som avses i nuvarande 1 kap. 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder ersatts med en hänvisning till alternativ investeringsfond som avses i 4 kap. 2 eller 3 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Ändringarna är en konsekvens av att begreppet investeringsfond har utmönstrats och bestämmelserna om specialfonder och nämnda fondföretag har överförts till den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. I den lagen motsvarar 4 kap. 2 eller 3 § i sak nuvarande 1 kap. 9 § lagen om investeringsfonder. De nya hänvisningarna innebär inte någon materiell ändring beträffande vilka svenska och utländska fonder som omfattas av undantaget från bestämmelserna om prospekt.

Undantaget i *punkten 1* genomför undantaget i prospektdirektivet⁹ för andelar i företag för kollektiva investeringar som inte är av sluten typ (artikel 1.2 a). Med sådana företag avses värdepappersfonder och investeringsbolag som har till syfte att företa kollektiva investeringar med kapital från allmänheten och som tillämpar principen om riskspridning, och vilkas andelar på innehavarens begäran återköps eller inlöses, direkt eller indirekt, med medel ur företagets tillgångar (artikel 2.1 o).

4 kap. 16 §

I paragrafen, som genomför artiklarna 12.4 och 23.6 i öppenhetsdirektivet¹⁰, har hänvisningen till investeringsfonder ersatts med hänvisningar till värdepappersfonder och specialfonder. Vidare har hänvisningar införts till AIF-förvaltare och utländska fonder som motsvarar

⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG av den 4 november 2003 om de prospekt som skall offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG (EUT L 345, 31.12.2003, s. 64, Celex 32003L0071).

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insyns-kraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv 2001/34/EG (EUT L 390, 31.12.2004 s. 38, Celex 32004L0109).

specialfonder. Ändringarna har gjorts som en följd av att begreppet investeringsfond har utmönstrats när bestämmelserna om specialfonder har överförts till lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och specialfonder får förvaltas enbart av svenska eller utländska AIF-förvaltare efter tillstånd enligt sistnämnda lag. Detta innebär inte någon ändring i sak när det gäller tillämpningsområdet för undantagen i bestämmelsen.

I *första stycket* har beträffande fonder som förvaltas av fondbolag begreppet investeringsfond ersatts med värdepappersfond. Det har också gjorts ett förtydligande så att det framgår att undantaget omfattar även aktier som ingår i ett fondföretag som ett fondbolag förvaltar enligt 2 kap. 12 § andra stycket eller 15 § andra stycket lagen (2004:46) om värdepappersfonder. Av hänvisningen till svenska AIF-förvaltare följer att undantaget ska tillämpas även på moderföretag till sådana förvaltare i fråga om aktier som ingår i en specialfond som förvaltas enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller en motsvarande utländsk EES-baserad fond. Med motsvarande utländsk fond bör avses en fond som tillämpar principen om riskspridning och inte är avsluten typ samt omfattas av nationell reglering i det land där den är etablerad som motsvarar den som gäller för specialfonder (jfr prop. 2006/07:65 s. 175 f.).

Enligt *andra stycket* ska undantaget i första stycket tillämpas även på moderföretag till en utländsk EES-baserad AIF-förvaltare i fråga om aktier som ingår i en specialfond som förvaltaren förvaltar enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller en motsvarande utländsk EES-baserad fond.

Tredje stycket, som är nytt, motsvarar tidigare andra meningen i andra stycket. I bestämmelsen har det införts en hänvisning till AIF-förvaltare som inte har sitt säte i en stat inom EES. Undantagen ska tillämpas även på moderföretag till sådana AIF-förvaltare i fråga om aktier som ingår i en fond som förvaltaren förvaltar som motsvarar en specialfond.

20.2.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

3 §

Hänvisningarna till nuvarande 1 kap. 8 och 9 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder tagits bort med anledning av att de bestämmelserna har upphävts, se vidare i avsnitt 20.2.13. Av den nya *punkten 12* framgår att det i 5 kap. lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder finns särskilda bestämmelser om rätt för utländska AIF-förvaltare att driva verksamhet i Sverige, se även avsnitt 15.

12 §

Ändringen har gjorts med anledning av att utländska AIF-förvaltare får driva verksamhet från filial i Sverige enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Om en utländsk AIF-förvaltare driver verksamhet från filial här i landet enligt den lagen ska förvaltningen och räkenskaperna granskas av minst en revisor.

20.2.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande

2 kap. 1, 3 och 4 §§ samt 3 kap. 11 §

I paragraferna har följändringar gjorts med anledning av att rubriken till lagen (2004:46) om investeringsfonder har ändrats till lagen om värdepappersfonder. Ändringarna har även gjorts med anledning av att begreppet investeringsfonder har utmönstrats ur fondlagstiftningen och att bestämmelserna om specialfonder har överförts från nämnda lag till den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. I begreppet utländskt fondföretag i 2 kap. 3 § inbegrips även utländska motsvarigheter till specialfonder. Detta innebär inte några ändringar i sak när det gäller vilka fonder som individuellt pensionssparande får ske i (jfr prop. 2002/03:150 s. 257 ff. och 333).

20.2.7 Förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

3 kap. 9 §

Ändringarna i *tredje stycket 2* är en följd av att uttrycket investeringsfond utmönstrats ur fondlagstiftningen och ersätts av uttrycken värdepappersfond och specialfond. Såväl specialfonder som marknadsföring av utländska motsvarigheter till specialfonder regleras i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Rubriken till lagen (2004:46) om investeringsfonder ändras följaktligen till lagen (2004:46) om värdepappersfonder. Någon ändring i sak åsyftas inte. Motsvarande ändringar görs även i kupongskattelagen (1970:624), inkomstskattelagen (1999:1229), skatteförfarandelagen (2011:1244) och lagen (2011:1268) om investeringssparkonto.

Övervägandena finns i avsnitten 17.2 och 17.5.

20.2.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd

1–4, 7, 9, 10, 12, 13, 16, 20–23, 27–30 och 32 §§

Ändringarna innebär att en svensk AIF-förvaltare som, i likhet med vad som gäller för ett fondbolag med tillstånd till diskretionär portföljförvaltning, har tillstånd enligt 3 kap. 2 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder att tillhandahålla diskretionär förvaltning av investeringsportföljer, omfattas av investerarskyddet. Till skillnad från fondbolag har AIF-förvaltare bara möjlighet att tillhandahålla de förevarande tjänsterna i hemlandet och inte även genom en filial i ett annat land. Investerarskyddet omfattar därför enbart svenska AIF-förvaltare.

Följändringar har också gjorts med anledning av att rubriken till lagen (2004:46) om investeringsfonder har ändrats till lagen om värdepappersfonder och att numreringen av punkterna i 1 kap. 1 § första stycket den lagen har ändrats.

Övervägandena finns i avsnitt 10.7.2.

20.2.9 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

2 kap. 3 §, 3 kap. 19 §, 6 kap. 5, 10 a och 13 §§, 15 kap. 1 §, 42 kap. 8, 43 och 44 §§, 44 kap. 6 § samt 48 kap. 2 och 21 §§

Ändringarna i paragraferna är en följd av att uttrycket investeringsfond utmönstras ur fondlagstiftningen och ersätts av uttrycken värdepappersfond och specialfond. Såväl specialfonder som marknadsföring av utländska motsvarigheter till specialfonder regleras i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Även de som förvaltar dessa fonder, AIF-förvaltarna, regleras i den lagen. Rubriken till lagen (2004:46) om investeringsfonder ändras följaktligen till lagen (2004:46) om värdepappersfonder. Mot den bakgrunden har även följdändringar gjorts i vissa av rubrikerna närmast före respektive paragraf. Uttrycken värdepappersfonder och specialfonder införs även i kupongskattelagen (1970:624), mervärdesskattelagen (1994:200), skatteförfarandelagen (2011:1244) och lagen (2011:1268) om investeringssparkonto.

Följdändringar syftar inte till någon ändring i sak vad gäller beskattningen av värdepappersfonder, specialfonder eller deras utländska motsvarigheter eller beskattningen av delägare.

Övervägandena finns i avsnitten 17.2 och 17.3.

17 kap. 15 § och 48 kap. 18 §

I paragraferna har följdändringar gjorts i enlighet med vad som anges i kommentaren till 2 kap. 3 §.

Fusion och delning av specialfonder regleras numera i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Följdändringar har därför gjorts i förevarande paragrafer även av den anledningen. Med utländska värdepappersfonder avses liksom tidigare sådana utländska fonder som har bildats i enlighet med UCITS-direktivets regler.

Någon ändring i sak av bestämmelserna om fusion och delning av specialfonder har inte gjorts. Exempelvis ska bestämmelserna om fusion av värdepappersfonder i 8 kap. 1–16 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder tillämpas även vid fusion av specialfonder (se 12 kap. 16 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder).

Övervägandena finns i avsnitten 17.2 och 17.3.

48 kap. 7 §

I paragrafen har följdändringar gjorts i *andra stycket* i enlighet med vad som anges i kommentaren till 2 kap. 3 §. Bestämmelsen i 4 kap. 12 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder ska tillämpas även för specialfonder som är förvaltarregistrerade (se 12 kap. 5 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder).

Övervägandena finns i avsnitten 17.2 och 17.3.

20.2.10 Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag

2 §

Enligt *punkt 3 f*, som är ny, definieras AIF-förvaltare som har tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder som finansiella företag. AIF-förvaltare som är registrerade enligt 2 kap. 3 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder inbegrips således inte i definitionen.

20.2.11 Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder)

5 kap. 2 § och rubriken närmast före 5 kap. 2 §

Rubriken närmast före paragrafen har ändrats till följd av att Premiepensionsmyndigheten ersatts med Pensionsmyndigheten (se prop. 2009/10:44, SFS 2009:1460). Av förbiseende har denna ändring inte gjorts tidigare.

I *andra stycket* har hänvisningen till nuvarande 6 kap. lagen (2004:46) om investeringsfonder ersatts med en hänvisning till den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Ändringen är en följd av att bestämmelserna om specialfonder i den förstnämnda lagen har överförts till den nya lagen.

20.2.12 Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter

3 a §

Enligt *punkten 4*, som är ny, gäller 4 och 5 §§ inte finansiell rådgivning som tillhandahålls av AIF-förvaltare. I likhet med för bl.a. fondbolag och värdepappersinstitut gäller i stället bestämmelserna om investeringsrådgivning i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och i föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen när AIF-förvaltare utför rådgivning.

20.2.13 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder

Begreppet investeringsfonder har utmönstrats som samlingsnamn för värdepappersfonder och specialfonder. Av den anledningen har rubriken till lagen ändrats till lagen om värdepappersfonder. I lagen har begreppet investeringsfond ersatts med begreppet värdepappersfond. De ändringarna kommenteras inte särskilt. Bestämmelserna om specialfonder har överförts till den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

1 kap. 1 §

I *första stycket* har det i den nya *punkten 1* införts en definition av alternativ investeringsfond. Den tidigare *punkten 15* har utgått och definitionerna i *punkterna 8, 10 och 14* har ändrats som en konsekvens av att begreppet investeringsfond har utmönstrats ur lagstiftningen och ersatts med begreppet värdepappersfonder. Förvaltning av specialfonder och marknadsföring i Sverige i andelar av utländska fondföretag som inte omfattas av UCITS-direktivet regleras i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. I *punkten 23* har definitionen av specialfond ändrats så att den nu utgör en hänvisning till definitionen av det begreppet i 1 kap. 11 § 23 lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Det är enbart en följd av att bestämmelserna om specialfonder har överförts till den lagen och innebär inte någon ändring i sak.

Marknadsföring i Sverige av utländska fondföretag som inte omfattas av UCITS-direktivet omfattas av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Hänvisningen till 6 kap. 2 § andra stycket samt uttrycket ”eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare”, som båda avser specialfonder, har därför utgått ur nya *punkten 9 a*, tidigare *punkten 8 a*.

1 kap. 5 §

Ändringarna i paragrafen har gjorts med anledning av att förvaltning av specialfonder och andra alternativa investeringsfonder regleras i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Ett fondbolag kan få tillstånd som AIF-förvaltare enligt den lagen. Ett värdepappersinstitut kan däremot inte få ett sådant tillstånd. Om ett värdepappersinstitut har tillstånd för förvaltning av specialfonder kommer det att antingen behöva överlåta förvaltningen av specialfonderna eller upphöra med verksamheten som värdepappersinstitut och få tillstånd som AIF-förvaltare, se avsnitten 7.1.3 och 18.2.5. Eftersom en specialfond är en alternativ investeringsfond kan ett värdepappersinstitut inte som tidigare få tillstånd för fondverksamhet avseende specialfonder.

Av *första stycket* framgår att ett fondbolag utöver att driva fondverksamhet enligt förevarande lag kan få tillstånd som AIF-förvaltare enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. För att förvalta både värdepappersfonder och specialfonder eller andra alternativa investeringsfonder krävs således tillstånd både som fondbolag och som AIF-förvaltare.

Enligt *andra stycket* gäller lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder verksamhet som ett fondbolag driver som AIF-förvaltare enligt den lagen. För fondverksamheten avseende värdepappersfonder gäller förevarande lag.

1 kap. 8 och 9 §§

Paragraferna har upphävts. Förvaltningsbolag och fondföretag som hör hemma utanför EES eller som hör hemma inom EES men inte omfattas av UCITS-direktivet inbegrips i definitionen av AIF-förvaltare eller alternativ investeringsfond enligt AIFM-direktivet, se avsnitten 6.1 och 6.2. Frågan om tillstånd för sådana bolag och företag att driva verksamhet i

Sverige regleras nu i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, se avsnitt 15.

4 kap. 8, 16 och 16 a §§

I konsekvens med att regleringen av specialfonder har överförts till lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder har paragraferna ändrats till att avse värdepappersfonder. Bestämmelser om fondbestämmelser, informationsbroschyr och faktablad för specialfonder finns i 12 kap. 3, 4, 7 och 8 §§ lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

5 kap. 15 §

Bestämmelserna om specialfonder och marknadsföring i Sverige av utländska fonder som inte omfattas av UCITS-direktivet har överförts till lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. I *första stycket 3* har det därför tagits in hänvisningar till den lagen. Detta innebär inte någon materiell ändring när det gäller vilka svenska och utländska fonder som omfattas av bestämmelsen.

5 kap. 20 §

Tillägget i *andra stycket* av en hänvisning till alternativa investeringsfonder har gjorts med anledning av att ett fondbolag har möjlighet att få tillstånd som AIF-förvaltare enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Det innebär att ett fondbolag som har tillstånd som AIF-förvaltare även kommer att kunna förvalta specialfonder och andra alternativa investeringsfonder.

Fondbolagens förening och *Svenska Bankföreningen* har anfört att begreppet specialfond inte bör ersättas med alternativ investeringsfond. Det skulle enligt föreningarna få effekten att ett fondbolag, som har tillstånd som AIF-förvaltare inte skulle kunna förvalta exempelvis sådana alternativa investeringsfonder som avses i 11 kap. lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, dvs. alternativa investeringsfonder som har kontroll över ett onoterat företag.

Paragrafen genomför artikel 56.1 i UCITS-direktivet. Enligt den artikeln får ett fondbolag, såvitt gäller handhavandet av alla de värdepappersfonder som står under bolagets förvaltning och som omfattas av det direktivet, inte förvärva aktier med sådan rösträtt som skulle göra det möjligt för bolaget att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen hos det företag som har gett ut aktierna. Enligt regeringens uppfattning innebär det att det inte är möjligt att göra undantag för några fonder som ett fondbolag förvaltar. Förbudet i *första stycket* innebär en begränsning i fråga om de aktier som ett fondbolag får förvärva till en värdepappersfond som bolaget förvaltar. Om det ingår aktier i ett visst företag i en värdepappersfond får aktierna inte representera så många röster att de gör det möjligt för fondbolaget att utöva ett väsentligt inflytande över företaget. Enligt *andra stycket* ska även aktieinnehav i andra fonder som fondbolaget förvaltar beaktas. Därvid är det den rösträtt som det sammanlagda aktieinnehavet i en eller flera värdepappersfonder eller andra fonder som fondbolaget förvaltar som avgör om ett fondbolag har ett väsentligt inflytande över ett företag. En förutsättning för att samman-

läggning av aktieinnehav ska ske enligt andra stycket bör vara att aktierna i företaget ingår i en värdepappersfond som fondbolaget förvaltar. Om aktier i ett företag ingår i en eller flera alternativa investeringsfonder som bolaget förvaltar i egenskap av AIF-förvaltare – exempelvis i en sådan alternativ investeringsfond som Fondbolagens förening och Svenska Bankföreningen har nämnt – men inte i någon värdepappersfond som bolaget förvaltar i egenskap av fondförvaltare bör begränsningsregeln i första stycket inte blir tillämplig. Begränsningsregeln bör således ta sikte bara på de värdepappersfonder – UCITS-fonder – som ett fondbolag förvaltar.

6 kap.

Kapitlet har upphört att gälla och bestämmelserna om specialfonder har överförts till 12 kap. lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

7 kap. 1 §

I *första stycket 1* har investeringsfond ersatts med värdepappersfond och hänvisningar införts till fondföretag och alternativ investeringsfond. Ändringarna är en följd av den nya terminologin i lagen och av att ett fondbolag kan få tillstånd att, som AIF-förvaltare enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, förvalta alternativa investeringsfonder, se författningskommentaren till 1 kap. 5 §. Eftersom ett fondbolag enligt 2 kap. 12 § andra stycket och 15 § andra stycket förevarande lag har möjlighet att förvalta fondföretag i andra länder inom EES har det tagits in ett förtydligande om att även sådana fondföretag omfattas. Förbudet för ett fondbolag att förvara tillgångar som ingår i de fonder bolaget förvaltar gäller samtliga fonder oavsett om de är värdepappersfonder, fondföretag eller alternativa investeringsfonder.

7 kap. 2 §

Paragrafen har justerats med anledning av den nya terminologin i lagen. Begränsningen avseende fondbolags möjligheter att inom ramen för ett uppdrag om diskretionär förvaltning placera investerares tillgångar i fonder som fondbolaget självt förvaltar gäller även specialfonder och andra alternativa investeringsfonder som bolaget förvaltar i egenskap av AIF-förvaltare enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. En motsvarande begränsning för AIF-förvaltare som inte är fondbolag finns i 8 kap. 23 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

8 kap. 26 §

I paragrafen har det införts en hänvisning till andra typer av alternativa investeringsfonder än specialfonder. Enligt UCITS-direktivet får en värdepappersfond inte ombildas till ett företag för kollektiv investering som ligger utanför det direktivets tillämpningsområde. Genom ändringen klargörs att en värdepappersfond inte får ombildas till någon annan typ av fond.

Bestämmelserna om specialfonder har överförts till lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Det innebär emellertid inte någon ändring när det gäller den möjlighet som finns i dag att ombilda en specialfond till en värdepappersfond.

9 kap. 1 §

I paragrafen har begreppet investeringsfond ersatts med värdepappersfond med anledning av att bestämmelserna om specialfonder har överförts till lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Genom en hänvisning i 12 kap. 18 § den lagen ska 9 kap. förevarande lag tillämpas för upphörande och överlåtelse av förvaltningen av en specialfond. Det som anges i 9 kap. om värdepappersfond ska då avse specialfond och det som anges om fondbolag ska avse AIF-förvaltare.

9 kap. 2 §

Ändringarna i paragrafen motsvarar dem i 9 kap. 1 § fjärde stycket, se författningskommentaren till den bestämmelsen.

10 kap. 1 §

Ändringen är en följd av att 1 kap. 8 och 9 §§ har upphävts. För verksamhet som avses i de bestämmelserna gäller lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

13 kap. 1 §

Genom tillägget i *punkten 9* av en hänvisning till sådana finansiella tillgångar som avses i artikel 50a i UCITS-direktivet kan artikel 63 i AIFM-direktivet genomföras. I den förstnämnda artikeln ges kommissionen rätt att genom delegerade akter ange kriterier för att medel i en UCITS-fond – värdepappersfond – ska få placeras i värdepapperiseringstransaktioner. I den mån kommissionen använder sig av ett direktiv för att ange kriterierna kommer det att behöva genomföras i svensk rätt. Med stöd av bemyndigandet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter kommer ett delegerat direktiv att kunna genomföras i svensk rätt.

Nuvarande *punkten 17* har utgått med anledning av att bestämmelserna om specialfonder har överförts till lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Motsvarande bemyndigande finns nu i 15 kap. 2 § 13 sistnämnda lag.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Punkten 1 anger när lagen träder i kraft.

Av *punkten 2* framgår att fondbolag, värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som vid lagens ikraftträdande har tillstånd att driva verksamhet avseende specialfonder enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder får, om en ansökan om tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder har getts in till Finansinspektionen senast den 22 juli 2014, fortsätta att driva denna verksamhet enligt äldre

bestämmelser till dess att ansökan prövats slutligt. Om tillstånd vägras, ska bolaget eller kreditinstitutet upphöra med verksamheten.

Om värdepappersbolaget eller det svenska kreditinstitutet driver någon annan verksamhet än den som får drivas av en AIF-förvaltare som sidoverksamhet till fondförvaltningen måste bolaget eller institutet antingen upphöra med denna verksamhet eller överlåta förvaltningen av specialfonderna till en annan förvaltare. Om inte bolaget eller kreditinstitutet upphör med verksamheten eller överlåter förvaltningen av specialfonderna till en annan förvaltare får Finansinspektionen ingripa med stöd av lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden respektive lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Punkten 3 innebär att ett värdepappersbolag eller svenskt kreditinstitut som den 22 juli 2013 förvaltar en specialfond, efter Finansinspektionens tillstånd, får överlåta förvaltningen av fonden till en AIF-förvaltare om överlåtelsen sker och AIF-förvaltaren har tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder senast den 22 juli 2014 eller, om AIF-förvaltaren är etablerad i ett annat land inom EES, överlåtelsen sker och AIF-förvaltaren har tillstånd enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU senast den 22 juli 2014. För sådana överlåtelser ska äldre bestämmelser om informationskrav i 9 kap. 4 § lagen (2004:46) om investeringsfonder och om förvaltarens skyldigheter i 9 kap. 5 § samma lag gälla.

Punkten 4 innebär att ett förvaltningsbolag som den 22 juli 2013 har tillstånd att driva verksamhet från filial i Sverige enligt 1 kap. 8 § lagen (2004:46) om investeringsfonder får, om en ansökan om tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder har getts in till Finansinspektionen senast den 22 juli 2014, fortsätta att driva denna verksamhet enligt äldre bestämmelser till dess att ansökan har prövats slutligt. Om tillstånd vägras, ska förvaltningsbolaget upphöra med verksamheten.

Punkten 5 innebär att ett fondföretag som den 22 juli 2013 har tillstånd att marknadsföra andelar i företaget i Sverige enligt 1 kap. 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder får, om en ansökan om tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder har getts in till Finansinspektionen senast den 22 juli 2014, fortsätta att driva denna verksamhet enligt äldre bestämmelser till dess att ansökan har prövats slutligt. Om tillstånd vägras, ska fondföretaget upphöra med verksamheten. Om fondföretaget, dvs. fonden, är internt förvaltat är det fondföretaget själv som ansöker om tillstånd. Är det en extern AIF-förvaltare som förvaltar fonden kommer denne att behöva ansöka om tillstånd.

Övervägandena finns i avsnitten 18.2.5–18.2.7.

20.2.14 Förslaget till lag om ändring i lagen (2005:405) om försäkringsförmedling

5 kap. 7 §

I paragrafen har det införts en hänvisning till AIF-förvaltare. En försäkringsförmedlare får, som sidoverksamhet till försäkringsförmedling, förmedla andelar i specialfonder eller sådana utländska fonder som motsvarar specialfonder (se författningskommentaren till 2 kap. 5 § lagen

[2007:528] om värdepappersmarknaden). Genom hänvisningen till AIF-förvaltare ingår de i likhet med fondbolag och förvaltningsbolag i kretsen av skadeståndsberättigade vid fondandelsförmedling.

20.2.15 Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

5 kap. 6 §, 6 kap. 2 §, 21 kap. 4 och 7 §§

Ändringarna hänför sig till att rubriken till lagen (2004:46) om investeringsfonder har ändrats till lagen om värdepappersfonder och begreppet investeringsfonder har utmönstrats ur fondbolagstiftningen samt att bestämmelserna om specialfonder har överförts från nämnda lag till den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Med förvaltare avses i 5 kap. 6 § tredje stycket och 6 kap. 2 § andra stycket det fondbolag eller den AIF-förvaltare som förvaltar värdepappersfonden respektive specialfonden. En AIF-förvaltare är ett bolag som har tillstånd enligt den nya lagen för förvaltning av specialfonder eller andra alternativa investeringsfonder.

20.2.16 Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar

1 kap. 1 §

I *fjärde stycket*, som är nytt, har det införts en erinran om att vissa bestämmelser i lagen är tillämpliga för svenska AIF-förvaltare. Enligt 7 kap. 6 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska en AIF-förvaltare som har tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer och sidotjänster för den förvaltningen och de tjänsterna ha det eventuella ytterligare kapital för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker som krävs av ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet. För en AIF-förvaltare som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer tillämpas även övriga bestämmelser i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar som gäller för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet. Detta motsvarar det som enligt 2 kap. 10 § och 10 a § första stycket lagen (2004:46) om värdepappersfonder gäller för fondbolag som utöver fondverksamhet även utför portföljförvaltning och tillhandahåller sidotjänster.

20.2.17 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

1 kap. 4 §

Ändringen av definitionen av fondandelar i *punkten 4* är en konsekvens av att begreppet investeringsfonder har utmönstrats ur lagstiftningen. I definitionen genomförs punkten 3 i avsnitt C i bilaga I till MiFID. Det uttryck som används i direktivet är ”andelar i företag för kollektiva investeringar”. Där görs inte någon avgränsning till UCITS-fonder eller

några andra fonder, varför andelar eller aktier i alternativa investeringsfonder inbegrips i definitionen (jfr prop. 2006/07:115 s. 287 f. och 551).

2 kap. 4 §

Ändringen innebär att *andra stycket* utgår med anledning av att ett värdepappersinstitut inte har möjlighet att få tillstånd enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder att som AIF-förvaltare förvalta specialfonder eller andra alternativa investeringsfonder, se avsnitt 7.1.3.

2 kap. 5 §

Undantaget i *punkten 10* motsvarar artikel 2.1 h i MiFID. I den artikeln anges att undantaget avser företag för kollektiva investeringar oavsett om dessa är samordnade på gemenskapsnivå eller inte samt förvarings- eller förvaltningsinstitut för sådana företag (se prop. 2006/07:115 s. 342 och 562). Undantaget omfattar därmed även AIF-förvaltare som har tillstånd att förvalta en alternativ investeringsfond enligt 3 eller 5 kap. lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och AIF-förvaltare som med stöd av tillstånd enligt AIFM-direktivet i sitt hemland får driva verksamhet i Sverige. En AIF-förvaltare som är registrerad enligt 2 kap. den lagen har inte möjlighet att få tillstånd enligt 3 kap. 2 § samma lag för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer eller sidotjänster. En registrerad AIF-förvaltare kan inte få tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt lagen om värdepappersmarknaden och får inte heller driva värdepappersrörelse utan tillstånd. Begreppet AIF-förvaltare behandlas i avsnitt 6.2.1. Tillstånd för AIF-förvaltare och verksamhet över gränserna behandlas i avsnitten 7 och 15.

Undantaget i *punkten 15* för försäkringsförmedlare motsvarar artikel 3 i MiFID. Enligt det direktivet får medlemsstaterna välja att tillämpa undantaget i artikel 3. I Sverige har undantaget genomförts så att det omfattar sidoverksamhet som försäkringsförmedlare driver beträffande mottagande och vidarebefordran av order avseende andelar i investeringsfonder och utländska fondföretag som motsvarar sådana fonder samt investeringsrådgivning till kund avseende sådana fondandelar (se a. prop. s. 345 f. och 562). Med anledning av att begreppet investeringsfond har utmönstrats ur fondlagstiftningen och bestämmelserna om specialfonder har överförts till den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder har ändringar gjorts i leden a och b. Det innebär inte någon materiell ändring beträffande vilka fondandelar som omfattas. Undantaget omfattar förmedling av andelar i värdepappersfonder och utländska fondföretag (UCITS-fonder) som får marknadsföras i Sverige samt specialfonder och sådana utländska fonder (alternativa investeringsfonder) som får marknadsföras till icke-professionella investerare i Sverige. Undantaget omfattar inte förmedling eller investeringsrådgivning avseende andelar i andra alternativa investeringsfonder. Av 5 kap. 4 § fjärde stycket lagen (2005:405) om försäkringsförmedling följer att för en försäkringsförmedlare som driver sidoverksamhet enligt 2 kap. 5 § första stycket 15 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden gäller bestämmelserna i 8 kap. sistnämnda lag i tillämpliga delar. Detta

inkluderar den nya bestämmelsen i 21 a §. Se övervägandena i avsnitt 7.1.3 och se även författningskommentaren till den paragrafen.

6 kap. 6 § och 8 kap. 2 §

I paragraferna har det införts hänvisningar till nya 8 kap. 21 a §. Det innebär att även anknutna ombud och utländska företag som driver värdepappersrörelse i Sverige enbart får erbjuda andelar eller aktier i alternativa investeringsfonder till eller placera sådana andelar eller aktier hos investerare inom EES om andelarna eller aktierna får marknadsföras till den aktuella kategorin investerare. Se författningskommentaren till 8 kap. 21 a §.

8 kap. 21 a §

I paragrafen, som är ny, anges när ett värdepappersinstitut får erbjuda eller placera andelar eller aktier i en alternativ investeringsfond till respektive hos sina kunder. Genom bestämmelsen gäller samma begränsningar som för den AIF-förvaltare som förvaltar en alternativ investeringsfond att marknadsföra andelar eller aktier i fonden enligt den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Hänvisningen avser i första hand bestämmelserna i 4–6 kap. den lagen respektive de motsvarande nationella bestämmelser i andra länder inom EES som genomför AIFM-direktivet samt bestämmelser om begränsningar av marknadsföring av andelar eller aktier till icke-professionella investerare med stöd av artikel 43 i det direktivet.

Bestämmelsen innebär att reglerna om marknadsföring i den nya lagen inte får kringgås genom att ett värdepappersinstitut i stället för AIF-förvaltaren marknadsför en alternativ investeringsfond. Av definitionen av marknadsföring i 1 kap. 11 § 14 samma lag framgår även att vissa åtgärder som inte sker på initiativ av AIF-förvaltaren eller någon som agerar för dennes räkning inte utgör marknadsföring.

Övervägandena finns i avsnitt 7.1.3.

8 kap. 22 a §

Ändringen innebär att värdepappersinstitutet ska tillhandahålla faktablad inte bara när det gäller UCITS-fonder utan även vid förmedling och rådgivning avseende andelar i specialfonder eller andelar eller aktier i andra alternativa investeringsfonder som marknadsförs till icke-professionella investerare.

Övervägandena finns i avsnitten 9.4 och 13.2.2.

8 kap. 22 b §

Ett värdepappersinstitut som förvaltar fondandelar för kunders räkning ska till kunden vidarebefordra viss information som institutet har fått från fondbolaget. Det rör sig enligt 4 kap. 12 § första stycket fjärde meningen lagen (2004:46) om värdepappersfonder om information om bl.a. väsentliga ändringar av fondbestämmelserna och fusion av fonder. Enligt 12 kap. 5 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska bl.a. 4 kap. 12 § nyss nämnda lag också tillämpas för specialfonder. En

specialfond får förvaltas endast av en AIF-förvaltare som har tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. I paragrafen har det därför införts en hänvisning till AIF-förvaltare.

13 kap. 4 §

Andra stycket innehåller undantag från kravet i första stycket på vissa emittenter att välja hemmedlemsstat innan finansiella instrument som de har gett ut eller utfärdat tas upp till handel på en reglerad marknad.

I *punkten 1* har hänvisningen till investeringsfond ersatts med hänvisningar till värdepappersfond och specialfond. Vidare har hänvisningen till fondföretag som avses i nuvarande 1 kap. 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder ersatts med en hänvisning till alternativ investeringsfond som avses i 4 kap. 2 eller 3 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Ändringarna är en konsekvens av att begreppet investeringsfond har utmönstrats och bestämmelserna om specialfonder och nämnda fondföretag har överförts från lagen om investeringsfonder till lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. I sistnämnda lag motsvarar 4 kap. 2 eller 3 § i sak nuvarande 1 kap. 9 § lagen om investeringsfonder. De nya hänvisningarna innebär inte någon materiell ändring beträffande vilka svenska och utländska fonder som omfattas av undantaget från kravet i första stycket att välja hem-medlemsstat.

Undantaget i punkten 1 motsvarar det undantag i öppenhetsdirektivet som gäller beträffande andelar i företag för kollektiva investeringar som inte är av sluten typ (se artikel 1.2). Med sådana företag avses värdepappersfonder och investeringsbolag som har till syfte att göra kollektiva investeringar med kapital från allmänheten och som tillämpar principen om riskspridning och vars andelar på innehavarens begäran återköps eller inlöses, direkt eller indirekt, med medel ur företagets tillgångar (artikel 2.1 g).

16 kap. 3 §

Paragrafen innehåller undantag från kravet på emittenter att lämna regelbunden finansiell information.

I *punkten 1* har hänvisningen till investeringsfond ersatts med hänvisningar till värdepappersfond och specialfond. Vidare har hänvisningen till fondföretag som avses i nuvarande 1 kap. 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder ersatts med en hänvisning till alternativ investeringsfond som avses i 4 kap. 2 eller 3 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Ändringarna är en konsekvens av att begreppet investeringsfond har utmönstrats och bestämmelserna om specialfonder och nämnda fondföretag har överförts till lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. I den lagen motsvarar 4 kap. 2 eller 3 § i sak nuvarande 1 kap. 9 § lagen om investeringsfonder. De nya hänvisningarna innebär inte någon materiell ändring beträffande vilka svenska och utländska fonder som omfattas av undantaget från kravet på emittenter att lämna regelbunden finansiell information.

Undantaget i punkten 1 motsvarar det undantag i öppenhetsdirektivet som gäller beträffande andelar i företag för kollektiva investeringar som inte är av sluten typ (se artikel 1.2). Med sådana företag avses värde-

pappersfonder och investeringsbolag som har till syfte att göra kollektiva investeringar med kapital från allmänheten och som tillämpar principen om riskspridning och vars andelar på innehavarens begäran återköps eller inlöses, direkt eller indirekt, med medel ur företagets tillgångar (artikel 2.1 g).

16 kap. 11 §

Ändringen är en följd av att kommissionens beslut 2006/891/EG upphörde att gälla den 1 januari 2009. Beslutet har ersatts av kommissionens beslut 961/2008/EG av den 12 december 2008 om tredjeländsemittenters användning av vissa tredjeländers redovisningsstandarder och internationella redovisningsstandarder vid upprättandet av sina koncernredovisningar.

20.2.18 Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

1 kap. 2 §

Enligt *punkten 19*, som är ny, gäller lagen även för AIF-förvaltare. AIF-förvaltare omfattas därigenom av samma regler om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism som andra finansiella företag.

20.2.19 Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

64 kap. 19–21 §§

Ändringarna i paragraferna är en följd av att rubriken till lagen (2004:46) om investeringsfonder har ändrats till lagen (2004:46) om värdepappersfonder och bestämmelserna i den lagen som rör specialfonder och utländska fonder som inte omfattas av UCITS-direktivet har överförts till den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Såväl specialfonder som marknadsföring av utländska motsvarigheter till specialfonder regleras i den nya lagen. Även de som förvaltar dessa fonder, AIF-förvaltarna, regleras i den nya lagen.

Den nya hänvisningen i 21 § till icke EES-baserade alternativa investeringsfonder som får marknadsföras till icke-professionella investerare i Sverige enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder innebär inte någon materiell ändring beträffande i vilka utländska fonder som medel får placeras. De fonder som avses är sådana utländska alternativa investeringsfonder som uppfyller krav motsvarande de som ställs i UCITS-direktivet.

20.2.20 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

1 kap. 7 §

I undantaget i *första stycket* 7 har det införts en hänvisning till AIF-förvaltare. När det gäller förvaltning av specialfonder och inlösen eller andelar i sådana fonder som genomförs av AIF-förvaltare undantas det på motsvarande sätt som beträffande fondbolags och förvaltningsbolags åtgärder i fråga om förvaltning av värdepappersfonder och fondföretag som omfattas av UCITS-direktivet.

3 kap. 2 §

I *tredje stycket* har det införts en hänvisning till AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder. Det innebär att om ett betaltjänstinstitut tillhör samma företagsgrupp som en sådan AIF-förvaltare får institutet vid beräkningen av kapitalbasen inte ta med poster som ingår i AIF-förvaltarens kapitalbas. De poster som får ingå i ett betalningsinstituts kapitalbas får inte användas flera gånger när institutet tillhör samma grupp som ett annat betalningsinstitut eller sådana andra finansiella företag som anges i bestämmelsen.

20.2.21 Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)

2 kap. 12 § och 6 kap. 3 och 12 §§

Ändringarna är en följd av att rubriken till lagen (2004:46) om investeringsfonder har ändrats till lagen om värdepappersfonder och bestämmelserna om specialfonder har överförts från den lagen till den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. De innebär inte någon materiell ändring beträffande vilka fonder som får omfattas av fondförsäkring respektive vilka fondandelar som får användas för skuld-täckning. I detta lagstiftningsärende finns det inte utrymme att överväga en utvidgning av tillämpningsområdet för bestämmelserna till alla alternativa investeringsfonder som *Svensk Försäkring* har föreslagit.

20.2.22 Förslaget till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar

3 kap. 2 §

Ändringen är av samma slag som den i 3 kap. 2 § tredje stycket lagen (2010:751) om betaltjänster, se avsnitt 20.2.20.

I *andra stycket 1* har det införts en hänvisning till AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder. Det innebär att om ett institut för elektroniska pengar tillhör samma företagsgrupp som en sådan AIF-förvaltare får institutet vid beräkningen av kapitalbasen inte ta med poster som ingår i AIF-förvaltarens kapitalbas.

20.2.23 Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

1 kap. 1 §, 20 kap. 1 och 4 §§, rubriken till 21 kap. samt 22 kap. 1 och 17 §§

Ändringarna i paragraferna är en följd av att uttrycket investeringsfond utmönstras ur fondlagstiftningen och ersätts av uttrycken värdepappersfond och specialfond. Såväl specialfonder som marknadsföring av utländska motsvarigheter till specialfonder regleras i den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Även de som förvaltar dessa fonder, AIF-förvaltarna, regleras i den nya lagen. Rubriken till lagen (2004:46) om investeringsfonder ändras till lagen (2004:46) om värdepappersfonder. Mot den bakgrunden har följdändringar även gjorts i rubrikerna till 20 och 21 kap. skatteförfarandelagen. Uttrycken värdepappersfonder och specialfonder införs även i kupongskattelagen (1970:624), mervärdesskattelagen (1994:200), inkomstskattelagen (1999:1229) och lagen (2011:1268) om investeringssparkonto.

Som en följd av införandet av lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder begränsas innebörden av uttrycket fondföretag i 1 kap. 1 § första stycket 9 lagen om värdepappersfonder till att endast omfatta sådana utländska fonder som uppfyller villkoren i UCITS-direktivet. De svenska fonder som uppfyller dessa villkor är värdepappersfonderna. Med fondföretag i bestämmelsen avses dock endast utländska fondföretag. Utländska fondföretag enligt bestämmelsen och värdepappersfonder är således varandras motsvarigheter. I 1 kap. 7 § lagen om värdepappersfonder behandlas marknadsföring i Sverige av andelar i ett sådant fondföretag.

Den omständigheten att uttrycket investeringsfond utmönstras innebär i huvudsak inte någon ändring av tillämpningsområdet för bestämmelserna. Avyttring av utländska motsvarigheter till värdepappersfonder som marknadsförs till investerare i Sverige enligt 1 kap. 7 § lagen om investeringsfonder eller utländska motsvarigheter till specialfonder som marknadsförs med stöd av 5 kap. lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder omfattas således även i fortsättningen av krav på kontrolluppgift. Tillämpningsområdet utvidgas dock på så vis att även sådana utländska specialfonder som i dag inte täcks av 1 kap. 9 § lagen om investeringsfonder omfattas (se avsnitt 17.6).

Övervägandena finns i avsnitten 17.2 och 17.6.

20 kap. 3 § och 22 kap. 19 §

I 20 kap. 3 § första stycket 1 och 22 kap. 19 § första stycket 1 har innebörden av uttrycket fondföretag begränsats till att avse endast sådana fonder som uppfyller villkoren i UCITS-direktivet (se författningskommentaren till 1 kap. 1 §). Uttrycket investeringsfonden har ersatts med värdepappersfonden, vilket innebär en inskränkning av tillämpningsområdet eftersom specialfonder inte omfattas av första stycket 1 i respektive paragraf. Kontrolluppgiftsskyldighet avseende avyttring av andelar i specialfonder och sådana utländska fonder som inte längre omfattas av hänvisningen till fondföretag enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder behandlas i stället i första stycket 2 i respektive paragraf.

I 20 kap. 3 § första stycket 2 och 22 kap. 19 § första stycket 2 har anpassningar gjorts till lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Någon möjlighet för värdepappersbolag och kreditinstitut att få tillstånd enligt 1 kap. 5 § lagen (2004:46) om investeringsfonder för att driva fondverksamhet som avser specialfonder finns inte längre. Tillstånd för förvaltning av specialfonder får enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ges enbart till AIF-förvaltare. Även vissa utländska AIF-förvaltare kan få ett sådant tillstånd. Av övergångsbestämmelserna till ändringarna i lagen om investeringsfonder framgår dock att värdepappersbolag och kreditinstitut under en övergångsperiod får fortsätta att driva fondverksamhet som avser specialfonder (se avsnitt 18.2.5). Specialfonder omfattas av definitionen av alternativa investeringsfonder i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Genom ändringarna har regleringen av kontrolluppgiftsskyldighet avseende specialfonder och utländska motsvarigheter till specialfonder flyttats från första stycket 1 till första stycket 2 i respektive paragraf. De utländska fondföretag som inte längre omfattas av första stycket 1 innefattas i stället i uttrycket utländsk specialfond. Som framgår av kommentaren till 1 § har dock uttrycket utländsk specialfond en något vidare innebörd, vilket innebär en viss utvidgning av kontrolluppgiftsskyldigheten.

I första stycket 3 och första stycket 4 i respektive paragraf har hänvisningarna till 1 kap. 8 och 9 §§ lagen om investeringsfonder tagits bort eftersom de bestämmelserna upphör att gälla. Skyldigheten att lämna kontrolluppgift för de utländska fonder som avses där omfattas i stället av den nya lydelsen av första stycket 2. Ändringen innebär att det inte längre är fondföretaget (alternativa investeringsfonden) självt som ansvarar för att lämna kontrolluppgift. I stället är AIF-förvaltaren ansvarig. Förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 6 § lagen om värdepappersfonder och fondföretag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 7 § samma lag ansvarar för att lämna kontrolluppgift på samma sätt som tidigare.

Bestämmelsen i 20 kap. 3 § andra stycket har ändrats så att även utländska AIF-förvaltare omfattas. Utländska AIF-förvaltare motsvarar för alternativa investeringsfonder den funktion som förvaltningsbolag fyller för utländska motsvarigheter till värdepappersfonder. Utländska AIF-förvaltares verksamhet i Sverige regleras i 5 kap. lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Bestämmelsernas innebörd ändras således vad gäller vem som är ansvarig för att lämna kontrolluppgift. I fråga om i vilken utsträckning tillämpningsområdet ändras med avseende på i vilka fonder en avyttring ska föranleda kontrolluppgift, se författningskommentaren till 1 kap. 1 §.

Övervägandena finns i avsnitten 17.2 och 17.6.

23 kap. 5 §

Ändringen är en följd av införandet av lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Med stöd av lagen får utländska AIF-förvaltare under vissa förutsättningar i Sverige marknadsföra andelar och aktier i alternativa investeringsfonder som de förvaltar. Det gäller bl.a. utländska specialfonder. Dessutom får en utländsk EES-baserad AIF-förvaltare,

efter tillstånd från Finansinspektionen, förvalta en specialfond. Till följd av ändringen omfattas även sådana AIF-förvaltare av kravet på att ge in en skriftlig förbindelse till Finansinspektionen.

Övervägandena finns i avsnitten 17.2 och 17.6.

34 kap. 9 §

Ändringen är en följd av genomförandet av den nya lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Bestämmelsen i 4 kap. 12 § lagen om värdepappersfonder (2004:46) gäller även för AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder (se 12 kap. 5 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Av övergångsbestämmelserna till ändringarna i lagen om investeringsfonder framgår att värdepappersbolag och kreditinstitut under en övergångsperiod får fortsätta att driva fondverksamhet som avser specialfonder. Mot den bakgrunden anges i *punkten 2* i övergångsbestämmelserna till förevarande lag att äldre bestämmelser om skyldighet att lämna kontrolluppgift gäller för värdepappersbolag och kreditinstitut som driver sådan fondverksamhet efter att ändringarna i lagen har trätt i kraft. De äldre bestämmelser som avses är 20 kap. 3 § första stycket 2 och 22 kap. 19 § första stycket 2 skatteförfarandelagen.

Beträffande övergångsbestämmelserna till ändringarna i lagen om investeringsfonder, se avsnitt 18.2.5.

20.2.24 Förslaget till lag om ändring i lagen (2011:1268) om investeringssparkonto

6, 13 och 22 §§

Ändringarna i paragraferna är en följd av att uttrycket investeringsfond utmönstras ur fondlagstiftningen och ersätts av uttrycken värdepappersfond och specialfond. Detta innebär inte någon ändring i sak. Motsvarande ändringar görs även i kupongskattelagen (1970:624), mervärdesskattelagen (1994:200), inkomstskattelagen (1999:1229) och skatteförfarandelagen (2011:1244).

Övervägandena finns i avsnitt 17.2.

**Bilaga 1 Europaparlamentets och rådets direktiv
2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av
samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och
2009/65/EG och förordningarna (EG) nr
1060/2009 och (EU) nr 1095/2010**

Bilaga 2 Kommissionens delegerade förordning
(EU) nr 231/2013 av den 19.12.2012 om
komplettering av Europaparlamentets och rådets
direktiv 2011/61/EU vad gäller undantag,
allmänna verksamhetsvillkor, förvaringsinstitut,
finansiell hävstång, öppenhet och tillsyn

Bilaga 2

Bilaga 3 Utredningens sammanfattning av förslag i betänkandet (Förvaltare av alternativa investeringsfonder, SOU 2012:67)

Europaparlamentet och rådet antog i juni 2011 ett direktiv om förvaltare av alternativa investeringsfonder¹ (AIFM-direktivet). I direktivet åläggs medlemsstaterna att införa gemensamma regler avseende förvaltare (AIF-förvaltare) av alternativa investeringsfonder (AIF-fonder). Direktivets regler gäller alltså förvaltarna av sådana fonder, för vilka det tidigare inte har funnits någon gemensam europeisk reglering. AIFM-direktivet kommer sannolikt att kompletteras av genomförandeförordningar från kommissionen som blir direkt tillämpliga i Sverige. Ytterligare kompletteringar av direktivets bestämmelser kan förväntas i form av tekniska standarder, som ska utarbetas av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) och antas av kommissionen.

Utredningens huvuduppgift har varit att analysera och ta fram förslag till de ändringar som behövs i svensk rätt för att genomföra AIFM-direktivet. Det har i uppdraget ingått att inte gå utöver de minimikrav som anges i direktivet om det inte bedöms vara motiverat av systemrisk- eller investerarskyddsskäl. Vidare har i uppdraget ingått att se över regleringen av de kontraktuella fonder som inte är värdepappersfonder (specialfonder), även i de avseenden som inte omfattas av AIFM-direktivet.

Efter ett inledande avsnitt, där förutsättningarna för utredningsarbetet och arbetets bedrivande beskrivs, redogör utredningen för AIFM-direktivet i korthet och den nuvarande svenska regleringen av fondmarknaden (kapitel 2). I samma avsnitt beskrivs den svenska fondmarknaden och de olika fonder – i vid bemärkelse – som förekommer där. Därefter följer förslagsdelen i betänkandet, kapitlen 3–16. I det följande redovisas utredningens huvudsakliga förslag och bedömningar.

Allmänna utgångspunkter (kapitel 3)

Utredningen tar i detta kapitel upp vissa grundläggande och principiella frågor.

Utredningen konstaterar att AIFM-direktivet i många delar innebär en s.k. fullharmonisering, dvs. medlemsstaterna får inte införa vare sig strängare eller mindre långtgående regler än de som följer av direktivet och kommissionens kommande genomförandeförordningar. På några områden lämnar direktivet utrymme för nationella avvikelser, t.ex. avseende förvaltare av sådana fonder som ska marknadsföras till icke-professionella investerare. Utredningens utgångspunkt har varit att de bestämmelser som införs i svensk rätt inte utan starka skäl bör gå längre

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010 (EUT L 174, 01.07.2011, s. 1, Celex 32011L0061).

än AIFM-direktivets regler. Det finns dock starka investerarskyddsskäl att införa strängare regler avseende sådana alternativa investeringsfonder som ska marknadsföras till konsumenter och andra icke-professionella investerare.

Utredningen föreslår att AIFM-direktivet genomförs genom en ny lag. Terminologin i den nya lagen bör följa terminologin i AIFM-direktivet för att underlätta tillämpningen av den eller de genomförandeförordningar och de tekniska standarder som kommissionen kan förväntas att anta. En terminologisk enhetlighet underlättar också ambitionen att uppnå en likartad reglering inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Utredningen föreslår också att specialfonderna regleras i den nya lagen och att lagen (2004:46) om investeringsfonder (LIF) ska reglera enbart fonder som omfattas av det s.k. UCITS-direktivet². Dessa fonder benämns i dag värdepappersfonder. Utredningen föreslår att de i stället ska benämnas investeringsfonder och att detta begrepp således inte längre ska vara ett samlingsbegrepp för olika typer av fonder.

I kapitlet föreslås slutligen att Finansinspektionen ska vara behörig myndighet enligt AIFM-direktivet, dvs. den myndighet som ska fatta beslut om tillstånd för förvaltare av alternativa investeringsfonder och som har ansvar för tillsynen över att de bestämmelser som antas med stöd av direktivet efterlevs.

Tillämpningsområdet (kapitel 4)

AIFM-direktivet innehåller en del nya definitioner och begrepp. Av störst betydelse är begreppen alternativa investeringsfonder (AIF-fonder) och förvaltare av sådana fonder (AIF-förvaltare). Utredningen föreslår att definitioner och förkortningar av dessa begrepp införs i den nya lagen. I kapitlet behandlas också undantagen från lagens tillämpningsområde; dels företag och institutioner som undantas helt och hållet, dels AIF-förvaltare som förvaltar AIF-fonder vars samlade tillgångsvärde understiger vissa tröskelvärden och för vilka enbart vissa bestämmelser med minimikrav avseende registrering och information ska tillämpas.

Tillstånd och kapitalkrav (kapitel 5)

Utredningen föreslår att det i den nya lagen ställs upp krav på tillstånd för förvaltning av AIF-fonder. En AIF-förvaltare får som huvudregel inte ägna sig åt någon annan verksamhet än förvaltning av AIF-fonder, och exempelvis ett värdepappersinstitut kan därför inte få tillstånd att förvalta AIF-fonder. Ett fondbolag kan däremot få sådant tillstånd på grund av en uttrycklig regel i AIFM-direktivet, som genomförs i den nya lagen.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (EUT L302, 17.11.2009, s. 32, Celex 32009L0065), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU (EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 Celex 32010L0078).

En AIF-förvaltare kan få tillstånd att som sidoverksamhet erbjuda och utföra diskretionär förvaltning av investeringsportföljer och vissa därmed sammanhängande sidotjänster.

I kapitlet föreslås också bestämmelser om vad en ansökan om tillstånd ska innehålla, förutsättningarna för att tillstånd ska beviljas och skyldighet att anmäla vissa ändringar av verksamheten till Finansinspektionen.

Till skillnad från andra direktiv på värdepappersmarknadsområdet (t.ex. MiFID³ och UCITS-direktivet) innehåller AIFM-direktivet inga utförliga regler om ägarprövning. Det anges visserligen som en förutsättning för tillstånd att den som har ett kvalificerat innehav i en AIF-förvaltare ska vara lämplig, men det finns inga regler om prövning vid ett ägarskifte när väl AIF-förvaltaren har fått sitt tillstånd. Reglerna om ägarprövning i dessa situationer i annan lagstiftning har bl.a. till syfte att skydda investerarna från olämpliga ägares inflytande över verksamheten. Utredningen föreslår därför att bestämmelser om ägarprövning, motsvarande dem som gäller i dag för t.ex. fondbolag, införs för AIF-förvaltare som förvaltar fonder som ska marknadsföras till icke-professionella investerare.

I kapitlet föreslås slutligen att det i lagen införs bestämmelser, motsvarande AIFM-direktivets minimiregler, om minsta startkapital och kapitalbas under pågående verksamhet.

Marknadsföring (kapitel 6)

För att en AIF-förvaltare ska få marknadsföra andelar i en AIF-fond till professionella investerare räcker det inte att förvaltaren har tillstånd som AIF-förvaltare. Förvaltaren måste också under-rätta den behöriga myndigheten i sitt hemland om vilka fonder som ska marknadsföras. Utredningen föreslår dels att begreppet marknadsföring definieras i den nya lagen, dels att det i lagen införs bestämmelser om nödvändiga underrättelser till Finansinspektionen.

Olika regler för olika kategorier av investerare (kapitel 7)

AIFM-direktivets regler om bl.a. tillstånd och verksamhet över gränserna rör AIF-förvaltare som förvaltar AIF-fonder som ska marknadsföras till professionella investerare. Det är exempelvis under förutsättning att AIF-fonderna marknadsförs bara till professionella investerare som AIF-

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG (EUT L145, 30.4.2004, s. 1 Celex 32004L0039), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/31/EG 8(EUT L 114, 27.4.2006, s. 60, Celex 32006L0031) och Kommissionens direktiv 2006/73EG av den 10 augusti 2006 om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG vad gäller organisatoriska krav och villkor för verksamheten i värdepappersföretag, och definitioner för tillämpning av det direktivet (EUT L 241, 2.9.2006, s. 26, Celex 32006L0073).

förvaltaren, efter ett relativt enkelt underrättelseförfarande, har rätt att marknadsföra fonderna också i andra länder inom EES än förvaltarens hemland. AIFM-direktivet tillåter dock nationella bestämmelser med striktare krav om fonderna ska marknadsföras till icke-professionella investerare. Sådana striktare krav måste emellertid vara desamma för inhemska AIF-förvaltare och AIF-fonder som för AIF-förvaltare och AIF-fonder från andra länder inom EES.

Mot denna bakgrund föreslås att de nuvarande reglerna för specialfonder behålls i stort sett oförändrade. Utredningen föreslår också, som huvudregel, att det uppställs särskilda krav för att AIF-fonder som inte är specialfonder ska få marknadsföras till icke-professionella investerare. Andelarna i sådana AIF-fonder ska enligt utredningens förslag vara upptagna till handel på en reglerad marknad, antingen som fondandelar eller som aktier. Syftet är att ställa krav på likviditet, dvs. investerarens möjlighet att omvandla sin fondandel till pengar, som är likvärdiga med det likviditetskrav som gäller för specialfonder genom att sådana fonder ska vara öppna för inlösen. Vidare ska det enligt utredningens förslag finnas ett faktablad som på ett lättbegripligt sätt och i sammanfattning ska innehålla den grundläggande information som behövs för att investerare ska kunna bedöma fonden och den risk som är förenad med att investera i den. Faktabladet ska till form och innehåll motsvara de faktablad som ska finnas för specialfonder och ska, i likhet med vad som gäller för specialfonder, tillhandahållas investeraren i god tid innan avtal om köp av fondandelar ingås.

Utredningen föreslår också att de bestämmelser om registreringskrav och viss informationsskyldighet som gäller för AIF-förvaltare som förvaltar AIF-fonder vars samlade tillgångsvärde inte överstiger vissa tröskelvärden, inte ska vara tillämpliga på förvaltare som förvaltar specialfonder, oavsett vilken investerarkategori dessa marknadsförs till. Dessa bestämmelser ska inte heller vara tillämpliga på AIF-förvaltare som förvaltar andra AIF-fonder än specialfonder, om de ska marknadsföras till icke-professionella investerare.

I kapitlet föreslås även vissa lättnader avseende informationskrav för förvaltare av specialfonder, om marknadsföringen enbart riktas till professionella investerare. Detta bedöms vara motiverat av konkurrensneutralitetsskäl.

Verksamhetsregler (kapitel 8)

AIFM-direktivet innehåller en rad regler om hur en AIF-förvaltare ska bedriva sin verksamhet. I kapitlet behandlas bl.a. bestämmelser om intressekonflikter, relationen till primärmäklare (prime broker), ersättningssystem, riskhantering, finansiell hävstång, likviditetshantering och värdepapperiseringstransaktioner. I kapitlet behandlas också några specialregler för AIF-förvaltare som bedriver diskretionär förvaltning av investeringsportföljer.

När det gäller intressekonflikter föreslår utredningen att bestämmelser, motsvarande dem som finns för fondbolag och värdepappersinstitut, om identifiering och hantering av intressekonflikter införs i den nya lagen.

Om en AIF-förvaltare använder en primärmäklare för att t.ex. finansiera eller vara motpart i AIF-fondernas transaktioner med finansiella instrument ska enligt AIFM-direktivet ett skriftligt avtal upprättas som reglerar relationen och möjligheterna till överföring av och förfogande över fondens tillgångar. Utredningen föreslår att bestämmelser om detta förs in i den nya lagen.

Utredningen föreslår också bestämmelser om att en AIF-förvaltare ska ha en struktur för ersättningar till anställda som främjar en sund och effektiv riskhantering. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreslås få rätt att meddela föreskrifter om utformningen av ersättningssystemen. Liknande regler finns för andra företag i finanssektorn, t.ex. kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag, i Finansinspektionens föreskrifter.

Utredningen föreslår också att en AIF-förvaltare ska ha en ändamålsenlig riskhantering och en funktion för riskhanteringen som är åtskild från förvaltarens övriga operativa affärsverksamhet. Personal som ansvarar för förvaltningen och fondernas värdeutveckling får t.ex. inte ha inflytande över riskfunktionens verksamhet. När det gäller likviditetsrisker föreslås särskilda krav på bl.a. övervakning och stresstester av likviditetsriskerna i varje AIF-fond som förvaltas.

Vidare ska enligt utredningens förslag en AIF-förvaltare som använder sig av finansiell hävstång, dvs. ökar en AIF-fonds exponering mot vissa tillgångar genom t.ex. belåning eller derivatinstrument, sätta gränser för i vilken omfattning sådana tekniker får användas. Förvaltaren ansvarar för att gränserna är rimliga och att de efterlevs. Finansinspektionen ska också kunna överpröva dessa gränser, om inspektionen bedömer att det behövs av systemriskskäl.

Värdepapperiseringstransaktioner innebär att t.ex. ett kreditinstitut särskiljer vissa tillgångar och ger ut värdepapper som motsvarar denna tillgångsmassa. Kreditinstitut får investera i sådana värdepapper om originatorn, den ursprungliga långgivaren eller det kreditinstitut som medverkat i emissionen har behållit ett ekonomiskt intresse som motsvarar minst fem procent. I AIFM-direktivet finns en liknande regel för AIF-förvaltare. Förutsättningarna för att en AIF-fond ska få investera i värdepapperiseringstransaktioner ska enligt AIFM-direktivet anges i delegerade akter. Utredningen föreslår därför bara ett bemyndigande om föreskriftsrätt för det fall kommande delegerade akter inte till fullo reglerar investeringar i värdepapperiseringstransaktioner.

Utredningen föreslår också att en AIF-förvaltare som, med stöd av tillstånd, förvaltar investerarens portföljer på individuell basis inte ska få placera sådana investerarens medel i AIF-fonder som förvaltaren förvaltar, om inte investerarna har godkänt detta på förhand. Vidare föreslås att verksamheten ska omfattas av investerarskydd enligt lagen (1999:158) om investerarskydd.

Organisation, värdering och delegering (kapitel 9)

I detta kapitel föreslår utredningen, förutom allmänna bestämmelser om att en AIF-förvaltare ska ha en ändamålsenlig organisation, sunda

administrativa förfaranden, tillfredsställande intern kontroll m.m., bestämmelser om AIF-förvaltarens värdering av tillgångarna i de AIF-fonder som förvaltas. En AIF-förvaltare ska för det första ha lämpliga och konsekventa metoder så att en korrekt och oberoende värdering av varje AIF-fonds tillgångar kan ske med en frekvens som stämmer överens med fondens inlösenintervall. För det andra ska AIF-förvaltaren se till att värderingen sköts av en oberoende funktion: antingen av en extern värderare eller av en funktion inom AIF-förvaltaren under förutsättning att en sådan funktion är oberoende av portföljförvaltningen.

Utredningen föreslår också bestämmelser om delegering. Regler om delegering, eller uppdragsavtal/outsourcing, finns för de flesta finansiella företag. Reglerna i AIFM-direktivet, liksom de bestämmelser som föreslås gälla för AIF-förvaltare, går i huvudsak ut på att delegeringen ska kunna motiveras på objektiva grunder, att uppdragstagaren ska väljas med omsorg så att uppdragsgivaren kan förvissa sig om att uppdragstagaren klarar av uppgiften, att delegering av tillståndspliktig verksamhet bara sker till uppdragstagare med erforderliga tillstånd, att eventuella intressekonflikter hanteras och att Finansinspektionens möjlighet att utöva tillsyn inte försämras. Delegering av uppgifter ska också anmälas till Finansinspektionen. För AIF-förvaltare föreslås därutöver bestämmelser om att delegering av portföljförvaltning eller riskhantering inte får göras till den förvaltade AIF-fondens förvaringsinstitut.

Förvaringsinstitut (kapitel 10)

Liksom för investeringsfonder ska det för varje AIF-fond finnas ett förvaringsinstitut som förvarar AIF-fondens tillgångar eller, när det är fråga om tillgångar som inte kan förvaras i depå, kontrollerar att AIF-fonden äger tillgångarna. Utredningen föreslår bestämmelser dels om vem som får vara förvaringsinstitut, dels om vad förvaringsinstitutet ska göra. Genom kommande genomförandeförordningar kommer bestämmelserna om förvaringsinstitutets förvaring av tillgångar, eller kontroll av äganderätten, att kompletteras. Förutom dessa uppgifter har förvaringsinstitutet en kontrollerande funktion och ska se till att bl.a. försäljning och inlösen av andelar sker enligt lag och fondbestämmelser och att värderingen sker korrekt. Även i detta avseende kommer kompletterande regler att finnas i kommande genomförandeförordningar.

I kapitlet föreslås även bestämmelser om förvaringsinstitutets ansvar. I fråga om förvaringsinstitut för specialfonder föreslås inga ändringar av gällande reglering, men beträffande förvaringsinstitut för andra AIF-fonder föreslår utredningen ett kontrollansvar när det gäller förvaringen av finansiella instrument och i övrigt ett ansvar vid oaktamhet.

Informationskrav och rapportering till behörig myndighet (kapitel 11)

Reglerna i AIFM-direktivet om årsredovisning för varje AIF-fond och om information till investerare påminner i stora delar om bestämmelserna som reglerar årsberättelse och informationsbroschyr för investeringsfonder. Utredningen föreslår i detta kapitel bestämmelser om vad en årsberättelse respektive en informationsbroschyr för en AIF-fond ska innehålla. Dessa bestämmelser ska gälla för alla AIF-fonder, även specialfonder och andra AIF-fonder som marknadsförs till icke-professionella investerare. För fonder som marknadsförs till icke-professionella investerare kompletteras dock informationskraven med ett krav på att det för sådana fonder ska finnas ett faktablad (se även kapitel 7).

Utredningen föreslår också bestämmelser om AIF-förvaltares skyldighet att regelbundet informera Finansinspektionen om exempelvis på vilka marknader och med vilka tillgångar AIF-fonderna handlar och vilka illikvida tillgångar som finns i fonderna. Detaljerade krav på vilken information som ska lämnas och hur ofta kommer att finnas i kommande genomförandeförordningar.

Kontroll över onoterade företag och emittenter (kapitel 12)

I detta kapitel föreslår utredningen bestämmelser som innebär att en AIF-förvaltare som får kontroll över ett onoterat företag måste lämna viss information till Finansinspektionen, företaget och investerarna. Kontroll över ett onoterat företag innebär enligt AIFM-direktivet att en AIF-fond, ensam eller tillsammans med andra fonder, har mer än 50 procent av rösterna i företaget. Om detta inträffar ska AIF-förvaltaren dels underrätta Finansinspektionen och företaget, dels avstå från vissa åtgärder som kan medföra att företaget töms på tillgångar. Detsamma gäller om AIF-fonderna förvärvar kontroll över en emittent, dvs. ett företag som hör hemma inom EES och vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad.

I kapitlet föreslås även bestämmelser som innebär att om en AIF-fond förvärvar eller överlåter aktier i ett onoterat företag så att innehavet passerar vissa tröskelvärden ska AIF-förvaltaren underrätta Finansinspektionen.

Verksamhet över gränserna (kapitel 13)

Bestämmelserna i AIFM-direktivet om verksamhet över gränserna är i stora drag utformade som motsvarande regler i andra direktiv på värdepappersmarknadsområdet (t.ex. UCITS-direktivet och MiFID). Den som vill bedriva verksamhet över gränserna ska underrätta den behöriga myndigheten i sitt hemland som i sin tur ska vidarebefordra under rättelsen till den behöriga myndigheten i det land där verksamheten ska

bedrivs (värdland). Regeringen i AIFM-direktivet kompliceras dock av att särskilda regler är tillåtna om AIF-fonderna ska marknadsföras till icke-professionella investerare. Reglerna om verksamhet över gränserna avseende fonder och förvaltare med hemvist utanför EES (tredjeland) komplicerar saken ytterligare.

Utredningen föreslår att de s.k. förvaltnings- och marknadsföringspassen genomförs genom bestämmelser om underrättelser om gränsöverskridande marknadsföring och förvaltning i de situationer när både AIF-förvaltaren och AIF-fonden är EES-baserade.

I kapitlet föreslås också bestämmelser för de situationer då AIF-fonden eller AIF-förvaltaren, eller båda, har hemvist utanför EES. I dessa fall förutsätter verksamheten tillstånd från Finansinspektionen. Detta är dock en nationell reglering och innebär inte att AIF-förvaltaren därefter, med stöd av tillståndet i Sverige, kan bedriva verksamhet i övriga länder inom EES på motsvarande sätt som gäller enligt bestämmelserna om förvaltnings- och marknadsföringspassen. Dessa nationella bestämmelser om tillstånd kommer att behöva upphävas någon gång efter 2015, om kommissionen beslutar att reglerna i AIFM-direktivet om ett harmoniserat system med marknadsföringspass för tredjelandssituationer ska bli tillämpliga.

I kapitlet behandlas även de regler i AIFM-direktivet som kan komma att bli tillämpliga i framtiden för tredjelandssituationer. I korthet innebär dessa regler att en AIF-förvaltare hemmahörande utanför EES kan få tillstånd i ett land inom EES (referensland). Därefter har förvaltaren i princip samma möjligheter att bedriva verksamhet inom EES som en EES-baserad AIF-förvaltare. Detsamma gäller en AIF-förvaltare som är etablerad inom EES och som förvaltar AIF-fonder hemmahörande utanför EES. Om och när dessa regler ska börja tillämpas beror dock på beslut av kommissionen som kan förväntas någon gång efter 2015. Vid den tidpunkten ska Esma ha utvärderat hur reglerna om förvaltnings- och marknadsföringspassen har fungerat och kommissionen får därefter besluta huruvida reglerna i AIFM-direktivet avseende harmonisering av tredjelandssituationer ska bli tillämpliga. Utredningen föreslår därför att dessa regler inte införs i den svenska lagen nu. De förslag som lämnas kan i stället utgöra underlag för ett lagstiftningsärende om och när kommissionen har fattat sitt beslut.

Tillsyn och sanktioner m.m. (kapitel 14)

Reglerna i AIFM-direktivet om tillsyn, den behöriga myndighetens befogenheter och sanktioner motsvarar i stor utsträckning tillsyns- och sanktionsreglerna i UCITS-direktivet och MiFID. Utredningen föreslår i dessa delar tillsynsbestämmelser och bestämmelser om ingripanden som motsvarar 10 kap. och 12 kap. LIF.

I kapitlet föreslås också bestämmelser om överklagande av Finansinspektionens beslut.

AIFM-direktivet innehåller i några fall regler om att en behörig myndighet, t.ex. vid oenighet mellan behöriga myndigheter i olika

Förslagets inverkan på skattekontrollen (kapitel 15)

I detta kapitel konstateras att utredningens förslag inte påverkar tillämpningen av skattereglerna för fonder, eftersom genomförandet av AIFM-direktivet inte påverkar fondernas juridiska struktur – en AIF-fond som är ett aktiebolag är ett aktiebolag och en AIF-fond som är en specialfond är en kontraktuell fond – även efter genomförandet av AIFM-direktivet. Vissa tekniska justeringar föreslås dock för att tillämpningsområdet för kupongskattelagen och skyldigheten att lämna kontrolluppgifter m.m. ska vara oförändrat.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser (kapitel 16)

Utredningen föreslår att den nya lagen ska träda i kraft den 22 juli 2013. Vissa övergångsbestämmelser föreslås som dels ger de berörda företagen tid att anpassa sig till den nya regleringen, dels innebär en förenkling för företag med tillstånd enligt LIF eller lagen om värdepappersmarknaden som behöver byta till tillstånd enligt den nya lagen.

Förslagets konsekvenser (kapitel 17)

Genomförande av AIFM-direktivet kommer att innebära en rad förändringar i det befintliga regelverket. Ändringarna kommer att innebära ökade kostnader för AIF-förvaltare, förvaringsinstitut och Finansinspektionen. För några av företagen, de som i dag inte står under tillsyn, kommer förändringarna att vara mer genomgripande än för de företag, t.ex. värdepappersinstitut och fondbolag, som redan står under tillsyn.

Bilaga 4 Utredningens lagförslag

Förslag till lag (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Lagens innehåll, definitioner och tillämpningsområde

Lagens innehåll

1 § I denna lag finns bestämmelser om tillstånd för och tillsyn över förvaltare av alternativa investeringsfonder samt hur deras verksamhet ska bedrivas.

Lagen är indelad i 17 kap. Dessa är

- lagens innehåll, definitioner och tillämpningsområde (1 kap.),
- registrering vid förvaltning av AIF-fonder som inte överstiger vissa tröskelvärden (2 kap.),
- tillstånd för svenska AIF-förvaltare (3 kap.),
- svenska AIF-förvaltares marknadsföring i Sverige (4 kap.),
- utländska AIF-förvaltares verksamhet i Sverige (5 kap.),
- svenska AIF-förvaltares verksamhet utomlands (6 kap.),
- startkapital och kapitalbas (7 kap.),
- skydd för investerare och andra rörelse regler (8 kap.),
- förvaringsinstitut (9 kap.),
- informationskrav (10 kap.),
- särskilt om förvärv av onoterade företag och emittenter (11 kap.),
- särskilt om specialfonder (12 kap.),
- särskilt om prövningen av ägares lämplighet (13 kap.),
- tillsyn och myndighetssamarbete (14 kap.),
- ingripanden (15 kap.),
- bemyndiganden (16 kap.), och
- överklagande (17 kap.)

Definitioner

2 § Med *alternativ investeringsfond (AIF-fond)* avses ett företag som har bildats för kollektiva investeringar och som

1. tar emot kapital från ett antal investerare för att investera det i enlighet med en fastställd investeringsstrategi till förmån för dessa investerare, och

2. inte kräver auktorisation enligt artikel 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010 (EUT L 174, 1.7.2011, s. 1, Celex 32011L0061).

och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)². Bilaga 4

Med *EES-baserad AIF-fond* avses en AIF-fond som

1. har beviljats tillstånd eller registrerats i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) enligt tillämplig nationell lagstiftning, eller

2. har sitt stadgeenliga säte eller huvudkontor i ett land inom EES.

En AIF-fond som inte uppfyller villkoren i andra stycket är en *icke EES-baserad AIF-fond*.

En AIF-fond ska ha endast en förvaltare.

3 § Med *förvaltare av AIF-fonder (AIF-förvaltare)* avses juridiska personer, vars verksamhet består i förvaltning av en eller flera AIF-fonder.

En *intern AIF-förvaltare* är en internt förvaltnad AIF-fond, som har tillstånd som AIF-förvaltare.

En *extern AIF-förvaltare* är en från AIF-fonden fristående juridisk person, som förvaltar fonden och som har tillstånd som AIF-förvaltare.

Med *EES-baserad AIF-förvaltare* avses en AIF-förvaltare som har sitt stadgeenliga säte i ett land inom EES. Andra AIF-förvaltare utgör *icke EES-baserade AIF-förvaltare*.

4 § Med *förvaltning av en AIF-fond* avses att, i förhållande till fonden, utföra åtminstone portföljförvaltning och riskhantering.

5 § Med en *AIF-fonds hemland* avses

1. det land inom EES i vilket fonden, i enlighet med det landets lagstiftning, först fick sitt tillstånd eller blev registrerad, eller

2. om fonden varken har tillstånd eller är registrerad, det land inom EES där fonden har sitt stadgeenliga säte eller sitt huvudkontor.

6 § Med en *AIF-förvaltares hemland* avses det land inom EES där förvaltaren har sitt stadgeenliga säte.

7 § Med en *EES-baserad AIF-förvaltares värdland* avses det land, annat än hemlandet, i vilket förvaltaren

1. förvaltar en AIF-fond som har sitt hemland där, eller

2. marknadsför andelar eller aktier i en AIF-fond, oberoende av vilket land som utgör fondens hemland.

8 § Med en *icke EES-baserad AIF-förvaltares värdland* avses det land i vilket förvaltaren

1. förvaltar en AIF-fond som har sitt hemland där, eller

2. marknadsför andelar eller aktier i en AIF-fond, oberoende av vilket land som utgör fondens hemland.

² EUT L 302, 17.11.2009, s. 32 (Celex 32009L0065), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010, (EUT L 174, 1.7.2011, s. 1, Celex 32011L0061).

9 § Med *behörig myndighet* avses, i Sverige, Finansinspektionen och, i övrigt, en utländsk myndighet i ett land inom EES som har behörighet att utöva tillsyn över AIF-förvaltare och AIF-fonder.

Med *tillsynsmyndighet* avses en utländsk myndighet i ett land utanför EES som har behörighet att utöva tillsyn över AIF-förvaltare och AIF-fonder.

10 § Med ett förvaringsinstituts behöriga myndigheter avses följande. Om institutet

1. är ett kreditinstitut med tillstånd som avses enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning)³: de myndigheter som anges i 1 kap. 3 § lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,

2. är ett värdepappersbolag med tillstånd som avses enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG⁴: de myndigheter som anges i 1 kap. 5 § 2 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

3. ingår i den kategori av institut som avses i 9 kap. 4 § första stycket 3: de myndigheter i deras hemland som enligt nationell lag eller annan författning har behörighet att utöva tillsyn över sådana kategorier av institut,

4. är en sådan enhet som avses i 9 kap. 7 §: de myndigheter i det land inom EES där denna enhet är etablerad och vilka, enligt nationell lag eller annan författning, har behörighet att utöva tillsyn över en sådan enhet, alternativt det officiella organ som har behörighet att registrera eller utöva tillsyn över en sådan enhet i enlighet med yrkesetiska regler, eller

5. är utsett som förvaringsinstitut för en icke EES baserad AIF-fond enligt 9 kap. 5 § och inte omfattas av 1–4: de berörda nationella myndigheterna i det land där förvaringsinstitutet har sitt stadgeenliga säte.

11 § I denna lag betyder

³ EUT L 177, 30.6.2006, s. 1 (Celex 32006L0048), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/89/EU av den 16 november 2011 om ändring av direktiven 98/78/EG, 2002/87/EG, 2006/48/EG och 2009/138/EG vad gäller extra tillsyn över finansiella enheter i ett finansiellt konglomerat, EUT L 326, 8.12.2011, s. 113 (Celex 32011L0089).

⁴ EUT L 145, 30.4.2004, s. 1, (Celex 32004L0039), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU av den 24 november 2010 om ändring av direktiven 98/26/EG, 2002/87/EG, 2003/6/EG, 2003/41/EG, 2003/71/EG, 2004/39/EG, 2004/109/EG, 2005/60/EG, 2006/48/EG, 2006/49/EG och 2009/65/EG, vad gäller befogenheterna för Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten), Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten) och Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten), EUT L 331, 15.12.2010, s. 120 (Celex 32010L0078).

1. *arbetstagarrepresentanter*: detsamma som avses med arbetstagarrepresentanter enligt definitionen i artikel 2.e i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/14/EG av den 11 mars 2002 om inrättande av en allmän ram för information till och samråd med arbetstagare i Europeiska gemenskapen⁵,

2. *särskild vinstandel (carried interest)*: en andel av AIF-fondens vinst som tillfaller AIF-förvaltaren som ersättning för förvaltningen, exklusive eventuell andel av fondens vinst som tillfaller förvaltaren som avkastning på en investering som gjorts i fonden av förvaltaren,

3. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. *emittent*: detsamma som i 1 kap. 1 § lagen (1991:980) om finansiella instrument, om emittenten har sitt stadgeenliga säte i ett land inom EES och dess aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad,

5. *etablerad*

a) för en AIF-fond: där fonden har tillstånd eller är registrerad eller, om fonden varken har tillstånd eller är registrerad, där dess stadgeenliga säte finns,

b) för en AIF-förvaltare: där dess stadgeenliga säte finns,

c) för ett förvaringsinstitut: där dess stadgeenliga säte finns,

6. *filial*: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även en utländsk AIF-förvaltares etablering av flera driftställen i Sverige ska anses som en enda filial,

7. *finansiell hävstång*: en metod genom vilken en AIF-förvaltare ökar exponeringen för en förvaltd AIF-fond genom lån av kontanter eller värdepapper, eller med användning av derivatinstrument eller på något annat sätt,

8. *finansiellt instrument*: detsamma som i 1 kap. 4 § 1 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

9. *fondföretag*: detsamma som i 1 kap. 1 § 8 lagen (2004:46) om investeringsfonder,

10. *holdingbolag*: ett bolag med aktieinnehav i ett eller flera andra bolag, vars affärsidé är att fullfölja en eller flera affärsstrategier genom sina dotterföretag, närstående företag eller ägarintressen för att bidra till deras värde på lång sikt, och som är ett bolag vilket antingen

a) handlar för egen räkning och vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad, eller

b) har etablerats inte huvudsakligen för att generera avkastning åt sina investerare genom avyttring av sina dotterföretag eller närstående företag, vilket framgår av bolagets årsredovisning eller andra offentliga handlingar,

11. *investeringsfond*: detsamma som i 1 kap. 1 § 25 lagen om investeringsfonder,

12. *kapitalbas*: detsamma som i 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar,

13. *kontroll*: utöver vad som anges i 11 kap., det som avses med ägarkontroll enligt artikel 1 i rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den

⁵ EGT L 80, 23.3.2002, s. 29, (Celex 32002L0014).

13 juni 1983 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om sammanställd redovisning⁶,

14. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i en AIF-förvaltare, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 1 a § lagen om investeringsfonder representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av förvaltaren,

15. *marknadsföring*: direkt eller indirekt erbjudande eller placering, på AIF-förvaltarens initiativ eller för AIF-förvaltarens räkning, av andelar eller aktier i en AIF-fond som denne förvaltar och som riktar sig till investerare med hemvist eller stadseenligt säte i unionen,

16. *matar-AIF-fond*: en AIF-fond som

a) placerar minst 85 procent av sina tillgångar i andelar eller aktier i en annan AIF-fond (mottagar-AIF-fond), eller

b) placerar minst 85 procent av sina tillgångar i fler än en mottagar-AIF-fond förutsatt att dessa fonder har identiska investeringsstrategier, eller

c) på annat sätt har en exponering på minst 85 procent av sina tillgångar mot en sådan mottagar-AIF-fond,

17. *mottagar-AIF-fond*: en AIF-fond i vilken en annan AIF-fond investerar eller mot vilken denna fond har en exponering i enlighet med punkt 16,

18. *moderföretag och dotterföretag*: detsamma som i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1594),

19. *nära förbindelser*: detsamma som i 1 kap. 2 § lagen om investeringsfonder, varvid det som där föreskrivs om fondbolag i stället ska tillämpas på AIF-förvaltare.

20. *onoterat företag*: ett företag som har sitt stadseenliga säte i ett land inom EES och vars aktier inte är upptagna till handel på en reglerad marknad,

21. *primärmäklare* (prime broker): kreditinstitut, värdepappersbolag, värdepappersföretag eller annan lagreglerad enhet som står under fortlöpande tillsyn, vilka erbjuder professionella investerare tjänster för att främst finansiera eller utföra transaktioner med finansiella instrument som motpart, och som även kan tillhandahålla andra tjänster, såsom clearing, avveckling, depåtjänster, värdepapperslån, skraddarsydda tekniska lösningar och stödtjänster,

22. *professionell investerare*: en sådan investerare som avses i 8 kap. 16 eller 17 § lagen om värdepappersmarknaden,

23. *reglerad marknad*: detsamma som i 1 kap. 5 § 20 lagen om värdepappersmarknaden,

24. *specialfond*: en AIF-fond som förvaltas enligt denna lag och uppfyller de särskilda villkoren i 12 kap.,

25. *specialföretag för värdepapperisering*: ett företag vars enda syfte är att genomföra en eller flera värdepapperiseringstransaktioner i den mening som avses i artikel 1.2 i Europeiska centralbankens förordning (EG) nr 24/2009 av den 19 december 2008 om statistik över tillgångar

⁶ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1 (Celex 31983L0349).

och skulder hos finansiella företag som deltar i värdepapperiserings-
transaktioner och annan lämplig verksamhet för att uppnå detta mål, och

26. *starkapital*: det kapital som avses i artikel 57 första stycket a och b
i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG.

Lagens tillämpningsområde

12 § Denna lag gäller för AIF-förvaltare som är etablerade i Sverige och som har tillstånd att förvalta en eller flera AIF-fonder, oberoende av om dessa fonder är EES-baserade eller icke EES-baserade.

För utländska AIF-förvaltare gäller bestämmelserna i denna lag i tillämpliga delar.

I 2 kap. finns särskilda bestämmelser för AIF-förvaltare som förvaltar portföljer av AIF-fonder vars sammanlagda tillgångar inte överstiger vissa tröskelvärden.

Undantag

13 § Denna lag ska inte tillämpas på AIF-förvaltare i den mån de förvaltar en eller flera AIF-fonder vars enda investerare är AIF-förvaltaren, dess moderföretag eller dotterföretag eller andra dotterföretag till dessa moderföretag, under förutsättning att inget av dem är en AIF-fond.

Lagen ska inte heller tillämpas på

1. holdingbolag,
2. tjänstepensionsinstitut, som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut⁷, i den mån de inte förvaltar AIF-fonder,
3. överstatliga institutioner och internationella organisationer, i de fall då dessa förvaltar AIF-fonder och i den mån sådana fonder agerar i allmänhetens intresse,
4. nationella centralbanker, nationella, regionala eller lokala myndigheter och organ eller andra institut som förvaltar fonder som är anknutna till system för social trygghet och pensionssystem,
5. program för anställdas andelsägande eller sparande, eller
6. specialföretag för värdepapperisering.

2 kap. Registrering vid förvaltning av AIF-fonder som inte överstiger vissa tröskelvärden

1 § För förvaltare som förvaltar portföljer av AIF-fonder vars sammanlagda tillgångar inte överstiger de tröskelvärden som anges i 2 § tillämpas bara bestämmelserna i detta kapitel, om inte förvaltaren väljer att söka tillstånd som AIF-förvaltare enligt denna lag.

Första stycket gäller inte AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder eller som avser att marknadsföra AIF-fonder till icke-professionella investerare i Sverige.

⁷ EUT L 235, 23.9.2003, s. 10 (Celex 32003L0041), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU, EUT L 174, 1.7.2011, s. 1 (Celex 32011L0061).

Tröskelvärden

2 § Bestämmelserna i 3–5 §§ gäller för AIF-förvaltare med portföljer av AIF-fonder

1. vars tillgångar, inklusive sådana som förvärvats genom finansiell hävstång, inte överstiger 100 miljoner euro, eller

2. vars tillgångar inte överstiger 500 miljoner euro, om AIF-fondportföljerna består av AIF-fonder utan finansiell hävstång och utan rätt till inlösen under en period på fem år från dagen för den första placeringen i AIF-fonden.

Registrering

3 § En AIF-förvaltare som avses i 2 § ska anmäla sig för registrering hos Finansinspektionen. Vid registreringsstillfället ska uppgifter om AIF-förvaltaren samt tilltänkta AIF-fonder och dess investeringsstrategier lämnas till inspektionen.

Underrättelseskyldighet

4 § En AIF-förvaltare ska regelbundet informera Finansinspektionen om de huvudsakliga instrument som AIF-fonderna handlar med samt om AIF-fondernas viktigare exponeringar och största koncentrationer.

Finansinspektionen ska underrättas om AIF-förvaltaren inte längre uppfyller villkoren enligt 2 §.

Tillståndsplikt

5 § En AIF-förvaltare som inte längre uppfyller villkoren i 2 § ska ansöka om tillstånd enligt 3 kap. 1 §. En sådan ansökan ska göras inom 30 kalenderdagar från den dag då tröskelvärdet överskrids, om inte överskridandet är tillfälligt.

3 kap. Tillstånd för svenska AIF-förvaltare*Tillståndsplikt och tillståndets innebörd*

1 § För att förvalta en AIF-fond krävs tillstånd av Finansinspektionen, om inte något annat framgår av denna lag.

Tillstånd att förvalta en AIF-fond ska omfatta portföljförvaltning och riskhantering. I samband med förvaltning av en AIF-fond får AIF-förvaltaren

1. erbjuda och utföra administrativa funktioner och tjänster,
2. utföra verksamhet med anknytning till fondens tillgångar och förvaltning, samt
3. marknadsföra andelar eller aktier i fonden.

En AIF-förvaltare får inte ägna sig åt någon annan verksamhet än vad som anges i andra stycket. En extern AIF-förvaltare får dock utföra sidotjänster enligt 2 §, samt förvalta en investeringsfond om tillstånd för sådan förvaltning har getts enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder.

2 § En extern AIF-förvaltare med tillstånd enligt 1 §, får av Finansinspektionen ges tillstånd att utföra diskretionär förvaltning av investeringsportföljer.

En förvaltare med tillstånd till diskretionär förvaltning av investeringsportföljer får, efter tillstånd av Finansinspektionen

1. förvara och administrera andelar eller aktier i företag för kollektiva investeringar,
2. ta emot medel med redovisningsskyldighet
3. ta emot och vidarebefordra order i fråga om finansiella instrument, och
4. lämna investeringsråd.

Vid erbjudande och tillhandahållande av tjänster enligt första och andra styckena ska 8 kap. 1, 9–12, 14, 19–23, 26, 27, 34 §§ och 35 § första stycket lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden tillämpas. Medel som tas emot med redovisningsskyldighet enligt andra stycket 2 ska omedelbart avskiljas från förvaltarens egna tillgångar.

Förutsättningar för tillstånd

3 § Finansinspektionen ska ge en AIF-förvaltare med stadgeenligt säte i Sverige tillstånd enligt 1 § om

1. förvaltaren har sitt huvudkontor i Sverige,
2. förvaltaren har tillräckligt startkapital och tillräcklig kapitalbas enligt 7 kap.,
3. förvaltarens aktieägare eller medlemmar, som har eller kan förväntas få kvalificerade innehav, bedöms lämpliga att utöva ett väsentligt inflytande över AIF-förvaltarens ledning,
4. de personer som ingår i ledningen för förvaltarens verksamhet har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av en AIF-förvaltare samt även i övrigt är lämpliga för en sådan uppgift, och
5. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att bedrivas enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar förvaltarens verksamhet.

Om tillståndet avser förvaltning av en specialfond ska, utöver vad som anges i första stycket, de villkor som följer av 12 kap. 5 och 13 §§ vara uppfyllda.

4 § En AIF-förvaltare som är ett aktiebolag ska ha en styrelse med minst tre ledamöter samt en verkställande direktör. Andra AIF-förvaltare ska ha en ledning som består av minst tre personer.

Ansökan om tillstånd och tillståndsprövning

5 § En ansökan om tillstånd enligt 1 § ska innehålla

1. uppgifter om vilka som ingår i ledningen för AIF-förvaltaren,
2. en ägarförteckning, där kvalificerade innehav och storleken av dessa framgår,
3. en verksamhetsplan med AIF-förvaltarens organisationsstruktur,
4. information om AIF-förvaltarens
 - a) ersättningssystem enligt 8 kap. 23 §, och

b) rutiner för att delegera eller vidaredelegera funktioner enligt 8 kap. 15–18 §§,

5. information om vilken eller vilka investeringsstrategier som ska användas,

6. uppgift om var mottagar-AIF-fonden är etablerad, i de fall den förvaltade fonden är en matar-AIF-fond,

7. fondbestämmelser eller bolagsordning eller motsvarande handlingar,

8. rutiner för hur förvaringsinstitut ska utses, samt

9. en informationsbroschyr enligt 10 kap. 1 §.

Om verksamheten avser förvaltning av specialfonder ska ansökan också innehålla ett faktablad enligt 10 kap. 2 §.

Om AIF-förvaltaren har getts tillstånd att förvalta en investeringsfond enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder, behöver en ansökan enligt första stycket inte innehålla sådan information som har lämnats in i det tidigare ansökningsärendet, om dessa uppgifter fortfarande är aktuella.

6 § Finansinspektionen ska, innan inspektionen beslutar om tillstånd, samråda med behörig myndighet i ett annat land inom EES, om AIF-förvaltaren

1. är eller kan förväntas bli dotterföretag till en AIF-förvaltare, ett förvaltningsbolag för fondföretag, ett värdepappersföretag, ett kreditinstitut eller ett försäkringsföretag med tillstånd i det landet,

2. är eller kan förväntas bli dotterföretag till moderföretaget till en AIF-förvaltare, ett förvaltningsbolag för fondföretag, ett värdepappersföretag, ett kreditinstitut, eller ett försäkringsföretag med tillstånd i det landet, eller

3. kontrolleras eller kan förväntas komma att kontrolleras av samma fysiska eller juridiska personer som har kontroll över en annan AIF-förvaltare, ett förvaltningsbolag för fondföretag, ett värdepappersföretag, ett kreditinstitut, eller ett försäkringsföretag med tillstånd i det landet.

7 § Om AIF-förvaltaren har eller kan förväntas få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av förvaltarens verksamhet.

8 § Finansinspektionen ska inom tre månader från det att en fullständig ansökan har lämnats in skriftligen underrätta AIF-förvaltaren om sitt beslut i tillståndsfrågan. Om det finns särskilda skäl får tiden för tillståndsprövningen förlängas med högst tre månader. AIF-förvaltaren ska underrättas om förlängningen.

Vid tillämpningen av första stycket ska ansökan anses fullständig när AIF-förvaltaren har lämnat in det som anges i 5 § första stycket 1–3, 4 a, 5 och 6. I de fall tillståndsansökan gäller förvaltning av en specialfond anses ansökan fullständig först när även fondbestämmelserna för AIF-fonden har lämnats in.

En AIF-förvaltare får inleda sin verksamhet så snart tillstånd enligt 1 § har getts. Om ansökan behöver kompletteras med det som anges i 6 § första stycket 4 b eller 7–9, får verksamheten inledas tidigast en månad efter det att de saknade uppgifterna har lämnats in.

9 § Av tillståndet ska omfattningen av AIF-förvaltarens rätt att förvalta AIF-fonder framgå. Tillståndet får ges en begränsad omfattning i fråga om investeringsstrategier.

Av tillståndet ska framgå om AIF-förvaltaren har getts tillstånd för sidoverksamhet enligt 2 §.

Väsentliga ändringar

10 § En AIF-förvaltare som avser att genomföra väsentliga ändringar avseende sin verksamhet eller organisation ska anmäla detta till Finansinspektionen.

Finansinspektionen ska inom en månad från mottagandet av anmälan lämna besked till AIF-förvaltaren om ändringarna inte godtas eller föranleder en begränsning av tillståndets omfattning. Om det finns särskilda skäl får tiden förlängas med en månad. Förvaltaren ska underrättas om förlängningen.

Ändringarna får genomföras om Finansinspektionen inte motsätter sig dessa inom den tid som anges i andra stycket.

4 kap. Svenska AIF-förvaltares marknadsföring i Sverige

Marknadsföring av EES-baserade AIF-fonder till professionella investerare i Sverige

1 § En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 § ska underrätta Finansinspektionen innan förvaltaren påbörjar marknadsföring till professionella investerare i Sverige av andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltd

1. AIF-fond som hör hemma i Sverige och inte är en specialfond, eller
2. AIF-fond som hör hemma i ett annat land inom EES.

AIF-förvaltaren ska se till att andelar eller aktier i AIF-fonden inte marknadsförs till icke-professionella investerare i Sverige samt fastställa och vidta åtgärder som förhindrar sådan marknadsföring.

2 § Om marknadsföringen enligt 1 § avser en matar-AIF-fond ska också mottagar-AIF-fonden höra hemma inom EES och förvaltas av en EES-baserad AIF-förvaltare.

Marknadsföring av icke EES-baserade AIF-fonder samt vissa matar-AIF-fonder till professionella investerare

3 § En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 § får, efter tillstånd av Finansinspektionen, till professionella investerare i Sverige marknadsföra andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltd

1. icke EES-baserad AIF-fond, eller
2. matar-AIF-fond vars mottagar-AIF-fond, eller dess förvaltare, inte är EES-baserad.

Tillstånd ska ges om

1. det finns skäl att anta att AIF-förvaltaren kommer att uppfylla samtliga krav enligt denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten,

2. det mellan Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i det land där AIF-fonden eller mottagar-AIF-fonden hör hemma, finns lämpliga samarbetsarrangemang avseende övervakningen av systemrisk, och

3. det land, där AIF-fonden eller mottagar-AIF-fonden hör hemma, har vidtagit nödvändiga åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Tillstånd ska ges även om kraven i 9 kap. inte är uppfyllda, om förvaltaren har sett till att en eller flera enheter har utsetts för att utföra uppgifterna enligt 9 kap. 9, 10 och 12 §§. Förvaltaren ska informera Finansinspektionen om vem som ansvarar för dessa uppgifter.

Marknadsföring av AIF-fonder till icke-professionella investerare i Sverige

4 § En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 § får marknadsföra andelar i en av förvaltaren förvaltat specialfond till icke-professionella investerare i Sverige.

Efter tillstånd av Finansinspektionen får en förvaltare som avses i första stycket marknadsföra andelar eller aktier också i andra av förvaltaren förvaltade AIF-fonder till icke-professionella investerare här i landet.

Tillstånd ska ges om förvaltaren har vidtagit nödvändiga åtgärder för att här i landet kunna lösa in andelar eller aktier i fonden samt göra utbetalningar till investerarna, och

1. i fråga om en AIF-fond som hör hemma i Sverige: om fonden är upptagen till handel på en reglerad marknad och det för fonden finns ett upprättat faktablad enligt 10 kap. 2 §, eller

2. i fråga om en AIF-fond som hör hemma i ett annat land inom EES: om

a) fonden i sitt hemland omfattas av en reglering som motsvarar vad som gäller för specialfonder eller, om sådan reglering saknas, fonden ändå motsvarar en specialfond, eller

b) fondens andelar eller aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad och det finns ett upprättat faktablad för fonden som motsvarar kraven i 10 kap. 2 §.

Om marknadsföringen avser andelar eller aktier i en AIF-fond som hör hemma i ett land utanför EES eller i en matar-AIF-fond vars mottagar-AIF-fond, eller dess förvaltare, inte är EES-baserade, ska dessutom 3 § andra och tredje styckena tillämpas.

Tillstånd för marknadsföring till icke-professionella investerare i Sverige får ges även om villkoren i andra–fjärde styckena inte är uppfyllda, om det är fråga om andelar eller aktier i en AIF-fond

1. som saknar rätt till inlösen under minst fem år från den första investeringen, och

2. som enligt sin investeringsstrategi generellt inte investerar i finansiella instrument som kräver depåförvaring eller generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll enligt 11 kap.

Underrättelse om marknadsföring

5 § En underrättelse om marknadsföring till professionella investerare av andelar eller aktier i en AIF-fond ska innehålla

1. en verksamhetsplan med uppgifter om vilken fond som ska marknadsföras och var den är etablerad,
2. fondens fondbestämmelser eller bolagsordning eller motsvarande handlingar,
3. uppgift om vilket som är fondens förvaringsinstitut,
4. uppgift om var mottagar-AIF-fonden hör hemma, om det är fråga om att marknadsföra en matar-AIF-fond,
5. informationsbroschyr enligt 10 kap. 1 §, och
6. vilka åtgärder som har fastställts för att förhindra att marknadsföring sker till icke-professionella investerare.

6 § Finansinspektionen ska senast 20 dagar efter mottagandet av en fullständig underrättelse enligt 5 § meddela AIF-förvaltaren om marknadsföringen får påbörjas eller inte. Marknadsföringen får hindras bara om förvaltaren eller dess förvaltning av AIF-fonden inte uppfyller villkoren i denna lag eller andra författningar som reglerar verksamheten.

Marknadsföringen får påbörjas från och med dagen för Finansinspektionens meddelande enligt första stycket att så får ske.

Om AIF-fonden har ett annat land inom EES än Sverige som hemland, ska Finansinspektionen lämna information till de behöriga myndigheterna i det landet om att marknadsföring av fondens andelar eller aktier får påbörjas här i landet.

Väsentliga ändringar

7 § En AIF-förvaltare som avser att göra väsentliga ändringar av något som har angetts i en underrättelse eller i en ansökan om tillstånd för marknadsföring efter det att verksamheten har inletts, ska skriftligen anmäla detta till Finansinspektionen senast en månad innan ändringen genomförs. Om det är fråga om en redan genomförd, oplanerad ändring ska dock en anmälan göras omedelbart efter en sådan ändring.

Om en planerad ändring innebär att AIF-förvaltaren eller dess förvaltning av en AIF-fond inte längre uppfyller kraven enligt denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten, ska Finansinspektionen utan onödigt dröjsmål meddela förvaltaren om att ändringen inte får genomföras.

I 15 kap. finns bestämmelser om åtgärder som ska vidtas mot en AIF-förvaltare som genomfört väsentliga ändringar i strid mot denna bestämmelse.

5 kap. Utländska AIF-förvaltares verksamhet i Sverige

EES-baserade AIF-förvaltare

Förvaltning av en AIF-fond som hör hemma i Sverige

1 § En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare får, utan tillstånd enligt denna lag, förvalta en AIF-fond som hör hemma i Sverige och inte är en specialfond, om förvaltaren i sitt hemland har tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EU) nr

1060/2009 och (EU) nr 1095/2010⁸ och omfattar förvaltning av en AIF-fond av motsvarande slag som den som ska förvaltas här i landet.

Verksamheten får inledas den dag då den behöriga myndigheten i förvaltarens hemland har meddelat förvaltaren att en underrättelse om verksamheten och ett intyg om att förvaltaren har tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU har lämnats till Finansinspektionen.

Särskilt om förvaltning av en specialfond

2 § En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare som i sitt hemland har tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU, får förvalta en specialfond efter tillstånd av Finansinspektionen.

Tillstånd ges i form av godkännande av fondens fondbestämmelser. Tillstånd ska ges om

1. Finansinspektionen från den behöriga myndigheten i förvaltarens hemland har mottagit en underrättelse om den planerade verksamheten samt ett intyg om att förvaltaren har tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU, och

2. förvaltarens verksamhetstillstånd omfattar förvaltning av en AIF-fond av motsvarande slag som den specialfond som ska förvaltas här i landet.

Vid prövningen enligt andra stycket ska 4 kap. 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder tillämpas. Det som där anges om fondbolag ska i stället avse AIF-förvaltare. Verksamheten får inledas när Finansinspektionen har meddelat beslut om tillstånd.

Marknadsföring av EES-baserade AIF-fonder till professionella investerare i Sverige

3 § En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare som i sitt hemland har ett tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU får, utan tillstånd enligt denna lag, till professionella investerare i Sverige marknadsföra andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltd EES-baserad AIF-fond.

Marknadsföring av andelar eller aktier i andra AIF-fonder än specialfonder får inledas den dag då den behöriga myndigheten i förvaltarens hemland har meddelat förvaltaren att en underrättelse om verksamheten och ett intyg om att förvaltaren har ett tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU har lämnats till Finansinspektionen.

4 § Om marknadsföringen enligt 3 § avser en matar-AIF-fond ska också mottagar-AIF-fonden höra hemma inom EES och förvaltas av en EES-baserad AIF-förvaltare.

⁸ EUT L 174, 1.7.2011, s. 1 (Celex 32011L0061).

5 § En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare som i sitt hemland har tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU får, efter tillstånd av Finansinspektionen, till professionella investerare i Sverige marknadsföra andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltd

1. icke EES-baserad AIF-fond, eller
2. matar-AIF-fond vars mottagar-AIF-fond, eller dess förvaltare, inte är EES-baserad.

Tillstånd ska ges om

1. det finns skäl att anta att AIF-förvaltaren kommer att uppfylla samtliga krav enligt denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten,

2. det mellan Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i det land där AIF-fonden eller mottagar-AIF-fonden hör hemma finns lämpliga samarbetsarrangemang avseende övervakningen av systemrisker, och

3. det land där AIF-fonden eller mottagar-AIF-fonden hör hemma, har vidtagit nödvändiga åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Tillstånd får ges även om kraven enligt bestämmelserna om förvaringsinstitut i 9 kap. inte är uppfyllda, om förvaltaren har sett till att en eller flera enheter har utsetts för att utföra uppgifterna enligt 9 kap. 9, 10 och 12 §§. Förvaltaren ska informera Finansinspektionen om vem som ansvarar för dessa uppgifter.

Verksamheten får inledas när Finansinspektionen har meddelat beslut om tillstånd.

Marknadsföring av AIF-fonder till icke-professionella investerare i Sverige

6 § En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare, som i sitt hemland har tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU, får marknadsföra andelar i en av förvaltaren förvaltd specialfond till icke-professionella investerare i Sverige.

Efter tillstånd av Finansinspektionen får förvaltaren marknadsföra andelar eller aktier också i andra av förvaltaren förvaltd AIF-fonder till icke-professionella investerare här i landet. Tillstånd ska ges om förvaltaren har vidtagit nödvändiga åtgärder för att här i landet kunna lösa in andelar eller aktier i fonden samt göra utbetalningar till investerarna och

1. i fråga om en AIF-fond som hör hemma i Sverige: om fonden är upptagen till handel på en reglerad marknad och det för fonden finns ett upprättat faktablad enligt 10 kap. 2 §, eller

2. i fråga om en AIF-fond som hör hemma i ett annat land inom EES: om

- a) fonden i sitt hemland omfattas av en reglering som motsvarar vad som gäller för specialfonder eller, om sådan reglering saknas, fonden ändå motsvarar en specialfond, eller

- b) fonden är upptagen till handel på en reglerad marknad och det för fonden finns ett upprättat faktablad som motsvarar kraven i 10 kap. 2 §.

För tillstånd till marknadsföring till icke-professionella investerare här i landet av andelar eller aktier i en icke EES-baserad AIF-fond eller en

matar-AIF-fond vars mottagar-AIF-fond, eller dess förvaltare inte är EES-baserad ska, utöver vad som anges i andra stycket, även villkoren i 4 § andra och tredje styckena vara uppfyllda.

Tillstånd till marknadsföring till icke-professionella investerare i Sverige får ges även om villkoren i första–tredje styckena inte är uppfyllda, om det är fråga om andelar eller aktier i en AIF-fond

1. som saknar rätt till inlösen under minst fem år från den första investeringen, och

2. som enligt sin investeringsstrategi generellt inte investerar i finansiella instrument som kräver depåförvaring eller generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll enligt 11 kap.

Verksamheten får inledas när Finansinspektionen har meddelat beslut om tillstånd.

7 § Verksamhet enligt 1–3, 5 och 6 §§ får drivas genom att AIF-förvaltaren inrättar en filial i Sverige eller erbjuder och utför tjänster i Sverige från sitt hemland.

För AIF-förvaltarens verksamhet i Sverige tillämpas 4 kap. 1 § andra stycket och, vid förvaltning av en specialfond, 12 kap. I fråga om verksamhet som bedrivs genom filial här i landet ska även 8 kap. 1, 20–22 och 24 §§ tillämpas. För förvaringsinstitut till AIF-fonder som förvaltas enligt denna paragraf tillämpas 9 kap.

Väsentliga ändringar

8 § En AIF-förvaltare som avser att göra en väsentlig ändring av något som har angetts i en ansökan om tillstånd efter det att verksamheten har inletts, ska skriftligen anmäla detta till Finansinspektionen senast en månad innan ändringen genomförs. Om det är fråga om en redan genomförd, oplanerad ändring ska dock en anmälan göras omedelbart efter en sådan ändring.

Om Finansinspektionen finner att en ändring är godtagbar ska inspektionen utan dröjsmål informera de behöriga myndigheterna i AIF-förvaltarens värdland om ändringen.

Om en planerad ändring innebär att AIF-förvaltaren eller dess förvaltning av en AIF-fond inte längre uppfyller kraven enligt denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten, ska Finansinspektionen utan onödigt dröjsmål meddela förvaltaren att ändringen inte får genomföras.

I 15 kap. finns bestämmelser om åtgärder som ska vidtas mot en AIF-förvaltare som genomfört väsentliga ändringar i strid mot denna bestämmelse.

Icke EES-baserade AIF-förvaltare

Marknadsföring av AIF-fonder i Sverige

9 § En icke EES-baserad AIF-förvaltare får, efter tillstånd av Finansinspektionen, marknadsföra andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltd AIF-fond till professionella investerare i Sverige. Tillstånd ska ges om

1. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas på ett sätt som är förenligt med 10 kap. 1 och 4–10 §§, 14 kap. 2, 3, 5 och 6 §§ samt 11 kap.,

2. det finns lämpliga samarbetsarrangemang avseende övervakningen av systemriskerna mellan å ena sidan Finansinspektionen och, å andra sidan, tillsynsmyndigheten för den icke EES-baserade AIF-förvaltaren, den behöriga myndigheten för en EES-baserad AIF-fond eller tillsynsmyndigheten för en icke EES-baserad AIF-fond, och

3. det land där den icke EES-baserade AIF-förvaltaren eller den icke EES-baserade AIF-fonden hör hemma har vidtagit nödvändiga åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Marknadsföring av andelar eller aktier i en AIF-fond får, efter tillstånd av Finansinspektionen, riktas även till icke-professionella investerare i Sverige. För tillstånd krävs, utöver vad som anges i första stycket 2 och 3, att

1. det finns skäl att anta att AIF-förvaltaren kommer att uppfylla samtliga krav enligt denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten,

2. förvaltaren i sitt hemland driver motsvarande verksamhet och står under betryggande tillsyn,

3. förvaltaren vidtar nödvändiga åtgärder för att här i landet kunna lösa in aktier eller andelar i fonden och göra utbetalningar till investerarna, och

4. AIF-fonden

a) omfattas av en reglering i sitt hemland som motsvarar vad som gäller för specialfonder eller, om sådan reglering saknas, fonden ändå motsvarar en specialfond, eller

b) är upptagen till handel på en reglerad marknad och det finns ett upprättat faktablad för fonden som motsvarar kraven i 10 kap. 2 §.

Avser marknadsföringen andelar eller aktier i en icke EES-baserad AIF-fond får tillstånd enligt andra stycket ges även om kraven enligt bestämmelserna om förvaringsinstitut i 9 kap. inte är uppfyllda, om förvaltaren har sett till att en eller flera enheter har utsetts för att utföra uppgifterna enligt 9 kap. 9, 10 och 12 §§. Förvaltaren ska informera Finansinspektionen om vem som ansvarar för dessa uppgifter.

Tillstånd enligt andra stycket får ges utan att villkoren i 1–4 är uppfyllda om det är fråga om marknadsföring av andelar eller aktier i en AIF-fond som avses i 6 § fjärde stycket.

Verksamheten i Sverige får drivas genom att förvaltaren inrättar en filial i Sverige eller erbjuder och utför tjänster i Sverige från sitt hemland. Verksamheten får inledas när Finansinspektionen har meddelat beslut om tillstånd.

Vid en planerad eller en redan genomförd, oplanerad väsentlig ändring av något som har angetts i en ansökan om tillstånd ska 8 § tillämpas.

6 kap. Svenska AIF-förvaltares verksamhet utomlands

Förvaltning av en AIF-fond i ett land inom EES

1 § En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 §, som avser att förvalta en AIF-fond som hör hemma i ett annat land inom EES, ska underätta Finansinspektionen innan sådan verksamhet inleds första gången.

Om förvaltaren ska erbjuda och utföra sina tjänster från Sverige (gränsöverskridande verksamhet), ska underrättelsen innehålla en verksamhetsplan med uppgifter om vilka tjänster som avses och i vilket land eller vilka länder de ska tillhandahållas.

Om förvaltaren ska erbjuda och utföra sina tjänster genom en filial i värdlandet (filialverksamhet) ska underrättelsen, utöver vad som anges i andra stycket, innehålla uppgifter om filialens organisation, adress och ansvariga ledning.

Av verksamhetsplanen ska, utöver vad som anges i andra stycket, framgå vilka fonder som förvaltaren avser att förvalta och på vilken adress i fondens hemland handlingar kan erhållas.

Marknadsföring av en AIF-fond i ett annat land inom EES

2 § En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 §, som avser att marknadsföra andelar eller aktier i en AIF-fond i ett annat land inom EES, ska underrätta Finansinspektionen innan verksamheten inleds.

En underrättelse om marknadsföring av förvaltade AIF-fonder ska innehålla

1. en verksamhetsplan med uppgifter om vilka AIF-fonder som ska marknadsföras, var de hör hemma och i vilka länder marknadsföringen ska ske,

2. AIF-fondernas fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande handlingar,

3. uppgift om varje AIF-fonds förvaringsinstitut,

4. uppgift om var mottagar-AIF-fonden hör hemma, om den marknadsförda fonden är en matar-AIF-fond,

5. en informationsbroschyr enligt 10 kap. 1 §, och

6. information om de arrangemang som har fastställts för marknadsföringen och, i tillämpliga fall, vilka åtgärder som har fastställts för att förhindra att andelar eller aktier i en AIF-fond marknadsförs till icke professionella investerare.

Om verksamheten ska bedrivas genom en filial i värdlandet ska underrättelsen också innehålla de uppgifter som anges i 1 § tredje stycket.

Särskilda villkor vid verksamhet över gränserna

3 § Vid förvaltning av en AIF-fond som har sitt hemland i ett annat land inom EES än Sverige krävs att AIF-förvaltaren enligt sitt tillstånd enligt 3 kap. 1 § har rätt att förvalta AIF-fonder av motsvarande slag som dem som ska förvaltas i värdlandet.

Vid marknadsföring av en av förvaltaren förvaltad EES-baserad matar-AIF-fond krävs att mottagar-AIF-fonden, och dess förvaltare, är EES-baserade.

4 § Om Finansinspektionen bedömer att det inte finns skäl att ifrågasätta att AIF-förvaltaren och dess verksamhet kommer att uppfylla villkoren enligt denna lag eller andra författningar som reglerar verksamheten, ska inspektionen lämna över underrättelsen med tillhörande handlingar till behörig myndighet i AIF-förvaltarens värdland

1. inom en månad från mottagandet av en underrättelse om gränsöverskridande verksamhet enligt 1 § andra stycket,

2. inom två månader från mottagandet av en underrättelse om filialverksamhet enligt 1 § tredje stycket, eller

3. inom 20 arbetsdagar från mottagandet av en underrättelse enligt 2 § andra stycket.

Finansinspektionen ska tillsammans med underrättelsen och tillhörande handlingar även lämna över ett skriftligt intyg om att AIF-förvaltaren har tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU. I intyget ska omfattningen av förvaltarens tillstånd framgå med uppgift om det finns några begränsningar av vilka investeringsstrategier som får användas.

Finansinspektionen ska utan dröjsmål underrätta AIF-förvaltaren när inspektionen lämnar över underrättelsen. Förvaltaren får inleda verksamheten från dagen för inspektionens underrättelse.

Om den AIF-fond som ska marknadsföras hör hemma i ett annat land inom EES än Sverige eller AIF-förvaltarens värdland, ska Finansinspektionen även underrätta de behöriga myndigheterna i fondens hemland om den avsedda marknadsföringen.

Om Finansinspektionen finner att det inte finns förutsättningar för att lämna över underrättelsen och tillhörande handlingar, ska inspektionen meddela beslut om det

1. inom två månader från mottagandet av en underrättelse som avses i första stycket 1, eller

2. inom en månad från mottagandet av en underrättelse som avses i första stycket 2 och 3.

Väsentliga ändringar

5 § En AIF-förvaltare som avser att göra en väsentlig ändring av något som har angetts i en underrättelse enligt 1 eller 2 § efter det att verksamheten har inletts, ska skriftligen anmäla detta till Finansinspektionen senast en månad innan ändringen genomförs. Om det är fråga om en redan genomförd, oplanerad ändring ska dock en anmälan göras omedelbart efter sådan ändring.

Om Finansinspektionen finner att en ändring är godtagbar ska inspektionen utan dröjsmål informera de behöriga myndigheterna i AIF-förvaltarens värdmedlemsstat om ändringen.

Om Finansinspektionen finner att ändringen inte får göras, ska Finansinspektionen utan dröjsmål underrätta förvaltaren om detta.

I 15 kap. finns bestämmelser om åtgärder som ska vidtas mot en AIF-förvaltare som genomfört väsentliga ändringar i strid mot denna bestämmelse.

Verksamhet i ett land utanför EES

6 § En AIF-förvaltare med tillstånd enligt 3 kap. 1 § får, efter tillstånd av Finansinspektionen, förvalta en AIF-fond som hör hemma i ett land utanför EES men som inte marknadsförs inom EES om

1. det finns skäl att anta att förvaltaren uppfyller samtliga krav och driver verksamheten enligt bestämmelserna i denna lag utom såvitt avser 9 kap. och 10 kap. 4–7 §§, och

2. det finns lämpliga arrangemang för samarbete mellan Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i det land där AIF-fonden hör hemma.

Om förvaltaren avser att göra en väsentlig ändring av något som angetts i ansökan om tillstånd, ska förvaltaren skriftligen anmäla detta till Finansinspektionen innan ändringen genomförs. Förvaltaren ska även underrätta Finansinspektionen om väsentliga ändringar i handlingar som har lämnats in tillsammans med underrättelsen.

7 kap. Startkapital och kapitalbas

Startkapital

1 § En intern AIF-förvaltare ska ha ett startkapital som vid tidpunkten för beslut om tillstånd motsvarar minst 300 000 euro.

En extern AIF-förvaltare ska ha ett startkapital som vid tidpunkten för beslut om tillstånd motsvarar minst 125 000 euro.

Kapitalkrav under pågående verksamhet

2 § En AIF-förvaltares kapitalbas får under pågående verksamhet inte understiga det minsta startkapital som förvaltaren ska ha enligt 1 §.

3 § En AIF-förvaltare som förvaltar en fondförmögenhet som överstiger ett belopp motsvarande 250 miljoner euro, ska utöver det startkapital som anges i 1 §, ha ytterligare medel i kapitalbasen.

De ytterligare medel som avses i första stycket ska motsvara minst 0,02 procent av det belopp med vilket fondförmögenheten överstiger ett belopp motsvarande 250 miljoner euro. I fondförmögenheten inräknas tillgångar som AIF-förvaltaren har uppdragit åt någon annan att förvalta men inte tillgångar som AIF-förvaltaren förvaltar på uppdrag från någon annan. AIF-förvaltarens kapitalbas, startkapitalet inräknat, behöver dock inte vara högre än 10 miljoner euro.

En AIF-förvaltare får ersätta hälften av de ytterligare medel som avses i första stycket med en garanti för motsvarande belopp, om garantin lämnats av

1. ett kreditinstitut eller försäkringsföretag med säte i ett land inom EES, eller
2. ett kreditinstitut eller försäkringsföretag med säte i ett tredjeland, som står under tillsyn som är likvärdig med den som gäller inom EES.

4 § En AIF-förvaltares kapitalbas får, trots vad som anges i 2 och 3 §§, inte understiga ett belopp som motsvarar 25 procent av dess fasta omkostnader för det föregående året eller, om AIF-förvaltarens verksamhet har pågått kortare tid än ett år, 25 procent av de fasta omkostnader som angetts i AIF-förvaltarens verksamhetsplan.

Om omfattningen av AIF-förvaltarens verksamhet har ändrats väsentligt sedan det föregående året eller om Finansinspektionen anser att verksamhetsplanen behöver korrigeras, får inspektionen besluta om ändring av kapitalkravet enligt första stycket.

Ett belopp motsvarande kapitalbasen ska investeras i likvida tillgångar och får inte innehålla spekulativa positioner.

5 § För att täcka risker för skadeståndsansvar på grund av fel eller försumlighet i verksamheten ska en AIF-förvaltare ha antingen tillräckligt

med extra medel i kapitalbasen, eller en ansvarsförsäkring mot skadeståndsansvar som är lämplig i förhållande till de risker som ska täckas. Bilaga 4

6 § Med undantag för 4 § tredje stycket och 5 § gäller bestämmelserna i detta kapitel inte för AIF-förvaltare som är fondbolag med tillstånd enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder.

8 kap. Skydd för investerare och andra rörelse regler

Allmänna krav och principer

1 § Vid utövandet av sin verksamhet ska en AIF-förvaltare, i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten,

1. handla hederligt, rättvist, professionellt och på ett sätt som bäst gagnar AIF:en och dess investerares intressen och upprätthåller allmänhetens förtroende för marknaden, samt

2. förfoga över och effektivt använda sig av resurser och rutiner som är nödvändiga för att den egna verksamheten ska fungera väl.

Organisatoriska krav

2 § En AIF-förvaltare ska ha tillräckliga resurser för att verksamheten ska fungera väl.

En AIF-förvaltare ska ha sunda rutiner för

1. förvaltning av verksamheten och redovisning,
2. drift och förvaltning av sina informationssystem, och
3. intern kontroll.

AIF-förvaltaren ska särskilt

- upprätta och tillämpa regler för anställdas personliga transaktioner,
- upprätta och tillämpa regler för investeringar som görs för förvaltarens egen räkning,

- ha rutiner för att kunna säkerställa att varje transaktion som genomförs för en AIF-fonds räkning är möjlig att rekonstruera i efterhand med avseende på ursprung, art, motpart, tidpunkt och plats, samt

- ha rutiner för att säkerställa att tillgångarna i de AIF-fonder som förvaltaren förvaltar investeras i enlighet med gällande fond-bestämmelser, bolagsordning och lagstiftning.

Likviditetshantering

3 § En AIF-förvaltare ska ha lämpliga system för likviditetshantering och förfaranden för övervakning av likviditetsrisk som gör det möjligt att säkerställa att AIF-fondens likviditetsprofil överensstämmer med dess underliggande skyldigheter. En AIF-förvaltare ska göra regelbundna stresstester av likviditeten i en AIF-fond.

Första stycket gäller inte slutna AIF-fonder utan finansiell hävstång.

En AIF-fonds likviditetsprofil, inlösenpolicy och investeringsstrategi ska vara inbördes överensstämmande.

Riskhanteringsfunktion och riskhanteringsystem

4 § En AIF-förvaltare ska ha en riskhanteringsfunktion som är åtskild från förvaltarens operativa enheter.

En AIF-förvaltare ska ha lämpliga riskhanteringssystem som kan identifiera, mäta, hantera och övervaka de risker som är relevanta för AIF-fonden. Riskhanteringssystemen ska ses över regelbundet och minst en gång per år.

En AIF-förvaltares riskhanteringsfunktion ska särskilt

- tillämpa ett lämpligt dokumenterat förfarande vid investeringar för AIF-fondens räkning som överensstämmer med fondens investeringsstrategi, mål och riskprofil,

- säkerställa att riskerna i varje enskild placering och deras samlade effekt på AIF-fonden fortlöpande kan identifieras, mätas, hanteras och övervakas korrekt, samt

- säkerställa att AIF-fondens riskprofil motsvarar dess investeringsstrategi och mål som de kommer till uttryck i fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande.

Fastställande av en högsta tillåten nivå för finansiell hävstång

5 § En AIF-förvaltare som använder sig av finansiell hävstång ska för varje AIF-fond som förvaltaren förvaltar fastställa

1. en högsta tillåtna nivå för sådan hävstång,
2. i vilken utsträckning det finns förfoganderätt över säkerheter, och
3. i vilken utsträckning garantier kan lämnas.

De gränser som har fastställts enligt första stycket ska vara rimliga och ska följas av AIF-förvaltaren vid varje tidpunkt.

6 § För att minska systemriskerna i det finansiella systemet och för att minska riskerna för störningar på marknaden får Finansinspektionen besluta om

1. begränsningar i den nivå för en AIF-förvaltares användning av finansiell hävstång som har fastställts enligt 5 §, samt
2. andra begränsningar för AIF-fondernas förvaltning.

Finansinspektionen ska, innan beslut enligt första stycket meddelas, utbyta information med Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, Europeiska systemrisknämnden och berörda behöriga myndigheter, i enlighet med artikel 25 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU.

Värdering

7 § En AIF-förvaltare ska för varje AIF-fond som förvaltaren förvaltar säkerställa att det finns lämpliga och konsekventa förfaranden för en korrekt och oberoende värdering av AIF-fondens tillgångar.

Värdering av tillgångarna i en AIF-fond och beräkningen av nettotillgångsvärdet (NAV) ska göras i enlighet med lagstiftningen i det land där fonden är etablerad och enligt fondens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande.

8 § En AIF-förvaltare ska värdera tillgångarna i en AIF-fond och beräkna nettotillgångsvärdet (NAV) per andel eller aktie. Värderingen ska ske med den regelbundenhet som framgår av andra och tredje styckena och minst en gång per år.

För en öppen AIF-fond ska en värdering och beräkning enligt första stycket genomföras fortlöpande utifrån vad som är lämpligt med beaktande av fondens tillgångar och dess emissions- och inlösenintervaller.

För en slutna AIF-fond ska en värdering och beräkning enligt första stycket genomföras i samband med en ökning eller minskning av kapitalet i fonden.

Resultaten av en värdering och beräkning enligt första stycket ska delges AIF-fondens investerare i enlighet med vad som följer av fondbestämmelserna, bolagsordningen eller motsvarande.

9 § För fondverksamhet som avser specialfonder gäller, i stället för 8 §, enligt hänvisningen i 12 kap. 7 § vad som följer av 4 kap. 10 § lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Värderingsfunktion

10 § En AIF-förvaltares värderingsfunktion får vara internt eller externt organiserad i enlighet med vad som anges i 11 och 12 §§.

Värderingen ska utföras opartiskt och professionellt.

Krav vid intern värdering

11 § Vid intern värdering ska AIF-förvaltarens ersättningssystem och andra åtgärder säkerställa att intressekonflikter motverkas och att otillbörlig påverkan på de anställda undviks. Den interna värderingen ska organiseras så att den är funktionellt oberoende av portföljförvaltningen.

Krav vid extern värdering

12 § Extern värdering får utföras av en fysisk eller juridisk person som är oberoende av AIF-fonden, AIF-förvaltaren och andra personer med nära anknytning till fonden eller förvaltaren.

AIF-förvaltaren ska kunna visa att den externa värderaren

1. omfattas av registreringsskyldighet enligt lag, andra författningar eller yrkesetiska regler,

2. kan lämna yrkesmässiga garantier för att värderingen kan utföras effektivt, och

3. har utsetts i enlighet med 14 §.

En AIF-fonds förvaringsinstitut får vara extern värderare om utförandet av dess funktion som förvaringsinstitut hålls åtskild från uppgifterna som värderare och att intressekonflikter kan identifieras, hanteras, övervakas och redovisas för AIF-fondens investerare.

En extern värderare får inte uppdra åt någon annan att utföra värderingen.

13 § Bestämmelser om myndighetskontroll av värderingsfunktionen finns i 14 kap. 7 §.

14 § En AIF-förvaltare ansvarar för att AIF-fondens tillgångar värderas korrekt, för beräkningen av fondens nettotillgångsvärde samt för redovisningen av detta värde.

Oberoende av eventuella överenskommelser i avtal, ska en extern värderare vara ansvarig gentemot AIF-förvaltaren för förluster som förvaltaren åsamkas till följd av att den externa värderaren uppsåtligt eller av oaksamhet brustit i utförandet av sina uppgifter.

Uppdragsavtal

15 § En AIF-förvaltare får uppdra åt någon annan att utföra visst arbete eller vissa funktioner om

1. uppdragsavtalet kan motiveras på objektiva grunder,
2. uppdragstagaren är kvalificerad för uppgiften och förfogar över tillräckliga resurser för att utföra den,
3. uppdraget inte hindrar
 - a) förvaltaren från att handla i investerarnas intresse, eller
 - b) Finansinspektionens tillsyn över förvaltaren, och
4. AIF-förvaltaren kan övervaka den anförtrodda verksamheten och ge de anvisningar som behövs för en sund förvaltning samt med omedelbar verkan säga upp avtalet, om det är i investerarnas gemensamma intresse.

AIF-förvaltaren ska underrätta Finansinspektionen om uppdragsavtalet innan det träder i kraft.

Delegering av uppgifter får inte ske i sådan omfattning att AIF-förvaltaren inte längre kan anses utgöra AIF-fondens faktiska förvaltare.

Uppdragsavtal avseende portföljförvaltning eller riskhantering

16 § Uppdragsavtal som omfattar portföljförvaltning eller riskhantering får endast ingås

1. med uppdragstagare som har beviljats tillstånd för diskretionär portföljförvaltning eller registrerats som förvaltare av tillgångar och är föremål för tillsyn, eller
2. om Finansinspektionen i förväg har godkänt uppdragstagaren.

Om uppdragstagaren inte är etablerad inom EES krävs, utöver villkoren i första stycket, att det finns ett samarbete mellan Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i uppdragstagarens hemland.

17 § Ett sådant uppdrag som avses i 16 § får inte ges till AIF-fondens förvaringsinstitut eller till någon som institutet delegerat uppgifter.

Om ett sådant uppdrag som avses i 16 § ges till någon vars intressen kan komma i konflikt med AIF-förvaltarens intressen eller med investerarnas gemensamma intresse måste uppdragstagaren

1. hålla portföljförvaltnings- eller riskhanteringsuppgifterna åtskilda från övriga oförenliga uppgifter, och
2. identifiera, hantera och övervaka intressekonflikterna och redovisa dessa för AIF-fondens investerare.

18 § En uppdragstagare får vidaredelegera ett visst arbete och vissa funktioner till någon annan under förutsättning att

1. AIF-förvaltaren på förhand har godkänt en sådan delegering,
2. Finansinspektionen har underrättats innan avtal om vidaredelegering träder i kraft, och
3. uppdragstagaren fortlöpande övervakar de tjänster som tillhandahålls av den som vidaredelegerats uppgifterna.

Vid vidaredelegering gäller 15–17 §§ i fråga om dem som har delegerats respektive vidaredelegerats uppgifter.

Om den som har vidaredelegerats visst arbete eller vissa funktioner i sin tur uppdrar åt någon annan att utföra sådana uppgifter gäller villkoren i första och andra styckena i tillämpliga delar.

Ansvar

19 § Ett uppdragsavtal enligt 15–18 §§ frångår inte AIF-förvaltaren dess ansvar enligt denna lag.

Uppföranderegler m.m.

Intressekonflikter

20 § En AIF-förvaltare ska vidta alla rimliga åtgärder för att undvika intressekonflikter och för att identifiera, hantera och redovisa dem som trots detta uppkommer.

En AIF-förvaltare ska ha organisatoriska och administrativa system som förhindrar att AIF-fondens intressen eller dess investerares gemensamma intressen påverkas negativt av intressekonflikter.

En investerare i en AIF-fond får inte ges förmånligare villkor än övriga investerare, om det inte framgår av fondens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande.

21 § Om de åtgärder som AIF-förvaltaren har vidtagit enligt 20 § inte är tillräckliga för att förhindra att investerarnas intressen kan komma att påverkas negativt, ska förvaltaren tydligt informera investerarna om arten av eller orsaken till intressekonflikterna innan förvaltaren utför något uppdrag för deras räkning.

En AIF-förvaltare ska vidta åtgärder för att förebygga de problem som orsakar att investerares intressen kan komma att påverkas negativt.

Primärmäklare

22 § Om en AIF-förvaltare använder sig av en primärmäklares tjänster ska villkoren för samarbetet anges i ett skriftligt avtal. I avtalet ska särskilt anges om det finns möjligheter till överföring av och förfoganderätt över AIF-fondens tillgångar. Avtalet får inte stå i strid mot AIF-fondens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande och ska innehålla en bestämmelse om att AIF-fondens förvaringsinstitut ska få del av innehållet i avtalet.

Ersättningssystem

23 § En AIF-förvaltare ska ha ett ersättningssystem som främjar en sund och effektiv riskhantering.

Särskilda krav för AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär förvaltning investeringsportföljer

24 § En AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer får inte placera en sådan investerares tillgångar i en AIF-fond som förvaltaren direkt eller på någon annans uppdrag förvaltar, om inte investeraren har godkänt detta på förhand.

Tystnadsplikt

25 § Enskildas förhållanden till en AIF-fond, en AIF-förvaltare eller ett förvaringsinstitut får inte obehörigen röjas.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Uppgiftsskyldighet

26 § En AIF-förvaltare och ett förvaringsinstitut är skyldiga att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till förvaltaren och institutet, om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledare eller om det i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol begärs av åklagare.

Om skyldighet för AIF-förvaltare och förvaringsinstitut att lämna uppgifter till överförmyndaren finns bestämmelser i 16 kap. 10 a § föräldrabalken.

9 kap. Förvaringsinstitut*Allmänna bestämmelser om förvaringsinstitut*

1 § En AIF-förvaltare ska för varje AIF-fond som förvaltaren förvaltar utse ett förvaringsinstitut.

Förvaringsinstitutet ska handla hederligt, rättvist, oberoende och professionellt samt utslutande i AIF:ens och investerarnas intresse.

2 § Ett förvaringsinstitut ska hålla verksamhet som förvaringsinstitut åtskild från verksamheter som kan komma i konflikt med AIF-förvaltarens, AIF:ens eller investerarnas intressen.

Förvaringsinstitutet ska identifiera, hantera och övervaka eventuella intressekonflikter. Sådana konflikter ska redovisas för fondens investerare.

Skriftligt avtal

3 § AIF-förvaltaren eller AIF-fonden och förvaringsinstitutet ska ingå ett skriftligt avtal som reglerar förhållandet mellan parterna. I avtalet ska bland annat anges det informationsutbyte och den samordning som krävs för att institutet ska kunna utföra sina uppgifter för fondens räkning i enlighet med kraven i denna lag och andra författningar.

4 § Ett förvaringsinstitut för en EES-baserad AIF-fond ska vara

1. ett kreditinstitut som
 - a) har stadgeenligt säte inom EES, och
 - b) har beviljats tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG,
2. ett värdepappersföretag som
 - a) har stadgeenligt säte inom EES,
 - b) omfattas av kapitalkraven i enlighet med artikel 20.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG av den 14 juni 2006 om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut (omarbetning)⁹, och
 - c) har beviljats tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG, inbegripet sidotjänster för förvaring och handhavande av finansiella instrument för kunders räkning och som har egna medel motsvarande det startkapital som anges i artikel 9 i det direktivet, eller
3. andra institut som står under fortlöpande tillsyn och som den 21 juli 2011 hör till de kategorier som har godtagits såsom förvaringsinstitut enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG.
Förvaringsinstitutet ska vara etablerat i AIF-fondens hemland.

Icke EES-baserade AIF-fonders förvaringsinstitut

5 § Som förvaringsinstitut för icke EES-baserade AIF-fonder kan utses kreditinstitut eller annan enhet av samma slag som anges i 4 § första stycket 1 och 2 utan att villkoren däri är uppfyllda, under förutsättning att förvaringsinstitutet uppfyller kraven i 6 §.

Ett förvaringsinstitut enligt första stycket ska vara etablerat i det tredje land där AIF-fonden är etablerad eller i hemlandet för den AIF-förvaltare som förvaltar fonden.

Särskilda krav på förvaringsinstitut utanför EES

6 § Ett utsett förvaringsinstitut som är etablerat utanför EES ska vid varje tidpunkt

1. omfattas av effektiv reglering, inbegripet minimikapitalkrav, och effektiv tillsyn av verksamheten med samma verkan som unionsrätten, och
2. enligt avtal vara ansvarigt gentemot AIF-fonden eller dess investerare i enlighet med 17–20 §§ samt uttryckligen utfästa sig att uppfylla villkoren i 13–16 §§.

Mellan det land där förvaringsinstitutet är etablerat och de länder inom EES där den icke EES-baserade AIF-fondens aktier eller andelar avses att marknadsföras samt, i förekommande fall, AIF-förvaltarens hemland ska det fortlöpande finnas

⁹ EUT L 177, 30.6.2006, s. 201 (Celex 32006L0049), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU (EUT L 331, 15.12.2010, s. 120, Celex32010L0078).

1. en skriftlig överenskommelse som uppfyller bestämmelserna i artikel 26 i OECD:s modellavtal för skatter på inkomst och förmögenhet och som säkerställer ett effektivt informationsutbyte i skatteärenden, och

2. en skriftlig överenskommelse mellan ländernas behöriga myndigheter om samarbete och informationsutbyte.

Landet där förvaringsinstitutet är etablerat ska också ha vidtagit nödvändiga åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Förvaringsinstitut för vissa typer av slutna AIF-fonder

7 § För en AIF-fond får till förvaringsinstitut utses andra än sådana som anges i 4 och 5 §§, om

1. investerarna saknar rätt till inlösen under fem år från den första investeringen, och

2. fonden enligt sin investeringsstrategi

a) generellt inte investerar i finansiella instrument som kräver depåförvaring, eller

b) generellt investerar i emittenter eller onoterade företag för att förvärva kontroll enligt 11 kap.

En fysisk eller juridisk person får utses till förvaringsinstitut för sådana AIF-fonder som avses i första stycket om

1. funktionen som förvaringsinstitut utgör en del av den fysiska eller juridiska personens yrkes- eller affärsverksamhet för vilken gäller registreringsskyldighet enligt lag, andra författningar eller yrkesetiska regler, och

2. det finns finansiella och yrkesmässiga garantier för att relevanta förvaringsinstitutsuppgifter och därmed förenade åtaganden kan utföras på ett effektivt sätt.

Begränsningar på grund av intressekonflikter

8 § En AIF-förvaltare får inte utses som förvaringsinstitut.

Första stycket gäller även för en primärmäklare som verkar som motpart till en AIF-fond för vilken den är primärmäklare, om inte verksamheten som förvaringsinstitut hålls åtskild från tillhandahållandet av tjänster i egenskap av primärmäklare. En sådan mäklare ska dessutom ha rutiner för att kunna identifiera, hantera, övervaka och redovisa intressekonflikter för AIF-fondens investerare.

Förvaringsinstitutets uppgifter

Övervakning av penningflöden

9 § Förvaringsinstitutet har till uppgift att övervaka AIF-fondens penningflöden.

Förvaringsinstitutet ska särskilt se till att betalningar som mottagits från investerare och alla likvida medel i AIF-fonden bokförs på likvidkonton som har öppnats i AIF-fondens namn eller i AIF-förvaltarens eller förvaringsinstitutets namn för fondens räkning.

Likvidkonton enligt första stycket ska öppnas hos sådana enheter som avses i artikel 18.1.a–c i kommissionens direktiv 2006/73/EG av den 10 augusti 2006 om genomförandet av Europaparlamentets och rådets

direktiv 2004/39/EG vad gäller organisatoriska krav och villkor för verksamheten i värdepappersföretag, och definitioner för tillämpning av det direktivet¹⁰. Likvidkonton får även öppnas hos någon annan enhet av samma slag, på relevanta marknader där sådana konton krävs, om enheten är föremål för effektiv reglering av och tillsyn över verksamheten, som har samma verkan som unionsrätten och som genomdrivs effektivt och i enlighet med principerna i artikel 16 i nämnda direktiv.

Om likvidkontot har öppnats i förvaringsinstitutets namn för AIF-fondens räkning får medel som tillhör förvaringsinstitutet eller sådana enheter som avses i andra stycket inte finnas på samma konto.

Förvaring av AIF-fondens tillgångar

10 § Förvaringsinstitutet ska

1. depåförvara

a) alla finansiella instrument som kan registreras på ett konto för finansiella instrument som har öppnats hos förvaringsinstitutet, och

b) alla finansiella instrument som fysiskt kan levereras till förvaringsinstitutet, samt

2. kontrollera AIF-förvaltarens, för AIF-fondens räkning, eller AIF-fondens äganderätt till övriga tillgångar samt föra och hålla ett uppdaterat register över dem.

Förvaringsinstitutet får inte utan godkännande av AIF-förvaltaren eller AIF-fonden förfoga över de tillgångar som avses i första stycket.

11 § För att fullgöra sina uppgifter enligt 10 § första stycket 1 ska förvaringsinstitutet se till att alla finansiella instrument registreras på ett separat konto hos institutet i AIF-fondens namn, eller i AIF-förvaltarens namn för fondens räkning, och i enlighet med principerna i artikel 16 i kommissionens direktiv 2006/73/EG.

För att fullgöra sina uppgifter enligt 10 § första stycket 2 ska förvaringsinstitutet lägga uppgifter eller handlingar från AIF-förvaltaren eller AIF-fonden samt andra tillgängliga handlingar till grund för sin bedömning av äganderätten till tillgångarna.

Förvaringsinstitutets övriga uppgifter

12 § Förvaringsinstitutet ska, utöver vad som anges i 9 och 10 §§, verkställa AIF-förvaltarens instruktioner, om de inte strider mot bestämmelserna i denna lag eller annan författning, fondbestämmelserna eller bolagsordningen, samt se till att

1. försäljning, emission, återköp, inlösen och makulering av andelar eller aktier i AIF-fonden genomförs enligt bestämmelserna i denna lag, kommissionens förordning (EU) nr XXX/201X av den X X XXX om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU, fondbestämmelserna eller bolagsordningen,

2. värdet av andelarna eller aktierna i AIF-fonden beräknas enligt denna lag, kommissionens förordning (EU) nr XXX/201X av den X X

¹⁰ EUT L 241, 2.9.2006, s. 26 (Celex 32006L0073).

XXX om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU, fondbestämmelserna eller bolagsordningen,

3. ersättningar för transaktioner som berör en AIF-fonds tillgångar betalas in till fonden utan dröjsmål, och

4. AIF-fondens intäkter används enligt bestämmelserna i denna lag, kommissionens förordning (EU) nr XXX/201X av den X X XXX om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU, fondbestämmelserna eller bolagsordningen.

Uppdragsavtal

13 § Förvaringsinstitutet får inte uppdra åt annan att utföra andra förvaringsinstitutsfunktioner än förvaring av tillgångar och kontroll av äganderätten enligt 10 §.

Delegering enligt första stycket förutsätter att förvaringsinstitutet

1. kan visa att det finns ett objektiva skäl för delegering av uppgifterna och att avsikten inte är att kringgå kraven i denna lag eller annan författning,

2. har handlat professionellt vid valet av uppdragstagare, och

3. regelbundet övervakar uppdragstagaren och dennes rutiner avseende delegerade uppgifter.

Övriga villkor för uppdragsavtal

14 § Förvaringsinstitutet ska, utöver vad som anges i 13 § och, om inget annat följer av 15 §, förvissa sig om att uppdragstagaren

1. har den struktur och den sakkunskap som krävs i förhållande till uppdraget,

2. omfattas av en effektiv reglering, inbegripet minimikapitalkrav, avseende depåförvaringsuppgifter, effektiv tillsyn över verksamheten i den berörda jurisdiktionen och regelbunden extern granskning för att säkerställa att de finansiella instrumenten finns i uppdragstagarens besittning,

3. håller de anförtrodda tillgångarna åtskilda från egna och andras tillgångar så att de alltid går att identifiera,

4. använder AIF-fondens tillgångar endast om AIF-förvaltaren eller AIF-fonden har gett sitt godkännande och efter anmälan till förvaringsinstitutet, samt

5. uppfyller de allmänna skyldigheter och respekterar de förbud som anges i 1, 2, 10 och 11 §§.

Särskilda bestämmelser vid uppdragsavtal avseende depåförvaringsuppgifter utanför EES

15 § Om lagstiftningen i ett land utanför EES kräver att vissa finansiella instrument depåförvaras av en lokal enhet och det inte finns någon sådan enhet som uppfyller kraven i 14 § 2, får förvaringsinstitutet ändå uppdra depåförvaringsfunktioner åt enheten. Detta får dock ske endast i den omfattning som är nödvändig enligt tredjelandets lagstiftning och endast så länge det inte finns lokala enheter som uppfyller dessa krav.

För delegering enligt första stycket krävs dessutom att

1. AIF-fondens investerare dessförinnan har informerats om att delegeringen är nödvändig enligt tredjelandets lagstiftning och om de omständigheter som motiverar delegeringen, och

2. AIF-förvaltaren eller fonden har gett instruktioner till förvaringsinstitutet att delegera depåförvaringen av de finansiella instrumenten till en lokal enhet.

Vidaredelegering

16 § En uppdragstagare får vidaredelegera uppgifter enligt 13 §, om samtliga villkor som uppställs för förvaringsinstitutets delegering är uppfyllda. I sådant fall ska även det som anges i 17–20 §§ gälla i förhållande till dem som har delegerats respektive vidaredelegerats uppgifter.

Ansvar vid förlust av finansiella instrument som depåförvaras

17 § Om förvaringsinstitutet eller dess uppdragstagare har förlorat finansiella instrument som depåförvarats enligt 10 § första stycket 1, ska institutet utan onödigt dröjsmål återlämna finansiella instrument av identisk typ eller ett belopp motsvarande värdet till AIF-fonden eller dess förvaltare för fondens räkning.

Förvaringsinstitutet är inte ansvarigt enligt första stycket om institutet kan visa att förlusten är orsakad av en yttre händelse utanför institutets rimliga kontroll, och vars konsekvenser var omöjliga att undvika trots vidtagande av alla rimliga ansträngningar. Förvaringsinstitutet är inte heller skadeståndsskyldigt om förutsättningarna enligt 20 eller 21 § är uppfyllda.

Ansvar för övriga skador

18 § Om AIF-fonden eller dess investerare tillfogats annan skada än sådan som avses i 17 § genom att förvaringsinstitutet uppsåtligen eller av oaktsamhet har överträtt denna lag eller andra författningar som reglerar verksamheten, ska institutet ersätta skadan.

19 § Ett uppdrag åt annan att utföra förvaring av tillgångar och kontroll av äganderätten enligt 10 § fråntar inte förvaringsinstitutet dess ansvar enligt denna lag. Detta gäller även om uppdragstagaren har vidaredelegerat uppgiften.

Ansvarsbefrielse

20 § Trots vad som anges i 19 § får förvaringsinstitutet befrias från ansvar för förlust av finansiella instrument som depåförvarats av en uppdragstagare, om förvaringsinstitutet kan visa att

1. samtliga krav för delegering enligt 13 och 14 §§ är uppfyllda,
2. det finns ett skriftligt avtal mellan institutet och uppdragstagaren som uttryckligen överför ansvaret till uppdragstagaren och gör det möjligt för AIF-förvaltaren eller AIF-fonden, eller institutet för deras räkning, att framställa krav mot uppdragstagaren, och
3. det finns ett skriftligt avtal mellan institutet och AIF-förvaltaren eller AIF-fonden som uttryckligen tillåter, och fastställer ett objektiva skäl för, ansvarsbefrielse för institutet.

21 § Om förvaringsinstitutet har delegerat depåförvaringsuppgifter enligt 15 § får institutet befrias från ansvar för förlust av finansiella instrument, om

1. AIF-fondens fondbestämmelser eller bolagsordning uttryckligen tillåter en sådan ansvarsbefrielse,
2. AIF-fondens investerare, innan de gjorde sin investering, har blivit korrekt informerade om möjligheten till och förutsättningarna för en sådan ansvarsbefrielse,
3. AIF-förvaltaren eller AIF-fonden har gett instruktioner till förvaringsinstitutet om att delegera depåförvaringen av de finansiella instrumenten till en lokal enhet i tredjelandet,
4. det finns ett skriftligt avtal mellan förvaringsinstitutet och AIF-förvaltaren eller AIF-fonden som uttryckligen tillåter en sådan befrielse, och
5. det finns ett skriftligt avtal mellan förvaringsinstitutet och uppdragstagaren som uttryckligen överför ansvaret till uppdragstagaren och gör det möjligt för AIF-förvaltaren eller AIF-fonden, eller institutet för deras räkning, att framställa krav mot uppdragstagaren för förlust av finansiella instrument.

Ansvars för förvaringsinstitut för specialfonder

22 § För förvaringsinstitut för specialfonder gäller, i stället för vad som anges i 17–21 §§, att om en fondandelsägare eller en AIF-förvaltare tillfogats skada genom att förvaringsinstitutet överträtt denna lag eller fondbestämmelserna ska institutet ersätta skadan.

Förvaringsinstitutets informationsskyldighet

23 § På begäran av sina behöriga myndigheter ska ett förvaringsinstitut lämna all information som institutet har fått vid utförandet av förvaringsuppgifter och som AIF-fondens och AIF-förvaltarens behöriga myndigheter kan behöva. Förvaringsinstitutets behöriga myndigheter ska utan dröjsmål lämna den mottagna informationen till fondens och förvaltarens behöriga myndigheter.

10 kap. Informationskrav

Informationsbroschyr

1 § För varje EES-baserad AIF-fond som AIF-förvaltaren förvaltar och för varje AIF-fond som förvaltaren marknadsför inom EES ska det finnas en aktuell informationsbroschyr. Informationsbroschyren ska innehålla uppgifter om

1. fondens investeringsstrategi,
2. var mottagar-AIF-fonden är etablerad om AIF-fonden är en matar-AIF-fond samt information om var de underliggande fonderna är etablerade om AIF-fonden är en fond-i-fond,
3. de tillgångsslag vilka fonden får placera i och fondens riskprofil, inklusive information om användande av finansiell hävstång,
4. de viktigaste rättsliga följderna av en investering i fonden,
5. AIF-förvaltare, förvaringsinstitut, revisorer och andra tjänsteleverantörer,

6. ansvarsförsäkring eller tillgängliga medel för att täcka eventuella skadeståndsanspråk i enlighet med 7 kap. 5 §,

7. delegering av förvaltnings- och förvaringsfunktioner,

8. principer och rutiner för värdering av tillgångarna i fonden,

9. hantering av likviditetsrisker och rätt till inlösen samt förfarande och villkor för emission och försäljning av andelar eller aktier,

10. avgifter och andra kostnader samt maximibelopp för direkta och indirekta avgifter och kostnader som belastar fondens investerare,

11. förvaltarens principer för likabehandling av investerare och rätt till förmånligare villkor för någon investerare i fonden,

12. fondens primärmäklare samt relevanta arrangemang mellan sådan mäklare och fonden,

13. hur och när regelbunden information om fonden enligt 8 och 9 §§ lämnas,

14. den senaste årsberättelsen enligt 4 § och det senaste beräknade nettotillgångsvärdet eller marknadsvärdet för fondens andelar eller aktier, samt

15. historisk avkastning.

För en AIF-fond som omfattas av ett krav på att offentliggöra prospekt behöver AIF-förvaltaren endast lämna information enligt första stycket som inte redan framgår av prospektet.

Faktablad

2 § För AIF-fonder som en AIF-förvaltare marknadsför i Sverige till icke-professionella investerare ska det finnas ett aktuellt faktablad.

Faktabladet ska på ett lättbegripligt sätt och i sammanfattning innehålla den grundläggande information som behövs för att investerare ska kunna bedöma AIF-fonden och den risk som är förenad med att investera i den.

Innehållet i faktabladet ska vara rättvisande och tydligt och får inte vara vilseledande. Det ska stämma överens med relevanta delar i informationsbroschyren.

Av faktabladet ska AIF-fondens rättsliga ställning framgå.

Om faktablad inte lämnas ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket den lagen.

Tillhandahållande av information om AIF-fonder som marknadsförs i Sverige till icke-professionella investerare

3 § Informationsbroschyren och faktabladet ska på begäran kostnadsfritt tillhandahållas den som avser att köpa aktier eller andelar i en AIF-fond som marknadsförs i Sverige till icke-professionella investerare. Denne ska, med undantag för de fall som avses i 8 kap. 22 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, även utan begäran tillhandahållas faktabladet i god tid innan avtal ingås.

Om AIF-förvaltaren genom marknadsföring erbjuder allmänheten att köpa aktier eller andelar i en AIF-fond som avses i första stycket, ska det av erbjudandet framgå att det finns ett faktablad och en informationsbroschyr och var dessa finns att tillgå.

Årsberättelse

4 § En AIF-förvaltare ska inom sex månader från utgången av varje räkenskapsår tillhandahålla en årsberättelse för varje

1. EES-baserad AIF-fond som förvaltaren förvaltar, och
2. AIF-fond som förvaltaren marknadsför inom EES.

Årsberättelsen ska på begäran lämnas till fondens investerare. Årsberättelsen ska göras tillgänglig för Finansinspektionen och, om fondens hemland inte är Sverige, den behöriga myndigheten i AIF-fondens hemland.

En AIF-förvaltare som förvaltar en AIF-fond som omfattas av ett krav på att offentliggöra en årsredovisning i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv 2001/34/EG¹¹, ska på begäran av AIF-fondens investerare lämna den kompletterande information som anges i 5 §, om den inte redan framgår av årsredovisningen.

5 § Årsberättelsen ska innehålla

1. en balansräkning eller motsvarande,
2. en resultaträkning eller motsvarande,
3. en verksamhetsberättelse,
4. information om väsentliga förändringar i den information som ska lämnas i informationsbroschyren enligt 1 §, och
5. information om ersättningar.

Uppgifterna om räkenskaperna i årsberättelsen ska sammanställas i enlighet med

1. bestämmelserna om redovisning i AIF-fondens hemland eller, om det är fråga om en icke EES-baserad AIF-fond, i det land där fonden är etablerad, samt
2. AIF-fondens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande.

6 § Information om ersättningar i enlighet med 5 § första stycket 5 ska innehålla

1. det sammanlagda ersättningsbeloppet till anställda under året fördelat på fasta och rörliga ersättningar med uppgift om antal ersättningsmottagare, samt
2. totalt ersättningsbelopp till verkställande ledning och anställda som väsentligt påverkar AIF-fondens riskprofil.

Om AIF-fonden har betalat ut särskilda vinstandelar till AIF-förvaltaren ska information och beloppsuppgifter avseende de särskilda vinstandelarna lämnas.

7 § AIF-förvaltaren eller AIF-fondens revisorer ska granska de räkenskaper som ligger till grund för årsberättelsen. Granskningen ska utföras av någon med behörighet att utföra revision i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lag-

¹¹ EUT L 390, 31.12.2004 s. 38 (Celex 32004L0109).

stadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning¹². Revisionsberättelsen, med eventuella anmärkningar, ska i sin helhet återges i årsberättelsen.

Revisionen av räkenskaperna i årsberättelsen för en icke EES-baserad AIF-fond får utföras i enlighet med internationella revisionsstandarder som är tillämpliga i det land där fonden är etablerad.

Information om förvaringsinstitutets ansvar

8 § En AIF-förvaltare ska informera investerare innan de investerar i en AIF-fond, om det finns avtal genom vilket förvaringsinstitutet har fri-skrivit sig från ansvar för förlust av finansiella instrument som depå-förvaras av tredje part.

En AIF-förvaltare ska utan dröjsmål informera investerare om ändringar som rör förvaringsinstitutets ansvar.

Information om risk och likviditetshantering

9 § En AIF-förvaltare ska för varje EES-baserad AIF-fond som AIF-förvaltaren förvaltar och för varje AIF-fond som förvaltaren marknadsför inom EES regelbundet lämna information till investerarna om

1. andelen illikvida tillgångar i fonden,
2. förändringar i fondens likviditetshantering, och
3. fondens aktuella riskprofil och de riskhanteringssystem som tillämpas.

Information om finansiell hävstång

10 § En AIF-förvaltare som förvaltar EES-baserade AIF-fonder som använder finansiell hävstång eller som inom EES marknadsför AIF-fonder som använder finansiell hävstång, ska för varje sådan AIF-fond regelbundet lämna information till investerarna om

1. det totala beloppet för den finansiella hävstång som fonden använt,
2. förändringar i den högsta nivå av finansiell hävstång som förvaltaren får använda för fondens räkning, samt
3. rätt att förfoga över säkerheter eller andra garantier som har lämnats enligt ordningen för finansiell hävstång.

11 kap. Särskilt om förvärv av onoterade företag och emittenter

Kontroll över onoterade företag och emittenter

1 § En AIF-fond har kontroll över ett onoterat företag om AIF-fonden innehar mer än 50 procent av rösterna i företaget.

Vid beräkningen av AIF-fondens innehav ska, förutom innehav i fonden, räknas med aktieinnehav

1. i andra AIF-fonder som förvaltas av samma AIF-förvaltare, om det finns en överenskommelse mellan fonderna avseende kontrollen av företaget,

¹² EUT L 157, 9.6.2006, s. 87 (Celex 32006L0043).

2. i AIF-fonder som förvaltas av andra AIF-förvaltare, om det finns en överenskommelse mellan dem och en eller flera av AIF-förvaltarens fonder avseende kontrollen av företaget,

3. i företag som kontrolleras av en AIF-fond som AIF-förvaltaren förvaltar, och

4. av andra, fysiska eller juridiska personer, som innehar aktierna i eget namn men som agerar för AIF-fonden eller ett företag som kontrolleras av fonden.

Beräkningen av rösträttsandelen ska ske med utgångspunkt i alla aktier som det onoterade företaget har gett ut, även om rösträtten för vissa aktier inte kan utövas.

2 § En AIF-fond har kontroll över en emittent med säte i Sverige om AIF-fonden innehar tre tiondelar av röstetalet för samtliga aktier.

Vid beräkningen av innehavet ska 1 § andra och tredje styckena tillämpas.

För emittenter med säte i en annan medlemsstat ska definitionen av kontroll i den medlemsstatens lag gälla.

3 § Bestämmelserna i detta kapitel om kontroll över onoterade företag ska inte tillämpas på innehav i företag som är

1. små eller medelstora företag i den mening som avses i artikel 2.1 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 avseende definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag, eller

2. specialföretag vars syfte är att förvärva, inneha eller administrera fastigheter.

4 § En AIF-förvaltare ska underrätta Finansinspektionen, om förvärv eller överlåtelser av aktier i ett onoterat företag leder till att andelen rösträtter som innehas av en AIF-fond som förvaltaren förvaltar överskrider eller underskrider tröskelvärdena 10, 20, 30, 50 och 75 procent.

5 § Om förvärv eller överlåtelser i en AIF-fond som förvaltaren förvaltar leder till att fonden ensam eller tillsammans med andra, enligt 1 § andra stycket, fått kontroll över ett onoterat företag, ska förvaltaren underrätta Finansinspektionen, företaget och företagets kända aktieägare.

En sådan underrättelse ska innehålla information om andelen rösträtter som förvaltaren kontrollerar och om hur rösträtterna förvärvades, vilka tidigare aktieägare som varit involverade i transaktionen, vilka fysiska eller juridiska personer som utövat rösträtten samt eventuella överlåtelsekedjor. Underrättelsen ska även ange datum för när kontrollen förvärvades.

6 § I en underrättelse enligt 5 § till företaget ska AIF-förvaltaren begära att företagets styrelse utan onödigt dröjsmål informerar arbetstagarrepresentanterna eller, om sådana inte finns, de anställda, om förvärvet av kontroll och den information som avses i 5 § andra stycket.

7 § Underrättelser enligt 4 och 5 §§ ska skickas så snart som möjligt, dock senast tio arbetsdagar efter det att något tröskelvärde har passerats eller kontrollen har uppnåtts.

8 § En AIF-förvaltare, vars fonder har förvärvat kontroll över ett onoterat företag eller en emittent, ska underrätta Finansinspektionen, företaget och företagets kända aktieägare om

1. vilka fonder som har förvärvat kontroll,
2. den policy som tillämpas för att förebygga och hantera intressekonflikter, särskilt mellan förvaltaren, fonden och företaget, inbegripet uppgifter om de särskilda skyddsmekanismer som inrättats för att se till att alla avtal mellan förvaltaren eller fonden och företaget ingås enligt normala marknadsmässiga villkor (armlängdsprincipen), och
3. den policy som tillämpas för företagets externa och interna kommunikation, särskilt till de anställda.

En AIF-förvaltare ska också, vid förvärv av kontroll i ett onoterat företag, underrätta företaget och kända aktieägare om sina avsikter i fråga om det onoterade företagets framtida verksamhet och förväntade effekter på sysselsättningen, inbegripet väsentliga ändringar i anställningsvillkoren. Förvaltaren ska begära att styrelsen informerar arbetstagarrepresentanter eller, om sådana inte finns, de anställda om detta.

En AIF-förvaltare ska, vid förvärv av kontroll i ett onoterat företag, informera Finansinspektionen och investerarna i fonden om hur förvärvet har finansierats.

9 § Årsredovisningen i ett onoterat företag som kontrolleras av en AIF-fond, eller AIF-fondens egen årsberättelse, ska innehålla en rättvisande översikt över utvecklingen av företagets verksamhet som återspeglar situationen i slutet av den period som omfattas av årsredovisningen. Årsredovisningen ska även innehålla uppgifter om

1. bolagets förväntade framtida utveckling,
2. viktiga händelser som har inträffat efter räkenskapsårets slut, och
3. den information om förvärv av egna aktier som föreskrivs i artikel 22.2 i rådets direktiv 77/91/EEG.

AIF-förvaltaren ska begära att styrelsen i det onoterade företaget informerar arbetstagarrepresentanter eller, om sådana inte finns, de anställda, om årsredovisningen för det onoterade företaget eller ta in årsredovisningsinformationen för varje onoterat företag i sin egen redovisning.

AIF-förvaltaren ska se till att

1. styrelsen lämnar information enligt första stycket 1 till arbetstagarrepresentanter eller de anställda senast fyra månader efter utgången av företagets räkenskapsår, och
2. information enligt första stycket 2 görs tillgänglig för fondens investerare senast fyra månader efter utgången av företagets räkenskapsår, om informationen finns tillgänglig. I vart fall ska informationen göras tillgänglig samtidigt med företagets årsredovisning.

10 § En AIF-förvaltare, vars fonder får kontroll över ett onoterat företag eller en emittent, får under 24 månader efter förvärvet inte underlätta, stödja, rösta för eller ge instruktioner om följande.

1. Utdelningar till aktieägarna när nettotillgångarna enligt företagets årsredovisning på bokslutsdagen för det senaste räkenskapsåret understiger eller, till följd av en sådan utdelning skulle understiga, det tecknade kapitalet jämte de reserver som inte får utdelas enligt lag eller bolagsordning. Om den icke inbetalade delen av det tecknade kapitalet inte ingår i tillgångarna enligt balansräkningen, ska detta belopp dras av från det tecknade kapitalet.

2. Utdelningar till aktieägarna som skulle överstiga vinsten för det senast avslutade räkenskapsåret jämte balanserad vinst och belopp från reserver som får användas för detta och med avdrag för balanserad förlust och belopp som enligt lag eller bolagsordning har avsatts till reserver.

3. Förvärv av egna aktier som företaget gör, inbegripet aktier som tidigare förvärvats av företaget samt innehas av det och aktier som förvärvats av personer som agerar i eget namn men för företagets räkning, och som skulle leda till att nettotillgångarna understiger det belopp som anges i 1.

För förvärv av egna aktier ska, utöver vad som anges i första stycket 3, gälla punkterna b–h i artikel 20.1 i Rådets andra direktiv 77/91/EEG av den 13 december 1976 om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen när det gäller att bilda ett aktiebolag samt att bevara och ändra dettas kapital, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga¹³.

En AIF-förvaltare ska göra sitt yttersta för att förhindra sådana utdelningar, kapitalminskningar, aktieinlösen eller förvärv av egna aktier som avses i första och andra styckena.

12 kap. Särskilt om specialfonder

Specialfondens rättsliga ställning

1 § En specialfond kan inte förvärva rättigheter eller ta på sig skyldigheter. Fonden kan inte heller föra talan inför domstol eller någon annan myndighet.

Egendom som ingår i en specialfond får inte utmätas.

Fondandelsägarna svarar inte för förpliktelser som avser fonden.

Lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt ska inte tillämpas på delägarskap i en specialfond.

Förvaltningen av en specialfond

2 § AIF-förvaltaren företräder andelsägarna i alla frågor som rör en specialfond. AIF-förvaltaren handlar vid förvaltningen av fonden i eget namn och ska därvid ange fondens beteckning.

¹³ EGT L 26, 31.1.1977, s. 1 (Celex 31977L0091), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/109/EG av den 16 september 2009 om ändring av rådets direktiv 77/91/EEG, 78/855/EEG och 82/891/EEG och av direktiv 2005/56/EG vad gäller rapporterings- och dokumentationskrav i samband med fusioner och delningar (EUT L 259, 2.10.2009, s. 14, Celex 32009L0109).

AIF-förvaltaren får använda tillgångarna i en specialfond för att fullgöra förpliktelser som ingått som ett led i förvaltningen av fonden och för att ställa säkerhet för fullgörandet av sådana förpliktelser.

Vid förvaltningen av en specialfond ska AIF-förvaltaren handla utslutande i fondandelsägarnas gemensamma intresse.

AIF-förvaltaren ska handla oberoende av förvaringsinstitutet.

3 § En AIF-förvaltare får inte ha hand om egendom som ingår i en specialfond som AIF-förvaltaren förvaltar.

4 § Om en fondandelsägare tillfogats skada genom att AIF-förvaltaren överträtt denna lag eller fondbestämmelserna, ska AIF-förvaltaren ersätta skadan.

Fondbestämmelser

5 § För varje specialfond ska det finnas fondbestämmelser som upprättas av AIF-förvaltaren. För fondbestämmelserna ska 4 kap. 8–9 b §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder tillämpas. Vad som där anges om investeringsfond ska avse specialfond och vad som anges om fondbolag ska avse AIF-förvaltare.

6 § I fondbestämmelserna ska det anges om fonden riktar sig till allmänheten eller till en avgränsad krets investerare. I det senare fallet ska kretsen anges. Fondbestämmelserna ska även innehålla upplysning om

1. i vilka avseenden fonden avviker från vad som gäller för investeringsfonder,
2. vilken risknivå som eftersträvas, och
3. vilket riskmått som används.

Fondandelar och inlösen av fondandelar

7 § För andelar i en specialfond och inlösen av sådana andelar ska 4 kap. 10–14 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder tillämpas. Vad som där anges om investeringsfond ska avse specialfond och vad som anges om fondbolag ska avse AIF-förvaltare.

8 § Fondbestämmelserna för en specialfond får, under förutsättning av Finansinspektionens godkännande, innehålla begränsningar av möjligheten att förvärva fondandelar. Specialfonder som marknadsförs till icke-professionella investerare måste vara öppna för inlösen av andelar minst en gång om året.

Information om specialfonder

9 § Informationsbroschyren för en specialfond som ska marknadsföras i Sverige till icke-professionella investerare ska, utöver vad som anges i 11 kap. 1 §, innehålla fondbestämmelserna för fonden. Därutöver ska det på en framträdande plats i informationsbroschyren och allt övrigt marknadsföringsmaterial avseende fonden anges

1. om fondens värde kan variera kraftigt på grund av fondens sammansättning och de förvaltningsmetoder AIF-förvaltaren använder sig av, och
2. att fonden är en specialfond.

10 § För specialfonder som ska marknadsföras i Sverige till icke-professionella investerare ska 4 kap. 17 § lagen (2004:46) om investeringsfonder tillämpas. Vad som där anges om investeringsfond ska avse specialfond och vad som anges om fondbolag ska avse AIF-förvaltare.

Årsberättelse och halvårsredogörelse

11 § En AIF-förvaltare som förvaltar en specialfond som ska marknadsföras i Sverige till icke-professionella investerare ska för sådana fonder tillhandahålla

1. en halvårsredogörelse för räkenskapsårets första sex månader inom två månader från halvårets utgång, och

2. i stället för vad som anges i 10 kap. 4 § första meningen, en årsberättelse senast fyra månader efter utgången av varje räkenskapsår.

Den senaste årsberättelsen och, i förkommande fall, halvårsredogörelse som publicerats därefter ska på begäran kostnadsfritt tillhandahållas den som avser att köpa andelar i en sådan specialfond som avses i första stycket. AIF-förvaltaren ska i samband med att förvaltaren lämnar den information som avses i 9 § tillfråga andelsägarna om de vill ha årsberättelsen och halvårsredogörelsen.

Information om kostnader

12 § För specialfonder som marknadsförs till icke-professionella investerare ska 4 kap. 22–23 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder tillämpas. Vad som där anges om värdepappersfond ska avse specialfond och vad som anges om fondbolag ska avse AIF-förvaltare.

Placeringsbestämmelser

13 § Finansinspektionen ska vid godkännandet av fondbestämmelserna för en specialfond pröva om fonden har en lämplig fördelning av placeringar med hänsyn till de krav som bör uppställas på riskspridning.

För förvaltningen av medlen i en specialfond gäller bestämmelserna i 5 kap. lagen (2004:46) om investeringsfonder, om inte Finansinspektionen har tillåtit undantag. Derivatinstrument får dock ha andra underliggande tillgångar än dem som anges i 5 kap. 12 § lagen om investeringsfonder, om instrumenten är föremål för handel på någon finansiell marknad och inte medför en skyldighet att leverera den underliggande tillgången.

14 § Om medel i en specialfond till minst 85 procent av fondens värde ska placeras i andelar i en investeringsfond eller i en specialfond tillämpas 5 a kap. 5 § första stycket och andra stycket 1–6, 6 § första stycket, 8 §, 9 §, 11–16 §§, 18–20 §§, 22–25 §§, 27 § första och andra styckena, 29 §, 30 § 2, 31 §, 33–37 §§, 38 § första stycket 2 och andra stycket, 39 §, 41–46 §§, 49 § första stycket, 50 och 51 §§, 52 § 1, 53 § samt 54 § 1 och 2 lagen (2004:46) om investeringsfonder. Det som anges om en investeringsfond eller en matar-fond ska avse specialfonden och det som anges om en mottagarfond ska avse den fond som specialfondens medel placeras i. Hänvisningar till placering enligt 9 § ska avse en specialfonds placering enligt denna paragraf.

15 § En AIF-förvaltare ska för varje specialfond som marknadsförs till icke-professionella investerare beräkna och till Finansinspektionen redovisa fondens risknivå.

Fusion av specialfonder

16 § En AIF-förvaltare får, efter tillstånd av Finansinspektionen, lägga samman specialfonder. Tillstånd får ges till en fusion mellan en eller flera överlåtande specialfonder och en övertagande investeringsfond.

Bestämmelserna om fusion av investeringsfonder i 8 kap. 1–16 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder gäller på motsvarande sätt för en fusion som avses i första stycket.

Delning av specialfonder

17 § En AIF-förvaltare får, efter tillstånd av Finansinspektionen, dela en specialfond. Tillstånd till delning ska lämnas om åtgärden kan anses förenlig med investerarnas intressen.

En AIF-förvaltare som har fått tillstånd till en delning ska genast underrätta investerarna om den planerade åtgärden och Finansinspektionens beslut. Denna information ska också finnas att tillgå hos AIF-förvaltaren och förvaringsinstitutet. En delning får genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut.

Upphörande och överlåtelse av förvaltningen av en specialfond

18 § För upphörande och överlåtelse av förvaltningen av en specialfond ska 9 kap. lagen (2004:46) om investeringsfonder tillämpas. Vad som där anges om investeringsfond ska avse specialfond och vad som anges om fondbolag ska avse AIF-förvaltare.

13 kap. Särskilt om prövningen av ägares lämplighet

1 § Bestämmelserna i 2–12 §§ gäller för andra AIF-förvaltare än fondbolag som förvaltar AIF-fonder som ska marknadsförs till icke-professionella investerare.

2 § Om ett direkt eller indirekt förvärv av aktier eller ägarandelar i en AIF-förvaltare skulle medföra att förvärvarens sammanlagda innehav utgör ett kvalificerat innehav, krävs tillstånd av Finansinspektionen för förvärvet. Detsamma gäller ett förvärv som innebär att ett kvalificerat innehav ökas

1. så att det uppgår till eller överstiger 20, 30 eller 50 procent av aktiekapitalet eller röstetalet för samtliga aktier eller motsvarande, eller

2. så att AIF-förvaltaren blir dotterbolag.

Tillstånd enligt första stycket ska inhämtas före förvärvet. Ansökan om tillstånd ska göras skriftligen. Om förvärvet har gjorts genom bodelning, arv, testamente, bolagsskifte eller på annat liknande sätt, krävs i stället tillstånd för att förvärvaren ska få behålla aktierna. Förvärvaren ska då ansöka om tillstånd inom sex månader efter förvärvet.

Finansinspektionen ska inom två arbetsdagar från det att en fullständig ansökan kom in till inspektionen skicka en bekräftelse till förvärvaren om att ansökan har tagits emot.

3 § Tillstånd ska ges till förvärv som avses i 2 §, om förvärvaren bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en AIF-förvaltare och det kan antas att det tilltänkta förvärvet är ekonomiskt sunt. Hänsyn ska tas till förvärvarens sannolika påverkan på verksamheten i AIF-förvaltaren.

Vid bedömningen enligt första stycket ska förvärvarens anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om

1. den som till följd av förvärvet kommer att ingå i styrelsen eller ledningen för en AIF-förvaltare eller vara verkställande direktör eller motsvarande i detta företag eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av en AIF-förvaltare och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift,

2. det finns skäl att anta att förvärvaren kommer att motverka att AIF-förvaltarens verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, och

3. det finns skäl att anta att förvärvet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Om förvärvaren är ett blandat finansiellt holdingföretag, ska det vid bedömningen av förvärvarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om förvärvet skulle leda till nära förbindelser mellan AIF-förvaltaren och någon annan, ska tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av bolaget.

4 § Finansinspektionens beslut i en fråga om tillstånd till förvärv som avses i 2 § ska meddelas inom 60 arbetsdagar från det att den bekräftelse som avses i 2 § tredje stycket skickades (bedömningsperioden). Om Finansinspektionen begär kompletterande uppgifter, får bedömningsperioden förlängas.

Finansinspektionen ska anses ha beviljat tillstånd till förvärvet, om inspektionen inte inom bedömningsperioden har meddelat beslut i fråga om ansökan.

Om Finansinspektionen beviljar tillstånd till ett förvärv, får inspektionen besluta en viss tid inom vilken förvärvet ska genomföras. Inspektionen får besluta att förlänga tiden.

5 § Den som har beslutat att avyttra ett kvalificerat innehav eller en så stor del av ett kvalificerat innehav att innehavet därigenom kommer att understiga någon av de i 2 § första stycket angivna gränserna, ska skriftligen underrätta Finansinspektionen om detta.

6 § När en AIF-förvaltare får kännedom om ett förvärv eller en avyttring av aktier eller ägarandelar i företaget som kräver tillstånd enligt 2 § eller underrättelse enligt 5 §, ska bolaget snarast anmäla förvärvet eller avyttringen till Finansinspektionen.

När en AIF-förvaltare i andra fall får kännedom om att det har nära förbindelser med någon annan, ska förvaltaren snarast anmäla det till Finansinspektionen.

En AIF-förvaltare ska årligen till Finansinspektionen anmäla namnen på de ägare som har ett kvalificerat innehav av aktier eller ägarandelar i företaget samt storleken på innehaven.

7 § Om en juridisk person har ett kvalificerat innehav i en AIF-förvaltare, ska den juridiska personen snarast anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning till Finansinspektionen.

8 § Finansinspektionen får besluta att ägaren till ett kvalificerat innehav av aktier eller ägarandelar vid stämman eller motsvarande inte får företräda fler aktier än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat om

1. ägaren motverkar eller kan antas komma att motverka att AIF-förvaltarens verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar förvaltarens verksamhet,

2. ägaren i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet,

3. ägaren är ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, eller

4. det finns skäl att anta att innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller ägarandelar inte har ansökt om tillstånd till ett förvärv som avses i 2 §, får Finansinspektionen besluta att innehavaren vid stämman inte får företräda aktierna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid mot ett beslut av Finansinspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier eller ägarandelar, får innehavaren inte företräda aktierna eller andelarna vid stämman eller motsvarande till den del innehavet står i strid mot beslutet.

9 § Finansinspektionen får förelägga en ägare som avses i 8 § första stycket att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att innehavet därefter inte är kvalificerat. En ägare som avses i 8 § andra eller tredje stycket får föreläggas att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att innehavet inte står i strid mot inspektionens beslut.

10 § Aktier eller andelar som omfattas av ett förbud enligt 8 § eller föreläggande enligt 9 § ska inte räknas med när det krävs samtycke av ägare till en viss del av aktierna eller andelarna i AIF-förvaltaren för att ett beslut ska bli giltigt eller en befogenhet ska få utövas. Detta gäller dock inte om en förvaltare har förordnats enligt 11 §.

11 § Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen ansöka om att tingsrätten förordnar en lämplig person att som förvaltare företräda sådana aktier eller andelar som enligt 8 § inte får företrädas av ägaren. En sådan ansökan prövas av tingsrätten i den ort där ägaren har sin hemvist. Om ägaren inte har hemvist i Sverige prövas ansökan av Stockholms tingsrätt.

En förvaltare har rätt till skälig ersättning för arbete och utlägg. Ersättningen ska betalas av ägaren till aktierna eller andelarna och ska på begäran förskottas av AIF-förvaltaren. Om den betalningsskyldige inte godtar förvaltarens anspråk, fastställs ersättningen av tingsrätten.

12 § Om en AIF-förvaltare har nära förbindelser med någon annan och detta hindrar en effektiv tillsyn av AIF-förvaltaren, får Finansinspektionen förelägga innehavare av aktier eller andelar som medför att förbindelserna är nära att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att så inte längre är fallet.

Finansinspektionen får även besluta att den eller de som omfattas av ett föreläggande enligt första stycket inte får företräda aktierna eller andelarna vid stämman eller motsvarande. I så fall ska bestämmelserna i 11 § tillämpas.

14 kap. Tillsyn och myndighetssamarbete

Tillsynen och dess omfattning

1 § Finansinspektionen har tillsyn över AIF-förvaltare *med* tillstånd enligt 3 eller 5 kap. och förvaringsinstitut som driver verksamhet efter tillstånd av Finansinspektionen eller motsvarande behörig myndighet utomlands.

För svenska AIF-förvaltare och svenska förvaringsinstitut omfattar tillsynen att verksamheten drivs enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, fondbestämmelserna, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente och interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet.

För AIF-förvaltare och förvaringsinstitut som driver verksamhet från filial i Sverige eller marknadsför eller förvaltar AIF-fonder i Sverige omfattar tillsynen att företaget följer de lagar och andra författningar som gäller för företagets verksamhet i Sverige samt, när en specialfond förvaltas enligt 5 kap. 2 §, det som anges i fondbestämmelserna.

Information till Finansinspektionen

2 § En AIF-förvaltare ska regelbundet informera Finansinspektionen om

1. de marknader på vilka förvaltaren är medlem eller bedriver aktiv handel,
2. de instrument som förvaltaren huvudsakligen handlar med, och

3. varje AIF-fonds huvudsakliga exponeringar och riskkoncentrationer. AIF-förvaltaren ska för varje EES-baserad AIF-fond som förvaltas och för varje AIF-fond som marknadsförs inom EES informera Finansinspektionen om

1. andelen illikvida tillgångar i fonden,
2. förändringar i fondens likviditetshantering,
3. fondens riskprofil och riskhanteringssystem,
4. de huvudsakliga kategorier av tillgångar som fonden har investeringar i, och
5. resultatet av genomförda stresstester.

3 § På begäran av Finansinspektionen ska en AIF-förvaltare till inspektionen lämna

1. en, vid utgången av varje kvartal, uppdaterad förteckning över de AIF-fonder som förvaltaren förvaltar, och
2. årsberättelser för dels de EES-baserade AIF-fonder som förvaltaren förvaltar, dels de AIF-fonder som förvaltaren marknadsför inom EES.

AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder ska i stället för första stycket 2 tillämpa 4 §.

4 § En AIF-förvaltare som förvaltar en specialfond ska för en sådan fond ge in informationsbroschyr och årsberättelse samt, i förekommande fall, faktablad och halvårsredogörelse till Finansinspektionen så snart de färdigställts.

5 § En AIF-förvaltare som förvaltar AIF-fonder som i betydande grad använder finansiell hävstång ska för varje sådan AIF-fond regelbundet informera Finansinspektionen om den samlade nivån på finansiell hävstång och den finansiella hävstångens sammansättning. Informationen ska innehålla uppgift om AIF-fondens fem mest betydande långgivare och om de belopp som lånats från dessa.

Första stycket ska även tillämpas av icke EES-baserade AIF-förvaltare med tillstånd enligt 5 kap. 9 §, att i Sverige marknadsföra AIF-fonder som i betydande grad använder finansiell hävstång.

6 § Om det behövs för att övervaka risker i det finansiella systemet får Finansinspektionen begära att en AIF-förvaltare lämnar ytterligare information till Finansinspektionen. Finansinspektionen ska i så fall informera Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten.

Myndighetskontroll av värderingsfunktionen

7 § Om värderingen utförs av en extern värderare ska AIF-förvaltaren underrätta Finansinspektionen. Om förutsättningarna enligt 8 kap. 12 § andra stycket inte är uppfyllda får Finansinspektionen ålägga förvaltaren att utse en annan värderare.

Utförs värderingsfunktionen av AIF-förvaltaren internt får Finansinspektionen besluta att förvaltarens värderingar ska kontrolleras av en utomstående värderare eller, om det är lämpligt, en revisor.

8 § AIF-förvaltare ska lämna Finansinspektionen upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter enligt föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag.

AIF-förvaltare och förvaringsinstitut ska, utöver det som anges i första stycket, lämna Finansinspektionen de upplysningar som inspektionen begär.

9 § För övervakningen av att bestämmelserna i denna lag, kommissionens förordning nr (EU) XXX/201X av den X X XXX och föreskrifter meddelade med stöd av lagen följs, får Finansinspektionen begära att

1. en fysisk eller juridisk person tillhandahåller uppgifter, handlingar eller annat, och

2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken kommer till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Finansinspektionen får förelägga den som inte följer en begäran enligt första stycket att fullgöra sin skyldighet.

Platsundersökning

10 § Finansinspektionen får, när det är nödvändigt, genomföra en undersökning hos

1. en AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige, samt

2. ett förvaringsinstitut.

Finansinspektionen får även genomföra en undersökning hos ett företag som har fått i uppdrag av en AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige att utföra visst arbete eller vissa funktioner, om det behövs för tillsynen av AIF-förvaltaren.

Samarbete mellan behöriga myndigheter m.m.

11 § Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med andra behöriga myndigheter, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten samt Europeiska systemrisknämnden, i den utsträckning som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU.

12 § Finansinspektionen ska inom ramen för sin befogenhet, efter begäran från en behörig myndighet i ett annat land inom EES, lämna eller kontrollera information som behövs för att den utländska myndigheten ska kunna utöva sin tillsyn enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU. Den utländska myndigheten får närvara vid kontroll som utförs av inspektionen.

13 § Finansinspektionen ska inom ramen för sin befogenhet, efter begäran från en tillsynsmyndighet i ett land utanför EES, lämna eller kontrollera information som behövs för att den utländska myndigheten ska kunna utöva sin tillsyn. Detta gäller dock bara i den utsträckning det följer av ett avtal om samarbete som Finansinspektionen, med stöd av regeringens bemyndigande, har ingått med den utländska myndigheten.

Om en begäran avser rättslig hjälp i brottmål, gäller i stället lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål. Bilaga 4

14 § Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten för tvistlösning i de fall som framgår av artiklarna 21.6, 42.1, 45.10, 50.4 och 55 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU.

15 § Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av anmälningar och ansökningar enligt denna lag.

För att bekosta Finansinspektionens övervakning enligt denna lag ska AIF-förvaltare som anges i 1 § betala årliga avgifter.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter enligt första och andra styckena.

15 kap. Ingripanden

Ingripanden mot svenska AIF-förvaltare

1 § Om en AIF-förvaltare har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar förvaltarens verksamhet, fondbestämmelserna, bolagsordningen eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar förvaltarens verksamhet, ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då förelägga förvaltaren att inom viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, meddela ett förbud att verkställa beslut eller utfärda en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, ska förvaltarens tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

2 § Finansinspektionen får avstå från ingripande enligt 1 § om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om AIF-förvaltaren gör rättelse eller om något annat organ har vidtagit åtgärder mot förvaltaren som bedöms tillräckliga.

3 § Om någon som ingår i en AIF-förvaltares ledning eller styrelse eller är verkställande direktör eller motsvarande inte uppfyller de krav som anges i 3 kap. 3 § 4 ska Finansinspektionen återkalla förvaltarens tillstånd. Detta får dock ske bara om inspektionen först har beslutat att påtala för förvaltaren att personen inte uppfyller kraven och han eller hon ändå finns kvar i ledningen, styrelsen eller som verkställande direktör efter det att en av inspektionen bestämd tid på högst tre månader har gått ut.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen besluta att en ledningsperson, styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får ha den ställningen. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess förvaltaren har utsett en ny styrelseledamot, verkställande direktör eller ledningsperson.

Det som sägs i första och andra styckena om verkställande direktör ska tillämpas även på en ersättare för verkställande direktör.

4 § Finansinspektionen ska återkalla en AIF-förvaltares tillstånd om förvaltaren

1. har fått tillståndet genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,

2. inte inom ett år från det att tillstånd beviljades har börjat driva sådan verksamhet som tillståndet avser,

3. har förklarat sig avstå från tillståndet, eller

4. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan verksamhet som tillståndet avser.

I de fall som avses i första stycket 1, 2 och 4 får i stället varning meddelas om det är tillräckligt.

5 § Innan Finansinspektionen återkallar tillståndet för en AIF-förvaltare som förvaltar AIF-fonder i ett annat land inom EES, ska inspektionen samråda med den behöriga myndigheten i fondens hemland.

6 § Finansinspektionen ska omedelbart underrätta behöriga myndigheter i de andra länder inom EES där en AIF-förvaltare marknadsför andelar i en AIF-fond som förvaltaren förvaltar, när någon åtgärd enligt 1, 3 eller 4 § har vidtagits mot förvaltaren.

7 § Om en behörig myndighet har underrättat Finansinspektionen om att en AIF-förvaltare överträtt föreskrifter som gäller i det landet för förvaltaren, får inspektionen vidta de åtgärder som anges i 1 § mot förvaltaren, om det föreligger någon omständighet som avses där. Inspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Ingripanden mot AIF-förvaltare som förvaltar AIF-fonder som inte överstiger vissa tröskelvärden

8 § Om en AIF-förvaltare som med stöd av bestämmelserna i 2 kap. endast är registrerad, har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då förelägga förvaltaren att inom viss tid vidta åtgärder för att komma till rätta med situationen, meddela ett förbud att verkställa beslut eller utfärda en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, ska förvaltaren avregistreras eller, om det är tillräckligt, varning meddelas. Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om förvaltaren gör rättelse.

Straffavgift

9 § Om en AIF-förvaltare har fått anmärkning eller varning får Finansinspektionen besluta att förvaltaren ska betala en straffavgift. Detta gäller dock inte om varningen bara omfattar fall som avses i 4 § första stycket 2 eller 4.

Avgiften tillfaller staten.

10 § Straffavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av förvaltarens omsättning under närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under förvaltarens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

11 § När straffavgiftens storlek beslutas, ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som har föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

Förseningsavgift

12 § Om en AIF-förvaltare inte i tid lämnar de upplysningar som förvaltaren är skyldig att lämna får Finansinspektionen besluta att förvaltaren ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Verkställighet av beslut om straffavgift och förseningsavgift

13 § En straffavgift eller förseningsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom 30 dagar från det att avgiftsbeslutet har vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

14 § Finansinspektionens beslut om straffavgift eller förseningsavgift får verkställas enligt utsköningsbalkens bestämmelser, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 13 §.

15 § Om straffavgiften eller förseningsavgiften inte betalas inom den tid som anges i 13 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

16 § En straffavgift eller förseningsavgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

Ingripanden mot utländska AIF-förvaltare

17 § Om en AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige efter tillstånd eller underrättelse enligt 5 kap. åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar förvaltarens verksamhet i Sverige eller fondbestämmelserna för en specialfond som förvaltas enligt 5 kap. 2 §, får Finansinspektionen förelägga förvaltaren att göra rättelse.

Om AIF-förvaltaren inte följer föreläggandet, ska Finansinspektionen underrätta behörig myndighet i förvaltarens hemland.

Om rättelse inte sker och detta innebär att investerarens intressen i Sverige skadas eller att den finansiella stabiliteten hotas, får Finansinspektionen förelägga förvaltaren att inom viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, meddela ett förbud att verkställa beslut eller utfärda en anmärkning, eller förbjuda förvaltaren att påbörja nya transaktioner i Sverige. Inspektionen får också besluta att

förvaltaren inte längre får förvalta en AIF-fond. Innan en åtgärd enligt detta stycke vidtas ska inspektionen underrätta behörig myndighet i förvaltarens hemland.

18 § Om en AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige med stöd av 5 kap. har fått sitt verksamhetstillstånd återkallat i hemlandet, får Finansinspektionen genast förbjuda förvaltaren att bedriva verksamhet i Sverige.

19 § Om Finansinspektionen har skäl att anta att en AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige åsidosätter sina skyldigheter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU i annat fall än som avses i artikel 12 eller 14, ska Finansinspektionen underrätta behörig myndighet i förvaltarens hemland.

Om rättelse inte sker och detta innebär att investerares intressen i Sverige skadas eller att den finansiella stabiliteten hotas, får Finansinspektionen förelägga förvaltaren att inom viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, meddela ett förbud att verkställa beslut eller utfärda en anmärkning, eller förbjuda förvaltaren att påbörja nya transaktioner i Sverige. Inspektionen får också besluta att förvaltaren inte längre får förvalta en AIF-fond. Innan en åtgärd enligt detta stycke vidtas ska inspektionen underrätta behörig myndighet i förvaltarens hemland.

20 § Om en utländsk AIF-förvaltare som driver verksamhet i Sverige med stöd av tillstånd enligt 5 kap. 9 § åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar förvaltarens verksamhet i Sverige gäller 1 och 2 §§.

Finansinspektionen ska underrätta behörig tillsynsmyndighet i förvaltarens hemland om de åtgärder som enligt 1 § har vidtagits med stöd av denna paragraf.

Ingripande mot den som saknar tillstånd m.m.

21 § Om någon driver sådan verksamhet som omfattas av denna lag utan att vara berättigad till det, ska Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att upphöra med den.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, får inspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Ett föreläggande enligt denna paragraf som avser ett utländskt företag får riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning.

Vite

22 § Ett föreläggande eller förbud enligt denna lag får förenas med vite.

16 kap. Bemyndiganden

1 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som, utöver vad som framgår av denna lag och kommissionens förordning (EU) nr XXX/201X av den X X XXX om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU samt av kommissionens antagna tekniska standarder, ska ingå i

- en anmälan för registrering samt underrättelse som avses i 2 kap.,
- en ansökan om tillstånd som avses i 3–6 kap.,
- en underrättelse som avses i 4 och 6 kap.,
- en anmälan om väsentlig ändring som avses i 3–6 kap.,
- ett intyg enligt 6 kap. 4 §,
- en verksamhetsplan som avses i 3, 4 och 6 kap.,
- en informationsbroschyr enligt 10 kap. 1 §, samt
- vilka handlingar och övrig information som ska lämnas till Finansinspektionen tillsammans med en sådan anmälan för registrering, ansökan om tillstånd, underrättelse eller anmälan om väsentlig ändring och hur dessa handlingar, i tillämpliga fall, ska överlämnas till behöriga myndigheter inom EES och arkiveras samt på vilket språk de ska upprättas.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vad en AIF-förvaltare ska iakttä för att uppfylla skyldigheterna i 4 kap. 4 § andra stycket, 5 kap. 4 § tredje stycket, 5 § andra stycket 2 c och 8 § tredje stycket 2,

2. vilka poster som, utöver vad som framgår av denna lag och kommissionens förordning (EU) nr XXX/201X av den X X XXX om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU samt av kommissionen antagna tekniska standarder, får räknas in i startkapitalet och egna medel enligt 7 kap. 1, 2 och 5 §§,

3. vilka uppgifter som, utöver vad som framgår av denna lag och kommissionens förordning (EU) nr XXX/201X av den X X XXX om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU samt av kommissionen antagna tekniska standarder, ska ingå i underrättelser enligt 8 kap. 15 och 18 §§ och i en ansökan om godkännande enligt 8 kap. 16 § samt vilken information och vilka handlingar som samtidigt ska lämnas till Finansinspektionen,

4. en AIF-förvaltares ersättningssystem och vad förvaltaren ska iakttä för att uppfylla villkoren enligt 8 kap. 23 §,

5. vilka uppgifter som ska ingå i ett faktablad enligt 10 kap. 2 §, på vilket språk det ska upprättas och hur det ska tillhandahållas,

6. vilka uppgifter som, utöver vad som framgår av denna lag och kommissionens förordning (EU) nr XXX/201X av den X X XXX om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU samt av kommissionen antagna tekniska standarder, ska ingå i underrättelser enligt 11 kap. 4, 5 och 8 §§ samt vilken information och vilka handlingar som samtidigt ska lämnas till Finansinspektionen,

7. innehållet i årsberättelser och halvårsredogörelser enligt 12 kap. 11 §,

8. hur beräkning och redovisning av en specialfonds risknivå ska utföras enligt 12 kap. 15 §,
9. handläggningen av tillståndsärenden enligt 13 kap. 2–4 §§,
10. vilka upplysningar som AIF-förvaltare ska lämna till Finansinspektionen enligt 14 kap. 7 §, samt
11. närmare bestämmelser om avgifter enligt 14 kap. 15 §.

17 kap. Överklagande

1 § Finansinspektionens beslut enligt 15 kap. 21 § andra stycket får inte överklagas.

Andra beslut av Finansinspektionen enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detta gäller dock inte ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223).

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

2 § Om Finansinspektionen i ett ärende om tillstånd enligt 3 kap. inte meddelar beslut inom sex månader från det att ansökan gavs in, ska inspektionen underrätta sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära förklaring av kammarrätten att ärendet onödigt uppehålls. Har inspektionen inte meddelat beslut inom sex månader från det att en sådan förklaring har lämnats, ska det anses som att ansökan har avslagits.

Om Finansinspektionen inte lämnar över en underrättelse som avses i 6 kap. 4 § första stycket till behörig myndighet i utlandet inom den tid som anges i paragrafen från det att underrättelsen togs emot och inte heller inom samma tid meddelar beslut enligt fjärde stycket samma paragraf, ska inspektionen underrätta sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära förklaring av kammarrätten att ärendet onödigt uppehålls.

Om underrättelsen inte har lämnats över inom två månader från det att en sådan förklaring har meddelats av domstol, ska det anses som att Finansinspektionen fattat ett beslut om att inte överlämna sökandens underrättelse till en behörig myndighet i det avsedda värdlandet.

1. Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

2. En förvaltare som vid ikraftträdandet driver verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt denna lag eller som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU, ska anpassa sin verksamhet så att den uppfyller uppställda krav samt, såvitt avser förvaltare som är etablerade i Sverige, underrätta Finansinspektionen om vilka AIF-fonder som ska marknadsföras i här i landet eller i andra länder inom EES och senast den 22 juli 2014 hos inspektionen antingen ansöka om tillstånd eller anmäla sig för registrering.

3. Bestämmelserna i 4 kap. 1 och 5–7 §§ och 6 kap. 1–5 §§ ska inte tillämpas vid marknadsföring av andelar eller aktier i AIF-fonder som omfattas av ett prospekt, under prospektets giltighetstid, under förutsättning att det har utarbetats och offentliggjorts före den 22 juli 2013 och i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG

av den 4 november 2003 om de prospekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG¹⁴.

4. En förvaltare som vid ikraftträdandet förvaltar en sådan AIF-fond som avses i 9 kap. 7 § första stycket, får fortsätta driva verksamheten utan tillstånd enligt denna lag, om fonden därefter inte gör ytterligare investeringar.

5. En förvaltare som förvaltar en sådan AIF-fond som avses i 9 kap. 7 § första stycket och vars teckningstid har löpt ut före den 21 juli 2011 och som upprättats för en tidsperiod som löper ut senast den 22 juli 2016, får fortsätta verksamheten utan tillstånd enligt denna lag. Förvaltaren ska dock tillämpa bestämmelserna i 10 kap. 4–7 §§ och, i förekommande fall, 11 kap.

6. För en AIF-fond som inte är en specialfond får, fram till den 22 juli 2017, ett kreditinstitut med säte i ett land inom EES utses till fondens förvaringsinstitut även om fonden inte hör hemma i samma land inom EES där institutet har sitt säte.

¹⁴ EUT L 345, 31.12.2003, s. 64–89 (Celex 32003L0071), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU av den 24 november 2010 om ändring av direktiven 98/26/EG, 2002/87/EG, 2003/6/EG, 2003/41/EG, 2003/71/EG, 2004/39/EG, 2004/109/EG, 2005/60/EG, 2006/48/EG, 2006/49/EG och 2009/65/EG, vad gäller befogenheterna för Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten), Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten) och Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten), EUT L 331, 15.12.2010, s. 120–161 (Celex 32010L0078).

Förslag till lag om ändring i föräldrabalken (1949:381)

Härigenom föreskrivs i fråga om föräldrabalken¹ att 13 kap. 5 och 19 §§, 14 kap. 5 och 21 §§ samt 16 kap. 10 a § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

5 §²

Den omyndiges tillgångar får utan samtycke av överförmyndaren placeras i

1. skuldförbindelser som har utfärdats eller garanterats av stat eller kommun,

2. skuldförbindelser som har utfärdats av Svenska skeppshypotekskassan eller av en bank eller av ett kreditmarknadsföretag enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller av ett utländskt bankföretag eller ett annat utländskt kreditinstitut som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för banker eller andra kreditinstitut här i landet, med undantag för förlagsbevis eller andra skuldförbindelser som medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare, eller

3. andelar i en *värdepappersfond* som avses i lagen (2004:46) om investeringsfonder eller i ett utländskt fondföretag som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för *värdepappersfonder* här i landet.

3. andelar i en *investeringsfond* som avses i lagen (2004:46) om investeringsfonder eller i ett utländskt fondföretag som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för *investeringsfonder* här i landet.

Den omyndiges tillgångar får vidare utan överförmyndarens samtycke lånas ut mot säkerhet av panträtt på grundval av in-teckning i fast egendom inom sextio procent av det senast fastställda taxeringsvärdet.

19 §³

Om det av någon särskild anledning behövs för att trygga förvaltningen, får överförmyndaren

1. besluta att 3–7 §§ ska tillämpas även i andra fall än som följer av 2 §,

2. begränsa möjligheten att ta ut pengar som har satts in hos bank, kreditmarknadsföretag eller värdepappersbolag, utöver vad som följer av 8 §,

3. besluta att värdehandlingar ska förvaras och förvaltas av ett värdepappersinstitut enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden eller ett motsvarande utländskt institut som är underkastat en offentlig

¹ Lagen omtryckt 1995:974.

² Senaste lydelse 2011:454.

³ Senaste lydelse 2008:910.

reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för värdepappersinstitut i Sverige, Bilaga 4

4. genom meddelande till en central värdepappersförvarare, den som för ett register enligt 4 kap. 11 § lagen (2004:46) om investeringsfonder eller den som har registrerats som förvaltare av finansiella instrument eller andelar i investeringsfonder, begränsa föräldrars möjlighet att förfoga över rättigheter som registreras enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument eller som avses i lagen om investeringsfonder, och

4. genom meddelande till en central värdepappersförvarare, den som för ett register enligt 4 kap. 11 § lagen (2004:46) om investeringsfonder eller den som har registrerats som förvaltare av finansiella instrument eller andelar i investeringsfonder *eller specialfonder*, begränsa föräldrars möjlighet att förfoga över rättigheter som registreras enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument eller som avses i lagen om investeringsfonder, och

5. genom meddelande till den som ska betala pengar till den omyndige besluta att pengarna ska sättas in hos bank eller kreditmarknadsföretag.

Meddelas beslut enligt första stycket 3, ska föräldrarna träffa avtal med ett värdepappersinstitut på villkor som överförmyndaren har godkänt.

Ett värdepappersinstitut är skyldigt att träffa ett sådant avtal om förvaring och förvaltning som avses i andra stycket. Avtalet får inte träffas på sämre villkor än de som värdepappersinstitutet erbjuder andra enskilda personer vid samma typ av avtal.

14 kap.

5 §⁴

Den enskildes tillgångar får utan samtycke av överförmyndaren placeras i

1. skuldförbindelser som har utfärdats eller garanterats av stat eller kommun,

2. skuldförbindelser som har utfärdats av Svenska Skeppshypotekskassan eller av en bank eller av ett kreditmarknadsföretag enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller av ett utländskt bankföretag eller ett annat utländskt kreditinstitut som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för banker eller andra kreditinstitut här i landet, med undantag för förlagsbevis eller andra skuldförbindelser som medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare, eller

3. andelar i en *värdepappersfond* som avses i lagen (2004:46) om investeringsfonder eller i ett utländskt fondföretag som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för *värdepappersfonder* här i landet.

3. andelar i en *investeringsfond* som avses i lagen (2004:46) om investeringsfonder eller i ett utländskt fondföretag som är underkastat en offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för *investeringsfonder* här i landet.

⁴ Senaste lydelse 2011:454.

pappersförvarare, kontoförande institut, fondbolag, förvaringsinstitut, företag som driver inlåningsverksamhet enligt lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet och utländska företag som driver motsvarande verksamhet från en filial i Sverige.

pappersförvarare, kontoförande institut, fondbolag, *AIF-förvaltare*, förvaringsinstitut, företag som driver inlåningsverksamhet enligt lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet och utländska företag som driver motsvarande verksamhet från en filial i Sverige.

Bilaga 4

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

Förslag till lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)

Härigenom föreskrivs i fråga om kupongskattelagen att 1, 2, 4, 11 b och 11 c §§ ska ha följande lydelse.

1 §¹

Kupongskatt ska betalas enligt denna lag till staten för utdelning av annat slag än som avses i 42 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229) på aktie i svenskt aktiebolag.

Vad i denna lag sägs om aktie i svenskt aktiebolag gäller även aktie i europabolag med säte i Sverige och andel i svensk investeringsfond. Vad *som* i denna lag sägs om aktie i svenskt aktiebolag gäller även aktie i europabolag med säte i Sverige och andel i svensk investeringsfond *och svensk specialfond*.

I ärenden och mål om kupongskatt gäller bestämmelserna i skatteförfarandelagen (2011:1244) om

1. ersättning för kostnader för ombud, biträde eller utredning i 43 kap., 68 kap. 2 § och 71 kap. 4 §,
2. bevissäkring och betalningssäkring i 45 kap., 46 kap., 68 kap. 1 och 3 §§, 69 kap. och 71 kap. 1 §, samt
3. uppgifter och handlingar som ska undantas från kontroll i 47 kap. och 68 kap. 1 och 3 §§.

2 §²

I denna lag förstås med

AIF-förvaltare: detsamma som anges i 1 kap. 3 § lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

avstämningsbolag: aktiebolag som är avstämningsbolag enligt 1 kap. 10 § aktiebolagslagen (2005:551),

central värdepappersförvarare: företag som har auktorisation som central värdepappersförvarare enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,

egen aktie: aktie som innehas av bolaget självt,

fondbolag: aktiebolag som driver fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder,

förvaltningsbolag: ett utländskt företag som förvaltar en investeringsfond i Sverige,

förvaringsinstitut: *en bank eller ett annat kreditinstitut som enligt lagen om investeringsfonder förvarar tillgångarna i en investeringsfond och som sköter in- och utbetalningar avseende tillgångarna i en investeringsfond* förvaringsinstitut: *ett företag som är förvaringsinstitut enligt lagen om investeringsfonder eller lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder som förvarar tillgångarna i en investeringsfond*

¹ Senaste lydelse 2011:1246.

² Senaste lydelse 2011:935.

fonden,

eller i en specialfond och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

Bilaga 4

utdelningstillfälle: för avstämningsbolag den i 4 kap. 39 § aktiebolagslagen avsedda dagen för avstämmning och för andra aktiebolag liksom i fråga om investeringsfond den dag då utdelningen blir tillgänglig för lyftning,

utdelningsberättigad: den som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället.

Med utdelning avses även

1. återbetalning till aktieägarna vid minskning av aktiekapitalet eller reservfonden enligt 20 kap. 1 § första stycket 3 eller 35 § 3 aktiebolagslagen,

2. utskiftning vid bolagets likvidation enligt 25 kap. 38 § aktiebolagslagen,

3. utbetalning till aktieägare vid bolagets förvärv av egna aktier genom ett förvärvserbjudande som har riktats till samtliga aktieägare eller samtliga ägare till aktier av ett visst slag,

4. utbetalning av fusionsvederlag till aktieägare enligt 23 kap. 26 § aktiebolagslagen till den del vederlaget utgörs av annat än aktier i det övertagande bolaget,

5. utbetalning av fusionsvederlag till andelsägare enligt 8 kap. 14 § lagen om investeringsfonder till den del vederlaget utgörs av annat än andelar i den övertagande fonden, och

6. utbetalning av delningsvederlag till aktieägare enligt 24 kap. 28 § aktiebolagslagen som avser

a) delning enligt 24 kap. 1 § andra stycket 1 samma lag till den del vederlaget utgörs av annat än aktier i de övertagande bolagen, eller

b) delning enligt 24 kap. 1 § andra stycket 2 samma lag till den del vederlaget utgörs av annat än ersättning som enligt 42 kap. 16 b § inkomstskattelagen (1999:1229) inte ska tas upp.

4 §³

Skattskyldighet föreligger för utdelningsberättigad om denne är fysisk person, som är begränsat skattskyldig, dödsbo efter sådan person eller utländsk juridisk person, och utdelningen ej är hänförlig till inkomst av näringsverksamhet som bedrivits från fast driftställe här i riket. Skattskyldighet föreligger dock inte för utdelningsberättigad utländsk juridisk person för sådan del av utdelningen som motsvarar det belopp som ska beskattas hos delägaren enligt 5 kap. 2 a § eller 39 a kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229).

För handelsbolag, europeisk ekonomisk intressegruppering, kommanditbolag och rederi föreligger skattskyldighet för den del av utdelningen som ej är hänförlig till inkomst av näringsverksamhet som bedrivits från fast driftställe här i riket och som belöper på delägare eller medlem som är begränsat skattskyldig.

Skattskyldighet föreligger slutligen för utdelningsberättigad, som innehar aktie under sådana förhållanden, att annan därigenom obehörigen

³ Senaste lydelse 2012:272.

beredes förmån vid beslut om inkomstskatt eller vinner befrielse från kupongskatt.

Skattskyldighet föreligger inte för person som avses i 3 kap. 17 § 2–4 inkomstskattelagen.

Skattskyldighet föreligger inte heller för en juridisk person i en främmande stat som är medlem i Europeiska unionen, om den innehar 10 procent eller mer av andelskapitalet i det utdelande bolaget och uppfyller villkoren i artikel 2 i rådets direktiv 2011/96/EU av den 30 november 2011 om ett gemensamt beskattningssystem för moderbolag och dotterbolag hemmahörande i olika medlemsstater⁴.

Skattskyldighet föreligger inte heller för utländskt bolag som avses i 2 kap. 5 a § inkomstskattelagen och som motsvarar ett sådant svenskt företag som avses i 24 kap. 13 § 1–4 den lagen, för utdelning på aktie om aktien är en sådan näringsbetingad andel som avses i 24 kap. 14 § första stycket 1 eller 2 samma lag.

Som förutsättning för skattefrihet enligt sjätte stycket gäller att utdelningen skulle ha omfattats av bestämmelserna om skattefrihet i 24 kap. 17–22 §§ eller 25 a kap. 5, 6 och 8 §§ inkomstskattelagen, om det utländska bolaget varit ett svenskt företag. I fråga om innehavs tid enligt 24 kap. 20 § samma lag gäller dock att andelen alltid ska ha innehafts minst ett år vid utdelningstillfället.

Skattskyldighet för utdelning föreligger inte heller för handelsbolag, europeisk ekonomisk intressegruppering, kommanditbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer om motsvarande utdelning hade varit skattefri enligt femte eller sjätte stycket om delägaren själv hade varit utdelningsberättigad. Vid bedömningen av om utdelningen hade varit skattefri ska aktieinnehavet bestämmas utifrån storleken på delägarens indirekta innehav.

Skattskyldighet föreligger inte heller för *fondföretag enligt 1 kap. 1 § första stycket 8 lagen (2004:46) om investeringsfonder* som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i en stat med vilken Sverige har ingått ett skatteavtal som innehåller en artikel om informationsutbyte eller ett avtal om informationsutbyte i skatteärenden.

Skattskyldighet föreligger inte heller för *utländska investeringsfonder eller utländska specialfonder* som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i en stat med vilken Sverige har ingått ett skatteavtal som innehåller en artikel om informationsutbyte eller ett avtal om informationsutbyte i skatteärenden.

11 b §⁵

Vid utdelning på andel i en investeringsfond som förvaltas av ett fondbolag ska bolaget ansvara för de uppgifter som den centrala värdepappersförvararen har enligt

Vid utdelning på andel i en investeringsfond som förvaltas av ett fondbolag *eller en specialfond som förvaltas av en AIF-förvaltare* ska bolaget *eller förvaltaren*

⁴ EUT L 345, 29.12.2011, s. 8 (Celex 32011L0096)

⁵ Senaste lydelse 2011:935.

7 §, 8 § första och andra styckena, 9–11, 20 och 22 §§.

Uppgift enligt 7 § första stycket ska lämnas av den som registreringen avser enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder. Uppgiften ska lämnas på det sätt som föreskrivs i 7 § andra stycket i samband med registreringen av andelsinnehavet samt i övrigt när fondbolaget eller förvaltaren begär det. Om utdelning på andel i en investeringsfond inte har betalats ut på grund av att andelsägaren inte registrerats, ska skatt inte innehållas före utbetalning av utdelningen.

Det som sägs om fondbolaget i denna paragraf gäller även värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som har tillstånd för fondverksamhet enligt 1 kap. 5 § lagen om investeringsfonder.

Av 1 kap. 1 § första stycket 14 lagen om investeringsfonder framgår att ett förvaringsinstitut sköter in- och utbetalningar avseende en investeringsfond.

Vid utdelning på andel i en investeringsfond som förvaltas av ett förvaltningsbolag ska förvaringsinstitutet ansvara för de uppgifter som den centrala värdepappersförvararen har enligt 7 §, 8 § första och andra styckena, 9–11, 20 och 22 §§.

Uppgift enligt 7 § första stycket ska lämnas av den som registre-

ansvara för de uppgifter som den centrala värdepappersförvararen har enligt 7 §, 8 § första och andra styckena, 9–11, 20 och 22 §§.

Uppgift enligt 7 § första stycket ska lämnas av den som registreringen avser enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder *eller lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder*. Uppgiften ska lämnas på det sätt som föreskrivs i 7 § andra stycket i samband med registreringen av andelsinnehavet samt i övrigt när fondbolaget, *AIF-förvaltaren* eller förvaltaren begär det. Om utdelning på andel i en investeringsfond *eller i en specialfond* inte har betalats ut på grund av att andelsägaren inte registrerats, ska skatt inte innehållas före utbetalning av utdelningen.

11 c §⁶

Vid utdelning på andel i en investeringsfond som förvaltas av ett förvaltningsbolag *eller en specialfond som förvaltas av en utländsk AIF-förvaltare* ska förvaringsinstitutet ansvara för de uppgifter som den centrala värdepappersförvararen har enligt 7 §, 8 § första och andra styckena, 9–11, 20 och 22 §§.

Uppgift enligt 7 § första stycket ska lämnas av den som registre-

⁶ Senaste lydelse 2011:935.

ringen avser enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder. Uppgiften ska lämnas på det sätt som föreskrivs i 7 § andra stycket i samband med registreringen av andelsinnehavet samt i övrigt när förvaringsinstitutet begär det. Om utdelning på andel i en investeringsfond inte har betalats ut på grund av att andelsägaren inte registrerats, ska skatt inte innehållas före utbetalning av utdelningen.

Förvaltningsbolaget ska omedelbart lämna förvaringsinstitutet upplysning om förhållande som är av betydelse för frågan om innehållande av kupongskatt.

ringen avser enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder *eller lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder*. Uppgiften ska lämnas på det sätt som föreskrivs i 7 § andra stycket i samband med registreringen av andelsinnehavet samt i övrigt när förvaringsinstitutet begär det. Om utdelning på andel i en investeringsfond *eller i en specialfond* inte har betalats ut på grund av att andelsägaren inte registrerats, ska skatt inte innehållas före utbetalning av utdelningen.

Förvaltningsbolaget *eller den utländske AIF-förvaltaren* ska omedelbart lämna förvaringsinstitutet upplysning om förhållande som är av betydelse för frågan om innehållande av kupongskatt.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument att 2 kap. 2 § och 4 kap. 16 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §¹

Bestämmelserna om prospekt i denna lag tillämpas inte, om de överlåtbara värdepapperen utgörs av

1. andelar i en investeringsfond eller i ett sådant fondföretag som avses i 1 kap. 7 § eller 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder, eller	1. andelar i en investeringsfond eller i ett sådant fondföretag som avses i 1 kap. 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder, eller <i>i en AIF-fond som är riskspridd och, eller</i>

2. penningmarknadsinstrument med kortare löptid än ett år.

4 kap.

16 §²

Ett moderföretag till ett fondbolag behöver inte lägga samman sitt innehav av aktier med aktier som ingår i en investeringsfond som förvaltas av bolaget enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder, om bolaget utnyttjar rösträtten för aktierna oberoende av moderföretaget.

Ett moderföretag till ett fondbolag behöver inte lägga samman sitt innehav av aktier med aktier som ingår i en investeringsfond som förvaltas av bolaget enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder *eller en specialfond som förvaltas enligt lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder*, om bolaget utnyttjar rösträtten för aktierna oberoende av moderföretaget.

Första stycket ska också tillämpas på moderföretag till ett sådant förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 § första stycket lagen om investeringsfonder, i fråga om aktier som bolaget förvaltar i enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag). Detsamma gäller aktier som förvaltas av ett motsvarande förvaltningsbolag som inte har säte i en stat inom EES.

¹ Senaste lydelse 2007:535.

² Senaste lydelse 2011:880.

Förslag till lag om ändring i lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande

Bilaga 4

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande att 2 kap. 3, 4 och 11 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §¹

Vid sparande i en investeringsfond *skall* pensionssparmedlen för spararens räkning placeras i en sådan investeringsfond som avses i lagen (2004:46) om investeringsfonder. Pensionssparmedlen får även placeras i ett utländskt fondföretag som är underkastat lagstiftning eller annan offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för investeringsfonder här i landet.

Vid sparande i en investeringsfond *eller specialfond ska* pensionssparmedlen för spararens räkning placeras i en sådan investeringsfond som avses i lagen (2004:46) om investeringsfonder *eller en sådan specialfond som avses i lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder*. Pensionssparmedlen får även placeras i ett utländskt fondföretag som är underkastat lagstiftning eller annan offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för investeringsfonder *eller specialfonder här i landet*.

4 §²

Vid sparande i andra fondpapper än andelar i en investeringsfond skall pensionssparmedlen för spararens räkning placeras i fondpapper som är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Vid sparande i andra fondpapper än andelar i en investeringsfond *eller en specialfond* skall pensionssparmedlen för spararens räkning placeras i fondpapper som är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

3 kap.

11 §³

Pensionssparinstitutet *skall* årligen ge kontoinnehavaren en skriftlig redovisning av förvaltningen av tillgångarna på pen-

Pensionssparinstitutet *ska* årligen ge kontoinnehavaren en skriftlig redovisning av förvaltningen av tillgångarna på pen-

¹ Senaste lydelse 2004:60.

² Senaste lydelse 2007:539.

³ Senaste lydelse 2004:60.

sionssparkontot. I redovisningen *skall* anges

1. tillgångarnas ingående och utgående värde,
2. tillgångarnas placering,
3. köp, försäljningar och andra omplaceringar som skett,
4. belopp som har betalats eller utbetalats,
5. räntor och utdelningar, och
6. skatter och avgifter som dragits från kontot.

Om tillgångarna under året varit placerade i andelar i en sådan investeringsfond som avses i lagen (2004:46) om investeringsfonder, *skall* det i redovisningen dessutom anges hur stort belopp av de totala kostnader som belastat fonden under det närmast föregående kalenderåret som hänför sig till andelsinnehavet. Det *skall* framgå hur stor del av beloppet som avser förvaltningskostnader, inklusive kostnader för förvaring av fondtillgångarna.

sionssparkontot. I redovisningen *ska* anges

1. tillgångarnas ingående och utgående värde,
2. tillgångarnas placering,
3. köp, försäljningar och andra omplaceringar som skett,
4. belopp som har betalats eller utbetalats,
5. räntor och utdelningar, och
6. skatter och avgifter som dragits från kontot.

Om tillgångarna under året varit placerade i andelar i en sådan investeringsfond som avses i lagen (2004:46) om investeringsfonder *eller specialfond som avses i lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder*, *ska* det i redovisningen dessutom anges hur stort belopp av de totala kostnader som belastat fonden under det närmast föregående kalenderåret som hänför sig till andelsinnehavet. Det *ska* framgå hur stor del av beloppet som avser förvaltningskostnader, inklusive kostnader för förvaring av fondtillgångarna.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Bilaga 4

Härigenom föreskrivs i fråga om mervärdesskattelagen (1994:200) att 3 kap. 9 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

9 §¹

Från skatteplikt undantas omsättning av bank- och finansieringstjänster samt sådan omsättning som utgör värdepappershandel eller därmed jämförlig verksamhet.

Med *bank- och finansieringstjänster* avses inte notariatverksamhet, inkassotjänster, administrativa tjänster avseende factoring eller uthyrning av förvaringsutrymmen.

Med *värdepappershandel* förstås

1. omsättning och förmedling av aktier, andra andelar och fordringar, oavsett om de representeras av värdepapper eller inte, och

2. förvaltning av investeringsfonder enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Med *värdepappershandel* förstås

1. omsättning och förmedling av aktier, andra andelar och fordringar, oavsett om de representeras av värdepapper eller inte, och

2. förvaltning av investeringsfonder enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder *och specialfonder enligt lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.*

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

¹ Senaste lydelse 2004:61.

Förslag till lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1999:158) om investerarskydd att 1–4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 16, 20–24, 26–30 och 32 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag innehåller bestämmelser om ersättning för förlust av investerarens finansiella instrument och medel hos ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller* ett förvaltningsbolag (investerarskydd).

Frågor om investerarskyddet handläggs av den myndighet som regeringen bestämmer.

Denna lag innehåller bestämmelser om ersättning för förlust av investerarens finansiella instrument och medel hos ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag, *eller en AIF-förvaltare* (investerarskydd).

2 §²

I denna lag betyder:

1. värdepappersinstitut: det samma som anges i 1 kap. 5 § 27 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

2. fondbolag: ett sådant bolag som anges i 1 kap. 1 § 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder,

3. förvaltningsbolag: ett sådant utländskt företag som anges i 1 kap. 1 § 13 lagen om investeringsfonder, som driver verksamhet från filial i Sverige med stöd av 1 kap. 6 § samma lag,

4. investerare: den som anlitat ett värdepappersinstitut, ett fondbolag eller ett förvaltningsbolag för utförande av en investeringstjänst eller den för vars räkning tjänsten utförs,

5. investeringstjänst: en sådan tjänst som avses i 2 kap. 1 § och 2 § första stycket 1 lagen om värdepappersmarknaden, 7 kap. 1 § andra stycket 9 lagen (2004:297) om bank- och finansie-

I denna lag betyder:

1. värdepappersinstitut: det samma som anges i 1 kap. 5 § 27 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

2. fondbolag: ett sådant bolag som anges i 1 kap. 1 § 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder,

3. förvaltningsbolag: ett sådant utländskt företag som anges i 1 kap. 1 § 13 lagen om investeringsfonder, som driver verksamhet från filial i Sverige med stöd av 1 kap. 6 § samma lag,

4. investerare: den som anlitat ett värdepappersinstitut, ett fondbolag eller ett förvaltningsbolag för utförande av en investeringstjänst eller den för vars räkning tjänsten utförs,

5. investeringstjänst: en sådan tjänst som avses i 2 kap. 1 § och 2 § första stycket 1 lagen om värdepappersmarknaden, 7 kap. 1 § andra stycket 9 lagen (2004:297) om bank- och finansie-

¹ Senaste lydelse 2007:1434.

² Senaste lydelse 2008:278.

ringsrörelse samt 1 kap. 4 § såvitt avser diskretionär portföljförvaltning, 3 kap. 1 § och 7 kap. 1 § första stycket 1 och 2 lagen om investeringsfonder,

6. finansiella instrument: detsamma som anges i 1 kap. 4 § första stycket 1 lagen om värdepappersmarknaden, och

7. garantimyndigheten: den myndighet som handlägger frågor om investerarskyddet.

ringsrörelse samt 1 kap. 4 § såvitt avser diskretionär portföljförvaltning, 3 kap. 1 § och 7 kap. 1 § första stycket 1 och 2 lagen om investeringsfonder *samt 3 kap. 2 § lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder såvitt avser diskretionär förvaltning av investeringsportföljer,*

6. finansiella instrument: detsamma som anges i 1 kap. 4 § första stycket 1 lagen om värdepappersmarknaden, och

7. garantimyndigheten: den myndighet som handlägger frågor om investerarskyddet.

8. *AIF-förvaltare: detsamma som anges i 1 kap. 3 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.*

3 §³

Investerarskyddet omfattar

1. finansiella instrument som tillhör en investerare och som ett svenskt värdepappersinstitut, en filial i Sverige till ett utländskt värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller* en filial till ett förvaltningsbolag förfogar över i samband med att en investeringstjänst utförs, och

2. medel som ett svenskt värdepappersinstitut, en filial i Sverige till ett utländskt värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller* en filial till ett förvaltningsbolag har tagit emot med redovisningsskyldighet i samband med att en investeringstjänst utförs.

Rätt till ersättning enligt denna lag föreligger inte om medlen kan ersättas enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.

4 §⁴

Investerarskyddet omfattar

1. finansiella instrument som tillhör en investerare och som ett svenskt värdepappersinstitut, en filial i Sverige till ett utländskt värdepappersinstitut, ett fondbolag, en filial till ett förvaltningsbolag, *en AIF-förvaltare eller en filial i Sverige till en utländsk AIF-förvaltare* förfogar över i samband med att en investeringstjänst utförs, och

2. medel som ett svenskt värdepappersinstitut, en filial i Sverige till ett utländskt värdepappersinstitut, ett fondbolag, en filial till ett förvaltningsbolag, *en AIF-förvaltare eller en filial i Sverige till en utländsk AIF-förvaltare* har tagit emot med redovisningsskyldighet i samband med att en investeringstjänst utförs.

³ Senaste lydelse 2004:65.

Ett svenskt värdepappersinstitut och ett fondbolag som har fått tillstånd att tillhandahålla investeringstjänster tillhör investerarskyddet enligt denna lag.

Investerarskyddet omfattar även tillgångar enligt 3 § hos ett svenskt värdepappersinstituts eller fondbolags filial i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Garantimyndigheten får på ansökan av ett svenskt värdepappersinstitut eller ett fondbolag besluta om att skyddet enligt denna lag skall omfatta även tillgångar enligt 3 § som finns hos en filial till institutet eller fondbolaget i ett land utanför EES.

Ett svenskt värdepappersinstitut, ett fondbolag eller en AIF-förvaltare som har fått tillstånd att tillhandahålla investeringstjänster tillhör investerarskyddet enligt denna lag.

Investerarskyddet omfattar även tillgångar enligt 3 § hos ett svenskt värdepappersinstituts, fondbolags eller AIF-förvaltares filial i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Garantimyndigheten får på ansökan av ett svenskt värdepappersinstitut, fondbolag eller en AIF-förvaltare besluta om att skyddet enligt denna lag skall omfatta även tillgångar enligt 3 § som finns hos en filial till institutet, fondbolaget eller AIF-förvaltaren i ett land utanför EES.

6 §⁵

Garantimyndigheten får på ansökan av ett utländskt värdepappersinstitut från ett land inom EES eller ett förvaltningsbolag besluta att institutets eller bolagets filial i Sverige skall tillhöra det svenska investerarskyddet som komplettering till det skydd som gäller för institutet eller bolaget i hemlandet (kompletteringskydd).

Garantimyndigheten får på ansökan av ett utländskt värdepappersinstitut från ett land inom EES, ett förvaltningsbolag eller en utländsk AIF-förvaltare besluta att institutets, bolagets eller AIF-förvaltarens filial i Sverige ska tillhöra det svenska investerarskyddet som komplettering till det skydd som gäller för institutet, bolaget eller AIF-förvaltaren i hemlandet (kompletteringskydd).

Detsamma gäller för ett utländskt värdepappersinstitut från ett land utanför EES, om dess filial i Sverige tillhör ett skydd i hemlandet som uppfyller minst de krav som gäller inom EES.

När ersättning fastställs enligt denna lag skall i fall som avses i första och andra styckena avdrag göras för den ersättning en investerare som anlitat filialen kan få från skyddet i institutets hemland.

7 §⁶

En investerare har rätt till ersättning från investerarskyddet om ett värdepappersinstitut, ett fondbolag

En investerare har rätt till ersättning från investerarskyddet om ett värdepappersinstitut, ett fond-

⁴ Senaste lydelse 2007:1434.

⁵ Senaste lydelse 2007:1434.

⁶ Senaste lydelse 2004:65.

eller ett förvaltningsbolag som tillhör skyddet försätts i konkurs och investeraren inte från institutet eller bolaget kan få ut finansiella instrument eller medel som avses i 3 §.

Om en filial till ett utländskt värdepappersinstitut eller en filial till ett förvaltningsbolag tillhör investerarskyddet, har investerare som anlitat filialen även rätt till ersättning om en behörig myndighet i institutets eller bolagets hemland förklarar att finansiella instrument och medel hos institutet eller bolaget inte är tillgängliga. Vad som sägs i denna lag om konkursbeslut skall i sådana fall tillämpas på motsvarande sätt.

bolag, ett förvaltningsbolag eller en AIF-förvaltare som tillhör skyddet försätts i konkurs och investeraren inte från institutet, bolaget eller AIF-förvaltaren kan få ut finansiella instrument eller medel som avses i 3 §.

Om en filial till ett utländskt värdepappersinstitut, en filial till ett förvaltningsbolag eller en filial till en utländsk AIF-förvaltare tillhör investerarskyddet, har investerare som anlitat filialen även rätt till ersättning om en behörig myndighet i institutets, bolagets eller AIF-förvaltarens hemland förklarar att finansiella instrument och medel hos institutet, bolaget eller AIF-förvaltaren inte är tillgängliga. Vad som sägs i denna lag om konkursbeslut skall i sådana fall tillämpas på motsvarande sätt.

9 §⁷

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i värdepappersinstitutets, fondbolagets eller förvaltningsbolagets konkurs, ersättning genom institutets, fondbolagets eller förvaltningsbolagets ansvarsförsäkring och skadestånd enligt 7 kap. 2 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får uppgå till sammanlagt högst 250 000 kronor för varje institut eller bolag.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i värdepappersinstitutets, fondbolagets, förvaltningsbolagets eller AIF-förvaltarens konkurs, ersättning genom institutets, fondbolagets, förvaltningsbolagets eller AIF-förvaltarens ansvarsförsäkring och skadestånd enligt 7 kap. 2 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får uppgå till sammanlagt högst 250 000 kronor för varje institut eller bolag.

10 §⁸

Om en person har anlitat ett värdepappersinstitut, ett fondbolag eller ett förvaltningsbolag helt eller delvis för någon annans räkning, skall denne ha rätten till

Om en person har anlitat ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag eller en AIF-förvaltare helt eller delvis för någon annans räkning, skall

⁷ Senaste lydelse 2004:65.

⁸ Senaste lydelse 2004:65.

ersättning. Rätten till ersättning skall i sådant fall prövas som om den personen själv har anlitat institutet *eller* bolaget.

denne ha rätten till ersättning. Rätten till ersättning skall i sådant fall prövas som om den personen själv har anlitat institutet, bolaget *eller AIF-förvaltaren*.

12 §⁹

Andelsägare i en investeringsfond enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder har inte rätt till ersättning för tillgångar som ingår i fonden.

Andelsägare i en investeringsfond enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder *eller en specialfond enligt lagen (2013:0000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder* har inte rätt till ersättning för tillgångar som ingår i fonden.

Investerar skyddet gäller inte heller för tillgångar som omfattas av lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande.

13 §¹⁰

Ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller* ett förvaltningsbolag som tillhör investerarskyddet kan inte få ersättning från detta.

Ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag *eller en AIF-förvaltare* som tillhör investerarskyddet kan inte få ersättning från detta.

16 §¹¹

Om förvaltaren i ett värdepappersinstituts *eller* ett fondbolags konkurs finner att en investerare kan ha rätt till ersättning från investerarskyddet, *skall* förvaltaren genast informera investeraren om detta. Förvaltaren skall också lämna de uppgifter till garantimyndigheten som myndigheten behöver för att kunna ta ställning till en investerares ersättningskrav.

Om förvaltaren i ett värdepappersinstituts, ett fondbolags *eller en AIF-förvaltares* konkurs finner att en investerare kan ha rätt till ersättning från investerarskyddet, *ska* förvaltaren genast informera investeraren om detta. Förvaltaren skall också lämna de uppgifter till garantimyndigheten som myndigheten behöver för att kunna ta ställning till en investerares ersättningskrav.

20 §¹²

Ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *och* ett förvaltningsbolag ska informera sina kunder om

1. det skydd som gäller hos institutet *eller* bolaget för till-

Ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag *och en AIF-förvaltare* ska informera sina kunder om

1. det skydd som gäller hos institutet, bolaget *eller AIF-*

⁹ Senaste lydelse 2004:65.

¹⁰ Senaste lydelse 2004:65.

¹¹ Senaste lydelse 2007:1434.

¹² Senaste lydelse 2008:502.

gångar som avses i 3 §,

2. den ersättningsnivå som gäller för skyddet, och

3. formerna för utbetalning av ersättning från skyddet.

Informationen ska hållas tillgänglig på svenska språket.

Om information som anges i första eller andra stycket inte lämnas ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

förvaltaren för tillgångar som avses i 3 §, Bilaga 4

2. den ersättningsnivå som gäller för skyddet, och

3. formerna för utbetalning av ersättning från skyddet.

21 §¹³

I fråga om ersättningar som har betalats ut från investerarskyddet träder staten in i investerarens rätt mot värdepappersinstitutet, fondbolaget *eller* förvaltningsbolaget med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

När ett utländskt skyddssystem har betalats ut ersättning med anledning av att ett svenskt värdepappersinstitut *eller* ett fondbolag försatts i konkurs, träder det utländska skyddssystemet in i investerarens rätt mot värdepappersinstitutet *eller* fondbolaget med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

I fråga om ersättningar som har betalats ut från investerarskyddet träder staten in i investerarens rätt mot värdepappersinstitutet, fondbolaget, förvaltningsbolaget *eller AIF-förvaltaren* med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

När ett utländskt skyddssystem har betalats ut ersättning med anledning av att ett svenskt värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller en svensk AIF-förvaltare* försatts i konkurs, träder det utländska skyddssystemet in i investerarens rätt mot värdepappersinstitutet, fondbolaget *eller AIF-förvaltaren* med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

22 §¹⁴

Om en investerare har rätt till ersättning enligt en ansvarsförsäkring som har tecknats av ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller* ett förvaltningsbolag och om ersättning har betalats ut enligt denna lag för de tillgångar som försäkringsersättningen avser, träder staten in i investerarens rätt till ersättning enligt ansvarsförsäkringen med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

Om en investerare har rätt till ersättning enligt en ansvarsförsäkring som har tecknats av ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag *eller en AIF-förvaltare* och om ersättning har betalats ut enligt denna lag för de tillgångar som försäkringsersättningen avser, träder staten in i investerarens rätt till ersättning enligt ansvarsförsäkringen med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna

¹³ Senaste lydelse 2004:65.

¹⁴ Senaste lydelse 2004:65.

Om en investerare har rätt till skadestånd enligt 7 kap. 2 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument och ersättning har betalats ut från investerarskyddet för de tillgångar som skadeståndet avser, träder staten in i investerarens rätt till ersättning enligt den lagen med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

23 §¹⁵

Garantimyndigheten *skall* underrätta Finansinspektionen, om ett värdepappersinstitut *eller* ett fondbolag som tillhör investerarskyddet inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag.

Garantimyndigheten *ska* underrätta Finansinspektionen, om ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller en AIF-förvaltare* som tillhör investerarskyddet inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag.

24 §¹⁶

Om en filial som avses i 6 § första stycket tillhör investerarskyddet och värdepappersinstitutet *eller* förvaltningsbolaget inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag, ska garantimyndigheten underrätta tillsynsmyndigheten i institutets *eller* bolagets hemland om detta. Myndigheten ska samarbeta med den tillsynsmyndigheten i fråga om åtgärder som vidtas för att säkerställa att institutet *eller* bolaget fullgör sina skyldigheter.

Om en filial som avses i 6 § första stycket tillhör investerarskyddet och värdepappersinstitutet, förvaltningsbolaget *eller AIF-förvaltaren* inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag, ska garantimyndigheten underrätta tillsynsmyndigheten i institutets, bolagets *eller AIF-förvaltarens* hemland om detta. Myndigheten ska samarbeta med den tillsynsmyndigheten i fråga om åtgärder som vidtas för att säkerställa att institutet, bolaget *eller AIF-förvaltaren* fullgör sina skyldigheter.

Om institutet *eller* bolaget ändå inte fullgör sina skyldigheter får garantimyndigheten förelägga det att vidta rättelse inom viss tid, dock minst ett år. Institutet *eller* bolaget ska erinras om att skyddet inte längre ska gälla för filialen, om det inte fullgör sina skyldigheter. Har institutet *eller* bolaget inte vidtagit rättelse inom föreskriven tid får garantimyndigheten besluta att skyddet inte längre ska gälla för filialen. Ett sådant beslut får meddelas endast om tillsyns-

Om institutet, bolaget *eller AIF-förvaltaren* ändå inte fullgör sina skyldigheter får garantimyndigheten förelägga det att vidta rättelse inom viss tid, dock minst ett år. Institutet, bolaget *eller AIF-förvaltaren* ska erinras om att skyddet inte längre ska gälla för filialen, om det inte fullgör sina skyldigheter. Har institutet, bolaget *eller AIF-förvaltaren* inte vidtagit rättelse inom föreskriven tid får garantimyndigheten besluta att skyddet inte längre ska gälla för

¹⁵ Senaste lydelse 2007:1434.

¹⁶ Senaste lydelse 2007:1434.

myndigheten i institutets *eller* bolagets hemland har samtyckt till beslutet.

filialen. Ett sådant beslut får meddelas endast om tillsynsmyndigheten i institutets, bolagets *eller AIF-förvaltarens* hemland har samtyckt till beslutet.

26 §¹⁷

Om ett svenskt värdepappersinstitut *eller* fondbolags filial i ett land utanför EES tillhör investerarskyddet enligt 4 § tredje stycket och institutet *eller* fondbolaget inte fullgör de skyldigheter som enligt denna lag gäller för filialen, får garantimyndigheten förelägga institutet *eller* fondbolaget att vidta rättelse inom viss tid. Har rättelse inte skett inom föreskriven tid får myndigheten besluta att skyddet inte längre ska gälla för filialen. Har myndigheten beslutat att skyddet inte längre ska gälla, ska den underrätta Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i det land där filialen finns om beslutet.

Om ett svenskt värdepappersinstitut, fondbolags *eller AIF-förvaltares* filial i ett land utanför EES tillhör investerarskyddet enligt 4 § tredje stycket och institutet, fondbolaget *eller AIF-förvaltaren* inte fullgör de skyldigheter som enligt denna lag gäller för filialen, får garantimyndigheten förelägga institutet, fondbolaget *eller AIF-förvaltaren* att vidta rättelse inom viss tid. Har rättelse inte skett inom föreskriven tid får myndigheten besluta att skyddet inte längre ska gälla för filialen. Har myndigheten beslutat att skyddet inte längre ska gälla, ska den underrätta Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i det land där filialen finns om beslutet.

27 §¹⁸

När garantimyndigheten har beslutat att investerarskyddet inte längre *skall* gälla för tillgångar hos ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller* ett förvaltningsbolag, *skall* institutet *eller* bolaget informera berörda investerare om beslutet.

När garantimyndigheten har beslutat att investerarskyddet inte längre *ska* gälla för tillgångar hos ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag *eller en AIF-förvaltare* ska institutet, bolaget *eller AIF-förvaltaren* informera berörda investerare om beslutet.

28 §¹⁹

Ett beslut om att skyddet inte längre *skall* gälla hos ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller* ett förvaltningsbolag inverkar inte på skyddet av de tillgångar som

Ett beslut om att skyddet inte längre *ska* gälla hos ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag *eller en AIF-förvaltare* inverkar inte på skyddet

¹⁷ Senaste lydelse 2007:1434.

¹⁸ Senaste lydelse 2007:1434.

¹⁹ Senaste lydelse 2006:539.

omfattades av skyddet när beslutet meddelades. Motsvarande gäller när Finansinspektionen återkallat ett tillstånd att driva bankrörelse, finansieringsrörelse eller värdepappersrörelse eller ett tillstånd för ett fondbolag att förvalta någon annans finansiella instrument.

av de tillgångar som omfattades av skyddet när beslutet meddelades. Motsvarande gäller när Finansinspektionen återkallat ett tillstånd att driva bankrörelse, finansieringsrörelse eller värdepappersrörelse eller ett tillstånd för ett fondbolag att förvalta någon annans finansiella instrument *eller ett tillstånd för en AIF-förvaltare till diskretionär förvaltning av investeringsportföljer.*

29 §²⁰

De värdepappersinstitut, fondbolag *och* förvaltningsbolag som tillhör investerarskyddet ska betala avgifter till garantimyndigheten.

Institutens *och* bolagens sammanlagda avgifter ska motsvara vad som är nödvändigt för en långsiktig finansiering av skyddet och för att täcka garantimyndighetens administrationskostnader. Vid beräkningen av avgiften ska beaktas hur stor andel skyddade tillgångar som finns hos institutet *eller* bolaget jämfört med samtliga skyddade tillgångar. Avgift som avser myndighetens administrationskostnader får emellertid fördelas lika mellan samtliga institut *och* bolag som tillhör investerarskyddet.

De värdepappersinstitut, fondbolag, förvaltningsbolag *och* AIF-förvaltare som tillhör investerarskyddet ska betala avgifter till garantimyndigheten.

Institutens, bolagens *och* AIF-förvaltarnas sammanlagda avgifter ska motsvara vad som är nödvändigt för en långsiktig finansiering av skyddet och för att täcka garantimyndighetens administrationskostnader. Vid beräkningen av avgiften ska beaktas hur stor andel skyddade tillgångar som finns hos institutet, bolaget *eller* AIF-förvaltaren jämfört med samtliga skyddade tillgångar. Avgift som avser myndighetens administrationskostnader får emellertid fördelas lika mellan samtliga institut, bolag *och* AIF-förvaltare som tillhör investerarskyddet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur avgiften ska beräknas.

30 §²¹

Om skyddet för ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *eller* ett förvaltningsbolag börjar eller upphör att gälla under ett löpande kalenderår får garantimyndigheten ta hänsyn till detta när avgiften för skyddet fastställs.

Om skyddet för ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag *eller en* AIF-förvaltare börjar eller upphör att gälla under ett löpande kalenderår får garantimyndigheten ta hänsyn till detta när avgiften för skyddet

²⁰ Senaste lydelse 2007:1434.

²¹ Senaste lydelse 2007:1434.

32 §²²

Ett värdepappersinstitut, ett fondbolag *och* ett förvaltningsbolag som omfattas av investerarskyddet *skall* lämna de uppgifter till garantimyndigheten som myndigheten behöver för att fastställa institutets *eller* bolagets avgift och i övrigt för sin verksamhet enligt denna lag.

Ett värdepappersinstitut, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag *och en AIF-förvaltare* som omfattas av investerarskyddet *ska* lämna de uppgifter till garantimyndigheten som myndigheten behöver för att fastställa institutets, bolagets *eller AIF-förvaltarens* avgift och i övrigt för sin verksamhet enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

²² Senaste lydelse 2007:1434.

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen att 2 kap. 3 §, 3 kap. 19 §, 6 kap. 5, 10 a och 13 §§, 15 kap. 1 §, 17 kap. 15 §, 42 kap. 8, 43 och 44 §§, 44 kap. 6 §, 48 kap. 2, 7, 18 och 21 §§, samt rubrikerna närmast före 6 kap. 5 och 13 §§, 17 kap. 15 §, 42 kap. 43 § och 44 kap. 6 § ska ha följande lydelse.

2 kap.

3 §

Bestämmelserna om juridiska personer ska inte tillämpas på

- dödsbon,
- svenska handelsbolag, eller
- juridiska personer som förvaltar samfälligheter och som avses i 6 kap. 6 § andra stycket.

Bestämmelserna om juridiska personer ska tillämpas också på investeringsfonder.

Bestämmelserna om juridiska personer ska tillämpas också på investeringsfonder och på specialfonder.

Särskilda bestämmelser om dödsbon efter dem som var begränsat skattskyldiga vid dödsfallet finns i 4 kap. 3 §.

Att bestämmelserna om svenska handelsbolag gäller också för europeiska ekonomiska intressegrupperingar framgår av 5 kap. 2 §.

I vilka fall utländska associationer anses som eller behandlas som juridiska personer framgår av 6 kap. 8 §.

3 kap.

19 §¹

Den som är begränsat skattskyldig är skattskyldig för kapitalvinst på sådana tillgångar och förpliktelser som avses i andra stycket, om han vid något tillfälle under det kalenderår då avyttringen sker eller under de föregående tio kalenderåren har varit bosatt i Sverige eller stadigvarande vistats här. Skattskyldigheten gäller oavsett i vilket inkomstslag kapitalvinsten ska tas upp. Skattskyldigheten gäller också belopp som motsvarar en kapitalvinst och som enligt 51 kap. 3 och 4 §§ ska tas upp i inkomstslaget näringsverksamhet.

Vid tillämpningen av denna paragraf gäller att

1. delägarrätter som getts ut av ett utländskt företag eller andelar i en i utlandet delägarbeskattad juridisk person bara omfattas om de förvärvats under tiden som den skattskyldige har varit obegränsat skattskyldig i Sverige, och

2. delägarrätter och andelar som har ersatt delägarrätter eller andelar som avses i 1 ska anses förvärvade vid samma tidpunkt som det ursprungliga förvärvet.

Vad som sägs i fjärde stycket tillämpas inte i fråga om delägarrätter som getts ut av ett utländskt företag eller andelar i en i utlandet delägar-

¹ Senaste lydelse 2011:1271.

6 kap.

Svenska investeringsfonder Svenska investeringsfonder *och specialfonder*

5 §²

Svenska investeringsfonder är inte skattskyldiga för inkomst av tillgångar som ingår i fonden. Svenska investeringsfonder *och specialfonder* är inte skattskyldiga för inkomst av tillgångar som ingår i fonden.

10 a §

Utländska investeringsfonder är begränsat skattskyldiga. Utländska investeringsfonder *och utländska specialfonder* är begränsat skattskyldiga.

Utländska investeringsfonder Utländska investeringsfonder *och utländska specialfonder*

13 §³

Utländska investeringsfonder är inte skattskyldiga för inkomst av tillgångar som ingår i fonden. Utländska investeringsfonder *och utländska specialfonder* är inte skattskyldiga för inkomst av tillgångar som ingår i fonden.

15 kap.

1 §⁴

Ersättningar för varor, tjänster och inventarier, avkastning av tillgångar, kapitalvinster samt alla andra inkomster i näringsverksamheten ska tas upp som intäkt.

Utöver bestämmelserna i detta kapitel finns bestämmelser om inkomster i 8, 17–39, 44–48, 49–52, 55 och 60 kap. I 42 kap. 43 och 44 §§ finns även bestämmelser om schablonintäkt vid innehav av andelar i investeringsfond. Utöver bestämmelserna i detta kapitel finns bestämmelser om inkomster i 8, 17–39, 44–48, 49–52, 55 och 60 kap. I 42 kap. 43 och 44 §§ finns även bestämmelser om schablonintäkt vid innehav av andelar i *investeringsfonder eller specialfonder*.

Bestämmelser om värdering av inkomster i annat än pengar finns i 61 kap.

² Senaste lydelse 2011:1271.

³ Senaste lydelse 2011:1271.

⁴ Senaste lydelse 2011:1271.

17 kap.

Fusion, delning eller annan ombildning av investeringsfonder Fusion, delning eller annan ombildning av investeringsfonder och specialfonder

15 §⁵

Fusion eller delning av investeringsfonder enligt 8 kap. 1, 24 och 25 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder ska inte leda till att delägarna ska ta upp en intäkt. Detsamma gäller när en specialfond ombildas till en värdepappersfond. Ersättning i pengar ska dock tas upp som intäkt det beskattningsår fusionen eller delningen sker.

Fusion eller delning av investeringsfonder enligt 8 kap. 1, 24 och 25 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder och specialfonder enligt 12 kap. 16 och 17 §§ lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska inte leda till att delägarna ska ta upp en intäkt. Detsamma gäller när en specialfond ombildas till en investeringsfond. Ersättning i pengar ska dock tas upp som intäkt det beskattningsår fusionen eller delningen sker.

Efter en fusion eller delning anses som anskaffningsvärde för de nya andelarna det anskaffningsvärde som sammanlagt gällde för de äldre andelarna. Om en fond delas och den skattskyldige får andelar i mer än en nybildad fond, ska det anskaffningsvärde som gällde för de äldre andelarna fördelas på de nya andelarna i förhållande till dessa nybildade fonders värde vid delningen.

Det som sägs om fusion i första och andra styckena gäller även vid en gränsöverskridande fusion enligt 8 kap. 17 § lagen om investeringsfonder.

Första–tredje styckena gäller även sådana utländska investeringsfonder som har bildats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)⁶, när respektive fond hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om fusionen, den gränsöverskridande fusionen eller delningen har skett i enlighet med lagstiftningen i den berörda staten eller de berörda staterna.

42 kap.

8 §

Räntekompensation som förvärvaren av ett skuldebrev betalar till överlåtare för upplupen men inte förfallen ränta behandlas som ränta.

Första stycket tillämpas också vid förvärv av marknadsnoterade andelar i en investeringsfond som bara innehåller svenska fordrings- Första stycket tillämpas också vid förvärv av marknadsnoterade andelar i en investeringsfond eller i en specialfond som bara inne-

⁵ Senaste lydelse 2011:1271.

⁶ EUT L 302, 17.11.2009, s. 32, (Celex 32009L0065).

rätter. Schablonintäkt vid innehav av andelar i en investeringsfond. håller svenska fordringsrätter. Schablonintäkt vid innehav av andelar i en investeringsfond *eller i en specialfond*

43 §⁷

Den som vid ingången av ett kalenderår har ägt andelar i en investeringsfond ska ta upp en schablonintäkt. Intäkten ska beräknas till 0,4 procent av kapitalunderlaget enligt 44 §. Den som vid ingången av ett kalenderår har ägt andelar i en investeringsfond eller i en specialfond ska ta upp en schablonintäkt. Intäkten ska beräknas till 0,4 procent av kapitalunderlaget enligt 44 §.

Första stycket gäller inte andelar i en investeringsfond som vid kalenderårets ingång förvaras på ett investeringssparkonto. Första stycket gäller inte andelar i en investeringsfond *eller i en specialfond* som vid kalenderårets ingång förvaras på ett investeringssparkonto.

44 §⁸

Kapitalunderlaget utgörs av värdet vid ingången av kalenderåret på de andelar i en investeringsfond som vid denna tidpunkt ägs av den skattskyldige. Kapitalunderlaget utgörs av värdet vid ingången av kalenderåret på de andelar i en investeringsfond *eller i en specialfond* som vid denna tidpunkt ägs av den skattskyldige.

Vid beräkningen av kapitalunderlaget ska andelar i en investeringsfond som utgör lagertillgångar och som enligt 17 kap. 20 § tas upp till det verkliga värdet inte ingå. Vid beräkningen av kapitalunderlaget ska andelar i en investeringsfond *eller i en specialfond* som utgör lagertillgångar och som enligt 17 kap. 20 § tas upp till det verkliga värdet, inte ingå.

44 kap.

Upplösning av investeringsfond Upplösning av *en* investeringsfond *eller en specialfond*

6 §

Om en investeringsfond upplöses, anses varje andelsägare ha avyttrat sin andel. Om en investeringsfond *eller en specialfond* upplöses, anses varje andelsägare ha avyttrat sin andel.

48 kap.

2 §

Med delägarrätt avses - aktie, Med delägarrätt avses - aktie,

⁷ Senaste lydelse 2011:1271.⁸ Senaste lydelse 2011:1271.

- rätt på grund av teckning av aktier, - teckningsrätt, - fondaktierätt, - andel i en investeringsfond, - andel i en ekonomisk förening, och - annan tillgång med liknande konstruktion eller verkningssätt.	- rätt på grund av teckning av aktier, - teckningsrätt, - fondaktierätt, - andel i en investeringsfond <i>och i en specialfond</i>, - andel i en ekonomisk förening, och - annan tillgång med liknande konstruktion eller verkningssätt.
- Bestämmelserna om delägarrätter ska tillämpas också på
- vinstandelsbevis och kapitalandelsbevis som avser lån i svenska kronor,
 - konvertibel i svenska kronor,
 - inlösenrätt och säljrätt som avser aktier,
 - termin och option vars underliggande tillgångar består av aktier eller termin och option som avser aktieindex, och
 - annan tillgång med liknande konstruktion eller verkningssätt.
- Andel i privatbostadsföretag anses inte som delägarrätt.

7 §⁹

Vid beräkningen av omkostnadsbeloppet ska det genomsnittliga omkostnadsbeloppet för samtliga delägarrätter eller fordringsrätter av samma slag och sort som den avyttrade användas. Det genomsnittliga omkostnadsbeloppet ska beräknas med hänsyn till inträffade förändringar i innehavet.

Om en andel i en investeringsfond är förvaltarregistrerad enligt 4 kap. 12 § lagen (2004:46) om investeringsfonder, ska vid tillämpning av genomsnittsmetoden enligt första stycket bortses från andra andelar i samma fond som är registrerade i annan förvaltares eller andelsinnehavarens eget namn.

Om en andel i en investeringsfond *eller i en specialfond* är förvaltarregistrerad enligt 4 kap. 12 § lagen (2004:46) om investeringsfonder *eller 12 kap. 7 § lagen (2013:00) om förvaltare av alternativa investeringsfonder*, ska vid tillämpning av genomsnittsmetoden enligt första stycket bortses från andra andelar i samma fond som är registrerade i annan förvaltares eller andelsinnehavarens eget namn.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i första stycket ska näringsbetingade andelar och näringsbetingade aktiebaserade delägarrätter som uppfyller villkoren om innehavstid i 25 a kap. 6 eller 7 § om de avyttras eller hade avyttrats vid den tidpunkt som bedömningen avser, inte anses vara av samma slag och sort som andra näringsbetingade andelar och näringsbetingade aktiebaserade delägarrätter i det aktuella företaget.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i första stycket ska bortses från delägarrätter eller fordringsrätter av samma slag och sort som förvaras på

⁹ Senaste lydelse 2011:1271.

ett investeringssparkonto. Detta gäller dock inte tillgångar som avses i Bilaga 4 42 kap. 38 §.

I 18 c §, 48 a kap. 16 § och 49 kap. 29 § finns ytterligare undantag från bestämmelsen i första stycket som gäller partiella fissioner, andelsbyten med framskjuten beskattning och uppskovsgrundande andelsbyten.

18 §¹⁰

Fusion eller delning av investeringsfonder enligt 8 kap. 1, 24 och 25 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder ska inte leda till att kapitalvinster tas upp hos delägarna. Detsamma gäller när en specialfond ombildas till en *värdepappersfond*. Ersättning i pengar ska dock tas upp som kapitalvinst det beskattningsår fusionen eller delningen sker.

Fusion eller delning av investeringsfonder enligt 8 kap. 1, 24 och 25 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder *eller specialfonder enligt 12 kap. 16 och 17 §§ lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder* ska inte leda till att kapitalvinster tas upp hos delägarna. Detsamma gäller när en specialfond ombildas till en *investeringsfond*. Ersättning i pengar ska dock tas upp som kapitalvinst det beskattningsår fusionen eller delningen sker.

Efter en fusion eller delning anses som anskaffningsutgift för de nya andelarna det sammanlagda omkostnadsbelopp som skulle ha använts om de äldre andelarna hade avyttrats. Om en fond delas och den skattskyldige får andelar i mer än en nybildad fond, ska det sammanlagda omkostnadsbeloppet fördelas på de nya andelarna i förhållande till dessa nybildade fonders värde vid delningen

Det som sägs om fusion i första och andra styckena gäller även vid en gränsöverskridande fusion enligt 8 kap. 17 § lagen om investeringsfonder.

Första–tredje styckena gäller även sådana utländska investeringsfonder som har bildats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)¹¹, när respektive fond hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om fusionen, den gränsöverskridande fusionen eller delningen har skett i enlighet med lagstiftningen i den berörda staten eller de berörda staterna.

21 §

Kapitalförluster på marknadsnoterade andelar i investeringsfonder som innehåller bara svenska fordringsrätter ska dras av i sin helhet.

Kapitalförluster på marknadsnoterade andelar i investeringsfonder *eller i specialfonder* som innehåller bara svenska fordringsrätter ska dras av i sin helhet.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

¹⁰ Senaste lydelse 2011:937.

¹¹ EUT L 302, 17.11.2009, s. 32 (Celex 32009L0065).

Förslag till lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder)

Bilaga 4

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder) att 5 kap. 2 och 7 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

2 §¹

Sjunde AP-fonden ska ingå samarbetsavtal enligt 64 kap. 19 § 2 socialförsäkringsbalken med Pensionsmyndigheten samt göra de åtaganden som anges i samma paragraf.

Fondbestämmelserna för de fonder som förvaltas av Sjunde AP-fonden får inte tillåta att medel delas ut till någon annan än Pensionsmyndigheten. Sjunde AP-fonden får inte heller genom fonderna utöva sådan fondverksamhet som avser förvaltning av specialfonder enligt 6 kap. lagen (2004:46) om investeringsfonder.

Fondbestämmelserna för de fonder som förvaltas av Sjunde AP-fonden får inte tillåta att medel delas ut till någon annan än Pensionsmyndigheten. Sjunde AP-fonden får inte heller genom fonderna utöva sådan fondverksamhet som avser förvaltning av specialfonder enligt lagen (2013:00) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

7 §²

Följande bestämmelser i lagen (2004:46) om investeringsfonder ska gälla för förvaltningen av fonderna:

- 2 kap. 18 § om förbud för vissa personer med insynsställning att handla med en investeringsfond,

- 2 kap. 21 § första stycket om skadestånd,

- 4 kap. 2 § om företrädare för andelsägarna i en investeringsfond m.m.,

- 4 kap. 8 och 9 §§ om upprättande och godkännande av fondbestämmelser,

- 4 kap. 13 § första stycket om inlösen av fondandelar,

- 4 kap. 15–23 §§ om information om en investeringsfond,

- 5 kap. 1, 3–19 och 21–25 §§

Följande bestämmelser i lagen (2004:46) om investeringsfonder ska gälla för förvaltningen av fonderna:

- 2 kap. 18 § om förbud för vissa personer med insynsställning att handla med en investeringsfond,

- 2 kap. 21 § första stycket om skadestånd,

- 4 kap. 2 § om företrädare för andelsägarna i en investeringsfond m.m.,

- 4 kap. 8 och 9 §§ om upprättande och godkännande av fondbestämmelser,

- 4 kap. 13 § första stycket om inlösen av fondandelar,

- 4 kap. 15–23 §§ om information om en investeringsfond,

- 5 kap. 1, 3–19 och 21–25 §§

¹ Senaste lydelse 2010:1281.

² Senaste lydelse 2009:1460.

om placering av medel i en *värdepappersfond* m.m., samt
- 10 kap. 8 § om skyldighet för revisor att anmäla vissa förhållanden till Finansinspektionen.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket ska fonderna anses som *värdepappersfonder* och Pensionsmyndigheten som fondandelsägare. Det som föreskrivs om fondbolag ska avse Sjunde AP-fonden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, utom såvitt avser 2 kap. 18 § om förbud för vissa personer med insynsställning att handla med en investeringsfond och 2 kap. 21 § första stycket om skadestånd, meddela föreskrifter om avvikelser från de bestämmelser som anges i första stycket och i ett enskilt fall besluta om undantag från dessa bestämmelser.

om placering av medel i en *investeringsfond* m.m., samt
- 10 kap. 8 § om skyldighet för revisor att anmäla vissa förhållanden till Finansinspektionen.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket ska fonderna anses som *investeringsfonder* och Pensionsmyndigheten som fondandelsägare. Det som föreskrivs om fondbolag ska avse Sjunde AP-fonden.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

Förslag till lag om ändring i lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter

Bilaga 4

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter att 3 a § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §¹

Bestämmelserna i 4 och 5 §§ gäller inte finansiell rådgivning som tillhandahålls av

1. fondbolag enligt 7 kap. 1 § första stycket 3 lagen (2004:46) om investeringsfonder,

2. försäkringsförmedlare enligt 5 kap. 1 § första stycket lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, eller

3. värdepappersinstitut och utländska värdepappersföretag enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

1. fondbolag enligt 7 kap. 1 § första stycket 3 lagen (2004:46) om investeringsfonder,

2. försäkringsförmedlare enligt 5 kap. 1 § första stycket lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, eller

3. värdepappersinstitut och utländska värdepappersföretag enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

4. AIF-förvaltare enligt 3 kap. 2 § lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

¹ Senaste lydelse SFS 2007:560.

Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:46) om investeringsfonder

dels att 1 kap. 8 och 9 §§, 6 kap. samt 8 kap. 24 §¹ ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 8 kap. 24 §² ska utgå,

dels att 1 kap. 1, 5, 6 och 6 b–6 d §§, 2 kap. 12, 13, 15, 15 a och 15 c §§, 3 kap. 4 §, 4 kap. 8, 16 och 16 a §§, 5 kap. 1, 2, 4–18, 20, 24 och 25 §§, 5 a kap. 1, 5 och 6 §§, 7 kap. 1, 2 och 24 §§, 8 kap. 1–5, 7–14, 16–18 och 21–24 §§, 10 kap. 1 §, 12 kap. 5 och 15 §§ 13 kap. 1 § samt rubriken till 5 kap. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §³

I denna lag betyder

1. *behörig myndighet*: utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över fondföretag eller förvaltningsbolag,

2. *derivatinstrument*: optioner, terminer och swappar samt andra likartade finansiella instrument,

3. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. *egna medel*: detsamma som i artikel 2.1 l i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU,

5. *filial*: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett fondbolags, ett förvaltningsbolags eller ett fondföretags etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

6. *finansiellt instrument*: överlåtbara värdepapper, fondandelar, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument samt annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,

7. *fondbolag*: ett svenskt aktieföretag som har fått tillstånd enligt 4 § att driva fondverksamhet,

8. *fondföretag*: ett utländskt företag

a) som i sitt hemland har tillstånd för verksamhet där det enda syftet är att göra kollektiva inve-

8. *fondföretag*: ett utländskt företag

a) som i sitt hemland har tillstånd för verksamhet där det enda syftet är att göra kollektiva inve-

¹ Senaste lydelse av

1 kap. 8 § 2011:882

1 kap. 9 § 2011:882

6 kap. 3 § 2011:882

6 kap. 4 § 2011:882

8 kap. 24 § 2011:882.

² Senaste lydelse 2011:882.

³ Senaste lydelse 2011:882.

steringar i sådana tillgångar som anges i 5 kap. 1 § andra stycket eller 6 kap. 2 § andra stycket, med kapital från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare,

b) som tillämpar principen om riskspridning, och

c) vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses med medel ur företagets tillgångar,

9. *fondföretags hemland*: det land där fondföretaget har fått sådant tillstånd som avses i 8 a,

10. *fondverksamhet*: förvaltning av en investeringsfond, försäljning och inlösen av andelar i fonden samt därmed sammanhängande administrativa åtgärder,

11. *företagsgrupp*: grupp för sammanställd redovisning enligt rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om sammanställd redovisning, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/49/EG, eller grupp som enligt erkända internationella redovisningsregler ska lämna motsvarande redovisning,

12. *förvaltningsbolag*: ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag,

13. *förvaltningsbolags hemland*: det land där bolaget har sitt säte,

14. *förvaringsinstitut*: en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en investeringsfond och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

15. *investeringsfond: värdepappersfond eller specialfond*,

16. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 1 a § representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

17. *matarfond*: en *värdepappersfond* vars medel placeras i enlighet med tillstånd enligt 5 a kap. 6 §,

18. *matarfondföretag*: ett fondföretag som i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i artikel 58 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

19. *mottagarfond*: en *värdepappersfond* som

a) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,

b) inte är en matarfond, och

c) vars medel inte placeras i en matarfond eller ett matarfondföretag,

20. *mottagarfondföretag*: ett fondföretag som

steringar i sådana tillgångar som anges i 5 kap. 1 § andra stycket, med kapital från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare,

b) som tillämpar principen om riskspridning, och

c) vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses med medel ur företagets tillgångar,

17. *matarfond*: en *investeringsfond* vars medel placeras i enlighet med tillstånd enligt 5 a kap. 6 §,

19. *mottagarfond*: en *investeringsfond* som

a) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,

b) inte är en matarfond, och

c) vars medel inte placeras i en matarfond eller ett matarfondföretag,

a) i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

b) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,

c) inte är ett matarfondföretag, och

d) inte placerar medel i en matarfond eller ett matarfondföretag,

21. *reglerad marknad*: detsamma som i 1 kap. 5 § 20 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

22. *penningmarknadsinstrument*: statsskuldväxlar, bankcertifikat samt sådana andra finansiella instrument som normalt omsätts på penningmarknaden, är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas,

23. *specialfond*: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten eller från en särskilt angiven och avgränsad krets investerare och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 6 kap.,

24. *startkapital*: detsamma som i artikel 2.1 k i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

25. *värdepappersfond*: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap. eller 5 a kap., och

25. *investeringsfond*: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap. eller 5 a kap., och

26. *överlåtbart värdepapper*:

a) aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier samt depåbevis för aktier,

b) obligationer och andra skuldförbindelser, med undantag av penningmarknadsinstrument, samt depåbevis för skuldförbindelser, och

c) värdepapper av annat slag som ger rätt att förvärva sådana överlåtbara värdepapper som anges i a och b genom teckning eller utbyte.

Överlåtbart värdepapper omfattar inte tekniker och instrument som avses i 5 kap. 1 § tredje stycket.

Med återköp eller inlösen av andelar enligt första stycket 8, 23 och 25 jämföras att andelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad, om det är säkerställt att andelarnas noterade värde inte i väsentlig mån avviker från det värde som avses i 4 kap. 10 § tredje stycket.

5 §⁴

Tillstånd för fondverksamhet som avser specialfonder får ges av Finansinspektionen även till värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som har tillstånd för portföljförvaltning avseende finansiella instrument enligt 2 kap. 1 § 4 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Ett fondbolag får av Finansinspektionen ges tillstånd att förvalta en AIF-fond.

För sådan *fondverksamhet* som avses i första stycket ska följande bestämmelser tillämpas:

- 2 kap. 1 § 2, 5 och 6, 2 § tredje stycket, 7 § första stycket, 9 §, samt 17 och 17 b–21 §§ 3),

- 3 kap.,

- 4 kap.,

- 6 kap.,

- 8 kap. 24 och 25 §§,

- 9 kap. 4),

- 10 kap. 1 § första och andra styckena samt 2 §, och

- 12 kap. 1–4 samt 7–14 §§.

Ett värdepappersbolag eller ett svenskt kreditinstitut får inleda sin fondverksamhet så snart tillstånd enligt första stycket har getts.

För sådan *verksamhet* som avses i första stycket gäller bestämmelserna i lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder i tillämpliga delar.

6 §⁵

Ett förvaltningsbolag som hör hemma inom EES och som i sitt hemland har tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG, får

1. driva verksamhet från filial i Sverige med början två månader efter det att Finansinspektionen från en behörig myndighet i förvaltningsbolagets hemland har tagit emot en underrättelse som innehåller

a) en plan för den avsedda verksamheten i Sverige med uppgift om filialens organisation och vilka tjänster som ska erbjudas, och

b) uppgift om filialens adress och ansvariga ledning, och

2. driva verksamhet genom att från sitt hemland erbjuda och tillhandahålla tjänster i Sverige med början så snart Finansinspektionen från en behörig myndighet i förvaltningsbolagets hemland har tagit emot en underrättelse som innehåller en plan för den avsedda verksamheten med uppgift om vilka tjänster som ska erbjudas.

Om de tjänster som ska erbjudas enligt första stycket innefattar förvaltning av en värdepappers-

Om de tjänster som ska erbjudas enligt första stycket innefattar förvaltning av en investeringsfond,

⁴ Senaste lydelse 2011:882.

⁵ Senaste lydelse 2011:882.

fond, ska verksamhetsplanen också innehålla uppgift om

1. förvaltningsbolagets system för riskhantering, och
2. vilka åtgärder förvaltningsbolaget vidtagit för att uppfylla kraven i 6 c §.

Finansinspektionen får besluta att verksamhet får påbörjas tidigare än vad som anges i första stycket 1.

Ett förvaltningsbolag får driva verksamhet i Sverige bara i den utsträckning verksamheten omfattas av förvaltningsbolagets verksamhets-tillstånd i hemlandet.

ska verksamhetsplanen också innehålla uppgift om

1. förvaltningsbolagets system för riskhantering, och
2. vilka åtgärder förvaltningsbolaget vidtagit för att uppfylla kraven i 6 c §.

verksamhet får påbörjas tidigare än

6 b §⁶

Ett förvaltningsbolag som får driva verksamhet i Sverige enligt 6 § får av Finansinspektionen ges tillstånd att förvalta en *värdepappersfond*. Tillstånd ges i form av godkännande av fondbestämmelserna enligt 4 kap. 9 §. Tillstånd ska ges om

1. förvaltningsbolaget i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag av motsvarande slag som den *värdepappersfond* som ska förvaltas,

2. förvaltningsbolaget till Finansinspektionen har lämnat det avtal med förvaringsinstitutet som avses i 3 kap. 4 § och, i förekommande fall, uppgifter om uppdrag som lämnats till någon annan att förvalta *värdepappersfonden* eller sköta därmed sammanhängande administration,

3. fondbestämmelserna uppfyller kraven i 4 kap. 8 och 9 §§, och

4. det finns skäl att anta att bolaget kommer att driva verksamheten enligt denna lag och andra författningar som gäller för förvaltning av en *värdepappersfond*.

Uppgifter enligt första stycket 2 behöver inte lämnas om förvaltningsbolaget redan förvaltar en *värdepappersfond* och tidigare lämnat samma uppgifter till

Ett förvaltningsbolag som får driva verksamhet i Sverige enligt 6 § får av Finansinspektionen ges tillstånd att förvalta en *investeringsfond*. Tillstånd ges i form av godkännande av fondbestämmelserna enligt 4 kap. 9 §. Tillstånd ska ges om

1. förvaltningsbolaget i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag av motsvarande slag som den *investeringsfond* som ska förvaltas,

2. förvaltningsbolaget till Finansinspektionen har lämnat det avtal med förvaringsinstitutet som avses i 3 kap. 4 § och, i förekommande fall, uppgifter om uppdrag som lämnats till någon annan att förvalta *investeringsfonden* eller sköta därmed sammanhängande administration,

3. fondbestämmelserna uppfyller kraven i 4 kap. 8 och 9 §§, och

4. det finns skäl att anta att bolaget kommer att driva verksamheten enligt denna lag och andra författningar som gäller för förvaltning av en *investeringsfond*.

Uppgifter enligt första stycket 2 behöver inte lämnas om förvaltningsbolaget redan förvaltar en *investeringsfond* och tidigare lämnat samma uppgifter till

⁶ Senaste lydelse 2011:882.

Om ett förvaltningsbolag avser att göra ändringar av betydelse beträffande något som avses i första stycket 2 efter det att verksamheten inletts, ska bolaget underrätta Finansinspektionen om detta.

6 c §⁷

Ett förvaltningsbolag som förvaltar en *värdepappersfond* efter tillstånd enligt 6 b § ska vidta nödvändiga åtgärder för att här i landet kunna

- göra utbetalningar till andelsägarna,
- lösa in andelar,
- lämna den information som bolaget är skyldigt att tillhandahålla, och
- hantera klagomål.

Ett förvaltningsbolag som förvaltar en *investeringsfond* efter tillstånd enligt 6 b § ska vidta nödvändiga åtgärder för att här i landet kunna

- göra utbetalningar till andelsägarna,
- lösa in andelar,
- lämna den information som bolaget är skyldigt att tillhandahålla, och
- hantera klagomål.

6 d §⁸

För den förvaltning av en *värdepappersfond* som ett förvaltningsbolag utför efter att ha fått tillstånd enligt 6 b § gäller 2 kap. 15 c §, 3 kap., 4 kap. 1–3 och 8–23 §§, 5 kap. 1 och 3–25 §§, 5 a kap., 8 kap. och 9 kap. Det som anges där om fondbolag ska i stället gälla förvaltningsbolaget.

Vid sådan förvaltning som avses i första stycket ska det som anges i 9 kap. 1 § första stycket 1 i stället avse fall när förvaltningsbolagets tillstånd återkallats av behörig myndighet i bolagets hemland eller Finansinspektionen enligt 12 kap. 15 § tredje stycket beslutat att bolaget inte längre får förvalta en *värdepappersfond*.

För den förvaltning av en *investeringsfond* som ett förvaltningsbolag utför efter att ha fått tillstånd enligt 6 b § gäller 2 kap. 15 c §, 3 kap., 4 kap. 1–3 och 8–23 §§, 5 kap. 1 och 3–25 §§, 5 a kap., 8 kap. och 9 kap. Det som anges där om fondbolag ska i stället gälla förvaltningsbolaget.

Vid sådan förvaltning som avses i första stycket ska det som anges i 9 kap. 1 § första stycket 1 i stället avse fall när förvaltningsbolagets tillstånd återkallats av behörig myndighet i bolagets hemland eller Finansinspektionen enligt 12 kap. 15 § tredje stycket beslutat att bolaget inte längre får förvalta en *investeringsfond*.

2 kap.12 §⁹

Avser ett fondbolag som förvaltar *värdepappersfonder* att inrätta en filial i ett annat land inom

Avser ett fondbolag som förvaltar *investeringsfonder* att inrätta en filial i ett annat land inom EES,

⁷ Senaste lydelse 2011:882.

⁸ Senaste lydelse 2011:882.

⁹ Senaste lydelse 2011:882.

EES, ska bolaget underrätta Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Underrättelsen ska innehålla

1. en plan för den avsedda verksamheten med uppgift om filialens organisation och vilka tjänster som ska erbjudas, och

2. uppgift om i vilket land filialen ska inrättas samt om filialens adress och ansvariga ledning.

Om de tjänster som ska erbjudas innefattar förvaltning av ett fondföretag som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG i det land där filialen ska inrättas, ska planen också innehålla uppgift om

1. fondbolagets system för riskhantering, och
2. åtgärder som fondbolaget vidtagit för att i fondföretagets hemland kunna

- göra utbetalningar till andelsägarna,
- lösa in andelar,
- lämna den information som bolaget är skyldigt att tillhandahålla, samt
- hantera klagomål.

ska bolaget underrätta Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Underrättelsen ska innehålla

1. en plan för den avsedda verksamheten med uppgift om filialens organisation och vilka tjänster som ska erbjudas, och

2. uppgift om i vilket land filialen ska inrättas samt om filialens adress och ansvariga ledning.

13 §¹⁰

Finner Finansinspektionen i fall som avses i 12 § att det inte finns skäl att ifrågasätta fondbolagets administrativa struktur eller finansiella situation, ska inspektionen inom två månader från det att underrättelsen togs emot lämna över den till behörig myndighet i det land där filialen ska inrättas. Tillsammans med underrättelsen ska inspektionen lämna uppgift om det investerarskydd som gäller för fondbolagets kunder.

Om underrättelsen avser sådana tjänster som anges i 12 § andra stycket, ska Finansinspektionen även lämna över ett intyg om att fondbolaget har tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG. I intyget ska omfattningen av fondbolagets tillstånd beskrivas och uppgift lämnas om huruvida det finns några begränsningar för vilka slag av *värdepappersfonder* som bolaget får förvalta.

Om underrättelsen avser sådana tjänster som anges i 12 § andra stycket, ska Finansinspektionen även lämna över ett intyg om att fondbolaget har tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG. I intyget ska omfattningen av fondbolagets tillstånd beskrivas och uppgift lämnas om huruvida det finns några begränsningar för vilka slag av *investeringsfonder* som bolaget får förvalta.

Finansinspektionen ska underrätta fondbolaget när inspektionen lämnar över underrättelsen.

Om Finansinspektionen finner att det inte finns förutsättningar för att lämna över den underrättelse som avses i första stycket, ska inspektionen

¹⁰ Senaste lydelse 2011:882.

15 §¹¹

Avser ett fondbolag som förvaltar *värdepappersfonder* att erbjuda och tillhandahålla tjänster i ett annat land inom EES utan att inrätta filial där, ska bolaget underrätta Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Underrättelsen ska innehålla

1. en plan för den avsedda verksamheten med uppgift om vilka tjänster som ska erbjudas, och

2. uppgift om i vilket land verksamheten ska drivas.

Om de tjänster som ska erbjudas innefattar förvaltning av ett fondföretag som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG i det land där verksamheten ska drivas, ska planen också innehålla uppgift om

1. fondbolagets system för riskhantering, och

2. åtgärder som fondbolaget vidtagit för att i fondföretagets hemland kunna

- göra utbetalningar till andelsägarna,

- lösa in andelar,

- lämna den information som bolaget är skyldigt att tillhandahålla, och

- hantera klagomål.

Avser ett fondbolag som förvaltar *investeringsfonder* att erbjuda och tillhandahålla tjänster i ett annat land inom EES utan att inrätta filial där, ska bolaget underrätta Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Underrättelsen ska innehålla

1. en plan för den avsedda verksamheten med uppgift om vilka tjänster som ska erbjudas, och

2. uppgift om i vilket land verksamheten ska drivas.

15 a §¹²

Finansinspektionen ska inom en månad från det att en underrättelse som avses i 15 § togs emot lämna över den till behörig myndighet i det land där verksamheten ska drivas. Tillsammans med underrättelsen ska inspektionen lämna uppgift om det investerarskydd som gäller för fondbolagets kunder.

Om underrättelsen avser sådana tjänster som anges i 15 § andra stycket, ska Finansinspektionen även lämna över ett intyg om att fondbolaget har tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG. I intyget ska omfattningen av fondbolagets tillstånd beskrivas och uppgift lämnas om huruvida det finns några begränsningar för vilka slag av

Om underrättelsen avser sådana tjänster som anges i 15 § andra stycket, ska Finansinspektionen även lämna över ett intyg om att fondbolaget har tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG. I intyget ska omfattningen av fondbolagets tillstånd beskrivas och uppgift lämnas om huruvida det finns några begränsningar för vilka slag av

¹¹ Senaste lydelse 2011:882.

¹² Senaste lydelse 2011:882.

värdepappersfonder som bolaget får förvalta.

investeringsfonder som bolaget får förvalta.

15 c §¹³

Avser ett fondbolag som förvaltar *värdepappersfonder* att marknadsföra andelar i en sådan fond i ett annat land inom EES, ska bolaget underrätta Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Bestämmelser om vilka uppgifter och handlingar som underrättelsen ska innehålla finns i kommissionens förordning (EU) nr 584/2010 av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG vad gäller den skriftliga anmälan och fondföretagsintygets form och innehåll, elektronisk kommunikation mellan behöriga myndigheter i samband med anmälan, förfaranden för kontroller på plats och utredningar samt informationsutbyte mellan behöriga myndigheter.

Finansinspektionen ska inom tio arbetsdagar från det att en fullständig underrättelse togs emot lämna över den till behörig myndighet i det land där verksamheten ska drivas. Tillsammans med underrättelsen ska inspektionen även lämna ett intyg om att *värdepappersfonden* uppfyller kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG. Finansinspektionen ska meddela fondbolaget när inspektionen lämnar över underrättelsen.

Fondbolaget ska offentliggöra de

Avser ett fondbolag som förvaltar *investeringsfonder* att marknadsföra andelar i en sådan fond i ett annat land inom EES, ska bolaget underrätta Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Bestämmelser om vilka uppgifter och handlingar som underrättelsen ska innehålla finns i kommissionens förordning (EU) nr 584/2010 av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG vad gäller den skriftliga anmälan och fondföretagsintygets form och innehåll, elektronisk kommunikation mellan behöriga myndigheter i samband med anmälan, förfaranden för kontroller på plats och utredningar samt informationsutbyte mellan behöriga myndigheter.

Finansinspektionen ska inom tio arbetsdagar från det att en fullständig underrättelse togs emot lämna över den till behörig myndighet i det land där verksamheten ska drivas. Tillsammans med underrättelsen ska inspektionen även lämna ett intyg om att *investeringsfonden* uppfyller kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG. Finansinspektionen ska meddela fondbolaget när inspektionen lämnar över underrättelsen.

handlingar som lämnats tillsammans

3 kap.4 §¹⁴

Förvaringsinstitutet ska med fondbolaget ingå ett skriftligt avtal som reglerar förhållandet mellan parterna, exempelvis det informationsutbyte

¹³ Senaste lydelse 2011:882.

¹⁴ Senaste lydelse 2011:882.

och den samordning som krävs för att institutet och bolaget ska kunna uppfylla kraven i denna lag och andra författningar. Avtalet ska innehålla åtminstone sådana uppgifter som anges i artiklarna 30–33, 35 och 37 i kommissionens direktiv 2010/43/EU av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG när det gäller organisatoriska krav, intressekonflikter, uppföranderegler, riskhantering och innehållet i avtalet mellan ett förvaringsinstitut och ett förvaltningsbolag.

Avtalet får omfatta flera investeringsfonder. I avtalet ska anges vilka investeringsfonder som omfattas.

<p>I ett avtal som ingås mellan ett förvaringsinstitut och ett förvaltningsbolag som förvaltar en <i>värdepappersfond</i> efter tillstånd enligt 1 kap. 6 b § ska det föreskrivas att svensk lag är tillämplig på avtalet.</p>	<p>I ett avtal som ingås mellan ett förvaringsinstitut och ett förvaltningsbolag som förvaltar en <i>investeringsfond</i> efter tillstånd enligt 1 kap. 6 b § ska det föreskrivas att svensk lag är tillämplig på avtalet.</p>
--	--

4 kap.

8 §¹⁵

För varje investeringsfond ska det finnas fondbestämmelser som upprättats av fondbolaget.

Fondbestämmelserna ska ange

1. namnet på fonden, fondbolaget och förvaringsinstitutet,
2. grunderna för fondens placeringsinriktning och för placeringen av fondmedlen, med särskild upplysning om huruvida medel ska placeras i sådana derivatinstrument som anges i 5 kap. 12 §,
3. vilka andelsklasser som ska finnas och vilka villkor som är förenade med dem,
4. om utdelning ska ske och, i så fall, grunderna och sättet för utdelning,
5. grunderna för beräkning av fondens och fondandelarnas värde, inklusive de värderingsprinciper som används vid värderingen av onoterade tillgångar och sådana derivatinstrument som anges i 5 kap. 12 § andra stycket,
6. grunderna för beräkning av försäljnings- och inlösenpris för fondandelarna,
7. var och hur försäljning och inlösen av fondandelar ska ske,
8. grunderna för beräkning av fondbolagets och förvaringsinstitutets ersättning från fonden,
9. fondbolagets avgifter för försäljning, förvaltning och inlösen av andelar,
10. hur pantsättning av fondandelar ska gå till,
11. fondens räkenskapsår,
12. när och var försäljnings- och inlösenpriset för fondandelarna samt fondens halvårsredogörelse och årsberättelse ska offentliggöras, samt
13. var ändringar av fondbestämmelserna ska tillkännages.

¹⁵ Senaste lydelse 2011:882.

För fonder där fondmedlen placeras enligt bestämmelserna i 5 kap. 8 §, ska det dessutom anges de emittenter eller garantier som gett ut eller garanterat sådana skuldförbindelser som fondmedlen till mer än 35 procent av fondens värde avses att placeras i.

För specialfonder ska det anges om fonden riktar sig till allmänheten eller till en avgränsad krets investerare. I det senare fallet ska kretsen anges. Fondbestämmelserna ska även innehålla upplysning om

- 1. i vilka avseenden fonden avviker från vad som gäller för värdepappersfonder,*
- 2. vilken risknivå som eftersträvas, och*
- 3. vilket riskmått som används.*

16 §¹⁶

I informationsbroschyren och i allt övrigt marknadsföringsmaterial avseende fonden ska följande uppgifter anges på en fram-trädande plats:

1. fondens placeringsinriktning, för det fall medel i fonden placeras i andra tillgångar än överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument eller om fonden är en indexfond enligt 5 kap. 7 §,
2. om fondens värde kan variera kraftigt på grund av fondens sammansättning och de förvaltningsmetoder fondbolaget använder sig av, och
3. om fonden har tillstånd enligt 5 kap. 8 §, de emittenter eller garantier som gett ut eller garanterat sådana skuldförbindelser som fondmedlen till mer än 35 procent av fondens värde placerats i eller avses att placeras i.

Om fonden är en specialfond, ska detta framgå av informationsbroschyren och allt övrigt marknadsföringsmaterial avseende fonden.

16 a §¹⁷

För varje investeringsfond ska det finnas ett aktuellt faktablad.

Faktabladet ska på ett lättbegripligt sätt och i sammanfattning innehålla den grundläggande information som behövs för att investerare ska kunna bedöma fonden och den risk som är förenad med att investera i den.

Innehållet i faktabladet ska vara rättvisande och tydligt och får inte vara vilseledande. Det ska stämma överens med relevanta delar i informationsbroschyren.

Bestämmelser om hur faktabladet för en värdepappersfond ska vara utformat och om dess	Bestämmelser om hur faktabladet ska vara utformat och om dess innehåll finns i kommis-
---	--

¹⁶ Senaste lydelse 2011:882.

¹⁷ Senaste lydelse 2011:882.

innehåll finns i kommissionens förordning (EU) nr 583/2010 av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG rörande basfakta för investerare och villkor som ska uppfyllas när faktablad med basfakta för investerare eller prospekt tillhandahålls på annat varaktigt medium än papper eller på en webbplats. *Det som anges i förordningen ska i tillämpliga delar gälla också för faktablad för en specialfond. Om fonden är en specialfond ska detta framgå av faktabladet.*

sionens förordning (EU) nr 583/2010 av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG rörande basfakta för investerare och villkor som ska uppfyllas när faktablad med basfakta för investerare eller prospekt tillhandahålls på annat varaktigt medium än papper eller på en webbplats.

5 kap. Förvaltning av värdepappersfonder

Varje *värdepappersfond* ska ha en lämplig fördelning av placeringar med hänsyn till den riskspridning som är förenad med fondens placeringsinriktning enligt fondbestämmelserna.

Medel i en *värdepappersfond* får, med de begränsningar som följer av detta kapitel, placeras i likvida finansiella tillgångar som utgörs av överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument och fondandelar samt på konto i kreditinstitut. I fonden får det också ingå likvida medel som behövs för förvaltningen av fonden.

Ett fondbolag får använda sig av tekniker och instrument som hänför sig till överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument i syfte att effektivisera förvaltningen av tillgångarna i en *värdepappersfond*. Om fondbolaget använder sig av derivatinstrument

5 kap. Förvaltning av investeringsfonder

1 §¹⁸

Varje *investeringsfond* ska ha en lämplig fördelning av placeringar med hänsyn till den riskspridning som är förenad med fondens placeringsinriktning enligt fondbestämmelserna.

Medel i en *investeringsfond* får, med de begränsningar som följer av detta kapitel, placeras i likvida finansiella tillgångar som utgörs av överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument och fondandelar samt på konto i kreditinstitut. I fonden får det också ingå likvida medel som behövs för förvaltningen av fonden.

Ett fondbolag får använda sig av tekniker och instrument som hänför sig till överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument i syfte att effektivisera förvaltningen av tillgångarna i en *investeringsfond*. Om fondbolaget använder sig av derivatinstrument

¹⁸ Senaste lydelse 2008:282.

för att effektivisera förvaltningen, ska de bestämmelser i detta kapitel som gäller för derivatinstrument tillämpas.

för att effektivisera förvaltningen, ska de bestämmelser i detta kapitel som gäller för derivatinstrument tillämpas.

2 §

Ett fondbolag *skall* ha ett system för riskhantering som gör det möjligt för fondbolaget att vid varje tidpunkt kontrollera och bedöma den risk som är knuten till de positioner som tas i en *värdepappersfond* och hur positionerna påverkar fondens riskprofil.

Om fondbolaget investerar i sådana derivatinstrument som avses i 12 § andra stycket, *skall* bolagets system för riskhantering även möjliggöra en exakt och oberoende bedömning av värdet på dessa derivatinstrument.

Fondbolaget *skall* för varje *värdepappersfond* det förvaltar till Finansinspektionen regelbundet lämna information om riskhanteringen.

Ett fondbolag *ska* ha ett system för riskhantering som gör det möjligt för fondbolaget att vid varje tidpunkt kontrollera och bedöma den risk som är knuten till de positioner som tas i en *investeringsfond* och hur positionerna påverkar fondens riskprofil.

Om fondbolaget investerar i sådana derivatinstrument som avses i 12 § andra stycket, *ska* bolagets system för riskhantering även möjliggöra en exakt och oberoende bedömning av värdet på dessa derivatinstrument.

Fondbolaget *ska* för varje *investeringsfond* som bolaget förvaltar till Finansinspektionen regelbundet lämna information om riskhanteringen.

3 §¹⁹

Medel i en *värdepappersfond* får placeras i penningmarknadsinstrument som är, eller i överlåtbara värdepapper som är eller inom ett år från emissionen avses bli,

1. upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES, eller

2. föremål för regelbunden handel vid någon annan marknad som är reglerad och öppen för allmänheten.

En förutsättning för placeringar enligt första stycket är att marknaden finns angiven i fondbestämmelserna eller är godkänd av Finansinspektionen för sådana placeringar.

Medel i en *investeringsfond* får placeras i penningmarknadsinstrument som är, eller i överlåtbara värdepapper som är eller inom ett år från emissionen avses bli,

1. upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES, eller

2. föremål för regelbunden handel vid någon annan marknad som är reglerad och öppen för allmänheten.

4 §²⁰

Medel i en *värdepappersfond* får

Medel i en *investeringsfond* får

¹⁹ Senaste lydelse 2008:282.

²⁰ Senaste lydelse 2007:562.

placeras i andra penningmarknadsinstrument än dem som anges i 3 § om reglerna för emissionen eller emittenten av instrumenten medför ett särskilt skydd för investeraren och det är instrument som

1. getts ut eller garanteras av en stat, av en delstat, av en central, regional eller lokal myndighet i ett land inom EES, av en centralbank i ett land inom EES, av Europeiska centralbanken, av Europeiska unionen, av Europeiska investeringsbanken eller av en mellanstatlig organisation i vilken en eller flera stater inom EES är medlemmar, eller

2. getts ut av ett företag vars finansiella instrument omsätts på en marknad som anges i 3 § första stycket, eller

3. getts ut eller garanteras av ett organ som antingen är föremål för tillsyn i enlighet med de kriterier som fastställs i gemenskapslagstiftningen eller som omfattas av och följer sådana tillsynsregler som motsvarar dessa kriterier, eller

4. getts ut av ett bolag som tillhör de kategorier som godkänts av Finansinspektionen, förutsatt att investeringar i sådana instrument omfattas av ett skydd för investerarna som är likvärdigt med det som följer av punkterna 1–3 och som

a) har kapital och reserver som uppgår till ett belopp som motsvarar minst 10 miljoner euro och lägger fram och offentliggör redovisning i enlighet med rådets fjärde direktiv 78/660/EEG av den 25 juli 1978 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om årsbokslut i vissa typer av bolag, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/46/EG,

b) är en enhet, som inom en grupp företag som omfattar ett eller flera företag som har gett ut

placeras i andra penningmarknadsinstrument än dem som anges i 3 § om reglerna för emissionen eller emittenten av instrumenten medför ett särskilt skydd för investeraren och det är instrument som

1. getts ut eller garanteras av en stat, av en delstat, av en central, regional eller lokal myndighet i ett land inom EES, av en centralbank i ett land inom EES, av Europeiska centralbanken, av Europeiska unionen, av Europeiska investeringsbanken eller av en mellanstatlig organisation i vilken en eller flera stater inom EES är medlemmar, eller

2. getts ut av ett företag vars finansiella instrument omsätts på en marknad som anges i 3 § första stycket, eller

3. getts ut eller garanteras av ett organ som antingen är föremål för tillsyn i enlighet med de kriterier som fastställs i gemenskapslagstiftningen eller som omfattas av och följer sådana tillsynsregler som motsvarar dessa kriterier, eller

4. getts ut av ett bolag som tillhör de kategorier som godkänts av Finansinspektionen, förutsatt att investeringar i sådana instrument omfattas av ett skydd för investerarna som är likvärdigt med det som följer av punkterna 1–3 och som

a) har kapital och reserver som uppgår till ett belopp som motsvarar minst 10 miljoner euro och lägger fram och offentliggör redovisning i enlighet med rådets fjärde direktiv 78/660/EEG av den 25 juli 1978 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om årsbokslut i vissa typer av bolag, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/46/EG,

b) är en enhet, som inom en grupp företag som omfattar ett eller flera företag som har gett ut

aktier som är inregistrerade vid en reglerad marknad, ägnar sig åt gruppens finansiering, eller

c) är en enhet som ägnar sig åt att finansiera värdepapperisering som omfattas av kreditförstärkning från en bank.

aktier som är inregistrerade vid en reglerad marknad, ägnar sig åt gruppens finansiering, eller

c) är en enhet som ägnar sig åt att finansiera värdepapperisering som omfattas av kreditförstärkning från en bank.

5 §²¹

I en *värdepappersfond* får det ingå andra överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument än de som anges i 3 och 4 §§, dock högst till 10 procent av fondens värde.

Om upptagande till handel eller regelbunden handel enligt 3 § inte har skett inom ett år från emissionen och de förvärvade värdepapperen eller instrumenten inte ryms inom gränsen enligt första stycket, ska de avyttras så snart det lämpligen kan ske. Skälig hänsyn ska då tas till fondandelsägarnas intressen.

Om det i en fond ingår överlåtbara värdepapper som ännu inte är, men som inom ett år från emissionen avses bli, upptagna till handel eller föremål för regelbunden handel enligt 3 § eller sådana andra överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som avses i första stycket, ska fondbolaget informera Finansinspektionen om detta, om värdet av dessa överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument överstiger 10 procent av fondens värde.

I en *investeringsfond* får det ingå andra överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument än de som anges i 3 och 4 §§, dock högst till 10 procent av fondens värde.

6 §²²

I en *värdepappersfond* får, om inte annat följer av andra stycket eller 19–22 §§, överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent inte uppgå till mer än 5 procent av fondens värde.

Överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent får dock uppgå till

1. högst 35 procent av fondens värde om de är utgivna eller garanterade av en stat, av en kommun eller en statlig eller kommunal myndighet i ett land inom EES eller av en mellanstatlig organisation i vilken en eller flera stater inom EES är medlemmar,

2. högst 25 procent av fondens värde om de består av skuldförbindelser utgivna enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer eller av motsvarande utländska skuldförbindelser, under förutsättning att det sammanlagda värdet av fondens innehav av sådana skuldförbindelser är högst 80 procent av fondens värde, och

I en *investeringsfond* får, om inte annat följer av andra stycket eller 19–22 §§, överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent inte uppgå till mer än 5 procent av fondens värde.

²¹ Senaste lydelse 2008:282.

²² Senaste lydelse 2008:282.

3. högst 10 procent av fondens värde i andra fall än som sägs under 1 eller 2, under förutsättning att det sammanlagda värdet av sådana tillgångar som har högre värde än som sägs i första stycket är högst 40 procent av fondens värde.

I en *värdepappersfond* får det inte ingå överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som getts ut av emittenter i en och samma företagsgrupp till sammanlagt mer än 20 procent av fondens värde.

I en *investeringsfond* får det inte ingå överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som getts ut av emittenter i en och samma företagsgrupp till sammanlagt mer än 20 procent av fondens värde.

7 §

Bestämmelserna i 6 § gäller inte för en *värdepappersfond* vars medel enligt fondbestämmelserna *skall* placeras i aktier eller skuldförbindelser i syfte att efterbilda sammansättningen av ett visst aktieindex eller index för skuldförbindelser (indexfond), om indexet har godkänts för detta ändamål av Finansinspektionen. Inspektionen får godkänna ett index om det

1. har en tillräckligt diversifierad sammansättning,
2. utgör en lämplig referens för den marknad det hänför sig till, och
3. offentliggörs på lämpligt vis.

I en indexfond får det, med de begränsningar som följer av 19 och 20 §§, ingå aktier eller skuldförbindelser som getts ut av en och samma emittent eller av emittenter i en och samma företagsgrupp till högst 20 procent av fondens värde. Om det råder exceptionella marknadsförhållanden på den marknad som indexet avser får sådana placeringar, efter tillstånd av Finansinspektionen, uppgå till 35 procent av fondens värde. Placeringar upp till denna gräns får bara tillåtas i fråga om aktier eller skuldförbindelser utgivna av en enda emittent eller av emittenter inom en enda företagsgrupp.

Bestämmelserna i 6 § gäller inte för en *investeringsfond* vars medel enligt fondbestämmelserna *ska* placeras i aktier eller skuldförbindelser i syfte att efterbilda sammansättningen av ett visst aktieindex eller index för skuldförbindelser (indexfond), om indexet har godkänts för detta ändamål av Finansinspektionen. Inspektionen får godkänna ett index om det

1. har en tillräckligt diversifierad sammansättning,
2. utgör en lämplig referens för den marknad det hänför sig till, och
3. offentliggörs på lämpligt vis.

8 §

Bestämmelserna i 6 § gäller inte för *värdepappersfonder* där medlen, efter tillstånd av Finansinspektionen, får placeras i obligationer och andra skuldförbindelser som getts ut eller garanterats av en stat, av en kommun eller en statlig eller kommunal myndighet i ett

Bestämmelserna i 6 § gäller inte för *investeringsfonder* där medlen, efter tillstånd av Finansinspektionen, får placeras i obligationer och andra skuldförbindelser som getts ut eller garanterats av en stat, av en kommun eller en statlig eller kommunal myndighet i ett land

land inom EES eller av något mellanstatligt organ i vilket en eller flera stater inom EES är medlemmar. Skuldförbindelserna måste dock komma från minst sex olika emissioner och de som kommer från en och samma emission får inte överstiga 30 procent av fondens värde.

Frågan om tillstånd enligt första stycket prövas i samband med att Finansinspektionen godkänner fondbestämmelserna. Tillstånd får ges bara om fondandelsägarna kan anses bli tillförsäkrade ett skydd som är likvärdigt med det som tillkommer andelsägare i *värdepappersfonder* för vilka de gränser som anges i 6,21 och 22 §§ är tillämpliga.

inom EES eller av något mellanstatligt organ i vilket en eller flera stater inom EES är medlemmar. Skuldförbindelserna måste dock komma från minst sex olika emissioner och de som kommer från en och samma emission får inte överstiga 30 procent av fondens värde.

Frågan om tillstånd enligt första stycket prövas i samband med att Finansinspektionen godkänner fondbestämmelserna. Tillstånd får ges bara om fondandelsägarna kan anses bli tillförsäkrade ett skydd som är likvärdigt med det som tillkommer andelsägare i *investeringsfonder* för vilka de gränser som anges i 6,21 och 22 §§ är tillämpliga.

9 §²³

Oavsett det som sägs i 6 § får sådana överlåtbara värdepapper eller penningmarknadsinstrument som är förenade med rätt till nyteckning förvärvas till en *värdepappersfond* om förvärvet grundas på tidigare innehav.

Oavsett det som sägs i 6 § får sådana överlåtbara värdepapper eller penningmarknadsinstrument som är förenade med rätt till nyteckning förvärvas till en *investeringsfond* om förvärvet grundas på tidigare innehav.

10 §

Medel i en *värdepappersfond* får placeras på konto hos svenska kreditinstitut och utländska kreditinstitut med säte inom EES samt hos andra utländska kreditinstitut om dessa omfattas av tillsynsregler som motsvarar dem som fastställs i gemenskapslagstiftningen.

Medel i en *investeringsfond* får placeras på konto hos svenska kreditinstitut och utländska kreditinstitut med säte inom EES samt hos andra utländska kreditinstitut om dessa omfattas av tillsynsregler som motsvarar dem som fastställs i gemenskapslagstiftningen.

Kontot får ha en bindningstid om högst tolv månader. Oavsett bindningstiden måste emellertid villkoren för kontot vara sådana att det finns möjlighet att genom uppsägning göra medlen omedelbart tillgängliga för fonden.

11 §

I en *värdepappersfond* får det, med de begränsningar som följer av 21 och 22 §§, ingå insättningar

I en *investeringsfond* får det, med de begränsningar som följer av 21 och 22 §§, ingå insättningar

²³ Senaste lydelse 2008:282.

i ett och samma kreditinstitut eller i kreditinstitut som ingår i en och samma företagsgrupp till högst 20 procent av fondens värde.

i ett och samma kreditinstitut eller i kreditinstitut som ingår i en och samma företagsgrupp till högst 20 procent av fondens värde.

12 §²⁴

Medel i en *värdepappersfond* får placeras i derivatinstrument, om dessa omsätts på en reglerad marknad enligt 3 § och

1. underliggande tillgångar utgörs av eller hänför sig till

- någon av de tillgångar som medel i en *värdepappersfond* får placeras i enligt 1 § andra stycket första meningen,
- finansiella index,
- räntesatser,
- växelkurser, eller
- utländska valutor, och

2. sådana underliggande tillgångar enligt fondbestämmelserna får ingå i fonden.

Medel får också placeras i derivatinstrument enligt första stycket som handlas direkt mellan parterna, om

1. motparten omfattas av tillsyn och tillhör de kategorier av företag som godkänts som motparter av Finansinspektionen, och

2. derivatinstrumenten är föremål för en daglig, tillförlitlig och kontrollerbar värdering och de vid varje tidpunkt på fondbolagets begäran kan säljas, lösas in eller avslutas genom en utjämnande transaktion till ett rimligt värde.

13 §²⁵

De gränser som anges i 6 § tillämpas, med de ytterligare begränsningar som kan följa av 21 och 22 §§, på motsvarande sätt i fråga om exponeringar mot emittent som gett ut de överlåtbara värdepapper eller penningmarknadsinstrument som utgör underliggande tillgång i derivatinstrument. Det gäller dock inte i fråga om indexbaserade derivatinstrument.

En *värdepappersfonds* sammanlagda exponeringar som hänför sig till derivatinstrument får inte överskrida fondens värde.

Exponeringarna ska beräknas med hänsyn till värdet av underliggande tillgångar, motpartsrisken, kommande marknadsrörelser, derivatinstrumentens återstående löptid och den tid som finns tillgänglig för att lösa in instrumenten.

Medel i en *investeringsfond* får placeras i derivatinstrument, om dessa omsätts på en reglerad marknad enligt 3 § och

1. underliggande tillgångar utgörs av eller hänför sig till

- någon av de tillgångar som medel i en *investeringsfond* får placeras i enligt 1 § andra stycket första meningen,
- finansiella index,
- räntesatser,
- växelkurser, eller
- utländska valutor, och

2. sådana underliggande tillgångar enligt fondbestämmelserna får ingå i fonden.

Medel får också placeras i derivatinstrument enligt första stycket som handlas direkt mellan parterna, om

1. motparten omfattas av tillsyn och tillhör de kategorier av företag som godkänts som motparter av Finansinspektionen, och

2. derivatinstrumenten är föremål för en daglig, tillförlitlig och kontrollerbar värdering och de vid varje tidpunkt på fondbolagets begäran kan säljas, lösas in eller avslutas genom en utjämnande transaktion till ett rimligt värde.

²⁴ Senaste lydelse 2008:282.

²⁵ Senaste lydelse 2008:282.

Om ett överlåtbart värdepapper eller ett penningmarknadsinstrument innefattar ett derivatinstrument, ska även detta beaktas vid beräkning av exponeringar enligt första och andra styckena.

14 §

I en *värdepappersfond* får, med de ytterligare begränsningar som kan följa av 21 och 22 §§, exponeringen mot en och samma motpart vid transaktioner med sådana derivatinstrument som avses i 12 § andra stycket uppgå till högst 10 procent av fondens värde, när motparten är ett sådant kreditinstitut som anges i 10 §. I andra fall får exponeringen uppgå till högst 5 procent av fondens värde.

I en *investeringsfond* får, med de ytterligare begränsningar som kan följa av 21 och 22 §§, exponeringen mot en och samma motpart vid transaktioner med sådana derivatinstrument som avses i 12 § andra stycket uppgå till högst 10 procent av fondens värde, när motparten är ett sådant kreditinstitut som anges i 10 §. I andra fall får exponeringen uppgå till högst 5 procent av fondens värde.

15 §

Medel i en *värdepappersfond* får placeras i andelar i

1. andra *värdepappersfonder*,
2. fondföretag som uppfyller förutsättningarna i 1 kap. 7 § och
3. specialfonder och *fondföretag som uppfyller förutsättningarna i 1 kap. 9 §*, såvida fonderna och fondföretagen

a) gör kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i detta kapitel med kapital från allmänheten,

b) tillämpar principen om risk-spridning,

c) är öppna för utträde och ger andelsägarna ett skydd som är likvärdigt det som ges andelsägare i en *värdepappersfond*, och

d) för varje räkenskapsår lämnar årsberättelse och halvårsredogörelse som innehåller sådan information som är nödvändig för att man skall kunna bedöma tillgångarna, ansvarsfrågor, avkastning och händelser som inträffat under den aktuella rapporteringsperioden.

Medel i en *värdepappersfond* får placeras i andra fonder eller

Medel i en *investeringsfond* får placeras i andelar i

1. andra *investeringsfonder*,
2. fondföretag som uppfyller förutsättningarna i 1 kap. 7 § och
3. specialfonder *enligt lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder och motsvarande utländska AIF-fonder*, såvida fonderna

a) gör kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i detta kapitel med kapital från allmänheten,

b) tillämpar principen om risk-spridning,

c) är öppna för utträde och ger andelsägarna ett skydd som är likvärdigt det som ges andelsägare i en *investeringsfond*, och

d) för varje räkenskapsår lämnar årsberättelse och halvårsredogörelse som innehåller sådan information som är nödvändig för att man ska kunna bedöma tillgångarna, ansvarsfrågor, avkastning och händelser som inträffat under den aktuella rapporteringsperioden.

Medel i en *investeringsfond* får placeras i andra fonder eller

fondföretag enligt första stycket bara om dessa, enligt sina fondbestämmelser eller sin bolagsordning, får placera högst 10 procent av sina medel i andelar i andra fonder eller fondföretag.

fondföretag enligt första stycket bara om dessa, enligt sina fondbestämmelser eller sin bolagsordning, får placera högst 10 procent av sina medel i andelar i andra fonder eller fondföretag.

16 §

I en *värdepappersfond* får det, med de begränsningar som följer av 19 §, ingå andelar i en och samma fond eller ett och samma fondföretag med högst 20 procent av *värdepappersfondens* värde.

Placeringar i sådana andelar som avses i 15 § första stycket 3 får sammanlagt uppgå till högst 30 procent av en *värdepappersfonds* värde.

I en *investeringsfond* får det, med de begränsningar som följer av 19 §, ingå andelar i en och samma fond eller ett och samma fondföretag med högst 20 procent av *investeringsfondens* värde.

Placeringar i sådana andelar som avses i 15 § första stycket 3 får sammanlagt uppgå till högst 30 procent av en *investeringsfonds* värde.

17 §

Medel i en *värdepappersfond* får placeras i andelar i en annan fond eller i ett fondföretag även om *värdepappersfonden* därigenom kommer att överskrida någon av de gränser som anges i 6, 11, 14, 21 och 22 §§.

Medel i en *investeringsfond* får placeras i andelar i en annan fond eller i ett fondföretag även om *investeringsfonden* därigenom kommer att överskrida någon av de gränser som anges i 6, 11, 14, 21 och 22 §§.

18 §

Om en betydande del av medlen i en *värdepappersfond* placeras i fondandelar enligt 15 §, skall informationsbroschyren och faktabladet rörande *värdepappersfonden* samt årsberättelsen för fonden innehålla uppgifter både om den högsta avgift som får tas ut för förvaltningen av fonden och om den högsta avgift som får tas ut för förvaltningen av de fonder eller fondföretag i vars fondandelar medlen placeras.

Om medel i en *värdepappersfond* placeras i andelar i en fond eller fondföretag som i sin tur förvaltas, direkt eller genom uppdrag, av samma fondbolag som *värdepappersfonden* eller av en fondförvaltare som direkt eller indirekt har samma ledning eller

Om en betydande del av medlen i en *investeringsfond* placeras i fondandelar enligt 15 §, skall informationsbroschyren och faktabladet rörande *investeringsfonden* samt årsberättelsen för fonden innehålla uppgifter både om den högsta avgift som får tas ut för förvaltningen av fonden och om den högsta avgift som får tas ut för förvaltningen av de fonder eller fondföretag i vars fondandelar medlen placeras.

Om medel i en *investeringsfond* placeras i andelar i en fond eller fondföretag som i sin tur förvaltas, direkt eller genom uppdrag, av samma fondbolag som *investeringsfonden* eller av en fondförvaltare som direkt eller indirekt har samma ledning eller

ägare som *värdepappersfondens* fondbolag, får fondbolaget inte ta ut någon avgift för förvärv eller inlösen av andelarna i den fond eller det fondföretag som fondmedlen har placerats i.

ägare som *investeringsfondens* fondbolag, får fondbolaget inte ta ut någon avgift för förvärv eller inlösen av andelarna i den fond eller det fondföretag som fondmedlen har placerats i.

20 §²⁶¹

Ett fondbolag får inte till en *värdepappersfond* förvärva aktier med sådan rösträtt som gör det möjligt för fondbolaget att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett företag.

Om ett fondbolag förvaltar flera *värdepappersfonder*, fondföretag eller *specialfonder*, gäller bestämmelsen i första stycket det sammanlagda aktieinnehavet i fonderna och fondföretagen.

Ett fondbolag får inte till en *investeringsfond* förvärva aktier med sådan rösträtt som gör det möjligt för fondbolaget att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett företag.

Om ett fondbolag förvaltar flera *investeringsfonder*, fondföretag eller *AIF-fonder*, gäller bestämmelsen i första stycket det sammanlagda aktieinnehavet i fonderna och fondföretagen.

24 §²⁷

Finansinspektionen får för en *värdepappersfond* tillåta avvikelser från de villkor som anges i 6, 7, 8, 11, 14, 16, 21 eller 22 § och från fondbestämmelserna under sex månader från det att verksamheten påbörjades, ändrade fondbestämmelser började tillämpas eller en fusion genomfördes.

Finansinspektionen får för en *investeringsfond* tillåta avvikelser från de villkor som anges i 6, 7, 8, 11, 14, 16, 21 eller 22 § och från fondbestämmelserna under sex månader från det att verksamheten påbörjades, ändrade fondbestämmelser började tillämpas eller en fusion genomfördes.

25 §

Om värdet av tillgångar i en *värdepappersfond* kommer att överskrida någon av gränserna i detta kapitel *skall* rättelse vidtas så snart det lämpligen kan ske. Skälig hänsyn *skall* då tas till fondandelsägarnas intressen.

Om värdet av tillgångar i en *investeringsfond* kommer att överskrida någon av gränserna i detta kapitel *ska* rättelse vidtas så snart det lämpligen kan ske. Skälig hänsyn *ska* då tas till fondandelsägarnas intressen.

5 a kap.1 §²⁸

Bestämmelserna i 5 kap. 1 andra stycket, 3–12 och 15–22 §§ gäller inte för en matarfond. I stället ska bestämmelserna i denna paragraf tillämpas.

Medel i en matarfond får pla-

Medel i en matarfond får pla-

²⁶ Senaste lydelse 2011:882.

¹ Senaste lydelse 2011:882.

²⁷ Senaste lydelse 2011:882.

²⁸ Senaste lydelse 2011:882.

ceras i andelar i

- en *värdepappersfond* som inte är en matarfond och vars medel inte placeras i en matarfond eller ett matarfondföretag, eller

- ett fondföretag som har sådant tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG och som inte är ett matarfondföretag och vars medel inte placeras i en matarfond eller ett matarfondföretag.

Placeringen ska uppgå till minst 85 procent av matarfondens värde.

ceras i andelar i

- en *investeringsfond* som inte är en matarfond och vars medel inte placeras i en matarfond eller ett matarfondföretag, eller

- ett fondföretag som har sådant tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG och som inte är ett matarfondföretag och vars medel inte placeras i en matarfond eller ett matarfondföretag.

5 §²⁹

Avser ett fondbolag att placera en *värdepappersfonds* medel enligt 1 § ska bolaget ansöka om Finansinspektionens tillstånd till detta.

Avser ett fondbolag att placera en *investeringsfonds* medel enligt 1 § ska bolaget ansöka om Finansinspektionens tillstånd till detta.

Följande handlingar ska lämnas tillsammans med ansökan:

1. nya eller ändrade fondbestämmelser för fonden,
2. den avsedda mottagarfondens fondbestämmelser,
3. fondernas informationsbroschyrer och faktablad,
4. det avtal eller de rutiner som avses i 9 och 11 §§,
5. det avtal mellan förvaringsinstituterna som avses i 16 §,
6. det avtal mellan revisorerna som avses i 20 §,
- 7 i förekommande fall, den underrättelse som ska lämnas till andelsägarna enligt 7 §, och
8. om fondmedlen ska placeras i ett fondföretag, intyg från behörig myndighet i företagets hemland om att det uppfyller kraven i 1 § andra stycket.

6 §³⁰

Tillstånd att placera medel enligt 1 § ges av Finansinspektionen i form av godkännande av fondbestämmelserna enligt 4 kap. 9 § första stycket. Tillstånd ska ges om kraven i detta kapitel är uppfyllda och fondbestämmelserna i övrigt uppfyller kraven i 4 kap. 8 § och 9 § andra eller tredje stycket.

Om ansökan avser en ändring av fondbestämmelserna som innebär att placering ska ske i en annan mottagarfond eller att en *värdepappersfonds* placeringsinriktning ändras till sådan som avses i 1 §, ska Finansinspektionen underrätta fondbolaget om sitt

Om ansökan avser en ändring av fondbestämmelserna som innebär att placering ska ske i en annan mottagarfond eller att en *investeringsfonds* placeringsinriktning ändras till sådan som avses i 1 §, ska Finansinspektionen underrätta fondbolaget om sitt

²⁹ Senaste lydelse 2011:882.

³⁰ Senaste lydelse 2011:882.

beslut inom 15 arbetsdagar från det att en fullständig ansökan lämnats in. Om ansökan avser fondbestämmelser för en ny fond eller fondbestämmelser som ändras på annat sätt än som en följd av den nya placeringsinriktningen ska Finansinspektionen underrätta fondbolaget om sitt beslut inom den frist som anges i 4 kap. 9 § fjärde stycket.

beslut inom 15 arbetsdagar från det att en fullständig ansökan lämnats in. Om ansökan avser fondbestämmelser för en ny fond eller fondbestämmelser som ändras på annat sätt än som en följd av den nya placeringsinriktningen ska Finansinspektionen underrätta fondbolaget om sitt beslut inom den frist som anges i 4 kap. 9 § fjärde stycket.

7 kap.

1 §³¹

Ett fondbolag som enligt 1 kap. 4 § har tillstånd för portföljförvaltning avseende finansiella instrument får, efter tillstånd av inspektionen, som ett led i verksamheten

1. ta emot fondandelar för förvaring, dock inte sådana fondandelar som ingår i en investeringsfond som förvaltas av fondbolaget,

2. ta emot medel med redovisningsskyldighet, och lämna investeringsråd avseende sådana finansiella instrument som avses i 5 kap.

Medel som tas emot med redovisningsskyldighet enligt första stycket 2 *skall* omedelbart avskiljas från bolagets egna tillgångar.

Ett fondbolag får inte placera en investerares tillgångar i andelar i en investeringsfond eller ett fondföretag som fondbolaget förvaltar, direkt eller på uppdrag av någon annan fondförvaltare, om inte investeraren har godkänt detta på förhand.

Ett fondbolag som enligt 1 kap. 4 § har tillstånd för portföljförvaltning avseende finansiella instrument får, efter tillstånd av inspektionen, som ett led i verksamheten

1. ta emot fondandelar för förvaring, dock inte sådana fondandelar som ingår i en investeringsfond *eller en AIF-fond* som förvaltas av fondbolaget,

2. ta emot medel med redovisningsskyldighet, och lämna investeringsråd avseende sådana finansiella instrument som avses i 5 kap.

Medel som tas emot med redovisningsskyldighet enligt första stycket 2 *ska* omedelbart avskiljas från bolagets egna tillgångar.

2 §

Ett fondbolag får inte placera en investerares tillgångar i andelar i en investeringsfond, *en AIF-fond* eller ett fondföretag som fondbolaget förvaltar, direkt eller på uppdrag av någon annan fondförvaltare, om inte investeraren har godkänt detta på förhand.

³¹ Senaste lydelse 2007:562.

8 kap.**1 §³²**

Två eller flera *värdepappersfonder* får läggas samman genom att samtliga tillgångar och skulder i en eller flera av fonderna överförs till en annan fond mot vederlag till andelsägarna i den eller de överlåtande fonderna (fusion). Vid fusionen upplöses den eller de överlåtande fonderna.

Fusion kan ske

1. mellan den övertagande *värdepappersfonden* på ena sidan och en eller flera överlåtande *värdepappersfonder* på den andra (absorption), eller

2. mellan två eller flera överlåtande *värdepappersfonder* genom att de bildar en ny övertagande *värdepappersfond* (kombination).

Två eller flera *investeringsfonder* får läggas samman genom att samtliga tillgångar och skulder i en eller flera av fonderna överförs till en annan fond mot vederlag till andelsägarna i den eller de överlåtande fonderna (fusion). Vid fusionen upplöses den eller de överlåtande fonderna.

Fusion kan ske

1. mellan den övertagande *investeringsfonden* på ena sidan och en eller flera överlåtande *investeringsfonder* på den andra (absorption), eller

2. mellan två eller flera överlåtande *investeringsfonder* genom att de bildar en ny övertagande *investeringsfond* (kombination).

2 §³³

Vederlaget till andelsägarna i den eller de överlåtande *värdepappersfonderna* (fusionsvederlaget) ska bestå av andelar i den övertagande *värdepappersfonden*. Om det behövs för att genomföra fusionen, får fusionsvederlaget även bestå av pengar. Den delen av vederlaget får dock uppgå till högst tio procent av värdet av andelsägarnas andelar i den överlåtande fonden.

Vederlaget till andelsägarna i den eller de överlåtande *investeringsfonderna* (fusionsvederlaget) ska bestå av andelar i den övertagande *investeringsfonden*. Om det behövs för att genomföra fusionen, får fusionsvederlaget även bestå av pengar. Den delen av vederlaget får dock uppgå till högst tio procent av värdet av andelsägarnas andelar i den överlåtande fonden.

3 §³⁴

Det eller de fondbolag som förvaltar de *värdepappersfonder* som ska ingå i fusionen ska upprätta en fusionsplan som är gemensam för fonderna.

Fusionsplanen ska innehålla uppgifter om

1. vilka fonder som ska ingå i fusionen och vilket slag av fusion enligt 1 § andra stycket som avses,

Det eller de fondbolag som förvaltar de *investeringsfonder* som ska ingå i fusionen ska upprätta en fusionsplan som är gemensam för fonderna.

³² Senaste lydelse 2011:882.

³³ Senaste lydelse 2011:882.

³⁴ Senaste lydelse 2011:882.

2. bakgrunden till och syftet med fusionen,
3. fusionens sannolika konsekvenser för fondandelsägarna,
4. vilka metoder som ska användas för värdering av tillgångar och skulder vid tidpunkten för beräkning av utbytesförhållandet enligt 4 §,
5. vilken metod som ska användas för beräkning av det utbytesförhållande som avses i 4 §,
6. den planerade tidpunkten för genomförandet av fusionen, och
7. tillämpliga regler för överföring av tillgångar och utbyte av fondandelar.

Vid kombination ska fusionsplanen även innehålla den övertagande *värdepappersfondens* fondbestämmelser.

Vid kombination ska fusionsplanen även innehålla den övertagande *investeringsfondens* fondbestämmelser.

4 §³⁵

Det eller de fondbolag som avses i 3 § ska fastställa tidpunkten för beräkning av utbytesförhållandet mellan andelar i den överlåtande och den övertagande *värdepappersfonden* samt, i förekommande fall, kontant ersättning. Tidpunkten ska fastställas till en dag som infaller före den dag då fusionen genomförs.

Det eller de fondbolag som avses i 3 § ska fastställa tidpunkten för beräkning av utbytesförhållandet mellan andelar i den överlåtande och den övertagande *investeringsfonden* samt, i förekommande fall, kontant ersättning. Tidpunkten ska fastställas till en dag som infaller före den dag då fusionen genomförs.

5 §³⁶

Varje förvaringsinstitut för de *värdepappersfonder* som ska ingå i fusionen ska i ett utlåtande för var och en av de fonder vars tillgångar institutet förvarar bekräfta att uppgifterna i fusionsplanen enligt 3 § andra stycket 1, 6 och 7 är förenliga med bestämmelserna i denna lag och fondernas fondbestämmelser.

Varje förvaringsinstitut för de *investeringsfonder* som ska ingå i fusionen ska i ett utlåtande för var och en av de fonder vars tillgångar institutet förvarar bekräfta att uppgifterna i fusionsplanen enligt 3 § andra stycket 1, 6 och 7 är förenliga med bestämmelserna i denna lag och fondernas fondbestämmelser.

7 §³⁷

Det eller de fondbolag som förvaltar de *värdepappersfonder* som ska ingå i fusionen ska på begäran lämna revisorns yttrande enligt 6 § kostnadsfritt till andelsägarna i de överlåtande och övertagande *värdepappersfonderna*.

Det eller de fondbolag som förvaltar de *investeringsfonder* som ska ingå i fusionen ska på begäran lämna revisorns yttrande enligt 6 § kostnadsfritt till andelsägarna i de överlåtande och övertagande *investeringsfonderna*.

³⁵ Senaste lydelse 2011:882.

³⁶ Senaste lydelse 2011:882.

³⁷ Senaste lydelse 2011:882.

8 §³⁸

När tillstånd till fusionen har getts ska de fondbolag som förvaltar *värdepappersfonderna* som ingår i fusionen tillhandahålla lämplig och rättvisande information om fusionen till andelsägarna i fonderna.

Av informationen ska det framgå

1. bakgrunden till och syftet med fusionen,
2. de konsekvenser fusionen kan få för andelsägarna,
3. vilka rättigheter andelsägarna har i samband med fusionen enligt 11 §, och
4. uppgifter om förfarandet och den planerade tidpunkten för genomförandet av fusionen.

Tillsammans med informationen till andelsägarna i en överlåtande *värdepappersfond* ska den övertagande *värdepappersfondens* faktablad lämnas. Om faktabladet ändrats i samband med fusionen ska det också lämnas till andelsägarna i den övertagande *värdepappersfonden*.

Informationen enligt förstatedje styckena ska även tillhandahållas den som innan fusionen genomförs tecknar andelar i någon av *värdepappersfonderna* samt den som begär sådan information som avses i 4 kap. 20 § första stycket.

När tillstånd till fusionen har getts ska de fondbolag som förvaltar *investeringsfonderna* som ingår i fusionen tillhandahålla lämplig och rättvisande information om fusionen till andelsägarna i fonderna.

Tillsammans med informationen till andelsägarna i en överlåtande *investeringsfond* ska den övertagande *investeringsfondens* faktablad lämnas. Om faktabladet ändrats i samband med fusionen ska det också lämnas till andelsägarna i den övertagande *investeringsfonden*.

Informationen enligt förstatedje styckena ska även tillhandahållas den som innan fusionen genomförs tecknar andelar i någon av *investeringsfonderna* samt den som begär sådan information som avses i 4 kap. 20 § första stycket.

9 §³⁹

Det fondbolag som förvaltar en överlåtande *värdepappersfond* ska ansöka om tillstånd till fusion hos Finansinspektionen.

Följande handlingar ska lämnas tillsammans med ansökan:

1. fusionsplan enligt 3 §,
2. utlåtande av förvaringsinstitut enligt 5 §,
3. revisorns yttrande enligt 6 §, och
4. den information som ska tillhandahållas andelsägarna enligt 8 §.

Om en ansökan inte är fullständig, ska Finansinspektionen senast tio arbetsdagar från det att en ansökan har lämnats in begära att fondbolaget kompletterar den.

Det fondbolag som förvaltar en överlåtande *investeringsfond* ska ansöka om tillstånd till fusion hos Finansinspektionen.

³⁸ Senaste lydelse 2011:882.

³⁹ Senaste lydelse 2011:882.

10 §

Finansinspektionen ska ge tillstånd till en fusion om

1. kraven enligt 3, 5, 6, 8 och 9 §§ är uppfyllda, och

2. andelarna i den övertagande *värdepappersfonden* får marknadsföras i de länder där andelarna i den överlåtande *värdepappersfonden* marknadsförs enligt 2 kap. 15 c §.

Finansinspektionen ska inom 20 arbetsdagar från det att en fullständig ansökan har lämnats in underrätta fondbolaget om sitt beslut i tillståndsfrågan.

Finansinspektionen ska ge tillstånd till en fusion om

1. kraven enligt 3, 5, 6, 8 och 9 §§ är uppfyllda, och

2. andelarna i den övertagande *investeringsfonden* får marknadsföras i de länder där andelarna i den överlåtande *investeringsfonden* marknadsförs enligt 2 kap. 15 c §.

11 §⁴⁰

Andelsägarna i de *värdepappersfonder* som ska ingå i en fusion har rätt att få sina fondandelar inlösta innan fusionen genomförs, utan att andra avgifter tas ut än vad som motsvarar kostnaderna för att avveckla värdepapper med anledning av begärd inlösen.

I stället för inlösen av fondandelarna får andelsägarna låta byta dessa mot andelar i en annan *värdepappersfond* eller ett annat fondföretag med liknande placeringsinriktning som förvaltas av samma fondbolag eller av ett bolag som direkt eller indirekt har samma ledning eller ägare som fondbolaget.

Möjlighet att begära inlösen eller utbyte av fondandelar enligt första och andra styckena ska ges under minst 30 dagar från den dag information om fusionen lämnas till andelsägarna enligt 8 §. Möjligheten ska upphöra senast fem arbetsdagar före dagen för beräkning av utbytesförhållandet enligt 4 §.

Andelsägarna i de *investeringsfonder* som ska ingå i en fusion har rätt att få sina fondandelar inlösta innan fusionen genomförs, utan att andra avgifter tas ut än vad som motsvarar kostnaderna för att avveckla värdepapper med anledning av begärd inlösen.

I stället för inlösen av fondandelarna får andelsägarna låta byta dessa mot andelar i en annan *investeringsfond* eller ett annat fondföretag med liknande placeringsinriktning som förvaltas av samma fondbolag eller av ett bolag som direkt eller indirekt har samma ledning eller ägare som fondbolaget.

12 §⁴¹

Finansinspektionen får, efter ansökan av ett fondbolag eller utan sådan ansökan, tillåta eller kräva att ett fondbolag senarelägger

Finansinspektionen får, efter ansökan av ett fondbolag eller utan sådan ansökan, tillåta eller kräva att ett fondbolag senarelägger

⁴⁰ Senaste lydelse 2011:882.

⁴¹ Senaste lydelse 2011:882.

försäljning och inlösen av andelar i en *värdepappersfond* som ingår i en fusion, om det är motiverat med hänsyn till fondandelsägarnas intressen. En sådan senareläggning får inte påverka andelsägarnas rättigheter enligt 11 §.

Finansinspektionen ska underrätta behörig myndighet i ett land där fondandelar marknadsförs enligt 2 kap. 15 c § om sitt beslut. Fondbolaget ska underrätta andelsägarna om beslutet.

Så snart orsakerna till senareläggningen upphört ska fondbolaget anmäla detta till Finansinspektionen.

13 §⁴²

Värdepappersfonder som ingår i en fusion och andelsägarna i fonderna får inte belastas med kostnader som uppkommer i samband med förberedandet och genomförandet av fusionen.

Investeringsfonder som ingår i en fusion och andelsägarna i fonderna får inte belastas med kostnader som uppkommer i samband med förberedandet och genomförandet av fusionen.

14 §⁴³

En fusion får genomföras tidigast tre månader från det att Finansinspektionen gett tillstånd till fusionen.

Vid genomförandet av fusionen inträder följande rättsverkningar.

1. Den överlåtande *värdepappersfondens* tillgångar och skulder överförs till den övertagande *värdepappersfonden*.

2. Andelsägarna i den överlåtande *värdepappersfonden* blir andelsägare i den övertagande *värdepappersfonden* och har, i förekommande fall, rätt till kontant utbetalning av fusionsvederlag.

3. Den överlåtande *värdepappersfonden* upplöses.

Vid genomförandet av fusionen inträder följande rättsverkningar.

1. Den överlåtande *investeringsfondens* tillgångar och skulder överförs till den övertagande *investeringsfonden*.

2. Andelsägarna i den överlåtande *investeringsfonden* blir andelsägare i den övertagande *investeringsfonden* och har, i förekommande fall, rätt till kontant utbetalning av fusionsvederlag.

3. Den överlåtande *investeringsfonden* upplöses.

16 §⁴⁴

Det fondbolag som förvaltar den övertagande *värdepappersfonden* ska underrätta förvaringsinstitutet för fonden när överföringen av tillgångar och skulder enligt 14 §

Det fondbolag som förvaltar den övertagande *investeringsfonden* ska underrätta förvaringsinstitutet för fonden när överföringen av tillgångar och skulder enligt 14 §

⁴² Senaste lydelse 2011:882.

⁴³ Senaste lydelse 2011:882.

⁴⁴ Senaste lydelse 2011:882.

andra stycket 1 har slutförts.

andra stycket 1 har slutförts.

Fondbolaget ska underrätta Finansinspektionen när fusionen har genomförts och offentliggöra genomförandet på sin webbplats.

17 §⁴⁵

En *värdepappersfond* får läggas samman med ett fondföretag som i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG (gränsöverskridande fusion).

En *investeringsfond* får läggas samman med ett fondföretag som i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG (gränsöverskridande fusion).

18 §⁴⁶

Vid en gränsöverskridande fusion mellan en överlåtande *värdepappersfond* och ett övertagande fondföretag gäller följande bestämmelser i detta kapitel:

- 1 § om vad en fusion innebär,
- 2 § om fusionsvederlag,
- 3 § om fusionsplan,
- 5 § om utlåning av förvaringsinstitut,
- 6 och 7 §§ om revisorsgranskning,
- 8 § om information till fondandelsägare,
- 9 och 19–21 §§ om tillstånd till fusion,
- 11 § om fondandelsägarnas rättigheter vid en fusion,
- 12 § om senareläggning av försäljning och inlösen av fondandelar,
- 13 § om kostnader i samband med en fusion, och
- 14 § andra stycket och 15 § om fusionens rättsverkningar.

Det som anges om en övertagande *värdepappersfond* eller ett fondbolag som förvaltar en sådan fond i 1–3 och 5 §§, 8 § tredje stycket första meningen och 14 § andra stycket gäller på motsvarande sätt för ett övertagande fondföretag eller ett förvaltningsbolag som förvaltar ett sådant

Vid en gränsöverskridande fusion mellan en överlåtande *investeringsfond* och ett övertagande fondföretag gäller följande bestämmelser i detta kapitel:

- 1 § om vad en fusion innebär,
- 2 § om fusionsvederlag,
- 3 § om fusionsplan,
- 5 § om utlåning av förvaringsinstitut,
- 6 och 7 §§ om revisorsgranskning,
- 8 § om information till fondandelsägare,
- 9 och 19–21 §§ om tillstånd till fusion,
- 11 § om fondandelsägarnas rättigheter vid en fusion,
- 12 § om senareläggning av försäljning och inlösen av fondandelar,
- 13 § om kostnader i samband med en fusion, och
- 14 § andra stycket och 15 § om fusionens rättsverkningar.

Det som anges om en övertagande *investeringsfond* eller ett fondbolag som förvaltar en sådan fond i 1–3 och 5 §§, 8 § tredje stycket första meningen och 14 § andra stycket gäller på motsvarande sätt för ett övertagande fondföretag eller ett förvaltningsbolag som förvaltar ett sådant

⁴⁵ Senaste lydelse 2011:882.

⁴⁶ Senaste lydelse 2011:882.

21 §⁴⁷

Finansinspektionen ska godkänna att en överlåtande *värdepappersfond* får ingå i en gränsöverskridande fusion om

1. kraven enligt 3, 5, 6, 8, 9 och 19 §§ är uppfyllda,

2. behörig myndighet i det övertagande fondföretagets hemland inte har meddelat att den har invändningar mot den information som ska lämnas till andelsägarna i fondföretaget, och

3. andelarna i det övertagande fondföretaget får marknadsföras i de länder där andelarna i den överlåtande *värdepappersfonden* marknadsförs enligt 2 kap. 15 c § samt här i landet.

Finansinspektionen ska inom 20 arbetsdagar från det att en fullständig ansökan har lämnats in underrätta fondbolaget om sitt beslut.

Finansinspektionen ska underrätta behörig myndighet i det övertagande fondföretagets hemland om beslutet.

22 §⁴⁸

Vid en gränsöverskridande fusion där en *värdepappersfond* är övertagande fond gäller följande bestämmelser i detta kapitel:

4 § om tidpunkt för beräkning av utbytesförhållande,

7 § om revisorns yttrande,

8 och 23 §§ om information till fondandelsägare,

11 § om fondandelsägarnas rättigheter vid en fusion,

12 § om senareläggning av försäljning och inlösen av fondandelar,

13 § om kostnader i samband med en fusion,

14 § första stycket om tidpunkt för genomförande av en fusion, samt

16 § om underrättelse och

Finansinspektionen ska godkänna att en överlåtande *investeringsfond* får ingå i en gränsöverskridande fusion om

1. kraven enligt 3, 5, 6, 8, 9 och 19 §§ är uppfyllda,

2. behörig myndighet i det övertagande fondföretagets hemland inte har meddelat att den har invändningar mot den information som ska lämnas till andelsägarna i fondföretaget, och

3. andelarna i det övertagande fondföretaget får marknadsföras i de länder där andelarna i den överlåtande *investeringsfonden* marknadsförs enligt 2 kap. 15 c § samt här i landet.

Vid en gränsöverskridande fusion där en *investeringsfond* är övertagande fond gäller följande bestämmelser i detta kapitel:

4 § om tidpunkt för beräkning av utbytesförhållande,

7 § om revisorns yttrande,

8 och 23 §§ om information till fondandelsägare,

11 § om fondandelsägarnas rättigheter vid en fusion,

12 § om senareläggning av försäljning och inlösen av fondandelar,

13 § om kostnader i samband med en fusion,

14 § första stycket om tidpunkt för genomförande av en fusion, samt

16 § om underrättelse och

⁴⁷ Senaste lydelse 2011:882.

⁴⁸ Senaste lydelse 2011:882.

23 §⁴⁹

Finansinspektionen ska, efter det att behörig myndighet i det överlåtande fondföretagets hemland överlämnat en kopia av ansökan om tillstånd till fusionen, bedöma om informationen till andelsägarna i den övertagande *värdepappersfonden* uppfyller kraven i 8 §. Finansinspektionen får senast 15 arbetsdagar från det att kopian av ansökan överlämnats begära att det fondbolag som förvaltar den övertagande *värdepappersfonden* förtydligar informationen. Inspektionen ska omgående underrätta behörig myndighet i det överlåtande fondföretagets hemland om en sådan begäran.

Finansinspektionen ska senast 20 arbetsdagar från det att fondbolaget har lämnat in kompletterande information underrätta behörig myndighet i det överlåtande fondföretagets hemland om huruvida informationen uppfyller kraven.

26 §⁵⁰²

En *värdepappersfond* får inte ombildas till en specialfond.

En *investeringsfond* får inte ombildas till en specialfond.

10 kap.1 §⁵¹

Finansinspektionen har tillsyn över fondbolag, förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 och 8 §§, fondföretag som avses i 1 kap. 7 och 9 §§ samt förvaringsinstitut.

För fondbolag och svenska förvaringsinstitut omfattar tillsynen att verksamheten drivs enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, fondbestämmelserna, företagets bolagsordning, stadgar eller reglemente och interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet.

För förvaltningsbolag och fondföretag samt förvaringsinstitut som driver verksamhet från filial i

Finansinspektionen har tillsyn över fondbolag, förvaltningsbolag som avses i 1 kap. 6 §, fondföretag som avses i 1 kap. 7 § samt förvaringsinstitut.

För förvaltningsbolag och fondföretag samt förvaringsinstitut som driver verksamhet från filial i

⁴⁹ Senaste lydelse 2011:882.

⁵⁰ Senaste lydelse 2011:882.

² Senaste lydelse 2011:882.

⁵¹ Senaste lydelse 2011:882.

Sverige omfattar tillsynen att företaget följer de lagar och andra författningar som gäller för företags verksamhet i Sverige samt, när en *värdepappersfond* förvaltas enligt 1 kap. 6 b §, det som anges i fondbestämmelserna.

Sverige omfattar tillsynen att företaget följer de lagar och andra författningar som gäller för företags verksamhet i Sverige samt, när en *investeringsfond* förvaltas enligt 1 kap. 6 b §, det som anges i fondbestämmelserna.

12 kap.

5 §⁵²

Finansinspektionen ska omedelbart underrätta behöriga myndigheter i de andra länder inom EES där ett fondbolag marknadsför andelar i en *värdepappersfond* som bolaget förvaltar, när någon åtgärd enligt 1, 3 eller 4 § har vidtagits mot bolaget.

Finansinspektionen ska omedelbart underrätta behöriga myndigheter i de andra länder inom EES där ett fondbolag marknadsför andelar i en *investeringsfond* som bolaget förvaltar, när någon åtgärd enligt 1, 3 eller 4 § har vidtagits mot bolaget.

15 §⁵³

Om ett förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige efter anmälan enligt 1 kap. 6 § åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar bolagets verksamhet i Sverige eller fondbestämmelserna för en *värdepappersfond* som förvaltas enligt 1 kap. 6 b §, får Finansinspektionen förelägga bolaget att göra rättelse.

Om ett förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige efter anmälan enligt 1 kap. 6 § åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar bolagets verksamhet i Sverige eller fondbestämmelserna för en *investeringsfond* som förvaltas enligt 1 kap. 6 b §, får Finansinspektionen förelägga bolaget att göra rättelse.

Om förvaltningsbolaget inte följer föreläggandet, ska Finansinspektionen underrätta behörig myndighet i bolagets hemland.

Om rättelse inte sker, får Finansinspektionen vidta sådana åtgärder som avses i 1 § andra stycket första meningen eller förbjuda förvaltningsbolaget att påbörja nya transaktioner i Sverige. Inspektionen får också besluta att bolaget inte längre får förvalta en *värdepappersfond*. Innan en åtgärd enligt detta stycke vidtas ska inspektionen underrätta behörig myndighet i bolagets hemland. I brådskande fall får inspektionen dock vidta en sådan

Om rättelse inte sker, får Finansinspektionen vidta sådana åtgärder som avses i 1 § andra stycket första meningen eller förbjuda förvaltningsbolaget att påbörja nya transaktioner i Sverige. Inspektionen får också besluta att bolaget inte längre får förvalta en *investeringsfond*. Innan en åtgärd enligt detta stycke vidtas ska inspektionen underrätta behörig myndighet i bolagets hemland. I brådskande fall får inspektionen dock vidta en sådan

⁵² Senaste lydelse 2011:882.

⁵³ Senaste lydelse 2011:882.

åtgärd utan föregående föreläggande enligt första stycket eller underrättelse till hemlandsmyndigheten. Denna, Europeiska kommissionen och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten ska då underrättas så snart som möjligt.

åtgärd utan föregående föreläggande enligt första stycket eller underrättelse till hemlandsmyndigheten. Denna, Europeiska kommissionen och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten ska då underrättas så snart som möjligt.

Om Finansinspektionen har vidtagit en åtgärd enligt tredje stycket utan föregående föreläggande eller underrättelse till hemlandsmyndigheten och kommissionen därefter har beslutat att åtgärden ska undanröjas, ska inspektionen göra det.

13 kap.

1 §⁵⁴

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 2 kap. 4 §,
2. vilka poster som får räknas in i egna medel enligt 2 kap. 8, 9 och 11 §§,
3. på vilket språk underrättelsen enligt 2 kap. 15 c § första stycket ska skrivas,
4. hur fondbolaget ska offentliggöra handlingarna enligt 2 kap. 15 c § tredje stycket,
5. vad ett fondbolag ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 2 kap. 17 och 17 b §§,
6. vilken information som ska lämnas i underrättelsen till andelsägare enligt 4 kap. 9 a § och på vilket sätt underrättelsen ska lämnas,
7. tillhandahållande av informationsbroschyr och faktablad enligt 4 kap. 20 §,
8. på vilket språk informationen enligt 4 kap. 20 § ska tillhandahållas,
9. kriterier för de finansiella tillgångar som medel i en *värdepappersfond* får placeras i enligt 5 kap. 1 § andra stycket första meningen,
9. kriterier för de finansiella tillgångar som medel i en *investeringsfond* får placeras i enligt 5 kap. 1 § andra stycket första meningen,
10. vilka tekniker och instrument ett fondbolag får använda enligt 5 kap. 1 § tredje stycket samt villkor och gränser för sådan användning,
11. det system för riskhantering som ett fondbolag ska ha enligt 5 kap. 2 § första och andra styckena,
12. kriterier för indexfonder enligt 5 kap. 7 §,
13. beräkning av exponeringar enligt 5 kap. 13 och 14 §§,
14. på vilket sätt underrättelsen till andelsägarna enligt 5 a kap. 7 § ska lämnas,
15. vilka fel och försummelser som ska rapporteras enligt 5 a kap. 18 §,
16. förutsättningar för överföring av finansiella instrument och förvaltning enligt 5 a kap. 37 och 46 §§,

⁵⁴ Senaste lydelse 2011:882.

17. hur beräkning och redovisning av en specialfonds risknivå ska utföras enligt 6 kap. 4 §, 17. kriterier för att en investeringsfonds medel ska få placeras i sådana finansiella tillgångar som avses i artikel 50 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

18. vilka åtgärder som ett fondbolag ska vidta om det tar emot medel med redovisningsskyldighet enligt 7 kap. 1 §,

19. vilka åtgärder som ett fondbolag ska vidta för att uppfylla de krav som följer av bestämmelserna i 7 kap. 3 §,

20. vad informationen enligt 8 kap. 8 § ska innehålla, hur den ska utformas, på vilket sätt den ska tillhandahållas och vad som ska bifogas informationen,

21. på vilket språk de handlingar som ska lämnas tillsammans med ansökan enligt 8 kap. 19 § ska upprättas,

22. vilka upplysningar som fondbolag, förvaltningsbolag, fondföretag samt förvaringsinstitut ska lämna till Finansinspektionen enligt 10 kap. 2 § första stycket och när upplysningarna ska lämnas, och

23. sådana avgifter för tillsyn som avses i 10 kap. 11 §.

1. Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

2. Fondbolag, förvaltningsbolag och värdepappersinstitut som vid ikraftträdandet har tillstånd att driva verksamhet avseende specialfonder enligt denna lag får fortsätta med sådan verksamhet, om en ansökan om tillstånd eller anmälan om registrering enligt lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder ges in till Finansinspektionen senast den 22 juli 2014. För bolaget eller förvaltaren ska under denna tid, eller till dess att ansökan slutligt har prövats, bestämmelserna om specialfonder i denna lag i dess tidigare lydelse gälla. Verksamheten ska upphöra den 22 juli 2014 om en ansökan om tillstånd inte har getts in till inspektionen senast den dagen eller, om en ansökan enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder har getts in dessförinnan, från dagen för ett lagakraftvunnet beslut genom vilket ansökan har avslagits.

3. Ett värdepappersinstitut som den 22 juli 2013 förvaltar en specialfond får, efter Finansinspektionens tillstånd, överlåta förvaltningen av fonden till en AIF-förvaltare, om överlåtelsen sker och AIF-förvaltaren har sökt tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, senast den 22 juli 2014. På sådana överlåtelser ska vad som sägs om information och förvaltarens skyldigheter i 9 kap. 4 och 5 §§ i denna lag tillämpas.

Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Härigenom föreskrivs i fråga om aktiebolagslagen (2005:551) att 5 kap. 6 §, 6 kap. 2 §, 21 kap. 4 och 7 §§ samt rubrikerna närmast före 21 kap. 4 och 7 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

6 §

I de fall som avses i 4 kap. 43 § *skall* såväl aktieägaren som rättighetsinnehavaren föras in i aktieboken med uppgift om namn och personnummer, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress. Dessutom *skall* i aktieboken antecknas vad som gäller om rättigheten. När det styrks att rättigheten har förändrats eller upphört, *skall* detta antecknas.

Om en god man på grund av ett förordnande enligt 11 kap. 3 § första stycket 5 föräldrabalken förvaltar aktier för en blivande aktieägars räkning, *skall* den blivande ägaren på anmälan av den gode mannen föras in i aktieboken som aktieägare med anteckning om förordnandet och grunden för detta.

Ingår aktier i en investeringsfond enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder, *skall* det fondbolag som förvaltar fonden föras in i aktieboken som aktieägare i stället för fondandelsägarna. Därvid *ska* även fondens beteckning antecknas.

I de fall som avses i 4 kap. 43 § *ska* såväl aktieägaren som rättighetsinnehavaren föras in i aktieboken med uppgift om namn och personnummer, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress. Dessutom *ska* i aktieboken antecknas vad som gäller om rättigheten. När det styrks att rättigheten har förändrats eller upphört, *ska* detta antecknas.

Om en god man på grund av ett förordnande enligt 11 kap. 3 § första stycket 5 föräldrabalken förvaltar aktier för en blivande aktieägars räkning, *ska* den blivande ägaren på anmälan av den gode mannen föras in i aktieboken som aktieägare med anteckning om förordnandet och grunden för detta.

Ingår aktier i en investeringsfond enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder *eller i en specialfond enligt lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder*, *ska* det fondbolag *eller den AIF-förvaltare* som förvaltar fonden föras in i aktieboken som aktieägare i stället för fondandelsägarna. Därvid *ska* även fondens beteckning antecknas.

6 kap.

2 §

Ett aktiebrev *skall* ange
1. bolagets firma, organisations-

Ett aktiebrev *ska* ange
1. bolagets firma, organisa-

nummer och bolagskategori,

2. aktieägarens namn och personnummer, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer,

3. nummer på de aktier som avses med brevet,

4. aktiernas slag, om det enligt bolagsordningen kan finnas aktier av olika slag,

5. förbehåll enligt 4 kap. 6, 8, 18 eller 27 § eller 20 kap. 31 §, om aktierna omfattas av ett sådant förbehåll, och

6. vilken dag aktiebrevet lämnades ut.

I det fall som avses i 5 kap. 6 § tredje stycket *skall* aktiebrevet i stället för fondandelsägarna ange det fondbolag som förvaltar fonden liksom fondens beteckning.

En uppgift som avses i första stycket 5 kan anges i förkortad form. Förkortningsformer fastställs av regeringen.

tionsnummer och bolagskategori,

2. aktieägarens namn och personnummer, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer,

3. nummer på de aktier som avses med brevet,

4. aktiernas slag, om det enligt bolagsordningen kan finnas aktier av olika slag,

5. förbehåll enligt 4 kap. 6, 8, 18 eller 27 § eller 20 kap. 31 §, om aktierna omfattas av ett sådant förbehåll, och

6. vilken dag aktiebrevet lämnades ut.

I det fall som avses i 5 kap. 6 § tredje stycket *ska* aktiebrevet i stället för fondandelsägarna ange det fondbolag *eller den AIF-förvaltare* som förvaltar fonden liksom fondens beteckning.

21 kap.

Innehav i investeringsfond

Innehav i investeringsfond *eller i specialfond*

4 §

Den som innehar en andel i en investeringsfond anses vid tillämpningen av 1 och 2 §§ inte som aktieägare.

Den som innehar en andel i en investeringsfond *eller i en specialfond* anses vid tillämpningen av 1 och 2 §§ inte som aktieägare.

Innehav i investeringsfond

Innehav i investeringsfond *eller i specialfond*

7 §

Den som förvärvar eller innehar en andel i en investeringsfond anses vid tillämpningen av 5 § inte som förvärvare av aktier.

Den som förvärvar eller innehar en andel i en investeringsfond *eller i en specialfond* anses vid tillämpningen av 5 § inte som förvärvare av aktier.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

dels att 1 kap. 4 §, 2 kap. 4 och 5 §§, 8 kap. 19, 22 a, 22 b och 25 §§, 13 kap. 4 § och 16 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny bestämmelse, 8 kap. 22 c § med följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §

I denna lag betyder

1. *finansiella instrument*: överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, fondandelar och finansiella derivatinstrument,

2. *överlåtbara värdepapper*: sådana värdepapper utom betalningsmedel som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, till exempel:

a) aktier i aktiebolag och motsvarande andelsrätter i andra typer av företag samt depåbevis för aktier,

b) obligationer och andra skuldförbindelser inklusive depåbevis för sådana värdepapper, och

c) andra värdepapper som ger rätt att överlåta eller förvärva sådana överlåtbara värdepapper som anges i a och b, eller som resulterar i en kontantavveckling som beräknas utifrån kurser på överlåtbara värdepapper, valutor, räntor eller avkastningar, råvaror eller andra index eller mått,

3. *penningmarknadsinstrument*: statsskuldväxlar, inlåningsbevis, företagscertifikat och andra instrument som normalt omsätts på penningmarknaden, dock inte betalningsmedel,

4. *fondandelar*: andelar i investeringsfonder, fondföretag investeringsfonder, AIF-fonder, och andra företag för kollektiva fondföretag och andra företag för investeringar, kollektiva investeringar,

5. *finansiella derivatinstrument*: sådana derivatinstrument som kan hänföras till någon av följande kategorier:

a) optioner, terminskontrakt, swappar, räntesäkringsavtal och varje annat derivatkontrakt som avser värdepapper, valutor, räntor eller avkastningar, eller andra derivatinstrument, finansiella index eller finansiella mått som kan avvecklas fysiskt eller kontant,

b) optioner, terminskontrakt, swappar, räntesäkringsavtal och varje annat derivatkontrakt som avser råvaror, som måste avvecklas kontant eller kan avvecklas kontant på en av parternas begäran, på grund av ett annat skäl än utebliven betalning eller någon annan händelse som leder till att kontraktet upphör,

c) optioner, terminskontrakt, swappar och varje annat derivatkontrakt som avser råvaror som kan avvecklas fysiskt förutsatt att de handlas på en reglerad marknad eller en handelsplattform,

d) optioner, terminskontrakt, swappar, terminskontrakt som inte är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES (forwards) och varje annat derivatkontrakt som

- avser råvaror,
- kan avvecklas fysiskt,
- inte omnämns i c och som inte är för kommersiella ändamål, och
- som anses ha egenskaper som andra derivat avseende finansiella instrument, med utgångspunkt från bland annat om clearing och avveckling sker via erkända system för clearing eller om de är föremål för regelmässiga marginalsäkerhetskrav,

e) derivatinstrument för överföring av kreditrisk,

f) finansiella kontrakt avseende prisdifferenser,

g) optioner, terminskontrakt, swappar, räntesäkringsavtal och varje annat derivatkontrakt som avser klimatvariationer, fraktavgifter, utsläppsätter eller inflationstakten eller någon annan officiell ekonomisk statistik, som måste avvecklas kontant eller kan avvecklas kontant på en av parternas begäran, på grund av ett annat skäl än utebliven betalning eller någon annan händelse som leder till att kontraktet upphör, samt varje annat derivatkontrakt som

- avser tillgångar, rättigheter, skyldigheter, index och åtgärder som inte tidigare omnämnts i denna punkt, och

- anses ha egenskaper som andra derivat avseende finansiella instrument, med utgångspunkt från bland annat om det handlas på en reglerad marknad eller en handelsplattform, om clearing och avveckling sker via erkända system för clearing eller om de är föremål för regelmässiga marginalsäkerhetskrav.

Ytterligare bestämmelser om vilka derivatinstrument som omfattas av första stycket 5 d och g finns i artiklarna 38 och 39 i genomförandeförordningen.

2 kap.

4 §¹

I lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande finns bestämmelser om rätt för värdepappersinstitut att driva pensionssparrörelse.

I lagen (2004:46) om investeringsfonder finns bestämmelser om rätt för värdepappersbolag och svenska kreditinstitut som har tillstånd för portföljförvaltning enligt 2 kap. 1 § 4 denna lag att driva fondverksamhet som avser specialfonder.

2 kap.

5 §²

Tillstånd enligt 1 § behövs inte för

1. Sveriges riksbank, Riksgäldskontoret och Kammarkollegiet,

¹ Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

² Senaste lydelse 2010:2075.

2. anknutna ombud för de verksamheter som anges i 1 kap. 5 § 1,
3. börs som driver verksamhet med stöd av sitt tillstånd,
4. försäkringsföretag med tillstånd enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043),
5. företag inom en koncern som tillhandahåller investeringstjänster uteslutande till andra företag i koncernen,
6. fysiska och juridiska personer som tillhandahåller investerings-tjänster, om tjänsten tillhandahålls tillfälligt i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av
 - a) bestämmelser i lag eller annan författning, eller
 - b) etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga och som inte utesluter att tjänsten tillhandahålls,
7. fysiska och juridiska personer som inte tillhandahåller investerings-tjänster eller utför investeringsverksamhet utom handel för egen räkning, såvida de inte
 - a) är marknadsgaranter, eller
 - b) handlar för egen räkning utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform på ett organiserat, frekvent och systematiskt sätt genom att tillhandahålla ett system som är tillgängligt för någon utomstående i syfte att handla med denne,
8. företag som tillhandahåller investeringstjänster som uteslutande består i förvaltning av ett program som syftar till delägarskap för de anställda i företaget,
9. företag som tillhandahåller både
 - a) investeringstjänster som uteslutande består i förvaltning av program som syftar till delägarskap för de anställda i företaget, och
 - b) andra investeringstjänster än sådana som anges i a uteslutande till andra företag i koncernen,
10. fondbolag, förvaltningsbolag och fondföretag som får driva verksamhet enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder,
10. fondbolag, förvaltningsbolag och fondföretag som får driva verksamhet enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder *samt AIF-förvaltare som får driva verksamhet enligt lagen (2013:000) av förvaltare alternativa investeringsfonder,*
11. företag som handlar med finansiella instrument för egen räkning eller tillhandahåller investeringstjänster i fråga om derivatinstrument med råvaror som underliggande tillgång eller sådana derivatkontrakt som avses i 1 kap. 4 § första stycket 5 g till kunderna i sin huvudsakliga verksamhet, om
 - a) detta utgör en kompletterande verksamhet eller, om företaget ingår i en koncern, detta utgör en kompletterande verksamhet sett till koncernen i dess helhet, och
 - b) den huvudsakliga verksamheten inte utgörs av tillhandahållande av investeringstjänster eller sådana tjänster som avses i 7 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
12. fysiska och juridiska personer som tillhandahåller investerings-rådgivning till kund inom ramen för annan yrkesmässig verksamhet än sådan som omfattas av bestämmelserna i denna lag, om det inte lämnas någon specifik ersättning för rådgivningen,

13. företag vars huvudsakliga verksamhet utgörs av handel för egen räkning med råvaror eller derivatinstrument med råvaror som underliggande tillgång, om företaget inte ingår i en koncern vars huvudsakliga verksamhet utgörs av tillhandahållande av investeringstjänster eller sådana tjänster som avses i 7 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,

14. företag som tillhandahåller investeringstjänster eller utför investeringsverksamhet

a) som uteslutande består i handel för egen räkning på marknader för finansiella terminer, optioner eller andra derivatinstrument och på avistamarknader bara i syfte att skydda derivatpositioner, eller

b) som dels handlar på uppdrag av andra medlemmar på marknaderna som anges i a eller ställer priser för dem, dels garanteras av clearingdeltagare på dessa marknader, om ansvaret för att avtal som ingås av företagen fullgörs bärs av clearingdeltagarna, och

15. verksamhet enligt 1 § 1 och 5 som drivs av den som är registrerad för förmedling av alla slag av försäkringar eller bara livförsäkringar enligt 2 kap. 3 § lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, om

a) verksamheten bara är en sidoverksamhet till försäkringsförmedlingen och bara avser mottagande och vidarebefordran av order avseende andelar i investeringsfonder eller sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 och 9 §§ lagen om investeringsfonder samt investeringsrådgivning till kund avseende sådana andelar,

b) kunders order vidarebefordras bara direkt till fond-bolag, förvaltningsbolag *samt* fondföretag som avses i a, och

c) försäkringsförmedlaren i denna verksamhet inte tar emot kunders medel eller fondandelar.

Tillstånd krävs inte heller för sådan förvaltning av finansiella instrument som är reglerad i någon annan lag.

15. verksamhet enligt 1 § 1 och 5 som drivs av den som är registrerad för förmedling av alla slag av försäkringar eller bara livförsäkringar enligt 2 kap. 3 § lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, om

a) verksamheten bara är en sidoverksamhet till försäkringsförmedlingen och bara avser mottagande och vidarebefordran av order avseende andelar i investeringsfonder eller sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 § lagen om investeringsfonder, *eller andelar i specialfonder som avses lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder och motsvarande utländska AIF-fonder* samt investeringsrådgivning till kund avseende sådana andelar.

b) kunders order vidarebefordras bara direkt till fondbolag, förvaltningsbolag fondföretag, *samt AIF-förvaltare* som avses i a, och

c) försäkringsförmedlaren i denna verksamhet inte tar emot kunders medel eller fondandelar.

8 kap.19 §³

Ett värdepappersinstitut får behandla en enhet som ingår i någon av följande grupper som en jämbördig motpart:

1. värdepappersbolag och utländska värdepappersföretag,
2. kreditinstitut,
3. försäkringsföretag,
4. *värdepappersfonder* som avses i 1 kap. 1 § första stycket 25 lagen (2004:46) om investeringsfonder och fondföretag som avses i 1 kap. 7 § första stycket första meningen samma lag samt fondbolag eller förvaltningsbolag som förvaltar dem,
4. *investeringsfonder* som avses i 1 kap. 1 § första stycket 25 lagen (2004:46) om investeringsfonder och fondföretag som avses i 1 kap. 7 § första stycket första meningen samma lag samt fondbolag eller förvaltningsbolag som förvaltar dem,
5. pensionsfonder och förvaltningsbolag som förvaltar dem,
6. andra finansiella företag än sådana som avses i 1–5 som har tillstånd att driva verksamhet enligt lagstiftningen i det land där de hör hemma eller som regleras i lagstiftning i det landet,
7. företag som är undantagna från tillståndsplikt enligt 2 kap. 5 § första stycket 13 och 14,
8. nationella regeringar och därmed sammanhängande organ, inklusive offentliga organ som har hand om statskuld, centralbanker och överstatliga organisationer, samt
9. andra företag än sådana som avses i 1–8, om de ska betraktas som professionella kunder enligt 16§ första stycket 1–3.

Ett värdepappersinstitut får behandla ett företag som inte ingår i någon av grupperna i första stycket som en jämbördig motpart, om företaget

1. begär att bli behandlat som en jämbördig motpart, och
2. får behandlas som en professionell kund enligt 17 § första stycket.

Ett värdepappersinstitut får behandla ett företag som en jämbördig motpart enligt andra stycket bara om företaget får behandlas som en professionell kund enligt 17 § för sådana tjänster och transaktioner.

22 a §⁴

Ett värdepappersinstitut som förmedlar *fondandelar* enligt 2 kap. 1 § 1 och 2 eller ger råd enligt 2 kap. 1 § 5 till en kund ska, utan att kunden begär det, tillhandahålla kunden faktablad i god tid innan avtal ingås.

Ett värdepappersinstitut som förmedlar *andelar i investeringsfonder eller AIF-fonder som marknadsförs till icke-professionella investerare* enligt 2 kap. 1 § 1 och 2 eller ger råd enligt 2 kap. 1 § 5 till en kund ska, utan att kunden begär det, tillhandahålla kunden faktablad i god tid innan avtal ingås.

³ Senaste lydelse 2011:885.

⁴ Senaste lydelse 2011:885.

22 b §⁵

Ett värdepappersinstitut ska till varje kund skyndsamt lämna sådan information som anges i 4 kap. 12 § första stycket fjärde meningen lagen (2004:46) om investeringsfonder och som institutet får från ett fondbolag, förvaltningsbolag eller annat värdepappersinstitut.

Ett värdepappersinstitut ska till varje kund skyndsamt lämna sådan information som anges i 4 kap. 12 § första stycket fjärde meningen lagen (2004:46) om investeringsfonder och som institutet får från ett fondbolag, förvaltningsbolag, *en AIF-förvaltare* eller annat värdepappersinstitut.

22 c §

Ett värdepappersinstitut får, direkt eller indirekt, erbjuda eller placera andelar eller aktier i AIF-fonder hos kunder inom EES endast om andelarna eller aktierna får marknadsföras enligt lagen (2013:0000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EG.

25 §⁶

Ett värdepappersinstitut får tillhandahålla investeringstjänsterna mottagande och vidarebefordran av order i fråga om ett eller flera finansiella instrument och utförande av order avseende finansiella instrument på kundens uppdrag utan att uppfylla kraven i 24 §, om

1. tjänsten avser

a) aktier som tagits upp till handel på en reglerad marknad eller på en motsvarande marknad utanför EES,

b) penningmarknadsinstrument,

c) obligationer eller andra former av skuldförbindelser utan derivatinslag,

d) andelar i en *värdepappersfond* som avses i 1 kap. 1 § första stycket 25 lagen (2004:46) om investeringsfonder eller i ett fondföretag som avses i 1 kap. 7 § första stycket första meningen samma lag, eller

d) andelar i en *investeringsfond* som avses i 1 kap. 1 § första stycket 25 lagen (2004:46) om investeringsfonder eller i ett fondföretag som avses i 1 kap. 7 § första stycket första meningen samma lag, eller

e) andra okomplicerade finansiella instrument,

2. tjänsten tillhandahålls på kundens initiativ, samt

3. kunden klart och tydligt har informerats om att institutet inte kommer att bedöma om instrumentet eller tjänsten passar kunden.

Information enligt första stycket 3 får lämnas i standardiserad form.

⁵ Senaste lydelse 2011:885.

⁶ Senaste lydelse 2011:885.

13 kap.

4 §

Överlåtbara värdepapper som har getts ut eller utfärdats av någon som enligt öppenhetsdirektivet har möjlighet att välja hemmedlemsstat får inte tas upp till handel på en reglerad marknad förrän emittenten har valt en stat inom EES som hemmedlemsstat.

Första stycket gäller inte i fråga om

1. andelar i en investeringsfond eller i ett sådant fondföretag som avses i 1 kap. 7 eller 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder, eller

2. penningmarknadsinstrument med kortare löptid än ett år.

Första stycket gäller inte i fråga om

1. andelar i en investeringsfond eller i ett sådant fondföretag som avses i 1 kap. 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder, *eller andelar i en AIF-fond som inte är av sluten typ*, eller

2. penningmarknadsinstrument med kortare löptid än ett år.

16 kap.3 §⁷¹

Bestämmelserna i detta kapitel ska inte tillämpas i fråga om

1. andelar i en investeringsfond eller i ett sådant fondföretag som avses i 1 kap. 7 eller 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder,

1. andelar i en investeringsfond eller i ett sådant fondföretag som avses i 1 kap. 7 § lagen (2004:46) om investeringsfonder, *eller andelar i en AIF-fond som inte är av sluten typ*,

2. penningmarknadsinstrument med en kortare löptid än ett år, eller

3. obligationer eller andra överlåtbara skuldförbindelser som var och en har ett nominellt värde motsvarande minst 100 000 euro och som inte är av sådant slag som anges i 18 kap. 2 § första stycket 1.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

⁷ Senaste lydelse 2012:382.

¹ Senaste lydelse 2012:382.

Förslag till lag om ändring i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism att 1 kap. 2 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §¹

Denna lag gäller för fysiska och juridiska personer som driver

1. bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
2. livförsäkringsrörelse,
3. verksamhet av det slag som beskrivs i 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
4. verksamhet som kräver anmälan till eller ansökan hos Finansinspektionen enligt lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet eller lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
5. försäkringsförmedling enligt lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, i fråga om sådan verksamhet rörande livförsäkring, bedriven av andra än anknutna försäkringsförmedlare,
6. verksamhet för utgivning av elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
7. fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder,
8. verksamhet som fastighetsmäklare med fullständig registrering enligt fastighetsmäklarlagen (2011:666),
9. verksamhet för kasinospel enligt kasinolagen (1999:355),
10. verksamhet som godkänd eller auktoriserad revisor eller registrerat revisionsbolag,
11. yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster eller revisionstjänster men som inte omfattas av 10,
12. yrkesmässig verksamhet som består i att lämna råd i avsikt att påverka storleken på en skatt eller avgift (skatterådgivare),
13. yrkesmässig verksamhet som advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § första stycket,
14. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än som avses i 13, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § första stycket,
15. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 10–14,
16. yrkesmässig handel med varor, till den del verksamheten avser försäljning mot kontant betalning som uppgår till minst ett belopp som motsvarar 15 000 euro,

¹ Senaste lydelse 2011:1051.

17. verksamhet med att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster, *eller*

18. verksamhet med att tillhandahålla betaltjänster enligt lagen om betaltjänster utan att vara betalningsinstitut.

17. verksamhet med att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster,

18. verksamhet med att tillhandahålla betaltjänster enligt lagen om betaltjänster utan att vara betalningsinstitut, *eller*

19. förvaltning av AIF-fonder enligt lagen (2013:000) om AIF-förvaltare.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

Förslag till
lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen
(2009:400)

Bilaga 4

Härigenom förskrivs i fråga om offentlighets- och sekretess-lagen (2009:400) att 30 kap. 5 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagna lydelse

30 kap.

5 §¹

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ärende hos en statlig myndighet om innehav av

1. aktier i bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag, fondbolag eller försäkringsaktiebolag,

1. aktier i bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag, fondbolag, AIF-förvaltare eller försäkringsaktiebolag,

2. andelar i medlemsbank eller kreditmarknadsförening, eller

3. aktier eller andelar i börs, clearingorganisation, central värdepappersförvarare, betalningsinstitut eller institut för elektroniska pengar.

Sekretessen gäller inte beslut av myndigheten och inte heller för uppgift från en annan myndighet om uppgiften inte är sekretessreglerad där.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

¹ Senaste lydelse 2011:774.

Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken (2010:110)

Härigenom föreskrivs i fråga om socialförsäkringsbalken (2010:110) att 64 kap. 21 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

64 kap.

21 §¹

Pensionsmyndigheten får, efter att ha inhämtat yttrande från Finansinspektionen, medge att medlen placeras i *fondföretag som avses i 1 kap. 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder om fondföretaget* uppfyller krav motsvarande dem som ställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)².

Pensionsmyndigheten får, efter att ha inhämtat yttrande från Finansinspektionen, medge att medlen placeras i *utländska AIF-fonder som avses i lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder*, om fonden uppfyller krav motsvarande dem som ställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)³.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

¹ Senaste lydelse 2011:886.

² EUT L 302, 17.11.2009, s. 32 (Celex 32009L0065).

³ EUT L 302, 17.11.2009, s. 32 (Celex 32009L0065).

Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Bilaga 4

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2010:751) om betaltjänster att 1 kap. 7 § och 3 kap. 2 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

7 §

Denna lag gäller inte betalningstransaktioner som

1. sker med pappersbaserade instrument som checkar, växlar, kuponger, resecheckar, postanvisningar eller utbetalningsavier,

2. består av icke yrkesmässig insamling och leverans av kontanter inom ramen för ideell verksamhet eller välgörenhet,

3. genomförs mellan deltagare i ett system för avveckling av betalningar eller värdepapper,

4. genomförs mellan betaltjänstleverantörer, deras ombud eller filialer för egen räkning,

5. uteslutande sker i kontanter direkt från betalaren till betalningsmottagaren, utan medverkan av någon mellanhand,

6. sker från betalaren till betalningsmottagaren genom en handelskommissionär, eller

7. avser förvaltning, inlösen eller försäljning av finansiella instrument, vilka genomförs av de personer som deltar i ett system för avveckling enligt 3 samt av värdepappersföretag, kreditinstitut, fondbolag, förvaltningsbolag som tillhandahåller investeringstjänster samt andra företag som har tillstånd att förvara finansiella instrument.

Denna lag gäller inte heller transaktioner som genomförs mellan ett moderföretag och dess dotterföretag eller mellan dotterföretag till ett och samma moderföretag, utom när en annan betaltjänstleverantör än ett företag i samma grupp medverkar som mellanhand.

Denna lag gäller inte betalningstransaktioner som

1. sker med pappersbaserade instrument som checkar, växlar, kuponger, resecheckar, postanvisningar eller utbetalningsavier,

2. består av icke yrkesmässig insamling och leverans av kontanter inom ramen för ideell verksamhet eller välgörenhet,

3. genomförs mellan deltagare i ett system för avveckling av betalningar eller värdepapper,

4. genomförs mellan betaltjänstleverantörer, deras ombud eller filialer för egen räkning,

5. uteslutande sker i kontanter direkt från betalaren till betalningsmottagaren, utan medverkan av någon mellanhand,

6. sker från betalaren till betalningsmottagaren genom en handelskommissionär, eller

7. avser förvaltning, inlösen eller försäljning av finansiella instrument, vilka genomförs av de personer som deltar i ett system för avveckling enligt 3 samt av värdepappersföretag, kreditinstitut, fondbolag, förvaltningsbolag, *AIF-förvaltare* som tillhandahåller investeringstjänster samt andra företag som har tillstånd att förvara finansiella instrument.

3 kap.**2 §¹**

Ett betalningsinstitut ska vid varje tidpunkt ha en kapitalbas som motsvarar minst startkapitalet enligt 1 § eller ett kapitalkrav beräknat enligt 3 eller 4 §. Betalningsinstitutets kapitalbas får inte underskrida det högsta av dessa två belopp.

Vid beräkningen av kapitalbasen och dess sammansättning gäller 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar och föreskrifter meddelade med stöd av 13 kap. 1 § 6 samma lag.

Ett betalningsinstitut som tillhör samma grupp som ett annat betalningsinstitut, eller ett kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag, försäkringsföretag eller institut för elektroniska pengar får inte vid beräkning av kapitalbasen ta med sådana poster som ingår i beräkningen av något av dessa företags kapitalbas.

Ett betalningsinstitut som tillhör samma grupp som ett annat betalningsinstitut, eller ett kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag, försäkringsföretag, en AIF-förvaltare eller ett institut för elektroniska pengar får inte vid beräkning av kapitalbasen ta med sådana poster som ingår i beräkningen av något av dessa företags kapitalbas.

Ett betalningsinstitut som driver annan verksamhet i enlighet med 5 § får inte vid beräkningen av kapitalbasen ta med sådana poster som ingår i beräkningen av kapitalbasen i sådan annan verksamhet.

För ett betalningsinstitut som har bytt redovisningsvaluta gäller att kapitalbasen inte får understiga det högsta av de belopp som följer av 6 och 7 §§ lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

¹ Senaste lydelse SFS 2011:775.

Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)

Härigenom föreslås i fråga om försäkringsrörelselagen (2010:2043) att 6 kap. 3 och 12 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

3 §¹

För skuldtäckning som avses i 1 § får, med de begränsningar som anges i 4–9 och 12–18, följande tillgångar användas:

1. Obligationer eller andra skuldförbindelser som svenska staten, en svensk kommun eller därmed jämförlig samfällighet svarar för.

2. Obligationer eller andra skuldförbindelser som Europeiska unionen eller utländska stater eller centralbanker svarar för.

3. Obligationer eller andra skuldförbindelser som utländsk kommun eller därmed jämförlig utländsk samfällighet med befogenhet att kräva in offentlig uppbörd svarar för.

4. Obligationer eller andra skuldförbindelser som internationella organisationer svarar för.

5. Fordringar på premie eller andra fordringar på försäkringstagare som har samband med försäkringsavtal, om rättssubjekt som anges i 1–4 svarar för fordran. Ett försäkringsföretag som ingår i en koncern och vars verksamhet uteslutande består i att försäkra risker inom koncernen, får för skuldtäckning även använda fordringar som företaget inom koncernen svarar för. Om en fordran enligt denna punkt skulle ha betalats för mer än tre månader sedan, får den dock inte användas för skuldtäckning.

6. Fordringar på premier för skadeförsäkring får, när flera premieperioder har avtalats och fordringarna avser premier som ännu inte ska betalas för andra perioder än den första, användas för skuldtäckning upp till det belopp som svarar mot avsättningen för försäkringsåtagandet, om avsikten är att åtagandet ska sägas upp vid dröjsmål med betalningen.

7. Skuldförbindelser med säkerhet i företagets livförsäkringsbrev, inom återköpsvärdet.

8. Medel på konto i bank, kreditmarknadsföretag eller utländskt kreditinstitut.

9. Obligationer och andra skuldförbindelser som ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden svarar för. Med kreditinstitut avses bank, kreditmarknadsföretag och Svenska skeppshypotekskassan.

10. Obligationer och andra skuldförbindelser som ett utländskt kreditinstitut svarar för.

11. Obligationer och andra skuldförbindelser som ett publikt aktiebolag eller ett motsvarande utländskt bolag svarar för.

¹ Senaste lydelse 2011:461.

12. Aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier, som har getts ut av ett publikt aktiebolag eller ett motsvarande utländskt bolag, med undantag av bolag som avses i 13.

13. Aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier, som har getts ut av ett publikt aktiebolag eller ett motsvarande utländskt bolag, under förutsättning att bolaget har till uppgift att äga sådana tillgångar som anges i 15.

14. Obligationer eller andra skuldförbindelser och aktier eller andra värdepapper utgivna av ett specialföretag.

15. Fastigheter, tomträtter och byggnader samt andelar i sådan egendom.

16. Skuldförbindelser som fysiska personer och andra subjekt än de som anges i 1–4 och 9–11 svarar för och för vilka panträtt i fastighet eller tomträtt har lämnats som säkerhet. Panträtten ska ligga inom en viss andel av fastighetens eller tomträttens värde.

17. Skuldförbindelser som fysiska personer och andra subjekt än de som anges i 1–4 och 9–11 svarar för och för vilka annan betryggande säkerhet än panträtt i fastighet eller tomträtt har lämnats som säkerhet.

18. Kassa.

19. Andelar i investeringsfonder och i sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 § lagen (2004:46) om investeringsfonder, om de förvaltade tillgångarna huvudsakligen består av tillgångar som får användas för skuldtäckning. Vid tillämpningen av denna punkt krävs inte en sådan anmälan från fondförvaltaren som avses i den nämnda paragrafen.

19. Andelar i investeringsfonder och i sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 § lagen (2004:46) om investeringsfonder *samt andelar i specialfonder enligt 3 kap. 2 § lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder*, om de förvaltade tillgångarna huvudsakligen består av tillgångar som får användas för skuldtäckning. Vid tillämpningen av denna punkt krävs inte en sådan anmälan från fondförvaltaren som avses i den nämnda paragrafen.

20. Beslutad överskjutande skatt.

21. Återförsäkringsgivares fordran hos det avgivande försäkringsföretaget (återförsäkringstagaren) som grundas på att återförsäkringstagaren har hållit kvar tillgångar som motsvarar en avgiven återförsäkring.

12 §

Av det belopp som ska skuldtäckas får en andel om högst

1. 75 procent motsvaras av tillgångar som anges i 3 § 8–11, varav högst 50 procentenheter får motsvaras av tillgångar som anges i 3 § 11,

2. 25 procent motsvaras av tillgångar som anges i 3 § 12,

3. 25 procent motsvaras av tillgångar som anges i 3 § 13, 15 och 16,

4. 10 procent motsvaras av tillgångar som anges i 3 § 17, och

5. 3 procent motsvaras av tillgångar som anges i 3 § 18.

Andra överlåtbara värdepapper än sådana som avses i 3 § 19 och 4 § första stycket 1, och som inte omsätts på någon reglerad marknad eller en

motsvarande marknad utanför EES, får uppgå till högst 10 procent av de tillgångar som används för skuldtäckning. Bilaga 4

Vid tillämpningen av första stycket ska även beaktas ett försäkringsföretags indirekta ägande av tillgångar genom dess innehav av andelar i investeringsfonder eller placeringar i fondföretag som används för skuldtäckning.

Vid tillämpningen av första stycket ska även beaktas ett försäkringsföretags indirekta ägande av tillgångar genom dess innehav av andelar i investeringsfonder *eller specialfonder* eller placeringar i fondföretag som används för skuldtäckning.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

Förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2011:755) om elektroniska pengar att 3 kap. 2 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 §

Ett institut för elektroniska pengar ska vid varje tidpunkt ha en kapitalbas som lägst motsvarar startkapitalet enligt 1 § eller ett kapitalkrav beräknat enligt 3 §. Institutets kapitalbas får inte underskrida det högsta av dessa belopp.

Vid beräkningen av kapitalbasen och dess sammansättning ska 3 kap. lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar och de föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 6 den lagen tillämpas. Därutöver gäller följande vid beräkningen:

1. Ett institut för elektroniska pengar som tillhör samma grupp som ett annat institut för elektroniska pengar, eller ett betalningsinstitut, kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag eller försäkringsföretag får vid beräkning av kapitalbasen inte ta med sådana poster som ingår i beräkningen av något av dessa företags kapitalbas.

1. Ett institut för elektroniska pengar som tillhör samma grupp som ett annat institut för elektroniska pengar, eller ett betalningsinstitut, kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag, *en AIF-förvaltare* eller *ett försäkringsföretag* får vid beräkning av kapitalbasen inte ta med sådana poster som ingår i beräkningen av något av dessa företags kapitalbas.

2. Ett institut för elektroniska pengar som bedriver annan verksamhet i enlighet med 5 § får vid beräkningen av kapitalbasen inte ta med sådana poster som ingår i beräkningen av kapitalbasen i den andra verksamheten.

3. För ett institut för elektroniska pengar som har bytt redovisningsvaluta får kapitalbasen inte understiga det högsta av de belopp som följer av 6 och 7 §§ lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Bilaga 4

Härigenom föreskrivs i fråga om skatteförfarandelagen (2011:1244) dels att rubriken till 21 kap. ska lyda ”Kontrolluppgift om avyttring av fordringsrätter och andra delägarrätter än andelar i investeringsfonder och specialfonder”,

dels att 1 kap. 1 §, 20 kap. 1, 3 och 4 §§, 22 kap. 1, 17 och 19 §§, 23 kap. 5 § och 34 kap. 9 §, rubriken till 20 kap. samt rubrikerna närmast före 22 kap. 17 § och 34 kap. 9 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

I denna lag finns bestämmelser om förfarandet vid uttag av skatter och avgifter.

Innehållet i lagen är uppdelat enligt följande.

AVDELNING I. INNEHÅLL, TILLÄMPNING OCH DEFINITIONER

1 kap. – Lagens innehåll

2 kap. – Lagens tillämpning

3 kap. – Definitioner och förklaringar

AVDELNING II. FÖRETRÄDARE

4 kap. – Uppgifter som har lämnats för någon annans räkning

5 kap. – Uppgifts- och betalningsskyldiga företrädare

6 kap. – Ombud

AVDELNING III. REGISTRERING

7 kap. – Registrering

AVDELNING IV. PRELIMINÄR SKATT

8 kap. – Preliminärskattesystemets grunder

9 kap. – Godkännande för F-skatt

10 kap. – Skatteavdrag för preliminär skatt

11 kap. – Beräkning av skatteavdrag för preliminär skatt

12 kap. – Skattetabeller

AVDELNING V. SÄRSKILD INKOMSTSKATT

13 kap. – Redovisning och betalning av särskild inkomstskatt

AVDELNING VI. KONTROLLUPPGIFTER, DEKLARATIONER OCH ÖVRIGA UPPGIFTER

14 kap. – Syftet med kontrolluppgifter

15 kap. – Kontrolluppgift om intäkt i inkomstslaget tjänst

16 kap. – Kontrolluppgift om intäkt och avdrag i inkomstslaget näringsverksamhet

17 kap. – Kontrolluppgift om ränteinkomster och annan avkastning på fordringsrätter

- 18 kap. – Kontrolluppgift om ränteutgifter
19 kap. – Kontrolluppgift om avkastning på delägarätter
20 kap. – Kontrolluppgift om avyttring av andelar i investeringsfonder och *fondföretag* 20 kap. – Kontrolluppgift om avyttring av andelar i investeringsfonder och *specialfonder*
21 kap. – Kontrolluppgift om avyttring av fordringsrätter och andra delägarätter än andelar i investeringsfonder och *fondföretag* 21 kap. – Kontrolluppgift om avyttring av fordringsrätter och andra delägarätter än andelar i investeringsfonder och *specialfonder*
22 kap. – Kontrolluppgift om vissa andra förhållanden
23 kap. – Kontrolluppgift om utländska förhållanden
24 kap. – Övriga bestämmelser om kontrolluppgifter
25 kap. – Undantag från kontrolluppgiftsskyldighet
26 kap. – Skattedeklaration
27 kap. – Skalbolagsdeklaration
28 kap. – Preliminär inkomstdeklaration
29 kap. – Syftet med inkomstdeklaration
30 kap. – Vem ska lämna en inkomstdeklaration?
31 kap. – Vad ska en inkomstdeklaration innehålla?
32 kap. – När och var ska en inkomstdeklaration lämnas?
33 kap. – Särskilda uppgifter
34 kap. – Informationsuppgifter
35 kap. – Periodiska sammanställningar
36 kap. – Anstånd med att lämna deklaration och särskilda uppgifter
37 kap. – Föreläggande
38 kap. – Formkrav

AVDELNING VII. DOKUMENTATION

- 39 kap. – Dokumentationsskyldighet

AVDELNING VIII. UTREDNING OCH KONTROLL

- 40 kap. – Skatteverkets skyldighet att utreda och kommunicera
41 kap. – Revision
42 kap. – Tillsyn över kassaregister och kontrollbesök

AVDELNING IX. ERSÄTTNING FÖR KOSTNADER FÖR OMBUD, BITRÄDE ELLER UTREDNING

- 43 kap. – Ersättning för kostnader för ombud, biträde eller utredning

AVDELNING X. TVÅNGSÅTGÄRDER

- 44 kap. – Vitesföreläggande
45 kap. – Bevissäkring
46 kap. – Betalningssäkring

AVDELNING XI. UNDANTAG FRÅN KONTROLL

- 47 kap. – Uppgifter och handlingar som ska undantas från kontroll

AVDELNING XII. SÄRSKILDA AVGIFTER

- 48 kap. – Förseningsavgift
49 kap. – Skattetillägg

- 50 kap. – Kontrollavgift
- 51 kap. – Befrielse från särskilda avgifter
- 52 kap. – Beslut om särskilda avgifter

AVDELNING XIII. BESLUT OM SKATTER OCH AVGIFTER

- 53 kap. – Beslut om skatteavdrag, arbetsgivaravgifter, mervärdesskatt och punktskatt
- 54 kap. – Beslut om särskild inkomstskatt
- 55 kap. – Beslut om preliminär skatt
- 56 kap. – Beslut och besked om slutlig skatt
- 57 kap. – Skönsmässiga beslut om skatter och avgifter
- 58 kap. – Beslut om säkerhet för slutlig skatt för skalbolag
- 59 kap. – Ansvar för skatter och avgifter
- 60 kap. – Beslut om befrielse från skatteavdrag, arbetsgivaravgifter, mervärdesskatt och punktskatt

AVDELNING XIV. BETALNING OCH ÅTERBETALNING AV SKATTER OCH AVGIFTER

- 61 kap. – Skattekonton
- 62 kap. – Betalning av skatter och avgifter
- 63 kap. – Anstånd med betalning av skatter och avgifter
- 64 kap. – Återbetalning av skatter och avgifter
- 65 kap. – Ränta

AVDELNING XV. OMRÖVNING SAMT ÖVERKLAGANDE OCH ÄNDRING I BESLUT PÅ GRUND AV SKATTEAVTAL

- 66 kap. – Omprövning
- 67 kap. – Överklagande och ändring i beslut på grund av skatteavtal

AVDELNING XVI. VERKSTÄLLIGHET

- 68 kap. – Besluts verkställbarhet
- 69 kap. – Verkställighet av beslut om bevissäkring och betalnings-säkring
- 70 kap. – Indrivning
- 71 kap. – Övriga bestämmelser om verkställighet.

20 kap.

Kontrollavgift om avyttring av andelar i investeringsfonder och fondföretag

Kontrollavgift ska lämnas om avyttring av andelar i en investeringsfond eller *i ett sådant fondföretag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 7 eller 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder.*

Kontrollavgift om avyttring av andelar i investeringsfonder och specialfonder

1 §

Kontrollavgift ska lämnas om avyttring av andelar i en investeringsfond eller *i en specialfond.*

Kontrolluppgift om avyttring genom inlösen eller avyttring som avses i 44 kap. 8 a § inkomstskattelagen (1999:1229) ska lämnas av

1. sådana fondbolag som avses i 1 kap. 1 § första stycket 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder eller av ett förvaringsinstitut, om förvaltningen av investeringsfonden *eller fondföretaget* har övergått till institutet,

2. värdepappersbolag och kreditinstitut som förvaltar specialfonder enligt 1 kap. 5 § lagen om investeringsfonder,

3. förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 6 eller 8 § lagen om investeringsfonder, och

4. fondföretag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 7 eller 9 § lagen om investeringsfonder.

Om ett förvaltningsbolag eller ett fondföretag har slutit avtal med ett värdepappersinstitut om att ombesörja försäljning och inlösen av andelar, ska kontrolluppgiften i stället lämnas av värdepappersinstitutet.

Kontrolluppgift om annan avyttring än inlösen av andelar i en investeringsfond eller i ett sådant fondföretag som avses i 1 kap. 7 eller 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder ska lämnas av förvaltare, om andelarna är förvaltarregistrerade.

Om en andel i ett fondföretag inte är förvaltarregistrerad, ska

1. sådana fondbolag som avses i 1 kap. 1 § första stycket 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder eller av ett förvaringsinstitut, om förvaltningen av investeringsfonden har övergått till institutet,

2. AIF-förvaltare som förvaltar eller marknadsför andelar i specialfonder i Sverige med stöd av 3 kap. 1 §, 4 kap. 1–3 §§ eller 5 kap. 2–5 §§ lagen (2013:000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, eller av ett förvaringsinstitut om förvaltningen av specialfonden har övergått till institutet,

3. förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 6 § lagen om investeringsfonder, och

4. fondföretag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 7 § lagen om investeringsfonder.

Om ett förvaltningsbolag, ett fondföretag eller en utländsk AIF-förvaltare har slutit avtal med ett värdepappersinstitut om att ombesörja försäljning och inlösen av andelar, ska kontrolluppgiften i stället lämnas av värdepappersinstitutet.

4 §

Kontrolluppgift om annan avyttring än inlösen av andelar i en investeringsfond eller i en specialfond ska lämnas av förvaltare, om andelarna är förvaltarregistrerade.

Om en andel i en utländsk investeringsfond eller i en utländsk

¹ Senaste lydelse 2011:1289.

kontrolluppgift lämnas av ett värdepappersinstitut i det fall detta medverkar vid avyttringen.

specialfond inte är förvaltarregistrerad, ska kontrolluppgift lämnas av ett värdepappersinstitut i det fall detta medverkar vid avyttringen.

Bilaga 4

22 kap.

1 §²

I detta kapitel finns bestämmelser om skyldighet att lämna kontrolluppgift om

- överlåtelse av privatbostadsrätt och andelar i vissa bostadsföretag (2 och 3 §§),
- upplåtelse av privatbostad eller bostad som innehas med hyresrätt (4 §),
- samfällighet (5 och 6 §§),
- räntebidrag (7 §),
- pensionsförsäkringar och pensionssparkonton (8 och 9 §§),
- avskattning av pensionsförsäkring (10 §),
- tjänstepensionsavtal (11 §),
- underlag för avkastningsskatt på livförsäkringar (12 §),
- skattereduktion för förmån av hushållsarbete (13 §),
- elcertifikat (14 §),
- utsläppsätter, utsläppsminskningenheter och certifierade utsläppsminskningar (15 §),
- schablonintäkt vid innehav av ett investeringssparkonto (16 §),
- schablonintäkt vid innehav av andelar i investeringsfonder och *fondföretag* (17–21 §§), och
- gåva (22 §).

17 §³

Kontrolluppgift ska lämnas om schablonintäkt vid innehav av andelar i en investeringsfond eller i ett sådant *fondföretag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 7 eller 9 § lagen (2004:46) om investeringsfonder*.

Kontrolluppgift ska lämnas om schablonintäkt vid innehav av andelar i en investeringsfond eller i en *specialfond*.

19 §⁴

Kontrolluppgift ska lämnas av 1. sådana fondbolag som avses i 1 kap. 1 § första stycket 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder eller av ett förvaringsinstitut, om förvaltningen av investerings-

1. sådana fondbolag som avses i 1 kap. 1 § första stycket 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder eller av ett förvaringsinstitut, om förvaltningen av investerings-

² Senaste lydelse 2011:1289.

³ Senaste lydelse 2011:1289.

⁴ Senaste lydelse 2011:1289.

fonden *eller fondföretaget* har övergått till institutet,

2. värdepappersbolag och kreditinstitut som förvaltar specialfonder enligt 1 kap. 5 § lagen om investeringsfonder,

3. förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 6 eller 8 § lagen om investeringsfonder, och

4. fondföretag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 7 eller 9 § lagen om investeringsfonder.

Om ett förvaltningsbolag eller ett fondföretag har slutit avtal med ett värdepappersinstitut om att ombesörja försäljning och inlösen av andelar, ska kontrolluppgiften i stället lämnas av värdepappersinstitutet.

Om en andel är förvaltarregistrerad ska i stället förvaltaren lämna kontrolluppgiften.

fonden har övergått till institutet,

2. AIF-förvaltare som förvaltar eller marknadsför andelar i specialfonder i Sverige med stöd av 3 kap. 1 §, 4 kap. 1–3 §§ eller 5 kap.2–5 §§ lagen (2013:0000) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, eller av ett förvaringsinstitut om förvaltningen av specialfonden har övergått till institutet,

3. förvaltningsbolag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 6 § lagen om investeringsfonder, och

4. fondföretag som driver verksamhet i Sverige enligt 1 kap. 7 § lagen om investeringsfonder.

Om ett förvaltningsbolag, ett fondföretag eller en utländsk AIF-förvaltare har slutit avtal med ett värdepappersinstitut om att ombesörja försäljning och inlösen av andelar, ska kontrolluppgiften i stället lämnas av värdepappersinstitutet.

23 kap.

5 §

Utländska företag som driver bankverksamhet, värdepappersrörelse, fondverksamhet, finansieringsverksamhet eller försäkringsverksamhet i Sverige utan att inrätta en filial eller motsvarande etablering i landet, ska innan verksamheten inleds ge in en skriftlig förbindelse till Finansinspektionen om att lämna kontrolluppgifter i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

Skyldigheten att lämna en sådan förbindelse gäller inte ett utländskt företag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som på grund av bestämmelser i den staten är förhindrat att lämna kontrolluppgifter. Skyldigheten gäller inte heller

Utländska företag som driver bankverksamhet, värdepappersrörelse, fondverksamhet, finansieringsverksamhet, försäkringsverksamhet eller verksamhet som AIF-förvaltare i Sverige utan att inrätta en filial eller motsvarande etablering i landet, ska innan verksamheten inleds ge in en skriftlig förbindelse till Finansinspektionen om att lämna kontrolluppgifter i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

34 kap.

Uppgifter om anskaffningsutgift för andelar i investeringsfonder

Uppgifter om anskaffningsutgift för andelar i investeringsfonder och specialfonder

9 §⁵

Fondbolag och förvaltningsbolag som ska föra eller låta föra ett register över andelsinnehavare i en investeringsfond ska, då en förvaltare ska föras in i registret enligt 4 kap. 12 § lagen (2004:46) om investeringsfonder, lämna förvaltaren uppgifter om den genomsnittliga anskaffningsutgiften för de andelar i en investeringsfond som tillhör en andelsägare och som har registrerats på förvaltaren i stället för andelsägaren.

Vid byte av en förvaltare eller om förvaltaren inte längre ska vara införd i ett register, ska den förvaltare som andelarna i investeringsfonden flyttas från lämna den nya förvaltaren, fondbolaget eller förvaltningsbolaget uppgifter om den genomsnittliga anskaffningsutgiften för de andelar som flyttas.

Första och andra styckena gäller inte andelar i en investeringsfond efter det att andelarna har förtecknats på ett investeringssparkonto.

Fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare som ska föra eller låta föra ett register över andelsinnehavare i en investeringsfond eller i en specialfond ska, då en förvaltare ska föras in i registret enligt 4 kap. 12 § lagen (2004:46) om investeringsfonder, lämna förvaltaren uppgifter om den genomsnittliga anskaffningsutgiften för de andelar i en investeringsfond eller i en specialfond som tillhör en andelsägare och som har registrerats på förvaltaren i stället för andelsägaren.

Vid byte av en förvaltare eller om förvaltaren inte längre ska vara införd i ett register, ska den förvaltare som andelarna i investeringsfonden eller specialfonden flyttas från lämna den nya förvaltaren, fondbolaget, förvaltningsbolaget eller AIF-förvaltaren uppgifter om den genomsnittliga anskaffningsutgiften för de andelar som flyttas.

Första och andra styckena gäller inte andelar i en investeringsfond eller i en specialfond efter det att andelarna har förtecknats på ett investeringssparkonto.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

⁵ Senaste lydelse 2011:1289.

Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1268) om investeringssparkonto

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2011:1268) om investerings-
sparkonto att 6, 13 och 22 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Med investeringstillgångar avses

1. finansiella instrument som är upptagna till handel på en reglerad
marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska
samarbetsområdet,
2. finansiella instrument som handlas på en handelsplattform, eller
3. andelar i en investeringsfond. 3. andelar i en investeringsfond
eller en specialfond.

13 §

Investeringstillgångar får överföras till ett investeringssparkonto från
någon annan än kontoinnehavaren bara om tillgångarna överförs till
kontot i samband med kontoinnehavarens förvärv av tillgångarna och om
förvärvet har skett

1. på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför
Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en handelsplattform,
2. på så sätt att nya fondandelar 2. på så sätt att nya fondandelar
utfärdats om förvärvet avser utfärdats om förvärvet avser
andelar i en investeringsfond, andelar i en investeringsfond *eller*
en specialfond,
3. från den som har emitterat tillgångarna om förvärvet grundades på
tillgångar som vid förvärvet förvarades på kontot,
4. från investeringsföretaget som vid förvärvet förde investerings-
sparkontot,
5. från övertagande bolag om tillgångarna avsåg ersättning till aktie-
ägarna vid en fusion eller delning av aktiebolag och om tillgångarna
förvärvades på grund av aktier som vid förvärvet förvarades på kontot,
6. från köpande företag om förvärvet var ett led i ett förfarande om
andelsbyte och om tillgångarna förvärvades på grund av andelar som vid
förvärvet förvarades på kontot,
7. från en annan kontoinnehavare om tillgångarna vid förvärvet
förvarades på dennes investeringssparkonto, eller
8. genom utdelning på tillgångar som vid förvärvet förvarades på
investeringsparkontot.

Investeringstillgångar som har förvärvats på grund av kontofrämmande
tillgångar som avses i 7 § eller kontofrämmande tillgångar som förvaras
på ett investeringsparkonto med stöd av 18 § får inte överföras till
kontot.

22 §

Finansiella instrument får överföras till någon annan än kontoinnehavaren om kontoinnehavaren har överlåtit tillgångarna genom försäljning, byte eller liknande överlåtelse av tillgångarna

1. på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en handelsplattform,

2. på så sätt att fondandelarna löses in i fonden, om överföringen avser andelar i en investeringsfond, eller en specialfond,

3. till den som har emitterat tillgångarna,

4. till investeringsföretaget som vid överlåtelsen förde investeringssparkontot,

5. till budgivaren om överlåtelsen var ett led i ett offentligt uppköps-erbjudande,

6. till köpande företag om överlåtelsen var ett led i ett för-farande om andelsbyte,

7. till majoritetsaktieägaren i ett bolag om överlåtelsen var ett led i ett förfarande om inlösen av minoritetsaktier i samma bolag, eller

8. till en annan kontoinnehavare om tillgångarna förs över till förvärvarens investeringssparkonto.

Kontofrämmande tillgångar får inte överföras från ett investeringsparkonto med tillämpning av första stycket 8.

Denna lag träder i kraft den 22 juli 2013.

Bilaga 5 Förteckning över remissinstanserna

Sveriges riksbank, Göta hovrätt, Sundsvalls tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Stockholm, Marknadsdomstolen, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Konsumentverket, Allmänna reklamationsnämnden (ARN), Datainspektionen, Stockholms handelskammare, Kommerskollegium, Riksgäldskontoret, Finansinspektionen, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Första AP-fonden, Andra AP-fonden, Tredje AP-fonden, Fjärde AP-fonden, Sjätte AP-fonden, Sjunde AP-fonden, Bokföringsnämnden, Kammarkollegiet, Konkurrensverket, Bolagsverket, Tillväxtverket, Regelrådet, FAR SRS, Fastighetsägarna Sverige, Finansbolagens Förening, Fondbolagens Förening, Fristående Sparbankers Riksförbund, Företagarna, Handelshögskolan i Stockholm, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Kollegiet för svensk bolagsstyrning, Konsumenternas Bank- och finansbyrå, Landsorganisationen i Sverige LO, Näringslivets Regelnämnd (NNR), Svensk Försäkring, Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlareföreningen, Svenska Riskkapitalföreningen, Svenskt Näringsliv, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Akademikers Centralorganisation, Sveriges Aktiesparares Riksförbund, Sveriges Finansanalytikers förening, Sveriges Kommuner och Landsting, Tjänstemännens centralorganisation TCO, Aktietorget AB, Burgundy AB, Euroclear Sweden AB, Nasdaq OMX Stockholm AB och Nordic Growth Market NGM AB.

Yttrande har också inkommit från Swedfund International AB.